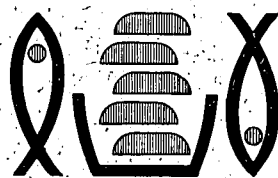


# dc

104e jaargang nummer 1 - 5 januari 1989

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## NIEUWJAARS- BOODSCHAP

Anne de Vries,  
voorzitter van de  
commissie der unie.

## Discipelschap

DISCIPELSCHAP dat was een van de onderwerpen van de internationale jeugd-conferentie, die deze zomer in Glasgow is gehouden. Een aantal van onze jonge mensen was daar bij aanwezig. Ze hebben er op indrukwekkende wijze iets beleefd van geloofsverbondenheid over grenzen heen. Bij mij is de term blijven haken, ook vanwege het centrale thema van die conferentie: JEZUS CHRISTUS REGEERT. Dat is de kern van ons geloofsleven. Alle geloofsdelen en handelen is ten diepste hierop terug te voeren en is daardoor gemotiveerd. Discipelschap komt daar uit voort.

Het bijzondere van de discipelen van Jezus is, dat ze aan Hemzelf gebonden zijn. Niet aan een leerstelsel, maar aan de persoon van Jezus. De Heer geeft als opdracht aan hen: "Maakt al de volken tot mijn discipelen". Ook dan gaat het om hetzelfde. Mensen moeten verbonden worden met Hem, die regeert. Ze moeten er toe gebracht worden leerlingen van Christus te zijn. Dat gebeurt door het getuigenis van hen die al discipelen zijn. Zo breidt de kring zich uit en is aan de opdracht gehoor gegeven. Is daarmee discipelschap af? Ik geloof het niet. Er ligt een levenslange uitwerking, die te maken heeft met een verwant begrip: discipline.

### DISCIPLINE?

Een bedenkelijk woord voor een geloofsgemeenschap, die bestaat op grond van hoogst persoonlijke en onoverdraagbare geloofservaringen. En die liggen zo, dat je ze niet via de weg van de menselijke discipline kunt verwerven.

Geloof is een gave Gods, een geschenk, dat op hoogst persoonlijke wijze te aanvaarden is.

Soms lijkt het erop, dat alles van geloof en leven daaraan dan ook onderworpen wordt. In gemeente, unie en persoonlijk leven wordt discipline verstaan als: Staan onder het gezag van Jezus. En daar houdt het meestal mee op. Want geloof is zo persoonlijk, dat niemand anders daarover mij iets te vertellen heeft. Zo'n geloofsbeleving kan tot een soort afgod worden. Dan is gemeentezijn voor ons individualisten een zware opgave - verbonden zijn met andere gelovigen, die andere ervaringen dragen.

Met name de discipline in dagelijkse praktijk levert problemen op.

Persoonlijk, omdat we soms orde in ons geloofsleven zo moeilijk voor elkaar krijgen. Gemeentelijk, omdat we het soms moeilijk vinden om de koers van de gemeenschap te aanvaarden, terwijl we toch deel uitmaken daarvan. In de unie, omdat daarvoor hetzelfde geldt.

Betekent discipel-zijn van Jezus, dat ik gedisciplineerd moet leven? Het is verleidelijk om daar vanuit het woordspel meteen "ja" op te zeggen. Maar zo simpel is het niet. We wensen geen onmenselijke, mondeloze discipline, omdat de Heer en de Geest juist leidt tot mondigheid. We wensen evenmin een chaos van elkaar bestrijdende meningen, omdat dat de opdracht van de Heer volkomen blokkeert. Wat dan wel? Is elke beslissing van de gemeenschap een terechte beslissing, die automatisch discipline afdwingt?

Twee zaken spelen daarin een grote rol:

1. Het gehalte aan gezag, dat een gemeenschappelijke beslissing heeft, hangt rechtstreeks af van de mate waarin het verbonden is met de gehoorzaamheid aan de Christus van de Schrift. Zoveel te nadrukkelijker de gehoorzaamheid aan Jezus erin herkend wordt, zoveel te nadrukkelijker is de opdracht tot ordelijke uitvoering. Hij is onze Heer - als Hij het zegt, moet het door ons gedaan worden.
2. De unie is een samengaan van gemeenten. Die hebben gekozen voor een democratische constructie om beslissingen te kunnen nemen en de opdracht uit te kunnen voeren. Discipline krijgt hier meer de betekenis van zelfdiscipline. De mate van gezag, die een gezamenlijke beslissing heeft, is recht evenredig met de

Lees verder op pag. 2

### VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Nieuws uit Alkmaar

Pag. 3  
Rubriek Bijbel. God draagt je

Pag. 4 en 5  
Nieuwe redacteurs stellen  
zich voor

Pag. 6  
Het seminarium presenteert zich

Pag. 7  
Jongeren naar Nicaragua

## Even nadenken met....

Bert Wijchers

### Climax - Anticlimax

n.a.v. Matth. 2: 1 - 12 en 13 - 18

De straat waar ik woon ligt bezaaid met resten van vuurpijlen, zevenklappers en andere resten van "Oud en Nieuw".

Het zijn de resten van de sfeervolle dagen van december. In de gemeente zijn die dagen uitbundig gevierd. De warmte van het feest van het Licht, dat was komend in de wereld, gloeit nog na, terwijl ik temidden van de trieste resten van de feestdagen m'n hond uitlaat.

Toch wel een tegenstelling, denk ik hardop. Zo kijk je vanaf de kassel in de kerstballen die de blijde gezichtjes van zondagsschoolkinderen weerspiegelen en zo loop je tussen de verkoelde resten van diezelfde boom.

Het feest is voorbij en 1989 in alle hevigheid begonnen: Wat zal het nieuwe jaar brengen? De climax van december lijkt te worden gevolgd door de anti-climax van de eerste week van januari.

Overvalt je datzelfde gevoel niet ook bij het lezen van Matth. 2? Het ene moment is het voor de allereerste keer volop kerst. Er komen nota bene notabelen uit een vreemd land met geschenken bedoeld voor een koningskind! Wat kan er verder nog mis gaan? Nou genoeg, zo blijkt!

De ouders vluchten met Gods Zoon en ouders van evenoude kinderen betalen een hartverscheurend hoge prijs. Climax - Anticlimax.

Dan is het goed door de situatie, die voor ogen lijkt, heen te kijken, bedenk ik me. Want wie oren heeft om te horen en ogen heeft om te zien ontdekt God! God die niet laat varen de werken zijner handen. God die trouw is aan z'n voornemen en altijd wegen vindt waarlangs Zijn voet kan gaan.

Dat is een mooie ontdekking lijkt me. Zeker aan het begin van een heel nieuw jaar. Een jaar waarin ook binnen de gemeente de ene climax gevolgd zal worden door een anticlimax. De ene maand een feestelijke doopdienst; de volgende maand mensen die zich boos aan de gemeente onttrekken. De ene zondag blakend van gezondheid en geloofs zekerheid, de

UIT DE GEMEENTE ALKMAAR

## Samen bezig met groot onderhoud: "nieuw" gebouw en.... sterke band

De stad Alkmaar fungeert al enige decennia als zogenaamde "groeigemeente".

Dat is ook heel duidelijk terug te vinden in de Baptisten Gemeente Alkmaar: niet zozeer voor wat betreft groei in aantal als wel groei in verscheidenheid van de gemeenteleden en vrienden. We hebben ze allemaal in huis! Van Grunneger tot Zeeuw, van Limburger tot Westfries.

Er wordt dan ook weleens wat vreemd tegen elkaar aangekeken, en dan krijg je al gauw de situatie van Grunnegers bij Grunnegers, Zeeuwen bij Zeeuwen, en zo zijn er nog veel meer groepen te noemen. Alkmaar heeft hier de oplos-

sing voor gevonden. Zorg ervoor dat het kerkgebouw een slechte staat van onderhoud heeft. Wanneer u het zover laat komen, dat een en ander alleen nog te redden is door middel van groot onderhoud, en u dan vrijwel alle leden en vrienden moet mobiliseren, dan is succes verzekerd!

Er ontstaat dan een onderlinge band, die met woorden nooit bereikt zou zijn. Het waren hier geen woorden, maar daden, die de saamhorigheid hebben vergroot, welke wij als kinderen van God (moeten) hebben! En als bijkomend voordeel: ons kerkgebouw, een oude Joodse synagoge, ziet er ook weer mooi uit!

Vervolg op pag. 3

volgende ziekte en diepe vertwijfeling.

Dan is het toch wel wat om elkaar te kunnen zeggen: Ook dit jaar zal een ding overeind blijven: God is Getrouw, Zijn plannen falen niet....

Laat van Zijn woorden geen teraarde vallen.

Zoek voor de aardigheid gez. 321 maar eens op en lees het op je gemak.

Ik heb het zien gebeuren in het jaar achter me en met moed en vertrouwen waag ik het met die God in het jaar dat voor me ligt.

Op weg naar de climax waar geen anticlimax meer op volgt!

## DISCIPELSCHAP

(Vervolg van pag. 1)

mate van zelfdiscipline, die elke gemeente en gelovige opbrengt om de beslissing uit te voeren. Gemeenten en personen maken door hun meer of minder gedisciplineerde inbreng de effectiviteit van besturen groter of kleiner. Een voorbeeld: Als er begrotingen aanvaard worden op democratische wijze, schepst dat de verplichting om er ook (naar draagkracht) aan bij te dragen. Het geldt evenzeer voor andere beslissingen op gemeentelijk en unie-niveau.

Dat het bij ons wel eens wat moeilijk gaat, komt meestal niet omdat we de onderwerping aan Jezus niet (h)erkennen. Maar het gaat om het tweede. In hoeverre voer je ordelijk beslissingen uit, die de gemeenschap neemt?

Ik denk, dat er een samenhang moet liggen. Als onze gemeenschap de kwaliteit heeft om discipelschap te zijn, zal dat zich weerspiegelen in de besluitvorming, maar ook in de uitvoering. Als we gemeenschap van Christus zijn, moet dat iets betekenen. Namelijk dat we de noodzaak van discipline aan ons hart ervaren en dus uitvoeren. Gemeenten zijn en blijven het Lichaam van Christus, zij het in voorlopige en gebroken vorm. Dat legt op ons allen de verplichting de gehoorzaamheid aan de Heer te vertalen in ordelijk samenleven en werken met elkaar. We gaan een nieuw jaar in. We kunnen veel bereiken in dit jaar. Er zijn gesprekken gestart en er staan gesprekken op stapel. Ze hebben met de kern en de praktijk van ons geloof te maken. Het al gestarte bezinningsproces gaat een tweede fase in. De SOU heeft een indrukwekkend proces op stapel staan, waarin we hopen een betere uniestructuur te vinden aan de hand van centrale vragen. De uniecommissie is bezig de thema's "gerechtigheid, vrede en scheppingsbehoud" bespreekbaar te maken. Meer dan ooit is het nodig met discipline hieraan te werken. Ik ben ervan overtuigd, dat het alleen goed zal werken, als we allen bereid zijn gedisciplineerd uit te voeren, wat Christus door Zijn Geest en woord aan de gemeenten zegt. Dan kunnen we een jaar van zegen verwachten, waarin onze fundamentele gehoorzaamheid aan Hem uitbetaalt in slagvaardig en accuraat uitvoeren, wat de Geest de gemeenten in het hart legt.

Tenslotte: Een bijzonderheid van Jezus' discipelen is, dat ze niet zichzelf hebben uitgekozen. Hij heeft hen gekozen. De Heer roept en wij gehoorzamen. Dat is een sterke bemoediging. Hij ziet kennelijk iets in ons waarmee Hij zijn werk wil doen. Laten we het dan ook doen - ordelijk, vastberaden, bereid tot offers als het werk dat vraagt. Om wille van Hem die regeert.

Ik wens ons allen toe, dat de zegen van de Heer zal rusten op al het werk, dat Hij ons te doen geeft.



# 1989: God draagt je

*Op de drempel van een nieuw jaar. Er net overheen als u dit leest. Terugkijken én vooruitzien, dat doe je in deze tijd. Net als in het boek Deuteronomium gebeurt. Op de drempel van een nieuw land wordt teruggekeken naar wat er gebeurd is tijdens die lange woestijntocht en vooruitgekeken naar het leven in dat nieuwe beloofde land.*

*"....in de woestijn, waar gij hebt gezien, hoe de HERE, uw God, u droeg, zoals een man zijn kind draagt...."*

(Deut. 1:31)

## Het nieuwe land in

Kun je leren van het verleden? Mozes begint in het boek Deuteronomium met een uitvoerige terugblik op de geschiedenis. Zoveel gevaren zijn er geweest, en ook zoveel momenten waarop God Zijn volk heeft gezegd.

Weet je het nog, Israël? Hoe je het beloofde land naderde en op het punt stond het in bezit te nemen? Maar je liet je afschrikken door de verhalen van de verspieters. Niet van alle verspieters trouwens. Tien keken naar wat en wie er veroverd moesten worden: grote mensen wonen er in het land, sterke steden zijn er. Het land is wel mooi, daar niet van.

Twéé keken naar Wie het land zou geven: de Here God Zelf, Die dat beloofd had.

Mozes herinnert het volk aan deze gebeurtenis. Deut. 1:29-33: "Ik zeide wel tot u: Beeft niet, vreest niet voor hen. De HERE, uw God, die voor u uit gaat, Hij zal voor u strijden in overeenstemming met alles wat Hij voor uw ogen met u gedaan heeft in Egypte en in de woestijn, waar gij hebt gezien, hoe de HERE, uw God, u droeg, zoals een man zijn kind draagt, op heel de weg die gij gegaan zijt, totdat gij op deze plaats gekomen zijt. Doch ondanks dit woord geloofdet gij niet in de HERE, uw God, die voor u uit ging op de weg om voor u een plaats te zoeken, waar gij u kondt legeren: des nachts in een vuur om u te doen zien op de weg waarlangs gij moest gaan, en des daags in een wolk".

Verwijzingen naar het verleden: kijk

Vervolg van pag. 2

In november was er een doopdienst, waarin een drietal broeders, ten overstaan van de gemeente, hun geloof belidden.

Onze voorganger, ds. Van de Wetering, leidde de dienst. De doop, welke op hun ja-woord volgde, werd door mijn zoon van zes thuis nog eens in 't kort weergegeven (zondagsschoolkinderen zaten tijdens de doop om het doopvont): "Eerst sprong de dominee in 't water, pap, en toen die witte! En die dominee duwde ze zo onder water, plons!! Mijn hele broek was nat".

De doop maakt op iedereen toch weer een andere indruk!

J. Pasveer, sekretaris

eens wat jullie God voor je heeft gedaan. In Egypte en in de woestijn. Hij droeg je, zoals een man zijn kind draagt. Niet een klein stukje, Hij wordt er niet moe van, maar héél de weg, tot nu toe. De HERE, je God, ging voor je uit om een plek voor je te zoeken waar je je tenten op kon slaan. Hij zocht de weg voor je.

Ja, dat was het verleden. Maar toen de verspieters kwamen met hun verhalen, joeg dat Israël zoveel schrik aan, dat het volk het land niet meer durfde binnen te trekken. Het grootste deel van Israël is op die manier het beloofde land misgelopen. De zegen is hun ontgaan. Daar herinnert Mozes het volk aan, dat in Deuteronomium wéér op het punt staat het land binnen te trekken. De ongehoorzame generatie is dan al gestorven.

## Het nieuwe jaar in

Begrijpelijk eigenlijk wel, dat je zo kunt opzien tegen de gevaren die dreigen. Ik voel me daarin niets beter dan Israël. Leeuwen en beren op de weg zien, in elk geval figuurlijk. Eigenlijk kun je dan toch alleen maar, die toekomst, dat nieuwe land of dat nieuwe jaar, ingaan als je je nog eens heel goed realiseert dat God je gered heeft in het verleden. Dat Hij voor je gezorgd heeft tot nu toe. Dat Hij je gedragen heeft zoals een vader zijn kind.

Dat Hij Zijn beloften houdt - kijk maar naar het verleden!

Een kinderliedje zegt: "De Heer baant een weg door de wildernis, wat ik heb te doen is volgen". Moeilijk is dat, volgen. Vooral als het in de toekomst zwaar lijkt te worden. Achteraf bekeken zeg je soms: de weg was méér gebaand dan ik dacht.

Israël is veel zegen misgelopen. Dat houdt een waarschuwing voor ons in. De herinnering aan God, Die je draagt, bemoedigt ons om verder te gaan en zo gezegend te worden.

Niet gemakkelijk, maar kijk eens Wie je eigenlijk volgt?

Hij is het méér dan waard!

HETTY LALLEMAN



## Nieuwjaarswens

*Nieuwjaarswensen....*

*Welke verwachtingen hebben we van het nieuwe jaar!*

*Voor sommigen onder u lijkt het misschien een heel zwaar jaar te worden. Een jaar waarin u uw baan dreigt te verliezen. Of een jaar waarin u misschien afscheid moet nemen van iemand van wie u veel houdt.*

*Vergeet het niet: God draagt u, zoals een man zijn kind.*

*Dat is ook mijn wens voor iedereen: dat u dat steeds meer zult beseffen. Dat ieder van ons meer zal ontdekken van Gods liefde en nabijheid. En dat dat ons leven, ook ons gemeente- en 'Unie'-leven, zal vernieuwen en verwarmeren. Dat moet toch te merken zijn in deze wereld!*

*Voor mij persoonlijk wordt het een bijzonder jaar. Mijn man en ik verwachten begin maart ons eerste kind. Normaal zeg je begin december: "nog één maand", want dan begint er iets nieuws. Wij zeiden: "nog drie maanden", want dan begint voor ons een nieuwe periode. Dit is voor ons dus een tijd van afwachten; nee, dat klinkt te negatief. Liever zeg ik: van verwachting en verwondering over de baby die groeit. En ook in deze dingen is het belangrijk te weten: God draagt je zoals een man zijn kind.*

*Ik wens u Zijn zegen voor 1989!*

HETTY LALLEMAN-DE WINKEL

## ILLUSTRATIE

Twee weken geleden is niet vermeld van wie de illustratie was op de voorpagina van het kerstnummer (DC. nr. 45). Deze was van de hand van Irene Polak te Apeldoorn.

# Nieuwe redakteur van start

B. LOUWERSE

even kennis maken

**Vanaf vandaag hoop ik regelmatig pen en tekenstift ter hand te nemen om met u te delen wat ik in mijn relatie met Jezus Christus ervaar. Soms zal ik dat schrijvend doen en soms door middel van een tekening of cartoon. Voordat ik van start ga wil ik eerst doorgeven wat Christus voor mij betekend en hoe ik in relatie met Hem ben gekomen.**

Opgroeïende in een calvinistisch gezin raakte ik vertrouwd met zondags-school, catechisatie en kerkgang. Het sprak mij allemaal niet bijzonder aan maar ik had aan de christelijke kant van mijn opvoeding ook geen hekel.

Door het bijwonen van de bijeenkomst van dr. Billy Graham in het Feijenoordstadion in 1955 kreeg mijn moeder contact met evangelische christenen uit onze woonplaats, Leiden. Zo leerde ons gezin ook br. Kits uit Doorn kennen. Dat resulteerde in het meedoen aan een jeugdkamp op het Brandpunt aldaar.

In dat kamp leerde ik iets, dat ik daarvoor nooit begrepen had: het christenleven is een persoonlijke zaak!

Ik dacht dat ik een christen was, omdat ik in een christelijk gezin opgroeide en mee deed met de christelijke activiteiten van de kerk. In dat kamp, na een toespraak van evangelist Nol Esmijer, begreep ik, dat elk mens los van opvoeding en ouders zelf tot een keus moet komen om Christus aan te nemen of Hem te verwerpen. Tijdens die kampweek heb ik de keus gemaakt om Jezus Christus te gaan volgen.

## **het christenleven is een persoonlijke zaak**

Na enige maanden begon ik veranderingen in mijn leven te bespeuren. Voordien was ik erg op mijzelf gericht. Mijn leven was vervuld van één ding: kunst.

Ik had in die tijd geen schoolvrienden; ik kon mijzelf wel vermaken. Elke dag zat ik te schilderen en elk weekend bracht ik geruime tijd door in musea. Eén groot verlangen hield mij bezig: als ik de school doorlopen heb, ga ik naar de kunstacademie. Ik wilde portretschilder worden.

Dat verlangen begon langzaam te veranderen. Moest ik de rest van mijn leven nu achter een schildersezel doorbrengen, terwijl er zoveel nood is in de wereld? Mijn naar binnen gekeerde leven begon zich naar buiten te keren. Ik kreeg oog voor de nood om mij heen. Toen een jaar later de grote beslissing

genomen moest worden viel de keus niet op de kunstacademie maar op de Bijbelschool te Brussel. Daar beleefde ik geweldige jaren. Nadien kreeg ik de gelegenheid om in diverse landen college te lopen en de Heer te dienen bij diverse internationale en interkerkelijke organisaties. Als conferentie-spreker bezocht ik diverse werelddelen.

## **het christenleven is niet moeilijk, het is onmogelijk; alleen Christus kan het leven**

Ik ben nu meer dan 25 jaar christen. Eén van de meest belangrijke dingen, die ik als christen heb geleerd is het volgende: het christenleven is niet moeilijk, het is onmogelijk; alleen Christus kan het leven. Toen ik dat door kreeg hield ik op zelf krampachtig te proberen christen te zijn en leerde ik hoe Christus door mij heen gestalte wilde geven aan Zijn leven.

Door mijn vele reizen leerde ik ook het belang van een plaatselijke gemeente te zien. De gemeente is een instelling van de Heer.

Tevens deed ik de ontdekking, dat brui-

send gemeentelieven en geestelijke groei in die gemeenten openbaar werden, waar het menselijk intellect niet boven de Schrift werd geplaatst en er plaats was voor lofprijzing.

## **groei in die gemeenten, waar het menselijk intellect niet boven de Schrift werd geplaatst**

Mijn interkerkelijke arbeid bracht mij veelal in contact met Baptisten. Het bracht mij tot de doop op belijdenis. Eenmaal terug in Nederland sloot ik mij aan bij een Baptistengemeente. Ik was inmiddels getrouwd met een van de zangeressen van "the Burning Candles" en het duurde niet lang voordat de vakante gemeente Steenwijk contact met mij zocht. Ik diende deze gemeente met een plaatselijke beroepbaarstelling. Kort nadat ik algemeen beroepbaar werd gesteld ontving ik een beroep van de gemeente Veendam. Deze gemeente heb ik viereneenhalf jaar gediend. Sinds enkele maanden ben ik met mijn vrouw en drie kinderen neergestreken in IJmuiden om er de gemeente te dienen.

## **GELOOF...**



is een geschenk van boven

Hoi, ben jij ook zo blij met kadootjes? Spannend hè om een presentje open te maken. De verpakking is soms al zo mooi. Wat zal erin zitten? **Het kado zegt iets over de gever.** "Typisch iets voor hem om te geven". Het kado zegt iets over zijn

of haar vrijgevigheid, liefde en smaak.

**Het kado zegt ook iets over jou.**

Het is een kado wat bij jou past, wat je mooi zult vinden, wat je nodig hebt.

**Het kado stelt je voor een keus:**

Aannemen of weigeren. Je moet wel andere dingen neerleggen om dit kado te kunnen aannemen.

Gods Woord zegt in Ef. 2:8 "Door Zijn genade bent u gered; doordat u in Hem ging geloven. Dat is niet uw eigen verdienste, maar een GESCHENK VAN GOD". (Het Boek).

**Dit geschenk zegt iets over de gever:** over zijn liefde voor ons - over zijn vrijgevigheid: Hij gaf zijn eniggeboren zoon.

**Dit geschenk zegt iets over jou:**

Het past bij jou; zonder Christus ben je niet ten volle mens. Je hebt de genade door het kruis van Christus nodig.

**Je moet een keus maken.** God wil dat je andere dingen neerlegt en dit geschenk aanneemt. Je mag je vertrouwen (geloof) stellen in Hem, dan zal zijn kado je nieuw leven schenken. Het kado is de moeite waard. Ik weet het zeker want ik heb het kado al in ontvangst genomen. Doe jij dat ook maar; het is fantastisch!

BEN LOUWERSE

# Even voorstellen....

Op de laatst gehouden algemene vergadering te Enschede werd ondergetekende gekozen tot lid van de redactie van ons weekblad "De Christen". Met wat angstige gevoelens en grote onzekerheid over mijn kunnen op dit gebied heb ik mij kandidaat laten stellen voor deze functie. Nu ik daarvoor inderdaad gekozen ben, vraag ik mij wel af wat de gemeenten daartoe bewogen heeft. Niemand heeft ooit de eventuele gaven van een schrijver in mij kunnen ontdekken, daar ik op dit gebied een onbeschreven blad ben. Dit nieuwe jaar 1989 zal ons duidelijk maken of ik de verwachtingen, die de gemeenten van mij hebben, zal kunnen waar maken of niet.

## Wie ben ik?

Bijna 43 jaar geleden werd ik geboren in 's-Gravenhage. Na de schooltijd en een paar baantjes werd ik vertegenwoordiger bij een groot bedrijf. De Here Jezus heb ik leren kennen in de Baptisten gemeente te 's-Gravenhage.

In die gemeente werd ik ruim 22 jaar geleden op belijdenis van mijn geloof gedoopt. Twee jaar daarna werd ik in onze gemeente gekozen tot ouderling, welke functie ik ruim zeven jaar mocht vervullen. In 1975 heb ik mijn baan opgegeven en ben ik begonnen met de studie voor voorganger aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en aan ons Seminarium te Bosch en Duin. De Baptisten gemeente te Harlingen was de eerste gemeente, die ik bijna vijf jaar mocht dienen. In de tweede gemeenten, de Baptisten gemeente te Winschoten, ben ik nu ruim drie jaar werkzaam. Onze unie-gemeenschap draag ik een warm hart toe en bij verschillende sectoren ben ik actief betrokken. Sinds 1966 ben ik gelukkig getrouwd en mijn vrouw en ik hebben drie kinderen in de leeftijd van 17 tot 21 jaar.

## Wie ben ik echt?

Het is moeilijk om in die zin over jezelf te schrijven, maar ik wil toch proberen om iets op papier te zetten. Wat mij bij het toetreden tot de gemeente bij de Baptisten aantrok, was het persoonlijk geloof in God die Zich geopenbaard heeft in zijn Zoon Jezus Christus. De persoonlijke keuze die elk mens mag doen voor de gestorven en opgestane Heer Jezus om Hem als Verlosser en Redder te aanvaarden. Vanuit dat geloof probeer ik te leven als mens, als echtgenoot, als vader en ook als voorganger met alle onvolkomenheid in mijzelf, die ik dagelijks ervaar. Dat persoonlijke geloof in Jezus Christus, die ook mijn zonden in Zijn lijden heeft gedragen en die Heer die ik verwacht als de Messias van het Koninkrijk van God - dat geloof probeer ik met andere mensen te delen. In de gemeenten waarvan ik lid ben (was), is dat tot nu toe goed verlopen. Ik voel(de) mij er thuis en ik weet (wist) mij aanvaard als medechristen. In unieland zijn voor mijn gevoel de verhoudingen wat anders komen te liggen.

De openheid naar elkaar toe en het aanvaarden van elkaars (verschillende) meningen en inzichten zijn onder ons moeizamer geworden. Dat wat in andere christelijke geloofsgemeenschappen al jaren aan de gang is, gaat ons klaarblijkelijk niet voorbij.

In de kolommen van ons weekblad wordt meer dan eens geschreven over het E(vangelisch) B(eraad) en de W(erkgroep) R(uimte) als exponenten van verschillend denken onder ons als baptisten. In beide bewegingen herken ik veel van mijzelf - zijn er standpunten waarin ik mijzelf zou kunnen vinden. Beide bewegingen beroepen zich met goed recht op de Bijbel en toch zijn de uitkomsten zo verschillend, dat het gelovige mensen van elkaar verwijderd. De manier waarop we menen elkaar "de waarheid" te moeten zeggen, ook in de kolommen van ons weekblad, doet mij pijn en maken mij onrustig over de weg, die wij met elkaar gaan. Op een niet aan te geven wijze worden mensen ingedeeld in partijen. Aan dat laatste weiger ik mee te doen, want ik heb gekozen voor Jezus Christus en in Hem wil ik de ander ontmoeten. Van daaruit wil ik naar de ander luisteren en voor mijzelf overdenken welke weg ik, in eigen verantwoordelijkheid, wil gaan. Op dezelfde wijze wil ik mijn bijdrage leveren aan ons weekblad "De Christen". De ene keer zal dat over een bijbels onderwerp gaan - de andere keer over iets, dat we als christen in de wereld tegenkomen. De ene keer zal het wat luchtiger zijn en de andere keer wat zwaarder. Ik zal mij inzetten om er iets van te maken. Voor opbouwende opmerkingen (ook kritiek) van de lezers houd ik mij ten zeerste aanbevolen, want leren doe ik graag iedere dag.

## Tot slot....

Gewoonlijk besluit ik mijn geschrijf met mijn initialen. De K en de M staan voor mijn beide voornamen en de G staat voor mijn achternaam. Onder mijn bijdragen in dit blad staat dus KMG. Na deze introductie wil ik graag alle lezers van ons weekblad "De Christus" een gezegend en voorspoedig 1989 toewensen.



K(AREL) M. GERRITSEN  
KMG

## brief

*ik schreef een brief  
en brief = kort  
maar hoeft niet koud te zijn  
integendeel,  
en kort is niet kortaf*

*ik schreef een vriend  
en bracht herinneringen  
ervaringen  
u hebt ze ook  
die dingen  
die jaren blijven zingen*

*en ik prees God  
voor het geheugen  
het grote kleine boek  
vol platen, stemmen, geuren  
een stille lach  
en soms wat treuren*

*zo groet ik hem  
en ook wel haar  
wuiwend vanuit de verte  
en denkend aan de vrouw  
die voer en staande  
aan het roer  
zong:  
"Prijs God, Zijn hand zal u  
bewaren"*

658

## Tabithabestuur gewijzigd

Op de laatstgehouden vergadering van het bestuur van de stichting "Tabitha" is afscheid genomen van de bestuursleden Bijleveld en Brouwer. In hun plaats heeft de Unie benoemd de brs. T.F. Smit te Hoogezand en J.W. van Weenen te Hoogeveen. Ds. Bijleveld is 23 jaar bestuurslid geweest. Vele jaren was hij voorzitter. Ook langs deze weg willen we hem en zr. Brouwer danken voor hun betrokkenheid en inzet. Het bestuur wordt thans voorgezeten door br. H. ten Cate.

# Het seminarium presenteert zich aan toekomstige studenten op twee infodagen

*Op de zaterdagen 28 januari en 25 februari belegt het seminarium "informatiedagen" voor jonge en wat oudere mensen, die een theologische studie en een toekomst in onze gemeenten overwegen.*

*Op 28 januari hopen we studenten voor de dagstudie te ontvangen.*

*Op 25 februari gaan de deuren open voor studenten voor de deeltijdse studie (Tweede Weg Opleiding).*

*Beide studieprogramma's zijn gericht op een voorgangerschap in baptisten gemeenten. Van de dagstudie geldt, dat ook studenten die aan een taak in een andere vorm van geestelijk werk denken, haar met vrucht kunnen volgen.*

**Wie adspirant studenten bij zich uitnodigt om een kijkje te komen nemen, doet er goed aan eerst naar zichzelf te kijken. Hoe ziet de dagopleiding aan het seminarium er uit? Wat beogen we? Wat hebben we te bieden?**

## Dagopleiding

We kunnen stellen, dat de dagopleiding zich een periode van wederopbouw bevindt. Na moeilijke jaren van afbraak, roeien met de riemen die je nog hebt, en bezinning op het studieprogramma, zijn we nu toegekomen aan het uitvoeren van gemaakte plannen.

In de loop van dit jaar kreeg het seminarium weer een voltijdse docent voor de Praktische Theologie. Naast de aandacht voor de praktijk en prediking en pastoraat zal hij zich in het bijzonder inzetten voor de vorming ten behoeve van het onderricht in de gemeenten. Nederlandse baptisten hebben geen rijke traditie in studie, leren en trainen. Integendeel, moet je bijna zeggen. Het is de visie van curatorium en docenten dat onze gemeenten geen toekomst hebben, wanneer grondige bijbelstudie, doordenking van de vragen van onze tijd, en bewustwording van onze eigen baptisten identiteit, niet een duidelijke plaats krijgen op de gemeentelijke agenda, en voorgangers niet hebben geleerd om dit werk op te zetten en uit te voeren.

De dagopleiding omvat 6-8 jaar, waarvan 4-6 jaar worden doorgebracht aan de theologische faculteit van de rijksuniversiteit te Utrecht. Het studieprogramma van het seminarium omvat in totaal 2 jaar en is vanaf het 3e studiejaar "ingeweven" in de studie aan de universiteit. Het onderwijs aan het seminarium concentreert zich op het eigene van de baptisten geloofsgemeenschap. In het kader van de reeds genoemde Praktische Theologie krijgen prediking, pastoraat, onderricht, jeugdwerk, zending en evangelisatie, gemeentelijke leiding en organisatie aandacht, en wel toegespitst op de baptisten praktijk. Verder worden de geschiedenis van het doperdom en het baptisme uitvoerig aan de orde gesteld. Op het seminarium worden ook dogmatiek en christelijke ethiek onderwezen.

Hierin valt nadruk op die onderwerpen die traditioneel en actueel belangrijk zijn in leer en leven van baptisten gemeenten. Tevens biedt het seminarium onderwijs aan in de theologie van Oude en Nieuwe Testament.

Naast dit studieprogramma is er een programma van vorming en begeleiding van studenten. Centraal staat hierin de groei van de student in geloof en visie op toekomstig gemeentewerk en eigen functioneren in de gemeente. Aandacht wordt gegeven aan gelovige verwerking van de studie en ervaringen opgedaan in eigen leven en gemeentelijk werk. Sinds een jaar is een begin gemaakt met de invoering van het vak spiritualiteit in het seminariumprogramma. Een ander belangrijk onderdeel uit dit programma betreft begeleiding in gemeentelijke stades. We zijn doende dit onderdeel nog meer gewicht te geven.

In september '88 begonnen vier eerstejaars studenten aan de dagopleiding. Deze aanwas is de grootste sinds vele jaren en beschouwen we als een moedgevend teken voor de toekomst.

Zaterdag 28 januari 1989 hopen we op "De Vinkenhof" jonge mensen te ontvangen die zich aangesproken weten door de Heer en dit artikel, als het gaat om een toekomst in onze baptisten gemeenschap. Wie in het bezit is van een VWO-diploma - of het dit jaar in bezit hoopt te krijgen - kan zich die dag uitvoerig laten voorlichten over de studie aan het seminarium in combinatie met die aan de universiteit. Dit geldt ook voor hen die een HAVO-diploma bezitten. Zij volgen de universitaire studie gedeeltelijk maar hebben geen toegang tot het doctoraal examen. Zij leggen aan het eind van hun studie alleen het seminariumexamen af.

## Tweede Weg Opleiding

In 1983 startte het seminarium een deeltijdse opleiding voor oudere studenten die kunnen aantonen dat zij om economische of sociale redenen zich geen dagstudie kunnen permitteren. De toeloop was groot. Op de eerste info-dag ontving "De Vinkenhof" tussen de 30 of 40 belangstellenden. Ve-

len verklaarden al jaren op een dergelijke mogelijkheid gewacht te hebben. De eerste jaargroep begon tenslotte met 14 studenten. Van deze eerstelingen zijn er nu, in hun zesde studiejaar, nog 9 aan de opleiding bezig. Een derde deel heeft in de loop der jaren moeten afhaken.

Hiermee is aangegeven dat deze vrije tijdsstudie hoge eisen stelt, niet alleen aan de student maar ook aan zijn gezin. In 1985 en 1987 werden nieuwe jaargroepen opgestart. Voor september 1989 hebben we weer plannen. Zaterdag 25 februari hopen we op "De Vinkenhof" mensen te ontvangen met wie we deze plannen kunnen uitvoeren.

Het TWO-programma omvat in totaal 8 studiejaar. De eerste vier jaar hebben het karakter van begeleidde zelfstudie. Met een frequentie van éénmaal per twee weken komen studenten 16 zaterdagen op het seminarium voor bespreking van de thuis bestudeerde stof. Na zo'n zaterdag vertrekken ze steeds met ca. 30 uur huiswerk voor de volgende keer. Gedurende de tweede 4 jaren begeleidt het seminarium studenten in gemeentelijk stagewerk.

Ieder jaar komt een bepaald onderdeel van het gemeentelijk werk centraal te staan. Op "terugkomdagen" en in trainingsweken biedt het seminarium de studenten verdere vorming aan op basis van opgedane praktijk ervaringen. Het TWO-programma is gebaseerd op een vooropleiding van HAVO-niveau. Anders dan de dagstudie biedt de TWO na het behalen van het diploma alleen mogelijkheden tot het aanvaarden van een werkkring binnen het verband van Unie van Baptisten Gemeenten.

## Aanmelden voor de info-dagen

**Aanmeldingen dienen - het liefst schriftelijk - tenminste één week voor de betreffende info-dag in het bezit te zijn van het seminariumkantoor. Voor de info-dag van de dagopleiding is dat 20 januari. Voor de info-dag van de TWO 17 februari.**

Wie zich aanmeldt ontvangt tevoren een programma van de info-dag en schriftelijke informatie over de betreffende studie.

We kunnen ons voorstellen dat toekomstige studenten het op prijs stellen om gezinsleden mee te nemen voor wie de keuze voor studie belangrijke consequenties heeft. We denken hier met name aan hen die gehuwd zijn met een adspirant TWO-student. Vermeld dit op uw aanmelding!

Het seminarium biedt op beide infodagen een eenvoudige lunch aan.

O. DE VRIES

# Jongeren naar Nicaragua: ook NBBB-ers gaan en doen mee

## Nicaragua.... Een land ver weg!

Maar... vanwege de aandacht die het krijgt in allerhande media, komt het soms toch wat dichterbij. Aandacht overigens om heel verschillende redenen, bijv. de ramp vanwege de windhoos een aantal weken geleden of, en dat komt het meeste voor, politieke situaties die nogal eens aanleiding zijn om in de publiciteit te geraken.

Ook voor de NBBB is Nicaragua een land; dat de laatste tijd steeds dichterbij lijkt te komen. Want nadat zo'n 1,5 á 2 jaar geleden een delegatie uit Nicaragua ons land bezocht is er nu sprake van de organisatie van een tegenbezoek.

Samen met het provinciale jeugdwerk van de Gereformeerde en Hervormde kerken in Friesland wordt al ruim een half jaar aan deze reis gewerkt. Reden genoeg dus om daarover nu eens het een en ander door te geven.

## Zendingsbewustzijn

Een van de voornaamste doelstellingen van de reis is om het zendingsbewustzijn onder jongeren te activeren. Het was een van de opvallende zaken gedurende het bezoek van de Nicaraguaanse delegatie aan Nederland, dat op de vele bijeenkomsten die men bezocht nauwelijks jongeren waren. Voor de jongeren die nu zullen deelnemen aan de reis betekent dit dat, afgezien van de reis zelf, zij behoorlijk veel tijd moeten investeren in voorbereiding en verslaggeving na de reis.

Over dit alles is bericht gedaan aan de raden van gemeenten en kontaktpersonen van het oudere jeugdwerk in onze gemeenten. Het was verrassend dat vele baptisten jongeren op de 1e informatieavond, 26 november j.l., aanwezig waren. Uit alle hoeken van het land waren ze naar Heerenveen gekomen. Overigens de totale opkomst ong. 250 personen, was voor het organiserende comité een aangename verrassing. Men werd gedurende deze avond geïnformeerd over het land zelf, de actuele situatie, de selectiekriteria, etc. Zeer interessant daarbij waren de verhalen van een aantal zendelingen die in Nicaragua hadden gewerkt en van een Nicaraguaanse zuster die toevalliger-

wijs op dat moment in Nederland was.

Op de tweede informatieavond, 9 december j.l., was de opkomst iets minder groot. Er waren ongeveer 100 personen die aandachtig luisterden naar informatie over de rooms-katholieke, protestantse en in het bijzonder de baptisten kerken in Nicaragua.

## Bouwproject

Uiteindelijk is het de bedoeling dat zo'n 12 jonge mensen uit Nederland in de zomer van 1989 Nicaragua zullen bezoeken en dat te gast zullen zijn bij de Nicaraguaanse Baptisten Jeugdbeweging. Ze zullen dan waarschijnlijk ook deelnemen aan een bouwproject.

Op dit moment werkt de stuurgroep 'Jongeren naar Nicaragua' aan de selectieprocedure. Het ligt in de bedoeling dat eind januari bekend zal zijn wie er naar Nicaragua zullen gaan.

Voor de jongeren is het belangrijk in zo'n vroeg stadium zekerheid te hebben over het al of niet meegaan. Ze hebben namelijk dan nog een intensief half jaar van voorbereiding voor de boeg.

Naast het verder geïnformeerd worden over het land, de cultuur, de tradities, de politiek en sociaal-economische situatie zal vermoedelijk ook een cursus Spaans worden gevolgd. Daarnaast is het uitermate belangrijk om met de jongeren te praten over het leggen van contacten met Nicaraguanen. Wat krijgen ze allemaal te horen, en wat vertellen ze over Nederland.

## Achterban

Tenslotte zal de groep in het kader van de voorbereiding hard moeten werken met de achterban. Van elke jongere wordt zo'n achterban gevraagd. Dat kan zijn de ker-

kelijke gemeente, de jeugdgroep, de... etc. Deze achterban moet als steungroep fungeren. De jongere zal zoveel mogelijk de informatie met deze steungroep moeten delen zowel voorafgaand aan de reis als ook bij terugkomst middels verslaggeving. Zo is er sprake van een reis voor ong. 12 personen, maar een veel grotere groep mensen zal zich een aantal maanden actief bezighouden met de Baptisten gemeenschap in Nicaragua. De steungroepen werken zo enerzijds als morele steun aan jongeren die de reis maken en anderzijds zal hun ook gevraagd worden de jongeren financieel te steunen bij het maken van de reis.

## Baptisten

We hopen wat dat betreft dat de ongeveer vier baptisten jongeren die aan de reis zullen deelnemen gesteund zullen worden door eigen gemeente en/of jeugdgroep, maar mogelijk ook door anderen die de Nicaraguaanse bevolking, en in het kader van deze reis in het bijzonder de Baptisten, een warm hart toedragen.

We zullen u terzijner tijd nader informeren over het reilen en zeilen van dit project.

NICO WEVER

## C.C.-vergadering akkoord met overname "De Strubben"

Op de C.C.-vergadering, welke op zaterdag 17 december j.l. is gehouden, is met algemene stemmen het voorstel van de Jeugdraad aangenomen om in te gaan op het aanbod "De Strubben" over te nemen.

Zoals bekend had de Stichting "Tabitha" aangeboden het rustoord "De Strubben" te Schoonloo over te dragen aan de NBBB, in ruil voor het aandeel van de NBBB in "De Nieuwe Oorsprong".

"De Strubben" kan worden gebruikt voor conferenties en weekenden.

Ook zijn er mogelijkheden voor het houden van de tentenkampen.

Wel is daarvoor nog overleg gaande met de gemeente. De kampen zouden dan in Drenthe gehouden kunnen worden met ingang van het seizoen van 1990. De kampen voor 1989 vinden nog plaats op de Vinkenhof te Bosch en Duin.

## Nieuwe zendingsactie: voor Sierra Leone

We zijn erg blij met alle bijdragen van afdelingen en particulieren voor de zendingsactie van de NBBB.

Op dit moment, half december, is de stand ± f 20.000,- terwijl er naar verwachting nog wel een aantal bijdragen onderweg zullen zijn. Ons streefbedrag was f 15.000,-. Voor de nieuwe actie is het thema:

"Sleutelen aan Sierra Leone". De werkgroep Wereld In Nood heeft dit project aan ons voorgesteld. We zullen ons richten op een bedrag van f 20.000,-. Dit bedrag zal worden gebruikt om werkloze jongeren in de hoofdstad Freetown bezig te laten zijn in een autoreparatiewerkplaats. In deze werkplaats worden auto's e.d., die gebruikt worden op het zendingsveld, gerepareerd. Ook zit er een onderwijsaspect aan dit project. Veel meer weten we er op dit moment nog niet van maar begin volgend jaar zal er weer een informatieboekje en werkmateriaal naar alle afdelingen worden verzonden.

ELLA WIND

Verantwoording van de binnengekomen bijdragen (t/m 9 december) Zendingsactie: Klub Stadskanaal N 50,-; C.S., Z. 50,-; Jeugd Emmeoord 83,60; Jeugd t.j. Pernis 341,20; F.R., K. 44,95; Zondagsschool Sneek 452,95; Zondagsschool Coevorden 308,95; Zondagsschool Enschede 450,-; Jeugd (Roswinkel) 105,65; Zondagsschool Heemskerk 654,35; Rotterdam C 428,15; Zondagsschool Drachten E 306,-

Iedereen weer hartelijk bedankt voor de bijdragen.

E.W.



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 46,- per jaar; buitenland f 64,- per jaar.

### Redaktie:

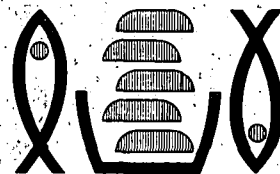
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



### Camping 'De Betteld' in Zelhem biedt o.a. het volgende in seizoen '89:

- + Verwarmd zwembad (9x18 m, 1.40  
diep)
- + Kleine jaarplaatsen te huur
- + Jeugd-Programma van 15-7 t/m  
12-8
- + Bijbelstudie-weken o.l.v. D. Steen-  
huis
- + 25% juni-korting, tevens juni-  
programma!

**Bel voor een gratis in-fo pakket,  
08342-2528.**

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

*Want wij weten, dat, indien de aardse  
tent, waarin wij wonen, wordt afge-  
broken, wij een gebouw van God heb-  
ben, in de hemelen, niet met handen  
gemaakt, een eeuwig huis.*

2 Cor. 5:1

In vol vertrouwen in haar Heer en Hei-  
land, is van ons heengegaan onze  
zuster

**Aaltje Bik-Hartman**

op de leeftijd van 69 jaar

1 december 1988

Baptistengemeente Muntendam

Door de Heer werd thuisgehaald onze  
zuster

**Anna van Heiningen-Snuverink**

op de leeftijd van 71 jaar

Hengelo, 21 december 1988

Baptistengemeente  
Hengelo centrum

*"Ik heb u verlost.*

*Ik heb U bij Uw naam geroepen.  
Gij zijt mijn"*

Door onze Heer thuisgehaald onze  
zuster

**Anna Mina Katharina  
Schellevis-Bonatz**

op de leeftijd van 88 jaar

Amsterdam, 13 december 1988

Baptistengemeente  
Amsterdam west

Jonge weduwe 29 jaar met 3 kinderen  
wil graag in contact komen met jonge  
man ± 30 tot 35 jaar, om weer een  
nieuwe relatie op te bouwen.  
Reaktie graag met foto.  
Brieven onder no. 17.600 aan het bu-  
reau van dit blad.

## van de redactiecommissie

In DC van 8 december j.l. heeft u kun-  
nen lezen, dat br. H.G. de Winkel zijn  
redactionele verantwoordelijkheid  
t.a.v. DC met onmiddellijke ingang  
heeft beëindigd. Hoewel de redactie-  
commissie dit besluit van br. de Winkel  
betreurt, menen wij dit te moeten  
respecteren.

De Uniecommissie hebben wij van het  
besluit van br. de Winkel op de hoogte  
gebracht met het verzoek om op de ge-  
bruikelijke manier te voorzien in deze  
vacature. Voor de duur van deze vaca-  
ture in onze commissie hebben wij de  
oud-redacteuren br. J. Reiling en br. H.  
Ploeger verzocht om als medewerkers  
bijdragen voor ons weekblad te blijven  
leveren.

Vanaf deze plaats bedanken wij br. de  
Winkel voor het vele werk, dat hij ten be-  
hoeve van ons weekblad heeft gedaan  
als redacteur en eind-redacteur.  
Op zijn bescheiden wijze heeft hij daar-  
mee onze geloofsgemeenschap op een  
bijzondere wijze gediend.

Namens de redactiecommissie  
K.M. Gerritsen, voorzitter

## Nieuwe Bijbelleesgids

Zojuist is de nieuwe Bijbelleesgids  
1989 verschenen, een bijbels dagboek  
bij het bekende leesrooster dat het ker-  
kelijk jaar volgt.

Per dag geeft deze gids een korte toe-  
lichting op het betreffende bijbelge-  
deelte. In enkele zinnen wordt de kern-  
inhoud aangeduid en vertaald naar  
ons leven nu.

Evenals voorgaande gidsen is ook deze  
Bijbelleesgids 1989 weer een geza-  
menlijke uitgave van vier bijbelorgani-  
saties, het Nederlands en het Belgisch  
Bijbelgenootschap, de Katholieke Bij-  
belstichting en de Vereeniging tot Ver-  
spreiding der Heilige Schrift/Bijbel  
Kiosk Vereniging.

Deze uitgave is in de boekhandel ver-  
krijgbaar. De prijs is normaal f 13.50.  
Om een ruimere verspreiding mogelijk  
te maken komen gemeenten bij afname  
van grotere aantallen ineens voor extra  
korting in aanmerking. Aanvragen  
daarvoor kunnen gericht worden aan  
het Nederlands Bijbelgenootschap,  
Postbus 620, 2003 RP Haarlem.

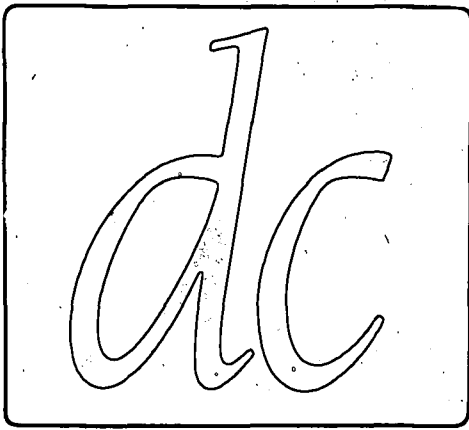
## GEEN LANG LEVEN BESCHOREN

De deense theoloog Sören Kierke-  
gaard, die in de vorige eeuw leefde, was  
een buitenbeentje, die door velen niet  
ernstig werd genomen. Hij had een  
vlijmscherpe geest en een dito pen.  
Hij heeft prachtige dingen gezegd. Zo  
wordt de volgende uitspraak aan hem  
toegeschreven: wie trouwt met de tijd-  
geest, zal spoedig weduwe zijn.  
Niets is vergangelijker dan de tijdgeest.  
Niets is voorbijgaander dan wat voor  
ogen is in de huidige gedaante. De tijd-  
geest kan enkele tientallen jaren oud  
worden, dan vervalt hij, takelt af, maakt  
plaats voor een nieuwe tijdgeest.  
Dat troost. De huidige tijdgeest is er een  
van ikke, ikke, ikke. Zegt men. De vol-  
gende tijdgeest zal er een zijn die weer  
wat anders vooropstelt. Maar duur-  
zaam zijn de tijdgeesten nooit geweest.  
Onveranderlijk was er tot nu toe niet  
een.

Jezus Christus is de Onveranderlijke.  
Wie op Hem bouwt en vertrouwt, hoeft  
zich niet telkens aan te passen. Die  
wordt niet weduwe; die komt niet alleen  
te staan.

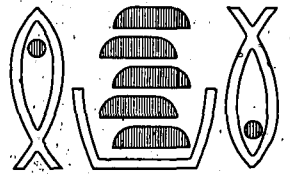
P.





# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## 12.000 Baptisten erbij

H. PLOEGER

**Stel je eens voor** dat dit in ons land gebeurde: In één jaar twaalf duizend nieuwe leden er bij. In één jaar tachtig nieuwe gemeenten er bij. Wie zou dát kunnen bijbenen?

Voor die opgave zien onze Duitse geloofsgenoten zich gesteld. Dit jaar worden er - met name uit de Sovjet-Unie - zo'n 12.000 geloofsgenoten verwacht. In totaal keren uit de Oostblokstaten een 200.000 mensen van duitse oorsprong terug naar het land der vaders. Maar wat heet: land der vaders? Verreweg de meeste van hen kennen dat land alleen uit verhalen van (over-, over-)grootouders. Ze kennen de Duitse cultuur niet, en de meesten van hen kunnen zich in het Duits niet verstaanbaar maken.

Een probleem dat de Duitse regering ook nog moet zien op te lossen is dat van de afnemende welwillendheid van de Westduitse bevolking om deze mensen op te nemen. Voor de staatshuishouding is dat een enorme financiële opgave. Er moeten woningen gebouwd worden, er moet voor onderwijs voor de kinderen gezorgd worden, er moeten arbeidsplaatsen komen. Die zijn ook in BRD schaarser aan het worden. En het zijn niet alleen dezen die een plaatsje moeten hebben, er komen ook nog eens tienduizenden vluchtelingen bij uit alle windstreken van de wereld.

De Duitse baptisten unie heeft in dr. Günter Wieske - die inmiddels met pensioen is, maar als vrijwilliger doorwerkt - een man met ruime ervaring op het terrein van de opvang van vluchtelingen en "Heimkehrer" uit het oosten. In Unna-Massen (in de buurt van Dortmund) is al tien jaar lang een opvangcentrum voor geloofsgenoten. Daar werken enkele voltijdse krachten. Er komen dagelijks vaak 50-100 mensen binnen. Daarvoor wordt onderdak, uitkering, arbeid, onderwijs en zo mogelijk een vaste plek geregeld. Aangezien de repatrianten vaak met heel weinig komen, wordt er ook voor kleding, meubilair e.d. gezorgd. De gemeenten in de buurt van Unna-Massen hebben daarvoor een aparte dienst opgericht, waarin vooral zusters actief zijn. Vanaf 1-10-88 wordt eenzelfde opvang geregeld in een voormalige kazerne in Osnabrück. Maar ook elders bestaan - meestal kleinere - projecten.

De overal in het Westduitse land aanwezige baptisten gemeenten zijn bereid de teruggekeerden in hun midden op te nemen. Woonruimte en arbeid zijn echter belemmerende factoren. Maar er zijn meer belemmerende factoren. De geloofstraditie dezer mensen is een heel andere dan die van het westen. Ze hebben geleefd onder een totaal ander regiem. De cultuur in het westen bevat vele elementen die hen een grote aanstoot zijn. De visie op huwelijk en gezin(svorming) wijkt als regel af van die aan deze kant van het ijzeren gordijn. Dat leidde en leidt er vaak toe dat deze mensen zich in gemeenten bundelen die uitsluitend uit vluchtelingen bestaan. Waar dat niet lukt, wordt contact met plaatselijke gemeenten gezocht.

Deze plaatselijke gemeenten hebben daarbij veel liefde en veel aanpassingsvermogen nodig. Waar deze liefde concreet wordt - in dienstverlening, in samengaan, in gebed - daar worden wegen gevonden om deze mensen te helpen. Dat daarbij de begeleiding van een gezin door een gezin een wezenlijke zaak is, hoeft niet apart vermeld te worden.

Er is veel geduld en veel wijsheid nodig. Er zijn reeds al te veel scheuringen in gemeenten geweest, ook in zulke die uitsluitend uit voormalige Russen bestonden. In de gezinnen van deze vluchtelingen - of Heimkehrer; 't ligt er maar aan hoe je er tegenaan kijkt - komen ook vaak spanningen op tussen de generaties: de kinderen en jongeren groeien in een radicaal andere cultuur, in een andere wereld op en dat gaat niet zonder meningsverschillen over wat naar de wil van de Heer is en wat niet. Ouders voelen het altijd als bijzonder pijnlijk aan als hun kinderen andere wegen willen bewandelen.

Het hoeft geen betoog dat voorbede voor onze Duitse geloofsgenoten én voor de vluchtelingen van betekenis is. De leidinggevende broeders en zusters in gemeenten en bovengemeentelijke organen, in jeugd- en vrouwenwerk hebben veel geduld, veel liefde, veel wijsheid nodig.

### VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Wensen van de evangelist

Pag. 3  
Rubriek 'Bijbel'

Pag. 4  
Gemeente: lust of last?

Pag. 5  
Ds. Ploeger met emeritaat

Pag. 6  
Uit het Uniebureau

Pag. 7  
Indrukken van ons gemeenschappelijk leven

## Even nadenken met....

Chris Eijer, Ermelo

### VERGEVING EN PIJN

*Een van de wezenlijke dingen in ons leven is, dat we anderen vergeving kunnen schenken. Jezus leerde ons bidden: "en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren" (Matth. 6:12). Leven heeft met heel veel dingen te maken. Het heeft ook te maken met schuld. En hiermee raken we aan een van onze grootste problemen. In het gebed dat Jezus ons leerde bidden gaat het om mensen die ons iets hebben aangedaan, ons verdriet en pijn hebben berekend. God vragen om vergeving van eigen schuld is ook dat we hen die ons iets schuldig zijn vergeving schenken. Dat laatste is niet zo simpel als geloven het wel eens willen laten voorkomen.*

*Ik hoorde eens in een toespraak over vergeving de spreker opmerken, dat we mensen bij voorbaat moeten vergeven. Wat er ook gebeurt, het is hen bij voorbaat vergeven. Dat lijkt mij op z'n zachtst gezegd nogal oppervlakkig. We gaan dan gemakshalve voorbij aan de vele gedeukte en beschadigde mensen in onze samenleving. Hen is onnoemelijk veel verdriet aangedaan. Ik denk aan mensen die in hun jonge jaren lichamelijk en geestelijk mishandeld zijn. Ze zijn dikwijls niet in staat het woord "vergeving" zelfs maar te horen. Laat staan dat ze in staat zouden zijn het woord in een daad om te zetten.*

*We moeten ons hoeden voor oppervlakkigheid. We zouden meer oog moeten hebben voor wat mensen dikwijls moeten doorlijden, alvorens ze het woord vergeving in de mond kunnen nemen. Als het om mensen gaat die echt weer heel moeten worden, kunnen we niet dogmatisch met vergeving omgaan. Dat kunnen we trouwens ook niet, als het gaat om onze schuld tegenover God. Wie nooit eens pijn voelt voor het aangezicht van God, omdat het "immers toch allemaal al vergeven is", zou zich moeten afvragen, in hoeverre vergeven en leven bij hem of haar verbonden zijn. Zo is het ook in de vergeving naar de ander toe. Wie niet echt pijn voelt, zal er zand over kunnen doen. Maar is het ook doorleefd?*

*Intussen behoort vergeving heel wezenlijk tot het heil, de heel-wording van mensen. Pijn en verdriet, ons door anderen aangedaan, kunnen verworden tot wrok, verbittering en zelfs haat. Dat kan ons nooit tot heil zijn. Dan lijden we schade aan onze ziel. Doorleefde en doorleden pijn vraagt tenslotte om vergeving. Als een soort eindstation kan dit een geweldige zegen zijn. Voor de ander, maar zeker niet in het minst voor onszelf. Dan is het "gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren" niet zozeer een gebod, als het wel de weg naar een leven dat weer heel wordt.*

## Ook voor evangelisatie een zegenrijk jaar gewenst....!

**Een nieuw jaar** ligt voor ons. Ook wat de evangelisatie betreft. Graag wil ik al onze gemeenten een zegenrijk jaar toewensen. Ook wat de evangelisatie betreft. Zullen we als gezonden leven? De Heer heeft ons gezegend. We mogen weten dat God ons nabij gekomen is in Christus. Weten we ons ook gezonden? En leven we nabij hen, die de Heer niet kennen?

Dat zijn vragen die we elkaar altijd weer moeten stellen. Altijd is er weer de verleiding, onszelf veilig en wel op te sluiten binnen de veiligheid en geborgenheid van de eigen gemeente. Zo heeft de Zender het echter niet bedoeld. Hij zei: "Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend ik ook U". Het kenmerkende van Jezus' zending was, dat Hij de gestalte van een dienstknecht aannam en de mensen gelijk werd (zie ook Fil. 2:7). Zo worden ook wij gezonden, om

ker: als er niet mee gewerkt wordt, helpt het allemaal niets.

Intussen is er het minder opwekkende bericht, dat de oplage van het gewone nummer weer iets gedaald is. Enkele gemeenten lieten het nogal afweten en dat vertaalt zich meteen in een dalende oplage. Dat is jammer. Als alle gemeenten zich voor dit jaar eens ten doel zouden stellen, 50 nummers per maand meer te verspreiden, dan zou dit een belangrijke stap vooruit zijn. En de ECU zou niet zo bezorgd behoeven te zijn over de oplage.

Tussen haakjes: de oplage van de kerstzaaiër bedroeg 63.000. Een respectabel aantal. Maar toch iets minder dan in 1987. Misschien kunnen we wat goedmaken in verband met de paaszaaiër. Die komt in maart uit. Het is maar, dat u het alvast weet.

### ECU-allerlei

in verbondenheid met onze tijdgenoten te dienen, om Christus' wil. Dat vraagt steeds weer om hernieuwde inspiratie. Ook daarvoor komen we als gemeente samen. Laat daarbij dit ons gebed zijn:

*En inspireer ons, om voort te bouwen, aan Uw Gemeente en aan Uw Rijk, maak ons tot mensen, die in Uw wereld, leven voor and'ren, aan hen gelijk!*

Zo levende, verspreiden we niet alleen zegen, maar worden we zelf ook gezegend. Zullen we elkaar voor het nieuwe jaar die zegen toewensen?

### De kerstzaaiër

Van verschillende kanten ontving ik positieve reacties op de kerstzaaiër '88. Die reacties zijn trouwens niet alleen bedoeld voor de eindredakteur, maar voor ieder, die zijn of haar bijdrage leverde voor dit nummer. Van enkele gemeenten vernam ik dat er met vreugde mee gewerkt is. Zo was er een gemeente die duidelijk te weinig nummers had besteld. De gemeente Lelystad verspreidde meer dan duizend nummers in de wijk, waar zij, om zo te zeggen, opnieuw begonnen is. Alle nummers werden persoonlijk aan de mensen overhandigd. En in de kerstnachtdienst konden verschillende mensen uit de wijk worden verwelkomd. Het heeft mij weer eens bevestigd in de gedachte, dat er, hoe dan ook, met ons evangelisatieblad gewerkt moet worden. Natuurlijk moeten we kritisch naar dit middel blijven kijken. Maar één ding is ze-

### Gemeente-weekends

Deze maand hoop ik weer te beginnen met de gemeente-weekends. Met de gemeenten Dokkum en Hoogeveen werd het een en ander voorbereid. Het zal gaan over het volgen van Jezus en de vraag, hoe we dit beleven. De Heer wil ons maken tot Zijn discipelen en dat is toch nog wat anders, dan dat we weten dat we toen en toen gedoopt zijn of dat we lid zijn van de gemeente. Een discipel is met Christus onderweg. In deze wereld en in deze tijd. De vraag, hoe we dit beleven, is een wezenlijke vraag, al zou het alleen al zijn, omdat zoveel vragen en ook zoveel stemmen en geluiden vandaag op ons afkomen. Over deze en andere dingen zal het gaan in de weekends van bemoediging & inspiratie.

Dat ze inderdaad tot deze dingen mogen leiden, is mijn oprechte wens.

### Tenslotte

Van dr. Okke Jager las ik het volgende: "Getuigen is de optelsom van wat wij zeggen en doen en zijn". Dit lijkt mij een goed woord bij de aanvang van het nieuwe jaar. Laten we ons inspannen, om in 1989 getuigende gemeenten te zijn. In wat we zeggen, in wat we doen en in wat we zijn!

Ik wens U allen een gezegend 1989 toe!

CHRIS EIJER

# Gesprekken met God (1)

**Ieder mens - gelovig of ongelovig - bidt wel eens. Bidden is geen privilege voor christenen. Bidden is een zeer verbreid verschijnsel in de geschiedenis van de mensheid. Bidden is zo iets als ademen of eten: men doet 't, omdat men een menselijk wezen is. Het is echter wel de vraag, of al dat bidden spreken met God is. Als bijdrage aan ons weekblad "De Christen" wil ik graag de komende tijd met de lezers nadenken over het bidden. Steeds zal een bijbelgedeelte centraal staan, zodat nieuwe facetten over het bidden ons zal worden aangereikt.**

## Het gesprek

Het eerste gebed, waar we onze aandacht op richten, is dat van Abraham om het behoud van Sodom. In Gen. 18:17-21 wordt Abraham aangekondigd, dat Sodom en Gomorra verdelgd zullen worden. "Het geroep over Sodom en Gomorra is voorwaar te groot en haar zonde is voorwaar zeer zwaar". God gaat onderzoeken of deze schuld algemeen is of niet en dat geeft Abraham de gelegenheid om op een nauwkeurig onderzoek aan te dringen.

De eerste vraag van Abraham: "Wilt U werkelijk de rechtvaardige met de goddeloze verdelgen"? Vanouds gold de regel, dat de goeden met de kwaden moeten lijden. Abraham past deze regel toe naar de andere zijde: laat de kwaden profiteren van het feit dat er goeden zijn. Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad. Wilt U hen verdelgen en geen vergiffenis schenken aan de plaats omwille van de vijftig rechtvaardigen die er in zijn?

Door Abraham wordt niet bestreden, dat God het recht heeft om te vernietigen. Maar dat kan alleen rechtvaardig zijn, als slechts de goddelozen getroffen worden. De Rechter van de gehele wereld moet toch rechtvaardig zijn!

Het antwoord van God geeft Abraham gelijk: als er in Sodom vijftig rechtvaardigen zijn, zal Hij de stad niet verdelgen.

Abraham voert geen nieuwe argumenten meer aan, maar het getal van de rechtvaardigen wordt steeds lager gesteld: vijfenveertig, veertig, dertig, twintig en tenslotte tien. Hij probeert uit tot hoe ver Gods rechtvaardigheid reikt. Bij het aantal van tien rechtvaardigen ligt de grens. Daarmee wordt de kleinste mogelijke groep aangeduid.

## De gesprekspartners

GOD heeft Abraham GEROEPEN: "Ga uit uw land en uit uw maatschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal" (Gen. 12:1). God heeft Abraham BELOFTEN gegeven: "Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt zal Ik vervloeken, en met u zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden" (Gen. 12:2,3). God gaat op weg met de mens Abraham. In Gen. 13:13 wordt al vermeld, dat de mannen van Sodom zeer slecht en zon-

dig zijn tegenover God. God neemt Abraham SERIEUS als gesprekspartner, want in Gen. 18:17 staat over Hem: Moet Ik voor Abraham verbergen wat Ik zal doen"?

God wil TROUW blijven aan de beloften, die Hij aan Abraham heeft gegeven.

Het gesprek tussen God en Abraham gaat over de vraag om Gods gerechtigheid in Zijn handelen in de geschiedenis. In dit gesprek gaat het niet om vragen en verhoord worden, maar om vraag en antwoord. De antwoorden, die God geeft, blijven steeds dezelfde en bevestigen de GERECHTIGHEID VAN GOD uit de mond van God zelf.

ABRAHAM wordt door God geroepen en hij gaat naar het land, dat God hem wijst. Hij VERTROUWT op God. Nadat God zijn voornemen ten aanzien van Sodom aan Abraham bekend heeft gemaakt, treedt Abraham naderbij en spreekt met God. Abraham spreekt met God niet over zichzelf, maar over de inwoners van Sodom. Hij is bezorgd over het lot van ANDEREN.

Abraham gaat dit gesprek met God aan in een groot GELOOF. Hij is ervan verzekerd, dat God, de Rechter van de gehele wereld, zal doen wat recht en goed is. Als genade verleend kan worden, zal dat gebeuren. God zal niets verkeers of onrechtvaardigs laten gebeuren.

Abraham beseft zijn positie: zijn eigen ONWAARDIGHEID. Hij verzamelt welmoed voor dit gesprek met God, maar hij doet dit op nederige wijze (vs. 27-32).

## De Voorbede

Het is niet toevallig, dat het eerste gebed, dat wij in de Bijbel vermeld vinden, een voorbede is. Abraham bidt om het behoud van Sodom.

In het Oude Testament staat maar zelden, dat men voorbede moet doen voor anderen. Bij Jeremia, de profeet van de genade, vinden we een oproep tot voorbede in Jer. 29:7: "Zoekt de vrede voor de stad... en BIDT voor haar tot de Here, want in haar vrede zal uw vrede gelegen zijn" (behandeld in GBS deel 26, les 9).

In het Nieuwe Testament komt de oproep om voor elkaar te bidden veel vaker voor b.v. Jakobus 5:16 "Bidt voor elkander".

Van de verhoogde Heer Jezus wordt in het Nieuwe Testament gezegd, dat Hij onze VOORBIDDER is:

Abraham bleef staan voor de Here en trad naderbij en sprak.... Gen. 18:22, 23

- "Christus is het.... die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt" (Romeinen 8:34)

- "daar Hij altijd leeft om voor hen te pleiten" (Hebreeën 7:25)

- "Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de rechtvaardige" (1 Johannes 2:1)

## Tenslotte

Het belang van de voorbede wordt onderstreept door de bovenvermelde geschiedenis van Abraham. Abraham is de vader van de gelovigen. Het belang van de voorbede wordt nog meer onderstreept, omdat in het Nieuwe Testament van Jezus Christus wordt gezegd, dat Hij onze voorbidder is. Hem willen wij navolgen, ook in de voorbede voor anderen, omdat wij in Hem geloven.

Naast ons geloof, dat de eerste voorwaarde is voor alle gebed, is bij de voorbede speciaal ook onze LIEFDE voor anderen nodig. De tempel in Jeruzalem werd gedragen door twee zuilen n.l. Jachin en Boaz (1 Koningen 7:21). Zo moet ook de christelijke gemeenschap gedragen worden door twee zuilen n.l. geloof en liefde. Niet het geloof alleen, al is het duidelijk genoeg dat uit het geloof de liefde voortvloeit. Maar geloof en liefde, beide gelijkelijk dragende krachten van de gemeente van de Heer. In dit verband wordt wel gesproken van de "Johannes-gemeente" als ideaal naast de "Paulus-gemeente". Van de laatste wordt gezegd, dat zij, bij al het (terecht!) nadruk leggen op het geloof, de liefde wel eens voorbij ziet. Johannes legt er de nadruk op, dat God liefde is (1 Johannes 4:8).

Hij houdt dat de gelovigen niet alleen voor tot troost, maar ook tot vermaning. Niet alleen opdat zij zichzelf als voorwerp van Gods liefde zullen beschouwen, maar ook opdat zij ELKAAR als voorwerp van Gods liefde zullen erkennen en elkaar zullen liefhebben. Zo komt men vanzelf tot de VOORBEDE. Voorbede voor de ander. Voorbede voor elkaar: dat heb ik nodig; dat heeft mijn vrouw nodig; dat hebben mijn kinderen nodig; dat hebben mijn ouders nodig; dat heeft mijn gemeente nodig; dat hebben onze gemeenten nodig; dat heeft onze uniegemeenschap nodig; dat hebben onze voorgangers nodig;

Vervolg van pag. 4

# De gemeente: lust of last?

**Ukent ze wel:** mensen die hun hele leven gebukt gaan onder wat ze in de kerk van jongs af aan geleerd hebben. Mensen die gehoord hebben dat ze slecht zijn en maar af moeten wachten of ze uitverkoren zijn of niet. Mensen die van alles móesten en vooral niets móchten (zeker niet op zondag...). Depressief kan dat je maken. De kerk is geen lust meer, maar een last. Er zijn genoeg voorbeelden van mensen die zich later als reactie heel sterk afzetten tegen hun verleden. Denk maar aan Jan Wolkers en Maarten 't Hart. Kan dat nou ook gebeuren als je Baptist bent, vraag ik me weleens af. Dat je het leven in de gemeente als een last ervaart en niet als een lust? Ik beperk deze vraag hier tot mensen die actief meeleven met de gemeente.

## Teleurgesteld

Ik ga hier niet uitgebreid in op de vraag van 'kerkverlating'. Dat vinden verschillenden van u vast jammer, maar ik weet daar gewoon te weinig van. En de tijd ontbreekt me om er onderzoek naar te doen, wat toch wel zou moeten om de waarheid recht te doen. Niet dat deze mensen me niet ter harte gaan. Integendeel. Ik heb me het altijd erg aangetrokken als iemand de gemeente verliet. Vaak kom ik mensen tegen die nooit meer naar een kerk gaan (dat kan een R.K.Kerk, een Gereformeerde of Hervormde kerk, of een Baptisten gemeente zijn), omdat er niet naar ze omgekeken werd toen ze in nood zaten. Toen er ziekte was kwam er niemand. De dominee had beloofd langs te komen, maar hij is nooit geweest. Sommige verhalen hierover zijn geweldig triest. En toch.... Ik heb altijd gedacht: ik moet dat beter doen in mijn leven. Ik moet aandacht hebben voor anderen, hen bezoeken, informeren, opbellen. En ik weet inmiddels dat ik daarin faal. Want ik kan niet alle lasten van alle mensen dragen. Het gaat gewoon niet. Er moeten méér mensen meedragen. Omgekeerd verwachten mensen soms ook te veel van hun medemensen. Je mag natuurlijk verwachten dat er naar je wordt omgekeken als er problemen zijn. Daarvoor ben je gemeente met elkaar. Maar soms verwachten mensen konstante aandacht, terwijl ze zelf wel in staat zijn die eens aan anderen te geven. Zo kun je in een tehuis komen, waar in elke kamer de klacht van de eenzaamheid klinkt. Toch kan ik in mijn eentje niet bij al die mensen de eenzaamheid opheffen. Als ze nu elkaár eens gingen bezoeken?

## Hoe zwaar?

Terug naar het onderwerp van dit verhaal. Als je actief bent in de gemeente, in een Baptisten gemeente wel te verstaan, kan die dan tot een last worden?

Vervolg van pag. 3

dat hebben de mensen in de verschillende stromingen onder ons nodig; dat heeft de wereld, waarin wij leven, nodig.

**WE HEBBEN HET ALLEMAAL NODIG!**

KMG.

Zoals ik in het begin schreef, ontstaan in bepaalde kerken bij mensen problemen vanwege een bepaalde uitleg van uitverkiezing. Ik schrijf bewust: een bepaalde uitleg ervan. De leer van de uitverkiezing kan mensen ook vrolijk maken. Als er gepreekt wordt dat mensen in Christus uitverkoren zijn kan dat zekerheid en blijheid geven.

De Baptisten in Nederland leggen altijd veel nadruk op de persoonlijke verantwoordelijkheid van ieder. Je wordt gedoopt op grond van je persoonlijke belijdenis. Je praat en stemt mee in gemeentevergaderingen en alle belangrijke beslissingen worden langs deze democratische weg genomen.

Dit alles is een kostbaar goed waarop we zuinig moeten zijn. Het hangt helemaal samen met het 'algemeen priesterschap der gelovigen'.

Toch kan de manier waarop die persoonlijke verantwoordelijkheid wordt ingevuld weleens zwaar worden voor mensen. Vooral voor diegenen die een groot verantwoordelijkheidsgevoel hebben.

Van oudsher hebben Baptisten gemeenten een duidelijk verenigingsleven gehad. Zusterhulp, zangkoor, jeugdgroepen, noem maar op. Dat geeft binding en daarmee heeft de gemeente óók een sociale functie. Toch signaleer ik hierin een gevaar, namelijk dat goed gemeentelid zijn gelijk geacht wordt aan meedoen aan zoveel mogelijk activiteiten. Maar als er nu zoveel activiteiten zijn dat je elke avond bezet bent, stelt dat je voor de vraag: waar moet ik wel en waar niet aan meedoen? En: kan ik dat wel maken om ergens niet aan mee te doen? Zeker als een vereniging om leden zit te springen? Ik ben toch mee verantwoordelijk dat alles goed draait?

Zo kun je je schuldig gaan voelen als je een avond met je gezin doorbrengt in plaats van in de gemeente.

Voorgangers kunnen hier helemaal last van hebben. Hun werkterrein is wat tijd betreft niet afgebakend en daarmee grenzeloos. Ze hebben een roeping en voelen die soms (of vaak?) zwaar drukken. Altijd beschikbaar zijn voor de gemeente. De telefoon kan steeds gaar en je moet er toch altijd zijn voor de mensen? "De gemeente gaat voor...." Tja, dat kan nou allemaal wel zo zijn in theorie (en dat is nog maar de vraag...), in de praktijk werkt het niet. Voorgangers worden overspannen. Of hun ge-

zin lijdt in stilte.

Maar ja, je bent toch verantwoordelijk voor de gemeente? Het werk moet toch draaien? In landelijk verband: de commissies binnen de Unie hebben je hulp toch nodig ("We vonden u zo geschikt en er is niemand anders die het wil doen....") Anders loopt het niet meer en moeten dingen opgeheven worden wegens gebrek aan man- of vrouwkracht.

## Hoe verantwoordelijk?

Ik denk weleens: laat dingen dan maar eens stoppen. Als iets echt niet loopt, vindt dan maar eens uit of wij die activiteit bedacht hebben of dat de Heer die taak heeft opgedragen. Iets in stand houden omdat het altijd bestaan heeft is niet de beste reden voor een stuk werk. Wij moeten ervoor waken kwaliteit niet met kwantiteit verwarren. Niet het aantal activiteiten, maar wie een mens is, telt mee. Voor God is dat zo, maar door gelovigen lijkt het vaak anders bekeken te worden. Wij verwachten in een Baptisten gemeente vaak zoveel van elkaar en van de voorganger. Onze verwachtingen blijken dikwijls te hoog te zijn. Daarmee leggen we elkaar een last op, die niemand kan dragen. Zijn we dan niet verantwoordelijk voor de gemeente, als 'goede Baptist'? Ja en nee.

- Ja, want je hebt je bij je doop voorgenomen de gemeente te dienen. Het komt je geloof ten goede en bovendien spoort de Bijbel ons ertoe aan. We mogen elkaár aanspreken op trouw aan de gemeente. Dat geldt zeker voor de diensten op zondag. Maar of álle werk door iedereen bezocht moet worden? Hebben wij niet teveél georganiseerd en te weinig gebeden? (Deze vraag stel ik mezelf ook....)

- Nee, want er is maar één Herder. En dat zijn wij niet. We hebben wel de zorg voor elkaár, maar dat kan toch niet betekenen dat wij rondrennen als overspannen herdertjes achter alle schapen aan, zoals je nu vaak de indruk krijgt. We moeten maar goed luisteren naar wat die ene Herder voor taakjes voor ons heeft weggelegd. Taakjes? Jawel, want de gemeente bestaat al veel langer dan u en ik bij elkaar. Dus helemaal van ons afhangen doet het nu ook weer niet....

Oók niet in een Baptisten gemeente, waar zoveel nadruk ligt op de persoonlijke inbreng van iedereen....

(U begreep het al wel: dit verhaal is niet geschikt voor mensen die "het allemaal wel geloven" wat het werk in de gemeente betreft. Voor hen is meer de vraag óf ze het allemaal wel geloven!).

HETTY LALLEMAN

# ''Je krijgt altijd weer de kracht om door te gaan...''

*Elf dagen geleden was hij jarig. Werd hij 65. Op Nieuwjaarsdag, bereikte hij wat dan heet "de pensioengerechtigde leeftijd", de man die naar eigen zeggen "altijd z'n verjaardag op zondag heeft gevierd", br. H. Ploeger. Zondag a.s. neemt hij, wegens dit emeritaat afscheid van zijn laatste gemeente, Arnhem-Zuid, waar hij nu al weer ruim vijf jaar geleden als parttime-voorganger in dienst kwam.*

*Een gelegenheid om even terug te kijken, maar niet alleen dat. Wie ds. Ploeger kent, weet dat. Hij leeft bepaald niet bij het verleden. Hij doet nog steeds graag en volop mee in het heden.*

Toch maar even terugkijkend, zegt hij allereerst: "Het meest naar voren komende gevoel is dat van dankbaarheid...". Maar nog eens nadenkend, voegt hij er aan toe: "Ik geloof toch dat je een ge-antidateerd antwoord geeft op zo'n vraag naar het verleden. Ik denk dat het vaak een niet helemaal eerlijk antwoord wordt. Zo'n vraag als: Heb je je werk altijd, met plezier gedaan...? bij voorbeeld.... Dat is nu niet goed meer te zeggen. Wel: Je krijgt altijd kracht om door te gaan. Ook na teleurstellingen, ook als je in tijden van moeiten afvraagt, waar de gemeenschap is.

Een niet gemakkelijke tijd was het in Friesland, waar zijn tweede standplaats lag: Zandbulten, nu Kollumerzwaag en de nieuw geïnstitueerde gemeente Dokkum.

'Vreemd', zegt br. Ploeger nu. 'Toen ik begon, op 29 jarige leeftijd, rekende ik het eens uit: 35½ jaar voor de boeg als predikant.

Ik dacht: Moet ik al die jaren hetzelfde werk doen? Ik kende me zelf als erg ongedurig, keek nog wat vreemd aan tegen een bepaalde gebondenheid. Wel was er die spanning: je wist nooit of je en waar je een beroep zou krijgen. In die eerste gemeente, Borne, heb ik wel een paar keer een beroep gehad, ik kon dus wel weg, maar ik heb het volgehouden. Die eerste gemeente mocht ik 7½ jaar dienen. Toen ging het naar Friesland, naar een heel uitgestrekte gemeente, die een sterk persoonlijke inzet vroeg. Elke zondag drie keer preken, in elk geval de eerste twee en half jaar. Als je vraagt naar de mooiste tijd.... Dat is Scheveningen geweest. Het leven in het westen is ons bijzonder goed bevallen. Ook de wijze van gemeente-zijn daar, heel intiem en toch open. Aandacht voor de wereld en een goede gemeenschap'.

## Tabitha

'Scheveningen' werd een parttime-dienstverband. De andere helft van zijn dagen gaf hij aan het werk van 'Tabitha'. Vanaf eind 1970 tot aan zijn vertrek naar Arnhem als directeur. Daarin kon hij, naast de geestelijke verzorging van de bewoners, veel tijd en energie steken in het landelijk Tabitha-werk (met spectaculaire fondswervingsacties

b.v.) en de opbouw van 'De Strubben' en 'Lunteren'. Zelf omschrijft hij die activiteiten vooral met 'het promoten van de diaconale gedachte in de gemeenten in Nederland'.

Toch bleef hij vooral ook de predikant. In voorgaan in diensten, maar ook en vooral in veel pastorale activiteiten en het leiden van bijbelklassen. Hij zegt nu simpelweg: 'Dat is een kwestie van goed indelen van je werk.... Maar ook van prioriteiten. En ik heb het altijd heel erg belangrijk gevonden, en nog, dat je naar de mensen toegaat, belangstelling toont. Met gewoon maar even een babbeltje maken. De mensen het gevoel geven dat ze erbij horen....'

Die prioriteit heeft een belangrijk stempel gezet op zijn werk, erkent hij, toch, maar even terugkijkend op al die jaren. Het pastoraat had toch wel zijn grote voorliefde. 'In mijn eerste gemeente Borne ben ik daar mee begonnen en als het kan, doe ik het nog: de mensen opzoeken, als voorganger aandacht geven aan de mensen. Dat, wat men tegenwoordig noemt: "vriendschaps-evangelisatie", dat is van enorm belang. Een mengeling van verstand en hart. Het geeft de mogelijkheid mensen te winnen voor de Heer. Dat is de boodschap van het evangelie: Jullie zijn belangrijk. Voor de gemeente-opbouw is dat pastoraat ook van grote betekenis. Preken is natuurlijk heel mooi. Maar het doorgeven van de boodschap is ook te realiseren in huisbezoek. Je bent herder en leraar. Zo ben ik opgegroeid en zo ben ik, in Hamburg, ook opgeleid'.

## Nieuwe wending

Op zijn 53e verjaardag begon een nieuwe periode: Arnhem en Lunteren. Ziekenhuispredikant van het Diaconesenziekenhuis in Arnhem en parttime in dienst van Tabitha-Lunteren. Beide functies gaven hem veel gelegenheid tijd te steken in het werk van de Drankbestrijding en voor het weekblad 'De Christen'. Bovendien werd er, natuurlijk, gepreekt. Het sluiten van Tabitha-Lunteren betekende voor een deel werkloosheid, maar allerminst vrije tijd: de drankbestrijding en Uniewerk legden op mogelijk vrije tijd beslag. De ontwikkelingen in de gemeente Arnhem en Zevenaar brachten een nieuwe wending. Aanvankelijk in Arnhem-zuid

## Jaartallen

Wat jaartallen uit het leven van ds. H. Ploeger, die zondag a.s. wegens emeritaat afscheid neemt van de gemeente Arnhem-Zuid.

Geboren: 1 januari 1924 te Veendam gedoopt 4 juli 1942 door ds. H. Hornstra te Muntendam getrouwd op 29 juli 1953 met Trijnie Kok.

1950-1953 theologisch seminarie van de Duitse baptisten in Hamburg; 2 augustus 1953 bevestiging tot voorganger met standplaats Borne vanuit de gemeente Hengelo door ds. F.E. Huizinga; intriede in Borne met de tekst Rom. 8:1; 5 februari 1961 voorganger van Zandbulten (nu Kollumerzwaag) en de nieuw geïnstitueerde gemeente Dokkum; 20 februari 1966 voorganger in parttime-dienstverband in Scheveningen, parttime in dienst van Tabitha Scheveningen; 1 juli 1977 ziekenhuispredikant in Arnhem, tijdelijk parttime in dienst van Tabitha-Lunteren; 4 september 1983 parttime voorganger Arnhem-Zuid, 30 april 1984 beëindiging ziekenhuispastoraat (soort VUT); 15 januari 1989 afscheid wegens emeritaat.

begonnen als experiment groeide het werk daar zo, dat de gemeente kon besluiten in deze grote nieuwbouwwijk regelmatig diensten te houden. Het werd een streekgemeente Arnhem-zuid. Br. Ploeger kwam in september 1983 in dienst en beëindigde in april '84 zijn ziekenhuispastoraat.

## Schrijven

Een van de mooiste dingen vindt br. Ploeger het schrijven van artikelen. Al tijdens zijn studietijd in Hamburg schreef hij voor 'De Christen'; daarna regelmatig voor 'De Zaaier' en voor 'Jong Leven', voor de programma-richtlijnen van de NBJB. Als redacteur en eindredacteur van ons weekblad heeft hij 'heel wat afgeschreven'. Vier keer was hij voor een periode van vier jaren redacteur.

Ook voor de drankbestrijding schreef hij veel. Hij was ongeveer dertig jaar eindredacteur van het orgaan van de christelijke drankbestrijding. Voor de organisatie reisde hij veel het land door om lezingen te geven. De lezing 'Alcoholisme als maatschappelijk probleem' heeft hij zeker 150 keer gehouden.... De drankbestrijding heeft een heel grote rol gespeeld in zijn leven. En doet dat nog. Daarnaast kon en wilde hij graag veel tijd en energie geven aan uniewerk en daarin vooral dat voor Tabitha'.

'Dat gebeurde en gebeurt vanuit de betrokkenheid op het evangelie', zegt hij. 'Als christen moet je het evangelie handen en voeten geven. En daar heb ik, gelukkig, altijd ruimte voor gehad of voor kunnen maken'.

Zondag a.s., op de 15e januari, 'preekt hij afscheid'. De afscheidsdienst in Arnhem wordt geleid door dr. J. Reiling, van wie br. Ploeger zegt: 'Hij heeft een heel stimulerende invloed op me gehad....'

Vooruitgrijpend op zijn eigen woorden

Vervolg van pag. 6



## Uit de gemeente Harlingen

Het is inmiddels al weer een aantal maanden geleden, dat we als gemeente het gezin Molema in ons midden mochten begroeten.

Terugkijkend op het afgelopen jaar kunnen we als gemeente dankbaar zijn voor de vele zegeningen, die we mochten ontvangen van de Heer onze God. In de vakante-periode hebben verschillende broeders ons met het Woord gediend. Het is een voorrecht dat ook in zo'n periode broeders bereid zijn de gemeente te dienen en dat we met elkaar de éénheid in Christus mogen ervaren. Zo gaat de Heer voort met zijn werk in de gemeente. Twee broeders gaven te kennen de Heer te willen volgen in de doop en zich bij de gemeente te voegen.

Zo mochten we begin december een fijne doopdienst beleven, waaraan ook ons zangkoor medewerking verleende. Ds. Molema heeft eens in één van zijn preken gezegd: niet kiezen is ook kiezen, de Heer vraagt een duidelijk antwoord van ons.

En zo is er opnieuw vreugde in de gemeente, een jonge zuster heeft te kennen gegeven haar Heer en Heiland te willen volgen en zo hopen we in het nieuwe jaar opnieuw een doopdienst te mogen beleven.

Als gemeente in Harlingen willen we u allen een gezegend 1989 toewensen en Gods rijke zegen in al de arbeid.

Tot slot wil ik eindigen met de woorden van lied 325 uit de bundel Lofzangen & Gebeden het eerste vers.

Wat de toe-komst brengen moge mij geleid des Heren hand;

moedig sla ik dus de ogen naar het onbekende land.

Leer mij volgen zonder vragen; Vader, wat Gij doet is goed.

Leer mij slechts het heden dragen vol vertrouwen, kalmte en moed.

TJ. DE JONG, sekr.

## MEDEDELINGEN

### Treebeek

Met ingang van 1 januari 1989 wordt de administrateur (penningmeester) van de Baptistengemeente Treebeek:

br. J. de Jonge, Ed. Wintgensstraat 12, 6446 SN Brunssum, tel. 045-221-148.

### Blijde Geluiden

Het secretariaat van de zang- en muziekgroep "Blijde Geluiden" berust nu bij de heer H. Straat, Schoollaan 7, 9649 AK Muntendam, tel 05987-27235.

Vervolg van pag. 5  
op die 15e, zegt hij als slot van het gesprek: "De vitaliteit van het baptisme is afhankelijk van de bereidheid om getuige te zijn. De vitaliteit van het geloven hangt af van het getuigenis...."

S. DIJKHUIZEN

## Van het Uniebureau

VERANTWOORDING van de ontvangen bijdragen en giften bij het uniebureau binnengekomen in de maand november 1988.

### E.C.U.

Amsterdam Centrum 43,40; Arnhem Centrum 475,-; Arnhem Zuid 459,26; Arnhem Zuid 197,20; Assen 620,10; Deventer 231,95; Eindhoven 688,25; Emmen 3000,-; 's Gravenhage 575,-; 's Gravenhage 625,-; Groningen Noord 222,94; Harlingen 228,20; Heerenveen 50,-; Hoogezand Beukemastraat 409,-; Krommenie 71,90; Leiden 322,79; Muntendam 146,70; Nieuwe Pekela 459,80; Rotterdam Centrum 121,-; Rotterdam Zuid 265,38; Sneek 100,-; Spijkenisse 200,-; Ter Apel 97,60; Utrecht Noord 338,33; Veendam 350,-; Vriescheldo 183,85; Vroomshoop 165,-; Westerhaar 350,-; Winschoten 186,73; Zwolle 1097,25; NBVB Emmercompascuum 75,-; N.N., A. 100,-.

### C.v.d.O

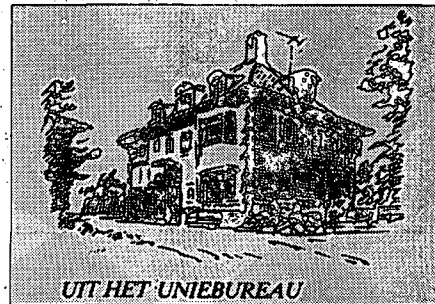
Amsterdam Centrum 17,80; Arnhem Centrum 480,-; Arnhem Zuid 450,46; Assen 606,85; Deventer 202,25; Eindhoven 1128,65; Emmen 3000,-; 's Gravenhage 575,-; 's Gravenhage 625,-; Groningen Noord 217,34; Heemskerk 671,75; Hoogezand Beukemastraat 401,17; Leeuwarden 155,35; Leiden 316,62; Muntendam 94,60; Nieuwe Pekela 451,-; Rotterdam Centrum 56,25; Rotterdam Centrum 98,10; Rotterdam Zuid 259,71; Sneek 100,-; Spijkenisse 200,-; Stadskanaal Noord 1450,-; Stavoren 59,-; Stavoren 100,-; Utrecht Noord 331,10; Veendam 350,-; Vroomshoop 180,-; Westerhaar 350,-; Winschoten 182,74; Zwolle 1076,25; NBVB 60,-; N.N., A. 100,-; W.V., B. 1000,-.

### U.Z.C.

Almelo Nieuwstraat 150,-; Amsterdam Centrum 30,55; Amsterdam Centrum 10,-; Arnhem Centrum 915,-; Arnhem Zuid 842,06; Arnhem Zuid 239,65; Assen 1136,85; Deventer 170,10; Eindhoven 3139,15; Emmen 5500,-; 's Gravenhage 1050,-; 's Gravenhage 1250,-; Groningen Noord 409,07; Harlingen 522,25; Heemskerk 1272,65; Hoogezand Beukemastraat 750,99; Klazienaveen 75,-; Krommenie 72,80; Leeuwarden 317,55; Leiden 592,59; Muntendam 368,35; Rotterdam Centrum 314,75; Rotterdam Zuid 486,53; Sneek 160,-; Spijkenisse 400,-; Stavoren 109,-; Stavoren 132,30; Utrecht Noord 620,27; Veendam 600,-; Westerhaar 700,-; Winschoten 342,34; Zwolle 2014,50; N.N., L. 30,-; N.N., A. 100,-; P.H., H. 25,- (WIN); St. Ned. Comité Wereldgebedsdag 1300,-; Veendam 280,50 (project); Gewest Friesland 2285,- (project); Zendingswerkgroep Gewest Groningen 3000,- (project); NBVB Heerenveen 350,- (project).

## Waar blijft de kerk?

Er wordt de laatste tijd (weer) met de regelmaat van de klok gepubliceerd over de zogenaamde secularisatie. Dit is een woord, dat uitdrukking wil geven aan het levensgevoel van velen, dat we leven in een wereld zonder God. We zitten met z'n allen in een wereld die te vergelijken is met een gesloten doos. In die doos moeten we het als mensen met elkaar zien te redden. Er is niets dat de gang van zaken in die doos van buitenaf kan beïnvloeden. We zijn als mensen in en van deze wereld geheel onszelf aangewezen. Dit levensgevoel heeft onthutsende gevolgen voor met name de positie van de kerk in onze samenleving. De laatste tientallen jaren



### N.B.J.B.

Arnhem Centrum 130,-; Arnhem Zuid 122,66; Assen 164,30; Emmen 750,-; 's Gravenhage 150,-; Groningen Noord 59,20; Harlingen 10,-; Hoogezand Beukemastraat 108,60; Krommenie 73,90; Leeuwarden 100,-; Nieuwe Pekela 25,-; Nieuwe Pekela 93,50; Rotterdam Centrum 167,75; Rotterdam Zuid 70,32; Stadskanaal Noord 400,-; Stavoren 50,-; Utrecht Noord 89,64; Winschoten 49,48; Zwolle 290,10.

### U.B.S.

Arnhem Centrum 100,-; Arnhem Zuid 91,30; Assen 121,90; Emmen 600,-; 's Gravenhage 125,-; Groningen Noord 44,80; Heemskerk 207,25; Hengelo Venster 191,15; Rotterdam Centrum 95,90; Rotterdam Zuid 52,17; Stadskanaal Noord 300,-; Utrecht Noord 66,51; Veendam 100,-; Vroomshoop 190,-; Westerhaar 94,05; Winschoten 36,71; Zwolle 215,25.

## NOODFONDS

Amsterdam Centrum 24,25; Arnhem Zuid 374,60; Dokkum 17,50; Dokkum 400,- (bijbels); Eindhoven 1186,45; 's Gravenhage 1270,-; Groningen Noord 476,95; Hengelo 325,-; Hoogezand Beukemastraat 155,- (Bangladesh); Rotterdam Centrum 322,25; Sneek 500,-; Stavoren 110,10; S.V., M. 25,-; G.L.K., Z. 10,-; H.T.-S., D. 50,-; N.N., A. 100,-; A.G.S.-W., H. 20,-; A.S.-E., E. 25,-; C.J.V., H. 100,-; A.G.B.-S., Z. 20,-; L.B., Z. 10,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-; J.H.-O., E. 30,-; R.D., D. 25,-.

Allen die deze maand een bijdrage zonden hartelijk dank.

Bijdragen en giften kunnen worden overgemaakt op postgiro 9260 t.n.v. Unie van Baptistengemeenten, Bosch en Duin. Bijdragen voor het Noodfonds kunnen ook worden overgemaakt op postgiro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptistengemeenten, Bosch en Duin.

Wilt u bij alle overmakingen vermelden waar het bedrag voor bestemd is?

A. VAN DEN HOEF

hebben ontzaggelijk veel mensen de kerk de rug toegekeerd. Het is een van de gevolgen van de secularisatie.

Waar blijft nu de kerk? Over deze vraag breken velen zich het hoofd. Een van de velen is prof. dr. K. Runia, hoogleraar praktische theologie in Kampen. Hij schreef het boek "Waar blijft de kerk?" Het is meer dan een kille analyse van de huidige situatie. Het is een met bewogenheid geschreven boek. De auteur geeft informatie over de toestand van vandaag en tegelijkertijd laat hij zijn licht schijnen over de kerk van de toekomst. Het is, voor wie geïnteresseerd is; behartenswaardige lectuur. Vandaar dat ik het bij dezen aanbeveel. Het is uitgegeven bij Kok in Kampen.

C. EIJER



## De mooiste aanduiding voor de voorganger: herder

F.E. HUIZINGA

*Aanleiding tot het schrijven van alles wat hierna volgt is het in de stilte van hun levensavond heengaan van twee broeders die in hun leven, ieder op zijn manier, de Heer dienden. De voorganger C. Brandt en de koopman W. Modderman. Zij stierfen in de novembermaand van 1988.*

*Zelf op tamelijk hoge leeftijd hier nog vertoevend, dreef mij de oude drang nog eenmaal via ons weekblad u iets te zeggen eer Prediker 11 op mij van volkomen toepassing is.*

*Het volgende is geen complete levensbeschrijving noch een testament. Het is wel een behoefte met u te praten, ziende het verleden en het heden onzer gemeenschap temidden waarvan ik ongeveer zestig jaren bezig was, meestal als verkondiger van Gods boodschap.*

Ik geloof, dat God mij en een onweer bij Roswinkel daartoe de beslissende stoot gaf. Nu en dan heb ik hier en daar ervan verteld. Ik was toen plusminus twaalf jaar oud. Op negentienjarige leeftijd vertrok in naar het seminarium in Hamburg. Duidelijk staat mij nog voor ogen het onderhoud dat ik met drie vooraanstaande broeders der unie in een zaal van de kerk in Groningen had. Zij 'onderzochten' mij of ik voor studie uitgezonden kon worden. Het beslissende woord mijnerzijds aan hen was toen: "Ik heb medelijden met mensen die zonder God leven".

Vier jaren verbleef ik in Hamburg als middelmatige student. Het zou me geen moeite kosten de leraren voor u te tekenen. Het heeft weinig zin want ze zijn allen in de eeuwigheid.

Na nog enige maanden in Spurgeon's college in Londen te hebben vertoeft, vooral om ook die vreemde taal te leren spreken - de grondbeginselen werden mij in een Hengelose school bijgebracht, en dat zeer effectief - begon ik op 21 december 1930 in Leeuwarden het werk van mijn leven, daartoe ingeleid door mijn vader. Op 27 december 1970 beëindigde ik de tocht door de gemeenten, omdat het lichaam niet altijd kon meemaken wat de geest wilde. Het waren ook wel veertig enerverende jaren. Na enige rust herstelde zich dat lichaam en gaf God mij de vreugde nog gedurig over Hem en zijn heil in Jezus Christus te getuigen. Tot op de huidige dag.

### De voorganger

Wat zijn nu, terugziende op deze tijd, mijn indrukken van ons gemeenschappelijk leven? Ik wil bij de voorgangers beginnen, vaststellend dat ik alleen de 40plussers enigszins door ontmoetingen ken. Het menselijk karakter is een onuitputtelijke bron van beschouwingen. De aard van de dominee (ik houd niet van dat woord dat me herinnert aan domineren) speelt natuurlijk een grote rol in zijn woorden en werken. De mooiste aanduiding van deze persoon is voor mij het woord "herder" omdat

het appelleert aan hoofd en hart. Wie herder zegt, zegt: hart voor de andere, aandacht, oprechte zorg.

Het is voor een voorganger goed Joh. 10 gedurig weer te lezen. Daar is de goede Herder aan het woord. Hij kent zijn schapen en hun herders. Hij mist één op de honderd. Hij praat met de dolende Nikodemus honderduit en is in de hete middagzon bezig met een losse vrouw die diverse relaties achter de rug heeft. Als Jezus met zijn leerlingen samen is staat hij op, bindt zich een schort voor en wast de voeten van alle twaalf en geeft ze zo een voorbeeld.

Hoe nadrukkelijk heeft Jezus zijn komende getuigen gezegd niet in te zitten over wat ze zullen eten of drinken of waarmee ze zich zullen kleden. Of gouden die woorden alleen voor toen en niet voor nu? Ze gelden voor alle tijden voor alle bevrijden.

### Een ervaring

Uit vele ervaringen deze ene: bij het einde van de oorlog '40-'45 bezaten wij niets meer van wat we eens hadden. Letterlijk alles waren wij, een man, een vrouw, twee kinderen met twee oorlogsfietsen, kwijt. Enige maanden later, van omzwervingen gedurende drie jaren teruggekeerd in Leeuwarden, hadden we een overvloed van kleding en voedsel en konden we naar hartelust uitdelen. Het woord CARE zullen we nooit vergeten. Dat woord betekent ZORG. Het was de goede Herder die er achter stond. U weet niet wat u zegt als u nu het woord 'toevallig' gebruikt. Het verhaal is anders. Als we onze eeuwigheid in Gods handen leggen, waarom dan ook niet onze tijd? Wat stelt het voor: geloof, als je er niet uit leeft?

### De bijbel

Om niet teveel over de mens - wie ook - te zeggen, wil ik graag enige woorden wijden aan het Woord Gods, zoals de bijbel vaak genoemd wordt. Het is duidelijk, dat we in dit kort bestek niet kunnen ingaan op de totstandkoming, de

samenvoeging van de 66 boeken en brieven, ontstaan in meerdere eeuwen op ver uiteen liggende plaatsen onder zeer verschillende omstandigheden van personen, families, rijken.

Achter het huisje van m'n grootouders was een put. Het water er in was bruin, vanwege de plaats en de opbouw van die put. Maar 't was wel water dat we dronken. Er is een gele rivier, een blauwe Donau, een rode Zee. Die kleuren zijn overdreven maar 't is duidelijk dat het water altijd iets opneemt van de bedding waardoor het stroomt.

Als u me iets vertelt, zal ik het ergens verder vertellen zij het wel met mijn woorden. In essentie moet het vertelde wel waar blijven. In een vergadering van 'geestelijken', waarin de bijbel aan de orde was, zei ik: 'De bijbel is een boek van God over de mensen en een boek van mensen over God'.

Het is een van God gegeven boek, maar het is God niet. Het is een door mensen, onafhankelijk van elkaar, geschreven boek, maar van tijd tot tijd gaat de inhoud het menselijk begrip te boven. Het is een verzameling van geschriften van de hand van personen, die omgang hadden met de Eeuwige en daarvan getuigen. De Verborgene openbaarde zich soms aan hen en zij boekstaafden wat ze hoorden en zagen; naar hun vermogen en in hun taal. Oordeelsaankondigingen vanwege een verleden, profetieën met het oog op morgen. Dromen van heidense machtigen vinden hun verklaringen door van Godverlichte profeten en zij leerden dat de Geest van God ook de geesten van machtigen kunnen verontrusten. De wereldgeschiedenis is reeds beschreven, maar van eeuwigheid rustte het boek in Gods rechterhand.

### Overweldigend boek

De bijbel is een overweldigend boek en wordt waarschijnlijk het best verstaan door hen die Gods verborgen omgang kennen. Bijbellezers zijn geen vliegers, maar wandelaars.

Ze gaan van uitkijkpost naar uitkijkpost en schouwen Gods wegen in 't verleden en ontwaren tracés voor de toekomst. Vroeger kwam je de uitdrukking vaker tegen: History is His story! en dat is zo: Geschiedenis is Gods geschiedenis. Sommigen zullen met ongeduld wachten op een woord over Jezus, de profeet, de priester en de koning. Hij is het uiterste woord Gods. Hoort hem! Naast zijn naam Jezus noemen wij hem Heiland, Redder, Verlosser, Heer. Johannes, de doper, zag wat Jesaja al aanduidde en zei: Zie, het Lam Gods en met die aanduiding eindigt de apostel Johannes. Het hoog te prijzen Lam. De bijbel is een groots boek, beginnend met een tuin en eindigend met een stad. In die stad der mensen zullen God en het Lam hun tronen hebben. Het Lam moge dan geen aards wapen hebben, maar het overwint. Gods wapen is de liefde.

(wordt vervolgd)

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 46,- per jaar; buitenland f 64,- per jaar.

### Redaktie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



In een kort tijdsbestek ontvielen ons.

### Henriëtte Johanna de Jong-van Deum

geboren 13-05-1898

overleden 13-12-1988

### Hendrik Mulder

geboren 13-08-1898

overleden 21-12-1988

### Aaltje Geertruida Boiten-Sotthwes

geboren 16-03-1899

overleden 23-12-1988

### Anthony Kop

geboren 11-11-1913

overleden 23-12-1988

Baptistengemeente  
's Gravenhage

Op 23 december 1988 is in alle rust  
overleden onze lieve moeder, groot-  
moeder, en overgrootmoeder

### Aaltje Geertruida Boiten-Sotthwes

echtgenote van Willem Boiten †

op de leeftijd van 89 jaar

Zoetermeer  
Giny Boiten

Nieuw Buinen  
Ank Lindeman-Boiten

New Hartford N.Y.  
Ida en Jan Spaargaren-Boiten

San Diego  
Bep en Manooch  
Bahmanian-Boiten

Malden  
John en Guus  
Boiten-Groenhuijzen

Kleinkinderen en  
achterkleinkinderen

Van Leeuwenhoeklaan 372  
2713 RK Zoetermeer

De volgende wijzigingen dienen in het nieuwe adressenboekje te worden  
aangebracht:

Blz. 9: Vertegenwoordigingen 5.11  
St. Verpleeg- en Verzor-  
gingshuizen Tabitha-  
Amsterdam

: A. Scheerhoorn, Stadskanaal

Blz. 25: Harderwijk

: S: mevr. A.T.W. Langbroek-ter  
Braak

Blz. 26: Hengelo 't Venster

: V: N.A. van der Leer

Blz. 28: Rotterdam-Zuid

: V: vakant

Blz. 29: Steenwijk

: P: K. Lok

Treebeek

: P: J. de Jonge

Blz. 30: Utrecht-Noord

: V4: A. Gietema (pastoraal wer-  
ker) vervalt

Blz. 38: J. Dragstra

: vervalt

Blz. 39: A. Gietema

: tel. 05920-56764

Blz. 40: aanvullen met

: J. de Jonge, Ed. Wintgenstraat  
12, 6446 SN Brunssum, tel. 045-  
221148

Blz. 42: N.A. van der Leer

: Roemer Visschersstraat 11,  
7552 NE Hengelo, tel. 074-916007

: S.A.H. van der Lelie

: Penningslag 10, 3991 WR Hou-  
ten, tel. 03403-76594

: aanvullen met

: K. Lok, Nic. ter Maethstraat 32,  
8331 KM Steenwijk, tel. 05210-  
16540

Blz. 47: J.W. de Vos

: vervalt

In Jezus ontslapen is van ons heenge-  
gaan onze zuster

### Grietje Sportel Seip

op de leeftijd van 70 jaar

"Leer mij Uw weg o Heer, leer mij Uw  
weg"

27 december 1988

Baptistengemeente  
Stadskanaal-Noord

Vakantiewoningen op de boerderij,  
rustige omgeving, bos, wandelpaden  
in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM  
p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch,  
Drieberhausen 5270 Gummersbach  
1, tel. 0949-2354-3293.

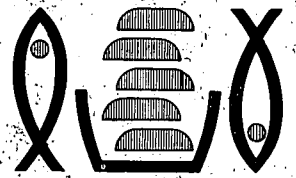
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Werk aan de winkel

De gemiddelde Nederlander is een kritisch mens. Dat valt uit het buitenland nogal eens op. Nu is het woord "kritisch" op zich geen negatief woord. Het komt van een grieks woord dat "oordelen, onderscheiden" betekent. Vooral dat laatste kan je alleen maar van pas komen, zou je zo zeggen. Onderscheidingsvermogen hebben we nodig in allerlei situaties.

Met de aanduiding "een kritisch mens" bedoelen we echter vaak alleen een mens die op een negatieve manier commentaar geeft op alles en iedereen.

En Nederlanders zijn daar nogal goed in, denk ik: Het weer is nooit goed, het is te warm of te koud of te nat of te droog, de regering doet het nooit goed. "Ze" moeten ons altijd maar hebben in financieel opzicht. (Als ik het bedrag hoor wat aan vuurwerk is uitgegeven met oudejaarsavond, lijkt me dat voor een aantal Nederlanders nog wel mee te vallen.... En de mensen die het echt arm hebben hoor je vaak niet).

Deze soort van kritiek getuigt van een negatieve instelling en heeft ook een negatieve uitwerking. Ook in de gemeente is dat zo.

We zouden elkaar de volgende advertentie eens voor ogen kunnen houden:

### Gezocht:

*tevreden, dankbare mensen*

*- leeftijd doet niet ter zake*

*- zowel mannen als vrouwen komen in aanmerking*

*- kandidaten staat een boeiend leven te wachten*

*Taakomschrijving:*

*een positieve bijdrage te leveren aan gemeente en wereld*

*Voor inlichtingen:*

*lees Paulus, 1 Thess. 5:15-17*

Mij valt op dat we wel vaak negatief kritisch over anderen praten, maar weinig kritisch ten opzichte van onszelf staan. En misschien zouden we dat laatste wel eens wat meer mogen doen. Niet om onszelf nu de grond in te boren, maar om in ons leven te blijven onderscheiden waar het op aankomt.

Sommige christenen praten altijd negatief over "de wereld". Toch maken wij wellicht meer deel uit van de wereld dan we denken. Ik doel vooral op de mentaliteit die er in de wereld om ons heen heerst. Wij konden weleens veel meer van die mentaliteit overnemen dan we zelf in de gaten hebben. Ik denk aan onze levensstijl. Aan gebruik van de t.v., auto, de aanschaf van nieuwe spullen. Denken we voldoende kritisch na over onze manier van leven in dit opzicht? De invloed van de reclame, maar ook van wat 'men' in onze buurt doet, kan veel groter zijn dan wij denken.

Wat mij persoonlijk helpt onze manier van leven hier te relativeren is erover na te denken hoe vrienden leven die in Afrika werken en hoe de mensen leven onder wie ze werken. Geconfronteerd worden met armoede relativeert je gevoel dat je toch écht dit of dat ook in je huis zou moeten hebben. Het maakt schijnbaar 'noodzakelijke' dingen minder noodzakelijk.

Dankbaar zijn voor dingen die je gekregen hebt maakt je tot een tevreden mens, die zeer waarschijnlijk ook minder kritiek uit op anderen.

De gemeente en de wereld, de mensen om ons heen en verder weg, hebben behoefte aan positief ingestelde mensen. Positief kun je zijn in woorden en daden. Je kunt op twee manieren actie voeren tegen iets waar je het niet mee eens bent: je kunt alleen zeggen waar je tégen bent, je kunt ook zeggen waar je vóór bent en zo het goede voorhouden. De tweede manier lijkt mij vruchtbaarder dan de eerste. \* Als mensen het licht leren kennen valt vanzelf de duisternis meer op. Zeg als christenen niet alleen waar je tégen bent, maar vertel vooral waar je vóór bent.

Had ik dit nu ook al niet gelezen bij Paulus? Die is toch aktueller dan wij soms denken. "Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede" (Rom. 12:21).

\* Dat was ook mijn bezwaar tegen het Da Costa-pamflet van L.P. Dorenbos, dat nu opgeheven is. De toon ervan was negatief.

HETTY LALLEMAN

### VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Samenzingen is een feest

Pag. 3  
Het Boek: Nieuwe uitgave van de bijbel

Pag. 4  
Een vuur door Nederland

Pag. 5  
Gesprek met ds. S(ip) Wijchers

Pag. 6  
Uit de gemeentebleden

Pag. 7  
Indrukken van ons gemeenschapsleven (2)

Ds. J.H. Stijkel,  
Tweede Exloërmond

## LICHTEND NIEUWJAAR

"Geloof in het licht zolang gij het licht hebt, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn"

Joh. 12:36a

Rond de kerstdagen en de jaarwisseling versturen we en ontvangen we kaarten, waarmee we elkaar gezegende dagen en een gelukkig nieuw jaar toewensen. Van de kaarten, die wij in de pastorie ontvingen, was er één bij met als tekst "een lichtend nieuwjaar" en er waren kaarsen op afgebeeld in verschillende vorm en lengte, die allemaal een licht verspreiden; de lont had vlam gevat.

Net zoals die kaarsen, die licht en warmte verspreiden, mogen ook wij in vuur en vlam zijn gezet door de goede, blijde boodschap over Jezus.

Het Licht, dat in de wereld is gekomen, waardoor we niet meer in de duisternis wandelen, maar in Wie we het licht des levens hebben.

Dat Licht is verschenen en dat is een blijvend Licht.

Door dat Licht zijn we aangestoken, dat mag in ons branden.

Geloven in het Licht, is het Licht toelaten in ons eigen leven.

Om een kaars te laten branden, moet er een lont zijn.

Om een blijvend licht te ontvangen een geopend hart, om het licht toe te laten in ons leven, om gelovig in de lichtkring van Gods liefde te gaan staan.

Dan kan en mag er, ondanks alles, een lichtstraal zijn, soms flauw, soms helder, in het leven van elke dag.

In de dagen die dit nieuwe jaar ons geeft. In de dagen die God ons geeft, totdat zijn Licht voor altijd overwint.

Een geweldig beeld, het beeld van het LICHT, als we spreken over onze Heiland, de levende Heer.

Hij is het Licht dat is verschenen en in dat licht mogen we staan.

Een kaars heeft een beperkt aantal branduren; te weinig om er de dagen mee door te komen.

Toch mag het voor ons allen een "lichtend nieuwjaar" zijn, door het licht, dat in Jezus tot ons komt, bij Wie het te vinden is.

De Heer gaf er Zijn leven voor aan het kruis, om ons in de kring van zijn liefde te plaatsen, om als nieuwgeboren mens, kind van het Licht te leven in de kracht van zijn Geest.

In die kracht, onder de zegen van de Heer, gelovend in het Licht mogen we zelf in woord en daad getuigen, dat Jezus het Licht der wereld is.

Het Licht, dat alle duisternis doet wijken. Van harte een "lichtend nieuwjaar" gewenst.

# Samenzingen is een feest

Wie leert er tegenwoordig nog een psalmversje?

Menig voorganger in onze Baptisten Gemeenten durft amper een psalm te laten zingen als hij in een andere gemeente dan de zijne voorgaat. Dat gaat mij vaak zeer aan het hart. En dan bedoel ik dat we slechts zo weinig psalmverzen kennen. Op de scholen worden ze ook nog maar weinig geleerd en gezongen. Dat is jammer.

Wat doen wij als Baptisten om de rijke schat van psalmen, lofgezangen en geestelijke liederen - om met Paulus te spreken - te bewaren? Weinig! Wij bezinnen ons talloze malen op bijbelstudie en gebed. Het zijn zaken die ons erg bezig houden. Beiden zijn zij essentieel voor onze samenkomsten en kerkdiensten. Niet minder essentieel is echter ook - om op actuele wijze met Paulus te spreken - de vocale muziek: het lied. Nederlandse Baptisten zijn daar in het verleden nogal slordig mee omgesprongen. Ik merk dat ze het nog doen, meer dan in de ons omringende landen. Dat valt gemakkelijk te begrijpen.

Van oorsprong reeds hadden de diensten van onze gemeenten een sterk evangeliserend karakter. Wat doe je dan met je liederen? Je past ze eenvoudig aan. Dus je gaat liederen zingen van Johannes de Heer, die zelf zijn liederen voorzong, destijds, tijdens uitzendingen van de ncrv. Volgens mijn moeder - die er vaak naar luisterde - koos hij ze heel zorgvuldig uit: een psalm, twee of meer gezangen uit de bundel van de Hervormde Kerk en een aantal liederen uit de bundel van het Leger des Heils of van het evangelisten-duo Sankey en Moody. Dat laatste was een gelukkige greep.

Dwight Lyman Moody sprak en Ira David Sankey componeerde en zong. Die twee Amerikanen gingen in de tweede helft van de vorige eeuw, na hun geweldige tournees door de Verenigde Staten, naar Engeland. Daar predikten zij, daar zongen zij, daar wonnen zij harten voor Jezus.

Veel liederen van Sankey sloegen erg aan. Johannes de Heer nam verscheidene bewerkingen in zijn bundel op.

## Sankey

Hoe valt het succes van die Sankey-liederen te verklaren?

In de eerste plaats omdat Sankey op meesterlijke wijze in staat was om de melodie ondergeschikt te maken aan de tekst. Beter gezegd: de melodie "draagt" de tekst.

De melodie is middel. De tekst is doel. Dat brengt ons dan meteen bij het tweede aspect van het succes van het Sankey-lied.

De teksten zijn zeer persoonsgericht, zowel in subjectieve als in objectieve zin. Of eenvoudiger gezegd: gericht op

de handelende of op de aangesproken persoon, gericht dus op de persoonlijke keuze.

Dat sprak eertijds de Baptisten en de leden van andere niet-calvinistische ge-

Van de Zangbundel Commissie kregen we een artikel over het onderwerp "Samen zingen". Het artikel is (met een vervolg) verschenen in het gemeenteblad van de baptisten gemeente Lelystad. Omdat het artikel goed past in de lijn van publikaties inzake de komst van de nieuwe zangbundel plaatsen we bijgaand artikel van br. H. Sikkema.

loofsgemeenschappen natuurlijk buitengewoon sterk aan. Zij immers ijverden onverflauwd voor een persoonlijke keuze voor Christus. Dat moest dan ook maar duidelijk in het lied naar voren komen. Het gaf niet hoe.

## Keuze

Het gaf niet hoe. Je vindt dat tegenwoordig terug. Ook in deze zin herhaalt de geschiedenis zich. Soms zelfs in, naar mijn gevoel, overdreven moderne vorm. Veel teksten van liederen in de bundel van de stichting "Opwekking" bewegen zich, net zo als verscheidene teksten van de Sankey-liederen, op de grens van poëzie en rijmpje. De laatste is, op de juiste wijze en zorgvuldig gekozen, uitnemend geschikt voor kinderclub en evangelisatie.

Het mag echter niet bepalend worden voor onze gemeente-zang. Eertijds koos Johannes de Heer zorgvuldig de Sankey-liederen. Later kozen de samenstellers van onze bundel "Lofzangen en Gebeden" kritisch en nauwgezet liederen uit de bundel van Johannes de Heer. Velen zijn nu verouderd. Het wordt tijd dat er nieuwe liederen komen. Maar, hoe kiezen wij dan? Daarover hoop ik nog eens een stukje te schrijven.

H. SIKKEMA

# HET BOEK: een nieuwe uitgave van de Bijbel

*Eind vorig jaar verscheen een nieuwe uitgave van de Bijbel. Uitgever is de Stichting Living Bibles International/en Holland. Deze uitgave was in enkele weken uitverkocht. Een tweede druk verschijnt binnenkort. Er zijn vele uitgaven van de Bijbel. Waarin is deze anders en wat mogen wij van deze uitgave verwachten?*

Het Boek is een eigentijdse verwoording van de Bijbel volgens het principe van de Living Bible; het spreekt duidelijke taal, omdat het een gedachte-voorgedachte-vertaling is. In plaats van de originele Hebreeuwse en Griekse tekst woord voor woord te vertalen, worden de verhalen verteld voor mensen van deze tijd met taal, woordspelingen en uitdrukkingen van nu.

De grote witte letters op een zwarte achtergrond en de fel schijnende ster op een rood veld geven de omslag van Het Boek een wat ander karakter dan de gebruikelijke sobere kanten en omslagen van Bijbeluitgaven.

Bij het doorbladeren valt direct op, dat de boekvermeldingen en de hoofdstuk-aanduidingen niet bovenaan maar rechts onderaan staan gedrukt. Elk Bijbelboek is verdeeld in hoofdstukken en verzen maar niet ingedeeld in perikopen. Ook de titels boven elk gedeelte zijn weggelaten. Men wordt nu gedwongen om minder fragmentarisch te lezen.

Met deze uitgave van de Bijbel is duidelijk rekening gehouden met mensen, die voor het eerst een Bijbel in handen krijgen. Een uitgebreide inleiding

*Het Boek is een eigentijdse verwoording van de Bijbel....*

*Het spreekt duidelijke taal omdat het een gedachte-voor-gedachte-vertaling is.*

moet hen wegwijs maken in het omgaan met de Bijbel. De uitgever raadt aan om eerst het Marcus-evangelie te lezen.

Na de beschrijving van Jezus' leven wordt aangeraden de groei van het christendom in Handelingen te volgen. Vervolgens komt de Romeinenbrief aan de beurt.

Onder het kopje "Over het leven" worden een aantal woorden vermeld met enkele Schriftplaatsen; we noemen o.a. boosheid, depressie, frustratie, schuld, minderwaardigheidsgevoelens, ziekte, dood.

Ook over relaties en aangaande de toekomst worden Schriftplaatsen aangegeven. Duidelijk en praktisch vermeldt de inleiding waarom en hoe men tot geloof in Christus kan komen.

Elk Bijbelboek wordt voorafgegaan door een inleiding. Hierbij heeft de uit-

gever een hele principiële keus gemaakt. Zij blijft in de lijn van het historisch christendom en vermeldt bij Genesis dat Mozes de schrijver is en dat zij ontstaan is in 1420 of 1220 voor het begin van onze jaartelling.

*een principiële keus gemaakt. Zij blijft in de lijn van het historisch christendom.*

Na Openbaring volgen een aantal blanco bladzijden met de aanhef, datum, tekst en notities. Het Boek wordt geacht een "werkbijbel" te zijn; een "Stille Tijd-Bijbel" waarbij de opgegraven schatten genoteerd kunnen worden. Geschikt voor Bijbelstudie is Het Boek in mindere mate omdat deze uitgave niet echt een vertaling is. Bij het lezen ervan is het dus goed andere uitgaven (vertalingen) er naast te leggen. Men wordt daartoe vanzelf gedwongen, wanneer diverse teksten verfrissend nieuw op je af komen. De neiging ontstaat gauw om de "oude vertrouwde tekst" ernaast te leggen. Door het alledaagse van het taalgebruik kan Het Boek voor sommigen wat profaan overkomen.

*een Stille-Tijd-Bijbel, waarbij de opgegraven schatten genoteerd kunnen worden*

Graag geef ik een voorbeeld door waarbij ik de tekst van Het Boek zal leggen naast de N.B.G. vertaling 1951.

## Gen. 3:15

"De vrouw en jij en al jullie nakomelingen, zullen voortaan vijanden zijn. Eén van haar nakomelingen zal je de kop vermorzelen en jij zult zijn hiel verbrijzelen". (Het Boek)

"En ik zal vijandschap zetten tussen U en de vrouw en tussen uw zaad en haar zaad, dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen". (NBG)

## Joh. 3:5-7

"Als iemand na zijn natuurlijke geboorte niet ook nog geestelijk geboren wordt kan hij onmogelijk in het Koninkrijk van God komen. Uit mensen komt menselijk leven voort, maar uit de Geest van God komt geestelijk leven voort. Het is dus helemaal niet zo vreemd dat Ik zei,

## Vijf steentjes....

*Er stond een reus,  
een Enakskind,  
aan d'overkant,  
een tank, gepantserd, brullend  
uit alle kracht.*

*Hem tegenover  
stond een jongen  
geladen met geloof,  
een herder, vers van 't land  
met een slinger in z'n hand.*

*De spanning gutste door de rijen,  
was, naar men zegt, te snijden,  
't ging om de tweekamp aller eeuwen  
tussen de lammeren en de leeuwen.*

*Wij kennen d'uitslag achteraf:  
de jonge herder won.  
We hebben het altijd al geloofd:  
de zachte krachten winnen.*

*Wat wel te denken geeft:  
waarom nam deze jongeman,  
de held in dit verhaal,  
vijf steentjes uit de beek?  
Had hij niet vier teveel?  
Dacht hij: je kunt het nooit weten.*

*Vragen waarmee u en ik  
zovaak al hebben gezeten.*

658

dat u opnieuw geboren moet worden". (HB)

"Tenzij iemand geboren wordt uit water en geest kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan. Wat uit vlees geboren is is vlees en wat uit de Geest geboren is is geest. Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden". (NBG)

B. LOUWERSE

Het Boek  
ISBN 90-70998-05-X  
uitg.: Living Bibles

## BOEKBESPREKING

N.A. Schuman, Messiaans en menselijk.  
Notities bij de boeken Samuël. Kampen (Kok)  
1988. 139 blz., f 19,50.

De schrijver is docent Oude Testament aan de Vrije Universiteit. Dit boekje is gebaseerd op lezingen die hij hield voor de N.C.R.V.-radio. In korte hoofdstukjes maakt hij opmerkingen bij soms één, soms meerdere hoofdstukken uit 1 en 2 Samuël. Hij geeft dus geen vers voor vers uitleg, maar laat de thema's en de structuur van de hoofdstukken zien. Het is geen "stichtelijk" boek, maar Schuman trekt wel lijnen naar ons geloof en naar de politiek. Het boek richt zich niet alleen op theologen. Toch is het niet echt eenvoudig geschreven. Schuman benadrukt dat de boeken Samuël behoren tot de Vroege Profeten en hij laat ook zien dat dit terecht zo is.

vervolg op pagina 7

# Er gaat een vuur door Nederland

Op Paaszondag, 3 april 1988 werd op de Olijfberg in Jeruzalem een fakkel aangestoken. Deze fakkel symboliseerde de Vlam die bijna 2000 jaar geleden door Jezus werd ontstoken, toen Hij, nadat Hij op het kruis was gestorven en opgestaan was uit de dood, daar op dezelfde heuvel stond en de opdracht gaf, "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan heen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes en leert hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb. En zie, ik ben met u al de dagen, tot aan de voleinding der wereld"

(Matth. 28:18-20)

De reden voor het ontsteken van de fakkel op die bewuste Paaszondag was een plan dat enkele jaren daarvoor ontstond in het hart van Loren Cunningham, de stichter van Jeugd met een Opdracht. Dit plan omvatte o.a. het mobiliseren van tienduizenden jonge mensen die zouden meehelpen om de zendingsopdracht af te maken.

Alles begon immers twintig eeuwen geleden met een groepje 'fakkeldragers' die de wereld introkken. Eeuw na eeuw werd deze vlam doorgegeven aan anderen. In ons land was het Willebrord die 13 eeuwen geleden ons het Evangelie bracht. En vandaag gebeurt dat doorgeven opnieuw; aan de volgende generatie; aan de jeugd. Doel is dat de opdracht wordt afgemaakt: ...dat ieder mens in onze wereld een kans krijgt om het Evangelie te horen en er op te reageren, ...ook de bevolking van Europa. Na het ontsteken op de Olijfberg droegen lopers, waaronder Elisabeth Timman uit Nederland, de vlam naar Tel Aviv waarna deze met vliegtuigen naar alle continenten van de wereld werd gebracht. In veel landen zijn momenteel voorbereidingen aan de gang om een TORCH RUN (een z.g. fakkelestafette) te houden.

## Waarom

Hoofddoel is, om duizenden jonge mensen in ons land te mobiliseren en te inspireren tot deelname aan de "Torch Run" en de hierop volgende acties en evenementen, en ze hierdoor een versterkte visie voor evangelisatie en wereldzending te geven.

## Wanneer?

De start is in **Utrecht** - de stad van Willebrord dus - in het weekend van **10/11 juni 1989** met een groot evenement in één van de kerken of zalen.

In de week die volgt (**12-17 juni 1989**) zullen langs twee of drie, tegelijk te lopen routes, groepen hardlopers de "Torch Run" van stad tot stad brengen. Het plan is dat tenminste alle provinciehoofdsteden zullen worden opgenomen in één van de "Torch Run"-routes. Naarmate deze groepen lopers in de middagen de provinciehoofdsteden naderen, zullen honderden jongeren langs de route zich bij de lopers voegen om samen de 'torch' naar hun hoofdstad te brengen.

Elke avond zal in de plaats waar de 'torch' aankomt, een groot evenement

gehouden worden. Afhankelijk van de plaatselijke situatie zal dit soms gedeeltelijk in de openlucht kunnen zijn. Tevens zal in een grote kerk of zaal een programma plaatsvinden met o.a. muziek en zang.

Aan het eind van de week, op zaterdag 17 juni 1989 zullen de lopers van elke route in Amsterdam samenkomen, waar met duizenden andere christenen, in de middag een grote afsluitende manifestatie op, zo mogelijk het Museumplein zal worden gehouden.

## Hoe meedoen?

De leeftijdsgrens voor deelname aan de TORCH RUN is gesteld op 12:25 jaar. Aanmelding kan op individuele basis gebeuren. Men kan één of meerdere dagen meedoen. Om de organisatie zo eenvoudig mogelijke te maken zullen er o.a. shirts met het TORCH RUN vignet worden verkocht.

Naast dat het rennen in zo'n shirt een stuk getuigenis geeft is het tegelijkertijd het 'deelnamebewijs'.

## Organisatie

In Nederland is in de afgelopen maanden een 'Torch Run' comité gevormd waarin vertegenwoordigers zitting hebben van diverse evangelische- en kerkelijke jeugd- en zendingsorganisaties. Hieronder bevinden zich o.a.: Youth for Christ, Navigators, de Ned. Bapt. Jeugd Beweging, Operatie Mobilisatie, Inst. voor Evangelisatie, Evang. Alliantie, Werkgr. Lausanne Beweging Nederland, Continental Sound, Jeugd met een Opdracht, Jeugdwerk, Ev. Broedergemeenten, en anderen.

In de komende maanden zullen de coördinatoren in diverse steden langs de te lopen routes avonden beleggen voor leiders en predikanten van kerken en gemeenten, om zo tot de vorming van plaatselijke werkgroepen te komen.

Ook zal veel aandacht geschonken worden aan de noodzaak om een goed gebedswerk te zien ontstaan, als voorbereiding en vervolg op de Torch Run. Mochten iemand, als individu, jeugdgroep of gemeente belangstelling hebben om, op wat voor manier dan ook, mee te doen, die melde zich bij het Jeugdburo (05120-15687). Daar kunnen we meer informatie geven, of voor aanmelding zorgen.

## GELOOF....



### VRAAGT OVERGAVE AAN DE KONING DER KONINGEN

Wie in de riddertijd verslagen werd moest een knieval maken voor de overwinnaar. Wat een vernedering. Het schild met het familiewapen erop moest je terzijde leggen. Het maakte je kwetsbaar. Je zwaard, met veelal je naam in gegraveerd moest je met het handvat de overwinnaar aanbieden: algehele overgave. Wie dan niet gedood werd, moest in dienst treden van de overwinnaar.

Dit beeld mag je oproepen om één van de aspecten te verduidelijken van wat geloven inhoudt.

Geloven is jezelf uitleveren aan God. Christus is de grote overwinnaar. Hij overwon zelfs de dood. Bij die overgave raak jij je naam kwijt. "Je zal niet meer Jacob heten, maar Israël", vernam de overwonnene. (Gen. 32:28)

De manke Jacob had geen gevechtskracht over om te strijden. Wat was hij kwetsbaar; en Ezau was in aantocht. En toch staat er: "dat de zon over hem opging, toen hij door de Jabbok trok". (v. 31)

Dat is het geheim van het geloof. Je bent alles kwijt. Paulus noemt dat "met Christus gestorven zijn". Maar oh, wat krijg je er veel voor terug; een nieuwe naam, een nieuw rijk. Je mag medestrijder worden in het leger van de grootste en machtigste koning in het universum. In zijn nabijheid mag je best heel kwetsbaar zijn, want Hij vormt je schild: "Mijn schild is bij God, die de oprechten van hart verlost". Ps. 7:11

Totale overgave is rot. Je wil er eigenlijk niet aan. Maar kijk nu eens naar alles wat je er voor terug krijgt. Toch wel de moeite waard; veel beter. "Ik ben gekomen opdat zij leven hebben en overvloed" (Joh. 10:10b). Maar nu eerst door de knietjes zakken....

B.L.



Ds. S. Wijchers 40 jaar actief in jeugdwerk

## "Een voordeel van deze tijd is dat je niet meer alles hoeft te weten"

*Ds. S. Wijchers: "Een voordeel van deze tijd is dat je niet meer alles hoeft te weten. Vroeger wel. Nu kun je rustig zeggen: jongelui ik stik d'r ook in. En dan wordt dat geaccepteerd".*

*De druilerige sfeer van deze middag in november verdwijnt al snel als we in de pastorie van Vriescheloo achter koffie en thee met warm appelgebak zitten. Reden voor dit bezoekje is dat we vernamen dat ds. (Sip) Wijchers al 40 jaar onafgebroken actief is in het jeugdwerk. Daar moet je als NBBJ natuurlijk op af. Van zo iemand valt altijd wat te leren.*

*Terwijl zijn koffie en gebak langzaam koud worden luisteren de jeugdkonsulenten aandachtig en etend toe.*

"Ik ben op m'n 20e tot geloof gekomen. Radikaal zoals dat heet. Vóór die tijd deed ik er niets aan. Daarna ben ik al vrij snel in het jeugdwerk terecht gekomen. De toenmalige jeugdleider in Hoogkerk werd mijn schoonvader. En van hem heb ik in 1948 de leiding van de jeugd overgenomen. Ik was toen 23.

Een gemiddelde jeugdavond zag er in die tijd eigenlijk heel simpel uit. Er werd gedekla-meerd, een stuk proza gelezen (soms gewoon een interessant verhaal uit de krant), soms een spel gedaan en er was altijd een dagsluiting.

Als het mooi weer was gingen we met z'n allen naar het park om een spel te doen, maar vooral ook voor zang en evangelisatie. Jeugdavonden en evangeliseren, dat hoorde bij elkaar. De jeugd ging er bijvoorbeeld ook met 'de Zaaier' op uit. Ondanks het feit dat ik nog jong was, en ook niet zo veel ervaring had, waren die avonden dus niet zo moeilijk te vullen. Er was nog niet - zoals nu - een overvloed aan materiaal, maar dat hoefde ook niet. Eenvoudige spelletjes, of een hele zondagavond zingen uit 'Johan de Heer'; dat ging prima. Je was in die tijd ook nog echt de leider. Wat ik zei, dat gebeurde gewoon.

### Hoogtepunten

Wat er helemaal bij hoorde was het bezoeken van gezamenlijke gewestelijke of landelijke dagen en weekenden. Dat waren absolute hoogtepunten. Het 25 jarig jubileum, de Jubico in Hengelo bijvoorbeeld. Daar gingen we met z'n allen op de fiets naar toe. Je presenteerde je met vaandels, dat werd trouwens al snel wat moeil-

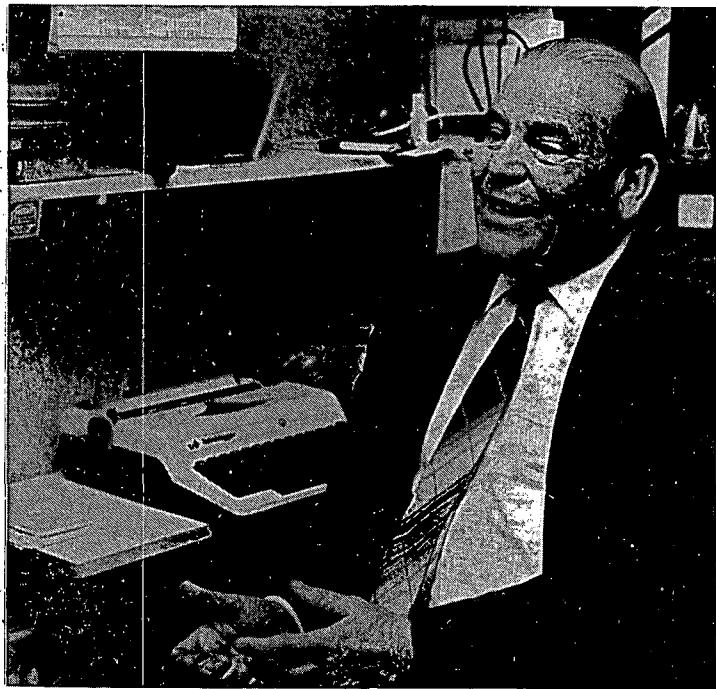
zaam. Vlak na de oorlog vond iedereen het prima om in een optocht met zo'n ding te lopen. Na een jaar werd het al moeilijker om vrijwilligers te krijgen. Mensen voelden zich toen wat voor schut lopen.

Je leefde wel echt helemaal in een Baptisten-wereldje. Op zulke bijeenkomsten ontstonden ook de verkeringen. Kenmerkend voor die tijd vlak na de oorlog was vooral de eenheid, de saamhorigheid. Je hoorde bij elkaar. Je hoorde bij de NBBJ. Je hoorde bij de Unie. Er werd in die tijd ook wel heel verschillend gedacht.

K. Reiling, Louw en Weenink bijv. zaten beslist niet op één lijn, maar er was een onderliggende eenheid. Ook in het klein, op de jeugdavond. Er werd wel degelijk over een aantal dingen gepraat. Maar echte discussies, zoals die er nu zijn, die kwamen eigenlijk niet voor.

### Veranderingen

Als je zo terugkijkt is er dus eigenlijk best veel veranderd. Met name doordat de jeugd meer is gaan studeren en veel meer gewend is, is het jeugdwerk ook heel anders geworden. Jongeren moeten veel meer keuzes maken, veel meer op hun hoede zijn. Overal over kunnen meepraten. Zelf ben ik natuurlijk ook veranderd. Er is natuurlijk ook veel meer materiaal, zoals P.S. van de NBBJ, maar wat vooral ook erg belangrijk is, is dat je met jongeren meedenkt en meedoet. Als je jeugdleider wilt zijn moet je nadrukkelijk overal over willen praten. Naast ze gaan staan; niet tegenover elkaar, maar naast elkaar en vragen: waar gaan we samen naar toe? En mee-



doen: de jeugd wil vieren, zingen, intens beleven en dan swing ik rustig mee. Natuurlijk krijg je dan wel eens het stempel op van 'de vrije vogel', 'Bij hem kan ook alles'. En dat is ook zo! Maar wel tot een bepaalde hoogte: ik wil alles wel kunnen verantwoorden.

Ik heb dat meegaan met de jeugd eigenlijk nooit zo moeilijk gevonden. Misschien wel omdat ze eigenlijk helemaal niet zo heel veel veranderen. Kijk eens, vroeger als je verkering had zat je de avond bij elkaar, gaf je mekaar eens een zoen, en dan had je een geweldige avond gehad. Tegenwoordig zijn ze niet echt uit geweest, als ze niet met elkaar naar bed zijn geweest. Maar of de beleving daarachter nou zo veel verschilt?

Een voordeel van deze tijd is dat je niet meer alles hoeft te weten. Vroeger wel. Nu kun je rustig zeggen: jongelui ik stik d'r ook in. En dan wordt dat geaccepteerd".

### Boodschap

Over de vraag of hij op grond van die 40 jaar ervaring de NBBJ nog wat te zeggen heeft wordt even nagedacht,

maar dan volgt een duidelijke boodschap.

"De NBBJ moet veel meer naar de afdelingen toe komen. Vroeger werd veel gewerkt met kontaktpersonen. Toen leefde de NBBJ ook veel meer in de afdelingen, nu staat ze veel verder bij de mensen vandaan. Dat ligt natuurlijk ook aan de afdelingen en gemeenten zelf en aan de tijd waarin we leven, aan alle onderlinge verschillen. Dat probleem heeft de Unie in feite ook. De totale verbondenheid is veel minder. We drukken mekaar maar al te gemakkelijk een stempel op, en voordat dat er weer af is....

De NBBJ zou zich duidelijker moeten profileren: Vanuit de Schrift. Man en paard moeten noemen, en dingen onderbouwen.

Als het om de NBBJ gaat, zeg ik dus heel nadrukkelijk: blijf wie je bent. Vanuit het Woord. Vanuit je roeping. Heb je een duidelijke boodschap, en breng die op een eigentijdse manier en wees daarbij niet bang!"

NICO WEVER  
GEERT JAN BLANKEN

## "Beesten in het gemeentebos"

In Coevorden heeft een wisseling van de wacht plaatsgevonden. Zoals u al eerder in DC kon lezen is br. W.F.M. de Lepper voorganger geworden van de niet-geünierde gemeente te Tilburg. Hij was konsulent van Coevorden en er is op een hartelijke wijze afscheid van hem genomen. Op 8 januari heeft hij intrede gedaan in Tilburg. De gemeente Coevorden heeft intussen in de persoon van br. J.W. van Weenen uit Hoogeveen een nieuwe konsulent gevonden, zo meldt "**Kapelklanken**". Over br. Van Weenen kon u lezen in de rubriek "Student vertelt" in DC van 8 december j.l. Hij is op 8 januari verwelkomd in Coevorden.

Het volgende stukje vonden we, zonder naam eronder, in "**De Schakel**", het blad van de beide gemeenten in Stads-kanaal:

"**Beesten in het gemeentebos**": de hippocritamus, de equus huichelerix. In de volksmond wel bekend als "nijlpaard", een zoogdier, die ondanks zijn ontzaglijke gebit, die hij zo nu en dan toont, een planteneter is. Ondanks zijn massief verschijnen is het een goede zwemmer. Ondanks zijn grote tranen is het een dikhuid. Ondanks z'n ranke poten is hij op het land een schommelend fregat en ondanks zijn groot zuurstofgebruik is hij het meest in troebel water aan te treffen. Kortom: schijn en zijn lopen door elkaar, vooral in het geestelijk leven in het gemeentebos".

Kommentaar: na het lachen ook even serieus overwegen, dit portret.

Vlakbij Stads kanaal, in Nieuw Buinen, heeft "Zusterhulp" haar 40-jarig bestaan gevierd. Dat is al even geleden, in november om precies te zijn. Twee zusters zijn al die 40 jaar lid geweest. Twee citaten uit het gemeenteblad, dat ook "**De Schakel**" heet:

"Na de pauze was er een modeshow van de firma Recycling. Tien zusters hadden de meest uiteenlopende kreeties aan, o.a. soepjurk, jurk van zuivelverpakkingen, wegwerpkleding en werkkleding voor de vrouw van de toekomst".

"Zij (de oud-presidente, H.L.) vertelde dat de emancipatie (de man zien plaatsie) geen invloed had op de zusterhulp-leden. Zij waren heel tevreden met de plaats van de vrouw in de Bijbel".

En nu het dan toch over het huwelijk gaat: uit "**Meeleven**", van de gemeente te Ede, het volgende:

"Op 11 maart a.s. wordt er een echtparendag georganiseerd. We weten allemaal dat het **huwelijk** in deze tijd bijzonder aangevallen wordt. Echtscheidingen en huwelijksproblemen nemen toe. Helaas dringen die ook door in de Gemeente van Christus.

Het is heel belangrijk dat hier iets positiefs tegenover gezet wordt.

Tijdens de **echtparendag** willen we als

echtparen vanuit de Bijbel de rijkdom van het huwelijk opnieuw ontdekken en zien hoe we God kunnen eren door een huwelijk waarin Jezus centraal staat. Dat willen we ook heel praktisch met elkaar uitwerken. Het gaat dus op de echtparendag niet over huwelijksproblematiek, maar over het opbouwen van normale, gezonde huwelijken".

H.L.

### Wie heeft belangstelling voor evangelisatie-tent?

Een acht-tal gemeenten in de regio Groningen heeft gezamenlijk, enige jaren terug, een evangelisatie-tent aangeschaft, 20 bij 12 meter, welke ruimte biedt aan ongeveer 300 personen.

De tent wordt in de regio Groningen, maar ook daarbuiten, erg goed gebruikt. Toch hebben we elk seizoen nog een aantal weken, waarin de tent niet wordt gebruikt en dat vinden we jammer. Want we ervaren dat tentwerk een uitstekend middel is om mensen met het evangelie te bereiken.

Mocht u als gemeente c.q. evangelisatiecommissie overwegen eens een tentcampagne te houden, en u zou eventueel gebruik willen maken van onze tent, dan kan dat.

De tenthuur voor een hele week van maandag tot en met zondag is f 750,-. Voor inlichtingen kunt u terecht bij br. Sj. v.d. Laan, Kleine Venne 26, 9649 GL te Muntendam. Tel. 05987-20386.

### Een praktisch weekend voor jeugdleiders

Het jaarlijkse N.B.J.B.-leidersweekend dat dit jaar van **3 tot 5 februari** op de Nieuwe Oorsprong plaatsvindt, krijgt een wel heel nuttige invulling.

Met elkaar willen we nadenken over het hoe en waarom van **Programma's**.

Wat is het nut er precies van? Hoe passen ze in het geheel van een jeugdavond? Waarom kies je voor welke soorten programma's?

Vragen die iedere jeugdleider zich zo nu en dan moet stellen, en die een schat aan nieuwe informatie opleveren als je met een grote groep nieuwe en ervaren jeugdleiders bij elkaar zit. We willen er o.a. aan werken door middel van een aantal workshops.

Maak het maar eens mee, zo'n weekend! Prijs f 65,-.

Opgeven: zo spoedig mogelijk bij het Jeugdburo (05120-15687).

### Gemeenteblad versturen

Vriendelijk verzoek aan hen die gemeentebladen verzenden:

Wilt u de gemeentebladen voortaan verzenden aan:

Mw. H. Lalleman-de Winkel,  
Damhertstraat 66, 7315 GE Apeldoorn?  
Dit verzoek geldt ook die gemeenten, die tot nu toe hun blad nog niet opstuurden!

### Adres De Herberg

Het nieuwe adres van de secretaresse van de Herberg, stichting voor hulpverlening te Vriescheloo, is thans:

A.F. Bouman-Wiersema, Roerdomp-laan 75, 7905 EC Hoogeveen. Telefoon: 05280-74941.

### Aanmelden voor Budapest

Met de Algemene Vergadering te Enschede werden alle beschikbare aanmeldingsformulieren voor het EBF-Congres, (26-30 juli 1989 in Budapest), reeds meegenomen.

Inmiddels zijn er op het Uniebureau nieuwe ontvangen.

Voor iedere deelnemer moet een apart formulier worden ingevuld; men kan dus niet op één formulier ook de huisgenoten vermelden.

Inschrijving dient te geschieden vóór 30 april 1989.

Indien de aanmelding later wordt ingezonden wordt een toeslag op de deelnemersprijs berekend.

### Beroepingswerk

**Beroepen** te Almelo (Geraniumstraat) ds. P.J. Prijt, te Eindhoven.

### Wegen en dwaalwegen

Sinds er mensen zijn, zijn er wegen. Meestal waren er eerst mensen, en daarna wegen. De aanwezigheid van mensen maakte de aanwezigheid van wegen noodzakelijk. Dat was een natuurlijke volgorde. Hoe ver wij afstaan van natuurlijke ontwikkelingen, blijkt uit onze stadsuitbreidingen: er worden eerst wegen aangelegd, en daarna worden er huizen gebouwd en komen er mensen wonen.

Wegen zijn ook beelden voor het leven

vervolg op pagina 7

van mensen. Het allerbekendste gezegde voor een christen is het woord van zijn Meester: Ik ben de weg. De enige weg die tot de Vader leidt. Nauw verbonden daarmee is het woord uit de 37ste psalm: wentel uw weg op de Here (vs. 5). Dat verstaan we toch zo: stel uw vertrouwen op de Here God en ge zult niet beschaamd worden. Het mag wel eens anders lopen dan u wenst, tenslotte zult ge u toch verwonderen!

Van harte zingen wij ons belijden uit: Al de weg leidt mij mijn Heiland. Daarmee bedoelen we minimaal twee dingen: we zijn nooit alleen. Door welke diepten of over welke hoogten onze levensreis ook moge gaan, Jezus is bij ons. Als de zon opkomt in het oosten, en ook als hij in het westen daalt. Als we alleen zijn, en ook als we omringd zijn, door vrienden, of door vijanden. Jezus is bij ons. We bedoelen ook: ik laat mij de weg wijzen door mijn Heiland. Ik ben bereid de weg te gaan die Hij mij wijst. Ik wil doen wat Hij van mij vraagt. Dat zijn grote woorden. Want ze veronderstellen een absolute gehoorzaamheid, die in het geringste geen afdinging duldt.

Een paar jaar geleden overleed een studiegenoot. Als jonge jongen, opgegroeid in een gemeentegebonden gezin, beleed hij de Heiland als zijn Leidsman. Via de Hitler-Jugend koos hij voor de weg van de grote misleider. Als SS'er kwam hij uit de oorlog, in de chaos van de nederlaag. Daar pas ontdekte hij dat hij een aantal jaren een dwaalweg had bewandeld. Hij liet zich corrigeren, en ervoer een nieuwe bekering, een nieuwe toewijding. En zijn roeping. Dat was genade.

Het is echter beter zijn weg door God te laten leiden dan zijn dwaalwegen door Hem te laten corrigeren.

P.

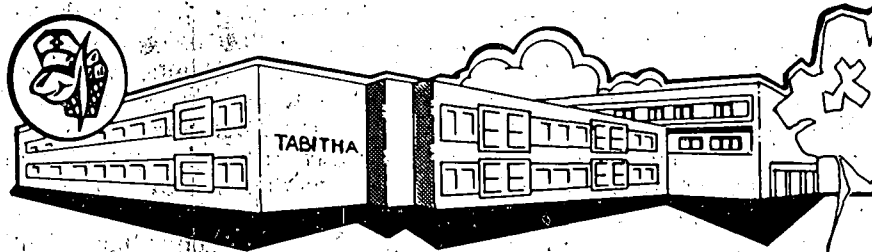
Telkens liggen het volk en zijn leiders onder de kritiek van profeten die namens God spreken. Het zijn geen gewone geschiedenisboeken, maar boeken met een boodschap.

Een groot bezwaar is dat Schuman bijbelkritisch is. Hij neemt afstand van bepaalde bijbelverhalen (blz. 41-42,86). Van veel gebeurtenissen zegt hij dat ze niet waar gebeurd zijn; hij spreekt dan over legenden, overleveringen, oude verhalen. De schrijvers van de Bijbel vergissen zich volgens Schuman onbewust (blz. 17) en bewust (blz. 48).

Over 1 Sam. 17, het verhaal over David en Goliath, lezen we op blz. 47: "Het is niet zo moeilijk om aan te tonen dat de vertelling inderdaad een sprookjesachtige herkomst gehad zal hebben en dat zij aanvankelijk als los verhaal zal hebben gerouleerd, zonder relatie met de figuur van David".

Ondanks de goede kanten kan ik dit boekje moeilijk aanbevelen.

HETTY LALLEMAN



*Tabitha is een instelling waar een Christelijke levensovertuiging uitgangspunt en inspiratiebron is voor het scheppen van een goed leven en werkklimaat.*

In ons **nieuwe bejaarden- verzorgingshuis, Amsteldijk 35 (hoek Ceintuurbaan)** is, wegens promotie binnen de Stichting, de vacature ontstaan van

#### Secretaresse

#### Taakstelling:

Ten behoeve van Algemeen Hoofd verricht deze functionaris alle voorkomende secretariaats- en administratieve werkzaamheden in een 40-urige werkweek.

#### Functie-eisen:

- Ruime en relevante ervaring, bij voorkeur in instellingen;
- ervaring met tekstverwerkingsapparatuur;
- goede sociale en contactuele vaardigheden;
- zelfstandige en besluitvaardige eigenschappen.

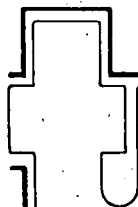
Kandidaten in de leeftijd van 25 tot 40 jaar, die van harte instemmen met de identiteit, de grondslag en de doelstelling van onze Stichting, genieten de voorkeur.

#### Arbeidsvoorwaarden:

De CAO-bejaardenhuizen is van toepassing.  
Salariëring volgens schaal 2  
min. f 2.218,- max. f 2.968,-

Informatie wordt desgevraagd vooraf (telefonisch) verstrekt door de heer P.J. Dijk, Algemeen Hoofd, tel.: 020-733033.

Uw **schriftelijke** sollicitatie verwachten wij op onze afdeling personeelszaken, adres hieronder.



### Stichting verpleeg- en verzorgingshuizen „Tabitha“-Amsterdam

Jan Bongastraat 5 1067 HZ Amsterdam  
Telefoon 020-110011

## MEDEDELINGEN

Het sekretariaat van de Baptisten gemeente Rotterdam-Zuid wordt tijdelijk waargenomen door: zr. C. Sies-Frank, Molenwei 39, 3075 VE Rotterdam, tel. 010-4198081.

Het juiste telefoonnummer van br. J. de Haan, Schoolkade 93, Musselkanaal is: 05990-20393.

De gemeente te Coevorden heeft per 1 januari 1989 tot konsulent benoemd br. J.W. van Weenen, Atlaslaan 102, 7904 JL Hoogeveen, tel. 05280-62432.

**herman van der graaf**

VERHUIZINGEN  
VERPAKKING

Tel. 059 10-23963



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.

Op 29 december 1988 is van ons  
heengegaan onze zuster

### Wiegertje Deursen-van Bergen

Zij is 84 jaar geworden.

*"Mijn genade is u genoeg"*

Baptistengemeente Groningen-Zuid

*"Want Christus is onze vrede"*  
Efeze 2:14

In vol vertrouwen op zijn Herder en  
Here Jezus Christus ging naar het Va-  
derhuis, onze broeder

**Jakob Tulp**  
echtgenoot van G. Wagter

In de leeftijd van 76 jaar

8 januari 1989

Baptistengemeente Eindhoven

### Dankbetuiging

Voor uw medeleven tijdens de ziekte  
en na het overlijden van mijn man wil  
ik u graag dank zeggen. De vele brie-  
ven en kaarten hebben mij en onze  
kinderen erg getroost.  
Hartelijk dank.

A. Brand-Pikkert

Komf. vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl., Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-  
sonen). Mooi gelegen aan bosrand  
met Panoramazicht. Aanvragen bij:  
Manfried Schulte, Zum Berger See  
91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-  
60504.



TABITHA is een protestants christelijk verzorgingshuis in Oud-Waldeck, Den Haag  
met een algemeen opnamebeleid waar 133 ouderen wonen. Tevens biedt het huis  
de mogelijkheid aan ouderen uit de wijk gebruik te maken van tijdelijke opvang, dag-  
verzorging en het alarmerings-systeem.

Wij vragen op korte termijn een:

### RECEPTIONIST M/V

op part-time basis van 32,5 uur per week

#### Taakstelling:

- funktioneert zelfstandig onder directe leiding van het Hoofd Huishouding;
- draagt zorg voor een juiste afhandeling van intern en extern telefoonverkeer;
- is verantwoordelijk voor een juiste afhandeling van interne en externe alarmering;
- draagt zorg voor een goede communicatie bij brandmelding;
- verricht administratief ondersteunende taken;
- draagt zorg voor een goede postverwerking.

#### Functie-eisen:

- MAVO/HAVO-diploma
- type-diploma
- bekendheid met tekstverwerking
- dienstverlenende instelling
- goede contactuele eigenschappen
- goed opmerkingsvermogen
- stressbestendigheid bij calamiteiten
- kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie
- leeftijd: 25-35 jaar.

Wij nodigen in het bijzonder sollicitanten uit die, al dan niet tijdelijk arbeidsonge-  
schikt zijn verklaard door een lichamelijk handicap, te reageren op bovengenoemde  
functie.

Gezien de grondslag en doelstelling van onze Stichting hechten wij veel waarde aan  
een bewust Christelijk levensovertuiging.

De arbeidsvoorwaarden en salariering zijn overeenkomstig de CAO-  
Bejaardentehuizen (schaal 4, min. f 2.067,-, max. f 2.570,-)

Inlichtingen omtrent deze functie kunnen worden ingewonnen bij de heer C. Uittien,  
hoofd Huishoudelijke Dienst. Tel: 070-979711.

Schriftelijke sollicitaties kunt u binnen 1 week richten aan de directeur van Verzorgingshuis Tabitha, Mozartlaan 280, 2555 KZ DEN HAAG.



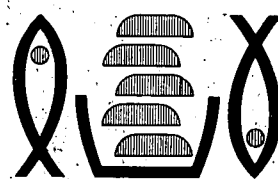
TABITHA DEN HAAG

# dc

104e jaargang nummer 4 - 26 januari 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### De keizer is dood - leve de keizer

Op zaterdag 7 januari overleed de japanse keizer Hirohito op de leeftijd van 87 jaar. Hij was geruime tijd ziek, maar de medici hebben niet kunnen voorkomen, dat ook aan zijn leven een einde kwam.

De reacties op de dood van de japanse keizer waren heel verschillend. In Japan zelf werd op verzoek van de regering een algemene rouwperiode van twee dagen afgekondigd. Al gelijk na de dood van de keizer hingen de japanse vlaggen met een zwart lint buiten de meeste winkels in Tokio. Muziek klonk er niet meer. Japanse kranten gaven extra edities uit om het overlijden van de keizer te melden. Buiten het keizerlijke paleis verzamelden zich vele Japanners om hun medeleven te betuigen. We zagen op ons televisiescherm mensen die huilden, die op de grond geknield lagen, die in gebed waren. In de krant konden we lezen, dat twee oudere Japanners zich van het leven beroofd hadden. Beide oud-militairen lieten briefjes achter met de boodschap, dat zij hun keizer in de dood gevolgd waren. Maar er was ook protest. De protestantse kerken in Japan gaven een verklaring uit, waarin het bewind van de keizer heftig bekritiseerd werd. De soevereiniteit van de keizer ging ten koste van het japanse volk, waarbij de vrije meningsuiting, de persvrijheid en de godsdienstvrijheid van het volk werd aangetast.

Buiten Japan waren de reacties ook heel verschillend. In diverse landen kwam de vraag naar voren over de belangrijkheid van de delegatie bij de begrafenis van Hirohito op 24 februari a.s. Daarbij was de reactie van de nieuwzeelandse minister van defensie het meest negatief: "Wij hadden 40 jaar geleden iemand moeten sturen om de executie bij te wonen".

Ook in ons land is er een discussie gaande over de vraag wie ons land bij de begrafenis moet vertegenwoordigen. Daarbij spelen de gevoelens van de nederlandse oud-gevangenen in de japanse kampen een grote rol. De emoties, die Hirohito bij deze groep van ons volk oproept, is heel begrijpelijk. In naam van deze keizer hebben deze mensen veel leed ondervonden en velen hebben de ontberingen in het kamp met hun eigen leven moeten bekopen. Zij die de wreedheden van toen hebben overleefd, ervaren de dood van Hirohito als een bevrijding. Zij kunnen nu de oorlog met de Japanners voor zichzelf afsluiten.

Maar naast het omstreken oorlogsverleden van deze keizer was er nog iets bijzonders met hem aan de hand. Na de voor Japan zo smadelijk verlopen oorlog werd de keizer zelf wel gespaard in 1945, maar Japan moest de mythe van de goddelijke keizer opgeven. Dat is niet helemaal gelukt, want de dood van keizer Hirohito betekent voor de Japanners nog steeds het einde van een tijdperk. Volgens een oud chinees principe heersten de keizers niet alleen over grondgebied, maar ook over tijd. Als een keizer kwam te overlijden, werd de japanse klok teruggedraaid naar het jaar 1 van een nieuwe jaartelling. Zo begon in 1926 het jaar "Showa" 1, het tijdperk van Hirohito. Met 61 plechtigheden en rituelen besteedde hij in 1928, in een allerheiligste der heiligen van de Shinto godsdienst, de japanse troon. Wat daar precies gebeurde bleef geheim, maar het scheen dat Hirohito daar een rijstoffer at samen met een zonnegodin en daarna met haar neerlag, waarmee hij geboren werd als haar directe nakomeling. De keizer werd heilig en onschendbaar.

Na een verloren oorlog werd Hirohito een gewoon mens. Het militaire tenue werd vervangen door een burgermanspak. De mensen konden hem gewoon in het gezicht zien. Tenslotte is hij als elk mens gestorven en de kroonprins heeft zijn vader opgevolgd.

Hoe kijk je nou als christen tegen dit hele gebeuren aan? Je herkent in die cultus rondom de goddelijke keizer ook wel wat van je eigen godsdienst. De vergelijking met de Here Jezus dringt zich als het ware aan je op. Dan mag je het wezenlijke verschil gaan ontdekken.

De Here Jezus, die de Zoon van God is en die mens werd. Hij overleed aan het kruis, maar na drie dagen stond Hij op uit de dood. Hij leeft in eeuwigheid bij de

vervolg op pagina 2

#### VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Samen zingen is een feest....

Pag. 3  
Instructies voor opa's

Pag. 4  
De evangelicalen en het behoud  
van de schepping

Pag. 6  
Onze zendingsopdracht

Pag. 7  
Indrukken van ons gemeen-  
schapsleven (2)

## Even nadenken met....

O. Oldenburger Rzn.  
Hengelo-Centrum

### MAAKT U DAN NIET BEZORGD....

(Matth. 6:34a)

Van de ene dag op de andere was ze ziek geworden. Ze moest een zware operatie ondergaan. Ze lag op een eenzame ziekenkamer, helemaal alleen met haar sombere gedachten en vechtend met allerlei vragen.

Ze dacht: "Mijn man en kinderen kunnen me niet missen. Er is nog zoveel te doen". Haar gedachten eindigden in de vraag naar het WAAROM. Waarom moet mij dit overkomen? Waaraan heb ik dit verdiend? Haar levenskoffer was te zwaar geworden.

Ja, dergelijke vragen komen bij een mens op in situaties van tegenslagen en ziekte. Waarom moet mij dit overkomen? Waarom toch, God? Zelfs als je weet, dat er in de bijbel staat: Maakt u dan niet bezorgd tegen de dag van morgen... toch... toch kan de koffer te zwaar worden. In bepaalde omstandigheden zie je niet de zin van alles. Het tegendeel is waar. Je ziet alleen een wirwar van on-samenhangende dingen. Als je onverwacht verdriet en zorg te verwerken krijgt, danervaar je dit als onrecht. Want we hebben toch recht op geluk? Waarom dan deze streep door de rekening?

Herkent u deze situatie? Hebt u ook wel eens het gevoel, dat uw levenskoffer te zwaar wordt? Kent u ook momenten, dat de zorgen u boven het hoofd dreigen te groeien? Ik trof in hetzelfde ziekenhuis een mevrouw die zei: "We moeten maar op het inzicht van de dokter vertrouwen". Even dacht ik: Is er dan niet meer tussen hemel en aarde? Waar moet je heen met het verdriet, waaraan een mens zich soms bijna doodtilt? Is er dan geen enkel lichtpuntje in de eenzame avonden? Is er dan geen hand, die je vasthoudt in de nachten waarin je de slaap niet kunt vatten? Is er dan niemand anders met wie je zorgen kunt delen en die je wil helpen de koffers te dragen?

Gods woord zegt ons, dat er gelukkig EEN is, die hulp kan en wil geven. Die ene is God, die niet wil dat we onder de last van de levenskoffer bezwijken. Als er ogenschijnlijk geen uitweg, geen oplossing, geen uitkomst meer is, dan komt Hij ons tegen met zijn woord en zegt: Maakt u dan niet bezorgd tegen de dag van morgen.... Het gevaar is echter, dat we in de WAAROMS met gebalde

## Samen zingen is een feest(II)

In mijn vorig artikel begon ik met iets te vertellen over het zingen van psalmen. Daarover zal het nu gaan. Door de eeuwen heen heeft de gemeente van Christus psalmen en gezangen gezongen. Van oorsprong echter meer psalmen dan andere geestelijke liederen. Dat is vooral het geval geweest in de gebieden die in de invloedssfeer van de hervormingen van Calvijn lagen. Dus in ons land.

Jarenlang was de psalm in de Lage Landen het enige kerklied dat door de Reformatie werd getolereerd. Er waren zelfs predikanten die vonden dat de psalmen gezongen moesten worden zonder begeleiding. Een orgel? Dat was er vaak wel. Maar dat leidde de vrome gevoelens van de gelovigen teveel af. Daarom hoorde je het orgel alleen maar voor en na de dienst. Later werd dat wel anders. Dat ging echter heel langzaam.

### Kerktonen

Eigenlijk is het gemakkelijk te begrijpen, waarom wij niet zo graag psalmen zingen. Ze zijn veelal gecomponeerd in oude kerktoonladders. Als ik nu schrijf dat deze oude kerktoonladders afgeleid zijn van de Gregoriaanse muziek, dan klopt dat niet helemaal: gemakshalve mag ik het zo wel even stellen. Het zou te ver voeren om daar dieper op in te gaan.

Vroeger werd letterlijk in alle toonaarden gecomponeerd. Ook voor het wereldlijk lied werd gebruik gemaakt van de kerktoonladders. Het gold zelfs voor de straatliedjes. De door de kerk geïntroduceerde toonladders werden gretig gebruikt. Oorspronkelijk waren er

slechts vier, gebaseerd op de grondtonen D, E, F, en G. Kenners zullen zeggen: het waren er acht want ze waren theoretisch gegroepeerd rond een van deze grondtonen in een hoge- en in een lage ligging. Een Zwitserse musicus, Glareanus, vond ze zo mooi dat hij er in de zestiende eeuw er nog maar twee bijvoegde. Of vier, 't is maar hoe je het bekijkt.

Ze hadden mooie namen die kerktonen. De oude Grieken kenden ook al verschillende toonsoorten. Die waren genoemd naar verscheidene rijksoorden. Die namen werden opnieuw gebruikt. Meestal was dat niet terecht want ze gaven niet weer wat de Grieken er onder verstonden. Dorisch, frygisch, lydisch, het zijn mooie namen om verheven liederen te zingen. In die zettingen - en in nog een paar meer - zong men eertijds de psalmen. Dat gebeurde naar Gregoriaans model: met lange en korte noten, ritmisch dus, in een vloeiende lijn zonder maatindeling. De voorzanger zette het lied in en de gemeente volgde. Later kwam daar verandering in.

### Orgel

Na 1650 mocht men met begeleiding van een orgel zingen. Dat gebeurde natuurlijk niet overal. Strengkerkeraden moesten niets hebben van dat wereldlijk gedoe. Zij speelden het klaar het orgel nog jarenlang te laten zwijgen tijdens de diensten.

Toen eindelijk bijna overal in de Nederlanden het orgel met het psalmgezag begon mee te spelen, gebeurde er iets merkwaardigs: geleidelijk verdween het ritme uit de melodie omdat de gemeente met het inzetten van een toon ging wachten op het orgel. Er was immers geen voorzanger meer. Die zat nu ergens ver weg, achter het orgel. Gaandeweg zong men de psalmen op hele noten. Ook daarin kwam echter verandering.

H. SIKKEMA

Doe mee neem  
een abonnee op  
DC

vervolg van pagina 1

Vader. Dat is heel wat anders dan een keizer, die geen god meer was.

De keizer is dood - leve de keizer: dat is de weg van gewone mensen. De ene keizer volgt de andere op.

De Koning was dood, maar Hij stond op uit de dood.

Hij werd door geen andere koning opgevolgd.

Jezus, de Koning, LEEFT in eeuwigheid.

KMG



# Instructies voor opa's en andere volwassenen....

*"Vroeger is dood", zeggen de leerlingen van mijn man als hij iets over het verleden vertelt. Geen interesse, meneer, we leven toch nu? Sommige oudere mensen daarentegen leven alléén in het verleden. Door beide houdingen doet een mens zichzelf en zijn omgeving tekort. Er zijn dingen uit het verleden die je niet mag vergeten. Ze zijn uiterst belangrijk voor het heden en de toekomst. Die van jezelf en je kinderen en je kleinkinderen.*

Aleen neem u ervoor in acht en hoed u er terdege voor, dat gij de dingen die gij met eigen ogen gezien hebt, niet vergeet, en zij niet uit uw hart wijken zolang gij leeft; maak ze aan uw kinderen en kindsinderen bekend....

Deuteronomium 4:9)

## Vergeet God en Zijn geboden niet

Wat een boeiend boek is Deuteronomium toch. Ik ben van plan er de komende tijd regelmatig over te schrijven. Misschien haal ik het daarmee een beetje onder het stof vandaan, want wij zijn niet zo vertrouwd met dit boek.

Wist u dat Deuteronomium meer dan tachtig keer in het Nieuwe Testament wordt aangehaald?

Hoofdstuk vier, waaruit de tekst in het kadertje is genomen, begint met een oproep om te luisteren naar de inzettingen en verordeningen die Mozes het volk leert. "...opdat gij leeft en opdat gij het land binnengaat en in bezit neemt, dat de HERE, de God uwer vaders, u geven zal". Met deze zin hebben we meteen al een paar heel belangrijke gegevens te pakken. Van de geboden, die in dit boek gegeven worden, wordt je niet minder! Integendeel, je wordt er een beter mens van. Je leven krijgt inhoud als je Gods wegen volgt. "...opdat gij leeft...". Vervolgens spreekt Mozes over "de HERE, de God uwer vaders..."

Er is duidelijk een band tussen God en Israël. De HERE, uw God, de HERE, onze God - uitdrukkingen die we steeds tegenkomen. En: die relatie tussen God en Israël is er geen één van vandaag of gisteren. Het voorgeslacht van de huidige generatie had er deel aan. En eigenlijk gaat Gods band met Israël al terug tot op Abraham.

Nog een belangrijk punt in dit vers: het woord geven. Dat woord vinden we vaak terug. Er zitten steeds twee kanten aan de intocht in het beloofde land. Israël levert strijd en verovert het, maar tegelijk moet het weten dat God het land geeft, en dat Zijn belofte voorafgaat aan wat mensen bedacht hebben. Daarom moet Israël ook zorgvuldig omgaan met het land, zoals uit veel voorschriften blijkt. Op een mooi kado ben je zuinig. Daar doe je de gever ook plezier mee.

Israël wordt ook in dit hoofdstuk aangespoord om Gods weg te gaan en Zijn geboden te onderhouden. Als het dat doet, zullen andere volken dat merken.

Die zullen zeggen: wat een wijs en verstandig volk is dat (vers 6).

Welk groot volk is er, waaraan de goden zo nabij zijn, als Israëls God aan Zijn volk? Hij hoort als je tot Hem roept! Dat kun je van die andere goden niet zeggen! En nergens vind je toch zulke rechtvaardige wetten als wij hebben? (Deut. 4:7-8). Maar denk erom Israël, dat je die goede dingen, die je van God hebt gekregen, niet vergeet. En vergeet vooral niet die geweldige en huiveringwekkende gebeurtenis bij de berg Horeb, toen je de Tien Geboden kreeg.

Jullie hoorden alleen een stem, je zag niemand... Vergeet die dag niet. Vertel je kinderen en je kleinkinderen erover. Want een mens vergeet zo makkelijk wat God voor hem gedaan heeft. En als je straks in het beloofde land komt, kom je daar in aanraking met allerlei volken die beelden van hun goden maken. Maar dat kan niet bij jullie voorkomen, dat mag niet. Je weet toch dat je een stem hebt gehoord, maar geen gedaante hebt gezien? Jullie God is anders, Israël. Je bent Zijn volk; Hij heeft je uit Egypte geleid.

## Vertel het je kinderen en kleinkinderen

"...vergeet niet een van zijn weldaden..." lezen we in Psalm 103.

Vergeet is dan niet een per ongeluk ergens niet meer aan denken, maar: er geen rekening meer mee (willen) houden in je leven. De dingen van God veronachtzamen.

Deuteronomium spoort aan om niet te vergeten wat God gedaan heeft. Als je dat wel doet, gaat dat ten koste van het heden en de toekomst. De dingen van God raken dan in het vergeetboek. En zo ebt langzamerhand elke gedachte en herinnering aan Hem weg. De generatie die iets van Hem gezien heeft, denkt misschien nog eens vaag terug aan het verleden, maar hun kinderen zegt het al niets meer.

Is geloof dan overdraagbaar? Nee, maar ouders en grootouders hebben wel veel invloed op hun nageslacht. Nu weet ik wel dat dit vaak een moeilijke zaak is. Wat doe je als je kinderen niet geloven? Je hebt er zelf vaak zoveel verdriet van.

Ik zeg niet dat het uw schuld is als uw kinderen of kleinkinderen niet geloven. Elk mens is persoonlijk verantwoordelijk voor wat hij met God doet. Wel lees ik in Deut. 4 een aansporing en op-

dracht om je kinderen en kleinkinderen te vertellen over wat God voor je heeft gedaan. En dan denk ik dat we dat "kinderen en kleinkinderen" niet hoeven te reserveren alleen voor mensen die echt kinderen en kleinkinderen hebben, maar dat dit geldt voor alle mensen ten opzichte van de jongere generatie.

Veel oudere mensen vertellen graag over het verleden. Sommigen vertellen alleen de negatieve dingen daaruit of alleen maar in de sfeer van: toen was alles beter. Maar vertellen ze wel genoeg over de God van hun leven? Over wat ze met Hem beleefd hebben?

Een tijd geleden zag ik een interview op t.v. met een dame van in de tachtig, die getrouwd is met één van de mannen uit de bekende familie Philips. Zij vertelde dat één van haar kleinkinderen thuis niet over God gehoord had, maar wel van haar en dat dat kleinkind daar zo blij mee was. Dat viel me op. Een oma die zo'n positieve invloed op het leven van een kleinkind kan hebben. Die het vertelt over het belangrijkste dat een mens in zijn leven kan ontdekken.

Zo werkt het verleden door in het heden en de toekomst. En alle generaties kunnen er een taak in hebben! Vergeet niet wat God voor u heeft gedaan, en vertel er uw kinderen en kleinkinderen over.

HETTY LALLEMAN

## TROUWEN

*Ze waren oud genoeg  
en beiden hadden ook een baan.  
Ze woonden al een paar jaar samen*

*en voorzover ik weet  
niemand nam er aanstoot aan.*

*Nou ja, 't was niet zoals het hoorde,*

*zoals het vroeger ging.*

*Hoe ging het vroeger dan*

*en ging dat beter*

*ook als het later werd?*

*Ze waren samen vijftig,*

*behoorden tot geen kerk*

*maar wat zegt dat in deze dagen*

*wie zingt nog van het schreeuwend hert?*

*Die beiden trouwden in de kerk.*

*Jawel, het is een wonder.*

*Daar knielden beiden neer*

*en baden voor de tweede ronde*

*om zegen aan Gods deur.*

*Zal God niet blij zijn met dat uur,*

*met deze twee die nu hun wegen*

*willen gaan bij 't licht van Hem*

*die aller wegen kent?*

*Sommigen die buiten stonden*

*schudden met hun hoofd.*

*Hun hart stond stil en dat is erger!*

*Voor hen die binnen waren was*

*het feest.*

*En wat denkt u nu die dit leest?*

658

# De evangelicalen en het behoud van de schepping

B. LOUWERSE

**Het zit grondig fout met moeder aarde en ons mensen. Vanuit allerlei denkwerelden komen mensen met mogelijke oplossingen. Ook evangelicalen zijn creatief in deze. Ook zij hebben oog voor het behoud van de schepping. In tegenstelling tot wat sommigen denken n.l. dat evangelicalen als bijbellezend op de wederkomst van Christus wachten en de wereld fatalistisch aan haar lot overlaten en het simpel houden bij berouw en bekering.**

Wie de kerkgeschiedenis langs loopt komt mensen tegen, die als gevolg van hun duidelijke boodschap van bekering, meegewerkt hebben aan een sociale verandering bij grote delen van de bevolking. George Whitefield, John Wesley en William Booth zijn bekende namen. Zij en vele anderen hadden ook aandacht voor de diverse noden van hun tijd. Wie kijkt naar wat vandaag aan hulp geschiedt in diverse delen van de wereld, zal moeten concluderen dat een groot deel door evangelicalen wordt gedaan. Ik kwam kort geleden in gesprek met een vertegenwoordiger van een evangelicale hulporganisatie in de Verenigde Staten. Hij noemde het bedrag van enkele honderden miljoenen dollars, dat aan daadwerkelijke hulp wordt gespanneerd per jaar.

Dr. Billy Graham

De evangelicalen willen zich inzetten voor het behoud van de schepping. In een interview met het gezaghebbende tijdschrift "Christianity Today" naar aanleiding van zijn zeventigste verjaardag, liet dr. Billy Graham weten:

**Als gevolg van duidelijke boodschap van bekering meegewerkt aan sociale verandering**

bezorgd te zijn over het feit dat vijftien landen de atoombom hebben en dat door het broeikas-effect door luchtvervuiling de gemiddelde temperatuur het afgelopen jaar een halve graad is gestegen. Tussen 1980 en 1988 bedroeg dit nog één graad.

"Het probleem is groter dan wij mensen aan kunnen. Alleen God kan ons helpen door in te grijpen. Christenen behoren in de voorhoeden hun stem te laten horen en de mensen op te roepen tot gebed dat Gods wil zal geschieden. In het bijzonder moeten wij de wederkomst van Christus benadrukken, want Hij is de hoop waar wij naar uit moeten zien", aldus Graham.

Dit is niet het fatalisme uit de inleiding van dit stuk. Graham gaf ook enkele zeer praktische adviezen om direct mee aan de slag te gaan.

"Ik zou graag een conferentie zien, waar wij meer mensen van het niveau van C.S. Lewis en Francis Schaeffer zouden kunnen ontdekken. Ze zijn er, want op onze reizen ontmoeten wij mensen met buitengewone intelligentie.

Maar ze zijn niet bekend. Zo'n conferentie zou 300 à 400 van deze uitzonderlijke wijzen bijeen kunnen brengen en bemoedigen aan de problemen van de wereld te werken vanuit een christelijke visie. De hele wereld zou naar zo'n groep luisteren". Zo verklaarde de evangelist, die door Christianity Today, "de meest bekende godsdienstige leider van onze tijd" werd genoemd.

**Christenen horen in de voorhoeden hun stem te laten horen**

Ver voordat het conciliair proces een 'must' werd en theologen zich nog verdiepten in de 'God is dood-theologie' en andere rages, klonk een profetische waarschuwing vanuit de evangelicale hoek.

Dr. Francis Schaeffer

In de inleiding van zijn uitzonderlijke boek "Milieuvervuiling en de dood van de mens" noemt Schaeffer aangrijpende voorbeelden, die aantonen hoe slecht wij er voor staan met onze natuur. Hij citeert het tijdschrift Newsweek over "Het dilemma van Tokio", waarin wordt verhaald van een gebouw, waar men op tijden dat het luchtvervuilingsgehalte bijzonder hoog is tegen betaling een paar mondjies zuurstof uit een apparaat kan betrekken. Over Schaeffer hoop ik een andere keer meer te schrijven.

Dr. John R.W. Stott

De Britse evangelicale leider John Stott zei onlangs: "Als ik nog jong zou zijn en aan het begin van mijn discipelschap, zou ik een soort van evangelische kloosterorde beginnen". Vreedzaamheid en sobere levensstijl zouden o.a. deel moeten uitmaken van

volg op pagina 5

## GELOOF....



### IS OPWINDEND

Het is vlak voor de finale. Het zit er dik in. We gaan winnen. Je krijgt dat bekende gevoel in je buik. Er gaat iets gebeuren.

Je ziet de postbode aankomen in de straat. Zou die ene belangrijke brief erbij zitten? Je wordt warm van binnen. Er staat iets te gebeuren.

Ken je dat opwindende gevoel? **Het geloof in Jezus Christus is opwindend.** Elke zondag ga ik de kansel op met het gevoel, 'dat er iets gaat gebeuren'. Elke morgen mag ik de dag aan God overgeven en in verwondering zien 'wat God mij te leren heeft of hoe Hij mij wil gebruiken tot

zegen van anderen. Geloof mij maar, ik sta vaak voor verrassingen. Christen-zijn is een opwindende zaak.

Wat zeg je? Een dooie boel bij jou in de kerk? Weet ik. Overal heb je wel een aantal "Madame Tussaud-christenen". Daar moet je maar niet teveel naar kijken. Bidt maar dat de 'vrozen chosens' zullen ontdooien en terug keren naar hun eerste liefde (Opb. 2:4)

**Blijf maar kijken naar de 'vleinder van het geloof'** (Hebr. 12:2) Hij is voor jou gestorven 'om de vreugde, die voor Hem lag'. (vs. 2b). Jij mag deel hebben aan die vreugde. Leg je hand in die van Hem en laat Hij jou veilig naar de overkant brengen. Dat wordt een opwindende onderneming. Er gaat van alles gebeuren. En als je dat gevaarlijke kruispunt nadert? Hij houdt je hand vast en leidt je verder. Richt je maar naar Hem. Wie zo 'gelovige-onderweg' is, kan de blijdschap van zijn geloof niet voor zichzelf houden. **Dat moet eruit:** in woorden, in zang, met je handen, door een getuigenis, in je levenshouding.

'Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien'. (Joh. 7:38) Ken je dat?

BEN LOUWERSE

# Wereldcongres 1990 Seoul met "unieke doopdienst"

De B.W.A. (Bapt. Wereld Alliantie) laat ons weten, dat het 16e baptisten wereldcongres zal gehouden worden van 14 tot 19 augustus 1990 in Seoul, Korea. Het thema van het congres luidt: "Samen in Christus". Als bijzonderheid wordt vermeld, dat een unieke doopdienst is gepland, welke gehouden zal worden in het Olympisch zwembad in Seoul. Verdere informatie volgt.

## Baptistenmuseum

In de Zweedse hoofdstad Stockholm is een museum geopend betreffende de geschiedenis van de baptisten. In dit museum kunt u onder meer een collectie van meer dan 3000 bijbels bezichtigen, die ds. Erland-Wendel Hansen aan het museum heeft geschonken. Voor de komende tijd staan een aantal groepsbezoeken van scholieren op het programma van het museum.

## Billy Graham naar London

Ruim 400 Londense kerken hebben al hun medewerking toegezegd aan de op

hande zijnde campagne van de Amerikaanse baptistenprediker dr. Billy Graham en zijn team.

Van 14-16 juni worden rallies gehouden in Upton Park, de thuishaven van West Ham United.

Van 21-23 juni a.s. worden samenkomsten gehouden in het Crystal Palace National Sports Centre.

De slotsamenkomsten worden gehouden van 26 juni - 1 juli a.s. in het bekende Earls Court Exhibition Centre.

Men heeft bewust gekozen voor verspreide acties in diverse wijken van London, vanwege de verscheidenheid van de populatie.

De samenkomsten worden per sateliet uitgezonden naar de Britse eilanden en diverse Afrikaanse landen.

Misschien biedt dit de mogelijkheid voor jeugdleiders om met een groep uit Nederland deze 'Mission '89' samenkomsten in London te bezoeken. Zelf was ik er als 18-jarige bij toen Graham in 1966 in London sprak. Dit maakte een geweldige indruk op mij.

B.L.

## DWAZEN HEBBEN ALTIJD GELIJK

*Het is ellendig, maar het is waar. Je kunt je er aan ergeren of niet, het verandert niets aan de situatie: dwazen hebben altijd gelijk. Niemand anders heeft altijd gelijk. De ene mens heeft meer gelijk dan de andere mens, maar in het gesprek met de dwazen heeft altijd maar één gelijk: jij.*

*Dwaasheid heeft te maken - volgens de oorsprong van het woord - met zinsbegoocheling. De dwaas heeft er zijn zinnen op gezet gelijk te hebben. De voorspiegeling is: jij hebt gelijk. De begoocheling bestaat daarin dat de dwaas dat gelooft: hij heeft altijd en onder alle omstandigheden gelijk, recht.*

*De oorsprong van het woord dwaas heeft ook te maken met duizelen. Duizeligheid is een zweverig gevoel in de hersenen. Het evenwichtsorgaan werkt niet goed. Het (r)echte midden te houden is moeilijk. De dwaas is voor niets zo bang als voor duizeligheid, voor zweven, voor slingeren, voor labiliteit. Want dat brengt hem van zijn stuk.*

*De dwaas zegt in zijn hart (dat is: met heel zijn wezen): er is geen God (Ps. 14:1, 53:2). Stel je voor dat er wél een God zou zijn? Dat zou de dwaas uit balans brengen! Daarom volhardt hij in de ontkenning van het bestaan van God. Maar daarvoor wordt hij steeds dwazer, hoewel hij beweert wijs te zijn (Rom. 1:22). Tegelijkertijd is het dan zo dat de dwaas de ware wijsheid veracht (Spr. 1:7).*

*Je komt ze overal tegen, de dwazen. Je hebt nooit meer verstand nodig dan in de omgang met domkoppen, en je hebt nooit meer Geest nodig dan in de omgang met dwazen.*

P.

vervolg van pagina 4

de toelatingseisen. Ik noem dit hier omdat de westerse levensstijl en ons milieu in direkt verband staan.

## Evangelicale Baptisten

Ook evangelicalen uit eigen kring beraden zich op deze materie. Zij hebben verklaard, ruimte te willen scheppen,

"waarin gelovigen uit de Unie van Baptistengemeenten in Nederland zich samen bezinnen op de wijze, waarop zij met de problemen - vooral van onze tijd - moeten omgaan in het licht van de Bijbel. Daarbij wordt de Bijbel aanvaard als het volstrekt betrouwbare en gezaghebbende Woord van God".

Binnenkort hoop ik over deze materie meer te schrijven.



## Gemeente Arnhem-Zuid nam afscheid van ds. H. Ploeger

Op zondag 15 januari 1989 nam de gemeente Arnhem-Zuid afscheid van haar voorganger ds. H. Ploeger, in verband met diens emeritaat.

Voor de dienst werd uitgeweken naar de Salvatorkerk te Arnhem-Zuid, omdat de vaste plaats van samenkomst, te klein zou zijn.

De afscheidsdienst, onder leiding van prof. dr. J. Reiling, werd bezocht door ruim 400 leden en genodigden.

Centraal in de prediking van ds. J. Reiling stond de tekst 2 Cor. 5:14 en 15 "De liefde van Christus dringt ons".

Het zangkoor "Gedalfa" zong in de dienst twee liederen.

Vertegenwoordigingen waren er vanwege de Unie, De NBJB, het IJsselgewest en de Stichting Tabitha. Namens B. en W. van Arnhem bezocht wethouder H. Folkeringa de dienst. Voorts was er een groot aantal gemeenten uit het IJsselgewest vertegenwoordigd en gemeenten waar br. Ploeger als voorganger had gediend.

Toespraken werden gehouden door de voorzitter van de gemeente, br. P.H. Dubbeldam, die het verloop van het werk van br. Ploeger in vogelvucht doornam, daarbij de opmerking makende hoe het mogelijk was dat br. Ploeger overal tijd voor had en vond. Br. W.J. Blanken sprak namens de Uniecommissie.

Op verzoek van ds. Ploeger bleef het aantal toespraken hiertoe beperkt.

In zijn afscheidswoord zei br. Ploeger dat hij zich een gelukkig man voelde. Gelukkig vanwege de steun en aanwezigheid van zijn vrouw en kinderen, gelukkig omdat hij het werk ruim 35 jaar had mogen doen en daartoe de kracht had ontvangen en daarin mocht volharden, en gelukkig omdat de Heer hem telkens opnieuw de kracht had gegeven door te gaan in de verkondiging van het evangelie en het werk in Zijn wijngaard en gelukkig omdat hij naast het werk als voorganger ook nog een aantal werkzaamheden op maatschappelijk gebied had mogen doen, waarbij wij uiteraard vermelden zijn uitermate grote inzet en betrokkenheid bij de Drankbestrijding.

Wij willen zr. Ploeger in dit afscheid zeker niet vergeten. Zij was de kracht op de achtergrond. Br. Ploeger liet meer malen weten dat hij zonder de geweldige steun van zijn vrouw dit werk zeker niet op deze wijze had kunnen voltooien.

M. BAAS, secr. gem. Arnhem-Z

# Wat in de wereld ook verandert, onze zendingsopdracht blijft

Na kennismaking en begroeting op vrijdagmorgen met veel bekende en toen nog onbekende gezichten werd de opening van de conferentie verzorgd door zr. Anneke Blaauw-Tijman n.a.v. Handelingen 11:9-30.

Gezien het motto van deze conferentie werd een viertal thema's aan de orde gesteld t.a.v. onze toekomstige zendingsopdracht:

1. De verhouding tussen woordverkondiging en sociaaldienstbetoon.
2. De plaats en taak van de plaatselijke gemeente in zending en dienstbetoon.
3. De verhouding tussen kerken en gemeenten in derde wereldlanden en die in Nederland.
4. De toekomstige taak en plaats van westerse zendingen en wat daarin zal veranderen.

Vanuit deze thema's werden door vijf personen inleidingen gehouden. Hiervoor echter werd groepsgewijs georiënteerd en gediscussieerd en vragen beantwoord over belangrijke kenmerken en waardering van zendingswerk. Ds. G. van 't Wout belichtte als eerste inleider deze punten, zo mogelijk vanuit Baptisten achtergronden, waarna vragen gesteld konden worden en ook werden.

Tweede inleider was dhr. G.J. van Bütseelaar, werkzaam in de Nederlandse Zendingsraad, waarin de grote Nederlandse Kerkgenootschappen samenwerken en waarin ook onze Unie vertegenwoordigd is door de U.Z.C.

Als derde inleider kwam de heer Keijzer het ontstaan en werken vertolken van de E.Z.A. (Evangelische Zending Alliantie) waarin zo'n 100-120 kleinere en grotere organisaties verbonden zijn.

Door de inleiders werd uiteindelijk toegegeven, dat beide organisaties samen zouden kunnen gaan daar hun visies vrijwel parallel liepen.

Uiteraard werden tussen inleidingen pauze's gehouden, liederen gezongen en gediscussieerd door de deelnemers. Na de avondmaaltijd kwamen we weer bijeen en werden de groepsoriëntatie-resultaten van 's morgens gepresenteerd en besproken en werd tevens door een panel van de inleiders diverse vragen beantwoord en besproken. Zaterdagmorgen vertelde onze zending, zr. Ducky Rosier, ons veel praktijkervaringen, waarop ook weer veel vragen loskwamen.

Als laatste spreker kon br. R. Kargbo als Sierra Leonees (op dit moment studierend in Duitsland) ons veel vertellen en verduidelijken over de situatie op kerkelijk gebied in Sierra Leone en de mogelijkheden nu en in de toekomst.

## Voorwaarden

Samenvattend enige korte belangrijke voorwaarden voor Bijbels zendingswerk.

\* Bewogenheid hebben met - \* Het evangelie voor "leven" - \* jezelf misbaar willen maken - \* Naast de mensen staan - \* Evenwicht tussen zending en dienstbetoon - \* Kansen benutten waar mogelijk - \* Goed toegerust zijn (verdiepen in culturen) - \* Zendingswerkers goed contact met thuisgemeente.

Ondanks soms ervaren gebrek aan interesse in de gemeenten in ons zendingswerk doorgaan met de taak en het als een voorrecht beschouwen mee te werken aan de wereldwijde gemeente van God. Wat in de wereld ook verandert onze zendingsopdracht blijft!

Dank aan de organisatoren en medewerkers van deze geslaagde conferentie. Wij gingen dankbaar en rijker huiswaarts. Zeker voor herhaling vatbaar maar dan met huiswerk vooraf, wat veel gevraagd werd. Aan allen die niet aanwezig waren: "Jullie hebben iets gemist!"

## EEN DEELNEMER

### Dit jaar weer!

De secretaresse van de Unie Zendingen Commissie, zr. D. Lindeman-Kolbe tekent hier bij aan:

De zendingsconferentie "Met het oog op morgen" heeft voor een groot gedeelte voldaan aan onze verwachtingen. Vele reacties van de in totaal 45 mensen, die deelnamen, gaven een beeld van: positieve waardering - soms te inhoudelijk - te weinig praktisch - vragen om herhaling enz.

De belangrijkste punten die uit het geheel gekomen zijn krijgen de aandacht van de U.Z.C.

Al met al reden om ook in 1989 weer iets te organiseren. Dit jaar willen wij ons richten op een praktische ondersteuning: hoe start je een zendingswerkgroep - hoe blijft de groep actief - hoe bereik je de gemeenteleden?

De datum staat vast - 11 november 1989 - die dag kunt u alvast hiervoor reserveren!!!! Nog niet bekend is waar het plaats vindt. We proberen een kerk/gebouw te vinden met voldoende ruimte en gemakkelijk bereikbaar.

U hoort van ons!!!!

## Ducky Rosier weer terug naar Sierra Leone

Op 12 januari is zr. Ducky Rosier weer afgereisd naar Sierra Leone. Haar ver-

## MET HET OOG OP MORGEN

**Wat is onze zendingsopdracht voor de toekomst? Dat was een van de vragen die aan de orde kwamen op de zendingsconferentie die op 11 en 12 november is gehouden op "De Bron" in Dalfsen.**

**De conferentie droeg dan ook het motto "Met het oog op morgen".**

**Een deelnemer aan deze conferentie zond ons het bijgaande verslag.**

Iofperiode zit er weer op. Ze heeft tijdens deze maanden vele gemeenten en verenigingen bezocht.

Tijdens de afscheidsdienst vanuit de gemeente te Leeuwarden hebben we haar als U.Z.C. namens u allen, een goede tijd toegewenst. Veel sterkte en kracht van God zal er nodig zijn om de taak die haar weer wacht goed te kunnen uitvoeren.

Van br. en zr. Oosterloo hebben we een fijne brief gehad. Ze maken het uitstekend. Momenteel wonen ze nog in Freetown, maar het is de bedoeling dat ze verhuizen naar Lunsar, waar Hans dan full-time zijn werk als penningmeester kan uitvoeren.

Ook van zr. Anneke Oppenhuizen en zr. Margriet Heddema waren de berichten goed. Anneke heeft het momenteel druk met toezicht houden op de verbouwingen, die gaande zijn rondom en in de kliniek te Kassiri. Margriet leert nog steeds veel van alle nieuwe dingen die ze ziet en ondergaat.

We danken God dat Hij hen allen helpt om door te gaan onder vaak toch moeilijke omstandigheden en in een heel andere cultuur.

We mogen hen niet vergeten in onze gebeden.

## Afscheid ds. Helderop

De raden van de Baptisten Gemeenten Makkum en Workum nodigen u harte-lijk uit voor de afscheidsdienst van onze voorganger ds. C. Helderop, i.v.m. zijn vertrek naar Amsterdam!

De dienst zal worden gehouden D.V. zondag 29 januari 1989 's middags om 14.30 uur in de Doopsgez. kerk, Bleekstraat 11 te Makkum.

# In de regel is het lichaam een volmaakt instrument

(In het vorige nummer van DC plaatsten we het eerste deel van het artikel van br. F.E. Huizinga te Hengelo, dat hij zelf het motto had gegeven van 'Indrukken van ons gemeenschapsleven', en waarin hij o.a. sprak over 'voorgangers' en 'bijbel').

## De gemeente

Van de bijbel naar de gemeente is slechts een stap. Gelijk de bijbel een weefstuk is van menselijke schering en goddelijke inslag, zo kan van de gemeente hetzelfde gezegd worden. God is de wijnbouwer, Jezus is de wijnstok door God in deze wereld neêrgezet. En wij zijn de ranken. Dat is een wonder. Jezus vergeleek zich eens met het hoofd, de gemeente was zijn lichaam. Dat zijn prachtige, veel belovende beelden van een werkelijkheid die meer in de verschijning zou moeten treden. Een lichaam is een eenheid en onze broeder Paulus heeft daar over aan de wat middelpuntvliedende gemeente in Korinte een samenbindende uitleg gegeven.

In de regel is het lichaam een volmaakt instrument, waarin geest en stof perfect op elkaar reageren. De samenwerking is uitnemend, pijnloos en bevorderlijk voor alle delen.

Ik heb veel te danken aan de gemeente(n). Hun geloof en liefde hebben mij ge- en verdragen. Een echte strijd met raden of leden herinner ik mij niet. Met diverse vreugden denk ik aan vergaderingen waarin broeders, zusters belijden van hun geloof deden, aan doopdiensten, openlichtsamenkomsten, aan bouw of verbouw van kerken, aan bezoeken thuis bij zieken en gezonden.

De gemeenten hebben ons steeds onderhouden. Gebrek hebben we nooit gehad. Slechts éénmaal in de veertig jaar heb ik de raad geattendeerd op onze financiële situatie en die was dan ook nog te wijten aan het feit dat wij jong waren, zowel de voorganger als de gemeente. Onze weg is in de oorlog van '40-'45 zeer bochtig en hobbelig geweest, maar het heeft ons aan niets ontbroken, waar we ook onze dagen en nachten doorbrachten. Want steeds was er de gemeente.

Zij is een wonder want de meest uiteenlopende figuren vind je er. Van allerlei rang en stand. Met ieder een eigen aard en inzicht en normaal gesproken moest zo'n klub binnen de kortste keren uit elkaar ploffen. Het mag hier en daar een beetje rommelen, tot explosies komt het zelden en daarna is er verdriet langs heel de krater, zelfverwijt, inkeer. Levende leden laten elkaar niet los. Ze mogen weinig gemeen hebben maar zonder elkaar leiden ze een noodlijdend bestaan. Het geheim van deze gemeenschap is Jezus, de grote Herder.

## Unie

Wie gemeente zegt, zegt unie en dat woord slaat dan op de unie van baptisten gemeenten in Nederland. Wel in sommige opzichten een wat 'ver van mijn bed-show', want zoveel merk je er nou ook niet weer van. Ja, de raden wel, maar 't gewone voetvolk wordt er in de regel aan herinnerd als er voor gezamenlijke taken als opleiding, zending, evangelisatie enz. gekollekteerd wordt. Over geld zal ik het niet hebben. Goed, twee of drie regels dan. 'Pecunia non olet' =, geld stinkt

niet. Eigenlijk is non olet voldoende. Vespasianus moet het gezegd hebben met betrekking tot de opbrengst van de belasting op de openbare privaten. Dus toch wel! Geld? Ik denk aan Acban, aan Judas, aan Ananias en Saffira. Het zal nu over onze uniegemeenschap gaan. Wie graag wat van de geschiedenis dezer gemeenschap wil weten leze de boeken van dr. G.A. Wumkes en br. Jan van Dam.

Afgezien van zelden voorkomende conflicten in het persoonlijke vlak, gaan nu de gedachten uit naar wat ons allemaal, naar ik hoop, wat zorgen geeft. Met name denken we aan tegenstellingen die openbaar worden wanneer het over de Schriften gaat. Je durft er nauwelijks over te schrijven, want je wordt zo maar ingedeeld bij de ene of de andere groep. Wie indeelt weet ik niet en evenmin duidelijk op grond waarvan. Is het gevaarlijk bij de een of de andere kant gerekend te worden? Bestaan er echt wel twee kanten? Ik betwijfel het. Uiteindelijk zal niemand de bijbel als een toevallige verzameling van geschiedenis, profetie en heilsverkondiging beschouwen. We komen zelfs niet aan de brief van Jakobus, door Luther een brief van stro genoemd. Ieder van ons zal belijden dat het boek de kenbron is van al ons weten over het hart van God. Paulus zegt dat de heidenen met hun verstand de eeuwige kracht en goddelijkheid van de Schepper zouden kunnen kennen.

Wetenschappers onzer dagen houden zich met grote geestdrift bezig om in de geheimen van het leven door te dringen. Ik denk dat ze op zekere dag aan de grens zullen staan, niet verder kunnen komen en achter de horizon van hun denken de Eeuwige zullen vermoeden. God is het begin en het einde. Meer nog zal ieder, onder ons de onnaspeurlijke rijkdom van liefde van God, aan de dag getreden in Jezus Christus, betuigen. Kribbe, kruis en het open graf getuigen er van. Jezus, en hij alleen, is onze hoop in leven en in sterven. Waarover strijden nu onze broeders? Is het niet over toekomstige zaken?

Wat moeten die dan toch klein zijn om daaraan vrede en vreugde op te offeren en verhoudingen te verstören. Ik vergis me. Niet klein maar groot, onoverkomelijk groot. Is het een gevolg van het feit dat sommigen meer naar de geest van het gegeven woord luisteren, terwijl anderen strijden voor de letter? Maar die twee behoren toch tezamen. De geest kan niet zonder het woord, het woord niet zonder de geest. Ik heb het kennelijk niet goed door, waarom we twee kampen hebben. Nog één ding: soms denk ik dat het karakter van de natuurlijke mens veel heeft te maken met zijn gedrag in het geestelijke leven van de gemeenschap. Wat zou in dit verband verootmoediging kunnen betekenen.

## Kerken

Het voorgaande brengt me tot een paar woorden over de vele kerken, die er zijn en zo toch eigenlijk niet moesten bestaan. Had soms de geaardheid der uitdrukkende(n) te maken met het bedroevende scheuren? In Israël had je al elkaar bestrijdende farizeeën en sadduceeën en in Korinte ging het op een uiteenvallen aan van de gemeente in vier groepen en elke groep had een andere leuze. Paulus schrijft: 'Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruisigd of zijt ge in de naam van Paulus

gedoopt?

Een heel oud versje, dat mijn broer van buiten leerde om ergens op te zeggen ging zo: Niet steeds is de vriendschap bestendig van duur, maar somtijds, helaas, kan 't gebeuren dat gramschap en twisting wat één is geweest voor immer in tweeën komt scheuren.

Gelukkig is onze vriendschap niet de basis van de gemeente. Jezus is het fundament en de heilige Geest legt steen na steen. Een diepe scheuring vond plaats in 1054, toen de kerk in tweeën viel. In het Oosten de Grieks-orthodoxe kerk. In het Westen de Rooms-katholieke. In het Westen zette de scheuring door toen Luther opstond om te getuigen tegen de dwalingen van de Roomse kerk. Hoofd en leden van die kerk waren dermate afgeweken van het geloof in Gods genade, dat velen het als een bevrijding ervoeren dat diensthuis te mogen verlaten: De rechtvaardige zal door het geloof leven. Wetten en werken bewerken geen eeuwig heil. Sinds de middeleeuwen is het hek van de dam en lopen de schapen her en der langs de dijk. De buitenstaanders schudden met het hoofd. Oorzaken? Menselijke, al te menselijke.

En verder ter overweging: 't lijkt er op, dat scheuringen ingebakken zitten in de boodschap die altijd gericht is op het individu, op zijn persoonlijke verhouding tot de Heer. Aan die Heer dankt hij zijn behoud en aan hem is hij verantwoording schuldig. Z'n geweten wordt voortdurend bijgesteld, aangescherpt en het is de mens niet geraden iets tegen dat geweten te ondernemen. Zie, dan is er niet zoveel nodig om tot een breuk met anderen te komen; om wat afstand te laten ontstaan.

## Betreuenswaardig

Ieder beroept zich op het geschreven woord, op zijn uitleg ervan, op zijn geweten. Is de liefde van God niet in het hart, dan begint 1 Kor. 13:1-3 werkelijkheid te worden. Naar buiten toe kan door een organisatorische binding de saamhorigheid nog schijnen te bestaan, binnen het gebouw zijn de vuren gedooft, de lampen uitgegaan. Het aantal kerken en christelijke gemeenschappen is in dit kleine land al nauwelijks meer te tellen en we schijnen er vrede mee te hebben. Het is betreuenswaardig.

Het: opdat zij allen één zijn en opdat de wereld gelove maakt ons verlegen. Maar hoe verder? Zal een pretestant, die, naar het woord aanduidt getuigt voor de waarheid, rooms-katholiek worden? Zal een baptist hervormd of gereformeerd worden? Hoe iemand ook van kleed verwisselt, hij of zij blijft dezelfde en zal in dat nieuwe onderkomen niet alleen geen rust vinden maar ook een onrustig element blijken daar waar hij of zij binnenging. Misschien denkt iemand aan een overkoepelend orgaan met in een heel ver verschiet toch de eenheid aller gelovigen. Ik heb dat gezicht niet, tenzij God op weet ik welke wijze zo in de geschiedenis van kerk en wereld zal ingrijpen.

Er zou zeker en dan gedetailleerder te schrijven zijn, maar misschien hebt u in het voorgaande genoeg gevonden om er over na te denken. Voor ingewijden in de kerkgeschiedenis in dit land nog een klein gedichtje dat dr. E. Laurillard meer dan een eeuw geleden naliët:

Wij kwamen saam te Dordt.

Gij zegt: "Hier moet ge blijven; hier zat eens Bogerman;

zet bij zijn stoel u neer".

"Neen!" zeg ik, "ik ga door, naar Galilea's bergen.

Daar zat de Heer".



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt-wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

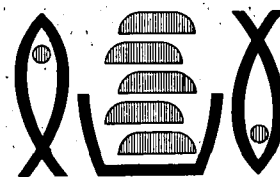
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELING

Br. H.J. Stukker, emeritus voorganger,  
woont per 28 januari 1989 Drentesingel  
28, 6835 HJ Arnhem, tel. 085-233746.

### Beroepingswerk

Bedankt voor Almelo-Geraniumstraat  
ds. P.J. Pijlt te Eindhoven.

*"Al ging ik ook in een dal van de scha-  
duw des doods, ik zou geen kwaad  
vrezén, want Gij zijt met mij"*

*Psalm 23 vers 4a*

Door de Heer werd thuisgehaald onze  
broeder

**Antoon van Goor**

op de leeftijd van 81 jaar

Zutphen, 22 december 1988

Baptistengemeente Zutphen

Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakan-  
tieweken met boottocht, excursies,  
gezellige avonden enz. Mogelijkheid  
tot halen en brengen bij meerdere  
personen uit één plaats of streek. 1 en  
2 p.k. met douche/toilet.

**Voor vak. folder en inl.:**

Huisterheide 7, 8521 NC St. Nico-  
laasga. Tel. 05134-2341.

In volle Vrede is van ons heengegaan  
onze lieve vader en opa

**Hendrik Groenhuijzen**  
weduwnaar van Jantje Pikkert

16-3-1903 14-1-1989

Groningen, "Hunzerheem"

De Bilt:  
Henk en Aafke  
Groenhuijzen-Makkes v.d. Deyl

Huissen:  
Gerard en Janny  
Groenhuijzen-de Haan

Malden:  
John en Gusta  
Boiten-Groenhuijzen

Groningen:  
Beno en Elly  
Groenhuijzen-Brongers

en kleinkinderen

Correspondentie-adres:  
Briljantstraat 331,  
9743 NM Groningen

*"Veilig in Jezus armen"*

In deze zekerheid is ontslapen onze  
broeder

**Rink Hummel**

op de leeftijd van 80 jaar

14 december 1988

Baptistengemeente Enschede

Door de Heer thuisgehaald, onze  
zuster

**Geppina Fennechina  
Wiers-de Jonge**

op de leeftijd van 90 jaar

8 januari 1989

Baptistengemeente Winschoten

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963

**Topformatie geeft gratis  
concert.**

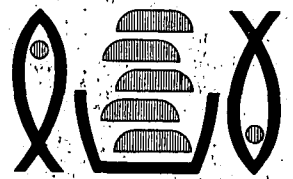
De Amerikaanse gospelformatie  
"Anno Domini" geeft op zaterdag  
28 januari om 20.30 uur een gratis  
concert in koffiebar Addulam van  
de Baptisten gemeente te Mus-  
selkanaal. "Anno Domino" heeft  
verschillende muziekstijlen in  
huis waaronder jazz en popmu-  
ziek. Het concert wordt georgani-  
seerd in het kader "Love  
Europe", en is bedoeld om jonge-  
ren enthousiast te maken voor  
grootschalige evangelisatie-  
campagne, die deze zomer van  
start gaat.

# dc

104e jaargang nummer 5 - 2 februari 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Kerk der dieren

(naar Orwell)

B. LOUWERSE

#### Animal Church

**H**et grote bos was gehuld in duisternis. De zón was ondergegaan. Het was kil. De dieren zochten hun veilige hol op. Af en toe werden zij opgeschrikt door het gekerm van een ten prooi gevallen dier. Het leven in het grote bos was wreed en veel dieren leefden in angst.

In het hoger gelegen deel van het bos was een open plek. Daar huisde een kolonie konijntjes; witte tamme konijntjes. Ze leefden in het volle licht, dat van boven kwam. Ze leefden bij het beste konijnenvoedsel, dat een dier zich kon indenken. Ze waren en leefden héél anders dan de wilde grauwe konijntjes verderop in het grote bos. Hoe zij zo anders geworden zijn? Dat was een mysterie.

De witte-konijntjes-kolonie leefde in vrede. Natuurlijk was er wel eens wat, maar ze wisten hoe het hoorde en het goede voedsel had een goede invloed op ze.

Waar het enigszins mogelijk was wilden zij ook in harmonie leven met de andere dieren uit het bos. Ze gingen wel eens bij hen op bezoek. Ook met de vosjes raakten zij bevriend. De vosjes waren al lang niet meer die wrede dieren, die het op hen voorzien hadden. Ze waren zelfs heel vriendelijk, meenden de tamme goedgelovige diertjes.

Op diverse plaatsen in het grote bos ontstonden clubhuizen, waar onderricht gegeven werd om de hogere zin van het dierenleven te verstaan en uit te dragen. De vosjes zwaaiden er de scepter. De tamme konijntjes gingen wel eens luisteren en vonden het heel interessant. Later mochten de jonge konijntjes er naar toe om zich er verder in te verdiepen. Zo gingen de konijntjes in de leer bij de vosjes. De vosjes begonnen vreemd voedsel te introduceren. Het oude voedsel was ineens niet meer goed. Sommige jonge konijntjes vonden dit wel leuk. Zij aten het nieuwe voedsel gretig op. Thuis vertelden zij van het nieuwe voedsel. Sommigen namen het voedsel over. 't Was gek, maar het veranderde hen. Ze vergaten hoe witte konijntjes witte konijntjes waren geworden. Het voedsel, dat 2000 jaar de konijntjes blakende gezondheid had verschaft deugde niet meer. Wie het oude voedsel bleef eten deugde ook niet. De vosjes en de clubhuiskonijntjes spraken veel over het behoud van het grote bos, maar hun voedsel bezorgde de dood van veel konijntjes. Andere witte konijntjes raakten verlamd. Heel wat konijntjes trokken weg uit de kolonie en gingen op zoek naar het goede voedsel. Diverse konijntjes lagen er verlaten bij. Sommigen waren uitgegraven. Daar woonden nu vosjes, die lieve vriendelijke diertjes, die het niet meer op de konijntjes voorzien hadden.

Enkele konijntjes sloegen alarm. Zij hadden door, dat veel leed lag aan het nieuwe voedsel. Zij herkenden de taal van de clubhuiskonijntjes; zo spraken de wilde grauwe konijntjes uit het grote bos ook. Op diverse plaatsen richtten zij een reformwinkeltje op voor Eerste Behoeft. Zij toonden aan hoe goed het eigenlijke konijnenvoedsel was en stelden vragen aan de clubhuiskonijntjes. Die vonden, dat je hen niet mocht overvragen. Ze waren ook witte konijntjes en dat was voldoende. Maar de lege kolonie dan? En al die dode en verlamde konijntjes dan! Sommigen meenden door wat variatie in het nieuwe voedsel de zaak te kunnen redden. Zo kwam er vrij voedsel, zwart voedsel, anti-rammelaarsvoedsel en zo meer. Maar dood bleef dood. Hier en daar ontstonden nieuwe kolonies. Overal vandaan verzamelden zich witte konijntjes, die het goede voedsel wilden eten. Zij onderzochten hoe het in het allereerste begin geweest was. Zo hoorde het; zo wilden zij opnieuw leven. Smalend werd er naar hen gekeken. Maar hun bruisende leven werkte aanstekelijk. Er werden vele witte konijntjes geboren. Sommige clubhuiskonijntjes zagen in dat zij verkeerd waren geweest. De konijntjes hadden op het verkeerde paard gewed.

Voor de bewoners van het grote bos bestonden de konijntjes niet meer. De konijntjes hadden hun aantrekkelijkheid verloren. Zou het ooit nog anders worden? Het is te hopen.

#### VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Avonturen in het Vreemdelingen-  
legioen

Pag. 3  
Rubriek Bijbel

Pag. 4  
Europa 1992

Pag. 5  
N.B.J.B.-rubriek

Pag. 6  
Van de Unie Commissie

# Het is een boeiend en avontuurlijk bestaan in het Vreemdelingen-legioen

*Ooit heb ik me laten ronselen voor het vreemdelingenlegioen. Ik was er van overtuigd geraakt dat dat een zinnige zaak was: strijden in het vreemdelingenlegioen voor de belangen van de financier van dit leger. Of je als zestienjarige dat al helemaal kunt beoordelen? Ik denk het niet, maar ook dat behoort tot de charme van het dienen in het vreemdelingenlegioen dat de marsroutes, nooit van te voren vaststaan en dat je nooit weet wat je allemaal te wachten staat.*

In dat verband heb ik vaak moeten denken aan de woorden van Jezus, die door zijn prediking een beweging op gang gebracht heeft van mensen. Van gewone stervelingen, die door Hem, door Zijn evangelie, Zijn dood en Zijn opstanding op drift zijn geraakt. Hij zei eens tegen iemand die tot Zijn beweging wilde toetreden; vogels hebben nesten en vossen hebben holen, maar ik heb zelfs geen steen om het hoofd neer te leggen. Terwijl er in de woestijn stenen bij de vleet waren! Hij zei ook eens tegen iemand die eerst nog een paar familiale en zakelijke belangen wilde behartigen: kijk niet achterom als je wilt ploegen!

## Lotgenoten

De eerste tijd in het vreemdelingenlegioen was een tijd van wennen. Ik ontmoette er wel enkele oude bekenden, maar ach, die ken je eigenlijk ook maar oppervlakkig. Ik bedoel dat letterlijk: alleen maar aan de buitenkant. Als je elkaar vaker ontmoet, nauwer samenwerkt en samenleeft, dan leer je elkaar op een andere wijze kennen.

Ik moet eerlijk zijn: ze vielen me wel eens tegen. Binnen- en buitenkant kwamen niet altijd overeen. En ik moet eerlijk zijn als het over mijzelf gaat; ik zei wel eens: als je me maar eerst beter kent... Uiteraard viel dat dan ook nogal eens negatief uit.

Dat heeft aanleiding tot spanning, en soms tot harde woorden gegeven.

Na verloop van tijd wen je er aan dat mensen tegenvallen. Ze moeten immers ook aan jou wennen! Je leert elkaar verdragen, want je bent lotgenoten. Uit vrije keuze, want ieder tekende voor zich voor het vreemdelingenlegioen. Je werd allemaal aangenomen omdat je samen één doel voor ogen had. Nou, dan gaat het helemaal niet meer om wat jij leuk vindt, of niet leuk vindt; maar wat de omstandigheden noodzakelijk maken. Het gaat er om dat het legioen zijn taak verricht, met inzet van ieders krachten.

## Kapiteins

Bij ons in het vreemdelingenlegioen hing veel af van de superieuren. Zeg, van de kapiteins. Ze stuurden het schip; zo te zeggen. En wij moesten meevaren. Je had goede en je had minder goede kapiteins. Een echte mispunt ben ik eigenlijk nooit tegen ge-

komen. Met de sergeants was dat wel eens anders. Ze maakten ons het leven niet altijd gemakkelijk, en dat van de kapiteins ook niet. Nou moeten we wel oprecht blijven: sergeants hebben het ook niet het gemakkelijkste. Je zou ze kunnen vergelijken met de mensen in het bedrijfsleven die tussen de werkers en de directeur instaan. Zelf zijn ze - denk ik - te groot voor servet en te klein voor tafellaken. Goed, ook sergeants overleef je wel, geloof dat van mij.

## Deserteurs

Waar ik me echt kwaad over gemaakt heb, dat was over de deserteurs. Mensen die aanvankelijk megingen, enthousiast waren, zich goed oefenden in het gebruik van het ons ter beschikking gestelde wapentuig. Maar die na verloop van tijd afhaakten. Vaak konden ze hun zin niet krijgen. O ja, ik heb het zelfs meegemaakt dat soldaten de kapitein de marsroute wilden voorschrijven! Je houdt het niet voor mogelijk, maar zo iets gebeurt. Terwijl de kapitein in alle eerlijkheid kon zeggen dat hij alleen de orders van hogerhand uitvoerde. Natuurlijk waren er ook bij, die het allemaal te moeilijk vonden: bij dag en bij nacht klaar staan, wie lukt dat aan? Al tijd maar weer beschikbaar moeten zijn, wie houdt dat uit? Velen, de meerderheid!

Dat zouden kerkmensen zich moeten aantrekken; die hebben het nogal eens over kerkverlaters, maar ze vergeten de kerkblijvers.

Het moeilijkste heb ik altijd gevonden dat mensen de benen namen in het zicht van de oprukkende vijand. Als je elkaar zo bitter nodig had, dan knepen er mensen tussenuit. Onbegrijpelijk. Kijk, dat ratten een zinkend schip verlaten, dat is begrijpelijk. Ze hebben het eigen leven lief en denken alleen aan zichzelf. Maar van mensen mag je toch verwachten dat ze trouw zijn aan hun beloften. Nogmaals: vooral als je oog in oog met de vijand staat, dan heb je elkaar hard nodig.

## Beuzelingen

Vroeger zongen ze dunkt mij nog wel eens dat lied van een duitse dichter waarin de woorden voorkomen: geen strijd om beuzelingen, daar engelen ons omringen. De dichter zal daarmee wel bedoeld hebben: geen strijd om dwaas-

heden. Geen gekibbel om onbenulligheden.

Wat konden we als gewoon voetvolk soms om kleinigheden de grootste woordenwisselingen hebben. Het gebeurde ook vaak, dat we nadien zeiden: waar hadden we het eigenlijk over? Hoe begon het eigenlijk? Dan lachten we, en we schaamden ons. Elkaar zo in de haren zitten terwijl het niets om het lijf had.

Om op die dichter terug te komen: ik heb nooit begrepen waarom hij het over engelen had, die ons omringen. Ik zou het veel juister gevonden hebben als hij over duivelen gesproken had: geen strijd om beuzelingen daar duivelen ons omringen. Die hebben er lol aan als soldaten in gevechtstenue en met de vijand in zicht zich druk maken over onbenulligheden, over wat ten laatste als dwaasheden gezien wordt.

## Avontuurlijk

Ik schreef boven al: je weet nooit als je in het vreemdelingenlegioen intreedt wat je allemaal te wachten staat. Het is gewoon een heel avontuurlijk bestaan. En daarom ook verschrikkelijk boeiend. Je bent er bij betrokken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Geen ogenblik laat het legioen je met rust. Het beheerst heel je denken, heel je wezen eigenlijk.

Je komt steeds weer met nieuwe mensen, met nieuwe situaties in aanraking. Je wordt telkens weer gedwongen tot positie-kiezen, tot inspectie van je wapens; je moet telkens weer omzien naar goede dekking, maar ook de moed hebben alle dekking achter je te laten. Je bent geen realist als je geen wonderen verwacht, maar je zult nooit mogen wachten op het wonder om daarna verder te gaan. Integendeel, als je nauwelijks een hand voor de ogen kunt zien, moet je toch blijven staren naar die ene ster, die nooit verdonkert.

Met name jongeren kan ik aanbevelen zich bij het vreemdelingenlegioen aan te sluiten. Overal zijn wervingsbureau's

PLOEGER

## Naschrift

**Wie denkt dat ik enkel fantaseerde, die vervange het woord vreemdelingenlegioen door gemeente van Jezus Christus. Want over dat vreemdelingenlegioen Gods had ik het.**

## Gesprekken met God (2)

Jakob bleef alleen achter en een man worstelde met hem totdat de dag aanbrak.  
Gen. 32:25

*Is bidden gemakkelijk of moeilijk? Soms is het de gemakkelijkste zaak van de wereld. Voor het eten moedigen we elkaar aan: laten we eerst even bidden.*

*Het gaat wel eens zó gemakkelijk, dat we al met de maaltijd begonnen zijn en vragen: hebben we al gebeden? Van het gebed voor de nacht maken we meestal wat meer werk, maar - bijzondere omstandigheden daargelaten - kost het ons niet meer inspanning dan dat we elkaar 'welterusten' zeggen.*

Onze vergaderingen en onze ontmoetingen in de gemeente worden op de 'gebruikelijke' wijze geopend en gesloten, waarmee we bedoelen, dat we met elkaar voor het aangezicht treden van de almachtige en heilige God. Dit gebed blijkt vaak veel gemakkelijker dan de onderwerpen, die op de agenda staan. Mensen, die het gebed ernstig opvatten, hebben wel eens voorgesteld om de zgn. 'officiële' gebeden maar af te schaffen.

Als het gaat om het echte bidden dan moeten we opmerken, dat dit vaak om meerdere redenen moeilijk kan zijn. Bidden moeten we LEREN. Het is toch best moeilijk om als klein, zondig mensje in gesprek te gaan met de hoge, heilige God.

Het tweede gebed in deze serie, waar we onze aandacht op willen richten, is dat van Jakob. De beschrijving daarvan vinden we in Genesis 32.

### Gebed tegen angst

**Jakob** heeft afscheid genomen van Laban en met zijn gezin gaat hij zijns weegs. Onderweg ontmoet Jakob de engelen van God en hij roept uit: 'Hier is een heerleger van God!' Maar als hij hoort, dat zijn broer Esau hem met vierhonderd man tegemoet trekt, dan slaat Jakob de schrik om het hart. Een zeer bedreigende situatie ziet hij op zich af komen.

Een heel menselijk gebeuren, dat men weet van het heil van God, men is overtuigd van Gods bescherming, en toch kan de angst niet overwonnen worden. Nadat Jakob veiligheidsmaatregelen heeft genomen, gaat hij in gebed. In zijn gebed steunt hij op Gods BELOFTEN: 'God van mijn voorouders, God van Abraham en Isaak, U, Heer, hebt tegen mij gezegd: "Ga terug naar het land waar je geboren bent: Ik zal zorgen dat het je goed gaat"' (Gen. 32:10). Daarmee legt Jakob beslag op de trouw van God, die van geslacht tot geslacht dezelfde blijft. In dit gebed voelt Jakob zich KLEIN tegenover God. Hij wordt zich zijn kleinheid bewust aan de zegeningen, die God hem schonk en die hij niet had verdiend. Destijds is hij vertrokken uit eenzaamheid en armoede en nu keert hij terug met vrouwen en kinderen en knechten en vee.

Jakob richt zich tot God vanuit de dreiging, die op hem afkomt. Hij draagt zijn angst daarheen, waar hij gelooft, dat ze

overwonnen zullen worden.

Jakob zegt tegen God: 'Red mij toch uit de greep van mijn broer Esau! Ik ben bang voor hem; straks valt hij mij nog aan en zal hij ons tot de laatste man ombrengen' (Gen. 32:12).

Met een beroep op de beloften van God besluit Jakob zijn gebed: 'U hebt toch zelf gezegd: "Ik zorg ervoor dat het je goed zal gaan; je nakomelingen zullen niet te tellen zijn, net zo min als de zandkorrels aan het strand"'

Welk mens kent geen bedreigingen en angsten? Wie heeft er in zijn angst niet eens een gebed tot God opgezonden? We kunnen met onze angst zelf blijven omtobben. Ook kunnen we proberen de machten, die ons bedreigen, in eigen kracht te overwinnen. We kunnen de angst ook BELIJDEN en bij God brengen. Dat laatste zal ons helpen om nieuwe initiatieven te ontplooien, zoals we dat ook van Jakob lezen. Door het gebed worden NIEUWE WEGEN geopend, die wij kunnen gaan.

### Gebedsworsteling

Het tweede gebed in dit hoofdstuk 32 van Genesis is overbekend. Nog voor de ontmoeting met zijn broer Esau heeft Jakob een bijzondere ontmoeting. Zijn vrouwen en zonen en bezittingen heeft hij al naar de overkant van de rivier gebracht en Jakob blijft in de eenzaamheid achter. Dan volgt een merkwaardige geschiedenis: 'Iemand begon met hem te worstelen'. Er zijn er die zeggen, dat het een engel was. Luther zegt: 'Jezus Christus heeft in die nacht een masker aangedaan'.

Wel is duidelijk, dat Jakob in de eenzaamheid een ontmoeting heeft met iemand, waarmee hij vecht. De betreffende persoon maakt zich, ondanks aandringen van Jakob, niet bekend. Naderhand zegt Jakob: 'Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht'.

In deze gebedsworsteling valt ons op, dat Jakob om een ZEGEN vraagt: 'Nee, ik laat je niet gaan voor je mij gezegend hebt'. Dat is de eerste en diepste vraag. Daarnaast vraagt Jakob, de NAAM te mogen weten van degene met wie hij worstelt. Zonder de zegen kan Jakob niet; zonder de bekendmaking van de naam kan hij desnoods wel. En Jakob wordt gezegend: hij wordt een nieuw mens, zoals in zijn nieuwe naam wordt aangeduid: 'Israël: Strijder met God,

want je hebt met God en met mensen gestreden en je hebt gewonnen'.

Zo komt Jakob door de worsteling heen. Zijn heup is aangeraakt: het mank gaan herinnert aan de dodelijke bedreiging waaraan hij ontkomen is. Hij heeft Gods aangezicht gezien en hij LEEFT. Nu kan hij zijn broer zonder angst tegemoet gaan.

### Tenslotte

We zijn deze aflevering begonnen met de vraag: is bidden gemakkelijk of moeilijk?

In Genesis 32 komen we twee gebeden van Jakob tegen, die beiden moeilijk zijn. Echt bidden is altijd moeilijk, voordat het gemakkelijk gaat worden. Wij vragen om geestelijke zegeningen, om vervulling van bepaalde, tijdelijke wensen. Wij bidden om genezing van een zieke, die ons lief is. Dan gaat het erom, dat we onze woorden maar niet even uitspreken voor God, maar dat we willen volharden in het gebed totdat God hoort. En dat valt soms niet mee. Dat valt vaak tegen. Dan kan inderdaad gesproken worden van een gebedsworsteling. Ook daarin is de Here Jezus ons op het eind van Zijn leven tot een voorbeeld geweest, toen Hij de bangste gebedsworsteling doormaakte: 'Een dodelijke angst bekreep Hem en Hij begon des te vuriger te bidden. Het zweet brak Hem uit en viel Hem als bloeddrupelels op de grond' (Lucas 22:44). Juist omdat het gebed zo moeilijk kan zijn, hebben wij daarbij de kracht en het licht van de HEILIGE GEEST zo hard nodig, opdat Hij ons leert echt te bidden en daarin te volharden.

Ook de leerlingen van de Here Jezus vroegen Hem naar het bidden en Hij zei: 'Daarom zeg Ik jullie: "vraag en je zult krijgen, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan. Want een ieder die vraagt, zal krijgen; wie zoekt, zal vinden en wie aanklopt, voor hem zal worden opengedaan. Is er een vader onder jullie die zijn kind een slang zal geven als het om vis vraagt? Of een scorpioen, als het om een ei vraagt? Ondanks jullie slechtheid weten jullie je kinderen dus goede dingen te geven. Hoeveel meer zal de hemelse Vader de Heilige Geest geven aan wie Hem erom vragen!' (Lucas 11:9-13).

# Met vreugde de uitdaging aanvaarden van een Europa zonder grenzen....

PLOEGER

*Na de tweede wereldoorlog kwam op ons continent meer en meer de gedachte van een verenigd Europa op. Deze politieke beweging kreeg ruggesteun van een kerkelijke en culturele beweging. De baptisten die zich zo sterk met elkaar verwant voelden, wilden de pijn van 1939-1945 vergeten, en nooit meer deze pijn voelen: zij richtten de Europese Baptisten Federatie op. Zo kwam er ook een Europese Conferentie van Christelijke Kerken.*

**Dat wij - jongeren - daarbij droomden van een wereld, in ieder geval van een Europa zonder oorlog, moge duidelijk zijn. Enkele honderdduizenden van ons - 18 tot 40, 50 jarigen - hadden in Duitsland niet alleen kennis gemaakt met Duitsers, maar ook met mensen van bijna alle Europese landen. Onze ontdekking was niet schokkend, maar ook niet zonder betekenis: ten diepste zijn al deze mensen gelijk, en hebben ze gelijke verlangens: ze willen allemaal "gelukkig" zijn (wat "geluk" dan ook maar moge betekenen).**

Na de oorlog waren we natuurlijk begeesterd door de gedachte van de opbouw van het eigen vaderland. "Nederland herrijst" was een inspirerende kreet, die echter in de werkelijkheid ten onder ging: Europa herrijst. En: Europa, ja de wereld wordt bedreigd door Wereldoorlog nummer III. Het ijzeren gordijn voelden we als het ware in onze botten. Maar de angst voor een oorlog was dermate groot dat we liever een verenigd Europa hadden dan een sterk Nederland (dat intussen afstand moest doen van zijn imperialistisch verleden: anderen behingen zich met de gordel van smaragd die zich rond de evenaar slingerde). En nu zijn we onderweg naar 1992: Europa zonder grenzen.

## Kankergezwel

In de 19e eeuw kwam het nationalisme op, zeggen de historici. Merkwaardigerwijze werd dat herkenbaar aan het imperialisme: westeuropese industrielanden veroverden grote delen van Azië en bijna geheel Afrika. In Latijns-Amerika kwamen nationalistische bewegingen op die de bevrijding van het spaanse en portugese juk nastreefden, en die leidden tot het ontstaan van naties met eigen vlag en interesses, maar met overwegend twee talen: spaans en portugees, en overwegend met één godsdienst: het rooms-katholicisme. Die ene godsdienst verhinderde daar geen oorlog tussen "broedervolken". Het Christusbeeld in de Andes is een blijvende herinnering daaraan.

In Europa ontladde het nationalisme zich in een reeks van oorlogen, die haar hoogtepunt in de eerste wereldoorlog

vondt. Daarna klonk het "nooit meer oorlog" over het geschonden Europa. Maar de wraakgodin was niet gestorven: tientallen politieke en culturele bewegingen in Duitsland en in Oostenrijk schreeuwden om eerherstel (de kerken verzetten zich trouwens niet tegen deze schreeuwers). Het "nationaal" socialisme deed z'n intrede in de politieke arena en verenigde tenslotte achter z'n vaandels liberalen, christenen, sociaal-democraten en communisten. Op een meesterlijke wijze werd de groeps-hoogmoed gepropageerd, en werd het groepsegoïsme aangewakkerd. "De nationalist waardeert en bemint zijn eigen natie, dient en bevordert haar belangen op zo'n wijze, dat hij met het goed van andere naties geen rekening houdt" (Kath. Encyclopedie).

Juist het nationalisme - de verheffing van de eigen nationale betekenis boven die van andere naties in die zin dat andere naties ondergeschikt gemaakt worden aan de eigen doelstellingen - zette een wereld in brand en liet op de slagvelden 50 miljoen doden achter.

## Vakanties

Sinds ongeveer 1950 werd het steeds makkelijker van het ene land naar het andere te gaan. De toegenomen welvaart maakte het mogelijk, voor steeds grotere groepen van de bevolking, om in het buitenland vakantie te houden, en steeds vaker en steeds langer buitenslands vakantie te houden. Op campings kom je bijna altijd vertegenwoordigers van andere volken tegen. Er wordt door jongeren gezamenlijk gesport, ouderen barbecuen samen, en 's avonds dansen jongelui in discotheken, terwijl ze zich in een vreemde taal met elkaar onderhouden. Je kunt je niet voorstellen dat deze jongeren ooit tegen elkaar zouden willen vechten! Een open Europa is hun even zelfsprekend als een open Nederland. Ze kunnen zich gewoon niet voorstellen dat hun ouders ooit tegenover elkaar stonden. Dat moet een "blackout" geweest zijn, is hun mening.

## Perspectieven

Wat de consequenties zijn voor de toekomst van volledige open grenzen, vermag ik niet te overzien (wie wel?). Wel

ervaar ik dat televisiebeelden (en gifwolken, maar dat is niet (altijd) hetzelfde) geen halt houden voor grensplaatsjes en douanekantoren. Wat het voor onze industrie, onze handel, onze havens, onze boeren, onze scholen, enzovoort, gaat betekenen dat er geen grenzen meer zijn, ik weet dat niet. Maar één dings weet ik wel, en ik weet dat zeker: als wij als Europeanen ons verstand een beetje bij elkaar houden, zullen we dit continent niet en nooit weer verscheuren door oorlogen, en haar bodem niet weer doordrenken met het bloed van miljoenen mensen, en haar cultuurschatten en haar wetenschappelijke verworvenheden zullen nooit weer een prooi van bombardementen worden. En dát, beste mensen, is een geweldig perspectief. Dat is een onmeetbare zegen. Daar kunnen we alleen maar geweldig dankbaar voor zijn.

En de kerken? O, ik weet best dat de zogenaamde "kleine rechtse" partijen geen voorstanders zijn van een open Europa. Het nationalisme zit in hun bloed, en ze vrezen de rest van Europa. Maar als mens, die niet vanuit een gezinstraditie maar vanuit een bewuste keuze voor Christus de bijbelse boodschap aanvaard heeft, heb ik altijd gestaan onder de bekoring van de wereldwijde broeder- en zusterschap der Christus-volgelingen, zoals die vanuit Jezus' en der apostelen prediking tot ons gekomen is. Broederschap, wereldwijd, is voor mij meer geweest dan een "vergezicht" wenkend vanuit een verre toekomst. Neen, beloven dat je broeders bent, dát was geweldig.

Als nederlandse baptisten kunnen we via de Europese Baptisten Federatie een aandeel hebben in de realisering van de verbondenheid in Europa. Er liggen al heel wat mogelijkheden kant en klaar: we kunnen elkaar steunen in evangelisatie en zending, in kerkbouw en gemeentegroei, in voorgangersopleiding en scholing van gemeenteleden.

*Ik denk dat we met dankbaarheid de toekomst tegemoet kunnen gaan. Dat we met vreugde de uitdaging van een Europa zonder grenzen mogen aanvaarden. Dat we samen met allen met wie wij door een gelijksoortige geloofsbelijdenis zijn verbonden, onze schouders mogen zetten onder de nimmer eindigende opdracht van onze Heer: Predikt het evangelie aan alle volken, dat is: alle naties, aan alle culturen. Totdat Hij komt.*



# Baptist: wat is dat nog in 1989?

Wij bezitten allemaal een Bijbel, het woord van God. Op dit Woord stellen wij ons vertrouwen en putten we ons geloof van alle dag. Allemaal kennen wij het verhaal van Nicodemus, Jezus zegt tegen hem en daardoor tegen ons: als je niet wederom geboren wordt kun je niet eeuwig leven. Allemaal kennen wij de gelijkenis van het sleepnet uit Mattheus 13 de versen 47 t/m 50. Goed en kwaad blijven niet samen gaan en gaan nooit op elkaar lijken.

Allemaal lezen we hetzelfde! Maar de ene Baptist legt, op grond van zijn of haar overtuiging - inzicht - de nadruk op een geheiligde levenswandel. Als er iets mis gaat dan is het goed mis, je kunt of mag niet meer meedoen. De andere Baptist legt de nadruk op de vergeving en ook op de praktische gevolgen van je Christen-zijn.

Soms vind ik het zelf wel eens vreemd dat ik mij midden in dit bonte gezelschap thuis voel.

Moeite en verdriet komt er als de een de ander gaat isoleren in de zin van: dat is er zoentje en die is dit en die dat. Misschien moeten wij wel minder naar elkaar kijken en meer naar het Woord van God. De Bijbel leert ons veel mensen kennen en ik neem er twee als voorbeeld. Mijn vraag aan jou is daarbij: zou er nu, in 1989 een plek zijn in jouw Gemeente voor deze mensen?

Neem nu Petrus, hij verraadt Jezus op een heel laffe manier. Eigenlijk kun je elke zonde wel zien als een verraad van je Heer. Je loochent elke keer het feit dat je belijdt in Christus een ander mens te zijn geworden. Petrus zou bij ons niet meer zover komen, denk ik.

Maar, Jezus zelf geeft hem volledig eerherstel nadat Petrus opnieuw getuigt dat hij Jezus waarlijk lief heeft. Wat denk je van Paulus, hij vervolgde de christenen op bijna hartstochtelijke wijze. Hij komt op een vreemde manier tot inkeer. Zou jij hem herkennen en erkent hebben als broeder die met jou onderweg wilde gaan? Of doe je de deur dicht?

Je kunt je ook gaan afvragen of mensen als David, Mat-

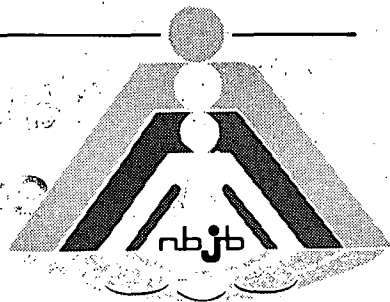
theus, Petrus, of Paulus, in 1989 nog wel tot onze Baptistengemeenschap zouden willen behoren. Deze vraag vind je vast absurd maar denk er eens over na, als je durft!

Heel voorzichtig kun je ook eens nadenken over de vraag of er in jouw Gemeente wel plaats zou zijn voor Jezus als hij in 1989 op aarde zou zijn. Natuurlijk wel! Zul je zeggen, hoop ik, die vraag is werkelijk absurd!

Waarom schrijf ik dit allemaal en ook nog als voorzitter van de NBBJ? Wel, om-

dat ik vind dat het tijd wordt dat jij en ik ons bewust worden van het feit dat wij in actie moeten komen! Iedereen moet aan het werk om onze Baptistengemeenschap, onze jongerenbeweging, weer nieuwe spirit te geven. In ons en aan ons moet weer zichtbaar worden dat we door God zijn gezonden!

Nog een vraag, misschien wel net zo absurd als de vorige. Mag Jezus Christus in 1989 in jouw huis, in jouw hart wonen? Natuurlijk? Logisch? Was dat maar waar voor de jongemensen van



onze tijd. Er moet tijd en energie worden vrijgemaakt om ons met elkaar en in al onze Gemeenten bezig te houden met het uitdragen van die God die grote dingen wil doen voor en met de mensen van deze tijd en van ons land.

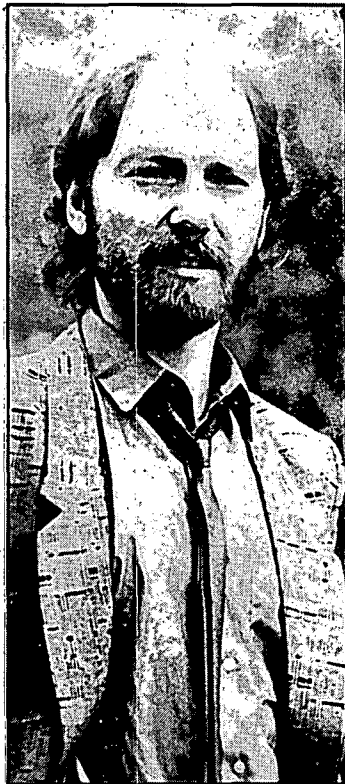
WANDER HOEN

## Nieuwste projekt van Adrian Snell: "Song of an exile" op toernee

"Song of an Exile" is de titel van het nieuwste projekt van Adrian Snell, de bekende zanger/komponist uit het Engelse Leeds. Regelmatig heeft Adrian in Nederland concerten gegeven, voor het laatst in april 1988 met zijn indrukwekkende "Alpha & Omega"-projekt. Het enthousiasme was toen zo overweldigend, dat ook nu weer in een grote bezetting (ca. 150 medewerkers) wordt gewerkt. Op de tournee met het nieuwe projekt van 8 t/m 19 maart worden vele duizenden toeschouwers verwacht.

Adrian Snell doet al jaren van zich spreken, ook in Nederland: vele tournees, concerten en uitzendingen van NCRV en EO. Van zijn 12 lp's waren er twee projecten zo opmerkelijk dat ze door BBC en NCRV voor televisie in hun geheel uitgezonden werden (o.a. The Passion).

"Alpha & Omega" beleefde zijn premiere in Jeruzalem en werd opgevoerd in vele landen. De reactie op dit werk was enorm. Alpha & Omega begint met "Kaddish For Bergen-Belsen", een antwoord op een bezoek aan een nazi-concentratiekamp. Adrian's bewogenheid met de vervolgdgen gaat voort met zijn nieuwe projekt "Song of an Exile". Adrian zegt er zelf



van Joodse dichters over een periode van tweeënhalfduizend jaar - van de schrijver van Klaagliederen in het Oude Testament tot aan twee gedichten van kinderen die gedood zijn in concentratiekampen in de tweede wereldoorlog. Het thema heeft Adrian geïnspireerd tot enkele van zijn meest bewogen melodieën en meest sympathieke liederen.

Adrian zegt over zijn nieuwe projekt: "Het is moeilijk uit te drukken welk een diepe indruk dit projekt op mij heeft achtergelaten. Van de diepte van zorgen van Jeremia's klaaglied over Jeruzalem tot de schreeuw van een kind blootgesteld aan ongerechtigheid, die ver boven haar begrip uitgaat.

Van de belofte van eeuwigdurende liefde en trouw, die de Vader God doet aan Zijn kinderen tot hun reactie van totale afhankelijkheid van Hem".

De concerten vinden plaats in: Sliedrecht (8 maart), Amersfoort (9 maart), Hoogeveen (10 maart), Bedum (11 maart), Leeuwarden (12 maart), Holten (14 maart), Ede (15 maart), Amsterdam (16 maart), Eindhoven (17 maart), Lelystad (18 maart), Gouda (19 maart). De toernee wordt georganiseerd door "Continental Sound". Informatie: 010-4211098.

over: "Ik probeer het vaderhart van God tot uitdrukking te brengen. Dit keer in relatie tot Zijn volk de Joden". De teksten van zijn liederen zijn ditmaal dan ook afkomstig

# "Heelheid van schepping" eerste thema binnen Unie

De woorden **gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping** zijn onder ons als baptisten gemeenten geen onbekende klanken meer. Meerdere van ons zijn de laatste tijd actief of passief er door beziggehouden of er mee geconfronteerd.

Op de Algemene Vergadering te Enschede in oktober 1988 werd duidelijk, dat de Unie **niet** deel zal nemen aan het Conciliair Proces, maar **wel** alles zal doen om de thema's gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping onder ons bespreekbaar te maken.

**De Commissie der Unie is dankbaar te kunnen melden, dat met de uitvoering van de aangenomen motie "gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping" een vlotte en constructieve start is gemaakt.**

Op de eerste vergadering van de Commissie der Unie na de A.V. te Enschede werd een werkgroep samengesteld om te komen tot de uitvoering van de motie. Deze werkgroep heeft reeds meerdere keren vergaderd en getracht de zaken op de rails te zetten.

## Orientatie

Op de eerste vergadering van de werkgroep op 7 december 1988 viel het besluit de moeilijke en ons wat vreemd aandoende term: "Conciliair Proces" niet te gebruiken.

De Commissie der Unie heeft dit overgenomen en heeft tevens besloten de thema's van het Conciliair Proces onder ons bespreekbaar te maken onder de titel: "gemeentelijke bezinningen over actuele maatschappelijke vraagstukken en suggesties tot praktische verwerking".

Uit verschillende velden en in grote verscheidenheid ligt bij ons materiaal op tafel.

Na zorgvuldige overweging en oriëntatie heeft de Commissie der Unie - op voorstel van de werkgroep - besloten niet de aanpak van de onderwerpen zoals het Conciliair Proces dit doet, te volgen, maar als eerste thema "de heelheid van de schepping" te kiezen.

Naar de overtuiging van de Commissie der Unie ligt dit thema momenteel het dichtst voor onze deur. Het spreekt velen van ons nadrukkelijk aan om er mee aan het werk te gaan.

## Aanpak

In een complexe materie, die in de thema's wordt aangereikt rijst direct de vraag: hoe pakken we dit aan? M.a.w.: hoe draag je bruikbare bouwstenen aan voor de gemeenten om er constructief over te kunnen praten en op de werkvloer er praktisch handen en voeten aan te geven?

Besloten werd een werkmap samen te stellen, waarvan de eerste publicatie in het voorjaar 1989 zal verschijnen. Een van onze voorgangers is gevraagd om vanuit de shalom-gedachte een inleiding op de werkmap te schrijven. Een

andere voorganger is benaderd het thema "heelheid van de schepping" voor ons te schrijven. Beide broeders hebben positief gereageerd en enthousiast hun medewerking toegezegd.

De te bespreken thema's zullen van duidelijk geformuleerde discussievragen worden voorzien en tevens zullen er suggesties worden aangedragen om tot praktische uitvoering te komen. De Commissie der Unie heeft verder besloten zo mogelijk uiterlijk eind 1989 de beide andere thema's aan de gemeenten te presenteren.

## Verwerking

Als alles verloopt zoals de Commissie der Unie, in overleg met de werkgroep, zich heeft voorgesteld, dan ligt het in de bedoeling om eveneens in het voorjaar 1989 een tweetal regionale bijeenkomsten te houden. Op deze bijeenkomsten zal o.a. ruimschoots informatie worden verstrekt. Tevens zal op deze regionale dagen de start tot de discussie in de gemeente en de aanzet tot verwerking worden gegeven.

Onze hoop en verwachting is, dat hierna vele van onze gemeenten zich op het thema: "heelheid van de scep-

In de jaargang 1989 zult u 6x een pagina aantreffen, die verzorgd is door de Commissie der Unie.

De Uniecommissie heeft de brs. G. Bosveld en O. Oldenburger gevraagd deze pagina's te willen vullen.

ping" zullen bezinnen en trachten het in de praktijk te verwerken.

De God in wie wij geloven en die we willen dienen heeft ons immers ook als rentmeesters over Zijn schepping geroepen. Vanuit het bijbels perspectief hebben we een grote taak en een verantwoordelijke positie in de wereld. We beseffen terdege dat vertrekpunt en centrum van al onze besprekingen en verwerking steeds weer de persoon, verlossend en heelmakend werk van onze Here Jezus Christus moet zijn.

Gods heil voor verloren mensen kwam immers tot ons door Hem alleen.

Namens de Commissie der Unie,

O. OLDENBURGER RZN.,  
vice-voorzitter

## Mededelingen

**\* De gemeenten worden er op geattendeerd, dat voorstellen voor de A.V. te Drachten voor uiterlijk 1 april a.s. ingediend moeten worden.**

**\* De Commissie der Unie deelt de gemeenten mee, dat in de Stuurgroep-Unie-Organisatie (S.O.U.) br. J.C. Schipper als waarnemer is benoemd in de plaats van br. G. Bosveld. Laatstgenoemde moest door drukke werkzaamheden in deze subcommissie van de UC afhaken.**

# De Unie: ver van mijn bed?

Het zou voor menigeen best eens het geval kunnen zijn, dat "de Unie ver van hun bed is...."

En niet alleen voor lezers, die geen deel uitmaken van één der Uniegemeenten; dan zou het haast voor de hand liggen. Maar wellicht ook voor menig gemeentelid - misschien zelfs wel: lezer van dit blad.

Want waaraan denkt u allereerst, als u zegt: "de Unie"? Of als u iemand hoort zeggen: "Ik vind dat de Unie....", waaraan denkt u dan?

Aan een soort synode die moet beslissen? Aan het kantoor van die Unie in Bosch en Duin?

- Misschien hebt u het nog nooit gezien. Wat broeden ze daar uit?

't Kan ook zijn dat u bij "de Unie" denkt aan de jaarlijkse Algemene Vergadering. De ene keer per jaar dat Baptisten de landelijke pers halen. Fijne ontmoetingen, moeilijke zaken. Soms ontspannen, soms beklemmend. Bent U blij ook tot de Unie te behoren?

## De gemeente voor en na!

Ja, dat is 't waar het ons om gaat. Omdat het daar in het Nieuwe Testament om gaat: De gemeente van Jezus Christus. Gods plan daarmee. Gods werk erdoor. Toen we tot bekering kwamen en wederom geboren werden, deed Hij ons wonen in een huisgezin. Geen wezen! Leden van het huisgezin van God. Zijn Gemeente. Verworven door het bloed van zijn Eigene. Zó kostbaar is die gemeente in 's Vaders oog! Plaatselijk? Ja, allereerst. Zo concreet staat het bijv. wel in Hand. 20:28. Maar wie beseft niet, herkent niet, dat Gods werk veel groter is dan de enkele m2's die wij overzien?

De grondgedachte van de Unie is dan ook: herkenningen, verbondenheid, één in de Naam van Jezus, één in 't geloof der Schriften, één in 't verzoenend bloed. Daar moeten we niet vaag over zijn, maar radikaal. Niet ver van mijn

Vervolg pag. 7

# Postzegels brachten f 840,- op

Van verschillende kanten werd mij gevraagd, wat de gespaarde kaarten en gebruikte postzegels nu ongeveer opbrengen en of ik dat eens bekend kon maken.

Wel, in 1988 heeft het verzamelen van gebruikte postzegels en kaarten in totaal opgebracht: f 840,-.

Dat is een resultaat dat opwekt om door te gaan. Spaar dus door, s.v.p. Ik kan alle soorten kaarten en postzegels gebruiken. En mocht u nog ergens stickers, speldjes, sigarenbandjes lucifersmerken en geboortekaartjes heb-

ben liggen, dan kan ik ook die wel "verzilveren". Ook naar deze verzamelobjecten is er vraag, via de vereniging waarvan ik lid ben.

Gaat u misschien naar de A.V. van "Zusterhulp" in Zwolle? Dan kunt u het materiaal daar inleveren. Ik zal proberen daar ook aanwezig te zijn. Zo niet, dan kunt u het materiaal bij mij terecht laten komen via Harlingen of Alkmaar. Hartelijke groeten van "de postzegelman".

A. WIJNAND H.W. Valckstraat 5  
1781 LJ Den Helder tel. 02230-36034

## Aanmelding voor Budapest

Op de Algemene Vergadering te Enschede werden alle beschikbare aanmeldingsformulieren voor het EBF-congres, 26-30 juli 1989 in Budapest, reeds meegenomen.

Inmiddels zijn er op het Uniebureau nieuwe ontvangen.

Voor iedere deelnemer moet een apart formulier worden ingevuld; men kan dus niet op een formulier ook de huisgenoten vermelden.

Inschrijving dient te geschieden vóór 30 april 1989. Indien de aanmelding later wordt ingezonden wordt een toeslag op de deelnemersprijs berekend.

## Voorjaarskonferentie / Gewest Z.O.-Drenthe over N.B.J.B.

De voorjaars-konferentie van het gewest Z.O.-Drenthe wordt D.V. zaterdag 25 februari a.s. gehouden. Deze keer worden naast de raden ook alle jeugdwerkers van het gewest uitgenodigd. Punt van bespreking is "Werk en wezen van de N.B.J.B."

Eén of beide jeugdkonsulenten zullen aanwezig zijn om te vertellen en vragen te beantwoorden.

Plaats: "De Bron" te Emmen.

Tijd: 14.00 uur.

Allen hartelijk welkom en tot ziens in Emmen.

R. Veldman (sekr.)

Vervolg van pag. 6

bed, maar dicht aan mijn hart.

Hoe 't gaat met Jezus' gemeente; welke levende christen kan dát koud laten? Jezus' gemeente in Musselkanaal? Ja, maar ook in Treebeek, en Den Helder en Delfzijl, en.... 't Gaat toch om Zijn gemeente! Wat Hij wil. En hoe Hij - onze Heer - wil, dat Zijn gemeenten met elkaar omgaan en optrekken. Vandaar de Unie.

Hopelijk helpen deze regels u na te denken over het belang ervan.

Volgende maal hopen we dan de organisatievorm aan te snijden.

G. BOSVELD

## Jubileum-concert wordt Het Gospel-Gala van het jaar

Op 11 februari gedenkt "Continental Sound", dat de organisatie 20 jaar bestaat. Dat gaat gevierd worden met een enorm concert, waaraan artiesten en groepen meewerken uit zo'n 20 landen. Over de hele middag en avond gespreid is er 6 uur muziek. Iedere artiest of groep treedt maar kort op, zodat er een zeer boeiend en snel programma ontstaat.

Continental Sound deed baanbrekend werk op het gebied van muziek, stijlen, dans & beweging en de kunsten.

Al deze vormen zullen dan ook te zien zijn: klassieke muziek, pop, folk, modern jongeren repertoire, mime, dans, etc. Een paar bekende namen uit de grote rij medewerkers: Adrian Snell (die voor het laatst Alpha & Omega uitvoert met ondersteuning van een band en een massakoór), de Continental Singers, Albino Montisci, Ingemar Olsson, etc. Dit dynamische programma is zo bijzonder, dat alle programmaonderdelen compleet door radio en televisie opgenomen gaan worden en in delen later uitgezonden zullen gaan worden via Ronduit (Nederland) en internationaal via het Eurovisie-net.

Continental Sound begon 20 jaar geleden met een enkel concert van de Continental Singers. De start was met 100 gulden en een oude typemachine. In de loop der jaren groeide de organisatie uit tot de grootste Europese organisatie op het gebied van muziek en de kunsten. Ca. 1½ miljoen bezoekers bezochten in deze 20 jaar concerten van Continental Sound. Daarnaast waren er een 10.000 bezoekers op seminars, studiedagen, exposities, waren er vele boekproducties, platen, radio en TV-producties en werd assistentie verleend aan vele kollega-organisaties. Bij Continental Sound werken nu een 16 full-timers, 20 part-timers en een 200 vrijwilligers (op diverse projecten). Begin februari zal er een gedenkboek uitkomen, die de hele geschiedenis beschrijft.

VAKANTIE

NATUURPARK

"FRÄNKISCHE SCHWEIZ" BAYERN

Kalkrotsgebergte, unieke flora, 650 km van Groningen, 620 km van Arnhem - een ongerept natuurgebied (50 x 60 km).

- \* Gasthófen
- \* Pensions
- \* Camping
- \* Vakantiewoningen
- \* Part. kamerverhuur
- \* Kampeerboerderijen

Vriendelijke prijzen.

120 km prachtige gemarkeerde wandelwegen, zwembad 24°, hengelmogelijkheden.

Inf.: Stätisches Verkehrsamt, 8551 Waischenfeld (Dld.) 09202-1088.  
Joh. Bijmolt, Acacialaan 41, Winschoten - 05970-12839.

"Verhef over ons het licht Uws aanschijns, o Here!"

Ps. 4:7b

Met deze tekst werd op 14 februari 1934, nu 55 jaar geleden, het huwelijk ingezegend van

Arie Jan Noordhoek  
en

Marijtte Tromp

De Here heeft hun bede door al deze jaren heen verhoord. Zij zijn dankbaar dat zij deze dag, te midden van hen die hun lief zijn, mogen beleven.

Mosterdhof 41  
6931 AH Westervoort (bij Arnhem)

Voor ons nog geheel onverwacht heeft de Heer tot zich genomen op 73-jarige leeftijd onze zuster

Grietje Visser

weduwe van G.H.E. Schoenmakers  
en eerder van A. Baas

Baptistengemeente Emmen

Recreatie- en conferentiecentrum **De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakantieweken met boottocht, excursies, gezellige avonden enz. Mogelijkheid tot halen en brengen bij meerdere personen uit één plaats of streek. 1 en 2 p.k. met douche/toilet.

Voor vak. folder en inl.:

Huisterheide 7, 8521 NC St. Nicolaasga. Tel. 05134-2341.

herman van der graaf

VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

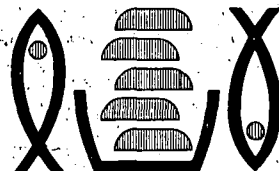
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



In volle overgave aan haar Heer en  
Heiland is van ons heengegaan mijn  
lieve vrouw, onze zorgzame moeder  
en oma.

### Helena Maria van Staden

echtgenote van P.J. de Groot eerder  
van J. Warners

Zij werd 72 jaar

Voorhout  
P.J. de Groot

Krimpen a/d IJssel  
J. de Ruijter-Warners  
F.H. de Ruijter  
Marleen, Sjoerd

Putten  
J.W.D. Warners  
D.C.J. Warners-van Leeuwen

Sassenheim  
A. de Groot  
L.M. de Groot-Kastner  
Marlies, Esther

20 januari 1989  
Schoonoord 33, 2215 EA Voorhout

De begrafenis heeft op 24 januari j.l.  
plaatsgevonden.

Na een langdurige ziekte heeft de  
Here tot Zich genomen onze zuster

### Henderika Veldman-van der Veen

op de gezegende leeftijd van 80 jaar

Emmen, 11 januari 1989

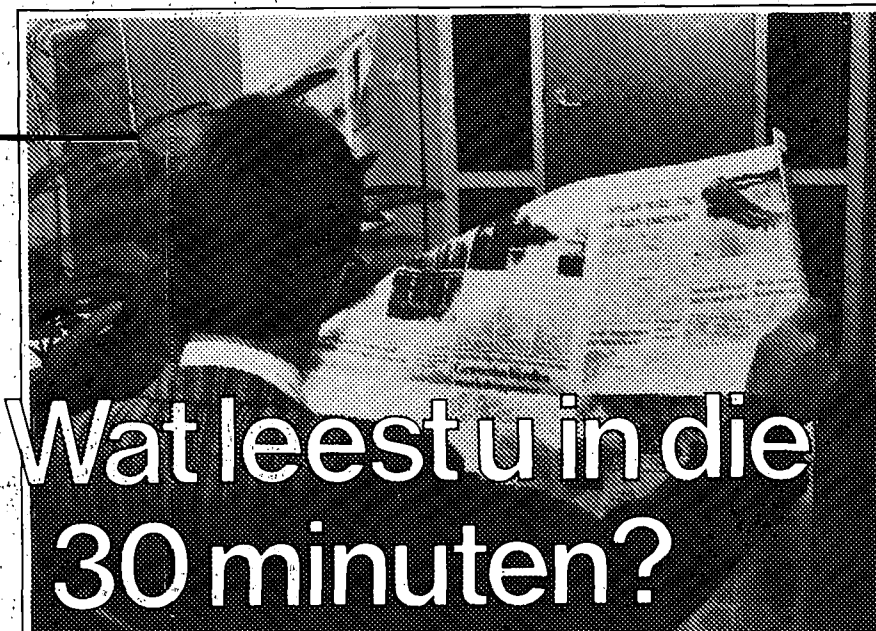
*I Thess. 4:13-18*  
*Vertrouwt elkander dus met deze*  
*woorden.*

Baptistengemeente 2e Exloërmond

**Camping 'De Betteld' in Zelhem**  
biedt o.a. het volgende in seizoen  
'89:

- + Verwamd zwembad (9x18 m, 1.40  
diep)
- + Kleine jaarplaatsen te huur
- + Jeugd-Programma van 15-7 t/m  
12-8
- + Bijbelstudie-weeken o.l.v. D. Steen-  
huis
- + 25% juni-korting, tevens juni-  
programma!

**Bel voor een gratis in-fo pakket,  
08342-2528.**



## Wat leest u in die 30 minuten?

Gemiddeld leest iedere Nederlander 30 minuten per dag  
in zijn/haar dagblad.

Leest u een krant met een christelijke identiteit?

**Het Reformatorisch Dagblad is  
een voluit christelijke krant.**

**Maak nu voordelig kennis met het**  
**Reformatorisch Dagblad.**  
**Drie weken voor slechts**

**5.55**

**Reformatorisch Dagblad**

Postbus 670, 7300 AR Apeldoorn  
Laan van Westenenk 12  
7336 AZ Apeldoorn  
Telefoon 055-495222

**Wenst een proefabonnement van drie weken  
voor slechts**

**5.55**

Bon in open envelop zonder postzegel zenden  
aan:  
Reformatorisch Dagblad, Antwoordnummer 92,  
7300 VB Apeldoorn.

**BON**

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Woonplaats: .....

*Zij is niet dood, de Heer heeft haar ge-  
roepen*  
*Bij Hem te wonen in zijn heerlijk Huis.*

Heden heeft God thuisgehaald Zijn  
kind, onze lieve jongste zus

### Hermann Reiling

van 1949 tot 1979 onderwijzeres te  
Musselkanaal

op de leeftijd van 65 jaar

Zonder vrees ging zij in het dal der  
schaduwen des doods, omdat zij zich  
in leven en sterven het eigendom van  
Christus wist.

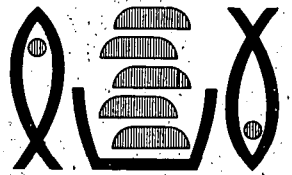
Emmen  
J. Reiling

Nieuwe Pekela  
L. Reiling

Emmen, 19 januari 1989  
Wendeling 163, 7824 TE Emmen

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenter.

## De hand wijd open

**DE BIJBEL** staat vol verhalen, profetiën, getuigenissen, liederen, vermaningen, tekenen en wonderen, die duidelijk maken dat God een weg wil gaan met mensen. Uit alles wordt ook duidelijk, dat de mens kan en mag meewerken om Gods bedoelingen te realiseren. De navolging van Jezus is daarvan een indrukwekkend voorbeeld. De opdrachten die Jezus gaf ook. En je hoeft niet eens allerlei bijbelplaatsen te kunnen aanwijzen om te weten, dat je als gelovige in deze wereld een opdracht hebt. En deze beperkt zich, naar mijn mening, niet tot het slechts verkondigen met het woord. Ook de daad speelt een grote rol. Ook, (en misschien wel: vooral) door onze daden, uit onze houding, zal moeten blijken hoever onze gehoorzaamheid aan onze Heer gaat.

Heel imponerend is dan zo'n schriftgedeelte als Mattheus 25:31-46 waarin de Zoon des Mensen zijn oordeel geeft over de mensen en hun handelen tijdens het aardse leven. Zo wordt het duidelijk, dat het een bijbels te funderen opdracht is om tijdens ons leven hier al actief bezig te zijn, om onze verantwoordelijkheid tegenover mens en samenleving gestalte te geven. De nood van de wereld en in de wereld schreeuwt om daden van naastenliefde, die voortkomen uit de liefde tot God.

Vaak realiseert men zich dat daarop niet geantwoord wordt. Die schuld moet men vaak belijden. Maar dat hoeft niet te verlammen. Steeds weer kracht ontvangend kan men steeds opnieuw proberen Hem te volgen. Het ".....lerend al wat Ik u geboden heb...." kan dan zeker ook betekenen Jezus' grote voorbeeld van liefde en Zijn liefdegebod te realiseren.

Deze overwegingen zullen wel nauwelijks hoeven te leiden tot grote meningsverschillen. Die komen eerder aan het licht bij de uitvoering van onze opdracht. Hoe moeten we die uitvoeren? En wanneer en waar? En met wie samen? Of zelfs alleen, op ons eentje als gelovige, of plaatselijke gemeente? Vragen ter bezinning. Ondertussen is er onder onze ogen nood. Ondertussen worden vrede en gerechtigheid geweld aangedaan. Ondertussen is er, vlakbij, armoede. En wie, die dit leest, die een abonnement op 'De Christen' kan betalen, weet wat armoede is? De ouderen misschien, degenen die kunnen spreken over "vroeger". Vroeger, toen alles veel beter was.

Naar thans bekend is, zijn er zeker 300.000 Nederlandse gezinnen die in grote armoede verkeren. Ze vormen de enige groep van de bevolking, die er in dit jaar van de economische vooruitgang, niet op vooruitgaat. In dezelfde week, dat besloten werd tot vrijlating van 'de twee van Breda' is in de Tweede Kamer ook gediscussieerd over belastingherzieningen en met politiek (hoog) spel werd een verbetering van de positie van alleenstaanden verhinderd.

Er is, onder onze ogen, ook materiële nood. We zullen die moeten gaan zien. Wie de bijbel leest stuit niet alleen op deze opdracht, maar ook op de concrete daad. "Gij zult uw hand wijd openen voor uw broeder, voor de ellendige en de arme in uw land" (Deut. 15:11b).

## VERDER IN DIT NUMMER:

Pag. 2  
Jezus zal ons mores leren

Pag. 3  
Waar is de nieuwe Jeremia?

Pag. 4  
Afstanden overbruggen

Pag. 5  
Doel en middelen

Pag. 6  
Intrede ds. N. v.d. Leer

Pag. 7  
Uit de gemeentebleden



# Jezus zal ons mores leren

H. PLOEGER

*Een mens moet z'n hele leven leren. Zo wordt het een kind al gezegd. Zo beleef je het ook. Je bent nooit te oud om te leren. Tot aan je dood toe zul je zeggen: hè, dat heb ik niet geweten! Of: zó heb ik daar nooit tegenaan gekeken. Maar nu je het zegt....*

*Leren doe je op school. Maar het begint niet pas op school. Op school brengen ze je wetenschap en vaardigheden bij. Maar thuis heb je al in de gaten gekregen, dat grote mensen je allerlei vertelden. En je zag veel. Je leerde uit het onderwijs dat je kreeg: dat moet je zó doen. Je leerde ook kiezen: je kunt dat beter zó doen. Het hoefde niet, maar toch.... het was het proberen waard.*

**Je leerde als kind ook van het voorbeeld van je ouders. Zij deden allerlei dingen op die wijze en niet anders. Je werd bewust een nabootser van je vader en moeder. Nog vaker ging je onbewust hetzelfde doen als zij.**

Je leerde ook nog op een heel andere wijze: als je wat gedaan had dat helemaal niet mocht. Dan kreeg je te horen: jou zal ik eens mores leren. Je wist, nou (z)waait er wat. Het ging op z'n minst gepaard met een flink door elkaar schudden, en op z'n ergst met een pak rammel.

Wie het zei: jou zal ik eens mores leren, had waarschijnlijk geen enkel besef van de betekenis van het (latijnse) woord: mores. Dat betekent: zeden, gewoonten, gebruiken. Mores leren in de opvoeding, dat is iemand goede zeden, gewoonten gebruiken bijbrengen, aanleren. Gedragsregels dus. Regels waaraan je je te houden hebt. Die voor iedereen gelden. Dus ook voor jou.

## Leer van Mij

Dat zei Jezus Christus. Kom tot Mij.... leer van Mij. Dat is ongetwijfeld: luister naar Mij. Naar Jezus luisteren kun je alleen als je dicht bij Hem bent. Komt. Dat heet in de bijbel bekering. Bekering is: naar Jezus toegaan, in zijn nabijheid leven. In zijn nabijheid? Hij is in de hemel en wij zijn op de aarde; hoe kun je dan in zijn nabijheid leven? We mogen de verhoogde Heer op zijn woord geloven als Hij zegt: Ik ben bij u, met u. We kunnen niet naar de hemel gaan - daarvoor is het nog te vroeg - maar Jezus, de Christus komt naar ons toe. Hij laat zijn evangelie verkondigen aan mensen, en door zijn Geest is Hij bij mensen. Dus, het geldt ook nu nog: Kom tot Mij. Dat is geen fopspeen, dat is werkelijkheid. Het evangelie wordt gesproken opdat in de naam van Jezus Christus bekering tot vergeving van zonden verkondigd zal worden. Bekering sluit vergeving in, is gevolg van bekering.

## Blijde boodschap

Evangelie, dat is blijde boodschap. Waarom blijde boodschap? Omdat Jezus ons mores wil leren. In de eerste plaats gaat het om de zede van God. God is niet de vreselijke en te vrezen

boeman, van de farizeeërs. Die leerden dat God eigenlijk alleen te doen wilde hebben met de mensen die zijn geboden (zedes, mores) kenden en onderhielden. Wie de wet niet kende, die kon de geboden niet onderhouden. Die was vervloekt.

De God waarover Jezus sprak, was niet een andere God. Maar Jezus sprak anders over God. Hij liet een kant van God zien, die in het onderwijs der schriftgeleerden niet aan het licht trad. Daarover heeft Jezus een bittere strijd gevoerd met andersdenkenden. Het evangelie heeft gewonnen!

In de tweede plaats gaat het om de zeden die wij moeten leren. Het evangelie is een nieuwe wet. Maar dan ontdaan van alles wat de schriftgeleerden aan de wet Gods versleuteld hadden, ten nadele van de wet. De tien geboden zijn kostelijk. Maar ze zijn niet gegeven als een dwangbuis, maar als een middenbermbeveiliging. De Duitsers zeggen daartegen: Leitplanke. Daar denk ik aan: aan een veilig geleide. Het verkeer in goede banen leiden. Om botsingen te voorkomen. Acht slaan op elkaar. Zoals Paulus later zei: een ieder lette niet alleen op zijn eigen belang, maar ook op dat van de ander.

## Kijken naar Jezus

De zeden, gewoonten, gebruiken van Jezus leren, dat vraagt ongetwijfeld ook: kijken naar Jezus. Zoals een kind kijkt naar de handelwijzen van de ouders, zo kijkt een leerling van Jezus naar zijn gedrag en gedragingen. Er zijn allerlei manieren om de handelwijzen van Jezus aan te duiden, maar niemand heeft bezwaar tegen het gebruiken van het woord liefde in dit verband. Jezus' omgaan met mensen stond in het teken van de liefde.

Met dat woord liefde is een woord ingevoerd, dat naar mijn weten in geen enkele godsdienst te vinden is. Het is een joods, het is een christelijk woord.

Leer van Mij, dat is dus: kijk naar Mij. De kennis van het evangelie is van wezenlijk belang voor dit kijken, dit leren. Je verdiepen in de evangeliën, dat betekent meer en meer gewaar worden van Jezus. Maar het gaat niet alleen om het waarom van zijn handelingen.

Daar weet ik maar één antwoord op. Je-

zus' doen en laten ten aanzien van mensen werd bepaald door zijn achting voor mensen. Mensen zijn schepselen van God. Jezus zag in elk mens, en in alle mensen, beeldragers van God. In de farizeeërs even goed als in de heidenen. In kinderen en in hoogbejaarden. In Joden en in heidenen. Als Jezus ons oproept om van Hem te leren, dan is dat denk ik ook om mens - beelddrager Gods - te zijn. Dat houdt in: geen gehoorzaamheid aan de boze, maar gehoorzaamheid aan God, aan Gods geboden, aan Gods "Leitplanke", aan Gods geleide.

## Nooit uitgeleerd

Leer van Mij. Een mens is nooit uitgeleerd. En nooit te oud om te leren. De moeilijkste medemens, de moeilijkste christen zijn die die het allemaal al weten.

Leer van Mij. Dat is ook: herhalen. De Romeinen zeiden het al: de herhaling is de moeder van het weten. Daarom komt de gemeente samen. Op de eerste dag der week, en bij allerlei andere gelegenheden en voor allerlei zaken tussen de eerste dagen van de week. Niet om altijd iets nieuws te horen, maar ook om het oude, vertrouwde, bekende te horen. Altijd weer moet er een open oor zijn voor de woorden van Jezus. Voor nieuwe woorden. Want bij de herhaling van het bekende komt ook telkens een nieuw facet, zodat de hoorder zegt: hè, zó heb ik het niet eerder bekeken.

Ook aan elkaar mogen we leren. Ieder heeft in dat leerproces met Jezus zijn eigen inbreng en aandeel. Paulus heeft het er over dat wij "samen met alle heiligen" de hoogte en diepte en breedte en lengte van Gods liefde willen leren verstaan. Bij "verstaan" zal het dan niet blijven. Dan gaat het om de praktijk. Het leven van Gods kinderen is niet alleen gericht op de orthodoxie, maar ook op de orthopraxis, op de juiste, de goede handelingen, zeden, gebruiken, gewoonten.

Naar twee kanten werkt zich dat uit: God wordt in het leven van Jezus' volgelingen verheerlijkt, en mensen worden jaloers, zodat zij de God en Vader van Jezus Christus willen leren kennen.

# Waar is de nieuwe Jeremia?

B. LOUWERSE

*In het artikel "de evangelicalen en het behoud van de schepping," citeerde ik enkele gezaghebbende mensen over dat onderwerp. Wanneer de wereldling, de ecumenischen en de evangelicalen allen bezorgd zijn om de wereld en daar iets aan willen doen zou dat toch door middel van het conciliair proces gezamenlijk aangepakt kunnen worden? Samen met je andersdenkende burens houd je ook de stoep en het portiekje schoon. Als wereldburger zou een christen dus ook mee moeten werken aan een betere wereld. De evangelicalen zouden dus alsnog moeten besluiten mee te doen met het proces en de overleggingen, die nu reeds op gang zijn gekomen.*

Over de mens, die niet in overgave leeft aan Jezus Christus lees ik in Rom. 1:21: "Immers, hoewel zij God kenden, hebben zij Hem niet als God verheerlijkt of gedankt, maar hun overleggingen zijn op niets uitgelopen en het is duister geworden in hun onverstandig hart. Bewerende wijs te zijn, zijn zij dwaas geworden".

Voor een christen behoort er meer te zijn dan het samen de stoep schoonmaken. Een christen moet zijn stem laten horen over het feit dat de stoep zo smerig is geworden! Die stem mis ik vandaag.

Het boek Jeremia laat zien hoe God een wereld beschouwt, die Hem kende en die zich opzettelijk van Hem afkeerde. De "christelijke wereld" van Jeremia's dagen was bezig uiteen te vallen en te verworden tot een "na-christelijke" wereld. Men zag een uitwendige ontoereikende godsdienst, die God afwees, omdat zij niet uit het hart kwam (Jer. 6:20). Het hart was in de wereld en de kerk toonde het beeld van een overspelige vrouw (Jer. 5:7) die zich over had gegeven aan perversiteit (vs 8). Wat voor het

***een christen moet zijn stem laten horen over het feit dat de stoep smerig is geworden***

volk gold, was ook waar voor haar leiders: "en zij die zich met de wet bezighouden wilden Mij niet kennen; de herders werden van Mij afvallig".

In zo'n na-christelijke wereld roept God een Jeremia. De boodschap, die hij moet brengen staat haaks op het blijde evangelie, dat wij plegen te prediken. "de Here zeide tot mij: Zie ik leg mijn woorden in uw mond: merk op, Ik stel U heden over de volken en de koninkrijken om uit te rukken en af te breken, om te verdelen en te verwoesten...." (Jer. 1:9-10).

Ook Jesaja kreeg de opdracht om de verkondiging van heil en verzoening vooraf te laten gaan door de boodschap van oordeel en bekering; en hoelang? "Totdat de steden verwoest zijn, zodat er geen inwoner meer is en de huizen, zodat er geen mens meer in is, en het bouwland verwoest is tot een wildernis

en de Here de mensen ver verwijderd heeft en het verlaten gebied in het land groot is" (Jes. 6:10-12).

Dit is afbraak in plaats van heelheid van de schepping.

Wij leven vandaag in een na-christelijke wereld. Prof. H. Berkhof spreekt van een "tijd van godsverduistering". Het 'Ik' is vóór God geschoven en bracht ons duisternis.

Elseviers Magazine kwam met een artikel over de kerk "als randverschijnsel". De kerk heeft geen gezag meer. De christen heeft net zo min antwoorden

***in zo'n na-christelijke wereld roept God een Jeremia***

op de levensvragen als de niet-christen. Een psycholoog zei onlangs tegen mij: "Ik verdien een goede boterham aan miserabele christenen". Zijn wachtkamer zit dagelijks vol gelovigen. Op de kansel is het "Zo spreekt de Heer" verwisseld voor een slappe preek zonder zeggingskracht. Prof. H. Kuitert deed de beroemde uitspraak: "het ogenblik komt dat ze met droefheid zullen constateren, dat ze op het verkeerde paard hebben gewed en de christelijke inzet hebben vergokt". Hij doelde niet op de wereld, maar op de kerk!

Wie God doorstreept verliest zijn eigen identiteit als beelddrager van God. Wie de Schepper loslaat verliest de harmonie met de schepping. Wie de Heer verloochent heeft geen zich meer op de toekomst. Waar de kerk met de wereld meegaat heeft zij geen boodschap meer. Een muis kan niet brullen. Dure uitspraken passen een kerk vandaag niet meer. Wij tellen niet mee en dat is onze eigen schuld. Voordat wij thema-

***met droefheid constateren, dat ze op het verkeerde paard hebben gewed en de christelijke inzet hebben vergokt***

avonden beleggen over de heelheid van de schepping, onderwerpen als gerechtigheid en vrede en allerlei overlegstructuren bedenken en creëren om te kunnen "bouwen en planten" (Jer. 1:10) moet de kerk schuld belijden:

Aan God en aan de wereld bekend maken, dat wij een overspelige bruid zijn en niet meer uit zien naar de komst van de bruidegom. Wij moeten belijden dat wij aan de wereld gelijk zijn geworden en het evangelie verkwanseld hebben. Wij moeten tevens erkennen en verkondigen, dat door het verlaten van God en het in ongehoorzaamheid leven aan het Woord van de Heer de mensheid zelf de oorzaak is van alle ellende en dat er een direkt verband is tussen de verwoesting van het milieu en de toorn van God. Waar/omdat wij het laten afweten zou een Jeremia moeten opstaan om deze boodschap ons voor te houden. Iemand die het "Zo spreekt de Heer" laat klinken. Persoonlijk vond ik wijlen dr. Francis Schaeffer een duidelijk hedendaagse profeet.

Als wij niet terug keren tot God helpen geen honderd conciliaire processen. In de "eindtijdgemeente" in Opb. 3:20 staat Jezus heel opmerkelijk buiten de gemeente en moet op de deur kloppen om binnen gelaten te worden! Wij moeten vandaag Christus en de gemeente herontdekken! Maar dat herontdekken wordt voorafgegaan door God oordeel.

*Een nieuwe naam*

*De telefoon  
de verre toon  
rukte me uit m'n zetel.*

*Een vrouwenstem aan d'andere kant:*

*"U zei het is al lang geleden,  
ik was nog maar een kind -  
't geloof is geen zelfwerkend  
wasmiddel'  
en dat versta ik nu na vele jaren;  
toen lachte ik, begreep het niet,  
maar 't leven heeft het mij geleerd:  
't gaat aan op een verdiept  
bestaan".*

*Ik zag haar in de geest,  
de bron waaruit zij vloeide,  
de stroom waarop zij dreef  
en ik verstond  
waarom ze haar naam veranderd  
had.*

*Ze gaf zichzelf een nieuwe naam.  
De mensen keken elkaar aan  
en schudden met hun hoofd.  
Ik knikte ja.  
Dat is ons toch beloofd.*

*'t Geloof is kracht van God  
die sterk maakt voor de sprong,  
die waar maakt wat men zong  
en het bestoft bestaan  
verandert in een levend teken.*

*'t Geloof is het bewegend kind  
dat nieuwgeboren in ons is  
en wegen vindt tot groter leven.*

# Je moet iets doen om een afstand te overbruggen

In DC van 15-12-1988 schreef ik over doofheid. Ik nodigde mensen uit te reageren, omdat ik graag wil weten, of er doven zijn in onze gemeenten. Een reactie kreeg ik van iemand die slecht hoort. Weer bleek hoe moeilijk het is, horen en ertoe te brengen om rekening te houden met mensen met gehoorproblemen. Je moet er inderdaad iets voor doen om de afstand doof-horend te overbruggen. Dat lukt best, als u zich indenkt hoe het zou zijn om zelf niet of niet goed te kunnen horen. Dan begrijpt u een beetje hoe stil de wereld is, als je niets hoort en er niemand tegen je praat.

Mijn dove zwager zei, toen hij het artikel in DC las: "Ja, zo is dat! Je schrijft, dat wij behoefte hebben aan contact en dat kollega's vaak niet met ons praten. Dat heb je goed geschreven".

Maar ik antwoordde: "Dat heb ik niet zelf bedacht, dat weet ik doordat jij het me verteld hebt. Door de gesprekken met doven weet ik een beetje hoe zij de dingen beleven".

Praten met doven, dat is eigenlijk de enige manier om er achter te komen wat het betekent om doof te zijn.

Door de N.C.R.V.-televisie wordt in deze tijd veel aandacht besteed aan gehandicapten. Verschillende keren kwam daarbij doofheid aan de orde. Aan een quiz in het kader van Drempels weg" deden dove mensen mee, naast onder andere blinden. Een goede zaak. Waarom ook eigenlijk niet? Afgelopen zaterdag werd door dezelfde omroep in het kader van deze actie een speelfilm over doofheid uitgezonden: "Love is never silent". (Als u dit leest is het alweer even geleden). Ik heb alleen het laatste deel gezien. Het was bijzonder zoveel gebarentaal te zien op het scherm.

Ik hoop op nog meer reacties op het artikel over doofheid vanuit de gemeenten...

## Asielzoekers

Gehandicapten vormen niet de enige minderheidsgroep in onze samenleving. Vorig jaar schreef ik over erkende vluchtelingen en asielzoekers. De laatste groep is regelmatig in het nieuws.

Ik weet niet of u weleens naar het programma "Bunkeren" van de E.O. kijkt. Het lijkt allemaal alleen maar komisch te zijn, interviews door een toekan en een hond. Ondertussen worden die twee dan toch maar door bekende politici en andere prominenten te woord gestaan. De uitzetting van twee Syrische vrouwen die in Enschede woonden was laatst onderwerp van dit programma. Om te huilen wat daar is gebeurd, dat werd te meer duidelijk uit de vraaggesprekken in "Bunkeren".

Asielzoekers -- de gemiddelde Nederlander staat er wantrouwen tegenover. En natuurlijke moet goed gekeken worden waarom iemand naar ons land komt. Maar laten we niet vergeten dat er ook legitieme redenen kunnen zijn waarom mensen vluchten uit hun eigen omgeving. En dat mensen dit niet voor hun lol doen. Er is veel verdriet en leed

onder hen.

In het blad van de Baptistengemeente Nieuw-Buinen las ik een bericht over asielzoekers in deze plaats en in Bonger.

Vrijwilligers helpen deze mensen aan spullen voor hun huizen en steunen hen in andere zaken. Goed om te lezen!

## Gemeenten en buitenland

Dat er vanuit onze gemeenten contacten zijn met buitenlanders blijkt uit diverse gemeentebladen. Ook dat er contacten zijn om mensen in hun eigen

## Bruggen tussen mensen

*Dit keer schrijf ik op deze pagina niet een verhaal over één onderwerp. Van her en der houdt een aantal zaken me bezig. Een pagina te hooi en te gras dus. Toen ik uitgeschreven was, bleken al die onderwerpen te maken te hebben met overbruggingen tussen de ene mens (leefwereld) en de andere.*

H.L.

land te helpen. Ik schreef daarover ook al eerder. Zo wordt er kleding naar diverse landen gestuurd. Dit alles naast wat men bijdraagt in UZC-verband. Ook daarover berichten gemeenten trouwens regelmatig.

Uit de gemeentebladen blijkt nog iets anders: leden van meerdere gemeenten werken in de Derde Wereld via een of ander zendingsgenootschap. Maar of men nu via de UZC of via een andere organisatie werkt: door de berichtgeving van deze mensen komt die andere



IS HET VERTROUWEN  
DAT GOD DOET WAT HIJ  
HEEFT BELOOFD

*Het christenleven is een avontuur! Je stapt in een wereld, waarin God de leiding heeft en jij Hem behoort te volgen.*

*Op deze avontuurlijke levensreis kom je dingen tegen, die best heel moeilijk zijn; en wees eerlijk - de meesten van ons zijn niet zulke helden.*

*Er komen van die momenten in je leven met de Heer, dat je moet GELOVEN.*

*Geloven = vertrouwen. Geloven is je hand in die van Vader leggen en erop vertrouwen dat Hij je veilig naar de overkant van de weg leidt. Er zijn van die momenten, dat het er om spant. Momenten waarop je net als Petrus op het water moet lopen en angstig om je heen kijkt naar de golven. Ze zijn zo bedreigend. En de windvlagen halen je uit balans. Ik lees in Matth. 14:30 "Maar toen hij zag op de wind, werd hij (Petrus) bevreesd en begon te zinken en schreeuwde: Here, red mij! Terstond stak Jezus hem de hand toe en greep hem en zeide: kleingelovige, waarom zijt gij gaan twijfelen?"*

*Twijfelen staat tegenover vertrouwen. Een christen leeft uit geloof; het vertrouwen, dat als de Heer zegt: "Kom", dat elke menselijke logica ondergeschikt is aan de opdracht, die Hij geeft. Als Hij "Kom" zegt, kan je gerust het water op gaan; pak maar gerust je koffers om de zending in te gaan of je te melden voor een goede theologische opleiding. Ga gerust aan de slag met die grote evangelisatie actie, die de Heer op je hart gelegd hebt. Hij doet wat Hij beloofd heeft. Hij stelt je in staat te doen wat Hij van je vraagt. Vertrouw daar maar op. Geloof er maar in. Als je zo op avontuur gaat zal je ervaren, dat al wie op Hem zijn geloof bouwt niet beschaamd zal uitkomen.*

BEN LOUWERSE

# Doel (opsporen van identiteit) heiligt niet de middelen (spiritisme)

PLOEGER

*Aan het onderstaande ligt een verhaal ten grondslag, dat we tijdens onze vakantie hoorden. Het werd verteld in de schemerige sfeer van een terrasje, kort vóór het middernachtelijk uur. En na enkele eerdere ontmoetingen. Want je komt natuurlijk niet zo maar met heel ingrijpende en intieme dingen op de proppen. Kort samengevat: de (Duitse) man begon min of meer "toevallig" over zijn jeugd te vertellen, maar erg schoorvoetend. Hij had geen goede relatie met zijn vader. Naderhand bleek dat een stiefvader te zijn. Zij moeder was reeds overleden, maar ook daarmee was de verhouding niet bijzonder goed geweest. Hij meende nog enkele zussen en broers te hebben, maar dat bleken later stiefbroers en stiefzusters te zijn.*

Wie was zijn vader?

Men had hem verteld: je vader is tijdens een troepentransport per schip, dat begin 1945 getorpedeerd werd, verdronken. Absolute zekerheid echter werd nooit gegeven, door geen enkele instantie. Versprekingen van sommige mensen brachten twijfel bij onze gesprekspartner. Het werd zo gesteld: zijn vader en moeder waren nooit getrouwd geweest en zijn oudste zus had een andere vader. Maar wie was zijn vader? Waar was zijn vader? Via het Rode Kruis was dat niet aan de weet te komen.

Zijn vrouw - ouderloos, maar als baby geadopteerd, afkomstig uit het tegenwoordige Polen - had gehoord, dat zij nog een broer en twee zussen had. Waar waren die? Ook dat was niet op te sporen. Eén van de twee zussen werd steeds nieuwsgieriger, en tenslotte ontdekte zij haar jongste zuster, eveneens in Westduitsland woonachtig. De beide gezinnen zochten elkaar op. Enige keren zelfs. Daarbij kwam uiteraard telkens de vraag aan de orde: Waar is onze zus? Waar is onze broer?

Men kreeg kennis aan spiritisten en in een speciaal belegde "zitting" (séance) werd men door het oproepen van de geesten van broer en zus gewaar, dat de broer in Oostduitsland en de zus in Polen woonde. Bij nader onderzoek bleek dit waar te zijn, waarna men elkaar ontmoet heeft, zowel in de DDR als in Polen.

Onze gesprekspartner kwam in de ban van de vraag: kan ook ik op de wijze van de spiritistische zitting contact met mijn vader krijgen? De gedachte werd tot een obsessie! Dus werd er een zitting belegd, hoewel - zei de man - ik daaraan niet geloofde. Ik vond het allemaal humbug, bedrog; die lui die doen het een en ander en dan komt er uit wat ze graag willen dat er uit komt.

Wat bleek echter? Hij stelde zijn (opgeroepen) vader enkele vragen die alleen hij kon beantwoorden. Daaruit werd

duidelijk, a) dat zijn vader niet bij een troepentransport in de Oostzee was omgekomen, maar in russische krijgsgevangenschap was gestorven, en b) dat hij inderdaad slechts dat éne kind had - onze gesprekspartner! Deze vroeg: hoeveel kleinkinderen hebt u dan nu? Hij antwoordde: twee (dus de kinderen van de oudste zuster niet meegeteld!). Nog enkele andere vragen kwamen aan de orde, die voor ons verder niet van belang zijn.

## Waarom?

De vraag komt onvermijdelijk op: hoe kijk je tegen zo'n verhaal aan? Mijn vrouw en mij werd om een oordeel gevraagd.

Onze eerste reactie was: waarom wilde je per se méér weten over je afkomst? Het antwoord kwam hierop neer: ik wilde de zekerheid hebben inzake onzekerheden. Wie was mijn vader? Wie waren (dus) mijn grootouders? Heb ik nog broers, nog zussen? Welk beroep had mijn vader echt? Enzovoort. Dus vragen waarin een mens zijn eigen identiteit zoekt. Zoals men dezelfde vragen ontmoet bij geadopteerde kinderen, kinderen van buitenlandse militairen, etc.

Ons antwoord ging in deze richting: zulke vragen zijn begrijpelijk, maar niet de afkomst en niet de prettige of onprettige omstandigheden daarbij zijn doorslaggevend voor het bestaan van een mens. En vooral: ze zijn niet doorslaggevend voor de waarde en de betekenis van een mens. De werkelijke waarde en betekenis van een mens ligt in de bijbelse boodschap, dat God elk mens als Zijn schepsel wil aanvaarden en elk leven in Zijn hand wil houden, ondanks de voorgeschiedenis die een mens heeft. God wil elk leven brengen onder de heilswerking van Jezus' dood en opstanding.

Tweedens: met spiritisme moet een mens voorzichtig zijn, in deze zin: blijf er af! Er zijn demonische machten, die tegemoet komen aan de wensen van mensen om contact te hebben met (de geesten van) gestorven mensen. Wij houden het op grond van de bijbelse boodschap voor onmogelijk dat deze contacten echt zijn. Ze worden als echt geproduceerd door demonische mach-

ten, en ze binden mensen. Spiritisme is levensgevaarlijk voor een mens, inzonderheid voor gelovige mensen.

Of onze gesprekspartners gelovig waren? Door een heel verdrietige ervaring met een predikant, een twintig jaar geleden, hadden ze elk contact met de kerk verbroken. Het was ons een behoefte hun te zeggen: er is bevrijding van spiritistische bindingen mogelijk: de kracht van Jezus' opstanding is sterker dan welke satanische macht ook. En verder: elk mens mag een nieuw begin maken omdat God hem daartoe uitnodigt en de mogelijkheden biedt in de verkondiging van het evangelie van vergeving en vrijheid.

## Drama's

Ons werd ook duidelijk, dat er zich vreselijke drama's afspelen in de wereld waarin wij leven. Hoe weinig beseffen mensen vaak hun verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor anderen. Hoe diep-ingrijpend zijn allerlei beslissingen en allerlei omstandigheden van en voor mensen. Wij mensen kunnen nooit beslissingen nemen, die niet op de een of andere wijze gevolgen hebben voor andere mensen.

Tegelijk moet gezegd worden: wij zijn niet (méér) in staat de volle omvang van de gevolgen van onze beslissingen te overzien, noch op korte, noch op lange termijn. Er is een lotsverbondenheid, waaraan niemand zich kan onttrekken. Wij zitten - zegt men wel eens - in één boot, en overboord springen lost niets op. Dat is onze situatie. Daarin hebben wij te maken met ons verleden, dat min of meer bepalend is voor onze toekomst. Maar we kunnen onze toekomst niet regelen door ons verleden te regelen, ook niet door middel van spiritische séances.

We kunnen ook de uitdagingen van de toekomst niet overwinnen door in het uitpluizen van het verleden te vluchten. Het verdringen van het verleden lost evenmin iets op. Een mens zal zijn verleden - met alles wat er op en er aan zit - moeten aanvaarden, en dat wel vanuit het geloof, dat God ons juist zo aanvaardt. De geschiedenis van Jezus Christus is de geschiedenis van de aanvaarding van de mensen in hun gebrokenheden en schuldvervlochteningen.

**Het doel: het opsporen van je identiteit, heiligt de middelen niet: spiritisme.**

**En ondertussen: het zal wettelijk verplicht gesteld moeten worden dat een mens altijd zijn voorgeslacht op het spoor zal kunnen komen. Dat geldt zowel bij donor-inseminatie als bij adoptie.**

Vervolg van pag. 4

wereld dichterbij!

Weer een brug tussen de ene leefwereld en de andere, tussen de ene mens en de andere!

HETTY LALLEMAN

# Hengelo-'t Venster verwelkomde haar nieuwe voorganger

Na een vakante periode van twee jaar en vier maanden kon de gemeente Hengelo-'t Venster, op zondag 15 januari j.l. haar nieuwe voorganger en zijn gezin verwelkomen. Ds. N. v.d. Leer deed er zijn intrede tijdens een sfeervolle dienst, in een geheel gevulde kerk.

Bijna driehonderd gemeenteleden, genodigden en belangstellenden woonden deze intrededienst bij.

De prediking van ds. Y. Horjus, oud-voorganger van de gemeente, bepaalde de aanwezigen bij de gelijkenissen van Jezus over het hemelse koninkrijk. De ons geschonken schriftgeleerde en de gemeente zijn geroepen om getuige te zijn midden in de wereld, om nieuwe en oude dingen te voorschijn te brengen. Geloof, hoop en liefde, tot zegen en heil van deze wereld, was de essentie van zijn boodschap.

De indrukwekkende feitelijke verbinding van de nieuwe voorganger en zijn gemeente vond plaats, nadat de gemeente tot uitdrukking bracht, dat zij br. Nico van der Leer aanvaardde als de

door God gegeven voorganger en be- loofde voor hem en zijn gezin te zullen zorgen. Op zijn beurt deed br. v.d. Leer de belofte om de gemeente te dienen als voorganger, herder en leraar. Hier- na werd de voorganger opgedragen aan de Heer en werd Gods zegen ge- vraagd over deze verbintenissen.

Na de samenzang, de koorzang en de schriftlezing volgde de intredepreek van br. Van der Leer, n.a.v. de tekst in Jesaja 65:1. Zoeken, en gevonden- worden was hierin het thema. Hoewel God zich veelal aan onze waarneming onttrekt, is hij verborgen maar niet af- wezig. Gods heerschappij is verborgen als zuurdesem in brood. God wil ge- zocht worden en gevonden. God zegt: "te raadplegen was Ik en te vinden...." Aldus br. Van der Leer.

Aan het einde van de dienst kregen de vertegenwoordigers van de Unie, het regiobestuur van Oost-Overijssel, de baptisten gemeente Hengelo-Centrum en de gemeente Rotterdam-Zuid gele- genheid woorden van welkom en geluk- wens te spreken, waarna br. Blaak als voorzitter van de raad van 't Venster

## Intrede ds. C. Helderop

Op zondag 12 februari om 16.00 uur ho- pen wij de intrede van ds. Helderop bij de Baptisten gemeenten Amsterdam- Centrum te vieren. Wij houden daartoe een dienst in de kerkzaal van Tabitha- Amsteldijk. De leiding van deze dienst in handen van ds. J.A. Scholte. Gasten zijn hartelijk welkom. U kunt Tabitha bereiken met tramlijn 3 of met de metro (halte Wibaut).

E.G. ZIJLSTRA, secretaresse

een dankwoord uitsprak.

Onze dank gaat uit naar de velen die ons gedurende de vakante periode hebben gediend met het Woord. De stichter en pionier van 't Venster, onze oud-voorganger, herder en leraar, ds. F.E. Huizinga, nam het leeuwendeel van de erediensten voor zijn rekening, op zijn eigen, onnavolgbare, boeiende wijze, tot vreugde en dankbaarheid der gemeente. In hem danken wij alle ver- kondigers die ons hebben gediend. Een uitbundige feestelijke samen- komst gaf 's avonds voorgangersecht- paar en gemeente gelegenheid elkaar nader te leren kennen.

Op ludieke wijze presenteerden zich

Vervolg op pag. 7

## VERSLAG VAN EVANGELISATIE-WERK IN ZUID-HOLLAND

### Mensen niet naar de kerk? Dan kerk maar naar de mensen....

Uit Dordrecht ontvingen we het volgende verslag van evangelisatieactiviteiten aldaar, van br. W. v.d. Leer.

Onlangs las ik in een kerkblad de wens van een gemeentelid: ....dat de Naam van JEZUS in ons midden mag worden grootgemaakt en om ons heen be- k e n d gemaakt.

Inderdaad, wat een voorrecht CHRIS- TUS te kennen en wat een verantwoor- delijkheid Hem bekend te maken!

Hierbij moet ik denken aan wat we le- zen in 2 Koningen 7 vers 9: "Toen zei- den zij tot elkander: wij doen niet goed; deze dag is een dag van Blijde Bood- schap en wij houden ons stil". Ja, als gezanten van Christus - volgens 2 Co- rinthe 5 vers 20 - houden wij ons soms te stil buiten de kerk, terwijl we binnen de kerk met overgave kunnen zingen: 'Wij hebben een machtige Heiland, zorg toch dat ieder het w e e t!' Het is immers bekend, dat veel mensen n i e t naar de kerk of samenkomst gaan. Daarom moet de kerk naar de mensen gaan.

Ook in het afgelopen seizoen grepen wij de kansen om door middel van de g e l u i d s w a g e n zo veel mogelijk mensen met het Evangelie in woord en lied te bereiken.

Het was meestal steeds gunstig weer op zaterdagmiddag, met uitzondering van zaterdag 24 september in Hoor- naar, toen het stormde en later de re- gen in stromen neerviel. Toch hebben

wij nog kunnen evangeliseren tot 4 uur.

Overigens hebben wij vanaf zaterdag 26 maart tot 22 oktober 1988 praktisch iedere week het evangelisch getuigenis uitgedragen in 7 wijken van de stad Dordrecht en ook in de volgende plaat- sen:

Alblasserdam, Nieuw-Lekkerland, Slied- recht, Gorinchem, Ridderkerk, Etten- Leur, Klundert, Pernis, Schoonhoven, Barendrecht, Lekkerkerk, Papen- drecht, Lopik, Cabauw, Krimpen aan de Lek, Krimpen aan de IJssel, Made en Drimmelen, Werkendam, Bleskens- graaf, Hoornaar, Hoogblokland en Hardinxveld/Giessendam.

Veel mensen mochten wij bereiken bij winkelcentra en markten. Ook stonden we bij een woonwagenkamp waar we positieve reacties konden waarnemen. Voorts bereikten wij buitenlanders. Uiteraard werden er honderden trakta- ten verspreid.

Van de vele ervaringen wil ik er enige noemen, die mij het beste bijgebleven zijn. Op zaterdag 14 mei hadden we het Goede Nieuws doorgegeven in Ridder- kerk en in de wijk Slikkerveer kwam er een man naar ons toe, die zei: "U komt net op tijd om mij uit de problemen te halen". Hij zag het niet meer zitten en was de wanhoop nabij. Zodoende mochten wij hem de weg wijzen naar de

Heer Jezus, Die alleen r u s t geeft voor het hart. Ook bemerkten we, dat meer- dere mensen in die plaats werden be- moedigd.

In een straat te Etten-Leur ontmoetten we v i a n d s c h a p ten opzichte van het Evangelie. Daar reed een jonge auto- mobilist op mij in, maar ik kon nog net opzij springen.

Iets dergelijks maakten we mee in een wijk te Dordrecht.

Een gezegende ervaring deden wij ech- ter op in Werkendam toen veel mensen luisterden en er verscheidene gesprek- ken, ook met jongelui, gevoerd konden worden.

De laatste zaterdag van het seizoen, in oktober, was het prachtig zonnig weer en toen waren we in Boven-Hardinx- veld. Toen wij om 2 uur 's middags met onze 'openlucht-uitzending' wilden be- ginnen, werkte de microfoon helaas niet optimaal, maar abnormaal. In aller- ij haalde onze vaste medewerker, Piet van de Pol uit Alblasserdam, een ande- re microfoon die op mijn auto werd ge- monteerd. Zodoende konden wij toch nog het Evangelie bekendmaken. Daarbij verwezen wij tevens naar de evangelisatiekrant van "Het Zoeklicht", getiteld "Toekomst Aktu- eel", die door Jan-Hendrik en andere gelovigen in g e h e e l Giessendam- Hardinxveld al was verspreid.

Gaarne beveel ik deze arbeid in uw aller voorbede en s t e u n aan. Medewerkers zijn hartelijk welkom.

WIM. J.V.D. LEER, Dordrecht



## Br. A. Bosma overleden.

In het St. Anthoniusziekenhuis te Nieuwegein is op maandag 30 januari overleden broeder Albert Bosma.

Br. Bosma werd geboren op 27 november 1925 te Veendam. Op 9 april 1944 werd hij in Muntendam gedoopt door ds. Gerard Visser.

Verschillende keren was br. Bosma lid van de raad van de gemeente. Hij was nog in functie als penningmeester van de gemeente Arnhem-Centrum.

In Unieverband stelde br. Bosma zijn gaven beschikbaar voor een bestuurlijk-

ke functie. Een aantal jaren was hij lid van de Commissie der Unie.

Verder werd hij enige malen gekozen voor de Financiële Commissie der Unie, waarvan hij de laatste tijd vice-voorzitter was.

De gemeente en de Unie-gemeenschap verliezen in hem een actieve en meelevende broeder met een duidelijke visie op de zaken.

Moge de Heer zijn vrouw Rena en de kinderen nabij zijn in het verdriet dat hun getroffen heeft.

H.G. DE. WINKEL

## Kerken in Sovjetunie profiteren van perestroika

**Sovjetunie** - Vrijwel alle denominaties in de Sovjetunie profiteren van de perestroika. Onlangs hielden de Baptisten hun 150e concert in één van de vele 'cultuurpaleizen', die Moskou rijk is. De concerten, waarin opvallend veel gepreekt wordt, staan open voor iedereen. De jongeren gaan regelmatig naar de bekende Arbat-promenade om er te evangeliseren. Er wordt hun daarbij geen strobreed in de weg gelegd, aldus dhr. Bytsjkov, secretaris-generaal van de Alunie van evangelische christen-baptisten. Volgens een orthodoxe geestelijke profiteren de kerken meer van de perestroika dan de huisvrouw die nog steeds in de rij moet staan voor levensmiddelen.

## IKOS-studiedag over godsdienstonderwijs

De landelijke Stichting Interkerkelijk Overleg in Schoolzaken (IKOS) houdt op 28 februari a.s. in Rotterdam een bijeenkomst voor leerkrachten godsdienst(ig) (vormings-)onderwijs. Het thema voor deze bijeenkomst is "Bijbels godsdienstonderwijs".

De bijeenkomst vindt plaats in het gebouw van de Filadelfia Pinkstergemeente, Espelo 99, nabij metrostation Slinge.

Aanmelding voor de studiedag kan uitsluitend geschieden per girooverschrijving van f 5,- op girorekening nr. 68732, t.v.n. A.M. Langejan, Zuiderterras 103, Rotterdam, o.v.v. IKOS. De heer Langejan is voor eventuele informatie te bereiken onder tel.nr. 010-4802542 (thuis) of 010-4172581 (kantoor).

Vervolg van pag. 6

vele takken van arbeid.

De zelfstandige gemeente 't Venster te Hengelo en haar nieuwe voorganger zijn met blijdschap samen van start gegaan.

B. ASSINK

## Pakjes voor onze zendelingen

*Als u goederen naar onze zendelingen wilt verzenden kunt u die sturen naar:*

*Terwee Okker & Co B.V., Kabelweg 53-55, 1014 BA Amsterdam. met vermelding van de naam voor wie het bestemd is, en het adres: P.O. Box 300, Freetown, Sierra Leone.*

*Alle pakjes gaan dan in een container - rechtstreeks naar Freetown - Sierra Leone. De kosten van het transport zijn f 30.-- per pakje. U kunt dit bedrag overmaken op giro 9260 t.n.v. de Unie van Baptisten gemeenten te Bosch en Duin. Met de vermelding: pakje zendeling.*

*geven voor België'?*

### EEN BIJBEL VOOR BELGIË



giro 202511 t.n.v.  
'De Kruisbanier'

### VOOR ZOEKERS

een Bijbel voor  
België kost ons  
20 gulden

Den Haag, Nederland

Zoekende Vlamingen Mogen  
Niet Teleurgesteld Worden

Wij hebben 1000 Bijbels nodig. Voor ons een gigantisch bedrag in gulden. Wilt u ons helpen?

Jonge weduwe 40 jr. met 3 kind. waarvan 1 geh. uit het noorden des lands zoekt een lieve man en kameraad voor mij en mijn kinderen om een ser. relatie op te bouwen. Staat het geloof ook centraal in jouw leven dan hoop ik op een reactie.  
Brieven onder nr. 17.650.

In juni/juli is Denemarken op z'n mooist! In Noord Denemarken app. te huur in verb. boerderij tussen zee en fjord, bos en meren. Ook geschikt voor kleine kinderen. f 380,-/f 410,- p.w. Tel. 05120-24200.

Vakantiewoningen op de boerderij, rustige omgeving, bos, wandelpaden in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch, Drieberhausen 5270 Gummersbach 1, tel. 0949-2354-3293.

Recreatie- en conferentiecentrum **De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakantieweken met boottocht, excursies, gezellige avonden enz. Mogelijkheid tot halen en brengen bij meerdere personen uit één plaats of streek. 1 en 2 p.k. met douche/toilet.  
**Voor vak. folder en inl.:**  
Huisterheide 7, 8521 NC St. Nicolaasga. Tel. 05134-2341.

*kinderen,  
ze zijn er nog steeds  
altijd en overal  
verlangend naar liefde  
naar toegestoken handen  
Gods handen,  
onze handen.*

Dankbaar en blij delen we u mee dat ons gezin is uitgebreid met de komst van ons dochtertje en zusje

### Lieselotte Abeba Talitha

Lieselotte is op 28 april 1988 in Ethiopië geboren.

Wij beseffen samen verantwoordelijk te zijn voor Lieselotte en deze verantwoordelijkheid willen we delen met God, de Schepper ook van haar leven.

Peet en Tiny Wijchers  
Sip en Marijn

29 januari 1989  
Chopinplein 7  
7522 KK Enschede

Te huur: Luxe caravan, max. 6 pers. op Terschelling, bij Midsland. Vrij vóór 15-7-1989, ná 12-8-1989. Tel. 05910-12300.

#### DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

#### Redaktie:

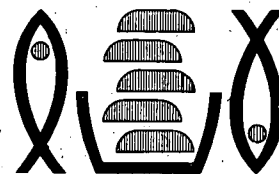
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

#### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

#### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Wie in de schuilplaats des Aller-  
hoogsten is gezeten, vernacht in de  
schaduw des Almachtigen.  
Ik zeg tot de Here: Mijn toevlucht en  
mijn vesting, mijn God, op wie ik ver-  
trouw".*

*Psalm 91:1,2*

Tot heerlijkheid bevorderd onze lieve

**Albert Bosma**

\* 27-11-1925 † 30-01-1989

Rena J.D. Bosma-Boiten

Angélica Bosma en  
Rinie Huijberts  
Kenneth en Yvette

Karen Bosma en  
Bart Groeneweld

6825 GR Arnhem, 30-1-1989  
Goudensteinstraat 4

In een Dienst van Woord en Gebed is  
op 3 februari j.l. afscheid genomen.

Na een langdurige ziekte heeft de  
Heer op 7 januari 1989 tot Zich geno-  
men onze broeder

**Victor E. Franz**

op de leeftijd van 73 jaar

Vele jaren heeft hij onze gemeente  
als ouderling gediend.

Baptistengemeente Haarlem

Zij is niet dood, de Heer heeft haar ge-  
roepen om bij Hem te wonen in Zijn  
Heerlijk Huis.

In deze zekerheid is van ons heenge-  
gaan onze zuster

**Hermann Reiling**

op de leeftijd van 65 jaar

Baptistengemeente Emmen

## MEDEDELINGEN

De gemeente Leiden heeft voor de zon-  
dag een ander onderkomen gevonden  
in de aula van "Nieuweroord" aan de  
Rijnsburgerweg 124. De diensten be-  
ginnen om 10.00 uur.

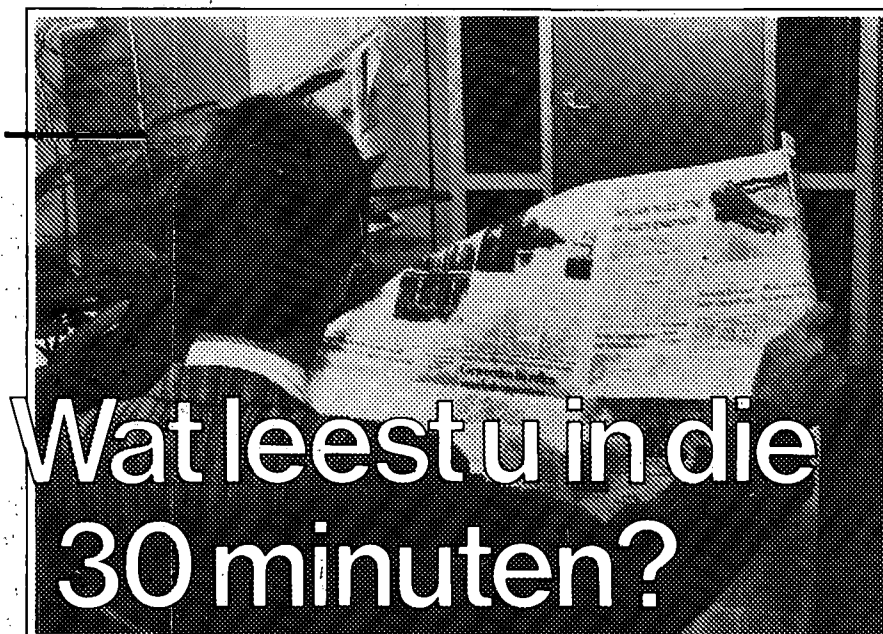
Penningmeester van de Baptisten Ge-  
meente Haarlem is br. T. Barends, Nas-  
saustraat 1, 2011 PH Haarlem, tel. 023-  
320809.

Komf. vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl., Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-  
sonen). Mooi gelegen aan bosrand  
met Panoramazicht. Aanvragen bij:  
Manfried Schulte, Zum Berger See  
91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-  
60504.

**herman van der graaf**



**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963**



# Wat leest u in die 30 minuten?

Gemiddeld leest iedere Nederlander 30 minuten per dag  
in zijn/haar dagblad.

Leest u een krant met een christelijke identiteit?

Het Reformatorisch Dagblad is  
een voluit christelijke krant.

**Maak nu voordelig kennis met het  
Reformatorisch Dagblad.**  
**Drie weken voor slechts**

**5.55**

**Reformatorisch Dagblad**

Postbus 670, 7300 AR Apeldoorn  
Laan van Westenenk 12  
7336 AZ Apeldoorn  
Telefoon 055-495222

**Wenst een proefabonnement van drie weken  
voor slechts**

**5.55**

Bon in open envelop zonder postzegel zenden  
aan:  
Reformatorisch Dagblad, Antwoordnummer 92,  
7300 VB Apeldoorn.

**BON**

Naam: .....

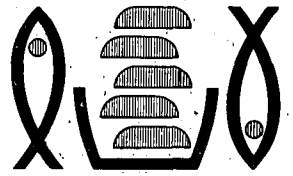
Adres: .....

Postcode: .....

Woonplaats: .....

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## 120 is de limiet!

Bovenstaand opschrift heeft niets te maken met de leeftijd, die mensen maximaal kunnen bereiken. Nee.... sinds 1 mei 1988 moeten we ons houden aan de 100 of 120 km. per uur op de nederlandse auto(snel)wegen.

Met deze maatregelen zijn het milieu en de verkeersveiligheid gediend.

Wie de grens overschrijdt, loopt grote kans door een radarcamera te worden geknipt. Wie regelmatig veel harder rijdt, kan rekenen op stevige boetes en wie wordt betrap met een snelheid van rond de 200, mag zijn snelheidsduivel meteen inleveren.

De schrijver van dit stukje heeft een redelijk snelle auto en gezien de geografische ligging van zijn woonplaats moet hij soms behoorlijke afstanden overbruggen. De verleiding om wat harder te rijden kan hij niet altijd weerstaan. Vooral op die gedeelten waar maar 100 km. per uur is toegestaan, heeft hij de neiging om een paar kilometer sneller te rijden.

De vorige week overkwam mij toch iets merkwaardigs. Terwijl ik mij met een snelheid van 120 km. per uur voortbewoog op de weg Assen - Hoogeveen, zag ik in mijn achteruitkijkspiegel een auto naderen. De betreffende auto schoot mij voorbij met een snelheid, die zeker 30 km. per uur boven de limiet ligt.

En terwijl ik wat misprijzend de auto nakeek, zag ik links op de achterrauit een sticker met bekende kleuren van de regenboog en de tekst: 'Er is hoop'. Wat naar rechts op diezelfde achterrauit ontwaarde ik een hand met één vinger omhoog en ik vermoedde de tekst: 'Jezus leeft'. Dat laatste kon ik niet meer onderscheiden, want de auto was inmiddels te ver weg.

Nu heb ik persoonlijk wat tegen stickers en als het mogelijk is, probeer ik die dingen op mijn eigendommen te verwijderen. Ik heb ook moeite met mensen, die hun geloof door middel van stickers proberen uit te dragen. Naar mijn stellige overtuiging geeft de Bijbel veel betere mogelijkheden aan. Maar ook in dit opzicht zij ieder voor zijn eigen gemoed ten volle overtuigd.

Echt nijdig werd ik op die man, die mij in een razende snelheid voorbij schoot. Hij had lak aan alle overheidsvoorschriften en dat hij met zo'n snelheid behoorlijk wat extra viezigheid produceerde, die de zure regen veroorzaakt, zal hem waarschijnlijk geen zorg zijn geweest. En ik moest ook nog denken, gezien de stickers op de achterrauit, dat het hier om een christen zou gaan. De man zou eens beter in zijn Bijbel moeten gaan lezen.

Gelukkig zijn er veel mensen, die zich wel proberen te houden aan de snelheidsbeperkingen en daaronder zullen ook vele christenen zijn. Door de invoering van de snelheidslimieten zijn de eerste resultaten al merkbaar. Het aantal verkeersslachtoffers op auto(snel)wegen is opmerkelijk gedaald. Tussen mei en november vorig jaar zijn, vergeleken met dezelfde periode in 1987, dertig procent minder verkeersdoden gevallen, het aantal gewonden dat in een ziekenhuis belandde na een ongeluk op een auto(snel)weg, is met vijftien procent afgenomen. Wat betreft het milieu zijn de resultaten nog niet merkbaar. Het is wel bewezen, dat hardrijden schadelijk is voor het milieu en de verkeersveiligheid en onnodig brandstof kost.

Als u binnenkort gaat nadenken over het onderwerp 'Heelheid van de schepping', moet u maar bedenken, dat dit onderwerp te maken heeft met ons dagelijkse leven.

## VERDER IN DIT NUMMER

**EEN BELANGRIJKE MEDEDELING OVER ONS  
BLAD OP PAG. 2**

Pag. 2  
Even nadenken met....  
In memoriam A. Bosma

Pag. 3  
Radikaliteit gevraagd

Pag. 4  
Gemeenteberichten

Pag. 5  
De vaste NBBJ-pagina

Pag. 6  
Gemengd nieuws

Pag. 7  
Ingezonden stukken

# Radikaliteit gevraagd

Het lijkt ons mensen niet zo te liggen, radikaal zijn. "Overdrijf je nu niet een beetje?", vragen we al snel als iemand konsekwent probeert te zijn in z'n manier van leven. Is dat soms ook omdat we ons eigen tekort voelen?

Radikaliteit kan ook aantrekken. Radikaliteit is dan wel iets anders dan fanatisme! Ik bedoel hier met radikaliteit een eenheid die je laat zien tussen je belijden en je leven. Volkomen toewijding; aan God, wel te verstaan. Hij vraagt dat van ons en is het meer dan waard.

*Gij zult de HERE, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw zielen met geheel uw kracht.*  
(Deut. 6:5)

## Geboden en liefde

Bepaalde woorden, die we vorige keer uit hoofdstuk 4 van Deuteronomium lichtten, komen in hoofdstuk 6 weer terug.

Vervalt Mozes dan in herhaling? Je kunt het ook zo zien: blijkbaar zijn deze woorden zo belangrijk dat ze niet vaak genoeg gezegd kunnen worden. En eigenlijk zijn er ook wel heel prachtige zinnen en woorden bij.

Weer vinden we nadruk op het houden van de inzettingen en geboden van God. Niet als een beperking voor het leven, maar als voorwaarde voor een leven dat kwaliteit heeft.

Vers 3: "...opdat het u wél ga, en opdat gij zeer talrijk wordt.... in een land, vloeiende van melk en honig".

En nog eens, in vers 18: "...opdat het u wél ga...."

En de derde maal in vers 24: "...opdat het ons altijd wél zou gaan...."

Een mooi, maar voor ons onbekend refrein: het opvolgen van Gods geboden maakt je leven rijk. Hoewel, helemaal onbekend zal het ons nu ook weer niet in de oren klinken. Zegt de Here Jezus niet dat we in zijn liefde blijven, wanneer we Zijn geboden bewaren en dat we daar helemaal blij van zullen worden? We lezen dat in Johannes 15:10-11.

Ja, zegt u misschien, maar daar gaat het over het gebod van de liefde en niet over al die regeltjes uit het Oude Testament.

Maar wat dacht u dan van de woorden die we in Deut. 6 lezen (vers 4 en 5)? "Hoor, Israël: de HERE is onze God; de HERE is één!

Gij zult de HERE, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht".

Het dienen van God blijkt hier niet ge-

zien te worden als een uiterlijk opvolgen van allerlei geboden en verboden, maar als een zaak van liefde tot God, met alles wat in je is.

## Het hele leven is erbij betrokken

Opdracht geven om lief te hebben, kan dat wel? Liefde is toch een gevoel en een gevoel kun je toch niet dwingen? In de Bijbel is liefde meer dan alleen een gevoel. Liefde is ook de manier waarop je je levensweg kiest. Liefde uit zich in daden en je kunt er voor kiezen om die daden te doen. Het houden van Gods geboden is een antwoord op Zijn liefde voor ons. Het is een kwestie van dankbaarheid. Je kiest heel bewust Gods weg en je zet je in voor je naaste. Eén God dienen met alles wat in je is. Dat brengt eenheid in je leven. Alles is erbij betrokken: je hart, je ziel, je kracht. Maar dat niet alleen, ook je kinderen zijn erbij betrokken. En het beïnvloedt je gaan en staan en je spreken. Spreek erover in je gezin, thuis, onderweg, wanneer je opstaat en wanneer je naar bed gaat (vers 6-7).

Mozes begrijpt dat het gevaar groot is dat al deze goede aanwijzingen vergeten worden wanneer Israël eenmaal in het land Kanaän zal wonen. Als straks de welvaart toeneemt en men lekker kan eten en drinken.... zal dan die God, die men in de woestijn zo nodig had, niet vervagen? In Kanaän geloven de mensen immers in een god van de vruchtbaarheid, in Baäl....

Denk erom, Israël. God wil alléén geëerd worden. Er past geen ander naast Hem. En dat goede land, dat heb je van Hem gekregen.

Hij had het allang beloofd.

De volgende generatie moet het verhaal over Gods uitredding uit Egypte en alle tekenen en wonderen steeds blijven horen. "Wanneer later uw zoon u vraagt...." (vers 21). Zodat God niet vergeten wordt en niemand gaat denken dat hij het wel zonder God kan stellen. Kinderen stellen vragen en in het Jodendom worden die heel serieus beantwoord.

Je hele familie, je hele leven, je tijd, je hart, alles is betrokken bij het liefhebben van die ene God. Radikaal? Ja, en zo alleen is het leven echt goed.

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Een dezer dagen ontvingen we bijgaand verslag van de ontmoetingsdag voor alleenstaanden, welke op 15 oktober 1988 is gehouden te Apeldoorn!

Op 15 oktober werd in de kerk van de Baptisten gemeente te Apeldoorn weer een ontmoetingsdag gehouden voor alleenstaanden. Daar de deelnemers uit verschillende richtingen van het land komen, ligt Apeldoorn goed centraal.

De dag werd uiteraard begonnen met koffiedringen, in de tuinzaal van de kerk. Er waren 40 gasten, zodat met de werkgroep, het gezelschap uit 45 personen bestond. De start met koffiedringen bracht meteen de goede sfeer.

Het programma werd 's morgens gevuld met welkom, een kennismakingsspel, natuurlijk veel zingen, maar vooral met de inleiding van ds. Chris Eijer over het thema van die dag: "We zien wel verder".

Hij nam de indruk weg, dat dit thema bedoeld zou zijn in de trant van: "We zien wel, morgen weer een dag. Ik zing m'n tijd wel uit".

Uit Joh. 1 werd gelezen, waar Filippus tegen Nathanaël zegt: "Kom en zie!". En uit 1 Sam. 3, dat het woord des Heren in die dagen schaars was en **gezichten** waren niet talrijk. Er werd niet **gezien**.

Ook de Here Jezus zegt vele malen "Zie" b.v. Zie de liliën des velds en Zie een zaaier ging uit....

Het gaat de Heer om het andere Rijk, dat te maken heeft met het leven van nu. "Zie, Ik maak alle dingen nieuw".

We moeten verder kijken dan de buitenkant. **Verder** wil zeggen **dieper**.

Na de inleiding werd een prima maaltijd verzorgd door een cateringbedrijf uit Apeldoorn. Daarna waren de gasten vrij om zich te onspannen en nader met elkaar kennis te maken.

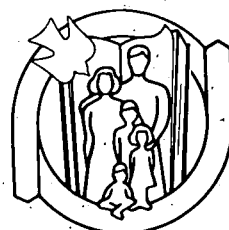
Het programma werd 's middags voortgezet met theedrinken en een spel, verzorgd door Ans Lindenborn, waarbij men vooral goed moest "zien", door de juiste platen bij de bijbehorende teksten te brengen.

De dag werd besloten met een broodmaaltijd.

Bedankjes en lovende woorden over de "fijne dag" waren bij het afscheid veelvuldig te horen.

Namens de werkgroep,

HENNY VAN DAALEN



G.B.S. bijbelse zaak.

vervolg van pagina 2

als vergelijking met andere godsdiensten. Vergelijkingen zijn niet mogelijk, omdat er van gelijkwaardigheid of bijna-gelijkwaardigheid geen sprake is. De absoluutheidsaanspraak van Jezus is het grote struikelblok in elk gesprek tussen aanhangers van verschillende godsdiensten en volgelingen van Jezus Christus.

# Zweden vertellen over Lelystad

In de bladen van drie gemeenten kwamen we verhalen tegen over buitenlandse kontakten. We wilden ze ook u niet onthouden.

"Lichtenlijn" van de gemeente **Lelystad** bevat een afdruk van een artikel uit het weekblad van de Zweedse Baptisten, Veekoposten. Daarin vertellen Zweden over hun bezoek aan (onder andere) Lelystad. Zij hebben zich daar verdiept in het "christelijk pionierswerk" van de kleine gemeente, en deden zo waardevolle impulsen op voor het werk in hun eigen land. Ze hebben overigens ook nog twee andere gemeenten in Nederland bezocht, waaronder de gemeente in Hoofddorp waar br. Wigle Tamboer werkt.

De Zweden schrijven (en het is vertaald door een zuster uit Lelystad): "Toen Lelystad begon te groeien, startte de gemeente als evangelisatiepost van de moedergemeente Harderwijk. In 1985 stichtte men een eigen gemeente en nu zijn er 38 leden plus een even groot aantal vrienden die ook zeer betrokken zijn bij het werk van de gemeente".

"Wat ons het meest opviel, was wel de ongekende doelgerichtheid die er was. Niemand werd lid van de gemeente zonder zich sterk bij de gemeentelijke arbeid betrokken te voelen en om mensen voor de Heer te winnen".

Een ander buitenlands contact wordt aangekondigd vanuit de gemeente

**Arnhem-Zuid** in "De Gemeenteklok". Wanneer u dit leest, heeft het plaatsgevonden. Vier broeders en zusters uit de gemeente gaan op bezoek bij de zuster gemeente in Jena in de DDR. Zij zullen daar een stencilmachine heenbrengen en de gaven van het kerstdankoffer en het paasdankoffer. Ook nemen ze koffie en vruchten mee, die in Jena moeilijk te krijgen zijn.

Tenslotte kun je voor een buitenlands contact elkaar soms ook halverwege ontmoeten. Zo gebeurde vanuit de gemeente **Pernis**. In een wegrestaurant nabij de Belgisch-Nederlandse grens ontmoette een delegatie vanuit de gemeente een broeder uit België. Niet toevallig, maar op afspraak.

"Het is ons duidelijk geworden hoe moeilijk het is om als Baptisten Gemeente in België, de identiteit, de structuur en het functioneren van de gemeente een goede voortgang te laten vinden". "Het was een hele fijne ontmoeting en wij hebben die avond daar in dat restaurant samen de Heer mogen danken voor de bemoeiding die Hij ons geeft om verder te gaan", aldus het Contactblad Groot-Rotterdam.

Aan de gemeente Pernis is gevraagd om muzikaal mee te werken aan de jaarlijkse ontmoetingsdag van de Belgische Baptistengemeenten in oktober. Men heeft dit verzoek in beraad.

H.L.

## In Leiden is groot probleem opgelost

Goed nieuws uit de **Sleutelstad**! Het blad "De Sleutel" van de gemeente Leiden kan blij vertellen dat er een groot probleem opgelost is. Dat probleem zelf was overigens ook wel verheugend: het eigen gebouw was te klein geworden voor de zondagse eredienst. Zo'n probleem wens ik meer gemeenten toe... Maar goed, in Leiden zaten ze er wel mee. Nu mogen ze een prachtige aula gaan gebruiken, waarbij zelfs ruimte is voor creche en zondagschool. Gelukgewenst, Leiden!

Een goed initiatief in **Groningen-Noord** ontleen we aan "Tussentijds": "Br. Ras, de dirigent van ons gemeentekoor, geeft aan enkele geïnteresseerden van het koor muzikale vorming. Men leert van hem noten lezen, en een enkeling krijgt zelfs orgelles. Het is misschien het overwegen waard, om jaarlijks een dergelijke cursus te geven".

Een alternatief voor diskotheken en dergelijke, waar vele christenen zich niet thuis voelen. Daarover denken vier kerken in Utrecht, waaronder de Baptistengemeente **Utrecht-Noord**. Er wordt gedacht over een wit (alkoholvrij) café als ontmoetingsruimte voor jongvolwassen gelovigen. Men heeft al een pand op het oog, er wordt gebed gevraagd voor de verdere uitwerking van dit plan. Aldus meldt "Rank", het blad van Utrecht-Noord.

**Tenslotte een vriendelijk maar dringend verzoek. Wanneer u in uw gemeenteblad iets uit De Christen overneemt, wilt u dan daarbij vermelden dat het om DC gaat? Eerlijk is eerlijk, nietwaar?**

H.L.

## Boekbespreking

**Ds. Overeem, Wonend bij de mensen. Gedachten over de profeet Elisa. Kampen (Kok) 1988. 56 blz. f10,-**

Dit boekje gaat in vijftien hoofdstukjes in op momenten uit het leven van de profeet Elisa. De schrijver heeft een zeer directe stijl, vaak doorspekt met humor. Tegelijk is hij ook heel serieus in zijn vragen aan de lezers: wat doen wij met God en Jezus? Het boek is door deze stijl heel geschikt voor jongeren. Met de visie van Overeem op de wonderen van Elisa (blz. 32) ben ik het niet eens, over hoofdstuk 5 twijfel ik sterk.

Je hoeft het niet met alles eens te zijn om door dit boekje aan het denken gezet te worden. Ik ben regelmatig in de lach geschoten door de originele wijze van uitdrukken. Tenslotte een citaat uit hoofdstuk 11 (n.a.v. het verhaal over Gehazi in 2 Kon. 5): "De God van Israël is onbetaalbaar. Daarom werkt Hij gratis".

H.L.

**Will J. Barnard en Peter van 't Riet, Zonder Tora leest niemand wel. Bouwstenen voor een leeswijze van de evangeliën gebaseerd op Tenach en joodse traditie. Kampen (Kok) 1986. 188 blz. f 28,80.**

Dit boek trok mijn aandacht door de titel. Op de Tweede Weg Opleiding probeer ik de studenten de waarde van het Oude Testament te laten zien. En binnen het Oude Testament staat de Tora, de eerste vijf boeken, centraal.

De schrijvers van dit boek laten zien dat we het Nieuwe Testament niet goed kunnen lezen los van het Oude. Prima. Maar ik kan u het boek bepaald niet aanbevelen en moet eerlijk bekennen dat ik het zelfs niet helemaal gelezen heb.

De eerste reden om het af te raden is nog tot daar aan toe: het boek is te moeilijk voor mensen die niet al flink wat van theologie weten.

De tweede is veel erger: de schrijvers loochenen allerlei dingen die mij als christen dierbaar zijn, tot en met het God-zijn van de Here Jezus. Ze laten hun geloof zo bepalen door het Jodendom dat ze het Christendom volstrekt te kort doen.

Het Nieuwe Testament staat niet los van het Oude.

We kunnen ze niet tegen elkaar uitspeelen. Dat doen deze schrijvers wel als ze Paulus afkeuren omdat hij te weinig oudtestamentisch zou zijn.

Deze schrijvers en anderen proberen Jodendom en Christendom naar elkaar toe te schrijven. Ze doen dat door uitverkoop van veel wat wezenlijk is voor het Christendom.

Ik denk dat het Jodendom niet gebaat is met een dialoog met zo'n "Christendom".

H.L.



## UIT DE JEUGDRAAD

Jeugdbeweging, een dynamisch woord, een dynamisch gebeuren. Zoals het een beweging betaamt is ook de N.B.J.B. van tijd tot tijd bezig zich te bezinnen op haar werk.

Daarbij komen dan al gauw zaken ter sprake als:

1. wat is de basis, de grondslag van ons werk
2. wat is het doel
3. langs welke weg bereiken we dit doel

Over het eerste mag geen misverstand bestaan. Als we Jezus Christus niet kennen als onze persoonlijke verlosser zouden we geen deel kunnen uitmaken van de jeugdraad. Immers dit goede nieuws is de drijfveer voor het investeren van veel vrije tijd.

Een van de doelstellingen is dan ook, dit goede nieuws bekend te maken bij jongeren. Direkt via doelgerichte activiteiten of indirect via toerusting van leiders en leidsters van zondagsscholen, clubs of jeugdgroepen.

Een andere doelstelling is om met el-

kaar van gedachten te wisselen over hoe we als gelovigen in de wereld van vandaag onze plaats bepalen.

In vogelvlucht bekijken weten we de basis/grondslag en hebben we een doel voor ogen. Waar onze gedachten het meest uiteenlopen is de weg waarlangs we ons doel bereiken.

Het siert ons, baptisten, om daar een persoonlijke voorkeur te hebben. Hoe onze voorkeur ook is, het lijkt mij een goede zaak te praten van God. Dit in tegenstelling tot praten over God.

Dit laatste kunnen we allemaal. Gelovig of niet gelovig. Van buitenaf praten over religieuze zaken.

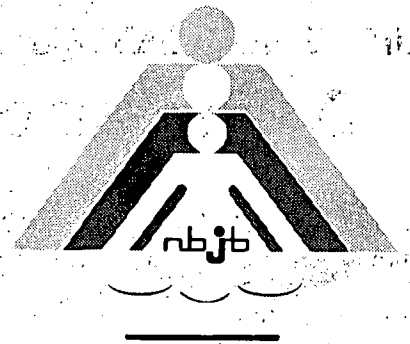
Is het niet beter te praten van God. Iets van je eigen geloofsbeleving delen met anderen. De ondefinieerbare God iets wat konkreter maken.

Ik hoop en bid dat deze bezinning binnen en buiten de N.B.J.B. nooit zal eindigen.

Tonnie Kemna, algemeen penningmeester NBJB

Lid DB

Jeugdraadslid



## KADERWEEKEND NBJB

Nog even en het jaarlijkse kaderweekend is weer daar.

Dit jaar zullen we zelfs twee kaderweekenden organiseren.

De eerste wordt gehouden van:

10-12 maart a.s. op De Nieuwe Oorsprong te Sint Nicolaasga

De tweede wordt gehouden van:

13-15 oktober ergens in het midden van het land.

Dat betekent dus dat je kunt kiezen voor één van deze twee weekenden.

Maak echter wel snel een keuze, want wij willen met iets kleinere groepen gaan werken dan in het verleden gebruikelijk was. Dat betekent dat een groep dus snel vol zit.

Bovendien: Een kaderweekend is niet een jeugdweekend van je eigen groep. Stuur dus een afvaardiging van je groep naar dit weekend. Het gaat om kaderleden immers!

De prijs van het weekend is f. 65,- en reiskosten boven f. 10,- p.p. worden vergoed.

De werkgroep Jeugdwerk zal voor een goed en boeiend programma zorgen waarover t.z.t. meer informatie volgt.

De werkgroep Jeugdwerk

Nico Wever

## UITNODIGING INSTRUKTIEWEEKEND KINDERWERK

Binnenkort wordt weer een Instructieweekend gehouden voor iedereen die zich bezighoudt met zondagsschool- en clubwerk.

Een prima kans dus om elkaar te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen!

### Wanneer:

Het weekend wordt gehouden op 17 en 18 maart 1989.

Vanaf 19.15 uur staat de koffie klaar. Zaterdagmiddag rond de klok van 4 wordt het weekend afgeloten.

### Waar:

Het weekend wordt gehouden op: Konferentiecentrum Woudschoten, Woudenbergsedweg 54, 3707 HX Zeist, tel. 03439-1344.

### Wat gaan we doen:

Zeker is dat er tijd zal zijn voor het uitwisselen van ervaringen, het bekijken en aanschaffen van materialen en het opdoen van nieuwe inzichten en ideeën.

Voor iedereen die met kinderen werkt een "must". De ervaring leert dat heel

vaak de weekenden inspirerend en motiverend werken voor jezelf en voor je optreden naar de kinderen.

We hopen zo snel mogelijk een tweede uitnodiging te versturen met daarin de details over het programma.

### Meenemen:

Zorg dat je in ieder geval bij je hebt wat jezelf denkt nodig te hebben.

Daarnaast is het goed om pen, papier, een bijbel en evt. een muziekinstrument mee te nemen. Overigens, de bedden zijn opgemaakt.

### Kosten:

De kosten v.h. weekend bedragen f. 40,-. Daarnaast worden de reiskosten boven f. 10,- p.p. vergoed op basis van openbaarvervoer of f. 0,18 per km.

### Aanmelden:

Het is voor ons prettig te weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen.

Meld je dus aan voor woensdag 15 maart a.s. bij:

Jeugdburo NBJB, Postbus 405, 9200 AK Drachten, tel. 05120-15687.

We hopen velen van jullie te ontmoeten in Zeist.

Dus kom, en neem anderen mee.

Tot ziens op het weekend werkgroep Kinderwerk,

Ankie de Vries

## Wandkleed beschikbaar

Ons documentatiecentrum behandelt geregeld vele aanvragen van gemeenten en verenigingen. Misschien nog niet zo heel bekend is dat u naast allerlei materialen, dia's, gebedskaarten en onze nieuwe folders, ook gebruik

kunt maken van het prachtige geschilderde wandkleed, ter ondersteuning van bepaalde zondagsdagen/avonden. Deze kan niet verzonden worden en daarom moet u zelf een mogelijkheid vinden van halen en terugbrengen.

Voor informatie: mevr. J. Blaauw-van Lune, tel. 05990-14345.

## BILLY GRAHAM SPREEKT IN BUDAPEST

Er is bericht ontvangen dat Billy Graham toegezegd heeft naar het EBF-congres 1989 in Budapest te komen. Er worden twee samenkomsten gehouden in het MTK-VM voetbalstadion, dat 50.000 plaatsen heeft.

De Hongaarse baptisten zijn verheugd met deze toezegging en zien het als een gebedsverhoring. De uitnodiging werd ondersteund door de Raad van Vrije Kerken, door de Lutherse en de Gereformeerde kerken en de Rooms Katholieke Kerk van Hongarije.

(Alle beschikbare aanmeldingsformulieren voor Budapest zijn op. Er zijn nieuwe aangevraagd; men kan bij het Uniebureau formulieren aanvragen).

De W.

# Gemengd nieuws

## A.N.S.-weekend

Van 7 t/m 9 april a.s. houdt de ANS-werkgroep haar jaarlijkse weekend. We hopen dat het evenals voorgaande jaren een grootse happening zal worden. Op het weekend zullen dit jaar de thema's van het conciliair proces centraal staan:

### Vrede, gerechtigheid en heelheid der schepping

Drie heel actuele onderwerpen in een wereld waarin nog steeds mensen omkomen van honger, waarin de grootmachten trots zijn op een bereikte wapenvermindering en waarin de natuur bezig is het lootje te leggen als gevolg van onze leefwijze.

Studeer je, of ben je net afgestudeerd, heb je het ouderlijk huis verlaten en heb je wel of geen baan, of woon je gewoon "op kamers", dan ben je van harte welkom. Het programma ziet er veelbelovend uit en biedt voldoende ruimte en tijd voor ontmoeting, gezelligheid en andere noodzakelijke ingrediënten voor een geslaagd weekend.

Het weekend zal gehouden worden in een kampeerboerderij in Wierden. Je kunt je opgeven door f 25,- over te maken op postbankrekening 5021713 t.n.v. ANS-werkgroep, Reijmerweg 48 te Renkum. De andere f 25,- kan bij aankomst worden voldaan. Na je aanmelding ontvang je nog verdere informatie omtrent juiste tijd en plaats enz.

Mochten er nu al vragen zijn, schrijf dan een briefje naar bovenstaand adres of bel 08373-18747.

Je aanmelding moet uiterlijk 25 maart binnen zijn!

Hopelijk mogen we je begroeten op het weekend.

Namens de ANS-werkgroep,

Wessel Baptist

### Gemeenten opgelet!

Van een aantal gemeenten ontvang ik nu regelmatig het gemeenteblad. Van andere gemeente krijg ik het via het Unieburo. Maar van veel gemeenten heb ik het blad nog niet gekregen.

Ik houd niet van namen noemen. Maar gemeenten waarvan de naam begint met een B en een T blijven allemaal ingebreke; en onder de gemeenten met een W, een N en een K laat de meerderheid het nog afweten.

Waarom zou u uw blad opsturen? De lezers van DC zijn erbij gebaat; het dient de onderlinge achting en verbondenheid; en in uw eigen gemeente vindt men het vast ook leuk om een keer in DC genoemd te worden.

Mijn adres? Damhertstraat 66, 7315 GE Apeldoorn.

Namens de 2000 abonnees van DC bij voorbaat dank.

HL

### Zendingsdag

De traditionele Wereldwijde Zendingsdag van de EZA wordt dit jaar niet meer op Hemelvaartsdag in Amsterdam gehouden. Om diverse redenen vindt deze presentatie van evangelische zendingsorganisaties nu plaats in Barneveld op zaterdag 28 oktober.

Nadere inlichtingen bij de organisatie: Mereveldlaan 89, 3454 CC De Meern.

### Conciliair Proces

De Evangelische Hogeschool organiseert op zaterdag 25 februari a.s. een studiedag over het conciliair proces. Hoofdsprekers zijn drs. R.H. Matzken en drs. C.C. Stavieu. De bijeenkomst vindt plaats in het gebouw van de ESJ, Grote Haag 23 te Amersfoort, van 10.00-16.00 uur.

Vooraf telefonisch aanmelden dient te gebeuren op 033-621731.

nieuwe ontvangen.

Voor iedere deelnemer moet een apart formulier worden ingevuld; men kan dus niet op een formulier ook de huisgenoten vermelden.

Inschrijving dient te geschieden vóór 30 april 1989.

Indien de aanmelding later wordt ingezonden wordt een toeslag op de deelnemersprijs berekend.

## Gemeente-analyse Assen

Om een goed beeld te krijgen van diverse ontwikkelingen in onze gemeente worden in Assen voorbereidingen getroffen voor een gemeente-analyse. Uitgangspunt is door onderzoek te komen tot een doelstelling voor de toekomst.

Naast vergelijkingen van reeksen jaarcijfers zullen ook het ledenbestand en de mutaties daarin onder de loupe worden genomen.

Enquetes worden als aanvullende mogelijkheid overwogen.

OPROEP: wanneer u ervaring hebt met gemeente-analyse in een of andere vorm, willen wij graag van uw kennis gebruik maken. Voorbeelden van de gevolgde methode, vragenlijsten, computerprogramma's of simpele tips: alles is welkom. Wij zouden het bijzonder op prijs stellen, als u ons op weg kunt helpen.

U kunt contact opnemen met A.J.J. Middelkamp, Kennemerland 44, 9405 LK Assen. Telefoon 05920-56195 (na 20 uur).

### Landelijke conferentie / van voorgangers

De broederschap van Baptisten Voorgangers hoopt op maandag 10 en dinsdag 11 april voor haar jaarlijkse conferentie bijeen te komen. De plaats zal op nieuw 'De Nieuwe Oorsprong' te St. Nicolaasg. zijn. Een persoonlijke uitnodiging volgt binnenkort, maar gelieve deze twee dagen reeds in de nieuwe agenda te reserveren!

Het vorige jaar ging het om 'collegialiteit', wat zoveel wil zeggen als 'je hoort bij elkaar en hebt elkaar nodig'. Wij houden dat de gemeenten ook geregeld voor. Voor onszelf geldt het niet minder, we hopen dat in april weer in landelijk verband te beleven. Nog afgezien van het programma is het belangrijk elkaar te ontmoeten en samen nieuwe inspiratie te ontvangen. Daarom nu alvast van harte uitgenodigd!

N.A. van der Leer, Roemer Vischerstraat 11, 7552 NE Hengelo (O) - sekr. Broederschap -

### Publiciteits Commissie

De Publiciteits Commissie is door de Commissie der Unie uitgebreid met de benoeming van br. H.G. de Winkel.

Op 25 januari 1989 vergaderde de Publiciteits Commissie in nieuwe samenstelling.

Zij bestaat nu uit de brs. Y. Horjus, voorzitter, E.J. Huizing, A. van den Hoef en H.G. de Winkel.

In de vergadering werd besloten dat br. De Winkel het sekretariaat zou overnemen van br. Van den Hoef.

H.G. de Winkel

### Aanmeldingsformulieren Budapest

Op de Algemene Vergadering te Enschede werden alle beschikbare aanmeldingsformulieren voor het EBF-Congres, 26-30 juli 1989 in Budapest, reeds meegenomen.

Inmiddels zijn er op het Uniebureau

## Konijntjes (1)

De fabel, die uit de pen van br. Louwerse op de voorpagina van "De Christen" verscheen, roept bij ons de vraag om nadere uitleg op. We nemen niet aan, dat fabels zonder bedoeling in ons weekblad komen. We kunnen ons ook niet voorstellen, dat dit verhaal als blad-vulling fungeert. Het zal zeker met een boodschap naar de lezers toe geschreven zijn.

Maar niet alle lezers begrijpen deze boodschap, niet ieder heeft dezelfde fijne neus. En we willen ook niet klakkeloos vertrouwen op eigen interpretatie. Dat zou wel eens helemaal fout kunnen zijn.

We hebben daarom behoefte aan een verklaring over de achterliggende bedoeling. We willen graag meer duidelijkheid, liefst heldere taal en open vizier, zodat mensen elkaar aan kunnen kijken.

Deze bladzij in "De Christen" kwam bij ons over als een zwarte bladzij, als een donkere, troebele, ondoorzichtige pagina. Daarom br. Louwerse, verklaar u nader: "Wie zijn de witte, wie de grauwe konijntjes, wie zijn de vossen, wat is goed en wat is vreemd voedsel? Wat moeten we ons voorstellen bij "clubhuizen" en waarom moeten de woorden "eerste behoefte" met hoofdletters geschreven worden, volgens u?" Want we nemen aan, dat u niet klakkeloos iemand anders citeert!

We hopen, dat u de vragen niet naar ons terugspeelt, maar echt, eerlijk en duidelijk zult antwoorden.

In afwachting,

Martin en Ella Germeraad,  
Drachten

## Konijntjes (2)

Met verbijstering heb ik het voorpagina artikel van 2 febr. j.l. gelezen. Wat geeft de schrijver het recht om ons Baptisten in de delen in witte konijntjes en vossen. Moeten mensen die van mening verschillen over een aantal zaken vergeleken worden met vossen die zelfs de dood van witte konijntjes op hun geweten hebben?

Ik voel mij beledigd.

P. de Boer-Koning,  
Eefde

## Konijntjes (3)

Alle Unie-baptisten verlangen naar vrede in onze Unie-gemeenschap, daarvan ben ik overtuigd. Vrede in de zin van: onderlinge liefde, achting en samenwerking. Dat betekent ook: aanvaarden van elkaar en - binnen bepaalde grenzen - van elkaars opvattingen. De moeilijkheid zit 'm in het bepalen van die grenzen....

## SPELREGELS

Voor het plaatsen van ingezonden brieven in de rubriek "Lezers aan het woord" gelden de volgende "spelregels".

- De brieven moeten kort en zakelijk zijn en ook:
- met duidelijke argumentatie
- bijdrage leverend aan gedach-  
tenvorming
- opbouwend van toon zijn
- voorzien zijn van naam en adres
- zo mogelijk getypt ingeleverd

De redactie behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten. Daarover en over het wegens ruimte-gebrek niet-plaatsen kunnen wij niet corresponderen.

Aan die vrede zal het artikel "Kerk der dieren" in De Christen van 2 februari 1989 helaas niet meewerken. In het verhaal hebben de witte en de grauwe konijntjes hun eigen betekenis; ook de vossen, de clubhuizen, het reform-Eerste Behoeftte - winkeltje en de verschillende soorten voedsel.

Uit de gelijkenis blijkt wel duidelijk de mening van de schrijver. Daar zou minder op tegen zijn als hij man en paard genoemd had, inplaats van konijntjes en vossen. Dan konden zij die menen hiermee bedoeld te zijn zich verweren. Als ze het nu doen, kan er gezegd worden: "Zo bedoelde ik het niet" of: "Zie je wel? wie de schoen past...."

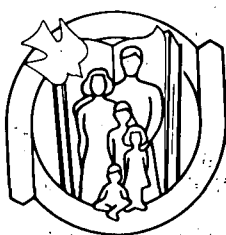
Dit is niet de manier om de onder ons levende problemen te bespreken.

Ons weekblad mag geen strijdperk worden om de polarisatieproblemen te beslechten. En helemaal niet middels op allerlei wijzen uit te leggen beeldspraak.

In mijn in De Christen van 29 december 1988 opgenomen stukje (Ruimte, 6), keurde ik het misbruik van ons blad af. Dat doe ik weer, nu dit misbruik "van de andere kant" komt.

Hoogeveen, H. DE VLAS

(Bovenstaande reacties zijn inmiddels door-  
gestuurd naar br. Louwerse, zodat hij hierop het-  
zij persoonlijk hetzij via ons blad kan reageren).



G.B.S. gemeentezaak

## Bronnen.... (Gen. 26, Joh. 4)

om het water  
streden de nomaden  
om de bronnen voor hun vee  
geschiedenis in notedop  
konstant de strijd  
te overleven  
van toen tot deze dag

ziek is de aarde  
en ziek is de zee  
ziek zijn de stromen  
en ziek is het vee  
verziekt de gedachten  
van hoofd tot zool  
door lusten en listen  
volkomen beroofd  
geplunderd de wouden  
vergiftigd de grond  
en hebzucht zegt lachend:  
'na ons komt de vloed'  
de strijd om de schatten  
van water en land  
gaat dodelijk verder  
en de hebzucht lacht  
'het leven is goed'

een eenzame vrouw  
is op weg naar de bron  
ze vindt er het levende water  
want Jezus zit daar  
en wijst haar de weg  
zij drinkt en geneest  
ze rent naar het dorp  
en straks is het feest

Waar Jezus is  
worden dromen werkelijkheid  
dromen van vrede, gerechtigheid  
en de hele schepping gaat zingen  
bij de bron, aan de stroom en de zee  
van Gods barmhartigheid.

658

## Een miljoen N.T.-en naar Rusland

**Sovjetunie** - Op 13 januari overhandigde Anne van der Bijl, voorzitter en oprichter van de stichting Kruistochten, in het Danilov-klooster officieel de eerste Nieuwe Testamenten van 'Project 1 Miljoen' aan archimandriet Tichon. In zijn rede sprak Tichon namens de Orthodoxe christenen zijn dank uit voor de gift van 1 miljoen NT'en. Hij vergat daarbij niet te melden dat de Russisch Orthodoxe Kerk een behoefte heeft aan wel 50 miljoen bijbels!

Tijdens zijn toespraak bij de plechtige overhandiging van de eerste exemplaren van 'Project 1 Miljoen' in het Danilov-klooster, zei Anne van der Bijl dat er naar gestreefd wordt in maart de tweede vrachtauto met 100.000 NT'en naar Moskou te laten vertrekken. Vervolgens is voor elke maand minstens één vrachtauto gepland, zodat vóór het eind van het jaar alle NT'en aan de Russisch Orthodoxe Kerk (ROK) zullen zijn overgedragen. De NT'en zijn een gift ter gelegenheid van het duizendjarig bestaan van de ROK. (Kruistochten)

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

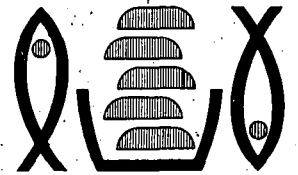
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Hetzij wij dan leven,  
hetzij wij sterven,  
wij zijn des Heren"*  
Rom. 14:8

In deze volle zekerheid is van ons  
heengegaan onze broeder.

**Arend de Vries**

op de leeftijd van 88 jaar

9 januari 1989

Baptistengemeente Enschede

*"En die gereed waren, gingen met  
Hem de bruilofszaal binnen"*  
Matth. 25:10

De Heer nam geheel onverwacht uit  
ons midden weg broeder

**Gerrit Koning**

Wij zullen hem erg missen

Baptistengemeente Emmeloord

*Jezus zeide: "Ik ben de opstanding en  
het leven; wie in Mij gelooft zal leven,  
ook al is hij gestorven"*  
Joh. 11:25

In volle zekerheid van zijn geloof is in  
zijn Heer en Heiland ontslapen mijn  
innig geliefde man

**Gerrit Koning**

\* 15-8-1933 † 2-2-1989

Hotske Koning-Kooistra

8302 GJ Emmeloord  
Faddegonstraat 70

Het uniebureau is telefonisch bereik-  
baar op nummer 284457 en 284494.  
Bovendien is nu een antwoordapparaat  
op het telefoontoestel aangesloten zo-  
dat u uw mededelingen of verzoeken  
ook kunt inspreken op tijden waarop de  
medewerkers niet bereikbaar zijn.

## VAKANTIE

### NATUURPARK

#### "FRÄNKISCHE SCHWEIZ" BAYERN

Kalkrotsgebergte, unieke flora, 650  
km van Groningen; 620 km van Arn-  
hem - een ongerept natuurgebied (50  
x 60 km).

- \* Gasthöfen
- \* Pensions
- \* Camping
- \* Vakantiewoningen
- \* Part. kamerverhuur
- \* Kampeerboerderijen

Vriendelijke prijzen.

120 km prachtige gemarkeerde wan-  
delwegen, zwembad 24°, hengelmo-  
gelijkheden.

Inf.: Städtisches Verkehrsamt, 8551  
Waischenfeld (Dld.) 09202-1088.  
Joh. Bijmolt, Acacialaan 41, Win-  
schoten - 05970-12839.

Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakan-  
tieweken met boottocht, excursies,  
gezellige avonden enz. Mogelijkheid  
tot halen en brengen bij meerdere  
personen uit één plaats of streek. 1 en  
2 p.k. met douche/toilet.  
**Voor vak. folder en inl.:**  
Huisterheide 7, 8521 NC St. Nico-  
laasga. Tel. 05134-2341.

## Wat zou u antwoorden?

- Dochter van 5 jaar is hard op de knieën  
gefallen. Vraagt ze:  
"Heeft de Here God nu ook zeer?"  
"Hoe bedoel je dat?"  
"Nou, als Hij in je hart woont en je valt  
hard, dan valt Hij toch ook hard? Heeft  
Hij nu ook zeer?"

- Zoon van 4 jaar: "De Here God is zo  
groot als de hele wereld hè?"  
"Ja jongen".  
"Maar past Hij dan toch in mijn hartje?"  
Hoe past Hij dan in mijn hartje, mam?"

- "Je mag alleen aan de Here God bid-  
den, hè?"  
"Ja, inderdaad."  
"Maar wij bidden toch ook naar Je  
zus?"

- De juffrouw vertelt, dat er een kindje in  
de stal is geboren. Daar interrumpeert  
zoon met de opmerking dat dat niet  
waar is: "Want dat kindje is de Here  
Jezus en die woont niet in de stal, maar  
in mijn hart".

Hannah op 't Land

(Overgenomen uit "Rank", het blad van de ge-  
meente Utrecht-Noord).

### de boom

hij was zeer slank  
steeg steil omhoog  
keek neer op beuk en eik  
wie was aan hem gelijk?  
hij ratelde verheven  
bewonderde zijn leven  
boog lenig met de winden  
bewoog zich als een hinde  
maar schaduw en beschutting  
aan pelgrims bood hij niet  
hij klom ver weg - te hoog  
zijn hout was veel te licht  
voor een soliede bouwer  
en eenzaam stond hij daar  
als teken, een symbool  
omdat hij nimmer werkelijk boog  
hij eindigde in klompen  
en beuk en eik staan nu te pronken  
in huis, in zaal en kerk als toog  
als tafel of als stoel  
en dieneñ zo de eeuwen.

658

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe huisnummer en postcode  
van br. W.J. Moederzoon, penning-  
meester van de baptistengemeente  
Amsterdam West is J. Huizingalaan  
701, 1066 VE Amsterdam.

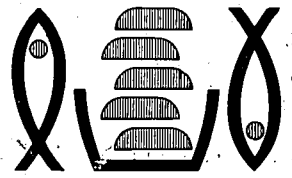
## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Baptisten in beweging

B. LOUWERSE

Ik had een afspraak met de Commissie voor de Opleiding. Ik was nog Hervormd op papier, maar reeds "baptistisch gedoopt" en had in het buitenland veel evangelicale Baptisten ontmoet. Voorgoed terug in Nederland zocht ik aansluiting bij de Unie van Baptisten. Een dode orthodoxie, de moderne theologie en haar gevolgen alsmede mijn verblijf in het buitenland hadden mij doen vervreemden van mijn kerk. Ik wachtte in de hal van de 'Vinkenhof' op een eerste officiële ontmoeting met Nederlandse Baptisten.

Er passeerde een student. Met een verheerlijkt gezicht, of dat hij zojuist via de post een originele brief van Paulus had ontvangen droeg hij "Hervormd Nederland" bij zich. Verderop in de hal deelde hij met een studiëgenoot, de zojuist ontdekte waarheden uit zijn lijfblad, als een volleerd propagandist. Ik kende die taal. Zijn denkwereld was mij niet vreemd. Het was dat denken en die taal waarom ik mijn kerk ging verlaten.

Verbouwereerd keek ik de student na. Zonder dit te beseffen was deze vluchtige ontmoeting een historische gebeurtenis. Beiden vertegenwoordigden een deel van onze gemeenschap. Beiden waren in beweging en de ontmoeting gaf herkenning en bevreemding.

In onze gemeenschap bewegen zich "oer-baptisten" in de richting van de grote kerken. Sympathie voor en hang naar de eucumene klinkt weer door. Meedoen met de 'grote broers' is belangrijk. In meer of mindere mate is er een openheid voor het modern theologische denken; een mens moet met zijn tijd mee. Anderzijds is er volop traditie en onbeweeglijkheid, waarin bijvoorbeeld geen plaats is voor 'Opwekkingsliederen', lofprijzing of een creatief omgaan met de liturgie. Voor sommigen werd onze gemeenschap te beklemmend. De voornoemde student is inmiddels Hervormd geworden. Hij is niet de enige.

Ook de evangelicalen onder ons zijn in beweging. Velen van hen zijn bevrijd uit een traditionele, modern-theologische, dode kerk (zoals zij dat ervaren) en vonden bij ons een nieuw geestelijk thuis. Zij zijn duidelijk niet-eucomenisch, vanwege de slechte ervaring met de eucumene in het verleden. De Bijbel aanvaardden als "Woord Gods", volstrekt betrouwbaar en gezaghebbend, was voor hen een bewuste keus, die gevolgen kreeg in kerklidmaatschap, familierelaties etc.

Velen van hen bewegen zich voort en ontdekken het charismatische. De starheid die zij hier en daar tegenkomen herinnert hen aan de dode orthodoxie. Daar zijn zij vandaan gegroeid. Men wil overigens niet uitkomen bij de Pinksterbeweging of charismatische beweging. De excessen uit het verleden staan nog helder voor ogen. Er is een groeiende behoefte aan spontane beleving, een radicalere prediking, levensheiliging in een gemeente, die meer vanuit de gaven funktioneert en een krachtiger getuigenis laat horen.

Dit 'in beweging zijn' is niet exclusief. Je vindt dit in andere kerken ook wel. Sommigen zullen deze twee-deling te simpel vinden of niet zo duidelijk te onderscheiden. Anderen beschouwen de beide bewegingen als slechts randverschijnselen en zien in het midden de grootste groep Baptisten haar plaats behouden.

Hoe je hen ook wilt benoemen, welke karakteristieken men opsomt, of elkaar toedicht, ik signaleer denkwerelden onder ons die in beweging zijn. Ze bewegen zich in verschillende richtingen. Toch geven bijna allen te kennen bij elkaar te horen en elkaar te willen vasthouden. Dat omgaan met elkaar verliep vroeger anders dan nu. Over tien jaar zal dat weer anders liggen dan nu, want we zijn in beweging. Niemand kan zeggen hoe dit proces verloopt. Het gebeurt los van onze unie-structuren en ook los van de 'buiten-parlementaire' organen.

Veelal wordt dit proces gevoed van buitenaf.

Het doel van de Unie om o.a. onder haar leden liefde, achting en samenwerking te bevorderen zal elke keer opnieuw handen en voeten gegeven moeten worden op een wijze, die de diverse bewegingen ons aanreiken.

## VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met H. Bijleveld

Pag. 3  
Gesprekken met God

Pag. 4  
Maranatha?

Pag. 5  
Wereldwijd

Pag. 6  
De maaltijd van de Heer

Pag. 7  
Geld komt binnen, genoeg?



H. Bijleveld, Apeldoorn

## HEBBEN WIJ DE HERE GOD ALTIJD NODIG IN ONS LEVEN?

*Dat is een vraag naar onszelf toe. Nu kun je wel heel stellig beweren dat het natuurlijk zo is dat we de Here God altijd nodig hebben maar hoeveel maken we daarvan waar in ons leven? Hoe sterk zijn we ons dat bewust, iedere dag?*

*Elke gemeente kent wel mensen die ooit heel duidelijk zijn begonnen in vertrouwen op en overgave aan de Here God en die dan, als de omstandigheden van hun leven zich wijzigen het geloven en de gemeente voor gezien houden.*

*In het tweede boek van de Kronieken begint het twaalfde hoofdstuk als volgt: "Toen Rechabeam zijn koninklijke macht stevig gevestigd had en sterk geworden was, verliet hij de wet des Heren en geheel Israël met hem". Nu was deze zoon van koning Salomo toch al niet zo'n trouw gelovige maar als hij dan denkt zichzelf wel te kunnen redden gaat meteen alles overboord en verlaat hij de wet des Heren.*

*Dat lijkt steeds weer een kritiek moment te zijn in een mensenleven, dat moment waarop je je heel sterk voelt en je van jezelf denkt niet meer om te kunnen vallen, zo stevig ben je gevestigd!*

*De apostel Paulus ziet die sterke momenten in zijn leven niet zo zitten; hij roemt liever in zwakheden want hij deed de ontdekking dat genade belangrijker is, want de kracht openbaart zich eerst ten volle in zwakheid, en, als ik zwak ben, dan ben ik machtig! (2 Korintheërs 12:9 en 10).*

*Zwak zijn heeft te maken met je opstelling tegenover de Here God. Het heeft te maken met afhankelijkheid, met het weten Hem altijd nodig te hebben.*

*Rechabeam had zijn macht gevestigd en was sterk geworden en toen kon hij het zelf wel maar dat bleek een vergissing.*

*Een mensenkind kan wel denken dan een eigen weg te kunnen gaan zoals Rechabeam dat dacht maar die kwam er al snel achter dat het zo niet gaat want de profeet van de Here God kruist zijn levenspad.*

*Nee, voor die geweldige sterke momenten in het eigen leven en denken kunnen we beter wat oppassen daar komt niet zoveel goeds van, dan is de weg van de apostel Paulus een betere weg, maar ja, hij zei het ook al: "Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus navolg. (1 Korintheërs 11:1).*

De stuurgroep organisatie unie (SOU) is reeds geruime tijd bezig met de uitwerking van twee "speerpunten", te weten:

- "Nieuwe visie op de Algemene Vergadering" en
- "Nieuwe visie op het financieel beleid"

Over de AV is reeds een vruchtbare studie bijeenkomst gehouden, terwijl over de financiën overleg is geweest met een deskundige.

Wij menen dat nu de gemeenten moeten worden ingelicht en in de gelegenheid gesteld moeten worden om mee te denken en te praten.

De SOU wil u graag mee laten doen door "open bijeenkomsten" te organiseren in de gewesten. Om deze bijeenkomsten zo effectief mogelijk te laten verlopen kunnen we **niet meer dan 3 á 4 personen per gemeente** de gelegenheid bieden deze vergaderingen te bezoeken. Betrokkenheid bij een andere opzet van de AV en bij de financiën is zeker wenselijk.

Het doel van deze bijeenkomsten is het inzicht over de "speerpunten" te verdiepen door naar elkaar te luisteren en meningen te formuleren.

Door het geven van informatie over nieuwe visies en door het voorleggen van stellingen hopen wij een discussie op gang te brengen.

De kans, om uw invloed ten aanzien van toekomstige AV's aan te wenden, wordt u bij deze geboden.

De meningen, ideeën, suggesties en opmerkingen van deze bijeenkomsten zullen door de SOU worden verwerkt tot voorstellen.

Het resultaat van deze bijeenkomsten moet zijn een AV waarin **inspiratie, ontmoeting en efficiënt zaken doen** op een juiste wijze worden gerealiseerd.

Door samen over deze zaken na te denken, hopen wij ons "baptist zijn" duidelijker gestalte te geven.

De leiding van God hebben wij hierbij zeker nodig.

Uw voorbode wordt op prijs gesteld.

De data van de bijeenkomsten, in de kerkgebouwen, zijn:

1. Friese bond, donderdagavond, 23 februari te Sneek
2. IJsselgewest, woensdagavond, 15 maart te Deventer
3. Oost-Overijssel, vrijdagavond, 10 maart te Hengelo-'t Venster
4. Zuidoost-Drenthe, donderdagavond, 23 februari te Emmen-de Bron
5. Groninger bond, dinsdagavond, 7 maart te Hoogezand-Beukemastraat
6. Noordwest Ned., zaterdagmiddag, 4 maart te IJmuiden
7. Zuid en West Ned., zaterdagmorgen, 4 maart te Dordrecht

Namens de stuurgroep organisatie unie,

J. BOS, secretaris  
Kerkstraat 301  
9603 AJ Hoogezand

## Bijbelgenootschappen participeren nu in Chinese bijeldrukkerij

De nieuwe Vriendschapsers in Nanjing, de bijeldrukkerij in China waar dit jaar al meer dan een half miljoen bijbels gedrukt zijn, is omgezet in een aparte B.V. met een eigen raad van commissarissen, waarin ook twee vertegenwoordigers van de Wereldbond van Bijbelgenootschappen zijn gekozen.

Tot nu toe stond deze bijeldrukkerij onder toezicht van het bestuur van de Vriendschapsstichting, een welzijnsorganisatie die opgericht is door Chinese christenen. De bijbelgenootschappen stelden het machinepark ter beschikking.

De nieuwe structuur bleek nodig, omdat de drukkerij een veel grotere vlucht heeft genomen dan oorspronkelijk verwacht werd. Bovendien breidde het werk van de Vriendschapsstichting zich de laatste jaren sterk uit, waardoor de bestuursleden overbelast werden. Gekozen is voor een organisatievorm onder een Chinees-buitenlands

bestuur, waardoor de bijbelgenootschappen niet langer de helpers zijn, maar participanten zijn geworden in onze drukkerij.

Voorzitter van de raad van commissarissen werd Han Wenzao, de algemeen secretaris van de Vriendschapsstichting.

Namens de Wereldbond van Bijbelgenootschappen werden benoemd ds. Chan Y. Choi, de regionale secretaris voor Azië en de eilanden van de Stille Zuidzee inclusief Australië en dr. I-Jon Loh, vertaalcoördinator voor dat gebied. Beiden wonen in Hongkong.

Denken jullie aan het  
ANS-weekend?

7 - 9 april

bel voor informatie: 08373-18747

# Gesprekken met God (3)

*God riep hem uit de braamstruik toe: Mozes, Mozes!  
En hij antwoordde: Hier ben ik.  
Exodus 3:4*

*Is bidden alleen maar een gesprek met jezelf of is het een gesprek met een Ander? De meesten van ons zullen moeite hebben om hierin een serieuze vraag te ontdekken. We zullen antwoorden: uiteraard richten we ons in het gebed op een Ander, op God. Zo zal het in de praktijk van het bidden ook wel gaan. Maar we weten ook, dat er velen zijn, die in het gebed met zichzelf in gesprek zijn. Zij zeggen: het gebed is in wezen een zich-verdiepen in zichzelf. De hoogste vorm van gebed is het denken. Wie bidt, die voert in zijn binnenste een gesprek met zichzelf.*

Er zijn er ook; die in hun gebed niet spreken met een Ander, maar tot anderen. Zij misbruiken het gebed om hun boodschap over te brengen aan andere mensen. Zo herinner ik mij van jaren geleden een gebed van een ouderling, die door middel van zijn gebed de gemeentelieden opriep om hun vrijwillige bijdrage te verhogen. Dit laatste is mis-schien nog wel te aanvaarden, want in zulke gebeden om andere mensen aan te spreken, gebeuren wel kwalijker zaken.

Toch zal, als het goed is, ieder gebed een gesprek moeten zijn tussen de gelovige en God. Er zal van een ONTMOETING sprake moeten zijn. Het derde gebed in deze serie, waar we onze aandacht op willen richten, is dat van Mozes. De beschrijving vinden we in Exodus 3.

## Ontmoeting

Het leven van Mozes is op merkwaardige wijze verdeeld in drie perioden. Iedere periode bedraagt veertig jaren. De eerste periode brengt Mozes door als prins aan het hof van Farao. De tweede als herder in Midian. De derde als redder van zijn volk uit Egypte. Exodus 3 is de overgang van de tweede naar de derde periode uit het leven van Mozes en inmiddels is hij tachtig jaar oud.

Mozes is met de kudde van zijn schoonvader diep de woestijn ingetrokken op zoek naar de beste weidegronden. In de eenzaamheid verschijnt hem een engel van God als een vuurvlam uit een braamstruik. Tot zijn grote verwondering ziet hij een braamstruik branden; maar het verteert niet. Dan vindt de ontmoeting plaats: God roept hem vanuit de braamstruik toe: Mozes, Mozes! En hij antwoordt: Hier ben ik. Mozes leert, dat er een enorme afstand bestaat tussen God en de mens. Hij mag niet dichterbij komen en als teken van eerbied moet hij zijn schoenen uittrekken. De plaats, waarop hij staat, is door de persoonlijke aanwezigheid van God, tot heilige grond gemaakt. God maakt zich bekend aan Mozes: Ik ben de God van je voorvaders. God ROEPT, God MAAKT ZICH BEKEND en er volgt een echte ONTMOETING.

God maakt zijn zorg over Israël aan Mozes bekend en dat Hij zijn volk door middel van Mozes zal bevrijden. Het is een echt gesprek tussen God en Mozes. Er

GEBEURT wat. Ondanks de heiligheid van God en de kleinheid van de mens Mozes LUISTEREN ze wel naar elkaar. Ze nemen elkaars argumenten uiterst SERIEUS. Het gesprek tussen beiden is er helemaal op gericht, dat Mozes, in BEWEGING zal komen. Mozes wordt bruikbaar gemaakt voor het werk van zijn God.

## Er gebeurt wat

De diep ingrijpende ontmoeting van Mozes met God heeft het leven van Mozes bepaald. Ook op andere plaatsen in Exodus zien we Mozes in gesprek met God. Steeds weer de echte ontmoeting met een Ander. Steeds gebeurt er wat. Bijvoorbeeld de strijd tegen Amalek (Exodus 17:8vv.). Het volk strijdt in de vlakte onder aanvoering van Jozua. Mozes staat op de heuvel en de staf van God, die hij ontvangen heeft bij de eerste ontmoeting, is in zijn hand.

Als Mozes die staf ten hemel heft, dan moeten we daarin niet iets zien van bijgelovigheid. Het is geen toverstaf, waarmee op magische wijze over het volk wordt beslist. Als het ware herinnert Mozes God aan zijn vroegere zegeningen: Heer, U heeft toch, toen ik deze staf ophief, de plagen over Egypte doen komen om uw volk te bevrijden; U heeft toch, toen ik deze staf ophief, de wateren van de zee doen terugvloeien om uw volk een doortocht te banen. Dat heeft U toch niet gedaan om ons nu door Amalek te laten omkomen?

In de echte ontmoeting met God GEBEURT er wat: de strijd tegen de Amalekieten wordt gewonnen.

## Gebedsleven

Een ander moment uit het gebedsleven van Mozes vindt plaats in de geschiedenis van het gouden kalf (Exodus 32). Als Gods toorn zich tegen het volk wil keren, dan pleit Mozes met al zijn kracht voor hen. In de echte ontmoeting met God gaat Mozes zelfs zover, dat hij God voorstelt om hem maar uit het boek te schrappen, als het volk maar behouden blijft. Hier zien wij de middelaar van het Oude Verbond als heenwijzing naar de Middelaar van het Nieuwe Verbond, Jezus Christus, die zich gaf als offer, waardoor verzoening wordt gedaan voor de zonde van de wereld.

In Exodus 33: 11 lezen we van Mozes: 'De Heer sprak met Mozes heel persoonlijk, zoals iemand met zijn vriend'. Als Mozes veertig dagen en veertig nachten op de berg heeft vertoefd in de tegenwoordigheid van God, dan glanst zijn gezicht, omdat hij met God gesproken heeft. Geen wonder dat iemand, die zo de omgang met God kent, dieper dan anderen in het wezen van God indringt. De naam Jahwe wordt aan Mozes geopenbaard: 'Ik zal zijn, die Ik zijn zal'. Dat wil zeggen: vertrouw maar op Mij, dan zal het wel blijken wie Ik ben. Het is een naam die tot vertrouwen opwekt en die aanduidt, dat men met God nooit bedrogen uitkomt.

## Tenslotte

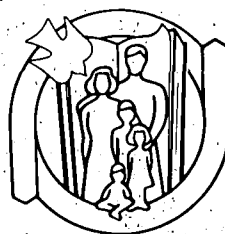
Mozes, de bidder uit het Oude Testament, kent de verborgen omgang met God. In de echte ontmoeting met God zijn hem de heilsgeheimen bekend gemaakt. Hij bidt tot een persoonlijk God. Er vindt gesprek plaats tussen twee partners.

De middelaar van het Oude Verbond wijst heen naar de Middelaar van het Nieuwe Verbond. Zoals Mozes bad voor zijn volk, zo bidt Jezus in Johannes 17 voor zijn leerlingen. In de echte ontmoeting met Zijn Vader gebeurt er wat. Mozes werd voorbereid op zijn taak om zijn volk te bevrijden, zo wordt Jezus voorbereid op zijn opdracht om mensen te verlossen.

In navolging van Mozes en Jezus worden mensen vandaag opgeroepen om niet alleen met zichzelf in gesprek te zijn, maar zij mogen zich richten in hun gebed tot God, die zegt: VERTROUW OP MIJ!

In zo'n gesprek mag een echte ontmoeting tot stand komen en er gebeurt wat.

KMG



G.B.S. zaak van hart  
en hoofd

# Maranatha?

Bij de uit Oost-Europa afkomstige Joden worden veel grappes verteld over de domme mensen uit Chelm. Dikwijls hebben die grappes echter een dubbele bodem zoals dit volgende. Een man is op reis met zijn zoon en komt in Chelm. Het valt de vader op dat de mensen sinds zijn laatste bezoek buitengewoon godsdienstig zijn geworden. De mannen hebben baard en pajes (haarlokken) laten staan, iedereen draagt een kleding met rituele kwasten en velen lopen op straat met hun gebedsmantel om. Overal staan mannen te bidden en te zingen. Vader en zoon zijn diep onder de indruk van zoveel religieusiteit. Want ook in de winkels en bij de mensen thuis komen ze hetzelfde tegen.

De volgende dag komen ze op hun wandeling voorbij het plaatselijke tehuis voor zwakzinnigen en besluiten ook daar eens binnen te gaan. Ze vinden daar grote rust. Er is maar één patient. Als ze de man gaan bezoeken blijkt het een beschaafd, ontwikkeld en vriendelijk mens te zijn. Nadien vragen ze aan de directeur van het instituut: "Waarom hebt u nu juist deze man opgenomen?" Antwoordt de directeur: "Waarom zouden we niet? Deze man gelooft écht aan God!"

Ik kan het niet helpen, maar bij veel wat ik lees en hoor moet ik aan dit verhaaltje denken. Onlangs vatte dr. S. Gersen het zó samen:

*"Geen kwaad woord over de inzet voor gerechtigheid, vrede en de gezondheid van het milieu. Maar wel vanuit de ontspanning van het geloof dat de toekomst niet van ons afhangt en dat wij daarom de kans, de laatste kans, moeten grijpen om een wereldwijde beweging op gang te brengen die het overleven der mensheid veilig kan stellen. Wij geloven niet dat het alleen goed komt als wij mensen maar onze taak verstaan, maar wij geloven dat het werkelijk goed komt omdat wij het koninkrijk Gods verwachten. De kern van het evangelie is de belijdenis van de heerschappij van Christus en van de komst van Zijn koninkrijk. De kerk heeft werkelijk een boodschap voor de wereld, maar die bestaat niet daarin dat zij het crisisgevoel van de moderne mensheid overneemt en de toekomst in handen van de mensheid legt. Zij heeft nog altijd geen andere boodschap dan haar verkondiging die ligt in deze vertroosting: Het einde aller dingen is nabij."*

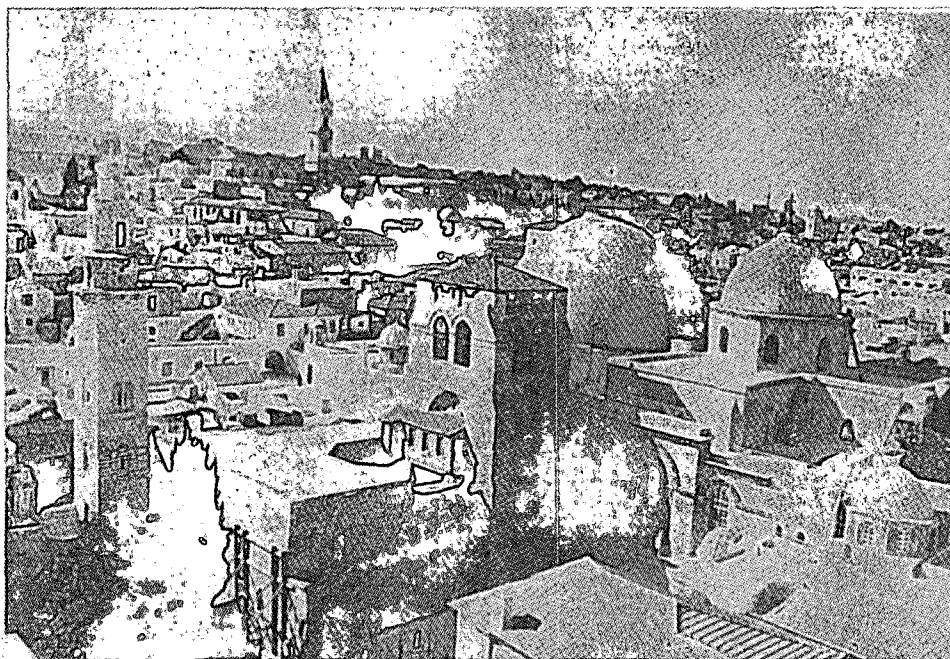
*gekomen; weest dan nuchter en waakt in de gebeden."*

*(uit "Kerkblaadje", Utrecht)*

Toen ik dit las dacht ik: Hoe komt het toch dat we dit geluid zo vaak missen?

## Taboe

Zou het niet komen, doordat er zo langzamerhand een taboe is ontstaan om te geloven in een God die in de geschiedenis, in onze wereld, kan ingrijpen? Het lijkt welhaast of er een samenzwering is die als motto heeft: "Wij verwerpen elk ingrijpen van 'buiten'; elk verschijnsel moet vanuit het heden kenbare en waarneembare verklaard worden". Dat past in het wereldbeeld van veel wetenschappers: "Buiten de aarde is geen redelijk leven, god, engel of ander schepsel. Het leven, zoals wij dat kennen is een puur aards verschijnsel". Voor mensen die zo denken zijn de meeste verhalen in de bijbel verdichte fabels. Want als er geen ingrijpen van buiten de aarde mogelijk is, dan is dat ook in het verleden zo geweest en zal dat ook in de toekomst zo zijn.



Jeruzalem, op de voorgrond de grafkerk.

De redactie van DC heeft een aantal mensen uit onze gemeenschap gevraagd om als gastschrijver een bijdrage aan ons blad te leveren. Vandaag het eerste artikel in deze reeks, door ds. Pflaum te Dordrecht. Hij schrijft over zaken die spelen tussen Israël en de gemeente.

Er was nooit een maagdelijke geboorte, opstanding of hemelvaart van Jezus. Hij zal ook nooit meer naar de aarde terugkeren. Bijna alles wat de Bijbel schrijft over de toekomst bestaat uit vrome verzinsels en wensdromen.

Ja, de schoonheid en de diepte van de Bijbel komen niet uit een inspiratie Gods voort, maar "uit het genie van de joodse geest". Want inspiratie is ingrijpen van buiten en buiten de aarde is geen redelijk leven, god.... (zie boven). Ook de staat Israël is voor veel mensen slechts toeval en ook buiten God om te verklaren, alle beloften van God in de Schrift ten spijt.

## Luisteren naar Israël

Laten we eens luisteren naar het getuigenis van Israël. Het Jodendom kent geen uitgewerkte theologie zoals vele christelijke kerken. Wat men wél gemeenschappelijk heeft is de liturgie, die een welhaast algemene geldigheid bezit. Een onderdeel daarvan vormen de geloofspunten van Maimonides uit de twaalfde eeuw. Daarin lezen we: *Ik geloof getrouw en waarachtig aan de komst van de Messias, en ofschoon hij draalt, hoop ik nochthans elke dag dat hij komt. Ik geloof getrouw en waarachtig, dat de opstanding der doden zal plaatshebben, ten tijd dat dit de wil zal zijn des Scheppers, geloofd zij Zijn naam en verheven zij Zijn roem voor altoos.*

Nog ouder is de Amida, het zogenaamde achttiengebed. De tekst die men nu gebruikt stamt uit ± 600. Luisteren we eens naar de bedes 10, 14, 17 en 15. *Blaas de grote bazuin voor onze vrijheid en steek op het teken voor het inzamelen van onze ballingen en zamel ons tezamen in, uit de vier hoeken der aarde. Gezegend, gij, Heer, die inzamelt de verstrooiden van zijn volk Israël.*

*En keer in erbarmen terug naar Jeruzalem, uw stad, en woon in haar, zoals ge gesproken hebt; bouw haar, binnenkort in onze dagen, tot een bouwwerk voor altijd, en bereid in haar snel de zetel van David. Gezegend gij, Heer, die Jeruzalem bouwt.*

*Wees welwillend, Heer onze God, jegens uw volk Israël en hun gebed en doe de dienst terugkeren naar het binnenste van uw huis, en de vuuroffers van Israël en hun gebed neem die in liefde welwillend aan.*

*De spruit van David, uw dienaar, doe snel ontspruiten en zijn hoorn verheffe*

vervolg op pagina 5

## EUROPEES BAPTISTEN CONGRES WIJZIGT HAAR PROGRAMMA

Het programma van het EBF-congres, dat deze zomer zal plaats vinden in Budapest, is voor zaterdag en zondag (29 en 30 juli) gewijzigd in verband met de toestemming, die dr. Billy Graham kreeg om in het stadion te Budapest twee massa-bijeenkomsten te houden. Ook Denton Lotz, zal bij deze gelegenheid het woord voeren.

In de directe omgeving van het sportstadion is een camping, waar zo'n 450 caravans terecht kunnen (per dag 5 DM per persoon en ook 5 DM per caravan).

Baptisten-Unies en organisaties hebben tijdens het congres volop de gelegenheid hun arbeid ten toon te stellen. De EBF verwacht een 1800 mensen uit West-Europa en een 3500 uit Oost-Europa.

## NIEUWSBLAD VOOR SOVJETBAPTISTEN

De eerste uitgave van een nieuwsblad, genaamd "Protestant", is uitgegeven door de Unie van (geregistreerde) Baptisten in de Sovjet Unie. In het vier pagina's tellende blad waren nieuwsitems,

vervolg van pagina 4

*zich door uw bevrijding, want op uw bevrijding hopen wij heel de dag. Gezegend zij, Heer, die de hoorn der bevrijding doet ontspruiten.*

### Israël nu

Voor veel hedendaagse Joden is de vraag wie de Messias is, niet interessant. Komt (met Hem) het messiaanse rijk, dáár gaat het om. Het Rijk is de legitimatie van de Messias. Israël is op weg naar dat rijk, niet door af te wachten met de handen in de schoot maar, om Keller te citeren:

*"Daarnaast staat de opvatting die door het grootste deel van het joodse volk hier te lande wordt gedeeld, namelijk, dat de messiaanse belofte niet inhoudt dat wij alles aan God moeten overlaten, maar dat ook onszelf hierin een deel toevalt".*

Veel berichtgeving over Israël houdt geen rekening met de verticale dimensie namelijk, dat er achter dit alles wel eens een God aanwezig zou zijn die bezig is zijn beloften waar te maken. In dat geval ziet men alleen maar onverzettelijke Israëli's die niet doorhebben dat wij de oplossing van het hele probleem allang in onze zak hebben. Ook Goesj Emoniem is geen afwijkend verschijnsel binnen het Jodendom; geen secte die buiten het Jodendom staat.

Hun messianisme is werkelijk heel diep geworteld in de joodse bronnen; joodse geloofspunten en idealen. Denk alleen maar eens aan Deutr. 11:24.

getuigenissen en berichten over de huidige situatie van de baptistengemeenten te lezen.

De uitgever sprak de hoop uit dat het blad alle gemeenten zou bereiken. Er bestaat reeds een maandblad van de Unie (Bratsky vestnik). In het openingsartikel van 'Protestant' staat een oproep aan de Baptisten om de kansen door glasnost en perestroika uit te buiten. Baptisten zijn nog niet ingespeeld op de nieuwe situatie. Jarenlang moesten zij functioneren binnen de strakke lijnen van de Sovjetregering.

## DE ISLAM RUKT OP

In de laatste twintig jaar zijn meer dan 45.000 westeuropeanen moslim geworden. In dat aantal zijn niet meegeteld degenen, die door huwelijk van godsdienst veranderden. In totaal leven er nu 8,5 miljoen Islamieten in West-Europa, meldt een Duits Moslimblad.

In Nederland heeft de Islam op het ogenblik zo'n 350.000 aanhangers en is de snelst groeiende godsdienst in ons land. In 1970 waren er vijf moskeeën in Nederland, tien jaar geleden waren dat er 170 en nu hebben moslims de beschikking over 230 gebedsruimten.

Baptisten met een hart voor evangelisatie zullen zich in de komende jaren

Daartegenover zijn er ook mensen als Leibowitch die menen dat je de messiaanse verwachting niet mag vermengen met politiek. De Here zal Zelf het rijk brengen.... de mens moet in deze tijd alleen de mitswot, de geboden vervullen. "Het gaat erom dat men de Torah vervult en bouwt aan een staat die trouw is aan de Torah".

### Johannes de Heer

Het zou niet goed zijn in dit artikel de naam van Johannes de Heer niet te noemen. Hij heeft in ons land velen getrouwd gemaakt met de gedachte van de wederkomst van onze Heer en ook het feit dat de rol van Israël nog lang niet uitgespeeld is. Reeds lang voor de oorlog voorspelde hij het herstel van de staat Israël. De Joden zouden terugkeren naar hun eigen historische land, zonder Christus te hebben erkend. Hij voorspelde het aflopen van de zaak en taak van de gemeente. Steeds weer wees hij op de tastbaar-werkelijke wederkomst van Jezus Christus voor zijn gemeente en voor Israël. Steeds weer nam hij het koningschap van de Here Jezus letterlijk en altijd sprak hij over de komst van een vrede-rijk. Al deze dingen had hij uit de Schrift. In veel punten heeft hij al gelijk gekregen.

### Jeruzalem

"Jeruzalem zal door de heidenen vertrappt worden, totdat de tijd van de heidenen vervuld is" (Luc. 21:24), aldus

meer moeten gaan werpen op deze bevolkingsgroep. Studie van de Islam en van diverse buitenlandse talen zal nodig zijn.

## HEVERLEE IN BAPTISTEN-HANDEN

Om uit de financiële zorgen te komen is de Bijbelschool en de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee (België) in handen gekomen van de zuidelijke baptisten in Amerika. Dr. P. Paterson van het Chriswell College, een opleidingsinstituut van de zuidelijke Baptisten in Dallas wil het gebouw in Heverlee kopen en er een Europees Evangelical Baptisten Opleiding van maken, onder Europese leiding. In het verleden vond menig in België opgeleide predikant een werkterrein binnen de Unie van Baptisten in Nederland. Nu Heverlee nog duidelijker baptistisch wordt liggen nauwere banden met de zuiderburen voor de hand.

## LOGOS II IN AMSTERDAM

De Logos II, het schip dat het vorig jaar vergane evangelisatieschip van O.M. moet vervangen, wordt op het ogenblik

vervolg op pagina 6

de Here Jezus. In 63 voor Chr. trok Pompeius Jeruzalem binnen. Vanaf die tijd heeft Jeruzalem **onafgebroken** een vreemd, heidens bestuur gehad. Tot op 7 juni 1967 wanneer Israël de oude stad veroverd en Jeruzalem weer de ongedeelde hoofdstad van Israël wordt. Het is volslagen onbegrijpelijk dat bijna de gehele christelijke wereld zwijgt nu de P.L.O. Jeruzalem heeft uitgeroepen tot hoofdstad van de Palestijnse staat. Het is triest, hoe bijna de gehele wereld zich achter de P.L.O. schaart en dat zonder enige grond.

In Zefanja 1:12 lezen we: "De Here doet geen goed en Hij doet geen kwaad". In het hebreeuwse taaleigen kan dat ook betekenen: "God doet toch niets!" Daarom moeten wij zo in de weer zijn voor de vrede in het Midden-Oosten! Daarom laten we Israël alleen staan en heffen het vingertje op. Het is goed te weten wat we doen. Daarom aan het eind van dit verhaal nog een aanhaling van Lucas 1:32v.: "Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven, **en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen** tot in eeuwigheid, en zijn koningschap zal geen einde hebben". Met Maimonides en ontelbaren na hem zeg ik:

*Ik geloof getrouw en waarachtig aan de komst van de Messias, en ofschoon Hij draalt, hoop ik nochthans elke dag dat Hij komen zal.*

G.H.W. PFLAUM

# De maaltijd van de Heer (I)

J. REILING

*Over het avondmaal wordt onder ons minder gesproken en nagedacht dan over de doop. En dat terwijl we veel vaker het avondmaal vieren dan de doop bedienen. Toch zijn er heel wat vragen die rondom onze avondmaalsvieringen gesteld kunnen worden. En in verband met het avondmaal zelf. Op verzoek van lezers van ons blad hoop ik in dit artikel en in nog een of twee voortzettingen op een aantal van die vragen in te gaan.*

Het is de moeite waard om na te gaan welke vragen er ten aanzien van het avondmaal leven en gesteld worden en welke niet naar voren komen. Daaruit valt n.l. af te leiden hoe wij in het algemeen tegen het avondmaal aankijken en hoe wij ermee omgaan.

Voor al dit laatste is van belang, want het avondmaal is niet iets om over te praten maar iets om te vieren, samen met andere gelovigen. Wij bedienen de doop, wij houden een preek of luisteren ernaar maar wij vieren het avondmaal. In een geschreven stuk als dit kunnen we dus nooit het hart van de zaak raken want dat gebeurt alleen al vierende.

Er is geen viering die wij vaker bedrijven dan het avondmaal. Het is bovendien iets wat niet alleen wij doen maar wat alle christenen doen. Tegelijk is er geen grotere verscheidenheid te vinden onder de christenen dan juist met betrekking tot het avondmaal. Onlangs gaf ik enkele colleges over dit onderwerp en knoopte daaraan voor mijzelf een uitstapje vast naar de periode na het Nieuwe Testament tot aan de middeleeuwen. Ik raakte verbijsterd door de veelvormigheid in avondmaalsvieringen die zich in de loop van enkele eeuwen had ontwikkeld. Door de reformatie en haar nazaten is daar nog weer heel wat bijgekomen.

Temidden van die enorme verscheidenheid hebben wij met onze uiterst so-

bere en bijna vormloze vieringen een heel bescheiden plaatsje.

## Vragen

In de loop van onze geschiedenis is het vaakst de vraag gesteld wie aan het avondmaal mag deelnemen en wie niet. Van oudsher hadden de meeste gemeenten het z.g. gesloten avondmaal: het was alleen open voor de leden van de eigen gemeente en voor leden van de zustergemeenten. De laatsten waren natuurlijk gasten, de eersten vormden de leden van het huisgezin en over hen had het gezin het opzicht. Tucht en avondmaal hoorden bij elkaar. Maar het heeft ook niet ontbroken aan gemeenten die een heel andere opvatting hadden. Voor hen was het avondmaal in de eerste plaats de maaltijd van de Heer en ieder die zich zijn eigendom wist, mocht eraan deelnemen. In de meeste gemeenten is de balans nu wel gegaan in de richting van deze laatste opvatting. Maar de vraag leeft nog steeds.

Veel minder dringend is de vraag wie aan de bediening van het avondmaal mag deelnemen. Het sprak altijd vanzelf dat de voorganger van de gemeente of zijn vervanger bij het avondmaal de voorzitting had. Aan zijn rechter- en linkerzijde schaalden zich gewoonlijk twee keer twee ouderlingen. Soms mochten ook diakenen mee aanzitten en bedienen. Dertig jaar geleden sprak de Commissie voor de Opleiding een student vermanend toe omdat hij, overigens op uitnodiging van de gemeente, een bediening van het avondmaal had voorgezeten; het toespreken bleef overigens zonder resultaat en de kwestie heeft haar actualiteit allang verloren. Toch is het een vraag om over na te denken, zeker wanneer wij nog eens samen met gemeenten van andere kerken het avondmaal zouden gaan vieren.

Over de vorm waarin het avondmaal bediend moet worden heeft nooit veel onduidelijkheid bestaan. De viering vindt plaats als vervolg op, soms ook als deel van de zondagmorgendienst, of als een hele avondmaalsdienst in de middag of de vroege avond. Zij omvat na begroeting van de gasten de lezing van de inzettingswoorden de dankgebeden voor brood en beker, het breken en uitdelen van het brood, het schenken en uitdelen van de wijn en aansluitend een korte periode van vrij gebed. De enige vraag

die in verband met de viering min of meer geregeld wordt gesteld is die of ook een andere vrucht van de wijnstok is toegestaan dan de wijn.

## Niet gesteld

Heel veel vragen die in andere geloofstradities heel belangrijk zijn, worden onder ons niet gesteld. Ik noem er een aantal: wat betekent 'dit is mijn Lichaam'? Waarom is er sprake van 'verbondsbloed'? Waarom brood en wijn behalve omdat de Heer dat zo heeft voorgedaan? Wat heeft het avondmaal met het Pascha te maken? Wat betekent gemeenschap met het lichaam en het bloed van de Heer? Wat voor een gemeenschap is dat? Er zouden nog wel meer te noemen zijn maar het gaat niet om volledigheid.

In al deze vragen overheeft de vraag: wat betekent het avondmaal eigenlijk precies?

## Onderzoek

Over deze omvattende vraag zal het in de volgende artikelen in de eerste plaats gaan. Voor de beantwoording zijn wij in de eerste plaats aangewezen op de berichten over de instelling van het avondmaal in het Nieuwe Testament en op de plaats die het inneemt in het onderwijs van de apostelen aan hun gemeenten. Na een onderzoek van deze teksten komen we dan bij de praktische vragen terug.

(wordt vervolgd)

## OPDRINGERIGE BITTERHEID

Reden tot bitterheid had zij zeker. Het was haar niet voor de wind gegaan. Verdriet was haar niet bespaard gebleven. De toekomst leek ook helemaal niet zonnig. Natuurlijk, foutloos was ze niet geweest. Niet elke beslissing die ze ooit nam, gaf haar nu nog vreugde. Er was bitterheid, er was wrok. Gedachten aan vergelding waren duidelijker herkenbaar dan gedachten aan vergeving. Natuurlijk laat je iemand uitspreken als zoiets naar buiten komt. Maar dan? Ik vroeg: hoeveel wrok is er in uw hart? Het antwoord was ontwapenend eerlijk: een hart vol. Waarop mijn tweede vraag wel moest luiden: waar is dan de ruimte voor geloof? De stilte viel tussen ons, ijzig, en toch zinderend van spanning.

Het laat zich niet ontkennen: ons geloof kan nooit groter zijn dan de ruimte die we hem in ons hart laten. Als ons hart vol is van bitterheid, wrok, als daartussendoor gevoelens van haat opschieten, dan sterft het geloof, dan sterft ons geloof. Een mens **verliest** zijn geloof niet, een mens **verdrijft** zijn geloof. Of moet je eerder van moord spreken?

Ploeger

vervolg van pagina 5

in Amsterdam verbouwd op de Oranjerwerf.

Het schip moet worden opgeknapt en aangepast voor zijn toekomstige taak. Hutten moeten worden veranderd, dekken verlengd, het autodek (het schip voer voorheen als veerboot) verbouwd, een boekenmarkt opgezet, conferentiezalen gebouwd etc.

Als de verbouwing eenmaal klaar is moeten de tanks worden gevuld, boeken en bijbels worden aangeschaft en de nodige voedsel en drinkwater voorraden worden aangelegd. Om dit allemaal te kunnen bekostigen is er een hulpfonds in het leven geroepen.

Er is een leger vrijwilligers nodig om in Amsterdam voor één of enkele weken aan boord te komen helpen.

Jongeren die willen klussen, maar ook vaklieden, die hun bekwaamheden beschikbaar willen stellen. Tot oktober 1989, want dan hoopt de Logos II haar wereldreis te beginnen. (Bel 05270-15607 of schrijf naar Operatie Mobilisatie, postbus 390, 8300 AJ Emmeloord).



## Van het Uniebureau

VERANTWOORDING van de ontvangen bijdragen en giften in de maand december 1988.

### E.C.U.

Alkmaar 113,20; Almelo-Ger.straat 319,25; Alphen a/d Rijn 112,55; Amsterdam West 175,05; Apeldoorn 900,-; Borne 194,25; Coevorden 389,25; Delfzijl 939,55; Delfzijl 596,32; Deventer 3,-; Doetinchem 267,70; Dordrecht 1032,17; Drachten Elim 284,90; Emmeloord 276,50; Emmercompascuum 1156,-; Enschede 2099,10; 2e Exloermond 250,-; Groningen Noord 222,86; Groningen Zuid 1281,61; Harderwijk 373,80; Harlingen 232,40; Harlingen 145,-; Heemskerk 678,75; Heerenveen 152,50; Hengelo 132,15; Hengelo 523,50; Hoogezand Beukemastraat 483,11; Kollumerzwaag 165,-; Leeuwarden 1360,45; Lelystad 219,65; Musselkanaal 2949,50; Nieuw Buinen 413,65; Pernis 100,-; Sittard 71,-; Sneek 1000,-; Stadskanaal Noord 1550,-; Stadskanaal Zuid 2141,-; Steenwijk 24,05; Utrecht Centrum 500,-; Utrecht Noord 338,33; Westerhaar 325,-; Winschoten 186,73; Workum 600,-; IJmuiden 2062,55; Zutphen 364,55; B.B., N. 100,-; P.P., L. 25,-; C.M., L. 50,-.

### C.v.d.O.

Alkmaar 102,75; Almelo-Ger.straat 325,70; Amsterdam West 119,20; Apeldoorn 900,-; Coevorden 381,75; Borne 120,65; Delfzijl 619,95; Delfzijl 1069,78; Deventer 190,05; Doetinchem 261,97; Dordrecht 1010,12; Drachten Elim 309,75; Emmeloord 275,55; Emmercompascuum 1135,-; Enschede 1114,65; 2e Exloermond 250,-; Groningen Noord 217,26; Groningen Zuid 1321,18; Harderwijk 171,75; Harlingen 194,15; Harlingen 221,20; Heerenveen 102,50; Hengelo 629,70; Hengelo 269,85; Hoogezand Beukemastraat 473,86; Kollumerzwaag 160,-; Leeuwarden 1015,50; Lelystad 75,55; Muntendam 200,60; Musselkanaal 1176,40; Nieuw Buinen 475,85; Pernis 200,-; Sittard 70,-; Sneek 1000,-; Stadskanaal Zuid 2087,-; Steenwijk 21,75; Utrecht Centrum 500,-; Utrecht Noord 331,10; Westerhaar 325,-; Winschoten 182,74; Workum 50,-; IJmuiden 1203,70; Zutphen 354,15; B.B., N. 100,-; P.P., L. 25,-; H.K., B. 100,-; J.R., E. 500,-; C.M., L. 60,-.

### U.Z.C.

Alkmaar 130,80; Almelo-Ger.straat 547,-; Alphen a/d Rijn 250,-; Amsterdam West 350,95; Apeldoorn 1650,-; Arnhem Zuid 797,10; Borne 156,70; Borne 168,25; Coevorden 715,50; Delfzijl 1673,15; Delfzijl 1213,11; Deventer 205,75; Deventer 75,-; Doetinchem 490,78; Doetinchem 400,-; Dordrecht 1892,32; Drachten Elim 768,35; Ede

400,-; Emmeloord 150,-; Emmeloord 179,50; Emmercompascuum 1397,10; Enschede 1857,85; 2e Exloermond 1500,-; Groningen Noord 409,03; Groningen Zuid 2184,94; Harderwijk 620,85; Harlingen 247,35; Harlingen 195,70; Heerenveen 102,50; Hengelo 508,-; Hengelo 832,30; Hoogezand Beukemastraat 887,05; Klazienaveen 75,-; Kollumerzwaag 300,-; Leeuwarden 2349,75; Lelystad 81,55; Muntendam 120,10; Musselkanaal 2141,15; Nieuw Buinen 1000,-; Nieuw Weerdinge 400,-; Noordbergum 393,85; Sittard 52,30; Sittard 130,-; Sneek 2250,-; Stadskanaal Noord 1050,-; Stadskanaal Zuid 3925,-; Steenwijk 28,50; Utrecht Centrum 750,-; Utrecht Noord 620,27; Vroomshoop 1005,-; Westerhaar 1014,70; Winschoten 342,34; Workum 1000,-; IJmuiden 2094,30; Zutphen 410,50; B.B., N. 100,-; A.W., H. 100,- (postzegels en kaarten); P.P., L. 25,-; J.R., E. 500,-; J.V., W. 135,- (postzegels); N.N., L. 30,-; J.H., H. 35,- (postzegels); Amsterdam West 169,60 (project); Doetinchem 800,- (project); NBBJ 20000,- (project).

### N.B.J.B.

Apeldoorn 250,-; Borne 55,-; Coevorden 103,50; Delfzijl 532,10; Doetinchem 70,93; Dordrecht 273,48; Drachten Elim 104,55; Emmeloord 173,05; Enschede 12,85; 2e Exloermond 250,-; Groningen Noord 59,20; Groningen Zuid 411,22; Harderwijk 77,35; Heerenveen 47,50; Hoogezand Beukemastraat 128,32; Kollumerzwaag 45,-; Krommenie 85,80; Krommenie 85,80; Sittard 19,-; Sneek 700,-; Stadskanaal Zuid 568,-; Utrecht Noord 89,64; Vroomshoop 185,-; Winschoten 49,48; Zutphen 148,15; P.P., L. 25,-.

### U.B.S.

Almelo-Ger.straat 50,05; Borne 40,-; Delfzijl 279,10; Delfzijl 66,17; Doetinchem 52,62; Dokkum 150,10; Dordrecht 202,91; Emmeloord 176,-; Emmercompascuum 227,-; Enschede 93,60; Groningen Noord 44,80; Groningen Zuid 409,73; Harderwijk 205,-; Heerenveen 47,50; Hengelo 235,95; Hoogezand Beukemastraat 93,12; Pernis 300,-; Sittard 13,78; Sneek 500,-; Stadskanaal Zuid 429,-; Utrecht Noord 66,51; Westerhaar 15,55; Winschoten 36,71; Workum 10,-; G.F.B., B. 135,-; P.P., L. 25,-.

### Noodfonds.

Alkmaar 142,10; Almelo-Ger.straat 129,60; Apeldoorn 418,95; Apeldoorn 160,- (Bangladesh); Arnhem Zuid 608,65; Borne 98,40; Delfzijl 422,60; Doetinchem 500,-; Doetinchem 670,- (Cluj. Roemenië); Dokkum 200,- (bijbels); Dokkum 185,60; Dokkum 1105,65 (Nicaragua); Ede 829,30; Emmen 2500,-; Enschede 760,40; Harder-

wijk 697,65; Heemskerk 396,55; Heerenveen 170,-; Heerenveen 372,70 (Bangladesh); Hengelo 600,- (Armenië); Hengelo 25,-; Hengelo 1266,25 (Armenië); Hengelo 300,- (Bangladesh); Hengelo 319,40 (Armenië); Hengelo 2809,55; Krommenie 184,50 (Armenië); Krommenie 94,60; Stavoren 97,20; Stavoren 110,25; Steenwijk 25,25; Sneek 420,-; Vroomshoop 275,-; Utrecht Centrum 490,80; Utrecht Noord 210,- (Bangladesh); Zwolle 35,-; Zwolle 354,25; Zwolle 565,95 (Bangladesh); Zwolle 552,40 (hongersnood); J.T., W. 15,-; H.T.-S., D. 50,-; S.V., M. 25,-; A.M.K., A. 100,-; G.L.K., Z. 10,-; J.K., S. 100,- (weeshuis Oeganda); M.J.H.A., D. 250,-; H.S., Z. 25,- (Armenië); C.J.V., H. 100,-; B.T., G. 100,- (Bangladesh en Armenië); C.B.-P., R. 100,-; A.G.B.-S., Z. 20,-; N.N., A. 100,-; T.P., D. 100,- (Armenië); F.C.-B., E. 300,-; C.J.V., H. 100,-; W.S.-H., E. 25,-; B.W.-B., D. 50,- (Armenië); M.P., Z. 10,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; W.V., W. 150,- (noodfonds en Armenië); H.J.H.B.-K., H. 10,-; D.B.Z., Z. 25,- (Bangladesh); J.S., M. 100,- (Armenië); D.B., H. 10,-; F.F.H.-D., A. 50,- (Bangladesh en Armenië); G.F.B., B. 135,-; L.P., L. 50,-; C.P.W., A. 100,- (Bangladesh); M.P., Z. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; B.B., N. 200,-; P.P., L. 25,-; A.A., H. 500,- (Sudan, Bangladesh en Armenië); B.P., S. 100,-; Kollekte Algemene Vergadering te Enschede 1654,15 (Roemenië); Emmen 675,-; Dokkum 69,30 (uniëwerk algemeen).

Allen die een bijdrage of gift overmaakten hartelijk dank daarvoor.

Bijdragen en giften s.v.p. overmaken op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin onder vermelding van bestemming. Bijdragen voor het noodfonds kunnen ook overgemaakt worden op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

## Oost Europese kerken ontvangen legaal meer bijbels

In het afgelopen jaar zijn de legale mogelijkheden voor de bijbelverspreiding in Oost-Europa verruimd. Niet alleen konden dit jaar al 100.000 bijbels geleverd worden aan baptisten in de Sovjet-unie en evenveel aan de Orthodoxe Kerk van de Oekraïne, ook kunnen in toenemende mate bijbels geleverd worden aan kerken in Roemenië, Polen en Tsjechoslowakije.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f47,- per jaar; buitenland f65,- per jaar.

### Redactie:

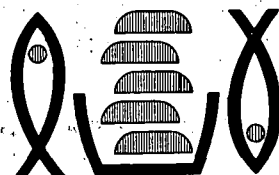
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Eindredacteur:

H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem. Alle kopy naar de eindredacteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en  
Duin; tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Als mijn vlees bezwijken zal, als 't  
sterfelijke leven wijkt, wordt door de  
diepte van het dal de top der vreugd  
bereikt"*

In deze zekerheid is op 29 januari  
1989 in haar Heer ontslapen onze  
zuster

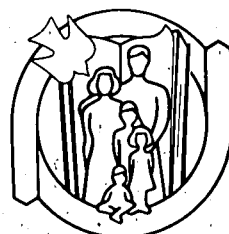
**A.G. Beumer-Jansen**

op de leeftijd van 93 jaar

Baptistengemeente Apeldoorn

Schöne Ferienwohnung im Huns-  
rück! Deutschland.

Ruhige, waldr., ländl. Gegend. ge-  
sunde Luft, ebene Wanderwege,  
Freibad, Hallenb. 4 km, 4 Betten +  
Kinderb., Küche + Bad, 40,- DM/Tag,  
keine Nebenkosten.  
Ilse Adams, Franz-Krotz-Str. 7, 6544  
Reckershausen, tel. (06763) 2710.



G.B.S. vernieuwde zaak

## MEDEDELINGEN

De juiste tenaamstelling van de stich-  
ting Haagse Verzorgingshuizen, 's-  
Gravenhage luidt:

"Stichting Haagse Verzorgingshuizen  
Tabitha.

Wilt u deze aanvulling op blz. 13 in het  
adressenboekje opnemen.

Konsulent van de gemeente te Steen-  
wijk is zvr. M. Terwel-Hamster, Dingste-  
de 4, 8064 PV Zwartsluis, tel. 05208-  
67420.

Br. J. de Boer, bestuurslid U.B.S., is  
verhuisd en woont nu: G. Ter-  
borchstraat 39, 8932 MB Leeuwarden,  
tel. 058-137079.

Te huur houten caravan 9 m. 4 pers.  
bij bos en water dichtbij Sint Niek en  
de Oorsprong. Roeiboot aanwezig.  
Hoogs. 350,- resp. 275,- p.w.  
Inl. Smits, D. Hansmastraat 18,  
Sneek, tel. 05150-21428.

Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakan-  
tieweken met boottocht, excursies,  
gezellige avonden enz. Mogelijkheid  
tot halen en brengen bij meerdere  
personen uit één plaats of streek. 1 en  
2 p.k. met douche/toilet.  
**Voor vak. folder en inl.:**  
Huisterheide 7, 8521 NC St. Nico-  
laasga. Tel. 05134-2341.



# het mooiste nieuws!

in elke boekhandel  
Info: LBI/Holland (01802) 1077

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

## WIJZIGING EINDREDAKTIE

De eindredaktie wordt voorlopig  
waargenomen door:

Ds. H. Ploeger,  
Groningensingel 677,  
6835 GA Arnhem.

Alle kopy voor DC moet dus naar  
ds. Ploeger gestuurd worden.

## Jezus en Nikodemus

Nikodemus, hooggeleerd  
is wel de eerste die het hoort  
**hoe** Jezus straks zal sterven.

In de nacht is hij gekomen  
niemand weet waarom.  
Jezus waart door zijn gedachten  
en hij vindt de moed  
om met Jezus af te spreken  
waar, wanneer hij hem ontmoet.

In dat nachtelijke uur  
wordt veel uitgewisseld.  
Een der grootste Schriftgeleerden  
zit bij 't Licht der wereld  
't woord te lezen en ziet Mozes  
die een slang verhoogt  
temidden van die sterven gaan.  
Zo zal het mij, mijn vriend, vergaan  
en zo mag jij mijn eind verstaan  
mijn dood betekent leven.

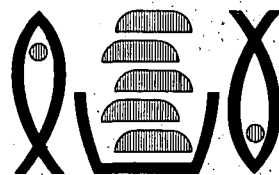
Nikodemus bracht de balsem  
voor het dode lichaam aan.  
In de Hoge Raad bracht  
zijn verdediging geen baat.  
Hij gaat voortaan  
met Jozef van Arimatea  
die aan Jezus zijn graf gaf  
van Goede Vrijdagavond af  
tot de lichtende Paasmorgen.

# dc

104e jaargang nummer 9 - 2-maart 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Jaarvergadering

Omstreeks deze periode van het jaar worden in onze gemeenten de jaarvergaderingen gehouden. De penningmeester heeft de boeken van het voorafgaande jaar afgesloten. De cijfers worden in een overzicht verwerkt, opdat ieder gemeentelid er kennis van kan nemen. Daarnaast wordt de begroting van het nieuwe jaar samengesteld en ook in een overzicht verwerkt. De voorganger schrijft een opwekkend voorwoord voor het jaarboekje. De secretaris maakt het jaarverslag van de gemeente met vermelding van het aantal gedoopten en het attestatieverkeer. Soms zijn er mensen, die weer opgenomen worden in de gemeente. Ook zijn er mensen, die zich onttrekken aan de gemeente. Na wat plussen en minnen komt dan het actuele ledental tevoorschijn.

De secretarissen van de verschillende takken van arbeid leverden hun jaarverslagen in alsmede een overzicht van de financiën van de betreffende commissie of vereniging. Eventueel wordt een begroting voor het komende jaar bijgesloten. Alle stukken worden samengevoegd en meestal is het de secretaris van de gemeente, die er een handig jaarboekje van maakt.

Op de aangegeven datum komt dan de gemeente bijeen voor haar jaarvergadering en meestal is het slechts een gedeelte van de gemeenteleden, dat deze vergadering bezoekt.

Zo'n jaarvergadering, waarin het wel en wee van de gemeente wordt besproken, past bij ons type van gemeente-zijn. Het is een goed gebeuren, als de leden van de gemeente de gelegenheid krijgen om hun inbreng te hebben in het beleid van de gemeente. Op die wijze kan ieder lid betrokken zijn bij de gemeente en kan ieder lid verantwoordelijkheid meedragen.

Vroeger was het in vele gemeenten gewoonte, dat de voorganger (en zijn vrouw) bij de bespreking van zijn salaris de vergadering verliet. Misschien komt dat in een enkele gemeente nog wel voor?

Een emiritus-voorganger vertelde mij eens, dat hij en zijn vrouw tijdens zo'n jaarvergadering wel ruim een uur in de omgeving van het kerkgebouw hadden rondgedoold en beslist niet met fijne gevoelens.

De centen spelen op de jaarvergadering een belangrijke rol en soms kan het wel gebeuren, dat over een paar gulden een heftige discussie ontstaat. We ervaren het vaak als niet zo geestelijk om een hele avond met zakelijke dingen bezig te zijn, zelfs al gaat het over de gemeente. Maar klopt dat gevoel wel? Kunnen we het geestelijke, ons geloof in de Heer die Zichzelf gaf voor ons, zo maar loskoppelen van het zakelijke, onze geldelijke bijdrage voor het werk van de Heer, als het gaat om de voortgang van de gemeente? Zal er toch een verbinding moeten zijn tussen het ervaren van liefde en verlossing van God in Jezus Christus en onze bereidheid om te geven aan de gemeente, waarvan we lid zijn?

Onder ons Baptisten hoor je nog wel eens de uitspraak, dat de bidstond de geestelijke graadmeter is van de gemeente. Maar kan dat niet even goed gezegd worden ten aanzien van de financiën in de gemeente? Is de hoogte van het bedrag, dat ieder afstaat voor het werk van de Heer in de gemeente, ook niet een graadmeter van datgene wat iemand werkelijk ervaart in zijn geloof in de Heer? Eén dezer dagen zal er ook in uw gemeente een jaarvergadering worden gehouden. Ik hoop van harte, dat u zich zo verantwoordelijk weet, dat u deze belangrijke vergadering gaat bezoeken.

Dat u er behoefte aan heeft vanuit uw geloof in de Heer om mee te praten over het te voeren beleid in uw gemeente.

Ik wens u toe, dat bij al het zakelijke op een dergelijke vergadering, de ondertoon een geestelijke motivatie mag zijn. Dat al uw besluiten gedragen mogen worden door de liefde, die de Heer u schenkt. Dan komt uw gemeente niet te kort en ook onze uniegemeenschap niet.

Dan zal er wonderbaarlijke overvloed zijn en volgend jaar veel om voor te danken.

KMG

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Nadenken met G. Vegter

Pag. 3  
Arafat en de bijbel

Pag. 4  
Het kruis en de Joden

Pag. 5  
Een goddelijk schone schepping

Pag. 6  
De jeugd roert zich

Pag. 7  
Gemengd nieuws

G. Vegter, Deventer

### Profeet tegen wil en dank!

(Joh. 11:50)

De opwekking van Lazarus heeft onheilsPELLende gevolgen gehad. Zij ontketende enerzijds een laaiend enthousiasme, waarbij je voor een sterk aanzwellende messiaanse beweging moest vrezen. Vroege pelgrims trokken al naar Jerusalem voor de viering van het Joodse Paasfeest, zodat men zich zorgelijk moest afvragen, waar dit alles wel op zou uitlopen. Anderzijds was er ook sprake van een steeds aangroeiende vijandschap. Misschien wel aangezet door geheime agenten van hogere hand. Door het wonder van Bethanië wordt het een en ander aangewakkerd en gaat als een lopend vuurtje - of was het een vloedgolf? - in de richting van Jerusalem. En daar zitten dan de leiders van het volk met de handen in het haar. Het optreden van de Heer leidt weer eens tot radicale beslissingen: de een wordt een spontane volgeling, de ander een geharnaste tegenstander. De beraadslagingen in de Hoge Raad vonden in opmerkelijke verwarring plaats. Het machtige teken kon onmogelijk ontkend worden en de beweging zou uitgroeien en tot een ware volksbeweging worden. En daarmee was het doek voor de leiders van het volk gevallen, want de Romeinen zouden ingrijpen, de tempel bezetten, de Hoge Raad ontbinden en het volk alle vrijheid ontnemen. Dat alles viel niet te overleven. Omdat er geen lijn in de heftige discussies valt te krijgen, grijpt Kajafas op grove en beledigende wijze in. Hij was de Hogepriester van het jaar waarin Christus gekruisigd werd. Als een realistisch diplomaat slingert hij op het juiste moment zijn stelling de vergadering in: "Gij weet niets en gij beseft niet, dat het in uw belang is, dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat". Schuld of onschuld van die ene mens telt in zijn ogen niet. Volgens de evangelist Johannes profeteerde Kajafas hier tegen wil en dank. Hij schrijft: "Doch dit zeide hij niet uit zichzelf, maar als Hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jezus zou sterven voor het volk". Kajafas bracht in zijn ogen een - zeg maar - evangelie van het nut. Beter één dan de velen. In werkelijkheid profeteerde hij, zoals God dat wilde: Jezus zou sterven voor de zonden van Zijn volk. In diepere zin betekende het "nut" niets minder dan het heil, de zondenvergeving. En dan nog in veel wijdere zin, want Johannes voegt er nog aan toe: "En niet alleen voor het volk, maar om ook de verstrooide kinderen Gods bijeen te vergaderen". Dit laatste slaat op de niet-Joden, zodat Kajafas eigenlijk naast Johannes de Doper komt te

(B. Louwerse reageert)

Boven het stuk Animal Church, zoals ik het inleverde bij de eindredactie, stond: 'een analyse à la George Orwell'. Het gaat hier om MIJN analyse; u mag dus van mening verschillen. Het betreft een analyse van de westerse kerk in een "na-christelijke wereld". De witte konijntjes zijn gelovigen. Sommigen vielen ten prooi aan de tijdgeest (vosjes). Vreemd voedsel is dat denken, dat een produkt is van de tijdgeest en haaks staat op wat christenen 2000 jaar geloofd hebben. Een wereldgelijkvormige kerk spreekt de taal van de 'grauwe' konijntjes (de wereld). De 'dood van de witte konijntjes' valt niet zo moeilijk te raden: hoevelen haken af en zien het geloof niet meer zitten. De kerken (holletjes) liggen er verlaten bij en worden nu voor wereldse zaken (vosjes) gebruikt. Ik veroordeel niemand, maar als de ene kerk leegstroomt en andere gemeenschappen groeien met 25% per jaar, moet men de schuld bij zichzelf zoeken; in dit geval een wereldgelijkvormige kerk. In alle kerken trekken gelovigen aan de bel om het tij te keren. Het is een bekend verschijnsel, dat gelovigen in eigen kerk 'ondervoed' raken en elders 'bijtanken'. Soms vormen zij vernieuwingsbewegingen (reformwinkeltje) waardoor men in eigen kring weer de Evangelie Boodschap (Eerste Behoeft) kan beluisteren. Sommigen tanken bij; anderen vormen spontaan nieuwe gemeenten. Deze gemeenten groeien als kool. Het citaat onderaan is van prof. Kuitert: "Het ogenblik komt dat ze met droefheid zullen constateren, dat ze op het verkeerde paard hebben gewed en de christelijke inzet hebben vergokt". Voor de wereld (grote bos) bestaat de kerk niet meer. We zijn een randverschijnsel geworden. Inderdaad br. en zr. Germeraad, het is een zwarte bladzij; niet door mijn schrijven, maar door de ernst van de zaak. Juist om geen mensen te oordelen en alleen de 'zaak' te belichten heb ik gekozen voor de 'kerk der dieren' (overigens een bekende methodiek in de literatuur). Van zr. de Boer mag ik niet oordelen. Dat deed ik ook niet. Ik had van haar dan ook eerder een vragende brief en geen veroordelende brief verwacht. Het moet br. De Vlas nu ook duidelijk zijn dat er van polarisatie in onze Unie geen sprake is en ook niet van misbruik van ons blad.

staan, die Jezus ziende uitriep: "Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt". Kajafas wilde vloeken, maar God dwong hem te zegenen. Tegen wil en dank!



**Sally McClung, Waar haal ik de tijd vandaan? Hoornaar (Gideon) 1988 (vertaald uit het Engels), 137 blz. f 11,90.**

Een boekje voor mensen die het gevoel hebben altijd tijd tekort te hebben. De schrijfster heeft zelf een druk leven. Als vrouw van Floyd McClung is ook zij nauw betrokken bij het werk van Jeugd met een Opdracht.

Met sommige dingen uit het boek heb ik wat moeite. Het gaat soms wel erg sterk uit van een produktief leven, dat lijkt op het leven van een manager. De schrijfster maakt veel gebruik van schema's en plannings, die overigens volgens haar niet dwingend het leven mogen gaan bepalen.

Ter illustratie van mijn bezwaren de volgende citaten: "De manier, waarop we ons 24-uurs-budget gebruiken, bepaalt ons succes of onze mislukking op elk gebied van ons leven" (blz. 13) of: "Hoe meer je doet, hoe meer je aankunt. Ik geloof dat God onze grenzen steeds wil verleggen" (blz. 26). Ik vraag me af of dit laatste juist is. Zouden wij niet vaak juist veel teveel doen? In de rest van het boek blijkt echter wel dat de schrijfster pleit voor een gezond evenwicht in het bestaan.

Het belang van tijd voor je huwelijk, gezin, vriendschappen en ontspanning wordt duidelijk benadrukt. Sally McClung geeft hiervoor veel praktische tips. Daarin ligt voor mij de waarde van dit boekje.

Overigens zal niet iedereen hetzelfde taalgebruik bezigen om zijn of haar relatie met God uit te drukken. De schrijfster zegt regelmatig dat God haar dingen duidelijk maakte. Niet alle gelovigen verwoorden dat op deze manier. Ik zou zeggen: doe uw voordeel met dit praktische boek!

HETTY LALLEMAN

# Arafat en de bijbel

Arafat is in. Als een bekeerde terrorist spreekt hij woorden van vrede en weet hij de wereldleiders om de tafel te krijgen. Verbazing, argwaan, opluchting, hoop en twijfel zaaiend, weet deze Arafat als de personificatie van het Palestijnse volk de aandacht te trekken. Wij leven in een tijd waarin wij de bijbel naast de krant kunnen leggen. Wat zegt de bijbel over de Palestijnen, wie zijn de Palestijnen en hoe gaat het in het Midden-Oosten eindigen?

De Palestijnen komen van het eiland Kaftor dat nu Kreta heet (Amos 9:7). Toen zij in de 12e eeuw v. Chr. de kuststroken van de Middellandse zee bezetten, werden zij door Egypte teruggeslagen tot aan de kust van Palestina. Klei-inscripties van Ramses III vermelden de aanvallen. Als wilde stammen bewoonden zij de streek, die wij nu de Gazastrook noemen. Hun vijf vorsten verenigden af en toe de legers om tegen Israël te strijden. In de Bijbel kennen wij daar heel wat voorbeelden van. Denk aan o.a. Simson, Saul en David. Dit oorlogszuchtig volkje noemde zichzelf Filistijnen. In het Hebreeuws heette het Pelisjti. **PALESTIJNEN ZIJN DUS FILISTIJNEN!**

De Filistijnen stonden slecht bekend. Zelfs nu kennen wij nog de uitdrukking: 'De Filistijnen over u'. In Tit. 1:12 lezen wij: "Iemand uit hun kring, hun eigen profeet, heeft gezegd: Leugenaars zijn de Kretenzen altijd, beesten en vadsige buiken".

## Wat willen de Palestijnen

Het bekende verhaal van David en Goliath (1 Sam. 17) mag een blauwdruk heten van een eeuwenlange strijd tussen de Palestijnen en het volk Gods. Deze strijd werd onderbroken toen in het jaar 70 van onze jaartelling de joden uit hun land verdreven werden. De Palestijnen gingen diverse delen van het land bewonen, doch werden in de afgelopen (bijna) tweeduizend jaar door diverse groot-machten overheerst.

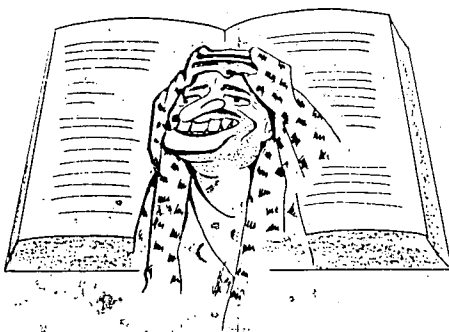
Nooit is Israël meer een politieke culturele eenheid geweest op een korte periode na, toen kruisridders het Latijns Palestijnse rijk uitriepen.

## Wij leven in een tijd waarin wij de bijbel naast de krant kunnen leggen

De Joden zijn nu weer terug in het land dat God hen heeft aangewezen en de Filistijnen zijn onveranderd gebleken. Goliath en David staan weer tegenover elkaar. Het karakter van een volk verandert je niet zomaar. De meest gesecculariseerde Nederlander blijft een calvinist. De meest pacifistische Duitser behoudt zijn militaire discipline. En ook een Palestijn blijft een Filistijn.

Wat Goliath wilde was duidelijk (1 Sam. 17:44). Wat de Palestijnen willen staat duidelijk omschreven in het Palestijns Nationale Handvest.

## "ARAFAT EN DE BIJBEL"



### artikel 15

De bevrijding van Palestina betekent een nationale plicht om de zionistische imperialistische invasie terug te drijven uit het grote Arabische geboorteland en Palestina te zuiveren van de zionistische aanwezigheid....

### artikel 9

Gewapende strijd is de enige manier om Palestina te bevrijden en is derhalve een strategie en geen tactiek....

## Nooit is Israël meer een politieke culturele eenheid geweest....

Valt er in Israël anno 1989 in vrede samen te leven? "Natuurlijk", zeggen vele Joden.

"Kunnen Nederlanders en Zuid-Molukkers in vrede samenleven?" vragen zij aan ons. "Natuurlijk wel, tenzij de ene groep geweld gaat gebruiken tegenover de andere bevolkingsgroep; dan grijpt de staat in". antwoorden wij. Zo is het in Israël ook. Joden en Palestijnen leven in vrede samen. Veel Baptistinnen in Israël zijn Palestijnen! Zij leven in vrede met de Joden.

## Willen de Palestijnen vrede?

Hoe serieus moeten wij de 'bekering' van de eigentijdse Goliath nemen? Wil Arafat echt vrede met Israël?

Zelfs wanneer Arafat oprecht is in zijn geweldloze toenadering tot Israël, zegt het Palestijns Nationaal Handvest:

### artikel 21

Het Palestijns-Arabische volk, zichzelf uitend in de vorm van de gewapende Palestijnse Revolutie, VERWERPT ELKE OPLOSSING die een vervanging is van een volledige bevrijding van Palestina en verwerpt alle plannen die zich richten op een regeling in de Palestijnse kwestie of op de internationalisatie ervan.

Betekenen de uitspraken van Arafat nu

een verandering van het Handvest? Lees het slot van dit Handvest:

### artikel 33

Dit Handvest kan niet worden gewijzigd, behalve met een TWEE-DERDE MEERDERHEID van alle leden van de Nationale Raad van de Palestijnse Bevrijdings Organisatie, bijeengeroepen in een speciale zitting voor dit doel.

De Nationale Raad heeft honderd leden. Eén stem hebben wij nu gehoord. Voor de andere negenenegentig is hij een verloren schaap, die in het gareel moet worden gebracht.

In een interview met Trouw (23 dec. '88) zegt Afif Safieh, P.L.O. vertegenwoordiger in Den Haag:

"Wij veroordelen terrorisme als slachtoffers, niet als daders. Wij hebben de

## Het verhaal van David en Goliath mag een blauwdruk heten....

terreur afgezworen, maar niet de gewapende strijd". In dit interview weigerde Safieh een verdere definitie te geven van 'gewapende strijd'.

Voor de Palestijnen is het 'in vrede samenleven' nog lang niet in zicht.

## Hoe loopt het af?

Een eeuwige veroordeling van Arafat en zijn Filistijnen ligt voor de hand. Ik wil mij er niet zo gemakkelijk van afmaken. Voor de afloop moeten wij het Woord van God openslaan.

In Jes. 46:9-10 lees ik: "Denkt aan hetgeen vroeger, vanouds gebeurde; Ik immers ben God en er is geen ander, God, en niemand is Mij gelijk; Ik, die van de beginne de afloop verkondig en vanouds wat nog niet geschied is".

De 'VREDE-Palestijnen', die niet de vernietiging van Israël voorstaan en in vrede met iedereen willen leven en eigenlijk mede-slachtoffers zijn van de situatie, zullen delen in de zegen van het Joodse volk. Er komt uiteindelijk vrede in dat gebied. Dit hoopvolle bericht lezen wij in Jes. 19:23-25.

"Te dien dage zal er een heerbaan wezen van Egypte naar Assur en Assur zal in Egypte komen en Egypte in Assur en Egypte zal met Assur de Here dienen. Te dien dage zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assur, een zegen in het midden der aarde....".

Psalm 87 vermeldt dat Filistea deelt in Sions welzijn.

## Vrede-Palestijnen zullen delen in de zegen van het joodse volk

De 'MILITIE-Palestijnen', die alle Joden in de Middellandse Zee willen drijven en geen andere oplossing willen, moeten maar eens Ez. 25:15-17 lezen: "Zo zegt de Here Here: Omdat de Filistijnen wraakzuchtig gehandeld hebben door met bitter leedvermaak wraak te nemen en in EEUWIGDURENDE VIJANDSCHAP te verdelgen, daarom,



# Het kruis en de Joden

In 63 v. Chr. nam het romeinse leger, onder bevel van Pompeius, Jeruzalem in. Hiermee kwam een einde aan een zelfstandig joods rijk onder de Makkabeëen en hun opvolgers. Vanaf nu zou men leven onder romeinse opperheerschappij. Maar al leerde men spoedig gewend te raken aan het zien van romeinse soldaten in de straten van Jeruzalem, in het hart verzette men zich tegen deze indringers. Heidenen, die God niet kenden of dienden, waren de baas in het land dat God had beloofd en geschonken aan het joodse volk.

Men leest wel eens, dat de Romeinen humane heersers waren. Dat is slechts ten dele waar. Zolang de mensen deden wat ze zeiden en de hoge belastingen betaalden en niet teveel commentaar, levenden, was het dragelijk onder de romeinse adelaar. Iemand die zich echter verzette werd genadeloos gestraft.

## Het kruis als straf

Verbeurdverklaring van al zijn bezittingen, een geseling die een zwak mens tot levenslange invalide kon maken, gevangenschap of slavernij stonden een ieder te wachten die tegen Rome durfde te spreken. Voor mensen uit het verzet paste men de zwaarste straf toe: de kruisiging. Veel is er reeds over deze meest wrede vorm van terechtstelling

vervolg van pag. 3

zo zegt de Here Here: zie, ik strek mijn hand uit tegen de Filistijnen, Ik zal die Kretenzen uitroeien en zelfs het overblijfsel aan HET STRAND DER ZEE te gronde richten...."

## Wanneer gebeurt dit?

Even terug naar de blauwdruk. Israël overwon Filistea toen David de Heer aanriep en in Gods kracht streed. Daarom blijft Israël-NU steeds in problemen. De Goliaths blijven komen omdat zij nog niet in de Kracht van de Heer strijden, maar vertrouwen op Sauls wapens. Dit zal een keer nemen als Davids Zoon komt (Zach. 14) en Israël haar Messias herkennen en erkennen zal (Zach. 12:10).

Evangelicale christenen zullen doorgaans een pro-Israëlsche houding uitstralen. De Bijbel roept ons ook op achter Israël te staan (wat niet betekent dat wij elke politieke beslissing van de Knesset moeten onderschrijven).

Wij moeten echter beseffen dat God van heel zijn schepping houdt; ook van de Palestijnen. Het oordeel over hen gaat Hem aan zijn hart, ook al is deze rechtvaardig.

Ik eindig met een legende uit de joodse MIDRASJ over de Exodus uit Egypte, dat mij erg aansprak:

"God voltrok het oordeel en liet de Egyptenaren verdrinken. Toen wilden de engelen een lied inzetten, maar de Almachtige zei: 'Het werk van mijn handen verdwijnt in de zee en jullie willen zingen?'"

B. LOUWERSE

Weér werd het kruis het symbool van vreemde overheersing en onderdrukt worden.

## De Kruisvaarders

Dat werd nog veel erger in de periode van de kruisvaarders. In 636-638 was Palestina door islamitische Arabieren veroverd. In de loop der tijd, onder bewind van de Kaliefen, werd het voor christelijke pelgrims steeds moeilijker de "heilige plaatsen" te bezoeken. Pelgrims werden gedood, als slaven verkocht of gevangen gehouden als men dacht dat er een grote losprijs voor betaald zou worden. Daar moest een einde aan komen!

Lieten de ridders en andere dappere christenmannen dat zo maar toe?

"Op naar het Heilige Land, bevrijdt Jeruzalem, doodt de ongelovigen (de moslims); God wil het!", werd al spoedig in heel Duitsland en Frankrijk gehoord. Dat was in 1096. Vanuit Keulen trok een steeds groter wordend leger naar het slagveld, zingende: "Zoete Jezus, ga ons voor op onze weg, want wij dragen uw kruis. Doodt de ongelovigen!"

Maar al die Joden die ze overal in het Rijnland tegenkwamen geloofden toch ook niet in Jezus? Waarom zover naar het heilige land reizen als er reeds in eigen land zoveel ongelovigen rondliepen?

Zo begonnen de kruistochten met een bloedige afslachting van de Joden te Mainz, in Worms en in Spiers. Dat zou zich ondanks protesten van enkele edelen steeds weer herhalen tot in Palestina toe. Daar werden de Joden samen met de Moslims over de kling gejaagd. En overal was dat kruis. Op de schilden, op de vaandels en op de paarden. Opnieuw werd het kruis voor de Joden het symbool van een genadeloze vijandelijke overmacht.

## Het kruis in Spanje

We slaan een stuk over en gaan naar Spanje. Bij de dood van Henrique IV besteed Isabella de troon van Castilië. Ze eiste absolute macht voor zichzelf en haar gemaal Ferdinand, die met haar koning werd. Die macht werd gesteund door de Paus, die hen als "Katholieke Majesteiten" aansprak. Zij, op hun plaats zorgden ervoor dat "het katholieke geloof" een centrale plaats in het land kreeg en dat betekende dat er geen enkele plaats meer overbleef voor de Joden. Vanaf 6 februari 1491 begon een jodenvervolg die vele eeuwen lang niet haar gelijke zou vinden. Na 30 juli 1492 moesten de Joden kiezen tussen doop, emigratie of dood. Velen vluchtten naar Amsterdam.

Joden die zich lieten dopen werden later door de Inquisitie gemarteld om er achter te komen of men zich in 't verborgene nog Jood waande.

Isabella en Ferdinand lieten zich altijd afbeelden met een levensgroot kruis. En ook de beulen van de Inquisitie hiel-

## Uw schepping Heer, is Godd'lijk schoon

In de oude bundel van Joh. de Heer staat een lied (576) dat eigenlijk nauwelijks of nooit is gezongen in onze gemeenten. Ook niet toen we deze bundel veelvuldig gebruikten in onze bijeenkomsten. De beginregels van dit lied luiden:

"Uw schepping, Heer, is Godd'lijk schoon, vol levenskracht en majesteit" De vraag waarom dit lied nauwelijks of nooit werd gezongen kan ik niet beantwoorden. Misschien wel, omdat de "Heelheid van de schepping" toen "ver van ons bed lag". Toch zijn de beginregels van dit lied geweldig van inhoud en tot op de dag van heden waar en uitermate van toepassing op het thema, dat we samen willen bespreken: "Heelheid van de schepping".

### Verantwoording

In mijn artikel van D.C. van 2 februari j.l. heb ik getracht u allen deelgenoot te maken hoe de Commissie der Unie aan de slag denkt te gaan met de onder ons levende vragen in relatie met de thema's van het "Conciliair Proces". Een enkeling zal zich misschien hebben afgevraagd, waarom juist hier nu gaan starten? Naar het inzicht van de Commissie der Unie is het derde thema van het C.P. op dit moment het meest relevant. M.a.w.: de bedreiging van de schepping speelt zich af vlak voor onze deur, in onze stad, dorp of buurt. Overi-

gens is de Commissie der Unie de mening toegedaan, dat op dit gebied in de sfeer van de "micro-structuren" door ons samen het meest kan worden gedaan.

### Stand van zaken

Zoals bekend verondersteld mag worden heeft de Commissie der Unie het besluit genomen een werkmap samen te stellen t.b.v. de gemeenten.

Ds. G.H.W. Pflaum heeft vanuit de shalom-gedachte de inleiding op het thema "Heelheid van de schepping" voor ons geschreven. Ook de beide overige thema's: "Vrede en Gerechtigheid" zullen door hem vanuit dezelfde achtergrond-gedachte worden ingeleid. Ds. Y. Horjus heeft i.s.m. anderen het thema "Heelheid van de schepping" voor ons geschreven. Beide werkstukken zien er gedegen en goed onderbouwd uit.

De werkgroep heeft verder het voorrecht te kunnen melden, dat op 1 en 8 april a.s. regionale bijeenkomsten zullen worden gehouden, respectievelijk te Dordrecht en Hoogeveen.

De provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel worden op 8 april uitgenodigd en verwacht in Hoogeveen. De overige provincies worden uitgenodigd en verwacht op 1 april te Dordrecht. Zp spoedig mogelijk zult u over de inhoud van het programma van deze regionale dagen geïnformeerd worden.

Verder heeft de Commissie der Unie het principe-besluit genomen om eind

1990 een landelijke toogdag te houden. Deze dag zal mede in het teken staan van de thema's, die dan naar we hopen onder ons besproken zijn.

### Werk-suggesties

Het is nog een open vraag of en hoe wij als lokale gemeenten met het thema: "Heelheid van de schepping" en de beide overige thema's op constructieve wijze aan het werk willen en kunnen. Zeker is dat de structuur van ons gemeentelijk werk zo is, dat er reeds een scala van groepen binnen de muren van de gemeenten aanwezig zijn.

Te denken valt o.a. aan:

Zusterhulp

20 + groep en 40 + groep

Oudere jeugd en tussenjeugd

Bijbelstudie en gespreksgroepen

Wijk- en gemeenteavonden

Zo maar een bouquet uit de vele mogelijkheden op eigen erf. Laten we elkaar stimuleren, motiveren inventief te zijn om binnen de kaders van eigen mogelijkheden eerst en vooral met het thema: "Heelheid van de schepping" bezig te gaan.

De mens die in psalm 8 als de kroon van Gods schepping wordt genoemd en bezongen, is tevens de mens die verantwoordelijk is er aan mee te werken, dat Zijn schepping goddelijk en schoon blijft.

Namens de Commissie der Unie,

O. OLDENBURGER, Rzn  
vice-voorzitter

den de gemartelden steeds maar weer dat kruis voor ogen.

### "Het processiekruis"

We gaan ook nog even naar Rusland. Ook daar woonden in de vorige eeuw vele Joden. In de lijdens tijd werden in de orthodoxe (christelijke) kerken de zogenaamde lijdensmeditaties gehouden. Stap voor stap volgt zo'n lijdensmeditatie het lijden van onze Heer. De bedoeling was, oorspronkelijk, om de mensen te laten zien hoeveel Jezus wel geleden heeft, om zo weer een groot gevoel van zonde bij de gelovigen op te wekken. Maar de russische boeren haalden iets anders uit deze preken. En de popes, de priesters, gaven daar dikwijls ook alle aanleiding toe: "Het waren joden, de slechte joden, die onze Lieve Here Jezus dit alles hebben aangedaan".

Na afloop dronk men een paar glazen wodka om 't verdriet over al dit slechts kwijt te raken en soms lukte dat ook. Maar het kon ook anders gaan!

In hun eigen dorp woonden immers óók Joden? Was het dan geen daad van geloof hun eens mores te leren? De pope, die er ook bij was en een glas ophad, werd gevraagd zijn processiekruis te halen. Wat men ging doen zag men immers als een daad van geloof! Maar als

men eenmaal in de joodse wijk was raakte men door het dolle heen. Mannen en kinderen werden doodgeslagen, vrouwen verkracht, huizen in brand gestoken en bezittingen en vee geroofd.

Zo zwaar waren deze jaarlijkse dreigingen dat Benjamin Kaplan, die als kleine jongen in een russisch dorp woonde, het zich nog herinnert als de dag van gisteren: "In de paastijd hielden wij Joden ons heel stil. We speelden niet op straat, we zongen niet en 's avonds brandde moeder maar één enkel kaarsje. Als de kerk uitging luidde de klok. We zaten dan angstig bij elkaar. Maar de boeren gingen ons voorbij. Daarmee was de avond nog niet gered, want later kwamen ze uit de kroeg. We hoorden ze luid tegen elkaar roepen. Dan durfden wij haast geen adem te halen van angst".

Die angst was niet ongegrond. Benjamins oom en tante zijn door de pope en zijn volgelingen vermoord twee dagen voor pasen. Het laatste wat ze in het licht van hun brandend boerderijtje gezien moeten hebben was het processiekruis dat de pope in zijn handen hield. Zo hadden overlevenden het verhaal aan zijn moeder verteld.

De christelijke lijdens tijd viel dikwijls samen met de joodse omertijd; de tijd tussen het joodse Pesach en het We-

kenfeest (Pinksteren).

In die tijd is er onder Joden zoveel leed aangericht dat tegenwoordig de omer-tijd het karakter van een rouwperiode gekregen heeft. In de omertijd worden bijvoorbeeld geen huwelijken gesloten en bruiloften gevierd.

### Het kruis nu

Is het te begrijpen dat een Jood allergisch is voor het teken van het kruis? Voor hem betekent het tweeduizend jaar ellende en onderdrukking.

Mede daardoor kent men in Israël geen "Rode Kruis" maar de rode Davidsster als teken op ambulances. Men gaat zelfs zover dat men bij het rekenen het + teken vervangt door een ander symbool.

Ook bij Messias-belijdende Joden zal men het kruis niet licht vinden.

Men weet zich verlost door Jezus, de Messias. Men weet ook dat Hij voor onze zonden aan het kruis is gestorven. Maar men heeft teveel joodse ziel om het kruis tot teken van vereering of decoratie te verheffen.

Voor wie de geschiedenis niet kent lijkt dat alles overdreven. Wie maar iets van de geschiedenis afweet houdt zich stil en slaat beschaamd de ogen neer.

G.H.W. PFLAUM

## Kaderweekend over 'Betrokkenheid'

Zoals in een vorig nummer van dit blad al werd aangekondigd, zal het eerste kaderweekend van dit jaar gehouden worden van 10-12 maart a.s. op De Nieuwe Oorsprong in Sint Nicolaasga.

Thema: Betrokkenheid.

Waarbij ben je nog echt betrokken en waarom? Durf je je te binden aan een stukje (jeugd)werk of blijf je liever op een afstandje staan.

Deze kader-weekenden zijn bedoeld voor iedereen die actief betrokken is (ja, ja) bij een jeugdgroep. De ervaring leert dat die weekenden snel volgeboekt zijn.

De prijs is f 65,- en reiskosten boven f 10,- worden vergoed.

Alvast tot ziens!

Namens de werkgroep jeugdwerk (voorheen RJC).

Geert Jan Blanken

## Het NBBB vakantie-pakket; voor elk wat wils

Omdat de jeugd niet bestaat, en de Baptisten-jongeren al helemaal niet, heeft de NBBB een uitgebreid pakket vakantieprogramma's voor je bedacht. Vakanties met als gemeenschappelijke noemer dat je echt helemaal uit bent, en dat er op een goede manier wordt ingegaan op geloven en leven.

Twee voorbeelden:

\* Op de Vinkenhof in Bosch en Duin kun je vanaf 12 jaar terecht voor een aantal tentenkampen met een heel eigen sfeer. Veel lol, maar ook bezig zijn met waar het in het leven eigenlijk om draait: je relatie met God. Vanaf f 175,- ben je een week 'onder de doeken', en je zou eigenlijk al die lui die dat al gedaan hebben maar eens moeten vragen wat je daar allemaal voor terug krijgt.

\* Helemaal nieuw in het programma is een reis in samenwerking met Youth for Christ. Dat wil zeggen zij leveren op grond van hun jarenlange ervaring een prachtige plek, prima vervoer en een aantal actieve programma-onderdelen, en wij leveren er de staf en de deelnemers (jij?) bij.

Verblijf in een prima akkomodatie; genieten van de Ardennen; een dag knoën, een onvoorspelbare wandeltocht met vele opdrachten, leren wat het is om van elkaar afhankelijk te zijn. Kortom: voor f 495,- ben je een week echt weg, keihard in de weer, en absoluut ontspannend bezig.

Mocht een van deze mogelijkheden je aanspreken, dan kun je je onmiddellijk opgeven bij het Jeugdburo (05120-15687); of - op datzelfde nummer - even de folder aanvragen en je dan aanmelden.

Want een NBBB vakantie moet je in ie-

der geval een keer meegemaakt hebben (de rest komt vanzelf!).

Tot van de zomer,  
Namen de kampcommissie

Geert Jan Blanken

## Ze komen er aan

Onder dit kopje stond enige tijd geleden in "De Christen" beschreven dat de jeugdkonsulenten voornemens waren om bij gemeenten (raden, jeugd- en kinderwerk) op bezoek te komen.

Zo nodigden zichzelf min of meer uit op deze manier in die zin dat gemeenten konden reageren en een afspraak met ze konden maken.

Nu, een tijdje later, zou je je kunnen afvragen of er ook werkelijk iets is gebeurd. Het antwoord is simpel en duidelijk: Ja!

Al een aantal gemeenten is bezocht. Zelf kunnen we daarop terugzien als leuke en plezierige avonden waarin het goed was kennis te maken met elkaar. In een enkel geval zijn zelfs vervolgebzoeken gepland.

Een volgende vraag zou kunnen zijn: Zijn we nu tevreden? Ook hierop hebben we een simpel en duidelijk antwoord: Nee!

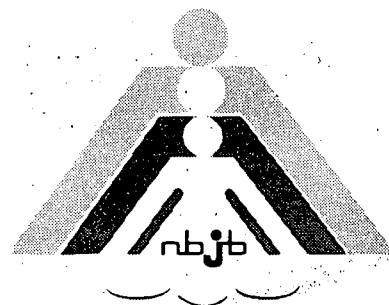
We zijn tevreden met de bezoeken die tot nu toe zijn afgelegd. Maar.... op het jeugdburo hebben we een en ander in kaart gebracht van al onze gemeenten en daaruit blijkt dat er nog een redelijk aantal is met wie we ook graag eens in kontakt zouden willen komen, gewoon om eens kennis te maken en te praten over ons gezamenlijk werk met en voor kinderen en jongeren.

Kortom, bel gerust eens voor een afspraak. (05120-15687)

Geert Jan Blanken

Nico Wever

*Thirty-four Baptist Youth Secretaries from 18 European nations held their annual meeting in Novi Sad, Yugoslavia, January 18-24 1989, around the theme, "The Church-Renewed for a new generation". The Secretaries are pictured here in the worship room of the Novi Sad Baptist Church. The group formed a choir which sang during the Sunday evening service of the Church.*  
O.W. Nico Wever en Geert Jan Blanken (middenboven) NBBB jeugdkonsulenten.  
(EBPS photo by Stanley Crabb goes with EBPS 89:012).



## Ik denk aan jou

Er wordt geklopt. Ja, roep ik. De deur gaat open. Een klein manneke komt binnen, twee en een halve bloempot hoog. Hé, zeg ik, kom binnen, wie ben je?

Ik ben de kleine dood, zegt hij, en ineens barst hij in tranen uit. Nu had ik kunnen zeggen, hou op met die flauwe kul, wees flink. Maar huilen is bij mij niet verboden en wanneer hij tot bedaren komt vraag ik: je bent de kleine dood? Ja, zegt hij, mij sturen zo overal weg waar leven is en blijheid, daar hebben ze mij niet meer nodig. Hij wrijft met zijn dorre doodsbeentjes door z'n dode ogen. Maar ik moet toch ook leven, snikt hij. Natuurlijk kleine dood, blijf maar wat bij mij. Ik ben op dit moment ook niet zo gelukkig. Hou me gezelschap dan kunnen we samen praten, dan kunnen we allebei iets kwijt. Zo zitten we daar bij elkaar tot opeens de kleine dood me aankijkt en vlug vraagt, aan wie denk je nu? Toe zeg het gauw!

Ik denk aan jou, zeg ik. En op dat zelfde moment krijgt het dode manneke echte ogen, ze dansen als lichte sterretjes. Ja, ik denk aan jou, roep ik bewuster, en weer verandert hij en krijgt een echte huid en echte handen en een echt hart. Ja, ik denk aan jou, roep ik nog harder en hij krijgt echte haren om te kunnen kammen en een echte neus waarmee hij kan niezen.

Ik zie een klein manneke zitten, als opnieuw geboren door dat ene zinnetje. Ja, ik denk aan jou, schreeuw ik zo hard ik kan en plotseling springt hij recht en valt me in de armen en fluisterd, en ik aan jou!

De dood is over! Op mijn stoel zit een  
vervolg op pag. 7

## ZENDINGSVERGADERING VAN HET GEWEST DRENTHE EN Z.O.-GRONINGEN

Op zaterdag 11 maart a.s. om 14.30 uur wordt een vergadering gehouden van de zendingswerkgroepen in ons gewest. De vergadering is deze keer in "Meerzicht", Haagjesweg 204 in Emmen (wijk Emmermeer).

Naast nieuws over de zending en informatie over een nieuw projekt, staan bestuursverkiezing en het uitwisselen van ervaringen op de agenda, die al aan de kontaktpersonen werd toegezonden. Niet alleen mensen van de zendingswerkgroepen, maar ook andere belangstellenden zijn hartelijk welkom!

FLORA TH. STEENHUIS  
sekretaresse

## ZENDINGSdag

Op zaterdag 18 maart houdt de Europese Evangelische Zending haar jaarlijkse zendingsdag. Het thema is "Uw gemeente is een Europese gemeente". Er is een informatiemarkt met o.a. Mission Holanda (br. en zr. Jiménez uit Heemskerk) en boekhandel Manna uit Deventer.

Verder sprekers en muziek.

De dag wordt gehouden in Wijkcentrum "Kayersheerd", 2e Wormenseweg 494 te **Apeldoorn** van 10.00 tot 16.00 uur. De entree is gratis en er is oppas tot zes jaar.

## CONCERT

Op zaterdag 11 maart geeft het zangkoor "Looft den Heer" uit Muntendam een jubileumconcert ter gelegenheid van zijn 75-jarig bestaan.

Aan dit concert werken mee:

Jan Zwanepol (orgel), Luthine Posthuma (sopraan), Roelf Jager (trompet) en het zangkoor "Looft den Heer" o.l.v. Joh. W. Pots.

Het concert wordt gehouden in de Baptistenkerk te Muntendam en begin om 19.30 uur.

vervolg van pag. 6

klein manneke. Zijn ogen zien er fris uit en zijn gezicht is opgetogen.

Hoe heet jij, vraag ik.

Het kleine leven, zegt hij.

Zo, zeg ik, en wat ga je met dat kleine leven doen?

Kleine doden opwekken, zegt hij.

Hoe ga je dat doen, vraag ik.

Door te zeggen, ik denk aan jou, zegt hij stil.

Nu tot ziens dan, klein leven, veel geluk en goede reis.

Voor jullie gelezen in: 'Jonge Kerk' (Kath. maandblad)

## Voor u gelezen in the Lethbridge Herald: HEYNE

Overleden in Lethbridge Canada op dinsdag 17 januari '89 *Grace Heynen*, op de leeftijd van 84 jaar, weduwe van Gerard Heynen.

Geboren, opgegroeid in Holland, kwam zij samen met haar man in 1953 naar Canada en naar Lethbridge. Later verhuisden zij naar Whitehorse Yukon en in 1965 weer terug naar Lethbridge. Grace was een actief lid van de "First Baptist Church" en zal met dankbaarheid herinnerd worden voor haar gastvrijheid en vriendelijk karakter.

Oma, zoals ze bij haar vrienden bekend was, had een populaire uitspraak: "Om de wereld te verbeteren, moet je bij jezelf beginnen". Ze heeft één dochter, Lenie (John) Olijslager in Pincher Creek, 6 zoons, Marijn (Auk) in Amsterdam, Klaas (Johanna) en Cor (Ursula) beiden in Whitehorse, Gordon (Anne) en John (Alice) beiden in Lethbridge en Jack (Vangie) in Calgary, 22 kleinkinderen, 10 achterkleinkinderen en vele neven en nichten.

Naast haar echtgenoot Gerard, die op 1 juli 1979 is overleden zijn ook haar zoon Joop, 2 broers en 1 zuster in Holland haar voorgedaan.

De uitvaartdienst en begrafenis hebben op 21 januari plaatsgevonden.

Correspondentieadres: Marijn en Auk Heynen, Bamberghof 8, 1068 VZ Amsterdam.

## LUISTEREN EN NADOEN

Er zijn altijd zeer wijze mensen geweest. Daaraan dankt de wereld - menselijker wijs gesproken - haar voortbestaan. Niet de intelligente mensen behoeden de wereld voor onhoudbaar bederf, maar de wijze mensen.

Wijze mensen zijn mensen die door de ervaringen geleerd zijn. Hun wijsheid putten zij uit het waarnemen van zichzelf, en van hun medemensen. Zij ontdekken verbanden tussen denken en doen, tussen voornemens en uitvoering daarvan (de weg naar de hel (= omgekeerde paradijs) is immers geplaveid met goede voornemens), tussen wensen, willen en volbrengen. Iemand zei eens: Kinderen hebben nog nooit graag naar ouderen geluisterd, maar hen wel graag aangedaan. Natuurlijk kun je wat afdingen op dit gezegde. Alle kinderen zijn niet gelijk. Maar in het algemeen geldt dit toch wel. Ouders en ouderen hebben nogal eens de neiging om over vroeger te praten. Vroeger was het zus en zo, natuurlijk niet volmaakt maar wel stukken beter dan tegenwoordig. Kinderen, jongeren antwoorden dan graag: ja, dat weten

we nu zo langzamerhand wel. Weten ze het wel? Het zal wel.

Nee, onze verhalen - als ze op vermanende en moraliserende toon gezegd worden - komen niet over.

Maar ons voorbeeld werkt gegarandeerd! Ook als het om de overdracht van onze geloofsovertuiging gaat, werkt ons voorbeeld. Heel concreet: jongeren merken gauw genoeg of wij menen wat wij zingen: 'k Gaf mijn alles op voor Jezus, al het andere acht ik scha. Of: Bewaart op aard' de broederband, in Christus zijt gij één!

Ik voeg daar nog iets aan toe. Jongeren hebben geen behoefte aan een volmaakt voorbeeld. Geen kind verwacht dat z'n vader en/of moeder zonder fouten, vlek en rimpel zijn. Ook kinderen hebben de grootste moeite met mensen die feilloos zijn. Maar kinderen/jongeren hebben er wel een neus voor of ouders en ouderen oprecht zijn, eerlijk, gaaf, integer zijn.

P.

## GEEN CONCURRENTIE

Voor u gelezen:

Er zijn twee soorten mensen: de ene doet het werk, de andere oogst de eer. Rekent u zich tot de eerste groep, dan zult u nauwelijk concurrentie te vrezen hebben.

Naschrift:

Hoe bedenken ze toch zoiets! 't Is uit het leven gegrepen, 't is uit het leven een greep.

Christenen zijn echter geheel anders. Zijn zij geheel anders?

P.

Je hebt het geweten

Je hebt het geweten  
en toch niets gedaan  
vandaar dat je geen vree hebt  
want je wist er wel van.

Je hebt het geweten  
en het nochtans gedaan  
vandaar dat je verdriet hebt  
want je hebt je geweten.

Stem van binnen  
stem van boven  
stem van gister en vandaag  
wordt er dan niets vergeten?

Zo loopt mijn leven vast  
aan alle kanten ingesloten  
ik schiet tekort  
ik overtreed  
wordt waardeloos verstoten

Na de zondvloed stond een boog  
kleurrijk aan de hemel  
vrucht van regen en van zon.  
God zij dank! Het wordt weer droog  
en stil en licht en warm.  
Wie kan dit vreemde leven aan  
zonder dat woord: Het is voldaan!

658

#### DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks.  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

#### Redaktie:

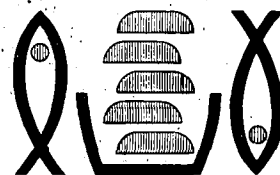
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

#### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningsingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

#### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin,  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*Doch wij zijn verzekerd dat niets ons kan  
scheiden van de liefde Gods welk is in  
Christus Jezus onze Here.*

*uit Rom. 8*

In de vrede van Christus is tot onze diepe droefheid op 76 jarige leeftijd van ons  
heengegaan mijn innig geliefde en zo zorgzame man, onze broer, zwager en oom

#### Petrus Hendrik Jan Osinga

*zijn vrouw, Rinske Osinga-van Netten en  
zijn broers, W.P.J. Osinga en J. Osinga  
de broers en zusters Van Netten  
neven en nichten*

18 februari 1989  
Tolakkerweg 110,  
3739 JS Hollandse Rading

De teraardebestelling heeft op 23 februari plaatsgevonden te Heeg (Fr.).

Komf. vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl.. Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-  
sonen). Mooi gelegen aan bosrand  
met Panoramazicht. Aanvragen bij:  
Manfried Schulte, Zum Berger See  
91; D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-  
60504.

Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakan-  
tieweken met boottocht, excursies,  
gezellige avonden enz. Mogelijkheid  
tot halen en brengen bij meerdere  
personen uit één plaats of streek. 1 en  
2 p.k. met douche/toilet.

**Voor vak. folder en inl.:**  
Huisterheide 7, 8521 NC St. Nico-  
laasga. Tel. 05134-2341.

De Heer heeft tot Zich genomen onze  
zuster

#### Gezina Mik-Smid

op de leeftijd van 83 jaar

27 januari 1989

Baptistengemeente Veendam

De Heer heeft thuisgehaald. Zijn kind,  
onze zuster

#### Grietje Cock-Wolff

in de ouderdom van 89 jaar

Psalm 42:2

Baptistengemeente Hoogezand-  
Beukemastraat

## Beroepingswerk

Beroepen te Noordbergum, T.F. Smit te  
Hoogezand.

## AANMELDING VOOR- GANGERSCONFERENTIE

Ter herinnering aan allen die een uitno-  
diging hebben ontvangen de jaarlijkse  
conferentie van de Broederschap van  
Baptisten Voorgangers bij te wonen:  
aanmelding **voor 10 maart a.s.!**

Allen die zich tijdig aanmelden en de re-  
serveringskosten hebben overge-  
maakt, zullen medio maart het volledi-  
ge programma van de conferentie ont-  
vangen. Ook enige dokumentatie ter  
voorbereiding van de besprekingen zal  
meegezonden worden.

Voor een goede afwikkeling is het nodig  
de aanmeldingen voor 10 maart binnen  
te hebben.

Het vooruitbetalen van f 25,- is nodig  
in verband met de reservering van het  
aantal plaatsen in 'De Nieuwe Oor-  
sprong'.

Als je erbij wilt zijn 10 en 11 april is aktie  
nu geboden!

N.A. van der Leer, Roemer Vis-  
scherstraat 11, 7552 NE Hengelo (O),  
sekr. Broederschap van Voorgangers  
(tel. 074-916007).

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe adres van br. C. Helderop  
luidt: Burg. D. Kooimanweg 134, 1444  
DC Purmerend, tel. 02990-70947.

Het nieuwe adres van br. A. Scheer-  
hoorn luidt: Beethovenrode 2, 2717 AR  
Zoetermeer, tel. 079-516350.

De gemeente Hengelo Centrum be-  
veelt voor plaatsing op de sprekerslijst  
aan: br. Joh. Grootenhuis, Magdalena-  
laan 14, 7555 TA Hengelo, tel. 074-  
913982.

Sekretaris van de Baptistengemeente  
Veendam is: br. P. Dijkhuizen, Drenthe-  
laan 74, 9642 GD Veendam, tel. 05987-  
14814.

Sekretaris van de Baptistengemeente  
Leeuwarden is: br. J. Oosterveld, de  
Kei 136, 8918 BD Leeuwarden, tel. 058-  
667029.

**Camping 'De Betteld' in Zelhem  
biedt o.a. het volgende in seizoen  
'89:**

- + Verwarmd zwembad (9x18 m, 1.40  
diep)
- + Kleine jaarplaatsen te huur
- + Jeugd-Programma van 15-7 t/m  
12-8
- + Bijbelstudie-weken o.l.v. D. Steen-  
huis
- + 25% juni-korting, tevens juni-  
programma!

**Bel voor een gratis in-fo pakket,  
08342-2528.**

**herman van der graaf**

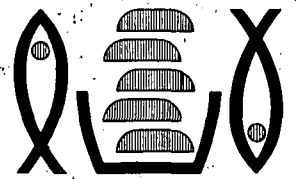


**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963**

dc

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## De rechter en het gebed

H. PLOEGER

Een lid van de Christelijk Gereformeerde Kerk van Ede wilde de band met die kerk verbreken. Dat werd door de kerkeraad van die kerk nauwelijks toegestaan. In een zondagse dienst maakte de plaatselijke predikant in zijn gebed aan de Heer en aan de gemeente duidelijk dat het verbreken van de band met de kerkterplaatse gelijk staat met het loslaten van God. Dat ging de kerkuittreder te ver. Hij verzocht de kerkeraad om een herziening van het gebed. Die herziening kwam niet. Reden voor de man om de rechter te vragen dat de kerk het gebed zou herzien. De eis werd toegewezen. Bovendien moet de kerk aan de eiser - aldus volgens vonnis van de rechter te Arnhem - een schadevergoeding van f 1.500,- betalen.

Tot zover het verhaal.

Betekend dit nu dat "de kerk" in Nederland onder censuur geplaatst is? Kan elke willekeurige Nederlander naar de rechter stappen als een uitspraak in een preek of een gebed hem niet aanstaat? Gelukkig niet. De kerk is niet onder het oppertoezicht van de staat gesteld. Maar de kerk, die er alles aan gelegen is dat zij in de wereld wordt gehoord - daarom zijn haar diensten openbaar! - moet er wel rekening mee houden dat haar uitlatingen deze of gene mens aanstoot kunnen geven. Het is op zich niet strafbaar om aanstoot te geven door opmerkingen, publicaties e.d. Maar er zijn grenzen. De kerkuittreder in Ede vond dat de kerk waaruit hij wilde treden, die grenzen overtrad. Naar zijn gevoelens betekent het verbreken van de band met een kerk niet automatisch het verbreken van de band met God. Men kan over de juistheid of de onjuistheid van die mening z'n mening hebben, feit is dat vele kerkverlaters er over denken als de heer Van Riessen (de kerkuittreder). Dat is zijn goed recht. En het is het goede recht van een kerk er anders over te denken.

Wat de rechter de kerkeraad (en dus ook de predikant) voorhield, ligt dan ook niet op het vlak van de waarheidsvraag aangaande een theologisch probleem. De schoen wrong daar waar Van Riessen beweerde dat hij wél met de kerk maar niet met God brak. Dát vermeldde de predikant niet. Noch in zijn gebed, noch in zijn mededelingen aan de plaatselijke kerkleden. Hij trok derhalve de geloofwaardigheid van de kerkverlater in twijfel. Dat is: hij maakte hem openbaar tot een leugenaar. Welnu, dát liet Van Riessen zich niet welgevalen.

Uiteraard houdt deze kwestie nauw verband met de kerkstructuur en het zelfverstaan van de chr. ger. kerk van Ede. Die structuur is die die ontstaat door de toepassing van de kinderdoop. Het zelfverstaan is dat van de ware kerk te zijn. Beide zaken zijn ons als baptisten vreemd. Maar dat betekent niet dat wij derhalve gevrijwaard zijn voor de hoogmoed, die met dat zelfverstaan verbonden is. Ook onder baptisten heeft de gedachte meer dan eens post gevat dat wie niet gelooft wat wij geloven en wie niet gedoopt is zoals wij gedoopt zijn, geen deel heeft aan het heil dat Jezus Christus verwierf op het kruis van Golgotha.

Een andere vraag is wat in zaken als die van "Ede" de juiste houding der kerk is. Staat ook de kerk ten aanzien van mensen die haar willen verlaten onder het gebod van de naastenliefde? Naastenliefde omvat onder meer ook de behoefte om de ander niet te grieven. Anders gezegd: naastenliefde betekent dat je als mensen zorgvuldig met elkaar omgaat. Die eis van zorgvuldigheid geldt ook als het gaat om mensen die de plaatselijke kerkelijke gemeenschap willen verlaten om hun bewegende redenen. Een kerkelijke gemeenschap heeft te allen tijde de plicht de wens tot kerkuittreding te respecteren. Wie het recht tot kerkuittreding respecteert, komt in de buurt van één der heiligste doperse/baptistische beginselen: dat van de vrijwilligheidsgemeente.

In de onderhavige kwestie gaat het niet alleen om de toekomst van de kerk (zal zij onder censuur van de staat komen?) maar ook om de kerk van de toekomst (zal zij vrijwilligers-gemeente zijn?)

Een kerkelijke gemeenschap heeft geen absolute verantwoordelijkheid voor het doen en laten van haar leden. Ieder kerklid zal zelf verantwoording moeten afleggen.

### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met C. Mostert  
En besluiten een boek te kopen

Pag. 3  
Afhankelijk zijn van God

Pag. 4  
Reclame, goed voor de kerk?

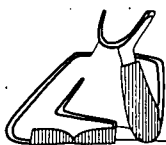
Pag. 5  
De maaltijd van de Heer (2)

Pag. 6  
Kunstmin in Westerhaar

Pag. 7  
Om te noteren



## Even nadenken met....



C. Mostert

### Veilig in Gods hoede!

Dit opschrift staat geschreven boven psalm 27. Een gevleugeld woord in onze taal luidt: Veiligheid voor alles. Want wat is er van grotere waarde dan veiligheid? Is deze zegswijze een leuze uit vervlogen tijden?

Veiligheid betekent immers buiten gevaar zijn. Wat voor gevaar er dan ook maar kan zijn. David kende de dreiging van de milieuvervuiling niet, en zijn generatie was ook niet belast met het atoomafval. Maar ieder die psalm 27 leest, komt onder de indruk van de levensbedreigende situaties die in dit gedicht worden opgesomd. Boosdoeners die David naar het leven staan, tegenstanders en vijanden, mensen die valse getuigenis spreken treden tegen David op. Er wordt dus zwaar over hem geroddeld. Bij dit alles beseft hij dat hij Gods genade nodig heeft, om te kunnen leven; genade en innerlijke verbondenheid met de Allerhoogste. Hij bidt: Wees mij genadig en antwoord mij. Zonder de genade van God, en zonder Zijn bevestiging in het binnenste van Davids, bestaan er vaart hij geen veiligheid. Antwoord mij, zo vraagt hij.

Onwillekeurig denken we aan de geschiedenis van David en Goliath. Hoe David met een slinger en een steen de zwaar gepantserde en de geoefende strijder Goliath heeft overwonnen. De Heer is mijn licht en kracht. Dat is het geheim van David. Wars van alle overmoed heeft David zich veilig geweten in de hand van God. David, de koning die Israël tot een eenheid wist te brengen, en duidelijk grote daadkracht aan de dag heeft gelegd, heeft als levensdevies gehad: Wacht op de Heer, vertrouw in de allereerste plaats, ja geheel en al op God; wees sterk in Zijn kracht.

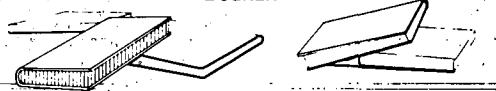
Door Jezus Christus mogen we leven "Veilig in Gods hoede".

Juist in deze voorbereidingstijd voor het Paasfeest wordt het ons weer duidelijk hoe God onze veiligheid tot stand heeft gebracht. Het woord van Jezus neemt het tegen alle menselijke bedreigingen op: Wie in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. "De straf die ons de vrede aan brengt was op Hem".

In het geloof aan God door Jezus Christus ons geschonken kunnen we de woorden van David overnemen, en ze maken tot een eigen levenshymne: De Here is mijn licht en mijn heil, voor wie zou ik vrezen.

Vanuit deze veiligheid mogen we leven. Wees sterk, zie moedig elke bedreiging onder het oog, want bij God is uw veilige schuilplaats.

## BOEKEN



### BOEKBESPREKING

Spannend en aktueel stuk kerkgeschiedenis

## Roman van redakteur Dijkhuizen verschenen

Mederedakteur Sietzo Dijkhuizen heeft al aardig wat boeken op zijn naam staan. Lang voordat ik hem persoonlijk kende, had ik regelmatig boeken van hem bekeken over de natuur. "Kijk op het groene Utrecht, Gelderland..." enzovoorts. En allerlei soorten beschrijvingen van wandelingen in de natuur. Zo heeft hij onder andere "Op stap in eigen land" en Groenen Gidsen voor elke provincie geschreven. Deze zijn van recentere datum. In de tweede helft van vorig jaar is er een boek van Sietzo verschenen met een ander karakter. Het is een historische roman: "Rebel onder de regenboog".

Deze roman gaat over Thomas Müntzer, in 1488 geboren en ter dood gebracht in 1525. Een tijdgenoot van Luther, die de hervorming veel verder wilde doorvoeren dan deze en daarbij politieke aktie niet schuwde. Hij was betrokken bij de opstand van de Boeren tegen de adellijke landeigenaren. De preken van Müntzer in de kerk van die dagen verwoordden zijn ideeën over geloof, kerk en maatschappij.

"Rebel onder de regenboog" gaat dus over een belangrijke periode uit de kerkgeschiedenis. Dat vak heb ik natuurlijk moeten leren op de universiteit en dan is dat vaak een droge aangelegenheid. Maar Sietzo neemt je in deze roman helemaal mee in de sfeer en de gebeurtenissen van die tijd, zodat je het gevoel krijgt het zelf mee te maken. Dat komt ook doordat hij een hoofdfiguur in de ik-vorm heeft gekozen, een journalist ("avant-la-lettre", zoals dat heet, want journalisten bestonden toen nog niet) die vlugschriften samenstelt. Iemand die dus op zoek is naar nieuws en op die manier speurt naar de ontwikkelingen in die dagen. Deze 'journalist' komt in de roman niet erg aan schrijven toe, omdat hij zelf geraakt wordt door Müntzer en alles wat er gebeurt. Niet dat hij een medestander wordt, want hij heeft onder andere moeite met het gebruik van geweld. Maar alle gebeurtenissen zetten hem wel aan het denken en zijn eigen geloven wordt veel concreter, onder andere doordat hij de Bijbel gaat lezen.

In het hele boek proef je een enorme spanning. Er hangt een sfeer van: er gaat iets gebeuren. Dat weerspiegelt, denk ik zo, het levensgevoel uit die tijd.

Heilig, heilig, nog eens heilig,  
driemaal heilig, eer zij God  
Buiten God is 't nergens veilig  
heilig is het groot gebod.

Zijn geheimenis zij bondig.  
Men aanbidde zijn bevel.  
Dat men 't overal verkondig  
Al wat God behaagt, is wel.

Joost van den Vondel

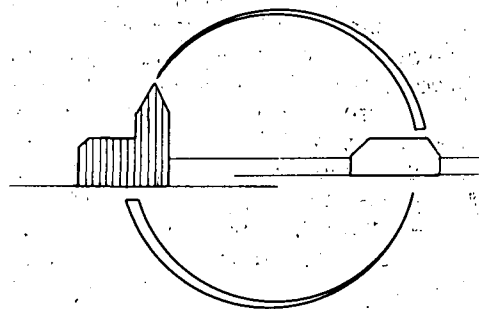
Er waren allerlei geruchten over Luther (zat hij nou gevangen of niet, die monnik uit Wittenberg?), de Turkse legers trokken steeds verder op, er waren opstanden van boeren, de R.K. Kerk werd aan alle kanten aan het schudden gebracht.... Velen dachten dat het eind van de tijden was aangebroken. En dan die Müntzer, die steeds radikaler werd in zijn prediking, iets wat in dit boek duidelijk beschreven wordt. De journalist uit "Rebel onder de regenboog" heeft regelmatig een angstig voor gevoel. Het dramatische hoogtepunt vinden we aan het slot van het boek.

Ik vind deze roman heel knap geschreven. Niet dat ik nu zo'n literatuurkenner ben, maar ik vind het bijzonder dat een stuk kerkgeschiedenis zo beschreven kan worden, dat je het gevoel hebt er zelf middenin te zitten. De vragen die toen speelden zijn ook nu relevant. Ik denk alleen dat de roman door het onderwerp minder interessant is voor niet-gelovigen.

Sietzo Dijkhuizen, "Rebel onder de regenboog", Kampen (Kok), 1988, 156 blz., f 24,50.

HETTY LALLEMAN

### BEROEPINGSWERK



De gemeente Almelo Ger. straat heeft een beroep uitgebracht op br. G. Goesens te Meppel.

De gemeente Emmercompascuum heeft een beroep uitgebracht op br. H. Nobbe te Emmercompascuum.

## Afhankelijk van God

*"Nood leert bidden", is een bekende uitspraak. Niet dat dit altijd opgaat trouwens. Er zijn ook mensen die juist moeite met bidden hebben als ze in de problemen komen. Maar goed, in veel gevallen lijkt dit gezegde wel op te gaan. En als de nood voorbij is? Dan raakt God nogal eens op de achtergrond. Ook in het oude Israël kende men dat probleem. In Deuteronomium 8 gaat Mozes er uitgebreid op in.*

### Woestijn als leerhuis

Een moeilijke tijd was dat, die jaren in de woestijn. Een droog en dor land, slangen, schorpioenen, noem maar op. En toch... wat was het volk in die tijd afhankelijk van God. In alles. Voor brood kon het zelf niet zorgen, voor vlees ook niet. Voor die dingen zorgde God. In stoffelijk opzicht was het geen tijd van welvaart, maar er was ook geen gebrek. God liet het volk merken wat honger was, maar ook dat het kon rekenen op Hem. In vers 3 van Deut. 8 lezen we:

"Ja, Hij verootmoedigde u... en gaf u het manna te eten... om u te doen weten, dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond des HEREN uitgaat". De Here Jezus haalt deze tekst aan als Hij door de duivel verzocht wordt in de woestijn.

God heeft goed voor Zijn volk gezorgd, dat heeft Israël kunnen leren. Je kleed is niet versleten, je voet niet gezwollen, staat er. Israël heeft van deze tijd kunnen leren dat je heel goed afhankelijk kunt zijn van God, dat je op Hem kunt rekenen.

Je kunt op Zijn woorden en beloften aan. Israël was in de woestijntijd voor zijn levensonderhoud hiervan volstrekt afhankelijk.

Deze ervaringen doen me denken aan wat oudere mensen nog weleens zeggen over de oorlogstijd. Ze zeggen dan bijvoorbeeld dat ze toen wisten wat dankbaarheid was. En dat er een gevoel van saamhorigheid tussen mensen ontstond. Als je leven op het spel staat, bepaalt dat je bij wat wezenlijk is in het leven. De oorlog was natuurlijk een vreselijke tijd, maar toch kunnen mensen erover praten als een tijd waarin ze zich afhankelijk wisten van God.

De tijd van Israël in de woestijn is vergelijkbaar met de oorlogstijd.

In het Oude Testament wordt ongeveer op dezelfde manier ook weleens teruggekeken naar de woestijntijd. De profeet Jeremia doet dat bijvoorbeeld (Jer. 2:2-3, 6-7). Toen was er een bijzondere band tussen God en Israël.

### De weelde van Kanaän

Maar dan - een prachtig land ligt klaar voor Israël (vers 6-7). De beschrijving liegt er niet om: een land van beken, bronnen, wateren... Ziet u het verschil met de woestijn? Een "dorstig land zonder water" wordt deze in vers 15 genoemd. Wat groeit en bloeit er allemaal wel niet in het beloofde land? Tarwe, gerst (het manna is verleden tijd!), wijnstokken zijn er en vijgebomen, granaatappelen, olijfbomen, honig... Israël krijgt het voedsel nu niet meer kant en klaar in de schoot geworpen, maar dat hoeft ook niet. Er is genoeg om mee aan het werk te gaan. Geen armoede, geen gebrek meer. Een prachtig land, het lijkt wel een plaatje uit een reisgids....

De relatie tussen dit land, deze gave, en de Here God is in vers 10 nog heel duidelijk: "Gij zult eten en verzadigd worden en de HERE, uw God, prijzen om het goede land dat Hij u gaf". Een ideaal land?

Ja, het is prachtig. Of het ideaal blijft voor het volk dat er gaat wonen? Dat ligt aan zijn houding ten opzichte van God. In het begin overheerst de dankbaarheid. Wat een verschil met al die moeilijke jaren ervoor! Maar die moeilijke tijd is gauw vergeten.

Op zich moet een mens natuurlijk ook niet stil blijven staan bij moeilijkheden uit het verleden. Maar als je met dit verleden ook de nabijheid en hulp van God vergeet, wordt het ernstiger. Dan vergeet je het belangrijkste in het leven, namelijk dat je afhankelijk bent van God. Je wordt opgeslokt door het heden met al z'n welvaart en vergeet aan Wie je die rijkdom te danken hebt. De Gever wordt vergeten. De mens wordt

trots op z'n eigen kunnen en denkt dat hij het zelf allemaal zo goed voor elkaar heeft gemaakt. Terwijl het toch God is, "die u kracht geeft om vermogen te verwerven". Zo houdt Hij Zich aan Zijn verbond. Doet Israël dat ook?

Het gevaar van afgoderij ligt op de loer. De goden in Kanaän zijn zichtbaar, er zijn beelden om te aanbidden. En als men je nu zegt dat Baäl voor de vruchtbaarheid zorgt??

### Wat doen wij ermee?

Sommigen zeggen: de Bijbel staat ver af van onze leefwereld. Maar als ik dit hoofdstuk uit Deuteronomium lees, vind ik er zoveel herkenbaars in. Op het persoonlijke vlak, maar ook in de wereld van vandaag. Onze westerse wereld is 'besmet' geraakt door het welvaartsvirus. En God raakt steeds meer op de achtergrond. Nu kun je uit het gedeelte van vandaag niet halen dat welvaart verkeerd is. Het leven in Kanaän was een goed en overvloedig leven, zo krijgen we de indruk. Het gaat fout als de Gever van dit alles vergeten wordt en als mensen trots worden op hun eigen kunnen. Terwijl ze het absoluut niet aan zichzelf te danken hebben dat ze in zo'n goed land terecht zijn gekomen.

De gave is goed maar niet los van de Gever.

Zo'n ontwikkeling is funest voor mensen en hun land. De goede verhoudingen zijn zoek. Aan de Gever van al wat leeft wordt niet meer gedacht en met de gaven wordt slordig omgesprongen. Produktievergroting en economische vooruitgang worden onze stokpaardjes. En aan onze goede inzet hebben we toch onze welvaart te danken? Keer terug tot de Gever en de Schepper van alles. Leef uit dankbaarheid en laat zo dingen weer in balans komen.

Ook op een andere manier kan dit gedeelte aktueel zijn. Mensen vergeten vaak te danken voor wat ze hebben, nadat ze wel gebeden hebben om redding uit de nood. Gebruik God niet alleen als "EHBO-post".

"Alles uit genade" - ook dat kun je uit dit gedeelte leren. Het leven dat Jezus je geeft, heb je niet door eigen verdienste gekregen. Je bent en blijft afhankelijk van Gods genade. Gelukkig maar! Dit gedeelte kan ons iets te zeggen hebben voor ons geloofsleven, voor onze ervaringen in het leven, voor onze maatschappij. En natuurlijk zijn die drie dingen eigenlijk ook niet te scheiden!

# Reklame voor de hemel

B. LOUWERSE

*Op enkele gemeenschappen na, hebben de meeste kerkgenootschappen te maken met teruggang in kerkbezoek en verlies van het ledenaantal. De kerken proberen daar van alles aan te doen. Sommigen zijn van mening, dat de crisis van de kerk niet een crisis is van haar boodschap, maar een crisis van haar communicatie-technieken. Als de kerk dus beter haar boodschap leert te communiceren, dan zal de kerk weer vol raken.*

## Duitsland

Door het inhuren van professionele managers kunnen de kerkbanken weer gevuld worden. Dat dachten functionarissen van de Evangelische Kerk in Duitsland, in de stad Pforzheim. Men kwam met een opmerkelijke reclame-campagne en in de bioscopen van Pforzheim verscheen een reclame-filmpje. Een serie personeels-advertenties in de kranten maakte deel uit van de campagne. De kerk zocht "managers tegen vreemdelingenhaat, onderdrukking, onvrijheid, verwoesting". De kerk was op zoek naar "rijpe en zelfbewuste persoonlijkheden voor een volle of deeltijdbaan".

Enkele mensen meldden zich, van wie de meesten zich ooit van de kerk hadden afgewend. Uit deze groep is nooit iets concreets gekomen. "Concrete ideeën voor verbetering moeten uit de kerk zelf komen", was de mening. De verwachting dat door 'de wereld' in de kerk te lokken een oplossing voor haar problemen zou komen, is niet uitgekomen.

## Verenigde Staten

Reclame-technieken toepassen op kerkelijk werk is in de Verenigde Staten de gewoonste zaak van de wereld. Toen Billy Graham als (onbekende) Bijbelschoolstudent uit spreken ging verschenen advertenties in de krant met zijn jeugdige foto met de leuze: Hebt u al de jonge man met een vurige boodschap gehoord? Onderaan de advertentie stond: "Uw burens gaan er naar toe, waarom u niet?"

Diverse kerken en christelijke organisaties maken gebruik van professionele

reclame-mensen. In tegenstelling tot de Duitsers, maken de Amerikanen gebruik van de vakkennis van belijdende christenen. De Episcopale kerk kent een 'Episcopal Ad Project', o.l.v. Rev. George Martin. Hij ontwierp een serie prachtige kleurenposters voor plaatselijke kerken om te gebruiken. Een aardbol op een zwarte achtergrond kreeg als tekst mee: 'Zonder God is het een vicieuze cirkel'.

Boven een pontificaal statie-portret van koning Hendrik de 8ste staat: 'In een kerk die gesticht werd door een man, die zes vrouwen had, is vergeving een begrip'. Boven een schilderij van Titiaan, dat een biddende Daniël in de leeuwenkuil toont, staat: 'In tegenstelling tot wat wij denken, is stress geen fenomeen van de 20ste eeuw'. Bij een poster, waarop zes grote kerels een lijk in de kerk binnendragen staat de tekst: 'Moeten er zes sterke kerels aan te pas komen om jou de kerk weer binnen te krijgen, of kom je op eigen kracht?'. In kleine lettertjes staat er onder vermeld: 'Je bent welkom, in welke conditie je ook verkeert, maar wij prefereren je levend'.

"Ik werkte in een vergrijsde gemeente, waar meer mensen begraven, dan gedoopt werden.

Na 11 jaar arbeid waarbij de laatste 7 jaar reclame werd gebruikt ging het kerkbezoek met 30% omhoog en de gemiddelde leeftijd daalde van 55 naar 40", vertelt Martin over zijn kerk in Minneapolis.

---

*In een kerk, die gesticht werd door een man, die zes vrouwen had, is vergeving een begrip*

---

Het is bekend, dat in de Verenigde Staten bij een televisieuitzending van een meeting de kleuren van het podium (en

soms de spreker) worden aangepast aan de kennis van de kleurenpsychologie, die in de reclamewereld wordt gehanteerd.

## Nederland

Ook binnen de Nederlandse Hervormde Kerk bestaan plannen om managers en reclamejongens aan te stellen, die mee zouden moeten denken over het reorganiseren van de kerk.

De Katholieken hebben in het zuiden van ons land nog niet lang geleden een wervende actie gevoerd, waarbij grote reclameborden langs de wegen de voorbijgangers bepaalden bij de tekst: 'Katholiek, zo gek nog niet'.

Ook in Nederland kan een goed verzorgde reclamecampagne effect sorteren.

## De beste reclame

In de Bijbel lezend kom ik er achter dat Jezus ook aan public relation deed. Voordat Hij in een streek arriveerde zond Hij zijn discipelen vooruit om Zijn komst aan te kondigen; een klassieke vorm van reclame maken. Wat ons betreft is en blijft de beste reclame: "goed voorbeeld, doet goed volgen". Niets kan het Nieuwe Rijk zo onderstrepen als voorbeelden van nieuw leven! "Laat zo uw licht schijnen voor de mensen opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken". Dat is de meest schrijftuurlijke wijze van reclame maken.

Mochten collega's hun eerste voorzichtige stappen op de weg der reclame willen zetten en in ons unie-landje verleggen zitten om wervende teksten, volgen hier enkele voorbeelden, die ik geheel belangenloos ter beschikking stel: "Bent u een geestelijke armoedlijer, lees dan het blad van dominee Eijer". "Stop met dat doe-het-zelf-gehanes, volg theologie bij doctor Jannes". "Heeft u vragen op kerkelijk erf, bel dan dominee van der Werf". "Voelt u zich nogal eens down, luister naar een preek van Pflaum".

---

*concrete ideeën voor verbetering moeten uit de kerk zelf komen*

---

# De maaltijd van de Heer (II)

J. REILING

Wanneer wij van onze meest uit de praktijk geboren vragen in verband met het avondmaal teruggaan naar het Nieuwe Testament, dan moeten we een grote afstand overbruggen en komen terecht in een heel ander land. Welke afstand moet worden overbrugd en in welk land komen we terecht?

## Spraakgebruik

Wie de geschiedenis van het avondmaal en de avondmaalsleer haloopt vanuit onze eigen tijd, komt woorden en begrippen tegen die in ons eigen spraakgebruik niet worden aangetroffen. We lezen dat het avondmaal een sacrament is of een symbool. Anderen spreken zelfs van mysterium en weer anderen van een teken en een zegel. Onze voorkeur gaat vanuit onze traditie uit naar het woord teken, waarschijnlijk omdat wij hopen dat daar aan geen sacramentele consequenties zijn verbonden. Bij sacramentele consequenties denken we dan aan de opvatting dat de elementen van het avondmaal, brood en wijn, iets 'doen', iets van genade of heil tot stand brengen.

Van discussies over deze en soortgelijke onderwerpen is de geschiedenis vol maar we slaan dat alles gemakshalve maar over en vragen: wat zegt de bijbel over het avondmaal?

Aangenomen dat we de afstand tussen ons en de bijbel zo gemakkelijk kunnen overbruggen (daar komen we nog wel op terug), willen we ons in wat nu volgt bezighouden met de bijbelse gegevens.

## Bijbelse gegevens

Die gegevens zijn van tweeërlei aard. In de eerste plaats die bijbelgedeelten die gaan over de instelling van het avondmaal en in de tweede plaats de berichten over de viering van het avondmaal in de eerste gemeenten. Deze laatste gegevens zijn betrekkelijk schaars maar daarom niet minder interessant. Iedere bijbellezer weet dat drie van de vier evangelisten vertellen van de instelling van het avondmaal en dat Paulus in zijn eerste brief aan de Corinthiërs zijn lezers herinnert aan de overlevering over die instelling die hij hun indertijd had doorgegeven. Johannes bericht wel van een laatste samenzijn (Joh. 13) maar rept niet van de instelling van het avondmaal.

Wanneer wij de drie berichten bij Mattheüs, Marcus en Lucas en het bericht van Paulus naast elkaar leggen, dan valt op dat de eerste twee zeer veel pun-

ten van overeenstemming hebben en de laatstgenoemde twee ook. Als we dan ook bedenken dat deze teksten in de gemeenten dienst gedaan hebben bij de vieringen, dan is het duidelijk dat we hier twee liturgische tradities naast elkaar zien lopen die beide dezelfde oorsprong hebben. Die oorsprong is de viering van de Pascha-maaltijd door Jezus en zijn discipelen aan de vooravond van zijn arrestatie en terechtstelling (Paulus vermeldt dat niet maar hij is geen geschiedschrijver maar moet de gemeente helpen haar problemen met de viering van het avondmaal op te lossen). Het joodse Pascha is de bakermat van de christelijke avondmaalsviering. Dat is een zaak om te onthouden.

## Brood en wijn

Twee onderdelen van de Pascha-maaltijd worden door de Heer als het ware eruit gelicht en voorzien van een nieuwe betekenis, n.l. het breken van het brood en het laten rondgaan van de beker met wijn. Op zichzelf waren dat geen wezenlijke onderdelen in die zin dat ze met het Pascha niet rechtstreeks te maken hadden. Brood breken deed iedere huisvader bij iedere maaltijd en het uitspreken van een kort gebed of zegenwoord hoorde daarbij. Wijn werd natuurlijk niet bij elke maaltijd gedronken omdat dat te duur was maar bij een Pascha-maaltijd ging de beker met wijn enkele keren rond. Een van die keren wordt door Jezus als het ware apart gesteld en voorzien van een ongebruikelijk en nieuw commentaar. Hetzelfde gebeurde bij het breken van het brood. Deze twee commentaren vormen het hart van de traditie die vanuit de opperzaal de gemeenten door en de geschiedenis in is gegaan.

## Vrolijk feest

Het joodse Pascha was een vrolijk feest want het riep het oerfeit van Israëls geschiedenis in herinnering: de bevrijding uit Egypte. In Exodus 12 en 13 vinden we het verhaal van de inzetting. Door het vieren van deze maaltijd met

zijn discipelen aan de vooravond van zijn dood legt de Heer een onverbreekelijke band met de weg die God met zijn volk Israël is gegaan. Die band kan wel worden veronachtzaamd maar niet worden doorgesneden.

Vandaag realiseren we ons sterker dan vroeger dat die band er is en ook zal blijven.

Maar tegelijkertijd legt de viering van de Heer met zijn discipelen een nieuwe toekomst open voor het Pascha. Die toekomst heeft betrekking op Hemzelf en dat wordt tot uitdrukking gebracht door het feit dat Hij het brood zijn lichaam noemt en de wijn aanduidt als zijn bloed. Wat heeft de Heer daarmee gezegd?

Daarover gaat het volgende artikel.

(wordt vervolgd)

## De tweede doop

Toen Jezus na zijn doop begon wist hij het einde van de tocht en drie jaar lang droeg hij dat kruis.

Hij wist de wijze van zijn sterven: ik moet nog eens een doop ondergaan en wat een angst moet ik doorstaan totdat ook die volbracht is.

Hij wist wel van het tarwegraan van leven, sterven en dan leven maar dat klinkt zachter dan hamerslag op de Schedelplaats bij Jeruzalem, de stad van de vrede.

Geen maan, geen ster, geen zon, 't zal nacht, alleen nog nacht zijn. Buitenste duisternis voor de zoon uitgeworpen, beneden en boven volkomen verlaten zonder enig houvast stervende tussen hemel en aarde.

Bij de eerste doop sprak God hem toe en daalde de Geest als een duif op hem neer.

nu is er een dodelijke stilte, geen stem, geen bevestiging meer, geen woord, geen licht, slechts kilte.

Hoe grenzenloos diep gaan uw wegen, o Heer.

## UIT DE GEMEENTEN

### Kunstwerk in Westerhaar

R. GAST

#### Een nieuw gebouw

Enkele jaren geleden betrof de gemeente te Westerhaar-Vriezenveenswijk (zoals ons dorp officieel heet en wat de langste plaatsnaam in Nederland is) het vernieuwde en deels eigenhandig verbouwde kerkgebouw aan de Hoofdweg.

Hoewel het gebouw aan alle kanten vol doet, ligt er op het gemeentekantoor van Vriezenveen al weer een bouwplan voor de uitbreiding van de jeugdzalen.

#### Een wens

Bij veel gemeenteleden leefde echter nog steeds de wens een wandversiering of kunstwerk te hebben aan de "kale, witte" muur aan de voorkant van de kerk.

Bijna een jaar geleden nu, is de raad er eens over gaan nadenken wat er het beste met de muur gedaan kon worden. Bij de discussie daarover kwam de gedachte naar voren er geen groot kruisbeeld te hangen en wel om twee redenen. Ten eerste omdat dat vrijwel in elke kerk hangt en dus minder makkelijk tot meditatie aanleiding geeft dan een origineel ontwerp. En ten tweede omdat de invoering van het veelvuldig gebruik van het kruisbeeld als materieel symbool in de geschiedenis van de kerk is samengevallen met de kruistochten, die met een antisemitisch bloedbad begonnen, een antisemitisme overigens dat alleen de joden ervan beschuldigde verantwoordelijk te zijn voor de dood van Jezus van Nazareth. En dat terwijl het kruis een romeins martel- en executiewerktuig was (te vergelijken met de elektrische stoel heden ten dage).

Voorts schijnen de Romeinen in de dagen van het begin van onze gebruikelijke jaartelling relatief veel germaanse legereenheden in Palestina in dienst te hebben gehad, zodat het niet onwaarschijnlijk hoeft te zijn, dat het juist Germanen zijn geweest, die de spijkers door de handen van onze Heer en Heiland hebben geslagen. Voor de tijd, waarin de kruistochten vielen, werd Jezus vooral als de Goede Herder en als de Pancrator (Christus als heerser over het heelal) voorgesteld in de beeldende kunst.

#### Kees Huigen

Met deze en dergelijke overwegingen in gedachten heeft de raad toen Kees Huigen uitgenodigd voor een gesprek. Kees Huigen (36), lid van de raad van de Baptisten gemeente te Vroomshoop, is een beeldend kunstenaar, die

aan de KKI te Enschede is afgestudeerd. Toen broeder Huigen in 1978 zijn werk in de gemeente Den Ham (Ov.) exposeerde, was deze gemeente zo enthousiast, dat verschillende werken in bruikleen werden genomen. Een stuk, dat Kees "een maatschappijbeeld" noemt, werd ook nog aangekocht. Van dit beeld, dat de vorm heeft van een paal en centraal is opgesteld in het Hammer gemeentekantoor, zegt Kees dat het een spiegel van de maatschappij is. In het beeld zijn veertig koperen mensfiguurtjes verwerkt, die verdeeld zijn in vier lagen, die maatschappelijke klassen representeren. Op de onderste laag zie je veel meer mensen met veel minder ruimte staan dan op de bovenste laag.

De raad in Westerhaar was erg blij dat deze kunstenaar op het verzoek wilde ingaan om een kunstwerk voor de gemeente te maken en de overwegingen van de raad bij het maken van een ontwerp wilde betrekken.

#### Het kunstwerk

Op bijgaande foto, waarop de voorzitter van de raad broeder Jan Peters (links op de foto) het kunstwerk voor de gemeente "in ontvangst neemt" van Kees Huigen, is het resultaat goed te zien. Een kunstwerk, waar we als gemeente Westerhaar best wel een beetje trots op zijn. Bij de overhandiging wilde Kees niet al teveel over het kunstwerk vertellen, omdat hij een persoonlijke interpretatie ervan erg belangrijk vindt. Wel liet hij doorschemeren, dat de overwegingen van de raad hem ertoe brachten een kunstwerk te maken, waarin door de uitsparing in het hout een kruis niet, maar toch ook weer wel aanwezig is. Belangrijker echter lijkt het feit, dat je door het kruis heen kan en **moet** kijken. Om dan te ontdekken, dat er een uitstraling van uitgaat tot in de uithoeken van de wereld.

#### De gemeente

Het aanbrengen van een kunstwerk kan voor een gemeente aanleiding zijn om even stil te staan. Het gemeentelieven in Westerhaar echter staat niet stil, maar bruist. Dat bruisen van leven be-



tekent niet, dat alles in rose wolkjes zonder problemen verloopt. Integendeel, er is die voortdurende worsteling om met een grote verscheidenheid aan mensen en temperamenten de eenheid in de Heer te beleven en naar buiten uit te dragen. Het is daarbij de zorg van de raad, dat bij het fundamentele beraad over het evangelie de ruimte voor de mens en de schepping niet verloren gaat. Maar ook dat bij het vinden van de ruimte voor de mens, deze ruimte voortkomt uit het beraad over het evangelie. De grootste worsteling (filosofisch gezegd een meta-strijd) blijkt echter te zijn om in dit alles als mensen met elkaar te blijven omgaan in de sfeer, waarin onze Heer en Heiland Jezus van Nazareth ook met zijn medemensen omging.

## VAN DE UNIECOMMISSIE

### Hoe gaat het met de Unie?

"Hoe gaat het in de  
gemeente....?"

Die vraag wordt me steevast door mijn vader gesteld; elke keer dat we elkaar spreken. Het is de uitdrukking van liefde en betrokkenheid bij het werk van de Heer (en natuurlijk ook bij dat van zijn jongste zoon).

'k Vind het niet altijd gemakkelijk die vraag te beantwoorden. Maar 't doet je wel goed. Elke keer weer.

"Hoe gaat het nu in de  
Unie....?"

Die vraag wordt me ook nog al eens gesteld. Meestal proef je ook in die vraag veel liefde en betrokkenheid. Men hunkert naar een positief en bemoedigend antwoord. Twist, gelijkheiberigheid, vrijzinnigheid of onbuigzaamheid zouden onder Baptisten toch niet mogen voorkomen.... En toch zeker niet zó, dat ze het gezamenlijk werk beïnvloeden en benadelen.

Als u die eerste vraag gesteld werd: "Hoe gaat het in de gemeente", zou u gemakkelijk, bondig en juist kunnen antwoorden?

Ik duid dan meestal bemoedigende of zorgwekkende gebeurtenissen en symptomen aan. Met het risico, dat het slechts een heel onvolledige momentopname is.

En zo zou ik ook geneigd zijn te antwoorden op de tweede vraag: "Hoe gaat het nu in de Unie....?"

#### Leven en leer

Dan zou je vanzelfsprekend graag telkens weer jubelend melding willen maken van liefde, opwekking, bekeringen, offervaardigheid, dienstbaarheid en groei in aantal en geestelijke rijpheid. Beiden, voor gemeente en Uniegemeenschap. En wee de gemeente (of



de gemeenschap!) waar de visie voor en het verlangen naar de tinteling van dat Leven, gewekt door Gods Geest, zijn weggeëbd....!

Maar zoals het leven van de plaatselijke gemeente bepaald wordt door een veelheid van factoren, zo is dat (des te meer) met de Uniegemeenschap het geval.

Zo hebben we het (minstens ten dele) ook gewild. Want de Unie is een federatie van autonome gemeenten. Inmenging of betutteling van buitenaf of van bovenaf - dat zou niet wel zijn. Omdat we de plaatselijke gemeente, op Bijbelse gronden, een volwaardige openbaring van het Lichaam van Christus achten. Omdat anderen (b.v. synodale) kerkorganisatie ons niet jaloers heeft gemaakt. En omdat we, laten we het erkennen, soms ook wel kleine baasjes kunnen zijn.

### Schaalvergroting

Het betekent, dat je zoveel van de zaken, die zich op plaatselijk vlak afspelen, op landelijk vlak (de Unie) soms versterkt terugvindt.

En 't omgekeerde is ook waar: wat in de Unieorganen nu besproken wordt, daar krijgt u plaatselijk ook mee te maken; als u 't nog niet hebt. Er is een intensieve inter-relatie. Zowel in het positieve als in het negatieve.

Wie gelooft: de Gemeente van Jezus Christus staat in de branding zal moeten beseffen: de Unie (-gemeenten) staan in de branding.

Dat is trouwens het ergste niet!

Als we elkaar en bovenal de Heer maar vasthouden. Als Zijn Woord maar ons betrouwbaar kompas blijft - en we 't ons steeds maar herinneren: Hij houdt ons/mij vast.

### Hoe gaat het nu in de Unie....?

Dan moeten we dus allereerst in eigen en omliggende gemeenten kijken. (Idee: zou u uw naastbijzijnde gemeente ook kunnen **bemoedigen**?)

Daar ziet u de Unie a.h.w. "in het wild". Zo gaat het ongeveer....

Maar als u t wilt weten van de Commissie der Unie, kan ik u zeggen: vrij goed. Wel veel werk! Na de laatste A.V. nogal vermeerderd.

Ook is de U.C. sedertdien gewijzigd in samenstelling. De brs. W. Hessels en S. Wijchers en zr. F. Nederlof verlieten ons als U.C.lid en br. H. G. de Winkel als wnd. alg. secretaris. De brs. P. Wijchers (namens de E.C.U.) en H. Schouten (namens de C.v.d.O.) namen hun plaatsen in. Terwijl zr. Nederlof de U.C. nog blijft dienen als notuliste.

De U.C. (15 man en vrouw sterk) is dunkt me een tamelijk getrouwe afspiegeling van onze gemeenten, en de daarin dominante opinie's. Dat betekent dan, dat we 't niet altijd in alles eens zijn. (Had u anders verwacht?) Maar dat we wel in een goede geest kunnen en willen vergaderen. Om de Heer en de gemeenten te dienen.

## Heverlee in baptistenhanden

Het bericht dat onder bovenstaande titel verscheen in DC van 23-2-1989 behoeft enkele kanttekeningen. In een recent interview met Trouw heeft prof. dr. C.A. Tukker (op wie nu een belangrijk deel van de opleiding aldaar drijft) zich over de wenselijkheid van een overname van de Bijbelschool en de Evangelische theologische faculteit in Heverlee zeer aarzeland uitgelaten, omdat hij daarin een bedreiging zag voor het reformatorische karakter van deze instellingen. Tukker is ned. hervormd en het ontgaat hem niet dat Heverlee een sterke reformatorische component in haar docentencorps en studieprogramma nodig heeft om haar functie goed te kunnen vervullen. Vanuit de doelstellingen en de doelgebieden van Heverlee is de overname door zuidelijke baptisten van de Criswell-vleugel geen goede zaak.

Maar ook voor de baptisten in Europa betekent deze overname weinig goeds. De zuidelijke baptisten hebben in het seminarie van Rüsclikon sinds 1949 een indrukwekkende bijdrage geleverd aan de opleiding van gemeentekader voor Europa. Dit seminarie is een instelling van de Foreign Mission Board, dus van de Southern Baptist Convention. Aan nog een Amerikaanse instelling op dit gebied bestaat in Europa geen enkele behoefte. De Criswell-vleugel is een politiek zeer machtige en financieel sterke vleugel in die conventie. Wie ook maar iets weet van de machtsstrijd die daar heerst tussen de fundamentalisten en de gematigden, zal zich er niet op verheugen dat deze strijd straks misschien via een Criswell-Heverlee overgebracht wordt naar Europa. Daarbij vergeleken is wat wij hier polarisatie plegen te noemen niet meer dan liefkozend debat. Mogen wij daarvoor bewaard blijven.

J. REILING

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Reeds nu geven wij u door dat op zaterdag 3 juni 1989 er weer een ontmoetingsdag voor alleenstaanden zal worden gehouden, ditmaal in de Baptistenkerk te Lelystad.

De kosten van deze dag bedragen f 30,-, waarvoor u koffie, thee en een warme maaltijd ontvangt.

Over het programma volgt nog nader bericht in de bladen en bij de secretaris van uw gemeente.

U kunt zich hiervoor opgeven en nadere inlichtingen ontvangen bij:

Mevr. H.J. van Daalen,  
T. v. Lohuizenstraat 37,  
8172 XP Vaassen  
tel. 05788-5135

Uw betaling is uw definitieve aanmelding, te verrichten bij:

Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew.,  
F. de Vriesstritte 18,  
9298 RP Kollumerzwaag  
No. bankrekening 43.36.77.279,  
girorekening 811940 onder vermelding ontmoetingsdag alleenstaanden.

### Wie heeft (weet) nog ergens jubileumboekjes (te) liggen?

In de loop der jaren hebben veel baptisten gemeenten in Nederland een jubileum gevierd. Sommige zelfs meerdere keren....! Vaak is ter gelegenheid van zo'n jubileum een jubileumboekje gemaakt met veel wetenswaardig historisch materiaal. Om te onderzoeken of er met dat materiaal nog eens iets gedaan kan worden zou ik graag zoveel mogelijk van die jubileumpublikaties willen verzamelen.

Wie kan en wil mij daarbij helpen? Natuurlijk wil ik graag de kosten die 'helpers' moeten maken, vergoeden.

Behalve de jubileumboekjes (ook de al heel oude) zijn ook teksten van jubileum-toespraken of -preken zeer welkom.

U kunt uw reacties sturen naar: S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet (tel. 05770-7364).

## Friese radenconferentie

Zaterdag 8 april wordt in het gebouw van de gemeente te Kollumerzwaag, Schoolstraat de friese radenconferentie gehouden. Aanvang 9:30 uur.

Onderwerp: Ouderlingen en diakenen in de gemeente, in te leiden door ds. C. Molema, Harlingen.

Gelegenheid tot het stellen van vragen. Slotwoord door br. G.J. Kanis, Leeuwarden.

Ieder hartelijk welkom!

"Gemeentewerk doe je met elkaar".

J. DE VRIES, secretaris

### Dringend verzoek

Wilt u ervoor (blijven) bidden, dat we 't daartoe niet slechts met elkaar eens zijn, maar dat we steeds kiezen en leiding geven overeenkomstig Gods plan en doel?!

Als 't ons niet om Zijn Zaak gaat, is het immers een verloren zaak!

G.BOSVELD

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

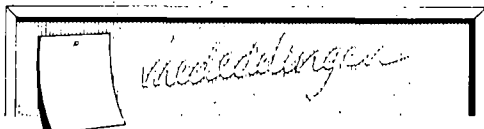
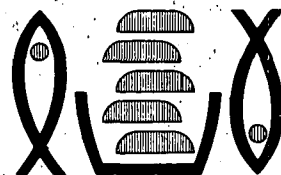
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel: 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Sekretaris van de Baptistengemeente  
's Gravenhage is: K. Fennema, W.  
Churchillaan 90, 2282 JG Rijswijk, tel.  
070-906058.

De gemeente te Westerhaar beveelt  
voor plaatsing op de sprekerslijst aan:  
W. Lindeman, Bremstraat 7, 7676 BR  
Westerhaar, tel. 05498-58344.

Sekretaris van de Baptistengemeente  
Westerhaar is G. Grissen, De Geelgors  
5, 7671 ZW Vriezenveen, tel. 05499-  
64464.

*Niemand weet wat leven is  
alleen dat het gegeven is  
en dat van dit geheimenis  
God het begin en einde is*

Heel gelukkig zijn we met de geboorte  
van onze zoon

**Peter**

een broertje voor Marco!

Hengelo, 22 februari 1989

Nico en Tineke  
van der Leer-Hoogendoorn

Roemer Visscherstraat 11, 7552 NE  
tel. 074-916007

Tineke en Peter rusten van  
13.00 - 16.00 uur

*De Heer is mijn Herder  
ps. 23*

In dit geloofsvertrouwen is ontslapen  
onze broeder

**Andries Deelstra**

op de leeftijd van 84 jaar

Baptistengemeente Leeuwarden

In Noord Denemarken app. te huur in  
verb. boerderij tussen zee en fjord,  
bos en meren, vissen, zwemmen.  
Ook geschikt voor kleine kinderen.  
f 380.-/f 410.-p.w. Tel. 05120-24200.

*'k Ben reizend naar die stad, waar  
Christus 't licht zal zijn*

Na een rijk en zorgzaam leven heeft  
onze lieve moeder en oma

**Johanna Prins-Been**  
weduwe van Jan Prins

op 84 jarige leeftijd plotseling haar  
aardse reis beëindigd.

Wij zijn de Heer van leven en dood  
dankbaar voor alles wat wij in haar  
mochten ontvangen

22 februari 1989  
Noorderkroon 20  
Roden

Rotterdam:  
P. Tiemersma-Prins  
H. Tiemersma

Ridderkerk:  
H.H. Prins  
C.M. Prins-Hartman

Lelystad:  
H.J. Prins  
G. Prins-Hoekstra

Landgraaf:  
H.J. Sørensen-Prins  
J.Th. Sørensen  
en kleinkinderen

Corr. adres:  
Mevr. H.J. Sørensen-Prins,  
Ravetsmaar 9,  
6373 AK Landgraaf

*'k Ben reizend naar die stad, waar  
Christus 't licht zal zijn*

In deze zekerheid ging op 84 jarige  
leeftijd van ons heen onze zuster

**Johanna Prins-Been**

22 februari 1989  
Roden

Baptistengemeente Haulerwijk

## Uitnodiging:

voor 2 themadagen over het onderwerp: de heelheid der schepping

op respectievelijk 1 april in de  
Baptistenkerk te Dordrecht en op  
8 april in de Baptistenkerk te  
Hoogeveen

Sprekers: drs. Evert v.d. Poll, drs.  
Janna Stapert, ds. Yme Horjus

Aanvang 10.00 uur - sluiting  
16.00 uur.

Reserveer één van deze dagen.

Nadere informatie volgt.

Organisatie: Werkgroep thema's  
C.P. der Uniecommissie.

Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakantieweken met boottocht, excursies, gezellige avonden enz. Mogelijkheid tot halen en brengen bij meerdere personen uit één plaats of streek. 1 en 2 p.k. met douche/toilet.  
**Voor vak. folder en inl.:**  
Huisterheide 7, 8521 NC St. Nicolaasga. Tel. 05134-2341.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963



**van harte  
aanbevolen!**

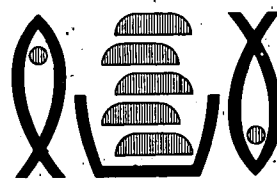
in elke boekhandel  
Info: LBI/Holland (01802) 1077

# dc

104e jaargang nummer 11 - 16 maart 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### In verwondering

B. LOUWERSE

Evangelisatie-werk in vele plaatsen kampt met het probleem, dat je mensen van 'buiten' niet 'binnen' krijgt. Je krijgt hen niet je kerkgebouw binnen. Zouden zij wel binnen komen, worden zij met 'iets' geconfronteerd, dat gericht is op christenen; in ieder geval mensen, die vertrouwd zijn met de tale Kanaäns en niet vreemd staan tegenover de vorm waarin wij de avond gieten.

Ook blijven de Baptisten in dezen vrij traditioneel. (Graag word ik op de hoogte gebracht waar onder ons wel serieuze pogingen worden ondernomen om op eigentijdse wijze de mens in de 'wereld' te bereiken met een presentatie van het evangelie).

Key en Flame-productions willen met een evangelische produktie IN VERWONDERING in de grote steden van Nederland de theaters in. Een kersttournee met bekende christenzangers en zangeressen bracht hen op dit idee. Een compleet nederlandstalig programma met Nederlands top-gospeltalent is absoluut ongekend.

Ik betreed de sfeervolle Goudse Schouwburg. De goedgevulde zaal zit vol christenzakenlieden en geestelijke leiders. Vanavond wordt het Project gelanceerd en de aanwezigen getraceerd op een muziekavond op hoog niveau. De muziek overspoelt de zaal. Overdonderend door ritmes en decibels. In een flitsend tempo volgen de nummers elkaar op. Aan elkaar gesproken door een vlotte goedogende entertainer (Nol Esmeijer). Vocal groups ondersteunen de nummers waar nodig.

Bekende popsterrén als Hans Vermeulen en Diana Marchall tracteren ons op een geweldig stuk muziek én getuigenis. Vermeulen zegt na afloop: "de hoge vokale kwaliteit van de hele groep, de klassieke orkestbanden en de geweldige sfeer, tilde het geheel uit tot ver boven de middelmaat waaronder het gospelcircuit zich, volgens velen, pleegt af te spelen. Een voorstelling die zo nu en dan groeide naar echte allure, waar ik met een gerust hart mijn vrienden uit de professionele Rock & Roll voor heb durven uitnodigen, zonder bij voorbaar om enige tolerantie ten opzichte van het geboden te vragen".

Ook de andere artiesten van de "In Verwondering" LP en CD zoals Ben Ketting, Marcel Mc Arthur, Ester Tims en Rose Glisten zijn van de partij.

Om mij heen hoor ik diverse positieve reakties. Een makelaar vertelt: "Mijn vrouw en ik hebben al jaren een abonnement op de schouwburg. Maar het lijkt wel of de toneelstukken steeds triester worden. En de vrolijke voorstellingen steeds platvoersen. Om van dat vloeken op het toneel maar te zwijgen. Maar deze avond is anders. Het decor is in één woord: prachtig. Op het toneel moderne jonge mensen in gala. Smaakvol en een lust voor het oog. Klasse!"

Een theaterdirecteur reageert als volgt: "Mijn vrouw en ik bezoeken regelmatig produkties welke in ons theater plaatsvinden. Zo ook nu. De meeste 'In Verwondering-artiesten' waren mij totaal onbekend. De verrassing was des te groter. Al snel bleek, dat we deze avond te maken hadden met professionele zangers en zangeressen, die op een frisse en spontane manier hun innerlijke overtuiging wisten over te brengen op het publiek. Dit, ondersteund met goede lichteffecten en een uitstekend geluid, maakte het tot een bijzonder aantrekkelijk geheel".

Over het doel van zo'n theatergebeuren laat Nol Esmeijer ons niet in het onzekere: "De mensen komen niet naar de zaal van je gemeente. Vanuit je eigen kerk, je gemeente naar die buitenwacht toegaan is: het Evangelie in een andere richting distribueren. Een geweldige mogelijkheid in dit kader is: neem als christen een paar ongelovige vrienden mee naar een fijn concert, dat in muziek en zang de Here Jezus presenteert. In een theater gebracht - dat is in 'de wereld'. Tracteer op deze wijze nog eens een vriend(in). Ontdek dat u op deze wijze met bijzondere offeranden God eert en een mens zegent.

Een avond in het theater: voor Jezus. Het is helemaal te gek!"

Uit: Goed voor u. Zelfs met eeuwigheidswaarde!

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met G. Bosveld

Pag. 3  
Het voortdurende gesprek  
met God

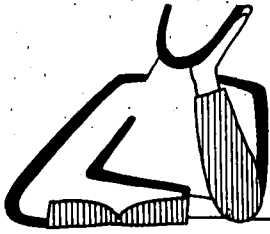
Pag. 4  
Pasen-paaslam

Pag. 5  
Spaanse zending

Pag. 6  
Belangrijke ontmoeting  
in Zagreb

Pag. 7  
Een nieuw Tabitha-tehuis  
in Amsterdam

## EVEN NADENKEN MET....



G. Bosveld

### En toen zij hun ogen opsloegen, zagen zij niemand dan JEZUS ALLEEN

Mattheus 17:8

De verschijning van Mozes en Elia op de berg der verheerlijking moet iets geweldig imposants geweest zijn.

Mozes zien - die oude patriarch, waar je zoveel goede en machtige dingen van gehoord en gelezen hebt.

En Elia, die krachtfiguur. Dwars tegen de stroom in vasthoudend aan het verbond en het getuigenis van de Ene levende God. Niet wijkend voor valse leer. Waarlijk mond Gods, ongeacht applaus of hoon.

Het archetype van een profeet.

Deze beiden, de groten uit de vaderlandse en godsdienstige geschiedenis van Israël te zien - wat zal het een indruk gemaakt hebben op de drie discipelen. Een ongelooflijk stukje hemel op aarde. Ja, 't heeft onuitwisbare indruk op hen gemaakt (zie Petr. 1/17).

Maar 't gaat niet maar zo om een manifestatie.

Naar de Here Jezus toe, weten we uit Luc. 9:31, dat de verschijning van Mozes en Elia tot doel had, met Hem te spreken over Zijn naderend plaatsvervangend lijden en sterven.

Hij gaat vervullen, wat de wet (Mozes) en de profeten (Elia) niet konden, maar waar ze in elk opzicht naar verwezen.

Heel het Oude Verbond ziet op Jezus, het Lam van God, dat de zonde der wereld wegdraagt.

Geen wonder overigens, dat de discipelen deze heerlijkheid, die hier zo nabij gekomen is, willen vasthouden. Want

zijn hoogtepunten van geloofsbelevens soms niet schaars en daarom dubbel kostbaar?

Maar dat verlangen wordt niet gehonoreerd. Nee, nog geen hemel op aarde. Geen permanent voorschot, noch een "exclusiefje" voor hen. Maar wél een duidelijk getuigenis: "Deze is Mijn Zoon, de Geliefde, in wien Ik mijn welbehagen heb; hoort naar Hem!"

God, de Vader stelt Jezus, de Zoon in het Middelpunt.

Het gaat om Hem. Het moet om Hem gaan.

Ons denken, ons spreken, ons leven en ons samenleven moet Christocentrisch zijn - gericht op Jezus.

Want elke fase van belevens of waarneeming hoe goed of stralend ook, blijkt van voorbijgaande aard te zijn. Wel indrukwekkend - verheffend - oogverblindend, maar per slot van rekening.... voorbijgaand.

Eén is er slechts die blijft. Eén om wien het altijd moet gaan: Jezus.

Daarom: wie de Zoon heeft, heeft het leven.

Maar wie de Zoon niet heeft zal het leven niet zien. Erger nog, de toorn van God blijft op hem/haar.

Geén andere Naam, géén ander doel, géén ander Middelpunt, géén andere Overwinnaar, dan Jezus, en Jezus alleen.

In dat licht moeten u en ik ons leven en al zijn activiteiten zien. Ook de gemeentelijke - ook in de raad - ook in de Unie.

Opdat, zoals het ging bij de discipelen, het eens zal gaan bij ons.

Als aan het eind van de baan de kracht en het leven ons wegebt, het tot een glorieus loflied zal worden:

....en zij zagen niemand dan JEZUS ALLEEN! Geprezen zij het Lam van God!

BOEKEN



## BOEKBESPREKING

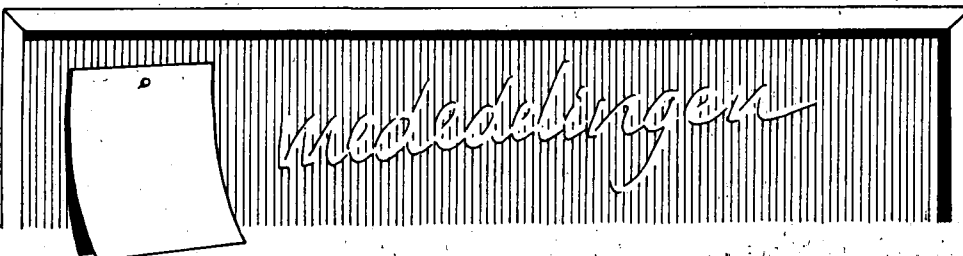
Drs. H. de Jong, Deuteronomium - De evangelische wet. (twee delen) Kampen (Kok, i.s.m. de Evangelische Omroep) 1987. f 19,90 per deel.

De twee delen van het hier te bespreken boek bevatten de teksten van bijbelstudies die ds. De Jong hield voor de microfoon van de EO. De Jong is een van de bekendste oudtestamentici van dit moment uit de reformatische kerken, en Nederlands Gereformeerd predikant te Amsterdam. Ik heb destijds de radiolezingen niet gevolgd. De boeken zijn me eerlijk gezegd wat tegengevallen. Voor iemand die werkelijk studie wil maken van Deuteronomium zijn ze zeker waardevol, maar wie slechts één boek over Deuteronomium denkt aan te schaffen kan beter een ander kopen. De Jong actualiseert de inhoud van het boek Deuteronomium voor gelovigen in deze tijd en dat doet hij meestal op een goede manier.

Ik heb er moeite mee dat hij vaak de boodschap van Deut. niet letterlijk neemt en dan toespelt, maar eerst vergeestelijkt. Zo "ontdekt" hij de wedergeboorte en de nieuwe mens al in het Oude Testament. Volgens mij moet een uitlegger het Oude en het Nieuwe Testament eerst in hun eigen waarde laten en daarna kijken in hoeverre het OT voor de gemeente van toepassing is. De Jong geeft het OT vaak niet de ruimte om echt oud te zijn; het moet direct naar het NT toegebogen worden. Zoals hij het zelf ergens uitdrukt: "De wet is hier evangelie geworden" (38). Een ander punt van kritiek is dit: De Jong maakt onderscheid tussen de Tien Geboden en de rest van de wetten in de boeken van Mozes. De Tien Geboden zijn de eeuwige regels voor alle gelovigen, zegt hij. De andere wetten noemt hij "inzettingen en verordeningen van Mozes". Dit zijn toepassingen van de Tien Geboden op diverse situaties door Mozes, eigenlijk niet door God Zelf. Dit onderscheid is niet in de Bijbel zelf terug te vinden.

Veel hangt De Jong op aan de indeling van Deut. In de hoofdstukken 12-26 vinden we de kern, de wetgeving; de overige hoofdstukken zijn inleiding en afsluiting. Deze indeling is algemeen erkend en helpt bij het lezen; maar De Jong overwaardeert de kern ten koste van de rest van het boek. Over die rest laat hij zich soms niet zo positief uit.

H. Lalleman-de Winkel

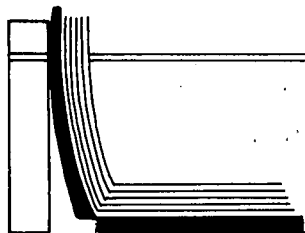


Sekretaris van de Baptistengemeente Makkum is G.J. de Lang, Blazerweg 5, 8754 AK Makkum, tel. 02154-2166.

Het nieuwe bestuur van de Ned. Bapt. Sem. Stud. Ver. John Smyth ziet er als volgt uit:

Voorzitter: Hans Pieket Weeserik  
Sekretaris: Arnold Middelberg  
Penningmeester: Fokke Kooistra

Het adres van de bestuursleden is: Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-291093.



## BIJBEL

David zette zich neer voor het aangezicht des Heren en zeide: wie ben ik, Here Here, en wat is mijn huis, dat Gij mij hiertoe gebracht hebt?

1 Samuël 7:18

# Gesprekken met God (4)

*Soms vraag je je af of bidden alleen maar weggelegd is voor geestelijk grote mensen. Voor mensen die altijd vast in het geloof staan en waar vaak tegenop wordt gekeken. De Bijbel kent veel van zulke mensen, waar we bewondering voor kunnen hebben. Ook in de gemeente komen we mensen tegen die altijd de juiste woorden schijnen te vinden in hun gebeden. Voor ons gevoel beleven zulke mensen hun geloof op een ander niveau. Maar klopt dit wel? Schenkt God de ene mens een beetje meer geloof dan de andere? Is er voor de omgang met God een bijzondere gave of aanleg nodig?*

### David

In deze aflevering over gesprekken met God kijken we naar David als bidder. De vele Psalmen die op zijn naam staan, laten we in dit verband buiten beschouwing. David is van plan een tempel te bouwen. De profeet Nathan zegt, dat hij dit niet mag doen. Koning David, die Israëls belangrijkste koning wordt genoemd en die geweldig van aanzien was, ook in godsdienstig opzicht, wordt hier diep in zijn hart geraakt. Zijn gebed begint in de diepte: "Wie ben ik?" De eenvoudige herder is tot een groot koning geworden. Dat heeft hij niet aan zichzelf te danken, aan eigen bekwaamheid en kracht, maar dat is de gunst van God over hem en zijn huis. God heeft niet alleen gezegd, maar Hij zal nog zegenen tot in verre geslachten. Dat te weten stemt de bidder tot grote dankbaarheid en dat maakt hem stil. God heeft het beloofd en Hij kan zijn beloften niet onvervuld laten.

Het hoogtepunt van dit gebed is zeker wel wanneer David roemt: er is geen God als God; er is geen God dan God; er is geen volk als Israël, een volk verlost door de Heer. Dit gebed beweegt zich tussen de beide polen van eigen geringheid en Gods grootheid: WIE BEN IK?

Is bidden alleen maar weggelegd voor geestelijk grote mensen? Of alleen voor mensen, die de woorden zo mooi weten te vinden?

Net als bij bovengenoemd gebed van David heeft IEDER mens zich af te vragen: wie ben IK? Ieder mens zal zich bewegen tussen de beide polen van eigen geringheid en Gods grootheid. Door Gods genade mag een IEDER de verborgen omgang met Hem leren kennen.

Een ander gebed van David, waar we even bij stil staan, is bij de volkstelling in 2 Samuël 24. David heeft tegen de raad van Joab in het volk toch geteld. Vóór wij nog maar iets van een straf op deze daad vernemen, begint zijn geweten te spreken. In het korte gebed, dat David dan uitsprekt, vinden wij de stof waaruit vele gebeden zijn opgebouwd: n.l. schuldbelijdenis en smeken om vergeving. "Ik heb zwaar gezondigd... doe toch de ongerechtigheid weg".

Als dan de straf komt - David had gevraagd niet in de hand van mensen te vallen, maar in de hand des Heren, 'want Zijn barmhartigheid is groot' - als de pest over Israël komt, dan lezen wij een van de mooiste woorden, die ons van David bekend zijn: "Zie, ik heb gezondigd en ik heb ongerechtigheid bedreven, maar deze schapen - wat hebben zij gedaan? Laat toch uw hand zijn tegen mij en mijn familie". Hier wordt de herder in de koning wakker. Vele mensen keken naar David op. Hij wist zo goed de woorden te vinden. Hoe diep is hij gevallen in zijn ongehoorzaamheid tegenover God. Maar vanuit de diepte kunt u bidden tot God om zelf het oordeel te willen dragen, als het volk maar gespaard blijft.

Het doet ons denken aan het woord van de Here Jezus in Gethsémané: "Indien gij dan Mij zoekt, laat dezen heengaan" (Johannes 18:8b).

KMG

## Predikanten + Jeugd-ouderlingen-konferentie op 'de Bron' in Dalfsen

Zoals alle voorgangers inmiddels al weten (en in hun agenda hebben staan?) hoopt de NBBJ op 25 en 26 april a.s. een konferentie te organiseren voor hen en voor jeugdouderlingen. Thema van de konferentie zal zijn:

"Aan het eind van je latijn"  
Over het vinden van (nieuwe) vormen om de eredienst op een jongeren aansprekende manier te vieren.

Sprekers zijn: Arnold van Heusden (oud directeur van Youth for Christ Nederland; directeur van de Evangelische Alliantie)  
Wout Huizing (predikant van verzorgingshuis Tabitha en wijkgemeente Delft).

De prijs is f 65,- (voor een 2 pers. kamer met douche en toilet).  
Plaats: 'de Bron', Dalfsen.

U kunt zich opgeven via het Jeugdburo (05120-15687).

## voor het "Laatste" Vinkenhof werkkamp (1 t/m 7 juli)

zoeken wij vrijwilligers (m/v)

werkzaamheden: opzetten van tenten + toebehoren; schoonmaken keuken + toebehoren etc. etc. etc.

eisen: 18 jaar en ouder; twee rechterhanden, verantwoordelijkheids gevoel, team spirit

wensen: eventueel in bezit rijbewijs & auto i.v.m. boodschappen.

De week is volledig self-supporting.

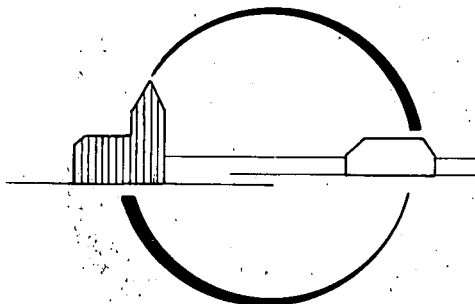
Reis, kost en inwoning gratis.

Er is plaats voor ongeveer 6 mensen.

Bel of schrijf.

Jeugdburo NBBJ, Drachten

## BEROEPINGSWERK



Aangenomen: Naar Noordbergum: T.F. Smit te Hoogezand. Naar Almelo-Geranuinstraat: G.J. Goessens te Meppel.



# Ons Paaslam

In deze, aan Pasen voorafgaande, tijd is het goed eens stil te staan bij het paaslam. Wij willen daarbij uitgaan van de woorden van Paulus in I Cor. 5:7: "Want ons paaslam is geslacht: Christus".

Is het zomaar een beeld dat bij Paulus opkwam toen hij onze Here Jezus "ons paaslam" noemde? Het zou kunnen zijn dat Jezus in een of enkele opzichten aan een paaslam deed denken. Maar het kan ook zijn, dat Jezus het Lam Gods bij uitstek is en dat het woord "paaslam" een beschrijving van de werkelijkheid is.

Lammetjes worden in Israël zo rond het begin van de maand Niesan geboren, dat is maart/april. De kudde kan dan niet zo snel vooruit en de herders blijven des nachts bij hun schapen op het veld. Voor een ieder die de Bijbel kent gaat hier al iets dagen (Lucas 2:8). Toen Jezus werd geboren was het ook de tijd van de geboorte van de lammetjes. Zou onze Heer in december geboren zijn dan was het voor de lammetjes véél te koud en te nat geweest.

Als Jezus inderdaad in het begin van de maand Niesan geboren is, dan is Hij én bij zijn geboorte én bij zijn sterven "paaslam". Want Jezus stierf de 14e Niesan op het moment dat een paar kilometer verderop de paaslammeren in de tempel werden geslacht.

Het voorschrift voor het eerste paaslam vinden wij in Exodus 12:5-7.

"Een gaaf, mannelijk, éénjarig, stuk kleinvee moet gij nemen; gij kunt dit nemen van de schapen of van de geiten. En gij zult het bewaren tot den veertienden dag van deze maand; dan zal de gehele vergadering van Israël het slachten in de avondschemering. Vervolgens zal men het bloed nemen en dit strijken aan de beide deurposten en de bovendorpel, aan die huizen waar men het eet".

Men moet een onderscheid maken tussen het eerste paaslam en de latere paaslammeren die geslacht werden. Het eerste paaslam was het lam van de uittocht én van het "overschrijden". Immers alleen de eerste keer behoefde men het bloed op de deurposten te strijken omdat de doodsengel alleen maar in die nacht rondging om de eerstgeborenen te slaan. Bij alle andere paaslammeren ging het veel meer om de bevrijding die God reeds gegeven had.

Op de veertiende Niesan was een paaslam slechts een paar dagen ouder dan één jaar. Vier dagen ervoor - op de tiende werd het al afgezonderd - vanaf nu was het het paaslam.

In Deuteronomium wordt de plaats waar men het paaslam mocht slachten en eten beperkt: "Gij zult het Pascha niet mogen slachten in een der steden, die de Here, uw God, u geven zal. Maar op de plaats die de Here, uw God, verkiezen zal om zijn naam daar te doen

wonen, zult gij het Pascha slachten tegen de avond, als de zon ondergaat, op het tijdstip van uw uittocht uit Egypte. Gij zult het koken en eten op de plaats die de Here, uw God verkiezen zal; dan zult gij in den morgen de terugreis aanvaarden en naar uw tenten gaan" (16:5-7). Deze "plaats" werd eerst uitgelegd als Jeruzalem, toen er eenmaal een tempel was, mocht het paaslam alleen nog maar in de tempel worden geslacht. Deze bepaling is nooit herroepen en geldt tot op de huidige dag. Verderop zullen wij zien wat daarvan het gevolg is.

## Voor wie werd het geslacht?

Het paaslam werd geslacht en zijn bloed werd gesprengd voor met name genoemde mensen. De Misjna, tractaat Pesachiem, zegt dat men voordat het lam geslacht werd moest weten en zeggen, voor wie, voor welk gezelschap dus, het lam zou worden geslacht. Men moest tot de "mee-getelden" behoren, anders had men geen deel aan het offer.

Ik denk aan Joh. 3:16 waar God de vrucht van de gave van zijn Zoon beperkt tot "een ieder die in Hem gelooft". Ook de bepaling dat van het paaslam geen been gebroken mocht worden doet aan de Here Jezus denken (Ex. 12:46; zie Joh. 19:36).

Voor ons, gelovigen van het nieuwe verbond, zijn er vele bijbelplaatsen die van Jezus spreken als van het lam. Ik moet hier kort zijn:

Jes. 53:7 - "als een lam dat ter slachting geleid wordt".

Joh. 1:29 - "Zie het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt".

I Cor. 5:7 - "Want ons paaslam is geslacht: Christus".

I Petr. 1:19 - "(Gij zijt gekocht) met het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en vlekkeloos lam.

Openb. 5:6 - "En ik zag... een lam staande als geslacht".

Het eerste paaslam stierf opdat de eerstgeborenen zouden blijven leven, mits zij onder het bloed waren. Ons paaslam stierf voor elkeen die in Hem gelooft.... "en het bloed van Jezus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden".

(1 Joh. 1:7)

## Jezus is ons paaslam

Keren we terug naar onze begintekst I Cor. 5:7. "Want ons paaslam is geslacht: Christus". We hebben gezien dat Jezus voldeed aan een aantal eisen die aan een paaslam gesteld worden. We zetten ze nog even op een rijtje:

- a. Het tijdstip van zijn geboorte.
- b. De dag en het uur van zijn dood.
- c. Hij was "gaaf", zonder smet of zonde.
- d. Hij was voordien door God apart gesteld als offerlam (Hebr. 10:5-10);



Joh. 1:29).

e. Geen been werd Hem gebroken.

f. Hij is gestorven te Jeruzalem.

Jezus is ons Paaslam. We weten nu dat vroeger, in bijbelse tijden, ieder heel bewust van te voren moest zeggen: "Ik wil aan dit lam deel hebben; het wordt ook voor mij geslacht". Wij kunnen dat niet precies zo doen, immers, Paulus zegt dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren (Rom. 5:8). Wél kunnen wij geloven en getuigen dat Christus voor ons gestorven is. Onze doop bevestigt het feit dat we tot de "mee-getelden" behoren.

## Het paaslam eten

Maar al behoorde je dan tot de "mee-getelden"; als was het paaslam dan voor jou geslacht, je moest er ook nog deel aan krijgen door er van te eten. Dit werpt licht op het voor vele mensen duistere stuk Johannes 6. Zie maar:

a. Het Pascha was nabij (vs4). De paaslammeren waren veelal al uitgezocht en apart gesteld.

b. Jezus voltrekt het wonder van de broodvermenigvuldiging.

c. De volgende dag zegt Jezus a.h.w. tot de mensen: "Verkijk je niet op het wonder met die broden - kijk naar Mij! Ik ben het ware brood des levens".

d. Maar dat brood is maar een beeld, een overgang. Let maar op! Jezus zegt: "Ik ben het levende brood dat uit de hemel neergedaald is. Indien iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid leven; en het brood dat ik geven zal, is mijn vlees, voor het leven der wereld" (vs51).

Hier is de vergelijking met de paaslammeren weer zichtbaar. Zoals de Joden die naar Jezus luisterden straks weer deel zouden krijgen aan het paaslam door er van te eten, zo zullen wij deel aan Jezus krijgen door Hem tot ons toe te laten, Hem in ons op te nemen.

De roomse kerk heeft dit letterlijk begrepen: het avondmaalsbrood "wordt" daar tot het lichaam van Christus. De Schrift geeft echter aan dat we de betekenis in geestelijke zin moeten opvat-

vervolg op pagina 5



Op de laatst gehouden evangelisatie-conferentie te Dalfsen werden de deelnemers verrast met een blijmoedig verhaal van br. Joaquin Jiménez en zijn vrouw. De Heer gebruikt dit gezin op een bijzondere wijze in de bediening van het Evangelie en beiden kunnen daarover zeer onderhoudend vertellen. Op de conferentie waren de lachsalvo's niet van de lucht en toch werden we allen zeer indringend bepaald bij hun werk in de Stichting Misión Holanda.

Misión Holanda wordt gevormd door een kring van gelovigen uit verschillende plaatselijke kerken, die als doel hebben het leven van Jezus Christus bekend te maken aan iedere Spaanssprekende familie, die in Nederland woont en hen te helpen zich in te passen in een voor hen zo vreemde samenleving.

Met verschillende middelen probeert Misión Holanda haar DOEL te bereiken:

\* **VIDEOFILMS:** van de gezinnen bezit 98% een televisietoestel. De laatste jaren is de overtuigingskracht van het audiovisuele communicatiemiddel krachtig toegenomen. De moderne mens baseert zijn manier van denken meer op wat hij ziet dan op wat hij hoort of leest. Misión Holanda laat door middel van video het leven van Jezus zien.

\* **SCHRIFTELIJKE BIJBELCURSUSSEN:** dit is een belangrijk middel om het contact te onderhouden met de mensen, die de film over het leven van Jezus hebben gezien of die hebben gereageerd na het beluisteren van een boodschap via een cassette of die een aankondiging hebben gelezen.

\* **BIJBELVERSPREIDING:** voor de evangelisatie blijft het Woord van God de beste lectuur. Daarom worden de emigranten aangemoedigd om de Bijbel te lezen, te bestuderen en verder te verspreiden.

\* **CASSETTES:** dit middel blijkt een grote zegen voor de gelovigen, die geïsoleerd leven en een uitstekend middel voor evangelisatie in de huizen en gezinnen.

\* **RADIO:** in samenwerking met Trans World Radio wordt bekendheid gegeven aan de uitzendingen voor Spaanssprekende luisteraars in Nederland, samen met speciale programma's voor emigranten in Europa.

\* **RONDZENDBRIEVEN:** regelmatig worden brieven verstuurd met thema's, die iets te maken hebben met de zorgen of het heimwee van de emigrant om hen zover te brengen, dat zij de oplossing zoeken in het Evangelie van Jezus Christus.

\* **LITERATUUR:** boeken, tijdschriften en traktaten zijn goede en directe middelen voor evangelisatie en opbouw van de gelovigen, die geïsoleerd wonen.

\* **BIJBELSTUDIES AAN HUIS:** deze samenkomsten vinden elke week plaats om de contacten, die uit de evangelisatie-activiteiten voortkomen, te verstevigen.

\* **EVANGELISCHE ONTMOETINGEN:** in januari 1988 heeft zo'n eerste ontmoeting plaats gehad. Een dag van gemeenschap en opbouw voor allen. Ook voor 1989 is een dergelijke dag gepland.

\* **LESSEN IN DE NEDERLANDSE TAAL:** helaas zijn er in Nederland veel vrouwen betrokken bij de seksuele exploitatie. Van deze vrouwen zijn zestig procent buitenlands en veertig procent daarvan Latijnsamerikaans. De meerderheid kent geen Nederlands en heeft heel weinig schoolse vorming gehad. Daardoor is het wel erg moeilijk om uit de kring van de prostitutie weg te komen. Misión Holanda biedt deze vrouwen wekelijks de mogelijkheid om gratis Nederlands te leren. De uitleg wordt door een gediplomeerde lerares in het Spaans gegeven. Iedere les eindigt met het lezen en de uitleg van het Woord van God. Deze hulpverlening uit liefde vindt plaats in het evangelisch opvangcentrum voor prostituees "Het Scharlaken Koord" in Amsterdam.

\* **BEZOEK AAN GEVANGENEN:** de laatste tijd openen zich deuren naar Spaanssprekende mensen, die hier in Nederland in de gevangenis zitten. Een aantal Zuid-Amerikanen, die langdurige straffen uitzitten, worden zo regelmatig bezocht.

Misión Holanda heeft een zeer breed werkgebied en het geheel kost veel geld.

De boodschap van het Goede Nieuws bekend te maken aan families, die uit Spanje en Latijns Amerika komen, ligt niet bij één persoon of kerk, maar dat is de verantwoordelijkheid van alle gelovigen.

Heeft u belangstelling voor het werk van deze stichting, dan kunt u contact opnemen: **STICHTING MISIÓN HOLANDA**, Postbus 23, 1940 AH Beverwijk. Deze stichting is ook telefonisch te bereiken: 02510-36229.

KMG

vervolg van pagina 4

ten (Joh. 15:5; 17:20-23; Gal. 2:20). Het is dus niet voldoende om als gelovige alleen maar te weten dat Jezus voor ons gestorven is. Wij moeten deel krijgen aan Hem.

### De les der geschiedenis

Tot slot nog dit: "Ons paaslam is geslacht: Christus". Hij is de ware, het definitieve paaslam. Paulus schreef deze woorden ongeveer in het jaar 55. In de tempel werden

ieder jaar nog een menigte paaslammeren geslacht. Maar dat zou spoedig veranderen. In 70 werd de tempel verwoest; alle offers hielden op tot op de huidige dag! Beseffen we wel wat dit betekent? Met een korte onderbreking tijdens de babylonische ballingschap (en zelfs dat is volgens sommigen nog onzeker) zijn elk jaar de paaslammeren geslacht vanaf de nacht van de uittocht tot aan de verwoesting van de tempel. Dat is een periode van zo'n 1420 jaar. Sinds het jaar 70 mogen er geen

paaslammeren meer geslacht worden omdat de tempel niet meer bestaat en ze nergens anders geslacht mogen worden (zie boven). Het joodse volk viert al meer dan 1900 jaar Pesach zonder paaslam. Voor mij is dat de bevestiging van onze tekst: "Want ons paaslam is geslacht: Christus". Onze tekst gaat ook nog verder: "Laten wij derhalve feest viëren..."

Ik wens u een gezegend Paasfeest!

G.H.W. PFLAUM

## Europese Jeugd- en Kinderwerkers Konferentie in Novi Sad (Joegoslavië)

Van 18 tot 24 januari j.l. waren we (Nico Wever en ondergetekende) te gast in het Baptisten Seminarium in Novi Sad waar we, met 32 andere jeugd- en kinderwerkers uit 18 landen een konferentie beleefden rond het thema "De kerk. Vernieuwd voor een nieuwe generatie". Ik schrijf bewust 'beleven' want dat is het vooral. Je vergadert heel wat af die dagen over het werk in verschillende landen van Europa, over mogelijke uitwisselingsvormen, over de wereldkonferentie afgelopen zomer en over de Europese konferentie en het kamp aanstaande zomer in Hongarije. Je denkt samen na over het thema en wisselt van gedachten, maar centraal staat de beleving van de eenheid die je onderling mag ervaren. Eenheid in verscheidenheid, dat wel. Je bent immers samen met mensen uit heel verschillende landen. Landen met grote Baptisten Unies en landen waarin nauwelijks Baptisten voorkomen. Landen waarin de jeugdwerkers elke vorm van vrijheid ervaren, en landen waarin het politieke klimaat zodanig is, dat alles met de grootste voorzichtigheid moet worden omgeven. Met name van de laatste groep (uit het Oostblok) waren vaak zeer bemoeiende verhalen afkomstig. Zoals van de Russen die steeds meer mogelijkheden krijgen om hun zondagsschoolwerk te organiseren en uit te breiden, en die daarvoor driftig op zoek zijn naar ideeën, materialen etc. Of van de aanwezige Hongaar die kon melden dat zijn land sinds 7 januari 1989 weer een zondagsschool- en een jeugdraad kende; iets dat vanaf de 2e wereldoorlog onmogelijk was geweest. Hoopvolle verhalen dus, die overigens niet voor elk Oostblok-land opgaan. Zo waren er geen Tsjechen, omdat ze geen uitreisvisum hadden gekregen, en luisterden we naar zorgelijke berichten uit de D.D.R. Ook in het gastland, Joegoslavië is de situatie niet onverdeeld gunstig. Tegenover de grotere openheid naar het westen staat de nodige politieke onrust en een enorme inflatie. Allemaal factoren die ook het werk van een Baptisten Unie en hun jeugdwerk er niet eenvoudiger op maken.

Een bezoek aan de kerkdienst in een klein plattelandskerkje in het dorpje Aradac maakte op mij persoonlijk zeer veel indruk. Een kleine gemeente van voornamelijk wat oudere mensen (verweerde gezichten; sobere kleding) komt daar iedere zondag voor de eredienst bij elkaar. Wij als gasten mochten een deel van de dienst invullen, maar er bleef gelukkig ook iets over dat we van hen mochten meebeleven. En hoe. Er werd daar gezongen met een intensiteit waarvan ik bij het schrijven van deze regels nog kippevel krijg, en de bidstond (ongeveer 3 kwartier, tijdens de dienst) was zo vol overgave dat je al die tijd vanzelf meebad, ook al verstonden we van de taal geen woord.

Zoals gezegd hebben we ook nagedacht over een thema. "De kerk. Vernieuwd voor een nieuwe generatie". Onder de uitstekende leiding van dr. Siegfried Grossman uit Berlijn (wiens meest bekende boek "Genadegaven in evenwicht" ook in het Nederlands is verschenen) bezonnen we ons op het begrip 'Vernieuwing'. Elke vorm van echte vernieuwing is het werk van de Geest, zo betoogde hij. Maar in dat vernieuwend proces zijn God en mens gelijktijdig aan het werk. Kenmerkend voor het vernieuwende werk van de Geest is verder dat het nooit leidt tot individualisering (waarbij je alleen nog zelf belangrijk bent), maar tot 'individuatie'; tot het tot ontplooiing komen van ieders unieke eigenschappen, in dienstbaarheid aan elkaar. Echt vernieuwingswerk kan dan ook eigenlijk alleen maar in en vanuit de gemeente plaatsvinden. Zo bezien is vernieuwing dus duidelijk iets heel anders dan alleen maar verandering of modernisering.

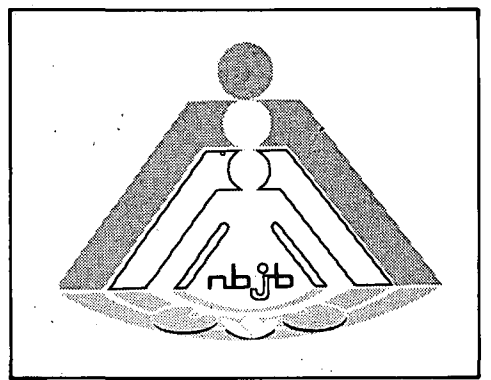
Grossman deed een beroep op de Baptisten-kerken en het Baptisten-jeugd- en kinderwerk om meer met deze fundamentele vormen van vernieuwing bezig te zijn. Daarbij zouden we dan wat meer aandacht moeten besteden aan onze visie op het werk van de Heilige Geest.

In een tweetal volgende lezingen werkte Grossman zijn verhaal uit naar vernieuwing op het terrein van de samenleving.

In ons gemeente-zijn kunnen en mogen we ons niet beperken tot onze eigen kring of tot 'alleen maar' geloofszaken. We moeten in navolging van Jezus het evangelie van het Koninkrijk verkondigen, en ons bezig houden met de genezing van ziekte en kwaal, in de meest brede zin van het woord (Matth. 9:35). En ziekte en kwaal hebben te maken met **deze** samenleving, met **dit** leven. Voor zover het in zo'n kort bestek duidelijk kan worden waren het al met al zeer waardevolle lezingen, die ieder afzonderlijk aan het nadenken zetten over zijn of haar werk. Ze werkten opbouwend en stimulerend.

Ik denk dat ieder van de 34 deelnemers uit Joegoslavië is teruggekomen met een 'volle accu' en met huiswerk. Als groep hebben we iets van wat we geleerd en gekonkludeerd hebben neergelegd in een aantal 'resoluties', die ik, tot slot, hierbij graag weergeef.

1.1. Wij zien een dringende noodzaak tot vernieuwing van gelovigen en gemeenten in Europa. Als vertegenwoordigers en leiders van Baptisten Jeugd- en Kinderwerk herkennen wij deze noodzaak ook in onze eigen gemeenten en Unies. We verlangen naar een duidelijke manifestatie van Gods Koninkrijk



en Zijn helende werk in onze kerken en in de samenleving.

Wij bekennen vaak te kleingelovig te zijn in ons werk en in onze gebeden voor een vernieuwing door de Heilige Geest die tegemoet komt aan de geestelijke en persoonlijke behoeften van jongeren en ouderen en die de sociale en politieke verandering teweeg brengt die door het leven en de leer van Jezus Christus van ons worden gevraagd. We willen onszelf toewijden aan de voortgaande verandering die God in ons leven wil bewerkstelligen, aan het in Jezus' naam bereiken van de generatie jongeren in Europa en in de wereld, en aan de vernieuwende invloed van Zijn kracht en Geest op de terreinen van vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping.

1.2. We willen Baptisten-gemeenten en andere christenen in Europa oproepen de noodzaak tot vernieuwing in hun gemeenten en organisaties en in hun samenlevingen te onderzoeken en ernaar te streven in gebed en in daden.

1.3. We dringen bij alle gemeenten van de Unie aangesloten bij de Europese Baptisten Federatie aan op het geven van een grotere plaats aan kinderen in de gemeenschap van de kerk. Dit zal zichtbaar moeten worden in de ontwikkeling en de training van leiders en een grotere zorg voor kinderen.

2. We willen onze dank uitspreken aan het adres van allen in Schotland en de rest van de wereld die verantwoordelijk waren voor het Baptisten Wereld Jongeren Congres in juli 1988. De aanwezigheid van vele Europeanen heeft effect gehad op het jeugdwerk in vele gemeenten. Dit heeft o.a. laten zien dat de noodzaak bestaat tot het ontwikkelen van de geestelijke visie op de toekomst van het jeugdwerk in Europa. We willen onszelf toewijden aan het ontwikkelen van zo'n visie.

3. We spreken onze dank uit aan het adres van onze vrienden in de Baptisten-Unie van Joegoslavië, de jeugdraad van die Unie, en het Seminarium in Novi Sad voor hun gastvrijheid en het voorbereiden van onze konferentie.

Geert Jan Blanken

# De vlag uit!

## Wijkgericht

Op vrijdag 17 maart a.s. om 15.00 uur wordt het verzorgingshuis Tabitha-Amsteldijk door mw. drs. M.A. Wilderkamp, wethouder Maatschappelijke en Gezondheidszorg te Amsterdam, officieel geopend. Dit betekent een nieuwe mijlpaal in het bestaan van de Stichting Verpleeg- en Verzorgingshuizen Tabitha te Amsterdam.

Het is een opmerkelijk feit, dat in een tijd van bezuiniging resp. inkrimping deze stichting er toch maar weer in geslaagd is om toestemming te verkrijgen voor het bouwen van een nieuw verzorgingshuis. Dit besluit van de betreffende overheid zal zeker genomen zijn op grond van de goede naam, die Tabitha A'dam de afgelopen jaren heeft opgebouwd.

Het nieuw verzorgingshuis is gelegen in de wijk "De Pijp", pal aan de Amstel en schuin tegenover het bekende Carre. Op 26 juli 1988 kwam de eerste groep van achttien bewoners in het nieuwe verzorgingshuis aan de Amsteldijk. Deze bewoners kwamen als groep "meerzorg-bewoners" op de eerste verdieping te wonen. Een aantal appartementen op deze verdieping is speciaal aangepast aan bewoners, die meer zorg nodig hebben. Zo is tussen twee slaapkamers voor twee personen een gemeenschappelijke zitkamer gecreëerd. Na 12 september 1988 kwam een groep van 35 bewoners in kleinere groepjes van 5 personen per week. Op 24 januari j.l. werd de honderdste bewoner opgenomen, waarmee het huis vol werd verklaard.

## Indeling

In het gebouw zijn 71 eenpersoons-appartementen en 4 tweepersoons-appartementen. Ieder appartement heeft een eigen douche en toiletruimte en een klein keukentje met een aansluiting voor een kookplaatje. In het huis bevindt zich een wasserette, waarin wasmachines, droogtrommels en de mogelijkheid om te strijken aanwezig zijn. Tegen een kleine vergoeding kan de bewoner zelfstandig de was verzorgen. Op de begane grond bevindt zich een restaurant. De middagmaaltijd wordt daar tussen 12.00 en 14.00 uur geserveerd. Er wordt gewerkt met een keuze-menu: de bewoner kan de dag daarvoor kiezen wat hij/zij de volgende dag wil eten. De overige maaltijden worden door de bewoner zelf verzorgd. Voor de dagelijkse boodschappen kan de bewoner terecht in het winkeltje in het huis. Op elke verdieping bevindt zich een gemeenschappelijke ruimte waaronder een bibliotheek en een biljart. Op de zevende verdieping bevindt zich de kerkzaal/ontspanningszaal vanwaar een prachtig uitzicht op de stad Amsterdam. Regelmatig worden activiteiten op het gebied van recreatie, ontspanning en festiviteiten georganiseerd en ook is er volop de mogelijkheid voor bijeenkomsten op levensbeschouwelijk vlak. De baptisten gemeente Amsterdam-Centrum houdt in deze zaal haar samenkomsten.

Niet alleen voor de eigen bewoners wordt van alles gedaan, maar ook voor de mensen uit de wijk. Dit zgn. flankerend beleid geeft de mogelijkheid, dat gemiddeld per week tien à twintig personen komen om koffie te drinken en deel te nemen aan de andere activiteiten in het huis. Per dag komen gemiddeld zeven bejaarden uit de wijk om te eten. Kort geleden is de mogelijkheid geopend, dat mensen uit de wijk zich kunnen douchen in het huis. Andere mogelijkheden om mensen uit de wijk op te vangen (dagopvang, tijdelijke opname) zijn nog in voorbereiding.

## Ontwikkelingen

De arbeid van Tabitha Amsterdam begon in 1966 met een beheerscommissie, die bestond uit de leden brs. C. v.d. Mei, R. Miedema, G. Veenstra en W. Veenstra. Toen konden zij zich niet voorstellen, dat hun bescheiden begin zo'n geweldige groei zou gaan doormaken. Naast het nieuwe verzorgingshuis aan de Amsteldijk zijn er ook nog een verzorgingshuis aan de Ingenhouszhof en een verpleeghuis voor psychogeriatrische bejaarden aan de Jan Bongastraat.

De totale stichting biedt plaats aan 468 mensen, waarbij 500 mensen hun werk vinden in deze stichting. De geldomloop op jaarbasis bedraagt ruim f 27.000.000.-.

Daarnaast heeft de stichting een eigen opleiding voor ziekenverzorging en bejaardenverzorging. Er is een eigen personeelsflat en de stichting helpt de werknemers bij het zoeken naar woonruimte.

In Amsterdam bestaat voor de huizen van Tabitha veel belangstelling en er zijn lange wachtlijsten. De nood in Amsterdam om oudere mensen te verzorgen is groot.

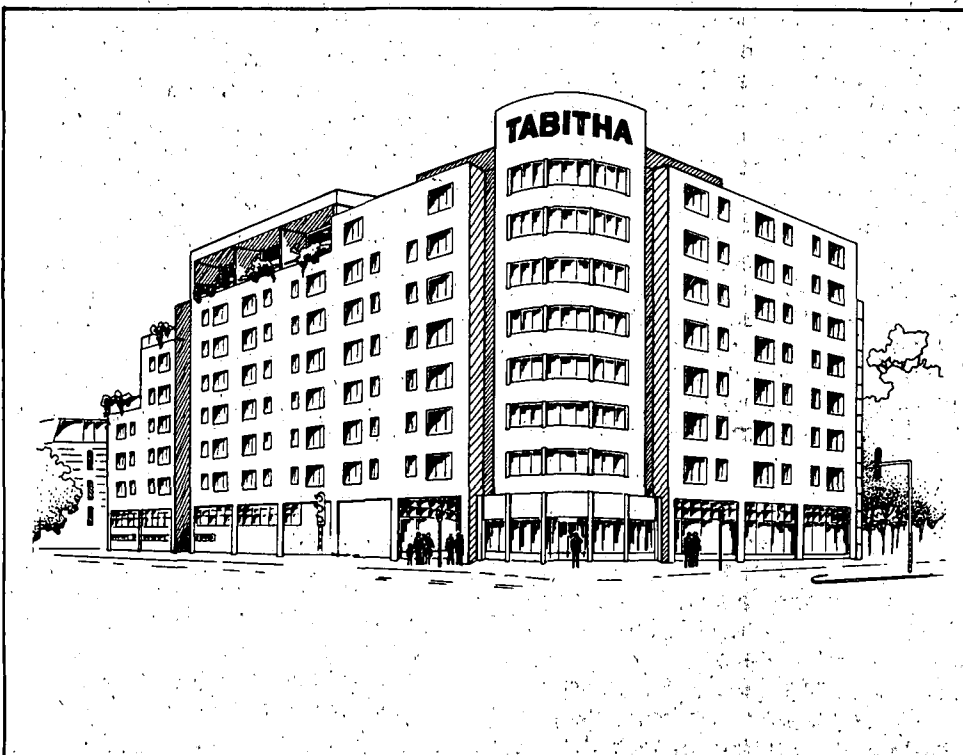
Bestuur en directie van de stichting zoeken steeds weer naar creatieve mogelijkheden om de zorg voor de oudere medemens uit te breiden. Zij doen dit in navolging van een vrouw, Tabitha, genoemd in het boek Handelingen, die bekend stond als één die DIENDE.

Daarom voor allen, die betrokken zijn bij Tabitha A'dam: van harte geluk gewenst met de opening van uw nieuwe verzorgingshuis en Gods zegen voor uw werk in Amsterdam.

KMG

P.S. Groepen zoals plaatselijke zusterhulpafdelingen kunnen na afspraak de huizen van Tabitha bezoeken.

Schrijf naar: Stichting Verpleeg- en Verzorgingshuizen Tabitha Amsterdam, Jan Bongastraat 5, 1067 HZ Amsterdam; of bel: 020-110011.



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

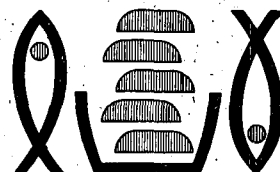
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningsingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Recreatie- en conferentiecentrum  
**De Nieuwe Oorsprong**, biedt vakantieweken met boottocht, excursies, gezellige avonden enz. Mogelijkheid tot halen en brengen bij meerdere personen uit één plaats of streek. 1 en 2 p.k. met douche/toilet.

#### Voor vak. folder en inf.:

Huisterheide 7, 8521 NC St. Nicolaasga. Tel. 05134-2341.

### Rectificatie

In de advertentie ter nagedachtenis van

#### Petrus Hendrik Jan Osinga

is de volgende zin weggefallen:

"De dienst van Woord en Gebed is gehouden in de Ned. Hervormde Kerk te Hollandse Rading".

De Heer nam tot Zich, na een moedig gedragen ziekte, onze broeder

#### Albert Ensing

10-12-22

26-02-89

*Veilig in Jezus' armen*

Baptistengemeente Treebeek

Komf. vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl., Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.



# wat is dát duidelijk!

in elke boekhandel

Info: LBI/Holland (01802) 1077

*"Vrees niet want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn".*

Jesaja 43:1b

Heden is in zijn Heer ontslapen mijn lieve man, onze zorgzame vader en opa

#### Steven Teunis Winkelman

geliefde echtgenoot van IJfke Bügel  
op de leeftijd van 70 jaar

IJ. Winkelman-Bügel

Ter Apel:

Bert en Ammy

Stefan, Emile Matthias

Bovensmilde:

Boely en Gerda

Mark, Kirsten, Ewout

Emmen:

Tön en Willy

Erwin en Rick

Emmen:

Gert

7823 VT Emmerschans, 7 maart 1989  
Dwinger 1

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.



## EVANGELISCHE ALLIANTIE

Het gaat niet alleen om het bestaan....

Begin april behandelt onze regering een ingrijpend wetsvoorstel over euthanasie.

Bij de huidige stand van zaken op medisch-technologisch gebied is dat een zeer complexe materie.

En mettertijd zal zeker blijken dat de praktijk al weer op de wet vooruit loopt.

En toch.... het gaat hier niet slechts om het bestaan, maar om het LEVEN. Te vaak worden alleen sociale en fysieke dimensies van de discussie belicht.

God is de Schepper en gever van het menselijk leven. En Jezus Christus gaf Zijn leven, om dat van de mens te redden.

De EA roept mede-christenen op, in deze tijd door woord en leven getuigenis af te leggen van de heiligheid en waarde van het menselijk leven.

IDEA-dokument "euthanasie" is te bestellen door overmaking van f 2,50 port. op giro 4402, t.n.v. Evangelische Alliantie, Driebergen.

Het gaat om het leven

meer informatie: IDEA, Hoofdstraat 51-A, 3971 KB Driebergen, tel. 03438-13693.

het is volbracht

Johannes kan het weten

hij was er bij

hij stond er met drie vrouwen

Maria, Jezus' moeder

Maria, Jezus' tante

Maria, Jezus' zuster uit Magdala

Johannes was er bij

alleen hij van de twaalf

want hij had Jezus lief

zo deelde hij de spot, het leed

van God de Zoon, zijn vriend

en hoorde eindelijk het woord

"Het is volbracht!"

hij hoorde en zag

de diepten van de hel,

de hoogten van het heil

hij was er bij

ik leer die woorden niet van buiten

daal liever af om na te zinnen

wat Jezus zei en hoe ik binnen

horen zal wat hij heeft willen uiten

het is volbracht

de tocht, de taak

zoals besloten in Gods raad

en uitgevoerd op deze aard

hij kan zijn ogen sluiten

zijn Vader zal hem wekken.

## herman van der graaf

VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

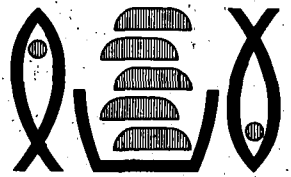




dc

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Een zucht van verlichting

HETTY LALLEMAN

Toen ik nadacht over Goede Vrijdag en Pasen schoot me een waar gebeurd verhaaltje te binnen. Ik heb het u een hele tijd geleden ook eens verteld. Mijn buurkinderen waren bij me op bezoek. Ze kwamen uit een niet kerkelijk gezin. Ik vertelde het verhaal van Jezus. "Toen hebben ze Hem gedood....", "Ohhh", schrokken de kinderen. "Maar Hij is ook weer levend geworden", zei ik. Een zucht van verlichting was hun reactie.

Misschien ben ik wel wat snel over het moeilijke en verdrietige van Jezus' dood heengestapt. Uit een gevoel hen een beetje te moeten beschermen. Waar het mij hier om gaat is: voor hen was alles nieuw en zij reageerden zo direct als wij het vaak niet meer kunnen.

De meesten van ons schrikken niet meer van Jezus' dood en Zijn opstanding vinden we, als we niet oppassen, ook gewoon.

Dat geldt niet voor iedereen. Er lopen veel mensen rond met twijfels over de opstanding. Die gaat toch in tegen alle natuurwetenschappelijke regels?

Er zijn ook mensen die - als oplossing voor deze vragen? - het woord opstanding niet meer letterlijk invullen, maar figuurlijk of geestelijk. Jezus is dan niet lichamelijk opgestaan, maar Hij leefde voort in de gedachten van de discipelen. Zoervaarden zij Hem als levend.

Zo'n goed mens als Jezus bleef voortbestaan in hun gedachten en zij noemden dit 'opstanding'.

Voor mij hoort de lichamelijke opstanding van Jezus tot de kern van het christelijk geloof. Het laat de overwinning op de dood en de duivel zien. Jezus' dood was geen 'figuurlijke' dood, evenmin is Zijn opstanding een 'figuurlijke' opstanding. Het is niet zo dat het lichaam er niet toe doet in de Bijbel. Dat geeft ons trouwens ook hoop voor onze opstanding na de dood.

Niet dat het lichaam van Jezus na de opstanding niet anders was dan ervoor. Jezus kon zomaar ergens binnenkomen, terwijl de deur op slot was, lezen we. Toch is Hij wel herkenbaar. Hij is Dezelfde en toch anders.

Of ik dit nu begrijp? Nee, niet op de manier waarop ik geleerd heb dat één plus één twee is. Goed beschouwd zijn er trouwens maar weinig dingen in het leven die ik echt begrijp. Begrijpt u hoe een bloem bloeit? Of waarom een mens groeit? De wetenschap kan die dingen wel beschrijven en ze u laten zien op een film, maar snappen we het dan ook? Ik niet.

Nu is er wel verschil tussen deze voorbeelden en de opstanding van Jezus. De opstanding is niet gefilmd. Dat had ook niet gekund, zelfs als men de apparatuur van onze tijd had gehad, want wat daar is gebeurd gaat buiten onze werkelijkheid om. Wijlen prof. van Ruler uit Utrecht moet eens gezegd hebben: "Als er een foto van de opstanding zou zijn gemaakt, was die overbelicht geweest".

De opstanding beschrijven lukt ons niet, begrijpen doen we het evenmin. Al die mensen die zeggen: "Ik heb er moeite mee, want ik snap er niets van", hebben dus gelijk. Alleen, waarom verbinden ze daaraan de konklusie dat ze er 'dus' niet in geloven? Zo wordt het leven verarmd tot wat ik met mijn grijze cellen kan bevatten.

Wij moesten ons als mensen eens meer laten verrassen door God. Dát is een heel andere manier van reageren dan het redeneren. In de evangeliën komen we regelmatig schrik, verbazing en verwondering tegen rondom de opstanding.

Laat er maar eens een zucht van verlichting door ons leven gaan. Wat een opluchting: het leven van Jezus is niet geëindigd bij Zijn dood!

Stel je eens voor! Begrijpen doe ik het niet, maar ik ben er wel ontzettend blij mee!

### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met H.P. de Boer

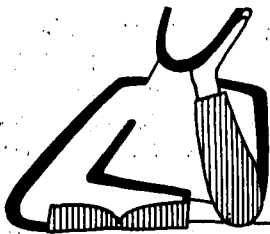
Pag. 3  
Kruis van Jezus, stille kracht

Pag. 4  
Gastschrijver Van 't Wout aan het woord

Pag. 5  
Lezers aan het woord

Pag. 6  
De maaltijd van de Heer (3)

Pag. 7  
Allerhande



H.P. de Boer, Eefde

## Lijden aan leer en leergezag

Marcus 8:31  
Jesaja 5:1-7  
Lucas 20:9-19

In de zogeheten veertigdagentijd overdenken wij het lijden van Jezus.

Lijden dat door Hem als onontkoombaar is beleefd. Hijzelf brengt het dan ook onder bij het "moeten": ...Hij begon hen te leren dat de Zoon des mensen veel moest lijden...

Bij dat moeten mogen we niet zo ver gaan dat we zeggen dat Jezus op aarde gekomen is om te sterven. Prof. Berkhof in zijn Christelijk Geloof, par. 34, zegt het zo: Hij is gekomen om te leven, maar zo te leven dat Hij wel moest omkomen.

Nu heeft dat moeten meer dan één kant. Eén ervan onderstrepen we hier.

Het lijden van Jezus vloeit ook voort uit zijn confrontatie met de godsdienstige leiders van toen: Hij begon hun te leren

dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en de overpriesters en de schriftgeleerden en gedood worden.... Jezus neemt n.l. stelling tegen hun leer en leven.

Die stellingname behoort ook tot het moeten.

Bij al hun godsdienstig ijveren is het gekomen tot vervorming van het godsbeeld. Daar lijden mensen onder en daarmee wordt God in zijn eer aange-tast.

Bij het godsbeeld van overpriesters en schriftgeleerden krijgen mensen lasten te dragen die ze niet kunnen dragen, worden mensen geëtiketteerd, geëx-communiceerd, opgescheept met schuldbesef, etc.

En God lijkt al lang niet meer op de vader van de verloren zoon.

Daarom moet Jezus tegenover hen voortdurend correcties aanbrengen. En daarbij moet Hij hun ook nog verwijten dat hun leven niet in overeenstemming is met hun leer en dat zij b.v. weduwen gro-

telijks onrecht doen.

Jezus heeft niet geschroomd stelling te nemen ook al wist Hij hoe kwetsbaar Hij zich daarmee maakte. Eens had b.v. een wetgeleerde Hem al duidelijk ge-maakt dat zij zich beledigd voelden.... (Luc. 11:45).

In zijn optreden tegen de godsdienstige leiders tast Jezus hun leer en leergezag aan. En de geschiedenis van Jezus, de latere kerkgeschiedenis en wat we ook vandaag nog kunnen meemaken maakt duidelijk dat leergezag vaak geen enkel pardon kent omdat men er de naam van God of de Profeet aan verbindt.

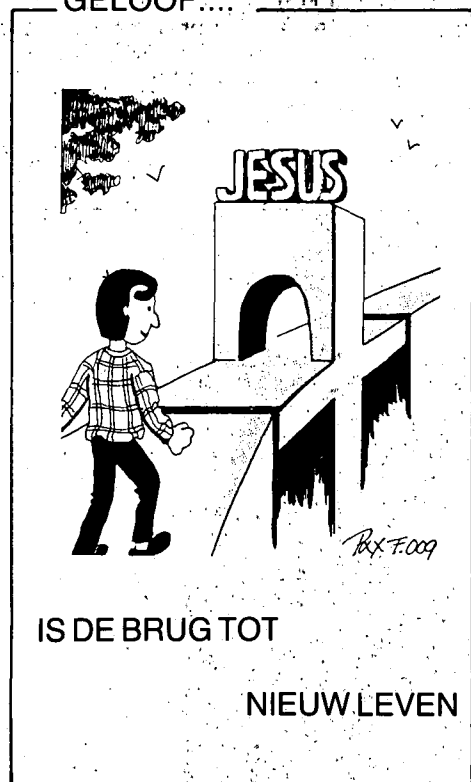
Volgens schriftgeleerden en farizeeën past Jezus niet in wat zij voor het ware godsbeeld houden. Dus moet Hij ster-ven.

En wie het lijden van Jezus overdenkt moet ook bedenken dat Jezus aan de "kerk" kan lijden.

Maar ook dat lijden wordt aanvaard. En juist in het lijden wordt God zichtbaar als de God van liefde die tot het uiterste wil gaan.

Zó krijgt het godsbeeld scherpe lijnen.

## GELOOF....



om iets van God te begrijpen of zich te kunnen redden van de gevolgen van de zonde(val) (Rom. 3:23, Rom. 6:23, Jes. 64:6, Ef. 2).

Een heilig God duldt geen zonde. Op overtreding volgt straf. Als een mens geen kans ziet een oplossing te vinden voor het probleem van zijn verbroken relatie met God zal er oordeel volgen. Ieder mens komt aan het eind van zijn leven voor God te staan. Dan komt er een be-oordeling of een veroordeling. (Hebr. 9:27, Matth. 25:46 enz.)

God is niet alleen heilig; Hij is ook vol liefde. Hij wil niet dat alle mensen verlo-ren gaan, door hun zonde. Omdat wij niet in staat zijn uit onszelf te kunnen redden, heeft God het initiatief genomen en stuurde zijn zoon Jezus Christus naar de aarde om als mens, het menselijk geslacht te vertegenwoordigen en in onze plaats de straf te dragen, die wij eigenlijk verdiend hebben. (Rom. 5:8; Joh. 3:16, 2 Petr. 3:9).

Het is niet voldoende om de voorgaan-de drie aspecten van de heilsbood-schap te kennen. Er is een vierde aspect. De mens moet een keus ma-ken. Wij moeten Jezus Christus aanne-men als Heiland en Heer. Dus geldt Zijn straf als de onze en ont-vangen wij vergeving van zonden. (Joh. 1:12, Opb. 3:20).

Misschien sta jij nog aan deze kant van de kloof. Stel je vertrouwen in Jezus. Hij is de brug om bij God terug te komen. Door Christus ga je over vanuit de dood in het leven en kom je niet meer in het oordeel. Jezus is de brug tot het eeuwi-ge leven. Geloof in Hem en je zal het nieuwe leven gaan ervaren. (Joh. 14:6, Joh. 5:24).

Zet de eerste stap op de brug; aan jou is de keus!

## Iran

Het is schokkend te moeten ervaren hoe weinig begrip de geestelijke (en po-litieke) leiders van Iran kennen voor de wens van mensen om anders te denken dan zij voorschrijven. Wie zich een voorstelling wil vormen van de inquisi-tie waarmee de rooms-katholieke kerk in de 12e eeuw begon met de vervol-ging van andersdenkenden (toen ket-ters genoemd) hoeft nu maar de krant te lezen op Iran, Rushdie, etc.

Dat er binnen Iran geen ruimte is voor Joden en christenen, is duidelijk. Toch zijn er nog steeds inheemse christenen in Iran. Ze weten welke gevaren ze lo-pen, maar ondergronds blijven ze door-werken, blijven ze getuigen van hun Heiland. Dat voorbede voor deze ver-volgde christenen noodzakelijk is, be-hoeft geen nader betoog.

God is heilig en de mens is zondig. Van-a-f de zondeval is de harmonie tussen God en mens verstoord en verbroken. Tussen God en mens zit een grote kloof. De mens is verduisterd in zijn ver-stand en geestelijk dood. Niet in staat

# Het Kruis

Op de 14e van de maand Nissan van het Joodse kalenderjaar 3793 werd Jezus met twee andere mannen gekruisigd. Het gebeurde even buiten de noordwestelijke stadsmuur van het oude Jeruzalem. De Romeinse soldaten zullen zich niet gerealiseerd hebben, dat zij meewerkten aan een drama, dat de wereld zou veranderen.

De middelste van de drie mannen, die aan een kruis hingen, was Jezus. Op een houten bord boven het kruis van Jezus stond vermeld: "Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum" (Jezus, de Nazarener, Koning der Joden). Om misverstanden te vermijden stond het vermeld in toen drie gangbare talen: Latijn, Hebreeuws en Grieks.

Deze gebeurtenis en de daaropvolgende wederopstanding van Jezus uit de dood, die op Goede Vrijdag en Pasen over de gehele wereld herdacht en gevierd wordt door ruim een miljard mensen, heeft onze wereld veranderd. Het kruis werd het symbool van christenen tot op de dag van vandaag.

Als uiting van hun geloof dragen vele mensen een kruisje. Het kruis als symbool van het christendom is pas heel geleidelijk in gebruik gekomen. Dat gebeurde lang nadat de kruisiging als methode van terechtstellen in het jaar 337 door Constantijn de Grote was afgeschaft. De kruisdood was zo verschrikkelijk, dat tot ± 400 na Christus niemand op het idee kwam om het kruis als symbool te gaan gebruiken.

We denken vaak, dat het kruisigen een Romeinse uitvinding was, maar de Romeinen hebben het in Carthago leren kennen bij de Feniciërs. Ze hebben het overgenomen en geperfectioneerd. De terechtstelling met behulp van een kruis is bijna 1000 jaar in gebruik ge-

weest. De Romeinen gebruikten het als een straf voor slaven en krijgsgevangenen en bij ernstige misdaden zoals hoogverraad en moord. Romeinse burgers waren bij de wet beschermd tegen deze vorm van terechtstelling, die altijd in het openbaar plaats vond. Bij iedere stad stonden één of meerdere kruisen opgesteld, zoals vroeger in onze streken het schavot en de galg.

Het kruisigen van Jezus Christus was op zichzelf geen gebeurtenis van opzien.

Zulke terechtstellingen gebeurden met grote regelmaat. Nadat de zgn. Spartacus opstand in het jaar 71 vóór Christus was neergeslagen, werden er alleen al langs de Via Appia, van Capua tot Rome, 6472 kruisen geplaatst. Aan elk ervan hing een opstandige slaaf of gladiator.

Er waren verschillende modellen zoals b.v. het X-vormige St. Andriaskruis, dat nog in het wapen van Amsterdam voorkomt. Er waren ook kruisen in de vorm van een omgekeerde L, waaraan de veroordeelde met slechts één arm en één been werd opgehangen. Het meest gebruikt was een T-vormig kruis. Het bestond uit twee delen: een verticale paal, die meestal permanent in de grond was verankerd en een losse dwarsbalk.

Het proces tegen Jezus was een schijnvertoning. Oude voorschriften werden met voeten getreden. Zelfs de nachtelijke arrestatie was tegen de wet. De beschuldiging tegen Jezus werd tijdens het proces driemaal veranderd. De getuigen waren vals en spraken elkaar tegen.

Hoewel Jezus onschuldig werd bevonden, werd Hij wel geëxecuteerd. Na dit ge-

beuren werd Jezus door de soldaten bespot. Ze deden Hem een rode mantel aan en zetten Hem een soort kroon van gevlochten doornige twijgen op het hoofd en sloegen Hem in het gelaat en op Zijn hoofd.

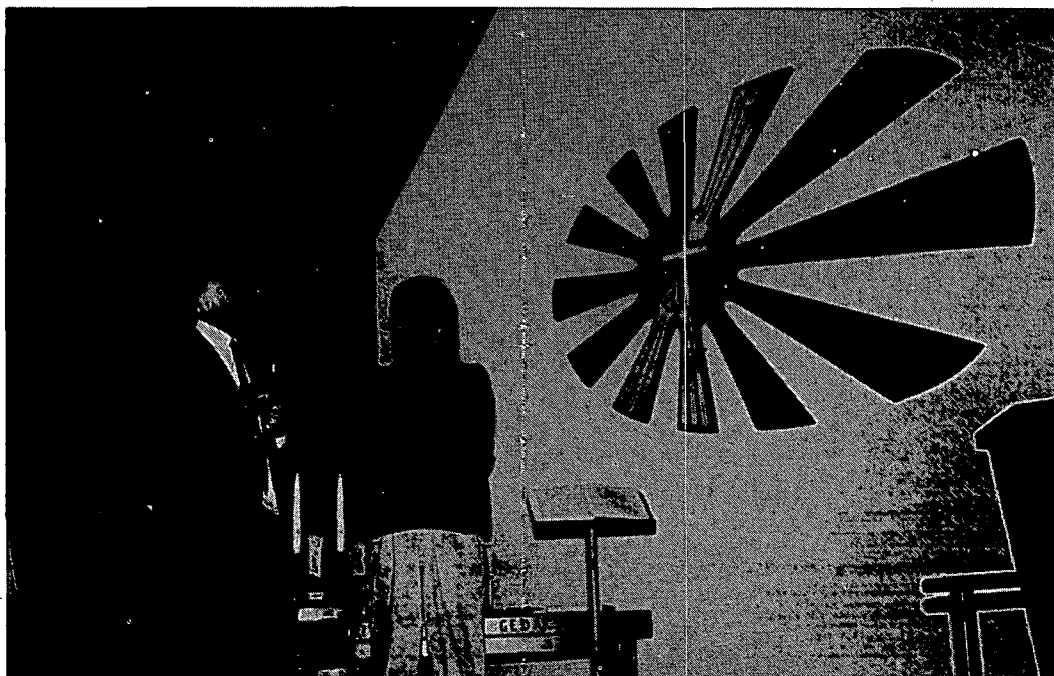
Daarna liep Jezus de weg naar Golgotha, later genoemd de Via Dolorosa. Tussen 9 en 10 uur 's ochtends bereikte de stoet de executieplaats. Daar werd Jezus aan het kruis geslagen. Omstreeks 12.00 uur 's middags kwam er een duisternis over het gehele land. Omstreeks 3.00 uur 's middags riep Jezus met luider stem zeggende: "Eli, Eli, lama sabachtani?" (Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?). Dat is de beginregel van de 22ste Psalm. Als kenner van de Schrift moet Jezus deze passage uit het hoofd hebben gekend. De Psalm is meer dan 700 jaar vóór de kruisiging van Christus geschreven met profetische helderheid wat op Golgotha gebeurde. Nadat de stervende Jezus van de zure wijn had gedronken, zei Hij: "Het is volbracht". Johannes vermeldt: "En Hij boog het hoofd en gaf de geest".

Op die heuvel daarginds stond een ruw houten kruis, het symbool van vervloeking en schuld; maar dat kruis werd de mens tot een kostbaar kleinood, daar Gods wet aan dat hout werd vervuld.

'k Klem mij daarom aan Golgotha's kruis, tot de Heer komt en met Hem het loon, als de grote dag aanbreekt en Hij ons dat kruis dan verwisselt voor de eeuwigheidskroon.

KMG

Jammer genoeg is de foto bij het artikel "Kunstwerk in Westerhaar" (zie De Christen van 9 maart) niet in zijn geheel geplaatst. Dit verzuim wordt hierbij hersteld.



# Evangelisch beraad in de ruimte

## Opmerkingen vanaf de zijlijn

De trouwe lezers van dit blad zullen de cryptische tekst van de titel direct doorhebben. Ze hebben meer dan eens gelezen over "evangelisch beraad" alsook over "in de ruimte". Als een samenleving van gewone mensen kennen nu ook de baptisten hun actiegroepen; voor hen die het nog niet weten: één onder de naam "evangelisch beraad" en één onder de naam "in de ruimte".

De actiegroepen vertonen veel overeenkomsten. Ze zijn, zoals het goede actiegroepen betaamt, bezorgd. Ze zijn bezorgd over onze gemeenten. Dan hebben ze gemeen dat ze het niet met elkaar eens zijn. Ze delen ook samen het lot, dat de Algemene Vergadering niet gelukkig met hen is. Volgens de berichten zijn de bijeenkomsten van beide groepen bijzonder gezegend, maar dat heb ik van geruchten en daar moet je voorzichtig mee zijn. Tenslotte bestaan beide actiegroepen uit baptisten.

Er zijn nog meer overeenkomsten, maar die kan ik niet zo maar in hetzelfde rijtje plaatsen. Niet dat ze van een andere orde zijn, maar daar moet je eerbiediger over schrijven. Ik besef, dat ik, dat tot nu toe niet heb gedaan. Er wordt namelijk ook gezongen, uit de bijbel gelezen en gebeden. Ze gebruiken dezelfde zangbundel (misschien andere liederen), dezelfde bijbel (misschien andere bijbelgedeelten), dezelfde Heer wordt beleden (misschien andere gebedsonderwerpen).

U en ik, die zich niet rekenen tot deze groepen, vormen een zwijgende meerderheid of minderheid, wie zal het zeggen. Onze statistieken hebben deze rubrieken niet.

Ik zou dit zwijgen waarschijnlijk niet doorbroken hebben als de redactie mij niet had gevraagd een paar artikelen te schrijven vanwege de huidige bezetting van de redactie.

Niet dat ze mij gevraagd hebben hierover te schrijven!!

Wat u leest komt van A - Z voor mijn rekening. Ons blad is tenslotte geen opinieblad.

Maar ik loop al langer rond met de boven dit artikel geplaatste slogan. Vanaf de zijlijn vraag ik me af: zou het niet mogelijk zijn alle baptisten (om te beginnen) in beweging te krijgen door "Evangelisch beraad in de ruimte"?

Zó, als een geheel, is het een prachtige omschrijving voor bezinning op ons gemeente-zijn in de wereld waarin we leven. Als je het uit elkaar haalt wordt het evangelisch gepraat en geklets in de ruimte. Dat is geen beoordeling van de verschillende groepen!

Als ik er nog wat op door ga dan moet u de genoemde actiegroepen vergeten.

Als u soms denkt: nou heeft hij het oog op die groep dan moet u dat zelf weten. Daar gaat het mij niet om. We kunnen namelijk wat van de (kerk)geschiedenis leren. Als "evangelisch beraad" los staat van "in de ruimte" en "in de ruimte" los staat van "evangelisch beraad" zijn beide doodlopende wegen.

In de zeventiende eeuw hadden ze het over "rekkelijken" en "preciezen". Telkens duiken er andere namen op, maar de les van de geschiedenis is dat beide bewegingen "evangelisch beraad" en "in de ruimte" los van elkaar de gemeente niet bouwen en de wereldzending niet dienen.

Het is bekend dat door dogmatische twisten er grote gebieden voor het evangelie verloren zijn gegaan. Men had geen oog en geen tijd voor de wereld om zich heen, maar richtte zich op de zuiverheid van de kerk en van het geloof.

Het ging echter niet alleen ten koste van mensen die de blijde boodschap nog niet gehoord hadden, ook de gemeenten zelf zijn verdwenen.

Het is evenzeer duidelijk in de geschiedenis dat men zo gericht kan zijn op de problemen in de wereld dat men verzaamt in politieke en sociale acties en ook dan is het gevolg dat de gemeente wegwijkt en er geen mensen bereikt worden met de blijde boodschap van het evangelie.

De geschiedenis leert ons ook dat dáár bloeiende gemeenten zijn waar de bijbelse bezinning gericht is op de taak in de wereld, en waar de opdracht in de wereld verstaan wordt vanuit het evangelie.

Door mijn positie aan de zijlijn hoor ik nu veel meer preken dan voorheen. Het komt voor dat je een "bijbelse prediking" hoort, maar het komt niet aan bij de mensen die luisteren.

De waarheden zijn tijdloos en doelloos. Bijbelse prediking; ik bedoel prediking zoals die in de bijbel voorkomt, is echter altijd naar aanleiding van actuele gebeurtenissen. Het is niet alleen nâzeggen, het is vóórzeggen.

Het komt ook voor dat de preek zo gericht is op de tijd en ruimte waarin we leven, dat je net zo goed of beter naar een actualiteiten-rubriek kunt kijken en luisteren. Het is bij zo'n preek voorgekomen dat zelfs de naam van Jezus Christus of God niet voorkwam.

Ik moet u zeggen, als ik zo zit te luisteren, dat soms de schrik me om het hart slaat. Ben ik nu een van de vele mensen die door de jaren heen onder mijn prediking naar huis gegaan zijn zoals ze gekomen zijn? Is het mogelijk dat je van

de kansel afkomt zoals je erop gegaan bent?

Het Woord is verkondigd. Was het een Woord van de Heer voor de wereld?

Ik raag me ook af of we als gemeenten zelf niet de "activisten" onder ons hebben opgeroepen. In het pastoraat heb ik mensen ontmoet en ik kom ze telkens weer tegen, die, soms onder tranen van verdriet of van woede, hun teleurstelling uitten over de prediking en het pastoraat in hun gemeente. Het is een diepe en ingrijpende ervaring als iemand zich in zijn eigen gemeente een vreemde voelt, omdat de prediker steeds maar weer zijn standpunten uiteenzet en de leiding van de gemeente steeds maar indringende, gelovige en brandende vragen uit de weg gaat. Hier behoeven we geen etiketten te plakken, maar past wel een evangelisch beraad in de ruimte.

We zullen het er allemaal over eens zijn, dat we hier met iets te maken hebben dat ernstiger is dan een baptistenrel.

Hervormde en gereformeerde vrienden zeggen tegen je, soms fijntjes, soms teleurgesteld: het is bij jullie dus ook al zo. Er zijn dus voorbeelden waarvan we kunnen leren!

Ik ben bang dat we de lessen niet ter harte nemen.

Evangelisch beraad in de ruimte. Je zou er een hele A.V. aan moeten besteden. Niet wat kan of niet kan - wat moet! We zijn nog niet eens begonnen naar elkaar te luisteren.

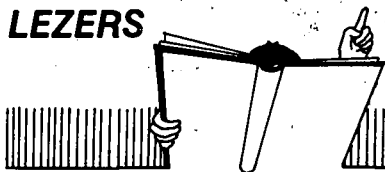
De activisten zijn opgestaan omdat ze niet serieus genomen werden. Geloof het maar, het maakt niet uit bij welke groep ze zich aansluiten, de teleurstelling is ernstig en diep.

Ik heb niet alleen meer gelegenheid naar preken te luisteren, ik heb nu ook gelegenheid naar sport te kijken. Paulus heeft daaruit belangrijke lessen ontvangen. Als u wilt weten welke dat kunt u lezen in 1 Cor. 9:26 en 2 Tim. 4:7,8. De boeiendste sporten zijn voor mij de teamsporten.

De meest tragische momenten zijn wanneer iemand in zijn eigen doel schiet of als iemand het doel mist. Je moet de tribune horen kreunen! Het is ook niet leuk als er niet fair wordt gespeeld. Als er op de man wordt gespeeld en niet op de bal, als iemand in de rug wordt geduwd of onderuit wordt gehaald. Soms wordt iemand vanwege de blessure het veld uitgedragen en uitgeschakeld. Aan de zijlijn zie je het allemaal gebeuren, maar je kunt er weinig aan doen. Soms wordt er geschreeuwd van de zijlijn, maar het helpt niet veel. Het hangt van de training af. Voor een christengemeente betekent dat retraite, toerusting, evangelisch beraad in de ruimte. Anders missen we het doel, of erger, we schieten in eigen doel. Dat is de letterlijke betekenis van zonde.

G. VAN 'T WOUT

LEZERS



AAN HET WOORD

Aanleiding tot dit schrijven is het artikel van br. B. Louwerse in D.C. 23-2-1989, onder het hoofd: Baptisten in beweging.

Als eenvoudige dienaar in het Evangelie, sinds vele jaren werkzaam in vele gemeenten, heb ik enige vragen n.a.v. de indrukwekkende uitspraken, n.l.:

- Waar zijn de "oer Baptisten" te vinden? En wat is hun belijdenis en wat was hun getuigenis in de wereld?

- Wie zijn de "Evangelische Baptisten"? Zijn deze nu pas in ons land gekomen?

- Wat is modern theologisch denken? Bedoelt u modern in de zin waar sommige "grote broers" in 't verleden over spraken als ze het hadden over de "vrijzinnigen"?

- Wat verstaat u onder woord: Traditie? Is dit bij u een bijbels woord of een woord uit de dogmatiek van de "grote broers"?

- Welke Baptisten Gemeenten zijn "onbeweeglijk"? Noemt u hen "onbeweeglijk" die aan onze "Lofzangen en gebeden" bundel genoeg hebben?

- Is het uw overtuiging dat sinds uit het boekje "opwekking" wel eens gezongen wordt, de "lofprijzing" in de gemeenten een aanvang heeft genomen? Was er in de meer dan 100 jaar daarvoor geen "lofprijzing" in de gemeenten? Waren zeer vele voorgangers en gemeenteleden zover afgedwaald dat we geen loflied meer zongen?

- Hoe bent u aan deze kennis gekomen?

- Wat bedoelt u met "creatief" omgaan met de liturgie?

- Is liturgie een soort "orde van dienst" of denkt u meer in de lijn van een liturgische beweging waarover ik wel eens iets hoorde?

Gaarne wil ik dat u, br. Louwerse, ons wat nader wilt onderrichten over alles wat u schreef.

Evenwel, ook wij hadden in het verleden zusters en broeders met bijzondere gaven. Ik gedenk met warme liefde de zeer velen met wie ik diende en die de gaven, welke zij van de Heer gekregen hadden, gebruikten.

Met broeder groeten,

W. VEENSTRA

## Antwoord:

Beste br. Veenstra,

Na het lezen van uw brief was mijn eerste spontane gedachte, die van Paulus in het gesprek met Agrippa: "Ik kan niet geloven dat hem iets van deze dingen onbekend is; dit is immers niet in een uithoek geschied!"

In mijn artikel verwoordde ik de gevoelens van een deel van onze gemeenschap. U doet er goed aan elkaar in de gemeenten te bevragen om zo met el-

kaar in gesprek te komen met het oog op wederzijdse liefde, achting en samenwerking; dat zal meer opleveren dan alleen mij naar mijn overtuiging te vragen.

Een deel van onze gemeenschap weet heel goed waarover ik spreek. Anderen, zoals u, vragen naar de betekenis van woorden als: traditie, liturgie, creativiteit, onbeweeglijkheid enz. Uw brief bevestigt de stelling, dat baptisten in beweging zijn; naar diverse richtingen. Zelfs zo ver, dat men elkaars taal niet meer verstaat.

Br. Veenstra, u hebt heel wat gemeenten gediend. U zult er daarom wel begrip voor hebben, dat het als voorganger voor mij ondoenlijk is om bij elk artikel nog een tweede erbij te voegen met een glossarium van termen. Men hoeft ook niet alles uit zo'n artikel te vatten, als men de oproep aan het slot dan maar wil verstaan.

Bij sommige vragen meen ik veronderstellingen naar aanleiding van mijn artikel te ontwaren, die ik niet wens te onderschrijven. Waarschijnlijk had u een ander antwoord van mij verwacht. Wil ik op al uw vragen ingaan, vraagt dat diverse uitgebreide artikelen. Diverse termen komen vast in de loop van het jaar nog terug in De Christen. Het wordt dan ook wel duidelijk wat ik onder die termen versta.

Behorend tot dezelfde gemeenschap verbonden in de Heer,

uw, br. LOUWERSE

## Ik heb een zuiver geweten

Zoiets zeggen mensen wel eens aan het einde van een gesprek waarin woorden en daden gewogen worden. Men bedoelt: ik heb niets oneerbaars gezegd, niets verkeerd gedaan. Wat ik gezegd, wat ik gedaan heb, dat heb ik vanuit een eerlijke overtuiging gedaan. Dat heb ik vanuit een zuiver geweten gedaan.

Zonder te willen ingaan op alle vragen die er rondom het geweten en het functioneren van het geweten bestaan (het geweten functioneert niet bij ieder mens gelijk), wil ik graag deze opmerking kwijt: het geweten is een allerpersoonlijkste zaak. Een ander kan mijn gewetensbeslissingen wel beïnvloeden, kan zelfs mij brengen tot verloochening van mijn geweten. Maar de zuiverheid van mijn geweten kan nooit door een ander bevestigd, geschonden worden. Het geweten kan in zijn functi-

oneren belemmerd worden: gewetensvrijheid is een hoog goed dat te allen tijde verdedigd moet worden, onder alle omstandigheden. Maar uiteindelijk blijf ik zelf verantwoordelijk voor het gebruiken van mijn geweten of voor het buitenwerking stellen van mijn geweten. Wie zijn geweten niet meer durft te volgen, bevindt zich op een hellend vlak. Het volgen van het eigen geweten is niet gelijk aan het uitschakelen, verkrachten van een andermans geweten.

P.

## Bittere pillen

Of die er vroeger meer waren dan nu, weet ik niet. Ieder heeft wel eens een medicijn moeten slikken dat een bittere smaak had. Een beproefde methode was: heel laten, water nemen en snel

doorslikken. Dan proefde je er het minste van. Een andere methode was: kauwen, goed op de tong laten liggen, en dan met zo weinig mogelijk water zo langzaam mogelijk inslikken.

Uiteraard was de eerste methode de favoriete methode.

Ieder mens heeft tegenslagen, teleurstellingen e.d. te verwerken in z'n leven. Geen mens ontkomt daaraan. Je kunt er op twee manieren mee omgaan: je kunt ze slikken, als bittere pillen. En je kunt er op kauwen.

Het laatste is de methode die het langst een bittere nasmaak garandeert. Duidelijker gezegd: het kauwen op de bittere pillen van verongelijkheid, tegenslagen, verdrietigheden garandeert een lange tijd van bitterheid, oftewel: verbittering. Verbittering heeft dezelfde werking als vervuilde lucht: door verzuuring wordt het loof aangetast en de boom sterft. Door verbittering sterft het geloofsleven, en de blijheid van geest.

P.



# De maaltijd van de Heer (III)

J. REILING

De terugkoppeling van zoiets vertrouwds als het avondmaal naar de bijbelse gegevens levert niet altijd een bevestiging op van de opvattingen en gedachten zoals wij ze koesteren. Dat blijkt ook wanneer we vragen naar de betekenis van brood en wijn bij het avondmaal.

## Overlevering

Paulus heeft het bij overlevering ontvangen en aan de gemeenten overgeleverd. Maar dat betekende niet het einde van de overlevering. Zijn brieven aan de Corinthiërs werden mettertijd deel van de Schrift der christenen en met die Schrift overgeschreven en overgeleverd van geslacht op geslacht. Maar overlevering is mensenwerk en daarom aan verandering onderhevig. Dat wordt heel duidelijk wanneer wij nagaan hoe de woorden 'Dit is mijn lichaam' zijn overgeleverd. In de Statenvertaling lezen we 'Dit is mijn lichaam dat voor u verbroken wordt' en zo heeft het een plaats in onze vieringen en gebeden: de Heer heeft zijn lichaam voor ons laten verbreken. Maar in de NBG-vertaling staat 'Dit is mijn lichaam voor u'. Dat is veel minder duidelijk dan de Statenvertaling. Geen van beide vertalingen berust natuurlijk op willekeur van de vertalers maar op de verschillende overlevering die zij hebben gevolgd. De meerderheid van de handschriften heeft dat wat de Statenvertaling weergeeft, maar de oudste handschriften hebben dat wat de NBG-vertaling heeft. De vraag is nu maar wat er precies in de brief stond die Paulus naar Corinthe stuurde. Dat weten we niet want het origineel van die brief bestaat niet meer en de oudste copieën staan in de handschriften die het NBG weergeeft.

## Technische kwestie

Het mag ons vreemd voorkomen dat in een uiteenzetting over het avondmaal zo'n technische kwestie aan de orde moet komen maar de Schrift is ons nu eenmaal overgeleverd in de vorm van een groot aantal handschriften die onderling niet altijd overeenstemmen. Ten aanzien van het avondmaal moeten we daarom zeggen dat de tekst zoals de NBG-vertaling die geeft, meer kans heeft de oorspronkelijk door Paulus geschreven of gedicteerde woorden te bevatten dan de Statenvertaling. En als wij Schrift met Schrift vergelijken (wat in dit geval heel goed kan, omdat ook drie evangelisten de instelling van het avondmaal berichten) dan wordt die kans nog wat groter. Want Marcus en Mattheüs hebben alleen 'Dit is mijn lichaam', zonder nadere toevoeging en Lucas heeft 'Dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt'. Wanneer we dan ver-

der bedenken dat het Nieuwe Testament wel spreekt van het bloed van Christus dat reinigt en behoudt maar niet van het lichaam, dan mag ons duidelijk zijn dat voor de christenen van de eerste generatie het brood van het avondmaal niet een teken was van het verzoeningswerk van Christus aan het kruis.

## Het brood des levens

Daarmee komen we bij het hart van de zaak. Niet de eerste christenen hebben het avondmaal ingesteld maar de Heer Jezus zelf. Zijn volgelingen en hun latere volgelingen hebben alleen maar doorgegeven. Wat heeft de Heer dan bedoeld toen Hij tijdens de Paschaviering met zijn discipelen het brood brak en uitdeelde en zei 'Dit is mijn lichaam'?

Het sleutelwoord is gemeenschap. Jezus noemde zichzelf het brood des levens (Joh. 6) en nodigde de mensen uit dat brood te eten. Paulus sprak van het avondmaalsbrood, als gemeenschap met het lichaam van Christus (1 Cor. 10:16). Het breken en het eten van het brood bij het avondmaal is een teken van de gemeenschap met de Heer Jezus Christus. Tekenen en ook meer dan dat.

Maar dezelfde Paulus noemt de gemeente ook het lichaam van Christus en uit alles blijkt dat hij daarbij ook aan het avondmaal dacht. Zo is het brood niet alleen een teken van onze gemeenschap met de Heer maar evenzeer van onze gemeenschap met elkaar. De gemeenschap met de Heer is niet los verkrijgbaar maar alleen samen met de gemeenschap met elkaar. En omgekeerd uiteraard.

## Meer dan een teken

Maar gemeenschap met de Heer is toch een geestelijke zaak en hoe kan dan het eten van een stukje brood die gemeenschap verwerkelijken? Dat is de vraag die de hervormers Luther en Zwingli uit elkaar dreef. Luther hield het erbij dat 'is' precies dat betekent en Zwingli las het alsof er stond 'betekent'. Daar zat natuurlijk de angst voor het roomse sacramentalisme achter dat van het brood via de consecratie het lichaam van Christus maakte dat door de priester werd uitgedeeld. Daarom mocht het brood niet meer zijn dan een

symbool of een teken. Er is rondom deze woorden heel wat theologie bedreven waar we vandaag niet veel meer mee kunnen. Want we zijn er langzamerhand achter gekomen dat een mens niet de optelsom is van geest, ziel en lichaam maar een onverbrekkelijk geheel, waarin het lichamelijke en het geestelijke niet zonder elkaar kunnen. Zo krijgt het breken en het eten van het avondmaalsbrood een betekenis die boven die van het signaal uitgaat.

Bovendien mogen we bedenken dat de verbinding tussen het brood en het lichaam van de Heer niet een uitvinding van mensen is maar het werk van de Heer zelf. Hij zegt 'Dit is mijn lichaam' en daarom is het zo. Het avondmaal is geen spel van tekens maar een treffen van de Heer met zijn gemeente naar lichaam en geest beide.

## Paasmorgen

Ik moet het wel geloven  
maar Heer, het is soms zwaar  
't gaat mijn verstand te boven  
uw wegen zijn te wonderbaar  
heel dat verhaal van Jezus  
zijn komen en zijn gaan  
gaat tot de rand van mijn vermogen  
geen mens kan het verstaan  
maar anderzijds loop ik ook vast  
met schepping en geschiedenis  
ik word een waardeloze gast  
een iets dat eigenlijk niets meer is  
ik word een wortelloze boom  
een vogel zonder wiekslag  
is alles hier op aard een droom  
en komt daarna de grote dag?  
ik keer terug, ik zoek de rust  
het lijkt een eindeloze vlucht  
't is naar verzoening dat ik zucht  
en dan geen graf maar 's hemels kust  
o Heer des levens, Schepper Geest  
verlos het hart, verlicht de geest  
en geef mij vrede door 't geloof  
dat gij regeert en dat uw wijsheid  
verder reikt dan mijn verstand  
ik leg mijn lot in 's Vaders hand.





## Themadag: de Heelheid der Schepping.

De werkgroep der Uniecommissie, belast met de uitvoering van het A.V. besluit inzake de thema's Vrede, Gerechtigheid en Heelheid der Schepping, belegt 2 themadagen over het boven aangekondigde thema. De dagen worden gehouden in de Baptistenkerken van Dordrecht en Hoogeveen, op respectievelijk 1 en 8 april.

Sprekers zullen zijn: Evert v.d. Poll en drs. Janna Stapert, (Barneveld), die samen reeds eerder over dit onderwerp publiceerden, en ds. Yme Horjus, docent aan ons seminarium.

Voorts voorziet het programma in een bespreking van de inleidingen in discussiegroepen en in een forumdiscussie. Voor het laatste onderdeel is medewerking gevraagd van resp. een chemicus, een boer, een arts en een ambtenaar van W.V.C.

De dag begint om 10.00 uur en zal ongeveer 16.00 uur afgelopen zijn. De toegang is kosteloos.

U wordt verzocht zelf in een lunchpakket te voorzien.

Koffie, thee en soep zullen verkrijgbaar zijn.

Onze hoop is, dat deze dag informatief en inspirerend mag zijn voor ons rentmeesterschap en de doordenking daarvan.

## Paasbondsdag

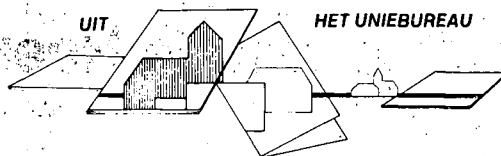
### Gewest Zuid - Oost Drenthe

Op 2e Paasdag, 27 maart a.s., wordt in de Baptisten kerk in Tweede Exloërmond de paasbondsdag gehouden, met als thema: "U zij de glorie, opgestane Heer".

Naast de dienst, die om 11.00 uur begint, is er kindersamenkomst en oppas. Medewerking zal worden verleend door de zondagsschoolkinderen, er is muziek en zang van Instru-Voca uit Vlagtwedde en ds. B. Hofman uit Ter Apel hoopt ons het blijde nieuws van de opstanding te verkondigen.

Iedereen is hartelijk welkom, vanaf half 11. Vanaf die tijd hopen we u met een kopje koffie te kunnen begroeten, waarna we, zo we hopen en bidden, een gezegend samenzijn zullen beleven.

Namens de voorbereidingscommissie,  
J.H. STIJKEL



VERANTWOORDING van de ontvangen bijdragen en giften in de maand januari 1989.

### ECU

Alblasserdam 124,50; Almelo-Ger. straat 139,80; Alphen a/d Rijn 60,30; Arnhem Centrum 25,-; Deventer 157,55; Dordrecht 996,-; Groningen Noord 232,81; Hoogezand Woldwijk 203,15; Krommenie 77,50; Rotterdam Zuid 282,39; Steenwijk 22,60; Vriescheloo 190,-; Vroomshoop 215,-; Winschoten 198,70; H.J., V. 250,-.

### CvdO

Alblasserdam 115,50; Almelo-Ger. straat 160,05; Dordrecht 924,-; Groningen Noord 215,92; Hoogezand Woldwijk 304,30; Rotterdam Zuid 261,98; Stavoren 91,50; Vroomshoop 318,-; Winschoten 184,34; C., D. 25,-; H.J., V. 250,-.

### UZC

Alblasserdam 375,45; Almelo-Ger. straat 712,30; Deventer 10,-; Dordrecht 1664,-; Groningen Noord 389,12; Hoogeveen 75,95; Hoogezand Woldwijk 253,45; Klazienaveen 75,-; Krommenie 62,50; Rotterdam Zuid 471,79; Stavoren 123,35; Steenwijk 24,70; Winschoten 331,97; N.N., S. 1000,-; N.N., L. 30,-; H.J., V. 250,-; H.W.H., S. 66,50; NBVB Eindhoven 2315,70 (project); JMC Groningen 11,- (project); Aktie 40 MM, Borne 1160,- (project); Aktie 40 MM, Borne 1920,- (project).

## Convent van Baptisten Voorgangers in de regio Holland

De bijeenkomsten van het convent zijn DV:

dinsdag 23 mei om 12.30 uur  
maandag 18 september om 12.30 uur  
maandag 27 november om 12.30 uur  
maandag 22 januari 1990 om 10.30 uur

Alle bijeenkomsten worden gehouden in de Triomfator Kapel te Alphen a/d Rijn.

Op dinsdag 23 mei zal ds. H. Lammerts van Buuren spreken over "De plaats van het gebed in het leven van de voorganger en zijn echtgenote".

Allen goede en gezegende paasdagen toegewenst.

A. VAN DEN BERG  
Dordrecht

### NBJB

Alblasserdam 30,-; Dordrecht 240,-; Groningen Noord 56,03; Rotterdam Zuid 68,05; Winschoten 47,88.

### UBS

Alblasserdam 122,-; Dordrecht 176,-; Groningen Noord 41,19; Hoogezand Woldwijk 93,10; Lelystad 63,30; Rotterdam Zuid 49,90; Winschoten 35,11.

### Noodfonds

Alblasserdam 161,40 (Bangladesh); Arnhem Centrum 647,75; Arnhem Centrum 7903,- (Roemeense vluchtelingen Hongarije); 's Gravenhage 100,-; Groningen Noord 117,10; Groningen Zuid (Roden) 100,-; Rotterdam Zuid 1109,35 (Armenië); Rotterdam Zuid 1109,35 (Bangladesh); Winschoten 3106,35 (Armenië); P.K., U. 5,-; H.T.-S., D. 50,- (Armenië); N.J.B., G. 30,- (Armenië en Bangladesh); S.V., M. 25,-; H.J., V. 100,-; H.V., H. 100,-; H.G.W., D. 250,- (Roemeense vluchtelingen Hongarije); N.N., S. 500,-; A.N., S. 100,-; G.J., G. 25,-; A.C.J.G.A.S.-E., E. 25,-; M.J.D., H. 40,-; R.D., D. 25,- (Armenië); J.C.A.W.R., G. 25,-; H.J.B.B.-K., H. 10,-; M.P., Z. 10,-.

Alle gevers hartelijk dank. Uw bijdragen ontvangen wij graag op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin onder vermelding van de bestemming.

Bijdragen voor het Noodfonds der Unie kunnen ook overgemaakt worden op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

## Radenconferentie Friesland

In verband met de dag betr. vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping op 8 april a.s. in Hoogeveen, wordt de friese radenconferentie vervroegd naar 1 april a.s.

## Mededeling CvdO

De Commissie voor de Opleiding heeft beroepbaar gesteld br. H. Nobbe te Emmercompascuum. Br. Nobbe heeft inmiddels een beroep naar de gemeente Emmercompascuum aanvaard.

H. SCHOUTEN  
Secretaris

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

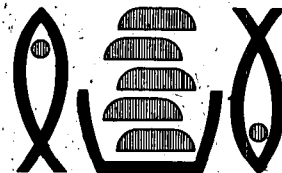
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Mijn ziel maakt groot de Here en mijn  
geest heeft zich verblijd over God mijn  
Heiland"*

Hiermede geven wij u kennis, dat na  
een langdurige ziekte heden is ver-  
huisd van dit aardse tranendal naar  
het Hemelse Vaderhuis onze broeder

**Hinderikus Schut**

op de leeftijd van 69 jaar

27 februari 1989

Baptisten gemeente Westerhaar

De Heer heeft tot Zich genomen Zijn  
kind en onze broeder

**Johannes Jeseplus Stols**  
echtgenoot van Siemtje Lindeman

op de leeftijd van 66 jaar

Baptistengemeente Emmen

Voor ons nog geheel onverwacht nam  
de Heer tot Zich onze broeder

**Steven Teunis Winkelman**  
echtgenoot van IJfke Bügel

op de leeftijd van 70 jaar

Baptistengemeente Emmen

In de vrede van Christus is ontslapen,  
onze zuster

**Henderike Kuiper**  
weduwe van Frans Spijker

Rom. 14:7-9

24 januari 1989

Baptisten Gemeente "Silo"  
Utrecht-C

In de vrede van Christus is ontslapen,  
onze broeder

**Petrus Hendrik Jan Osinga**

1 Thess. 4:13,14

18 februari 1989

Baptisten Gemeente "Silo"  
Utrecht-C

Schöne Ferienwohnung im Huns-  
rück! Deutschland:

Ruhige, waldr., ländl. Gegend. ge-  
sunde Luft, ebene Wanderwege,  
Freibad, Hallenb. 4 km, 4 Betten +  
Kinderb., Küche + Bad, 40,- DM/Tag,  
keine Nebenkosten.

Ilse Adams, Franz-Krotz-Str. 7, 6544  
Reckershausen, tel. (06763) 2710.

Vakantiewoningen op de boerderij,  
rustige omgeving, bos, wandelpaden  
in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM  
p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch,  
Drieberhausen 5270 Gummersbach  
1, tel. 0949-2354-3293.

**Urlaub in Deutschland:** Schönes  
Haus am Wald (Berge) für 1 gläubige  
Familie 1-7 bis 15-7-89 bei Siegen (8  
Betten oder mehr! 2 Küchen) zu ver-  
mieten. Mindesten DM 300,- pro Wo-  
che oder DM 8,- pro Person/Nacht.  
Assis Fernandes, Auf der Ströh 12,  
4251 Niederdreisbach, BRD, Tel.  
0049/2743/6640.

**Christelijke Caravanclub van  
50 + ers**

DeChr. Caravanclub voor 50 + ers or-  
ganiseert een kennismakingsweek  
van 14 tot 24 april a.s. op een cam-  
ping in Zuid Limburg.

Op het programma staan o.m. excur-  
sies, dagtochten, dia- en zangavon-  
den, bijeenkomsten, ledenvergade-  
ring, gemeenschappelijke kerkdienst  
enz. enz.

De club telt ca. 135 leden uit alle mo-  
gelijke protestantse "hoeken".  
Geïnteresseerden kunnen schriftelijk  
informatie aanvragen bij het secreta-  
riaat: Hertog van Saxenlaan 62, 8801  
ET Franeker.

*De Here God wil het leven van zijn mensen-  
kinderen.*

*Zij zijn Zijn schepping. Hij heeft er plezier  
in.*

*Het behaagt Hem dat wij er zijn.*

(A.A. van Ruler)

De Schepper van alle leven heeft ons  
blij gemaakt met een groot kado.  
Geboren:

**Maria Nelly (Marieke)**

12 maart 1989

Pieter Lalleman  
Hetty Lalleman-de Winkel  
Damhertstraat 66  
7315 GE Apeldoorn.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

## MEDEDELINGEN

Sekretaris van de Baptisten Gemeente  
Arnhem Centrum is: br. H.G. de Winkel,  
Sweelincklaan 4, 6952 ED Dieren, tel.  
08330-15093.

Penningmeester van de Baptisten Ge-  
meente Arnhem Centrum is: br. W.  
Koster, Alden Haagstraat 14, 6825 CT  
Arnhem, tel. 085-611584.



**mag u  
niet missen**

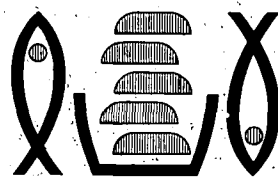
in elke boekhandel  
Info: LBI/Holland (01802) 1077

# dc

104e jaargang nummer 13 - 30 maart 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Hoogmoed

Als mensen in onze nabijheid kwaad van iemand spreken (terwijl we weten, dat het niet waar is), dan kunnen en mogen we niet zwijgen. Dan is het onze plicht om de afwezige in bescherming te nemen en moedig te zeggen, waar het op staat. Maar wat moet men doen, als mensen goed van iemand spreken, terwijl we weten, dat het niet waar is.

Ik maakte het eens mee, dat twee oudere mensen de lof zongen over een persoon bij hen in de gemeente. Hij is toch zo goed. Hij is een hoogstaande man. Hij heeft zulke nobele principes en hij offert zich altijd voor anderen op.

Nu kende ik die persoon toevallig ook een beetje. Ik heb hem een aantal keren ontmoet en met hem gesproken. Toen heb ik inderdaad óók gemerkt, dat hij nobele principes heeft, maar hij past ze, naar mijn mening, vooral toe op anderen. In die paar ontmoetingen kreeg ik het gelijk in de gaten, wat hij afkeurde in de prediking van zijn voorganger en in het huwelijk van een bevriend echtpaar. Als ik hem daartoe de kans had gegeven, zou hij een hele lijst hebben afgewerkt.

Tegelijkertijd heb ik ook gehoord van alle opofferingen, die hij zich voor zijn medemensen getroost heeft. Als hij zich opoffert, dan doet hij dat in ieder geval niet in stilte. Zo ontdek je hoe een paar oude mensen erin vliegen en zich door de schijn laten verblinden. Maar ook te ontdekken, dat de betreffende persoon zichzelf óók voor de gek houdt. Hij meent in volle ernst, dat hij de goedheid zelve is en hij beschouwt het als zijn plicht om een lichtend voorbeeld voor anderen te zijn. Ik heb toen maar niets meer gezegd. De oudere mensen heb ik hun illusie maar gelaten.

Maar stel je voor, dat ik die man weer eens tegen zou komen. Wat zou ik moeten doen, als ik weer persoonlijk met hem te maken had. Zou er iemand zijn, die hem aan zijn verstand zou kunnen brengen, dat al zijn zgn. christelijk gedoe een uiting van hoogmoed is? Zou hij het begrijpen, als iemand hem de gelijkenis vertelde van die Farizeër, die naar de tempel ging om te bidden en God dankte, dat hij niet was als de andere mensen. Als men dan tegen hem zei: "Jij bent zo'n Farizeër!"

Ik ben bang, dat onze woorden weinig indruk op hem zouden maken. Het is maar aan een enkel mens gegeven om zulke hoogmoedige harten te raken. Tegen ons, gewonen mensen, zou die man waarschijnlijk zeggen, dat wij eerst maar eens naar onszelf moeten kijken.

Als ik daar over nadenk, voel ik mij een beetje beduusd worden. Hij zou nog gelijk hebben ook! Het verraderlijke van de hoogmoed is, dat we die wel bij anderen, maar niet bij onszelf waarnemen. Als we eerlijk zijn: wie van ons is er dan helemaal vrij van? Wie van ons denkt ook niet wel eens bij zichzelf: "Nee, zoals die andere ben ik toch gelukkig niet!" Zo wordt ons een spiegel voorgehouden, waarin wij onszelf met tegenzin bekijken. Niemand wordt graag voor een Farizeër uitgemaakt, sinds Jezus Zijn ernstige woorden tegen zulke zelfgenoegzame vromen gesproken heeft.

Zou bovengenoemd voorbeeld ons misschien een beetje helpen om wat deemoediger te zijn? Ik betwijfel het ten zeerste. Wij nemen niet graag iets van elkaar aan.

Allen als God zelf ons met Zich confronteert in Jezus Christus, kan het gebeuren, dat een hoogmoedig hart zich buigt.

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Het sociale van de Bijbel

Pag. 3  
Reacties op reacties

Pag. 4, 5  
De legerpredikant

Pag. 6  
Belangrijk voor de jeugd

Pag. 7  
Divers unie-nieuws

KMG

# De Bijbel: een sociaal boek

Deuteronomium is een sociaal boek. Van een scheiding tussen 'geloven op zondag' en 'handelen op maandag' is geen sprake. Allerlei aanwijzingen voor het gewone leven zijn in dit boek te vinden. En de zorg voor de naaste komt daarbij ruimschoots aan bod. Soms zo radicaal dat je denkt: is dit wel haalbaar?

## Weduwen, wezen en vreemdelingen

In Deut. 10:17-18 wordt over God gezegd: "Want de HERE, uw God, is de God der goden en de Here der heren, de grote, sterke en vreselijke God, die geen partijdigheid kent noch een geschenk aanneemt; die wees en weduwe recht doet en de vreemdeling liefde bewijst door hem brood en kleding te geven".

Wonderlijk is dat: groot, sterk en vreselijk - dat klinkt zo streng. En dan toch: zorg voor zwakke mensen. Het groot en sterk zijn van God houdt niet in dat Hij Zich niet bezighoudt met mensen die gering geacht worden in de samenleving - integendeel. Blijkt daar niet óók Zijn grootheid uit? En de strengheid die in dit vers te lezen is, wordt in verband gebracht met Zijn rechtvaardigheid: God is niet partijdig en je kunt Hem niet omkopen, zodat de rijken altijd in het voordeel zijn.

Wat gebeurt wel bij aardse rechters, maar God is anders.

Wees, weduwe en vreemdeling waren sociaal zwak in de maatschappij van toen. Geen man, ouders of familie om hen te beschermen. Daarom verdienen ze extra aandacht en bescherming van anderen in de maatschappij.

"De vreemdeling" was iemand die permanent onder Israël woonde. In vers 19 van ons hoofdstuk wordt de zorg voor deze groep in de samenleving nogmaals benadrukt (en dit is bepaald niet de enige plaats in het Oude Testament waar dat gebeurt!): "Daarom zult gij de vreemdeling liefde bewijzen, want vreemdelingen zijt gij geweest in het land Egypte". God heeft aandacht voor de vreemdeling en verwacht van Zijn volk hetzelfde.

Als motivatie wordt daarbij ook nog gegeven, dat Israël zelf weet hoe het is om vreemdeling te zijn in het land van een ander. Steeds weer wordt het herinnerd aan het vreemdelingschap in Egypte. Die tijd mag het blijkbaar niet vergeten. In Ex. 23:9 wordt het als volgt verwoord: "De vreemdeling zult gij niet benauwen, want gij kent de gemoedsgesteldheid van de vreemdeling, omdat gij vreemdelingen zijt geweest in het land Egypte". Je weet hoe een vreemdeling zich voelt, houd daarom extra rekening met hem.

Vreemdelingen kennen wij vandaag aan de dag genoeg onder ons. Zelf weten wij niet wat het is om vreemdeling te zijn. Misschien weten we het een klein beetje. Wie de oorlog heeft meegemaakt weet hoe een mens afhankelijk

kan zijn van de gastvrijheid of zorg van anderen. Wie in Duitsland heeft gezeten in die tijd, weet wat het is om je thuis en je familie te moeten missen. Wie nu een poosje in een ander land verblijft, ook al is het maar voor vakantie, weet wat gastvrijheid van de bewoners van een ander land kan doen. Maar ook al is dit laatste voorbeeld maar een fractie van wat het betekent echt vreemdeling te zijn, er zijn genoeg manieren om daar wel achter te komen. Er verschijnen in de krant regelmatig interviews met mensen die vluchteling of asielzoeker zijn of op een andere manier in Nederland verblijven. En dat deze groep ook nu nog extra aandacht verdient, blijkt overduidelijk uit deze verhalen.

De wees en de weduwe kunnen we tegenwoordig niet zondermeer tot de armen rekenen. Het zijn wel mensen die extra aandacht nodig hebben, omdat ze minder "natuurlijke helpers" hebben dan anderen. Dat hebben ze gemeen met de vreemdelingen. Eenzaamheid is een vaak voorkomend probleem onder hen. "Wees en weduwe" staan voor alle mensen die in de samenleving aan de rand staan.

## Armen

In hoofdstuk 15 van het boek Deuteronomium komen we nog een groep tegen die extra aandacht verdient: de armen in de samenleving. Eigenlijk zouden die er niet hoeven zijn in de Israëlische samenleving, zo blijkt uit dit hoofdstuk. God geeft immers voldoende voor iedereen? Hij zegent Zijn volk. Toch zal de praktijk uitwijzen dat de zaken minder goed verdeeld zijn dan gewenst is. Er zullen altijd armen zijn in het land.

In Deut. 15 wordt de regel gegeven om in dit zevende jaar, het sabbatsjaar, je naaste alle schulden kwijt te schelden die hij bij je had.

Direkt daarop wordt ingegaan op het probleem van de armen. Voor hen was zo'n kwijtschelding natuurlijk uiterst belangrijk. Iedereen kon weer met een schone lei beginnen. Dat is heel belangrijk in het Oude Testament: dat binden het verbondsvolk ieder in principe gelijk is en niet de één zich bevoordelen mag ten koste van de ander. Voor God is ieder even waardevol en men moet elkaar dan ook op die manier behandelen. Dit bevordert ook de hechtheid van de samenleving. Dat dit in de praktijk vaak anders uitpakte, blijkt wel uit het

vervolg van Israëls geschiedenis. Vooral bij koning Salomo wordt duidelijk dat er ongelijkheid ontstaat onder het volk. Mensen moeten hard werken voor deze koning, terwijl hij rijker wordt.

Het ideaal is anders. Als we nog even naar Deut. 15 kijken, zien we dat daar ingespeeld wordt op menselijke overwegingen bij zo'n kwijtschelding van schulden. Denk erom, staat daar, dat je de arme gul geeft, hem geeft wat hij nodig heeft. En dat je niet denkt zo tegen de tijd dat het sabbatsjaar aan zal breken: "Ik geef hem nu maar niets, want volgend jaar moet ik hem al die schuld kwijtschelden".

Geef de arme met mildheid, met een blij hart, van harte, zonder bedenkingen. God zal u ervoor zegenen.

Van harte geven - en niet bang zijn dat je zelf tekort komt. Moeilijk? Ik denk van wel. Wij zitten toch meer aan ons geld vast dan we zelf vaak denken. Maar zelf hebben we het toch ook allemaal maar te leen? Of denkt u: "Ja, maar ik heb het zelf verdiend?" Is dat dan echt uw verdienste, dat u zo gezond bent dat u kunt werken?

Deut. 15 kan ons nog op iets anders wijzen. God geeft aanwijzingen voor een algehele kwijtschelding van schulden in het sabbatsjaar. Leven wij in geestelijk opzicht ook niet in zo'n tijd? De tijd van de kwijtschelding van al onze schuld. Door Jezus Christus. Zijn wij in het kwijtschelden van wat anderen ons hebben aangedaan net zo gul als God ten opzichte van ons?

Het sabbatsjaar geeft nieuwe kansen voor iedereen, ook of juist voor de arme, zagen we in Deut. 15. Maar dat gaat niet buiten ons mensen om.

Door ons hebben mensen al dan niet een menswaardig bestaan. Niet alleen in materieel opzicht, maar ook immaterieel, hebben we de opdracht bij te dragen aan het gelukkig functioneren van anderen. Vergeven van wat mensen ons hebben aangedaan hoort daar ook bij. We leven immers zelf ook van vergeving?

HETTY LALLEMAN



## Konijntjes

Gelukkig heeft ds. Louwerse gereageerd op de hem gestelde vragen om verduidelijking. Toch blijft zo'n allegorie, zelfs na de gegeven toelichting, gevaarlijk.

Ik citeer: "Het is een bekend verschijnsel dat gelovigen in eigen kerk 'ondervoed' raken en elders 'bijtanken'.

Dat geldt niet alleen voor de leden van de (grote) kerken waarop ds. Louwerse blijkbaar doelt, maar evenzeer voor vele Baptistenaals zoals gebleken is op de door de Werkgroep Ruimte belegde dag.

Maar op de "ruimtedag" bleek ook duidelijk (voor wie er niet geweest is zie het voortreffelijke verslag) dat dat elders bijtanken uit zelfbehoud en niet con amore gebeurt.

Ik citeer verder: "Sommigen tanken bij; anderen vormen spontaan nieuwe gemeenten".

En dat is nu juist NIET wat de deelnemers aan de 'ruimtedag' willen. Zij willen blijven, in gesprek blijven, maar wel in alle openheid en eerlijkheid, geen wollige deken over verschil van mening leggen, maar daarover als elkaar acceptuerenden praten.

Neem wat ik schrijf over de 'ruimtedag' niet zonder meer van mij aan, maar overtuig uzelf via het verslag van die dag.

A. VAN DER GOOT, Geldrop

## "Bij de beesten af...., of 'animal church'

De verklaring van 'de gelijkenis van het grote bos' door br. Louwerse roept eigenlijk nog meer vragen bij mij op dan het verhaaltje zelf.

Bij voorbeeld: wat verstaat u onder 'de tijdgeest', en hoe verhoudt u zichzelf daarmee?

Wat hebben christenen 2000 jaar geleden? Is dat eenduidig te zeggen?

Br. Louwerse zegt niemand te veroordelen, slechts zijn analyse te geven en alleen 'de zaak' te belichten, maar hij spreekt wel degelijk van de schuld die 'men' bij zichzelf moet zoeken.

Br. Louwerse spreekt m.i. over medemensen alsof ze tot volkomen andere categorieën schepselen behoren dan hijzelf en hij doet hen, denk ik, geen recht; ook degenen die op zijn verhaal reageerden neemt hij niet echt serieus. Als het om mensen gaat, ongeacht of

dat nu mede-gelovigen zijn of anders-gelovigen of niet-gelovigen, kerkverlaters of Palestijnen past zo'n zg. 'zakelijk analyserende' benadering in een dergelijk literair jasje niet.

Als het om mensen gaat past - in navolging van de Heer - een pastorale bewogenheid, past ontferming.

Als Jezus de Samaritaanse vrouw ontmoet bij de bron dan geeft Hij haar geen stencil met een verhaaltje over witte konijntjes (Joden) en wilde grauwe (Samaritanen); de Heer geeft haar een luisterend oor en zorgvuldige aandacht.

En dat is wat mede-mensen van ons nodig hebben en wij van elkaar, i.p.v. eigen-gelijk-enissen.

Laten wij ons hoeden - al groeien we als kool, met 25% per jaar, God-met-ons? - vast-wel! - te vervallen in de houding van de oudere broer van hem die (ten onrechte nog altijd) de verloren zoon heet!

Het is duidelijk dat br. Louwerse Gods Woord hoog acht; hij spreekt van de Eerste Behoeftte.

Maar de Eerste Behoeftte bleek dat Woord te zijn dat vlees werd, dat kwam om mensen te zoeken en zalig te maken, om mensen recht te doen.

Wie volgt moet serieus op zoek gaan ook, dat eerst.

Het Koninkrijk van God heeft niets van doen met het rijk der fabelen, en de gemeente van Jezus is - met permissie - geen witte-konijnenfokvereniging.

G.L. KRUIZINGA, Zeist

## Slotreactie op konijntjes

De reactie, die ik vanuit Geldrop ontving, noopt mij te verduidelijken dat mijn artikel niet over de Unie van Baptistengemeenten ging en nog minder de werkgroep ruimte. De toespeling in die richting laat ik geheel voor rekening van de brievenfokker.

Volgens br. Kruizinga ben ik niet bewogen met anderen en neem ik die ander niet serieus. Het vergelijken van mensen met konijntjes geeft geen pas. Ik moet meer handelen "in navolging van de Heer": er komen **dus** nu verhalen over schapen en wolven, addergebroed en gieren. Ook zullen zwijnen en honden ter tafel komen, evenals de ezel.

Inderdaad, br. Kruizinga, was Jezus heel bewogen in de ontmoeting met de Samaritaanse vrouw. Dat was dan ook een mens in nood, die open stond voor het evangelie. Maar hoe reageert Jezus

op gelovigen, en met name theologen, die Zijn Woord verkrachten, Zijn gezag niet erkennen en 'geen werken der bekering' tonen? Juist!....

Een moeder, die een baby op de arm streekt toont bewogenheid en liefde.

Die moeder, die haar kind een draai om de oren verkoopt en bij de sloot wegrukt, doet het kind pijn, maar toont evenveel bewogenheid en liefde.

Wie is br. Kruizinga, om te kunnen oordelen over mijn bewogenheid?

In wezen draait het om het woord 'schuld'. Animal Church wijst op een gedegenereerd schristendom in het westen.

In het stuk over de heilheid van de schepping roep ik op tot belijden van zonden. In 'Baptisten in beweging' roep ik op tot het actief zoeken naar wegen om handen en voeten te geven aan

onderlinge liefde, achting en samenwerking. In plaats van deze roep te verstaan verliezen wij ons in theologische steekspelletjes, en reageren wij niet als de farizeeën.

Wie bent U, dat U mij dat durft te zeggen - ik ben beledigd - ik laat mij niets zeggen.

Natuurlijk spreek ik over 'zelfschuld' van de kerken in het westen.

Moeten wij de communisten of humanisten de schuld geven van de leegloop in de kerken. Nee, br. Kruizinga, Wij hebben het evangelie verkwaanseld! Te

genover het joodse volk o.a. heeft de westerse kerk een enorme schuld.

En de les uit de tweede wereldoorlog hebben wij niet geleerd want opnieuw zwijgt de kerk terwijl zij voor Israël op de bres zou moeten staan.

Wel degelijk moeten wij schuld bekennen en wakker liggen over het feit dat deze generatie de kerk als een onbeduidend randverschijnsel van de maatschappij ziet.

Het is uit bewogenheid voor een wereld in nood, dat ik mij niet wil verliezen in een woordenstrijd. Ik heb beter te doen.

Ik behoud mij daarom het recht voor om niet ten alle tijde en uit ten treuren op elke brief in te gaan. Ik ben nu een reactie op een reactie op een reactie aan het beantwoorden.

Satan wil graag, dat ik de hele week bezig ben "wat denkt U wel-brieven" te beantwoorden, zodat ik geen tijd meer heb om mensen tot Jezus te leiden. Wie in nood zit of positief wil meedenken over het herontdekken van Christus en de volheid van zijn evangelie zal bij mij natuurlijk een open deur vinden.

U hoeft het met mij niet eens te zijn. Wie echter veel over ruimte praat moet ook een ander ruimte gunnen.

B. LOUWERSE

# Legerpastoraat

M.A. V.D. VLUGT

*Een rasechte Limburger komt op een bepaald moment naast je lopen en met een sappig accent klinkt het je toe: "Dominee, ik was zondag ook in de kerk, ik vond het een hartstikke mooie mis". Ik had even moeite m'n gezicht in de plooi te houden. Maar natuurlijk ging ik er op in en al pratend kom je er achter dat het zijn hart geraakt had. En daarom ging het uiteindelijk!*

## In het groen

Dit gesprek vond enkele jaren geleden plaats tijdens een grote Navo-oefening die in Duitsland plaatsvond. Naast Engelsen, Duitsers en Amerikanen namen ook tienduizenden Nederlandse militairen deel. Als legerpredikant ga je dan mee het veld in; juist in ontbering en ver van huis is er zoveel behoefte aan zorg en wat aandacht. Wat aangedikt maar daardoor wel illustratief heette het pal na de Tweede Wereldoorlog: "staan waar de mannen staan, liggen waar de mannen liggen, vallen waar de mannen vallen". Zo verwoorden we het in onze tijd niet meer maar het principe van nabijheid geldt ook nu nog volledig. Je bent erbij, zo veel mogelijk. Je probeert a.h.w. in de huid van de militair te kruipen om samen met elkaar de dilemma's en vragen te bespreken die juist in het militaire bedrijf zo nadrukkelijk en continu aan de orde zijn. Vandaar dat we ook in het groene pak lopen. Niet als een doorsnee beroepsmilitair maar juist om zo min mogelijk afstand te scheppen. Je wilt er zijn voor iedereen, open voor allen die contact met je wensen. Gereed om mensen met vragen en problemen te ondersteunen. Nabij de mensen willen

zijn. Of om het in een ons bekend kader te plaatsen: iets van de bewogenheid die Jezus had met de schare die als een kudde zonder herder was.

## Kat uit de boom

Echt contact krijg je pas met mensen wanneer je elkaar vertrouwt. Als legerpredikant zul je dan ook eerst dat vertrouwen moeten winnen.

De dienstplichtigen, waaronder de meerderheid (de laatste cijfers spreken van 60%) min of meer afgerekend heeft met de kerk (maar - blijkt telkens weer - niet met geloof) bekijken zo'n dominee uiterst kritisch. Ze hebben geen behoefte "bepreken" te worden, ze hebben een afschuw van "zo'n dominee in een zwart pak die een hark ingeslikt heeft". En gelijk hebben ze. Je zult als legerpredikant door de muur van vooroordeel en misverstand moeten breken en je elke keer weer dusdanig presenteren dat de jonge vent begrijpt dat je kunt geloven en tegelijkertijd in het bruisende leven kunt staan. Een vermoeiende opdracht maar als je er door komt uitermate dankbaar. Dan zijn er momenten dat in een sfeer van vertrouwen en

respect er over wezenlijke (geloofs)zaken gesproken kan worden. Juist in de leeftijd van rond de 20 jaar is de jonge mens intensief bezig met een verdergaande afweging van normen en waarden waarbij onze inbreng van belang kan zijn.

Nog een categorie bekijkt het even. Ook de beroepsmilitair heeft vaak zo z'n bedenkingen. Velen zijn min of meer teleurgesteld in de kerk. Ook voor hen heeft de kerk vaak afgedaan. In de felle afwijzing die de synodes van de N.H. en Ger. kerk t.a.v. de kernbewapening uitspraken, voelden ze zich in de kou staan.

Later is een en ander wel teruggedraaid maar de schade had plaatsgevonden. Niet hardop maar stiltes werd menig beroepsmilitair verweten onverantwoord bezig te zijn door in dit leger te werken. Zo'n vent maakt dan kennis met je en vraagt zich terecht af: hoe denkt die dominee daar over?

## Een bittere noodzaak

Het leger is een onaantrekkelijke oplossing om nog onaantrekkelijker dingen te vermijden. Op die manier probeer ik de doelstelling en de onderliggende motivering van de krijgsmacht vaak te verwoorden. Je maakt daarbij iets duidelijk van de keuzes die je in het leven toch altijd moet maken, ook al zou je ze niet willen maken.

Het leger is een bitter kwaad; we kunnen in deze verbroken wereld helaas niet zonder. Zoals er politie nodig is op plaatselijk en regionaal niveau, zo is er ook politie op mondiaal niveau noodzakelijk. Maar bitter blijft het en het kan verschrikkelijk veel kwaad aanrichten. Ik gevoel vaak een verwijt richting de kerk - en ook onze eigen gemeenschap - omdat ze zo gemakkelijk de mensen die dit bittere kwaad moeten beheersen en beheersen veroordeelt en daarna vergeet.

Juist de medemens in zo'n moeilijke en riskante opdracht heeft onze steun en aandacht nodig. Iemand die de kastanjes uit het vuur haalt moet je niet verwijten dat hij naar rook stinkt.

Het zijn niet van die houwdegens die "geef acht" en "orde" roepend door het leven blazen. Op enkele uitzonderingen na zijn het mensen die na willen denken en op een verantwoorde wijze willen leven en werken; gewoon gelukkig willen zijn.

Als legerpredikant sta je daar tussen, meedenkend en pratend. Een belangrijke opdracht van de Geestelijke Verzorging.

Daarbij is van groot belang dat de legerpredikant niet een onderdeel is van de bevelsstructuur maar in vrijheid zijn mening kan vertolken.





In feite zijn we geen militair maar burger. Benoemd in burgerlijke dienst waarbij inhoudelijke verantwoording afgelegd wordt naar de kerk die de legerpredikant heeft uitgezonden; in de praktijk functioneert de hoofdlegerpredikant als zodanig.

Dat deze vrijheid ook een grote verantwoordelijkheid in zich heeft is duidelijk.

### Begeleiding in alle facetten

De vraag naar de zin van het leger wordt door de dienstplichtige op een geheel andere wijze gesteld. Ze worden minder geplaagd door ethische dilemma's; je moet een jaar en daarna is het toch weer afgelopen. Hun probleemvelden liggen anders en zijn veel meer gericht op de situatie hier en nu. Uit alle hoeken en gaten van Nederland bijeengeharkt, uit alle milieus, rangen en standen moeten ze plotseling een jaar intensief met elkaar optrekken. Plotseling moet je allerlei normen en waarden herwaarderen, komt wat van thuis uit gewend is onder druk te staan. En al gauw heeft de mens - zeker de vaak nog zoekende jonge mens - dan de neiging zich wat te verschuilen in de groep. Het groepsdynamische proces waarbij de brutale de halve wereld krijgt speelt in deze mannenwereld vaak een fatale rol. Er kunnen mensen in de kniel komen of zich forceren om er toch bij te horen.

Wat dat betreft soms een gevaarlijke omgeving waarbij je geestelijk stabiel moet zijn om staande te blijven.

Dat proces neem je waar bij diverse pelotons en je springt er tussen om de menswaardigheid te bewaken. Velen blijken gaandeweg te veranderen en vaak niet in hun voordeel: grof taalgebruik, onverschillig, alcohol, enz. Het gebeurt vaak dat ouders contact met ons opnemen om daar eens over te praten.

Temidden van dit spanningsveld waar de beroepsmilitair als kaderlid door zijn houding en voorbeeld veel kan maken of breken, bevinden we ons waarnemen en adviserend, corrigerend en verwijzend. Als vertegenwoordiger van hoge ethische normen bevind je je dan op een uitermate smal pad waar je je eigen rol steeds toetst en door de ander terecht ook wordt getoetst.

### Individuele hulpverlening

Om de individuele militair in zijn problemen te helpen kent het leger doelgerichte hulpverlening, in eerste instantie er op gericht ervoor te zorgen dat men zich welbevindt en goed blijft functioneren binnen de militaire organisatie. Zo is er de arts, de psycholoog en maatschappelijke dienst. Maar de hulpvraag van mensen kan wel eens dieper reiken en niet alleen van lichamelijke of sociale aard zijn. Soms blijkt onder de eerste hulpvraag nog een diepere verborgen te liggen en is de problematiek uitein-

delijk terug te brengen tot de zingeving van het eigen bestaan. Een zingeving die ten grondslag ligt aan vele andere facetten van het menselijk leven en deze in een alles doortrekkend perspectief plaatsen. Men wil dan ook eens praten met iemand die vanuit een eigen diepste levensovertuiging aan zijn leven inhoud en gestalte geeft en zich vanuit die overtuiging ter beschikking stelt aan z'n medemens. Op deze wijze wil de geestelijk verzorger de hand reiken aan mensen, hen helpen "hele" mensen te worden.

Zo kwam er een keer een jongen mijn kamer binnen en na welkom en koffie kwam aarzelend de eerste zin: "Ja dominee, ik geloof wel nergens in maar ik ben toch maar gekomen". In een ondeugende bui vroeg ik hem toen waarom hij toch bij mij kwam als hij niet geloofde. Verbijsterd keek de knul me aan en zei: "maar u bent toch dominee". Hij had door vanuit welke overtuiging ik er was en die gevoelige aspecten had hij nu juist nodig in z'n nood. Intuïtief had de vent meer door over het geloof dan hij beseftte.

Vanuit zijn geloofsovertuiging kan de legerpredikant veel betekenen voor de militairen om hem heen. Van de heimweeklant die opgevangen wordt en bij blijvend ernstige klachten voor overplaatsing voorgedragen wordt tot de soldaat die slecht met z'n maten kan opschieten en het thuis ook niet meer ziet zitten. Juist onder de spanning die de militaire dienst uitwerkt komen problemen die al in de burgermaatschappij zijn ontstaan extra sterk aan de oppervlakte. Mensen in nood die je mag helpen. Een commandant die even langs loopt maar wanneer hij eenmaal zit z'n zorg met je deelt over de sfeer in z'n onderdeel. Op zichzelf "normale" problemen die in veel werkverbanden zullen voorkomen, maar die door onze inzet vanuit het geloof toch anders behandeld worden dan bijv. door een maatschappelijk werker. Er is sprake van meerwaarde: "u bent toch dominee"! Te denken valt aan de vormingsuren waar de militairen gemiddeld twee uur per maand gebruik van mogen maken. Vaak ben je dan een paar uur met elkaar in gesprek over van alles. En al is het een onderwerp wat in eerste instantie niet zo veel met het geloof te maken heeft, je bent er als dominee.

En soms is er plotseling en spontaan een open gesprek over geloof waar de mannen elkaar en mij eerlijk bevragen op hun levensovertuiging. Gevoelige onderwerpen maar ze komen ter sprake, zeker op ons eigen vormingscentrum waar je met een groep van maximaal 20 man 2½ dag verblijft.

Een enkele keer laad ik het "evangeliekanon" op en nodig een theatergroep of gospelgroep uit. Gedurende een paar dagen treden ze dan bijna continu op, geheid een succes! Je voelt je dan de zaaier die uitging om te zaaien.

Met een aantal beroeps- en dienstplich-

tige militairen wordt elke maand een gebedslunch gehouden; er is een vereniging van christen-militairen waarin een aantal legerpredikanten actief is. En tenslotte wil ik nog de kerkdiensten te velde noemen; hoogtepunten waarbij die spontane reacties zo veelzeggend zijn. "Een mooie mis", weet u nog wel!

De legerpredikant heeft een nieuwe gemeente gevonden; een bijzondere gemeente met duizenden leden. Evangelie midden in de wereld!

### Persoonlijke invulling

Het mag duidelijk zijn dat de militair weinig belangstelling heeft van welke kerk de legerpredikant afkomstig is. Hij zal meer afgaan op de persoonlijke uitstraling en belangstelling van de betrokken dominee. Het werk staat of valt dan ook met je eigen inzet. Naast het vast werkpakket is er dan ook veel vrijheid om in eerste instantie zelf de inhoud te bepalen; gedeeltelijk is men zelf als persoon de inhoud.

Omdat de Geestelijke Verzorging in z'n samenstelling een afdruk is van kerkelijk Nederland is er dan ook veel variëteit in de werkzaamheden. Soms wel eens lastig maar soms ook verrijkend. Als Kerk van Jezus Christus mogen we mensen in die gevaarvolle klus bijstaan en vrede in breed verband brengen.

### Naschrift

Omdat ook uit onze gemeenschap elk jaar jongeren in militaire dienst komen is het van belang te weten wie vanuit onze gemeentes in de krijgsmacht werken. Bij vragen en/of problemen kunt u hen benaderen. In de landmacht werken ds. A. Boeschoten (Harderwijk); ds. B. Stuut (Assen) en ds. M.A. v.d. Vlugt (Nunspeet), in de kazerne in Weert werkt ds. F. Tuinder, uitgezonden door de niet-geünierde Baptistengemeente A'dam-Keizersgracht.

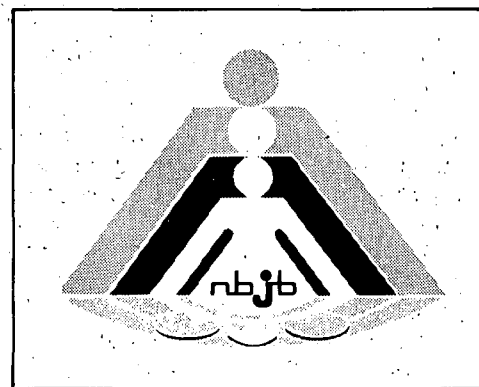
In luchtmacht en marine zijn geen predikanten uit onze gemeenschap werkzaam.

### Pastorale training

Uit "Gemeenteleven", het blad van de gemeente te Eindhoven:

In Eindhoven is een cursus pastoraat gehouden. Op drie zaterdagochtenden is gesproken over het waarom van pastorale zorg en het eigene van het pastorale bezoek. Er is geoefend met gesprekstechnieken en rollenspel. De algehele leiding berustte bij de plaatselijke voorganger; ds. G. van Mameren, terwijl verder de brs. voorgangers H. Ploeger en R. Voorhaar meewerkten.

## Jeugdleiders en Jeugdouderlingen opgelet!



Begin je al een beetje honger te krijgen naar de nieuwe Toogdag?

Als het goed is begint het al een beetje te broeien bij jouw jeugdgroep.

Je kunt ze nu nog verder informeren. Want naast de posters en folders krijg je verdere informatie over de dag zelf en een persbericht voor jullie gemeenteblad.

Aan jouw enthousiasme hoeven we niet te twifelen om de jeugd uit jouw gemeente warm te maken om mee te gaan naar de Toogdag 1989 op 4 mei Hemelvaartsdag.

MET "aan de lijn" een aktueel thema! Met de enorme groei van alle 06-lijnen en de bijbehorende problemen, vraag je jezelf af hoe het met de lijn naar en van God staat.

MET als spreker Ron Rijnbende, staf-medewerker van Youth for Christ. Een man met een verhaal.

MET die twee fenomenale gospel-topacts van een hoogwaardige klasse waar we zeer trots op zijn: LCGC (London Community Gospel Choir) en de pop/rock zanger uit Engeland Bryn Haworth. Daar kan je dag niet meer mee kapot.

MET de alom bekende gezelligheid, een topbezetting van informatiestentjes, genieten van de gezelligheid en ontmoetingen, je verbazen over de gezellige presentatie van Geert Jan Blanken, Nico Wever en Nico Pakvis. Je vertrouwd op je gemak voelen bij de muzikale begeleiding van Andre Bijleveld. MET de vernieuwde sponsorloop. Alle jongeren die harder willen gaan dan sjoggen, kunnen als vanouds enorm snel hun sponsorgeld bij elkaar lopen. MAAR voor alle anderen komt er waarschijnlijk een lolloop om nog meer geld bij elkaar te brengen..... lachen terwijl je sport.

En wie er dan nog harder lachen zijn de mensen die we ondersteunen met het geld.

MET een entreeprijs van f 15,-. Dus niets verhoogd. Maar de groepskorting is verleden tijd, maar daar is over heen te komen als je je realiseert wat je allemaal voor die 15 piek krijgt!

Veel plezier met jouw voorbereidingen en verspreiding van de spullen.

En.... snel zul je nog verdere info krijgen die je kunt verspreiden ter verduidelijking van deze unieke bruisende dag.

Namens de commissie

Willem Jan Bontekoe

## Geheugensteuntje

De N.B.J.B.-konferentie voor voorgangers en jeugdouderlingen vindt dit jaar plaats op 25 en 26 april 1989 op de Bron in Dalfsen.

Sprekers: Arnold van Heusden en Wout Huizing.

Aanmeldingen: op het Jeugdburo (05120-15687).

Wist u,

dat de kampkommissie van de N.B.J.B. een aparte promotie-sectie heeft?

Mocht u toogdagen, gewestelijke dagen, sportevenementen etc. organiseren waar een stukje kampwerkpromotie op z'n plaats zou zijn, dan horen we daar graag van.

Belt u dan even met Arnold Middelberg (030-291093) of met het Jeugdburo (05120-15687).

## Camping- Evangelisatie-werk: iets voor jou?

Vakantie vieren is prachtig. Eens even lekker kunnen doen, waar je zelf zin in hebt is ook best nodig. Heb je ook wel eens nagedacht over camping-evangelisatie-werk? Het is prachtig werk. Het is ook noodzakelijk werk.

Het heeft dus te maken met een camping. Mensen houden daar vakantie. Ze zijn er naar toe gekomen, om een poosje uit te blazen van al die dingen die bij het gewone leven van elke dag horen. Het is heel nuttig, om iets voor deze vakantievierende mensen te doen. Een klein aantal vermaakt zich zelf wel. Een veel groter aantal vindt het best goed, als er het een en ander voor hen georganiseerd wordt. Daar kan een camping-team op inspelen.

Gezellige dingen met de mensen doen en niet te vergeten geregeld iets voor en met de kinderen doen, het wordt hoogdelijk gewaardeerd.

Het heeft ook met evangelisatie te maken. Jawel, want we willen dit werk doen vanuit ons geloof. Je zou kunnen zeggen, dat we bij al die gezellige dingen die we met de mensen doen, ook iets van ons geloof willen laten zien. Dat betekent niet dat er de hele dag gepreekt wordt en het betekent ook niet dat je steeds met evangelisatie-lectuur over de camping moet lopen.

Het betekent wel, dat je dit werk moet doen met een stuk liefde voor God en je medemens in het hart en ook in het besef, dat het belangrijk is dat de mensen die je ontmoet de Heer leren kennen. Heel veel mensen zijn teleurgesteld in de kerk. Een camping-evangelisatie-team kan er misschien een steentje aan bijdragen dat ze weer wat anders tegen de kerk en tegen het geloof aankijken.

Dit werk heeft ook met werken te maken. Ja, dat moet er echt even bij: het is geen vakantie. Het camping-team heeft het er echt druk mee. Er moet veel georganiseerd, veel gepland, veel gedaan worden. Daar is steeds weer overleg samen voor nodig. Daar is ook creativiteit voor nodig. En bovenal veel inzet.

Je kunt voor jezelf heel veel van dit werk leren. Denk alleen maar aan het feit dat je veertien dagen met je team optrekt. Je bent met het echtpaar dat leiding geeft op elkaar aangewezen. Dat is niet niks. Dat is ook leerzaam en verrijkend. Het is ook opbouwend als het gaat om je geloof.

Je bent met je geloof eens in een hele andere omgeving bezig. En je moet vanuit je geloof jezelf geven. Ook dat is erg verrijkend.

Denk er eens over na. Niet te lang, want de tijd dringt. Vraag een aanmeldingsformulier en je hebt de eerste stap gezet.

Hartelijke groeten,  
Namens de ECU en de NBBJ

ds. Chris Eijer

## Gebroken harten

Die zijn er bij de vleet. Soms liggen ze gewoon op straat (ik bedoel: ze worden in de boulevardpers breed uitgestald). Soms blijven ze lang verborgen.

Wat doet een mens het beste met een gebroken hart?

Laten repareren! Door wie? Door de Here God, schepper van het mensenhart.

God kan een gebroken hart helen, maar er is een voorwaarde aan verbonden: Hij moet dan wel alle stukken en stukjes in handen krijgen.

Uiteraard wil God een heel hart, een hart helemaal hebben, maar Hij wil best beginnen met een gebroken hart.

Dat is immers de boodschap van het evangelie!

P.

## Nauwelijks groei in 1989

Dezer dagen werden de nieuwe statistische gegevens van onze Uniegemeenschap bekend. We geven u hierbij enig cijfermateriaal.

Het totaal aantal leden der gemeenten steeg van 12.342 per 1 januari 1988 tot 12.360 per 31 december 1988.

Een nettowinst van 18 leden dus.

Er werden 335 mensen gedoopt (2,71%)

Er werden 483 attestaties ontvangen maar 495 verzonden.

Uit andere gemeenschappen kwamen 125 brs. of zrs. tot ons over.

In de andere richting gingen er 89.

Er onttrokken zich 224 leden aan de gemeenten en 14 leden werden uitgesloten.

Gelukkig worden deze laatste cijfers een klein beetje verzacht, doordat er 53 wederopnames waren.

Door overlijden ontvielen ons 157 brs. of zrs.

### Enkele gemeentelijke gegevens

Welke gemeenten maakten opmerkelijke getalsmatige bewegingen door?

In 62 van de 83 gemeenten was 1 of meerdere keren het doopvont in gebruik. Het meest gebeurde dat in Delft (21x). In Emmen was dat 20x. Daarna volgden Doetinchem (15), Arnhem-C. (14), Hoozevee en Muntendam (elk 14), Leiden en IJmuiden (elk 13) en Hoogezand en Westerhaar (beiden 12).

Kijken we naar totale gemeentelijke groei- of achteruitgangscijfers, dan valt op, dat 39 gemeenten groei kenden, en dat procentueel de gemeenten Arnhem-Zuid en Spijkenisse groeiden met 16%, de gemeente Leiden met 14%, Hoogezand-Woldwijck met 13% en Staveren met 10%. Ook in gemeenten als Lelystad (9%), Utrecht-Noord (8,5%), Dokkum en Assen wat een bemoeiigende groei (8%).

Maar de snelst groeiende gemeente in 1988 was de gemeente Kampen. Die groeide van 83 naar 98 leden, en dat is 18%.

Omgekeerde ontwikkelingen maakten 38 gemeenten door, waarbij de gemeenten Zuidlaren, Coevorden, Klazienaveen, Nieuw Weerdinge, Zutphen en Veendam procentueel het zwaarste verlies leden.

De gemeente Hengelo werd gesplitst van 1 gemeente die 373 leden telde, naar 2 gemeenten (Centrum en het Venster) van resp. 169 en 184 leden (dat is echter samen 353 leden).

### Conclusies

Daarvan zij allereerst opgemerkt, dat die van persoonlijke en voorlopige aard zijn.

1. Een groei van 18 leden = 1,5 procent blijft procentueel achter t.o.v. de Nederlandse bevolkingsgroei. Het groeipercentage dat onze gemeenschap de

laatste 20 jaar kende, wordt niet meer gehaald.

2. Deze ontwikkeling geeft des te meer aanleiding tot zorg, als je het aantal dopelingen (in de zeventiger jaren soms wel boven de 500!) gestaag ziet dalen. Sedert 1970 is het volgens mijn bronnen niet zo laag geweest.

3. Hoe gering de groei is, wordt nog duidelijker, als je beseft, dat voor het eerst sedert 5 jaar het interkerkelijk verkeer weer in ons voordeel werkt (+36 leden).

4. De totale lijst overziende, blijkt dat a. de meeste gemeenten in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag verder ineen dreigen te schrompelen. b. kleine gemeenten extra kwetsbaar blijken te zijn voor ontmoediging en voortgaande afkalving.

5. Groei van een gemeente wordt ongetwijfeld door vele factoren medebepaald: Economie, sociologie, situering, kader, leiderschap, geschiedenis, het speelt allemaal mee en veel daarvan zal zich aan onze invloed onttrekken.

Maar wat voor Baptisten buiten twiifel is, is dat de groei van de gemeente zich niet via natuurlijke aanwas of gunstig (interkerkelijk) attestatieverkeer moet voltrekken, maar als gevolg van het werk van de Heilige Geest in de weg van wedergeboorte, bekering en doop. Als het aantal dopelingen voortdurend terugloopt, zal het onze gemeenten - en daarin het geestelijk kader in Unie en gemeenten in het bijzonder - moeten brengen tot bezinning, onderzoek en gebed. God geeft immers de wasdom! En de gemeenten zijn immers gemeenten van Christus!

6. Uit het overzicht der gemeentelijke jaarcijfers blijkt ook: Groei blijft mogelijk: Gods Geest werkte ook in 1988 - ja, God verandert mensen! Dat geeft moed om door te gaan: In afhankelijkheid, ootmoed en zelfkritiek waar nodig - maar vooral in geloof en verwachting, dat Hij de prediking van een gekruisigde en opgestane Christus nog steeds zegent.

Tot groei en opbouw van Zijn Gemeente.

G. BOSVELD

### Bruggen slaan tussen kerken en gevangenis-pastoraat

"Kerkelijk werk dat niet zo zichtbaar is". Zo typeert de werkgroep Kerk en Gevangenis haar werk in verschillende Inrichtingen van Justitie in de stad Utrecht.

Uit een pas verschenen jaarverslag van deze werkgroep blijkt, dat het aantal vrijwillige medewerkers vorig jaar is uitgebreid van 35 naar 60 personen. Deze mensen zijn afkomstig uit acht verschillende kerken in en buiten de stad Utrecht.

Naast activiteiten ten behoeve van mensen die voor korte of lange tijd vast-

### FELICITATIE

Het lid van de redactie, zr. H. Lalleman-de Winkel, Apeldoorn, en haar man, werden op 12 maart j.l. verblijd met de geboorte van een dochtertje, dat als Marieke door het leven zal gaan.

We wensen het echtpaar geluk en veel vreugde aan en met dit kind.

P.

zitten, wil de werkgroep bruggen slaan tussen kerken en het gevangenispastoraat.

Dankzij financiële steun van o.a. diakonieën kon de werkgroep nieuwe wegen inslaan, waaronder nazorg aan (ex-) gedetineerden.

De wijkkerkeraad van de Gereformeerde kerk Zuid/Oost te Utrecht besloot vorig jaar zelfs een diaken voor dit gevangenispastoraat vrij te stellen.

Het jaarverslag 1988 en een informatieve folder zijn te krijgen bij de werkgroep Kerk en Gevangenis, p/a Koningsweg 46, 3582 GH Utrecht.

## Heelheid van de schepping

### Eerste thema binnen de Unie

Het verheugd ons bijzonder u te kunnen meedelen, dat de werkgroep van de Commissie der Unie, die zich bezighoudt met de voorbereiding om de thema's van het Conciliair Proces bespreekbaar te maken, het eerste resultaat van haar werkzaamheden de gemeenten kan aanbieden; dit in de vorm van het eerste deel van de werkmapp voor gemeentelijke bezinning, dat handelt over de "heelheid van de schepping".

Namens de Commissie der Unie hebben wij het genoegen u uit te nodigen voor één van onderstaande regionale dagen.

De eerste wordt gehouden op **zaterdag 1 april a.s. in de Baptisten Kerk te Dordrecht.**

Het programma bestaat uit 2 blokken:

- v.m.: een inleiding van *drs. Evert v.d. Poll* en *drs. Janna Stapert* over het onderwerp "Heelheid van de Schepping", waarna een discussie in groepen wordt gehouden;

- n.m.: een inleiding van *ds. Y Horjus* over hetzelfde onderwerp, waarna een forum-discussie zal plaatsvinden.

Het forum bestaat uit: *drs. E. v.d. Poll*; *drs. Janna Stapert*; *ds. Y. Horjus*; *prof. dr. ir. J. Sussenbach*; *dr. Helen Opriel*.

De tweede regionale dag zal worden gehouden op **zaterdag 8 april in de Baptisten Kerk te Hoogeveen.**

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

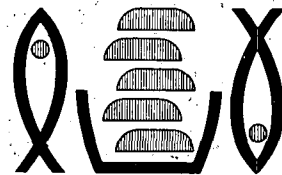
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredacteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredacteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Het programma is hetzelfde, alleen de samenstelling van het forum ziet er nu als volgt uit: drs. E. v.d. Poll; drs. Janna Stapert; ds. Y. Horjus; prof. dr. ir. J. Sussenbach; dr. H. van Rhijn en dhr. V.d. Spoel.

Onze leden en vrienden, woonachtig in Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel worden in Hoogeveen verwacht; de overige in Dordrecht.

Voor beide dagen geldt: om 10.00 uur staat de koffie klaar en om 10.30 uur beginnen we met het programma. Sluiting ca. 16.00 uur.

In de lunchpauze wordt u een kop soep aangeboden, maar wilt u wel uw eigen lunchpakket meenemen?

Wij willen beide regionale dagen graag onder uw aandacht brengen en bovendien warm bij u allen aanbevelen.

De plaatselijke gemeenten zijn per brief geïnformeerd en zijn tevens verzocht, daar waar maar mogelijk, publiciteit aan deze dagen te geven.

Verder hebben de gemeenten één of meer aanplakbiljetten ontvangen met het verzoek deze op een in het oogspringende plaats op te hangen.

Als u maar even kunt zou u op deze dagen aanwezig moeten zijn, omdat de "heelheid van Gods schepping" mede onze zorg is.

Daarom graag tot ziens in Dordrecht en/of Hoogeveen.

Wij bevelen deze dagen van harte in uw voorbede aan.

Met vriendelijke groeten,

namens de Commissie der Unie,

O. OLDENBURGER Rzn,  
vice-voorzitter

## MEDEDELINGEN

De gemeente te Pernis beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: zr. A. Mentink-Hoeksema, Klipperwerf 27, 2804 MP Gouda, tel. 01820-38038.

Het nieuwe adres van de sekretaris van de gemeente te Vriesche-loo luidt: J.R. Rendering, Lage-weg 35, 9698 BJ Wedde, tel. 05974-1347.

### *De Heer is mijn herder* Ps. 23

In de volle zekerheid des geloofs, is heden van ons heengegaan onze zuster

#### Hendrikje Kerstholt-Boiten

op de gezegende leeftijd van 92 jaar

9 maart 1989

Baptistengemeente Muntendam

### *Al den weg leidt mij mijn Heiland*

Voor ons onverwacht, maar op Zijn tijd heeft de Here tot Zich genomen onze zuster

#### Geertiena Holtjer-Scheepstra

op de leeftijd van 84 jaar

10 maart 1989

Baptistengemeente  
Stadskanaal-Noord

### Verlichte nacht (Jes. 40)

De nacht is groot en indrukwekkend.

Een man staat aan het raam,  
hij kijkt omhoog naar waar de sterren staan.

Het duizelt hem, het is ontdekkend:  
hoe onbetekenend ben ik,  
hoe klein is onze aarde  
in deze eindeloze diepte,  
een pluisje op de weegschaal,  
een druppel aan de emmer.

Wie heeft dat ooit gezegd?

Jesaja stond ook op de rand  
van tijd en eeuwigheid  
en staande op die ijle kant  
zag hij de tegenwoordigheid  
van Architect en Bouwheer  
van bergen, dalen, stromen, bomen.

Hij hoorde zeggen:

Baan mij één weg nu ik zal komen,  
bij mensen wil ik wonen  
en aan wat leeft gaan tonen  
wie ik voor allen ben.

Zij zullen zijn  
mijn dochters en mijn zonen  
als sterren stralend in de nacht  
opdat die nu nog dolen, dwalen  
de weg zullen vinden bij het licht  
dat ik ontstak.

658

Komf. vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl.) Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

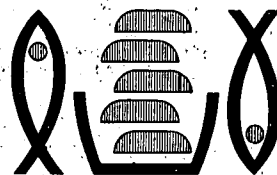


# wordt overal gelezen...

in elke boekhandel  
Info: LBI/Holland (01802) 1077

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Moslim bedreiging

B. LOUWERSE

Al wekenlang zijn wij via de media getuigen van de bedreigingen van de schrijver Salman Rushdie door moslims. Rushdie moet dood. Deze roep om zijn dood is voor de Nederlandse wet strafbaar. Vooralsnog wordt er niet ingegrepen. Deze agressieve houding is niet een op zichzelfstaand incident.

"Als Israël zich zou terugtrekken uit de omstreken gebieden en er een Palestijnse staat gesticht zou worden dan zouden de christenen vervolgd gaan worden door de islamieten. Een Palestijnse staat zal ook leiden tot een emigratie van christenen". Dit zegt een hooggeplaatste Israëlische regeringsfunktionaris, die zich bezighoudt met religieuze zaken. Zelfs nu al wordt er druk op de Arabische christenen uitgeoefend door de moslims. Zo werden de christenen gedwongen van de traditionele kerstfeest ceremonies af te zien, vanwege de moeilijke situatie van de Palestijnen. De islamieten echter vierden wel hun eigen feesten tijdens de intifada (Palestijnse opstand).

De intifada is ook geen toevallig incident geweest. Tijdens de opstanden scandeerden groepen palestijnse kinderen: "eerst de Joden dan de christenen".

Bij de oproep tot de heilige oorlog hebben geestelijke moslimleiders overduidelijk laten weten, dat het hen om wereldwijde islammacht te doen is.

En de arm van de Islam is lang. Dat hebben kort geleden Baptisten in Engeland ervaren. Hamid Hussain uit Coventry is vier jaar geleden door deur-aan-deur evangelisatie tot bekering gekomen. Hij werd lid van de Meredith Road Baptist Church. Zijn bekering bracht hem in directe moeilijkheden met zijn shi'itische moslimfamilie in Irak. De familie beval de veertigjarige man direkt 'thuis' te komen. Hamid weigerde en bleef met zijn gezin in Engeland.

Vervolgens werd zijn studiebeurs door de Iraakse autoriteiten ingetrokken. Wanneer hij niet naar Irak zou terugkeren zou hij gedood worden!

Hamid was afgestudeerd aan de Universiteit van Bagdad en studeerde nu verder aan de Warwick Universiteit. Vanwege het wegvallen van de beurs moet hij eigenlijk het land uit. De baptistengemeente heeft een advocaat in de arm genomen om dit te voorkomen. Belangrijk is het de Britse instanties te overtuigen dat Hamid en zijn gezin inderdaad gevaar lopen indien zij in Irak terug zouden zijn. Documentatie van Amnesty International is voorhanden.

Zelf zegt Hamid: "Ik heb geestelijk innerlijke vrede. Ik wil eigenlijk mijn familie niet verliezen, maar ik heb ook een nieuwe familie in de gemeente gekregen. Hen kan ik ook niet missen".

Hamid's vrouw is moslim gebleven. Zij heeft echter het verzoek van haar familie om terug te keren ook afgewezen. "Ik blijf bij mijn man, die een betere echtgenoot is geworden sinds hij een christen is".

Hamid Hussain heeft voorlopig werk gevonden bij een koerier-agentschap en ontvangt hulp vanuit de baptistengemeente. Binnenkort wordt beslist over de uitwijzing. Dit bericht in de Baptist Times heeft de gemoederen van de baptisten behoorlijk geschokt.

In eucumenische kringen werd tot voor kort de mening gehoord dat moslims in dezelfde God geloven als wij en dat christenen op voet van gelijkheid met de moslims tot een dialoog moeten komen. Die dialoog komt nu wel in een vreemd licht te staan.

Mubarak Awad, een arabische christen uit Jeruzalem, moet niets van het geflirt hebben met de moslims. In een interview met Christianity Today neemt hij het christenen uit het westen kwalijk, dat zij bij hun bezoek aan Israël helemaal lyrisch worden over het jodendom of vol begrip zijn voor de islamieten. Awad doet een appèl op ons gemeentebesef om broeders en zusters onder de arabieren in Israël niet te negeren. Tien procent van de Palestijnen in het Midden Oosten is christen. Zij worden gewantrouwd door de Joden en bedreigd door de moslims, aldus Awad.

## VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met P. Egberts  
En over geloof

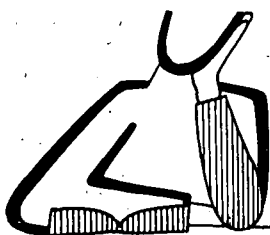
Pag. 3  
Salomo in gesprek met God

Pag. 4  
Een misverstand (heeft gevolgen)

Pag. 5 en 6  
Veel nieuws uit de gemeenten

Pag. 7  
Allerlei berichten horen er ook bij

## EVEN NADENKEN MET....



P. Egberts

### Woorden opeten

"Zo vaak uw woorden gevonden werden, at ik ze op, uw woord was mij tot vreugde en blijdschap mijns harten"

Jeremia 15:16

Telkens wanneer Jeremia Gods woorden vindt, 'eet hij ze op'. Gretig vinden deze woorden bij hem aftrek, zodat zijn binnenste ermee wordt verzadigd. 'Uw woord was mij tot vreugde en blijdschap mijns harten', zo verklaart hij.

Dit is een merkwaardig gegeven. We komen Jeremia meestal tegen als een mistroostige profeet, die de opdracht heeft om het volk met de woorden Gods te oordelen. De woorden van God geven Jeremia vaker aanleiding tot een 'jeremiade', dan tot een jubelstemming.

Toch spreekt de profeet hier over 'vreugde en blijdschap mijns harten', vanwege de woorden Gods die hij vindt. Dezelfde woorden, die aanklagen en oordelen, maken het hart van de profeet vreugdevol gestemd.

Deze merkwaardige tegenstelling heeft alles te maken met het uitzonderlijke karakter van Gods woord. Het woord van God gaat enerzijds ongenadig in tegen onze zondige natuur, terwijl het anderzijds ons hart zegen 'ijk vervult en ons tot onze ware bestemming brengt.

De gedepreimeerde stemming bij Jeremia wordt vooral veroorzaakt door het gegeven, dat het volk niet wil luisteren naar zijn woorden. Het volk 'lust' de woorden niet, die de profeet heeft 'gegeten'. Ze luisteren liever naar de valse profeten, die voor hen veilige en aangename woorden spreken. Het is in onze tijd eigenlijk niet anders....

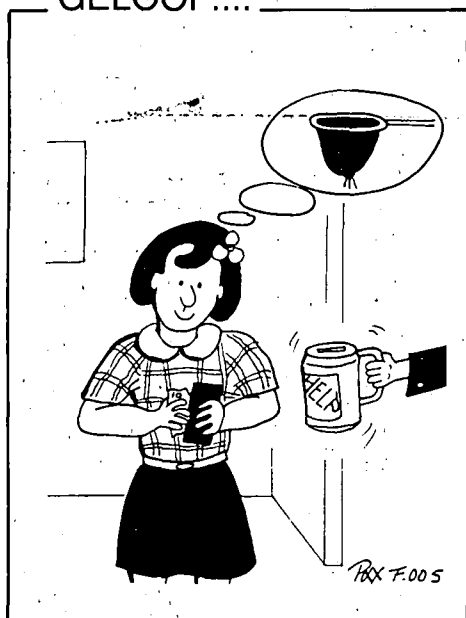
Want wat doen wij wanneer er woorden van God worden gevonden? 'Lusten' en 'eten' wij ze? Niet alleen woorden, die in onze kraam te pas komen, maar ook woorden, die bij ons op allerlei weerstanden stuiten?

Het woord van God wordt in ditzelfde profetenboek beschreven als 'een hamer, die een steenrots vermorzelt' (Jeremia 23:29). Wanneer Gods woord als een hamer zijn werk verricht, is de kans groot, dat 'de stukken ervan af vliegen', met alle mogelijke consequenties. Het woord staat immers haaks op de weerbarstige en zondige werkelijkheid, die zich tegen God en zijn gebod keert.

De slag van Gods hamer is er uiteindelijk op gericht om de 'vreugde en blijdschap' te vermeerderen. De zegen, die Jeremia ontving uit Gods woorden, is ook voor ons weggelegd. Binnen onze uniegemeenschap hebben we grote behoefte aan deze blijdschap en vreugde, die wordt bewerkt door Gods woord!

De woorden van God kunnen echter hun doel pas bereiken, wanneer wij evenals Jeremia bereid zijn Gods woorden niet alleen te 'vinden', maar ook te 'eten'. Naar hartelust!

## GELOOF....



IS WAT MEN LEERT OP ZONDAG EN DOET OP MAANDAG

Zeg, weet jij wat voor zin het heeft om 500 verkeersregels uit je hoofd te leren als jij toch niet van plan bent ze na te leven? Dat heeft weinig zin hè.

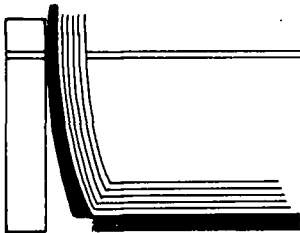
Je komt ze nog te vaak tegen; christenen die je alles kunnen vertellen over de wederkomst of kennis nemen van alle nieuwe ontwikkelingen op theologisch vlak. Je krijgt haast de indruk dat de Heer hun raad vraagt omtrent hoe het allemaal zit.

Als je echter naar hun leven kijkt dan blijkt al die kennis nooit 'vlees en bloed' te zijn geworden: een kil huwelijk (of erger), kinderen die niets meer met het geloof te maken willen hebben, ruzie met de familie en collega's op het werk lopen met een boog om hen heen. Maar de '500 teksten' kennen zij uit het hoofd. Wat voor zin heeft dat? Het geloof is wat men leert op zondag. Meer dan op andere dagen worden dan dingen aangereikt uit Gods Woord. Uit de 'oude geschiedenissen' worden de

principen uitgelicht OM DIE PRINCIPEN IN ONZE TIJD EN IN ONZE SITUATIE TOE TE PASSEN! Het geloof is wat men leert op zondag en dus doet op maandag. Het christenzijn is niet een leerstelsel, maar een levensstijl. Kennis moet je mondjesmaat bijgebracht worden om tijd te krijgen in je dagelijks leven gestalte te geven aan die kennis. Jezus zei: 'veel heb ik u te zeggen, maar gij kunt het thans niet dragen'. Soms nam hij na een toespraak (leer) hen mee op zee (praktijk) om te leren wat geloven 'op maandag' wil zeggen. Neem deze week eens één tekst uit de Bijbel. Bijvoorbeeld Gal. 5:22. Lees die tekst elke dag enkele keren en ga na hoe die tekst op school, op je werk, thuis en op de club zou kunnen werken. Als je een jaar lang niets anders zou lezen, maar wel leert dit vers gestalte te geven heb je meer bereikt dan met 20 theologische werkjes te doorworstelen. Lees daar Jac. 1:25 maar op na.

BEN LOUWERSE





## Gesprekken met God (5)

*Bidden is vaak ook gewoon vragen aan God.*

*In het Nieuwe Testament zegt Jezus: Bidt en u zal gegeven worden.... "De vraag is WAT God geeft.*

*De Bijbel laat zien, dat God het goede geeft. God geeft wat wij nodig hebben voor leven en werk. God geeft zelfs nog meer!*

### Salomo

In deze serie "Gesprekken met God" willen we ons bepalen bij Salomo als gesprekspartner van God. We vinden een opmerkelijke ontmoeting tussen God en Salomo in 1 Koningen 3:5vv.

Na het overlijden van koning David is het koningschap in handen van Salomo gekomen. Salomo is dan nog jong en de tempel is nog niet gebouwd. God wordt gediend op verschillende "hoogten", plaatsen in de openlucht. Die bij Gibeon (10 km. ten noordwesten van Jeruzalen) gold onder deze hoogten als verreweg de belangrijkste.

Waaraan het die belangrijkheid te danken had, wordt niet vermeld. Salomo schijnt deze hoogte als een soort rijksheilighdom te hebben beschouwd.

In navolging van zijn vader treedt Salomo hier als priester op: duizend brandoffers brengt hij op het altaar. Een koninklijk offer kan nu eenmaal niet karig zijn.

Salomo blijft in Gibeon overnachten en terwijl hij ligt te slapen, verschijnt God. Het is dus God, die Salomo opzoekt en niet omgekeerd. Het is het bekende tafereel, waarbij Salomo mag uitspreken wat hij maar wenst van God. Salomo vraagt niet wat ieder ander misschien zou hebben gevraagd, maar hij kiest WIJSHEID.

### Gesprek

Het gesprek, dat hij in de droom met God voert, is de moeite waard om even nader te bekijken. Het gaat uit van "de grote goedertierenheid" van God: God is trouw geweest aan Zijn belofte, waarvan Salomo zelf het levende bewijs is. God had gezegd, dat David een zoon zou hebben, die op de troon van Israël zitten zou en nu is het "heden het geval".

Maar Salomo kan zich niet indenken, dat hij nu staat in plaats van zijn grote vader en hij zegt: "Ik heb een jonge

man, ik weet niet uit te gaan of in te gaan". Hij bidt om wijsheid. Geen intellectuele kennis, maar praktische levenswijsheid. Doorzicht en verstand, dat hem bij het besturen van zijn volk van pas kan komen. Het gaat hem ook om juridisch inzicht: rechtvaardige rechtspraak is belangrijk, zoals al blijkt uit de geschiedenis na deze ontmoeting tussen God en Salomo.

De jonge koning erkent hier, dat het regeren van een volk in gerechtigheid een bijna bovenmenselijke opdracht is, die alleen met goddelijke bijstand tot een goed einde kan worden gebracht. Dit brevet van onvermogen, dat Salomo aan zich zelf uitrekt, is in Gods oog aangenaam en het spreekt haast van zelf, dat zijn bede wordt verhoord.

### Zelfverloochening

Maar er gebeurt meer! Deze geschiedenis opent nog wijdere perspectieven. Wat ons in het verzoek van Salomo treft, dat is de volstrekte onbaatzuchtigheid en belangeloosheid ervan. Persoonlijke wensen en verlangens worden niet naar voren gebracht. De koning vraagt niets voor zichzelf. Met hetgeen hem geschonken wordt, wil hij slechts zijn volk dienen.

Deze geschiedenis van Salomo houdt ons een spiegel voor: vele van onze vraaggebeden, die vaak volkomen egoïstisch zijn. Onze vraaggebeden die alleen maar onze eigen belangen op het oog hebben. In dit opzicht moet Salomo's gebed als een voorbeeld van zelfverloochening ons aan het denken zetten.

Als wij b.v. bidden voor onze gezondheid en onze werkkraft, hebben wij daarmee de verbetering van onze eigen positie op het oog of zien wij daarin een middel waarmee wij iets voor de naaste kunnen doen?

### Meer ontvangen

Opvallend zijn de beloften, die aan de vervulling van het gebed van koning Salomo worden toegevoegd. Ze zijn een beloning voor zijn onbaatzuchtigheid. Salomo ontvangt wat hij vraagt en bovendien ook nog rijkdom en eer. Als hij gaat in de voetsporen van zijn vader in het onderhouden van wetten en geboden, dan zal hij ook nog een lang leven ontvangen.

Hier leren wij God kennen, zoals Hij voor mensen wil zijn: de GEVENDE God.

Wij ontvangen altijd meer dan waar wij om gevraagd hebben en wel naar rato van de onbaatzuchtigheid, waarmee wij om het heil en welzijn van de naaste hebben gebeden. Dat zijn dan de dingen, die ons bovendien geschonken worden.

Dat is het klimaat van Gods Koninkrijk, waarvan wij NU al iets mogen proeven.

KMG

### Sprekende cijfers

De cijfers spreken.

We hebben ze gehoord,  
ze kunnen je ontstellen.

Ze hebben niet het laatste woord.

De helft van onze landgenoten  
hoort niet meer bij een kerk.

Wie ogen, oren open heeft  
heeft het reeds lang gemerkt.

Een diepe beving breekt de huizen;  
het puin ligt overal,

verspert de weg;  
de waterleiding is kapot,

het licht is uitgevallen,  
waar is de straat waarin wij woonden?  
Is er op zand gebouwd?

't Is nu de tijd voor zieners,  
voor profeten

die citerend profeteren  
als boodschap van de Heer

de opbouw:

Spreekt tot het hart van de gemeente!  
de uitbouw:

Bereidt in de woestijn de weg!  
de inkeer:

Want Ik heb tegen u  
dat gij de liefde hebt verlaten.

Gij hebt geregeld, geregeerd  
maar de ontbinding komt  
als er geen hart meer klopt  
gelijk aan 't hart van God!

# Een misverstand

G.H.W. PFLAUM

Jaren geleden hoorde ik een zuster op een zondagsschoolcursus zeggen: "Joodse jongetjes werden besneden". Toen het tijd was voor een kopje koffie ging ik naar haar toe en zei: "Joodse jongetjes worden besneden". Ze keek me niet begrijpend aan. "Ja, maar de besnijdenis is toch oud-testamentisch? We leven toch in het Nieuwe Testament!" Welk een misverstand! Ook tijdens spreekbeurten over Israël in onze gemeenten en in andere kerken kom ik dikwijls vragen tegen die allemaal wijzen op hetzelfde misverstand. Voor we verder gaan wil ik onder woorden brengen wat dat misverstand zo ongeveer inhoudt:

We hebben een Oude Testament waarin God met de Joden bezig was. Doel van dat volk was vooral het voortbrengen van de Messias. Dat gebeurde met de geboorte van Jezus Christus. Maar de meeste Joden hebben de Messias niet aangenomen. Daarom koos God zich een nieuw volk uit de heidenen en dat volk vormt nu de gemeente. De godsdienst van het Oude Testament behoort tot het verleden, de gemeente bij het heden.

## Wat er werkelijk gebeurde

In de tijd dat de Here Jezus op aarde rondwandelde was er een grote verscheidenheid binnen het jodendom. Uit de Bijbel kennen we de Sadduceeën en de Farizeeën. Velen van u hebben intussen ook van de Essenen gehoord (denk maar aan de vondsten van Qumrân). Het waren drie grote bewegingen die op vele punten met elkaar van mening verschilden. Er was ook een sterke politiek-nationale groep, de Zeloten, met een heel eigen visie op Gods beloften.

Er komt nog wat bij. Als je in deze tijd de radio aanzet is de kans groot dat je een engels liedje hoort. Onze cultuur is nu sterk engels beïnvloed, zoals vroeger duits en frans. Zulk een beïnvloeding was er in bijbelse tijd door het grieks en het griekse denken. Heel wat Joden droegen griekse namen. Men nam ook heel wat griekse gewoonten over en de griekse filosofie werd door menigeen beoefend.

Er was ook een sterke eschatologisch-apocalyptische richting, die geloofde dat de eindtijd spoedig zou aanbreken. Hun geschriften namen onder het volk dezelfde plaats in als "Het Zoeklicht" of de boeken van Hall Lindsey in onze kringen.

De beweging van de timmerman uit Nazareth met zijn vissersleerlingen was gewoon één van de vele. De twist-

gesprekken die we in het nieuwe testament aantreffen tussen Jezus en zijn tegenstanders waren gewone discussie's zoals ze binnen het Jodendom altijd zijn voorgekomen. Wat alle Joden samenbond was niet hetzelfde verstaan van de Schriften. De Bijbel was ook niet voor iedereen even groot; voor de Sadduceeën waren alleen de vijf boeken van Mozes belangrijk. Anderen hechtten grote waarde aan geschriften die wij niet eens in onze Bijbel hebben staan (de z.g. pseudoepigraphen).

## Het Huis

Wat alle Joden over de gehele wereld samenbond was "Het Huis", de Tempel te Jeruzalem. Mocht er nog zo'n meningspluralisme bestaan, in de Tempel en de offers was men één. Zolang de Tempel bestond werden ook de joodse leerlingen van Jezus als één van de vele stromingen binnen het joodse volk beschouwd. Niet voor niets wordt er in Handelingen met nadruk vermeld dat ze "voortdurend elke dag eendrachtig in de tempel waren" (Hand. 2:46).

Maar het is ook al duidelijk dat de hogepriester en de Sadduceeën zich bedreigd voelden door de prediking van het evangelie (zie b.v. Hand. 5:17v).

Toen de Tempel in het jaar 70 werd verwoest en de offerdienst ophield was de samenbindende kracht uit het joodse volk verdwenen. De Farizeeën voorzag dat het volk als los zand uit elkaar zou vallen als er niet vlug iets de plaats van de Tempel zou gaan innemen. Dat vonden zij in de Torah in de uitleg van de rabbiën. Elke andere mening werd als bedreigend voor de eenheid ervaren en onderdrukt. Men had geen boodschap meer aan de apocalyptici, de eschatologie of enige Messiasverwachting. Daardoor was de ondergang van Jeruzalem mede een feit geworden. Er was ook geen plaats meer voor de Essenen of de volgelingen van Jezus. Het Johannesevangelie dat aan het eind van de eerste eeuw geschreven is, laat dit heel goed voelen in het verhaal van de blindgeborene. Joh. 9:22 is een samenvatting van wat na 70 gebeurde: "want de Joden waren reeds overgekomen, dat indien iemand mocht belijden, dat Hij de Christus (de Messias) was, hij uit de synagoge zou worden gebannen". Dat is zo tot op vandaag. Een Jood die zich laat dopen vanwege zijn geloof in Jezus-Messias, wordt niet meer tot het joodse volk gerekend.

We zien dat de wortels van dit denken reeds in de tijd van het Nieuwe Testament aanwezig waren.

## Twee wegen

Na 70 gaat men uiteen. Het z.g. traditionele Jodendom zoekt zijn eenheid in de Torah volgens de uitlegging van de rabbiën. Die uitleg heeft uiteindelijk vorm gekregen in de Talmoed. Studie van het jodendom, of beter gezegd het judaïsme, is studie van de Talmoed. Het jodendom is 'springlevend' en het getuigt van onkunde om er over te spreken in de verleden tijd, zoals onze zondagsschoolleider deed. Het is ook beslist niet meer de godsdienst van het Oude Testament. Ook het jodendom heeft een lange ontwikkeling doorgeemaakt.

De andere weg is de weg van Jezus. De leerlingen van de leerlingen van Jezus van Nazareth wisten dat niet de Torah in de uitlegging van de rabbiën voor hen de samenbindende factor was, maar de opgestane Heer zelf. Meer en meer drong het ook tot hen door dat door het algenoegzame offer van de Heiland de Tempel met zijn offerdienst overbodig geworden waren.

Vanuit de jonge gemeente zijn de geschriften van het Nieuwe verbond ontstaan die van dit geloof getuigen.

## Gods trouw

Boven alles staat Gods trouw. Wij mogen die in Christus kennen. Maar reeds Paulus bindt ons op het hart niet te denken dat God zijn oude volk verlaten zou hebben, "want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk" (Rom. 11:29). Wie de geschiedenis van de Joden in hun bijna 1900 jaar durende verstrooiing bestudeert komt onder de indruk van de keerzijde van Gods trouw aan zijn volk, namelijk de trouw van het volk aan zijn God.

Nu is er weer een staat Israël waardoor die wederzijdse trouw ook voor veel christenen zichtbaar is geworden. Er blijven ook vragen.

Laten wij niet haastig willen spreken en alles willen uitleggen volgens ons eigen verstaan van de Schriften.

Laten we liever eerbiedig toezien hoe God Zelf bezig is en op Zijn manier Rom. 11:25-27 in vervulling zal doen gaan.

## IJMUIDEN

Via dit bericht willen wij u laten horen hoe het gaat in de gemeente IJmuiden. Eind november 1988 mochten we onze voorganger ds. B. Louwerse en zijn gezin, komende van Veendam, begroeten in ons midden. Als gemeente en voorgangersgezin moesten we even wennen, maar al spoedig stonden de kerstdagen voor de deur. Zo mochten we onze jaarlijkse kerstnachtsdienst houden in de Ger. Lichtuskerk. Op eerste kerstdag werd na een fijne kerstmorgendienst 's middags het gemeentekerstfeest gehouden waar jong en oud aan meewerkten.

Na de morgendienst op nieuwjaarsdag waren we als gemeente nog bijeen om elkaar Gods zegen toe te wensen voor het jaar 1989.

Intussen hadden het voorgangersechtpaar en de kinderen hun plaatsje gevonden in de gemeente.

Wij verheugen ons op een goede belangstelling in de diensten op zondag zowel in de morgen als in de avonddienst. In het bijzonder in de avonddienst van de derde zondag van de maand als wij onze gastdienst houden. Deze diensten worden in IJmuiden bekend gemaakt door middel van advertentie, folder en raambiljetten; deze laatste worden met toestemming opgehangen bij winkels en openbare gebouwen. Onze kapel is veelal te klein voor dit soort diensten. De evangelisatiewerkgroep bereidt deze diensten voor. De takken van arbeid in de gemeente mogen zich verheugen in een goede belangstelling. In het bijzonder mogen we noemen de bijbelstudie op woensdagavond, waar we met ongeveer 45 broeders en zusters bijeen zijn. Onze voorganger behandelt de fundamente van het geloof, na ongeveer drie kwartier gaan we uit elkaar in groepjes om enkele vragen te bespreken naar aanleiding van het behandelde onderwerp.

Wij mogen over veel dankbaar zijn. Vier jonge mensen hebben de doop aangevraagd.

Zo mogen we binnenkort weer een feestelijke dienst tegemoet zien rond het geopende watergraf. Dit is iets wat de gemeente moed geeft.

Langs deze weg willen wij u allen, gemeenten waarmee wij ons verbonden weten Gods zegen toewensen op de arbeid die u mag verrichten.

J.K., secr.

## HEEMSKERK

De eerste maanden van dit jaar mochten wij de vreugde beleven 2x het doopvont te mogen openen. In februari mochten we een echtpaar zijn getuigenis horen geven gevolgd door de doop en op 19 maart hadden we weer een vreugdevolle dienst, ook nog in 2 talen,

n.l. Nederlands en spaans, omdat nu een echtpaar gedoopt mocht worden, waarvan de broeder uit Spanje komt en de zuster uit Mexico. Dit laatste echtpaar heeft onze gemeente gevonden via "Misión Holanda", inmiddels binnen en buiten baptist Nederland bekend door haar evangelisatie onder de spaans-taligen in Nederland. Wanneer je deze doopdiensten meemaakt, dan besef je pas hoe zeer je als broeders en zusters verbonden bent in de Heer, ongeacht welke taal er gesproken wordt. Wij zijn dankbaar dat de Heer ons als gemeente zegent en ons ook in staat stelt te gaan uitbreiden wat onderkomen betreft, hetgeen in de loop van de komende maanden duidelijk zichtbaar moet worden.

Met hartelijke broedergroeten,

J.Scholte, secretaris

## UIT DE GEMEENTEN

### VRIESCHELOO

Onze kerk- en verenigingsgebouwen staan weliswaar in Vriescheloo, maar de gemeenschap is verdeeld over zo'n tien dorpen in de omgeving.

Het ledental is niet zo erg groot (146), de vriendenkring ongeveer 40 personen, en het aantal jongeren van creche tot jonge gemeente bedraagt zo'n 100 personen.

Zoals in al onze gemeenten de aspecten van Woord en Werk niet alleen de identiteit maar ook de drijfveren zijn, zo is dat bij ons ook het geval. We zijn dankbaar dat in Vriescheloo in alle gedingen de innerlijke drang is, om uit te dragen en zodoende getuigenis te geven van datgene wat men zelf bezit!

Het bruijt dan ook van activiteiten, die door heel veel leden en vrienden gedragen wordt, zowel in mankracht, financieel als in de gebeden.

De zondagmorgendiensten worden goed bezocht, evenals de evangelisatiediensten op de 2e zondagavond in de maand in het dorp Blijham.

Onze voorganger ds. S.A. Wijchers brengt het Levende Woord, en we zijn erg dankbaar voor zijn inzet en capaciteiten, vooral in de pastorale zorg.

Veel leden van onze gemeenschap zijn actief in de werkgroepen voor evangelisatie en zending, en twee zusters van ons zijn al enkele jaren in de zending (Kenia en Filipijnen).

Je zou het commercie kunnen noemen, maar voor ons is het puur dankbaarheid wanneer we gaan opnoemen de verdere activiteiten in de gemeente.

De creche ± 10 kinderen, jongensclub "Samuel" 12, meisjesclub "Bid" en

Werk" 15, bijbelklas 8, zondagsschool 25, tussenjeugd 15, jeugdgroep "t Kompas" 24, jonge gemeente 20, koffiebarbezoek ± 35, Zusterhulp 30, gemengdkoor "Lofzingt de Heer" 35, fanfareorkest "DEO DICATUS" 25, jeugdzanggroep 15, gospelgroep "SJALOOM" 15, en dan nog 3 organisten, een actiecommissie, een beheerder en een voortreffelijk kostenrechter.

Een team van zo'n 25 leiders en leidsters en dirigenten zijn elke week in de weer om al deze zaken te begeleiden! Een hele scala van mensen zijn daarbij dan nog in de "running" om te helpen waar dat dan ook maar nodig mag zijn!

De voorganger leidt elke woensdagavond de bijbelstudie, en in een bejaardentehuis brengt hij regelmatig de Blijde Boodschap. Om de veertien dagen is er de seniorenkring, die door ongeveer 25 ouderen wordt bezocht, en waar een medebroeder de functie heeft Woordverkondiger te zijn bij afwezigheid van de voorganger. Op zes verschillende plaatsen wordt wekelijks bidstond gehouden, en regelmatig zijn er dan de vergaderingen van de raad, jeugd- en verenigingsberaad, bespreking tentcampagne enz. enz. En dan tot slot hebben wij het aangedurfd, of misschien beter gezegd, is het ons toevertrouwd om een "Evangelisch begeleidingscentrum" te stichten. Al enkele jaren loopt dit project in Bellingwolde onder de naam: "DE HERBERG". Veel mensen, met problemen van uiteenlopende aard, zijn daar gekomen en gegaan. Soms met een bekeerd hart en leven, maar ook wel met de mededeling: "ik red me wel weer in de maatschappij" en achteraf kwamen ze weer in de goot van die zelfde maatschappij terecht!

Voor onze gemeente is dit "stukje" werk een last en een lust! Wat hebben we al aan dankbaarheid aan de Heer betuigd, en wat hebben we al in angst gezeten over de consequenties, de financiële situatie, en vooral over de mensen die daar worden begeleid! De fam. Boiten die als gastgezin en begeleiders functioneren hebben alle steun en gebed nodig om dit werk te kunnen klaren, en we zijn erg dankbaar voor hun inzet en geduld in deze! Een team van helpers staat altijd klaar voor handen spandiensten, en een stichtingsbestuur met onze voorganger als voorzitter moet alle zeilen bijzetten om pastoraal en financieel/economisch de gang van zaken te blijven runnen. En dat laatste willen we vanuit Vriescheloo graag onder de aandacht brengen van héél Baptist Nederland!

Wilt u eens contact opnemen met onze voorganger? En alvast een hart opheffen tot de Heer, wat u zou kunnen doen voor de mensen die in de huidige samenleving in alle opzichten verloren gaan? G.L. Nobbe, secr.

## "Niemand anders dan Jezus"

Hoeveel procent van ons die zich (naar Christus) Christen noemen, durft nog ronduit te beweren, dat er maar één weg is om niet voor eeuwig verloren te gaan, maar eeuwig te leven, en dat Jezus die ene weg is? Wie dat in gezelschap hardop zegt, moet niet verbaasd zijn over een pijnlijke stilte of cynische reacties.

Ik zie minstens twee manieren, waarop wij (Jezus' gemeente door de eeuwen heen) dat zelf veroorzaakt hebben (en nog veroorzaken):

Ten eerst is er onnoemelijk veel gedaan en gebeurd onder christelijke vlag, waar Jezus voor geen prijs zijn naam aan verbonden zou hebben: onderlinge twisten, brandstapels, kruistochten, "heilige oorlogen" en allerlei andere ongerechtigheden op grote en kleine schaal. Daarmee hebben wij evenzovele stokken aangereikt aan allen die de hond willen slaan.

Ten tweede hebben wij - op uitzonderingen na - tegen Jezus' uitdrukkelijk gebod in, het kruis niet op ons genomen, maar ons "sterk en breed gemaakt"; een kerk met wereldlijke macht, veiligheidshalve aan de kant van de machtigen en heersers, want die kun je beter te vriend houden dan tegen je krijgen. Maar in dit tijdperk van revolutie is het ineens niet meer zo veilig om bij de machtigen te behoren; we krijgen onze portie mee van de klappen die vallen. Menselijkerwijs is het heel begrijpelijk dat de meesten zich de mond laten snoeren en Jezus niet meer durven belijden. Begrijpelijk is die reactie: "We zijn geen haar beter dan ongelovigen en Moslims; en we moesten een voorbeeld nemen aan de Hindoes, want die doen het beter dan wij". Maar dat is wel een fatale vergissing, waarmee we de maat van onze fouten vol maken, want daarmee onthouden we hun de enige mogelijkheid die God ziet om alles heel te maken: verzoening met Hem, de Schepper, die zijn nieuwe schepping, begonnen in Jezus Christus, gaat voltooien met allen die in Hem geloven en Hem echt volgen.

(Ds. J.L. Mulwijk in Ons Kompas, Harderwijk)

H.L.

## Kunnen de Psalmen anders?

"Zestig of zeventig jaar geleden waren in de kerken van Nederland de psalmen de meest gezongen liederen. Dat is in de Baptisten gemeenten van nu zeker niet meer zo. Bij ons zijn de meeste psalmen tegenwoordig de "vergeten"

liederen. De bundel van Johan de Heer heeft een tijd lang ons voorzien van "geestelijke" gezangen. Daarna kwam de Combi-bundel en nu is er het boekje "Opwekkingsliederen".

Toch vraag ik mij af of het "vergeten" psalmboek getuigt van verrijking. Ook ik weet dat psalm 98 zegt dat wij een nieuw gezang de Here zullen zingen. Dat gold al toen die psalm gedicht werd. Maar nergens staat dat wij, als wij een nieuw gezang zullen zingen, de oude als versleten schoenen, of als schoentjes die ons niet meer passen, naar een bazar of rommelmarkt moeten brengen.

Wel zou ik het fijn vinden als de psalmen opnieuw berijmd zouden worden, met behoud van het goede van weleer, en dat componisten beter zingbare melodien zouden componeren. Zoals b.v. psalm 146 op de melodie van Johan de Heer en psalm 127 op de berijming en wijze van br. J. de Haan uit Heerenveen.

(Ds. W. Veenstra in Gemeenteberichten, gemeente Krommenie).

H.L.

## Een jaar Israël

Je leert er zelfstandigheid.

Een jaar werken en leren in Israël. Bezigt zijn met de verhouding tussen christendom en jodendom, maar ook rozen plukken, bedden opmaken, serveren of afwassen in het hotel, luisteren naar lezingen van joden en arabieren over de situatie in het land. Dat alles kun je beleven tijdens een **werk- en informatiejaar in Nes Ammim**.

Nes Ammim betekent "Teken der volken" en het is een interkerkelijke nederzetting in Galilea in het noorden van Israël, die nu ruim 25 jaar geleden werd gesticht.

Initiatiefnemers waren christenen uit Nederland, Duitsland en Zwitserland, die zochten naar een nieuw uitgangspunt in het gesprek met Israël. Inmiddels hebben honderden jongeren en jonge gezinnen een aantal jaren in het dorp gewerkt.

Op dit moment wonen er ongeveer 150 mensen.

Jaarlijks is er plaats voor ongeveer 40 jongeren uit verschillende landen voor het Werk- en Informatiejaar. Naast een taak in één van de bedrijven krijgen zij een cursus van de predikanten van het dorp. Er zijn goede contacten met alle bevolkingsgroepen.

## Pluspunt

Toch wil en kan Nes Ammim zich niet mengen in het politieke spel van Israël. De nederzetting is gesticht om een betere verstandhouding te kweken, om elkaar te leren kennen en om een bijdra-

ge te leveren aan de economie van het land.

Dat je veel leert van zo'n jaar is een pluspunt bij het zoeken naar werk of studie na terugkeer in Nederland.

Indien het verblijf in Israël bevalt bestaat de mogelijkheid "bij te tekenen". Omdat de bevolking regelmatig wisselt (de verblijfsduur bedraagt gemiddeld 2-7 jaar) zijn er steeds vacatures. Op dit moment heeft men bijvoorbeeld dringend behoefte aan koks, een boekhouder en mensen die afgestuurd zijn aan een agrarische hogeschool. Ook MTSers bouwkunde zijn welkom.

Daarom, jongeren vanaf 19 of 20 jaar: denk er eens over. Begin met een werk- en informatiejaar en overweeg de verblijfsduur te verlengen. Ook jongeren met een afgeronde opleiding, jonge gezinnen en dienstweigeraars (Nes Ammim is erkend als project voor alternatieve dienstplicht), worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met het bureau van Nes Ammim Nederland, Jac. van Ruisdaelstraat 62, 3583 CG Utrecht. Telefoon: 030-512803.

**Van 26-28 mei a.s.** worden serieuze gegadigden, die de "Sollicitatie-gesprekken" in Utrecht achter de rug hebben, maar ook anderen die nog niet zo zeker zijn van vertrek, verwacht voor een informatieweekend, waar ook leden van de Vereniging van Nes Ammimmers, oud-bewoners van het dorp in Israël, aanwezig zijn om alle mogelijke vragen te beantwoorden.

(persbericht)

## Kapel wordt uitgebreid

De Baptistengemeente **Utrecht-Noord** is van plan haar kapel aan de Daelwijcklaan flink uit te breiden. De kapel is al jaren te klein. De nood steeg de gemeente tot de lippen toen de zondagsschool, die tijdens de dienst wordt gehouden, niet langer gebruik kon maken van een nabijgelegen schoolgebouw. Het bouwplan voorziet dan ook met name in het aanleggen van bijzalen. De gemeentevergadering besloot in januari bijna eenstemmig, een bouwvergunning aan te vragen. De architect van de UBS, br. Drenth, heeft de gemeente geholpen bij de plannen. Onderzocht wordt nog of de bouwkosten kunnen worden gedrukt door zelf dingen te doen.

Intussen vordert het werk van de gemeente in de groeikern **Houten** niet zo snel als men wel verwachtte. De komende jaren zal de evangelisatiepost nog niet leiden tot gemeentevorming. Voorganger J.S. Sussenbach sprak over een "speerpunt" in Houten, aldus het blad "Rank".

## G.B.S.-groep naar Elspeet

Uit "Ons kompas" van de gemeente te Harderwijk:

"Jassen aan, laarzen mee en.... op naar Elspeet, waar Sietzo Dijkhuizen, onze G.B.S.-leider, al wachtte voor een flinke wandeling door de bossen rond zijn woning. Mijke en Sietzo hadden de G.B.S.-leden en hun gezinsleden uitgenodigd voor een wandeling en na afloop een kop snert! Allen gaven we gehoor aan deze uitnodiging.

De wandeling was niet alleen verkwikkend, maar ook leerzaam; met Sietzo als gids hadden we niet anders verwacht. Bij terugkomst werden we door Mijke opgewacht met geurige koffie en zelfgebakken cake; en bij al deze ge-neugten werd er heerlijk gekeuveld over koetjes en kalfjes en soms ook over wat serieuzere dingen. Ook de jeugd (ongeveer 10 personen) had het naar de zin in haar eigen kring bij de snorrende houtkachel.

Na nog een flinke kop snert namen we afscheid van Sietzo en Mijke, die ons in de gelegenheid stelden eens op een geheel andere manier bij elkaar te zijn, en zo elkaar nader te leren kennen. Het was een goede, sfeervolle middag daar in Elspeet.

Namens de groep,

Thea ten Cate

## UIT DE GEMEENTEN

### Leeuwarden

Langs deze weg wil ik even iets laten horen. De verkiezingen zijn voorbij. Wij hebben ook nu weer mogen ervaren, dat als wij ook dit stuk werk leggen in de hand van onze Heer, dan zal HIJ het maken.

Wij gaan dan ook blijmoedig voorwaarts in de kracht van Hem die ons altijd wil leiden.

Verder is het zo, dat de maand maart een feestmaand is voor de gemeente, en wij willen u dat niet onthouden.

Op 5 maart j.l. hadden we een mooie radio-dienst. Ds. W. de Zwart sprak naar aanleiding van Joh. 6:65-69 en Rom. 10:4-15.

In deze dienst werkten mee: H. Riedstra organist, D. de Jong pianist en G. Feenstra soliste.

Het eerste lied wat zij zong was "In stilte" (psalm 62). Het tweede lied was; Heer, machtig God, ik loof U.

Dat hebben we ook mogen doen in de dienst, Hem loven en prijzen voor alles, wat Hij in ons midden doet.

Op 12 maart mogen we weer een doopdienst hebben, terwijl we op de eerste paasdag weer een doopdienst hebben

van drie mensen: twee zusters en een broeder, die belijden, dat Jezus hun persoonlijke Verlosser en Zaligmaker is.

En zo gaan we voort ook in Leeuwarden, totdat de hele wereld Hem behoort.

Deze berichten wilde ik graag doorgeven, want het is goed elkaar te laten delen in dat wat er omgaat in Baptist Nederland.

Samen in de Naam van Jezus, heffen wij een danklied aan.

J. OOSTERVELD  
sekretaris

## Gezegend weekend in Dokkum

Aan "de Koerier", het blad van de gemeente te Dokkum, ontlene we het volgende:

In januari is er een weekend gehouden over evangelisatie. Het thema was "Waarom zou ik een Christen (moeten) worden?" en Unie-evangelist ds. Chris Eijer verleende zijn medewerking. Op zaterdagmiddag besprak br. Eijer met ruim veertig (!) deelnemers uit de gemeente het thema. "We kwamen tot de ontdekking dat het nog niet zo eenvoudig is om duidelijk te maken waarom iemand Christen zou moeten worden, zonder in voor een buitenstaander onbegrijpelijke taal te vervallen", schrijft ds. N. Schipper. Tijdens een gezellige broodmaaltijd werd er door diverse mensen gedeclameerd. Ds. Eijer bracht na de maaltijd het door de ECU uitgegeven materiaal onder de aandacht.

Op zondagavond was er een evangelisatiedienst in een stampvolle kerk. Ds. Eijer preekte en een jongerenkoor uit Broeksterwoude werkte mee. Nogmaals br. Schipper: "De avond overtrof onze stoutste verwachtingen, de Heer heeft ons rijk gezegend". Het weekend krijgt een vervolg in een aantal bezinningsdagen verspreid over het jaar.

H.L.

## BEROEPINGSWERK

Beroepen te Arnhem-Zuid: J.W. de Zwart te Leeuwarden.

## FLEVO-FESTIVAL

Wanneer? - van 17 t/m 20 aug. a.s.  
Waar? - op de terreinen van de Flevohof Propaganda! - NCRV-tv 8,15,22 april, 18.30 - 19.00 uur Ned. 1

Inlichtingen? - Postbus 272, 3970 AG Driebergen; tel. 03438-18872.

## DENIA-SPANJE

In de eerste plaats: overwinteraars en vacatiegangers zijn van harte welkom in de diensten van de baptisten gemeente Denia, Ramon Y Cajal 3-6/2.

In de tweede plaats: de gemeente heeft een ontmoetingscentrum MONTGO, Buzón, Sta. Lucía, 03700 Denia. Daar werkt een team van vrijwilligers waar ook nederlandse jongeren vanaf 18 jaar hartelijk welkom zijn, als zij tenminste één maand willen werken.

Schrijf naar pastor Jorge Juan Pastor, adres zie boven.

## Oogkontakt

In de gemeente te Drachten heeft men tijdens één eredienst in een kring gezeten. De voorganger, ds. G. Liebe, schrijft naar aanleiding hiervan in het gemeenteblad De Schakel:

"Eigenlijk zou je altijd zo moeten zitten, vond iemand. Je zou dan echter niet meer dan 60 of 70 deelnemers aan de dienst kunnen hebben. Dus u begrijpt dat we voorlopig wel met het gezicht op elkaars rug verder zullen moeten.

Oogkontakt helpt om gemeenschap te beleven. Als je elkaar kunt zien, heb je meer kans dat je elkaar iets doet. Maar het is niet de absolute voorwaarde om samen iets te beleven. (...)

Wie naar de kerk gaat om God te loven en te aanbidden en Hem te ontmoeten, hoeft niet persé alle medekerkgangers aan te kunnen kijken.

Het is wel fijn om samen te komen met mensen die je vaker in de ogen hebt gekeken. Vraag het de zusters van Zusterhulp maar eens of de mensen van de G.B.S."

Liebe stelt dan dat iemand die ontbreekt op zondag als het goed is gemist wordt door de overigen, en zegt vervolgens:

"De kerkdienst zal wel een beetje behelpen blijven wat het kontakt betreft. Maar is het werkelijk zo'n uitgemaakte zaak dat Zusterhulp niets voor je is of dat je niet in G.B.S.-groepen zou passen? Kan kontakt alleen ontstaan als anderen bij jou aankloppen of zou je ook zelf je telefoon moeten gebruiken en je huis openstellen?"

H.L.

## Drie punten vermijden

Leeuwarden - Volgens "Ons gemeente-erf", het blad van de Baptistengemeente hier ter plaatse, moeten we drie dingen vermijden:

- \* Treuren over het falen van gisteren
- \* Vrezen voor de problemen van vandaag
- \* Angst voor wat morgen misschien kan gebeuren.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

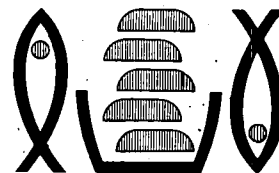
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



### Camping 'De Betteld' in Zelhem biedt o.a. het volgende in seizoen '89:

- + Verwarmd zwembad (9x18 m, 1.40 diep)
- + Kleine jaarplaatsen te huur
- + Jeugd-Programma van 15-7 t/m 12-8
- + Bijbelstudie-weken o.l.v. D. Steen-huis
- + 25% juni-korting, tevens juni-programma!

**Bel voor een gratis in-fo pakket, 08342-2528.**

*"In het huis mijns Vaders zijn vele woningen"* Joh. 14:2

Plotseling werd door de Here thuisgehaald onze zuster

**Nantje van der Spa-Buter**

op de leeftijd van 71 jaar

16 maart 1989

Baptistengemeente Winschoten

De stichting *Christelijke Campings Europa* wil graag een aantal christelijke campings opzetten in het buitenland. Degenen die belangstelling hebben, hierin willen investeren, of giften willen geven kunnen bellen voor onze eerste nieuwsbrief, tel. 01749-12815.

## MEDEDELINGEN

Vakantiewoningen op de boerderij, rustige omgeving, bos, wandelpaden in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch, Drieberhausen 5270 Gummersbach 1, tel. 0949-2354-3293.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

Sekretaris van de baptistengemeente Sneek is thans J. Stienstra, Bonkelaar 5, 8608 WB-Sneek, tel. 05150-17523.

Nette vrouw 48 jaar Baptist zoekt kennismaking met gelovige alleenstaande man. Brieven onder nr. 17.700.



**verovertharten...**

in elke boekhandel  
Info: LBI/Holland (01802) 1077

De Here heeft tot Zich genomen onze broeder

**Wijbren Jongsma**

in de leeftijd van 77 jaar

17 maart 1989

Baptistengemeenten Sneek

De Heer heeft tot Zich genomen onze broeder

**Pieter de Vries**

op de leeftijd van 71 jaar

13 februari 1989

Baptistengemeente  
Nieuwe Pekela

## U en ik

Als U mij vroeg een net vol vis aan land te dragen, zou ik het doen en zeggen: "Jezus, zie, ligt het goed?" Maar als U zegt: "Ga nu die zieke eens bezoeken" zie ik niet in, waarom ik dat nu juist moet doen.

Als U mij vroeg het zwaard te willen trekken, dan zou, terwijl U 't zei, het eerste bloed al vloeien. Maar als U zegt: "Probeer je vriend eens op de Jeugd te krijgen" zou 'k zeggen: "Laat daar de dominee zich mee bemoeien".

Als U zou zeggen: "Maak die zieke zuster weer gezond", och Heer, de zieken zouden 't ziekenhuis uitstromen. Maar als U vraagt: "Zeg jij eens wat in de openlucht" zou 'k wijzen op m'n

broer, die kan veel beter uit z'n woorden komen.

Als U zou eisen: "Ga op de kansel staan en preek" dan zult U, als U luistert, zeggen: "Wat een vent". Maar als U van mij vraagt om Zaaiers te verspreiden, "Nee Jezus, dank U wel; 'k ben geen verzekeringsagent".

Als U mij vraagt: "Heb jij Mij werkelijk lief?", 'k geloof, dat ik dan mijn hoofd moet buigen.

Niet heet noch koud, maar lauw Heer, ben 'k voor U. Geen engel zingt, geen reden meer tot juichen.

(Uit: Gemeenteleven, Baptistengemeente Eindhoven)

H.L.

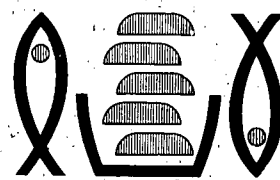


# dc

104e jaargang nummer 15 - 13 april 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Bent u de aangewezen persoon?

Een aantal jaren geleden was ik voor een cursus in een zuster gemeente en in de lunchpauze werd ik aangesproken door een deelnemster aan de cursus. Zij wilde mij raadplegen over haar kinderen, die niet meer naar de gemeente gingen. Van alles had zij al geprobeerd. Iedere week ging zij bij haar kinderen op bezoek. De plaatselijke voorganger had ze al eens gebeld, dat hij haar kinderen zou bezoeken. Verschillende keren had zij godsdienstige lectuur bij haar kinderen achtergelaten en tot dusver had niets geholpen.

Nu kende ik deze vrouw niet en ik zocht een beetje naar mijn antwoord. Misschien is uw opdracht hier om alleen voor uw kinderen te bidden, probeerde ik. En voordat ik mij realiseerde wat ik precies zei, liet ik mij ontvallen: wie zegt u, dat u de aangewezen persoon bent om uw kinderen weer naar de gemeente te brengen?

Naderhand besefte ik, dat mijn antwoord wat hard klonk. Maar er zijn ouders, die hun kinderen met geweld in een bepaalde richting willen drijven, omdat zij menen, dat dat de enige goede en ware weg is. Daar zit natuurlijk iets begrijpelijks in. Wie zelf zijn heil gevonden heeft in het geloof, die verlangt ernaar ook anderen daarheen te leiden. En misschien zou het goed zijn voor die anderen, als zij die weg gingen. Ik geloof vast en zeker, dat het geloof een reddende kracht is.

Toch geldt voor ons allemaal: wie zegt u, dat u de aangewezen persoon bent....? Wie zegt ons, dat God geen andere bedoelingen heeft met die mensen, die wij willen helpen?

Laatst las ik in een boek, dat ging over het werk van de voorganger: "Niet ieder deugt als zielszorger voor iedereen. Iemand kan een zeer goed zielszorger zijn voor vijf mensen en kan vijf anderen in het geheel niets geven".

Er stond ook nog bij: "Dat is misschien zo ingesteld, opdat niemand ijdel zal worden en denken, dat hij het bijzonder goed doet".

Dit geldt niet alleen voor voorgangers, maar voor allen, aan wie de zorg van een mens of een groep mensen is toevertrouwd. Het kan zijn, dat een onderwijzer een voortreffelijk opvoeder is van zijn leerlingen, maar op zijn eigen kinderen geen vat heeft. Het kan zijn, dat men met allerlei mensen contact heeft, maar juist die ene, die men het allerliefst bereiken zou, niet benaderen kan.

Wij hebben te bedenken, dat mensen geestelijk-vrije wezens zijn. Als de ander voor ons gesloten wil blijven, dan hebben wij die keuze te respecteren. Soms kan een vreemde, die veel verder afstaat, door een eenvoudig woord iets wakker maken, dat wij vergeefs proberen te wekken. God kiest zijn boodschappers vaak onder mensen, die daar volgens ons het minst voor in aanmerking komen.

De betreffende deelnemster aan de cursus ontmoette ik ruim een jaar daarna weer. Vanaf onze eerste ontmoeting had ze regelmatig voor haar kinderen gebeden en verder had zij hen met rust gelaten. Op een geheel andere wijze dan ze zelf had verwacht, waren haar kinderen door God aangesproken en gingen zij sinds twee maanden weer trouw naar de gemeente. Het woord van Paulus schoot me te binnen, dat wij mensen mogen planten en begieten, maar dat het God is, die de wasdom geeft (1 Kor. 3:6).

Het is te hopen, dat wij ons óók in de groei kunnen verheugen, als wij er zelf geen aandeel aan hadden. Het is ook te hopen, dat wij de zelfbeheersing en het geduld hebben om als wij gedaan hebben, wat we konden doen, rustig af te wachten in het vertrouwen, dat God in het leven van jongeren en ouderen het werk van Zijn handen niet laat varen.

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Wat heb je aan de Unie?

Pag. 3  
Jukgenoten

Pag. 4 en 5  
Gemeente in de wereld

Pag. 6  
Niet alleen voor jongeren

Pag. 7  
Wat u gaf  
En veel nieuws uit onze beweging

## "DE UNIE, WAT HEB JE ER AAN...?"

Die vraag werd me in de afgelopen tijd door 2 broeders gesteld.

De één was een voorganger van een niet-geünieerde gemeente. Welwillend en in alle oprechtheid vroeg hij: "Ik weet dat het ons f 43,- per lid aan Uniekontributie zou kosten en ± f 35,- voor de Permanente Taken, maar wat levert het op? Wat krijgt onze gemeente ervoor terug? Wat merken br. X en zr. Y ervan? Of bezorgt het me vnl. gehacketak?" De ander vervulde een functie in een commissie. Hij moest een verhaal houden om de betrokkenheid bij de Uniegemeenschap te bevorderen. Maar hardop denkend zei hij: "Tja, wat kan ik nu zeggen, wat zijn de voordelen van het Unielidmaatschap?"

Ik Schrijf het maar zo eerlijk, omdat u vast die gedachten ook wel eens gehad hebt. Hebt u al een antwoord?

Wat zou u deze broeders gezegd hebben - niet als propagandapraatje, maar als serieus antwoord?

### De nadelen

Ja, ik weet een aantal nadelen. Daar zucht je soms onder en je lijdt er pijn aan. Van U.C. en P.C.-leden weet je, dat ze soms wel eens diep moeten zuchten en moed verzamelen.

Ook het werk van de Heer is (deels) mensenwerk.

Mensenwerk dat gepaard gaat met frustraties, nalatigheid, onbegrip, onvermogen, onwilligheid, soms zelfs met wantrouwen en kwaadwilligheid.

Maar geldt dat niet voor alle mensenwerk, tot in de plaatselijke gemeente toe? Heeft elk die (bestuurlijke en geestelijke) leiding geeft en verantwoordelijkheid wil dragen daar niet mee te maken?

Die lasten draag je - zolang je blijft zien op het hoofd van de gemeenten: Christus.

Paasfeest zegt immers: Jezus is Overwinnaar! en Pinksterfeest: Christus' Geest maakt ons één!

### Vele voordelen

Maar deel uitmaken van de Unie van Baptistengemeenten heeft wel degelijk voordelen.

Zonder erg diep te spitten schoten me 20 konkrete punten van onderlinge dienstverlening in Unieverband te binnen.

En er zijn er vast veel meer!

Maar, voordat u doorleest, zou u eens - voor uzelf - op willen tellen; hoeveel u er weet, voordelen v/h Unielidmaatschap? Ziehier mijn lijst; de volgorde is willekeurig.

1. De sprekerslijst en de studenten-spreekbeurtcentrale voor vacante gemeenten en vacante zondagen.
2. De lijst van zang- en muziekgroepen, als u medewerking nodig hebt.
3. De Zaaier, ons eigen evangelisatieblad!
4. Hulp en advies van de landelijke Evangelist voor elke gemeente die dat vraagt.
5. Een gezamenlijk Pensioen- en Invaliditeitsfonds voor de voorganger.
6. Een Bouwstichting die helpt met goede adviezen en voordelige financiering.
7. Productie, verstrekking en begeleiding van gezamenlijk Bijbelstudiemateriaal via de G.B.S. (Meedoen!).
8. Hulp en advies bij jeugdwerk via de N.B.J.B.
9. Hetzelfde bij zondagsschoolwerk en de jeugdkampen!
10. Advies, tips, diverse kontakten voor de zusters via de N.B.V.B.
11. De organisatie van weekends voor alleenstaanden.
12. Een eigen zangbundel die het geloofsgoed van onze gemeenten ver-

tolkt dankzij de Zangbundelcie.

13. Salarisadviezen voor de penningmeesters/voorgangers door de Financiële Cie der Unie.
14. Collegiaal contact van voorgangers, landelijk en gewestelijk.
15. Uitwisseling van informatie via dit blad, D.C.
16. Gezamenlijk zendingswerk in Afrika, en een gez. projectenwerk daarmee verbonden.
17. Een gezamenlijke opleiding van voorgangers via dag- en zaterdagopleiding.
18. Betrokkenheid bij Israël en de interkerkelijke contacten met de overheid via geëigende cie's.
19. Gelegenheid tot uitzending van radiokerkdiensten en soms een T.V. kerkdienst dank zijn de R.T.V.cie.
20. Gezamenlijke uitgave van publicaties dankzij de Publiciteitscie.

Onvolledig deze lijst. Maar is ze zó al niet respectabel?

### Slechts 1 aspekt

Dit overzicht benadrukt het organisatorische aspekt.

De waarde en het nut daarvan wordt **be- paald door de geestelijke inhoud**: Of Gods Geest erdoor werkt! Of er mensen door wedergeboren worden, ingevoegd worden in de gemeente en getraind en toegerust als gemeentebouwers! Daar gaat het uiteindelijk om!

Maar welke gemeente of voorganger zou dan kunnen/durven zeggen: daar heb ik anderen niet bij nodig?

Zeker, je hebt wat aan de Unie - véél zelfs - als we er maar samen **over waken en voor werken**, dat de Heer-schappij van Christus de beleefde ervaring en het krachtig nagestreefde doel blijft.

G. BOSVELD

### Archieven

Die zijn van ontzettend groot belang voor het verstaan van de geschiedenis. Geschreven documenten uit voorbije eeuwen werpen een licht op wat er toen en toen gebeurde.

De opening van geheime staatsarchieven betekent soms een herschrijven van de geschiedenis. Vervalsing van oorspronkelijke stukken komt soms aan het licht als andere documenten gevonden worden. Iedere historicus zal documenten uit het verleden kritisch bekijken. Want bestudering van historische archieven is toch: inzicht krijgen in de samenhangen van de gebeurtenissen in het verleden.

Ook de archieven van baptisten gemeenten zijn voor het nageslacht van

belang. Ze moeten zuinig bewaard worden, die ledenlijsten, notulenboeken, programma's van feestelijke gebeurtenissen, de verslagen van twistgesprekken, de uitgave van preken, brochures, folders, e.d.

Anderzijds: wat mensen allemaal weggooien. Niet meer te achterhalen stukken geschiedenis verdwijnen in prullenmanden. Jammer, jammer.

Maar ook: wat mensen allemaal bewaren. In bijbels bijvoorbeeld. Of in boeken. Laatst kocht ik op een rommelmarkt een paar oude boeken. Daarin lag een programma van een "Getuigenisavond op zondagavond 8 juli 1945 in de Muiderkerk" (Amsterdam). Drie sprekers zouden getuigen: Prof. dr. P. Stegenga (Ev. Luth.): "Geloof"; ds. G.A. den Hertog (Ned. Herv.): "Hoop"; ds. T.O. Hylkema (Doopsgez.): "Lief-

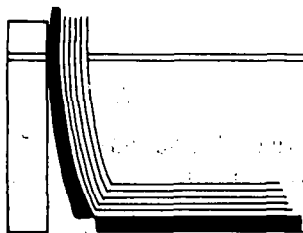
de". Kijk, zo iets vind ik prachtig.

Tenslotte: ons geheugen is ook een archief. Daarin ligt ontzettend veel opgeslagen. Dat is maar goed ook, want anders zou je het gevoel hebben elke dag helemaal opnieuw te moeten beginnen. Trouwens, als je geen herinneringen hebt aan het verleden, hoe zul je dankbaar kunnen zijn?

Maar evenzeer: Hoeveel mensen zouden gelukkiger zijn als ze hun levensarchief zouden (kunnen en willen) vernietigen. Veel herinneringen zijn bitter, vaak niet ten onrechte. Maar ze verslinden energie in het heden, en veel levensgeluk en geloofsvreugde.

Vergeving betekent, dat God het archief over een deel van ons leven definitief vernietigt. "Hij gedenkt mijn zonden niet meer!"

P.



## Jukgenoten

B. LOUWERSE

*Vanuit Rome schrijft de apostel Paulus een brief ter bemoediging van de gelovigen van het in Macedonië gelegen Filippi, bekend om mythologische en geschiedkundige gebeurtenissen. In zijn brief aan de Filippenzen spreekt Paulus over de zinvolheid van zijn gevangenschap, over Christus, die zichzelf ontledigd heeft en dat bij de gelovigen eenzelfde gezindheid tot opoffering aanwezig moet zijn. Hij noemt Timotheüs en Epafroditus, voorbeelden van opoffering en spreekt ook over zijn eigen 'prijsgeven om Zijnentwil'.*

*In hoofdstuk 4 komt hij met een schitterende toepassing hiervan.*

"Euodia vermaan ik en Syntyche vermaan ik, eensgezind te zijn in de Here. Ja, ik vraag ook u, mijn trouwe metgezel: wees haar behulpzaam. Want zij hebben tezamen met mij in de prediking van het evangelie gestreden, naast Clemens en mijn overige medewerkers, wier namen staan in het boek des levens" vs. 2-3.

Paulus spreekt rechtstreeks twee vrouwen aan, die of met elkaar of samen met de gemeente overhoop lagen. Als deze twee wijfjes geweten hadden, dat zij in alle kerken van alle eeuwen bekend zouden blijven als twee ruziemaakende tantes, zouden zij waarschijnlijk wel eerder de ruzie hebben bijgelegd. Paulus **vermaant**; spoort aan, bemoedigt. Het zelfstandig naamwoord van dit werkwoord (parakaleo) wordt gebruikt voor de Trooster, de Heilige Geest, die gezonden zou worden.

Hij vermaant om **eensgezind** te zijn: om 'in de Heer hetzelfde te denken'. Dan zeg je niet meer 'IK ben het er niet mee eens', maar 'wat zou de HEER in deze willen'. Samen als gemeente zoeken naar de wil van God. Als u niet absoluut zeker weet wat de Heer wil: ZWIJG! Zoek eerst in de (gerichtheid op de) Heer naar de weg die Hij u samen openbaren wil,

---

Als u niet absoluut zeker weet wat de Heer wil: zwijg!

---

Mogelijk voorzag Paulus moeilijkheden en roept een derde op om de beide dames ter hulp te komen. Die derde wordt niet bij name genoemd. Hij wordt een 'trouwe metgezel' genoemd. De King James vertaling roept hier een prachtig beeld op. De KJV spreekt van een YOKEFELLOW, een lotgenoot in het juk.

Een juk diende om twee (of soms meer) dieren te koppelen om samen eenzelfde arbeid te verrichten, onder leiding van degene, die de teugels in handen heeft. Figuurlijk gesproken is het juk een beeld van dienstbaarheid; een beeld van onderworpenheid.

In Jer. 27 en 28 draagt Jeremia een echt juk om de onderworpenheid aan Babel te illustreren.

Paulus zegt dus: jukgenoot, stap bij die ander in het juk en help die twee weer om een goed SPAN te vormen.

Het woord dat Paulus gebruikt voor metgezel is Synzygus: Zuster Syntyche (= samenloop) deed haar naam dus geen eer aan.

W.E. Vine houdt in zijn Nieuw Testamentisch woordenboek de mogelijkheid open dat het bij 'trouwe metgezel' ook om een eigennaam zou gaan.

Euodia (voorspoedige reis) en Syntyche moesten leren in het juk samen:

- eenzelfde richting uit te lopen
  - gelijke tred met elkaar te houden
- Wat een prachtig beeld van gemeentezijn.

Bereid zijn jezelf prijs te geven om het juk van de ander te willen (helpen) dragen. Ook bereid zijn die ander toe te laten om jezelf te helpen eigen juk te dragen.

---

Jukgenoot, stap bij die ander in het juk en help

---

Een ander zijn of haar juk dragen; Simon van Cyrene wist er van mee te praten. Hij hielp het juk te dragen van iemand die bezig was ons aller juk te dragen. "Nochthans onze ziekten heeft Hij op zich genomen en onze smarten gedragen" (Jes. 53:4).

Jezus Christus heeft het Kruis gedra-

gen en de dood overwonnen. Na het dragen van ons juk kon Hij zeggen:

"Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde". In dit slotgedeelte van het Mattheüsevangelie zegt de Heer nog meer:

"Ik ben met U al de dagen tot aan de voleinding der wereld".

Ik zie een Jezus voor mij staan, die mij wenkt en zegt:

"Kom maar, Ik heb het juk gedragen. Kom maar bij mij in het juk staan en wandel maar aan mijn zij. Ik ga met je mee. Ik ben sterk genoeg om elk juk te dragen.

Als je in Mij gelooft en je leven aan Mij toevertrouwt dan zal MIJN JUK ZACHT ZIJN EN MIJN LAST LICHT. (Matth. 11:29).

---

Simon van Cyrene hielp het juk te dragen van iemand, die bezig was ons aller juk te dragen.

---

Onder Zijn leiding mogen wij verder. Hij houdt de teugels vast en geeft richting aan ons leven.

Zo reikt dit beeld ons de waarheid van Goede Vrijdag en Pasen aan. Wie Zijn kant kiest wordt jukgenoot van Jezus Christus. Maar nog meer! Wij worden ook jukgenoten van elkaar. Samen in dat ene lichaam van Christus ontmoeten wij elkaar en mogen wij daar waar strijd, nood, verblinding of moeite ons doen ontsporen (uit het span raken) bij elkaar in het juk stappen.

Jezus droeg eens ons juk. In dat kruis ligt onze kracht het juk te (helpen) dragen van een ander. Dat is ook gemeentezijn; Dit is ook gemeenschap hebben: met Christus én met elkaar.

### EERSTE DOOPDIENST IN 200 JAAR

De Baptistenkerk van Tytherington in Gloucestershire, gebouwd in 1885 viert feest. Sinds 200 jaar wordt hier de eerste doopdienst gehouden. Voorheen moesten doopkandidaten naar een naburig dorp om gedoopt te worden. Sinds kort is de tien-leden-tellende gemeente "samen op weg" met de plaatselijke anglicaanse kerk. De gemeente beschikt nu zelf over een baptisterium. De doop vond plaats tijdens de maandelijkse gezamenlijke dienst met de Angli. anen. De gelovigen hadden twee-en-een-half uur nodig om samen het baptisterium te vullen met water uit de pomp van de buurman.

B.L.

# Gemeente in de wereld

J. G. VAN 'T WOUT

## Geloof en samenleving

We zijn ons dat altijd niet zo bewust, maar onze geloofsbeleving wordt niet alleen bepaald door de bijbel, maar ook door de samenleving waarvan we deel uitmaken. In de zending spreken we van "contextualisatie". Dat wil zoveel zeggen dat de boodschap van het evangelie altijd gepredikt en ontvangen wordt binnen een bepaalde context, binnen een bepaalde ervaringswereld (worldview).

Beslissingen die we nemen worden beïnvloed door de omgeving waarin we leven. Mensen die van het platteland verhuizen naar een nieuwe stadswijk nemen snellere en andere beslissingen dan voorheen. De commerce maakt daar handig gebruik van.

Maar ook bij de Zaaiverspreiding merken we het verschil of we werken in een gesloten, traditionele dorpskern of in een nieuwe woonwijk. Bij pasgetrouwde jongemensen vinden we een meer open houding dan bij ouderen, enz.

In de oorlog werd de bijbel anders gelezen dan nu. Zo zien we in onze tijd bijbelopvattingen en theologieën ontstaan vanuit een bepaalde ervaring. De bijbel wordt gelezen en uitgelegd vanuit een bepaalde situatie; bijv. vanuit de positie van de vrouw, van kleurlingen, van onderdrukten, van armen, van homofielen, enz. Men wordt of voelt zich gediscrimineerd. De grote discriminaties sinds mensenheugenis zijn die van klasse, van ras en van sexe. In zo'n discriminatoire situatie en vandaaruit wordt de bijbel gelezen en uitgelegd. We horen in onze tijd dan ook van een theologie na Auschwitz; sindsdien zou de bijbel anders tot ons overkomen. Er is een theologie van de hoop, zwarte theologie, feministische theologie, materialistische theologie, enz. Het is mogelijk alles samen te vatten onder het ene thema van de bevrijdingstheologie, dat zich vooral ontwikkeld heeft in Zuid-Amerika vanwege het schrijnende verschil tussen rijken en armen. Maar in het algemeen kunnen we zeggen dat men de bijbelse boodschap verstaat als een boodschap van bevrijding uit een discriminatoire of een mens-onwaardige situatie.

Nu zijn we wel vertrouwd met het gegeven dat de bijbel verschillend wordt uitgelegd, al was het alleen maar door het verschijnsel van de vele kerken en geloofsgemeenschappen. Maar dan spreken we altijd nog vanuit de bijbel, ook al wordt dit door anderen soms ontkend. Een bevrijdingstheologie, of het nu over vrouwen, zwarten of armen gaat,

gaat uit van de verschillende levensomstandigheden. De theologie, de bijbeluitleg, de verkondiging ontspringt vanuit de context, vanuit de omstandigheden en niet zozeer vanuit de bijbel. De context, de omstandigheden bepalen hoe we de bijbel moeten lezen. Niet de context in het licht van de bijbel, maar de bijbel in het licht van de context. "De theologische reflexie is gereleërd aan de Schrift, maar is daar niet afhankelijk van".

Men gaat uit van de situatie van bijv. de vrouw, de zwarte, de arme, de onderdrukten en vandaaruit wordt over God, over de gemeente en over de wereld gesproken. Bij extreme stromingen komen we dan ook tegen dat bij de tegenstellingen blank-zwart, man-vrouw, arm-rijk, de zonde is: als blanke, als man of als de onderdrukker te willen zijn. Het heil is: de bevrijding (van de rijken, onderdrukkers, blanken, mannen), en soms ook hun ondergang. God wordt dan ook als zwarte, of als vrouw, of als verdrukte gezien. Jezus als de gekruisigde revolutionaire figuur spreekt enorm aan.

In bijna alle gevallen is er sprake van een breuk, zowel van traditionele zijde als van de bevrijdingsbeweging.

Apartheid, bijvoorbeeld, begon bij de bevrijde zwarte slaven die niets meer te maken wilden hebben met hun vroeger blanke meesters. Bij de blanken in Zuid-Afrika heeft het weer een andere betekenis en is het fascistisch gekleurd.

Dit alles gaat aan ons niet voorbij. Mannen en vrouwen, armen en rijken, ouderen en jongeren in onze eigen samenleving kennen deze gevoelens. De breuken en scheuren vertonen zich in de samenleving van onze wereld en gaan onze gemeenten, families, gezinnen, straat, werk, school, niet voorbij. Kunnen we bruggenbouwers zijn waar de verbindingen juist verbroken worden? Zijn de kloven niet te groot? We willen eerst enkele positieve dingen noemen van alles wat we zojuist besproken hebben om dan vanuit een kritische benadering te trachten onze houding te bepalen.

## Begrip voor de ander als brug

Om de ander te leren kennen is het nodig te luisteren naar wat hij/zij te zeggen heeft en onze medemens te waarderen in zijn/haar eigen situatie, zijn eigen cultuur of levensopvatting, ook

wanneer we er (totaal) anders over denken.

Ieder mens verstaat de bijbelse boodschap binnen zijn of haar eigen sociale en culturele context, in zijn of haar eigen levensomstandigheden.

Het is voor te stellen dat iemand zich onzeker gaat voelen als men geconfronteerd wordt met geheel andere geloofsovertuigingen en geloofsbeleving. Men vraagt zich af: Zie ik het verkeerd?

We moeten echter niet beginnen met ons af te vragen wat goed of niet goed is. Dat moet ook kunnen maar dat komt niet op de eerste plaats. Als Paulus in Athene geconfronteerd wordt met het ontzag voor godheden dan gaat hij daar eerst positief op in om dan te getuigen van de ware God (Hand. 17). We moeten eerst uitgaan van de beperktheid van ons mens-zijn en, wanneer we in aanraking komen met medemensen die zich gelovig noemen maar een andere geloofsbeleving hebben, rekening houden met de beperking van onze eigen geloofsbeleving en (geloofs) wereld.

Het bekende "Lausanne Comité", een organisatie van evangelicale christenen, heeft het zgn. Willowbankrapport uitgegeven waarin een, voor ons onderwerp, belangrijke uitspraak wordt gedaan: "Gods openbaring in de bijbel is gegeven in termen van de eigen cultuur van de ontvangers van de boodschap". De context, de omgeving, de wereld van Abraham was anders dan van Paulus en dat is in de bijbel merkbaar. Het is een bijbels gegeven dat de openbaring van God plaats vindt binnen de culturele, sociale samenleving van mensen.

God is geen blanke of zwarte god, geen manlijke of vrouwlijke god, geen arme of rijke god. God staat boven de culturele en sociale verhoudingen. Maar God openbaart zich wel binnen de ervaringswereld van mensen waar zij zich bevinden. Daartoe werd God mens in Jezus Christus en heeft hij onder ons gewoond. De boodschap van het evangelie wordt dus verstaan in de situatie waar mensen zich bevinden. Daarom moet de bijbelse boodschap vertaald worden in de taal die wordt gesproken. De culturele context is belangrijk en heeft hermeneutische betekenis. Dat wil zeggen dat de samenleving waar we deel van uit maken mede bepalend is voor ons verstaan van de bijbelse boodschap. Zo verstaan we de boodschap van de bijbel als zwarte, als vrouw, als arme, als kind, als man, als blanke, als westerling, als oosterling, enz.

vervolg op pag. 5

Als u zich door positieve, edele gedachten laat begeleiden. Er zijn nauwelijks betere begeleiders denkbaar. Ze hebben een goede komaf, dat punt één. Want edele, positieve gedachten komen niet uit ons eigen hart op. We mogen ze ons laten schenken door de Geest van God.

Voorts kunnen edele gedachten - dus gedachten van oprechtheid, vrede, voorzichtigheid, naastenliefde, dierenliefde, vijandenliefde, Godsliefde - alleen gedijen in een klimaat dat overeenstemt met hun komaf.

Tenslotte willen edele gedachten zich vermenigvuldigen. Ze zijn op vruchtbaarheid aangelegd. Ze worden steeds talrijker naarmate ze meer ruimte krijgen. Positieve gedachten willen tot zegen zijn. Ze willen staan in het perspectief van Jezus Christus, die immers zijn leven gaf voor de verlorenen opdat zij behouden zullen worden.

Zulke gedachten zijn je beste vrienden. Dat herinnert aan het welbekende gezegde: zeg mij wie uw vrienden zijn, en ik zal u zeggen wie u bent.

Het bovenstaande heeft consequenties. Je kunt niet vriend én vijand tegelijk in je leven als begeleiders meenemen. Vriendschap met vrienden is tegelijk vijandschap tegen vijanden.

Meer dan honderd jaar hebben de weinige Baptisten in Oostenrijk gefunktioneerd "buiten de wet", meldt Christianity Today.

Bij het streven naar legale status moet een wet uit 1874 aangevochten worden waarin wordt geeist, dat voorgangers van kerken in Oostenrijk zelf Oostenrijkers dienen te zijn. Deze wet sluit elke zendingsactiviteit van buitenaf uit. Door de hulp van broeders en zusters uit de V.S. bleven de Oostenrijkse baptisten illegaal. Hierdoor was het voor hen niet mogelijk nieuwe kerken te openen, mochten voorgangers niet in ziekenhuizen en gevangenissen arbeiden en waren giften aan de gemeenten niet aftrekbaar bij de belastingen.

Fritz Lippert, een Oostenrijkse rechter, zet zich in om de Baptisten hun erkenning te geven. De 780 gedoopte baptisten met totaal een 3000 kerkangangers vormen de kleinste religieuze groep van dat land.

B.L.

Wie lacht niet die de mens beziet?  
Ik niet.

de mens is zeer gekompliceerd  
je vraagt je af wie hem regeert  
of wat hem motiveert

het ene uur is hij een broeder  
direkt daarna is hij een loeder  
en scheldt hij vader, moeder  
hij vloekt de maatschappij  
en zondagmorgen zingt hij blij  
God is zo goed voor mij

Wanneer hij op de berg vertoeft  
zegt hij: ik ben mijzelf niet meer  
en als hij naar beneden valt  
zult u hetzelfde horen  
het zijn dezelfde woorden  
ik ben mijzelf niet meer

maar waar, wanneer is hij zichzelf  
de mens is zeer gekompliceerd  
totdat hij eindelijk heeft geleerd!  
jij mens leeft van genade  
jij bent in stroom en wind  
een buigend riet, een angstig kind  
tot God je vindt en zegt:  
en ik wil zijn je Vader.

658

vervolg van pag. 4

## Kritische opmerkingen

Hoezeer ook ons geloof en onze geloofsbeleving te maken hebben met de ervaring van de wereld waarin we leven, het compas, de norm, het uitgangspunt kan echter niet mijn ervaring zijn, in welke situatie ook, maar het Woord van God.

De begrippen zonde, heil en toekomst ontvangen hun eigenlijke waarde en diepste betekenis in de bijbel als openbaring van God. Daaraan moeten onze ervaringen en beleving altijd weer getoetst worden.

De bijbel is echter bij de bevrijdingstheologie in het algemeen niet bepalend maar verwijzend. Men start niet vanuit de tekst van de bijbel, maar vanuit bepaalde historische, culturele en sociale situaties, zoals die van de arme, de zwarte, de vrouw. De bijbel echter beperkt bijv. "onderdrukten en armen" niet tot een politieke- of sociale positie in de samenleving. Het heeft ook en allereerst een geestelijke betekenis. Aan de andere kant moet het bijbelse thema van redding en bevrijding niet zo vergeestelijkt worden alsof God niet betrokken zou zijn bij politieke, economische en sociale noden van zijn mensen. Men krijgt echter de indruk dat bij de bevrijdingstheologie niet de bijbelse Christus de norm is, maar Christus in mijn naaste.

Zonde, heil, bevrijding krijgen een bijna uitsluitend sociaal-politieke betekenis. Tenslotte gaat het niet om een begrip,

een woord, een theologie. In de bijbel is het eigenlijk een naam, de naam van Jezus. Bij alle gecompliceerde vragen bij geloof en samenleving moeten we de eenvoud van de kern van de bijbelse boodschap vasthouden: Jezus is Heiland en Heer.

## Bruggen bouwen

Wanneer we bruggen willen slaan naar medemensen, ook als ze geheel anders zijn, is het belangrijk acht te geven op bijbelse kerngegevens. Het Nieuwe Testament zegt dat kennis opgeblazen maakt (blaast bruggen op), maar de liefde sticht (bouwt bruggen). Het werd ons reeds duidelijk dat we de ander moeten waarderen in zijn of haar situatie. Om een brug te kunnen slaan is het belangrijk iemand te laten delen in onze geloofs- en ervaringswereld.

Voor de waardering van de ander vinden we een klassiek voorbeeld in 1 Cor. 8, waar het er over gaat of iemand vlees kan eten dat gekocht is op de markt en dat mogelijk vlees kon zijn dat aan afgoden was geofferd. Dat probleem speelt nu niet meer, maar we kunnen er wel van leren hoe men met dit probleem omging en hoe bruggen geslagen werden. We zouden hier kunnen spreken van progressieven en conservatieven. Er worden geen bruggen geslagen als de "progressieven" vanuit de hoogte beweren "zij zijn nog niet zo ver". Andersom moeten de "conservatieven" de "progressieven" geen losbollen vinden, die maar hun gang gaan.

dersom moeten de "conservatieven" de "progressieven" geen losbollen vinden, die maar hun gang gaan.

De moeilijke vraag blijft waar de grenzen van de tolerantie zijn. Kan een breuk tussen mensen in een samenleving zo definitief zijn dat er geen brug meer geslagen kan worden?

Dan kan! Maar dan pas aan het einde van de weg van verdraagzaamheid, begrip, liefde en elkaar trachten te verstaan.

Waar de verschillen worden verzwegen is geen verdraagzaamheid maar onverschilligheid. Verdraagzaamheid wil zeggen sterk genoeg zijn (zo noemt Paulus het in 1 Cor. 8) om te (ver) dragen. Reeds eerder zagen we in 2 Cor. 1 het belangrijke gegeven een ander te laten delen in onze (geloofs) ervaring. In het pastoraat van gelovigen ontvangen we de vrijheid om dienstbaar en tolerant te zijn. In de gemeente worden tegenstellingen niet weggevaagd, maar overwonnen in liefde. Want geloof, hoop en liefde blijven, maar de meeste is "agape", de liefde. Er zijn grenzen! Als iemand de vrijheid neemt om door zijn gedrag de gemeenschap te verbreken dan moet met hem of haar gebroken worden. Als iemand een valse leer aanhangt, die Jezus niet erkent als Heer en Heiland, dan past geen tolerantie. In ieder geval wijst de bijbel ons een weg om als "sterken en zwakken" samen te gaan op de weg achter Jezus aan.

## CC vergadering 27 mei 1989

Jaarvergadering NBBJ  
Notulen  
Jaarverslagen  
Financiën  
Beleid maken  
Heel veel afkortingen

Velen blijken op een rijtje als hierboven af te knappen. Dat het allemaal niet zo erg hoeft te zijn als het wel lijkt kun je alleen ervaren als je komt.

Hoe meer zielen, hoe meer vreugd, is een bekende nederlandse uitdrukking. Ik denk dat het belangrijk is om met zoveel mogelijk mensen aanwezig te zijn. Niet alleen om meer vreugde te ervaren, iets wat dan overigens vanzelf gebeurt, maar vooral ook om op die wijze tot uitdrukking te brengen dat we samen verantwoording willen dragen voor het werk van onze NBBJ.

Kom op, doe mee, praat mee en denk mee.

Het is zo gemakkelijk om aan de zijlijn te staan en af en toe wat kritische geluiden te laten horen.

Een bekend ervaringsgegeven is dat je pas volop plezier kunt beleven aan iets als je er ook volop actief aan mee doet. Ik zou zeggen: Kom het eens ervaren!

Nico Wever

### N.B.J.B. Zomervakanties: late beslissers moeten gaan uitkijken!

Het kan nog steeds: je aanmelden voor een

- \* tentenkamp op de Vinkenhof
  - \* zeilkamp in Friesland
  - \* internationaal kamp in Hongarije
  - \* avontuurlijke vakantie in de Ardennen
  - \* kinderkamp in Appelscha
- maar je moet wel gaan uitkijken!

We willen dit jaar al in een vrij vroeg stadium gaan beslissen of een aantal vakanties doorgaat of niet. Sommigen beginnen al aardig vol te raken. Voor anderen druppelen de aanmelding nog wat aarzeland binnen.

In beide gevallen is het zaak om de komende weken je gedachten te bepalen. Als het aan ons ligt weten we het al voor je. We hebben het immers al vaker gezegd: Een NBBJ-kamp moet je gewoon meemaken. Tenminste 1x in je leven (De rest volgt vanzelf).

Meer info (folders e.d.) op het jeugdburo.

Namens de kampcommissie,

Geert Jan Blanken

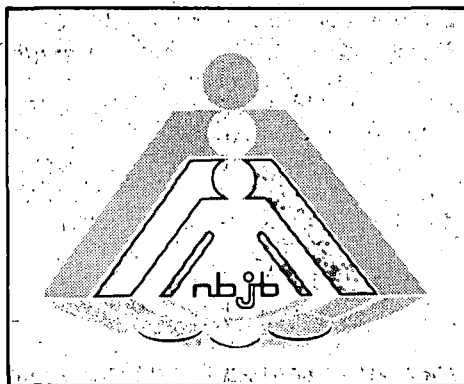
### Verslag weekend kinderwerk

Op 17-18 maart j.l. werd in Zeist het eerste gezamenlijke weekend voor leidinggevend en aan klub- en zondagschoolwerk gehouden. Een weekend dus dat nieuw was vanwege het 'voor het eerst samen een weekend houden', maar ook nieuw vanwege de plaats.

Zoals eerder afgesproken zouden we voortaan twee weekenden voor het kinderwerk organiseren, waarvan één in het midden van het land.

Naar de opkomst gekeken mochten we tevreden zijn. We waren met zo'n 40 mensen. Vooral de iets beperktere reistijd was een gegeven dat mensen uit Zuid en West Nederland zeker aansprak. Het blijkt echter opvallend dat zelfs als je dichterbij komt een behoorlijk aantal afdelingen nog niet aanwezig is. Jammer eigenlijk.

Het weekend zelf was gezellig, leerzaam en bemoedigend. Nadat op de vrijdagavond aan kennismaking was gedaan, werden we geïnformeerd over het nieuwe NBBJ-zendingsproject: 'Sleutelen aan Sierra Leone'. Het spreekt voor zich dat Felicity Nap, en zij niet alleen, ook dit jaar weer op jullie medewerking rekenen. Daarna hebben we samen wat liederen gezongen uit 'Zing een lied' die met Pasen, Hemelvaart en Pinksteren te maken hadden. Heel snel leer je zo wat nieuwe liedjes aan die het je mogelijk maken om ook eens wat anders te zingen dan het vaak zo gebruikelijke repertoire.



Op zaterdagmorgen begonnen we met een 'Stille Tijd' waarin al voordat er ontbeten kon worden gelezen moest worden. Het betrof hier de eerste twee hoofdstukken van het boek Johannes. Ieder voor zich las het gedeelte en nam tijd om daar eens verder over na te denken. Na het ontbijt deelden we onze ervaringen in groepjes van vier. Uiteindelijk moesten deze groepjes Job 1 + 2 uitwerken op papier zodat het een verhaal werd dat je aan kinderen kon vertellen. Een niet eenvoudige morgen. Job 1 + 2 kunnen nogal wat vragen oproepen.

Dat gebeurde dan ook. Maar juist dan is het goed te ervaren hoe belangrijk het is om ook samen hierover te praten.

Na een goede en heerlijke lunch ging het programma onmiddellijk verder met 4 workshops:

- werken met eierdozen
- werken met papieren bordjes
- de vertelling, hoofdzaak of bijzaak
- wat zijn buitenbeentjes?

Iedereen kon twee van de vier workshops bezoeken en daar behalve nieuwe ideeën opdoen ook weer eens nadenken over vaak toch wel herkenbare zaken.

We kunnen terugzien op een goed weekend en zien uit naar het weekend op 3-

4 november.

Nico Wever

### 10-11-12 maart Kaderweekend over 'Betrokkenheid'

De NBBJ organiseert al sinds jaar en dag kaderweekenden. Weekenden die bedoeld zijn voor mensen die actief betrokken zijn bij hun jeugdgroep. Maar wat is dat eigenlijk, betrokkenheid?

In deze tijd, waarin we 1001 zaken tegenkomen die onze aandacht vragen, lijkt de aarzeling om ergens echt bij betrokken te raken bij veel mensen steeds groter te worden.

Op het kaderweekend van 10-11-12 maart hebben we daar met zo'n 40 mensen eens over doorgedacht en doorgepraat. En we hebben het nodige beleefd wat ons iets leerde over hoe we vaak omgaan met onze gevoelens van betrokkenheid. Want - zo bleek - daar laten we ons al heel snel door leiden. Door positieve of negatieve gevoelens over iets of iemand stellen we ons al snel meer of minder betrokken op.

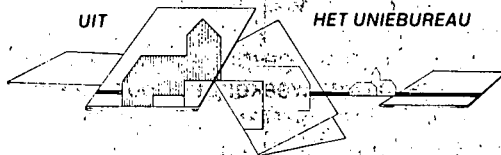
Toen we op vrijdagavond allemaal in auto's stapten met de mededeling dat er, in plaats van gezellig gezamenlijk op De Nieuwe Oorsprong, bij gastgezinnen moest worden geslapen in verband met een dubbele boeking, haakten een aantal mensen innerlijk al een beetje af, voelden ze zich al wat minder bij het weekend betrokken. Een half uurtje later, toen bleek dat het gastgezinverhaal een grap was en we weer vrolijk op DNO bij elkaar zaten, groeide de motivatie dan ook weer 'spontaan'.

Op zaterdagmorgen praatten we door over Gods betrokkenheid bij ons. Een betrokkenheid van een heel andere orde dan onze gevoelsmatige reacties. God kiest, vanuit Zijn Wezen, de liefde, voor ons.

Hij schiep de wereld die op Hem betrokken was, en Hij bleef bij ons betrokken. Hij bleef trouw waar wij afhaakten. Zoals Gods betrokkenheid niet vaag is, niet alleen maar een houding 'op afstand', maar heel concreet in de schepping en in Jezus Christus tot uitdrukking komt, zo moeten wij als we ervoor kiezen om bij iets betrokken te zijn, die keus concreet durven maken. Zaterdagmiddag's hebben we een aantal opdrachten uitgevoerd in Sneek en daarbij bleek tot wat voor gekke, moeilijke, ongewone dingen we in staat zijn als we elkaar helpen bij het uitvoeren van die taken. 's Avonds heeft ieder voor zich een taak/opdracht geformuleerd. Vanuit de konklusie dat gevoelens niet voldoende zijn, maar dat er voor echte betrokkenheid een keus nodig is, heeft iedereen een keus op papier gezet. Een keus die betrekking kan hebben op een jeugdgroep, op de gemeente of op God zelf. En vervolgens heeft iedereen zichzelf, vanuit die keus, een concrete taak gegeven.

vervolg op pag. 7





VERANTWOORDING van de ontvangen bijdragen en giften in de maand februari 1989.

### E.C.U.

Arnhem Zuid 289,24; Deventer 171,70; 's Gravenhage 625,-; Groningen Noord 232,81; Haarlem 326,40; Harlingen 236,-; Haulerwijk 405,05; Kampen 222,95; Leiden 660,41; Nieuw Weerdinge 135,15; Vroomshoop 205,-; Winschoten 198,70.

### C.v.d.O.

Arnhem Zuid 234,95; Assen 53,-; Deventer 165,15; 's Gravenhage 500,-; Groningen Noord 215,92; Haarlem 381,40; Haulerwijk 400,80; Kampen 206,78; Leiden 605,96; Nieuw Weerdinge 113,40; Vroomshoop 165,-; Winschoten 184,34; C., D. 25,-.

### U.Z.C.

Arnhem Zuid 483,23; Assen 23,60; Deventer 88,40; 's Gravenhage 1050,-;

Groningen Noord 389,12; Haarlem 521,65; Harlingen 258,20; Haulerwijk 660,05; Kampen 372,65; Klazienaveen 75,-; Leiden 1100,68; Lelystad 50,20; Stavoren 110,85; Winschoten 331,97; Zuidlaren 200,-; G.F.B., B. 135,-; A.W., H. 218,- (postzegels/kaarten); N.N., L. 30,-; W.M., A. 165,50 (postzegels); IJsselgewest 11.000,- (projekt); Zendingswerkgroep Groninger Bond 2.000,- (projekt); Gewest Z-O Drenthe 873,70 (projekt).

### N.B.J.B.

Arnhem Zuid 69,53; Assen 52,70; 's Gravenhage 150,-; Groningen Noord 56,03; Haulerwijk 110,21; Kampen 53,65; Lelystad 82,50; Winschoten 47,88; Zevenaar 158,75.

### U.B.S.

Arnhem Zuid 243,43; Alkmaar 96,80; 's Gravenhage 125,-; Groningen Noord 41,19; Haulerwijk 104,25; Kampen

39,45; Lelystad 63,30; Winschoten 35,11.

### Noodfonds

Arnhem Zuid 150,-; Assen 66,15; 's Gravenhage 360,-; Haulerwijk 175,75; Hengelo Venster 100,- (Armenië); Stavoren 118,65; Vroomshoop 50,-; Zevenaar 1047,55; C.J.V., H. 200,-; H.T.-S., D. 50,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; R.J.D., E. 25,-; S.V., M. 25,-; B.K., H. 25,-; H.G.N., A. 50,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-.

Alle gemeenten en andere gevers hartelijk dank voor uw bijdrage. Bijdragen voor het gezamenlijke werk kunnen overgemaakt worden op postgiro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, onder vermelding van de bestemming van de bijdrage.

Giften voor het Noodfonds kunnen eveneens worden overgemaakt op postgiro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten.

A. VAN DEN HOEF

## UIT DE GEMEENTEN

### Muntendam

De baptisten gemeente Muntendam is opgericht op 2 mei 1891, en hoopt dus DV in 1991 haar 100-jarig jubileum te vieren. Wellicht denkt u: het is nog maar 1989, dus dat duurt nog 2 jaar. Maar als je iets wilt organiseren, heb je veel dingen nodig. En moet je veel dingen regelen. Allereerst heb je een datum nodig: die is vastgelegd op 27 april 1991. Dus de oud-leden en oudvoorgangers kunnen deze datum vast noteren.

Als u nog oude foto's, kranteknipsels, leuke verhalen of i.d. hebt, die met onze gemeente te maken hebben, dan verzoek ik u die op te sturen naar onderstaand adres. Vergeet u dan niet uw naam erop te zetten i.v.m. terugsturen. Wij hopen dat u aan deze oproep gehoor wilt geven. Wilt u ook voor ons als gemeente en als commissie bidden want zonder hulp van God kunnen wij dit niet doen.

vervolg van pag. 6

Op de zondagmorgen hebben we onze betrokkenheid bij elkaar, bij onze jeugdgroepen en gemeenten, maar vooral God's betrokkenheid op ons met elkaar gevierd.

Natuurlijk heeft zo'n weekend z'n beperkingen. En ook moet blijken of de keuzes die je daar maakt doorwerken, of dat ze misschien alleen maar afhangen van de 'gevoelens' die zo'n weekend oproept.

Maar waardevol was het in ieder geval.

Hopende u eerst voldoende te hebben ingelicht, namens de commissie, W.L. Straat, Burg. Venemastraat 65, 9649 BB Muntendam: tel. 05987-26567.

### Leeuwarden

Wij hebben het paasfeest weer achter de rug, en wij kunnen terugzien op feestdagen.

Het waren in onze gemeente echte feestdagen.

Hadden wij op 12 maart een doopdienst, op de 1e paasdag hadden wij weer een doopdienst.

Er werden weer twee zusters en een broeder aan de gemeente toegevoegd. Ook deze drie mensen wilden door middel van de doop getuigenis afleggen van hun geloof. Tevens hadden wij in deze dienst de mederwerking van de "Lord's Moor Singers".

dat Hij is opgestaan.

De steen die voor het graf lag, is weggenomen en is een deur geworden naar het Leven.

Gezegend; betrokkenheid vergrotend. En als je zo'n weekend nog nooit, of al tijden niet meer, hebt meegemaakt, moet je maar eens uitproberen hoe zo iets bij jou overkomt. Als je actief betrokken bent bij jouw jeugdgroep, hebben we nog zo'n kaderweekend voor je in voorraad.

13-14-15 oktober, ergens in het midden van het land.

Je bent van harte welkom!

Geert Jan Blanken

Vrij mag elk tot God nu gaan, want Jezus neemt nog steeds de zondaars aan.

J. OOSTERVELD, sekretaris

### GEWESTELIJKE VOORJAARS-CONFERENTIE

Te houden op zaterdag 15 april 1989 in het gebouw van de Baptisten Gemeente te Borne, Twijnerstraat 6.

Aanvang 10.00 uur, maar omstreeks 9.30 uur staat de koffie voor u klaar.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening door de voorzitter ds. P. Wijchers.
2. Mededelingen.
3. Jaarverslag van het gewestelijk bestuur.
4. Financiële jaarverslag.
5. Pauze
6. Inleiding door ds. Wijchers.
7. Bespreking n.a.v. de inleiding.
8. Rondvraag.
9. Sluiting (om ca. 12.30 uur).

Na de sluiting is er gelegenheid tot het nuttigen van een kop soep, en de meegebrachte boterhammen.

A.H. MOL

#### DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

#### Redactie:

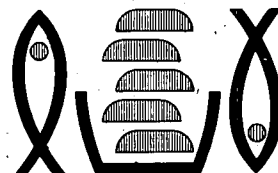
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

#### Waarnemend eindredakteur:

Ds: H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

#### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## Luuk en Janny Nieman

hopen D.V. 8 mei 1989 de dag te vieren dat we 25 jaar getrouwd zijn en samen in het pastoraat staan.

Ter gelegenheid hiervan nodigen wij u uit voor een receptie op zaterdag 6 mei van 15.00 tot 17.00 uur in Partycentrum 't Slag, Sandelingplein 20, 3075 AG Rotterdam.

*Psalm 37:4,5*

Krommenoord 16  
3079 ZT Rotterdam  
Tel. 010-4830154

In volle zekerheids des geloofs heeft  
de Here thuisgehaald onze zuster

**Geertje Riksten-Bos**

in de leeftijd van 86 jaar

31 maart 1989

Baptistengemeente Deventer

Na een langdurige ziekte is door haar  
Heer thuisgehaald onze zuster

**Elizabeth Klijnsma**  
weduwe van Pieter Kroeze

op de leeftijd van 59 jaar

Baptistengemeente Emmen

## Hoe maak je een woestijn?

Dat is helemaal geen koud kunstje!

In de eerste plaats heb je er zon voor nodig.

In de tweede plaats moet je alle water weren.

De rest gaat vanzelf.

Wie alleen maar zonneshijn wil in zijn leven, heeft één van de voorwaarden te pakken om van zijn leven een woestijn te maken.

Wie niet tegen de stroom wil oproeien, wie bang is voor natte voeten, die heeft de tweede voorwaarde ook in handen.

Het moet duidelijk zijn dat we ons leven - evenmin de gemeente en evenmin ons geestelijk leven - hebben ontvangen om er een woestijn van te maken.

Voor een vruchtbaar leven is een afwisseling van licht en donker, en een gepaste hoeveelheid water nodig.

P.

## Gouden bergen

Verliefden schijnen elkaar nog steeds gouden bergen te beloven. Van mij mag het.

Zoiets gebeurt niet alleen in de jeugd, zoiets gebeurt ook bij mensen die al een stuk van het leven achter zich hebben. En die weer opnieuw beginnen. Ieder weet dat gouden bergen alleen in de fantasie bestaan. Maar toch... ze spelen een rol. Beloften worden voor vol aangezien (wat moet je er ook anders mee?).

Voor de handhaving van goede verstandhoudingen - met name ook in intieme relaties in huwelijk, gezin, gemeente - is het beter de gouden bergen te vergeten en elke dag een korreltje (naasten)liefde te schenken aan de ander. Want wie elke dag een korreltje naastenliefde schenkt, geeft in de loop van het leven toch een aardig bergje. Of niet soms?

P.

## MEDEDELINGEN

Penningmeester van de baptistengemeente te Leeuwarden is br. H. Steenstra, Fioringras 82, 8935 BV Leeuwarden; tel. 058-882857.

Sekretaris van de baptistengemeente te Deventer is br. R. Verdoes, P. Reicholtstraat 21, 7429 AT Colmschate, tel. 05700-50865.

Sekretaris van de baptistengemeente te Zutphen is thans: H.H.J. Kroes, Braamkamp 140, 7206 HG Zutphen, tel. 05750-22503.

De gemeente te Leeuwarden beveelt voor plaatsing op de sprekerslijst aan: J. de Boer, G. Terborchstraat 39, 8932 MB Leeuwarden, tel. 058-137070.

Komf. vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl. Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.

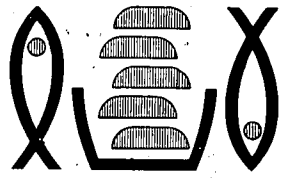
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Het goede is de vijand van het beste

B. LOUWERSE

Kent u ook mensen in uw omgeving, die vinden dat u dit of dát zou moeten doen. Als voorganger ben je verplicht een heleboel dingen te doen omdat anderen vinden dat je ze moet doen. Het is zinvol.

Ik bezoek het convent van plaatselijke pastores. Op het klein-convent' ontmoet ik de collega's uit één wijk. Ook wordt ik geacht de ontmoeting van baptistenvoorgangers uit de regio aandacht te geven. Het lid zijn van de Lions, geeft mij de nodige contacten, die wel eens van pas kunnen komen. Een beetje voorganger is voorzitter van twee of drie christelijke organisaties. Jubilerende collega's, diverse recepties en de heropening van de gerestaureerde christelijke basisschool in je plaats, moeten zeker aandacht hebben. Natuurlijk kom ik er niet onderuit om diverse thema-dagen en studie-congressen en de daaruit voortvloeiende praat-avonden te bezoeken om bij te blijven met de actuele themata.

Al met al vullen anderen mijn agenda in. Tot ver na de opname der gemeente (!) staan er vele goede, zinvolle, interessante activiteiten op mijn lange-termijn-planner. Mensen houden mij aardig bezig. U hebt waarschijnlijk een andere lijst van activiteiten. Maar bent u ook zo druk bezig op uw manier? Je kan jaren bezig zijn met goede dingen.

Ik heb in mijn leven een grote ontdekking gedaan. Ik ben er achter gekomen dat het goede de vijand is van het beste. Wij kunnen zo verrukt zijn over goede dingen, dat wij niet meer op weg gaan om het beste te vinden. Deze ontdekking brengt mij regelmatig bij de vragen: waarom doe ik dit? Wat levert dit op? Mensen vinden dit wel zinvol, maar vraagt God dit van mij?

Ik ben het eigendom van Jezus Christus. Hij heeft mij talenten gegeven. Hij heeft een plan met mijn leven. Hij handelt soms tegen elke menselijke logica in. Hij is degene die straks rekenschap vraagt van wat ik deed met Zijn opdracht. Het is voor mij al een hele worsteling om erachter te komen wat Gods wil voor mijn leven is. Anderen kunnen zeker niet weten wat God van mij vraagt. Niemand kan u of mij zeggen, wat wij eigenlijk zouden moeten doen.

Het beste doen; dat is staan en handelen in het centrum van Gods wil. Datgene doen waarbij wij in volkomen harmonie zijn met Gods plan voor ons leven. Wat de gemeente betreft kunnen wij ons aardig overvoeren met activiteiten. Zijn al die activiteiten erop gericht om het plan dat God met de gemeente heeft te verwezenlijken? De gemeente heeft de opdracht haar leden tot ware discipelen te maken, door hen te trainen en te onderwijzen.

Ook heeft de gemeente de taak de niet-christen met het evangelie te bereiken. Beantwoorden alle gemeenten aan dit doel? Hoeveel evangelisatiewerkgroepen PRATEN jaren over evangelisatie, zonder erop uit te gaan?

Als zondag in alle gemeenten een oproep wordt gedaan om een getuigenis te geven wat Christus voor u betekent, in hoeveel gemeenten valt er dan een pijnlijke stilte? Hoeveel onder ons zijn in staat om iemand tot Jezus te leiden en die ander een jaar lang te helpen in Christus te groeien? Zo zijn er wel meer dingen te noemen.

Terwille van het beste zal er bereidheid moeten zijn om een streep te zetten door veel van het goede. Er moet weer ruimte komen in onze agenda.

Veel 'goede' dingen zijn gericht op PRATEN. Maar het Koninkrijk bestaat niet in woorden maar in KRACHT; heilzame, heelmakende, bevrijdende en vergevende kracht. Als u mij nu binnenkort mist op het etentje van de Lions of als ik niet handel zoals u vindt dat ik zou moeten handelen, dan weet u hoe dat komt...

### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken  
Benauwend milieu

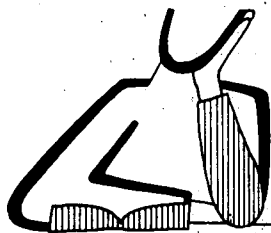
Pag. 3  
Stille tijd

Pag. 4 en 5  
175 jaar NBG en wat daar bijhoort

Pag. 6  
Gastschrijver over Jezus

Pag. 7  
Wetenswaardig allerlei

## EVEN NADENKEN MET....



H. Ploeger

### Een onvergankelijke zaligspreking

Die is te vinden in Johannes 20:29 "Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven". Ze werd door de verrezen Heer uitgesproken aan het adres van de elf apostelen. Met name aan het adres van Thomas. Die gaat door de christenheid als "ongelovige Thomas".

Maar die uitdrukking is een miskenning van de ware situatie.

Thomas heeft als geen ander begrepen waarom het ging - en gaat - bij de opstanding van de Man van smarten die hij op zeker moment zijn vertrouwen had geschonken. In de omgang met Jezus van Nazareth kwam het Thomas steeds duidelijker voor ogen te staan: deze Man is de Messias. De beloofde redder. Deze, en niemand anders. Maar deze dan ook helemaal.

Dan komt er dat onverwachte: deze Jezus wordt opgehangen. En sterft. En de hemel antwoordt alleen met duisternis. Maar niet met een enorme explosie van wat dan ook waardoor de Joodse leidlieden en de Romeinse bezetters het veld moeten ruimen. Neen, als een lam liet Jezus zich ter slachting leiden

(zo zei de Schrift dat ook al).

Dat de doden zouden opstaan in de dag van het oordeel, dat was algemeen aanvaard geloofsgoed. Wie dat niet aanvaardde - b.v. de Sadduceeën - moest zich dan ook wel apart organiseren om te voorkomen met de rest van de Joodse bevolking op één hoop geworpen te worden. Joodzijn betekende: geloven in de opstanding van het vlees. Dat was meer en dat was anders dan wat b.v. de Grieken geloofden, iets van een onsterfelijke ziel, die ergens een veilig plekje zou vinden, voor eeuwig.

Met zijn woorden: "Indien ik in zijn handen niet zie, het teken der nagels en mijn vingers niet steek in de plaats der nagels en mijn hand niet steek in zijn zijde, zal ik geenszins geloven" (Joh. 20:25), heeft Thomas de kern van zijn aarzeling prijs gegeven. Het ging er niet om of iemand uit de doden was opgewekt, maar of Jezus was opgewekt. Jezus van Nazareth, een man met een lange voorgeschiedenis. Jezus van Nazareth, niet door ieder erkend als Messias, maar door de

machthebbers juist verworpen. En aan een kruis genageld. Dus als een door God vervloekte openlijk tentoongesteld. Is deze Jezus opgewekt?

Kijk, als dat waar is, dan is er méér waar. Dan is het ook waar, dat Jezus niet een door God vervloekte opstandeling en godslasteraar was. Want iemand uit de doden opwekken, dat kan God alleen. Dan is het ook waar dat God nog steeds achter Jezus staat, nog steeds vóór Hem is. Dan is Jezus inderdaad de Messias, de redder der wereld, Heiland der verlorenen.

De zaligspreking gaat veel verder dan het geloof in de opstanding zalig te prijzen. Het gaat om de opstanding van Jezus van Nazareth, de Christus Gods. Als zijn opstanding waar is, dan is de vergeving der zonden waar. Dan is het koninkrijk Gods waar. Dan is het koninkrijk van God waar.

Aan dat geloof ligt een persoonlijke ontmoeting ten grondslag. Die ontmoeting doet je als mens uitroepen: Mijn Heer, mijn God.

## De aarde bewerken en bewaren

### GOD SLOOT C.A.O. MET DE MENS

B. LOUWERSE

"Wij hebben niet alleen een woord voor de wereld, maar ook zorg om de wereld. De mens kreeg bij de schepping de opdracht mee om de aarde te bewerken én te bewaren. In onze C.A.O. is sprake van bewaren, niet van 'grote-uitverkoop' houden". Dit zei ds. Y. Horjus, zaterdag 1 april j.l. te Dordrecht op de studiedag over de heilheid der schepping.

Uitgaande van het Bijbelgedeelte uit Hosea 4:1-6 sprak ds. Horjus over het thema "Rentmeester of meesterventer". Hij sprak over de collectieve schuld van de westerse wereld en het mede schuldig zijn van de christenen aan de verloedering van de aarde. "Wij zingen: hier beneden is het niet..., maar de stille getuigen in en rondom ons huis bewijzen het tegendeel: Wij vinden het best wel aardig op aarde", hield hij de 76 toehoorders voor.

"Het ging Hosea om de samenhang in de schepping. 2600 jaar voor het gebruik van plastic, chemicaliën etc. verzag Hosea al een milieuramp! Het is vooral een religieus probleem. In de bijbel is God - schepping - mens een een-

heid. Er is een fundamentele bekering nodig, voordat het verandert met de natuur", aldus de nieuwe docent aan ons baptistenseminarium.

Eerder op de dag had ds. J. v.d. Poll - Stapert op indringende en overtuigende wijze aangetoond hoe ernstig de milieucrisis wel is. Zij refereerde aan de kersttoespraak van Koningin Beatrix en gaf de aanwezigen het nodige cijfermateriaal en de informatie betreffende grondstoffen, mestoverschot, ozonlaag etc. "Sommigen hopen bij de nieuwe technologie oplossingen te vinden, maar elke nieuwe oplossing heeft ook nadelige gevolgen voor de natuur". Zij doelde o.a. op de catalysator, mestinjectie en schonere (kern)energie. "De

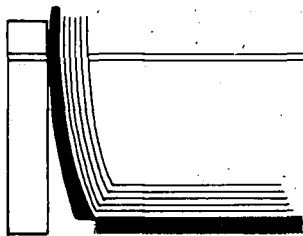
nieuwe technologie blijft grondstoffen 'vreten' ten koste van de derde wereld", aldus de spreekster.

Net als ds. Horjus sprak zij over het rentmeesterschap en de schuld, die de mens tegenover God en zijn schepping heeft. Wij hebben de aarde wel bewerkt, maar niet bewaard". Zij hield de toehoorders voor, dat de politiek het probleem versmald heeft tot een financieel probleem, en dat vanwege de tegenstrijdige belangen het milieu wordt genegeerd.

Na deze inleiding nam (echtgenoot) drs. E. v.d. Poll de microfoon over en liet de aanwezigen na een 'milieutest' in kleine groepjes worstelen met enkele vragen. Op de stelling: "Christenen zijn, vanwege de rentmeesterschaps-gedachte, meer dan anderen bereid OFFERS te brengen terwille van het milieu", kwam in elke groep het antwoord, dat de meesten niet bereid zijn tot een offer. Bij de stelling: "Het autobezit kan en moet met de helft verminderd worden", maakten de meesten een verschil tussen autobezit en autogebruik. Ook christenen zeggen dus: "kom niet aan mijn auto!"

Later in de middag vond een levendige

vervolg op pag. 3



## Haal meer uit uw stille tijd.

Hebt u ook wel eens de ervaring, dat u na het lezen van een bijbelgedeelte wat onbevredigd uw Bijbel dichtslaat? U voelt wel aan dat er veel meer in dit gedeelte zit dan u eruit haalt, maar het lukt u niet. Deze ervaring is niet eenmalig. Het verkleint soms de animo om de volgende dag weer de Bijbel ter hand te nemen. Stille tijd houden (de Heer door Zijn Woord tot ons laten spreken en wij in gebed ons uitspreken tot Hem) lijkt bij tijd en wijle meer op het nuttigen van een droge boterham dan een weldadige perzik. Om u te helpen wat meer uit een bijbelgedeelte op te diepen heb ik een aantal vragen opgesteld. Deze kunt u gebruiken bij elk bijbelgedeelte, hoewel dan sommige vragen niet geheel van toepassing zijn. Probeer u dit weekend deze vragen eens uit op een bijbelgedeelte. Als deze manier van omgaan met de Bijbel u bevalt kunt u de vragen uitknippen en bewaren om er dagelijks profijt van te hebben. Veel succes.

### A. Stel de volgende vragen

1. Wie spelen een rol in dit bijbelgedeelte?
2. Wat gebeurde er of wat werd er gezegd?
3. Waar en/of wanneer vond dit plaats?
4. Waarom gebeurde dit?
5. Wat valt u het meest op in dit gedeelte?

### B. Let speciaal op

- a. Een belangrijke uitspraak of sleutelwoord
- b. Een opdracht waaraan u moet gehoorzamen
- c. Een waarschuwing, die u ter harte

moet nemen

- d. Een belofte, waar u aanspraak op mag maken
- e. Het grotere verband, waar dit gedeelte deel van uitmaakt
- f. Een les, die u moet leren.

### C. Wat leert dit gedeelte

1. Over mijn verhouding met de Heer
2. Over mijn verhouding met de medemens.

### D. Hoe zegt u het met eigen woorden

- a. Zoek de meest belangrijke zin (-nen) op en probeer deze met eigen woorden op te schrijven


- b. Zoek de moeilijke woorden op uit dit gedeelte, en zet er een ander woord voor in de plaats.

### E. Onderbouwing vanuit de Schrift

Probeer teksten of gedeelten elders in de Bijbel te vinden, die meer licht kunnen werpen op dit stuk.

### F. Wat doet u ermee

1. Pas dit gedeelte toe op uw eigen leven
2. Onderneem stappen om dit te realiseren.

Knip uit 

## Wederkerigheid

Lijdt de kerk aan de zonden der wereld? Lijdt de wereld aan de zonden der kerk? Misschien is het laatste erger dan het eerste. Het eerste kan genezend werken. Het laatste werkt dodelijk.

vervolg van pag. 2

forum-discussie plaats, waar de drie sprekers, prof. dr. J. Sussenbach en de arts dr. H. Oprel antwoorden formuleerden op de gestelde vragen.

Dat praten over het milieu makkelijker gaat dan handelen ten goede van het milieu bleek in de pauze, toen de vele wegwerpbekertjes en soeplepels gretig aftrek vonden en menig aanwezige de boterhammetjes in plastic zakjes mee bleek genomen te hebben.

Tot slot nog een praktisch advies van mevr. v.d. Poll: "Als u iets koopt moet u zich bewust afvragen a. is het wel nodig b. is het duurzaam, c. veroorzaakt ik afval, d. bepaalde goederen delen, e. wat zit erin en waar komt het vandaan". De Werkmap (f 5,-) is via het Unie-Bureau te verkrijgen.

## Of uit de lengte of uit de breedte

Dat zeggen mensen nogal eens. Ze hebben gelijk. Het komt uit de lengte of uit de breedte, maar ergens moet het vandaan komen. Ik denk dat de uitdrukking afkomstig is uit de wereld van de tricotage. In een net zit rek. Dat is ingebakken in het systeem. Zou een net van stalen platen zijn, je zou er weinig aan kunnen veranderen. Maar nu is een net van touw gemaakt, en zitten er mazen in. Je kunt de lengte verlengen, maar dat gaat ten koste van de breedte. Maak je de breedte breder dan gaat het ten koste van de lengte. Zo simpel is dat.

Iemand schreef eens: er zou een luidspreker voor de stem van het geweten moeten worden uitgevonden. Er stond niet bij wie die stem zou moeten horen. Laten we de twee mogelijkheden nader bezien. De eerste is deze: de mens met het sprekende geweten moet zelf de stem van het geweten kunnen horen. Als de mens niet hoort, zet dan

een luidspreker in opdat de stem van het geweten schreeuwe.

Het kan ook zijn dat ik als medemens de stem van het geweten van mijn naaste moet horen. Als ik die stem niet hoor, zou die aangesloten moeten worden op een luidspreker, zodat ik de stem wel moet horen.

Laten we zeggen: dit is de lengte: De stem van het geweten versterken.

De breedte is dan dat ik - als de stem van het geweten versterkt wordt - mijn "gehoorapparaat" op een lager toontje kan zetten. Wat is dan het effect van de gewetenluidspreker?

Met andere woorden: het verstaan van elkaar hangt af van onze bereidheid om te luisteren. Het verstaan is niet afhankelijk van de stemsterkte van de ander, noch van de afstelling van het gehoorapparaat. Als het niet uit de "lengte" kan komen, komt het ook niet uit de "breedte". Het zal uit de Hoogte moeten komen.

# 175 jaar N.B.G.

*De geschiedenis van de bijbelgenootschappen in het algemeen begint bij Mary Jones, het meisje uit Wales. Mary had zes jaar lang gespaard voor een Bijbel en om die te verkrijgen liep ze, 16 jaar oud, van haar woonplaats Llanfihangel naar Bala, een afstand van 45 kilometer. Daar woonde een dominee bij wie ze de Bijbel hoopte te kopen, maar hij kon haar alleen maar "nee" verkopen.*

*Uiteindelijk gaf hij haar het exemplaar dat hij een ander had beloofd.*

*Dit voorval leidde binnen vier jaar tot de oprichting van het Britse Bijbelgenootschap.*

Het N(ederlands) B(ijbel) G(enootschap) werd in 1814 opgericht en viert dit jaar haar 175-jarig bestaan. Volgens de statuten van het NBG moeten afdelingsbesturen gevormd worden. In de praktijk ontstaan ook werkgroepen, die minder formeel georganiseerd zijn. In kleinere plaatsen wordt het NBG soms vertegenwoordigd door één man of vrouw, de 'consul'.

De plaatselijke besturen uit eenzelfde regio ontmoeten elkaar meestal eenmaal per jaar. De taken voor een bepaald seizoen komen dan aan de orde en - wat zeer belangrijk is - men helpt elkaar met ideeën en ervaringen. Vertegenwoordigers uit de afdelingen vormen samen het provinciaal hoofdafdelingsbestuur. De voorzitter daarvan is lid van het Algemeen Bestuur. Vrijwilligers uit de leden zetten zich in voor allerlei activiteiten, zoals organiseren van NBG-tentoonstellingen, doorgeven van nieuws over de Bijbel aan de plaatselijke pers, ledenwerven, aanvragen van kerkcollectes, verspreiden van affiches, verkopen van Bijbels en andere NBG-uitgaven. Zij worden geassisteerd door vijf medewerkers van de NBG-buitendienst, de districtssecretarissen.

De Bijbel moet in duizenden talen vertaald worden. Een gigantische taak, die het NBG niet alleen kan doen en die daarom samenwerkt met andere bijbelgenootschappen in de Wereldbond van Bijbelgenootschappen. Het NBG is zelfstandig. De leden bepalen het beleid, zoals de besteding van de ontvangen contributies en giften. De bestuursleden komen uit verschillende kerken en geloofsgemeenschappen. 'Een voortreffelijke interkerkelijke samenwerking', wordt soms opgemerkt. Het NBG ziet zijn activiteiten sterk verbonden met zending en werelddiakonaat. De Bijbel in de eigen taal is zeer belangrijk voor de opbouw van de kerken. Naast het internationale werk wil het NBG graag alle kerken en geloofsgemeenschappen in Nederland van dienst zijn. Het streeft ernaar het bijbelgebruik in Nederland te bevorderen. De Bijbel moet worden vertaald, uitgegeven en verspreid. Er moeten financiële bijdragen komen, zodat christenen in arme landen een Bijbel in hun eigen taal kunnen kopen. Vierduizend vrijwilligers, vierhonderdduizend leden of giftgevers en anderen werken mee om dat doel te bereiken, samen met de vaste medewerkers.

Het NBG streeft naar zo getrouw mogelijke bijbelvertalingen uit de grondteksten. De Bijbel is het boek van het oude Israël en de eerste christelijke gemeenten.

De Bijbel kent twee delen: het oude testament en het nieuwe testament. Het oude testament is vrijwel geheel geschreven in het Hebreeuws, de taal die de Israëlieten spraken. Het nieuwe testament is in het Grieks geschreven, de voertaal in de Romeinse tijd. Originele handschriften zijn tot nu toe niet gevonden, wel kopieën. De bijbelgenootschappen geven de tekst van het oude en nieuwe testament zo goed mogelijk uit op grond van de beschikbare manuscripten. Deze uitgaven vormen de basis van de vertalingen, die door of onder verantwoordelijkheid van het NBG of de Wereldbond worden uitgegeven.

Nederland beschikt reeds eeuwen over bijbelvertalingen. Waarom wordt 'vertalen' dan och als eerste activiteit in de statuten van het NBG genoemd en waarom heeft het NBG een aparte afdeling 'vertalen'? Omdat een levende taal zoals het Nederlands aan wijzingen onderhevig is. Daardoor is herziening van bestaande vertalingen noodzakelijk. Soms wordt een geheel nieuwe vertaling gemaakt, wanneer de kloof tussen de taal van vroeger en die van nu te groot geworden is.

Ook worden vertalingen voor speciale groepen gemaakt, zoals voor kinderen en verstandelijk gehandicapten.

Het NBG treedt zelf als uitgever op, waarbij het streeft naar een gezond, zakelijk beleid. Alleen uitgaven voor duidelijk bepaalde groepen kunnen uit de contributies gesubsidieerd worden. Het NBG geeft vanaf 1817 tot op heden de 'Statenvertaling' uit. De vertaling 1951 van het NBG wordt in vele Nederlandse kerken iedere zondag gebruikt. Aan deze vertaling werd gewerkt tussen 1925 en 1951, met onderbreking tijdens de Tweede Wereldoorlog. Andere NBG-uitgaven zijn: \* de Groot Nieuws Bijbel, een vertaling in omgangstaal, uitgegeven in samenwerking met de Katholieke Bijbelstichting; \* de Bijbel in het Fries; \* de serie 'Wat de Bijbel ons vertelt' voor verstandelijk gehandicapten en kinderen; \* 'Vertalingen om voor te lezen', uitgegeven op verzoek van de Societas Hebraica Amstelodamensis; \* hulpmiddelen, uitgaven die de afstand tussen Bijbel en lezer willen overbruggen.

Verspreiding van Bijbels ter verbreiding van het Evangelie staat hoog in het NBG-vaandel. De activiteiten van de vele vrijwilligers op dit terrein zijn dus belangrijk. Zij vragen aandacht voor 'het Woord' door middel van kleine exposities met NBG-uitgaven, de zgn. boekentafels, of met het 'Rijgend Bijbelhuis', de NBG-tentoonstellingsauto. Het grootste deel van de verkoop van NBG-uitgaven vindt plaats door de boekhandel, waaronder de zgn. evangelische boekhandelaren.

Ook scholen zijn gewaardeerde NBG-relaties. Veel NBG-uitgaven worden op school gebruikt of als afscheidsgeschenk aan leerlingen meegegeven. Dit alles valt onder de verantwoordelijkheid van de afdeling 'Verspreiden' waartoe ook een eigen boekhandel behoort. Bijbeluitgaven in ongeveer 100 talen zijn uit voorraad of op korte termijn door 'Haarlem' leverbaar. Het NBG treedt op als importeur voor de collega-bijbelgenootschappen. Deze geven ook vele wetenschappelijke werken uit zoals Novum Testamentum Graece van Nestlé-Aland. Met dit brede programma bezoeken NBG-vertegenwoordigers de boekhandels en de scholen door het gehele land, waarbij tevens enkele uitgaven van andere christelijke organisaties aangeboden worden. Het NBG verzendt vele Bijbels naar Suriname en de Nederlandse Antillen. En naar Nederlanders in het buitenland.

Sinds kort is er een tijdelijke tentoonstelling in verband met het 175-jarig bestaan van het Nederlands Bijbel Genootschap. Deze tentoonstelling heet: 'Binnen ieders bereik' en loopt tot 13 augustus a.s. in het Bijbels Museum aan de Herengracht 366 te Amsterdam.

Het verhaal van Mary Jones gaat verder, ook in onze tijd. Dit jaar verschijnt de zgn. STARTBIJBEL, die is bedoeld voor de jongeren van 9 tot 12 jaar. De Startbijbel onderscheidt zich van de bekende kinderbijbels doordat ze het verhaal niet in eigen woorden navertelt, maar passages uit de Bijbel rechtstreeks weergeeft in een heel eenvoudige taal.

NBG.... de moeite waard. Bijbels Museum: een bezoek waard!

KMG



# Rondom Jezus

G.H.W. Pflaum

In mijn (voorlopig) laatste bijdrage voor "De Christen" wil ik graag iets vertellen over de grootheid van Jezus Christus en onze onmacht Hem te omvatten. Ik doe dat weer vanuit de context van het gesprek met Israël. Je kunt in dit gesprek niet om vragen heen: "Wie is Jezus? Is Hij de beloofde Messias? Moet de Messias nog komen?" Men leert de argumenten kennen die de synagoge aanvoert om aan te tonen dat Jezus van Nazareth de beloofde Messias beslist **niet** zijn kan. Vooral voor mensen die deze argumenten nog nooit gehoord hebben kunnen ze zo overtuigend zijn dat hun geloof in Jezus als Gods Zoon en Messias aan het wankelen komt. Wij mogen het aantal christenen niet onderschatten dat na een studie van het jodendom de weg naar de synagoge inslaat. In dat geval is men of consequent en gaat men over tot het jodendom, of men blijft binnen de christelijke kerk en legt steeds meer joodse maatstaven aan bij de beoordeling van de boodschap van het Nieuwe Testament.

Enerzijds is dat een reactie op het verleden. De kerkvaders uit de eerste eeuwen van het christendom konden het zo moeilijk verkroppen dat het joodse volk in meerderheid Jezus had afgewezen dat men zich met alle macht ging afzetten tegen de joden. Jezus werd "losgepeld" uit zijn volk; het was immers op den duur niet te verteren dat de Heiland bij zulk een "veracht ras" behoorde. De Mensenzoon mocht van alles zijn, zolang Hij maar geen Jood was!

## Jezus, de Jood

Heel wat theologen zien tegenwoordig in, dat je Jezus pas ten volle kunt begrijpen vanuit zijn joodse achtergrond. Voor zover we weten is de Heer het bijbelse Israël nooit uitgeweest. Daar zag

Hij ook zijn opdracht: "Ik ben slechts gezonden tot de verloren schapen van het huis Israëls" (Matth. 15:24). Onze hedendaagse studie over het jodisme en de Talmud hebben ons de wereld om Jezus heen veel beter doen begrijpen dan ooit tevoren, ja ze hebben belangrijk bijgedragen tot een beter leren verstaan van de Heiland zelf. Hiervoor mogen we dankbaar zijn. Minder blij kunnen we echter zijn als christelijke theologen de maatstaven van de synagoge over gaan nemen om Jezus te beoordelen. Jezus wordt dan een "gedreven Farizeeër" of een "eschatologische vrijheidsstrijder"; op zijn best een rabbijn die in feite niets nieuws te zeggen had. Jaren geleden zei David Flusser reeds dat hij de indruk had dat niet weinig christelijke theologen die hij ontmoette, verlegen waren met de persoon van Jezus, "het lijkt soms wel of ze zich voor Hem schamen". Dat men, op zijn zachtst gezegd, ook heel vreemd omgaat met het Nieuwe Testament, is begrijpelijk.

Wanneer dit heel andere dingen over Jezus zegt dan in het jodendom gebruikelijk is, laat men de betreffende teksten niet aan het woord, of men legt uit dat het de visie was van de jonge gemeente op Jezus.

Ik ben er van overtuigd dat dit een heilloze weg is, waarmee we niemand een dienstbewijzen.

## Jezus, de Heer!

Het Nieuwe Testament geeft ons de berichtgeving over Jezus. Laten wij, om te beginnen, die berichtgeving serieus nemen.

De mensen die de woorden van het Nieuwe Testament te boek stelden geloofden op zijn minst wat ze zelf neerschreven! (We laten hier de inspiratie buiten beschouwing). Zij schreven over

een man, geboren uit een joodse moeder, zijnde uit het geslacht van David, levende en werkende in Israël. Zij waren ervan overtuigd dat Hij de beloofde Messias was en dat Hij de uiteindelijke koning Israëls zou zijn. Maar zijn wonderen en vooral zijn opstanding plaatsten Hem buiten het kader van de gewone mensen. Zijn dood was voor hen niet het tragisch sterven van een mislukte revolutionair, maar het door God geplande zoenoffer tot vergeving van veler zonde. Wie trouwens beweert dat Jezus niets nieuws heeft verkondigd vergeet al die uitspraken die met zichzelf te maken hebben. Nooit heeft een joodse leraar over zichzelf die woorden gesproken die Jezus op zichzelf toepaste. Of de raad die Hij sommigen gaf, bijvoorbeeld de rijke jongeling (Luc. 18:22). Jezus geeft het levende water (Joh. 7:37) niet alleen aan Joden, maar ook aan Samaritanen (Joh. 4:10-14).

Hij stilt de "dorst" van een ieder die tot Hem komt. Ook voor een Hindoe of een Boeddhist is dit een heel verstaanbaar beeld. Dat kan ook niet anders als Jezus de diepste levensvervulling van elk mens op aarde is. Met alle nadruk op het joodse van de Heer mogen we niet vergeten dat Hij door mensen van alle volken, rassen en culturen verstaan wordt.

Toch was het nodig dat de theologie Jezus weer heeft leren zien als de Jood bij uitstek, die Hij is. Deze visie zal nog vele jaren rijke vruchten voor prediking en onderricht in de gemeente voortbrengen.

Het is echter noodlottig wanneer men de Heer wil reduceren tot een gewone joodse man (zij het misschien met bijzondere gaven) die een kind van zijn tijd en omgeving was.

## Met de neus op de feiten gedrukt

Dat worden jonge honden, jonge katten als ze nog niet zindelijk zijn. Mensen worden op een andere wijze met de neus op de feiten gedrukt. Ziet u het voor u? Maar het verschil tussen een jonge hond en een mens - in die situatie dus - is dat de feiten voor het hondje een reuk hebben, maar cijfers hebben geen reuk. Die moet je lezen. Maar hoe kun je cijfers lezen waar je met de neus op gedrukt bent?

Misschien moeten mensen wat minder met de neus op de cijfers gedrukt worden. Misschien moeten mensen wat meer om zich heen leren zien om de betekenis van de cijfers te ontdekken. Zure regen leer je niet kennen door cijfers, maar wel door een bos door te wandelen. Miljoenen tonnen afval "Zie" je als je de vuilverbranding ruikt. Dat 1 op de 20 Nederlanders problemen heeft met (z'n) alcoholgebruik, dat zie je beter als

je naar mensen kijkt. Dat één op de drie huwelijke strandt, ... de betekenis daarvan moet je niet lezen, maar zien. Dat er 600.000 baanlozen zijn, dat merk je pas echt als je met één van hen een tijd optrekt. Enzovoort, en zo verder. Nee, met de neus op de feiten gedrukt worden, lost niets op. Mensen moeten de cijfers, de feiten onder ogen zien.

## Uit de oude doos

Op donderdag 25 april 1929 - dus 60 jaar geleden - kregen de baptisten voor de eerste keer de gelegenheid een 2-uur durende evangeliesatiedienst via de radio uit te zenden.

De uitzending vond plaats vanuit het kerkgebouw van de gemeente te Groningen, Meeuwerderweg. De plaatselijke voorganger, ds. J. Louw, leidde de dienst. Het zangkoor van de gemeente "De Lofstem" onder leiding van A. Bos, werkte mee met de liederen: Ontwaakt gij die slaapt; Troost; Naar huis; De nieuwe hemel. Het orgel werd bespeeld door Joh. Bos.

Hoe vul je twee uren? De gemeente had twee voorgangers uitgenodigd te komen spreken. Ds. J.W. Weenink, voorganger te Stadskanaal, sprak over "Christus onze vrede". Ds. K. Reiling, voorganger te Nieuw Weerdinge had als onderwerp: Christus onze vreugde. De plaatselijke voorganger sprak een slotwoord.

Natuurlijk zong de verzamelde gemeente en haar vrienden ook. Men begon met "Daar ruist langs de wolken" (hoe kon het ook anders?). Vervolgens "Heer, ik hoor van rijke zegen", "Jezus, Dien mijn ziel bemint", "Prijs den Heer met blijde galmen" en tot slot "Dankt, dankt nu allen God".

Op de pagina's 4 en 5 van ons weekblad d.d. 12-4-29 werden de lezers ingelicht over deze geweldige gebeurtenis. Foto's van de voorgangers, een kwart pagina groot, liet niemand in het ongewisse omtrent de vraag wie wie was. Ook het zangkoor werd vereeuwigd.

De lezers werden opgewekt een gironummer te gedenken met een gift "ter dekking der onkosten aan deze uitzending verbonden". De secretaris der URC (Unie-Radio-Commissie) J. Boiten te Den Haag, tekende als verantwoordelijke voor de publicatie.

P.

## Jeugdconcert

Op vrijdagavond 21 april 1989 zal het Baptisten Jongerenkoor Apeldoorn een concert geven aan de Bosweg 77 in Apeldoorn.

Het is de bedoeling dat op deze manier wat meer bekendheid wordt gegeven aan het koor, dat bestaat uit zo'n 30 jonge mensen en één muzikaal begeleider/pianist.

Nicoline van de Beek uit Utrecht zal enige intermezzo's verzorgen met (panto)mime.

Het koor zal liederen zingen uit de musical "Alpha & Omega" van Adrian Snell, die vorig jaar opgevoerd is in de Grote Kerk en waaraan het koor heeft meegewerkt. Maar ook nummers van de radio-uitzending van vorig jaar en enkele nieuwe nummers zullen gezongen worden.

De toegang is gratis en het concert begint om 20.00 uur.

In de pauze is er koffie, fris en cake.

Meer informatie bij tel. 055-552476 (Siegfried Hof) en bij tel. 055-553383 (Taco Oosterkamp).

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Op zaterdag 3 juni zal er in de Baptistenkerk te Lelystad weer een ontmoetingsdag voor alleenstaanden gehouden worden.

Het thema voor die dag luidt: **leiding en verantwoordelijkheid.**

De dag begint om 9.30 uur met koffie en eindigt ± 18.00 uur.

De kosten bedragen f 30,-. U ontvangt hiervoor een warme maaltijd, een broodmaaltijd, koffie en thee.

U kunt zich opgeven en nadere inlichtingen ontvangen bij:

Mevr. H.J. van Daalen,  
T. van Lohuizenstraat 37,  
8172 XP Vaassen, tel. 05788-5135

Bij geen gehoor:  
Mevr. M. Corporaal-Bots,  
Zijlroede 18,  
8604 RB Sneek, tel. 05150-11042

Uw betaling is uw definitieve aanmelding, te verrichten bij:

Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew.,  
F. de Vriesstraat 18,  
9298 RP Kollumerzwaag.  
No. Bankrekening 43.36.77.279, girorekening 81.1940 onder vermelding: ontmoetingsdag alleenstaanden.

## Heerenveen krijgt nieuwe voorganger

In een dienst, die op zondag 23 april gehouden wordt, en die om 15.00 uur begint, zal in het kerkgebouw van de gemeente, "Pniël", Leliestraat/hoek K.R. Poststraat, zich aan de gemeente verbinden br. H. Numan. De bevestiging zal gebeuren door br. G. Vegter, emeritus te Deventer.

Ds. Numan heeft z'n opleiding in Engeland gehad (o.a. Spurgeon-college) en werkte zes jaar als voorganger van een baptisten gemeente op het kanaaleiland Guernsey.

De CvdO heeft een plaatselijke beroepsaanstelling verleend.

Ieder is hartelijk welkom in de bevestigings- en intrededienst.

Als redactiecommissie wensen we br. Numan een fijne start en een gezegend diensttijd.

## Mededeling van de CvdO

De Commissie voor de Opleiding heeft in haar vergadering van 21 maart j.l. zr. A.J. Hoeksema-Vrijstein benoemd tot lid van het curatorium. Zr. Hoeksema is lid van de gemeente Leiden; adres: Ofenbachlaan 19, 2253 CP Voorschoten; tel. 01717-7327

H. Schouten, secr.

## Het recht van de sterkste zal uiteindelijk zegevieren

Op het eerste gehoor zult u het daarmee niet eens zijn. Dat mag. Maar feit is wel dat de grootste monden en de sterkste knuisten en de beste wapenen het pleit winnen. Want zo wil de meerderheid het. En wat de meerderheid wil, dat gebeurt altijd.

Pessimistisch? Kan zijn. Realistisch? Zeer zeker. Christelijk? Dat is de vraag. Want juist bij christenen zou je de mentaliteit willen aantreffen van de Geest van God. De Geest van de Liefde. De Geest van het offer. Van het onderspit. De Geest van de aandacht voor het welzijn van de ander.

Helaas, de geschiedenis van de christenheid is er eentje die weinig bemoedigend is voor de toekomst. Met "keizers en koningen" sloot de kerk haar verbonden.

Op legers van machthebbers werd getrouwd bij de bestrijding van de ketters, meer dan op de macht van het Woord. Toen deze overheden de kerk de kerk lieten, en de kerk dus op een andere wijze met de andersdenkenden moest zien klaar te komen, werd het een kwestie van neuzen tellen, van blijven zitten of van biezen pakken en wegwezen.

De macht van het getal is evenzeer te vrezen als de macht van de wapens. De waarheid kan bij de meerderheid liggen. Maar de waarheid kan evengoed bij de minderheid liggen.

Wie alleen maar de taal van de argumenten verstaat, en doof is voor het Woord, bevindt zich evengoed op een hellend vlak als de mens die zegt: ze bekijken het maar.

Wie denkt dat wie niet sterk is, slim moet zijn, kent in ieder dit spreekwoord. Maar het gaat er noch om de ander met kracht van wapenen te overwinnen, noch om de ander met slimheid, tricks en trucs te overrompelen. De zege van een ogenblik blijkt maar al te vaak een nederlaag met een voortdurend karakter te zijn.

Bij alle verwarringen die in kerk en samenleving zichtbaar en voelbaar zijn, is er de troost dat uiteindelijk het recht van de Sterkste zal zegevieren. We richten het oog op onze Heere Jezus Christus. Om de vreugde die voor Hem lag, heeft Hij de schande van het kruis - het volstreckte teken van de onontkoombare nederlaag - op zich genomen. Als een verguisde werd Hij verworpen. Als een verguisde ging Hij aanvankelijk de geschiedenis in. Als een gehangene bleef Hij voortleven in de herinnering van de mensen die hem verwierpen. Maar Hij stond op. Hij overwon de dood. Wat een absolute, eeuwigdurende onmogelijkheid leek - de overwinning van de dood - werd in een punt-des-tijds voltrokken. De klok die stilstond, kwam weer op gang. En zal nimmermeer meer tot stilstand komen.

vervolg op pag. 8

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"De Heer is mijn Herder"*  
Ps. 23

In deze zekerheid is onverwacht door  
zijn Heer thuisgehaald onze broeder

**Popko Abbas**

op de leeftijd van 57 jaar

21 maart 1989

Baptistengemeente Vriescheloo

Op 6 april 1989 is van ons heenge-  
gaan zuster

**Martha Slik-Hovingh**

Zij is bijna 87 jaar geworden

Baptistengemeente Groningen-Zuid

*"Heer, Gij zijt mijn eeuwig erfdeel"*  
Psalm 16:5 en 6

Ontslapen in zijn Heer en Heiland op  
de leeftijd van 58 jaar onze broeder

**Reindert Osinga**

Assen, 7 april 1989

Baptistengemeente Assen

Schöne Ferienwohnung im Huns-  
rück! Deutschland.

Ruhige, waldr., ländl. Gegend, ge-  
sunde Luft, ebene Wanderwege,  
Freibad, Hallenb. 4 km, 4 Betten +  
Kinderb., Küche + Bad, 40,- DM/Tag,  
keine Nebenkosten.

Ilse Adams, Franz-Krotz-Str. 7, 6544  
Reckershausen, tel. (06763) 2710.

Te huur éénsgezinswoning vlakbij  
zee en duinen voor de periode van 1  
tot en met 15 juli tel. 02510-45363.

Ook dit jaar organiseert de Baptisten-  
kerk in Eindhoven weer haar jaarlijks  
kinder en tienerkamp. Onder het mo-  
to "Ben jij het die met ons mee wil"  
worden alle kinderen van 5 t/m 16 jaar  
uitgenodigd op kampeerboerderij  
"Ferme de Jeane" in Heeze (NBr) om  
aan dit unieke kamp mee te doen.

Als je zin hebt in: sport en spel, crea-  
tief met de bijbel bezig zijn, vosse-  
jacht, barbeque, fietstochten, drop-  
ping, bonteavond, zwemmen en nieu-  
we vrienden (innen), dan is dit het  
kamp voor jou. Het kamp vindt plaats  
van 5-12 augustus 1989.

20 gemotiveerde mensen staan klaar  
en 'n compleet keukenteam van 4  
personen plus één echte kok om jou  
'n fantastische week te bezorgen.

De kosten bedragen f 115,- per kind.  
Dit bedrag mag in termijnen worden  
betaald. (vanaf 3e kind geldt f 25,-  
korting).

Indien u meer wilt weten, dan kunt u  
bellen met: Karin Gans 040-529152 of  
met Frans Keessen 040-518680. Zij  
kunnen u alles vertellen wat u wilt we-  
ten, en sturen u graag het kampboek-  
je op. Tot ziens.

## Geloof en gemeente

Jezus sprak over het bouwen van zijn  
gemeente. Na pinksteren maakte Hij  
het zelf waar: Hij voegde dagelijks ge-  
redden toe aan de kring der gelovigen.  
Wie tot geloof kwam, kwam tot de ge-  
meenschap der gelovigen. Wie levend  
gemaakt was, trad toe tot de schare van  
hen die eerder levend geworden waren.

Maar nu is het anders. Althans, volgens  
sommigen. Zij willen wel in Jezus  
Christus geloven, leven van de verge-  
ving van hun zonden en uitzicht houden  
op de komst van het koninkrijk van God,  
maar ze willen niet toetreden tot de ge-  
meente zoals die in hun buurt zich  
openbaart.

De vraag is echter deze: als het geloof  
in Jezus Christus een mens niet tot de  
gemeente leidt, waar leidt dat geloof  
(hem) dan heen? Naar de hemel? Dat  
lijkt me de vraag.

P.

vervolg pag. 7

God heeft Hem de naam boven alle na-  
men gegeven. Op Hem rust de belofte  
dat eens elke knie zich voor Hem zal  
buigen. Dat eens elke tong zal belijden  
dat Hij de Heer - dat is: de machthebber-  
is. Hij is de Sterkste. Hij heeft het recht  
ontvangen om te heersen, want alle  
dingen zijn onder zijn voeten gesteld.  
Het recht van deze Sterkste zal zege-  
vieren. De machten zijn overwonnen en  
liggen zieltogend terneer. Dat weten  
deze machten.

Maar christenen schijnen dit af en toe te  
vergeten. Hun mineur-stemming is on-  
terecht. Voor een definitief pessimisme  
is geen plaats. Hij ontsluit deuren en  
niemand zal ze sluiten. En als Hij sluit,  
niemand opent zulke gesloten poorten.  
De sterke Heer, de Heer der sterkte, zal  
de triomf behalen. Hij heeft al de triomf  
behaald. Sterke God is Jezus. Vrede-  
vorst. Hij heelt wonden en dempt klo-  
ven. Hij brengt bijeen wat bijeen hoort  
en scheidt wat niet samen mag zijn.  
God onze Vader zal niet toelaten dat de  
zege bij iemand anders terecht komt  
dan bij de Sterkste. Wie in de voetspo-  
ren van deze Jezus gaat - die weg gaat  
telkens opnieuw over Golgotha - zal de-  
len in de opstanding en de zege.

Ploeger

## MEDEDELING

Sekretaris van de baptistengemeente  
Rotterdam-Zuid is: K.H. Spruit, Prikkorf  
25, 3192 ZA Hoogvliet, tel. 010-4381681.

## Beroepingswerk

Aangenomen naar Arnhem-Zuid: W. de  
Zwart te Leeuwarden.

**herman van der graaf**

VERHUIZINGEN

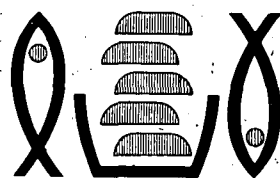
VERPAKKING

Tel. 05910-23963



dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Er zijn nog veel mooie dingen

H. PLOEGER

Dat hoeft niemand met me eens te zijn. Maar ik denk: het is waar. De mensen zijn niet zo slecht als in preken en op andere wijzen gezegd wordt. Er is nog veel moois in de wereld. Het slechte dat sommige mensen doen komt in de krant. Naar het goede zoek je daar vaak tevergeefs. Nieuws is wat uit de toon valt. Wat slecht is. Het is nieuws als een bejaarde vrouw van haar handtas beroofd wordt. Het is geen nieuws als het buurmeisje week in week uit boodschappen voor haar doet. Het is nieuws als een man een hond bijt, niet als een hond een man bijt. Het laat zich niet loochenen, dat er veel slechts over de mensen te vertellen is. Dat ze zo egoïstisch zijn, is welbekend, het minst bij hen die denken dat ze niet egoïstisch zijn. Dat mensen gemakkelijk liegen, ervaart wel iedereen. Maar dat een halve waarheid een hele leugen is, wil men graag verdoezelen. Juist die halve waarheden brengen zoveel onheil.

Je mag er niet aan denken hoe de wereld er zou uitzien als alle mensen werkelijk zo slecht zouden zijn als de kranten (en de eerder genoemde preken) veronderstellen. Er gebeuren gelukkig nog heel veel heel mooie dingen door mensen. Door doodgewone mensen. Door mensen waarvan er precies twaalf in een dozijn gaan (dan is een dozijn ook vol). Mensen doen nog veel mooie dingen voor elkaar. Er is niet maar alleen bar en boos egoïsme. Er is ook veel onbaatzuchtigheid. Mensen helpen elkaar. Mensen staan elkaar bij. Mensen komen voor elkaar op. Gelukkig maar dat de kinderen van een moeder die een paar weken naar het ziekenhuis moet, prachtig opgevangen worden door een paar buurvrouwen! En die hoogbejaarde vrouw, wier man in het ziekenhuis lag, echt waar, ze werd elke dag door een automobilist naar haar man gebracht, en teruggebracht. Elke dag! Het aantal mensen dat zonder enige beloning heel veel vrije tijd geeft aan allerlei vormen van jeugdwerk, van sportbegeleiding, van verenigingswerk, van kerkewerk, is niet te tellen.

Natuurlijk hoeven we de feilen van de mensen niet te verbloemen. Goed en kwaad liggen dicht bij elkaar. Een eerlijk mens ervaart zelfs dat goed én kwaad in één hart menigmaal om de voorrang strijden. We erkennen de waarheid van het bijbelwoord dat alle mensen zijn afgeweken van zijn geboden. We weten wat er verder staat: er is niet één die goed doet.

En toch, God zelf heeft in zijn ondoorgroondelijke barmhartigheid de prediking van Zijn Woord zo willen zegenen dat telkens weer mensen streven naar het goede, die tegelijk het kwade leren haten. In zijn onpeilbare ontferming heeft God grenzen gesteld aan het kwaad. God keert de vloed van het kwaad met de dijken van zijn liefde. Hij doet in de duisternis telkens heldere stralen van menslievende daden doorbreken.

Jezus sprak over bozen en goede, over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Maar vooral: Jezus sprak over zijn Vader als over Een die zijn zoon laat opgaan over allen, als over Een die regen doet neerkomen zonder aanzien van personen.

Als mensen vragen naar het waarom van dit godshandelen, dan is slechts één antwoord op z'n plaats: omdat God zijn wereld niet wil laten ondergaan in de nacht van de macht van de demonen. God roept door mensendaden een halt toe aan ongerechtigheid en uitbuiting. Hij bewaart mensen in het kwade tegen het kwade. De vorst dezer eeuw heerst, maar hij heerst niet onbeperkt en niet onbetwist. God stelt paal en perk aan de raadslagen uit de hel.

Gods liefde voor een verloren en verlopen wereld komt tot uitdrukking in het handelen van mensen die uit naasten- en soms ook uit godsliefde voor mensen tot een steun willen zijn. Daarmee keert God de volstreckte chaos.

Het is goed positief over mensen te denken. Dat hoeft niet in te sluiten dat je critiekloos voorbijgaat aan wat ze doen. Je hoeft de ogen voor de werkelijkheid van het kwaad niet te sluiten. Maar het is fout de ogen voor het goede te sluiten. We mogen God dankbaar zijn voor de genade, die Hij deze wereld bewijst.

## VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Rentmeester en vreemdelingPag. 3  
De maaltijd van de Heer (4)Pag. 4  
Gesprekken met God (6)Pag. 5  
Voorgangers vergaderdenPag. 6  
NBJB-nieuwsPag. 7  
Allerlei

# Hoogeveen

Op 8 april j.l. kwamen de belangstellenden uit de noordelijke provincies bijeen in de kerk van de Baptisten gemeente te Hoogeveen voor het bijwonen van de themadag: de heilheid der schepping. Na de aanmelding kreeg iedereen een badge met bovenvermeld vignet in een bepaalde kleur. Dat laatste was bedoeld voor de indeling van de gespreksgroepen.

Over belangstelling was niet te klagen, want er waren ongeveer 275 mensen naar Hoogeveen gekomen en de kerkzaal was bijna helemaal vol. Na de koffie met koek werd een woord van welkom uitgesproken door de leider van deze dag t.w. br. Oldenburger Rzn. De Here God werd geboden om een zegenrijke dag en uit de Bijbel werd Psalm 8 gelezen.



## Milieucrisis

Drs. Janna v.d. Poll-Stapert hield een indringend betoog over de stand van zaken betreffende ons milieu. Zij bracht in herinnering de kersttoespraak van onze koningin Beatrix en wees op de aktualiteit van het onderwerp met het oog op de olieramp in Alaska. Sinds 1900 hebben wij mensen op gigantische schaal onze bodem leeggeplunderd. Daarnaast werden de volgende thema's genoemd: broeikaseffect, veehouderij, ozonlaag, regenwoud, ontbossing, bodemvervuiling, onderwaterbodems, chemisch afval etc. etc. Deze milieucrisis tast werkelijk de fundamenten van onze westerse cultuur aan. We worden, of we willen of niet, GEDWONGEN om er over na te denken.

## Technologie

Dit zou een mogelijkheid zijn om de milieucrisis te boven te komen. Te denken valt aan de 3-weg katalysator, het op 'rekening' rijden, de DNA-techniek of aan de mogelijkheden van kernenergie. Het rapport van de regering 'Zorgen voor morgen' gaat ook in de richting van oplossingen via de technologie b.v. hergebruik, windenergie, schoonmaaktechnologie. Echter, onze economie is gebaseerd op het winstprincipe waaraan de technologie ondergeschikt is.

De mogelijkheden van de technologie leveren ook nadelen op zoals het feit dat de 3-weg katalysator 20% extra zuurstof vraagt. De 3-weg katalysator geeft een nieuw milieuprobleem n.l. de platina, die in deze katalysator verwerkt is. Er blijft loodvrije benzine nodig. Het autogebruik wordt niet beperkt. De grondstoffen voor de fabricage van auto's blijven nodig. Automobilisten krijgen en houden een jachtige levensstijl met alle gevolgen, die dat met zich meebrengt.

Oplossingen via de techniek gaan ten koste van de mens en de toekomst. De techniek brengt ook vragen van ethische aard met zich mee: wat mag en kan nog wel en wat niet?

## Milieubeleid

Dit beleid is alleen mogelijk via de politiek, die regels en wetten vaststelt t.b.v. het milieu. Echter, in dit beleid ontbreekt de bezinning op de relatie tussen mens - natuur. Er worden wel afspraken gemaakt met b.v. de industrie, maar de eigen verantwoordelijkheden blijven gehandhaafd. Tussen de verschillende ministeries bestaat een rivaliteit. De politiek in het algemeen is te veel gericht op de Europese eenwording in 1992. In dit alles spelen de financiën een te overheersende rol. Een krachtig milieubeleid is door deze redenen niet mogelijk.

## Milieubeweging

In de loop der tijd zijn verschillende milieubewegingen ontstaan. De zgn. Club van Rome, die haar rapport publiceerde in 1972, is één van de bekendste. De verschillende milieubewegingen spreiden een nieuwe mentaliteit ten toon en door hen wordt een eenvoudige levensstijl gepropageerd.

Ook bij de milieubewegingen ontbreekt iets zeer essentieels n.l. de relatie God - mens - natuur.

## Rentmeesterschap

Naar aanleiding van Genesis 1:28 en 2:15-18 is de mens geroepen om de schepping te bewaren resp. in stand te houden. Echter in de geschiedenis is gebleken, dat de nadruk is komen te liggen op het bewerken van de schepping en dat het in stand houden ernstig verwaarloosd is. Vanuit het rentmeesterschap moet de nadruk weer komen te liggen op het bewaren van Gods schepping en hiermee kan ieder mens een klein begin maken. Rentmeesterschap houdt in dat er ANTWOORD gegeven moet worden. Dat kan gebeuren door b.v. een eenvoudige levensstijl, waarbij genoeg wordt genomen met minder. Ook bij het rentmeesterschap is er een individuele en gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, waarbij samenwerking met b.v. een milieubeweging ook tot de mogelijkheden behoort. Naar

aanleiding van Genesis 9:8-11 mogen wij daden doen uit geloof, die hoop zijn voor de toekomst van God.

Daarna kreeg drs. Evert van der Poll het woord, die met de aanwezigen een korte MILIEUTEST deed. Door vragen te beantwoorden moest het woord 'groen' tevoorschijn komen.

Daarna gingen de deelnemers uiteen in groepen, naar gelang de kleur van de badge, om te praten over de drie volgende stellingen:

Bent u het eens met de volgende stellingen? Waarom wel/niet?

1. Christenen zijn, vanwege de rentmeesterschapsgedachte, meer dan anderen bereid 'offers' te brengen terwille van het milieu.
2. Alleen een streng optredende overheid kan mensen ertoe brengen welvaart en comfort in te leveren terwille van het milieu.
3. Het autobezit kan en moet met de helft verminderd worden.

Na de lunch, waarbij koffie en soep werd geserveerd door de ontvangende gemeente, was er een evaluatie van de gevoerde gesprekken in de groepen en ook gestelde vragen kwamen aan bod. De inleiding van de middag werd verzorgd door br. Y. Horjus naar aanleiding van Hosea 4:1-6, met als titel: RENTMEESTER OF MEESTERVENTER.

In 1984 op de AV heeft br. Horjus over een soortgelijk onderwerp een inleiding verzorgd n.l. 'rentmeesterschap - vreemdelingschap'.

God heeft de aarde in onze handen gelegd, in bruikleen. Wij mogen de aarde bewerken en bewaren. De schepping zendt noodsignalen uit, omdat mensen zich ten opzichte van de aarde hebben betoond als meesterventer. De opdracht om de aarde te bewaren, hebben wij slecht gedaan. Het bewerken van de aarde ging gepaard met een blinde veroveringsdrang. We hebben de aarde leeggeroofd. De verloedering van de schepping is helemaal de schuld van ons mensen. We moeten

Vervolg naar pagina 3

# De maaltijd van de Heer (IV)

## Het nieuwe verbond

J. REILING

*Het avondmaal bepaalt ons bij het kostbare bloed van Christus dat voor onze zonden is uitgestort. Dat is wel het dierbaarste en het heiligste van de viering. Andere woorden uit de Schrift die spreken van het bloed dat ons reinigt van alle zonde, sluiten zich in onze gedachten daarbij aan. Maar het bekerwoord van de Heer heeft meer om ons te geven.*

### Verschillen

Als wij, zoals we dat ook in vorige artikelen hebben gedaan, de drie evangelieën en Paulus naast elkaar leggen, dan komen zowel gemeenschappelijke dingen als verschillen naar voren. Zo wordt 'tot vergeving van zonden' alleen bij Mattheüs (26:28) gevonden.

Alle drie evangelisten echter vermelden 'dat uitgestort wordt voor velen'. Daarin ligt de gedachte van de plaatsbekleding duidelijk opgesloten en de toevoeging van Mattheüs onderstreept dat nog eens extra.

Paulus echter heeft alleen 'deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed' (1 Cor. 11:25) en maakt in zijn inzettingswoorden geen gewag van het plaatsbekledend karakter van Jezus' bloed. Dat betekent natuurlijk niet dat hij niet de plaatsbekleding verkondigt. Daarvoor kan een menigte teksten uit zijn brieven worden aangehaald. Maar in de overlevering die hij van de Heer had ontvangen en die hij aan de gemeente in Co-

rinthe doorgaf, kwamen deze woorden dus niet voor.

Heeft de Heer nu gezegd wat de drie evangelisten weergeven of wat Paulus doorgeeft? Het is een voor de hand liggende vraag maar die niet te beantwoorden is. Dat is echter ook niet echt belangrijk. Het is goed wanneer de geleerden hun best doen om die vraag wel te beantwoorden. Daar komt meer bij kijken dan alleen de griekse teksten te vergelijken want hoogstwaarschijnlijk spraken de Heer en zijn discipelen aramees met elkaar. Maar toch is het voor ons, die het avondmaal vieren, niet van wezenlijk belang. Maar wel moeten wij acht slaan op de accentverschillen die in de instellingsberichten te vinden zijn. Het zou n.l. wel eens zo kunnen zijn dat zij ons op het spoor brengen van dingen die wij in onze beleving van het avondmaal veronachtzamen.

*Hoogeveen,  
vervolg van pagina 2*

ons bewust worden van de schuldsituatie, want we hebben er deel aan.

De olieramp in de baai van Alaska, waar vele dieren zijn gestorven en nog zullen sterven, toont ons een samenleving, die hoog spel speelt. Kleine fouten kunnen grote gevolgen hebben! Vragen komen op: is er nog toekomst?, waar is de eenheid van het leven?

Hosea heeft mogen zien in profetisch perspectief: een godloze cultuur, verdwijning van de ethiek, gebrek aan kennis van en over God. God is verdwenen uit het leven van mensen. Hosea ziet de relatie God-mens-schepping als een gesloten circuit. Als je met deze relatie gaat rommelen, dan gaat het gegarandeerd mis. De milieucrisis is een oordeel voor de gehele mensheid en de christenen maken deel uit van de mensheid. Ook hier geldt: het oordeel begint bij het huis Gods. Christenen worden opgeroepen om zich te bekeren tot uitvoering van de scheppingsopdracht. Deze opdracht geldt NU!

Hierna volgde een forumdiscussie o.l.v. br. B. Bosveld. Het forum bestond uit: drs. Janna van der Poll-Stapert, drs. Evert van der Poll, ds. Y. Horjus, prof. dr. ir. J. Sussenbach, dr. H. van Rhijn en dhr. van der Spoel.

Ter gelegenheid van de themadag 'Heelheid van de schepping' is er een werkmappje uitgekomen voor GEMEENTELIJKE bezinning. Deze werkmappje is te bestellen bij het Unieburo voor f 5,- per stuk en bij behoorlijke afname wordt een korting van 20% gegeven.

De werkmappje wil u stimuleren tot lezen, nadenken, praten en doen. Daarvoor zijn bij elkaar gezet artikelen, discussievragen, schriftverwijzingen, praktische doeltips, enige nuttige adressen en literatuurverwijzingen. U kunt er natuurlijk in uw eentje mee gaan werken, maar met anderen samen is eigenlijk nog beter. Binnen de gemeente zou de werkmappje gebruikt kunnen worden bij de bijbelstudie, in gespreksgroepen, op wijk- en/of gemeenteavonden, bij de voorbereiding van een zondagochtend-dienst etc.

Namens de Commissie der Unie schrijft br. O. Oldenburg Rzn. het volgende:

"De Commissie der Unie wenst de gemeenten, die in grote verscheidenheid samen zijn verbonden in de Unie, Gods wijsheid, liefde van de Heer en het licht van de Heilige Geest toe bij de komende besprekingen over de 'heelheid van de schepping' en de praktische uitvoering daarvan".

Ik voeg daaraan toe: AAN HET WERK nu het nog mogelijk is!

KMG

Juist in Paulus' korte weergave van Jezus' woord bij de beker krijgen de woorden 'het nieuwe verbond' een sterke nadruk. Het woord 'verbond' ontbreekt bij de anderen ook niet maar krijgt door de verdere toevoegingen niet dezelfde nadruk als bij Paulus. Hoe dan ook, in alle vier instellingsberichten duidt Jezus zijn bloed dat op Golgotha zal vloeien, als bloed van het verbond.

Waarom is dat nu zo belangrijk? Is niet het allerbelangrijkste dat de Here Jezus voor onze zonden is gestorven? Het ligt zo voor de hand om deze vraag met 'ja' te beantwoorden, dat ik er haast geen kanttekening bij durf te maken. En toch moet dat want het is geen goede vraag. Het allerbelangrijkste voor wie? Voor ons! Maar ook voor God? Als ik het Onze Vader lees dat de Heer ons heeft voorgebeden, dan staat voorop: 'uw wil geschiede, uw naam worde geheiligt, uw koninkrijk kome'. Wij zijn vaak zo individualistisch in ons geloofsleven en ook in onze beleving van het avondmaal. Maar het woord 'verbond' zet ons op een ander spoor.

### Gods verbond

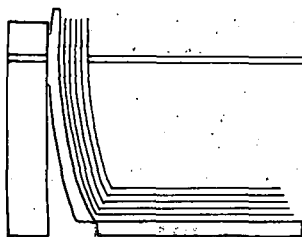
Over het algemeen vinden wij verbond een calvinistisch of gereformeerd woord dat ons als baptisten niet zo goed ligt. Toch is het een goed bijbels woord en wij doen er dan ook goed om het te spellen juist in verband met het avondmaal.

In de Schrift is verbond niet een soort contract of verdrag tussen twee gelijke partijen. De partijen zijn zeer ongelijk: de ene partij is soeverein, de andere ondergeschikt. Daarom heeft verbond ook altijd iets eenzijdigs al zijn er natuurlijk altijd twee partijen mee verbonden. Gods woorden zijn beslissend; Hij belooft en Hij eist. Hij is het die het verbond opricht. De andere partij is de ontvangende partij.

De beker van het avondmaal betuigt ons dat God met ons een verbond heeft gesloten. De bezegeling van dat verbond is op Golgotha gebeurd. Dat heeft geen herhaling nodig. Misschien is 'betuigen' wel een te zwak woord, want het avondmaal is meer dan een mededeling. Ik zou tegen 'bezegeling' geen bezwaar hebben als maar duidelijk is dat de rondgang van de beker geen herhaling is van de bezegeling op Golgotha. Maar in ieder geval is duidelijk dat God dit verbond schept. Hij schept ruimte waarin zijn wil kan geschieden en zijn naam kan worden geheiligt en in die ruimte mogen wij leven en het avondmaal vieren. Daarom is het avondmaal geen zaak van individuele gelovigen die samenkomen om ieder voor zich de dood van de Heer voor onze zonden te gedenken. Achter onze maandelijkse of wekelijkse vieringen staat de ruimte van Gods verbond, opgericht in Jezus Christus en dien gekruisigd. Daarom kan het avondmaal ook nooit een geslo-

*Vervolg naar pagina 4*





Na het vuur het suizen van een zachte koelte.  
Een stem sprak: Wat doet gij hier, Elia?

1 Koningen 19:13,14

## Gesprekken met God (6)

*Na veertig dagen op reis te zijn geweest, kwam Elia aan bij de berg Horeb. Hij overnachtte daar in een spelonk. En dan de vraag van God: Wat doe je hier? Elia kan slechts antwoorden: Het is allemaal voor niets geweest. Hij had zo zijn best gedaan, maar het was op niets uitgelopen. Hij was de enige die nog aan Gods verbond vast hield. Het zal niet lang meer duren of hij is er ook niet meer, want ze staan hem naar het leven.*

*Dan krijgt Elia het bevel om uit de spelonk te komen en vóór het aangezicht van God te gaan staan op de berg. Toen mocht Elia grootse tekenen horen en zien. Een geweldige wind, die rotsen verbrijzelde en bergen scheurde. Maar de Here was er niet in. Daarna een aardbeving, die de bergen op hun fundamenteën deed schud-den. En ook daarin was de Here niet. Een vuur was het volgende, machtige teken, maar dat was ditmaal slechts een aankondiging van Gods komst. Hij was immers ook daarin niet zelf. Deze machtige tekenen meldden, dat de Here in grote majesteit in aantocht was. Ze gingen aan de komst van de Here God vooraf.*

### Stilte

Toch houden die machtige tekenen een boodschap in. Ze tekenen Gods ijver. Elia was aan zijn eind, vond hij zelf. De Here God kon, naar Elia's mening, net zo goed ophouden. Maar Gods ijver en de voortgang van Zijn werk hangen niet af van de vraag hoe sterk het uithou-

*Vervolg van pagina 3*

ten avondmaal zijn, waarin slechts enkelen toegelaten zijn. Het uitsluiten van het avondmaal van andere gelovigen dan de eigen gemeente is in strijd met het verbondskarakter van het avondmaal.

### Universeel

Juist vanwege het nieuwe verbond dat door God in Christus is opgericht is het avondmaal universeel. Het is in het Nieuwe Testament het verbondsteken bij uitnemendheid. Niet de doop maar het avondmaal. Het verbond is geen genaderegister waarin mensen door de doop worden bijgeschreven maar een genaderuimte die door God is geschapen. Daarom kan van echte eenheid van gelovigen ook alleen sprake zijn als zij samen avondmaal kunnen vieren. Maar de viering van het avondmaal is geen aangelegenheid van een willekeurig groepje christenen maar van de gemeente of de kerk. Pas als kerken volledig aan elkaars avondmaalsvieringen kunnen deelnemen, is er sprake van echte oecumene en echte gemeenschap.

Dat is jammer genoeg nog lang niet zo en daarom houden onze avondmaalsvieringen altijd iets onvolkomens: wij zijn er wel maar onze medechristenen, voor wie het nieuwe verbond toch ook is opgericht, zijn er niet.

(wordt vervolgd)

dingsvermogen van zijn knechten is. Maar daarna... na die machtige tekenen was het STIL. Alleen het suizen van een zachte koelte, een heel zachte wind, werd gehoord.

Dat doet mij denken aan Genesis 3:8, aan de paradijsrust en -vrede, waarin God wandelde en waarvan Hij iedere avond kwam genieten. Die stilte is opvallend. En vooral opvallend was het, dat de Here in die stilte kwam. Elia voelde dat goed aan. Hij ging naar buiten, uit de spelonk, op Gods bevel. Elia wist, dat God in aantocht was, want Elia verborg zijn gezicht in zijn mantel. En toen hoorde Elia een stem. De vraag van zoëven wordt herhaald: Wat doe je hier, Elia?

### Opdrachten

Helaas gaf Elia precies hetzelfde antwoord: over de ontrouw van de mensen van Israël aan Gods verbond. Hij, Elia, was alleen overgebleven en de mensen wilden hem doden. God geeft hem de kans om anders te spreken, maar Elia begreep niet wat God bedoelde met die tekenen en Zijn komst in de stilte. God maakte duidelijk, dat Hij ondanks alles, toch verder zou gaan. God negeert de klacht van Elia volkomen. Hij geeft slechts een zijdelings antwoord en daarnaast opdrachten, die Hij aan Elia al had gegeven. Die opdrachten houden in, dat Elia Hazaël moet zalven tot koning over Syrië, dat hij Jehu moet zalven tot koning over Israël, dat hij een zekere Elisa moet zalven tot profeet. In deze drie mannen zal God doorgaan met Zijn werk.

### Vandaag

De geschiedenis van Elia is zeer oud.

De dingen in ons leven gaan anders dan toen. Toch mogen we de punten van vergelijking opmerken met onze tijd en daarin wil de Bijbel tot ons spreken vandaag. We willen ook hier letten op het gesprek tussen God en Elia. De naam Elia betekent: mijn God is Jahwe. Elia's naam duidt zijn levensstrijd aan: Elia stond voor Gods aangezicht.

Elia was op de Karmel en daar horen we zijn eenvoudig gebed: laat het openbaar worden dat Gij God zijt en ik uw knecht. Dat is alles. God reageerde daarop met een machtig teken. In Jacobus 5:17 staat: "Elia was slechts een mens zoals wij en hij bad een gebed, dat het niet regenen zou, en het regende niet op het land, drie jaar en zes maanden lang; en hij bad opnieuw, en de hemel gaf regen en de aarde deed haar vrucht uitspruiten". Elia, een man met een levend gebedsleven, die alles van God verwachtte. En dan zien we in de geschiedenis van Elia, dat zelfs zo'n gelovig iemand zijn inzinking kan hebben. Hij had stand gehouden tegenover de koning en de Baälpriesters en tegenover het weifelende volk.

Maar als Izebel hem dreigt te doden, dan gaat hij op de vlucht. Hij ziet het niet meer zitten. Zo zien we soms ook wel mensen in de gemeente vandaag. Jarenlang hebben zij trouw de Heer en in de gemeente gediend, maar dan is er een voorval en dan slaat de depressiviteit toe. Het hoeft allemaal niet meer.

Elia is in gesprek met God en God roept Elia tot de orde: Wat doet gij hier? Elia was van zijn arbeidsterrein weggelopen. Hij antwoordt God met verontschuldigen: over de ontrouw van de mensen van Israël aan Gods verbond. Dat hoor je wel meer bij mensen in de gemeente, die dreigen af te haken na een teleurstelling. Het zijn altijd die anderen, die het gedaan hebben. Steeds zien we ook vandaag, dat mensen medelijden met zichzelf krijgen: ik ben maar alleen overgebleven. Het opmerkelijke is, dat God zulke mensen niet loslaat. God zoekt zulke mensen op.

Elia mag God ontmoeten in het suizen van een zachte koelte. In die ontmoeting van God en Elia was alleen het suizen van een zachte koelte, een zachte wind, te horen. En die ontmoeting in de stilte heeft heilzaam gewerkt in het leven van Elia. Vandaag leven we in een wereld, die zichzelf overschreeuwt. Jonge mensen schijnen alleen plezier te kunnen beleven in een omgeving waar de decibellen je om de oren vliegen. De radio of de televisie staan de hele dag aan. Buiten raast het verkeer maar door. En toch is het zo genezend

*Vervolg naar pagina 5*

# Voorgangers in samenspraak

H. PLOEGER

*Elk jaar worden de voorgangers, de oudvoorgangers en de voorgangers in buitengewone dienst uitgenodigd - dringend uitgenodigd! - om deel te nemen aan de VOORGANGERS CONFERENTIE. Dit keer (weer) op De Nieuwe Oorsprong te Sint Nicolaasga. Een uitermate geschikte lokatie voor zo'n vergadering, met een uitstekende verzorging.*

Het is gelukkig niet mogelijk om met één woord de bedoeling van zo'n conferentie aan te duiden. Natuurlijk, ze zitten er niet voor een loodzware studie. Maar even duidelijk moet gezegd worden: ze zitten er niet om lol te maken. Ze zitten er niet uitsluitend om te luisteren, maar ook - en dit keer vooral - om te praten. Met elkaar, wel te verstaan.

## Brandende vraagstukken

De gemeenten die door deze voorgangers gediend worden, concreter: de leden van deze gemeenten, leven niet op een eiland. Mannen en vrouwen, jongeren en ouderen staan midden in de woelingen, spanningen, branding van deze tijd. Er komen steeds nieuwe vragen op hen af, er duiken steeds nieuwe problemen op, er komen reeksen antwoorden van vele kanten, en de vraag is: hoe heb je je als christen te gedragen?

Voorgangers zijn mensen, van wie veel antwoorden verwachten. Dat is hun taak, niet hun noodlot. Maar als je de vragen niet kent, is het moeilijk om antwoorden te formuleren....

We hielden ons bezig met vrede, gerechtigheid, heelheid van de schepping. Wat leert ons Gods Woord omtrent onze verantwoordelijkheid als mensen? Als mensen met en voor mensen? Wat zou je van gelovigen mogen verwachten? Wat betekent het dat de schepping met reikhalzend verlangen uitziet naar de openbaarwording van de kinderen Gods? (Rom. 8:19).

Niemand zou durven beweren dat er ook geen andere brandende vragen zijn, maar zeer zeker hielden zij zich bezig met vragen die in het brandpunt van de belangstelling staan, ook van medegelovigen, en inzonderheid van de jongeren onder hen. Zij houden zich - gelukkig niet altijd, dat zou niet goed zijn - bezig met hun toekomst. En met de toekomst van hun kinderen.

## Diakonia-verlossing

We begonnen met te luisteren naar een uitermate goed gedocumenteerde en bewogen lezing door ds. C.P. Sybrandi, diaconaal toeruster van/voor de hervormd-gereformeerde federatie van Lelystad. De titel: diakonia - vreugdebetoon over de verlossing.

Sybrandi noemde Jezus' levenswijze een 'omgekeerde levenswijze'. In Jezus' voetspoor mogen christenen mensen zijn met een nieuwe handel en wandel. Gelovigen bouwen niet het Vredelijk met mensenhanden, maar zij richten tekenen van hoop op. Diakonaat is: Christus laten zien aan anderen. Vandaar dat men in Lelystad op allerlei wijzen bezig is zich te kommeren om medemensen in moeilijke omstandigheden. Deze mensen moeten de kerk naast zich voelen staan. Maar vaak hebben ze het gevoel dat de kerk aan hen - de baanlozen, de gescheidenen, de vreemdelingen, de gehandicapten - voorbijgaat. En omdat zij kerk en Christus identificeren, hebben ze het gevoel dat Christus geen boodschap voor hen heeft.

Twee namen noemde Sybrandi verschillende keren als voorbeelden: de naam van de vermoorde salvadoraanse aartsbisschop Romero en die van Moeder Teresa. Wat zij - en vele anderen - doen, is het gestalte geven aan de dankbaarheid voor de verlossing. Het is vreugdebetoon over de verlossing.

Is zulk een diakonaal bezig zijn gelijk aan het opschilderen van een zinkend schip? In geen enkel opzicht! Het is concreet dienstbetoon aan mensen om hun te zeggen: al geeft niemand om je in de maatschappij, bij Jezus ben je toch in tel. Hij heeft belangstelling voor je!

In de hierop volgende discussie bleek wel overduidelijk hoe moeilijk het is een stap terug te doen. Ook christenen hangen aan de verworvenheden van de welvaart....

## Geen kruisverhoor

In de drie werkgroepen die we vormden namen we elkaar geen kruisverhoor af omtrent de persoonlijke houding ten aanzien van de heelheid van de schepping. We oordeelden niet over elkaars visie op vrede en gerechtigheid. We luisterden naar elkaar. Naar elkaars inzichten, en vooral: ervaringen. In de werkgroep "heelheid van de schepping", waarbij schrijver dezes zich gevoegd had, kwam goed uit de verf, hoe ieder wel inzielt dat er wat moet gebeu-

ren. We hebben én als aardbewoners, én als christenen, een verantwoordelijkheid voor de schepping.

Maar de grote vraag is: hoe geef je die verantwoordelijkheid gestalte? Wat betekent het dat de Schrift ons vreemdelingen noemt? En dat diezelfde Schrift ons duidelijk maakt dat wij rentmeesters zijn?

Hoe geef je ruimte aan de gerechtigheid?

Hoe moet je leven om als vredestitcher gekend en gekenmerkt te worden?

Herhaaldelijk kom je al pratend en luisterend tot het hartstuk van de bijbelse boodschap: de verzoening in Christus Jezus. Welke betekenis heeft deze verzoening?

En wat betekent het als wij zeggen tot de mensen om ons heen: geloof ons, er is hoop!?

We zijn dinsdagmiddag 11 april niet uit elkaar gegaan als mensen die het gevoel hadden: we hebben efftjes een paar flinke punten op een serie i's gezet. Integendeel, we hadden veel meer het gevoel dat we een verbreding aan prediking en onderricht moeten geven. Dat is niet gemakkelijk, maar wel nodig.

## Vijftig jaar verkondiger

Br. M.N. Looije te Hilversum is een goede bekende in vele gemeenten waar hij in het verleden en ook nu voorgaat in de diensten. Het zal allen die hem daarvan kennen genoegen doen te vernemen dat het op zondag 30 april a.s. precies een halve eeuw geleden is dat hij voor het eerst de kansel beklom. Dat was in de hervormde Malakka-kapel in Den Haag, van welke kerk br. Looije toen nog lid was. Na zijn overgang naar de baptisten gemeenten werkte hij van 1944 tot 1947 en van 1949 tot 1951 als ECU-werker in Pernis (2x) en Eindhoven. Hierna ging hij het maatschappelijk leven in maar bleef (en blijft) de gemeenten die hem uitnodigen dienen met de verkondiging van het evangelie. Zesenvertig gemeenten heeft hij sindsdien één of meerdere keren gediend en hij hoop dit "nog wel even te doen", als hij gezond blijft. Dat wensen wij hem van harte toe.

J.R.

*Vervolg van pagina 4*

voor een mens, als hij in de STILTE God mag ontmoeten. Zó dat zelfs eigen woorden de stilte niet verstoren. Stil worden voor God.

Opvallend dat in de stilte de opdracht van God bekend wordt gemaakt. In de stilte worden we bereid gemaakt om te luisteren wat God zegt. In de stilte mogen we onze opdracht vernemen. Ik wens u stille momenten toe met God.

KMG

## BEROEPINGSWERK

Beroepen tot voorganger in bijzondere dienst: B. Stuut, legerpredikant aldaar, die dit beroep heeft aangenomen.

Beroepen te Zwolle K. Corporaal te Sneek.

## Jongerenreis naar Nicaragua

### Inleiding

Onderstaand treft u een uitvoerige beschrijving van de aanleiding tot en het verloop van het z.g. Nicaragua-project, zoals dat momenteel vooral in Friesland speelt.

Er zijn verschillende redenen om het project zo uitvoerig te beschrijven:

- Het project illustreert hoe in een tijd van kerkverlating door jongeren, grote aantallen jongeren zich met enthousiasme inzetten voor zaken waarvan doorgaans gedacht wordt dat jongeren er geen interesse voor hebben, n.l. zending en ontwikkelingssamenwerking.
- Het project illustreert, dat projektmatig werken, d.w.z. dat het gaat om een gerichte activiteit, met een van te voren bepaalde omvang en tijdsduur, jongeren aanspreekt.
- Het project illustreert hoe drie kerken tot samenwerking kunnen komen.
- Het project illustreert hoe een relatief kleine activiteit een relatief groot bereik kan krijgen.

Ik oktober 1986 bezocht een delegatie van de Baptisten-conventie van Nicaragua Nederland, op uitnodiging van het Zuid-Amerika-orgaan van de Gereformeerde Kerken in Friesland.

Eén van de vijf deelnemers aan dit bezoek, was meegekomen met het oog op kontakten tussen jongeren in Nicaragua en jongeren in Nederland.

Al tijdens het bezoek kwam aan de orde dat de groep nauwelijks of geen jongeren tegenkwam op haar ronde door het land.

Dat was voor de ontvangende partij aanleiding zich op dat gegeven nader te bezinnen en daarover van gedachten te wisselen met de Baptisten-conventie in Nicaragua.

Een en ander had tot resultaat dat het jongerenorgaan van de Baptisten-conventie vroeg om in de zomer van 1989 een groep jongeren naar Nicaragua af te vaardigen, en zodoende, jongeren uit Nederland en Nicaragua met elkaar in kontakt te brengen.

Het Zuid-Amerika-orgaan van de Gereformeerde Kerken in Friesland werd bereid gevonden om in Nederland het initiatief voor zo'n reis te nemen en ging begin 1988 aan de slag met de voorbereidingen.

Tijdens de eerste voorbereidingen werd kontakt gezocht met de Nederlandse Baptisten-Jeugdbeweging en bleek dat de hervormde Provinciale Commissie voor het Gemeente-apostolaat geïnteresseerd was in de reis.

In overleg werd besloten ook het Departement Jeugd- en Jongerenpastoraat van de Gereformeerde Kerken en de Provinciale Hervormde Jeugdraad bij het project te betrekken.

Dit resulteerde in het vormen van een stuurgroep, waarin alle in het boven dit

artikel afgedrukte vignet, vermelde organisaties deelnemen.

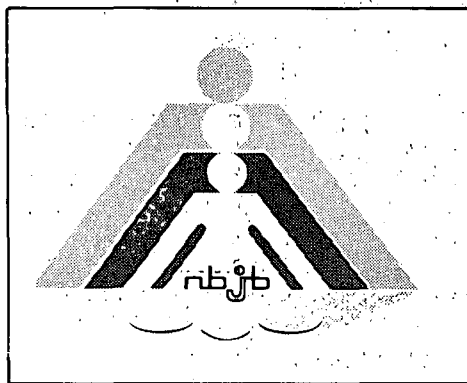
Allereerst is deze stuurgroep begonnen een heldere doelstelling van de voorgenomen reis te formuleren.

Al gauw werd duidelijk dat de reis geen doel, maar een middel diende te zijn en dat het effect van de reis niet beperkt zou moeten blijven tot de jongeren die Nicaragua zouden bezoeken, maar dat het project een zo groot mogelijke uitstraling zou moeten krijgen.

De doelstelling waarvoor uiteindelijk gekozen werd, kan als volgt worden omschreven:

Het organiseren van een reis van jongeren naar Nicaragua, die de jongeren zoveel mogelijk zal laten meemaken van het dagelijks leven van Nicaraguanen - zodat ze inzicht zullen krijgen in de sociale, de economische en politieke situatie in dat land

- zodat ze inzicht zullen krijgen in datgene wat zending en ontwikkelings-samenwerking kunnen betekenen
- opdat Nicaraguaanse jongeren (en ouderen) zich door de interesse van de Nederlandse jongeren gesteund zullen weten in hun vaak moeilijke situatie
- opdat Nederlandse jongeren aan Nicaraguaanse jongeren iets kunnen mededelen van de situatie waarin zij in Nederland verkeren



- teneinde de ervaringen die opgedaan worden in de voorbereiding op en tijdens het bezoek aan Nicaragua, te delen met zoveel mogelijk (jonge) mensen in Nederland, waardoor in Nederland wordt bijgedragen aan een beter begrip voor zending en ontwikkelings-samenwerking.

Bovenstaande doelstelling diende als basis voor de "profiel-schets", die nodig was om jongeren te werven en te selecteren.

Het profiel bevatte de volgende elementen:

- Leeftijd in 1989 18 t/m 25 jaar
- Uithoudings- en aanpassingsvermogen: Opgewassen tegen moeilijke omstandigheden en, bereidheid of af te zien van privacy,
- Interesse in en begrip voor de situatie in Midden-Amerika en Nicaragua
- In staat en bereid om vooral jongeren in de eigen gemeente te betrekken bij de voorbereiding en verwerking/verslaglegging van de reis
- Bereidheid om deel te nemen in een

- intensief voorbereidingsprogramma
- Voldoende tijd om dat alles waar te maken.

De stuurgroep beseftte, dat men veel vergeet van de jongeren en dat het niet zozeer het belang was van de uitgezonden jongeren, waarom het ging, als wel het belang van alle betrokken kerken, organisaties en gemeenten. Daarom werd besloten van de jongeren slechts een geringe bijdrage in de kosten te vragen (f 250,- per persoon) en de overige kosten te dekken uit bijdragen van de betrokken kerken en gemeenten en uit subsidies en giften.

De volgende stap was jongeren te interesseren voor de reis.

In een brief aan kerkeraden en jeugdraden van de drie betrokken kerken werden de doelstelling van het project en het profiel van de jongeren vermeld en werden jongeren opgeroepen deel te nemen aan een voorlichtingsavond m.b.t. het project.

Voor de hervormde kerk en gereformeerde kerken werd de werving beperkt tot Friesland, aan baptistenzijde werd landelijk geworven. Dit gezien de geringere omvang van de Baptistengemeenschap in Friesland.

Tot grote verbazing, maar ook tot blijdschap van de stuurgroep meldden zich voor de eerste voorlichtingsavond ruim 200 jongeren, die een overweldigend enthousiasme uitstraalden.

De informatie-avond, waaraan door samenloop van omstandigheden, o.a. een Nicaraguaanse, die op dat moment namens de Nicaraguaanse baptisten-conventie in Nederland verbleef, deelnam, was een groot succes.

Hoezeer leden van de stuurgroep aan jongeren ook voorhielden, dat deelname aan het project ontzettend veel tijd en energie zouden vergen en dat het absoluut noodzakelijk was te kunnen rekenen op een grote achterban van vooral jongeren, toch meldden zich ruim 100 jongeren aan als "sollicitant" voor de reis en als deelnemer aan een tweede voorlichtingsavond.

Inmiddels waren twee jongeren, waarvan bekend was dat ze vloeiend Spaans spreken, aangezocht om te "solliciteren" als tolk-deelnemer en was er een begeleider voor de reis gevonden die alle kwaliteiten had om de groep tijdens de reis en gedurende de voorbereiding te begeleiden.

Bij selectie van de deelnemers bleek dat twee van de aspiranten in aanmerking kwamen om mee te reizen als tolk-deelnemer.

Uiteindelijk werd na selectie van brieven en het voeren van gesprekken een groep van 7 jongens en 7 meisjes gevormd, waaronder 3 tolk-deelnemers, die een rijke schakering te zien gaf aan achtergrond, opleiding/werkkring en vaardigheden, maar overeenstemde in enthousiasme. De selectie was moeilijk, in die zin, dat vrijwel alle sollicitan-

Vervolg naar pagina 7

ten voldeden aan de hooggestelde eisen om in aanmerking te komen voor de reis.

Voor het enthousiasme, de persoonlijke inzet en motivatie waren opvallend. Moeilijk was het om veel van zulke mensen te moeten teleurstellen.

Hartverwarmend was het te horen hoe velen, ook nu ze niet mee zouden reizen, bereid waren om zich in Nederland/Friesland in te zetten voor het welslagen van het project.

Aan de jongeren die naar Nicaragua reizen, werd een brief ter hand gesteld voor hun kerkeraad, waarin de Stuurgroep mededeelde dat een van hun jongeren vanuit de gemeente naar Nicaragua zou gaan en dat er op de gemeente **gerekend** werd.

Deze brief hebben de jongeren persoonlijk afgeleverd.

Inmiddels is de groep van 14 begonnen met de voorbereiding op de reis. Er is een intensief programma opgesteld van 8 zaterdagen en twee weekenden. (Aan één weekend zal het H.K.I. medewerking verlenen).

In het programma is een spoedkursus Spaans ingebouwd.

Opmerkelijk is dat ook "buitenstaanders" enthousiast zijn, wanneer ze horen van de reis.

Het instituut dat de cursus Spaans verzorgt bleek bereid op zaterdag en tegen een laag tarief te willen werken, een reisbureau zorgde voor korting op de tickets. Een deelnemende student Spaans kreeg van docenten toezegging bijgeschoold te worden in de Nicaraguaanse variant van het Spaans.

Daarbij komt dat de reisbegeleider talloze uren van zijn vrije tijd in de voorbereidingen van de reis steekt.

Nu al zijn jongeren bezig in clubs, op verenigingen en scholen, in katechese-groepen om andere jongeren (en ouders) bij het project te betrekken.

Wie zei ook al weer dat jongeren niet geïnteresseerd zijn in kerk, zending of ontwikkelingssamenwerking?

Sipke Deinum  
provinciaal jeugdwerkadviseur  
voor de P.H.J.R.-Friesland  
Emmakade 21/23 n.z.  
8932 AE Leeuwarden  
tel. 058-153065

#### UITNODIGING

Voor de C.C. vergadering

Deze wordt gehouden op

**zaterdag 27 mei a.s.**

in de Samenhofkerk te Zwolle

inschrijving en koffie  
vanaf 9.30 uur

opening 10.00 uur

sluiting ± 17.00 uur

**TOT DAN!**

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Op zaterdag 3 juni zal er in de Baptistenkerk te Lelystad weer een ontmoetingsdag voor alleenstaanden gehouden worden.

Het thema voor die dag luidt: **leiding en verantwoordelijkheid**.

De dag begint om 9.30 uur met koffie en eindigt ± 18.00 uur.

De kosten bedragen f 30,-. U ontvangt hiervoor een warme maaltijd, een broodmaaltijd, koffie en thee.

U kunt zich opgeven en nadere inlichtingen ontvangen bij:

Mevr. H.J. van Daalen,  
T. van Lohuizenstraat 37,  
8172 XP Vaassen, tel. 05788-5135

Bij geen gehoor:

Mevr. M. Corporaal-Bots,  
Zijlroede 18,  
8604 RB Sneek, tel. 05150-11042

Uw betaling is uw definitieve aanmelding, te verrichten bij:

Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew.,  
F. de Vriesstraat 18,  
9298 RP Kollumerzwaag.  
No. Bankrekening 43.36.77.279, giro-  
rekening 811940 onder vermelding:  
ontmoetingsdag alleenstaanden.

## Ontmoetingsdag IJsselgewest

D.V. zondag 21 mei a.s. hopen we weer de jaarlijkse ontmoetingsdag te houden als gemeenten van het IJsselgewest.

Deze ontmoeting zal dit jaar worden gehouden te Ede, in de Open Hofkerk aan de Hoflaan. Als IJsselgewest zijn we die dag gast van de gemeente Ede.

Het programma ziet er als volgt uit:

15.00-15.30 uur koffiedrinken

15.30-17.00 uur gezamenlijke dienst met de gemeente Ede. Na de opening door de voorzitter van het gewest, ds. H. Bijleveld, zal de dienst worden geleid door ds. W. Kos en zal het jeugdkoor "Miracle" uit Arnhem-Centrum o.l.v. zr. R. Kos-Servaas medewerking verlenen.

17.00-18.00 uur is er tijd om met elkaar te praten, het zelf mee te brengen broodje te eten en koffie te drinken.

18.00-19.30 uur wordt het avondge-deelte gehouden waarin Joop en Thea Brongers zullen vertellen over hun reis naar Sierra Leone en daarvan dia's ver-tonen.

Verder is er veel samenzang en zullen medewerking verlenen het zangkoor van de gemeente Ede en het kwartet "Chananja" van de gemeente Zeve-naar.

Voor de kinderen wordt er tijdens de bij-eenkomsten zondagsschool gehouden en voor de allerkleinsten is er de crê-che.

**DUS TOT ZIENS IN EDE OP 21 MEI**

Namens het bestuur van het  
IJsselgewest, Martin Baas

## Jeugddag van 't gewest Groningen

Schitterend weer, veel ontmoeting en een sfeer die heel goed was. Tweede paasdag, de jaarlijkse gewestelijke jeugddag, dit keer in Groningen. Met een kleine 250 mensen uit de hele provincie hebben we eerst gekeken naar een informatieve film over de muur in Berlijn, waarin veel Berlijnse jongeren aan het woord kwamen, en duidelijk werd dat veel vooroordelen van "ons" in het westen een struikelblok kunnen zijn voor goede contacten met die andere maatschappij in het oosten. Dit onderwerp werd afgesloten doordat we er samen over konden praten.

En dan is er pauze. Ontmoeting, zon, veel zon, ijs, veel ijs, sfeervol buiten zitten.

Voor het konsert, daarna, is een pluim voor de organisatie en de band "Day-break" op z'n plaats. Muziek kregen we van deze band, die op korte termijn haar kwaliteiten ten gehore kon brengen, nadat een andere band had afgezegd.

Als afsluiting van de dag was er een "praise-session", met veel zingen, een preek en getuigenissen.

Het was een leuke dag waarop we veel gelachen hebben (maar ook een serieuze noot niet ontbrak), de NBJB zomerkampen gepromoot werden, (5 aanmeldingen!), en de kafetaria op de hoek veel klanten had.

Tot ziens op de toogdat!

Berry en Arnold

## BELANGRIJKE MEDEDELING VAN DE REDACTIE

De gezondheidstoestand van br. Sietzo Dijkhuizen is dermate verbeterd dat hij de eindredactie van ons blad weer op zich kan nemen. Dat betekent dat hij vanaf het nummer dat op 18 mei a.s. verschijnt, weer de verantwoordelijkheid voor de eindredactie op zich neemt. Kopij voor het nummer van 18 mei moet voor of uiterlijk op 8 mei in zijn bezit zijn. Adres: Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet.

Tot zo lang kan kopij aan de waarnemend eindredacteur, H. Ploeger, Groningsingel 677, 6835 GA Arnhem, gezonden worden.

Advertenties en adreswijzigingen moeten altijd aan de administratie, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, gezonden worden.

Ploeger

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

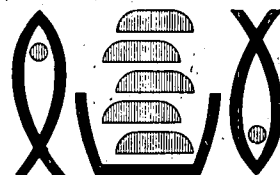
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Waarnemend eindredakteur:

Ds. H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, tel. 085-217889. Alle kopy naar de eindredakteur, die deze uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum in zijn bezit moet hebben.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELINGEN

Penningmeester van de baptistengemeente te Coevorden is: H.J. Cremer, Comm. Cramerlaan 13, 7741 CM Coevorden, tel. 05240-13747.

Secretaris van de baptistengemeente Noordbergum is: G. v.d. Veen, De Streek 4, 9254 RK Veenwoudsterwal post Veenwouden, tel. 05110-5356.

Secretaris van de baptistengemeente te Enschede is: G. de Jonge, Roerstraat 41, 7523 TK Enschede, tel. 053-352139.

Het juiste telefoonnummer van J. de Boer te Leeuwarden luidt: 058-137079.

Komt u naar camping "De Barkhoorn" voor een fijne en gezellige vakantie met 2 ha schoon zwembad. Gelegen aan het Ruiten A riviervakantie in bosrijk Sellinger.

Vr. vrijbl. folder 05992-2510.  
Geh. inger. tenten te huur.

Door omstandigheden vrijgekomen een 4-pers. bungalow in recr. centrum "De Potten" te Offingawier, per 06-05 tot 28-05. Prijs n.o.t.k. tel. 05910-26767.

Te huur onze ruime rustig gelegen woning met zonnige tuin in het mooie Zuid-Limburg voor de periode van 9 tot 30 juli. Informatie: J. de Vries, tel. 04492-1391.

Komf. vakantiewoning in Hoog-Sauerland (Duitsl. Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.

### Psalm 27:1

Op 31 maart heeft de Heer, na een periode van ziekte, tot zich genomen onze broeder

**G. Leinenga**

in de leeftijd van 75 jaar

Buiskoolplein 25  
9934 PA Delfzijl

Baptistengemeente Delfzijl

### "Want Gij, o Here zijt mijn toevlucht" Psalm 91:9

Na een leven van zorg en liefde voor allen die hem dierbaar waren, is toch nog onverwacht van ons heengegaan onze geliefde broeder

**Egbert Hooiveld**

op de leeftijd van 78 jaar

27 maart 1989

Baptistengemeente  
Nieuw Weerdinge

Bedroefd, maar dankbaar dat hem meer lijden bespaard bleef, is na een leven vol liefde en belangstelling voor anderen, onze innig geliefde man, onze vader en opa

**Peter Paul Pool**

op de leeftijd van 52 jaar door zijn Heer thuisgehaald

Mieke Pool-de Brey  
Ingrid, Ron en Marlies  
Marcel en Wilma

14 april 1989

Hoge Rijndijk 207  
2314 AD Leiden

De begrafenis heeft 19 april j.l. plaatsgevonden.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

God....

of ook: een ééndagsvlieg opent z'n mond om over de koningsadelaar iets te zeggen.

De mensen aller tijden, aller oorden hebben U gezocht, gedacht en vonden nimmer laatste woorden, de weg verloor zich in het struikgewas.

Wij zijn door U geschapen, wij zijn uit stof gebouwd.

Uw adem gaf het dode leven, zo is het ons geschreven, wij hebben het vertrouwd.

Of heb ik U gekonstrueerd, mijn evenbeeld, maar dan volmaakt, bezittend wat wij niet bezaten, maar al te zeer door ons begeerd?

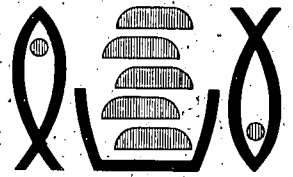
Een eeuwig zijn met inzicht in 't ware, goede, schone, oprecht, vol liefde, kracht, opdat wij daarin zouden wonen in heerlijk evenwicht.

Het moet Uw adem zijn die ons opnieuw bereikt, die als een lentebries over de harde akkers strijkt.

Ik voel de winden Gods vandaag, ik word geraakt, gedreven, de mist trekt op en nu nog even, dan breekt de Zon door en begint het grote Leven.

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

# Hij was en is en komt....

KMG

Hemelvaartsdag - onwillekeurig worden onze gedachten naar de hemel getrokken. Hoewel de afgelopen jaren vele uitvindingen zijn gedaan, is de hemel zelfs door de modernste kijkers van deze aarde niet te vinden. Velen in onze tijd verwijzen de hemel naar het rijk der fabelen. Velen willen niet weten van een plaats, waar de troon van God is en waar engelen zingen. Velen zeggen, omdat we de hemel niet kunnen zien, daarom bestaat de hemel ook niet.

Als we in de Bijbel lezen over de hemel, dan zien we dat mensen heel echt en reëel de hemel ervaren. Toen de profeet Elisa eens ingesloten was in de kleine stad Dothan en toen zelfs zijn knecht beefde van angst, durfde Elisa toch te zeggen: die bij ons zijn, zijn talrijker dan die bij hen. Hij bad toen tot God, die de ogen van zijn knecht opende. Hij zag iets in de hemel. Hij zag vurige paarden en wagens op de bergen rondom hem. De Here God verzamelde een grote hemelmacht rondom hem.

Wij zien de hemel niet. Toch denk ik, dat die hemel alle dagen te maken heeft met de aarde. Uit de hemel worden wij uiteindelijk bestuurd, al denken sommigen daar anders over. Uit die hemel hebben wij alles te verwachten voor ons leven hier en ook voor het leven straks. Met die hemel hebben wij allemaal te maken, omdat wij geloven, dat God als Heer van de engelen, als onze Koning daar verblijft. Dat is de betekenis van hemelvaart, dat wij gedenken, dat Jezus Christus ten hemel is gevaren en dat Hij nu in de hemel is.

In Hebrëen 4:14 lezen wij: wij hebben een grote hogepriester, die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God. In het oude testament had een priester alles te maken met offer, gebed en zegen. Zo stond de priester bij het altaar, waarop geofferd was en strekte zijn armen uit om de gemeente van daar te zegenen. Zo droeg de hogepriester symbolisch de hele gemeente op zijn hart en ging hij biddend het heiligdom binnen om te verschijnen voor het aangezicht van God. Dat is nu wat Jezus Christus deed op aarde en wat Hij nu doet in de hemel. Zo tekent ons het Evangelie Jezus in deze drie gaven en werken: biddend, offerend en zegenend. De biddende Jezus: daarvan waren de discipelen diep onder de indruk. Zie - Hij bidt. En hoe? - Heer leer ons bidden. Jezus bad voor zichzelf, voor zijn leerlingen, voor zijn volk Israël en voor alle volken en mensen. Zo was Jezus hier op aarde bezig en zo zet Hij het voort. Zo is Hij nu bij God en bidt in de hemel als eens op aarde. Hemelvaart: we hebben een biddende Heer, een voorbiddende priester. Er wordt voor ons (mij) gebeden.

Wij weten ook van zijn zegen. Dat komt niet zo vaak voor in het Evangelie, maar dat was toch zijn werk: zegenen. Zo deed Hij met de kinderen. Zo deed Hij uitgerkend en uitdrukkelijk bij zijn hemeivaart: Hij hief de handen omhoog en zegen-de hen. Zo voer Hij op en zo is Hij daar: zegenend. Wij mogen in het geloof leven onder de zegenende handen van deze Jezus, wiens naam betekent: de Heer redt. Wij mogen staan onder de koepel van zijn voorbede en zegen.

Het belangrijkste werk van de priester in het oude testament was het offeren. Dat heeft Jezus hier op aarde al volbracht. Het grote offer - Zichzelf - geheel. Als de geofferde, die Zichzelf ten offer gaf, is Hij nu in de hemel. Zo ziet Johannes in zijn visioen een Lam staan als geslacht in het centrum van de hemel en de aarde. Geslacht, geofferd, gedood. Staande levend en overwinnend. Wij hebben het gave offer in de hemel en door dat offer ziet God ons aan.

Zo was Hij hier - zo is Hij daar. Jezus Christus is gisteren en vandaag en morgen DEZELFDE. Zo mogen wij Hem verwachten. Hij zal wederkomen. De hemel lijkt gesloten. Maar Jezus sprak van een Vaderhuis, waar de deuren open gaan, waar verloren kinderen met blijdschap worden verwacht en feestelijk welkom gehe-ten. De Bijbel eindigt met: Zie, de woning van God is bij de mensen. Langs de omweg van de hemelvaart komt Hij tot zijn doel: een nieuwe aarde, de volkomen vervulling van het geheim van de Naam, Immanuël: God met ons. De Verborgene zal zich openbaren. De wolken wijken en het zal gezien worden dat Hij alleen maar goede bedoelingen met ons had.

Wij hebben.... wij hebben een machtige Heer, die was en die is en die komt en de hemel speelt daarin een bijzondere rol.

## VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met A. Gietema  
Zusterhulp-trainingen

Pag. 3  
Hemelvaart

Pag. 4  
Een nieuw geluid in de lente

Pag. 5  
Gemeentenieuws

Pag. 6  
UZC-nieuws

Pag. 7  
Allerhande



## EVEN NADENKEN MET....

A. Gietema

**Psalm 138:7 'Wanneer ik wandel  
temidden van benauwdheid, be-  
houdt Gij mij in het leven'**

Het is moeilijk te geloven dat de Heer het schip niet zal laten zinken. Althans, zolang je in de storm zit, durf je niet te denken aan een goede afloop.

Achteraf, als alles voorbij is, dan ben je de koning te rijk. Wie weer vaste grond onder de voeten heeft, zingt zonder problemen een loflied.

Vaak is dat het moeilijke van het bezoekwerk in de gemeente. Om de ander, die in de 'benauwdheid' zit niet te snel toe te roepen: 'God behoudt je wel in het leven'. Vanaf de kant is het immers geen kunst om aanwijzingen te geven. Te recht dat de ander zegt: 'Jij hebt makkelijk praten'. Het mooiste is natuurlijk, wanneer de ander gaandeweg het gesprek zelf gaat ontdekken dat er nog leven in hem/haar zit. Soms duurt het heel wat gesprekken voordat iemand dit geloof hervindt. Dat vergt veel geduld van de pastor. Dit vertrouwen in God kun en mag je iemand niet 'oplepelen'. Pas wanneer de ander zelf deze grondnotie van het christelijk geloof uit gaat spreken, is er sprake van groei.

In wezen is deze ontdekking dat de benauwdheid het af moet leggen tegen het leven zelf, een leerproces.

Wie dit eenmaal heeft meegemaakt, zal hopelijk een volgende keer iets minder het gevoel hebben 'verloren' rond te lopen. De ervaring dat God je leven na een woestijn-periode weer heeft doen opbloeien, kan je helpen om wat minder angstig door een nieuwe 'dorre vlakte' te dolen.

Dit is jammer genoeg geen automatisme, elke benauwdheid brengt immers z'n eigen chaos en uitzichteloosheid met zich mee. Soms zul je het gevoel hebben er weer helemaal opnieuw tegen aan te moeten.

Het staat er gemakkelijk dat de Heer je in het leven behoudt. Mijn eigen ervaring is, dat God hier andere mensen inschakelt. Een paar trouwe bezoekers, enkele mensen met een goed oor, kunnen hier dit Schriftwoord tot leven brengen. D.w.z. vanuit de duisternis iemand helpen weer een stap te doen op weg naar het licht.

Waar dat gebeurt, maak je iets mee van opstanding uit de doden.

## Vijftien jaar trainingen bij de N.B.V.B. 'Zusterhulp'

In 1974 hield de N.B.V.B. de eerste training voor de leden, op De Bron in Dalfsen. Vele zusters kwamen daar bijeen voor geloofsverdieping en vorming. Thema's waren o.a. 'Wie we zijn en wie we dienen', 'Een vrouw, meer dan koraal', 'Let niet op de wind, maar zaai'. Na enkele jaren vonden we een nieuw onderkomen in het S.B.I. (Slotemaker de Bruïne Instituut) te Doorn; daar was de mogelijkheid voor deskundige begeleiding en rijkssubsidie. Door de grote belangstelling moest de groep gesplitst worden; nu zijn er drie trainingen rondom eenzelfde thema.

De N.B.V.B. organiseert momenteel vier 'soorten' trainingen:

- de landelijke training, bestemd voor alle leden van Zusterhulp. Rondom een gekozen thema willen we samenbindend bezig zijn met het geloof en de geestelijke en maatschappelijke doelstellingen van de N.B.V.B.;
- de gespreksleidstertraining is bedoeld als voorbereiding voor hen die op een van de landelijke trainingen de gespreksgroepen leiden;
- de besturentraining is voor bestuursleden van de afdelingen, daarbij ligt het accent op het verwerven van vaardigheden voor leidinggevend (presidentes, secretaresses);
- de beleidstraining is er voor leden van het Landelijk Bestuur, de gewestelijke besturen en de leden van redacties en commissies. Hierbij gaat het vooral om organisatie, beleid, jaarplanning en het op elkaar afstemmen van de diverse werkte-reinen.

Trainingen zijn een wezenlijk onderdeel van het werk van Zusterhulp.

Het is waardevol om in alle rust je te kunnen concentreren op een onderwerp en op eigen geloofsbeleving.

Vrouwen raken geïnteresseerd in hun functioneren binnen de gemeente en in de maatschappij, er komt meer visie op verantwoordelijkheden en mogelijkheden.

Tijdens de trainingen heb je duidelijk te maken met vrouwen met uiteenlopende meningen, met verschil in geloofsin-vulling, met tegengestelde maatschap-pelijke en politieke ideeën. Maar door dit alles heen loopt een sterke geloofs-binding, waar ze elkaar op aanspreken en die het mogelijk maakt om te praten over zaken, die soms heel gevoelig liggen en om bereid te zijn je kwetsbaar op te stellen.

Enkele maanden geleden stond in De Christen een verslagje over de beleidstraining, waar o.m. een jaarplan-nings is opgesteld rondom het nieuwe jaarthema: "OPEN DEUREN = GEVEN EN ONTVANGEN".

In mei, juni en september zijn er de landelijke trainingen rondom dit thema, met het accent op "Recht en Onrecht". Door de grote belangstelling - alle trainingen zijn al volgeboekt - komt er mogelijk nog een vierde in januari 1990!

Op 13 en 14 april waren zo'n twintig zusters bij elkaar voor de gespreksleidstertraining. Het doel was om ons samen te verdiepen in het thema en weer een beetje vaardiger te worden in het leiden van gespreks-groepen. Het zijn intensieve werkdagen, waarin je veel moet leren en afleren. Toch zijn we erg dankbaar voor de mogelijkheid die er is om op deze wijze toegerust te worden voor een taak.

Wij hopen zo van harte dat het trainingswerk, dat na vijftienjaar nog steeds groeit in kwantiteit en kwaliteit, geestelijke groei brengt bij allen die erbij betrokken zijn en ons allen meer dienstbaar maakt voor de Heer en de naaste.

Ruth Kos

### BELANGRIJKE MEDEDELING VAN DE REDACTIE

De gezondheidstoestand van br. Sietzo Dijkhuizen is dermate verbeterd dat hij de eindredactie van ons blad weer op zich kan nemen. Dat betekent dat hij vanaf het nummer dat op 18 mei a.s. verschijnt, weer de verantwoordelijkheid voor de eindredactie op zich neemt. Kopij voor het nummer van 18 mei moet voor of uiterlijk op 8 mei in zijn bezit zijn. Adres: Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet.

Tot zo lang kan kopij aan de waarnemend eindredacteur, H. Ploeger, Groningensingel 677, 6835 GA Arnhem, gezonden worden.

Advertenties en adreswijzigingen moeten altijd aan de administratie, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, gezonden worden.

Ploeger

# Een wolk onttrok Hem aan hun ogen....

B. LOUWERSE

*Vanaf dit moment, beschreven in Hand. 1:9, geldt: "zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven" (Joh. 20:29). Mensen zijn visueel ingesteld. Wie heeft er niet in het proces van gelovig worden én nadien naar de wolken gestaard met de vraag in het hart naar Gods bestaan? Maar ze zien kregen wij niets. Toch bestaat God. Ik geloof dat en de Bijbel zegt mij dat. Daarbuiten ben ik argumenten tegengekomen, die mij "op de weg met de Heer" bemoedigd en versterkt hebben. Voor sommigen zullen deze argumenten onbeduidend zijn, voor anderen werken zij geloofs-versterkend. Ik geef er hier enkele door:*

## De niet-zichtbare dingen

Sommigen zeggen: "Ik geloof alleen wat ik zien kan...." Dat is niet waar. Ik geloof in het bestaan van veel dingen, die ik niet zien kan. Ik zet mijn radio aan en geloof dat er geluidsgolven, die ik nog nooit gezien heb, uit de lucht opvangen kunnen worden. Ik geloof dat de wind bestaat, ook al is die niet zichtbaar. Aan de beweging van de bomen weet ik dat de wind er is. Ik kan niet in het hart van mijn vrouw kijken en zeggen: 'kijk, daar zit nu de liefde'. Liefde is niet zichtbaar, maar krijgt gestalte in vele dingen. Zo is het ook met God. God is geest, maar God toont zijn aanwezigheid en bestaan in vele dingen; o.a.:

## De ge-ordende dingen

Stel dat ik u op de mouw spel, dat mijn horloge 'toevallig' is ontstaan: wat ijzer, koper, glas enz. werd door de wind bijeen geblazen en ineens begon er iets te tikken; ziedaar mijn horloge. Dat kan niet, zult u zeggen, want daarvoor zit een horloge veel te ingenieus in elkaar. Een geniaal persoon moet dat uitgedacht en gemaakt hebben. Zo is het ook met God. Het heelal, maar ook de kleine details van de schepping zijn zo geniaal ge-ordend, dat er wel een God moet zijn, die alles heeft uitgedacht en gemaakt. Er is een tropische vissoort, dat bij vloed de eitjes op het strand werpt. In de hete tropen worden deze uitgebroed. Wanneer de vloed opnieuw opkomt komen de meeste eitjes uit. Zo minutieus werkt de schepping. Een knutselaar had ons planetenstelsel in het klein nagebouwd. Toen een atheïstische buurman langs kwam stelde deze de vraag: "Mooi zeg, waar heb je die gekocht?" "Nergens", was het antwoord. "Oh, dan heb je het natuurlijk zelf gemaakt of van iemand gekregen". "Ook niet", zei de knutselaar, "Op een morgen stond het er ineens!" De buurman begon te lachen: "Dat kan niet, want zoiets kan niet uit zichzelf ontstaan zijn". De knutselaar zei vervolgens: "waarom geloof je nu dat deze miniatuur wel door iemand gemaakt moet zijn en kan je de schepper van het heelal niet erkennen?" Elke planeet volgt een baan. De orde in

het heelal doet mij zeggen, dat er een God is die deze orde in zijn werk heeft ingebouwd.

## De wet van Louis Pasteur

Populair gezegd: "uit dood kan geen leven ontstaan". Deze wet wordt o.a. in een operatie-kamer toegepast, waar alles steriel (dood) moet zijn, zodat een bepaalde levende bacterie de patient niet nadelig kan beïnvloeden, of mogelijk zijn dood bewerken. Als deze wet waar is kan het leven op aarde ook niet zomaar zijn ontstaan uit dode materie. Een levend wezen van buiten af moet hier leven gebracht hebben. Die lemand is God.

## De wet van oorzaak en gevolg

Mogelijk hebt u een schilderij in de kamer hangen. Het kan best zijn dat u niet weet wie de schilder is. U weet niets van zijn afkomst, zijn of haar woonplaats, het karakter enz. enz. Eén ding weet u wel: er moet een schilder zijn. Een schilderij verwijst naar een schilder. Zo verwijst een schepping naar een Schepper. Ook al kennen wij God niet en staan wij niet in relatie met Hem, moeten wij erkennen dat Hij bestaat omdat Hij zich in Zijn schepping heeft geopenbaard. Rom. 1:19-20 zegt hierover: "omdat hetgeen van God gekend kan worden.... wordt sedert de schepping der wereld uit zijn werken met het verstand doorzien...."

## Het ingeboren besef dat God bestaat

De tekst uit Rom. 1 laat zien dat wij op grond van de natuur tot een erkenning moeten komen, dat God bestaat. Hoe dichterbij de mens bij de natuur staat, hoe geloviger hij is (welke inhoud dat geloof ook mag hebben).

Rom. 2:14 spreekt van het "van nature doen wat de weg gebiedt". Er is een ingeboren besef van goed en kwaad. Een mens heeft een geweten mee gekregen. Heel opmerkelijk kennen alle religies (tot op de meest afgelegen eilanden) boetedoening, het brengen van offers in verband met het besef van schuld ten opzichte van God.

## Waar komen normen vandaan

Zonder God is er geen plaats voor een zondeval. Als God niet bestaat is er geen verklaring waar het besef van schuld vandaan komt bij mensen. Dat geldt ook voor het besef van goed en kwaad en het begrip vergeving. Vergeving is alleen vanuit een zondeval en het aangereikte heil te verstaan.

## Veranderde mensenlevens

Het geloof in en de overgave aan God doen iets. De mens, die Jezus Christus aanvaardt als Heiland en Heer is nooit meer dezelfde. Het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden maar in kracht. Het gaat hier om een levensveranderende kracht. Die kracht heb ik in mijn leven ontdekt en in het leven van vele mensen. Die niet-te-verklaren veranderende, bevrijdende en vernieuwende kracht doet mij zeggen: er is een God die leeft, die zich laat ontmoeten door een gelovige overgave aan zijn Zoon Jezus Christus.

Ik ben nu in een fase van mijn geloofsleven waarin ik mij niet meer stoort aan die wolk. Zalig zijn zij, die niet zien en toch geloven. Het geloofsoog blijkt meer zicht te geven dan mijn lenzen. Toch zijn bovengenoemde argumenten mij op een bepaald moment tot steun geweest in het groeiend besef van het bestaan van God. Mogelijk helpen zij u ook in uw geloofsproces.

## GEMEENTEN, ZENDINGSWERK GROEPEN, VERENIGINGEN ENZ.

Zendeling z. Anneke Oppenhuizen zal de tweede helft van dit jaar met verlof in ons land zijn. Van half augustus tot half november zal zij beschikbaar zijn voor werkbezoeken. Als u haar wilt uitnodigen kunt u contact opnemen met z. Blaauw, Westerparallelstraat 87, 9501 GT Stadskanaal, tel. 05990-14345.

Tijdens de zendingsraad werd er een dringende oproep gedaan voor nieuwe medewerkers. Naast een vak-specialisatie wordt grote nadruk gelegd op werk-ervaring.

Gevraagd worden door de Afrikaanse landen:

Predikanten

Arts - voor N. Kameroen

Oogarts - voor Mokong (zeer dringend)

Verpleegkundige-oogheelkunde  
Agrarisch ingenieur

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met D. Lindeman-Kolbe, tel. 08303-11164.

# Een nieuwe lente en een nieuw geluid....

*Verwacht u van mij, als u de titel boven dit artikel leest, geen beschouwingen over het gedicht "Mei" van Herman Gorter. Ik citeer alleen de eerste woorden ervan: "Een nieuwe lente en een nieuw geluid". Ze typeren een beetje wat er op dit moment in mijn leven gebeurt. In deze lente is bij ons thuis het nieuwe geluid te horen van een pasgeboren kind, van onze dochter Marieke. Veel mensen hebben met ons de vreugde over haar gedeeld. Hartelijk bedankt voor alle kaarten!*

## Een nieuw geluid....

Dat woord geluid mag u best letterlijk opvatten(!); maar ook in figuurlijke zin is het een nieuw geluid: een nieuw mensje, nog wat onbekend voor ons. En haar vader en moeder leren allemaal nieuwe dingen.

Tegelijkertijd is buiten alles nieuw en fris. Bloesembomen, fris groene struiken, bloemen. Elke lente heeft iets uitbundigs, iets krachtigs ook: overal is er leven in de natuur. Ik moest in dit verband aan twee dingen denken.

Laatst zag ik op de televisie een stuk van de film Caught, een evangeliserende speelfilm. De hoofdpersoon, Tim, had veel gesprekken met een christen uit India. Dat was op zich al een aardig gegeven: iemand uit de Derde Wereld verkondigde het Evangelie, in plaats van dat iemand uit het "Rijke Westen" het aan hem kwam brengen. Dit gegeven uit de film sluit aan bij de werkelijkheid van dit moment: in de ontwikkelingslanden gebeurt heel wat op het gebied van het christelijk geloof. Omgekeerd wordt/is Europa zendingsgebied.

## Wedergeboorte

Die Tim in de film Caught besluit op een bepaald moment te bidden. Hij doet dat met de man uit India, staande bij een glasbak in Amsterdam. Met de ogen open, recht toe recht aan in zijn taalgebruik, opent hij zijn hart voor Jezus. En hij voelt zich daarna overweldigd door blijdschap.

Dat deed me zo denken aan de keren dat ikzelf, voor het eerst of weer een keer, me aan Jezus overgaf. Het ontroerde me. Zó was dat inderdaad. Op zo'n moment ben je als mens echt thuis gekomen. Dat geeft vrede en raakt alles in je leven.

Een nieuwe mens, niet door geboorte maar door weder-geboorte. Opnieuw geboren worden was een raadsel voor Nicodemus. Het is een raadsel voor iedereen die het niet zelf heeft meegemaakt. Op zo'n moment beleeft een mens écht een nieuwe lente in z'n leven, ook als het eigenlijk al herfst of winter is in zijn bestaan. Ook als hij niet lang meer te leven heeft hier op aarde.

## Vernieuwing

Het tweede waaraan ik moest denken heeft te maken met onze Unie van Baptistengemeenten. Ik denk dat er behoefte bestaat aan vernieuwing, aan "een nieuw geluid". Organisatorisch, ja, maar laat het alstublieft dieper gaan. We hebben een nieuw geestelijk geluid nodig. "Nieuw" is dan eerder "vernieuwd" en fris, dan totaal anders. Het evangelie van waaruit wij leven is tenslotte niet veranderd. Wél mogen wij ons er weer eens door laten verrassen en ons érover verbazen. Misschien kunnen we ons dan ook weer eens verbazen over wat God in het leven van anderen en dat van onszelf heeft gedaan, hoe Hij mensen nieuw heeft gemaakt. En ons vervolgens samen bezighouden met de opdracht die aan de volgelingen van Jezus werd gegeven bij de hemelvaart: getuigen zijn. Door de kracht van de Heilige Geest is dat mogelijk. De Geest is ook Degene door Wie mensen, en dus ook gemeenten, vernieuwd kunnen worden.

Om die vernieuwing mogen en moeten we bidden.

Een nieuwe lente, een nieuw geluid, nieuwe mogelijkheden....

Er valt nog heel wat te beleven....

Hetty Lalleman

## Als je niets te doen hebt/ doe het dan niet hier

U kent die spreuk. Een prachtige woordspeling. Een doordenkertje. Want zo gebeurt het immers maar al te vaak: iemand heeft niets te doen en loopt bij de ander binnen, zodat die ook niets meer kan doen. Dan zijn er twee die niets te doen:

Ik ken er nog eentje: Wie volhardt in het nietsdoen, neemt een voorschot op z'n dood.

Als je dit nu eens naar de gemeente toe vertaalt? Dan wordt het dus ongeveer zó: een gemeente die lust heeft in het nietsdoen, is een dode gemeente.

P.

# Tranen

*Grote jongens huilen niet.*

*Een man mag niet huilen.*

*Ze zal wel niet van hem gehouden hebben, want bij zijn graf heeft ze geen traan gelaten.*

*Ik ben zo labiel, ik huil bij alles.*

Zo maar een paar opmerkingen die nogal eens over en langs de tafel rollen. Ik heb mij laten vertellen dat alleen de mens kan huilen, tranen schreien. Dieren kunnen geen tranen schreien. Dieren hebben geen tranen, noch voor hun leed, noch voor hun vreugde. Dieren kunnen geen uiting geven aan hun gemoedsbewegingen door tranen. Mensen wel.

## Jezus huilde ook

Jezus weende, bij het graf van Lazarus, Joh. 11:35. De kortste tekst uit heel de bijbel.

Jezus weende. Hij had verdriet. Bij verdriet mag je huilen, schreien. Ook mannen mogen schreien. Waarom niet? Jezus weende vanwege de overmacht van de dood. Hij weende met de wenende zusters Martha en Maria. Hij leefde met hen mee. Meeleven kan ook meeschreien betekenen. Wie niet mee wil schreien, moet niet op rouwbezoek gaan.

Schreien is geen teken van kleingeloof, of van wantrouwen jegens de Heer. Veel gebeurtenissen in het leven zijn letterlijk om te huilen. Nergens wordt onze kleinheid groter dan in het bijzijn van de dood.

Jezus heeft vaker geweend. Hij weende ook over Jeruzalem, dat niet verstond wat tot haar vrede, tot haar zegen, tot haar welzijn, diende, Lc. 19:41. Dat daarom gedoemd was onder te gaan in vuur en verderf. Die volkstoe-komst ging Jezus aan het hart. Hij was gekomen om te zoeken en te redden, niet om te verderven. God zag naar zijn volk om, maar het volk zag niet naar zijn God om.

## Tranen hebben waarde

Tranen gaan verloren. Ze lopen langs het gezicht waar ze uiteenvallen in duizenden deeltjes. Ze worden met een doek weggewist. Tranen hebben maar een kortstondig bestaan. Maar.... tranen zijn kostbaar. Ze zouden moeten blijven bestaan, omdat ze de hoogte- en de dieptepunten van het menselijk leven markeren.

Een psalmist bad eens om bewaring

# Zuid Holland en de andere provincies

Veel nieuws uit de gemeenten in de provincie Zuid-Holland deze keer. Eerder dit jaar meldde ik u al dat de gemeente te **Leiden** uit haar gebouw gegroeid is nu elders samenkomt.

De gemeente **Alphen aan den Rijn** komt tot nu toe samen in een aula. Onlangs heeft men een eigen pand aangekocht. Alle clubs, verenigingen etc. binnen de gemeente krijgen de gelegenheid hun wensen voor de inrichting van het gebouw in te dienen bij de huisvestingswerkgroep.

In de gemeente **Spijkenisse** is voor het eerst een zang- en muzikavond gehouden. Direkt is er al gevraagd om herhaling van deze zeer geslaagde avond. De begeleiding van de samenzang gebeurde door orgel, drums en dwarsfluit. Verder kon er geluisterd worden naar accordeons, een muziekgroep, een citer, de tussenjeugdgroep, blokfluiten en een improvisatie op het orgel.

Het traditionele huisbezoek, waarbij eens per jaar twee ouderlingen de gemeenteleden bezoeken, wordt afgeschaft in **Dordrecht**. De jaarvergadering heeft een beleidsstuk aangenomen dat dit regelt. 'De Omgang' zegt het zo:

### Vervolg Tranen

van zijn tranen: doe mijn tranen in uw kruik, ps. 56:9. Want onze tranen komen van God. Alleen mensen kunnen tranen schreien, van vreugde en van verdriet. Onze tranen, God moet ze bewaren, want geen mens kan ze bewaren. Tranen zijn parels. Parels ontstaan uit wonden. Parels zijn het antwoord van het oestertje op zijn verwonding. Parels zijn poorten: en de twaalf poorten waren twaalf parels, Openb. 21:21. Ze geven doorgang naar een ander gebied: tranen troosten, luchten op, hergeven nieuwe krachten. Poorten zijn afsluitingen: tot hier toe en niet verder. Tranen zijn uitlaatkleppen; ze bewaren voor verstening, verstarring. Soms hoort men over iemand die in groot verdriet aan de radeloosheid ten prooi is: kon hij/zij maar huilen. Als de tranen uitbreken vallen de muren in.

### God zal troosten

Tot de nog te vervullen beloften van God behoort het tranen afwissen: Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, Openb. 21:4. Elke Jood die dit las hoorde herkende meteen Jes. 25:8 de dood zal vernietigd worden en de Here

...wordt gekozen voor de benadering: beschikbaar zijn waar nodig voor leden die 'zelf aan de bel trekken'. Een baptistengemeente is een gemeenschap van mensen die zelf hebben gekozen voor Christus en Zijn gemeente. Daarom mag van hen worden verwacht dat zij uit zichzelf betrokken zijn en blijven bij het gemeentelijk werk. Tegelijkertijd moeten raad en voorganger zich zo uitnodigend mogelijk opstellen, zodat allen zich vrijmoedig voelen hen te benaderen met een verzoek tot gesprek, hulp, gebed of wat dan ook. Ook dienen de leden op elkaar acht te geven, opdat alle leden met hun gaven de gemeenschap dienen".

Allen die toch prijs blijven stellen op jaarlijks bezoek kunnen dit melden aan de sekretaris. Op de boekentafel komen kaarten waarop men een verzoek tot een bezoek kan invullen.

### De twee dochters

In **Delft** bestaat een wijkgemeente van de gemeente Den Haag, waar drs. W. Huizing part-time voorganger is en T.W.O.-student br. R. Mientink stage loopt. In februari heeft men de poppenspeler Aad Peters laten optreden voor de kinderen van de stad. Een week van tevoren waren er nog nauwelijks kaarten verkocht, maar uiteindelijk liep de zaal toch vol voor het 'geweldig boei-

zal de tranen van alle ogen afwissen. Bij de nieuwe hemel en de nieuwe aarde horen geen tranen, Jes. 65:17, 19.

Wat mij het meest ontroert in deze woorden, is dit: God zelf, God zelf zal de moeite nemen mijn tranen te drogen. Dan denk ik aan de ouder, die niet tot het met kapotte knieën op schoot zittende kind zegt: droog je tranen maar, neen, die zelf een zakdoek neemt en het kind de tranen droogt. Dat is heel wat anders dan dat je dat zelf moet doen. Dat is - bij wijze van spreken - het verschil tussen geloof en ongeloof. Het geloof zegt: God zal mijn tranen drogen. Het ongeloof zegt: als ik het zelf niet doe, gebeurt er niets.

Tranen drogen is een gebaar van liefde. Van nabijheid. God is bij mij, hier en nu, als Hij mijn tranen bewaart in zijn kruik. En eens, eens zal Hij deze kruik breken; de tranen laten wegvloeien, terug in de oude wereld. Want de dood zal niet meer zijn, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan, Openb. 21:4. En God zelf zal bij hen, hen nabij zijn, vs. 3.

Wat een troost is dat. Wat een bemoediging. Wat een dag zal dat zijn!

ende' programma. In mei organiseert men alweer iets voor de kinderen, een kinderlente-feest.

Jarenlang kwam men in Delft samen in de oude synagoge in het centrum. Nu houdt men diensten in een aula in een buitenwijk, maar deze kan vanaf januari volgend jaar niet meer gehuurd worden. Er wordt nu druk gezocht naar een plaats van samenkomst, het liefst uiteraard in dezelfde wijk.

De gemeente Den Haag heeft nog een wijkgemeente, in **Zoetermeer**. Mogelijk moet men hier op den duur ook een ander onderkomen gaan huren, maar dan om een andere reden: het huidige gebouw wordt wat krap.

De Oudere Jeuggroep in Zoetermeer is bezig met een analyse van het gemeentewerk. Het gemeenteblad *Mirtepraat* vertelt: Aan de hand van een publikatie van de Evangelische Alliantie over gemeente-opbouw heeft men "eerst gesproken over de gaven, die de Heer gegeven heeft. Daarbij was vooral de vraag welke gaven de jonge mensen zelf hadden en hoe zij die dienstbaar zouden kunnen maken voor de gemeente. Vervolgens werd gesproken over de criteria, waaraan de gemeente zou moeten voldoen. Er werden zaken genoemd als: dienstbetoon, zelfopoffering, liefde, evangelieverkondiging, maatschappelijke hulp, politieke betrokkenheid enz. Nu is de groep bezig om de verschillende takken van arbeid 'door te lichten' aan de hand van die criteria".

### Andere provincies

Al eerder vertelde ik u dat de gemeente **Ede** een echtparendag zou houden. In het laatste nummer van 'Meeleven' staat nu een verslag van deze dag, waaraan 17 echtparen deelnamen. Ik citeer:

" 's Morgens was er een bijbelse inleiding over fundamenten van het huwelijk. We stonden stil bij de vier pilaren van een gezond huwelijk: liefde, respect, vertrouwen en begrip. Aan de hand van vragen besprak ieder echtpaar hoe deze elementen functioneren in hun huwelijk.

Daarna een korte inleiding over communicatie. Goede communicatie is essentieel bij het bouwen aan je huwelijk. Naar aanleiding van twee dramastukjes ontdekten we kenmerken van goede en slechte communicatie. (...) Aan de hand van vragen besprak ieder echtpaar in hoeverre ze met elkaar praten en op welke niveau's zo'n gesprek dan plaats vindt.

Daarna studies over de rol van de man en de rol van de vrouw en de plaats van vergeving in het huwelijk".

In mei organiseert Ede een weekend voor leidinggevend in de gemeente, waarop gesproken zal worden over gemeente-opbouw en pastorale begeleiding.

# ZENDINGSRAAD IN ROUBAIX - FRANKRIJK VAN 16 - 19 MAART

De jaarlijkse algemene vergadering van de Europese Baptisten Missie (E.B.M.) werd ontvangen door de Baptistengemeente te Roubaix. Gehuisvest in een voormalige textielschool. Jaren geleden was in deze omgeving een bloeiende textielhandel met vele fabrieken en een eigen opleiding. Nu is de stad zeer arm, met vele grote sociale problemen. Ongeveer 30% van de plaatselijke bevolking komt uit andere landen, en een even groot aantal mensen is werkeloos. De Baptisten in deze stad werken juist zeer veel onder deze groep van de bevolking. Ook door de burgerlijke overheid is dit gesignaleerd, zodat de rechterhand van de burgemeester een baptisten broeder is, in een toch zeer sterk katholiek land. Dit alles was ook aanleiding tot een ontvangst door de burgemeester van alle afgevaardigden van de zendingsraad.

Met 65 mensen waren we bijeen uit 16 landen. Afgevaardigden uit Europese landen, uit Afrika en Z. Amerika. Nederland was vertegenwoordigd door 5 leden van de U.Z.C. Voor het eerst was Oost-Duitsland aanwezig, wat ons allen zeer verheugde.

De jaarlijkse zendingsraad werd geopend door ds. Emanuel Nai uit N. Kameroen, die ons meenam naar Math. 16:13-19, de belijdenis van Petrus.

Gedurende de dagen werd door de vele afgevaardigden verteld van hun ervaringen en problemen. De zendingsgeschiedenis is reeds heel oud, wij hebben slechts een klein deel van de geschiedenis. De E.B.M. werkt sinds 1972 in Sierra Leone, en later in Centraal Afrika en Kameroen, de tweede twijg, de MASA (Missie Akties in Z. Amerika) in Argentinië, Brazilië en Peru. Br. Dietrich Weiland, de verantwoordelijke man van de MASA, vertelde iets over deze landen, en wilde ons daarbij de muziek laten horen uit de betreffende landen, maar helaas: hij was de band vergeten, en ook de dia-beelden gingen niet door, de projektor werkte niet.

Broeder Paul Changé deed verslag van het werk in de Centraal Afrikaanse Republiek. De vrouwen zijn daar zeer belangrijk, ze organiseren het evangelisatie-werk, verzorgen het werk rond de ziekenhuizen. In Bangui is een groot ziekenhuis, waar de mensen



Op vrijdagavond werden we verrast door zang van een damesgroep, komend uit Zaire, nu woonachtig in de omgeving van Roubaix

komen van heel ver, ze hebben vaak geen familie bij zich wat inhoudt dat er niet voorvoedsel gezorgd wordt. Dit nu wordt overgenomen door vrouwen uit de omgeving. Vele mannen en vrouwen zijn analphabeet. De bijbel die vertaald is in de streek-taal wordt hun voorgelezen en ze leren de teksten en verhalen uit hun hoofd. De problemen die men tegenkomt, is de zorg over de sekten die 't land binnendringen en de werkeloosheid; dit heeft grote invloed op de gezinnen. Ongeveer 60% van de bevolking is christen, wat een grote vreugde betekent. Helaas ontbreekt het aan dienende, evangeliserende mensen. Daarvoor vraagt br. Changé ons gebed.

Uit Kameroen was aanwezig de algemeen sekretaris br. Emanuel Mbenda. De vele bekeringen in N. Kameroen vragen extra aandacht van de gemeenten. Op een vraag of er nog predikanten nodig zijn luidt het antwoord: "Ons doel is - Afrika naar Europa en Europa naar Afrika om te werken. Dat houdt in tezamen arbeiden!"

Br. Emanuel Nai, waarnemend alg. sekretaris, vertelt van het evangelisatiewerk onder

de Mohammedanen! Wat beweegt een Moslim om in Jezus te geloven?

"De liefde aan de hele wereld te bewijzen niet met geweld maar met de liefde van Jezus Christus".

In een vraaggesprek met ds. Autridge uit Sierra Leone wordt hem gevraagd waarom men hem PA noemt? Wie hem leert kennen weet het antwoord zelf. Een uitstraling van vriendelijkheid-geduld-rustgevend. Hij vertelt hoe belangrijk de zendelingen zijn in Sierra Leone. Geen zendelingen, geen ontwikkelingen in de gemeenten.

Alhoewel men in Sierra Leone zelf met de Baptisten-arbeid begonnen is, is men de E.B.M. zeer dankbaar voor het vele wat ze gedaan heeft. De grootste problemen zijn de economische crisis en de bedreiging van de Islam.

In een willekeurige volgorde nog enkele agendapunten:

- \* Twee echtparen werden voorgesteld, aangenomen en uitgezonden; fam. Minard uit Frankrijk gaat dit jaar naar N. Kameroen, voor een theologische en medische taak. Fam. Guillet, eveneens uit Frankrijk, gaat naar de Centraal Afr. Republiek voor een taak bij de voorgangersopleiding in Bangui.

- \* Br. Horst Niesen, algemeen sekretaris is herkozen voor 6 jaren.

- \* Er is een wijziging gekomen in de reglementen, betreffende het verkozen kunnen worden en aftreden van de leden van het uitvoerend comité.

- \* In een drietal workshops is men aan de slag geweest met drie thema's, hierover leest u meer in "Gemeente en Zending".

- \* Het volgend jaar is de zendingsraad van de E.B.M. in Stadskanaal van 22-25 maart. Een goede gelegenheid voor allen die geïnteresseerd zijn om als belangstellende aanwezig te zijn.

## Vervolg Uit de Gemeenten

De gemeente **Hoogezand-Woldwijk** heeft juist onlangs een bezinningsdag gehad voor raadsleden, diakonessen en hun echtgenoten. Men verplaatste zich eerst in de positie van 'gemeentelieden van verschillend pluimage' en schreef een brief aan de raad. Daarna kroop men (weer) in de huid van de raad en gaf 'per kerende post' antwoord. Dat leidde tot verdieping en besprekingen, meldt het Gemeentevensier.

Na een zangkoor, een jongerenkoor en een mannenkoor heeft de gemeente te **Apeldoorn** nu ook een kinderkoor. De dirigente is tevreden met de 16 leden vanaf zes jaar, maar heeft nog wel be-

hoefte aan de 'dragende' stemmen van jeugd tussen de dertien en de vijftien jaar, schrijft ze in De Kring.

In **Stadskanaal-Zuid** is een mannen vereniging opgericht, waarover de raad der gemeente inmiddels goedkeurend heeft beslist. Gemiddeld komen er elke maandagavond nu zo'n 15 broeders in een ontspannen sfeer bij elkaar. Zowel bijbelstudie en bespreking van een onderwerp uit de aktualiteit als ontspanning hebben een plaats op deze avonden.

H.L.



## Vrije meningsuiting en naastenliefde

We hadden de affaire rondom de film De laatste verzoeking van Jezus Christus, en we hebben de affaire rondom het boek van Rushdie de satansverzen. De terdood veroordeling van Rushdie door Khomeiny werkte zich averechts uit: allen namen het op vóór Rushdie en tégen Khomeiny. Met name schrijvers, journalisten, kunstenaars en diplomaten namen het voor Rushdie op en stonden op het recht van vrije meningsuiting. Ze zeiden woordelijk of inhoudelijk: niemand heeft het recht ons het recht te nemen te schrijven wat wij willen.

In onze baptistische traditie is vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, vrijheid van geweten, vrijheid van geloof een immer verdedigde zaak geweest. Baptisten waren met name in vroeger eeuwen voorvechters voor vrijheid van geweten, enz. Ze waren - en ze zijn - voorvechters omdat ze geloofden en geloven dat ieder mens het recht heeft de stem van zijn geweten te volgen. Ieder mens zal hoogstpersoonlijk eens rekenschap moeten afleggen van wat hij doet of laat.

Maar bij mijn weten hebben zij het recht van vrije meningsuiting, van vrije pers etc. nooit begrepen als een recht om waarden en waarheden die een ander belangrijk vindt, ja die hem heilig zijn, aan te tasten, belachelijk te maken, door de modder te halen.

In de onderhavige kwestie had Rushdie - hij is toch geen achterlijk man - moeten begrijpen dat zijn boek als grievend en kwetsend zou worden ervaren. Het is echter een toppunt van onbeschaamdheid als hij verkondigt dat hij - in de vorm van een roman - welbewust op een grievende en kwetsende wijze wil aantonen dat het huidige mohammedanisme niet overeenstemt met de dragende gronlagen van deze godsdienst.

Vrijheid van meningsuiting enzovoort is een groot goed, dat we niet graag meer zouden willen opgeven. Maar dit recht te gebruiken om anderen respectloos te behandelen, is even on-menselijk als een mens het recht op vrije meningsuiting te ontnemen. Elk (verworven) recht vindt z'n grens bij de waardigheid van de medemens. Het recht op vrije meningsuiting kan nooit of te nimmer de vrijheid geven andere mensen in hun diepste gevoelens te krenken.

De president, br. Thoubois besloot de vergadering met de wens dat iedere Baptist een zending zal zijn en wees ons daarbij op de eerste verzen van Hebr. 12: "Laat ons oog daarbij alleen gericht zijn op Jezus, de leidsman en voleinder des geloofs...."

Voor ons allen waren het waardevolle en blijde dagen.

DLK

Ik denk dat het gebod: gij zult geen vals getuigenis geven, daar ook alles mee te maken heeft. Roddel, achterklap, vuilspuiterij, er zijn honderdduizenden mensen aan kapot gegaan. Mensen kunnen zich daartegen niet altijd verweren. Dat maakt in feite de zaak alleen maar erger.

Zorgvuldig met mensen omgaan is een taak die aan alle mensen is opgedragen. Aan deze taak kunnen schrijvers en journalisten zich niet onttrekken.

PI

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Op zaterdag 3 juni zal er in de Baptistenkerk te Lelystad weer een ontmoetingsdag voor alleenstaanden gehouden worden.

Het thema voor die dag luidt: **leiding en verantwoordelijkheid.**

De dag begint om 9.30 uur met koffie en eindigt ± 18.00 uur.

De kosten bedragen f. 30,-. U ontvangt hiervoor een warme maaltijd, een broodmaaltijd, koffie en thee.

U kunt zich opgeven en nadere inlichtingen ontvangen bij:

Mevr. H.J. van Daalen,  
T. van Lohuizenstraat 37,  
8172 XP Vaassen, tel. 05788-5135

Bij geen gehoor:

Mevr. M. Corporaal-Bots,  
Zijlroede 18,  
8604 RB Sneek, tel. 05150-11042

Uw betaling is uw definitieve aanmelding, te verrichten bij:

Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew.,  
F. de Vriesstraat 18,  
9298 RP Kollumerzwaag.  
No. Bankrekening 43.36.77.279, girorekening 811940 onder vermelding: ontmoetingsdag alleenstaanden.

## De volle deurmat

Blijkens een recent onderzoek is komen vast te staan dat een huishouden gemiddeld 16 ongeadresseerde stukken per week door de brievenbus ontvangt. Elk jaar vallen er kilo's reclamestukken op de deurmat. In Nederland werd - zo zegt "Reclamebestedingen in Nederland 1987" - in 1987 f. 1,8 miljard besteed aan brievenbusreclame.

Enerzijds duidt dat op een wedloop tussen winkeliers: als de één het doet, moet de ander wel. Je moet je naam telkens weer laten lezen. Eventuele kopers moeten weten waar de voordelen te halen zijn. Reclame behoort bij onze samenleving. Een vrije markteconomie moet producenten en distribuënten de mogelijkheid laten zich bekend te maken en klanten te werven, en te houden. Anderzijds kun je je afvragen of het juist is dat mensen ongevraagd overstroomd worden met reclame. Veel

mensen lezen deze brievenbusreclame niet, maar gooien de stukken meteen in de papierbak (gelukkig als dat gebeurt) of in de vuilnisemmer (waar het de verbranding tegemoetgaat).

Een vraag voor ons is uiteraard wat "folderen" oplevert. Als er bijzondere activiteiten zijn in de gemeente, moet dat bekend gemaakt worden. Eén van de mogelijkheden is de huis-aan-huis verspreiding van een folder. Soms van een Zaaier met inlegvel. Hoe dan ook, men maakt gebruik van het middel "brievenbus-reclame". En voegt zich bij de andere verspreiders van ongeadresseerde stukken.

Wat levert het op? De reacties op brievenbusreclame is tweërlei (één duidde ik al aan): sommige ontvangers lezen niets, gooien alles weg. Anderen zijn nieuwsgierig naar bijzondere aanbiedingen, kortingsbonnen, enzovoort. Of een folder van een baptisten gemeente gelezen wordt?

Dat hangt van een paar factoren af: hoe ziet de folder er uit? Uit een oeroude stencilmachine gekomen, met vlekken en rimpels? Of goed papier, keurig gedrukt, met een pakkende tekening of foto? Wie van folderen resultaten verwacht, zal zich goed moeten presenteren. Er moet iets aandachttrekkends op, dan pas heeft een folder attentiewaarde, dan pas zal men uitdagen tot lezen en kennisnemen; welke boodschap wil men overbrengen? Uiteraard deze: wij hebben een bijzondere samenkomst en u bent welkom! Welk onderwerp wordt ter sprake gebracht? Hoe formuleer je dat onderwerp?

Reclamemensen zeggen: altijd positief. Dus niet: is er leven na dit leven? Maar: er is leven na dit leven! Maar niet altijd is dat positieve mogelijk. Je kunt vragen: Zijn christenen betere mensen dan anderen?

Maar beweren: Christenen zijn betere mensen dan anderen!, ja dat gaat ons toch te ver.

Maar misschien moet je zo'n onderwerp helemaal niet zo formuleren, maar b.v. aldus: Christenen weten waarom ze goede mensen moeten zijn!

Naamsbekendheid is ontzettend belangrijk voor zakenmensen.

Maar ook voor anderen. B.v. voor stichtingen, verenigingen op allerlei gebied. Waarom zou dat niet gelden voor geloofsgemeenschappen? Met name voor jonge, nog niet zo bekende gemeenschappen. Maandelijks een folder in de bus met een korte tekst, en vooral met vermelding van de diensten, vriendelijk gesteld en goed verzorgd, kan een uitstekend wervingsmiddel zijn.

Dat geldt met name voor nieuwe woonbuurten. Nieuwe bewoners weten vaak niet wat op korte afstand van hun woning aan koop- en ontspanningsmogelijkheden, of aan kerkelijke groeperingen, aanwezig is.

Ploeger



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f. 47,- per jaar; buitenland f. 65,- per jaar.

### Redaktie:

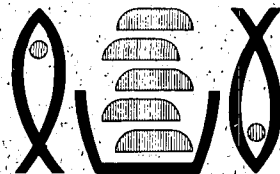
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland: Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELINGEN

Secretaris van de Baptistengemeente  
Harderwijk is: mw. G. Vegter-Brouwer,  
Tuinfluiterstraat 101, 3853 WD Ermelo,  
tel. 03417-57503.

Secretaris van de Baptistengemeente  
Doetinchem is: J.D. Barink, De Gaul-  
lestraat 68, 7002 DX Doetinchem, tel.  
08340-44485.

Het adres van de Baptistengemeente te  
Nieuw Weerdinge is vanaf 1 mei: Ge-  
dempte Achterdiep 18, 7831 CK Nieuw  
Weerdinge. Het oude adres Weerdin-  
gerkanaal NZ 52 komt te vervallen.

De gemeente Almelo Nieuwstraat be-  
veelt voor plaatsing op de sprekerslijst  
aan: G. Blesing, Menistenhoek 68,  
7606 DG Almelo, tel. 05490-25413.

Secretaris van de Friese Bond is: S.  
Bandstra, Flinke Boskje 6, 8584 WV  
Hemelum, tel. 05148-1525.

Tot nieuw lid van de redactie commis-  
sie is gekozen: J. Schotanus, De Sticht-  
se Rand 6, 3910 AB Rhenen, tel. 08376-  
14671.

Camping 'De Betteld' in Zelhem biedt  
o.a. het volgende in seizoen '89:

Verwarmd zwembad (9x18m, 1,40  
diep)

Kleine jaarplaatsen te huur

Jeugd-Programma van 15-7 t/m  
12-8

Bijbelstudie-weeken o.l.v. D. Steen-  
huis

25% Juni-korting, tevens Juni-  
programma!

Bel voor een gratis Info-pakket, tel.  
08342-2528.

De Here heeft tot Zich genomen onze  
zuster

**Annechien Knorr-Beuker**

op de leeftijd van 76 jaar

Baptisten Gemeente Sneek

*"Als leven lijden wordt, is sterven een  
gewin"*

Bedroefd, maar dankbaar dat zij rust  
heeft gevonden, delen wij u mede, dat  
na een geduldig gedragen lijden, de  
Here tot Zich heeft genomen onze  
zorgzame moeder en lieve oma

**Maaïke van Gelderen-Sikkema**  
weduwe van S. van Gelderen

op de leeftijd van 80 jaar

Hoogezand:

Tea en Steven

Sydney (Australië):

Philip en Margareth

Vierakker:

Taubie en John

Apeldoorn:

Greetje en Folly

Feije en Anis

Joke en Wietsze

Zutphen:

Rob en Truus

Klein- en achterkleinkinderen

Apeldoorn, 24 april 1989  
Tannhäuserstraat 405

Correspondentieadres:  
Bouwmeestershoeve 14  
7326 RM Apeldoorn

De begrafenis heeft 28 april j.l. plaats-  
gehad.

Onverwacht is van ons heengegaan  
onze zuster

**Baukje Schilstra-van der Tempel**

op de leeftijd van 46 jaar

2 Cor. 5:21

Baptisten Gemeente Stavoren

Op de dag des Heren heeft de Heer  
voor ons onverwacht tot Zich geno-  
men onze broeder.

**Lammert Veldman**

echtgenoot van Willemina Wever

op de leeftijd van 79 jaar

Baptisten Gemeente Emmen

*Uw Woord is een lamp voor mijn voet,  
en een licht op mijn pad.*

Ps. 119:105

Dit is nog steeds het richtsnoer van  
onze ouders

**F.G.J. Hofhuis**  
en  
**S. Hofhuis-Steennis**

die op 19 mei D.V. 50 jaar getrouwd  
zijn.

Deze feestelijke dag wordt in familie-  
kring gevierd.

Namens kinderen en kleinkinderen

Komt u naar camping "De Bark-  
hoorn" voor een fijne en gezellige va-  
kantie met 2 ha schoon zwemwater.  
Gelegen aan het Ruiten A riviervtje in  
bosrijk Sellingeren.  
Vr. vrijbl. folder 05992-2510.  
Geh. inger. tenten te huur.

**herman van der graaf**



**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963**

### Aanvulling

In DC van 6 april j.l. verscheen het ge-  
dicht "U en ik". Ik had het overgeno-  
men uit het blad van de gemeente te  
Eindhoven. Er stond geen naam onder,  
niet in het blad van Eindhoven en dus  
ook niet in DC.

Nu blijkt dat het gedicht ongeveer der-  
tig jaar geleden gemaakt is door zr. J.  
Huizinga uit Hengelo. Het verscheen  
toen in "Jong Leven", het blad van de  
NBBJ. Lang geleden dus, maar toch  
nog aktueel.

H.L.

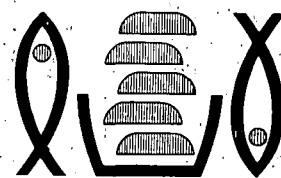
Vakantiewoningen op de boerderij,  
rustige omgeving, bos, wandelpaden  
in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM  
p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch,  
Drieberhausen 5270 Gummersbach  
1, tel. 0949-2354-3293.

# dc

104e jaargang nummer 19 - 11 mei 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Gij zult mijn getuigen zijn.... Hand. 1:8

B. LOUWERSE

Deze woorden worden vooraf gegaan door een belofte: "Gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt". Het getuigenis van Gods kinderen in deze wereld geschiedt uit bovennatuurlijke kracht. Gods 'dunamis' (zeg maar dynamiet) heeft iets explosiefs. Paulus leert ons in 1 Cor. 4:20 "Het koninkrijk Gods bestaat niet in woorden, maar in kracht".

Dit houdt mij persoonlijk al langere tijd bezig. Het christendom is zo'n verbale godsdienst geworden. In hoeverre hebben wij nog iets explosiefs.

Waar krijgt bij ons de levensveranderende kracht van het evangelie gestalte? Meer dan vroeger staat de uitspraak van Jezus in Luc. 4:18-19 model voor mijn functioneren in deze wereld: "De Geest des Heren is op Mij; daarom, dat Hij Mij gezalfd heeft, om aan armen het evangelie te brengen; en Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen loslating te verkondigen en aan blinden het gezicht, om verbrokenen heen te zenden in vrijheid, om te verkondigen het aangename jaar des Heren". Ook hier vindt de bediening plaats door het werk van de Heilige Geest. Die kracht is levensveranderend; het evangelie werkt heilzaam, helend, bevrijdend en vernieuwend in haar geestelijke en sociale context, zoals ik de tekst versta. Waar dit evangelie niet alleen een theologische waarheid is maar ook in herkenbare menselijke context gestalte heeft gekregen, krijgt het evangelie iets explosiefs. Het boek Handelingen staat er vol van. Neem bijvoorbeeld de kleine gemeente van Efeze. In Handelingen 19 lezen wij dat er twaalf gelovigen waren (vs. 7). Veel kennis was in die 'gemeente' niet aanwezig. Een enkele preek van Johannes de Doper, van Apollos uit Alexandrië en het onderwijs van Paulus, waardoor zij tot geloof kwamen. Deze twaalf gelovigen woonden in de derde heilige stad (na Jeruzalem en Athene) van die tijd. In Efeze draaide alles om de tempel van Artemis. Die tempel was een wereldwonder. Wat konden deze paar gelovigen uitrichten tegen zo'n overmacht aan afgoderij? Bovendien kregen zij tegenwerking (vs. 9). Alle reden om niets te doen. In de jaren dat ik als conferentiespreker en toerustings-trainer verbonden was aan het Instituut voor Evangelisatie sprak ik in vele plaatsen van Nederland.

Overal hoorde ik argumenten waarom "het nergens zo moeilijk is als bij ons". Efeze deed daar niet aan mee. Zij geloofde in de dynamische kracht van het evangelie. De gelovigen gingen zich afscheiden van de wereld (vs. 9). Zo werd een stuk heiliging openbaar. Tevens ontvingen zij dagelijks onderricht van Paulus. Zij waren dus ook trouw! Twee jaar lang werden samenkomsten georganiseerd in de gehoorzaal van Tyrannus. Het effect van de evangeliserende activiteit van deze kleine gemeente was zo explosief, dat na twee jaar arbeid "ALLEN die in Asia woonden, het woord des Heren hoorden, Joden zowel als Grieken" (vs. 10). Paulus schrijft in 1 Cor. 16:8-9 "Ik zal nog tot Pinksteren te Efeze blijven; want mij is een grote en machtige deur geopend en er zijn vele tegenstanders". Diverse gemeenten werden gesticht volgens 1 Cor. 16:19. Epaphras stichtte de gemeente te Colosse (Col. 1:3-10, 4:12-15).

Openbaring 1-3 spreekt van zeven gemeenten in Klein-Azië. Deze zegenrijke arbeid verliep heel moeizaam: "bovenmate en boven vermogen hebben wij een zware last te dragen gehad, zodat wij zelfs aan ons leven wanhoopten....." 2 Cor. 1:8.

Wij hebben de keus om ons te laten leiden door de tegenstand of zicht te houden op de geopende deur. Eén van de twee gaat ons handelen bepalen! Dat is het verschil tussen verslagen en overwinnend christendom. In hoeveel steden of stadswijken vindt men een bruisend evangelisch getuigenis? Hoe zal dat over twee jaar zijn?

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Even nadenken met W. Veenstra

Pag. 3  
Nieuws van de uniecommissie

Pag. 4  
Frits Hofhuis in de schijnwerper

Pag. 5  
Zusters' bijeen

Pag. 6  
NBJB-nieuws  
Leven uit de Geest

Pag. 7  
Allerlei nieuws

## EVEN NADENKEN MET....

W. Veenstra

### Onze toekomst

Phil. 3:20-21

Let goed op dat het hier gaat om de toekomst van hen die niet leven als **vijanden** van Jezus' kruis.

't Gaat om de toekomst van hen die zeggen en zingen: "In het kruis zal ik altijd roemen. Jezus tot in eeuwigheid mijn Verlosser noemen".

Onze toekomst evenwel heeft te maken met ons heden.

Paulus zegt: "Wij **zijn** burgers van een rijk in de hemelen". Wij leven ook onder een andere vlag dan alleen de Nederlandse en onder een ander regiem.

Wij zijn aardbewoner met plichten en rechten. We zijn bovendien "burgers van een rijk in de hemelen".

Dat burgerschap heeft te maken met het Verlossingswerk van Jezus. Sinds wij ons leven aan Hem hebben gegeven, is onze naam ingeschreven in de "hemelse boeken". Daar kent men ons. Zij die in Christus geloven, onzer Zijn invloed zich stellen, zijn wat niemand kan verdienen, wat niemand kan **kopen**. Daarom zullen de burgers van dit hemelse rijk zich nu reeds in dit leven laten kennen als mensen die anders leven, anders denken, anders doen dan zij die alleen leven uit hun aardse mentaliteit en karakter.

En wat is dan onze toekomst? Die heeft te maken met de verwachting dat onze Koning eens tot ons zal komen. Intocht zal houden in deze wereld om dan al Zijn dienaren, "alle burgers van het rijk der hemelen" al de hun toegezegde gunsten te verlenen.

Een deel van dat genaderecht wordt hier omschreven in vers 21.

Ja, ons lichaam van thans is vernederd. Wij zijn thans wonende in een vergankelijk lichaam. Afhankelijk van wat de aarde biedt.

Dit lichaam is wel eens ziek, doorstaat veel pijn en takelt af.

Zelfs de "onuitblusbare" levensvreugde moet daar soms onder lijden. Bovendien: dit vernederd lichaam is de plaats waarin wij zondigen, zwak zijn.

Onze toekomst is evenwel verankerd in de opstanding van Jezus Christus. Zeker, wij verwonderen en verheugen ons in de aardse schepping en schepselen en zijn er zuinig op. Gaan er voorzichtig mee om.

Doch eindelijk zal de vreugde zijn als Jezus ons aardse lichaam inruilt voor het verheerlijkte lichaam. Dan is de verlossing volkomen.

Dat is onze toekomst. Halleluja.....!!!!

## LEZERS AAN HET WOORD

### Heelheid der schepping

Met meer dan gewone belangstelling nam ik kennis van een verslag van de hand van KMG (= K.M. Gerritsen), dat was gewijd aan de op 8 april j.l. te Hoogeveen gehouden "themadag" over bovengenoemd onderwerp (zie DC van 27 april j.l.). Het indringende betoog door mevr. drs. J. (van der Poll-) Stapert, dat in de verslaglegging - terecht - uitvoerig wordt weergegeven, zou ieder mens, christen of geen christen, te denken moeten geven.

De aanwezigen, aldus Gerritsen, konden vervolgens van gedachten wisselen over een drietal "stellingen" van drs. E.W. van der Poll:

1. Christenen zijn, vanwege de rentmeesterschapsgedachte, meer dan anderen bereid om terwille van het milieu offers te brengen;
2. Alleen een streng optredende overheid kan mensen ertoe brengen, welvaart en comfort in te leveren terwille van het milieu;
3. Het autobezit kan en moet met de helft verminderd worden.

Na de lunch "was er een evaluatie van de gevoerde gesprekken in de groepen, en ook gestelde vragen kwamen aan bod", zo lees ik.

Maar wat de deelnemers nu vonden van de stellingen van Van der Poll, of zij het daarmee eens waren of niet (en waarom, zowel in het ene als in het an-

dere geval), daarover laat Gerritsen de lezers van ons weekblad verder in het onzekere.

Maar wat Van der Poll er zelf van vindt, daarover hoeven zij - en wij allemaal - niet in het onzekere te verkeren; getuige diens uitspraken op een twee weken na "Hoogeveen" elders in het land, in Amersfoort, gehouden milieukongres, dat was belegd door het Christelijk Studiecentrum. Daar hekelde Van der Poll de instelling van veel kerkmensen, die pas aan een actie willen meedoen, als er een christelijk etiketje op zit!

Van der Poll: "De gemiddelde christen beschouwt een milieu-aktivist als een geiten-wollen-sokken-drager, die niet in God gelooft. Daarom wil hij niet samenwerken met de milieubeweging. De opdracht om rentmeester op aarde te zijn, is echter niet alleen aan christenen gegeven, maar aan alle mensen. Daarom heb ik geen behoefte aan een christelijk Greenpeace. Wij kunnen nog veel leren van onze groene vrienden".

Gerritsen besluit zijn, overigens uitstekend geschreven, verslag van "Hoogeveen" met de oproep: "Aan het werk, nu het nog mogelijk is!". Maar ik vrees, eerlijk gezegd, dat het al te laat is, dat er geen redden meer aan is, of wij nog aan de praat - of in actie - komen of niet!

Zeist

J.A. Bransma

### "Jonge gezinnen"

Ik hoor zelf ook bij de groep van de jonge gezinnen, zodat ik ook een beetje kan overzien wat daar allemaal aan de hand kan zijn. Er zijn **twee** gevaren die voortdurend deze gezinnen bedreigen. In de eerste plaats het gebrek aan tijd en in de tweede plaats het mogelijke isolement. Jonge gezinnen kenmerken zich door het opbouwen van van-alles-en-nog-wat. De maatschappelijke positie is nog in opbouw en daar moet soms veel in geïnvesteerd worden. Het gezinsleven moet opgebouwd worden, met kinderen die groter worden en zelfstandige individuen worden. Het verenigingsleven, hobby en sport spelen in deze tijd een grote rol; (...) Houden we wel tijd over voor onszelf; ons in-

nerlijk? Kunnen we in al die drukte nog wel de rust vinden?

Het andere probleem is het mogelijke isolement. We hollen van werk naar afspraak en van afspraak naar afspraak. Er wordt gewerkt met twee, soms wel drie agenda's. Daardoor is het risico groot dat we aan regelmatige sociale contacten haast niet meer toe komen; in het maatschappelijke leven, maar ook in de gemeente. Dat laatste wordt nog verergerd doordat we zover van elkaar wonen. Je zou wel eens willen praten over b.v. geloofsopvoeding maar je ziet elkaar zo weinig.

(Ds. R. Venema in Regelrecht, blad van de gemeente Utrecht-Silo)

H.L.

# Die Uniecommissie, wat doet die eigenlijk?

Die vraag zal voor menigeen niet zo gemakkelijk te beantwoorden zijn. De meeste gemeenteleden, en zelfs veel raadsleden zullen zelden met de Commissie der Unie te maken hebben.

Ja toch wel, als er ergens een nieuwe voorganger zijn intrede doet, is er altijd wel een vertegenwoordiger van de Uniecommissie (U.C.) die, omdat hij/zij de hele Uniegemeenschap vertegenwoordigt, dan als eerste spreker(ster) het woord mag voeren.

En bij de correspondentie die de raden der gemeenten ontvangen zit ook haast elke maand wel een zending van het Uniebureau.

En dan komt er eens in de 4 jaar een 2 tal vertegenwoordigers van de U.C. bij een gemeente op bezoek.

Maar wat de U.C. verder nog doet.... weet u het?

Laat me pogen er enig inzicht in te geven.

## A. Veel minder dan u denkt

Dat klinkt misschien vreemd, maar 't is zo. Als je b.v. de statuten en het huiselijk reglement van de Unie er eens op naslaat, valt het je op, dat er over de Unie Zendingscie, de Cie voor de Opleiding, de Evang. Cie der Unie, de Financiële Cie der Unie, de voorgangers en voor al over de ALGEMENE VERGADERING (A.V.) veel meer afgesproken en bepaald is, dan over de U.C. Heel duidelijk hebben de gemeenten aan willen geven: de Unie is een **gemeenschap van gemeenten**, en als 't niet per sé nodig is voor het werk, willen we zelf beslissen en regelen. Dat moet geen "hoger bestuur" doen.

Vandaar dat de A.V. de hoogste instantie binnen onze gemeenschap is, en zeer veel U.C. werkzaamheden zijn voorbereidend voor die jaarlijkse A.V. of uitvoering gevend aan de besluiten van de A.V.

## B. Veel minder dan u denkt....

### (II)

Want we zijn natuurlijk toch maar een kleine gemeenschap (goed 12.000) met beperkte financiële middelen en beperkte menskracht.

Dat laatste geldt voor de U.C. net zo goed.

De U.C. bestaat uit 8 rechtstreeks door de gemeenten gekozenen en 5 afgevaardigden uit de Permanente Cie's (resp. U.Z.C., C.v.d.O. en E.C.U.) en de nevenorganisaties (N.B.J.B. en N.B.V.B.) elk één.

Die "indirekte leden" hebben dus ook nog hun taak in de arbeid waardoor ze zijn afgevaardigd.

Uiteraard heeft de U.C. wel het voorrecht, dat ze kan beschikken over de staf en de uitrusting van het Uniebureau,

maar die is op dit moment nog onderbemand.

Als u weet, dat de U.C. 1x per 2 maanden voltallig bijeen komt, en dat daar tussendoor het Dagelijks Bestuur van de U.C. (5 personen) ook 1x in de 2 maanden vergadert, dan zult u wel willen geloven a. dat dat vaak lange vergaderingen zijn, b. dat daar heel wat werk uit voortvloeit.

Maar als u dan óók beseft, dat alle U.C. leden hetzij als actief gemeentelid, hetzij als voorganger, ook verantwoordelijkheden dragen in hun eigen gemeente, zult u er best begrip voor hebben: alles wat je zou willen, kan lang niet!

## Veel meer dan u denkt!!

Behalve hetgeen in de inleiding al genoemd werd, is er o.a. het volgende:

- De U.C. voert de besluiten der A.V. uit. Soms is ze daar zelf bij betrokken; meestal vormt ze daarvoor een werkgroep of sub-cie, die aan haar verslag uitbrengt van de werkzaamheden (en waar dan vaak een U.C. lid voor de goede communicatie deel van uitmaakt).
- De U.C. onderhoudt de kontakten met de gemeenten. Helaas zijn er soms wel eens problemen in een gemeente. Dan kan de U.C. gevraagd worden de helpende hand te bieden. Of een gemeente wil over een bepaald onderwerp met de U.C. van gedachten wisselen. Het doorgeven van informatie aan gemeenten, evenals vragen van gemeenten aan de U.C. vergen zo hun tijd.
- Ook de kontakten met de P.C.'s, de Stichtingen (Unie Bouw Stichting, Pensioen en Invaliditeitsfonds en de Stichting Tabitha) en de Nevenorganisaties (N.B.V.B. en N.B.J.B.)

vragen regelmatig overleg en rapportage.

- Dan zijn er ook de zgn. Sub-cie's waarmee regelmatig overleg gepleegd wordt (Radio T.V.cie, Werkgroep Toerusting, Gemeente Bijbel School, Studiecie, De Christen en laatstelijk de Stuurgroep Unie Organisatie).
- Dat is niet alles, want ook de redactie van De Christen en de vertegenwoordigers in landelijke en/of interkerkelijke organen hebben er behoefte aan verzekerd te zijn van ruggesteun.
- Maar behalve dat, zijn er de geestelijke en beleidsvragen- en beslissingen die hun tijd en bespreking vergen. En ontegenzeggelijk vergen organisatie en financiën erg veel tijd.

Om dat alles ordelijk en zo goed mogelijk te doen, om de gemeenten zó te dienen dat - ondanks de verscheidenheid van meningen en verlangens, die er soms zijn - de gemeenten toch daadwerkelijk gediend worden en gezamenlijk werk voortgang kan vinden, is veel tijds- en energieinvestering nodig. Een besluitenlijst, voortvloeiend uit een U.C. vergadering beloopt dan ook al gauw 25 à 35 punten. En een intensieve vergadering duurt altijd wel van 10.00 tot 18.00 uur, menigmaal tot 20.00 uur. Als je dan aan het einde van zo'n dag weer terugkomt in het barre noorden of wilde westen, is je energiereserve danig geslonken.

## De Unie - dus de Uniecie,

### geén doel op zich

Hoe groter de eerder genoemde verscheidenheid van gemeenten en meningen, des te bewerklijker wordt een evenwichtige besluitvorming en uitvoering van plannen.

Administratie en organisatie mogen geen belasting worden; ze zijn geen doel op zich en mogen dat ook nooit worden.

We realiseren ons van tijd tot tijd zeer wel, dat:

Ons gezamenlijke doel is: als **plaatselijke** gemeenten en als **gezamenlijke** gemeenten Christus te dienen, Hem bekend te maken; te bouwen en gebouwd te worden aan/in de tempel Gods, d.i. de Bruidsgemeente die Jezus verwacht.

Geen U.C. en zelfs geen A.V., maar **Jezus Christus** is het doel.

**ZIJN WIL, ZIJN EER.**

Hij helpe ons daarvan geen duimbreed af te wijken.

Uw geestelijke en gebedssteun zijn daarvoor blijvend nodig: voor gemeentelijke en Uniebestuurders.

G. BOSVELD

# Frits Hofhuis in onze schijnwerper

H. PLOEGER

*Op 19 mei a.s. herdenken br. en zr. Hofhuis-Steennis dat zij 50 jaar getrouwd zijn. Dat is een mooie aanleiding een ogenblik stil te staan bij het leven van een emeritus voorganger, die verschillende van onze gemeenten diende van 1947 tot 1971.*

Frits Hofhuis ervoer zijn roeping al jong. Zijn opleiding genoot hij aan de bijbelschool van de Belgische Evangelische Zending te Brussel. Daarna ging hij nog twee jaar naar de bijbelschool in Wiedenest, Duitsland. Wiedenest was een bijbelschool waar de broeders van de Vergadering van gelovigen grote invloed uitoefenden. Gedegen bijbelkennis en evangelistische ijver waren begrippen die de studenten van dag tot dag begeleidden.

## Pionier

Hofhuis kan zeker gelden als een pionier. In 1930 begon hij met evangelisatiearbeid, gesteund door enkele broeders van de Vergadering van gelovigen, Almelo. Een bestelwagen werd opgebouwd tot evangelisatie-auto. Er was tevens een slaapgelegenheid in gemaakt.

Overdag werd er gecolporteed met het blad *De straatprediker*, werd er uitgenodigd voor de diensten en 's avonds werd er gepreekt. Een zijde van de auto werd dan uitgekapt, zodat een klein podium ontstond waarop de spreker kon staan. Ook een orgeltje (opklapbaar, of: inklapbaar) vond daar een plaatsje. Eén van zijn medewerkers was een tijdlang de ook onder ons niet onbekende Hessel van der Flier. Heel het land trok Hofhuis door. Hij werkte zowel in Friesland als in Zeeland, in het oosten en in het westen. In weer en wind, openheid ontmoetend maar ook tegenstand, niet in het minst ook van de "vromen" die in dergelijke activiteiten sectarisch dus kerkgevaarlijk gedoe zagen.

## Terreinwisseling

In mei 1939 trouwde Hofhuis. De evangelisatieauto - zijn eigendom - werd verkocht voor hetzelfde bedrag dat hij er eerder voor betaald had: f 100,-. Het jonge paar vestigde zich in Brummen, naderhand in Geldermalsen. Vanuit deze oude plaats werd gedurende de oorlogsjaren geëvangeliëerd. Ter plaatse ontstond een kring van gelovigen.

In de donkere oorlogsjaren ging Frits Hofhuis ook voor in verschillende baptisten gemeenten. Hij was een gewaardeerde steun voor br. Zerbst, toen onbezoldigd voorganger van de gemeente te Utrecht. Ook Arnhem en Eindhoven leerden hem kennen. En waardeerden!

## Gemeentegebonden

De in de oorlog tot stand gekomen contacten tussen Hofhuis en verschillende gemeenten leidden tot een gesprek met broeders uit onze uniegemeenschap. De jonge gemeente te Alkmaar had een werker nodig. Naar goed baptistisch principe waren twee zaken voor zo'n werker belangrijk: gemeentebesef én evangelisatiedrang. Dat laatste had Hofhuis bewezen in z'n meer dan 15-jarige praktijk als rondtrekkend evangelist. Het eerste: gemeentebesef, was gegroeid in het werk.

In april 1947 werd in Alkmaar begonnen, maar het gemeentelijke terrein strekte zich uit tot geheel Noordholland. Daaronder viel ook Den Helder waar zich reeds verschillende baptisten bevonden die eveneens betrokken werden in het werk van Hofhuis.

Na het afscheid van beide gemeenten was onze broeder nog een jaar of vijf in staat zondags gemeenten te dienen. Sinds 1980 woont het echtpaar Hofhuis - dat vier kinderen ontving en nu negen kleinkinderen heeft - in een bejaardentehuis, eerst in Borne, sinds 1983 te Hoogeveen. Lichamelijk wil het niet meer als voorheen, maar beiden leven nog van harte mee met de gemeente door de kerktelefoon.

*Broeder Hofhuis was een betrouwbare werker in de wijngaard van onze Heer. Hij was een fijne collega. Hij was voor jongeren en ouderen een voorbeeld in trouw. Hij hoefde zijn liefde tot de gemeente niet met woorden te onderstrepen: zijn daden, zijn levenshouding getuigde er van.*

*We wensen hem en zijn vrouw nog gezegende jaren, en vooral een bemoedigend: Vol verwachting blijf ik uitzien.*

*Adres: F.G.J. Hofhuis, Huize Beatrix, afd. C 1, Alteveerstraat 140, 7907 AC Hoogeveen, tel. 05280-77507.*



Na drie jaar vertrok Hofhuis met vrouw en kinderen naar Drachten. Jarenlang was daar een kleine gemeente geweest. Strubbelingen hadden het werk geen goed gedaan. Drachten was nog niet de industrieplaats van nu, maar plannen lagen er wel: de werkloosheid in dit voormalige veengebied van Friesland was hoog: er moest wat gedaan worden. Er werd nadien wat gedaan. Ook aan de situatie van de gemeente. Met engelengeduld heeft Hofhuis breuken gelijmd. Met voorbeeldige liefde tot de arbeid stimuleerde hij mensen. Met een bijbelse prediking bemoedigde hij tot volharding en trouw. Neen, de gemeente ervoer toen geen spectaculaire groei in Iedental - het schommelde tussen 60 en 70 leden - maar wel een groei in de diepte. Er werd in die tien jaren van zijn dienst een basis gelegd waarop J. Ketelaar kon voortbouwen.

Van 1961-1971 diende Hofhuis gelijktijdig twee gemeenten: Workum en Makum. Hij deed dat - zoals te verwachten was - met grote trouw, waardoor hij liefde en achting oogstte.

*Hofhuis voor zijn auto, gereed voor actie*



## AV NBVB 25 april 1989

Sedert verscheidene jaren komt mijn vrouw enthousiast thuis na bijeenkomsten van de NBVB en dit jaar mocht ik met haar mee naar de AV van de vrouwenbeweging binnen onze Unie. Normaal zou mijn bezoek aan die vergadering enigszins vreemd zijn geweest, maar nu had ik een goede reden: ik mocht er naar toe in mijn functie van redacteur van ons weekblad "De Christen".

U begrijpt, met een kloppend hart, begaf ik mij op 25 april naar de Sionskerk te Zwolle.

Ik ben alleen maar vertrouwd met de AV's van onze Unie en dan valt op, dat de begroeting van de zusters zo hartelijk is. Er wordt heel wat "gesmukt" tijdens het weerzien. Het podium in de kerk was feestelijk aangekleed met een wandkleed waarop iedere afdeling van de NBVB een stukje had geborduurd. Op het podium lagen vele pakken koffie en even verder lag een hoop sieraden. Naderhand bleek mij, dat de koffie bestemd was voor een instelling met een goed doel (deze keer voor de Vereniging tot Heil des Volks te Amsterdam) en de hoop sieraden was bestemd voor een verloting t.b.v. de zending.

Zr. I. Jager-de Haan ontpopte zich als een gedegen zangleidster en kreeg daardoor de zaal wat tot bedaren voor het openingswoord van de presidente zr. I. Stuut-Kloppenburger. De presidente heette een ieder van harte welkom.

De gasten werden in het bijzonder welkom geheten en opvallend: dit waren uitsluitend mannen. De voorzitter van de Unie moest zelfs bekennen, dat er een crisis was ontstaan binnen de UC over de vraag wie als afgevaardigde de AV van de NBVB zou bezoeken. In zijn wijsheid had de voorzitter maar besloten om zelf te gaan. Naast br. A. de Vries (UC) waren als gast aanwezig: br. Chr. Eijer (ECU), br. B. Posthumus (UZC), br. S. Edens (Tabitha A'dam), brs. G.J. Blanken en N.P. Wever (NBVB), br. H. Bijleveld (CvdO), de postzegelman br. Wijnand en ondergetekende namens DC.

De presidente bepaalde haar gehoor bij Zacharia 8:9 "Laten uw handen sterk zijn". De NBVB is klein begonnen, maar in bijna zestig jaar uitgegroeid tot een beweging, die in woord en daad gestalte probeert te geven aan het geloof in Jezus Christus. De zending staat in deze opdracht nog steeds centraal. Daarnaast is de vorming van

de leden door middel van trainingen een belangrijk onderdeel geworden van het werk van de NBVB. Vorig jaar is gewerkt met het thema "Sla een brug" en dit jaar zal gewerkt worden met het thema "Open deuren". Dat laatste betekent: open deuren naar God... open deuren naar elkaar. Open deuren, dat is **geven** en **ontvangen**. Wij hebben de opdracht om serieus met dit thema aan het werk te gaan.

Daarna kwam de agenda voor de vergadering goed aan bod. Verschillende jaarverslagen over het werk van de NBVB werden besproken. Er werd afscheid genomen van aftredende commissieleden en de nieuwe commissieleden werden welkom geheten. De vergadering 1989 werd aan de orde gesteld en toegelicht. Ook hierin kwam het belang van de zending weer duidelijk naar voren. De eensgezindheid van de vergadering kwam tot uiting in de verschillende stemmingen.

Na de lunch kwam br. Wijnand, de postzegelman, aan het woord, die de zusters opwekte om toch vooral de postzegels te blijven inzamelen. Zr. Koopman-Eijkenaar, schrijfster van de rubriek "Gezonden voor zieken" in de Kandelaar, was dit jaar zelf aanwezig om de vergadering toe te spreken. Een spontaan applaus uit de zaal onderstreepte het belang van haar werk.

Zr. W. Scholte-de Jonge uit Catricum werd gekozen in het landelijk bestuur van de NBVB. Haar hobby is hard werken en dat belooft dus veel voor de toekomst. Van zr. L.B.A. Buitenhuis-Boiten werd afscheid genomen als secretaresse van het landelijk bestuur en haar functie werd overgenomen door zr. E.M. Germeraad-Smits.

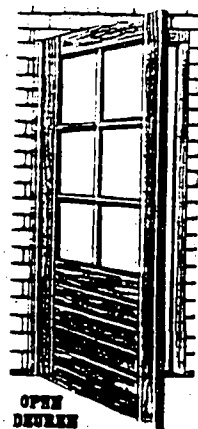
Na de dank te hebben uitgesproken aan de verschillende mensen, die deze dag hebben verzorgd, leidde de presidente de aanwezigen naar de viering met het zingen van verschillende mooie liederen. De begeleiding van het zingen was in de vakkundige handen van zr. R.A. Kos-Servaas. Ook nieuwe liederen werden vlot geleerd. Een dameskwartet uit Stadskanaal zong en een gedicht werd voorgedragen. De meditatie werd verzorgd door zr. A.W. Lindenborn-de Graaff, die sprak naar aanleiding van Ruth 1:1-22. Ruth, een vrouw met open deuren, die zich ge-

droeg als een open mens. Zij was open in haar gedachten, open in haar beleving, open in haar handelen. Zij zette haar hart open voor andere mensen zoals haar schoonmoeder en haar man. Ruth durfde in verschillende, soms moeilijke omstandigheden, open en eerlijk te reageren.

Zo mag Ruth, ook vandaag, een voorbeeld zijn voor ons allen, als het gaat om het thema van dit jaar: "OPEN DEUREN". We mogen groeien naar de mensen, zoals God ons bedoeld heeft. Onder leiding van Gods Geest mogen we gaan ontdekken: Open deuren, dat is **GEVEN** en **ONTVANGEN**!

Zo mocht ik met de NBVB een goede dag meebeleven en ontdekken, dat de NBVB met haar 87 afdelingen en 2150 leden een belangrijke factor uitmaakt binnen onze uniegemeenschap. Hoewel het werk van de NBVB overzichtelijker is dan dat van onze Unie, krijg je soms toch wel de indruk, dat de zusters binnen de NBVB een voorbeeld zijn voor onze totale uniegemeenschap. De Here God zegene onze vrouwenbeweging het komende jaar in haar werkzaamheden, maar bovenal, dat **VELE DEUREN GEOPEND** zullen worden.

KMG





# IJsland leeft uit de diepte een christen leeft uit de hoogte

PLOEGER

De doorsnee temperatuur op IJsland bedraagt 4 graden onder nul. In de winter wordt het eiland geseseld door sneeuwstormen. Alleen in de dagen en aan de zuidkust is het een beetje uit te houden. Uithouden? Reykjavikers leven zelfs comfortabel, ook als het enkele tientallen graden vriest. IJsland heeft nogal wat geysers waardoor kokend heet water uit de onderbodem naar boven komt. Men heeft leidingen geboord tot een diepte van zo'n 700 meter. Daardoor komt heet water in de verwarmingsbuizen in de huizen. Ook kunnen in warenhuizen allerlei groenten gekweekt worden. Er zijn veel badhuizen waarin het eveneens aangenaam toeven is.

Mag het dan buiten koud, ijskoud zijn, binnen is het lekker warm.

IJsland leeft uit de diepte.

Een christen leeft uit de hoogte.

Hij leeft vanuit de kracht van de Here God. De Heilige Geest is uitgestort in zijn hart. Hij is aangesloten op een krachtcentrale waarvan God het geheim heeft. Maar God heeft zijn geheim prijsgegeven. Mensen mogen delen in wat God bereid heeft voor mensen.

Ik zou zonder bezwaar pinksteren een explosie van pasen durven noemen. Waar het op pinksteren over gaat - lees maar Handelingen 2 - dat is over Jezus Christus, en met name dat Hij door goddelijke kracht is opgewekt uit de dood. En dat de zonde nu geen baas meer is: het nieuwe leven breekt zich baan in de wereld. Op pinksteren wordt duidelijk wat met pasen al aan de oppervlakte kwam: God heeft het laatste woord, en dat laatste woord is een overwinningswoord. Niets meer, maar vooral: niets minder.

Wie de Heilige Geest ontvangen heeft, heeft deel aan de triomf van de toekomst!

## Heb ik de Heilige Geest

### ontvangen?

Die vraag stellen gelovigen zich, zelfs meer dan eens. Die vraag wordt hun ook vaak gesteld. Niet door ongelovigen, maar door mede-christenen. Sommigen van de christenen zijn er hevig in geïnteresseerd of hun medereizigers naar Sion wel de Heilige Geest hebben ontvangen. Ze betwijfelen dat wel eens. En ze brengen daarmee medezusters en medebroeders in verlegenheid en in zorgen. Want dat moet duidelijk zijn: als je de Heilige Geest niet hebt, dan heb je geen deel aan Christus.

Er zijn wel een paar zaken aan te voeren die kunnen bemoedigen en bevestigen.

Als je gelooft dat God je liefheeft - ondanks al je zonden en zondigheid - dan is dat een bewijs van de aanwezigheid van Gods Geest in je leven. Want de liefde van God is immers uitgestort in ons hart, toen wij nog zondaren waren, Rom. 5:5.

Hoe kan ik weten een kind van God te zijn? Niet door mijn goede werken, noch door de stevigheid van mijn theologische en dogmatische overtuigingen. Maar wel door de getuigenis van de Heilige Geest, Rom. 8:16.

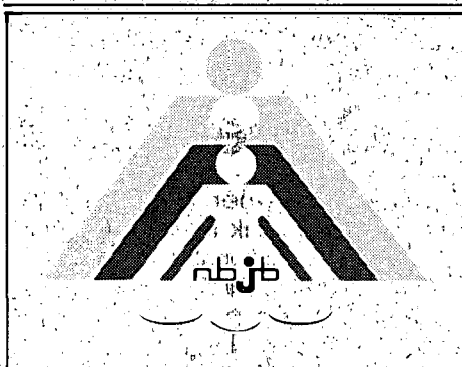
Als ik een kind van God ben, dan ben ik tegelijkertijd een volgeling van Jezus Christus. Alleen door de navolging van Jezus Christus ben ik een kind van God. Allen die Jezus hebben aangenomen, die hebben immers macht ontvangen kinderen van God te worden, Joh. 1:12. Wie in Jezus geloven die ontvangen de Heilige Geest, zonder meer, Joh. 7:39. Niemand kan echter Jezus de Heer van zijn leven noemen, tenzij dan door de Heilige Geest, 1 Kor. 12:3. Zou God kunnen liegen? Als de prediking van het evangelie zegt: bekeert u, laat u dopen op de naam van Jezus Christus, en gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen (Hand. 2:38), zou God dan Zijn belofte niet waar maken?

## Heeft de Heilige Geest mij?

Wat ik met deze zin bedoel, kan ik het beste aan een voorbeeld duidelijk maken. Ik heb mijn vrouw, maar heeft zij ook mij? Ik kan mijn vrouw hebben, maar daarnaast nog wel een of twee anderen. Zulk overspel weerlegt niet het feit dat ik getrouwd ben. Maar weerlegt wel de echtheid van de liefde: die mag er alleen maar zijn, en die moet er helemaal zijn voor die ene.

Het is een zeer belangrijke vraag: heeft de Heilige Geest mij? Misschien nog wel belangrijker dan die andere vraag: Hebt u de Heilige Geest ontvangen? Je krijgt bij sommige christenen het barre gevoel dat ze de Heilige Geest beschouwen als de volvoerder van hun wil. Beeldsprakig gezegd: zij denken te kunnen beschikken over de Heilige Geest zoals ze over hun auto beschikken: zij openen het portier, zij starten, zij bepalen de bestemming en de snelheid. Maar zo is het - gelukkig! - niet.

Wat elk pinksteren, wat elke dag ons weer vraagt, is dit: ben je beschikbaar voor de werking van de Heilige Geest?



N.B.J.B.  
KAMPWERK

A.S. ZOMER

## NBJB zomervakanties. Beleef 't mee!

Wisten jullie dat:

- Het zeilkamp in Friesland (bij Uitwellingerga) van 8-15 juli is?
- Diezelfde week de eerste week van de tentenkampen zal zijn (B1, C1 en D1)?
- De week daarop (15-22 juli dus) de tweede week dan gehouden wordt (B2, C2 en D2)?
- Het internationale kamp in Hongarije is van 19 juli-1 augustus?
- Er (NIEUW!!!) een buitenland-

kamp komt in de Ardennen met prachtige omgeving en dito kamp-huis (22-29 juli)?

- D'r ook voor kinderen tot 12 jaar weer 'n kinderkamp is van 15-22 juli?
- En de ouderenvakantieweek gepland staat van 10-17 juni?

En tenslotte, dat:

- De N.B.J.B.-kampen willen staan voor ontzettend veel lol, samen bezig zijn, beleven en ontdekken wat geloven door de week kan zijn?

De kampcommissie

Voor meer info: Jeugdburo NBJB,  
Postbus 405, 9200 AK Drachten  
Tel. 05120-15687

C.C.-VERGADERING

27 MEI A.S.

TE ZWOLLE

## Pinksterlanddag Emmen

Maandag 15 mei wordt de traditionele Pinksterlanddag gehouden in het Valtherbos te Emmen. Er is een uitgebreid programma met toespraken van ds. Bosveld, Musselkanaal en ds. Kroeze, Emmen. Muzikale medewerking komt van de harmonie Juliana en de gospelgroep Maninglights. Het bekerspelspel en de poppenkast zullen eveneens aanwezig zijn, sport en spel ontbreken ook niet.  
Inlichtingen: M. Rogaar, Braamweg 1, 9584 TB Mussel.

## Pinksterlanddag Deldenerbroek

Aanvang 10.30 uur, 's middags 14.45 uur. Tussendoor de bekende voet- en volleybalspelen. Tijdens de morgen-dienst is er een kindersamenkomst; in de middagbijeenkomst werken de kinderen mee aan het programma. 's Morgens spreekt ds. Bouritius, 's middags ds. Stigter, resp. Vroomshoop en Westerhaar. De zanggroep van de molukse gemeenschap uit Nijverdag, de Maranatha-singers zal meewerken. Ook de jeugd van Hengelo-Marskant zal meewerken evenals de organist René Wessels, Westerhaar.  
Auto's moeten geparkeerd worden op het terrein van de landdag: Krudersweg, hoek Almloseweg, Deldenerbroek. Omheiningen mogen niet vernield en de natuur moet gespaard worden.  
Inlichtingen: J. Otter, Nieuwstraat 40, 7681 ET Vroomshoop; tel. 05498-42142.

## Belangrijke cursus

Van 19-21 mei wordt in het Centrum te Ter Apel een cursus gegeven betr. allerlei activiteiten in het kader van kinderwerk. Kosten f 90,-.  
Inlichtingen: Houtrib 28, 8531 LS Lemmer.

## J.A.V. '89

Op 6, 7 en 8 oktober is het weer zover. De J.A.V. '89 zal dan gehouden worden in Den Haag.  
De voorbereidingen zijn in volle gang en het belooft weer een goed weekend te worden.  
**Samen leven** is het thema van deze dagen.  
Jij kunt er bij zijn om met de Unie van Baptisten te praten.  
Over Evangelisatie met de E.C.U., over Zending met de U.Z.C., over de voorgangersopleiding met de C.v.d.O., over publiciteit met De Christen, over de vrouwenbeweging met de N.B.V.B.,

met de U.C. over de Unie en over de Jongerenbeweging met de N.B.J.B.  
Er is voor elk wat wils.

Voor de praters, de kunstenaars en de sporters.

Dus geeft je op zo snel als 't kan, en dat is wanneer jouw gemeente de aanmeldingsformulieren binnen heeft, dus hou dat in de peiling!

Ik hoop je in ieder geval te zien op 6, 7 en 8 oktober in Den Haag.

Tot ziens,

namens de voorbereidingskommissie van de J.A.V. '89

Hans Pieket Weeserik

## Ontmoetingsdag alleenstaanden

Op zaterdag 3 juni zal er in de Baptistenkerk te Lelystad weer een ontmoetingsdag voor alleenstaanden gehouden worden.

Het thema voor die dag luidt: **leiding en verantwoordelijkheid.**

De dag begint om 9.30 uur met koffie en eindigt ± 18.00 uur.

De kosten bedragen f 30,-. U ontvangt hiervoor een warme maaltijd, een broodmaaltijd, koffie en thee.

U kunt zich opgeven en nadere inlichtingen ontvangen bij:

Mevr. H.J. van Daalen,  
T. van Lohuizenstraat 37,  
8172 XP Vaassen, tel. 05788-5135

## Beroepingswerk

Aangenomen naar Zwolle:  
K. Corporaal te Sneek.

Beroepen te Sneek tot voorganger in bijzondere dienst:  
P. Kingma, legerpredikant aldaar.

Bij geen gehoor:  
Mevr. M. Corporaal-Bots,  
Zijlroede 18,  
8604 RB Sneek, tel. 05150-11042

Uw betaling is uw definitieve aanmelding, te verrichten bij:  
Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew.,  
F. de Vriesstraat 18,  
9298 RP Kollumerzwaag.  
No. Bankrekening 43.36.77.279, giro-rekening 811940 onder vermelding: ontmoetingsdag alleenstaanden.

## Gemeentenieuws in het kort

Een aantal korte berichten uit de gemeentebladen wil ik u niet onthouden. Zo wil ik u vertellen dat

- de wijkgemeente **Roden** van de gemeenten Groningen-Zuid en Noord in februari met maar liefst zeven personen is gegroeid. Vier van hen werden gedoopt. Het totaal aantal leden kwam op 53. De diensten in Roden worden 's avonds gehouden en meestal geleid door de voorgangers van Groningen, de brs. Den Dekker en J.H. Hofman.

- C&A voor de gemeente te **Harderwijk** heel voordelig is gebleken. De beheerskommissie aldaar vroeg aan de bedrijfsleider om een rek voor de jassen van de kinderen van de zondagsschool. Voordeliger kon het niet: men kreeg het gratis!

- in de gemeente **Hengelo-Venster** drie personen in het zonnetje hebben gestaan. Br. Hen Jan Holterman is op 16 maart aan de TU Twente gepromoveerd op een proefschrift over menselijk speeksel:

Br. Joh. Fischer was op 22 maart precies 60 jaar lid van het symphonieorkest ELAD, dat uitgaat van de gemeente te Hengelo. Hij werd tot erelid benoemd.

Br. F.E. Huizinga, jarenlang redacteur en medewerker van ons blad, herdacht op 20 april dat hij 65 jaar geleden gedoopt werd in Nieuw-Weerdinge.

- de Zusterhulp van **Hengelo-Centrum** maar liefst f 13.000,- heeft toegezegd voor het bouwfonds van de gemeente. De gemeente wil haar kerkzaal graag renoveren.

- ook de gemeente te **Zutphen** (ver)bouwplannen koestert. Deze plannen zijn nog niet definitief.

- dat architect Drenth van de UBS in de gemeente **Enschede** te gast is geweest, omdat ook daar aan het gebouw gewerkt gaat worden.

- en dat de gemeente **Alblasserdam** voorzichtig plannen maakt voor uitbreiding van de kerk.

- in de gemeente **Zwolle** bij wijze van proef voorlopig 'zuivere' koffie geschonken wordt. Het gaat om de 'Max Havelaar'-koffie, waarvan de opbrengst naar de arme boeren en niet naar handelaren gaat.

- in de gemeente te **Pernis** tenslotte een commissie Uniezaken in oprichting is. Doel is om de betrokkenheid van de leden bij de Unie te vergroten.

H.L.

#### DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f. 47,- per jaar; buitenland f. 65,- per jaar

#### Redactie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

#### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

#### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## Overname "Heverlee" zaak van Amerikaanse particulieren

Geen overleg met Europese Baptisten Federatie

Het bericht over de overname door Amerikaanse baptisten van de Evangelische Theologische Faculteit van Heverlee is voorbarig en onvolledig, zo reageert Stanley Crabb, directeur van de Europese Baptisten Persdienst te Rüsçhlikon op een publikatie in DC van 23 februari, j.l.

De in dat bericht genoemde dr. Patterson is weliswaar president van het Criswell College, maar deze school heeft **geen** relatie met de Southern Baptist Conventie of enige commissie daarvan.

Wel is dr. Patterson lid van een gemeente die is aangesloten bij de Conventie, maar de eventuele aankoop van "Heverlee" is een persoonlijk initiatief van hem en misschien enkele anderen en **niet** van de "zuidelijke baptisten". Noch het bestuur van de Europese Baptisten Federatie, noch de Belgische Unie van Baptisten, of de Southern Baptist Mission in België zijn door dr. Patterson op de hoogte gesteld van de mogelijke aankoop van de school.

Dr. Wümpelmann, algemeen secretaris van de EBF, legde er in een com-

mentaar op het bericht, de nadruk op, dat de Europese baptisten grote waardering hebben voor het Baptisten Theologisch Seminarium in Rüsçhlikon. Hij zei: "Meer dan iets anders heeft dit seminarium baptisten samengevoegd van heel verschillende historische, culturele en godsdienstige achtergronden in 23 landen van oost- en west-Europa". Feitelijk is het ook zo, dat sinds zijn stichting in 1949, het Baptisten Seminarium in Rüsçhlikon beschouwd is als HET internationaal seminarium van de Europese baptisten. Het opleidingsinstituut heeft goed gefunctioneerd als een samenbindende kracht, omdat het een gezamenlijke onderneming is van de (Amerikaanse) zuidelijke baptisten en de Europese Baptisten Federatie.

Dr. Wümpelmann uitte zijn ernstige bezorgdheid over een mogelijk nieuw seminarium na een particulier initiatief zonder enig overleg met verantwoordelijke baptisten-organisaties in Europa. "Dit kan een verdeeldheid brengen, die we ons in de vele kleine baptisten unies niet kunnen veroorloven", zei hij.

Hoe preken sprekend worden

Onlangs werd mij gevraagd  
of ik kon komen preken.  
Zo tussen neus en lippen door,  
ofschoon wel overwegend,  
antwoordde ik: jazeker.

Het schijnt gemakkelijk te gaan,  
dat preken. Het komt zelfs voor  
dat sommigen begeren  
zich eens te laten horen,  
ze bieden zich verholten aan.

't Is ook niet niks  
zo hoog alleen te staan  
met onder, voor je, opgeheven hoofden.

Een schone reis op rose wolken,  
hoe licht en ijl die mogen zijn.

Mis, preken - wat een versleten woord -  
daar staan, alleen,  
van God te moeten spreken,  
'gediplomeerd' of uit de  
klub der 'leken'  
is uitermate zwaar.

O ja, er zijn wel duizend teksten  
maar  
wie kan hier getuigen:  
zo zegt de Heer vandaag  
tot mij, tot u...

hier moet wel ieder buigen,  
misschien zelfs breken  
om dat te kunnen: preken!

658

Komt vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl. Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D. 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.

### Baptisten, ja of neen?

Onze geloofsgenoten in Westduitsland stellen zich momenteel meer dan vroeger de vraag, onder welke naam ze bekend willen staan. Officieel heten ze Evangelisch-freikirchliche Gemeinde. Soms wordt daar Baptisten achter gezet. Meer en meer komt de gedachte op alleen de naam Baptisten te dragen. De andere naam heeft z'n wortels in de nazitijd.

Een samenvoeging van baptisten-, broeder- en pinkstergemeenten maakt een nieuwe naam nodig. Dat ver-

den wordt niet meer als doorslaggevend ervaren. Men wil zich duidelijker bekennen en bekend maken als verbonden met miljoenen geloofsgenoten in meer dan 100 landen als baptisten. D.w.z. als mensen die op basis van persoonlijk geloof in Jezus Christus zich vrijwillig aaneengesloten hebben tot een gemeenschap.

Met name buitenlandse baptisten hebben grote moeite hun geloofsgenoten in Duitsland te vinden, want wat zegt Evang.-freik. Gemeinde eigenlijk?

**herman van der graaf**

VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 059 10-23963

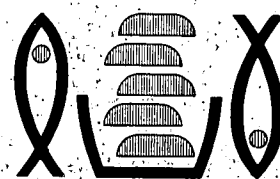


# dc

104e jaargang nummer 20 - 18 mei 1989

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



### Leven en vrede

HETTY LALLEMAN

De week waarin ik het artikel voor deze pagina in gedachten voorbereid, is een week vol gebeurtenissen, met de daarbij behorende gedachten en emoties. Het is koninginndag geweest op zondag, maar dat viel eigenlijk niet in deze week, omdat het op zaterdag gevierd is. Vervolgens is het kabinet-Lubbers gevallen. Het is Hemelvaartsdag geweest. En tegelijk Dodenherdenking. Bevrijdingsdag era. En dan nog allerlei persoonlijke dingen: In mijn geval ziekte met alle vermoeienissen daarbij, maar ook het "praten" en lachen van mijn dochter. Die is pas begonnen allerlei geluiden te maken en lijkt zelf af en toe verbaasd over wat ze voortbrengt. Een genot om mee te maken. Geen wereldschokkend nieuws, dat lachen van Marieke, maar toch.... In je eigen wereldje is het heel belangrijk. En dat is maar goed ook, want stel je voor dat je deze dingen onbelangrijk zou vinden en ze alleen zou toelaten in de kantlijn van je bestaan. Je zou veel missen.

Maar nu terug naar het begin. Hemelvaartsdag en Dodenherdenking waren in mijn gedachten moeilijk te combineren. Hemelvaart is toch eigenlijk een goede gebeurtenis geweest. De Here Jezus, Die heengegaan is om ons plaats te bereiden. Die aan de rechterhand van de Vader zit. Die zo plaats maakt voor de Trooster. "Het is beter voor u dat Ik heenga...." Dodenherdenking.... Trieste herinneringen. Zo nooit weer.... Alsof het gisteren gebeurd is.... Wat er morgen gebeurt, is vandaag begonnen. Zo ongeveer zei burgemeester Van Thijn dat bij de herdenkingsplechtigheid op de Dam.

Leven wil iedereen, en vrede. Geen oorlog en geweld meer. Maar in Amsterdam vinden we geweld te over. En niet alleen daar. De twee minuten stilte op de Dam duurden helaas maar twee minuten.... Tijdens de plechtigheid moest ik denken aan de vele druggebruikers in Amsterdam en het werk van Jeugd met een Opdracht en Tot Heil des Volks. Waarom dreigt het werk van laatstgenoemde organisatie onder druggebruikers te moeten stoppen door het beleid van de gemeente Amsterdam? Als men toch leven en vrede wil....

Er gebeuren in Nederland zoveel dingen die daar niets mee te maken hebben. Vandaag, op 6 mei, wordt in Apeldoorn weer een manifestatie van paranormale zaken gehouden. Evenals vorig jaar, toen christenen daartegen geïntendeerd hebben, iets waarover ik in dit blad geschreven heb. Zo'n manifestatie staat haaks op leven en vrede.

En zo kom ik toch weer terug op Hemelvaartsdag. Aan Jezus is alle macht gegeven in hemel en op de aarde, zo zegt Hij Zelf voor Zijn heengaan. Wat zou de wereld er totaal anders uitzien als mensen daadwerkelijk Zijn heerschappij gingen aanvaarden. Als Jezus als Heer werd erkend door alle mensen. Wat zou dat onze politiek veranderen, ons land, onze onderlinge verhoudingen. Soms zie je nog zo weinig van Jezus' heerschappij. Je weet ook vaak niet hoe je gebeurtenissen moet duiden. Neem nu zo'n kabinetsskrisis. Voordat de euthanasie-wet veranderd wordt, valt het kabinet, merkte een kamerlid al tijdens het debat op. Een teken aan de wand? Moeilijk om dat zo stellig te zeggen.

Ik weet niet hoe dat u vergaat, maar soms verlang ik er weleens naar dat God Zich nu eens heel duidelijk zou manifesteren. Ineens zou ingrijpen als er geweld gepleegd wordt tegenover onschuldige mensen bijvoorbeeld. Maar dat ingrijpen zou ook al het oordeel inhouden en zover is het blijkbaar nog niet. Jezus' heerschappij is niet in één klap voor iedereen zichtbaar geworden. Het gaat heel geleidelijk. Eerst elf discipelen, dan meer mensen, en zo verder.... Maar door het werk van de Heilige Geest is die groep mensen, die Jezus als Heer erkent wel steeds groter en groter geworden. Blijkbaar heeft God die tijd en dat geduld, met eerbied gesproken. Het gaat ook niet buiten ons om, wij worden ingeschakeld bij de uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Dat neemt niet weg dat je er naar kunt verlangen dat alles ineens anders zal worden.

Leven en vrede.... Wie de inhoud van die twee woorden echt kent, wil toch niets liever dan dat de wereld die gaat zoeken daar waar die te vinden is? Of de wereld leven en vrede vindt? Helemaal van ons afhankelijk is dat niet, maar het gaat bepaald niet buiten ons om.

#### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
De zin van het lijden

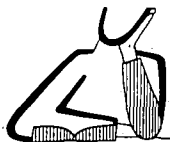
Pag. 3  
Rubriek "Bijbel" (Gesprekken met God)

Pag. 4  
Baptisten in Duitsland  
Christenen profiteren van glasnost

Pag. 5  
De maaltijd van de Heer (V)

Pag. 6  
Doorbreking rassentegenstellingen

Pag. 7  
"Het Boek": kwetsende vertaling



ds. Y. Horjus

## ....EEN GOEDE DAAD AAN MIJ VERRICHT!

*Het was mijn beurt om die zondagochtend in het ziekenhuis voor te gaan. Volgens de ziekenhuispredikant kon ik mij in mijn tekstkeus het beste laten leiden door de tijd van het kerkelijke jaar. In het ziekenhuis moest je maar zo gewoon mogelijk doen en aansluiting zien te zoeken bij de gemeente van de Heer wereldwijd. Ik liet mijn keus vallen op het verhaal van Maria, die Jezus verraste met een kostelijk geschenk. Voor veel geld had zij een kruikje nardusmirre gekocht en Jezus daarmee gezalfd.*

*Onder de acht aanwezigen viel mij bij binnenkomst één bezoeker direct al op. Hij wiegde heen en weer op zijn stoel, die hij naast het orgel had gezet. Hij bromde een bekende melodie halfluid mee en op zijn gezicht lag een uitdrukking van intense vreugde. Ik peilde de situatie onmiddellijk en even flitste het door mij heen: 'als dat straks maar goed gaat'.*

*Hij genoot zichtbaar en hoorbaar van de dienst. De ongeunstelde manier waarop hij meedeed trok voortdurend de aandacht van de andere bezoekers. Het stoorde hen niet, zag ik, eerder waren ze erdoor geamuseerd en ontroerd. In de preek schetste ik het sfeerverschil tussen het broeierige Jeruzalem en de serene rust in het huis van Simon de meelaats in het dorpje Bethanië. Hoe plotseling een vrouw het etende gezelschap binnenkwam, het kruikje dat ze bij zich droeg brak en de inhoud over het hoofd van Jezus uitgoot.*

*Op dat moment kwam mijn bijzondere bezoeker in beweging. Hij nam mijn glas water en goot dat met een traag gebaar in de avondmaalsbeker. Daarna ging hij weer zitten.*

*De preek ging verder over de diepe stilte die aan de verontwaardiging voorafging. Maria voerde hier een zwijgende pantomime op van haar grote liefde voor Jezus. Een werkelijk adembenemend schouwspel! Het was een daad van radicale hartstochtelijkheid. Zij legde heel haar wezen in haar geschenk.*

*Uit mijn ooghoeken zag ik mijn bijzondere bezoeker weer aankomen. Hij nam de avondmaalsbeker en goot het water uit in de lege broodschaal. Zonder één woord te zeggen ging hij weer zitten.*

*'Wat Maria deed, was pure poëzie', hield ik mijn gehoor voor'. Zij schreef met haar liefdedaad een gedicht, heel subtiel en teer. Een gedicht dat een moment later dreigde te worden verpletterd onder de opschudding die het teweegbracht! Nu voor de derde keer stond mijn bezoeker op. Hij zette de broodschaal aan zijn mond en begon gulzig te drinken. Aan*

## EEN STEEDS OPNIEUW GESTELDE VRAAG:

# Wat is de zin van het lijden?

De vraag naar de zin van het lijden wordt altijd opnieuw gesteld. Niet alleen door de mensen die lijden. Ook door de mensen die van lijden (betrekkelijk) vrij zijn. Ieder mens maakt in zijn nabijheid lijden mee. Ieder mens wordt geconfronteerd met het lijden van anderen.

Dat de vraag naar de zin van het lijden vaker en wanhopiger gesteld wordt dan b.v. de vraag naar de zin van de voorspoed, duidt erop dat het lijden dieper ingrijpt in het leven van een mens dan stijgende welvaart, grotere rijkdom en meer luxe. Min of meer plotseling verlies van welvaart, arbeid, rijkdom kan ervaren worden als een bar en boos lijden. Maar dan wordt de vraag naar de zin van het verlies van rijkdom gesteld, niet de vraag naar de zin van de voorspoed.

De vraag naar de zin van het lijden, van het persoonlijke lijden, is verweven in de vraag naar de zin van het leven. Het is een onderdeel van de vraag naar de reden van het menselijk bestaan. Bestaan en lijden worden veel directer als een verbondenheid, ja bijna als een eenheid ervaren dan b.v. leven en welvaart.

Ik kan daar geen andere verklaring voor vinden dan dat de mens - instinctief? - het gevoel heeft dat lijden eigenlijk niet bij het leven hoort. Dat lijden vijandig is aan het leven.

### "Zondeval"

Vanuit de bijbel gezien, stemmen we dit toe. Lijden hoorde oorspronkelijk niet bij de mens. De "zondeval", waarover de bijbel in Genesis drie schrijft maakt duidelijk dat er een breuk tussen God en mens is ontstaan. Vanaf dat moment werd de mens geconfronteerd met machten die vijandig zijn aan het leven, aan het welzijn van het leven. Het leven wordt nu begeleid door het lijden, voor de een in meerdere, voor de ander in mindere mate. Maar op de een of andere dag krijgt ieder mens te maken met het onvolmaakte, het gebrokene, het levensvijandige.

Vragen naar de zin van dit lijden - in allerlei vormen - is niet ongeoorloofd, maar wel onbeantwoordbaar. Een mens kan zin geven, ook aan zijn lijden. Maar op zich heeft het lijden geen zin, zomin als de zonde zin heeft. De bijbel zegt juist dat zonde on-zin is. Ook lijden is on-zin. In die zin dat het er niet bij hoort. In die

*weerszijden van zijn mond liep het water over zijn kin en kleren en drupte kletterend op de grond. Onverstoorbaar ging hij zijn gang en zonder een woord te zeggen nam hij weer plaats. Alle bezoekers volgden hem met grote spanning.*

*Toen ik toe was aan Jezus' woorden: 'zij heeft een goede daad aan mij verricht....', greep een bijzondere ontroering mij aan. Ineens begreep ik dat mijn gast in al zijn onvolwaardigheid een stille, volwaardige preek had gehouden. Ik met woorden, hij zonder. Maar veel meer dan ik had hij iets begrepen van Maria's hartstochtelijkheid en liefde. Ik ben nog nooit zo bemoedigd en nederig uit een dienst gekomen als toen. Bij de uitgang had hij nog een geschenk voor mij: een papieren bootje, dat hij had gevouwen van het liturgieblaadje....*

zin dat het lijden niet z'n oorsprong heeft in de goede schepping, niet in God.

### Overwinnen

Ik schreef: een mens kan zin geven aan z'n lijden. In deze betekenis dan dat een mens zich door z'n lijden niet laat overwinnen. Dat woord overwinnen duidt op strijd. Inderdaad, wie het lijden als een vijand blijft zien, tegen wien men zich moet verzetten, die zal niet overwonnen worden door het lijden. Het lijden krijgt hem niet klein.

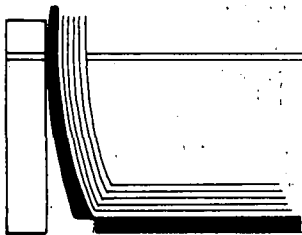
Wat ik daarmee bedoel? Heel duidelijk dit: je laten overwinnen door het lijden, dat betekent het zicht op God verliezen. Het lijden overwinnen betekent het zicht op God behouden. Ook in, en juist in het lijden. Door het geloof in God, door het geloof in Jezus Christus wordt een mens niet vrij van lijden. Maar wel blijft een mens vrij van de wurggreep van het lijden.

### Kruis

Het kruis van Jezus Christus blijkt daarbij van doorslaggevend belang. Het lijden van Jezus is het enige zinvolle lijden dat de mensengeschiedenis gekend heeft. Hij stierf aan de zonde, voor zondaren. Hij nam het lijden op zich omdat Hij de zonde op zich nam. Niet om zich met de zonde te verenigen, maar om de zonde weg te dragen, zoals de Heilige Schrift dat noemt. Dat dit waar is, komt omdat Jezus geen zondaar was. Hij stond niet in de lotsverbondenheid van de mensen. Hij was vrij van de dodelijke en dodende macht van de zonde. Hij nam de zonde op zich, Hij liet zich onder de zonde bedelven. Maar Hij werd geen zondaar.

Zijn lijden had niet te maken met onmacht om het kwaad te keren. Zijn lijden in zijn leven en in zijn dood op het kruis was de weg die God verkoos om alle lijden - en alle zonde - de doodsteek toe te brengen. Anders gezegd: zomin als de zonde het laatste woord heeft, zomin heeft het lijden het laatste woord. Als wij geloven in een nieuw hemel en een nieuwe aarde - woorden die de bijbel gebruikt voor het komende! - dan horen wij zeggen: er zal geen rouw, geen geweën, geen dood meer zijn. Het wordt een mens gegeven om het lij-





## BIJBEL

# Gesprekken met God (7)

In die beslissende tijd zul je  
zeggen: 'Heer, ik breng U DANK'  
Jesaja 12:1

Verschillende facetten van het bidden zijn in deze rubriek aan de orde geweest. Als wij vragen, mogen wij ontdekken in ons leven, dat God geeft en zelfs meer dan dat. Bidden is niet alleen weggelegd voor geestelijk grote mensen. Wij krijgen eerder de indruk uit de Bijbel, dat eenvoudige, kleine mensen, die hun plaats kennen tegenover God, ons als voorbeeld mogen dienen.

**Bidden is in gesprek zijn met de Ander. Bidden kan ons gemakkelijk afgaan, vaak te gemakkelijk, maar ook merken wij, dat bidden moeilijk kan zijn. Er zijn momenten in ons leven, dat wij zelfs worstelen met God. Vóór alles is bidden toch danken. Wij zullen, als wij in de goede verhouding tot God staan; altijd danken, dat wij bidden mogen. Als wij er aan denken, dat ons bidden antwoord is op wat God eerst tot ons wilde spreken, dan is er geen gebed denkbaar zonder dankbaarheid. Het is dus niet: bidden óf danken, maar: ons bidden is danken en ons danken is bidden.**

### Jesaja

Hij is een burger in Jeruzalem, een tegenspeler van de koning, een eenzame getuige. Hij heeft kritiek op het godsdienstige leven van zijn volk, maar hij is geen ketter. Hij gaat in tegen de mode en de pronkzucht van zijn tijd zonder een zedemeester te zijn. Hij ziet een onwaarschijnlijke toekomst, maar is geen fantaseer. Jesaja is een profeet, die in voortdurende omgang met God leeft. Zelfs waar wij de vorm van het gebed niet vinden, is vaak een spreken met God, een luisteren naar God.

Boven Jesaja 12 staat: 'Een lied van dank'. Dit gebed van de profeet Jesaja ziet eerst terug: 'Heer, ik breng U dank. U was kwaad op mij'. De nadruk valt op 'was'. Hij dankt God niet voor zijn kwaadheid, maar wel dat die kwaadheid voorbij is. Hij dankt God, dat de

den aan zich dienstbaar te maken. Maar daarmee is niet gezegd dat het lijden in/op zich zin heeft. Het diepzinnige woord van Paulus, dat God alle dingen doet medewerken ten goede, wijst in die richting. God maakt het lijden dienstbaar. God geeft het lijden niet het laatste woord. God houdt het laatste woord, ook over het lijden. En daarmee wordt het lijden onderworpen aan de bedoelingen van God. Dat is het grote en onbegrijpelijke van de liefde van God.

PLOEGER

woede bedaard is en dat God hem vertroosten wil. Hierin komt het negatieve en het positieve samen: God neemt niet alleen weg wat angstig maakt, maar Hij geeft ook wat verblijdt. Voor dit alles moet Jesaja niet alleen innerlijk dankbaar zijn, maar die dank ook uiten in zijn jubel. Niet alleen in woorden, maar in heel het leven.

### Kwaadheid

Dit danklied verdiept zich, als wij ons bedenken, wat Gods kwaadheid inhoudt. Dit is niet, dat de hemel een tijd met wolken bedekt is, maar dit is de volstrekte tegenstelling van zijn liefde en vrede. Het is hetzelfde oog, dat vol erbarming is voor zijn volk, dat nu geweldig boos is. Het is de felle reactie van God tegen de zonde en tegen alle ongehoorzaamheid. Het volk van Juda heeft God zo ver gekregen, dat Hij kwaad werd. Ditzelfde volk mag ook de vertroosting van God gaan ervaren. Jesaja bidt als het ware plaatsvervangend voor het volk. Uit ellende verlost te worden, moet zeker tot een dankgebed leiden en deze lofzegging wordt nog dieper, als wij beseffen, dat wij de boosheid verdiend hebben en dat wij vertroosting van God eigenlijk onwaardig zijn.

### Troost

De lof, die in dit gebed wordt uitgesproken, krijgt nog een rijkere klank, omdat God, die eens vertoornd was; nu vertroost. God laat zijn volk niet leeg, maar Hij vervult het met de rijkdom van zijn weldaden. Het gebed begint in de 'Groot-Nieuws Bijbel' met: "In die beslissende tijd" en de NBG-vertaling zegt: "Te dien dage". Dat is een typisch profetische uitdrukking. Aan de ene kant heeft het iets onbestemds in zich en aan de andere kant is het een visioen, dat op een gefixeerd moment in vervulling zal gaan. En als er wordt gesproken in dit gebed over de weldaden van God, waarbij wij mogen denken aan vergeving, genezing, verzadiging, vrede, vreugde, vernieuwing en

## Kortjakje

*Zij ging 's zondags naar de kerk.  
U denkt al aan het zilverwerk  
dat zij zo mooi kon showen.  
Zo gaat het met de kleintjes,  
met vaders, moeders eveneens:  
het beste pak, het schoonste klee-  
deed,  
het goeie goed zoals 't wel heet  
is voor zo'n dag als zondag.*

*En dan komt u weer thuis.  
Vandaag is alles anders:  
het eten, drinken, praten, spelen  
ligt in het licht van 't feest.  
U praat nu met Kortjakje  
- vaak ziek door 't korte pakje -  
met Jantje die de pruimen zag;  
en over mensen in de kerk;  
het koor, de koster en de organist;  
het zingen ging weer goed van-  
daag.  
En aan het einde komt de preek  
bedoeld om over na te denken  
zo nu en dan in deze week.  
Waarover ging 't ook weer,  
wat zei de dominee?  
Och; hebt u 't al vergeten?*

658

troost, zijn die dagen dan niet aangebroken in de komst van Jezus Christus?

### Danken

In verschillende situaties van ons leven zijn er momenten, dat wij God maar moeilijk kunnen danken. In de woorden van de profeet Jesaja mogen wij ontdekken, dat wij God mogen danken als moeiten en zorgen voorbij zijn. Toch merken wij op, ook bij onszelf, dat wij ons vaak gedragen als sombere christenen, ook als er geen moeiten zijn. Wij stralen zo weinig licht uit. Ziet de wereld om ons heen, dat Gods boosheid van ons is afgekeerd en dat Hij ons troost in Jezus Christus? Keren Gods weldaden in onze aanbidding tot Hem terug? Beseffen wij wat onze verlossing heeft gekost?

Wij kunnen de ECHTHEID van ons bidden misschien het zuiverste toetsen aan de vraag: draagt ons gebed het stempel van de dankbaarheid tegenover God?

Daarom: DANKT, DANKT de Heer, Wij danken de Heer, want Hij ontfermt zich; Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid (L&G 404)

BIDDEN IS DANKEN EN DANKEN IS BIDDEN!

KMG



# In Duitsland straks (in 1992) meer Russische dan Duitse baptisten?

B. LOUWERSE

*Geloven doe je met je hart. De Bijbel is de kenbron voor ons gelovig hart. Maar geloof moet ook handen en voeten krijgen, beleefd worden, gestalte krijgen in het leven van alledag. Ieder mens zit echter anders in elkaar en zal daarom het geloof anders willen beleven en gestalte geven. Ook leven mensen in verschillende culturen of omstandigheden, waardoor de bijbelse noties anders worden toegepast. Waar een gelovige uit zijn eigen vertrouwde geloofstraditie wordt weggehaald en onvoorbereid verzeild raakt tussen gelovigen, die heel anders denken, leven en geloven leidt dat tot problemen.*

De Duitse baptisten weten er over mee te praten. Van de 70.000 baptisten in ons buurland zijn zo'n 30.000 geloofsgenoten van Russische afkomst. Er wonen totaal ongeveer 3,2 miljoen mensen van Duitse origine in Oost-Europese landen, verspreid over voornamelijk Polen, de Sowjet-Unie, Roemenië en Hongarije. Vanwege het oorlogsverleden en omdat zij de positie van een minderheid hebben, voelen velen van hen zich gediscrimineerd in het land waarin zij nu wonen. Velen keren terug naar de 'Heimat'. In 1988 waren dat er meer dan 200.000. Dit jaar verwacht men zo'n 350.000 'Aussiedler' terug in Duitsland. Dat zijn er tussen de 5000 en 8000 per week.

## Duits-Russisch

Een 'Aussiedler' is iemand, die etnisch Duits is gebleven en zich zodoende onderscheidt van een asiel-aanvrager. Een Aussiedler heeft vol-

gens de grondwet van de Bondsrepubliek het recht in dat land te komen wonen.

Onder deze 'Heimkehrer' zijn ook veel baptisten. Hierover verscheen eerder een bericht in 'De Christen'. De twaalfduizend, die toen verwacht werden zijn inmiddels uitgegroeid tot zo'n vijftienduizend, die gedurende dit jaar zich in Duitsland zullen vestigen. Insi- ders verwachten, dat er in 1992 meer Russische dan Duitse baptisten zullen zijn. Buiten de aanpassingsmoeilijkheden, die elk mens in zo'n situatie moet overwinnen worden deze baptisten geconfronteerd met mede-baptisten uit een hele andere traditie.

## Tweeërlei

In Unna-Massen bij Dortmund worden nieuwe opvangtehuizen gebouwd om de pas aangekomen immigranten een eerste opvang te verlenen. Een 'immigrant' blijft er acht tot tien maanden.

Men kan er, waar nodig, kosteloos een taalcursus volgen. Zij krijgen een uitkering van de staat.

Bij de opvang en verdere begeleiding zijn de Duitse baptisten nauw betrokken. In dit proces zijn twee zaken, die voor problemen hebben gezorgd in de omgang met elkaar als geloofsgenoten. De Duitse baptisten vinden de 'Aussiedler' ouderwets, star. Andersom vinden de Russen hun Duitse geloofsgenoten te westers en te werelds. Dit probleem ligt dus op het vlak van de levensstijl en de geloofstraditie. Ook zijn er duidelijk theologische verschillen. De Duitse baptisten hebben een meer modernistische, schriftkritische houding t.o.v. de bijbel.

## Eigen gemeenten

Zo'n 85 procent van de teruggekeerde baptisten heeft een eigen gemeente, onafhankelijk van de Duitse bond. Anderen vormen een gemeente, die deel uit maakt van een Duitse baptistengemeente, maar komen wel apart bijeen. Dit betreft zo'n veertig gemeenten. Slechts twee procent van de Aussiedler wil volledig opgaan in een Duitse zustergemeente.

Wij bidden onze broeders en zusters in Duitsland heel veel wijsheid toe en de mildheid en het geduld om in de gezindheid van Christus te blijven handelen ten opzichte van elkaar.

## Nederlandse kerken moeten nodig prioriteiten stellen

De Nederlandse kerken hebben niet alleen het contact met de jeugd verloren, maar met de hele generatie van de toekomst, zo schreef journalist Jan J. van Capelleveen enige tijd geleden in het Centraal Weekblad het opinie- en informatieblad voor de gereformeerde kerken. Nog maar 3 procent van de ondervraagden tussen 15 en 25 jaar voelt zich sterk verbonden met de kerk; in de leeftijdsgroep tussen 25 en 35 jaar is dat 8 procent. Van de mensen boven de 35 geldt dat voor 17 procent van de bevolking.

In 1981 telde die laatste leeftijdsgroep nog het hoogste percentage bijbellezers. Zij werden sterk beïnvloed door evangelisatorische jeugdbewegingen in de jaren zeventig. Toen ze die ontgroeiden, faalden de kerken bij hun opvang.

Van Capelleveen baseert zijn percentages op een recent Intomart-onderzoek, ingesteld in opdracht van het Nederlands Bijbelgenootschap en de NCRV.

Opvallend is dat het bijbelbezit in Nederland sedert 1974 is toegenomen en dat 10 procent van degenen die tot geen enkele kerkelijke gezindte zegt te behoren bijbels blijkt te geven aan hun kinderen.

Al even opmerkelijk is dat het regelmatig bijbellezen bij leden van kerken die het woord 'gereformeerd' in hun naam voeren het sterkst is afgenomen. De schrijver geeft als mogelijke oorzaak aan dat leden van die kerken vooral gebruik maken van verouderde vertalingen.

Zijn conclusie is, dat het tijd wordt dat de kerken zich enige prioriteiten gaan stellen. Ze moeten zich afvragen in welk opzicht ze moeten veranderen om de verloren generaties opnieuw te kunnen aanspreken. Daarnaast moeten ze de vraag aan de orde stellen, of het niet tijd wordt dat ze ingaan op het aanbod van het Nederlands Bijbelgenootschap om te gaan werken aan een nieuwe bijbelvertaling voor de kerken. Doen ze dat niet dan is de kans groot dat ze uit de samenleving verdwijnen.

## Afscheid en intrede ds. T.F. Smit

Op zondag 21 mei a.s. neemt ds. T.F. Smit afscheid van de baptisten gemeente Hoogezand-Beukemastraat, in verband met het aangenomen beroep naar Noordbergum.

Belangstellenden zijn van harte welkom in deze afscheidsdienst, welke gehouden zal worden in de Damkerk, Hoofdstraat 2, te Hoogezand. Aanvang 13.00 uur. In deze dienst wordt medewerking verleend door het zangkoor 'Sursum Corda' en de brassband 'Hallelujah'. Organist is broeder A.H. Kosmeier.

De bevestigings- en intrededienst in Noordbergum wordt gehouden op 4 juni, om 14.30 uur, in het kerkgebouw aan de Zevenhuisterweg te Noordbergum.

# De maaltijd van de Heer (V)

J. REILING

In de vorige artikelen stelden we de vraag: wat betekenen brood en wijn? We vonden dat het Nieuwe Testament daar meer over zegt dan wij in onze beleving van het avondmaal opnemen. Het brood is niet het teken van het verbroken lichaam van de Heer, maar van zijn gemeenschap met ons. De wijn is meer dan alleen teken van het verzoenende bloed, het is ook teken van het bloed van het nieuwe verbond. Hoe vertalen we deze bijbelse inzichten nu naar onze eigen viering van het avondmaal?

Wanneer wij over het vieren van het avondmaal nadenken, komen twee vragen naar voren. Open of gesloten avondmaal is de eerste vraag, avondmaal en tucht is de tweede. Het zijn onze eigen vragen, zo stelden we in ons eerste artikel (23-2).

In het licht van onze bevindingen in de Schrift zijn ze betrekkelijk eenvoudig te beantwoorden. De nadruk ligt daar zo sterk op het heil dat God in Jezus Christus heeft gesticht voor allen die in Hem geloven, dat het uitsluiten van andere gelovigen dan onze eigen gemeente- en zustergemeenteleden niet te verantwoorden is.

**Het avondmaal staat zozeer in het teken van de genade dat het nooit als tuchtmiddel kan worden gebruikt. Wij zijn allen die genade onwaard. Hoe kun je iemand die gezondigd heeft tot de genade terugleiden door hem van het teken van die genade uit te sluiten?**

## Onze eigen vieringen

Wij vieren het avondmaal op de eerste zondag van de maand. Dat is onze traditie. Wij vieren het avondmaal meestal als onderdeel van of als vervolg op de 'gewone' kerkdienst. Afzonderlijke avondmaalsdiensten komen ook voor maar verlopen evenmin zonder een preek of meditatie van de voorganger. Onze avondmaalsvieringen zijn ondergeschikt aan het gesproken woord en dit is natuurlijk geen goede zaak. Als wij avondmaal vieren dan moet het gesproken woord daaraan ondergeschikt zijn. Een aparte verkondiging is niet nodig want de viering van het avondmaal is zelf verkondiging van de dood van de Heer totdat Hij komt.

Hoe komt het dat wij ons geen avondmaalsviering zonder prediking kunnen voorstellen? Dat zou kunnen samenhangen met de overtuiging dat er bij het avondmaal 'niets gebeurt'. Brood en wijn zijn 'maar symbolen', symbolen van een geestelijke gemeenschap met de Heer door de Heilige Geest. Verder niets, geen sacrament en geen handelen van God aan ons. Deze opvatting, beter gezegd deze beleving, heeft met onze mensbeschouwing te maken. Het zit nog steeds in ons denken en voelen ingebakken dat de mens bestaat uit ziel of geest en lichaam. De ziel is het eigenlijke, het lichaam is niet meer dan ons aardse huis dat wij aan het eind van ons leven verlaten.

Maar zou het geloof in God de Schepster ons niet in een andere richting wijzen? De hele mens is schepping van God, de ziel en de geest zo goed als het lichaam. Daarom is de verlossing ook pas compleet als ook onze lichamen verlost zijn. De mens bestaat niet uit delen, twee of meer, maar is een eenheid. Daarom is het avondmaal meer dan een symbool, het is een gebeuren waarin wij naar lichaam en geest delen. Brood en wijn en de Geest van God doen samen ons iets. Wij eten en drinken en hebben gemeenschap met God als één gebeuren waaraan wij met ziel en lichaam mee doen.

## Gebeuren

Het avondmaal is dus een 'totaalgebeuren' waarin ziel en lichaam, het geestelijke en het zintuigelijke, betrokken zijn. Dat is het verschil met een 'dienst des Woords', al is het verschil maar gradueel en zeker niet principiël. Ook bij het avondmaal kan het niet zonder woord maar het Woord is aanwezig in de tekenen van brood en wijn. Wij horen nu het Woord niet maar wij proeven het. Dit proeven kan worden ondersteund door het horen van de woorden van inzetting en eventueel andere gedeelten uit het Woord. Hoe zou dit gebeuren nu moeten worden gestructureerd? Met andere woorden: hoe zou een avondmaalsliturgie die hieraan recht wil doen eruit moeten zien?

## Liturgie

Elke ontmoeting met God die wij 'dienst' of 'eredienst' noemen, kent twee componenten: het handelen van God en het handelen van mensen. Dat handelen van God kan spreken zijn maar ook iets anders. Bij het avondmaal is dat laatste het geval. Met het handelen van de mens is het niet anders. De gemeente spreekt tot God in gebed en lied maar daar hoeft het niet toe beperkt te blijven. Bij het avondmaal is het ontvangen van brood en wijn en het eten en drinken een deel van het handelen van mensen. Het is ritueel, heilige handeling, van Gods kant en van onze kant.

Onze eenvoudige avondmaalsliturgie is gebouwd op het stramien van de kerkdienst en de samenkomst. Beter gezegd, zij is in het stramien van de kerkdienst ingebouwd. In de catholieke

kerken (r.k., orthodox, anglicaans) is de liturgie vanuit het avondmaal uitgebouwd: elk onderdeel voert verder in de richting van het hoogtepunt, de viering van de eucharistie.

Een tweede verschil is dat onze traditie een vrije is en de catholieke een vast gegeven. Maar traditie kan niet zonder herhaling en daarom is ook een vrije traditie vaak herhalend. De woorden van de vrije gebeden zijn doorgaans min of meer dezelfde en dat is maar goed ook. Liturgie is nu eenmaal geen vrije expressie van enkelingen maar de gezamenlijke expressie van de gemeente.

De catholieke liturgieën kennen prachtige avondmaalsgebeden en het zou een verrijking van onze vieringen kunnen zijn wanneer wij daar ook uit zouden putten. Wij zijn geen vaste gebeden gewend en denken dat een gebed regelrecht uit het hart moet komen. Maar het Onze Vader is ook geen vrij gebed. De Heer zelf heeft ons de woorden gegeven.

Aan de andere kant moet er ruimte zijn voor de vrije expressie. Het vrije gebed waarin spontaan leden van de gemeente voorgaan, past uitstekend in de liturgie, vooral als uiting van dank en als voorbede. Het zou zijn plaats kunnen hebben na de eigenlijke viering van brood en beker.

Het zijn niet meer dan enkele bouwstenen voor een liturgie die ik in het bestek van dit artikel kan aanbieden. Misschien doet zich nog eens een gelegenheid voor om hier uitvoeriger op in te gaan.

## Gesneden beelden

't Hoeft niet gesneden te zijn,  
't kan ook gesmeed, gegoten of  
gehamerd zijn.

't Hoeft niet van hout te zijn,  
't kan ook van steen of staal of  
goud zijn.

Bij ons vindt men geen beelden  
en dat is goed,  
want die verbeelding legt zeer  
vast  
wat leven moet.

Maar zijn de heilige gedachten  
verwoord en door geslachten  
geroemd als eeuwig waar  
niet even groot gevaar  
want ook een woord  
kan sterven en stagneren  
terwijl de geest niet stil kan staan  
maar toe wil voegen aan het oude  
opdat wij naast 't vertrouwde  
gezichten zullen zien  
en er naar streven  
te vatten, te bevatten  
wat Gods Geest  
nu zegt.

# Doop in de geest doorbreekt ook rassentegenstellingen

Na het "Evangelisch Getuigenis" in Zuid-Afrika, dat in 1987 verscheen en waarin 132 leidinggevende evangelische christenen radicaal afstand namen van alle vormen van apartheid, verscheen begin dit jaar het Relevant Pinkster-getuigenis in Zuid-Afrika. Een kleine honderd leidinggevende Pinksterchristenen in dat land spreken zich hierin eveneens onomwonden uit tegen het gescheiden optrekken van christenen, ook binnen hun eigen beweging.

De auteurs steken de hand in eigen boezem en noemen het 'onbegrijpelijk, dat we ons zo hebben kunnen afschermen van het lijden van ons eigen volk; we hebben nooit werkelijk betuigd, dat apartheid goddeloos en onchristelijk is; we hebben er juist aan meegewerkt en het laten uitgroeien tot het monster, dat het vandaag is'.

## Begin

Geconstateerd wordt dat de doorbreking van de rassentegenstellingen bij het begin van de pinksterbeweging in 1906 in Los Angeles, juist als een van de tekenen van de doop in de Heilige Geest werd gezien. Witte voorgangers uit het Zuiden (waar zo'n 50 jaar tevoren de slavernij nog met godsdienstige motieven werd beschermd), kwamen naar L.A. om de 'gave van de Geest te ontvangen op de voorbede van hun zwarte mede-gelovigen: 'de kleurgrens werd weggewassen in het bloed'.

De auteurs noemen het rampzalig, dat kort daarna 'witte Pinkstermensen bezweken onder de druk van de conservatieve officiële kerken, die hen in discredit trachtten te brengen door op hun 'lage' afkomst in een zwarte kerk te attenderen, waarna zij overgingen tot gescheiden diensten voor zwart en wit'. De verklaring is een klemmende oproep weer terug te keren tot 'het echte Pinksteren van Handelingen 2 en Los Angeles 1906'.

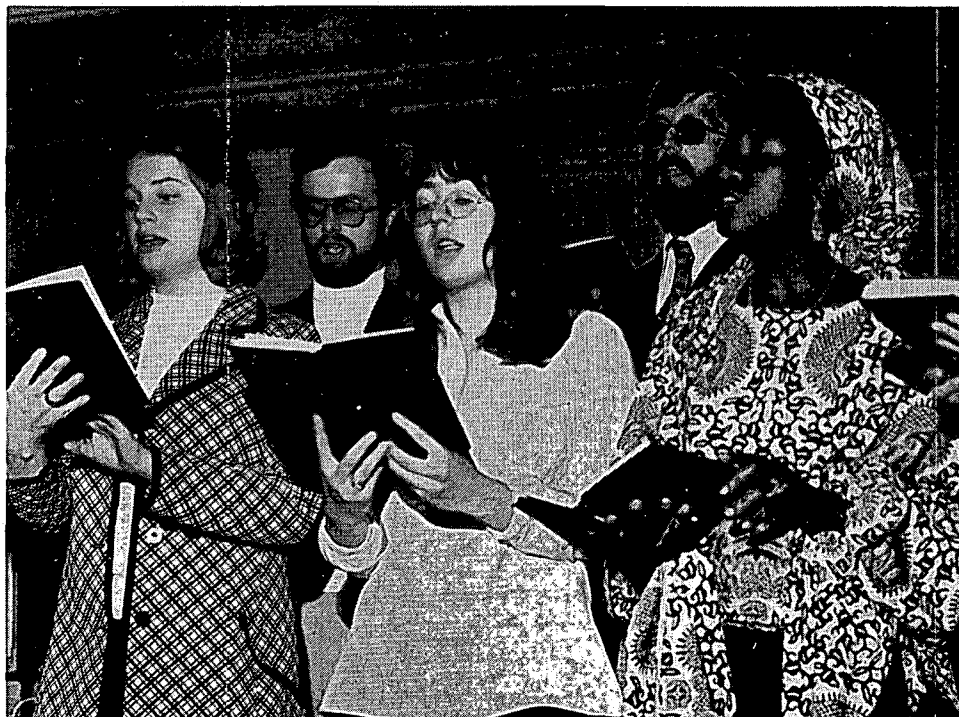
## Steun

In de verklaring wordt steun betuigd aan het 'profetisch getuigenis' van Tutu, Chikane, Boesak en Beyers Naudé, 'want als we moeten kiezen tussen de keizer en God, dan kiezen we God'. Evenals twee jaar geleden het geval was met het Evangelisch Getuigenis, heeft het kwartaalblad voor evangelische theologische bezinning Soteria, de verklaring in vertaling integraal opgenomen. In een korte inleiding schetst de algemeen secretaris van de 'Broederschap van Pinkstergemeenten' in Nederland, dr. Paul van der Laan, de historische achtergrond van de pinksterbeweging, waarbij hij nooit eerder in Nederland gebruikte bronnen

aanhaalt. Daaruit blijkt o.a. dat de witte pinksterleider in de beginperiode Parham uit Houston een bewonderaar van de Ku Klux Klan is geweest.

Het in een nieuw jasje (64 pagina's paperback) gestoken blad "Soteria" is te bestellen door overmaking van f 9.-- op giro 5702031 t.n.v. Merweboek uitgeverij, Postbus 217, 3360 AE Sliedrecht. Een jaarabonnement kost f 32,50.

*Onomwonden uitspreken tegen het gescheiden optrekken van christenen om wille van huidskleur.*



## Trainingsweek voorgangers een persoonlijke impressie

Op maandag 3 april j.l., verzamelden een aantal voorgangers zich op het conferentie-centrum De Nieuwe Oorsprong te St. Nicolaasga. Onder leiding van de brs. Horjus en de Vries zouden zij een trainingsweek meemaken. Het programma van deze week heb ik als intensief ervaren.

Op een enkele uitzondering na, werden de ochtenden, de middagen en de avonden gevuld met het bespreken van preken en bijbelstudies. Tevens werd een drietal colleges gegeven.

Dit alles rond het thema 'leren'.

De besprekingen spitsten zich toe op het eigen functioneren in groepsverband.

Hoe leer je aan iemand? Hoe leert iemand van jou? Doel was: om je ervan bewust te maken hoe je bij de ander overkomt. De ander vertelt je wat hij aan je beleeft. Er wordt je als het ware een spiegel voor gehouden. Je ontmoet jezelf zoals de ander je ontmoet.

Persoonlijk vond ik dit een verrijkende en leerzame ervaring. Want je realiseert je nauwelijks hoe je bij de ander

overkomt. Terwijl dat in het gesprek met elkaar toch heel belangrijk is. Het is goed om te weten wat je woorden bij de ander doen. Dit betekent niet dat je moet zwijgen, zodra je merkt dat er verschil van inzicht is, maar dit betekent wel dat je rekening moet houden met andermans oren bij het openen van je eigen mond.

Ik denk dat dit een gemeenschapbevorderend iets is. Dit heb ik ervaren tijdens deze trainingsweek. En daarom: het was een leerzame week; het was een fijne week.

G.J. GOESSENS, Meppel

## Beroepingswerk

**Aangenomen** naar Zwolle ds. K. Corporaal te Sneek.

**Beroepen** te Sneek, (als legerpredikant) P. Kingma te Zutphen, die dit beroep heeft aangenomen.

# 'In vertaling 'Het Boek' zijn allerlei belangrijke dingen verloren gegaan'

*In augustus van het vorige jaar verscheen in Nederland 'Het Boek' dat werd aangekondigd als een 'meer dan ooit leesbare bijbel'.*

*Het schijnt dat daarvan in vrij korte tijd veel exemplaren zijn verkocht. Maar: 'Hebben die vele kopers een goede en betrouwbare bijbelvertaling in handen gekregen?'*

*Die vraag wordt gesteld door drs. Lineke Visser, in het maartnummer van 'Soteria', kwartaalschrift voor evangelische theologische bezinning'.*

## Belediging L. Visser in 'Soteria': 'van boek dat eerbied verdient'.

In een zeer gedegen artikel zoekt ze naar het antwoord en de conclusie luidt: 'In de vertaling van Het Boek is allerlei belangrijks verloren gegaan. Het gaat niet om kleinigheden, maar om zaken met verstrekkende gevolgen. Grote schade levert dat op in de slotsom met betrekking tot de verhouding tussen Israël en de volken. Juist dat wat we niet horen willen wordt in de vertaling weg-gemoffeld: dat Israël de eerste is bij God, en dat anderen er bij gekomen zijn'.

Bij haar analyse heeft drs. Visser Het Boek (dat zij, en ook wij, maar afkorten tot HB) vergeleken met de Hebreeuwse bijbel en ze komt tot opmerkelijke uitspraken.

### Vertalen

Over het vertalen zegt ze: 'Vertalen is een verantwoordelijk werk. Hoe belangrijker een boek voor je is, des te klemmender is de vraag of de vertaling goed is, d.w.z. of de vertaling het oorspronkelijke zo heel mogelijk laat, je er zo dicht mogelijk bij brengt. De klakkeloosheid waarmee in sommige kringen HB is ontvangen stemt mij in dit verband tot grote zorg. Hoe dierbaar is ons de bijbel, de woorden zoals ze tot ons gekomen zijn in hun meest oorspronkelijke vorm, geschreven in het Hebreeuws (en Armees) en het Grieks?'

'Natuurlijk ligt het niet binnen ieders mogelijkheden om zelf toegang tot die talen te krijgen. Maar is het juist dan niet van belang er van op aan te kunnen dat een vertaling mij zoveel mogelijk van die oorsprong doorgeeft? Een vertaling lezen is een kwestie van vertrouwen. Dus mag je de hoogste eisen stellen aan de betrouwbaarheid. Dat mag je niet alleen dat moet je zelfs doen, wil je niet jezelf misleiden. De bijbel wordt door mensen vertaald. Er zijn daarom altijd mensen op aan te spreken, te bevragen. En er is daarom ook toetsing nodig.

### Leesbaar (?)

In haar artikel wordt ook ingegaan op de leesbaarheid.

Drs. Visser: 'In de introductie van HB wordt de suggestie gewekt, dat de taal, het Nederlands in dit geval, voor een groot deel de ontoegankelijkheid uitmaakt. Als je dat Nederlands nu maar vereenvoudigt, wordt de bijbel veel begrijpelijker. Toch moet men wat dat betreft wel goed blijven onderscheiden dat de moeilijkheidsgraad van het Nederlands maar een betrekkelijk kleine factor is bij het begrijpen van de bijbeltekst. Er zijn nog heel wat meer factoren, die maken dat de bijbel niet zo 'leesbaar' is. Het is wel een belangrijke factor, want het is zaak dat een vertaling geen extra obstakels voor het begrijpen opwerpt. Maar door een nieuwe, eenvoudiger vertaling wordt de bijbel niet opeens een toegankelijk, 'gemakkelijke' boek.

### Vertaling

Drs. Visser concludeert, dat het in HB niet alleen gaat om het opruimen van taalbarrières, die ontstaan door verouderd of veranderend Nederlands. In HB is een veel ingrijpendere beslissing genomen, namelijk een geheel andere vertaalmethode te volgen dan de zgn. woord-voor-woord-methode.

Voor menigeen lijkt dit een kleinigheid; de verstrekkende gevolgen zullen vele mensen onbekend zijn.

'Het is zeer verwonderlijk, dat in evangelische kringen, die zeggen aan de bijbel een centrale plaats toe te kennen, aan die vraag, - namelijk welke vertaalmethode gevolgd wordt, - zo weinig aandacht wordt besteed'.

De schrijfster legt dan uit, wat bij HB is gebeurd: Het Boek is vertaald 'gedachte-voor-gedachte'. Dat is ook gebeurd bij de Groot Nieuws Bijbel van het NBG. Het is een methode waarbij men kijkt naar wat er in het hele zinsdeel in de grondtekst wordt bedoeld, waarna men probeert de totaliteit van die gedachte in de taal van de vertaling weer te geven. Daarbij gaat het dus om

de inhoud. De eigen vorm van de taal is niet het belangrijkste. Juist bij dit punt stelt drs. Visser ook haar vragen: 'Als iemand spreekt zijn dan de woorden maar bijzaak? Gaat het alleen om wat diegene zegt, d.i. om de inhoud? Maakt het niets uit, of zelfs veel hoe hij dat zegt? En geldt dat niet in nog sterkere mate voor de bijbeltekst, die al niet te vergelijken is met zo maar een uitspraak, die zeer veelzeggend en compact is?'

### Handje helpen

In haar artikel signaleert drs. Visser nog iets: 'Het eerste bijbelboek Genesis wordt in HB voorafgegaan door een soort inleiding van ongeveer 13 bladzijden, dus ongeveer ter grootte van de brief aan de Hebreëen. In dit extra toegevoegd boek staat een stuk theologie, evangelische dogmatiek. Een vriend merkte daarover op, dat de Heilige Geest toch kennelijk een handje geholpen moet worden; dat het Woord toch niet helemaal toereikend is....'

Drs. Visser: 'Hebben mensen het recht om de bijbel zo aan richtlijnen te onderwerpen? Durft men de bijbel niet voor zichzelf te laten spreken? Waar is de eerbied voor het eigene en het unieke van dat Boek, als het zo bij voorbaat aan banden wordt gelegd? Dat woord vooraf had een verantwoording van de 'vertaling' moeten zijn. Meer niet, minder ook niet.

### Belediging

Tenslotte komt drs. Lineke Visser dan tot haar, aan het begin van dit artikel al even geciteerde conclusie. Daar voegt zij dan nog aan toe: 'De tekst van de Hebreeuwse bijbel is mij zeer lief, en wat ik ook opsla in Het Boek, ik voel me gekwetst door deze manier van omgaan met die tekst. Persoonlijk? OOK. Maar zeer veel omvattender dan alleen mijn gekwetstheid is de belediging aan dit boek, aan de schrijvers van dit boek. Het boek, dat wij uit Joodse handen overgeleverd kregen verdient onze eerbied in hoge mate. Met HB zijn we verder van huis dan ooit'.

Dn.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING

Tel. 059 10-23963

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

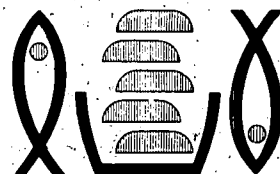
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen; ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeek. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



De Baptistengemeente te Heemskerk zoekt een

### Pastoraal werker m/v (voor 20-40%)

#### Wij verwachten dat hij/zij:

- 1x per maand voorgaat in de eredienst,
- 2x per maand bijbelonderricht geeft,
- mensen bezoekt die bijzondere aandacht nodig hebben.

#### Wij denken aan:

- iemand met een visie die aansluit-mogelijkheden biedt op die van de gemeente en die van de Unie,
- iemand die de gemeente - in de ruimste zin van het woord - kan toerusten,
- iemand met een voltooide opleiding aan een door de Unie van Baptistengemeenten erkend seminarium,
- iemand die lid is van een Baptistengemeente,
- iemand met een warme belangstelling voor het bijzondere pastoraat.

#### Wij bieden u:

- een salaris- en onkostenvergoedingsregeling volgens Unie-advies,
- een jonge groeiende gemeente waar ruimte is voor elkaar.

#### Wilt u reageren?

- Neem dan kontakt op met de sekretaris, dhr. J. Scholte, De Loet 186, 1902 BP Castricum, tel. 02518-54883.

*Daar is de strijd voorbij,  
daar wacht de gloriekroon;  
daar vindt de ware strijder rust,  
en God zelf is zijn loon.*

Heden overleed, zacht en kalm, in haar Heer en Heiland, onze innig geliefde moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

### Gerritje Bergsma-Visser

in de ouderdom van 98 jaar, weduwe van Johannes Bergsma

Harlingen, 6 mei 1989  
"Almenum", Midlumerlaan 53-A, K. 419

Kinderen,  
klein- en achterkleinkinderen

Corr.adres: Franekertrekvaart 22, 8861 HE Harlingen

De teraardebestelling heeft op woensdag 10 mei om 14.00 uur plaatsgevonden op de Algemene begraafplaats te Harlingen.

Per 20 mei 1989 is het nieuwe adres van br. J.W. van Weenen: Laveranhof 30, 7908 BE Hoogeveen, het telefoonnummer blijft ongewijzigd.

Penningmeester van de Baptisten Gemeente Groningen-Zuid is: br. W. Eppinga, Friese Straatweg 16-2, 9718 NG Groningen, tel. 050-134976.

Penningmeester van de Baptisten Gemeente Hoogezand-Woldwijck is: br. M. Bolhuis, Kalkwijck 6, 9603 BE Hoogezand, tel. 05980-22405.

Het nieuwe adres van de penningmeester van de Baptisten Gemeente Westerhaar, br. J. Profijt is: P.M. Hackstraat 41, 7676 BK Westerhaar, het telefoonnummer blijft ongewijzigd.

Op vrijdag, 26 mei a.s. hoopt het echtpaar

### Klaas en Lammie Speelman-Kruit

Maarsbroek 35, 9502 BC Stadskanaal 50 jaar getrouwd te zijn.

Enkele vrienden zijn van plan, dit tot een feestelijk gebeuren te maken. Allen, die hieraan ook mee willen doen, nodigen wij uit, 's avonds om half acht aanwezig te zijn in het centrum "De Wijkplaats", Luxemburglaan 2 te Stadskanaal.

Namens deze vrienden,  
Herman en Netty Verwoerd  
tel. 05990-14209

### 'k zal eens mijn Heiland in Heerlijkheid zien

Bedroefd om haar heengaan, maar dankbaar voor haar liefde en zorg, delen wij u mede dat op Hemelvaartsdag is ingeslapen mijn lieve vrouw, onze moeder, groot- en overgrootmoeder.

### Aaltje Hollé-de Jong

in de leeftijd van 87 jaar

H.J. Hollé  
G.B. van Groningen-Hollé  
S. van Groningen  
J.H.A. Zwiebel-Hollé  
H. Zwiebel  
Klein- en  
achterkleinkinderen

4 mei 1989  
Erasmusweg 620,  
2532 EK Den Haag

*Er wordt een natuurlijk lichaam gezaaid en een geestelijk lichaam opgewekt.*  
1 Cor. 15:44

In de volle zekerheid des geloofs, is van ons heengegaan onze broeder

### Geert Buurmeijer

op de gezegende leeftijd van 86 jaar

18 april 1989

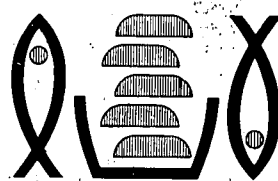
Baptisten Gemeente Muntendam



104e jaargang nummer 21 - 25 mei 1989

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Grenzen

Nu de zomer weer nadert, zijn vele mensen bezig met plannen om de grens over te steken tijdens hun vakantie. Binnen de EEG is men druk bezig om de grenzen per 1992 te laten vervallen om een vrij verkeer van personen en goederen mogelijk te maken. Dat er grenzen zijn, weten wij allemaal. Maar weten wij ook precies waar onze eigen grenzen liggen? Degene, die ze kent en in acht neemt, mag inderdaad een wijze genoemd worden. Echter, velen van ons moeten ontdekken door schade en schande, dat zij zich dikwijls in dit opzicht als dwazen gedragen. Velen nemen te veel hooi op hun vork en zijn tegelijk bezig met van alles en nog wat. Een voortdurende tijdnood is dan het resultaat.

Bij het ouder worden, leren wij onze grenzen beter kennen. De grens van onze lichaamskracht, de grens van ons geweten en kennen, de grens van onze geestelijke vermogens. Wij leren te aanvaarden, dat er bepaalde dingen zijn, die wij nooit kunnen doen of die wij nooit zullen bereiken. Wij durven rustig en eerlijk te erkennen: "Dit kan ik niet, dit is voor mij niet weggelegd". Naarmate wij ouder worden, zien wij onze grenzen steeds duidelijker afgebakend. Zo heeft het volgens de schrijver van Job ook geklonken bij de schepping: "Tot hiertoe en niet verder zult gij komen, hier zal de trots uwer golven blijven staan" (Job 38:11).

De Schepper heeft aan alle schepselen hun plaats gegeven en Hij heeft grenzen gesteld aan mensen en dieren, aan vrouwen en mannen, aan sterken en zwakken, aan ieder van ons onze eigen begrensdheid. Binnen die grenzen zullen wij God eren. Daarin eren wij God beter door het kleine, dat voor de hand ligt, van ganser harte te doen en daarin trouw te zijn, dan te streven naar allerlei grote plannen, die wij maar ten dele kunnen volbrengen. Jezus zegt, dat iemand, voordat hij een toren gaat bouwen, moet gaan zitten om de kosten te berekenen. Het zou kunnen gebeuren, als hij de fundering gemaakt heeft en het werk niet kan voltooien, dat allen die het zagen hem bespotten, zeggende: die man begon te bouwen, maar hij kon het niet afmaken.

Toch is het niet altijd een teken van wijsheid, als mensen hun begrensdheid kennen. Dat kan ook wel gemakzucht of angst zijn. Ik weet nog wel, dat wij eens iemand vroegen om ouderling te worden in de gemeente. Die persoon stond er aanvankelijk zeer afwijzend tegenover, ofschoon het werk op zichzelf hem best aantrok. Maar Hij meende, dat hij het niet zou kunnen. "Ik heb dat nog nooit gedaan", zei hij "en ik denk dat ik daarvoor niet geschikt ben. Ik ken mezelf, ik ken mijn grenzen". Na enig overleg is hij het een jaar gaan proberen en voorzover ik weet, is hij nog steeds ouderling en een goede!

Soms wordt ons een levenstaak opgelegd, die te zwaar schijnt voor onze schouders. Mozes vond dat hij niet kon spreken en toch werd hij aangewezen om zijn volk te leiden. Jeremia, die nog jong was, moest de zware opdracht van een boetprofeet op zich nemen.

Maar als God er achter staat - als wij geloven, dat Hij ons tot deze taak roept - mogen wij niet terugtreden. Dan mogen wij het erop wagen, in vertrouwen, dat Hij, over alle grenzen heen, TROUW is.

### VERDER IN DIT NUMMER

Pag. 2  
Eisen stellen

Pag. 3  
Een creatief proces

Pag. 4  
De gemeente is gezonden

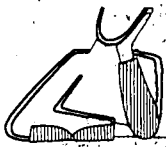
Pag. 5  
Gerechtigheid, vrede en behoud  
schepping

Pag. 6  
Levende stenen

Pag. 7  
NBJB-nieuws

KMG





ds. M.G. Boeschoten

## STRIJD

Sommige voorvallen blijven je bij en bepalen je verdere leven. Als evangelisatiepredikant in een grote stad overkwam het me ruim dertig jaar geleden. Naar het grote voorbeeld van de herder uit de gelijkenis, zocht ik eerst hen op, die ooit tot de stal hadden behoord. Een van mijn eerste bezoeken betrof een innemend hoffelijk echtpaar, dat toch wat met de situatie verlegen was. Mensen denken altijd nog dat ze ter verantwoording zitten als er van de kerk bezoek komt. Gelukkig was er al gauw een ontspannen sfeer, waarin men best iets kwijt wilde van ervaringen met geloof en geloofsgemeenschap. "Gelovige mensen strijden altijd zo". Hij zei het wat voorzichtig om dat hij me niet wilde kwetsen, want hij was een wellevend mens. Ze waren maar weggebleven, de geestelijke winst woog niet meer tegen het verlies op. Er was nog wel een gesprek gevolgd. Een strijdbare huisbezoeker had hen geprobeerd te winnen (of te vloeren) met bij zijn eigen geloofscultuur passende stellingen, waardoor ze nog meer beduusd raakten. Jammer, want in het gevoel van deze mensen lagen de dingen van geloof en Bijbel in de sfeer van eerbied en respect.

Ik ben dat voorval niet vergeten omdat ik het steeds weer tegenkom. Het luidruchtige, strijdbare optreden van gelovigen onder elkaar en tegenover elkaar schrikt hen af, die willen blijven hopen dat geloof toch wat voorstelt, wel wat betekent. Jammer dan, want de strijdbaren hebben gelijk; een gelijk waarvoor alles moet wijken, zelfs de goede naam van het evangelie, zelfs het geestelijk welzijn van mensen waarvoor men zich zegt in te zetten. Zoveel gelijk als sommigen claimen, is per definitie al ongelijk. Niet alleen omdat het zo'n schrijnend gebrek aan goede manieren demonstreert, maar omdat het zo strijdig is met de geest van het evangelie. En nu betrap ik me zelf op een zekere strijdvaardigheid en de behoefte om instemming te krijgen. Ik betrap mezelf op enige boosheid die u misschien ook al tussen de regels door gelezen hebt. En ik beroep me op de Geest van het evangelie, zoals ik die ervaar, om mijn betoog te onderbouwen.

Ach, ik ben ook maar een mens die soms wil dat er naar hem geluisterd wordt. Daar komt nog bij dat ik al zoveel jaren predikant voor rand- en over-de-rand kerkelijken ben. Dan kom je wat extra met deze dingen te zitten. Ik kan de gemeenschap met mijn broeders en zusters niet missen, en zelfs degenen onder hen waar ik moeite mee heb, kunnen me de "pret" niet bederven. Maar ik

## Eisen stellen aan je contacten

*Deze zin trof ik aan in een interview in de een of andere krant. Het ging over iemand die na allerlei vervelende, negatieve ervaringen besloot kieskeuriger te worden in het leggen van nieuwe contacten. Uiteraard dacht ik: waar ben ik zo'n opmerking eerder tegengekomen, en uiteraard kwam ik uit bij de bijbel. Wie het Spreukenboek leest, kan genoeg vinden over belang en gevaar van contacten, van vriendschappen, van verzwageringen, van bondgenootschappen en zo meer.*

Psalm 1 bergt grandioze uitspraken over menselijke contacten, menselijke relaties in zich. De man die niet wandelt in de raad der goddelozen, wordt zalig geprezen. Wie niet zit in de kring der spotters evenzo. Wie niet wandelt op de weg der zondaars - in dit geval: de bewuste overtreders en minachters van de wet van de Heer van Israël - kan rekenen op de mildheid van de Heer zijn God.

Contacten kunnen vluchtig, van voorbijgaande aard zijn. Je zit in de trein en je maakt een babbel met de man naast je - omdat hij jou aanspreekt, of omdat jij hem aanspreekt. De een stapt wat eerder uit dan de ander, en wederzijds was het genoeg, maar tevens het einde. Misschien denk je later nog eens aan een bepaalde uitspraak van die ander, of aan een bewering van jezelf.

Spannender wordt het als twee mensen in de bus zitten, onderweg naar hun werk. Misschien zeggen ze niets tegen elkaar. Een half uur later zitten ze tegenover elkaar: de een als ambtenaar van de gemeentelijke woningdienst, de ander als woningzoekende. Maar ook een andere mogelijkheid bestaat: ze treffen elkaar in een winkel, de een als klant, de ander als verkoper.

Zo kun je doorfantaseren over allerlei mogelijkheden van ontmoeting, van contact. In de vluchtige, voorbijgaande contacten blijft het bij momentopnamen. Je hebt weinig keus in het ontwijken van die contacten (natuurlijk kun je bij het instappen in een bus denken: ik sta liever dan dat ik naast die man/vrouw ga zitten).

kom nou even op voor de groeiende groep mensen die toe zijn aan ontmoeting met een toegankelijke, levendige geloofsgemeenschap. Als we soms iets minder zelfbewust spraken en zongen, ons in iets minder absolute termen zouden uiten, onszelf iets terugnamen ten behoeve van de Heer - "Hij moet wasen, ik moet minder worden" - dan zou dat drempelverlagend kunnen werken. Als we iets meer begrip zouden hebben voor de vragen, waar mensen mee komen ondanks onze doortimmerde gereedliggende antwoorden: Als, als, als. Ja ik hoor het zelf ook. Hou maar veel van de Here God, veel van je broeders en zusters en van de mensen die soms wat verward en beteuterd naar ons kijken, omdat ze bij ons wat meer van God gewaar dachten te worden.

### Hechte contacten

Geheel anders ligt het in het bewust zoeken van contacten. Dat kan gebeuren op het werk, in de buurt, in een club, en ook binnen de kerk. Je gaat dan selectief te werk. Die mogelijkheid heb je bij het vrijwillig zoeken van contacten. Je kunt dan kieskeurig(er) zijn.

Je gaat wegen, wikken, tellen, meten. Je wilt je niet aan water branden, maar ook niet graag iemand voor het hoofd stoten. Je wilt er wat aan hebben, maar je beseft dat die ander ook wat aan jou moet hebben.

Een geheel eigen karakter heeft het zoeken van contact met het doel een levensverbond aan te gaan. Of dat nu om een eerste huwelijk gaat dan wel om een tweede, uiterste voorzichtigheid is geboden. Want je zoekt een relatie die duurzaam moet zijn. Dan gaat de kwaliteit van de ander een sterke rol meespelen. Meespelen, want het karakter van die ander is nooit de waarborg voor het welslagen van een relatie. De liefde kan nooit van één kant komen. Zomin als het geven en/of het nemen van één kant kan komen. Er is altijd wisselwerking. Daarom speelt ook het eigen karakter, de eigen kwaliteit een rol. Het zal daarom immer een passen en meten zijn. Naar een oud gezegde wordt met passen en meten veel tijd versleten, maar in dit geval is het een goed bestede, en daarom lonende tijd.

### Getuigen

Waar je mee omgaat, daar wordt je mee besmet. Dat is ook al een oude volkswijsheid. Dat geldt ongetwijfeld ook voor christenen. Hier kunnen we nogmaals gaan luisteren naar Psalm 1. Maar we moeten als gelovigen ook luisteren naar onze Heer, Jezus Christus. Hij sprak erover dat zijn volgelingen licht der wereld, zout der aarde moeten zijn. Hij zei hun "recht voor de raap": Gij zult mijn getuigen zijn. En hij wees zijn apostelen - en ons - daarbij ver over grenzen heen. Maar tegelijk deed Hij ons onze naaste omgeving in het oog vatten. Hoe selectief kun je in je contacten zijn als het gaat om het getuige-zijn? Als je een ander wilt winnen voor Jezus, dan zul je concessies moeten doen. Je kunt moeilijk voorwaarden vooraf stellen. De barmhartige Samaritaan was best bereid naar de wet van Mozes te leven (Samaritanen

Lees verder op pag. 3 (3e kolom)

# Een creatief proces

B. LOUWERSE

*Ik zit achter mijn schilders-ezel. Eindelijk kom ik weer eens toe om wat te schilderen. Het palet, de verf, de kwasten, de olie, de terpetine, de houtskool en de ezel heb ik weer van stal gehaald. Voor mij wacht een wit stuk canvas geduldig op het moment waarop ik gestalte ga geven aan het beeld dat ik in gedachte heb.*

Het moet een volmaakt portret worden. Ik begin met een ruwe schets, waarvoor ik een potlood of een stuk houtskool gebruik. Het geeft mij een eerste indruk van de vlakkenverdeling en de sfeer die het geheel oproept. Nu reeds weet ik of het eindprodukt bevredigend zal zijn of niet. Ik zie het al helemaal voor mij. Nu volgt een eerste verflaag. Ik kies voor dit schilderij een oker-achtige tint, die de toon van het portret gaat bepalen. Deze algemene ondertoon heeft enkele dagen nodig om te drogen. Dan volgt de tweede verflaag. De diverse vlakken worden nu ingekleurd: het gezicht krijgt een egale huidskleur, het haar wordt met één tint neergezet, evenals de achtergrond en de kleding. Bij de derde verflaag (als de vorige droog is) worden dezelfde tinten opnieuw aangebracht, maar door toevoeging van kleuren wordt er diepte geschapen, vanwege het zichtbaar worden van licht en donker binnen de vlakken. Er is nog steeds gelegenheid om de houding van de uit te schilderen persoon te veranderen. Bij de vierde verflaag is de techniek heel belangrijk. In het begin ging het om de vorm, later om de kleur en nu dus de materialisatie: het bruine haar moet ook echt haar lijken en dezelfde kleur bruin van de stoel moet op hout lijken en dezelfde bruine kleur van de blouse moet echt stof lijken.

## het eindprodukt bevredigend

Er volgen nog twee lagen waarbij telkens een verfijning plaats vindt. Tenslotte breng ik met het kleinste kwastje, dat ik bezit de witte glanspuntes in de ogen aan en werk de ooghaartjes bij.

Als het portret zo is geworden als ik in mijn gedachten had, beschouw ik het als af. Dan pas (en niet eerder) zet ik mijn naam op het doek.

## als een wit stuk canvas

Op een veel uniekere wijze is God scheppend bezig in uw en mijn leven. Het oude is voorbij en onze zonden werden vergeven; het nieuwe is gekomen. Wij mogen rein, als een wit stuk canvas beginnen, als wij Jezus Christus hebben aangenomen als Heiland en Heer. Maar dan begint het pas. In de werkplaats van de Creator worden wij de persoon 'die Hij ons hebben wil'. God bepaalt de compositie, het kader en de lijnen, waarbinnen wij kunnen en mogen functioneren in Zijn koninkrijk: "Nu

heeft God echter de leden, elk in het bijzonder, hun plaats in het lichaam aangewezen, zoals Hij heeft gewild". (1 Cor. 12:18).

God wil ook kleur geven aan ons leven en de toon zetten voor onze levensstijl: "Gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen". (Ef. 4:20)

## Ingrediënten in Gods hand

Ook in ons leven moeten alle vlakken door de scheppende Heer kleur krijgen. Al onze levensterreinen moeten onder de hand van de Meester komen. Ook in ons christenleven brengt 'licht en donker' diepte; zo werken alle dingen mede ten goede. Zo mogen de gebeurtenissen van het leven voor een gelovige geen toevallige incidenten zijn maar ingrediënten, die wij in Gods hand mogen leggen en die Hij kan gebruiken om tot Zijn doel te komen met ons leven.

Na elke laag volgt een droogperiode. Ook in ons leven is er afwisseling tussen Gods werkzame arbeid en de rustperiodes, waarin wij zijn aanwezigheid niet ervaren. Ook die perioden schijnen nodig te zijn: "God verliet hem om hem op de proef te stellen ten einde te weten alles wat in zijn hart was". (2 Kron. 32:31)

Zo wordt door Gods Geest laag na laag aangebracht; elke nieuwe frisse laag houdt een verfijning in. "Nochthans wordt de innerlijke mens van dag tot dag vernieuwd". (2 Cor. 4:16)

## Stijl is herkenbaar

Elke dag komen wij een stukje dichterbij de volmaking. Volmaakt zijn is zo zijn geworden als God het bedoeld heeft; geschikt om voor Hem en door Hem gebruikt te kunnen worden. Zo wil ook God zijn Naam verbinden aan uw en mijn leven. De stijl van de Meester is herkenbaar in Zijn werk. Zo moeten wij als een nieuw stukje schepping heenwijzers zijn naar de Schepper. "zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken". (Matth. 5:16)

"De nieuwe mens wordt vernieuwd (laag na laag wordt aangebracht) tot volle kennis (tot het punt zoals de Meester in gedachte heeft) naar het beeld van Zijn schepper (de stijl van de kunstenaar is herkenbaar en tenslotte zet hij Zijn naam eronder) (Col. 3:10) Elk portret geeft iets van de persoon weer die is uitgebeeld, maar is tevens een getuigenis van het vakmanschap,

## de Geest, de Heilige

dus niet de mijne noch die van u. Wat onze geesten produceren is als het water van de Rijn, van oorsprong zuiver en gezond, maar dalend uit de witte hoogten is het door ons vervuild, vergiftigd. De dood aan alle oevers verwittigt onze schuld.

En ik dacht aan de boeken, kranten, 06 en de t.v., ze werpen konstant slijk op verziekend volk en vee.

O Schepper, van wie aarde en mensen zijn, erbarm u over ons en leer ons eerbied voor het leven.

Uw Zoon kon zich het levend water noemen,

Uw Geest heeft heling, heil gebracht. Gedenk ons nu de schepping zucht. Verschaf haar lucht doordat uw kindren gaan schijnen als de sterren in deze nacht.

Geef ons een doop van uw vuur en uw kracht.

658

het karakter, het geduld, de liefde en zovele andere eigenschappen van de schilder.

Wat Gods werk in ons betreft:

"Hiervan toch ben ik ten volle overtuigd dat Hij die in u een goed werk is begonnen dit ten einde toe zal voortzetten, tot de dag van Christus Jezus". (Fil. 1:6)

Zoals ik al tijdens het proces weet hoe het eindprodukt eruit zal zien, mogen wij met nog grotere zekerheid weten, dat Gods werk aan ons geen half werk zal zijn. Dank Heer, voor zoveel genade, liefde en zorg aan ons besteed. Mogen wij gewillig materiaal zijn in de Hand van God.

## Contacten

vervolg van pag. 2

deden dat) en die wet zei: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Maar hoe ver strekte dat? Een leviet had daarop een andere kijk, en een priester evenzo. Maar de Samaritaan draaide de zaak om: hij is mijn naaste, dat is waar, maar méér waar is: ik moet voor hem, die beroofde, een naaste zijn.

Zo'n visie sluit een beperking van de keuzemogelijkheden in zich. Zo'n visie maakt het niet goed mogelijk een standaardformule voor je omgang met anderen te hanteren. Zo'n visie - en ik meen: dat is een bijbelse visie - maakt je kwetsbaar tot het uiterste. Maar in het perspectief van het Koninkrijk van God is dat de enige visie die zal overleven. En die doet overleven.

Eisen stellen aan je contacten? Inderdaad. Maar vooral: eisen stellen aan jezelf.

## De gemeente is gezonden, ook in de eigen samenleving

*Als eind mei afgevaardigden uit de gehele wereld in San Antonio, Texas bijeenkomen voor de wereldzendingconferentie zullen ze zich ook bezinnen op de vernieuwing van de missionaire gemeente.*

*Dat thema komt niet uit de lucht vallen. Al in de jaren vijftig en zestig werd op zendingconferenties uitgesproken dat zending het wezen van de kerk behoort te zijn.*

Allereerst ontdekte men, dat het niet om 'onze' maar om Gods zending gaat. Vervolgens kwam naar voren dat zending niet een activiteit is van liefhebbers en enthousiaste enkelingen, maar een kwaliteit, een kenmerk van heel de gemeente. En tenslotte bleek dat de gehele wereld, ook het Westen, zendingsgebied is; dat het gaat om 'zending in zes continenten'; dat de gemeente, waar ze ook leeft, gezonden is, ook en in feite allereerst in de eigen samenleving.

Tegelijkertijd is dat nu ook juist het moeilijke. Geld geven ten behoeve van zending in de verte is veel eenvoudiger dat zelf in dienst en getuigenis betrokken zijn bij wat er in de nabije wereld aan nood en angst, aan zinloosheid en wanhoop leeft.

Als we werkelijk missionair gemeente willen zijn, niet om anderen in te lijven, om zieltjes te winnen, maar om getuige te zijn van Gods inzet in deze wereld, dan zullen we bereid moeten zijn te veranderen. Dan vraagt dat om bezinning en vernieuwing.

Dan stelt dat ons voor pijnlijke vragen. Wat heeft datgene, wat wij binnen de kerk horen en doen voor betekenis voor 'buiten'? En andersom: Wat heeft dat wat er 'buiten' leeft te betekenen voor ons geloven en handelen als gemeente? Dit soort vragen doet ons beseffen, hoe groot de afstand vaak is tussen kerk en wereld, tussen onszelf als lid van de gemeente en onszelf als deelnemer aan het maatschappelijk wel en wee.

We voelen ons dan ook nogal eens verward en in verlegenheid gebracht als er naar het missionair gehalte van ons gemeente-zijn wordt gevraagd. Overigens is vernieuwing niet alleen een voorwaarde om een missionaire gemeente te kunnen zijn. Een gemeente, die bereid is zich te laten betrekken in de samenleving, zal daardoor ook vernieuwende impulsen krijgen. Ze zal niet kunnen blijven die ze was, maar al doende veranderen.

In het voorbereidingsboekje voor San Antonio wordt gezegd van de missionaire gemeente, dat ze geroepen is om



De hele wereld zendingsgebied....

(Foto: audio-visie/Hans Samson)

de ruimte te zijn, waarin de barrières van ras, sexe, stand en leeftijd zijn afgebroken. Verder zal zo'n gemeente gebruik maken van alle gaven van de Heilige Geest, die aan een ieder zijn gegeven en zal ze erop uit zijn om de oecumenische eenheid te zoeken met andere kerken, met name als het gaat om dienst aan de samenleving en inzet voor de wereld.

Eén van de meest in het oog springende aspecten van dit type gemeente is de inspanning, die men zich troost om ruimte te scheppen voor mensen, die maatschappelijk in de knel zitten.

In ons land is het vooral de Raad van Kerken, die de problematiek van 'De arme kant van Nederland' aankaart en die grote deskundigheid op dit terrein heeft ontwikkeld. Prof. dr. D.C. Mulder, voorzitter van de raad, heeft meer dan eens benadrukt, dat de kerken hun stem moeten verheffen. Letterlijk in Gods naam.

'We moeten niet alleen anderen aanspreken, de overheid, de politici, maar ook onszelf. Wat kunnen kerkleden doen in solidariteit met de arme kant van Nederland? We kunnen beter luisteren, we kunnen scherper nadenken, we kunnen luider spreken, we kunnen ons ook verbinden tot acties'.

Hoe vaak gebeurt dat inderdaad plaatselijk, daar waar de mensen wonen?! Op een paar plekken, met name in de grote steden is men er tastenderwijs naar op zoek om kerk te zijn voor ande-

In verband met de komende 'Conferentie voor Wereldzending en Evangelisatie', die eind mei wordt gehouden in San Antonio, Texas, zond ons de Nederlandse Zendingsraad een artikel over deze conferentie. Het is geschreven door ds. D. Stavenga-van der Waals, hervormd predikante en missionair toeruster voor de provincie Friesland. Zij is één van de Nederlandse afgevaardigden naar de conferentie.

ren. De meest fundamentele trek van deze 'missionaire gemeenschappen' is de openheid. Openheid naar de buurt. Openheid, die inhoudt, dat er contact gezocht wordt met mensen buiten de kerk niet alleen via leatuurverspreiding, straatprediking of welkomdiensten, maar via vooral de concrete behoeften van de betrokken mensen. De openheid houdt ook in de bereidheid om te leren en te luisteren.

De vernieuwing van de missionaire gemeente is er niet op gericht mensen de kerk in te praten, maar om als gemeente een licht te zijn in de samenleving, doorgeefster van het Licht, om heil te brengen daar waar onheil is, om van God als van onze Heer en Herder te spreken tegenover allerlei heren en herders, die zich aan ons opdringen. De vraag is: vormen we een gesloten groep, die bezig is met vragen van eeuwig heil - 'een vereniging van lieden met christelijke beginselen en gewoonten' (Miskotte). Of is er een gemeenschap van gelovigen, die zich werkelijk gered en geboeid weet door de boodschap van kruis en opstanding. En die er van daaruit geen twijfel over laat bestaan, dat het de Here God om de wereld en om de mensen gaat.

DINI STAVENGA-VAN DER WAALS

# Gerechtigheid, vrede en behoud/schepping ook zorg van baptisten gemeenten

*De begrippen gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping, ontleend aan het "Conciliair Proces", zijn onder ons geen vreemd goed meer of klanken uit vage verten. Nagenoeg elke dag worden we, als we met open ogen en oren door de wereld gaan, bepaald bij of geconfronteerd met de milieu-problematiek en de gebrokenheid van Gods schepping.*

*Gerechtigheid en vrede zijn nog steeds ver te zoeken.*

*Redenen te over dus om tot bezinning te komen, uit een bedreigend passivisme te ontwaken en actief aan de slag te gaan.*

**Want gerechtigheid, vrede.... en heelheid van de schepping zijn ook, ik ben geneigd te zeggen, vooral de zorg van de gemeente van de Heer. Immers, als er ergens een plek onder de zon is waar deze bijbelse begrippen inhoud en functie moeten krijgen dan wel in de gemeente.**

## Terugblik

Op 1 en 8 april j.l. waren respectievelijk in Dordrecht en in Hoogeveen totaal zo'n 350 zusters en broeders samen op de regionale dagen rond het thema: "Heelheid van de schepping". Uit diverse gesprekken ter plaatse en signalen achteraf is gebleken, dat de grote meerderheid gemotiveerd en vooral geëngageerd deel heeft genomen aan deze themadagen. Uit de rapportage uit de gespreksgroepen bleek, dat men niet alleen maar intensief met het thema bezig was, maar ook serieus gezocht heeft naar constructieve oplossingen in de problematiek.



*Redenen te over om tot actie te komen....*

*(foto J. v.d. Merbel)*

Meerderen hebben hun zorg geuit, of deze beide themadagen beperkt zouden blijven tot een incident. Anderen hebben de vrees kenbaar gemaakt of de drie thema's van het "Conciliair Proces" zonder enige samenhang en gesepareerd van elkaar behandeld zouden worden.

Hoewel de Commissie der Unie niet, en zeer bewust, voor de volgorde van de thema's van het "Conciliair Proces" heeft gekozen moet duidelijk zijn dat zij wel degelijk de thema's in relatie tot elkaar wil zien en behandelen.

Overigens wil de Commissie der Unie er geen onduidelijkheid over laten bestaan, zo die er mocht zijn, dat de thema's van het "Conciliair Proces" als eerste aanzet zijn bedoeld van een breed bezinningsproces over een grote diversiteit van onder ons levende levensvragen.

Zo vlug als mogelijk, maar wel op verantwoorde en zorgvuldige wijze, zal de Commissie der Unie trachten dit bezinningsproces op de rol te krijgen. Over de voortgang en uitwerking zal de Commissie der Unie de gemeenten op de hoogte stellen.

## Stand van zaken

Op de regionale dagen te Dordrecht en Hoogeveen hadden we het voorrecht deel I van de werkmap voor gemeentelijke bezinning over de "Heelheid van de schepping" te kunnen aanbieden. Velen van de aanwezigen hebben individueel de werkmap gekocht en ter bestudering mee naar huis genomen. Dat stemt dankbaar.

Het lezen en bestuderen van de werkmap mag echter naar de overtuiging van de Commissie der Unie niet in de individuele sfeer blijven steken. Het is de oprechte wens en hoop van de U.C., dat de werkmap in gemeentelijk en/of groepsverband zal worden behandeld. Rooster als gemeente het bezinningsproces in op uw activiteitenagenda.

Ook in dit kader zijn de woorden nadrukkelijk van toepassing: Want de dagen gaan voorbij; werk, zolang gij werken kunt, want de dagen gaan voorbij. (Gez. 470).

De werkmap is te bestellen op het Uniebureau, en kost f 5,-. Bij afname van twintig stuks of meer is de prijs vastgesteld op f 4,- per stuk.



Laat ons te zijner tijd eens weten hoe het loopt met het bezinningsproces bij u in de gemeente. Voor bruikbare suggesties vindt u bij ons altijd een luisterend oor, u kunt verzekerd zijn van onze welwillende aandacht en zo mogelijke verwerking van de door u aangedragen ideeën.

## Hoe nu verder

Nu, enkele weken na de twee regionale dagen, is de werkgroep van de Commissie der Unie, belast met het bespreekbaar maken van de thema's van het "Conciliair Proces", al weer enkele keren samen geweest om het volgende thema: "Vrede" voor te bereiden.

De planning van de werkgroep is, dat ultimo september aanstaande deel II van de werkmap over "Vrede" beschikbaar zal zijn voor de gemeenten.

Er wordt zo adequaat en zo constructief mogelijk gewerkt binnen de kaders van tijd en mogelijkheden, met de wil onze gemeenschap van dienst te zijn.

**Ook in september willen we weer twee regionale dagen organiseren, nu rond het thema "Vrede". De eerste dag zal worden gehouden op 30 september aanstaande in het gebouw de Bron van de Baptisten gemeente te Emmen waar de zusters en broeder van de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel worden verwacht.**

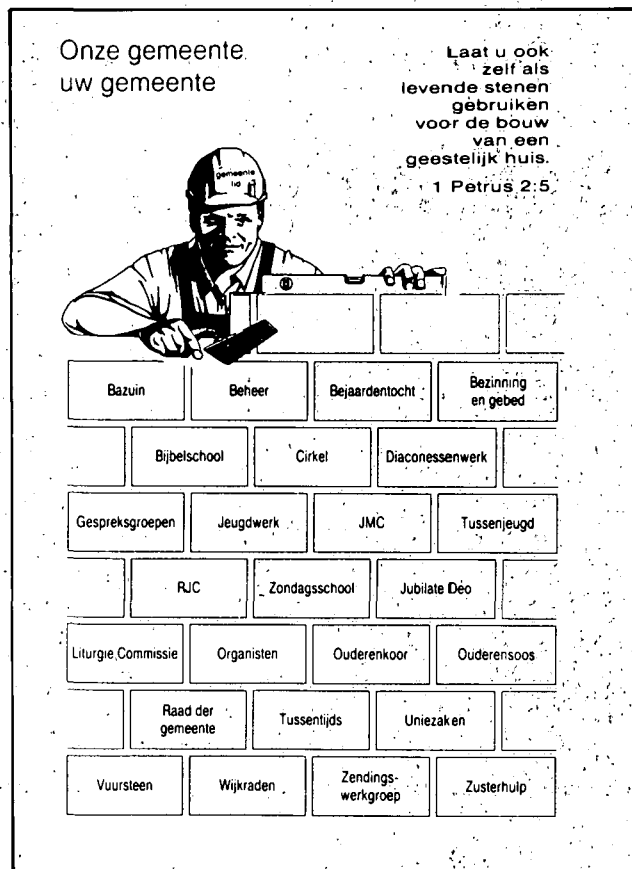
**Op 14 oktober aanstaande zal de tweede dag worden gehouden in de Herdenkingskerk te Amsterdam-West, waar de rest van ons land wordt verwacht.**

Over de inhoud en tijdsindeling van het programma wordt u als gemeenten zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

Nu reeds spreek ik de wens uit, dat ook deze beide regionale dagen een positieve bijdrage mogen leveren in het bezinningsproces en dat ze tot zegen van onze gemeenschap mogen zijn, en bovenal tot eer van Hem in wiens dienst we staat.

Namens de Commissie der Unie,  
O: Oldenburger Rzn., vice-voorzitter

# Levende stenen



## Laat u gebruiken.... als levende stenen

Het gaat hier over plooibare en hanteerbare mensen. Dat zijn ook gemakkelijke en prettige mensen. Niet van die stijve en verstarde mensen, die als een dode kei op de grond liggen en waar iedereen zich aan stoot en over struikelt.

Het gaat over mensen die zich laten gebruiken en inpassen.

Dit druist wel tegen het gevoel van deze tijd in. Wij willen vrij zijn en op onze eigen manier ons leven invullen. Alles en iedereen moet van mij afblijven, want ik moet mijn eigen gang kunnen gaan.

Maar ook zij zijn dode stenen. Pas de Geest brengt tot leven.

De Geest wekt het leven in ons en wil ons tot levende stenen maken.

De Geest wil ons een plekje aanwijzen in een groter geheel. Want geloven is geen individuele zaak, het heeft met een groep van mensen te maken. Geloven heeft te maken met de gemeente, als organisatie en als gemeenschap van gelovigen. In dat geheel hebben wij een plaatsje in te nemen. En als wij dat plaatsje, dat ons door de Geest is aangewezen, en de Geest werkt vaak door de stem van de gemeente en door de stem van zusters en broeders, als wij dat plaatsje niet innemen dan is er als het ware een steen uit de muur. Dan tocht het. Dan is het niet warm te krijgen. Dan wordt die gemeente koud en kil. Dan wordt het een bouwval. Als de gemeenteleden door de liefde met elkaar verbonden zijn, vormen zij een tempel van de Heer en een huis waarin het voor velen aangenaam wonen is (1 Petrus 2:5).

J.H. HOFMAN

(Uit Tussentijds, Gemeente Groningen-Noord-H.L.)

## Bijdragen en giften in maart

In de maand maart van dit jaar zijn de volgende bijdragen en giften ontvangen:

### E.C.U.

Assen 83,90; Coevorden 121,-; Deventer 152,15; Dokkum 261,20; Emmen 1687,50; Groningen Noord 232,81; Harlingen 421,40; Hengelo Venster 651,45; Hoogezand Beukemastraat 632,16; Lelystad 83,85; Rotterdam Centrum 91,95; Steenwijk 51,20; Treebeek 438,35; Utrecht Centrum 500,-; Veendam 350,-; Winschoten

198,70; Winschoten 295,05; Zevenaar 124,50; G.L.K., Z. 10,-; NBVB Arnhem Centrum 100,-.

### C.v.d.O.

Alkmaar 220,50; Alphen a.d. Rijn 83,70; Assen 59,05; Coevorden 108,-; Deventer 185,65; Dokkum 245,55; Emmen 1375,-; Groningen Noord 215,92; Hengelo Venster 366,75; Hoogezand Beukemastraat 466,33; Krommenie 199,40; Lelystad 51,65; Rotterdam Centrum 210,80; Stavoren 103,90; Steenwijk 27,60; Treebeek 153,-; Utrecht Centrum 500,-; Veendam 350,-; Vroomshoop 228,-; Winschoten 184,34; Zevenaar

115,50; C., D. 25,-; NBVB Arnhem Centrum 100,-; Vrienden van het Seminarium 12.000,-.

### U.Z.C.

Ablasserdam 185,15; Alkmaar 183,80; Alphen a.d. Rijn 250,-; Assen 56,55; Coevorden 202,-; Delfzijl 1000,-; Delfzijl 1126,-; Deventer 290,20; Emmen 2812,50; Groningen Noord 389,12; Haarlem 521,65; Harlingen 328,-; Hengelo Venster 571,35; Hoogezand Beukemastraat 1535,33; Klazienaveen 75,-; Krommenie 175,60; Rotterdam Centrum 128,15; Stavoren 200,10; Steenwijk 26,85; Ter Apel 1000,-; Treebeek 564,75; Utrecht Centrum 750,-; Veendam 700,-; Vriescheloo 400,-; Winschoten 331,97; Zevenaar 208,-; Treebeek 655,- (WIN); A.W., H. 100,- (postzegels); S.V., M. 25,-; B.K., S. 250,-; N.N., L. 30,-; A.W., H. 100,- (kaarten en postzegels); Gewest ZO Drenthe 4000,- (project).

### N.B.J.B.

Assen 56,20; Coevorden 29,-; Emmen 400,-; Groningen Noord 56,03; Hengelo Venster 222,10; Hoogezand Beukemastraat 74,53; Krommenie 70,35; Nieuwe Pekela 35,-; Steenwijk 20,50; Winschoten 47,88; Zevenaar 30,-.

### U.B.S.

Emmen 300,-; Groningen Noord 41,19; Hoogezand Beukemastraat 366,11; Veendam 100,-; Winschoten 35,11; Zevenaar 22,-.

### NOODFONDS

Almelo-Ger. straat 1000,-; Assen 51,05; Dokkum 200,- (bijbels); Hengelo Venster 50,-; Nieuwe Pekela 244,75; Rotterdam Centrum 275,15; Stavoren 103,65; Steenwijk 25,40; Zutphen 626,35 (Nicaragua); Friese Bond van Baptisten Gemeenten 325,- (Armenië); C.J.V., H. 100,-; S.V., M. 25,-; H.T.-S., D. 50,-; C.J.V., H. 100,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; M.P., Z. 10,-; H.H., A. 200,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-.

Hartelijk dank voor de gezonden bijdragen en giften.

Bijdragen kunnen worden overgemaakt op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten Bosch en Duin, onder vermelding van bestemming. Bijdragen voor het Noodfonds kunnen eveneens worden overgemaakt op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

## Sprekerslijst

De gemeente Zwolle deelt mee, dat van de sprekerslijst kan worden afgevoerd br. C. Nijkamp.

## ONTMOETINGS DAG

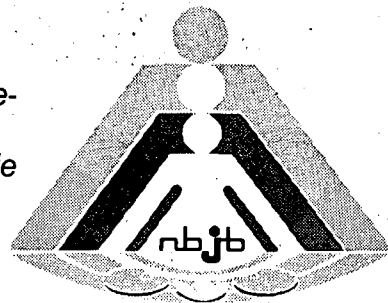
Op 24 september a.s. vindt de regionale ontmoetingsdag plaats van Mid. Oost Drenthe. Plaats: Emmen. Reserveer vast de datum!



Eén Toogdag; ± 600 aanwezigen; ± 600 belevingen.

Hieronder maken we jullie deelgenoot van wat drie mensen op 4 mei j.l. meemaakten.

Lees het verslag van Hans Pieket (lid van de raad Jeugdwijk), en een brief die op het Jeugdbureau binnenkwam.



# Wat een feest in Elburg....!

Het is 4 mei, Hemelvaartsdag, Toogdag.

Mensen en andere jongeren druppelen gestaag binnen. Plaats van handeling: 't Huis te Elburg.

Zo'n 600 jongelui die daar hun vrije dag doorbrengen vanwege de Toogdag.

Ik loop de grote sportzaal binnen en zie stoelen met daarop (evt.) mensen. Ze zingen Gods lof.

Op het podium staat Willem te zwaaien. Ik wil terugzwaaien maar merk dat hij enkel de maat aangeeft.

Daar zit ook André, hij speelt toetsen, als geen ander.

Dan komen de grote sterren op, of zijn wij dat?

Nico, Nico en Geert Jan; 3 stemmig zingend openen ze de dag, Nico speelt daarbij, en dan het thema: 'Aan de lijn'.

Dan kondigen zij de Londen Community Gospel Choir aan. Binnen enkele seconden 'maken zij' van de zittende mensen swingende schepselen, wat een feest, Oh happy day!

Gelukkig, ze komen straks terug, zegt Geert Jan, als ze klaar zijn.

Dan geven onze presentatoren "De lijn naar elkaar...." aan, gevolgd door een toespraak van Ron Rijnbende, een stafmedewerker van Youth for Christ die ons vertelt, dat we de mensen eerst overeind moeten helpen alvorens we ze recht in de ogen kunnen kijken.

Een diaprojectie, "De lijn naar de wereld...." en steeds duidelijker worden de contouren door lijnen, die gelegd worden.

Dan de pauze, er is zat te doen, een workshop over Nicaragua en een Bryn Haworth met veel muziek, maar geen vragen.

Een sponsordansloop waar op vreemde manieren geld bij elkaar kan worden gelopen voor Sierra Leone, voor mijn part op je handen.

De speakerscorner waar je hart mag spreken?

En verder.... een infomarkt

met bijv. de kampkommissie en een 'Flevo-Video'.

Maar natuurlijk ook gezoen, geknuffel en gekibbel, want er was ook ruimte zat voor ontmoeting.

Snel, naar binnen, het programma begint weer.

De Toogdagband mag zijn kunsten tonen, en als ik dat zo hoor hebben ze er wat bijgeleerd.

Wat! Geen Toogdagkoor, te weinig belangstelling, het is ook zo warm. Sorry en bedankt Hans Blenkers.

Goed, dan gaan we nu Bryn Haworth beluisteren.

Met zijn slyde-gitaar en zijn rijke ervaring strooide hij zijn songs door de zaal, tot groot plezier van Geert Jan die hem zelf aankondigde.

De laatste lijn van deze dag brak aan "De lijn naar God..." De lijnen zijn nu vol, iedereen kan nu deze lijnen zelf in zijn leven gaan leggen. Nog één keer, het was beloofd LCGC, wat een feest, het bekende gevoel van "O, was ik maar als neger geboren" speelde enkelen be-

hoorlijk parten.

We swingden de zaal uit, nooit is er zo een enthousiasme getoond als tijdens dit konsert.

Alles ging op en neer, wat een feest.

Bedankt jongens.

Bedankt Toogdagkommissie.

Bedankt voor deze zonovergoten, inspirerende, swingende dag.

HANS PIEKET WEESERIK

## De beste toogdag die we ooit hebben meegemaakt

Wij (Belinda en Inge uit Hengelo) waren op 4 mei aanwezig op de Toogdag in Elburg. Het thema was "aan de lijn".

Wij werden verwelkomd door Geert Jan, Nico en Nico (dus 2x Nico) op een zeer originele manier. Wij werden toegezongen! Zeg nou zelf, dat gebeurt je niet elke dag.

Daarna beeldden ze een heel aantal interpretaties van "aan de lijn" uit: waslijn, hondelijn, danslijn, telefoonlijn, enz. Er zijn dus meerdere lijnen. Je hebt b.v. jouw lijnen, mijn lijn, die soms kras door elkaar lopen, maar ook samen kunnen komen.

Hierna zocht iedereen zijn "gedichten-bundeltje" op, die tussen het programmaboekje zat: drie gekleurde kaartjes met gedichten erop. Daaruit zocht men het gedicht dat het meest aansprak en we praatten er dan met een onbekende over, die voor, achter of naast je zat. Hierop volgde een wervelend optreden van het London Community Choir, waarvoor menigeen zijn stoel verliet en stond te swingen in het gangpad.

En toen, moeten we bekennen, zijn we naar buiten gegaan om te genieten van het

schitterende weer, dus we hebben geen spreker gehoord en geen diaserie gezien.

Natuurlijk, hebben we wel de sponsordans gezien en het wonder van de sponsordansloop, waar twee majorettes rondjes dansten, twee mannelijke verpleegsters, die 5 procent meer wilden (voor Sierra Leone) en iemand die 100!!! meter op z'n handen wandelde.

Brynn Haworth vermaakte ons met een lunchworkshop, concert, (net gitaarles, heel grappig).

Er was tussendoor ook een speakerscorner waar veel onzin werd uitgekraamd en lol getrapt, maar ook wel een harde uitspraak, waar dan fel en veel op gereageerd werd. Helaas was er geen Toogdagkoor, wegens te weinig deelname.

We gingen dus verder. Na de prijsuitreiking van de sponsordansloop werd er door het presentatieteam een schetsje opgevoerd, met als thema weer de lijn. Dit was heel indrukwekkend, omdat dat schetsje en het lied: jouw lijn, mijn lijn, heel duidelijk werd gemaakt wat en hoe ze dit bedoelen, n.l. dat iedereen een

eigen lijn heeft, die heel anders kan zijn dan die van iemand anders, maar dat toch die lijnen hetzelfde doel kunnen hebben, dat ze samen kunnen komen, ook al lijken ze soms nog zo met elkaar in de knoop.

Aansluitend werden drie dozen neergezet met drie kleuren lintjes. Blauw, wat voor "bidden" stond, rood, met als betekenis: de goede organisaties als greenpeace, unicef, dat soort dingen. Geel, die de naastliefde vertegenwoordigde: ziekenbezoek en aandacht voor een ander. Nu mocht iedereen de kleur lint pakken waar hij/zij eens wat meer aandacht aan zou willen besteden en dan zochten we iemand op die we niet kenden en we wisselden dan van gedachten over waarom je juist daar meer aandacht aan zou willen besteden.

De dag werd besloten met gebed en weer een optreden van het London Community Choir, waarbij alle stugge Hollanders gelijk weer stonden te swingen en te klappen.

De sfeer vandaag was grandioos en wij vonden het de beste Toogdag die we hebben meegemaakt.



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

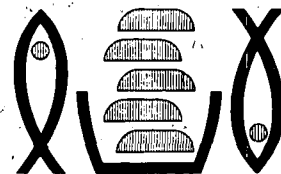
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
ds. H. Ploeger.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELINGEN

De stichting "Tabitha" heeft de volgende bestuursmutaties doorgegeven:

- terugtreding als bestuurslid: br. J.H. Olijslager te Sint Nicolaasga, die thans - in zijn functie van directeur "De Nieuwe Oorsprong" - optreedt als "adviseur";
- sekretaris: zr. R.J.D. Bosma-Boiten, Goudensteinstraat 4, 6825 CR Arnhem, tel. 085-611994.

De raad van de Baptisten Gemeente te Ede deelt het volgende mede: Br. H.G. Boskamp heeft per 1 mei 1989 zijn dienst als voorganger van de Baptisten-gemeente Ede opgezegd.

*"Die Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.*

*Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen van God en medeerfgenamen van Christus; immers, indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking"*

Romeinen 16 en 17

Door een noodlottig ongeval nam de Heer uit ons midden weg onze kosteres zuster

**Hendrikje Middel-Hekhuis**

Wij zullen haar erg missen.

Baptistengemeente Klazienaveen

*"Wij begeren te meer ons verblijf in het lichaam te verlaten en bij de Here onze intrek te nemen"*

Na een geduldig gedragen lijden heeft de Heer op 24 april 1989 tot Zich genomen onze zuster

**M. van Gelderen-Sikkema**

op de leeftijd van 80 jaar

Baptisten Gemeente Apeldoorn

*"In het huis van mijn Vader zijn vele woningen, want IK ga heen om u plaats te bereiden"*

In de zekerheid dat ook voor haar een plaats was bereid is op 5 april 1989 ontslapen onze zuster

**J. Knippenberg-Knippenberg**

op de leeftijd van 86 jaar

Baptisten Gemeente Apeldoorn

Komf. vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl. Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij: Manfred Schulte, Zum Berger See 91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-60504.

Vakantiewoningen op de boerderij, rustige omgeving, bos, wandelpaden in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM p.p. Ook groepen Ruth Hornbruch, Drieberhausen 5270 Gummersbach 1, tel. 0949-2354-3293.

**herman van der graaf**



**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING**

Tel. 059 10-23963

## Rectificatie

In het art. over "Het Boek" (DC NR. 20 d.d. 18 mei j.l.) is in het kopje na de inleiding iets verkeerd gegaan. De juiste kop moet zijn: L. Visser in "SOTERIA" belediging van het Boek....

## AAN ALLE LEZERS EN LEZERESSEN VAN DC

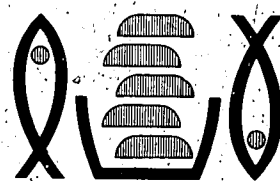
Door nog onbekende reden zijn er problemen opgetreden bij de verzending van de christen. Er zijn verschillende die 2 nummers ontvangen en er zijn mensen die er geen ontvangen. Wij hopen dit probleem snel uit de weg te kunnen helpen en daarom vragen wij U indien u 2 nummers ontvangt beide adresbandjes naar het Uniebureau op te sturen. Zo doende kunnen wij via de Computer controleren en het probleem oplossen. Ontvangt U geen DC laat dit tevens schriftelijk weten. Wij hopen op de medewerking van allen voor wie dit van toepassing is.

Bij voorbaat onze dank



# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Bronbeek

B. LOUWERSE

Bronbeek is een levend museum. Deze rustieke plek in het Arnhemse biedt onderdak aan oude 'KNIL-veteranen', die hun laatste levensfase door willen brengen in de oosterse sfeer van voormalig Nederlands-Indië. Bezoekers van Bronbeek komen niet alleen deze levende historische monumenten tegen, doch kunnen ook vele voorwerpen van vergane glorie bewonderen: kanonnen, klewangs, kerissen, sabels enz. Diverse keren bezocht ik Bronbeek. Zo ook nu:

In een zaaltje zitten enkele stokoude KNIL-soldaten met elkaar te praten. Hun karakteristieke koppen hebben mijn volle aandacht. Op afstand maak ik een schets op mijn tekenblok. Heldhaftige verhalen passeren de revue; Atjeh, de wereldoorlog, Westerling, de politionele akties. De glimmende schoenen, de gouden knopen, de vele medailles steken goed af bij hun donkere uniform. Het meer dan honderd jaar oude kanon in de hal maakt weinig indruk; er is geen kruit en het heeft geen vuurkracht meer.

Sommige bewoners spelen voor de zoveelste keer een potje schaak met een verveelde trek op het gelaat. Bronbeek is een zelfgenoegzaam klein wereldje. Zouden de bewoners veel weet hebben van wat er 'buiten' gebeurt? Bronbeek fascineert mij, maar het is een onechte wereld. Een wereld uit het verleden. Paraatheid, conditie en wil om te overwinnen behoren tot het verleden. Het front bestaat niet meer.

Wandelend door de gangen van Bronbeek wordt ik overvallen door een gedachte: Bronbeek is het beeld van een gedegenereerd christendom. Op veel plaatsen is de kerk een levend museum. Een rustieke plek waar de geloofsverhalen uit vervlogen tijd worden verhaald, maar waar in het hier en nu niets meer beleefd wordt. Kerkleer en tradities zijn kanonnen zonder vuurkracht geworden; het kruit is op. We leven in het verleden. Opgewonden spreken wij nog over de fijne tentcampagnes van net na de oorlog, maar dat is héél lang geleden. De kerk is een zelfgenoegzaam klein wereldje geworden.

In deze sub-cultuur worden de 'gouden knopen' en de 'medailles' ineens belangrijk. Ruzies en kerkplitsingen gaan dan ook om die dingen: Jan heeft niet zo'n mooie medaille als ik en Jaap z'n bataljon is een 'slappe hap'. Velen leven in het kleine wereldje van de gegoede burgerij; weten wij nog wat er 'buiten' gebeurt? Is de kerk niet teveel op zichzelf gericht? In veel christelijke tijdschriften van het Bronbeek-christendom krijgen kerkgeschiedenis, jubilea en theologische verhandelingen over accentuering. Getuigenissen (frontverslagen) aangaande bekering, bevrijding, heelwording en vernieuwing ontbreken. Ze worden niet eens gemist!

Met Bronbeek heb ik geen moeite; laat die mensen maar heerlijk genieten van hun oude dag. Met het Bronbeek-christendom heb ik wel moeite; want het is oorlog. Een christen is een frontsoldaat in het leger van de Heer. Er is een oorlog gaande in de niet-zichtbare wereld. In de kazerne win je geen oorlog, doch aan het front!

Gelukkig heb ik ook het front-christendom leren kennen. Aan het front worden een heleboel dingen onbeduidend. Aan het front gaat het niet om de gouden knopen maar om kracht, vitaliteit, trouw en doorzetting; een wil om te overwinnen. Wie strijdt in Gods kracht ervaart stromen van levend water en niet slechts een bron-beekje. Aan het front heb je een doel. Daar wordt ook vrucht en saamhorigheid openbaar. Aan het front is men vervuld van één ding: de overwinning! Het luisteren naar de bevelen en de afhanke-lijkheid van de Generaal zijn van levensbelang.

Als uw leven of gemeente gekenmerkt wordt door ruzie, verveling, het verleden ophemelen zonder te kunnen getuigen van wat de Heer vandaag in uw midden doet, zelfgenoegzaamheid, enz. enz. wordt het tijd, dat u de kazerne verlaat en in geloof naar het front trekt. Alleen daar is overwinning....

### VERDER IN DIT NUMMER

++	Praktische regels in Deuteronomium	Pag. 3
++	Een nieuwe redacteur	Pag. 4
++	Uit de gemeenten	Pag. 5 en 6
++	Een bank als evangelisatiepost	Pag. 7

# Bede om komst van Rijk van God is ernstige kritiek op huidige

H. PLOEGER

*Met zijn prediking van het koninkrijk van God heeft Jezus gewezen op de toekomst. Het rijk van God zal komen. Mensen moeten en mogen om de komst van dat rijk bidden. Dat wordt ook veelvuldig gedaan, tot op kerkhoven toe. Iedere keer dat een christen (en wie anders kan bidden?) bidt: uw koninkrijk kome, zegt hij eigenlijk: wat we nu hebben Here, dat is niet goed. Dat is niet dat wat u ons beloofd hebt. Ja, de bede om de komst van het rijk van God is een ernstige en alles-omvattende kritiek op het huidige, op het bestaande. Op het huidige koninkrijk, op de bestaande orde, de bestaande samenleving.*

Gods koninkrijk is er nog niet. Vrede, gerechtigheid en wedezijdse en wederkerige toewijding - zeg: naastenliefde - zijn nog ver te zoeken. Toch heeft Jezus in zijn prediking het rijk van God uitgeroepen en mensen opgeroepen tot deelneming in de orde van dat rijk: vredelievendheid, lust in de waarheid, solidariteit. Jezus preekt de hongerenden en dorstenden naar gerechtigheid, de zachtmoedigen, de vredestichters enz. zalig, Mt. 5. Hij heeft hen aangewezen als de erfgenen van hemel en aarde. In wat voor soort samenleving zag Jezus dat gebeuren? Wat voor soort maatschappij stond Jezus voor ogen? We moeten dan eerst vragen: Hoe zag de samenleving er uit, waarin Jezus opgroeide? Wat ervoer Hij vanaf het moment dat Hij (als kind!) de grote mensenmaatschappij binnen stapte?

## Agrarische samenleving

Veeteelt en landbouw waren de bronnen van bestaan. Een echte agrarische samenleving. Zo'n maatschappij heeft tevens een brede laag van ambachten. Hoewel ieder zoveel mogelijk zelfverzorgend was, vormden zich toch vaklieden, die met hun speciale werktuigen en instrumenten dat konden doen, wat een gewone veehouder, druivenkweker of boer niet kon doen. Zoals het ook niet of nauwelijks mogelijk was, zelf het vee of de oogst aan de man te brengen: daarvoor waren er handelaren. In Israël waren tevens velen bezig met het onderwijzen in de wet van God en met de bediening van de godsdienstige plechtigheden, zowel in de ene tempel als in de vele synagogen.

Daarmee heb je het grotendeels wel gehad. D.w.z.: industrie was er niet, en de dienstverleningssector, die nu zo belangrijk en uitgebreid is, bestond eenvoudig niet.

## Kenmerken

Dit soort samenlevingen - ze bestaan hier en daar nog, maar niet meer bij ons! - heeft een paar belangrijke kenmerken. Het eerste is, dat er een hecht stam - en gezinsverband is. De enkeling is opgenomen in een groter geheel, kan op de bescherming en zorgverlening van dat grote geheel rekenen, en er wordt op hem/haar gerekend. Ieder

telt mee en niemand is misbaar. Ieder is in zeker opzicht onvervangbaar en daarmee een iemand, een persoon, een sprekende en aanspreekbare verschijning.

Het tweede kenmerk van zulk een agrarische samenleving is dat er duidelijke en erkende gezagsverhoudingen zijn. Het zijn de ouderen, de wijzen, vaak ook: de beter gesitueerden die macht en invloed uitoefenen, rechtspreken, verantwoordelijkheid dragen, bij wie ook de economisch en sociaal zwakken zich (min of meer) veilig voelen.

## Voedingsbodem

De grote vraag is: was de samenleving, waarin Jezus leefde, en waarin Hij zijn boodschap uitdeelde, waarop Hij kritiek had, en die hem tenslotte heeft verworpen, was die samenleving een betere voedingsbodem en standplaats voor de burgers van het koninkrijk der hemelen dan de onze die ten dele reeds een post-industriële maatschappij is?

Vooropgesteld zij, dat wij er van uitgaan, dat de navolging van Jezus in principe mogelijk is voor alle mensen, uit alle volken en uit alle bevolkingsgroepen, in noord en zuid, in oost en west. Het is eenvoudig ondenkbaar dat Jezus zijn apostelen opdracht gegeven heeft, alle volken tot zijn discipelen te maken als dat een politieke, economische en/of sociale onmogelijkheid zou zijn (geweest).

Het is wel de vraag: in hoeverre moeten we onderscheid maken tussen hoofdzaken en bijzaken in Jezus' prediking? Voorts: wat kunnen we als inhoud, wat als verpakking van Jezus' boodschap aanzien.

Laten we als voorbeeld het sabbatgebod nemen. Nergens staat dat Jezus het gebod om op de zevende dag te rusten, buiten werking heeft gesteld. Wel is duidelijk dat Jezus de farizee en andere toevoegingen niet erkende. Anders gezegd: Jezus heeft de oerbedoeling van het sabbatgebod: dat de mens zal rusten van zijn arbeid, hem tot zegen, weer boven water gehaald. De sabbat is er voor de mens, de mens niet voor de sabbat. Wat doen we daarmee in een wereld waarin op een groot aantal terreinen zondagsarbeid noodzakelijk is (b.v. in de verzorgende/verplegende sectoren) of economisch als

noodzakelijk wordt gezien (omdat stillegging tijdens de zondag gewoon niet mogelijk is) om de concurrentie met andere bedrijven te kunnen overleven? Ik zwijg over de vraag of er zes dan wel vijf dagen gewerkt moet worden.

Een ander voorbeeld: het huwelijk zoals dat in Jezus' dagen tot stand kwam was nauwelijks een aangelegenheid van de man en de vrouw, die voortaan samen door het leven zouden gaan. Wezenlijk was: die twee zullen tot één vlees zijn. Overspel en echtbreuk vormen in zulke situaties geen zaken, die uitsluitend de beide partners aangaan; ook families zijn er bij betrokken. Hoe zit dat in onze tijd waarin jonge mensen zelf hun partner kiezen, waardoor hun verbond er eentje is dat op basis van vrijwilligheid gesloten wordt? Maar ook daarin blijft wezenlijk: die twee zullen tot één vlees zijn. Dat is de hoofdzaak, de inhoud. De rest is verpakking.

## Plaats van de mens

Niet de soort samenleving is in geding. Wel in geding is de plaats van de mens daarin. Is de mens in de samenleving van nu niet meer dan een werknemer, een belastingbetaler (mèt een fiscaal nummer!), een kiezer, een dienstplichtige in de weermacht, een producent (de weinigen), een consument (de velen)? Is hij slechts een onderdeel van een goed gesmeerde machine, verbruikbaar en vervangbaar? Juist hier moeten we oppassen met het idealiseren van een agrarische samenleving! Terug naar de natuur! klinkt aardig, maar is onwerkelijk als men daarmee tevens bedoelt: terug naar de primitieve, agrarische structuren van vroeger. De sociale voorzieningen die wij hebben, zijn niet haalbaar in een boeren-samenleving. De enkele mens telt en telt uiteindelijk ook in een agrarische samenleving niet. Ook daar gaat het om het vullen van de monden, en als er te veel monden zijn....

Jezus' kritiek op de wereld waarin Hij leefde, wordt op vele en op velerlei wijzen hoorbaar. Ook in Jezus' tijd werden mensen aan hun lot overgelaten. Ook daar was machtsmisbruik en uitbuiting. De verhalen over massamoorden beginnen niet eerst in onze eeuw.

Jezus had geen ideale samenleving voor ogen toen Hij sprak over het koninkrijk van God. De ene voedingsbodem is niet beter dan de andere. In elke samenleving komt de opvolging van het gebod: God liefhebben boven alles, en de naaste als zichzelf, in het gedrang. Duidelijk is, dat de enkele mens voor Jezus van onschatbare waarde was. Voor elk individu gaf Hij zijn leven. Zijn gemeente moet overal, onder alle omstandigheden gebouwd worden. Onafhankelijk van de politieke, economische of sociale situaties. In de prediking van het evangelie tilt Jezus ook nu mensen uit boven hun samenlevingsverbanden om ze onder de heerschappij van God te brengen, en om ze daarna weer daarin neer te laten, opdat zij zijn getuigen zullen zijn.

# Veel praktische, sociale en rechtvaardige regels in het boek Deuteronomium

*De meeste mensen denken bij een boek als Deuteronomium, en bij meer boeken uit het Oude Testament, aan wetten, wetten en nog eens wetten.*

*Maar steeds wordt ik weer verrast door de praktische en vooral ook sociale, rechtvaardige regels in het Oude Testament. Ik noem een paar voorbeelden uit Deuteronomium. Verschillende zaken komen we in de rest van de Bijbel weer tegen.*

In Deut. 19:14 lezen we: "Gij zult de grensscheiding van uw naaste, die de voorvaders hebben vastgesteld, niet verleggen in het erfdeel, dat gij erven zult in het land dat de HERE, uw God, u in bezit geeft". Je mocht de steen of stenen waarmee iemands land was afgegrensd niet verleggen en jezelf op die manier land van een ander toeëigenen.

Het land is van God. Hij heeft het aan Zijn volk gegeven als erfdeel. Ieder kan door het land te bewerken in zijn levensonderhoud voorzien. Land verliezen is dan levensbedreigend. Het past in Israël niet dat sommigen grootgrondbezitter zouden zijn en anderen niets zouden hebben. Dan zijn de verhoudingen tussen mensen scheef gegroeid. De profeten hebben waarschuwend hun stem hiertegen laten horen. Jesaja zegt het zo: "Wee hun die huis aan huis voegen, akker aan akker trekken, totdat er geen plaats meer is, en gij alleen de gezeten lieden zijt in het land" (Jes. 5:8). En in Micha 2:2 vinden we de volgende woorden in een gedeelte waar boven is gezet "Wee over de gewelddadige machthebbers": "Begeeren zij akkers, zij roven die, en huizen; zij nemen die. Zo verdrukken zij de man en zijn huis, de mens en zijn erfdeel".

## De wijngaard van Naboth

Een heel bekend voorbeeld van overtreding van deze regel is wel het verhaal van koning Achab, die zich de wijngaard van Naboth wil toeëigenen. Naboth kent de wet, hij zegt: ".... Daarvoor beware mij de HERE, dat ik de erfenis van mijn vaderen aan u zou geven". Achab kent die regel natuurlijk ook wel, maar ja, hij heeft zijn zinnen op dat stuk land gezet. En Izebel vindt het belachelijk dat de koning van Israël niet eens kan krijgen wat hij hebben wil. Maar in Israël zijn de regels nu eenmaal anders dan zij het gewend was bij haar volk. Ook de koning van Israël is, net als zijn onderdanen, onderworpen aan de To-

ra, aan de regels die God gegeven heeft. De koning staat daar niet boven. Uiteindelijk is God Koning, boven alle mensen. De aardse koningen horen het voorbeeld te geven in rechtvaardig handelen. Zoals in Deut. 17:14-20 duidelijk wordt: een koning in Israël moet niet op paarden, zilver, goud of vrouwen uit zijn, maar hij moet wel een afschrift van de wet hebben. "Dat zal hij bij zich hebben en daarin zal hij lezen gedurende heel zijn leven om te leren de HERE, zijn God, te vrezen door al de woorden van deze wet en al deze inzettingen naarstig te onderhouden, opdat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broeders...." (Deut. 17:19). Dat past niet in Izebels ideeën over koningschap. Een koning doet toch wat hij wil? Zo ging dat bij de andere volken ja, maar in Israël is de koning niet méér dan zijn onderdanen.

**Er zijn in onze tijd veel voorbeelden te vinden van overtreding van het gebod uit Deuteronomium. Mensen die zich rijk maken ten koste van het bezit van anderen. Zo zelfs dat de ander onder het bestaansminimum dreigt te komen. Grootgrondbezitters en arme boeren, voorbeelden te over.**

## Groenvoorziening

Ik moest trouwens in dit verband nog aan iets anders denken. Land betekende in Israël werk en voedsel. Nu zijn er in Nederland veel mensen die wel werk hebben, maar eigenlijk helemaal geen stukje land om op te wonen. Vroeger was dat nog veel erger. Arbeiderswijken waren grauw, vaak zonder een enkele boom. In de wijken met de betere huizen stonden wel bomen, en uitgerend daar waren ook de parken. Zo werd de leefomgeving van mensen uit lagere sociale milieus vaak erg triest. Mensen met minder kansen op een goede baan waren zo dubbel slecht af. Terwijl mensen met een goed inkomen een leuk huis konden hebben in een leuke omgeving, en ook nog met vakan-

tie konden.

Gelukkig zijn er wel initiatieven genomen om in steden meer groen te brengen en kinderen een vakantie "op het platteland" te laten meemaken. En men is eindelijk een beetje terug gekomen van het bouwen van saaie flats.

## De oogst

Ik noem nog een paar regels uit Deuteronomium. In Hoofdstuk 24 vers 19 vinden we iets wat we later in de geschiedenis weer terugvinden.

"Wanneer gij de oogst op uw akker binnenhaalt en een garve op de akker vergeet, dan zult gij niet teruggaan om die weg te halen; voor de vreemdeling, de wees en de weduwe zal die zijn - opdat de HERE, uw God, u zegene in al het werk uwer handen". Van geven wordt je nooit slechter. Wie geeft wordt een gezegend mens.

In het boek Ruth komen we iemand tegen die het gebod uit dit vers opvolgt: Boaz laat Ruth aren lezen, die de maaiers hebben laten liggen. (In dat boek vind je ook de ceremonie die in Deut. 25:5-10 wordt voorgeschreven).

Tijdens Jezus' leven op aarde zien we de toepassing van Deut. 23:25: "Wanneer gij in het staande koren van uw naaste komt, moogt gij aren plukken met uw hand, maar de sikkel moogt gij in het staande koren van uw naaste niet slaan". De kritiek van de Farizeeën als de discipelen aren plukken in de korenvelden richt zich dan ook niet op het feit dat zij dit doen, maar dat ze dat op de sabbat doen.

## Bouwvoorschrift

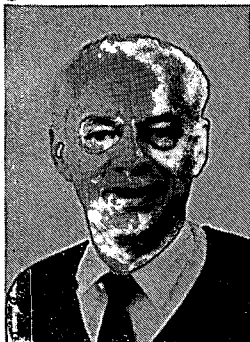
Hoe praktisch verschillende geboden uit Deuteronomium zijn blijkt wel uit het volgende voorbeeld. Deut. 22:8: "Wanneer gij een nieuw huis bouwt, dan zult gij aan uw dak een borstwering maken, opdat gij geen bloedschuld over uw huis brengt, als er iemand af valt". De huizen hadden platte daken. Een belangrijk deel van het leven speelde zich erop af. Je was verantwoordelijk voor mensen die in je huis waren. Je moest er dus voor zorgen dat niemand van je dak af kon vallen. Daarvoor moest een

vervolg op pagina 8.

# Kennismaking met nieuwe redakteur: J. Schotanus

"Br. J. Schotanus te Rhenen, geboren in 1932 te Kollumerzwaag, voormalig leraar bij het middelbaar onderwijs en thans parttime docent aan de Evangelische Bijbelschool te Doorn. Hij is lid van de gemeente te Ede en in de gemeente is hij ouderling en lid van de werkgroep Uniezaken. Hij heeft geen taak in Unieverband".

Op deze manier ben ik in Baptistenland aangekondigd om eventueel gekozen te worden tot lid van de redactiecommissie van "De Christen", om dus daarmee dan wel een taak te krijgen in Unieverband. In ieder geval moesten degenen, die broeder Schotanus niet kenden het met bovenstaande summier gegevens doen.



## Afkomst en achtergrond

Geboren en getogen in dezelfde omgeving als "Afke's Tiental" en wat de sociale omstandigheden betreft niet veel beter. Bovendien was het aantal kinderen in het arbeidersgezin, waarin ik opgroeide, ook tien.

Wat "De Christen" betreft, daar ben ik als kind al mee opgegroeid. Mijn ouders waren geabonneerd en in die tijd stonden er nogal eens "geloofsopbouwende stukjes" in, die geschikt beschouwd werden om, in plaats van de normale Bijbellesing, bij de maaltijd, voorgelezen te worden.

Die ouders waren voor de oorlog in de Friese Wouden in aanraking gekomen met de tentevangelisatie van br. J. Kits, waar ook baptisten-voorgangers aan meewerkten, zoals dat in het boek "Geschiedenis van het Baptisme in Nederland" van wijlen ds. J. van Dam beschreven wordt. Uit dat "geestelijk warme nest" kom ik dus en ik heb daaraan in eerste instantie mijn visie op evangelisatie en zending ontleend. Meerdere keren heb ik in mijn vroege tiener-jaren tijdens een directe uitnodiging na de

prediking in het Baptisten kerkje in Zandbulten op het punt gestaan om de Heer aan te nemen. Uiteindelijk is dat gebeurd in een Youth for Christ-samenkomst in de Hervormde Kerk van Kollumerzwaag. In het voorjaar 1951 ben ik in een dienst van de onlangs jubilerende ds. Hofhuis gedoopt.

## "In het werk des Heren"

Al gauw werd ik bij zondagsschool- en jeugdwerk in de gemeente betrokken en het duurde niet lang of ik begon (toen in opleiding voor onderwijzer op de Kweekschool te Dokkum oftewel de universiteit der armen) mogelijkheden te onderzoeken om via een Bijbelschoolopleiding in de zending terecht te komen. De meest voor de hand liggende mogelijkheid via de U.Z.C. heeft geen doorgang mogen vinden, zodat mijn vrouw en ik, met peuter en baby, uiteindelijk in 1959 via de AIM in het toenmalige Belgisch Congo terecht kwamen. De eersten die ons daar in het toenmalige Stanleyville verwelkomden was de familie Van 't Wout. Met hen had ik reeds jarenlang een zegenrijk contact gehad in Nederland en dit contact is van grote invloed geweest op mijn jonge jaren als christen en ook op mijn betrokkenheid bij de zending.

## Terug in Nederland

U weet van de roerige tijden in het toenmalige Congo. Een vervroegde verlofperiode hebben we in Doesburg doorgebracht. In 1966 zijn we definitief in Nederland terug gekomen en heb ik hier mijn leraarschap (vooral Frans en Engels) voortgezet. Nog altijd hopende eens weer uitgezonden te kunnen worden ben ik voor Pedagogiek M.O.-A. gaan studeren om eventueel (maar dan met een wat hogere bevoegdheid) opnieuw onderwijzer-evangelisten op te leiden. Dat was mijn taak in Afrika. Op het evangelisten-congres "Amsterdam 86" heb ik zelfs enige van mijn voormalige Afrikaanse studenten mogen ontmoeten.

## Br. J. Schotanus gekozen in redactiecommissie

Binnen de redactiecommissie van "De Christen" bestond een vakature door het aftreden van br. H.G. de Winkel. Deze tussentijdse vakature is nu, vervuld. Na twee schriftelijke verkiezingsronden is gekozen br. J. Schotanus te Rhenen. In dit nummer zijn eerste bijdrage, dat hij zelf de kop gaf: "Kennismaking met een nieuwe redakteur".

## Terug naar Gemeente

Terugkeer naar Afrika heeft niet zo mogen zijn, maar ondertussen ben ik, naast mijn lesgeven aan o.a. de Evangelische Bijbelschool, ook nogal betrokken (geweest) bij allerlei zendingsactiviteiten en heb ik ook een tiental jaren deel uitgemaakt van de Tear-Fund Interview-commissie. Deze contacten en activiteiten hebben mij ook en vooral weer opnieuw bepaald bij het belang van de plaatselijke gemeente. Vanuit het brede algemene werk des Heren weer terecht komen bij de plaatselijke gemeente en van daaruit weer werken aan de grotere verbanden. Zo is dan die cyclus weer gesloten.

## Advies

Wilt u mijn artikelen lezen als een deel van groter geheel? Wilt u het zien als produkt van mijn eigen (beperkte) visie en mogelijkheden? Laten we het hierover eens zijn, dat we het niet altijd met elkaar eens hoeven te zijn.

Mijn gebed is, dat we er door opgebouwd mogen worden in ons geloof. Dat hoeft niet te betekenen, dat het altijd zware kost zal zijn. Als bladvulling hoop ik u ook wel eens een augurkje aan te bieden.

## "Loos alarm"

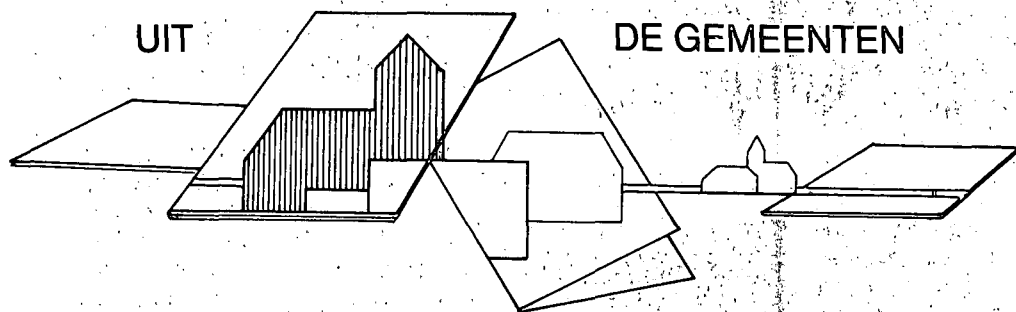
Deel uitmakende van het stichtingsbestuur van de Baptistengemeente (in oprichting) in Driebergen komt me nog weleens iets ter ore over het reilen en zeilen in de diensten daar. Men spreekt van zegenrijke diensten en een groeiende belangstelling. Onlangs schijnt er iets gebeurd te zijn, waardoor er rep en roer ontstond. Ds. Paul Egberts was zo vurig in zijn prediking, dat het brandalarm afging in het door hen gehuurde centrum Champ Aubert en binnen enkele ogenblikken stond zowel de politie als de brandweer voor de deur. Ze zijn onverrichterzake vertrokken, want op dit soort vuur waren ze niet berekend.

(J.S.)

## D.C. weer veertiendaags

Zoals gebruikelijk zal ons weekblad "De Christen" in de zomermaanden weer een 'veertiendaags' blad worden. Met ingang van dit nummer verschijnt het blad om de veertien dagen.

Het volgende nummer verschijnt dus pas op 15 juni a.s. Natuurlijk moet ook daarvoor de kopij tijdig bij de eindredakteur zijn, dus uiterlijk 4 juni a.s. (Liever nog eerder!).



# De kerk te vol.... oud papier... sportdag... visplaatsen... zingen.... lofprijzing....

Waar onze gemeenten al niet mee bezig zijn! Lezend in de gemeentebladen val ik van de ene verrassing in de andere. Leest u maar even mee, dan komen we onder andere de sportiefste gemeente en de gemeentelijke visklub tegen.

## Gebouwen

De gemeente te **Déventer** groeit uit haar gebouw. Men kan op zondag niet meer verantwoord samenkomen. Soms gaan mensen naar huis, omdat het te vol is, of ze komen niet omdat ze vermoeden dat het vol zal worden. Op de jaarvergadering is dan ook gesproken over de mogelijkheid om aan meer ruimte te komen. Men besloot om te gaan onderhandelen over de aankoop van een te koop staand wijkgebouw. De mededeling hierover in het gemeenteblad "Woord en Werk" eindigt met de uitspraak "De Heer zal wel voorzien".

Uit "Gemeenschap", het kontaktblad van de gemeente te **Nieuw Weerdinge**, komt ook een bericht over een gebouw:

"Zondag 30 april j.l. hebben we als gemeente de laatste dienst gehouden in de kerk. Deze laatste dienst mochten we op een fijne en gezegende wijze afsluiten. We mochten er n.l. getuige van zijn dat 2 broeders en 2 zusters hun leven aan de Heer hadden gegeven en dat ze op belijdenis van hun geloof werden gedoopt door ds. Schaap".

Verderop lezen we dan, dat de oude kerk gebruikt werd vanaf 1916 en ten tijde van ds. J. Huizinga twee maal werd uitgebreid. Destijds werd dit gebouw gekocht voor f. 1.200,-, nu is het verkocht voor f. 120.000,-. Voorlopig worden de samenkomsten van de gemeente gehouden in het jeugdgebouw.

En de bouwkommissie schrijft: "Zoals u weet zijn we nog niet verder dan het uitgraven van het nieuw te bouwen gedeelte. Het wachten is nu weer op goedkeuring van de tekeningen door de gemeente Emmen, wat ook weer verschillende weken lijkt te duren. (...) We hebben een lijst gemaakt van eigen werkzaamheden en mensen gevraagd die

verantwoordelijk zijn voor dat gedeelte van het werk en daarover de leiding hebben. Natuurlijk hopen we op zoveel mogelijk steun en medewerking van u allen". Op de lijst die volgt staan onder andere riolering, tegelzetwerk, electra en schilderwerk.

## De Veenkoloniën

De voorganger van de gemeente te **Tweede Exloërmond**, br. J.H. Stijkel, heeft een auto-ongeluk overleefd. Op de terugweg van een jeugddag in Coevorden kwam onze voorganger in botsing met iemand die op een verkeerde plaats had getankt, n.l. in de kroeg. Gelukkig kwam ds. Stijkel met zijn drie passagiers met een grote schrik vrij. De auto's konden naar de sloop. Wij zijn ó zo dankbaar voor het behoud van hen allen", aldus W. v.d. V.

Voorganger Bosveld van **Musselkanaal** heeft een vaste rubriek "In de achteruitkijk-spiegel" in het gemeenteblad "De Gong". Deze keer vermeldt hij, dat de penningmeester van de gemeente, br. J. de Haan, een koninklijke onderscheiding heeft gekregen en zich nu ridder mag noemen. Dit wegens maatschappelijke verdiensten, waaronder zijn activiteiten in en ten dienste van de Baptistengemeente Musselkanaal.

## Luchtig nieuws

De gemeente **Hoogezand-Woldwijck** zamelt enthousiast oud papier in en heeft daarmee in de eerste drie maanden van het jaar al ruim 600 gulden verdiend. Het "Gemeentevenster" meldt: "Gevonden voorwerpen bij het oud papier:

23 houten wasknijpers, 1 blauwe sok, 1 kunstgebit (boven en onder) !!"

Tot de meest sportieve Baptistengemeente zou ik **Winschoten** willen uitroepen. Hun blad "t Venster" vermeldt dat voor de negende keer een groep gemeenteleden mee hoopt te lopen met de plaatselijke Avondvierdaag-

## Uw gemeente niet genoemd?

Zoals u merkt is het nieuws 'uit de gemeenten' aangetroffen in de diverse gemeentebladen, die daarop nauwkeurig worden nagekeken.

Als uw gemeente daar nog niet bij is dan kan één van de redenen zijn, dat het blad niet is ontvangen.

Daarom: Stuur uw gemeenteblad rechtstreeks naar degenen die het wil lezen, zr. Hetty Lalleman, Damherstraat 66, 7315 GE Apeldoorn.

se in juni. Elk jaar zijn er meer deelnemers. Vorig jaar kwam men op 30 en voor dit jaar hoopt men op 50!

Ook in juni valt de jaarlijkse sportdag van de gemeente. Men trekt er een hele zaterdag voor naar een sporthal. Tussen jeugd, Oudere Jeugd, 20+, Gespreksgroep I en de Raad leveren ploegen, maar ook personen die niet bij zo'n groep horen kunnen zich melden. En dan gaat het om volleybal, basketbal, badminton en tafeltennis.

"De Boodschapper", het blad van **Groningen-Zuid**, bevat een artikel van de visklub "De Cirkel". In februari had men een feestavond met tombola en in april een ledenvergadering. De visdata staan nu weer vast, maar de visplaatsen zullen pas kort tevoren worden gekozen om de kans op goede vangst te vergroten.

## Zingen

Op de A.V. te Drachten zal een optreden plaatsvinden van de gezamenlijke Friese Baptistengangoren. Dit is voor leden van de gemeente te **Dokkum** aanleiding geweest om te starten met een koor. In "De Koerier" worden mensen die zin en een beetje talent hebben opgeroepen om mee te doen.

In **Zoetermeer** bestaat sinds januari een jeugdkoor. Ongeveer twintig jongeren zingen zowel Nederlands- als Engelstalige liederen. Binnenkort hoopt men aan een ochtenddienst van de gemeente mee te werken. Behalve méér zangers en zangeressen zoekt men vooral naar mensen die een instrument bespelen. De begeleiding bestaat nu nog alleen uit orgel.

Iets ruimer dan alleen zingen is, wat in de gemeente te **Hoogeveen** gebeurt. Voor de tweede maal dit jaar is er een lofprijzingsavond gehouden onder de titel "Let's celebrate". Vanuit de 20+ groep. Uit "De Schakel" citeer ik:

"Het woord zegt het al: een dienst,

(lees verder op pag. 6, 1e kolom)



## UIT DE GEMEENTEN

(vervolg van pag. 5)

waarin de lofprijzing van de Here God centraal wordt gesteld. En aan Hem lof en eer wordt gebracht voor wie Hij is; voor wie Hij in Jezus Christus wil zijn voor elk mens; voor Zijn genade; voor Zijn liefde en trouw en zorg; voor.... en vult u zelf maar verder in.

Maar.... moet dat nou? Is een dergelijke dienst nu nodig? Is het allemaal niet een beetje overdreven? Wij zijn een baptistengemeente hoor, en toch zeker geen vrije groep o.i.d.?"

Wie erbij waren hebben deze vragen niet meer: "Zij hebben (...) ontdekt hoe geweldig het is om als gelovigen de Heer te loven en te prijzen. Door woorden, door muziek, door zang, ja door alle mogelijkheden te benutten die we van de Heer hebben ontvangen om Zijn naam groot te maken. Het is frappant, maar in een lofprijzingsdienst is er ook steeds weer sprake van een wisselwerking. Enerzijds is er een volledige concentratie op de Heer. En anderzijds wordt dit door Zijn kinderen ervaren als een vreugdevolle bemoediging".

### Joden helpen

In "Mirtpraak", het blad van de gemeente te **Den Haag**, staat de volgende oproep:

"De gemeenschap van kerken in Den Haag heeft onlangs besloten indien nodig - bij dreigende gewelddadigheden tegen de Joodse gemeenschap - een cordon om de Synagoge (J. Evert-

senstraat) te leggen. Daarvoor zijn dan wel bereidwillige mannen nodig, die snel bereikbaar zijn. Als u aan een dergelijke actie in geval van nood wilt meedoen, meldt u zich dan bij ...."

Onder de titel "Sabbatsjaar" schrijft br. Jelle Hiemstra in "Rank", het blad van de gemeente te **Utrecht-Noord**:

"Als eerste van de ouderlingen heb ik van een 'sabbatsjaar' mogen genieten. De bedoeling van een sabbatsjaar gaat terug op het Oude Testament. In Leviticus 25 wordt beschreven dat elk zevende jaar het land rust moet hebben. Zes jaar mag men het land bewerken, mag men zaaien, mag men de wijngaard snoeien, maar in het zevende jaar, het sabbatsjaar, mag dat alles niet gebeuren; er mag niet gewerkt worden op het land. Het zesde jaar zal zoveel opbrengen, is de belofte, dat er voor het sabbatsjaar genoeg is.

Op dit bijbelse gegeven is ook het sabbatsjaar voor de ouderlingen geënt. Het zevende jaar moet dan een jaar van rust, een jaar van herbezinning zijn. Het afgelopen jaar heb ik die rust ingevuld door geen raadsvergaderingen bij te wonen en geen huisbezoeken te doen. Op twee onderwerpen heb ik mij kunnen bezinnen. Het eerste onderwerp waarover ik veel gelezen heb was het "Chassidisme", een spirituele stroming in het jodendom.

Het tweede thema is de **culturele ongehoorzaamheid**. Ik heb dit gedaan door deel te nemen aan een werkgroep van het Landelijk Missionair Collectief, een groep, die er de nadruk op legt dat wij als Christenen ons doen en laten

niet moeten laten bepalen door de cultuur en de gewoontes om ons heen, maar door wat de Bijbel ons leert. (...)"

H.L.

### Even Apeldoorn.... ....iets sturen

**Stuurt u uw gemeenteblad ook naar de redactie van 'De Christen'?**

**Een verzoek: zend het blad rechtstreeks naar degene die het voor ons leest en er de interessante dingen uit haalt: zr. H. Lalleman- de Winkel, Damhertstraat 66, 7315 GE Apeldoorn.**

### Nieuws over voorgangers

Geen nieuws om over te roddelen; maar om de gemeenten en degenen die er dienen in onze dank en voorbede te gedenken.

In de gemeente te **Emmen** heeft de jaarvergadering een voorstel van de raad der gemeente aangenomen, dat inhoudt dat gedurende een periode van vier jaar een student van de Tweede Weg Opleiding wordt aangetrokken, om voor twee dagen per week in de wijk Oost te werken. De wijk Oost is zo groot dat de voorganger, br. H.C. Schaap, niet voldoende tijd meer heeft voor alle werk. De student zal als tijdelijk voorganger in de gemeente zijn stageperiode volbrengen.

Br. S.P. van der Steen werkt al enige tijd niet meer in de gemeente te **Haarlem**. In "De Hand" staat nu dat de gemeente in de dienst op 28 mei officieel afscheid van deze voorganger zal nemen.

Intussen treedt br. J. Broertjes uit Rijswijk op als konsulent in Haarlem.

Andere emeriti komen we ook tegen als konsulenten van gemeenten die geen voorganger hebben. Zo is br. J. Reiling konsulent geworden van de gemeente te **Rotterdam-Zuid** en is br. G. Vegter konsulent in **Zutphen**.

Ik heb het nog niet gelezen, maar iedereen kan het intussen gehoord hebben: br. H.G. Boskamp heeft zijn werk als voorganger van de gemeente te **Ede** beëindigd.

Tenslotte meldt br. R. Venema in "Regelrecht" dat de gemeente **Utrecht-Silo** zijn dienstverband van 50% op 75% gebracht heeft. De rest van zijn levensonderhoud verdient hij nu niet meer als leraar, maar als pastor in een

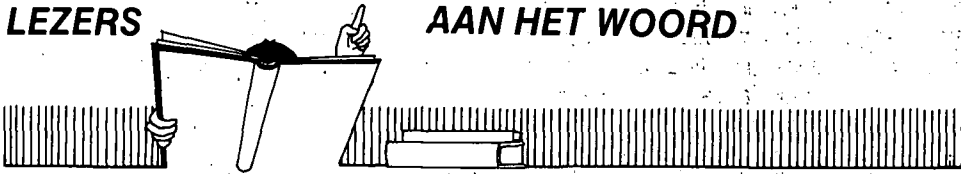
### Cryptogram

*Ik sta te ver van 't leven af,  
lokaal en interlokaal.  
Niet dat ik mij aan u onttrok,  
aan u, aan allemaal.  
Is 't juist om te zeggen  
dat ik van hogerhand onttrokken ben  
of was het toch vertrekken?*

*Een ouder wordend mens  
ziet vaak terug en droomt  
van eens toen er nog dorpen waren.  
Daar ben ik opgegroeid, geboren en getogen.  
De dorpen sterven langzaam weg.  
Tussen de klinkers groeit het gras,  
het is niet meer zoals het was.  
Nu zijn er brede wegen, eerst op papier  
getekend en berekend, van asfalt en beton.  
In blik verpakt raast men elkaar voorbij.  
De lampen flikkeren, de ogen.  
Signalen van geluid beogen  
ruim baan voor driftige passanten.  
Wat hebben zij gewonnen?*

*Verloren hebben ze de rust,  
de stille tijd van wachten,  
ze stranden in het rode licht  
terwijl voor de gerusten de groene branden.*

*Zij die geloven haasten niet.  
Zij oogsten op Gods landen  
het werk van zijne handen.*



## Meer "Russische" dan Duitse Baptisten?

In West-Duitsland, zo begrijp ik, zal het aantal uit de Sovjet-Unie terugkerende Baptisten van Duitse afkomst dat van de in de Bondsrepubliek geboren en getogen geloofgenoten mogelijkwerwijs binnenkort overtreffen: "Insiders verwachten, dat er in 1992 meer Russische dan Duitse Baptisten zullen zijn" (zie DC van 18 mei j.l.).

Ik beweer niet, dat het nooit zover zal komen. De ervaring heeft mij wel geleerd, dat je met dit soort voorspellingen (wilt u: spekulaties) beter maar wat voorzichtig kunt zijn. Maar ik geloof er niets van, dat van de 70.000 Baptisten in het land van onze oosterburen er 30.000, bijna dus, uit de Sowjet-Unie afkomstig zou zijn.

Jaren geleden, toen er van "glasnost" en "perestroika" nog geen sprake was, om van een massale uittocht van etnische Duitsers naar de Bondsrepubliek maar te zwijgen, telden de Duitse Baptistengemeenten immers ook al zo'n 60.000 à 70.000 leden, welk aantal sindsdien dus niet spektakulair is toegenomen. Ik denk dan ook, dat B. Louwerse zich moet vergissen.

Volgens Louwerse voegt 85% van de "Aussiedler" zich niet bij een gemeente, die is aangesloten bij de Duitse Unie, maar vormt een eigen, een onafhankelijke gemeente. Als dat inderdaad zo is, dan kunnen van de 70.000 Baptisten, die wél bij de Unie zijn aangesloten, met geen mogelijkheid "zo'n 30.000 geloofgenoten van Russische afkomst" zijn, nietwaar?

Tijdens de verleden jaar mei in Siegen gehouden Algemene Vergadering deelde Günter Wieske mee, dat zich onder de etnische Duitsers zeer veel Baptisten én Mennonieten bevinden. Bij besluit van de Algemene Vergadering werd hij voor de tijd van één jaar (= t/m 31 december 1989) belast met het opvangen en begeleiden van de talrijke "Aussiedler".

Bovendien maakte de leiding van de Duitse Unie in Siegen bekend, dat zij ten behoeve van deze mensen een spe-

## SPELREGELS

Voor het plaatsen van ingezonden brieven in de rubriek 'Lezers aan het woord' gelden de volgende 'spelregels':

- De brieven moeten kort en zakelijk zijn en ook:
- met duidelijke argumentatie
- bijdrage leverend aan gedachtenvorming
- opbouwend van toon zijn
- voorzien zijn van naam en adres
- zo mogelijk getypt ingeleverd bij de eindredakteur

De redactie behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten. Daarover en over het wegens ruimtegebrek niet-plaatsen kunnen we niet corresponderen.

ciale werkgroep zou instellen onder leiding van Herbert Szepan, vrijgesteld predikant voor het evangelisatiewerk. In Karlsruhe, waar de Duitse Baptisten begin deze maand in Algemene Vergadering bijeenkwamen, werd verslag uitgebracht.

Met de opvattingen van onze Duitse broeders en zusters aangaande de Heilige Schrift, met de plaats en het gebruik van de Bijbel in Unie én gemeenten valt het niet alleen best mee, wij kunnen er getuige hun "Rechenschaft vom Glauben" (door de Algemene Vergadering in 1977 aanvaard en de gemeenten voor gebruik aanbevolen) nog van leren ook!

J.A. BRANSMA, Zeist

## Uit Stavoren

### De Gemeente Bibelschool

In het vorige "Gemeentebericht" is meegedeeld, dat er door de leden van de stuurgroep gewerkt wordt aan de oprichting van een G.B.S. in onze gemeente. In een paar artikeltjes is het belang van bijbelstudie belicht en naar we hopen uw belangstelling gewekt voor systematisch bijbelonderzoek. U heeft zich wellicht ook afgevraagd hoe zo'n G.B.S. werkt en wat het allemaal inhoudt. Op deze laatste vragen wil ik ingaan en een beknopte uiteenzetting geven.

#### Het doel?

Om samen als gemeente op een systematische manier het Woord van God te onderzoeken. Niet om de kennis, maar vooral om de zegen en geestelijke groei die we daaruit mogen ontvangen. Om betere getuigen te worden.

#### Hoe lang?

Het is niet zo zeer een cursus, maar veel eerder een groep leden die gezamenlijk bepaalde onderwerpen bespreken. Daarvoor komen ze een uur per week bij elkaar op een voor elk geschikt tijdstip. De studie is ontworpen door de landelijke G.B.S. en duurt tien maanden per jaar. De bijeenkomsten duren strikt één uur. Het is dus geen gezelligheidje met thee en koffie etc. Na een uur gaat ieder zijns weegs.

#### Op welke dag?

Dat hangt van u af. Door middel van een door u ingevuld vragenformulier kan de stuurgroep studiegroepen samenstellen die op de door u aangegeven tijden bijeenkomen. De groepen zullen waarschijnlijk klein zijn en de tijdstippen en de vergaderplaatsen verschillend, b.v. groep 1 op maandag van 10.00-11.00 uur in Hemelum, groep 2 op woensdag van 14.30-15.30 uur in Stavoren, groep 3 op dinsdag van 19.30-20.30 uur in Koudum.

Let wel, dit is maar een voorbeeld. Uiteindelijk bepaalt u de plaats en het tijdstip.

#### Wat kost dat?

Er zijn natuurlijk kosten aan verbonden. Maar veel is het niet. U wordt alleen verzocht het lesmateriaal te kopen. Deze boekjes blijven uw eigendom. De kosten zijn f 0,30 per week, maar omdat het een grote administratie vergt om dit wekelijks te incasseren betaalt u aan het begin voor het hele jaar f 15,-.

A.

(Overgenomen uit "Gemeentebericht; contactblad van de Baptistengemeente in Stavoren" - H.L.)

H.L.

vervolg van pagina 6

bejaardentehuis, waardoor hij beter beschikbaar is voor noodgevallen. Br. Venema voegt eraan toe: "Er kan nu meer gebeuren, maar het zal nooit voldoende zijn. Ook niet als het dienstverband voltiids zou zijn."

Iemand zei op de gemeentevergadering: het werk van een voorganger is net elastiek. Het heeft altijd de neiging uit te

rekken. Het geeft aan dat er meer gedaan kan worden. Terecht werd ook opgemerkt, dat we voor het doen van het werk niet alleen moeten denken in termen van beroepskrachten. We moeten ons realiseren dat het gemeentewerk gezamenlijk werk is".

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredacteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredacteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Bewaar door den Heilige Geest,  
die in ons woont,  
het goede dat u is toevertrouwd"*  
2 Tim. 1:14

Voor ons zeer onverwacht nam de  
Heere tot Zich, onze lieve pa en opa,  
een kameraad van zijn kleinkinderen

### Harm Fietje

\* 11 maart 1923      † 22 mei 1989

sinds 11 mei 1983 weduwnaar van on-  
ze moeder en oma Jantje Knigge.

Drouwenermond  
Kiny Stalman-Fietje  
Jan Stalman  
Harm-Jan  
Fokke  
Jantien

Gasselternijveenschemond  
Janneke Nijboer-Fietje  
Otto Nijboer  
Harmen  
Jochem  
Sarah en Elizah

Corr. adres: Zeelandstreekje 17b,  
9523 AX Drouwenermond.

De begrafenis heeft reeds plaatsge-  
vonden.

*"Daar zijn geen grenzen aan Jezus  
'macht'"*

Plotseling werd door de Here thuisge-  
haald onze zuster

### Feeke Bos-Hesseling

in de leeftijd van 65 jaar

11 mei 1989

Baptistengemeente Winschoten

Opgenomen in Heerlijkheid, bij haar  
hemelse Vader is onze zuster

### Eke Tinga-v. Ruiten

in de ouderdom van 57 jaar

Baptisten Gemeente  
Leeuwarden

4 mei 1989 is ons vooruitgegaan  
zuster

### Aaltje Holle-de Jong

Ze werd ruim 87 jaar, waarvan meer  
dan 72 jaren als intens meelevend lid  
van de gemeente.

We missen haar!

Tijdens de uitvaartdienst zongen we  
één van haar liederen:

*groot is Uw trouw, o Heer!"*

Baptistengemeente 's Gravenhage

De Heer heeft tot Zich genomen onze  
zuster

### Johanna Meutstege-Hendriks

op de leeftijd van 91 jaar

Hengelo, 13 mei 1989

Baptistengemeente  
Hengelo-Centrum

In de week van 29 juli tot 4 augustus  
organiseert de Baptisten gemeente  
Alphen Noord weer een kind- en  
jeugdkamp in Hoenderloo.

In het jeugdkamp zijn nog enkele  
plaatsen vrij voor meisjes van 13 tot  
15 jaar.

Voor nadere informatie fam. Stap-  
pen, tel. 02503-17415.

## BIJBEL

vervolg van pagina 3

soort ballustrade worden aangebracht.  
Allang voordat er bouw- en woningtoe-  
zicht was, werd deze regel aan Israël  
gegeven!

### Ook verderop

Bescherming van de arme, niet iets als  
onderpand nemen waarvan iemand af-  
hankelijk is in zijn levensonderhoud,  
zorg voor wees, weduwe en vreemde-  
ling, hygiënemaatregelen, regels voor  
een rechtvaardige, onpartijdige  
rechtspraak - van alles komen we tegen  
in Deuteronomium.

En verderop in de Bijbel speelt Deutero-  
nomium dan weer mee. Duidelijk blijkt  
wel dat volk van God zijn gevolgen heeft  
voor het hele leven in al zijn facetten.  
Zo'n volk moet zich onderscheiden van  
andere volken, die goden dienen die  
geen goden zijn. Israël moet leren leven  
naar wat het al is: volk van de enige wa-  
re God.

Zo schrijft de apostel Paulus aan de ge-  
meente: je bent een nieuwe schepping,  
doet dan de nieuwe mens aan. Word wat  
je in wezen al bent. Ga steeds meer le-  
ven zoals God het van je vraagt. Daar-  
voor staan in het Nieuwe Testament  
veel aanwijzingen, ook heel praktische.  
Maar misschien kunnen we uit een  
boek als Deuteronomium ook nog heel  
wat halen voor ons persoonlijke leven  
en voor het leven in deze wereld. Ik  
hoop dat een artikel als dit u daartoe  
aanzet.

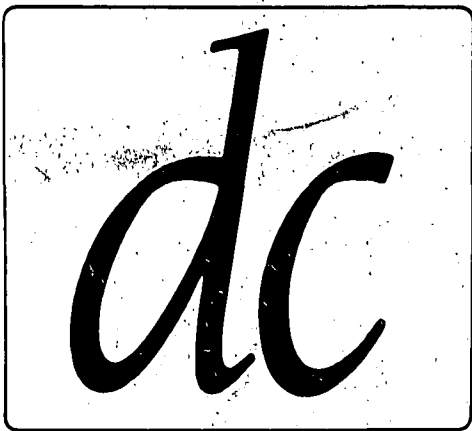
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 059 10-23963



# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Nederland fietsland?

HETTY LALLEMAN

Deze week is het heel warm weer. Als u dit leest, kan het best koud zijn buiten of regenen. Omdat de kopy voor DC al een tijdje van tevoren moet worden ingeleverd, weet je nooit wat er op het moment van verschijnen echt aktueel is. Maar goed, de week waarin ik dit schrijf is een tropische week. Zon, blauwe lucht, geen vuiltje te bekennen....

Geen vuiltje? Was het maar waar. De luchtverontreiniging is deze week zo sterk, dat in verschillende provincies de mensen aangeraden is de auto thuis te laten. En in de Rijnmond overweegt men bepaalde fabrieken tijdelijk te sluiten. Op de Kabelkrant, een t.v.-net dat nieuws uit Apeldoorn en omgeving brengt, werd enkele dagen geleden gemeld dat mensen met astma en andere luchtwegproblemen beter thuis konden blijven. Op die dag wilde ik gaan wandelen met onze baby. En ik schrok eigenlijk van al die mededelingen. Is wandelen met een kindje nog wel gezond?, vraag je je op zo'n moment af.

Stel je voor, dat je binnen moet blijven vanwege de luchtverontreiniging. "Vandaag kan ik niet op de fiets naar de kerk, want de lucht is te vuil". Het deed me denken aan een verhaal dat ik jaren geleden las.

Het was een science fiction-verhaal. De mensen op aarde moeten altijd met een zuurstofmasker lopen, omdat de lucht niet zuiver meer is, zo vertelt het verhaal. Op een dag wordt er een uitstapje georganiseerd naar een gebied waar nog zuivere lucht, zoals vroeger aanwezig op aarde, kan worden ingeademd. Even maar, want dan wordt het voor mensen al teveel. Ik vond het indertijd een naar verhaal. Zo somber en benauwend. Maar ik moest er wel aan terugdenken bij die waarschuwing op de Kabelkrant.

Hoog tijd dus om ons met het milieu bezig te houden. Toch aarzel ik om dit zo neer te schrijven. "Praten over het milieu" - worden dat nou geen modewoorden? Ik word er zelf ook een beetje moe van om er steeds maar weer over te lezen. Net als die gemeente in Friesland, waar een dominee

kwam preken die daarover schreef in "Kerknieuws". Iemand van de kerkeraad vroeg hem of hij niet óók weer over het proces preekte. Die dominee zei: "Ja", want hij zou preken over Jezus voor Pontius Pilatus. En enig gepraat kwam hij er achter dat het kerkeraadslid het conciliair proces bedoelde.

In onze kringen is bij mijn weten nooit veel over het milieu gepraat. Dat wordt dus hoog tijd. In andere kringen wordt blijkbaar weleens teveel over het milieu, de politiek enzovoorts gepraat. Daar kunnen de mensen weer behoefte hebben aan een stuk Bijbeluitleg, dat zich toespitst op persoonlijke beleving en niet op daden op maatschappelijk gebied. Als die twee dingen nu eens hand in hand gingen?! In de geschiedenis van het Baptisme zie je daar voorbeelden van. Het is me verteld: de strijd tegen het alcoholisme in de veenkolonien. De gemeente deed heel concreet iets aan een maatschappelijk probleem. Als beleven en doen samen gaan worden mensen niet moe door hun dadendrang. Ik leer in dit opzicht nog weleens wat van mensen uit de reformatorische kringen, die vaak dicht bij mijn geloofsbeleving staan. Beleven en doen - ik hoop dat we wegen vinden voor dat laatste. Iets doen heeft ook als resultaat dat je je minder laat verlammen door negatieve berichten. Omdat je er iets positiefs tegenover kan stellen. Het is niet zo, dat je dan je "kop in het zand steekt". Het is volgens mij echt mogelijk om resultaat te boeken. Dat zie je bijvoorbeeld aan alle akties die de laatste jaren gehouden zijn tegen roken. Er zijn nu veel minder mensen die roken dan vroeger.

De auto laten staan dus? Misschien niet eens zo'n gek idee. Vroeger hadden we er toch ook geen? Helemaal zonder kunnen wij niet meer.

(Als mijn man 's zondags moet preken komt hij vaak niet eens op de plaats van bestemming met openbaar vervoer.) Af en toe dan maar eens? Het proberen waard: Nederland staat toch bekend als fietsland?! ■

### VERDER IN DIT NUMMER

+ + De Gemeente Bijbel School	Pag. 2
+ + Rubriek "Bijbel"	Pag. 3
+ + Het bezinningsproces	Pag. 4
+ + Toespraak NBBJ-voorzitter	Pag. 5
+ + Uit de gemeenten	Pag. 6

# Ook Gemeente Bijbel School is "bouwen op het fundament"

*Bijbelstudie in de gemeente, in welke vorm dan ook, draagt bij aan de opbouw van de gemeente. Kennis en inzicht worden bevorderd, komen tot groei. En daar waar leden en vrienden van de gemeente elkaar in bijbelstudies ontmoeten, krijgt men oog voor elkaars welzijn. Dus, het pastorale vermogen van een gelovige wordt op die wijze ook verder ontwikkeld.*

In baptist Nederland komen regelmatig, wekelijks of om de veertien dagen, zo'n 1.000 personen bij elkaar in bijbelstudies, waarbij het G.B.S.-materiaal gebruikt wordt. De opbouw van de gemeente en van onze gemeenschap is daarmee zeker geëind!

## Bijbelstudies

De lessen in het tweede kwartaal 1989 gaan over gedeelten uit het bijbelboek I Samuël. Thema van dat boekje is: Gehoorzaamheid en ongehoorzaamheid. Samuël en Saul staan tegenover elkaar. Beiden zijn geroepen tot dienst.

## Even nadenken met....

Voor de rubriek "Even nadenken met..." ontvingen we helaas, geen kopij van de door de redactie uitgenodigde schrijver.

betoon. Verschillend gaan beide "hoofdrolspeleers" dat geroepen zijn uitwerken in hun levens. De éne is de gehoorzame, de ander gaat in de verkeerde richting en kan als ongehoorzaam aangeduid worden.

In de bijbelstudies komen konkrete vragen aan de orde, b.v. "mag je Gods zegen afsmecken over de wapens voor je ten strijde trekt?" of "zou u bereid zijn u in te willen zetten voor het in leven/in ere houden van een onschuldige, een onwetende?"

In het najaar zullen gedeelten uit de brief aan de Hebreërs in de G.B.S. groepen aan de orde komen.

Kennis, inzicht en pastoraal functioneren worden zeker ook op deze wijze van bijbelstudie gestimuleerd!

## Instructie

Je komt rondom de bijbel bij elkaar. Maar wie geeft leiding? Wie is bekwaam om leiding te blijven geven aan zo'n G.B.S. groep?

Ook dit is een kwestie van groeien naar geestelijke volwassenheid. Personen, die zich beschikbaar stellen of voor het leiden gevraagd worden, worden niet zomaar het bos ingestuurd. Ook zij worden begeleid en geïnstrueerd!

Allereerst is er het boekje: "Het leiden van een bijbelgespreksgroep in de gemeente". In dat boekje komen een aantal dingen aan de orde, die belangrijk zijn voor het goed functioneren van een bijbelstudie-uur. Ook het omgaan met conflicten wordt er in besproken.

Verder krijgt de leidinggevende naast de normale lesstof een leskrant aangeleverd, waarin nadere toelichting en verwerking wordt gegeven.

Zó is de G.B.S. in de gemeente zelfs kadervormend bezig: de leider van de bijbelstudiegroep komt tot groei, wordt gevormd!

## Belangstelling?

Nog steeds is de stuurgroep G.B.S. met haar werkgroepen bereid om de gemeenschap te dienen met het opzetten van G.B.S. in de gemeente, met voorlichting en instructie. Voor vragen en inlichtingen kunt u terecht bij de secretaris van de stuurgroep G.B.S., zr. M. Kanis-v.d. Werf, Juckemastate 7, 8925 DG Leeuwarden, tel. 058-671772. Zij verwijst u wel door naar de desbetreffende, verantwoordelijke personen binnen het G.B.S. werk.

Ook Gemeente Bijbel School is bouwen op het fundament, bouwen aan de Gemeente van de Heer! ■

P. JAGER, Stadskanaal

# Laatste dienst in baptisten kerk Nieuw Weerdinge

Op 30 april j.l. werd de laatste dienst gehouden in de Baptisten-kerk aan het Weerdingerkanaal te Nw. Weerdinge. Een dienst voor ons als leden van de gemeente Nw. Weerdinge een bijzondere dienst. Niet alleen was het de laatste dienst in dit gebouw, tevens werd er vier mensen gedoopt. Twee broeders en twee zusters beleden hun geloof in de doop. Deze dienst, die geleid werd door ds. Schaap uit Emmen, werd door velen als een gezegende dienst ervaren.

Per 1 mei zijn de kerk, het vergaderlokaal en de pastorie verkocht, en verhuisde de gemeente naar het jeugdgebouw.

En zoals de Israelieten na een lange tijd in de woestijn het pascha vierden voordat ze het beloofde land binnentrokken, zo vierde de gemeente het Heilig Avondmaal, voordat zij verhuisde naar het jeugdgebouw.

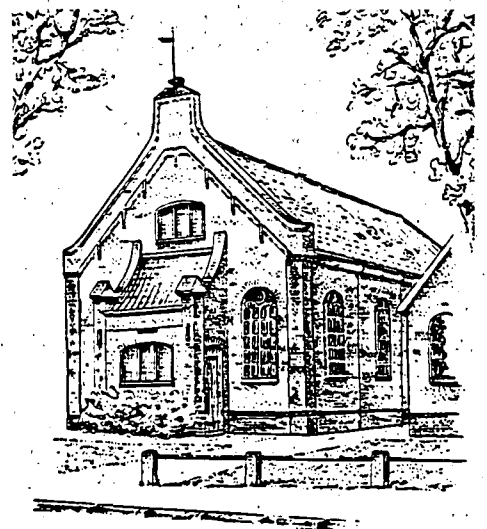
De Israelieten hadden een lange tijd doorgebracht in de woestijn en begonnen aan een nieuwe periode in het land Kanaän. De gemeente heeft een lange tijd doorgebracht aan het Weerdingerkanaal en begint aan een nieuwe periode van kerken aan het Gedempte Achterdiep. Want daar zal het nieuwe kerk-

gebouw verschijnen, naast het jeugdgebouw, dat uitgebreid zal worden tot een kerkelijk centrum.

Sinds 1916 werden er aan het Weerdingerkanaal elke zondag diensten gehouden en werd het Evangelie verkondigd. Velen kwamen tot geloof en lieten zich dopen. Een tijd waarin Gods zegen en leiding werd ervaren. De pastorie werd bewoond door vele voorgangersgezinnen, doch dat is nu verleden tijd. Velen zullen hier met weemoed aan denken. Nu staan wij voor een nieuwe periode, met nieuwe uitdagingen, nieuwe kansen. Ook nu rekenen wij op Gods hulp en zegen.

De plannen voor de nieuwbouw zijn gemaakt, en diverse acties zijn en worden gehouden om zoveel mogelijk geld bijeen te brengen voor de nieuwbouw. Totdat de kerk klaar is zullen wij de diensten houden in het jeugdgebouw aan het Gedempte Achterdiep.

Voor belangstellenden en oud-inwoners van Nw. Weerdinge zijn er nog pentekeningen van de kerk verkrijgbaar (op A4 formaat). De kosten bedragen voor een originele pentekening f 75,- en voor een copie f 30,- inkl. verzendkosten. Een verkleinde uitgave



NIEUWWEERDINGE - Baptistenkerk.

ziet u afgebeeld. De opbrengst is uiteraard voor het bouwfonds. U kunt in het bezit komen van een origineel (beperkt verkrijgbaar) of een copie door het desbetreffende bedrag over te maken op bankrek. 34.59.51.603 van de Rabobank te Nw. Weerdinge t.n.v. Baptisten Gemeente, p.a. D. Bruintjes, Siepelveenwijk zz 107, 7831 TC Nw. Weerdinge, onder vermelding van uw naam, adres en telefoonnummer. ■

Ach, Here Here, waarlijk, Gij hebt dit volk en Jeruzalem ten zeerste misleid door te zeggen: Gij zult vrede hebben.  
Jeremia 4:10

Als wij tot God bidden, gebruiken wij daarvoor meestal keurige woorden. Op de bidstond of in de samenkomsten van de gemeente heb ik, in al die jaren dat ik lid ben van de gemeente, nog nooit gehoord, dat iemand in het gebed tot God zei, dat hij het met Hem niet eens was. Zeker heb ik van een ander nog nooit gehoord, die uitsprak, dat God een bedrieger zou zijn. Wij zouden zulk spreken met God als een onbeschaamdheid ervaren. Toch is het de profeet Jeremia geweest, die het aandurfde om dergelijke woorden tegen God uit te spreken.

### Jeremia

Van het leven en werken van deze profeet is meer bekend dan van welke andere profeet ook. Hij is de zoon van een priester uit het dorpje Anatot, niet ver van Jeruzalem. Op Gods bevel moest hij ongehuwd blijven als teken voor zijn tijdgenoten van de toekomstige ondergang van Juda. Jeremia's optreden als profeet vond plaats tijdens de regering van verschillende koningen: Josia, Jojakim, Jojakim en Sedekia.

Jeremia heeft de allerdonkerste tijden met zijn volk doorleefd. Deze moeilijke tijd heeft hij trouwens zelf moeten aankondigen. De verwoesting van de tempel en van Jeruzalem heeft hij aanschouwd. Met de zonde en de nood van zijn volk, die hij als eigen zonde en nood ervaarde, is hij tot God gevluucht. Telkens blijkt weer, dat deze geroepen man op een bijzondere wijze met God in gesprek is.

### Gesprekken

Het eerste woord van Jeremia tot God, dat wij in het naar hem genoemde boek vinden, is: "Ach, Here Here, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong". Maar dan raakt God zijn mond aan en legt hem Zijn woorden in de mond (Jer. 1:6-10). Na deze bijzondere ontmoeting zet het gesprek tussen God en de profeet zich voort. Aan de kant van Jeremia is er het besef van kleinheid en onwaardigheid. Van de kant van God komt er de belofte van hulp en bijstand en inspiratie. Zo wordt Jeremia door God gevormd als profeet en bidder.

Hij is een bidder, die volhoudt tegen alles en allen in. Zelfs gaat hij tegen God in. Ondanks God hem herhaaldelijk zegt: bid niet voor dit volk (Jer. 7:16; 11:14; 14:11), gaat Jeremia toch door om voor het volk te bidden.

Zelfs zegt God tegen Jeremia: Al stond Mozes met Samuël vóór Mij, dan zou mijn ziel zich toch niet tot dit volk neigen; weg met hen, uit mijn ogen, laat hen heengaan!" (Jer. 15:1).

In een soort heilige ongehoorzaamheid gaat Jeremia door met pleiten voor zijn volk bij God. Hij kan het eenvoudig niet laten. Van die ongehoorzaamheid, van dat volharden in het gebed tegen Gods gebod in, geeft hij God zelf de schuld.

### Brutaal?

Zo zou je het spreken van Jeremia tot God best mogen noemen. Jeremia gaat tegenover God staan. Hij zegt zelfs: "Ach, Here Here, waarlijk, Gij hebt dit volk en Jeruzalem ten zeerste misleid". Jeremia bestempelt God hier als een bedrieger van het volk.

Je vraagt je af waarom Jeremia zo ver gaat in zijn gesprekken met God. Is het de machteloosheid van Jeremia om God toch vooral vast te laten houden aan de beloften, die Hij heeft gedaan ten aanzien van het volk? Heeft Jeremia geen andere argumenten in te brengen? Ik denk van niet, want Jeremia weet maar al te goed waarom God handelt zoals Hij handelt.

"Al getuigen onze ongerechtigheden tegen ons, doe het om Uws naams wil". (Jer. 14:7). Jeremia kan voor zichzelf en voor het volk bij God alleen maar lege briefjes inbrengen. Hij weet geen andere grond dan alleen in God zelf. Iets dergelijks vinden wij ook bij de apostel Paulus: "Niemand is rechtvaardig, ook niet één; er is niemand, die verstandig is; niemand, die God ernstig zoekt; allen zijn afgeweken; er is niemand, die doet wat goed is, zelfs niet één". Tegenover God is ieder mens een zondaar. Mag dan een mens, ook al is hij profeet, God zo aanspreken, zoals Jeremia deed?

### Oprechtheid

Veel van ons bidden is voor de vorm. Vooral als wij met anderen samen bidden, zijn wij geneigd om mooie woorden te gebruiken. Dat wij het soms heel moeilijk met God kunnen hebben, durven wij aan anderen nauwelijks te laten horen.

Ook in onze persoonlijke gebeden bestaat gevaar, dat wij ons verliezen in allerlei vrome woorden. Spreken met God zou eigenlijk hetzelfde moeten zijn zoals wij spreken met een goede vriend. Met iemand waarbij wij ons veilig voelen. Iemand waar wij alles tegen kunnen zeggen en vrienden mogen heel veel tegen elkaar zeggen. Onder vrienden is er de oprechtheid van het hart, dat maakt, dat wij veel tegen elkaar kunnen uitspreken zonder dat er naderhand een oordeel wordt geveld.

Zo mogen wij ook God naderen met een oprecht hart, waarbij wij eerlijk mogen uitspreken wat ons beweegt. Want God doorgrondt en kent ons; Hij kent ons zitten en ons opstaan, Hij verstaat van verre onze gedachten (Psalm 139:1,2). In volkomen oprechtheid durfde Jeremia God zelfs een bedrieger te noemen, omdat hij ervaarde, dat God zo handelde met zijn volk. Dat was voor Jeremia de manier om bij God aandacht te vragen voor zijn volk. Ik denk, dat God dat goed begrepen heeft. Misschien voor ons een aansporing om maar eens gewoon tegen God te zeggen, wat ons ten diepste bezighoudt. ■

KMG

### De dominee in de week

*Op maandagmorgen zit de man vermoeid van gisteren te denken; hij heeft zijn best gedaan maar heeft hij 't beste kunnen schenken?*

*Op dinsdag, woensdag brandt zijn hoofd;*

*'t is binnenkort weer preken.*

*Heeft hij een boodschap voor dat uur*

*of is de Geest geweken?*

*Op donderdag krijgt hij het krap, hij bladert in het grote boek, zendt telegrammen naar de hemel;*

*is de verbinding zoek?*

*Maar vrijdagmorgen slaat het in, licht flitst aan alle kanten: het boek, het hoofd, het hart, hij ziet het water branden!*

*De morgen van de zaterdag is vol van lichte dingen, hij voelt zich een gezegend man want morgen mag hij zingen!*

658



# Waar gaat het wezenlijk om in het Unie-bezinningsproces?

J. SCHOTANUS

In het kader van het bezinningsproces over de Unie is men in een groot aantal gemeenten bezig geweest met vragen over onze grondslag, met name over hetgeen wij verstaan onder "Openbaring Gods" en wat het betekent te "Leven uit de openbaring Gods". Als u daarmee geworsteld hebt in uw discussies, dan zult u ontdekken hebben dat er wel een notie is van waar het om gaat, maar dat elke formulering veelal tekort doet als weergave van datgene waar we het over hebben.

Graag zou ik al schrijvend en hopenlijk u al lezend hierover misschien wat dichterbij komen bij de kern. Als wij het hebben over "openbaring Gods", dan bedoelen we daarmee dat God zich geopenbaard heeft. In het zinnetje: "God heeft zich geopenbaard" is God het onderwerp en wij mensen zijn het voorwerp waarop die openbaring van mensen uit een ver verleden. Het heeft blijvende geldingskracht. Het is als zodanig iets wat van buitenaf naar ons toekomt en zoals Billy Graham het vaak uitdrukt "actueler dan de krant van morgen". Behalve in het geschapene (Ps. 19) openbaart God zich door Zijn Woord en Geest.

## Ontoereikend

Als wij deze openbaring als komende van de Here God aanvaarden, dan erkennen wij daarmee dat wij het uit onszelf niet weten en niet kunnen weten. Wij zijn aangewezen op deze openbaring als het gaat om ons heil en onze heiliging. De Heilige Geest is gegeven om ons inzicht daarin te verhelderen en andere gegevens welke ons eventueel ter beschikking staan kunnen vanuit de onvolkomenheid van ons kennen slechts aanvullend zijn. In eerste en laatste instantie gaat het om wat God ons in onze relatie met Hem heeft laten weten en wil laten weten.

## Geloofsgehoorzaamheid

Onze bereidwilligheid om ons in afhankelijkheid en gehoorzaamheid daarvoor open te stellen kan ons op het goede spoor zetten. "Indien iemand diens wil doen wil, zal hij weten of deze leer van God komt" (Joh. 7:17). Alleen vanuit onze eigen denken kunnen wij de Bijbel nooit wezenlijk verstaan, omdat deze geestelijk verstaan moet worden. De natuurlijke mens verstaat niet de dingen, die des Geestes zijn, omdat de mens de waarheid niet uit zichzelf kan kennen. Niet vanuit ons denken en evenmin vanuit en door onze menselijke ervaringen. Wij moeten dus is ons denken en in onze wil recht gezet worden. Dat heet rechtvaardiging! Op het Goddelijke spoor terecht komen.

## De basis

De rechtvaardiging wordt in het Nieuwe Testament gezien en ervaren vanuit het

verzoeningswerk van de Here Jezus. Daar wordt het verzoeningswerk van Christus als de basis van de levenswandel van een christen beschreven. De Romeinenbrief en de Galatenbrief (o.a.) laten daar geen enkele onduidelijkheid over bestaan. Geloof en handelen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Heil en heiliging horen bij elkaar. In dat opzicht is de Bijbel ook een door en door ethisch boek.

## Getuigenis uit 1912

In een boek over stromingen en secten (H. Bakker) uit 1912 worden de Baptisten op bepaalde punten geprezen. In hun streven naar een zuivere gemeente, hun eis tot persoonlijke bekering, hun strenge levenszucht, hun broederlijke gemeenschapszin en hun ijverige evangelisatie-arbeid. In die tijd zullen ze minder tijd genomen hebben om te discussiëren en zullen zij meer als een grote vanzelfsprekendheid geleefd hebben vanuit de "openbaring Gods". Bakker refereert naar hen als gelovigen die een eigen plaats innamen in het Reël.

## Wat is baptistengemeente?

De vraag, wat maakt een gemeente tot een baptistengemeente? speelt bij het bezinningsproces over de Unie natuurlijk ook een belangrijke rol. Als je zo in den lande in verschillende zondagsdiensten voorgaat en daarbij ook wel eens terecht komt in de zogenaamde Evangelie Gemeenten (van een niet uitgesproken charismatische signatuur) dan ontdek je eigenlijk geen wezenlijke verschillen met onze Baptistengemeenten, afgezien van het in gebruik zijnde liederenboek. Het feit dat wij ons wel en die Evangelie Gemeenten zich niet Baptistengemeente noemen, kan dan waarschijnlijk hoofdzakelijk gezien worden vanuit een bepaalde voorgeschiedenis, met de aantekening dat er mensen, van dezelfde gemeenteopvatting als wij, heel bewust niet kiezen voor de naam Baptistengemeente, omdat zij b.v. vinden dat een bepaalde Bijbelse waarheid niet op deze manier zo centraal gesteld mag worden.

## Vershil (1)

Het viel mij op dat de "verbondsge-dachte" in de beantwoording van de

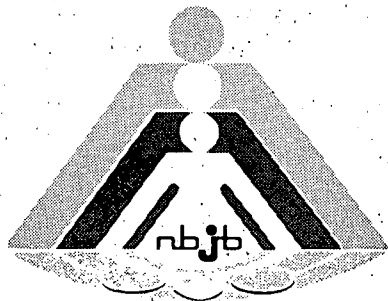
vragen uit het bezinningsproces bij de bijzondere en niet bij de wezenlijke verschillen gerangschikt werd. Toch mag gesteld worden, dat ons verschil in doopopvatting met hen wordt voorafgegaan door een afwijkende opvatting over het verbond. De verbondsleer heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de verdediging van de kinderdoop. We hoeven alleen maar te denken aan de doop als in de plaats van de besnijdenis gekomen en de kerk in de plaats van Israël. Dus de verbondsleer is niet een bijkomstig, maar een wezenlijk verschil en een andere doopbeschouwing kan gezien worden als gevolg daarvan. Toegegeven dat men in de kerk vaak zelf ook niet meer weet wat de vaders daarover gezegd en geschreven hebben, maar we zouden in gesprek met hen niet eerder over de doop hoeven te praten, dan nadat wij met hen over het verbond tot klaarheid zouden zijn gekomen. De doop is vaak een heet hangijzer, terwijl gesprekken over het verbond wat minder scherp overkomen. Men kan vanuit een naar onze inzichten meer Bijbelse verbondsleer wat gemakkelijker komen tot een andere beschouwing van de doop. Bij het aanhouden van de kinderdoop spelen trouwens vaak nog heel wat andere factoren een rol dan de voorzeide leer.

## Vershil (2)

In de echt reformatische kerken maakt men verschil tussen de organisatorische, administratief-aanwijsbare, plaatselijke gemeente en datgene wat in Bijbels-geestelijke zin werkelijk Gemeente is. Mij dunkt dat dit, hoewel ik het in de eerste resultaten van de enquête niet tegen gekomen ben, ook een van de verschillen is met hen. Gezegd moet worden, dat velen in die kerken vooral de laatste tientallen jaren, van dat onderscheid geen weet meer hebben. In de z.g. zwaardere kringen natuurlijk wel. Bij de Baptisten is er altijd de drang (geweest?) om heel zorgvuldig deze twee (het aanwijsbare en het geestelijke aspect van de Gemeente) samen te laten vallen. Als iemand werkelijk tot bekering is gekomen en het nodige onderzoek daartoe is verricht, dan mag hij of zij daarvan getuigenis afleggen in de doop en daarmee lid worden van de plaatselijke Gemeente. Een heilige levenswandel behoort in het verlengde daarvan te liggen. Dus alles gericht op het zuiver houden van de Gemeente. Het uitgesloten worden van het gebruik van het avondmaal is (was) geen onbekend verschijnsel. Ik schrijf tussen haakjes "was", omdat men een sterke neiging kan ontdekken om het Avondmaal niet meer als tuchtmiddel aan te wenden. De verantwoordelijkheid voor het gebruiken van het Avondmaal wordt daarbij volledig bij de persoon in kwestie (bezoeker of lid) gelegd. In dat geval zal men iemand even-

Lees verder op pag. 7-1e kolom

# Wat heb je aan 'n boodschap voor jongeren, als je geen boodschap aan jongeren hebt?



Van de inhoud van de Bijbel kun je zeggen dat het een boodschap is voor jong en oud. Uit de gehele heilsgeschiedenis kun je alleen maar de konklusie trekken, dat Jezus boodschap had en heeft aan jong en oud.

Met opzet breng ik verschil aan tussen het hebben van een boodschap voor, in dit geval jongeren, en aan de andere kant boodschap hebben aan jongeren. Geen boodschap hebben aan hem of haar betekent volgens Van Dale: "met hem of haar heb ik niets te maken, daaraan behoef ik mij niet te storen". De betekenis van "een boodschap voor iemand hebben" is denk ik bij iedereen van ons wel bekend.

Ik wil de volgende stelling poneren: "als jij geen boodschap hebt aan jongeren dan kun je je boodschap voor jongeren beter voor jezelf houden".

Bij Jezus kun je rustig aannemen, dat Hij boodschap heeft aan jongeren en de boodschap die de Bijbel ons brengt kan dus aan - en overkomen. De boodschap van de Bijbel is niet altijd voor iedereen een blijde boodschap! Als je gelooft in God en dat ook wilt laten zien in jouw leven van alle dag dan is het een blijde boodschap. Als je niet met God te maken wilt hebben, geen boodschap aan God hebt, dan is de Bijbel ook duidelijk over de gevolgen van jouw opstelling. Er is dan geen eeuwig leven voor jou weggelegd en het is wel eens nuttig om ook over deze zaken de Bijbel eens open te slaan. Bij alles blijft echter overeind staan dat God boodschap heeft aan alle mensen. Hij wil met iedereen te maken hebben!

**Als Jongerenbeweging maak je ook, te vaak, mee dat mensen, afdelingen of gemeenten wel veel boodschappen voor je hebben maar dat al heel gauw blijkt dat ze geen boodschap aan**

**jou hebben. Zij willen in feite niet met ons, de NBJB, te maken hebben en vinden nog minder dat zij zich aan ons zouden moeten storen. De gedachte is tenslotte ongeveer zo van: "ze bekijken het maar".**

Als er iets is dat mij vaak heeft geïrriteerd, gedurende de elf jaar die ik als vrijwilliger binnen de NBJB heb mogen werken, dan is het deze houding. In de kritiek toont men een zekere betrokkenheid maar, als het er op aan komt, dan blijkt al gauw dat men totaal geen boodschap heeft aan de NBJB. Veel grotere afdelingen en gemeenten, die dus over veel menskracht kunnen beschikken en dus over veel gaven en talenten, reageren absoluut niet op een oproep om krachten ter beschikking te stellen. Dit, terwijl veel afdelingen zitten te springen om hulp om de zaak te runnen. Als je lid bent van een kleine gemeente dan gaat er vaak veel en soms teveel werk naar enkele leden. Dat gaat vaak ten koste van je creativiteit. Bij het benaderen en werken met jongeren moet je vindingrijk en creatief zijn om aansluiting te vinden bij hun denk- en beleavingswereld. Vooral als je daarbij ook genoeg wilt terugvinden van je geloof. Want daarin ligt immers je motivatie om tijd in deze vorm van jongerenwerk te steken.

Binnen de jeugdraad stellen een aantal mensen zich beschikbaar om, naast de bestuurlijke taken, samen met de beroepskrachten te helpen bij het jeugdwerk binnen onze Baptisten Gemeenten. Stuk voor stuk hebben wij ook zelf wel kritiek op een aantal zaken, die door of namens de NBJB gebeuren. Maar wij proberen er iets aan te doen en nemen elkaar erg serieus. Door de tijd die we erin stoppen leveren we al het bewijs dat we boodschap hebben aan jongeren en over

de boodschap die we willen uitdragen bevragen wij elkaar, vooral ook de laatste tijd, steeds weer opnieuw.

Met en door de werkgroepen wordt er nagedacht over programma's, thema's en doelstellingen. De NBJB wil grote en kleine afdelingen en gemeenten helpen bij de ontwikkeling van het eigen jeugdwerk op de manier die het beste aansluit bij de plaatselijke Gemeente.

**Het is verbazingwekkend dat, als er kandidaten worden gevraagd voor de NBJB, er geen enkele reactie komt. Ook niet van de afdelingen c.q. gemeenten die menskracht genoeg hebben. Soms heb ik het idee dat onze Baptisten gemeenten zodanig naar binnen zijn gericht dat men helemaal niet meer merkt wat er binnen een andere Baptisten gemeente gebeurt. Of hebben we geen boodschap meer aan elkaar?**

Als jij vindt dat jij, op grond van je geloof in Jezus Christus, een boodschap hebt voor jongeren van 1989, dan kun je bij de NBJB je daden laten zien. Wil je zaken veranderen van of binnen de NBJB dan roep ik je nog nadrukkelijker op om erbij te komen. Niet alleen je mooie woorden maar ook je tijd, je energie is nodig om onze gemeenten te verrijken met een enthousiast en energiek jeugdwerk. Dit alles tot eer van God die ons vaak een overvloed aan tijd en energie heeft gegeven.

Van veel Baptisten gemeenten, NBJB-afdelingen en mensen die daarbij behoren heb ik het volgende beeld, je moet daar voor jezelf maar eens over nadenken.

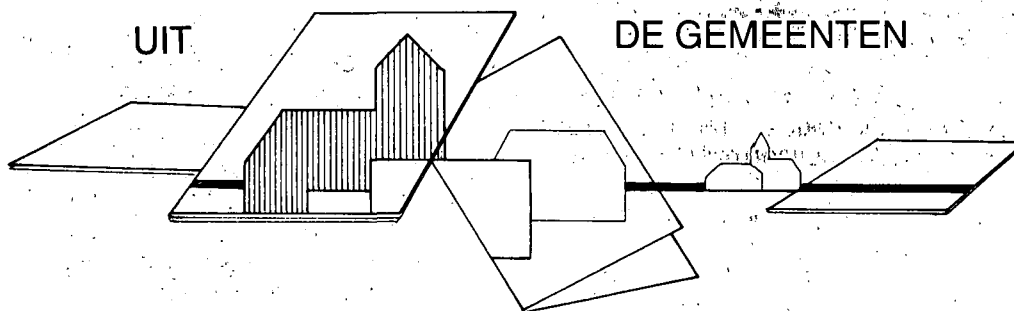
Er is een mooi huis gebouwd, met veel elektrische leidingsen door het gehele huis. De

aansluiting met het elektriciteitsbedrijf is prima in orde. Alles staat onder de juiste spanning, maar er gebeurt verder helemaal niets met de energie, die in het huis aanwezig is. Er zijn geen lampen ingedraaid, je kunt van buitenaf geen licht waarnemen en ook van binnen is het behelpen. Er zijn geen stopkontakten aangebracht voor het aftappen van de energie. Kortom het beantwoordt niet aan het doel waarvoor het is gemaakt.

Ik heb vanmorgen een psalm van David (103) voorgelezen, hij is iemand in de Bijbel die geweldig veel heeft laten zien en veel boodschappen heeft opgeschreven over ervaringen met God. Deze psalm is daar een voorbeeld van: "Als je het nog niet wist dan hoor je het nu: "de Here doet gerechtigheid en recht aan alle verdrukten, barmhartig en genadig is de Here, lankmoedig en rijk aan goedertierenheid. Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden".

Bij David gingen er een heleboel dingen mis in zijn leven. Ook dat kunnen we in de Bijbel lezen. Hij bleef ervan overtuigd dat God boodschap aan hem bleef hebben. Ofwel, God wilde met hem te maken hebben en in de Bijbel wordt David zelfs "een man naar Gods hart" genoemd. Op grond van die zekerheid kon David zijn boodschap blijven uitdragen aan jong en oud.

Wie oren heeft om te horen die hore, maar jou roep ik op om vervolgens de handen uit de mouwen te steken. Praktiseer dat wat je zegt te geloven en help anderen daarbij ook binnen onze jeugdbeweging. ■



## Vrouwen schrijven over kinderen

(Door omstandigheden is dit artikel, dat in maart geschreven werd, blijven liggen. De betrokken gemeenten zullen ons niet kwalijk nemen dat we het alsnog plaatsen. Eindr.)

"**Baby-welkom**". Deze term las ik in hoofdletters in De Sleutel, het blad van de gemeente te Leiden. Omdat ik zelf in verwachting ben (was, als u dit leest) viel dit me bijzonder op. "Een baby-welkom is een ontmoeting van vrouwen om samen te bidden voor moeder en kind ter gelegenheid van de a.s. gezins-uitbreiding", las ik verder. Het idee is aangedragen door zr. Agterreek, de vrouw van de voorganger en tot nu toe heeft Zusterhulp een paar van zulke bijeenkomsten georganiseerd. Men trekt er als zusters een ochtend of een avond voor uit om "mede door gebed toe te leven naar die telkens weer machtige gebeurtenis van het nieuwe leven dat aan ons mensen wordt toevertrouwd". Aldus zr. Agnes Schipper-Sprey. Een fijn initiatief!

De zrs. Margriet Stijkel en Brechtje Bolk vertellen in het blad van Tweede Exloërmond, Gemeenteleven, over een dienst waaraan het **kinderkoor "Samen op weg"** meewerkte. Het was een **interkerkelijke dienst** in de Hervormde kerk, die door de kinderen een speciaal accent kreeg. Ik laat hen zelf aan het woord:

"De kinderen en wij hebben deze morgen als iets heel moois ervaren. Het was wel een beetje spannend om in zo'n grote kerk en dan ook nog voor zoveel mensen te zingen. Maar wij mochten deze morgen ervaren, dat er vele broeders en zusters biddend achter ons hebben gestaan, en daar willen we u heel hartelijk voor bedanken".

Na deze dienst kreeg het koor spontaan f 1.000,- aangeboden om voor betere muzikale begeleiding te kunnen zorgen! "Op een heel wonderlijke manier hadden we twee dagen later f 1.450,- tot onze beschikking, en wij kunnen dit alles niet anders zien dan als een wonder van de Heer". Er is nu een synthesizer aangeschaft.

Het kinderkoor heeft onder andere dit lied op het repertoire:

Als je liefde hebt onder elkaar,  
zal niemand meer zeggen: misschien.  
Dan zullen ze zeggen: 't is waar!  
Wij hebben de Heer zelf gezien!

Het derde stukje over kinderen gaat

over **zondagsschoolwerk**. Ik las het in De Schakel uit Stadskanaal onder de titel "**Wonderen**". In de buurt waar zr. Frea Kuipers woont werd een kerk gesloten en daardoor besloot de zondagsschool waaraan zij meewerkte ook te stoppen. Dat betekende dat er op het gebied van evangelisatie niets meer zou gebeuren in die buurt. Zr. Kuipers maakte er een gebedszaak van en werd ervan overtuigd dat zij moest door gaan met zondagsschoolwerk.

"Met die overtuiging heb ik een zaaltje gehuurd en vanaf dat moment beleefde ik het ene wonder na het andere. De eerste zondag kwamen er zoveel kinderen dat ik wel kon huilen van blijdschap. Ook kwamen er nogal wat nieuwe kinderen, die nog nooit van de Here Jezus hadden gehoord. Wat een zegen om ze te mogen vertellen van een Heiland die leeft. En wat was het een bemoediging en een bevestiging van Gods opdracht. Maar er gebeurde nog veel meer! Er meldden zich twee nieuwe leidsters. En van alle kanten kreeg ik hulp aangeboden in de vorm van materialen e.d." Ook hierna was Gods zegen merkbaar, onder andere in een onvergelijkelijk Kerstfeest, met een grote opkomst.

### Buitenlanders onder ons

Met uitzetting bedreigde **asielzoekers**. Ze kwamen onder de aandacht door de uitzetting van twee Syrische vrouwen, begin dit jaar. In De Brug, het blad van de gemeente te **Assen**, stond een uitnodiging voor informatie-avonden over de problemen van dergelijke asielzoekers. Kerken in Groningen en Drenthe bespreken zo samen hun mogelijkheden en verantwoordelijkheden.

Gemeenteleven uit Eindhoven drukt een brief af van de **(Engelstalige) Internationale Baptistengemeente Eindhoven** aan de Uniegemeente ter plaatse. Men dankt voor de hulp bij het starten van de Engelstalige gemeente, ruim een jaar geleden. De eerste tijd werden de diensten gehouden in de kerk van de Uniegemeente. Nu heeft men een ruimte gevonden waarin op zondagochtend dienst gehouden kan worden. De onderlinge band die ontstaan is tussen beide gemeenten zal echter blijven, meent men.

Op meerdere plaatsen in ons land zijn engelstalige gemeenten, onder andere in Soesterberg en Wassenaar.

### Bezinning

Opnieuw verschenen er verslagen van **beziningsweekeinden** die br. Chris Eijer in gemeenten houdt. Zowel in Hoogeveen als in Enschede was men overigens niet erg tevreden over het aantal deelnemers uit de gemeente.

In **Hoogeveen** zei br. Eijer (volgens het verslag in De Schakel van J. Brinks) onder andere: "Gaan we uit gewoonte naar de samenkomsten? Zoeken we er troost voor ons verdriet? Is het een kwestie van bijtanken, om de komende week weer verder te kunnen? Of om andere volgelingen te ontmoeten?" "Eén ding is belangrijk: Dat we het verlangen hebben in onze samenkomsten de Heer te ontmoeten. Hij kan en wil ons troosten en helen. Hij geeft ons weer nieuwe moed om door te gaan. Hij spreekt tot ons! Ervaren we dit ook zo? Vinden we nog een stil plekje om Hem te ontmoeten? We zien elke dag snel wisselende beelden, er komt zo ontzettend veel op ons af. Er zijn in ons dagelijks leven zoveel stoorzenders, dat we ons aan het einde van de dag wel eens afvragen: "Heb ik wel aan de Heer gedacht?" Ons hart lijkt op een radarscherm, dat alles opvangt en vergaart. Geluiden, stemmen, meningen en ideeën, nogal chaotisch. Vinden we in de gemeente dat stille plekje, waar we samen de Heer kunnen vinden?"

In **Enschede** ging het weekeind uit van de Evangelisatiewerkgroep. Deze stelt zich ten doel om de gemeente bewust te maken van haar opdracht door motivatie en verdieping van de geloofsbeleving, en om de gemeente voor haar taak te bekwamen. Een geslaagde **enquête** met een bemoedigende uitslag moet daarbij helpen. De uitslag daarvan laat onder andere zien dat 42% van de leden van de gemeente onder de 40 jaar is, en ruim 28% zelfs onder de 30. "Over toekomst gesproken! Daarnaast is ook de levenswijze gewaarborgd in de andere helft van de gemeente", schrijft P. Wijchers in De Lens. In aansluiting op het weekeind biedt men de gemeente twee cursussen aan, een 'zwarte' en een wat 'lichtere'.

### Overig nieuws

Uit Lichtenlijn (Lelystad): "Wij zijn de Heer dankbaar dat ons kerkcentrum 'De Hoeksteen' is bewaard gebleven. Enkele weken geleden werd de schaftwagen, welke naast ons gebouw was geplaatst, met benzine overgoten en in brand gestoken. De brandweer werd gealarmeerd en bluste de schaftwagen en op een **wonderbare wijze werd ons gebouw gespaard**".

In diverse gemeenten probeert men de **jaarvergadering** wat minder "vol" te maken door op een aparte avond alvast bepaalde dingen door te spreken. Zo is er in **Emmen** een week vóór de jaarvergadering een informatie-avond. Wie vragen en opmerkingen heeft over de jaarstukken kan daar terecht om uitleg te krijgen.

# Een bank als evangelisatiepost

Onlangs overleed broeder E. Schütte, lid van de gemeente te Den Haag. In het blad "De Stem in de Woestijn" las ik het volgende stukje. Ik neem het met toestemming over. Het spreekt over zijn ijver om andere mensen over God te vertellen.

Het eerste deel van het stuk is geschreven door de redakteur van "De Stem".

"Vele jaren heeft hij geëvangeliëerd op de Boulevard, onze broeder Schütte. In zijn lange leven zijn hem heel wat mensen gepasseerd en velen heeft hij in het voorbijgaan de Blijde Boodschap mogen doorgeven.

Als je hart vol is van de liefde van God, kun je het moeilijk laten om daarvan te spreken. Hij is nu negentig jaar en woont in een bejaardenhuis in Den Haag, maar wie denkt dat hij nu uitgewerkt is, vergist zich. Een man als broeder Schütte blijft evangelist tot aan zijn laatste ademtocht. Hij stuurde mij een stukje dat ik hierbij laat volgen:

"Niet ver van ons bejaardenhuis "Deo Gratias" ligt het Westbroekpark. Bij de ingang van dat park, een beetje opzij, staat een bank en daarnaast een vuilnisbak aan een paaltje. Voor mij werd deze bank een evangelisatiepost. Er zijn steeds vele voorbijgangers die het mooie park, het Rosarium en de waterpartijen komen bekijken. Bij de vele ontmoetingen daar op die bank, was er voor mij veel gelegenheid om de mensen te vertellen van mijn Verlosser Jezus, Gods Zoon, en hen te wijzen op de nood waarin we verkeren, zolang we

H.L.

geen zekerheid hebben dat onze zonden zijn verzoend door Zijn bloed. Meermalen bracht dit mensen tot een beslissing en konden we samen bidden!

Vijandschap was er ook en wat nog erger is: onverschilligheid, vaak van mensen die zich christen noemden, maar nooit een ontmoeting met de Heer hebben gehad. Er is zoveel reden om te danken dat ik deze arbeid nog kan doen en mensen tot de Heer mag leiden.

Op het paaltje, dat boven de prullebak uitsteekt, staat te lezen: "God heeft u lief". Wie op die bank gaat zitten of er voorbijloopt, kan het lezen. Vanuit mijn raam zie ik soms wandelaars stilstaan en kijken.

De Heer gaf mij een bewogen hart om te bidden voor een opwekking en op deze manier tracht ik daaraan mee te werken. Neem uw tijd waar, of is voor u de nacht al begonnen en bent u ingeslapen? Wordt dan wakker en bidt met mij mee. U zult merken wat een wonderbare vrede en vreugde dat zal geven. Het is nog de tijd van genade!

E. Schütte"

## GROTE PLANNEN IN ZUTPHEN

De baptistengemeente te Zutphen heeft het in 1988 niet gemakkelijk gehad. Onze parttime voorganger, ds. P. Kingma, moest zijn werk neerleggen. Wij vonden dit erg jammer, daar we slechts een jaar met elkaar op pad waren.

Van vijf gemeenteleden, onder wie een jonge broeder, moesten we door overlijden afscheid nemen. Twee gemeenteleden gingen over naar een ander kerkgenootschap. Al deze dingen bepalen je als gemeente bij veel vragen.

In ds. Vegter mochten we een fijne, warme en betrokken consulente vinden. Door zijn aansporing en leiding kwamen we er als gemeente door. Als gemeente weten we dat ds. Vegter het in 1988 niet gemakkelijk had. Er waren

ook fijne momenten. Een doopdienst en veel toekomstplannen. We ervoeren dat God ons nabij was.

Nu, in 1989, zijn er plannen aangenomen voor ver- en nieuwbouw bij en van ons kerkgebouw.

We hebben fijne doopdiensten achter ons. Er zijn nu twee jonge mensen die zich willen laten dopen en zo kenbaar willen maken, dat ze Jezus willen volgen.

Ook als gemeente ervaren we duidelijk dat God Zijn kinderen niet verlaat.

De gemeente is enthousiast voor Gods werk en om Zijn liefde bekend te maken.

U merkt grootse plannen, waarbij we weten, dat we door God geleid worden.

H.H.J. KROES, Zutphen

## Bezinningsproces

(vervolg van pag. 4)

tueel als lid kunnen schrappen, maar hem of haar niet het deelnemen aan het Avondmaal ontzeggen. Ik denk dat dit onder ons een generatie geleden een absurde gedachte was en waar velen het heden ook nog wel moeilijk mee zullen hebben en dit in strijd zullen vinden met de "zuivere gemeente" gedachte. ■

## Landelijke zendingsdag

Om al vast te noteren in uw agenda: de landelijke zendingsdag van de U.Z.C. wordt gehouden op 11 november.

Plaats: Zwolle, de Samenhof. Het thema van deze zendingsdag is "Om U/u te dienen". Nadere bijzonderheden volgen nog.

## Het is nog (net) niet te laat!

Het is nog niet te laat om je op te geven voor één van de NBJB zomerkampen. Beleef 't mee: veel lol, samen bezig zijn, sfeer, geloven-door-de-week, lachen, kortom; een te gekke vakantie.

Verschillende mogelijkheden;

- \* van 8-15 juli: 't zeilkamp in Friesland.
- \* van 8-15 juli: de eerste week van de tentenkampen.
- \* de week daarna, 15-22 juli, de tweede week van de tentenkampen.
- \* het internationale kamp in Hongarije van 19 juli-1 augustus.
- \* nieuw! - een avonturenkamp in de Ardennen (22-29 juli).
- \* van 15-22 juli het Kinderkamp (tot 12 jaar).
- \* en de ouderenvakantieweek, van 10-17 juni.

Er is nog (veel) plek, dus geef je op: Wij blij en jij ongetwijfeld ook.

Voor opgave en meer informatie: Jeugburo N.B.J.B., Postbus 405, 9200 AK Drachten, tel. 05120-15687.

De kampkommissie

## Baptisten in Duitsland: het gaat om broeders en zusters

Om het verschil tussen twee groepen mensen aan te geven zijn er meer kleuren te gebruiken dan Zwart-Wit.

Om zomaar een etiket op te plakken is niet alleen erg onnadenkend, maar is ook gevaarlijk voor de beeldvorming.

Het getuigt van weinig voorzichtigheid en kennis van onze baptistengemeenschap in Duitsland om hem

"meer modernistische en schriftkritische houding" toe te denken. Lezen van "Die Gemeinde" en het op bezoek gaan in een gewone gemeente-dienst zal ieder leren dat bovenstaande uitdrukking nergens op slaat.

Een etiket is vaak moeilijk te verwijderen, het laat in ieder geval gemakkelijk een vlek na.

Een beetje eerbiediger met elkaar omgaan moet ook in onze DC.

CHIEN J. VAN BEEK

## Rectificatie

In het verslag van de AV van de NBVB is een storende fout geslopen. Daarin wordt vermeld, dat de hobby van zr. W. Scholte-de Jonge "hardwerken" zou zijn, maar dit moet luiden: HANDWERKEN.

KMG

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

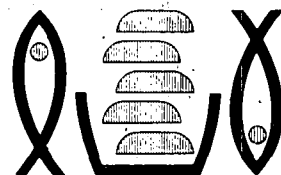
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredacteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredacteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Baptisten Gemeente Harderwijk.  
Gedurende de zomermaanden juni,  
juli en augustus 1989 beginnen de  
diensten om 9.30 uur.

Voor ons zeer onverwacht nam de  
Heere tot Zich onze broeder

**Harm Fietje**

op de leeftijd van 66 jaar

*"Bewaar door den Heilige Geest, die  
in ons woont, het goede dat u is toe-  
vertrouwd"* 2 Tim. 1:14

22 mei 1989

Baptisten Gemeente  
Stadskanaal Noord

Komf. vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl. Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-  
sonen). Mooi gelegen aan bosrand  
met Panoramazicht. Aanvragen bij:  
Manfried Schulte, Zum Berger See  
91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-  
60504.

Op 9 mei j.l. is na een moedig gedra-  
gen lijden in Christus ontslapen onze  
zuster

**F. van der Werf-Schut**

in de leeftijd van 73 jaar

Baptisten Gemeente Delfzijl

Komt u naar camping "De Bark-  
hoorn" voor een fijne en gezellige va-  
kantie met 2 ha schoon zwemwater.  
Gelegen aan het Ruiten A rivierte in  
bosrijk Sellingeren.  
Vr. vrijbl. folder 05992-2510.  
Geh. inger. tenten te huur.

*'k Ben reizend naar die stad  
waar Christus 't licht zal zijn.*

Bedroefd, maar met een gevoel van  
dankbaarheid dat wij hem zo lang  
mochten behouden, geven wij kennis  
van het overlijden van mijn lieve man,  
onze lieve vader, onze lieve opa en  
ouwe opa

**Hero Albertus Oosterloo**

echtgenoot van Frieda Mina Goldbach

op de leeftijd van 91 jaar

F.M. Oosterloo-Goldbach  
Miep  
Frieda en Rinse  
Paul en Gisela  
Hermien en Tjaart  
Hero en Fia  
Ilse en Henk  
Kleinkinderen en  
achterkleinkinderen

Amsterdam, 20 mei 1989  
Huize Patrimonium,  
Jan Tooropstraat 4

Correspondentie-adres: R. Miedema  
Marten Michielshof 26,  
1483 CC De Rijp

De begrafenis heeft op 24 mei j.l.  
plaatsgevonden.

Toch nog onverwacht is in alle rust  
overleden mijn zuster, onze tante en  
oud-tante

**Grietje Pikkert**

23-8-1892 - 26-5-1989

*"En mij hiertoe door U bereid  
opnemen in Uw heerlijkheid"*

Namens de familie:  
A.L. Boiten-Groenhuijzen

Dekkerswald  
Groesbeek, 26 mei 1989

Correspondentie-adres:  
Eikendreef 49  
6581 PB Malden

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe adres van broeder M.A. v.d.  
Vlugt luidt: Geitekamp 7, 3448 AK Har-  
derwijk. Het telefoonnummer blijft on-  
gewijzigd.

Het nieuwe adres van broeder F. Ro-  
gaar luidt: Norgerweg 48, 8433 LN Har-  
derwijk. Telefoonnummer 05161-2251.

Het nieuwe adres van br. T.F. Smit,  
voorganger van de gemeente te Noord-  
bergum luidt: Zevenhuisterweg 37,  
9257 VH Noordbergum, tel. 05110-  
2351.

Het juiste adres van C.A. Siero moet  
zijn: Parkdreef 61, 2724 ER Zoeter-  
meer, tel. 079-315143.

Gescheiden vrouw, 3 kinderen, 33  
jaar zoekt lieve, gelovige man tot 45  
jaar, om op basis van vriendschap te  
beginnen. Wie schrijft mij?  
Brieven onder nummer 17.750 aan  
het bureau van dit blad.

Vakantiewoningen op de boerderij,  
rustige omgeving, bos, wandelpaden  
in Sauerland-Oberberg v.a. 11 DM  
p.p. Ook groepen Ruth Hornbrück,  
Drieberhausen 5270 Gummersbach  
1, tel. 0949-2354-3293.

*"Heer, Gij zijt mijn eeuwig erfdeel"*

Ontslapen in zijn Heer en Heiland op  
de leeftijd van 61 jaar onze broeder

**Job de Vrieze**

Assen, 22 mei 1989

Baptisten Gemeente Assen

In de volle zekerheid van haar geloof  
is na langdurige ziekte opgenomen in  
Zijn heerlijkheid onze zuster

**Johanna Woelders**

in de leeftijd van 63 jaar

28 mei 1989

Baptistengemeente Zwolle

De Here heeft tot Zich genomen onze  
broeder

**Johannes Jan Slump**

op de leeftijd van 77 jaar

Baptistengemeente Sneek

**herman van der graaf**



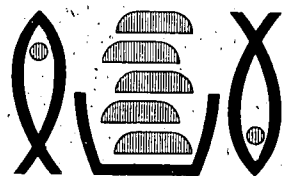
VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Macht

Iedere dag valt er in de krant wel iets te lezen over de gebeurtenissen in China. Het journaal en de actualiteitenrubrieken op de televisie brengen schokkende reportages over China bij ons in de huiskamer. Het plein van de Hemelse Vrede is "schoon"-geveegd. Mensen en illusies zijn door tanks "plat"-gewalst. De bejaarde machthebbers in regering en leger hebben wederom hun ware gezicht getoond.

Het begon met de studenten en daarna sloten ook mensen uit andere groepen van de bevolking zich bij de beweging aan. Het Westen hield de adem in, want wat in China gebeurde was heel bijzonder. De Beweging van de Vierde Mei 1919 had tot nu toe het gezicht van de Chinese politiek bepaald.

De laatste jaren waren er al veranderingen zichtbaar. China leek open te gaan voor de rest van de wereld. Er waren aan het eind van de jaren zeventig hooggespannen verwachtingen ontstaan over een afzetgebied van meer dan een miljard Chinezen. Daarbij werd China in het mondiale machtsspel van de supermogendheden gemakshalve tot het Westers bondgenootschap tegen Moskou gerekend.

Maar de gematigde politici lijken in China het pleit verloren te hebben. Na een paar weken van verwarring is de gematigde partijleider Zhao Ziyang toch gevallen. De verwachting is, dat nog velen hem zullen volgen. Studentenleiders worden opgepakt en vernederd en nog erger.... Deng Xiaoping blijkt nog steeds de baas te zijn.

Toch denk ik, dat de democratische beweging, die in China op gang is gekomen, nieuwe kansen zal krijgen. De veteranen van de Lange Mars hebben niet het eeuwige leven.

Dergelijke gebeurtenissen als in China roepen ook voor gelovige mensen vragen op. Zeker de vraag naar de plaats van God achter het gebeuren in China. Of de vraag naar de positie van Christenen in China na deze gebeurtenissen. De laatste jaren kregen zij toch wat meer vrijheden, ook op godsdienstig gebied.

Over zulke vragen bestaat nu nog veel onduidelijkheid. Wat wij wel duidelijk kunnen opmerken in de gebeurtenissen in China, dat is, dat macht op een groffe manier is misbruikt. De macht werd in China aangewend ten koste van levens van mensen. De macht werd in China door de oude leiders teruggehaald, terwijl hun gezag onder het volk tot het nulpunt was gedaald.

Hoe anders komt de betekenis van het woord "macht" vanuit de Bijbel tot ons. Zeker als het gaat om de macht van God. In Hem komen de woorden "macht" en "gezag" als het ware samen. Het woord "gezag" is afgeleid van het

woord "zeggen". Van hieruit kunnen wij de betekenis van de macht van God beter gaan verstaan.

God doet wat Hij zegt. De macht van God is het vermogen van God om te doen wat Hij heeft gezegd. Het meest duidelijk is dat tot uiting gekomen in de opstanding van Jezus. In de opstanding van Jezus heeft God ons laten zien, dat zelfs de dood geen beperking is voor de macht van God.

In de nieuwsberichten over China vinden wij nog geen spoor van de macht van God. Daarom hoeven wij echter nog niet te wanhopen. Wij mogen de nieuwsberichten al houden tegen het licht van Gods toekomst. ■

KMG

## ECU haalt in....

*Het is al weer enige tijd geleden dat u het een en ander over het werk van de ECU kon lezen. Het wordt daarom de hoogste tijd, dat u weer iets van de Evangelisatie Commissie der Unie hoort. Dit nummer van DC bevat drie pagina's ECU-allerlei! Een soort inhaalmanoeuvre dus. De artikelen werden geschreven door Chr. Eijer en H.G. de Winkel.*

## VERDER IN DIT NUMMER

- |                            |        |
|----------------------------|--------|
| + + Embleem aangeboden.... | Pag. 2 |
| + + Rubriek 'Bijbel'       | Pag. 3 |



## Even nadenken met....

ds. J. Schuil, Zwolle

### ABRAHAM, VADER VAN DE GELOVIGEN

Stel dat wij er getuige van zouden zijn, dat een man op het punt staat een mes te steken in zijn vastgebonden kind, omdat hij bezig is het aan God te offeren. Zouden wij dan onder de indruk zijn van zijn godvrezendheid?

Ik denk dat wij zo'n afgrijselijk voorval zouden proberen te voorkomen en dat de man zou worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis met als diagnose: goddienstwaanzin.

Even nadenken dus...., want in Genesis 22 wordt ons een dergelijk voorval geschilderd en nog nooit heb ik horen zeggen: "die Abraham was gestoord" of "van dit soort vroomheid distantieer ik mij". In plaats daarvan is Abraham de Vader van de gelovigen!

Voor mij moet dit verhaal dan ook een diepere betekenis hebben en enkele van mijn gedachten deel ik u mee.

Als het goed is geldt de liefde van ouders in de eerste plaats hun kinderen. Ouders zien hen graag gelukkig worden en zouden hen willen vrijwaren van alle gevaren.

Toch vraagt liefde ook dat ouders hun kinderen voorgaan in geloof en in waarheid. Zo wordt hen geleerd oprecht te zijn, om solidair te zijn met wie verdrukt worden, enz., kortom hen wordt geleerd om Gods weg te gaan.

Hier beseffen wij dat juist deze opdracht roet in het eten gooit. We willen onze kinderen toch bewaren voor gevaren?

We zeggen liever: "kind, houd toch liever je mond anders kost het je nog je baan"; "kind, kun je geen ander werk kiezen dan je te willen inzetten op die gevaarlijke plaats".

We zouden willen voorkomen dat er 'een zwaard door onze ziel' gaat.

Dit spanningsveld proef ik in het verhaal van Abraham en Izaak.

De gevaren kennen en toch Gods weg gaan ten einde toe, in het vertrouwen dat 'de Heer erin zal voorzien'.

Dat maakt Abraham tot de Vader van de gelovigen. Dat is ook wat van ons gevraagd wordt. Waar en oprecht te leven voor Gods aangezicht en in dit spanningsveld onze kinderen niet aan God te onthouden.

Durven we onze kinderen in dit geloof op te voeden? Kunnen wij hen loslaten? Zeker, we struikelen hierin, maar staan we ook weer op?

Abraham, wij zullen hem moeten volgen in de richting van Moria, de plaats waar we God zien. Op weg naar het moment, waarop we het geheim van Christus' verzoenend lijden en sterven verstaan voor onszelf en met het oog op onze kinderen.

Christus immers voltooide Zijn geloofsweg dwars door lijden en sterven heen en het ware leven bloeide op uit Zijn dood als het grote godsge Geschenk voor onze levensweg en die van onze kinderen.

## Camping-evangelisatie in Assen

Diverse kerken en gemeenten uit Assen en Boven-Smilde hebben al heel wat jaren een uniek samenwerkingsverband in de S.I.R.W.: Stichting Interkerkelijk Recreatiewerk Witterzomer.

Wat de eerste drie woorden betekenen, zal ieder duidelijk zijn, maar het laatste woord slaat op de naam van de camping, n.l. "Witterzomer".

De eerste campingdiensten van dit jaar zitten er al weer op.

Zoals gebruikelijk verzorgden wij (Baptisten) de Paasmorgendienst op de camping. De diensten zijn daar om 11 uur; in onze gemeente om 9.15 uur, zodat onze voorganger, ds. Gietema, met het koor, zelfs nog tijd had voor een kopje koffie tussendoor. 't Was, evenals in de gemeente, een feestelijke dienst en erg druk.

Vanaf 23 april t/m 10 september is er elke zondagmorgen op de camping een samenkomst, (met een voorganger van één van de samenwerkende kerken), verder met medewerking van koor of solist. Ook worden op de camping jeugd-avonden, kindermiddagen en zondag-avond-zang georganiseerd.

Een uniek gebeuren is het recreatie-pastoraat, d.w.z. 2 x 3 weken woont er, in het hoogseizoen, een recreatie-pastor in een bungalow op de camping. Hij of zij verzorgt de diverse diensten, legt bezoeken af, en is aanwezig voor ieder die daar behoefte aan heeft. We noemen de bungalow de "pastorie" van de S.I.R.W. en wij als bestuur functioneren als een evangelisatie-commissie en soms als raad.

Het hele gebeuren is een ontspannen, oecumenisch gebeuren en heeft een bijzonder plaatsje bij de gasten op de camping, die ook hun vertegenwoordigers hebben in het bestuur. Kortom, een geweldig stukje werk voor de Heer, waarin ook de Baptisten Gemeente Assen haar steentje mag bijdragen.

Dus....welkom in Assen....welkom op Witterzomer....

Namens de Baptisten Gemeente Assen,

bestuurslid S.I.R.W. Anne Duursema

N.B. Voorgangers, met interesse in dit soort camping-evangelisatie, (dus als recreatie-pastor), kunnen inlichtingen krijgen bij ds. A. Gietema, Assen, tel. 05920-56764.

### Pinksterweekend in de D.D.R.

Wij willen graag een berichtje doorgeven over hetgeen wij hebben mogen meemaken in Waren in de D.D.R.

We werden na een voorspoedige reis hartelijk ontvangen door het voorgangersgezin bij wie wij voor de tweede keer te gast waren.

Zondags mochten wij een Holland zondag verzorgen, dat hield het volgende in. Wij, mijn vrouw en ondergetekende, hebben de morgendienst mogen verzorgen en daarbij ook de woordverkondiging gedaan. In aansluiting op deze dienst dronken we met ± 80 mensen koffie (Nederlandse) en krentebrood (is daar onbekend) met kaas.

Ook in dit samenzijn hebben we diverse fijne ontmoetingen gehad, zelfs met een familie die in de tsarentijd naar Rusland was verhuisd. De achterachterkleinkinderen woonden nu in Waren, en verstonden nog steeds Nederlands en op zijn plat Gronings was dit al helemaal geen probleem.

We hebben dit samen zijn besloten met het zingen van lied 168:4 uit onze bundel. De gemeente heeft dit in het Nederlands gezongen, hand in hand, zoals we dat in eigen gemeente gewoon zijn te doen. We hebben daarmee aan willen geven dat de Geest Gods dwars door alles heen werkt, ook daar in de D.D.R. Deze gemeente staat een geweldig feest te wachten, omdat een Evangelisatie-week in maart gehouden 11 mensen zich aan de Heer hebben overgegeven en met oogstdankdag in de herfst gedoopt zullen worden.

's Middags en 's avonds van de 1e pinksterdag hebben de voorganger en

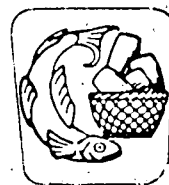
Vervolg op pag. 3

### Wie kan embleem gebruiken?

Het hierbij, met de maten, afgebeelde embleem van ijzer (!) is afkomstig van de voorgevel van het voormalige kerkgebouw van de baptisten gemeente Amsterdam-Centrum aan de Kerkstraat.

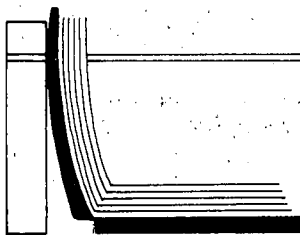
Het is geschonken aan de gemeente Lelystad, maar door de afmetingen en het gewicht is het niet geschikt voor het gemeentecentrum in Lelystad.

Welke gemeente kan het embleem wel gebruiken? Wie belangstelling heeft wordt verzocht het zo snel mogelijk op



± 1500

te halen uit Lelystad. Het liefst binnen veertien dagen na verschijnen van dit nummer van D.C.  
Informatie: fam. Wessels, tel. 03212-1957 of fam. Pfeiffer, tel. 03200-26054.



# Deelgenoten

B. LOUWERSE

*Na het pinkster-weekend ben ik gaan door lezen in het boek Handelingen. Telkens word ik geboeid door de ontstaansgeschiedenis, de groei en de uitstraling van de eerste christengemeente. Handelingen 2 nodigt uit om verder te lezen en het doet mij goed om telkens opnieuw de blauwdruk van de gemeente van Jezus Christus onder ogen te krijgen. Dat heb ik nodig. Er is in tweeduizend jaar christendom al zoveel fout gegaan. Wij zijn al zoveel kwijt geraakt en weggegroeid van de blauwdruk. Ook al leven wij in een andere tijd in een andere cultuur en bevindt de gemeente zich in een andere fase, het lijkt mij goed de bouwtekening ter hand te nemen en te zien hoe de grote architect het allemaal heeft uitgedacht en bedoeld om met de nodige aanpassingen verder te bouwen. Misschien moet er eerst wel een muurtje afgebroken worden.*

Het woord **EKKLESIA** (gemeente) bestaat uit het woord **EK** (het voorzetsel uit); en **KLESIA** komt van **kaleo** (roepen). De gemeente bestaat uit mensen, die uit de wereld **geroepen** zijn tot het heil in Christus: Bij het klassieke gebruik van dit woord ging het om een vergadering van getuigen, van vrije burgers (Griekse volksvertegenwoordiging bijv.), wet-tig samengeroepen door een heraut op de daarvoor bestemde plaats.

## Bijbels gebruik

De Nieuw-Testamentische schrijvers namen dit woord om de gemeente aan te duiden. Het Bijbels gebruik kent drie aspecten:

**A. Roeping** "zovelen God ertoe roepen zal" (Hand. 2:39)

Je komt niet tot de gemeente door ouders, studie, de staat, maar omdat God roept. Het verstaan van deze innerlijke stem roept op tot handelen (Opb. 3:20)

Geroepen tot wat?

We zijn geroepen tot behoudenis: "Laat uw behouden...." (H. 2:40)

We zijn ook geroepen tot gemeenschap met Jezus Christus (1 Cor. 1:9)

**B. Afzondering** "laat u behouden UIT dit verkeerde geslacht (H. 2:40)

Gal. 1:4 spreekt van het "trekken uit de wereld". In Hand. 19:9 zonderde Paulus zijn discipelen af van de rest: Afzondering betekent niet als kloosterling en wereldvreemd buiten de maatschappij staan. Een christen staat midden in de

*Vervolg van pag. 2*

ondergetekende nog twee huissamenkomsten mogen doen in twee verschillende plaatsen. De prediking die dag was uit Hand. 2:1-13 waarin we de vele landennamen in dit gedeelte hebben overgezet in alle landen en volken van de hele bewoonde wereld van vandaag. We hebben mogen ervaren, juist ook in dit weekend dat pinksteren is: de uitstorting van de Geest op alle vlees. Met hartelijke groeten van onze zrs. en brs. uit de D.D.R.

J. Venema en echtgenote en  
zoon André, Coevorden

wereld; maar is 'anders', door de toewijding aan Christus, het leven bij de regels van het nieuwe koninkrijk en de kwaliteit van leven.

**C. Bijeen komen** "....tot geloof gekomen en bijeenvergaderd...." (H. 2:44) Geroepen, apart gezet voor de dienst aan God en bijeenkomend als gelovigen. De gemeente is een instelling van de Heer en geen uitvinding van mensen. Daarom moeten wij "onze eigen bijeenkomsten niet verzuimen" leert Hebr. 10:25

De Heilige Geest werd uitgestort en de gemeente werd geboren. De Geest werd gegeven "tot welzijn van allen" (1 Cor. 12:7) Een gemeente die vol is van de Heilige Geest weet te delen. In de gemeente zijn wij elkaars deelgenoten:

## Deelgenoten

De basis voor geestelijke groei is een geestelijke geboorte (H. 2:41) Het uiterlijke teken van die geboorte is de doop (vs 41). Voor de geestelijke groei zijn wij op elkaar aangewezen. Dat is in deze 'IK-tijd' belangrijk om te beseffen.

### 1. Delen van kennis

"zij bleven volharden bij het onderwijs van de apostelen (H. 2:42)

In Tit. 2:3 zijn het oudere vrouwen, die 'delen' met de jongere zusters.

Wij zijn allen elkaars deelgenoten en de Hebreeënschrijver komt met het verwijt dat zijn lezers "naar de tijd gerekend leeraars behoort te zijn" (Hebr. 5:12)

### 2. Delen in gemeenschap

Wij mogen ook eigen geloofservaring delen, ter bemoediging, versterking of correctie van elkaar. Samen blij zijn, samen lóven, samen huilen, samen verwachten. Buiten alle verschillen in opvoeding, achtergrond, karakter, denken en gevoelens was er een allesoverschaduwde gerichtheid op de Heer, waardoor EENDRACHT (H. 2:46), één van hart en ziel (H. 4:32) kenmerkend was voor hun samen komen. De in vs. 46 genoemde maaltijden wijzen naar de gemeenschap met elkaar. Als Christus in ons komt wonen en ge-

meenschap met ons heeft wordt dat in Opb. 3:20 omschreven met de woorden "Ik zal maaltijd met hem houden en hij met Mij"

+ Christenen moeten gelegenheden scheppen om met elkaar te kunnen delen, door elkaar meer uit te nodigen op de koffie, voor een maaltijd of voor een kleine gespreksgroep of iets dergelijks.

### 3. Delen in gebed

"bleven volharden bij.... de gebeden" (H. 2:42)

De Geest neemt elke rem weg; opent de weg naar God en naar elkaar.

Gebed bevordert de éénheid onderling.

## Sociale aspecten

De eerste christenen beschouwden niets als persoonlijk eigendom (H. 4:32) Zij hadden alles gemeenschappelijk. (H. 2:45) Nergens vinden wij een bevel hiertoe. Dit geschiedde volkomen vrijwillig als een automatisch gevolg van het delen van hun geestelijke erfgoed. In het lichaam heeft de voet de hand nodig.

Er is een verschil tussen nodig hebben en graag hebben. De apostelen beoordeelden dit. Toen hier teveel tijd in ging zitten werden de diakenen hiermee belast (Hand. 6). "Niet behoeftig" wil niet zeggen dat zij alles hadden wat hun hartje begeerde, maar dat in alle noden werd voorzien.

Overigens delen wij uit liefde en niet alleen omdat er nood is. Je vormt samen een familie waarin bijvoorbeeld de schoenen van de oudere kinderen door de jongsten uit het gezin weer gedragen worden (een gemeentelijke ruilbeurs kan heel functioneel zijn).

Ons probleem vandaag is niet dat wij te weinig geven. Heel wat van ons geld verdwijnt in de kollektezak en menig grootje schrijven wij uit.

Ons probleem is eerder, dat wij niet bij elkaar willen horen! Wij kennen elkaar te weinig en herkennen elkaars behoeften niet. Wij geven wel genoeg maar wij geven ONSZELF te weinig.

## Heilsverkondiging

Waar christenen geestelijk en sociaal delen met elkaar, in eendracht, vol blijdschap, in eenvoud en met een lovend hart, gebeuren er dingen. Delen heeft gevolgen:

a. "Grote genade onder hen" (H. 4:33)

Christus' heilswerk werd op alle terreinen zichtbaar in de levens van de christenen en in de gemeente. Beker- ring, bevrijding, heelwording en vernieuwing werden openbaar in vele levens.

Zo'n 'gezonde' gemeente is een getuigenis.

b. "Gunstig bij het hele volk" (H. 2:47)

De wereld verlangt naar zo'n samenle-

(Lees verder op pag. 7)

# Persoonlijk getuigenis is in gemeenten vaak op de achtergrond geraakt

Gedurende het afgelopen halfjaar werden weer verschillende gemeenten "aangedaan" voor een gemeente-weekend. Zo mocht ik te gast zijn in de gemeenten Dokkum, Hoogeveen, Emmeloord, Pernis, Stadskanaal-Noord, Eindhoven, Winschoten, Stadskanaal-Zuid en Sneek. Het waren weekends van bemoediging en inspiratie, veelal onder het thema "Jezus volgen - hoe beleef je dat?". Hierbij werd ingegaan op het aspect van de beleving van ons geloof en dat is uiteraard van groot belang, als het gaat om de motivatie voor het evangelisatie-werk.

**Opvallend was, dat het element van het persoonlijk getuigenis in de gemeente dikwijls op de achtergrond is geraakt, terwijl dit toch ook als een gemis wordt gevoeld. In vroegere tijden leefde dit veel meer in onze gemeenten. Waarschijnlijk door negatieve ervaringen is dit element in het gemeentelijk leven meer in onbruik geraakt.**

De vraag mag hier gesteld worden, of we zo niet met het badwater het kind hebben weggegooid. Een eerlijk, oprecht (eventueel goed voorbereid) getuigenis over het leven met de Heer vandaag kan heilzaam werken in de gemeente.

Naast uiteraard andere punten, kwam ook het element van de "lofprijzing en aanbidding" ter sprake. Hierover is lang niet altijd eenstemmigheid in gedachten en zeker niet in beleving. Toch kan een gesprek hierover verhelderend werken, terwijl ook van belang is, dat nagedacht wordt over de inhoudelijke kant van lofprijzings- en aanbiddingsliederen.

Verder is duidelijk, dat meer met elkaar gesproken moet worden over het volgen van Jezus in de samenleving van vandaag. Zo werd in de gemeente Eindhoven, als gevolg van het gehouden weekend, nog een dag van bezinning over dit thema gehouden. In het najaar zullen opnieuw weekends van bemoediging en inspiratie gehouden worden in de gemeenten Lelystad, Zoetermeer, Den Haag, Spijkenisse en Westerhaar.

## Persoonlijke evangelisatie

In de gemeente Enschede werd onder leiding van de voorganger ds. Peet Wijchers een cursus persoonlijke evangelisatie gehouden, waaraan ook ik mocht deelnemen. Een aantal jaren geleden heeft ds. Wijchers deze cursus in Engeland gevolgd. We zijn momenteel bezig, het materiaal voor gebruik in onze gemeenten geschikt te maken.

Dit betekent overigens niet, dat de cursus aanstands "zomaar" gebruikt kan worden. Voorwaarde is namelijk, dat instructie van iemand die hiermee ervaring heeft opgedaan, voorhanden is. Het is een training die van de deelnemers nogal het een en ander vergt. Hij duurt tenminste tien weken, waarbij

theorie en praktijk aan elkaar gekoppeld zijn.

Ik hoop van harte, dat deze cursus in de toekomst voor veel gemeenten tot zegen mag zijn en in de eerste plaats voor mensen, die de weg naar de Heer nog niet gevonden hebben. De training zal in het najaar in Enschede worden herhaald, terwijl we nadenken over de vraag, hoe we het beste in andere gemeenten hiermee aan de slag kunnen.

## Werkbijeenkomst

Eind september, 25, 26 en 27 september om precies te zijn, hopen we weer onze jaarlijkse evangelisatiekonferentie te beleven. Er is door de Werk- en Studiegroep voor Evangelisatie reeds hard aan de voorbereiding gewerkt.

Het thema van de konferentie houdt, evenals de gemeente-weekends dit jaar, verband met de beleving van ons geloof. In onze geseculariseerde samenleving is de beleving van ons geloof een punt op zich. Zo werd het thema "Geloofsbeleving in de evangelisatie" geboren.

We hopen dat weer velen uit onze gemeenten de weg naar "De Bron" in Oudleusen zullen vinden. De ontmoeting met vele broeders en zusters uit andere gemeenten is op zich reeds inspirerend. De uitnodigingen voor de *Werkbijeenkomst zijn de gemeenten toegezonden*. Het is belangrijk, dat de aanmeldingen tijdig binnen zijn.

**Het zou fijn zijn, wanneer gemeenten, die nog niet eerder vertegenwoordigd waren, deze keer ook van hun belangstelling blijken. Ook zouden we graag zien, dat de broeders en zusters die komen, zoveel mogelijk hun gemeente vertegenwoordigen. Het is tenslotte een werkbijeenkomst voor gemeente en evangelisatie.** ■

CE

## JONGEREN-WERK

# Drama-groep zoekt gemeenten

## Camping-evangelisatie

In de gemeente Stadskanaal-Zuid is het vorige jaar een drama-groep opgericht. Een aantal enthousiaste jongeren zag, wat deze vorm van communicatie betreft, mogelijkheden voor de evangelisatie. Onder leiding van een deskundige op dit gebied, werd een behoorlijk aantal lessen genomen, om zo de nodige vaardigheid op te doen.

De groep is nu zo ver, dat ze graag medewerking zou willen verlenen in een aantal evangelisatie-diensten. De kosten bedragen f 150,- plus reiskosten. Het mes snijdt, wat de groep betreft, aan twee kanten. Er kan op deze manier ervaring in de praktijk worden opgedaan en met het "verdiende" geld, kan opnieuw een aantal lessen worden genomen.

De Werkgroep Jongeren Evangelisatie staat van harte achter dit project en heeft kort geleden voor de tweede keer een subsidie toegezegd. Wanneer gemeenten belangstelling voor deze vorm van medewerking hebben, kunnen ze contact opnemen via de volgende telefoon-nummers: 05990-13720 of 05990-19250.

Evenals in voorgaande jaren, hopen verschillende jongeren deze zomer weer actief te zijn in het camping-evangelisatie-werk. Dit jaar zal alleen op een camping in Sellingen (Oost-Groningen) worden gewerkt. Helaas moest voorlopig van het werk op Texel worden afgezien.

Er zullen drie teams worden ingezet. Ter voorbereiding werd een weekend in de gemeente Stadskanaal-Zuid gehouden. De jongeren die hopen mee te werken - en ze komen uit alle delen van ons land - zijn erg enthousiast. Van harte hopen we dat dit werk tot zegen zal mogen zijn voor de camping-gasten. Aan de motivatie van de jongemensen zal het in elk geval niet liggen!

De teams staan onder leiding van br. en zr. Schipper (Kollumerzwaag), br. en zr. Buwalda (Stadskanaal) en br. en zr. Blaauw (Stadskanaal). Het is belangrijk, dat we dit werk in onze gebieden denken! Nog even dit: het werk zal worden gedaan in de periode van 8 juli t/m 19 augustus en elk team hoopt twee weken op de camping aanwezig te zijn. ■

CE

# Evangelisatie is onderdeel van zending gemeente, maar dienstbetoon ook....

Wat is evangelisatie? Het zal sommige mensen wat verwonderen te lezen dat hierover in een van de laatste ECU-vergaderingen nogal indringend gesproken is. Weten ze in de ECU nog niet eens wat evangelisatie is?

De vraag werd ook niet zo konkreet gesteld als hierboven. Maar hij kwam wel min of meer op uit de discussie over de "missionaire gemeente". Een term die niet voor het eerst opduikt. In het kader van de zending en van de evangelisatie is daarover al meer geschreven.

**Missionaire-gemeente-zijn wil zeggen dat de gemeente de wereld in gezonden wordt door haar Heer Jezus Christus. Gelijk de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook U, heeft de Heer gezegd (Johannes 20:21). Dat dient de gemeente zich bewust te zijn: Zij is door Jezus uitgezonden. Niet alleen zendelingen, evangelisten, predikers zijn gezondenen, de gemeente met al haar leden is gezondene.**

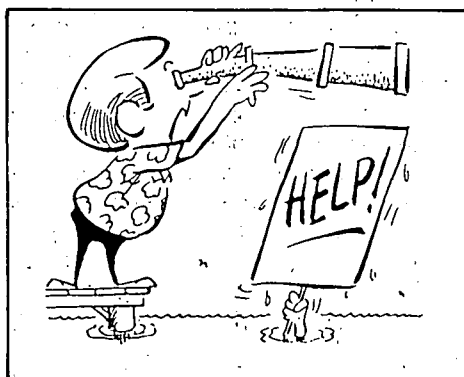
De gemeente staat daarmee in dezelfde roeping als Jezus Zelf, toen Hij op aarde was. Beter gezegd: Hij zet zijn werk op aarde voort door middel van de gemeente. Hij diende de mensen. Hij diende ze met het woord, met de verkondiging. Hij diende ze met zijn onderwijs. En Hij diende ze met de daadwerkelijke hulp. Zieken werden genezen en hongerigen gevoed. Dat was zijn zending, en de gemeente is geroepen die zending dienend voort te zetten.

Al pratend hierover kwamen wij tot de ontdekking, dat evangelisatie een onderdeel is van die zending. Evangeliseren is, letterlijk vertaald, het verkondigen van de blijde boodschap. Het omvat het spreken over de verlossing, het overbrengen van het verhaal van Jezus Christus. Sprekend en schrijvend.

De dienst van de Here Jezus Christus wordt in Mattheüs 9:35 beschreven met de woorden leren, verkondigen en genezen. In die rij staat evangeliseren dus onder het hoofd "verkondigen" en misschien ook nog onder "leren". Maar de gemeente is geroepen tot het totaalpakket van haar zending. Daar hoort ook het dienstbetoon bij, de praktische handreiking aan mensen in hun zorgen en nood. Evangelisatie, het overbrengen van de blijde boodschap, is een overigens zeer belangrijk - onderdeel van dat pakket.

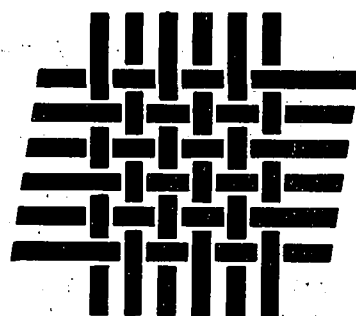
## Zending en evangelisatie

In de praktijk is er bij ons een verschil ontstaan tussen zending en evangelisatie. Zending zien wij voor het buitenland, evangelisatie voor eigen land. Daar komt bij dat de zending wel steeds oog gehad heeft voor die verschillende aspecten. Zij kent het getuigenis, het verkondigen van de goede boodschap.



Zij laat daarbij het dienstbetoon, de praktische hulp, direkt aansluiten. Zending is getuigenis en dienstbetoon samengevat. De liefde van God wordt bekendgemaakt door het woord en door de daad.

**Binnenslands spreken wij alleen over evangelisatie. Verkondiging van het goede nieuws. Is dat voldoende? Zouden wij in eigen land ons ook niet veel meer bewust moeten zijn dat wij zendingsgemeenten zijn voor onze eigen omgeving, en niet alleen voor ver weg? Moeten in de gemeente verkondiging en dienstbetoon niet méér een vlechtwerk gaan vormen van schering en inslag, zoals de UZC dat**



missionaire gemeente  
verkondiging en dienstbetoon

voor haar zendingsdag vorig jaar zo mooi symboliseerde?

Alleen verkondiging?

Daarmee staat de ECU voor de vraag of ze alléén toerusting en advies moet bieden voor de verkondiging, het mondeling of schriftelijk doorgeven van het woord, of dat er ook eens moet worden gekeken naar de invulling van het dienstbetoon.

Binnenkort zullen de gemeenten zich over deze vragen kunnen buigen. Er komt een gespreksnota. Op de Algemene Vergadering 1989 te Drachten zal de ECU dan graag luisteren naar de stemmen uit de gemeenten. Het zou goed zijn als in de gemeente reeds wat nagedacht wordt over de relatie tussen woordverkondiging en praktische dienst, en over de betekenis van het missionaire gemeente zijn. Daarnaast kan ook het gesprek tussen ECU en UZC naar weerskanten helpen om de aspecten van verkondiging en dienstbetoon verder te ontdekken. ■

H.G. DE WINKEL

## "Samen verder" komt in zicht DE W.

De fijne tentkampagne is afgesloten. De sprekers zijn naar hun woonplaatsen teruggekeerd. Er zijn mensen achtergebleven die wel eens meer willen weten van het geloof. Wat nu?

Iemand vraagt de doop aan. Van het geloof en van de gemeente weet zij of hij nog niet zoveel. Maar het getuigenis is klaar en helder. Ik wil Jezus volgen. Wat nu?

Mensen worden gedoopt. Die nieuwe wereld van de gemeente is hun voorlopig nog wat vreemd. Wat nu?

Er komen mensen uit andere geloofstradities binnen. Zij vragen wat een baptisten gemeente is. Wat nu?

In het kader van de nazorg is de ECU bezig een boekje voor te bereiden met de titel: "Samen verder". Geschreven voor mensen die het verlangen te kennen gegeven hebben om samen met Jezus verder te willen. In het boekje

wordt duidelijk gemaakt dat "samen verder met Jezus" ook betekent "samen verder met de gemeente".

Aan de orde komen de vragen: Wie is God? Wat betekenen bekering en wedergeboorte? Wat is de gemeente? Wat is nodig om geestelijk te groeien? Elk onderwerp wordt in 4 hoofdstukjes uitgewerkt, waaraan enkele vragen zijn toegevoegd.

De opzet is dat het in groepsgesprekken gebruikt kan worden. Het is echter ook bruikbaar voor het mentorschap. In dat geval gaat iemand die al langer op weg is samen met de "beginner" de inhoud van het boekje doornemen. Ook deze persoonlijke begeleiding kan heel vruchtbaar werken. Niet alleen voor de nieuweling, maar ook voor hem of haar die al jaren met de Heer onderweg is. Over de verschijningsdatum kan nog niets gezegd worden. Er wordt wel hard gewerkt aan de teksten.

# De Geest in de evangelisatie

"Een van de grootste problemen is dat de evangelisatie geen natuurlijke beweging van de gemeente meer is".

Dit is maar één zin uit de brochure "De Heilige Geest in de evangelisatie" die je aan het denken zet. Er zit nog veel meer denk- en praatstof in dit geschrift van 22 pagina's.

In de brochure gaat ds. Chr. Eijer, de schrijver, na, wat het werk van de Geest is in het proces van de communicatie, het getuigende gesprek over het Evangelie. Teveel menen wij nog dat onze woordkeus en onze overtuigingskracht het moeten doen. En wij houden er te weinig rekening mee dat het getuigende en overtuigende werk gebeurt door de Heilige Geest, die gebruik maakt

van het voertuig van het woord dat wij overdragen.

De brochure bevat de tekst van de inleiding die onze landelijke evangelist hield op de Werkbijeenkomst voor Gemeente en Evangelisatie 1988. Het is nr. 6 in de reeks Gemeente en Evangelisatie. Met deze brochures krijgen de zo zorgvuldig voorbereide inleidingen een veel groter bereik dan alleen de deelnemers.

Een boekje dat niet alleen voor leden van evangelisatie werkgroepen geschreven is, maar voor ons allemaal. Er zijn een viertal vragen aan toegevoegd als gespreksopeners: ■

DE W.



## Sprekershoek in Londen

Heel Londen op de been om de sprekers te horen in de sprekershoek van Hyde Park? Overdreven. Het zou ook onmogelijk zijn. Toch verwonder je je er over hoeveel mensen er om zo'n spreker heen staan. Luisterend, of in discussie met de spreker. Opvallend veel

sprekers en spreeksters staan daar met een Bijbel in de hand. Hoewel iedereen die meent een boodschap te hebben daar zo maar kan gaan staan. De anglicaanse geestelijke met zijn grijze haar heeft een "volle bak". Dat kun je ook wel zeggen van de andere sprekers. Is er toch belangstelling voor de boodschap van God?

Als je niet zo'n spreker bent, kun je je natuurlijk ook bekleden met een tekst. Jezus zei: Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Zo kun je ook in gesprek komen.

In Nederland gaan we niet meer zo gauw de straat op. Voor openluchtsamenkomsten krijg je wel vergunning van het gemeentebestuur, maar geen mensen op de been.

Toch hebben op deze manier heel wat mensen de weg tot de Heer gevonden. Het hoeft ook niet op deze manieren. Gewoon met "De Zaaier" kun je het zo goed heel wat mensen bereiken. En daarmee gesprekken losmaken zonder teksten op je lichaam te dragen. Het zou wel fijn zijn als ons levenspatroon een goed leesbare tekst is....

DE W.

De volgende uitgaven van de ECU zijn te bestellen bij het Uniebureau.

Met Christus op weg. Andrew McCrae. Boekje voor mensen die pas op weg zijn. Voor groeps gesprekken en voor persoonlijke begeleiding. Beperkte voorraad.

f 4,00

### Brochures:

Bezinnen en toch beginnen. R. Reiling. Over het beginnen van nieuw werk.

f 3,50

Vertel mij eens iets over God. P. van der Werf. Om een zoekende vriend verder te helpen.

f 1,50

Serie Gemeente en Evangelisatie. O.a. inleidingen van de Werkbijeenkomsten voor Gemeente en Evangelisatie, voorzien van vragen, om in gespreksgroepen in de gemeente te bespreken.

## ECU - BOEKWINKELTJE

1. Vriendschap-  
evangelisatie. P. v.d. Werf,  
Sj. v.d. Laan, C. Eijer f 1,50
2. Verzoening. P. v.d. Werf,  
C. Eijer, M. v.d. Vlucht, G. van  
't Wout, K. Corporaal f 1,50
3. De Evangelisatie-  
werkgroep. Plaats en taak in  
de gemeente. C. Eijer f 1,50
4. Getuigenis en dienst. K.  
Corporaal, C. Eijer, N.J. v.d.  
Leer, P. v.d. Werf, G. de Jonge f 2,00

5. Hulp bij een persoonlijk  
gesprek. P. v.d. Werf f 1,50
6. De Heilige Geest in de  
evangelisatie. C. Eijer f 2,00

### Folders.

Uitgegeven door Evangelische Traktaat  
Zending Alblasterdam, tekst H.G. de  
Winkel.

Minimum afname 50 stuks.

1. Is er nog GOED nieuws? f 0,07
2. Wij vragen bewijs! f 0,07
3. Wat heb IK daarmee te  
maken? f 0,07
4. Ik wil leven! (Hoe lang?) f 0,07

Opmerking: Bovenstaande folders zijn  
geschikt om als opeenvolgende serie te  
worden gebruikt voor bijv. een kampagne  
van 4 weken.

5. Ze hebben m'n fiets ge-  
pikt f 0,07

(vervolg van pag. 3)

## Deelgenoten

ving. Mensen gaan kapot aan eenzaamheid, geweld, schuldgevoelens, uitzichtloosheid. Alle ingrediënten voor een bevredigend, gelukkig leven kunnen in een gemeente gestalte krijgen. Waar dat gebeurt zal er respect zijn onder de mensen voor dit christelijk getuigenis.

### c. "Krachtig getuigenis" (H. 4:33)

De kracht van dit getuigenis zat niet in het redenaarstalent van de apostelen. Hun woorden werden bevestigd door een zee van illustraties, die als bewijs dienden van hetgeen zij spraken. Bovendien bevestigde God de bovennatuurlijke oorsprong van de boodschap van het evangelie door wonderen en tekenen (vs 43) (Hebr. 2:4)

### d. "De Heer voegde dagelijks toe" (H. 2:47)

Bekering is niet ons werk; God voegt toe. Hij doet dat niet buiten ons om. Ons delen met elkaar heeft daar alles mee te maken.

Wie verder leest in Handelingen ziet, dat de gemeente meer naar buiten was gericht dan naar binnen gekeerd. In Hand. 3 zien wij hoe Petrus en Johannes het heil delen met een verlamde man bij de tempel.

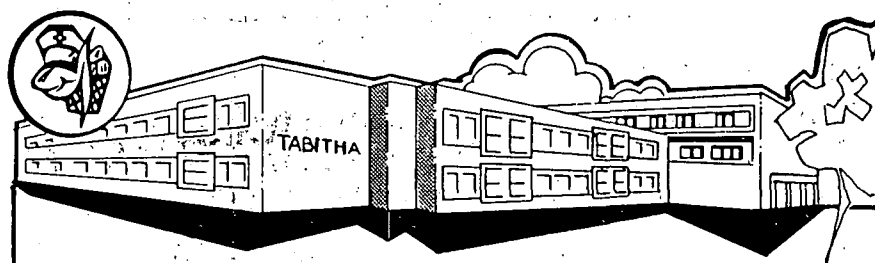
Ook vandaag moeten de gemeenten meer in de wereld staan om onze rijkdom in Christus en onze welvaart te delen met anderen. Zeker zal dit ten koste gaan van ons 'knus onder elkaar zijn'.

De bouwtekening ligt er. De blauwdruk is duidelijk. Wie eigen bouwsels er naast legt weet wat er te doen staat. Mogen wij allen de gemeente in bovengenoemde aspecten herontdekken. ■

## Glasgow '88 op video nu te koop

De Unie van Baptisten Gemeenten van Schotland heeft aangekondigd, dat de videoband van de documentaire over de 11e Baptisten Wereld Jeugd Conferentie in Glasgow nu klaar is. De Band wordt gedistribueerd via het Schotse Uniebureau en kost 10 pond (plm. f 35,-).

Het adres van het Schotse Unie bureau: 14 Aytoun Road, Glasgow, Great Brittain G. 41 5 RT.



Tabitha is een instelling waar een Christelijke levensovertuiging uitgangspunt en inspiratiebron is voor het scheppen van een goed leef- en werkklimaat.

### Pas geslaagd?

### En wat nu....

### AL EENS GEDACHT AAN VERDER LEREN EN WERKEN IN DE VERZORGING/VERPLEGING?

Op 28 augustus 1989 a.s. begint de beroepsvoorbereidende periode (BVP) voor de

### OPLEIDING TOT ZIEKENVERZORGENDE

### Als je vlug bent kun je er nog bij....!

Wij zoeken jonge mensen, vanaf 17 jaar, die bewust kiezen voor het verzorgende beroep en hulpverlening aan ouderen.

De minimale vooropleidingseisen zijn:

- diploma LBO (bij voorkeur alle vakken op C-niveau)
- diploma MAVO
- diploma INTAS, OVDB, of KMBO (richting verzorging)
- MSPO/MDGO, BVBI
- overgangsbewijs van het 3e jaar naar het 4e jaar HAVO/VWO

De beroepsvoorbereidende periode (BVP) duurt 30 weken en wordt gevolgd door een praktijkleerperiode van 24 maanden in ons psycho-geriatrisch verpleeghuis gelegen in de westelijke buitenwijk "Geuzenveld".

Tijdens de BVP ontvang je f 395,- zakgeld per maand en een tegemoetkoming in de huisvestingskosten. Zodra je in de praktijk gaat werken, verdien je f 1.170,- bruto per maand of het minimum (jeugd) loon als dat hoger is.

In onze personeelsflat hebben wij huisvestings-mogelijkheden en we bemiddelen zo nodig bij het zoeken naar woonruimte.

### OOK NA HET BEHALEN VAN HET DIPLOMA KUN JE ALS ZIEKENVERZORGENDE BIJ ONS BLIJVEN WERKEN

Je sollicitatiebrief verwachten wij op korte termijn op onze afdeling Personeelszaken.

Als je vooraf telefonisch contact wilt, dan kun je vragen naar Ans Gravendaal, opleidingscoördinator, of naar de heer L.G. Nobbe, hoofd Personeelszaken.

Op jouw verzoek sturen wij graag een informatiebrochure.

Hieronder vind je ons adres en telefoonnummer.

### Stichting verpleeg- en verzorgingshuizen „Tabitha”-Amsterdam

Jan Bongastraat 5 1067 HZ Amsterdam  
Telefoon 020-110011



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

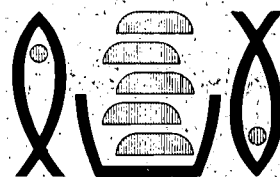
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel; S. Dijkhuizen; ds. K.M. Gerritsen; ds. B. Louwerse;  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



### Filippenzen 1 vers 21

*Hetzij door mijn leven, hetzij door  
mijn dood. Want het leven is mij  
Christus en het sterven gewin.*

De Here heeft tot zich genomen onze  
zuster

**Willemijntje den Hertog  
v.d. Lusdonk**

in de gezegende leeftijd van 90 jaar

Baptisten gemeente Rotterdam-Zuid

### "Welk een vriend is onze Jezus"

Rustig en kalm is van ons heenge-  
gaan onze broeder

**Harm Springer**

op de leeftijd van 87 jaar

14 juni 1989

Baptisten gemeente  
Stadskanaal Noord

Op 14 juni 1989 heeft de Heer naar  
Huis gehaald onze broeder

**Gesinus Luit**

Hij werd 83 jaar.

*"Heer, gij zijt mijn eeuwig erfdeel"*

Baptisten gemeente Treebeek

De Heer heeft tot Zich genomen onze  
broeder

**Jan Koster**

in de leeftijd van 84 jaar

19 juni 1989

Baptisten gemeente Harlingen

## Het CONCILIAIR PROCES

in het teken van New Age

De geestelijke achtergrond en theologische be-  
zwaren.

Het boekje is waarschuwend en opbouwend ge-  
schreven,

en bedoeld om vanuit het Bijbelse principe de  
problemen van deze tijd te belichten.

Geschreven door drs. Martie Dieperink en Joop  
Schotanus, verkrijgbaar bij de boekhandel en kost  
f 5,90

Uitgave Het Zoeklicht, Postbus 99, 3940 AB Doorn  
I.S.B.N. 90.6451.036:9



Wij willen hartelijk dankzeggen tot de  
gemeenten en de broeders en  
zusters die blijken van medeleven en  
liefde gaven tijdens onze jubilea.  
Gesterkt in de Here gaan we voort,  
totdat Hij komt.

fam. H.L. Nieman

Komt u naar camping "De Bark-  
hoorn" voor een fijne en gezellige va-  
kantie met 2 ha schoon zwemwater.  
Gelegen aan het Ruiten A riviértje in  
bosrijk Sellingen.  
Vr. vrijbl. folder 05992-2510.  
Geh. inger. tenten te huur.

## MEDEDELINGEN

Het telefoonnummer van de voorgan-  
ger van de gemeente Almelo-Ge-  
straat br. G.J. Goessens, Borg Ewsum 4,  
7608 GG Almelo, luidt 05490-61036.

Het sekretariaat van de Seminarium  
Raad berust bij Fokke Kooistra, Biltse-  
weg 10, 3735 MC Bosch en Duin. Tele-  
foonnummer: 030-291093.

De afdeling zusterhulp van de gemeen-  
te Sittard/Heerlen is op zoek naar een  
nog in goede staat verkerende bundel  
Harmonisatie deel 1. Wie kan deze af-  
deling hieraan helpen?

Mw. C. Janssen-Sprey, Baron de Ro-  
senlaan 7, 6191 KK Beek, tel. 04490-  
72826.

Komt vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl. Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6 per-  
sonen). Mooi gelegen aan bosrand  
met Panoramazicht. Aanvragen bij:  
Manfried Schulte, Zum Berger See  
91, D 5820 Gevelsberg, tel. 02332-  
60504.

De stichting *Christelijke Campings Eu-  
ropa* wil graag een aantal christelijke  
campings opzetten in het buitenland.  
Degenen die belangstelling hebben,  
hierin willen investeren, of giften wil-  
len geven, kunnen bellen voor onze  
eerste nieuwsbrief, tel. 01749-12815.

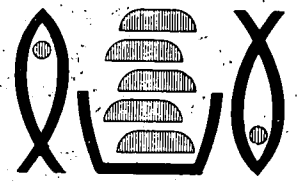
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Herdenking van de grote omwenteling

J. Schotanus

Met de inname van de Bastille op 14 juli 1789 wordt het begin van de Franse Revolutie gemarkeerd. Er kwam een einde aan de absolute koningsmacht en er werd afgerekend met de overheersende invloed van de adel en van de geestelijkheid. Voor ons misschien een goede gelegenheid om even bij het gegeven "revolutie" stil te staan.

Een revolutie komt niet zo maar uit de lucht vallen. De tijd die eraan vooraf gaat is als het ware bezwangerd van de revolutie-geest. Schrijvers en dichters hebben hierin een groot aandeel. Filosofen scheppen het klimaat, waarin een spanningsveld komt van nieuwe verwachting. Langzamerhand komt het terecht bij de grotere massa. Men wordt gegrepen door het geloof dat verandering mogelijk is. Er ontstaat meestal geen omwenteling als de noodzaak daartoe niet aan de lijve wordt ondervonden. Het kan overigens ook zo zijn dat bepaalde omstandigheden en situaties als een vermeend onrecht worden "aangepreft". In dit geval zijn de mensen zich nog niet zo erg bewust van hun situatie, maar doen agogen en antropologen hun uiterste best de mensen duidelijk te maken dat ze hun "situatie" niet als vanzelfsprekend moeten aanvaarden. Afgezien hiervan tonen vele studies aan dat menig revolutie uit vaak groot onrecht en haast ondragelijke levensomstandigheden is ontstaan.

Is men eenmaal gegrepen door het ideaal van de gewenste ommekeer, dan lijkt geen prijs te hoog om hiervoor ingezet te worden. Velen zijn bereid om hun eigen meestal armzalige leven ervoor te geven. Allerlei middelen worden aange-

grepen om dat ene allesbeheersende doel te bereiken. Vanuit een eeuwenlange traditie zitten machthebbers in een voor hen heel vanzelfsprekend machtsstelsel en zij worden zich nu op een zeer ingrijpende manier bewust, dat dit niet allemaal zo vanzelfsprekend had behoren te zijn. Zij worden nu in vele gevallen de dood schuldig bevonden, veelal nadat zij om hun hachje te redden nog heel hardhandig en vaak op gruwelijke wijze geprobeerd hebben de pogingen tot revolutie te onderdrukken. Daarna worden de rollen omgekeerd en de heersers worden de slachtoffers en de oorspronkelijke "underdogs" worden de heersers.

Men was er vanuit gegaan dat het doel de middelen heiligde en dat werkte door in het zogenaamd zuiver houden van de revolutie. Alles wat niet helemaal strookt met de opvatting van de nieuwe leider(s) wordt als reactionair gezien en dient uitgebannen te worden. Goed was alles wat ten goede kwam aan de revolutie en goed is alles om die zuiver te houden, ook al kost dat het leven van de voormalige kameraden en zo verslindt de revolutie zijn eigen kinderen. Men kan met de prachtigste drievoudige leuzen de revolutie ingaan, maar het werd en wordt een grote disillusie. Er is altijd wel een zondebok te vinden, die je idealen in de weg staan. De verleidende kracht is altijd wel aanwezig om van je idealen een ideologie te maken, waaraan anderen en uiteindelijk jezelf ten gronde moet gaan.

Hoe komt het dat er aan het einde van de 18e eeuw evenveel aanleiding in Engeland als in Frankrijk was voor het ontstaan van een revolutie, terwijl Engeland daar toch voor gevrijwaard is gebleven? Er zijn historici, die dit heel duidelijk toeschrijven aan de grote geestelijke opwekking uit die eeuw. Vanuit het Réveil van de 19e eeuw komt ook een anti-revolutionaire stroming voort. Men verzet zich tegen de grote onderstroom van de revolutie: "Het centraal staan van de autonome mens, die God los gelaten heeft".

## VERDER IN DIT NUMMER

- + + Gesprek met minister Deetman      Pag. 2
- + + Uit de gemeenten      Pag. 4
- + + Rubriek van de NBBJ (o.a. JAV '89)      Pag. 5
- + + Baptisten jongeren naar Nicaragua      Pag. 6
- + + Naar een baptisten autoloze zondag?      Pag. 7

# Jeremia en San Antonio

Maar Jakobs deel is niet als deze;  
Hij is de Formeerder van alles, en  
Israël is de stam zijner erfenis:  
HERE der heerscharen is zijn  
naam! (Jer. 10:16)

Onlangs werd in San Antonio (VS) de wereldzendingskonferentie van de Wereldraad van kerken gehouden. Ik ga u daarvan geen verslag geven, maar ik wil het met u hebben over één van de onderwerpen die daar aan de orde waren. Er is op deze konferentie onder andere veel gesproken over de vraag of Jezus Christus de enige weg tot behoud is. Anders gezegd: moet je christen zijn om het heil te vinden? Een aantal aanwezigen zei "nee", een aantal "ja".

De vraag of Jezus de enige weg tot behoud is, wordt niet alleen op een dergelijke konferentie gesteld. Ook in het "gewone leven" krijg je hem nogal eens voorgeschoteld. Bijvoorbeeld in een gesprek met een niet-christen, die zich afvraagt waarom je niet net zo goed Moslim of Buddhist kunt zijn. Of in een gesprek onder christenen die zich afvragen of mensen die nooit van Jezus hebben gehoord en wel 'goed leven' niet ook in de hemel komen.

Op de genoemde konferentie had de vraag vooral te maken met de ontmoeting met andere godsdiensten. Binnen de afdeling van de Wereldraad, die zich speciaal bezighoudt met de dialoog met andere religies vinden we de invloed van een man die in 1985 pleitte voor een dialoog die God in plaats van Christus tot onderwerp zou hebben. Dat is volgens hem tenminste ruimer. Dat praat beter.

Paul Knitter heet deze man en inmiddels is zijn visie nog ruimer geworden: niet meer praten over God met aanhangers van andere godsdiensten, maar over verlossing. Daarbij moet u niet denken aan het woord verlossing zoals wij dat meestal gebruiken, namelijk verlossing van schuld en zonde, maar aan "een gemeenschappelijke zorg over en inspanning om het lijden dat de familie der mensen vandaag bedreigt, te beëindigen". (Dit citaat ontleen ik aan "Kerknieuws" van 2 juni j.l. Br. Teun van der Leer uit de gemeente Dordrecht schreef hierin een helder verhaal, waaruit ik een aantal gegevens voor dit artikel heb gehaald).

Spreeken over Christus was voor Paul Knitter dus al een tijd "te eng", te beperkt. Spreeken over God leek algemener. Tenslotte spreken andere religies ook over God/god? Verlossing van mensen in hun bestaan is een volgende stap geworden. Algemeen menselijk en dus zo neutraal mogelijk. Ongevaarlijk ook. Niemand zal zich gekwetst voelen in zijn eigen overtuiging.

## De God van Israël

Zoals bij al zulk soort vragen in het leven wil je als christen een antwoord zoeken in Gods Woord. In het Nieuwe testament zijn daar natuurlijk teksten over Christus als: "En de behoudenis is

in niemand anders, want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden".

Maar als mensen nu niet over Christus, maar over God willen praten, komen andere godsdiensten dan meer bij ons in de buurt, omdat die tenslotte ook over God praten?

Voor die vraag kom ik terecht bij het Oude Testament. Het Oude Testament weerspiegelt een wereld, evenals het Nieuwe trouwens, waarin het volk van God maar al te vaak in aanraking kwam met andere godsdiensten. Zoveel, dat een stuk vermenging dreigde en ook daadwerkelijk optrad. De verschillen tussen God en de goden van andere volken worden onder andere door de profeten duidelijk gemaakt. Zij kennen daarin geen kompromis: God wordt niet naast de andere goden gezet, maar er tegenover. De God van Israël wil alléén gediend worden!

Met de uitdrukking "de God van Israël" ben ik aangeland bij een heel belangrijk punt. De God over Wie het Oude Testament spreekt is een relatie aangegaan met één volk, het volk Israël. Dat begon bij Abraham.

Vervolgens lezen we de geschiedenis van Izak en Jakob. En naar deze mensen wordt dan ook steeds weer verwezen. "De God uwer vaders, de God van Abraham, Izak en Jakob". Dat is een heel konkrete en duidelijke aanduiding van de God van de Bijbel.

Ook in het Nieuwe Testament komen we die aanduiding tegen. Petrus spreekt het volk dat te hoop gelopen is na de genezing van de verlamde (Hand. 3); toe met de woorden: "De God van Abraham en Izak en Jakob, de God onzer vaders, heeft zijn knecht Jezus verheerlijkt..." (vers 13).

De God van de Bijbel is de God, Die een verbond is aangegaan met Israël. Hij is de God van de geschiedenis. Ook van de schepping en van de natuur en daarmee komen alle mensen in zicht, maar duidelijk is dat God met Israël een bijzondere geschiedenis is begonnen. Naar die geschiedenis wordt door de profeten telkens verwezen. Vergeet Israël dan helemaal hoe God het uit Egypte heeft bevrijd, dat het nu andere goden dient?, wordt in Jeremia gevraagd.

## De God van Israël dienen

Van Israël wordt verlangd, dat het zijn unieke positie als volk van God nooit opgeeft. Betekent dat nu dat Israëls God tot dit volk beperkt blijft!

Zoals elk volk zijn eigen god had? Nee, Israël is bedoeld als voorbeeld voor de rest van de wereld. Zoals een steen in het water gegooid kringen trekt, zo breidt, als het goed is, de zaak van God zich uit via Israël. Steeds verder de wereld in. Een beweging van binnen naar buiten.

De omgekeerde beweging vinden we ook: van buiten naar binnen. Volkeren die optrekken naar Jeruzalem om de God van Israël te aanbidden. Maar dat is toekomstmuziek, die de profeten laten horen.

Het is opvallend dat Israël bij dit alles zijn unieke positie behoudt. Die wordt niet herroepen. En God laat Zich niet scheiden van Zijn volk.

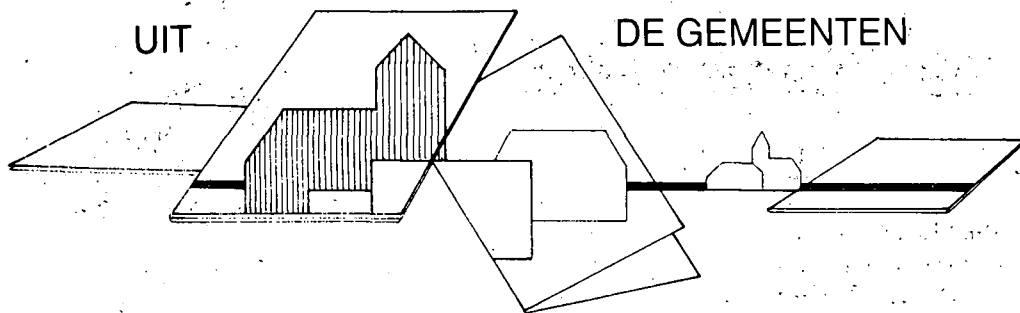
Het bidden voor de vrede van Jeruzalem, het "zegenen" van de nakomelingen van Abraham (Gen. 12) hoort bij het dienen van de God van de Bijbel. Je mag dus best een heel groot vraagteken zetten als mensen zeggen God te dienen, maar Israël naar het leven staan.

Zijn alle godsdiensten gelijk? "Ja" zeggen op deze vraag kun je alleen als je het woord God zeer vaag invult. De uitdrukking "de God van Abraham, Izak en Jakob" laat voor vaagheid geen ruimte open. En om Israël kun je bij de beantwoording van die vraag eigenlijk ook niet goed heen.

Voor de Islam geldt bovendien dat het een post-christelijke godsdienst is. De Koran heeft weet van Jezus, maar aanvaardt hem niet als Verlosser.

Ik denk dat Jeremia zich in San Antonio groen en geel had geërgerd....

HETTY LALLEMAN



## Met een gemeenteblad in de hand...

Deze keer komt het gemeentenieuws uit plaatsen die over het land verspreid liggen. We kunnen er een tochtje van maken.

Onze eerste stop is de gemeente **Hoogezand-Woldwijck**. U weet wel, de gemeente die twee jaar geleden ontstond toen de oude gemeente te Foxhol samenging met een deel van de sterk gegroeide gemeente te Hoogezand. De voorganger van deze gemeente, br. A. (ook wel B.) Wijchers, en dus niet te verwarren met de brs. P. en S. Wijchers, had de gewoonte om elk gemeentelid op zijn/haar verjaardag op te bellen. Dit bleek echter niet vol te houden doordat er regelmatig dagen waren waarop hij er niet aan toe kwam. Het werd echter wel erg gewaardeerd. De volgende oplossing is nu gevonden: een echtpaar uit de gemeente belt de meeste jarigen; br. Wijchers beperkt zich tot de mensen van 65 jaar en ouder.

### Uitstapje

De ouderen in deze gemeente zijn in mei vier dagen met elkaar naar de Prins Willem Alexanderhoeve in Roden geweest. Een commissie had een programma in elkaar gezet met allerlei spelen, optredens van koren en een speurtocht. Voor de maaltijden kreeg iedereen door middel van naamkaartjes steeds een andere plaats, zodat men telkens andere burens had. In juni heeft de gemeente een **informatie-avond** gehouden, met name voor de vele mensen die de afgelopen tijd lid of vriend van de gemeente zijn geworden. Er is verteld over de ontstaansgeschiedenis van de gemeente, over haar "kleur" en identiteit en over de activiteiten binnen de gemeente. De gedachte hierachter was dat goed geïnformeerde mensen zich meer betrokken voelen bij het werk. Het geheel werd voorbereid en uitgevoerd door de Evangelisatiecommissie.

### G.B.S.

Deze zelfde commissie heeft voor de maanden september tot en met december al een uitgebreid programma klaarliggen. Maar de inhoud daarvan is nog niet onthuld.

Uiteraard is het seizoen voor wat betreft de bijbelbespreking- en bidstondavonden nu afgelopen. Voor het volgende seizoen denkt men aan de mogelijkheid om opnieuw mee te gaan doen aan de G.B.S.

Br. Wijchers schrijft in het blad Gemeentevenster: "In een gemeente die volop in beweging is, valt er iedere maand ook een hoop te beleven. We danken God voor de mogelijkheden en de inzet van mensen die dit alles mogelijk maakt en roepen elkaar op trouw en eensgezind op deze weg te volharden, opdat (want dat is de bedoeling) de Heer toe kan voegen aan de kring die behouden wordt!"

### Beter-zingen!

We pakken ons boeltje en trekken de provinciegrens over, om in **Assen** te komen. Br. A. Gietema, die nog niet zo lang voorganger in deeltijd van de gemeente is, vond het zingen tijdens de diensten niet van hoog nivo.

Hij heeft dat open en eerlijk in het gemeenteblad **De Brug** gezet en om suggesties gevraagd, wat eraan te doen zou zijn. Samen met ieder die wilde is er toen een avond gepraat en geoefend.

### Pastorie op camping

Samen met andere kerken in Assen werkt de gemeente mee aan activiteiten op een camping in de buurt. Men heeft daarover zelf al iets geschreven in DC van 29 j.l. Wat mij vooral aansprak is dat er een predikant in een van de bungalows verblijft, die diensten verzorgt, bezoeken doet en beschikbaar is voor ieder die daar behoefte aan heeft. Die bungalow wordt dan ook "de pastorie" genoemd.

### Naar buiten

Ik citeer verder uit **De Brug**: "Op de jaarvergadering is er besloten dat we weer actief moeten worden in onze dienst naar de buitenwereld.

Wellicht dat 'evangelisatie' tegenwoordig een té ouderwetse bijklank heeft, maar het moet wel iets in die richting worden. Niet-gemeenteleden zullen onze taal en onze leefwereld nauwelijks begrijpen. Voor zo'n werkgroep of com-

missie zal het er dus erg op aankomen om goede communicatievormen te ontwikkelen. In de raad leek het ons belangrijk dat er dan niet alleen in woorden, maar ook in daden getuigd zal worden van wat ons bezielt. Een daad kan immers veel sprekender zijn dan een heleboel woorden...."

### Liturgie en gebed

Weer gaan we een provincie verder en, toeval of niet, weer komen we in een gemeente waar pas een nieuwe, jonge voorganger is gekomen. In de gemeente **Hengelo 't Venster** is een liturgiecommissie van start gegaan, die ik zelf aan het woord laat.

"Als doelstelling geldt: meer gemeentelieden betrekken en medewerking laten verlenen in de diensten. We willen deze zaak aanpakken door kleine zogenaamde interviews af te nemen van de gemeentelieden om zo de betrokkenheid van de gemeente te peilen en na te gaan wat men wil".

Voorganger br. Van der Leer vraagt gemeentelieden in de zondagse diensten om voor te gaan in de dienst der gebeden. Deze mensen worden van tevoren benaderd, opdat zij zich kunnen voorbereiden. Verder laat hij in **Onze Gemeentebode** onderwerpen voor de persoonlijke voorbede afdrucken.

### Verbouwing

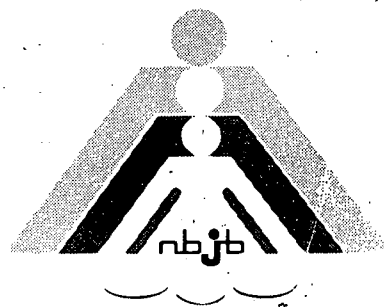
De gemeente 't Venster wil de keuken van de kerk onder handen nemen en dan tevens enkele andere knelpunten aanpakken, zoals de gaderobe en de toiletten. Om aan geld te komen zullen onder andere een veiling en een rommelmarkt gehouden worden. Het doopvont is reeds gerenoveerd.

Via de lokale radio zal voortaan elke maand een dienst van de gemeente worden uitgezonden.

wordt vervolgd.

Het volgende nummer van DC verschijnt op 27 juli 1989. Kopy inzenden uiterlijk 14 juli 1989.

# Thema van J.A.V. '89: "Samen leven"



Pak, als je wilt, nu even je agenda. Dan moeten we eerst even een afspraak maken voor we verder lezen. Okee, agenda bij de hand? Dan volgen hier data en plaats voor de JAV 1989:

6,7 en 8 oktober  
Den Haag

De JAV is een zo langzamerhand bekend gegeven in onze uniegemeenschap. De voorbereidingen zijn inmiddels in volle gang. Op het moment dat je dit leest hebben we alle afdelingen en ook sekretarissen van gemeenten al enige informatie gestuurd. Daarbij zaten ook posters en postertjes. Heb je ze al zien hangen in het kerkgebouw? Vraag er anders even naar! Opnieuw willen we een weekend beleven van ontmoeting, maar ook een weekend waarin we samen nadenken en praten over alle werk in onze Uniegemeenschap.

Vanuit alle takken van werk zullen opnieuw vertegenwoordigers aanwezig zijn om hun werk toe te lichten en uit te leggen. Een prima kans om geïnformeerd te worden, op de hoogte te raken en te blijven en om iets van de Unie en het belang daarvan te beleven. Uiteraard zullen we ook weer een aantal workshops organiseren. Dit jaar, naar we hopen, meer dan ooit. Ook zullen we zorgen voor de nodige diversiteit in het aanbod.

We hopen dat je ook weer meedoet aan het JAV-koor. Het eerste optreden is inmiddels geboekt.

Voor de zaterdagavond dit jaar iets geheel nieuws: een volleybaltoernooi!

Natuurlijk wordt er gestreden op het scherpst van de snede, maar bovenal om een gezellige, sportieve en ontspannen avond te beleven. Wanneer je met z'n zessen uit een gemeente komt heb je dus een fraai team bij elkaar. Lukt het niet met z'n zessen te komen, geen paniek, dan delen wij je met anderen in. Wie weet kom je zo nog in het winnende team.

De JAV '89 heeft ook een thema:

Samen leven!

Samen leven moet, we doen het iedere dag, ook binnen onze Unie.

Samen leven op de JAV moet ook.



## Beelden van Glasgow '88

Een bij iedereen inmiddels bekend fenomeen. Iets waarvan sommigen zeggen dat je er niet meer zonder kunt. Of dat zo is....

In ieder geval is het een handig middel om elkaar iets te laten zien.

Daarom ook willen we jullie attenderen op het bestaan van een band die we onlangs ontvingen uit Schotland, n.l. "Images of '88". De band geeft een overzicht van alles wat er gedurende de 11th Baptist Youth World Conference is gebeurd.

Zeker voor degenen die in

Glasgow erbij waren is het leuk om op deze wijze, nu inmiddels een jaar later, nog eens terug te kijken en wellicht opnieuw te beleven wat er daar toen allemaal is gebeurd.

Maar ook voor hen die er niet waren is het misschien aardig om eens te kijken naar wat er in zo'n konferentie allemaal gebeurt.

Wie weet ben je na het zien van de band wel zo enthousiast dat je de volgende keer mee wilt.

En als dat zo is moet je nu vast gaan sparen.

## "Spiegel" kan helpen bij evangelisatie

Bij de WJE (Werkgroep Jongeren Evangelisatie) ontvingen we een brief van een aantal enthousiaste mensen die zich geregeld met drama bezig houden. (hierover verscheen eerder een bericht in DC van 29-6).

We laten je de brief even lezen.

Graag zouden we het volgende even onder uw aandacht willen brengen. In september 1988 zijn een achttal jonge mensen van de baptisten gemeente Stadskanaal-Zuid een dramagroep gestart. De groep volgt een cursus voor het spelen van drama, die gegeven wordt door Harrie Nijhof van de stichting 'JES 55'. Drama is een vorm van toneel, opgevoerd op muziek,

zonder dat daarbij gesproken wordt.

Ons doel hiermee is om met name jongeren op een eigentijdse manier met het evangelie te bereiken. Zo zou u kunnen denken aan openlucht- en straatevangelisatie (bijv. in winkelcentra), maar ook tent-evangelisatie of speciale evangelisatie (jeugd)diensten.

In mei 1989 zullen wij de cursusreeks hebben afgerond en zijn dan ook beschikbaar voor dergelijke activiteiten. Bij een eventuele uitnodiging zullen wij een onkostenvergoeding en een financiële bijdrage voor dit werk vragen. Als u vragen hebt of als het niet helemaal duidelijk is wat het drama inhoudt, kunt u altijd een van ons bellen.

Namens de dramagroep 'Spiegel'  
Annet Hazewinkel (05990-16348)

Jaap de Vries (05990-19250)  
Adilia Warris (050-774337)  
Korrespondentie-adres:  
Gelderse Roosstraat 79  
9741 KL Groningen.

Kortom, wanneer jullie plannen hebben om evangelisatiebijeenkomsten te organiseren dan kun je een beroep doen op 'Spiegel'. Als WJE hebben we van meet af dit projekt ondersteund en we willen dat ook graag blijven doen nu de groep aan het eind van de cursusreeks beschikbaar is. Ik zou dus zeggen: "Nodig ze eens uit". Van harte aanbevolen.

Namens de WJE

NICO WEVER

# Nederlandse jongeren gaan in Nicaragua een kerkje bouwen

Van 18 juli tot en met 10 augustus van dit jaar zullen 15 jongeren waaronder vier baptisten, mee gaan helpen om in het plaatsje Los Larios, 70 km ten zuidoosten van de hoofdstad Managua, een kerkje te bouwen. Het bouwen op zich is niet het hoofddoel, maar het is een middel om met de kerkelijke jongeren uit Nicaragua in kontakt te komen.

Deze zomer is er tien jaar revolutie in het land, en daarmee wordt de aandacht weer gevestigd op het moeilijke bestaan van de Nicaraguanen. De groep overnacht in een baptistenkerkje in het dorpje Sanchez. Hiervoor is gekozen omdat de jongeren beslist niet als toerist behandeld willen worden.

## Tegenbezoek

Het bezoek is in feite een tegenbezoek. Drie jaar geleden zijn Nicaraguaanse jongeren op verzoek van de gereformeerde Kerk in Nederland op bezoek geweest. Aan de hand daarvan is het idee ontstaan om zelf eens te gaan kijken en een land waar het rooms-katholieke geloof de overgrote meerderheid heeft, waar mensen al tien jaar strijden voor een menswaardig bestaan, een land dat onlangs weer getroffen is door een orkaan, maar waar de mensen de moed niet opgeven.

## Veel liefhebbers

De gereformeerde, hervormde en baptistengemeenten vormden vorig jaar

november een stuurgroep die een Nederlandse afvaardiging moest selecteren. Ongeveer tweehonderd kerkelijke jongeren gaven gehoor aan de oproep een informatieavond te bezoeken in Heerenveen. Een selectieformulier bracht de eerste schifting en na een mondeling gesprek bleven uiteindelijk de vijftien gegadigden over. Vanaf januari komt de geselecteerde groep om de twee weken bijeen om zich goed voor te bereiden op de reis. Er wordt slechts een korte tijd doorgebracht in Nicaragua, zo'n drie weken, en men wil een hoog rendement van dit project. 's Morgens wordt er Spaans onderwezen en 's middags behandelt men onderwerpen over Nicaragua. De vijftien reizigers zijn niet alleen gekozen op grond van hun motivatie, maar ook op grond van hun kunnen. Zo zijn de technische, verpleegkundige en onderwijskundige terreinen vertegenwoordigd en hebben vier jongeren van de groep een goede Spaanse taalbeheersing.

Sjoerd de Ruijter,  
Nicaraguaganger

## Wie verleent Engelskoor een nachtje onderdak?

"The Cambrensis choir is going to the E.B.F. Congress in Budapest to sing the Russian choir there.

Nico, would it be possible to arrange for the Cambrensis choir to sing in the Netherlands on the way back from Budapest? We would like to sing at a Baptist Church and stay overnight with families. Would this be possible?"

Dit is een gedeelte uit een brief die ik onlangs ontving uit Wales. Een brief zoals ze er eigenlijk elk jaar zijn van koren, die op toernee zijn of een congres bezoeken en onderweg graag ergens willen overnachten in ruil voor een concert.

Op zich een uitgelezen mogelijkheid voor een gemeente om eens zo'n koor in haar midden te hebben, naar ze te luisteren en met ze te praten.

Probleem is vaak de datum waarop (met name in de vakantie) men in Nederland is. Dit keer gaat het om een overnachting van **3 op 4 augustus a.s.**

Graag wil ik gemeenten vragen te reageren (zo spoedig mogelijk) als ze kans zien om dit koor een nacht aan overnachting te helpen.

Het zou voor het Cambrensis Choir een erg plezierige zaak zijn en als u ze gehoord hebt weet ik zeker dat u er ook geen spijt van zult hebben.

Laat dus even van u horen.

Nico Wever, Jeugdburo N.B.J.B.  
Postbus 405, 9200 Drachten  
tel. 05120-15687

## Bijdragen en giften in april

In de maand april 1989 werden de volgende bijdragen en giften ontvangen:

### E.C.U.

Alblasserdam 149,40; Alkmaar 139,30; Amsterdam West 82,65; Arnhem Zuid 289,24; Borne 57,70; Drachten Elim 251,75; Ede 1173,90; Enschede 752,75; Groningen Noord 232,81; Harderwijk 488,30; Hengelo Centrum 565,15; Hoogezand Woldwijk 204,25; Kampen 222,95; Kollumerzwaag 165,-; Leeuwarden 438,85; Leiden 96,26; Lelystad 68,45; Muntendam 521,60; Noordbergum 215,65; Treebeek 363,60; Utrecht Noord 399,65; Vroomshoop 245,-; Westerhaar 350,-; Winschoten 198,70; Zutphen 194,60; Zwolle 417,50; G.F.B., B. 135,-.

### C.v.d.O.

Alblasserdam 138,60; Amsterdam West 126,75; Arnhem Zuid 234,95; Borne 69,70; Drachten Elim 306,40; Ede 1083,60; Enschede 541,25; Groningen Noord 215,92; Harderwijk 508,14; Harlingen 260,40; Hengelo Centrum 392,05; Hoogezand Woldwijk 181,-; Kampen 206,78; Kollumerzwaag 160,-; Leeuwarden 658,50; Leiden 88,32; Lelystad 80,90; Muntendam 160,15; Noordbergum

326,60; Treebeek 398,60; Utrecht Noord 370,75; Vroomshoop 185,-; Westerhaar 350,-; Winschoten 184,34; Zutphen 184,35; Zwolle 338,75; C.D., 25,-.

### U.Z.C.

Alblasserdam 249,60; Amsterdam West 200,-; Arnhem Zuid 483,23; Borne 217,55; Drachten 313,20; Ede 1960,80; Enschede 365,05; Groningen Noord 389,12; Harderwijk 563,15; Harlingen 244,65; Hengelo Centrum 732,80; Hoogezand Woldwijk 475,10; Kampen 372,65; Klazienaveen 75,-; Kollumerzwaag 300,-; Krommenie 61,85; Leeuwarden 681,20; Leiden 160,42; Lelystad 65,60; Muntendam 120,20; Nieuw Weerdinge 300,-; Noordbergum 351,50; Treebeek 732,35; Utrecht Noord 667,68; Vroomshoop 1110,-; Westerhaar 700,-; Winschoten 331,97; Zutphen 779,55; Zwolle 696,25; N.N., L. 30,-; NBB 13975,80 (project); NBVB gewest Holland 552,90 (project); Veendam 1000,- (project).

### N.B.J.B.

Alblasserdam 36,-; Arnhem Zuid 69,53; Drachten Elim 190,05; Ede 283,80; Enschede 161,65; Groningen Noord 56,03; Hoogezand Woldwijk 39,15; Kampen 53,65; Kollumerzwaag 45,-; Utrecht Noord 96,30; Vriescheloo 162,40; Winschoten 47,88; Zwolle 100,-.

### U.B.S.

Alblasserdam 26,40; Amsterdam West 64,55; Arnhem Zuid 51,43; Drachten Elim 71,35; Ede 212,85; Groningen Noord 41,19; Harlingen 104,50; Hoogezand Woldwijk 83,65; Kampen 39,45; Utrecht Noord 70,62; Vroomshoop 185,-; Westerhaar 96,75; Winschoten 35,11; Zwolle 75,-.

### Noodfonds

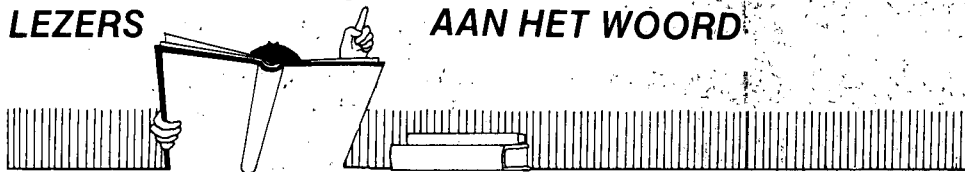
Amsterdam West 149,25; Deventer 190,30; Enschede 243,65; Groningen Noord 290,70; Hoogezand Woldwijk 98,30; Rotterdam Centrum 107,90; Stavoren 110,60; Vroomshoop 265,-; H.V., H. 100,-; H.T.-S., D. 50,-; M.P., Z. 10,-; L.G.S., E. 25,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; S.V., M. 25,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-.

Tot zover de verantwoording van de bijdragen en giften. Allen die een bijdrage zonden hartelijk dank! U kunt uw bijdrage overmaken voor alle taken van arbeid op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, of op bankrekeningnummer 5521.29.461 bij de Algemene Bank Nederland te Bilthoven t.v.n. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin.

Bijdragen voor het Noodfonds kunnen eveneens worden overgemaakt op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten.

A. VAN DEN HOEF





## Maak van eerste zondag van de maand een autoloze zondag

Fietsend door het (eens) "schone en nijvere Twente" ruiken we in deze prachtige juni maand de vele bloemengeuren, waaronder de indringende geuren van de lindebloesem. Zeker als christenmens ben je je bewust van de eindigheid der dingen, ook van deze prachtige junidagen, ja dat deze schepping zelfs kreunt en steunt in al haar voegen. Het doet echt pijn als blijkt dat we willen en wetens daar met zijn allen nog een flinke schep boven op doen. Als niet-autobezitter (het is inderdaad een exceptie) willen we niemand een autoloos bestaan aanpraten, tenslotte is ons vervuilen en kapotmaken van deze schepping wel iets "grootschaliger" dan het blik op vier wielen.

Het is bizonder pijnlijk te moeten constateren dat veel christenen (inclusief Baptisten) nu pas meedoen (nou ja, meepraten) in de zorg voor het milieu. Zouden we (en we sluiten onszelf daarbij niet uit) dan toch alleen gedreven worden door angst en de wetten van de moderne economie, (het vrije spel der krachten) waarbij de vraag m.b.t. onze relatie tot al het geschapene nauwelijks aan de orde komt? Is het "maar, gij geheel anders" dan alleen maar een frase? Het lijkt er helaas al te vaak erg veel op, ook nu anderen (waaronder velen, die op z'n zachtst gezegd, door veel christenen met de nek werden aangekeken), reeds lang waarschuwd en naar alternatieven zochten en ze (gedeeltelijk) ook vonden.

Bij de voortgang van het (beperkte) conciliair proces past ons dan ook grote bescheidenheid en zomogelijk duidelijke actie, en dat laatste dan alleen nog maar als teken van een ingrijpende aanpak in ons persoonlijk politiek en economisch bestaan.

**We zouden als Nederlandse baptisten op de eerste zondag van de maand onze auto eens met rust moeten laten om met elkaar in alle rust het avondmaal te vieren en (hopelijk) de doop bedienen.**

Zelf fietsen we al bijna een halve eeuw. Het kost moeite, het is niet altijd leuk (en je moet wel eens beroep doen op een ander die gemotoriseerd de afstanden overbrugt) maar het levert ook veel op.

En om op het artikel van zr. Lalleman (DC 15 juni j.l.) terug te komen: Rondtrekkende predikers zouden voor

### SPELREGELS

Voor het plaatsen van ingezonden brieven in de rubriek "Lezers aan het woord" gelden de volgende "spelregels":

- De brieven moeten kort en zakelijk zijn en ook:
- met duidelijke argumentatie
- bijdrage leveren aan gedachtenvorming
- opbouwend van toon zijn
- voorzien zijn van naam en adres
- zo mogelijk getypt (aan één zijde van het papier)

De redactie behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten. Daarover en over het wegens ruimtegebrek niet-plaatsen kunnen wij niet corresponderen.

prediking en pastoraat wellicht zichzelf moeten dwingen om minder gemotoriseerd (en vaak minder gehaast) hun dienst te vervullen.

J.A. Aaldring-Rietberg  
J. Aaldring, Hengelo (O)

### Openlucht-werk: wie stuurt ervaringen?

In veel gemeenten in het Noorden van het land worden met name in juni weer evangelisatie-akties in de open lucht gehouden. Soms op alle avonden in één week, soms op zaterdagen en/of zondagen. Er is gezorgd voor sprekers van binnen en buiten de eigen gemeente en voor muzikale medewerking.

Mijn vraag is: kunt u mij voor DC eens uw ervaringen met openluchtwerk opsturen? We kunnen wat betreft dit stuk werk waarschijnlijk veel van elkaar leren. Ik zou graag antwoord hebben op vragen zoals:

Wie bereikt u met deze akties? Ongelovigen? Mensen uit andere kerken? Of weet u het niet?

Wat is de beste plaats? (Winkelcentrum, park, anders)

Ziet u konkrete resultaten, mensen die tot geloof komen? Mensen die door willen praten?

Doet de hele gemeente mee?

Reageren mensen vijandig? Wat doet u in dat geval?

Doet u aan nazorg en zo ja, op welke manier?

Geeft u de mensen iets mee? Een folder (welke) of De Zaaier?

Zijn er ook gemeenten die vroeger wel "openlucht hielden" maar nu niet meer? Kunt u me dan de reden(en) schrijven?

Alvast mijn dank voor uw reacties!

H.L.

P.S. Mijn adres: Damhertstraat 66, 7315 GE Apeldoorn.

### Van de C.v.d.O.

De Commissie voor de Opleiding deelt mee, dat **br. R. Erwich** te Harderwijk, na het met goed gevolg afgelegd seminarium-examen op 21 juni j.l., beroepbaar is gesteld.

### Beroepingswerk

**Beroepen:** te Hoogezand (Beukemastraat) R. Erwich te Harderwijk, die dit beroep heeft aangenomen.

### Mededelingen

De gemeente Krommenie deelt mee, dat een wijziging kan worden aangebracht in het adressenboekje. Het secretariaat berust nu bij zr. L. Augustijn,

### Rectificatie

In het artikel van br. Schotanus over het bezinningsproces was de onderstaande vetgedrukte regel uitgevallen:

In het zinnetje "God heeft zich geopenbaard" is God het onderwerp en wij mensen zijn het voorwerp waarop die openbaring gericht is. De Bijbel is niet alleen bedoeld als een getuigenis van Gods openbaring aan mensen uit een ver verleden. Het heeft blijvende geldingskracht.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

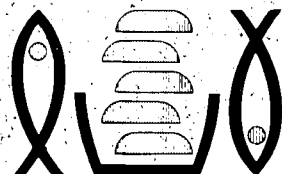
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



...en Zijn hand ligt op mijn schouder.  
Dat U me zo kent, kan ik niet bevatten,  
het gaat mijn verstand te boven.

Ps. 139:5,6

(Groot Nieuws Bijbel)

Onze moeder, groot- en overgroot-  
moeder

### Trienthe Drenth

weduwe van Enne Huizinga

overleed op 2 juli 1989  
zij werd 85 jaar

Kinderen, klein- en  
achterkleinkinderen

Correspondentieadres:  
Albert Verweystraat 26  
7552 MG Hengelo (O)

De begrafenis heeft inmiddels plaats-  
gevonden.

Ondernemende jongeman, 24 jaar  
z.k.m. zelfstandige, serieuze, sponta-  
ne en gelovige jongevrouw. Liefst uit  
het noorden van het land, boven de  
lijn Amsterdam-Almelo. Brieven, on-  
der nr. 17.800 aan het bureau van dit  
blad.

zacht en kalm is door haar Heiland  
thuis gehaald, onze zuster

### Jeltje Booy- Greven

in de ouderdom van 88 jaar

Leeuwarden, 19 juni 1989  
Baptistengemeente Leeuwarden.

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe adres van de penning-  
meester van de gemeente Kollumer-  
zwaag, K. Poppe, luidt: Kluut 56, 9101  
XB Dokkum, tel: 05190-7435.

Het nieuwe adres van de penning-  
meester van de gemeente Workum,  
H.P. de Boer, luidt: Buterikkers 39,  
8711 GT Workum.

De juiste gegevens van br. F. Rogaar,  
lerend ouderling van de gemeente Hau-  
lerwijk zijn: F. Rogaar, Norgerweg 48,  
8433 LN Haulerwijk; tel: 05161-2251.

De secretaris van de gemeente Eindho-  
ven, A.A. Vietje, is verhuisd en woont  
thans: Orleanshof 26, 5627 LP Eindho-  
ven.

Penningmeester van de gemeente Alk-  
maar is: K. van Huit, Graveurstraat 54,  
1825 EJ Alkmaar, tel: 072-620406.

Door een vergissing van het verzend-  
bedrijf van "De Christen" heeft een  
aantal abonnees per abuis tweemaal  
een acceptgirokaart ontvangen voor  
het abonnementsgeld voor "De  
Christen". Helaas hebben ook enkele  
abonnees met een geschenk abonne-  
ment ten onrechte een acceptgirokaart  
ontvangen. Voor deze vergissing bie-  
den wij u onze verontschuldiging en  
aan.

Door nog onbekende reden is bij de  
drukker de hieronderstaande adver-  
tentie, bestemd voor DC 9-5-'89 niet  
geplaatst. Onze excuses hiervoor.

De Heer heeft tot zich genomen onze  
zuster

### Gerritje Bergsma-Visser

Op de leeftijd van 98 jaar

6 mei 1989  
Baptisten Gemeente Harlingen.

Romeinen 5:1-2

Rustig en kalm is van ons heenge-  
gaan naar het huis van zijn Heer.

### Hendrik Terwel

op de leeftijd van 81 jaar

6 juni 1989

Baptisten gemeente Zutphen

Na een moedig gedragen lijden is in  
haar Heer en Heiland ontslapen onze  
zuster

### Jentje Rink

op de leeftijd van 70 jaar

2 juni 1989

Baptisten gemeente Westerhaar

## Het zingen van vroeger

Wij vinden het al niet meer zo vreemd,  
dat jonge mensen tegenwoordig hun  
"walkman" op hebben om te genieten  
van muziek, zonder dat ze anderen  
daar mee lastig vallen. Maar zoveel ja-  
ren geleden vonden wij het niet vreemd  
om al zingend op de fiets langs velden  
en wegen te trekken. Mocht er begelei-  
ding zijn dan was het een mondharmonica,  
maar toch meestal à cappella. Na  
de kerkdienst en na de zondagavond-  
jeugd vaak zingend naar huis. Op be-  
zoek bij een oude zuster (schippers-  
vrouw) in Zwolle werd ik daaraan herin-  
nerd. Zij wist nog hoe een vriend en ik  
op de brug hadden staan zingen: "Ja  
genageld aan 't kruis" en dat zij in het  
"roefke" had zitten huilen. Zij is nog op  
82-jarige leeftijd in de gemeente te  
Zwolle gedoopt.

(J.S.)

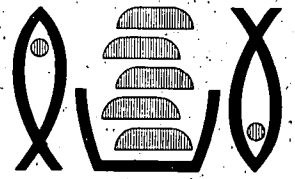
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## "Bevrijding"

SIETZO DIJKHUIZEN

Een dezer dagen werd mij door tot dan toe onbekenden een blad toegestuurd, dat volgens de naamloze personen een indruk gaf van de "zorgwekkende ontwikkeling in de kerken". Ook werd een bijgaande acceptgirokaart in mijn welwillende aandacht aanbevolen. Toezender was "het bestuur" van het Comité Overleg Zuid-Afrika en Geen Kerkgeld voor Geweld. Het briefhoofd vermeldde verder alleen nummers: postbus-, postcode-, telefoon- en gironummers.

Het tijdschrift was een Amerikaans geval. En het omslag maakte duidelijk dat het een thema-nummer was over "Bevrijdings-theologie". Dat is die vorm van theologie die zich bezighoudt met het nadenken over en het werken aan de bevrijding van onderdrukten (de slachtoffers van alle systemen waarin de ene mens de andere uitbuit, discrimineert, overheerst, naar willekeur arresteert, etc.) in het licht van de bijbel.

De omslagplaat maakte al duidelijk wat de strekking zou zijn: een geraffineerde, stemming-makende half/half-tekening van aan de ene kant een "lieve" zegenende figuur (compleet met lang haar en witte jurk) en aan de andere kant een grimmig-wrede, woest kijkende gewapende soldaat, met hamer-en-sikkel-embleem.

Het blad was er naar. Met kreten, suggestieve koppen en foto-bijbschriften en uitspraken moest duidelijk worden hoe gevaarlijk de bevrijdingstheologie wel is. Bovendien werd een groot aantal gerespecteerde christenen maar even in de hoek geschopt. Veroordeeld. Het geheel ademde een sfeer van kwaadaardigheid.

Je zou zo iets eigenlijk helemaal geen aandacht moeten geven. Behalve kwaadaardig is het allemaal waarschijnlijk ook zeer onbetrouwbaar. Maar ik vrees dat veel mensen soortgelijk materiaal allemaal voor zoete koek slikken. Wanneer dat gebeurt door "leiders", die hun informatie nog eens doorgeven wordt het helemaal benauwend.

Het ergste vind ik echter, dat mensen die zich er zo nadrukkelijk op beroemen christenen te zijn, andere christenen, hun broeders, verketteren. Het lijkt alsof men nog nooit gehoord heeft van het grote liefdegebod. Waar er in dit soort lectuur lustig gesmeten pleegt te worden met bijbelteksten, schijnt men bepaalde teksten niet te kennen.

Het is allemaal niet nieuw natuurlijk. De bijbel zelf leert ons dat wel. Om maar één voorbeeld te noemen: de eerste brief van Johannes signaleert al het bestaan van mensen die zo geestelijk bezig zijn, zich geestelijk zover verheven voelen boven andere schepselen, dat Johannes ertegen moet waarschuwen en zijn lezers nadrukkelijk erop wijst dat men elkaar moet liefhebben. En... met de daad.

Daar blijkt nog steeds nodig te zijn. Nog steeds blijken er mensen te zijn die zich betere Christenen achten dan anderen. Zulke mensen willen de ander vaak ook geen ruimte geven voor hun eigen, zelf beleefde en doorleefde geloof en de gevolgtrekkingen die zij maken uit wat zij in de bijbel lezen. Er is maar één vorm van geloven mogelijk en dat is de hunne. Het lijkt me allerm minst een uiting van onderlinge liefde. Misschien moet "bevrijding" wel veel dichterbij huis beginnen dan we denken.

## VERDER IN DIT NUMMER

++ Cursus over christen en samenleving	Pag. 2
++ De leer van het koninkrijk	Pag. 3
++ Wat is "wereld"?	Pag. 4
++ Uit de gemeenten	Pag. 5
++ Duitse baptist over "Bazel"	Pag. 6

Even nadenken met....

drs. B. Posthumus

## WELKE GOD DIENEN WIJ?

(1 Sam. 5:2-4)

*Het volk Israël heeft in de strijd tegen de Filistijnen de ark Gods ingezet. Daardoor kunnen zij zich van de overwinning verzekerd weten.*

*Het brengen van de ark Gods in de strijd tegen de Filistijnen heeft niet mogen baten. Men heeft een verpletterende nederlaag geleden en de ark Gods kwam in handen van de vijand. In triomf wordt deze naar Asdod gebracht en als krijsgesvangene in de tempel van Dagon geplaatst. Het is geen kleinigheid als je de godheid van een ander volk buitmaakt. De Filistijnen hebben nu een geweldige voorsprong op Israël.*

*De vreugde van de buitgemaakte god is van korte duur. Als de priesters de volgende morgen de tempel binnengaan, zien zij dat hun godheid Dagon van zijn voetstuk is gevallen. Men denkt aan een toevallige omstandigheid en met vereende krachten wordt Dagon weer op zijn voetstuk geplaatst.*

*Het is niet Gods bedoeling, dat dit teken zo geruisloos wordt uitgewist. De volgende morgen zien de priesters hun godheid voorover liggen. De schade is nu zo groot, dat Dagon gerepareerd moet worden. Hoofd en beide handen liggen op de drempel. Alleen de romp is nog over.*

*Mogelijk verwonderen we ons over zoveel bigeloof. Hun godheid was er niet om door de Filistijnen gediend te worden, maar juist andersom. Dagon moest de Filistijnen dienen. Daarvoor hadden zij hun godheid. Dat is de reden, dat zij Dagon met vereende krachten overeind gezet hebben, opdat hij zijn diensten weer zou verlenen.*

*Soms kun je niet aan de indruk ontkomen, dat bepaalde christenen op de Filistijnen lijken, die proberen hun godheid opnieuw op te richten.*

*Het komt voor, dat als we op onze vragen geen antwoord weten, dat we naar een antwoord of een verklaring zoeken.*

*Dan hoor je zeggen: 'Daar zal God wel een bedoeling mee hebben'. We willen toch graag in ons geloof bevestigd worden.*

*Zonder bevestiging kunnen we het moeilijk krijgen met ons geloof.*

*Ons antwoord en onze verklaring is in wezen een vermenschlijking van God. We willen God zo graag begrijpen en verklaren.*

*De God die we dienen is niet te verklaren. Wie dit toch wil doen is evenals de Filistijnen bezig de gevallen godheid weer op te richten. Wie God in Zijn handelen wil verklaren houdt zich in wezen bezig met een afgod.*

# "Christen-zijn en samenleving": bruikbare cursus van I.C.S.

Toen de Algemene Vergadering in oktober 1988 besloot niet deel te nemen aan het Conciliair Proces, gebeurde dat, omdat de afgevaardigde van de indienende gemeente enerzijds het verzoek daartoe introk, anderzijds aan de Commissie der Unie vroeg - en die toezegging verkreeg - een handreiking te doen aan de gemeenten om de thema's Vrede, Gerechtigheid en het Behoud der Schepping bespreekbaar te maken. De Uniecommissie heeft, daar vooral gevolg aan gegeven door zelf te werken aan publikaties en ontmoetingsdagen.

Daarnaast hebben we trachten te overzien wat voor cursussen en materialen er beschikbaar waren, die voor de gehele breedte van onze gemeenschap bruikbaar en aanvaardbaar zouden zijn.

Met het oog daarop werd het materiaal en de werkwijze van de Stichting Christelijk Studiecencentrum te Amsterdam onder onze aandacht gebracht. Deze organisatie stelt zich ten doel:

1. Een gemeenschap te vormen waarbinnen bezinning plaatsvindt op de verhouding christelijk geloof (vak)wetenschap en samenleving. Deze bezinning voltrekt zich binnen studiekringen.
2. Verworven inzichten dienstbaar te maken d.m.v. cursussen, congressen, publikaties en documentatiemateriaal. Diverse brs. en zrs. uit onze geleerden zijn actief bij dit werk betrokken.

## Cursus

Met name de cursus: Christen-zijn en samenleving, die in het afgelopen seizoen in een 4-tal plaatsen in Nederland werd gegeven, had onze aandacht, omdat de daarin aan de orde komende thema's ten nauwste verband hielden met de thema's van het C.P.

We noemen u: Bijbelse normen en waarden in O.T. en N.T. in verhouding tot onze samenleving; verhouding arm en rijk; oorlog en vrede; rentmeesterschap; kerkhistorisch hoe handelen christenen in relatie tot geweld, bezit,

*Vanuit ons geloof belijden we, dat God ons in Jezus Christus altijd nabij is. Ook al gebeuren er in de wereld of in ons persoonlijk leven dingen, die we niet kunnen begrijpen en we dikwijls moeten uitroepen: 'Hoe is het in Gods naam mogelijk!'*

*Ondanks alles mogen we geloven, dat onze God er is en dat we ons aan Hem mogen toevertrouwen.*

maatschappelijke betrokkenheid; zending en ontwikkeling; arbeid en vrije tijd, etc.

Op ons verzoek bezocht br. J. Schipper enkele cursusavonden die gehouden werden ten dienste van een Evangelische Gemeente te Rijsburg. Het verslag daarover aan de werkgroep der Uniecommissie was zeer lovend. Zowel qua Bijbelse fundering, onderwijsniveau als bruikbaarheid voor de plaatselijke gemeente voldeden deze avonden z.i. ruimschoots aan de gestelde verwachtingen.

Inleiders voor deze cursussen zijn o.a. drs. M. Hoeksema, drs. E. v.d. Poll, dr. J.J. Spijkerboer, prof. dr. B. Goudzwaard, ds. N. v. Exel en dr. P. Blokhuis.

Doorlezing van het ons toegezonden cursusmateriaal doet ons de indruk van onze waarnemer hartelijk onderschrijven. We menen dan ook deze cursus van het I.C.S. van harte te kunnen aanbevelen aan die gemeenten die zich verder willen bezinnen op hun plaats in en relatie tot de samenleving.

## Opzet

De opzet van de cursus is, om in 5 tot 8 avonden om de 2 weken, de bovenvermelde onderwerpen in te leiden.

Globaal verlopen de avonden als volgt: In het 1e deel van de avond krijgt de inleider de tijd om zijn verhaal te vertellen. Hierbij wordt aangesloten bij het cursusmateriaal dat de deelnemers van te voren thuis hebben gelezen. Na de pauze is er gelegenheid om vragen te stellen. Ook ontstaan dan vaak gesprekken met andere deelnemers.

Na de cursusavonden is dan voortzetting en verdieping in studiekringverband mogelijk.

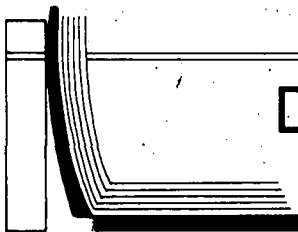
Het minimum aantal deelnemers wordt gesteld op 15.

Het I.C.S. is graag bereid de cursus - in overleg - toe te snijden op de wensen en behoeften van de plaatselijke gemeente.

De kosten bedragen f 120,- per deelnemer, echtparen betalen f 200,-.

Voor nadere informatie houdt de coördinator-cursussen, drs. J. Baronner (tel. 020-257141) zich graag ter beschikking van voorgangers, raadsleden of kringleiders in onze gemeenten. We hopen u met deze nieuwe handreiking van dienst te zijn, en stellen het op prijs van gemeenten te vernemen of en met welk resultaat ze hiervan gebruik hebben gemaakt. ■

G. BOSVELD, Musselkanaal



# De leer van het koninkrijk

BIJBEL

DR. M. J. SCHOTANUS

Elke tijd blijft iets in zich houden van de spanning van de eindtijd. In dat opzicht kunnen wij altijd opnieuw spreken van "de tijd is nabij". De klok tikt verder en de opdracht blijft er om de klok in de gaten te houden. Anders zouden we het zelfde verwijt kunnen krijgen als de tijdgenoten van de Here Jezus, dat wij de tekenen der tijden niet verstaan.

Behalve dat er een toenemende belangstelling is voor de leer der laatste dingen (eschatologi) kan er eveneens sprake zijn van veel onkunde. De Russelieten, die zich getuigen van Jehova noemen, brengen vaak heel wat verwarring onder de mensen, vooral onder degenen die hun Bijbel niet kennen aangaande de leer van het koninkrijk. Ook is er veel verwarring vanwege de methode van de "vergeestelijking". Welmenende christenen, die in het Oude Testament lezen over de vloek van Israël en daarbij heel letterlijk en heel concreet denken aan het lijfelijke Israël, passen zodra het in hetzelfde hoofdstuk of soms in hetzelfde vers gaat over de heilsbeloften, dit direct toe op de kerk. Bewust of misschien nog meer onbewust is men op deze manier bezig met Schriftverdraaiing.

Met enkele grote lijnen zullen we proberen enig inzicht te verschaffen over wat de Bijbel verstaat onder het Koninkrijk.

## Definitie

Als voorlopige formulering zouden we kunnen stellen, dat het Koninkrijk "De goddelijke regering over Zijn Scheping" is. Daarbij denken we ten eerste aan een koning, ten tweede aan onderdanen en ten derde aan regels en wetten.

Het woord koninkrijk komt in het Oude Testament niet zo vaak voor. In de Evangelien wordt het meerdere malen gebruikt, maar in het evangelie van Johannes maar vier keer. In het boek Handelingen komen we het acht keer tegen. Het komt slechts in vier van de ééntwintig Nieuw-Testamentische brieven voor en dan nog zeer sporadisch, terwijl het in het boek Openbaring nog zes keer wordt genoemd.

## Het gebruik

Op grond van 2 Petrus 1:11 wordt het koninkrijk in verband gebracht met de Hemel, waarin wij verwachten een ruime ingang te verkrijgen. Slechts éénmaal wordt het in deze directe relatie met het hiernamaals gebruikt. Dus in de betekenis van de heerschappij van God over het leven na de dood. Voor de kerkvaders in Alexandrië was het koninkrijk in eerste instantie de regering van God over het geweten van de

mens. Bij Augustinus vinden we dan voornamelijk, vanwege zijn allegorische en symbolische uitleg van de Schrift, de gedachte dat de kerk samenvalt met het Koninkrijk Gods. We vinden dit gebruik in allerlei uitdrukkingen terug in ons kerkelijk spraakgebruik, zoals: "werkers in Gods Koninkrijk".

Samenvattend kunnen we zeggen, dat er verschillende theorieën zijn (gewoest) over het Rijk Gods. De theorie van alles wat zich afspeelt in de onzichtbare wereld of de theorie van het hiernamaals, of van Christus als koning der Kerk of een vermenging van al deze drie. Waar wij het heden ten dage vooral mee te maken hebben is de idee, overigens onder zeer welbedoelende christenen, dat het Koninkrijk Gods in eerste instantie een sociaal en een economisch gebeuren is, dat door onze menselijke inspanning tot stand zal komen. Ten laatste is er het standpunt van een rechtstreeks ingrijpen van God in de politieke geschiedenis van de mensheid, waarbij de hoofdgedachte is dat op grond van de Bijbelse profetieën, er een einde zal komen aan deze menselijke bedeling en God zelf er iets anders voor in de plaats zal geven.

## "Tegenspraak"

In de Bijbel komen twee ogenschijnlijk tegenstrijdige gedachten over het Koninkrijk op ons af. Enerzijds spreekt de Bijbel ons van een eeuwig, algemeen en voor het oog onzichtbaar koninkrijk, onder rechtstreeks bestuur van God zelf. Anderzijds schijnt de Bijbel te spreken over een tijdelijk, aan de aarde gebonden, zichtbaar koninkrijk, dat onder bestuur staat van een door God aangestelde Middelaar, een theocratisch rijk.

Dit universele rijk heeft altijd bestaan, want God is Koning eeuwig en altoos (Ps. 10:16). De Here troont als koning in eeuwigheid. (Ps. 29:10). Onder deze universele heerschappij valt ook de individuele gelovige, die in Ps. 74:12 uitroept: "Toch is God mijn Koning van oudsher". Bij Jeremia vinden we in hoofdstuk 10:10: "Hij is de levende God de eeuwige Koning en in Klaagliederen 5:19 staat: "Uw troon staat van geslacht tot geslacht". Als we zeggen universeel, dan bedoelen we, dat er in

het hele universum geen enkele plaats is, waar God niet regeert: "De Here heeft Zijn troon in de hemel gevestigd, Zijn Koningschap heerst over alles. (Ps. 103:19) (zie ook 1 Kron. 29:11; Jer. 10:7; Dan. 4:17).

## Goddelijke Voorzienigheid

In Zijn algemene genade heeft God voorzien in de bestuurbaarheid en leefbaarheid van de wereld. Hij neigt het hart van de koningen als waterbeken. (Spr. 21:1) Hij doet volkeren verschijnen en verdwijnen. Het Oude Testament geeft ons meerdere voorbeelden van deze Voorzienigheid. Denk eens aan de opeenvolgende wereldrijken uit Daniël 2. Naast de algemene voorzienigheid, waarbij alles verloopt volgens vooropgestelde levens- en natuurwetten is er ook het meer directe wonderbaarlijke ingrijpen van God. Wij zien dat bijvoorbeeld heel duidelijk in de geschiedenis van de tien plagen in Egypte.

Sommige mensen hebben zich vrijwillig in geloof onderworpen aan deze heerschappij van God en de zegen daarvan ervaren. Anderen, zoals de Farao, hebben zich daartegen verzet en de vloek over zichzelf gehaald. Weer anderen zijn zich in het geheel niet bewust van ook maar enige zichtbare of onzichtbare leiding in hun leven. Pas achteraf, zien zij soms dat bepaalde gebeurtenissen in hun leven te maken hadden met Hem, die alle dingen werkt naar de Raad van Zijn wil.

## Conclusies

Omdat de aspecten van het eeuwige, universele en geestelijke rijk in eerste instantie overheersen in de Bijbel, blijven de aspecten van het tijdelijke, zichtbare, aardse, theocratische koninkrijk bij vele christenen op de achtergrond of heeft men daar zelfs helemaal geen zicht op, nog afgezien van welke inhoud we daaraan geven. Meestal is men vervallen tot de bovengenoemde vergeestelijkingsmethode, omdat men eenvoudigweg geen raad weet met alle concrete heilsbeloften van een komend theocratisch rijk, waarin Israël een bijzondere plaats zal innemen. We zouden ons kunnen afvragen of het nu wel zo belangrijk is om ons hiermee bezig te houden. Dat tijdelijke rijk wordt toch uiteindelijk opgeslokt door het eeuwige rijk. Mogen de woorden van Paulus hier dan ook niet gelden van "wij zien niet op het zichtbare, maar op het onzichtbare, want het zichtbare is tijdelijk en het onzichtbare is eeuwig". (2 Cor. 4:16 e.v.) Laten we hier tegenover stellen, dat als God het belangrijk genoeg vindt om bepaalde zaken in Zijn Woord te openbaren en zolang de grote Tegenstander het nog belangrijk genoeg vindt om mensen in verwarring te brengen, dan mogen wij het toch wel belangrijk genoeg vinden om te proberen achter de waarheid hieromtrent te komen. ■

# Wat betekent het woord 'wereld' nu eigenlijk voor ons vandaag?

"Neem de wereld, geef mij Jezus!" Dat zijn de beginwoorden van lied 448 uit onze bundel "Lofzangen en Gebeden" (L&G). Er zijn er die dit lied van harte kunnen meezingen, maar er zijn er ook die wat moeite hebben met dit lied. Bij die laatste groep zit de moeite in het eerste gedeelte van die beginwoorden: Neem de wereld....

Eeuwenlang heeft in christelijke kringen het woord "wereld" een negatieve klank en zo zal dat ook in het betreffende lied bedoeld zijn. Het is toch afkeurenswaardig om "werelds" te zijn.

## Oud en nieuw

Het is opmerkelijk, dat het Oude Testament (OT) het begrip "wereld" helemaal niet kende. In Israël sprak men van "hemel en aarde", of van "volkeren", of van "eeuw", of van "het vaste land". Voor ons woord "wereld" had men geen gelijkwaardig begrip.

Toch neemt het begrip "wereld" in het Nieuwe Testament (NT) een grote plaats in. Daarom is het de moeite waard om eens te kijken naar de inhoud en de betekenis van het woord "wereld" in het NT en in de christelijke traditie.

Het woord "wereld" drukt een bepaalde menselijke ervaring uit. Wij spreken bijvoorbeeld van "de wereld van de Baptisten" en wij bedoelen daarmee hoe Baptisten met elkaar omgaan en hoe zij elkaar beleven en ervaren.

Zo gebeurt dat ook in het NT, wanneer gesproken wordt over "wereld".

Als Paulus spreekt over "deze tegenwoordige boze wereld" (Galaten 1:4), dan drukt Paulus daarmee zijn ervaring uit, hoe hij de wereld beleeft.

Een ervaring, die wij ook bij niet-christelijke schrijvers uit die tijd veelvuldig tegenkomen. De ervaring bij het woord "wereld" is er een van eenzaamheid, benauwdheid, bedreiging en angst. Meer dan ooit tevoren krijgt de mensheid in het begin van onze jaartelling oog voor het innerlijke leven.

Men ontdekt dat er meer is dan de zichtbare en uiterlijke dingen.

Men gaat spreken in termen van "de ziel", "geest en vlees" enz. Tegen deze achtergrond kunnen wij ook gaan begrijpen, waarom in het NT het woord "wereld" een negatieve klank heeft gekregen.

## Johannes

Maar er staan in het NT ook andere dingen over "de wereld" en ik bepaal mij voor het gemak even tot een heel bekende tekst n.l. Johannes 3:16: "Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig le-

ven hebbe". Je zou denken, dat deze tekst in volkomen tegenspraak is met hetgeen wij elders vinden in het NT.

Ik ontmoette eens een zuster in de gemeente, die over deze tekst zei: "God heeft de wereld lief gehad, maar dat is voorbij". Ook zij had moeite met de betekenis van het woord "wereld", doch haar uitleg van deze tekst was niet juist:

NT = uniek

Als je het NT goed leest, kom je verschillende betekenissen tegen van het woord "wereld". Aan de ene kant, ook buiten het christendom, de ervaring bij het woord "wereld" van eenzaamheid, benauwdheid, bedreiging en angst.

Aan de andere kant en alleen in het NT wordt het woord "wereld" ook verbonden met zonde en schuld, genade en vergeving, en zelfs met liefde van Gods kant. Want God, zo lezen wij in het NT, heeft die wereld niet losgelaten, ondanks de breuk, ondanks de wanorde, ondanks vijandschap, en machtsstrijd. Er staat zelfs in de Bijbel, dat Gods liefde de wereld zal overwinnen.

## Zingen.... ja of nee?

"Neem de wereld, geef mij Jezus! Wereldvreugde gaat voorbij". De eerste woorden van lied 448 uit L&G.

Er zijn er onder ons, die dit lied van harte meezingen en zij denken dan aan de woorden uit de Brief van Johannes: "Heb de wereld niet lief en hetgeen in de wereld is". Een ervaring bij het woord "wereld", die, toen Johannes deze brief schreef, algemeen goed was.

Er zijn anderen, die moeite hebben met de woorden van lied 448 en die het lied niet kunnen meezingen. Zij denken aan de bekende tekst uit het Evangelie naar Johannes: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft....". Het unieke uit het NT, dat ook spreekt van de liefde van God voor hetgeen Hij geschapen heeft.

U moet er zelf nog maar eens over nadenken.....

KMG

## Flevo Totaal Festival '89: 150 onderdelen!

Van 17 tot en met 20 augustus, wordt weer het Flevo Totaal Festival gehouden op de terreinen van de Flevohof.

Nog meer dan voorgaande jaren is de aandacht uitgegaan naar het dagprogramma om zo het 'Totaal'-karakter van het festival nog meer tot zijn recht te laten komen. Het programma van dit jaar bestaat uit ruim 150 onderdelen op het gebied van theater, drama, lezingen, seminars, sport, film, dans, workshops, kunst en muziek.

Het Evangelie speelt een belangrijke rol in tal van activiteiten.

Sprekers laten hun licht schijnen over verschillende onderwerpen zoals:

gemeente zijn, de nieuwe armoede, genade/vrijheid, verslaving, genetische manipulatie, milieu, joodse manier van geloven, heilheid van de Schepping, etc.

Lezingen worden gegeven door o.a.: ds. v.d. Velde, ds. D. van Keulen, ds. J.D.F. Langhenkel, ds. H. Pater, dr. Okke Jager, drs. R. Rootmensen, prof. Fokke Kuiper, drs. E. v.d. Poll, ds. R. van Essen, ds. J. van Mulligen, ds. Holleman en ds. Niek van Exel.

## Weekend voor alleenstaanden

Evenals vorige jaren is er weer een weekend gepland voor een ontmoeting van alleenstaanden. De bedoeling van een dergelijke gebeurtenis is de volgende:

- een ontmoeting van mensen in bepaalde levensomstandigheden
- vanuit het evangelie zicht geven op eigen situatie en levensweg:
  - "je mag er zijn voor God zoals je bent"
  - "je mag er zijn voor de ander zoals je bent"
- contactmogelijkheid

Het thema van dit weekend zal zijn:

**"Alleenstaanden in de gemeente"**

Datum: 30 september en 1 oktober 1989, Plaats: Conferentieoord Fredeshiem in Steenwijk, Prijs: f 90,- per persoon, incl. lakens, handdoeken, etc.

U kunt zich vóór 15 september! opgeven bij:

Mevr. J. van Kleef, Tubantenoord 11, 3079 ZR Rotterdam.

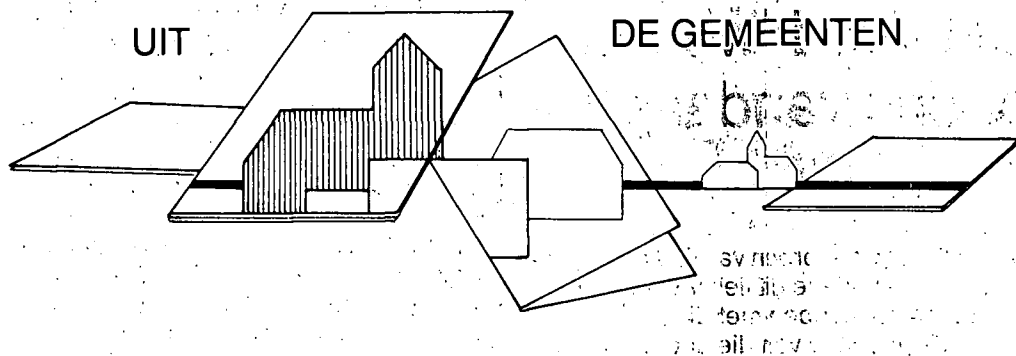
Uw betaling gaarne aan:

Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew., F. de Vriesstraat 18, 9298 RP Kollumerswaag. No. bankrekening 43.36.77.279 girorekening 811940 onder vermelding "weekend alleenstaanden"

Voor nadere informatie kunt u terecht bij:

Mevr. M. Corporaal-Bots, Zijlroede 18, 8604 RB Sneek, tel. 05150-11042.





## Gewest "Drenthe - Z.O. Groningen" heeft weer "ontmoetingsdag"

Op 24 september D.V. wordt in Emmen voor de 2e maal een Gewestelijke Ontmoetingsdag gehouden voor het gewest Drenthe-Z.O. Groningen.

Natuurlijk hebben de gemeenten uit dit gewest elkaar ook al kunnen ontmoeten op de Paasbondsdag en op de 2e Pinksterdag, maar zo'n Gewestelijke Ontmoetingsdag is toch weer iets heel speciaals.

Dat moge o.a. blijken uit het feit, dat de gemeenten die een avonddienst hebben deze voor deze gelegenheid hebben afgelast.

Er wordt op "veel volk" gerekend: De Zuid-Oosthal, met een capaciteit van ± 1000 personen, is afgehuurd. En dat, terwijl de Gewestelijke tussenjeugd die dag bijeenkomt in de Bron te Bargeres, en er op minstens 100 zondagsschoolkinderen gerekend wordt in het Baken te Emmen-Oost.

Het programma is veelbelovend: Sprekers zijn: ds. J. Bouritius en ds. A. de Vries.

Muzikale en instrumentale medewerking wordt o.a. verleend door: de Gospelgroep "Ichthus" uit Nijverdal. Het Baptisten Mannenkoor uit Emmen, en de zangkoren uit resp. Hoogeveen en Musselkanaal.

Het algemeen thema van de dag luidt: De Bijbel blijft ons richtsnoer.

24 september - Zuid Oosthal te Emmen. Aanvang 15.30 uur.

Drenthen en Groningers - er wordt op u gerekend.

G. BOSVELD, Musselkanaal

### Drachten is klaar voor de A.V.

Nog maar een paar maanden en dan is het zo ver. De Algemene Vergadering in Drachten! Als Baptisten Gemeente "Elim" zijn we daar nu al zo'n twee jaar mee bezig. Vanaf het moment dat er in een Gemeentevergadering wordt gezegd: "o.k. we doen mee" is het gemakkelijker gezegd dan georganiseerd. Dan is er het moment, dat de U.C. de uitnodiging aanneemt en ontstaat in de gemeente die lichte A.V. kooris. Er ontstaat een A.V.-voorbereidingsgroep en die heeft vanaf het begin af hard gewerkt.

In grote lijnen zijn we klaar. We kunnen u allen goed ontvangen en verheugen ons daar op.

Het is nu aan u, in het land, om ons het werk op dit moment te verlichten.

Geef u zo snel mogelijk op en vul de formulieren zo volledig mogelijk in!

Tot ziens in Drachten.

Namens de voorbereidingsgroep Ger Booy

## MEDEDELINGEN

Het sekretariaat van de Baptisten Gemeente Groningen Noord is per 1-7-89 gewijzigd: Het nieuwe adres van het sekretariaat is: F. Kruizinga, Briljantstraat 71, 9743 NC Groningen, tel: 050-712399.

### Geslaagde Baptisten Vredes Conferentie in boekvorm

Het vorige jaar vond in Zweden de Internationale Baptisten Vredes Confe-

rentie plaats, waaraan bijna tweehonderd baptisten uit 27 landen deelnamen.

In 'De Christen' heeft men daarover geen verslag aangetroffen, maar wie belangstellend is kan alsnog op de hoogte komen. Want een dezer dagen is het uitgebreide verslag van deze conferentie in druk verschenen. Het boek verschijnt onder de titel 'Zoek de vrede en jaag die na' en kost \$ 15, inclusief verzendkosten. Voor de publikatie werd samengewerkt door de Baptisten Vredes-Broederschap van Noord-Amerika (BPFNA) en het Instituut voor baptisten studies in Rüschlikon.

De conferentie in Zweden was de eerste internationale conferentie van deze aard. Het thema, 'Zoek de vrede en jaag die na' was ontleend aan Psalm 34:15. De conferentie werd na afloop zeer geslaagd genoemd.

Het conferentieverslag is te bestellen via BPFNA, 499 Patterson St., Memphis TN 38111, USA.

### Vertrouwen in Haarlem

Enige tijd geleden werd het in "De Christen" al kort vermeld: op 28 mei neemt de gemeente Haarlem officieel afscheid van br. S.P. van der Steen als haar voorganger.

Inmiddels ligt de afscheidsdienst al weer enige tijd achter ons. Het was een goede dienst, waarin we met elkaar en met de Heer een periode van ruim drie jaar konden besluiten.

Diverse goede dingen werden gememoreerd: fijne diensten, de bijbelstudie waarin het boek Genesis tot leven kwam en ons opnieuw aansprak, het enthousiast samenwerken voor de bijbelvakantieweek, de goede kontakten die er zijn geweest. We mochten elkaar bedanken voor het goede dat we van elkaar hebben ontvangen en elkaar Gods zegen toewensen op de verdere weg.

Sinds enkele maanden dient br. J. Broertjes uit Rijswijk ons als consulent. We zijn blij dat hij ons behulpzaam wil zijn in deze periode, die voor onze gemeente niet zo gemakkelijk is.

Maar één ding weten wij: onze Heer laat het werk niet los dat Hij begonnen is te doen. En in dat vertrouwen gaan wij voort.

Hugo Heymeijer

### Kerkdiensten op radio en TV

In het kader van de "Zendtijd voor de kerken" zal op zondag 20 augustus een kerkdienst worden uitgezonden vanuit de gemeente te Hengelo/Centrum met als voorganger ds. O. Oldenburger: (17.00 uur, radio 5).

Op zondag 29 oktober is er een televisiedienst vanuit de gemeente te Emmen/Zuid, waarin ds. A. de Vries hoopt voor te gaan, (16.15 uur, Nederland 3).

"Bazel": Vrede in gerechtigheid

# Christenen hebben gemeenschappelijke verantwoordelijkheid t.o.v. de wereld

*Bazel liet zich van haar mooiste kant zien, een stad op het drie-landen-punt: open en gastvrij, ook een beetje trots als plaats van een gebeurtenis, die volgens velen van kerkhistorische betekenis is. De meningen over "Bazel" waren trouwens van te voren sterk verdeeld. Wat volgens de één historische betekenis zou hebben, was volgens de ander niet meer dan een "oekumenisch spektakel", terwijl men in het evangelikale kamp ronduit van een dwaalweg sprak!*

## Europees huis

*In de slotverklaring, die met grote meerderheid door de vergadering is aangenomen, wordt daar dit over gezegd: "Het lijkt geen twijfel, dat de kerken worden opgeroepen ertoe bij te dragen, dat de verdeeldheid, die de volken in ons deel van de wereld van elkaar scheidt, wordt overwonnen. .... Wij hopen en bidden, dat ons bijeenzijn in Bazel een teken van hoop is voor de groeiende gemeenschap op dit gedeelde continent". Een vurig verlangen, dat op 18 mei tot uiting kwam bij een voettocht van zo'n 5.000 personen door drie landen.*

*Op die warme dag liepen zij langs de Rijn met zijn uitgestrekte industrieterreinen naar Duitsland. Daar, in Friedlingen (een dorp, dat zijn naam te danken heeft aan de beëindiging van de Dertigjarige Oorlog), hielden wij met de Duitse kerken een kerkdienst in de openlucht. Gesterkt trokken wij, na gebak en een koele drank, over de Rijn naar Hüningen in Frankrijk, waar wij onder schaduwwijk geboomte met hartelijke toespraken werden begroet. De open grenzen hebben vooral op de deelnemers uit Oost-Europa diepe indruk gemaakt. Maar wat kunnen de christenen in Europa doen om het Europese huis beter bewoonbaar te maken, opener, rechtvaardiger en milieuvriendelijker, een huis waar vrede woont?*

## Eenheid

Christenen kunnen het verdeelde Europa alleen dan helpen, als zij op de weg naar eenheid zelf vorderingen maken. De slotverklaring definieert de christelijke eenheid niet in termen van een eenheidskerk, maar als een door Gods Geest geschonken gemeenschap, waarin sprake is van eenheid - in - verscheidenheid. In dit streven naar de eenheid van het lichaam van Christus "houden wij vast aan het visioen van een gemeenschap, waarin de verschillende tradities niet langer tot afscheiding, maar tot wederzijdse verrijking leiden". Wij hebben de wereld alleen wat te zeggen als "antwoord des geloofs uit het horen van Gods Woord. ... Dit betekent een voortdurende uitdaging bij het zoeken naar passende verhoudingen in het maatschappelijke, economische en politieke leven". Het zoeken naar gemeenschap-bij-alle-verschil bleef in Bazel geen theoretische

eis, zo heb ik telkens weer ervaren. Bijvoorbeeld, toen wij in de werkgroep, waartoe ik behoorde en die tot taak had om de slotverklaring te toetsen samen met de redaktiekommissie, bij de vraag naar het wezen van de kerk tegen tal van eenzijdigheden in de ontwerp-verklaring aanliepen.

De voorzitter van onze werkgroep, een katholieke professor in de theologie uit de D.D.R. (Oost-Duitsland), kwam toen met een tekst, die hij ten behoeve van het slotdokument van de oekumenische bijeenkomst in de D.D.R. geschreven had. Men verzocht ons om deze tekst zo te formuleren, dat zowel Rooms-Katholieken als leden van de z.g. "vrije kerken" zich daarin zouden kunnen vinden. Zo vonden wij formuleringen, die wij als een "geestelijk kompromis" konden beschouwen. Onze werkgroep nam deze tekst op in het ontwerp van de slotverklaring. En daarin werd hij vrijwel ongewijzigd overgenomen!

## Verantwoordelijkheid

**Hebben christenen, als het gaat om gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping, een specifieke taak?** Daarover zegt de slotverklaring: "Als wij Christus volgen, worden wij blijvend gekonfronteerd met de eisen van het discipelschap en moeten wij in het licht daarvan ons leven in ogen-schouw nemen. Het ware geloof in Christus is altijd een persoonlijke zaak, maar nooit een privé-aangelegenheid. Bij het volgen van Christus ontdekken wij, dat wij in structuren gevangen zitten, die ongerechtigheid, geweld, verkwisting en vernietiging voortbrengen. Zij zijn het gevolg van de zonde der mensen. ... Als wij ons gemeenschappelijk tot God wenden, zal Hij ons misschien de vrijheid schenken om opnieuw te beginnen. Het oekumenische proces voor gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping is voor de kerken een beweging van bekering en berouw, maar ook een teken van het nieuwe leven".

Eén zin in die verklaring vind ik uitermate belangrijk: "Als wij ons gemeenschappelijk tot God wenden....". Hier ligt ongetwijfeld de sleutel voor een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid der christenen ten opzichte van de

wereld en het wereldgebeuren, die God kan zegenen. Voor mij werd dat concreet tijdens de bijbelstudies. Wij zaten - zeven man/vrouw sterk - in een groep, allemaal uit verschillende kerken, uit oost en west, leken zowel als theologen. En deelden met elkaar, heel persoonlijk, wat de bijbeltekst een ieder van ons te zeggen had. **Duidelijk werd, dat wij slechts dan een woord voor de wereld, een getuigenis voor de samenleving hebben, als wij zulk een geestelijke gemeenschap vormen. Had de bijeenkomst in Bazel voor Europa zo'n woord, zo'n getuigenis?**

## "Bazel" een begin

Als ik over de oekumenische vergadering in Bazel een oordeel moet geven, dan valt dat oordeel, voorzichtig geformuleerd, positief uit. Daarbij is enthousiasme even misplaatst als berusting. Bazel was een begin. En het is goed, dat de christenen in Europa, voor het eerst sinds eeuwen, zich gemeenschappelijk met de grote vragen van deze tijd hebben beziggehouden. Bazel was een hoopvol begin. En ofschoon deze bijeenkomst niet alle wensen kon vervullen, is zij geslaagd, meer en beter geslaagd zelfs dan nuchterdenkende waarnemers hadden kunnen vermoeden.

De kerken, hoe onderling verschillend ook, hebben elkaar ontmoet. Maar zij hebben ook, vóórdat zij elkaar over-en-weer aanvaardden, nog een lange weg te gaan. Dat zal pas lukken, als de kerken in beweging komen; een beweging, die hen verandert, die hen dichter bij Christus brengt.

Maar mislukt is **deze** gemeenschappelijke stap in elkaars richting zeker niet! Dat de wensen en verlangens van evangelikale christenen daarbij veel minder aan bod kwamen dan in overeenstemming zou zijn geweest met de geestelijke kracht van de evangelikalen in Europa, kwam doordat te weinig van hen aan de bijeenkomst in Bazel deelnamen. Zij zouden - dat lijkt wel zeker - een open oor hebben gevonden!

Welke boodschap hadden de 700 afgevaardigden en de tien- tot twintigduizend bezoekers voor ons, door crises geteisterde en bedreigde, samenleving? Zij spraken de harde waarheid: dat wij, willen wij overleven, allen onze levensstijl radikaal moeten veranderen. Maar zij deden dat op zodanige wijze, dat duidelijk werd, dat christenen geen betere ontwerpen hebben, maar wel een sterke, onwankelbare hoop. Bij de beschrijving van de aardse aspecten van deze hoop was men heel concreet.

(Vervolg op pag. 7 1e kolom)

# Nieuws houden tegen het licht van Gods bevrijdende werk

Ik vind het gaaf, een stuk op de voorpagina van "De Christen" te ontdekken over een aktuele gebeurtenis. In D.C. van 29 juni j.l. gaat ds. K.M. Gerritsen in op de ongelooflijke ontwikkelingen in China. Nu is het een kwetsbare onderneming om je als schrijver te wagen in zo'n aktualiteit, zeker als het om politiek gaat. Ik kan het waarderen, dat de schrijver deze kwetsbaarheid niet uit de weg gaat. Mijn eigen reactie zoekt deze zelfde kwetsbaarheid, vanuit het vertrouwen, dat het gesprek hierover de kiemen van de hoop zal uitstrooien voor vandaag en morgen.

**Ds. Gerritsen schrijft: "Dergelijke gebeurtenissen als in China roepen ook voor gelovige mensen vragen op. Zeker de vraag naar de plaats van God achter het gebeuren in China". Een paar regels verder concludeert hij: "In de nieuwsberichten over China vinden wij nog geen spoor van de macht van God. Daarom hoeven wij echter nog niet te wanhopen. Wij mogen de nieuwsberichten al houden tegen het licht van Gods toekomst".**

Bij deze laatste zin, wil ik inzetten met een kleine variatie: "Wij mogen de nieuwsberichten houden tegen het licht van Gods bevrijdende werk in de geschiedenis". Jahweh laat zich allereerst ontdekken als de God van de Exodus, van de bevrijding: het is een historische daad waarmee God de Hebreëen heeft verlost, en dit is de beslissende faktor geweest voor Israëls verstaan van God en de mensheid.

## Helden

Die jongeman voor een kolonne tanks op de boulevard van de Eeuwige Vrede trok mijn aandacht. Op de een of andere manier gebeurde daar iets bijzonders! Iedereen praatte erover, bijna alle kranten hadden foto's: verwondering en bewondering, zoiets roept vragen

(vervolg van pag. 6)

## "Bazel"

Maar heel wat minder-konkreet was men bij de formulering van de hoop, die verder reikt dan het aardse leven. **Er zijn in Bazel vele goede dingen gezegd. Maar het werd lang niet voldoende duidelijk, waar mensen de kracht-tot-verandering vandaan moeten halen. Toch had ik met deze onduidelijkheid geen moeite, omdat zij met de werkelijkheid overeenkomt. En ook, omdat wij ons niet met woorden over deze tekortkomingen kunnen heenzetten. Wat wij nodig hebben, is de vernieuwing door de Heilige Geest, waarover tijdens deze Pinksterdagen zoveel gesproken is. Niet slechts ter verkrijging van nieuwe perspectieven voor ons handelen, maar ook om nieuwe kracht te ontvangen. Maar juist daarom moet de weg van de christenen in Europa verdergaan, de weg naar "gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping".**

Siegfried Grossmann

op!

Er schoot mij een citaat van Albert Schweitzer te binnen: "Er bestaan geen helden van de daad, doch slechts helden van zelfverloochening en van lijden. En zulke zijn er velen. Slechts enkelen zijn bekend en dan nog niet aan de massa, maar aan enkelen". En hier is er een die er uitspringt... en het liet me niet los.

In de pers werd duidelijk, dat deze jongeman waarschijnlijk zonder vorm van proces is terechtgesteld. En toen dacht ik aan Mahatma Gandhi, aan Bonhoeffer en ds. M.L. King.

Geïnspireerd door de Bergrede zien we in hen een drietal creatieve enkelingen, die het wagen om een antwoord te geven op de drang van de mensheid naar zelfhandhaving. Een goed voorbeeld geeft Bonhoeffer bij zijn beschrijving van het bloedbad van Amritsar in 1919, de z.g. Jalianwala Bagh tragedie: "Het gebeurde eens dat een duizendkoppige menigte aanhangers van Gandhi was samengestroomd, de regeringspolitie (de Britten) probeerde de bijeenkomst te ontbinden, maar de menigte wilde van geen wijken weten en bood passief verzet. Toen werden de koude lopen van machinegeweren gericht op de demonstranten en werden honderden in koelen bloede-neergemaaid".

## Offering

Een opmerkelijke gelijkenis met de situatie op het "Plein van de Hemelse Vrede". Hier staat de Westerse overlevingsstrategie van de militair en de machine, "der Krieg und die Fabrik", tegenover het Aziatische antwoord van het lijden. Mechanisering en militarisering vormen het Westerse antwoord op de vraag naar het recht op zelfhandhaving.

Bonhoeffer pleit voor een "zich binden in verantwoordelijkheid". De mens neemt de vrijheid om zich in te zetten voor anderen; deze kan zo ver gaan dat de dood er op volgt. Geen dood om niet, maar de opoffering voor anderen: de vrijheid ten offerdode. Dit vrijheidsbegrip is als voorbeeld voorgeleefd door Jezus van Nazareth, de mensenzoon; hij volbrengt het offer, waaruit alleen de mensheid kan leven.

Op deze wijze wordt ook de heilsbetekenis duidelijk van die jongeman voor de tanks. Hij staat inderdaad (!) op de Weg van de "Eeuwige Vrede". Hij staat daar op de weg en volgt de Weg van een God, wiens Wezen zich ook uitdrukt in

een geheel andere godsdienstige cultuur. Dat is gewaagd - en het kwetsbare - maar ook Bonhoeffer roept in zijn tijd van het opkomend nazisme over de "geweldloze weerbaarheid" van Mahatma Gandhi: "Moeten we ons op ons nummer laten zetten door de heidenen uit het Oosten? Moeten wij de mensen, die hun leven op het spel zetten voor de boodschap van de vrede, in de steek laten?"

C.S. Song, een christen uit Taiwan, geeft ons het gedicht door van iemand uit het huidige China (geschreven vóór 4 juni '89):

*Geloof in het leven!*

*wanneer ik gevangen ben in een pikdonkere kooi  
en nog in staat de pijn van de marteling te verduren  
dan zal ik vechten om op te staan  
ik zal mijn vingers openblijven  
en met mijn bloed schrijf ik op de muur:  
geloof in het leven!*

*wanneer ik alle hardheid van het leven heb doorgemaakt  
en sterf in de schemering, omringt door mijn nageslacht  
zal ik mijn laatste adem met al mijn kracht dwingen  
te roepen zo luid en duidelijk als ik kan:  
geloof in het leven!*

*wanneer de aarde draait en draait zonder ophouden  
wanneer de geschiedenis een nieuwe fase ingaat  
wanneer mijn kinderen en kleinkinderen verder leven:  
dan zal ik zeggen: geloof in de toekomst,  
geloof in het leven!*

C.S. Song: "Wat een krachtige ode aan het licht in het midden van de duisternis! Wat een krachtig geloof in de morgen ondanks de bittere teleurstellingen van gisteren en vandaag! Wat een schitterende hoop op het leven onder de bedreiging van de dood! Dit is de ode van het volk. Dit is zijn geloof, zijn hoop. Horen we in deze ode van het volk niet de ode van Jezus? Herkennen we niet het geloof van Jezus in dit volksgeloof? Is de volkshoop niet de hoop van Jezus?"

Het is de ode, het geloof en de hoop van het kruis. Wie zegt dat alleen christenen het kruis begrijpen? Wie beweert dat het kruis het monopolie van de kerk is? Wie meent dat het een uitsluitend privilege van de christelijke theologie is de betekenis van het kruis uiteen te zetten? Feitelijk hebben de christenen het kruis misvormd. De kerk heeft het dikwijls verraden. En de christelijke theologie heeft zich ertoe laten verleiden het kruis als voorwerp van overpeinzing te gebruiken."

Vanwege de lengte, en om het ook "kwetsbaar" te blijven houden, wil ik afsluiten met een citaat van Gandhi: "Het is niet hij die zegt Here Here die een Christen is (vgl. Matt. 7:21), maar hij die de wil van Hem doet. Die is een ware Christen. En kan hij die de naam van Christus Jezus niet gehoord heeft de wil van de heer doen?" ■

J.H. BLENKERS, Hoogeveen

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f. 47,- per jaar; buitenland f. 65,- per jaar.

### Redactie:

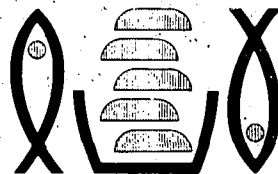
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten;  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



### Rectificatie

....en Zijn hand ligt op mijn schouder.  
Dat U me zo kent, kan ik niet bevatten,  
het gaat mijn verstand te boven.

Ps. 139:5,6

(Groot Nieuws Bijbel)

Onze moeder, groot- en overgroot-  
moeder

### Trientje Drenth

weduwe van Enne Huizinga

overleed op 2 juli 1989,  
zij werd 85 jaar

Kinderen, klein- en  
achterkleinkinderen

### Correspondentieadres:

Albert Verweystraat 26  
7552 MG Hengelo (O)

De begrafenis heeft inmiddels plaats-  
gevonden.

*Wij dan, gerechtvaardigd uit het ge-  
loof, hebben vrede met God door onze  
Here Jezus Christus.*

In de zekerheid van dat geloof is van  
ons heengegaan onze zuster

### Grietje Hummel-Oldenkamp

op de leeftijd van 70 jaar

Baptistengemeente Enschede

*Wie in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten,  
zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.  
(Ps. 91:1)*

Heden heeft de Heere tot Zich genomen mijn innig geliefde en zorgzame man, onze  
lieve vader, groot- en overgrootvader

### Jelle Friedrich van Wier

op de leeftijd van 83 jaar, na een gelukkig huwelijk van 57 jaar

9 juli 1989, 8  
Ubbemastins 2835  
8925 CX Leeuwarden

Leeuwarden: H. van Wier-Bronsema

Leeuwarden: C. van Wier  
H. van Wier-Bergsma  
Hennie en Harrie  
Johanna en Barend  
Jelle en Baudien

Haarlem: H. Bockhoudt-van Wier  
I. Bockhoudt  
Ferdinand  
Nathalie

Sneek: J. Dillingh-van Wier  
H.F. Dillingh  
Petra en Marco  
Sandra  
Marcel

en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft donderdag 13 juli 1989 plaatsgevonden op de Noorderbegraaf-  
plaats te Leeuwarden.

### Ps. 91:1

Heden heeft de Heer tot Zich geno-  
men op de leeftijd van 83 jaar

Br. Jelle Friedrich v. Wier

Baptistengemeente Leeuwarden

**herman van der graaf**



**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING**

**Tel. 059 10-23963**

## MEDEDELINGEN

De secretaris van de gemeente Eindhov-  
en, A.A. Fietje, is verhuisd en woont  
thans: Orleanshof 26, 5627 LP Eindhov-  
en.

Penningmeester van de gemeente De-  
venter is thans: H. Koopman, Achter-  
berggaarde 85, 7414 VJ Deventer, tel.  
05700-40676.

Het nieuwe adres van br. G.J. Blanken  
luidt thans: Leppa 20, 9204 JE Drach-  
ten. Het telefoonnummer blijft 05120-  
31914. Wilt u deze wijziging ook aan-  
brengen in de sprekerslijst?

### Het CONCILIAIR PROCES

in het teken van New Age

De geestelijke achtergrond en theologische be-  
zwaren.

Het boekje is waarschuwend en opbouwend ge-  
schreven.

en bedoeld om vanuit het Bijbelse principe de  
problemen van deze tijd te belichten.

Geschreven door drs. Martie Dieperink en Joop  
Schotanus verkrijgbaar bij de boekhandel en kost  
f. 5,90

Uitgave Het Zoeklicht, Postbus 99, 3940 AB Doorn  
I.S.B.N. 90.6451.036.9

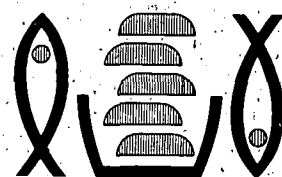


dc

103e jaargang nummer 27 - 10 augustus 1989

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Op de Veluwe met vakantie

B. LOUWERSE

Ik kom oorspronkelijk uit een hervormd nest. Aan mijn zondagsschool en catechesatieles heb ik goede herinneringen over gehouden. Ik heb in andere opzichten ook een fijne jeugd gehad.

Tijdens de zomervakantie gingen wij steevast elk jaar naar de Veluwe. Voor een gezin uit de Randstad een eldorado. Ik was nog maar zeven jaar, toen wij op vakantie iets vreemds hebben ervaren. We waren op zaterdagmiddag gearriveerd. Voor ons was de zondag zonder kerkgang geen zondag. We trokken dus de volgende morgen op naar het hervormde godshuis, midden in het dorp. Maar Hervormd was niet overal Hervormd. Althans niet zoals wij het kenden.

We waren redelijk op tijd en toch zat de kerk al goed gevuld. Vader, moeder en de vijf kinderen schoven de bank in op de tweede rij. Moeder wilde altijd graag vooraan zitten. We zaten enkele minuten wat rond te kijken hoe de autochtonen vroom binnen kwamen treden, toen een boer met zijn gezin bij onze bank stil hield en mijn vader met weinig woorden duidelijk maakte, dat wij op hun plaatsen zaten; of wij maar even naar achteren wilden gaan. Even later zaten wij enkele rijen naar achteren opnieuw prinsheerlijk te wachten op des Heren zegen voor die morgen. Het ritueel herhaalde zich. Nu schoven wij de bank uit met de nodige irritatie. Even later zaten wij opnieuw op een plekje, maar nu niet meer als gezin bij elkaar. Dit duurde ook niet zo lang. Het hele vak bleek verhuurd aan 'eigen fans'. Helemaal achteraan waren enkele rijen beschikbaar voor 'vreemden'. Die plaatsen waren echter allen al bezet. Na enig tevergeefs heen en weer geloop liepen mijn ouders nog geïrriteerder de kerk uit; en wij schaamtevol er achteraan.

Verbouwereerd bleven wij buiten nog wat napraten. Toen het orgel inzette vertrokken wij. Wat moeten wij nog bij een kerk doen, die ons zo het gevoel gaf 'vreemden' te zijn? We hebben een heerlijke wandeling gemaakt langs 's Heren wegen. Na de vakantie ving het gewone leven aan. Elke vrijdag kwam de groenteboer aan huis. Dat gebeurde toen nog met paard en wagen. Vader deed open en uit een kort gesprek bleek, dat de groenteboer in hetzelfde plaatsje met vakantie was geweest en ook op dezelfde zondag naar de bewuste kerk was geweest. Hij zei:

"Ik zag jullie telkens enkele rijen naar achteren schuiven en uiteindelijk de kerk verlaten. Zelf had ik nog net een vrij plekje kunnen bemachtigen.... Wees maar blij hoor, dat jullie met de kinderen zijn weggegaan, want ik heb er twee en een half uur gezeten!"

Jaren later heb ik er eens gepreekt. Hoe dat wonder ooit heeft plaats kunnen vinden weet ik nog niet. In het zwart gekleed (ik ken vlotte collega's die voor zo'n eenmalig Veluws avontuur een zwart pak van Wehkamp laten komen en dat na het weekend weer retourneren - onthoudt dat maar) en met twee preken op zak toog ik naar de Veluwe. De dienst wil ik u verder besparen doch het gesprek na de dienst in de consistorie wil ik u niet onthouden.

Ik werd geobserveerd of ik voor de rechterstoel van Christus stond. Veelbetekenend keken de ouderlingen elkaar aan. Zelfs de portretten der voorvaders aan de wand keken mij oordelend aan.

"U had wel een erg lichte stropdas om", zei de jongste onder de ouderlingen verklarend.

"Mijn pak was dan wel zwart, maar ik droeg een witte stropdas. Als u weer komt kunt u beter een andere das dragen".

De anderen keken hem aan met een gezicht waarop ik las:

"Dacht je dat wij die vent ooit weer zullen vragen?"

Zelf had ik ook al die conclusie getrokken. Dat gaf mij gelijk wat vrijmoedigheid bij mijn antwoord.

"Och", zei ik laconiek, "ik was zo kort na Pasen in een opgevekte stemming en dus heb ik mij maar wat licht gekleed".

Ik ben er inderdaad nooit meer gevraagd.

### VERDER IN DIT NUMMER

- |                                   |        |
|-----------------------------------|--------|
| + + S.O.H. in 1988                | Pag. 2 |
| + + Verdeeldheid onder christenen | Pag. 4 |
| + + De 'eigen' zendelingen        | Pag. 5 |
| + + 'Rüschlikon' overgedragen     | Pag. 7 |

## Even nadenken met....

G.J. Goessens, Almelo

### VERGEVEN

(Mat. 6:12 - en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.)

Steeds wanneer ik bovenstaand vers tot me laat doordringen, voel ik me beschaamd. Want in dit vers wordt het vragen om vergeving aan de hemelse Vader gekoppeld aan het kunnen vergeven van anderen. En zo gemakkelijk (en soms té gemakkelijk, of beter: ondoordacht) het vragen om vergeving aan onze hemelse Vader gaat, zo moeilijk kunnen we onze medemensens vergeven.

Toch staat het in dit vers in één adem genoemd: 'Heer, wilt U me deze zonde vergeven, zoals ik onlangs mijn broeder vergeven heb'. Vergeven kan heel erg moeilijk zijn. Boosheid over tegen ons gerichte daden dragen we jarenlang en soms zelfs een mensenlevenlang mee. We scheden hiermee de ander, de gemeenschap waartoe we behoren en.... onszelf.

Vergeving mag ik graag vergelijken met cement. De functie van cement is het bijeen houden van stenen. Stelt u zich eens een muur voor zonder cement. Een klein stootje en de muur valt om. Het resultaat is dan de stenen los van elkaar op de grond liggen.

Van de muur is niets over gebleven. Was er gebruik gemaakt van cement, dan had de muur menige stoot kunnen verdragen.

Is het ook niet zo met een gemeente? Hoe vaak zijn er geen spanningen? Mensen zijn verschillend. Verschillend van opvattingen en verschillend van karakter. Verschillend van achtergronden en verschillend van belevingen. Dit alles is een voedingsbodem voor onderlinge verwijdering. De muur dreigt om te vallen en de stenen dreigen los van elkaar op de grond terecht te komen. Hier is het cement van de vergeving nodig. Alleen het cement van de vergeving houdt de stenen bij elkaar. Pas dan kan een gemeenschap bestaan. Maar nogmaals: dit kan strijd kosten. Een ander vergeven kost moeite. Het vraagt een offer van je. En met deze houding mogen we tot de Heer gaan, om Hem vergeving te vragen voor onszelf. Dan krijgt het vragen om vergeving ook een diepere betekenis.

## S.O.H. in 1988: veel hulp voor veel projecten in hele wereld

Nog niet eerder in het 36-jarig bestaan heeft de Stichting Oecumenische Hulp (SOH) waarin ook de Unie van Baptisten gemeenten deelneemt zo veel middelen voor zo veel projecten beschikbaar kunnen stellen als in 1988. Dit blijkt uit het juist verschenen jaarverslag van SOH, die zich toelegt op rampen-, vluchtelingen- en voedingshulp. De hoge uitgaven en inkomsten van SOH in 1988 houden bovenal verband met het rampjaar dat het vorig jaar was.

Het jaarverslag medt dat SOH in 1988 voor 45,2 miljoen gulden steun aan ongeveer twee honderd projecten in alle delen van de wereld heeft kunnen bieden. De groei ten opzichte van voorgaande jaren deed zich in alle sectoren van het werk voor. Meer voedsel- en voedingshulp kon worden geboden door hogere bijdragen van de Nederlandse regering en van de EEG. Bovendien kon vorig jaar weer een aanzienlijke hoeveelheid voedsel in natura door SOH worden verscheept.

Het jaarverslag van SOH rept ook over de bedoeling van zulke hulp: "Goede voedingshulp moet meer zijn dan het verstrekken van voeding. Voedingshulp moet tijdelijk zijn. Zij dient de basis te leggen voor ontwikkeling van de armsten, door middel van groepsvorming, bewustwording, kleinschalige landbouw of andere activiteiten die een inkomen opleveren. Niet zelden blijkt dat een voedingshulpprogramma mensen kan bijeenbrengen en zo een eerste stap is tot machtsvorming van de armsten en sociaal-economische ontwikkeling".

In verband met het rampjaar 1988 wordt in het jaarverslag van SOH opgemerkt dat de zogeheten natuurrampen vaak samenhangen met menselijk handelen: "Steeds beter gaan we begrijpen, dat veel rampen meer zijn dan noodlot of een wrede speling van natuurkrachten. De les van 1988 is dat steeds meer natuurrampen het gevolg zijn van menselijk ingrijpen. Natuurrampen wijzen ons erop dat mensen de aarde niet goed behandelen".

Een tweede les van 1988 is volgens SOH deze: "Het zijn de armsten die door het natuurgeweld het hardst worden getroffen. Zij hebben weinig mogelijkheden om voorzorgsmaatregelen te nemen. Zij hebben weinig vrije keus of

reserves. In de hulpverlening door SOH gaat de eerste aandacht dan ook uit naar de meest kwetsbare groepen, zoals vrouwen en kinderen".

### "You'll never walk alone"

Schrijnend kunnen woorden worden,

gesproken of geschreven:

"Je zult nooit alleen gaan"

stond op de poort van 't voetballeven.

Wij zullen altijd samen zijn,

for better and for worse

in spel en tegenspoed....

en dan komt toch de vloed

van onverwachte zijde

en spot met toegewijde woorden.

Ze staan er nog, ze mogen,

maar 't zijn kapotte tijden.

In Sheffield vielen 95 doden.

Ik las een advertentie

in vreemde taal, bekende klank:

"Slaap voort, geliefde, rust,

leg neer je hoofd

aan 's Heilands borst.

We hadden je zeer lief

maar Jezus mint je meer.

Goede nacht, Alan, rust".

Je liefhebbende broer Terry.

Er zijn verborgen banden

met hier en nu, met dan en daar.

We weten dat ooit Jezus zei:

"En ik zal met je zijn!"

Blijf met mij Heer!

Verdwij, o zwarte nacht, verdwij.

658



# Gesprekken met God (9)

BIJBEL

De tijd waarin Habakuk leeft, is een periode van geestelijke crisis en van fundamentele veranderingen in staat en maatschappij. Het is ook een periode van grote spanningen tussen de grote wereldmachten. Israël dreigt verpletterd te worden tussen twee wereldmachten, Babel en Egypte. Habakuk worstelt met de vragen van zijn tijd. Ook de strijd tussen de wereldmachten wekt twijfel: op welke macht moet men zijn kaarten zetten?

Maar met al zijn vragen en moeiten gaat Habakuk tot God. Voor God spreekt hij ze uit en van God verwacht hij antwoord op zijn vragen. "Ik wil gaan staan op mijn wachttorens en mij stellen op de wal, ik wil uitzien naar wat Hij tot mij spreken zal en wat ik moet antwoorden op mijn klacht", Habakuk 2:1.

## Geduld

Hoewel Habakuk zijn vertrouwen op God stelt, dat God hem zal antwoorden, ervaart hij in eerste instantie, dat dat wachten hem lang valt. Blijkbaar moeten zelfs profeten wachten op een bekendmaking van God. En daar heeft Habakuk moeite mee: "Hoelang, Here, roep ik om hulp, en Gij hoort niet; schreeuw ik tot U: geweld! en Gij verlost niet?", Habakuk 1:2. Maar geen mens kan God een antwoord afdwingen. Ondanks het verwijt aan het adres van God, blijft Habakuk actief voor Hem opstaan.

## Antwoord?

Tenslotte raakt Habakuk ervan overtuigd, dat wij het doen van God niet kunnen doorzien. Hij hoort hoe God zelf het antwoord geeft, dat de oplossing brengt op alle vragen: "Maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven", Habakuk 2:4b. Habakuk ontdekt, dat de huidige nood de voorbode is van het einde en wanneer dit aanbreekt, zal de heilstijd van God een aanvang nemen. De rechtvaardige, die ondanks de zorgen en de nood van het ogenblik volhardt tot het einde toe, die zal zalig worden en Gods heil ontvangen. Habakuk heeft de juiste toon van het gebed gevonden. Hij weet, dat al het doen van God gericht is op de verlossing.

## Het vijfvoudige wee

Na de ontdekking, dat de rechtvaardige door zijn geloof zal leven, spreekt Habakuk de dodenklacht uit over hen, die niet als rechtvaardige leven:

- tegen de mateloze hebzucht van de onderdrukker. De rover zal vergolden worden naar wat hij zelf gedaan heeft.
- tegen de uitbuiters, die als een roofvogel probeert te nestelen op een ontoegankelijke en hoog gelegen plaats. Hij heeft zijn leven verspeld.

- tegen de bouwer van de stad, die bouwt ten koste van mensenlevens en onrecht. Die stad heeft geen toekomst, omdat "de aarde vol zal worden van de kennis des Heren heerlijkheid", Habakuk 2:14.

- tegen de onderdrukker, die anderen bedwelmende drank te drinken geeft. Hij zal die beker van onheil en schande ook zelf aan de mond moeten zetten.

- tegen hen die hun heil zoeken bij afgoden. Zij zullen ontdekken, dat deze goden geen levensgeest hebben.

De Enige voor wie mensen ontzag moeten hebben, is en blijft de God van Israël. Hij belooft een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont.

## Het gebed

Hoewel het hele boekje "Habakuk" een samenspraak is van God en de profeet, wordt het laatste hoofdstuk aangeduid als "het gebed". Dat gebed wordt bepaald door wat God hem heeft geopenbaard, maar dat eerst in de toekomst zal plaatsvinden. Habakuk spreekt uit wat hij in een visioen heeft mogen zien. Ondanks zijn worsteling met de vragen van zijn tijd en ondanks de spanning tussen de wereldmachten, spreekt uit dit gebed een groot geloofsvertrouwen.

In plaats van geloofsaanvechting spreken de laatste verzen (17,18) van een belijdenis van geloof. Een wonderlijke verandering, die in Habakuks geloofsleven is binnengetrepen, omdat hij Gods openbaring had ontvangen.

## Voor ons

Nog steeds leven wij in een wereld, waarin de ene dictatuur door de andere wordt vervangen. Nog steeds leven wij in een wereld, waarin geweld en onderdrukking aan de orde van de dag zijn. Voor ons lijkt dat een zinloos gebeuren en als ik voorbede doe in de toekomst van de gemeente voor zulke situaties dan overvalt mij vaak dat gevoel van machteloosheid.

Maar boven ons niet begrijpen en het zgn. zinloze gebeuren in deze wereld, staat de belofte in Habakuk 2:4b: "Maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven". Dat is hetzelfde thema, dat voor de apostel Paulus van grote

*Al zou de vijgeboom niet bloeien,  
en er geen opbrengst aan de  
wijnstok zijn,  
de vrucht van de olijfboom te-  
leurstellen;  
al zouden de akkers geen spijs  
opleveren, de schapen uit de kooi  
verdreven zijn  
en er geen runderen in de stallin-  
gen zijn,  
nochtans zal ik juichen in de  
Here,  
jubelen in de God van mijn heil.  
Habakuk 3:17,18*

betekenis is geworden, zoals hij dat heeft uitgewerkt in zijn Romeinenbrief. Leven is meer dan overleven en heeft alles te maken met de toekomst van God. Totdat Gods heil ten volle gerealiseerd is, zullen wij leven in deze wereld temidden van onrecht en verdrukking. Op Zijn tijd en wijze zal God de totale ommekeer tot stand brengen.

Het is opmerkelijk, dat Habakuk dit alles heeft ontdekt tijdens zijn gesprekken met God: in het gebed. De man die het gesprek met God zo moedeloos, zo vertwijfeld, zo vragend begint, mag besluiten met een lofprijzing. Bij alle nood in de geschiedenis en bij alle natuurrampen blijft de enige hoop van Habakuk gevestigd op God. Een mens hoeft geen slaaf te zijn van de omstandigheden, maar er is een God die hem bevrijdt tot eeuwige vrede en blijdschap.

Niet de geschiedenis en de natuur bepalen onze toekomstverwachting, maar het heil van God, dat ons is toegezegd. ■

KMG

## BOEKBESPREKING

**Uit zekere bron** - ds. Jan Meynen - Kok (Kampen) 1988 - 87 blz. - f 12,75.

In deze uitgave worden voor de NCRV-radio uitgesproken teksten gebundeld. Het zijn korte overdenkingen naar aanleiding van een bijbeltekst.

De schrijver pleegt een nauwkeurige exegese en hij weet dit om te zetten in eigentijdse woorden.

De korte overdenkingen zijn boeiend om te lezen en iedere keer word je verast door de ontdekkingen van de schrijver.

De actualiteit van de Bijbel komt in dit boekje zeer duidelijk naar voren.

De stukjes zijn heel geschikt als dagsluiting op club of vereniging en ook te gebruiken voor het geval een spreker op zondag niet komt opdagen en een ouderling plotseling moet invallen.

Ds. J. Meynen is gereformeerd predikant te Haarlem en tevens voorzitter van de Stichting Alledagkerk te Amsterdam.

KMG

# Verdeeldheid onder christenen

J. SCHOTANUS

Er is een soort verdeeldheid onder mensen, waarbij men bijna als vijanden tegenover elkaar komen te staan. Er is echter ook een verdeeldheid, die niet in eerste instantie de scheiding van mensen aanduidt, maar waarbij het gaat om ideeën over iets. Als voorbeeld diene de vrijlating van "de drie van Breda". Hierbij kwamen we tot de ontdekking, dat mensen die normaliter tot elkaars beste vrienden gerekend konden worden, nu toch verschillende keuzes deden. Door deze keuze kwam er wel een soort tweedeling, maar geen echte doorwerking van verdeeldheid.

Toen de keuze gemaakt was ging men weer over tot de orde van de dag en voorzover we dat kunnen bekijken heeft dat verder geen doorslaggevende invloed op de onderlinge relaties. Er zijn in ieder geval geen politieke partijen door in tweeën gesplitst. Hier ging het dan ook vooral om afwegingen, die in de buurt van "fifty-fifty" lagen. Ondanks dat, toch zeer ingrijpend voor velen. Het gaat dus om die factoren, die men het zwaarst laat wegen en welke daarbij als het meest doorslaggevend ervaren worden.

## Verskillende motieven

Dr. B. Goudzwaard houdt in zijn boekje "Genoodzaakt goed te wezen" een indrukwekkend pleidooi om geen stoppertje meer te spelen als het gaat om de verdeeldheid van christenen over de praktische aanpak van de wereldproblemen. Wij houden de zaak te veel verborgen onder onze kerkvloer. Wij durven en willen er niet over praten. Hij noemt daarbij drie uiteenlopende motieven, waarom christenen de neiging hebben om al maar stilzwijgend aan deze verdeeldheid voorbij te gaan. Een veel voorkomend motief is, dat christelijk geloof nu eenmaal een heel persoonlijke zaak is en blijft. Een tweede motief is het doortrekken van de scheidslijnen van orthodoxie en vrijzinnigheid naar de politiek en het maatschappelijk leven, alsof het ene automatisch rechts en het andere automatisch links zou moeten betekenen. Het derde motief is het gevoel van onvermogen om ook maar iets aan de praktische verdeeldheid over de aanpak van wereldproblemen en de noodzaak daartoe te kunnen doen.

## En wij?

U hebt al begrepen, dat het hier niet gaat om verdeeldheid tussen de verschillende kerkgenootschappen onderling, maar vooral om de verdeeldheid van christenen onderling over de visie op de oplossing van maatschappelijke

problemen en die van de wereld en de realisatie van de verantwoordelijkheid daarvoor. Onder ons is er ook de variatie van progressief tot conservatief. Voorstanders en tegenstanders van confessionele partijvorming. Bij sommigen meer verontrusting over abortus, bij anderen meer over kernbewapening. Zo zouden we nog wel een poosje door kunnen gaan, ook al weet je haast niet meer wat je er bij moet denken, vanwege de betrekkelijkheid en vaagheid van de begrippen progressief en conservatief.

Als het gaat om de uiterlijke vorm kunnen we misschien heel progressief zijn, maar als het gaat om het inhoudelijke kan men aangeduid worden als conser-

vatief, voorzover men zich niet laten afbrengen van de eenvoud van het Evangelie. Dat Evangelie is als een legaat uit het verleden tot ons gekomen. Wij hebben dat kunnen aanvaarden of verwerpen. Met het vasthouden aan het eeuwenoude evangelie dragen we het geheim van de vooruitgang in ons.

Met andere woorden: deze vorm van conservatisme draagt in zich het geheim van de progressie. Voor degenen die dat Evangelie loslaten of niet aanvaarden is alle ogenschijnlijke vooruitgang in wezen achteruitgang. Buiten God om is er geen werkelijke oplossing voor deze wereld. M.i. is dat in het overigens zeer voortreffelijke boekje van Goudzwaard wel wat onderbelicht. ■

# Vaste en wisselende zekerheden

J. SCHOTANUS

Als men er vanuit gaat dat wij opgenomen zijn in een evolutionair proces en het wezenskenmerk van alles "verandering" is, zelfs zodanig dat God zelf in dit geheel mee verandert, dan zal men elke vorm van stabiliteit aanzien voor verstarring. Er blijft dan ook weinig over van traditie. Elke keer weer moeten nieuwe zekerheden opgebouwd worden. Bij de voortdurende wisseling van de wacht zullen andere maatstaven aangehouden worden van wat toelaatbaar is of niet.

Het al maar weer opnieuw kiezen staat centraal, omdat elke nieuwe situatie daarom vraagt. Allerlei vaste zekerheden gaan verdwijnen en men weet nooit echt waar men aan toe is.

## Nog idealen!

Als alles zo onderworpen is aan het wisselende en we zo bezeten zijn van deze evolutionaire geest, is het dan nog mogelijk om toe te werken naar iets wat we zien als de noodzakelijke verwezenlijking van ons levensdoel? Of is het alleen maar op een directe manier reageren op de uitdagende of meer nog de uitlokkende levenssituaties? Het gaat daarbij dan ook vooral om het "hier en nu". Ik moet het nu zo aangenaam en prettig mogelijk hebben! We weten natuurlijk dat dit soort leven haar begrenzingen heeft, maar je moet het optimale er dan maar zoveel mogelijk uithalen. Vanuit een atheïstisch standpunt is dat zeer begrijpelijk, maar hoe kun je als christen voorkomen in deze stroom

meegesleurd te worden en hoe slaag er in idealen te blijven behouden?

## Stabiliteit

In de oorlog maakten we thuis spinnewielen. Daarvoor was een draaibank nodig. Wat ik me als kind daarvan vooral herinner is het zware vlieg wiel. Dat was natuurlijk bedoeld als stabilisator, om daarmee een soepele bewerking van het hout mogelijk te maken.

Om niet opgeslorpt te worden door het wisselvallige aspect van het leven hebben we zo'n ingebouwde stabilisator nodig.

In feite is dat de vaste kern van ons bestaan. In de christelijke opvoedingsleer heet dat dan de godsdienstig-ethische basis van het leven. Deze onveranderlijke godsdienstig-ethische basis is een vaste zekerheid.

De wisselende zekerheden liggen meer op het sociologische vlak.

## "Huis op de rots"

Er zijn christenen, die zo opgaan in de verandering op het maatschappelijk vlak, dat zij daarbij alle grond onder de voeten kwijt raken. Mensen die zich tegen de kerkelijke verstarring teweer stelden, zochten de oplossing in de verkeerde richting. Velen dachten dat de verstarring te wijten was aan de kern; om uit te breken uit het keurslijf van de traditie begon men de eerste oorzaak te zoeken bij de Schriftbeschouwing. Er moets een ander geluid komen en dat

## GESPREK MET BR. B. POSTHUMUS

# Voor eigen zendelingen wordt te weinig geld opgebracht

Het werk van een zendeling spreekt altijd nog wel tot de verbeelding. Er is weliswaar veel veranderd in de zending, vooral in de opvattingen over de wijze van werken, maar het heeft toch nog wel iets van "een avontuur ver-weg". Ook wij als Nederlandse baptisten hebben 'mensen in het veld'. Maar wat wordt er voor hen opgebracht?

In een gesprek met de voorzitter van de Unie Zendings Commissie, U.Z.C., br. B. Posthumus, wordt duidelijk, dat de Nederlandse baptisten meer geïnteresseerd zijn in zgn. 'projecten', dan in het reguliere zendingswerk. Een project is iets wat je kunt zien. Organisatorisch werk blijft onzichtbaar. Voor het eerste komt veel meer geld binnen dan voor het tweede.

Br. Posthumus: "Dat zou wel eens een zorg kunnen zijn. Het houdt ons in elk geval bezig voor de toekomst...."

### Projecten

Bepaalde projecten, die heel doelgericht zijn, kunnen natuurlijk ook de eigen zendelingen helpen. Een nieuwe auto kan dan net zo belangrijk zijn als het financieren van waterputten.

Vooraf projecten op korte termijn, waarbij een vastgesteld bedrag gehaald moet worden, stimuleren acties bij het thuisfront.

Maar wordt er ook genoeg opgebracht voor de zendelingen zelf?

Br. Posthumus: "Op de begroting staat een post voor salarissen zendelingen."

### Zekerheden

(vervolg van pag. 4)

kwam er, kenmerkend voor het eind van de zestiger jaren.

Vele gereformeerde kerken bijvoorbeeld hebben sindsdien een gedaantewisseling ondergaan. Een niet onaanzienlijk aantal gereformeerden zochten sindsdien hun toevlucht elders of hielden het voor gezien. Sommigen komen bij ons terecht. Doorzien wij de geest, die aan al deze schommelingen ten grondslag ligt?

Laten we blijven voortbouwen op het onwankelbare fundament dat gelegd is, want wij hebben besloten niets anders te weten, onder u, dan Jezus Christus, en die gekruisigd. (1 Cor. 2:2). Laten onze Gemeenten in alle bescheidenheid een middel zijn en blijven voor allen die de Heer zoeken en een toevluchtsoord zijn voor al degenen, die zich willen onttrekken aan de geest der dwaling, zoals in de vorige eeuw in de dagen van het Réveil. ■

Maar dat betreft inderdaad alleen het salaris. We moeten echter bedenken, dat er meer nodig is. Om het werk op het zendingsterrein goed te kunnen doen zijn er diverse voorzieningen nodig. En daarvoor wordt weinig, te weinig, bijgedragen. Een "eigen zendeling" kost meer dan alleen maar het bedrag voor het salaris. Veel mensen denken, dat als je maar voor het salaris zorgt, dat dan het zendingswerk gedekt is. Maar dat klopt niet. Er zijn allerlei, van klein tot groot oplopende, bijkomende kosten om de zendeling in staat te stellen zijn of haar werk goed te doen. In Nederland brengen we alleen het geld op voor de salarissen van "onze" mensen. Al het andere, en dat zijn nog fikse bedragen, wordt betaald door de E.B.M., de Europese baptisten zendingsorganisatie. Aan de faciliteiten op het zendingsterrein doen we nauwelijks iets. Wel doen we veel voor concrete projecten, maar dat zijn extra's. Voor het eigenlijke zendingswerk doen we niet zo veel".

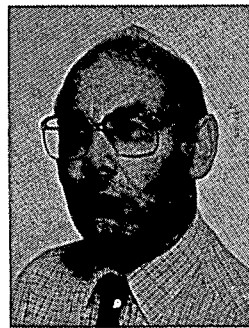
### Zendingsbewustzijn?

= = Is het zendingsbewustzijn onder de Nederlandse baptisten wel aanwezig?

"Je hoort nogal eens van zendelingen die hier met verlof zijn en dan op gemeente-avonden in het land gevraagd worden, dat er toch maar weinig belangstelling is. De opkomst op dat soort avonden is in het algemeen klein. Je zou toch verwachten, dat de hele gemeente uitloopt als een zendeling op bezoek komt....? Maar dat is niet zo. De uitzonderingen niet te na gesproken".

= = Toch merk je hier en daar wel een bepaalde betrokkenheid....

Br. Posthumus: "Dat zie je vooral bij de zgn. 'geloofszending'. Dat is de situatie dat een zendeling vanuit één bepaalde gemeente wordt uitgezonden en door die gemeenten en/of een "vriendenkring" wordt betaald. Dan leeft een gemeente meer mee. Dat staat dichterbij. Dan is het echt "een van ons". De bijdragen stijgen dan behoorlijk. Maar in wezen wordt dat natuurlijk onttrokken aan het zendingswerk van de Unie". "Bij zo'n "geloofszending" zijn de mensen ook helemaal afhankelijk van het geld dat door "vrienden" wordt opgebracht. En dat kan een kwetsbare situatie zijn. Onze zending is "kerkzending".



B. POSTHUMUS

"kerkzending". Als organisatie binnen het grote geheel van de Europese baptisten-zending, zorgen wij voor alle behoeften van de zendelingen. Ze hoeven niet, via een vriendenkring, zelf te zorgen voor hun salaris. De geloofszending heeft ook een heel ander zendingsbeeld. Het gaat daar puur om verkondiging. Bij ons is het zending en dienstbetoon".

### Zelfstandige gemeenten

= = Hoe kijkt u aan tegen de nieuwere opvatting van zending?

Br. Posthumus: "De tendens is dat de blanken het werk maar moeten overlaten aan de inheemse kerken. Het oude beeld van de blanke man in keurig wit pak die preekt onder een palmboom tegenover eerbiedig en nederig luisterende zwartjes is oud, achterhaald. De inheemse kerken zijn onafhankelijk. Wij zouden het toch ook niet accepteren als een zwarte zending uit Afrika hier kwam om ons te vertellen wat en hoe we iets moeten doen? We zouden al gauw zeggen: wat weet die man nou van onze cultuur?"

Alleen: In Afrika heeft men de middelen nog niet. Men zegt er: als de blanken ons de middelen verstrekken zullen wij het werk wel doen.

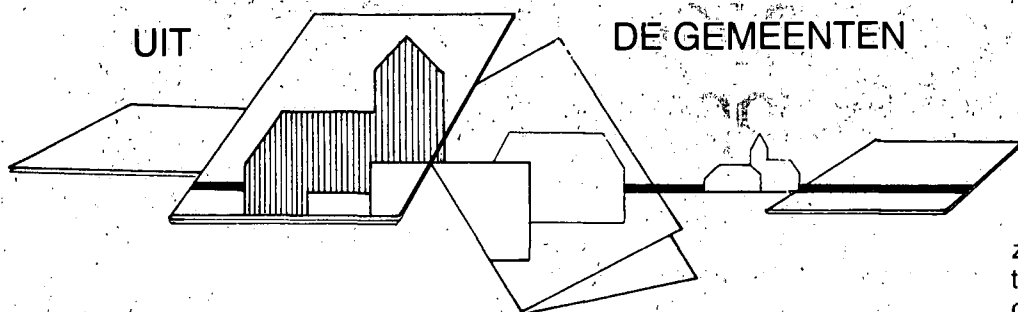
Nu werken wij alleen in landen waar baptisten unies zijn, in gevestigde gemeenten. Als je nog eens dat beeld van zelfstandigheid voor ogen houdt en vergelijkt met Nederland, dan zou onze unie toch ook niet iets voorgeschoteld willen krijgen van buiten?

Alleen is er zo het gevaar dat men denkt: Als we daar dan geen zendelingen meer hebben, dan geven we ook geen geld. We willen zien en weten hoe ons geld besteed wordt. Dat zie je heel duidelijk bij het projectwerk. Daar krijg je iets concreets te zien.

= = Wordt er wel gewerkt met het blad "Gemeente en zending"?

Br. Posthumus: "Ik denk te weinig. Er zijn veel mogelijkheden om via het blad informatie te verstrekken over de zending. Er zijn nog heel veel baptisten in Nederland die niet meteen zouden kunnen zeggen wie de "eigen zendelingen" zijn en waar ze werken. Er is nog veel onbekendheid over deze tak van ons Uniewerk". ■

S. DIJKHUIZEN



## Heelheid van de schepping

Men is in Hengelo in juni intensief bezig geweest met het thema "Heelheid van de schepping", dat door de Commissie der Unie naar de gemeenten toe vertaald is. In twee opeenvolgende ochtenddiensten en aansluitende maandagavonden heeft men over onze omgang met de schepping nagedacht. Om u misschien nog op een idee te brengen laat ik het hele programma volgen:

### Zondagmorgen 11 juni

Visie en inspiratie  
themadienst 'Heelheid van de Schepping en Sjalom' (Zie GHW Pflaum, Werkmap UC blz. 4-12)

### Maandagavond 12 juni

Bijbelse onderbouwing  
Waarom verantwoordelijk voor de aarde? Wat heeft natuurbewoud met ons geloof te maken? (Zie HG de Winkel, Werkmap UC blz. 13-22)

### Zondagmorgen 18 juni

Bijbelse richtlijnen  
themadienst 'Bijbels omgaan met de Schepping' (Zie PJ Lalleman, Werkmap UC blz. 23-35)

### Maandagavond 19 juni

Informatie en verwerking  
Wat houdt onze verantwoordelijkheid in? Wat is de stand van zaken m.b.t. het milieu? (Zie Y. Horjus, Werkmap UC blz. 38-50)

Hoe kunnen we er iets aan doen? Suggesties voor praktisch gebruik (Zie S Dijkhuizen, Werkmap UC blz. 53-63)

## Evangelisch

Onze tocht voert nu naar het midden van het land, waar we op een bijzondere vorm van samenwerking stuiten. De gemeente te **Utrecht-Noord** is namelijk partner geworden in de I.K.E.S., de Interkerkelijke Evangelische Samenwerking. De andere deelnemende kerken zijn de Christelijke Gereformeerde Kerk van Utrecht-Centrum, de Nederlands Gereformeerde Kerk en de Pinkstergemeente 'Samuël'. Naar aanleiding van samenwerking bij evangelisatie, onder andere onder Moslims, kwamen deze kerken eerst tot gesprek en gebed en later tot verdere afspraken. Grondslag van de I.K.E.S. is de beginselverklaring van de Evangelische

Alliantie. Andere kerken kunnen toetreden wanneer zij deze grondslag onderschrijven. Het **doel** van I.K.E.S.-Utrecht is om samen te bidden voor een geestelijke herleving in de stad en onder ons volk, en om samen te evangeliseren. Er wordt een maandelijkse bidstond gehouden. Er zijn plannen voor een evangelisatie-kursus en een 'wit café' voor jong volwassen christenen.

## Moslims

De kerken van de I.K.E.S. organiseren deze zomer samen met drie stichtingen (Operatie Mobilisatie, Gospel for Guests en Evangelie en Moslims) een evangelisatie-actie onder Turken en Marokkanen. Een zomerteam van O.M. zal aanwezig zijn.

## Diakones

Verder meldt het blad **Rank** vanuit Utrecht-Noord dat een van de diakonessen van de gemeente afgestudeerd is aan de Sociale Academie. In het kader van deze opleiding liep zij stage in de gemeente. Zij voerde begeleidende gesprekken met gemeentelieden met problemen rondom huwelijk, gezin, werk of geld. Rank schrijft: "De problemen op deze terreinen van het leven gaan uiteraard niet voorbij aan gelovigen, die hun weg proberen te vinden in de maatschappij. Deze zaken raken uiteraard ook allerlei kanten van het **pastoraat**. Het 'geestelijk' welzijn van een mens blijft immers niet beperkt tot de 'ziel', maar raakt de totaliteit van een persoon op alle terreinen van het leven. Diaconaat en pastoraat kunnen om deze reden nooit strikt worden gescheiden, maar gaan als broertje en zusje hand in hand binnen de gemeentelijke zorg van het omzien naar elkaar".

## Bidden

We eindigen onze reis in Holland. Uit **Binding**, het blad van de gemeente te **Heemskerk**, wat kort nieuws en enkele gedachten. Zonder bronvermelding staat het volgende in dit blad:  
"WAAROM HEER, bidden de mensen

zo vaak alleen om genezing, LEER ons te bidden om KRACHT, om dat te dragen wat we moeten dragen. En laat ons ZIEN HEER, dat dat óók genezing is!"

In juni is er in de kapel in Heemskerk een gebedsseminar gehouden, onder leiding van mensen uit een Amerikaanse gemeente. Deze mensen zijn kennissen van br. en zr. Jiménez van Misión Holanda.

## Mazelen

De voorzitter van de gemeente Heemskerk, br. Rob Zwemmer, opent de **Binding** van juni met een overdenking waaruit ik het volgende citeer:

"Duidelijk is dat we kennis kunnen hebben van zaken, dat we er over praten, maar wat komt nou echt over. Niet wat we **zeggen** maar wie we **zijn** komt over. Ik heb iemand dit wel eens zo horen uitleggen: iemand die aan mazelen lijdt en denkt dat hij rode hond heeft zal kunnen **zeggen** dat hij rode hond heeft. Mogelijk zal hij u alles kunnen vertellen over de aard van de ziekte, maar de kans dat u van hem rode hond krijgt is nul. Uiteraard zult u een grote kans hebben mazelen te krijgen.

Wat ik aan wil geven is dat we in de omgang met anderen moeten beseffen wie we zelf zijn en wat we doen".

H.L.

## Mededeling voor de gemeenten

Regelmatig wordt de redactie van DC uitgenodigd voor afscheids- en intredediensten. Helaas kunnen wij bij dergelijke gelegenheden niet vertegenwoordigd zijn. Het leek ons goed om nog eens op deze algemene regel te wijzen.

Wel willen wij graag over deze gebeurtenissen berichten.

Wij stellen het dan ook zeer op prijs wanneer u van dergelijke gebeurtenissen een verslag (eenzijdig getypt) naar ons opstuurt.

REDAKTIE

# Amerikanen dragen "Rüschlikon" over aan Europese Baptisten

*Op zondag 28 mei was er een bijzondere en historische dienst in de kapel van het Baptisten Theologisch Seminarium te Rüschlikon in Zwitserland. In deze samenkomst ontving ds. Knud Wümpelmann, algemeen sekretaris van de Europese Baptisten Federatie, de symbolische sleutel van het seminarium uit handen van dr. R. Keith Parks. Dr. Parks is president van de Foreign Mission Board, de zendingsorganisatie van de Southern Baptist Convention in Amerika.*

**Tot nu toe was "Rüschlikon" eigendom van de F.M.B. Deze heeft het als geschenk aangeboden aan de E.B.F., en in de jaarlijkse vergadering van de E.B.F. in 1988 besloot deze het geschenk dankbaar te aanvaarden. Zo vond in enkele plechtige momenten de overdracht plaats.**

Dr. Parks benadrukte dat deze overdracht beslist geen einde maakte aan de grote betrokkenheid van de Southern Baptist Convention met het seminarium, en aan de belangstelling die deze heeft voor het Europese baptisme. De steun met financiën en beschikbaar stellen van mensen blijft.

Dr. Knud Wümpelmann nam de sleutel in ontvangst met gevoelens van diepe dankbaarheid. "Nooit eerder hebben de Europese baptisten zo'n grote gift ontvangen".

Hierna droeg hij de sleutel weer over aan dr. John D. Hopper, de president van het seminarium, de "captain of this ship".

Reeds in 1908 spraken Europese baptisten de wens uit voor een internationaal seminarium. In 1948 besloot de F.M.B. een seminarium te stichten in Europa, waar studenten uit vele landen konden worden opgeleid voor de dienst van de Heer. In september 1949 begonnen de lessen. Een maand later werd tijdens een conferentie in Rüschlikon de Europese Baptisten Federatie in het leven geroepen.

sen uit diverse landen, maar ook als ontmoetingsplaats voor Europese baptisten. Ongeveer duizend studenten uit vijftien landen ontvingen hier hun opleiding. Velen dienen nu in leidinggevende functies, als zendelingen en als voorgangers. Verder heeft Rüschlikon menigmaal onderdak geboden aan conferenties over diverse onderwerpen, zoals bijvoorbeeld over evangelisatie.

Tijdens de twee volgende dagen hebben 67 gedelegeerden uit diverse unies en conventies zich in vijf werkgroepen gebogen over een aantal onderwerpen, die betrekking hebben op de toekomst en de structuur van het seminarium. Uit de gesprekken kwam de wens naar voren dat Rüschlikon, naast de primaire opleiding, vooral ook aanvullende studies zou geven, aansluitend bij de eigen opleidingen van de lid-unies en conventies, en dus in overleg daarmee.

Verder dat het seminarium nog meer zal functioneren als conferentiecentrum voor speciale onderwerpen van internationaal belang.

De vergadering onderschreef de doelstelling van het seminarium, zich te houden aan de boodschap van de Bijbel en de onveranderbare waarheid van het evangelie. Verder werd de blijvende behoefte benadrukt om een goed inzicht op te bouwen over de identiteit van het baptisme en de opdracht voor de wereld.

De ontmoeting werd afgesloten met een gebedsdienst, waarin de gebeden in diverse talen de eenheid en het internationale karakter van de E.B.F. toonden.

Namens de Nederlandse Unie namen de brs. Chr. Eijer en H.G. de Winkel deel aan deze gebeurtenis. ■

H.G. DE W.



## Grote rol

Rüschlikon is een grote rol gaan spelen in de theologische vorming van men-

*Een historisch moment: Dr. Parks (midden links) overhandigt de symbolische 'eigendomssleutel' aan dr. Wümpelmann, (midden rechts) algemeen sekretaris van de Europese baptisten federatie.*

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks.  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

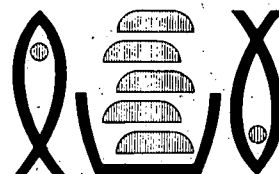
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdenseweg 260, 8075 RG Elspeek. Alie kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELINGEN

De nieuwe penningmeester van het gewest Z.O.-Drenthe is thans br. F. Ensing, Kanaal-A.N.Z. 153, 7881 KP Emmercompascuum. Tel. 05912-3273.

Penningmeester van de baptisten gemeente Dordrecht is thans br. J. Bakker, Slangenburg 237, 3328 DW Dordrecht. Tel. 078-171371.

De Heer heeft tot Zich genomen onze zuster

### Trientje Huizinga-Drenth

op de leeftijd van 85 jaar

Hengelo 2 juli 1989

Baptistengemeente  
Hengelo-Centrum

Te huur: luxe caravan, max. 6 personen op Terschelling bij Midsland, vanaf 12 aug. 1989 beschikbaar.  
Tel. 05910-12300.

## Duitse baptist over "Bazel"

*Waar Zwitserland grenst aan Frankrijk en de (Duitse) Bondsrepubliek; daar ligt Bazel. Hier kwamen in de week na Pinksteren (van 15 tot 21 mei 1989) 700 afgevaardigden uit 120 verschillende kerken in Europa bijeen. Om elkaar te ontmoeten, om samen te beraadslagen over de grote vraagstukken van deze tijd: gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping.*

*Onder de deelnemers waren als afgevaardigden namens de Unie van Baptisten Gemeenten in Duitsland (ca. 400 gemeenten met ruim 70.000 leden), aanwezig Siegfried Grossmann en Heinz Szobries. Zij hadden in het kader van het conciliair proces een jaar eerder ook deelgenomen aan een voorbereidend interkerkelijk "forum", waartoe de Duitse Baptisten tijdens hun Algemene Vergadering (Hannover 1987) hadden besloten.*

*In "Die Gemeinde" het weekblad van de Duitse baptisten van 25 juni j.l. doet Siegfried Grossmann, predikant in Berlijn en binnen de charismatische beweging een bekende figuur, verslag van de bijeenkomst in Bazel.*

*Het is een persoonlijk verslag. Het artikel werd voor D.C. vertaald door br. J.A. Brandsma.*

## ONTVANGEN PERSBERICHT:

### 70 jaar Het Zoeklicht

Zaterdag 27 mei is het Jubileum-jaar van Het Zoeklicht begonnen met een Jubileum-dankdag in de grote sporthal van Doorn.

Door de groei van het werk is de behuizing van 'Het Zoeklicht' in de gebouwen van 'Het Brandpunt' te Doorn, te klein geworden en bestaan er plannen tot nieuwbouw om in het werk verdere uitbouw mogelijk te maken. Er is dan ook een akte van start gegeven om de nieuwbouwplannen te kunnen financieren.

Het hoogtepunt van het jubileumjaar zal waarschijnlijk zijn de, D.V. te houden toogdag in de Expohal te Hilversum op 26 augustus a.s. Naast deze landelijke Toogdag zullen er nog een zestal regionale dagen en 28 plaatselijke avonden worden georganiseerd.

**Aanvulling van KMG: In verband met dit jubileum is er een speciale uitgave van 'Het Zoeklicht', waarin ook mensen uit onze kringen hun medewerking hebben verleend. Door het lezen van deze uitgave, krijgt men een goede indruk van het werk van Het Zoeklicht.**

KMG

## Voor wie ze toen gekend hebben

In de tijd vlak na de oorlog vond het plaats. De voorganger van Zandbulten (de al spoedig naar Amerika geëmigreerde ds. S. Slort) had als vervoermiddel een franse sportfiets. In die tijd waren er in Noordbergum en Zandbulten nog twee diensten op zondag, zodat er door de voorgangers nog al eens geruild werd. Ergens kwamen ze elkaar dan onderweg tegen. Bij een bepaalde gelegenheid vraagt ds. Tammeling aan Js. Slort hoe lang hij er over doet. Dat bleek twee keer zo snel te zijn als hij zelf. Geen wonder zegt Slort. "Jij bent een tammeling en ik een woesteling".

(J.S.)

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN

VERPAKKING

Tel. 05910-23963

## Meer dan een lied

Zo nu en dan heb ik de gelegenheid om de omgeving te bezoeken waar ik opgegroeid ben. Dan probeer ik ook nog eens wat oudjes een bezoek te brengen. Zo gebeurde het enkele jaren geleden, dat ik bij de 91 jarige Trientje kwam. Dan komen de verhalen los. Zo in de trant van "Weet je nog wel?" Om een zakcentje te verdienen heb ik in mijn studietijd bijna al mijn vakanties en zaterdagen als venter bij de bakker besteed en kwam ook veel bij Trientje aan de deur. Zij wist zich na meer dan veertig jaar te herinneren, dat zij mij de vraag gesteld had wat ik later wilde worden en ik moet geantwoord hebben: "Al de weg leidt mij mijn Heiland".

(J.S.)

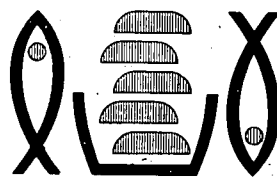




103e jaargang nummer 28 - 24 augustus 1989

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Mooie vakantie beleefd?

De vakantietijd zit er bijna op voor dit jaar. Vele Nederlanders deden mee aan de zomerse volksverhuizing. Als je thuis komt altijd weer de bekende vraag: "Heb je het leuk gehad?" Je moet het wel bijzonder slecht getroffen hebben als je die vraag negatief beantwoordt. Meestal geven wij hoog op van wat wij allemaal gezien en beleefd hebben in de vakantie, want dat HOORT zo in onze samenleving.

Dit jaar hadden mijn vrouw en ik een rustige vakantie gepland. De kinderen gaven te kennen, dat zij, gezien hun leeftijd, niet meer mee zouden gaan.

De honden gingen mee en na een rustige reis kwamen wij op de camping.

Ik geniet er van om naar MENSEN te kijken en vooral naar mensen, die zo juist op de camping zijn aangekomen. Meestal hebben ze een lange reis achter de rug met al de spanningen, die daarbij horen. Maar in de meeste gevallen gaat men DIRECT aan de slag om de tent of de vouwwagen of de caravan in orde te brengen. Ze hebben er het hele jaar naar toe geleefd en ondanks de vermoeidheid moet alles GELIJK in orde worden gemaakt.

Sommige families zijn wel een hele dag bezig om de voortent voor de caravan te krijgen en van hun gezichten is de ingehouden spanning af te lezen. Opeens een uitbarsting: één van de kinderen krijgt een uitbrander of soms een lel om de

oren, alleen omdat die tent niet wil. Maar als dan het karwei toch geklaard is en de klapstoeltjes zijn neer gezet en de frisdrank of iets anders wordt aangerukt, dan zit vader met een triomferende grijns over zijn gezicht te kijken naar de prestatie, die hij(?) geleverd heeft. En dan ineens, terwijl hij het hele jaar keurig in het pak loopt, verschijnt hij in badbroek, die zijn bleke borst en het beginnende buikje niet verbergen.

Wij zeggen wel, dat wij vakantie zo mooi vinden, maar.... is dat wel zo?

Tijdens mijn vakantie hoorde ik via de wereldomroep, dat de ANWB-alarmcentrale met een maximale bezetting van tachtig man en met nog eens veertig op de zeven steunpunten in het buitenland de handen vol had. Naast berovingen, verkeersongelukken en ziekten enz. blijken sommige mensen door de veranderde omstandigheden tijdens de vakantie helemaal uit de bol te gaan. Het vreemde eten, de verzengende hitte, de krappe ruimte, het gammele bed, de stekende insecten, het zijn allemaal zaken die wij niet gewend zijn en die wij niet als prettig ervaren.

En toch als wij thuiskomen: "Heb je het leuk gehad?" "Ja hoor, geweldig!"

Waarom zijn wij bereid om vele kilometers in een moordend tempo af te leggen? Waarom moeten wij van de ene mooie kerk naar het andere interessante museum? Waarom ineens bergbeklimmen of racefietsen, terwijl wij thuis de brief gaan posten met de auto?

Laatst las ik in een artikel, dat reizen tegenwoordig een bijna religieuze betekenis heeft gekregen. Mensen op zoek naar het verloren paradijs of naar het beloofde land.

Zoekende mensen die, van hun vertrouwde omgeving verwijderd, proberen te vinden wat het leven hun te bieden heeft. Binnenkort zijn ze allemaal weer thuis en het gewone leven begint weer.

Ik dacht bij mezelf: daar is de kans voor de Gemeente om Jezus Christus te brengen bij mensen, die ZOEKEN en die nog niet gevonden hebben.

### Kopij voor D.C. tijdelijk naar Apeldoorn....!

In verband met vakanties moet de kopij voor de volgende nummers van D.C. tijdelijk naar een ander adres dan dat van de eindredacteur.

N.I. naar zr. H. Lalleman, Damhertstraat 66, 7315 GE Apeldoorn.

Het gaat om kopij voor de nummers van D.C. die verschijnen op 31 augustus, 7 september, 14 september en 21 september.

De kopij moet tien dagen voor deze verschijningsdata in Apeldoorn zijn.

KMG

# Binnen Unie samenpraten en denken over thema "Vrede"

Het woord "Vrede" is onder ons Baptisten een geliefkoosd en veel gebruikt woord. In 1883 liet ds. J. Horn op de gevel van de nieuwe kerk aan de Oppenhuiserweg te Sneek de tekst aanbrengen: "Vrede door het bloed des kruises". De kerk werd "Vredeskerk" genoemd. Menige toespraak heeft tot op heden als centrale gedachte: "Vrede met God". Meerdere artikelen en boeken zijn in de loop van de tijd geschreven met als centraal thema: Vrede door Jezus Christus.

**De tekst op de "Vredeskerk" te Sneek, afgeleid van Col. 1:20, moet ook binnen het kader van de bezinning op de thema's van het Conciliair Proces fundament en uitgangspunt zijn van ons samen praten, denken over vrede en ernaar handelen.**

Wanneer we weten en belijden vrede met God gevonden te hebben in het heilswerk van Jezus Christus, dan kan het niet anders dat dit op alle raakvlakken van ons christen-zijn zichtbaar moet worden en tastbaar gestalte moet krijgen.

Reeds in D.C. van 25 mei j.l. kondigde ik aan, dat de voorbereiding van het thema "VREDE" in volle gang was en dat deel II van de werkmap uiterlijk eind september voor de gemeenten beschikbaar zou zijn.

De Commissie der Unie is blij genoemde toezegging waar te kunnen maken. Deel II van de werkmap is nagenoeg gereed en zal op de eerst volgende regionale dagen beschikbaar zijn.

Net als in deel I van de werkmap is br. G. Pflaum bereid gevonden vanuit de shalomgedachte een inleiding te schrijven op het thema. Br. P. van der Werf nam de verkenning van de bijbelse gegevens voor zijn rekening. Zr. M. Stavleu-Schuller schreef over het onderwerp: Vrede, daar waar je bent. Br. H.G. de Winkel nam het onderwerp: De alledaagse vrede voor zijn rekening. Evenals in deel I van de werkmap het geval was, zijn ook in deel II een aantal duidelijk geformuleerde discussievragen beschikbaar. Verder zullen ook deze keer praktische tips niet ontbreken.

## Regionale dagen

Zoals ik reeds schreef in D.C. van 25 mei j.l. zullen in het najaar '89 weer een tweetal regionale dagen worden gehouden.

Op **30 september** a.s. worden de provincies Groningen, Friesland, Drente en Overijssel uitgenodigd én verwacht in het gebouw de Bron van de Baptisten gemeente Emmen.

Het overige deel van het land wordt verwacht en uitgenodigd op **14 oktober** a.s. in de Herdenkingskerk van de Baptisten gemeente Amsterdam-West.

De Commissie der Unie moedigt al de gemeenten aan zoveel aanwezig te zijn c.q. zich goed te laten vertegenwoordi-

gen op beide dagen.

Nadere informatie over de inhoud en de tijdsindeling van de dag en het programma kunt u spoedig tegemoet zien.

Het is de wens van de Commissie der Unie dat ook met deel II van de werkmap in de gemeenten constructief zal worden gewerkt en dat de bezinning op het thema "VREDE" aanzet mag zijn om te komen tot praktische invulling op

## "Bijbelrichtsnoer": thema Ontmoetingsdag in Emmen

"De Bijbel blijft ons richtsnoer", dat is het thema van de Gewestelijke Ontmoetingsdag, die in het Gewest Drenthe-Z.O. Groningen gehouden wordt op zondag 24 september.

In de middagbijeenkomst, die begint om 15.30 uur, spreekt ds. J. Bouritius over: De Bijbel blijft ons richtsnoer....

**voor kracht en overwinning.** Muzikaal wordt er dan meegewerkt door de (Continental Singers style) Gospelgroep "Ichthus" uit Nijverdál, en het Baptisten Zangkoor uit Hoogeveen.

In de avondbijeenkomst, die om 18.00 uur begint, spreekt ds. A. de Vries over: De Bijbel blijft ons richtsnoer....

**om doelbewust te groeien.** Dan werkt het Emmer Baptisten Mannenkoor mee, en het zangkoor "Looft den Heer" uit Mussekanaal. De zangleiding wordt verzorgd door ds. P. Kroeze. De samenkomsten staan onder leiding van de brs. G. Bosveld en K. Stap.

De **tussenjeugd** komt op dezelfde tijden en rondom hetzelfde thema bijeen in "De Bron" te Bargeres, en de kinderen in de **zondagschool- en crècheleeftijd** worden verwacht in "Het Bakken" te Emmen-Oost (500 meter van de Zuid-Oosthal).

Kortom, een dag voor het hele gezin! Kom dus ook!

## Billy Graham in Budapest

Nog nooit waren er in het openluchtstadion van Budapest zoveel mensen als op de slotavond van het EBF congres in



de plaats waar de Heer ons heeft gesteld.

Hem in wie wij geloven en die we willen dienen heeft immers de gemeente uitgekozen en aangewezen opdat zij vrucht draagt (Joh. 15:16).

De Heer door en in wie wij vrede met God hebben gevonden heeft voor altijd en iedereen gezegd: Zalig de vrede-stichters, want zij zullen kinderen Gods genoemd worden.

Namens de Commissie der Unie  
O. Oldenburger Rzn.,  
vice-voorzitter

Budapest, dat dr. Billy Graham zou spreken. De tribunes zaten vol, en op het middenveld had zich ook nog een menigte verzameld: 90.000 mensen in totaal waren er.

Vóór deze avond hadden vrijwel alle kerken van Hongarije samengewerkt, zodat een RK prelaat, een vertegenwoordiger van de Raad van Kerken en de president van de Baptisten Unie de avond openden. Er was een indrukwekkend getuigenis van Joni Eareckson, de vrouw die twintig jaar geleden bij het zwemmen haar nek brak en nu aangevoerd is op het leven in een rolstoel. Alle sprekers waren goed te zien op het grote scherm, dat in het midden van het stadion was opgesteld. Ook de geluidsinstallatie was prima, zodat niemand iets hoefde te missen.

Het congreskoor met zijn duizend stemmen was aanwezig om de avond op te luisteren.

De toespraak van Graham werd uiteraard in het Hongaars vertaald. Het was een eenvoudig woord, recht op de man af.

Op de uitnodiging kwam een ongekend aantal mensen in beweging.

Uit het middenveld kwamen tientallen mensen naar voren, en vanaf de tribune kwamen van alle kanten stromen mensen afdalen, in de richting van het podium. Op de duur stond het hele middenveld vol. Zelfs voor Billy Graham was dit blijkbaar een ongekenne ervaring.

Bij navraag bleken zeker 25.000 mensen naar voren gekomen te zijn, van wie er meer dan 16.000 een formulier voor nazorg hebben ingevuld.

Er is honger naar het evangelie!

H.G. de Winkel

# De leer van het Koninkrijk (2)

BIJBEL

J. Schotanus

In een vorig artikel hebben we gezien dat er in de Bijbel op verschillende wijzen gesproken wordt over het Koningschap van God.

Heel duidelijk spreekt de Bijbel over het Koningschap van God, als Heerser en Bestuurder van het heelal. Niet alleen de aarde, maar heel de schepping is Zijn gebied. De macro-structuren van het gesternte en de micro-structuren van de atomen ontlenen hun bestaan en voortbestaan aan de God van het universum. Deze God gaat een speciale relatie aan met de mensheid op deze aarde, vaak in verschillende perioden via een "rentmeesterschap", dat Hij zich daartoe verkiest. Dit "rentmeesterschap" is het kanaal van de Godsregering (theocratie).

De mens heeft zich in de zondeval onttrokken aan de directe zeggenschap van God over zijn leven, zoals beschreven in Genesis 3. Telkens opnieuw schept God de mogelijkheid om opnieuw met Hem te beginnen. Gen. 12:1-3 toont ons duidelijk zo'n nieuw begin in en met de persoon van Abraham. Als het in eerste instantie gaat om het Godsbestuur via de gezinshoofden, leidt de ontwikkeling later tot het bestuur van God via de leiders van het volk. Van Mozes als middelaar wordt gezegd in Ex. 4:16: "Gij zult hen tot God zijn". Dit is de wezenlijke betekenis van een theocratisch bestuur. Tegen Jozua wordt gezegd in Joz. 1:5: "Zoals Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn". Daarna verwekt God richters (Richt. 2:16), die optreden in de kracht en in de Naam van God.

## Vorbereiding

Het koningschap als vorm van Goddelijk bestuur was overeenkomstig Gods plan (Gen. 17:5-7; 49:9-11). In Deut. 17:14-17 vindt men reeds de grondregels voor de verkiezing van een koning. Toch moet God steeds opnieuw correcties aanbrengen in de gedachten van het volk aangaande het koningschap. Reeds vanaf het begin van de gebeurtenissen die leiden tot de monarchie, dreigt het verkeerdt te gaan (Richteren 8:22,23). Men probeerde met menselijke motieven een koning te kiezen (1 Sam. 8:1-9). God waarschuwde reeds voor de gevolgen van een menselijk koningschap (1 Sam. 8:10-17). Het volk wordt vermaand vanwege hun vraag naar een koning, zoals andere volken (1 Sam. 12).

## Bloeiperiode

Gedurende de bloeiperiode van de theocratie werden de koningen rechtstreeks uitgekozen en aangesteld. Wij vinden de aanstelling van Saul in 1 Sam. 9:17-19,21; van David in 1 Sam. 16:1,13; en van Salomo in 1 Kron. 22:6,10. Dit koningschap was reeds van oudsher geprofeteerd, als onderdeel van Gods plan voor Israël en

wel uit de stam van Juda (Gen. 17 en Gen. 49). In deze periode is er een rechtstreekse betrokkenheid tussen God en de koningen, die regeren bij Zijn gratie. Ondanks dieptepunten is dit wel de bloeiperiode van het koninkrijk van Israël.

## Afval en ondergang

Na de bloeiperiode komt de afgang, de scheuring tussen noord en zuid. Deze scheiding tussen Juda en Israël is het begin van het einde. Deze periode wordt gekenmerkt door de indirecte regering van God. God onderhoudt Zijn contacten met de koningen nu voortaan door middel van Zijn profeten. De koningen hebben hun positie niet meer te danken aan een directe Goddelijke aanstelling, maar komen aan het bewind door geweld of vanwege erfopvolging.

Langzamerhand komt er steeds meer achteruitgang en verval. Slechts enkele koningen maakten hierop een uitzondering.

## Profetie

De profeten voorspelden de ondergang van de beide rijken en beginnen nu te spreken van een toekomstig Rijk, waarover God zal regeren door middel van een Rechtvaardige koning. Naar de mate dat de actuele toestand van het volk donkerder werd, begon het licht van de profetie helderder te schijnen. Vanuit de hopeloosheid van de situatie opent God perspectieven op het toekomstige Rijk van vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping. Er zal een Vredenvorst komen, die niet behept is door menselijk falen. Vele profetieën hebben hun oorsprong in een duidelijk historisch gebeuren, zoals dit zich afspeelde voor de ogen van de profeten. Vaak hebben deze profetieën een dubbele betekenis; zij hebben betrekking op iets wat op het punt staat te gebeuren en het kan tevens betrekking hebben op een toekomstige gebeurtenis en/of persoon. De eerste vervulling is tevens een voorafschaduw van de toekomstige en uiteindelijke vervulling,

b.v. Jes. 13:17 en 14:14.

In Hand. 2 vinden we b.v. een gedeeltelijke voorvervulling van Joël 2. De algehele en eigenlijke vervulling komt nog. Verder zijn er, vooral in de psalmen, zowel verwijzingen naar het universele koningschap van God ook meerdere directe verwijzingen naar het Mésiaanse Rijk, dat komt.

## De kern

In alle beschrijvingen van het toekomstig rijk komt sterk naar voren, dat het een letterlijk koninkrijk is. Het voldoet aan de voorwaarden van welk aards koninkrijk dan ook, maar is niet behept met het menselijk falen. Het gebied, waarover de Koning zal regeren wordt aangegeven. De Regeerder wordt duidelijke omschreven en de onderdanen worden aangeduid. Deze concrete gegevens laten zonder de Schrift geweld aan te doen, geen ruimte voor de vergeestelingsmethode.

## De uitwerking

Als het gaat om een toekomstig rijk, dan gaat het om de vernietiging en vervanging van een bestaand wereldrijk (Dan. 2:31-35). Het komende koninkrijk ligt in het verlengde van het Davidische koninkrijk. Het is het oprichten van de vervallen hut van David (Amos 9:11). Jeruzalem zal de hoofdstad zijn (Jes. 24:23) en Christus zal de theocratische Koning zijn over dit Rijk.

## Kenmerken

Zijn namen en titels duiden aan dat de Koning Goddelijk en menselijk is. Met de wolken des hemels kwam iemand als des Mensen Zoon. (Dan. 7:13) en Hij zal volmaakt zijn in bekwaamheid en karakter (Jes. 11:1-4). Hij zal niet op een onrechtmatige wijze aan de macht komen (Jes. 42:3). Deze koning zal niet mislukken, zoals eerdere koningen gefaald hebben (Jes. 42:4). Alleen in het licht van de reeds vervulde profetieën kan men de nog onvervulde profetieën begrijpen en plaatsen in het perspectief van de toekomstige heilsgeschiedenis. Zoals de aspecten van het eeuwige en tijdelijke dooreenvloeien, zo ook de aspecten van de vernedering van de lijdende knecht en de verheerlijking daarna. Wij kunnen nu beter dan de profeten zelf onderscheiden, waar de Geest op doelde, zegt ons Petrus. De volgende keer zullen wij in ons slot hier verder op ingaan.

# Een droom werd werkelijkheid: baptisten congres in Budapest

Wat mensen in een communistisch-socialistisch land tot nu toe alleen maar konden dromen, gebeurde op de openingsavond van het EBF Congres, 26 juli 1989 in Budapest. De voorzitter van de Nationale Raad van Hongarije verraste de ruim 5000 aanwezigen met een warm en waarderend welkom namens de regering van Hongarije.

Szueros Matyas zei: "Wij zijn allen getuige dat er een nieuw wereldsysteem ontstaat. Het Stalinistische autoritaire systeem is bankroet. In sommige landen zijn economische, politieke en zelfs morele crises ontstaan. Er moet een nieuw model voor de maatschappij geschapen en uitgewerkt worden. Ik kan met respect spreken over de Baptisten gemeenten, die een goed voorbeeld kunnen vormen. Daarbij noem ik de waarden van een democratisch model, zoals de Baptisten dat kennen.

De Baptisten dragen bij tot de vorming van de structuur voor een nieuwe gemeenschap. In onze moderne wereld is er een groot aantal crisissen, verschikkingen en misdaden van mensen jegens hun medemensen. Laat in deze eeuw van pijn en vernedering gehoord worden dat de Baptisten kunnen spreken van christelijke liefde en vergeving, tot heil van de naties, voor vrede tussen mensen en volken, voor rechtvaardigheid en verdediging van de mensenrechten.

Ons gezamenlijk doel is gebaseerd op de noodzaak elkaar te helpen. De naties moeten bruggen bouwen tussen mensen die om politieke of godsdienstige redenen gescheiden zijn. De Baptisten geven ons daarin een goed voorbeeld door de boodschap van redding voor de totale mens om zijn lichamelijke en geestelijke erfenis".

## Tegen oorlog

Szueros sprak zich ook uit tegen de oorlog. "Ons volk is tegen allen die hun geld besteden aan wapens in plaats van tegemoet te komen aan de behoeften van de mensen die door hun werk de goederen produceren".

In het kader van het Congres-thema: "Come and see what God has done" - Komt en ziet Gods daden - verwees de president naar de sociale en politieke veranderingen die plaatsvinden in Hongarije. Er staat een nieuwe wet op stapel die elke vorm van discriminatie vanwege geloof en belijdenis zal uitbannen.

De rede werd met een staand applaus ontvangen. Hij moet vooral voor de Hongaarse broeders en zusters een verademing geweest zijn, en de vele buitenlandse deelnemers hebben dat meegevoeld.

Welkom was er ook namens de Oecumenische Raad van kerken in Hongarije, en natuurlijk namens de Hongaarse Unie van Baptisten Gemeenten.

Janos Viczian, de president van de Unie en tevens lid van het Hongaarse parlement, vertelde van de droom die hij tijdens een vorig EBF-congres had. De droom die toen zo veraf scheen: een congres te mogen houden in Budapest, was nu vervuld, en daarmee was ook het eerste EBF congres in een Oost Europees land een feit geworden.

Voorafgaande aan het congres in Budapest hield de Europese Baptisten Federatie haar jaarlijkse vergadering.

Bij een vergadering als deze behoren de gebruikelijke verkiezingen.

Dr. Knud Wümpelmann, de volijverige en inspirerende algemeen secretaris van de EBF, had vorig jaar te kennen gegeven zijn werk te willen beëindigen. Karl Heinz Walter uit Bremerhaven werd benoemd als zijn opvolger. Hij is 56 jaar, en heeft behalve zijn staat van dienst als gemeentevoorganger ook rijke ervaring in het landelijke en Europese werk, voornamelijk in de jeugdbewegingen.

De Roemeense dr. Vasile Talpos had zijn tweejarige periode als voorzitter erop zitten. Met algemene stemmen werd Peter Barber, algemeen secretaris van de Unie van Schotland, gekozen als president.

Als vice-president werd dr. John Merritt gekozen, de president van de Conventie van Engels sprekende Baptisten Gemeenten in Europa.

In verband met de overdracht van het seminarium in Rüschlikon aan de EBF moest er ook een raad van bestuur komen. 7 personen, afkomstig uit diverse delen van Europa, werden op voordracht gekozen.

## Hulp

Enkele aansprekende werkzaamheden van de EBF zijn de hulp aan nood-

## Overdenking

Dr. Vasile Talpos, de scheidende president van de EBF, hield de openingsoverdenking. Deze ging uit van de tekst uit Psalm 66:5: Komt en ziet Gods daden, het conferentie-thema.

Deze conferentie heeft een drievoudige inhoud, zei hij. Viering en lofprijzing, ons verheugen in onze gemeenschap als baptisten en vrienden en gasten uit te nodigen te zien en te ervaren wat God gedaan heeft. Gods werk is een werkelijkheid, en Hij werkt door middel van zijn kinderen. God verenigt ons in Christus, en wij ervaren de werkelijkheid van God door Christus, die onze vrede is. Door Hem komt Gods vrede in onze levens.

Een van de thema's van Ps. 66 is het

Vervolg op pag. 5

## Europese Baptisten Federatie koos nieuwe leiding

gebieden en de sectie boeken en vertalingen. Dr. Wümpelmann memoreerde de hulp aan de slachtoffers van de aardbevingsramp in Armenië, waarvoor de EBF een belangrijk bedrag beschikbaar kon stellen. De nood blijft echter dringen.

De unies en gemeenten in Oost Europa konden reeds vele malen geholpen worden met boeken en vertalingen van bijvoorbeeld commentaren, die in eigen land niet geproduceerd worden. Sprekend voorbeeld is de vergunning om de commentaren van William Barclay te mogen invoeren in de Sovjet Unie.

## Radio

Radio-uitzendingen kennen geen grenzen, als ze tenminste niet gestoord worden. Via Radio Monte Carlo verzorgt het echtpaar Hodoroaba in Parijs sinds jaar en dag uitzendingen in de Roemeense taal. Br. Hodoroaba vertelde dat er wekelijks enkele brieven komen uit het Roemeens sprekende deel van de Sovjet Unie met verzoeken om Bijbels.

Met vreugde kon de vergadering voor het eerst in de geschiedenis van de EBF een afgevaardigde begroeten uit Bulgarije. Hij was niet alléén naar Budapest gekomen; 18 landgenoten bezochten het congres.

H.G. de Winkel

# Zending in Nederland

Het geeft te denken, dat mensen uit landen die gesloten zijn voor de zending, in Nederland komen wonen. Hén met het Evangelie te bereiken is een grote taak van de gemeente. Zó ongeveer schrijft br. A.J. van de Wetering, voorganger te **Alkmaar**, in het gemeenteblad 'Contact'. De aanleiding hiertoe zijn de vele gesprekken die hij heeft met vluchtelingen uit met name Arabische landen. Deze mensen verblijven in centrum 'De Vluchthoef', en bezoeken herhaaldelijk de diensten van de gemeente. Br. Van de Wetering geeft aan dat hij al deze kontakten niet alleen aan kan.

## Schilderijen

De kerk in **Apeldoorn** is verfraaid door een aantal schilderijen met bijbelse tafereelen, zo meldt 'De Kring'. Een kunst-schilder uit het midden der gemeente, br. G. van Mossel, heeft deze belangeloos geschilderd. Er bestaan in Apeldoorn plannen voor een grote onderhoudsbeurt aan het kerkgebouw, waarbij onder andere het dak en de verwarming verbeterd zullen worden.

## Poppentheater

Vijf mensen uit Borger en Groningen vormen samen 'De Speelplaats', een groot poppentheater onder de vlag van de NBBJ. In **Delft** traden ze op; de gemeente daar organiseerde eerder al een optreden van Aad Peters. Het decor van 'De Speelplaats' is zo groot, dat het in Delft niet eens helemaal op het podium paste. Het viel de NBBJ-ers op dat de kinderen in Delft erg spontaan zijn. Het poppentheater was ingepast in een Kinderlentefeest van de gemeente, waarvan verder een groot luchtkussen, pannekoeken en spelletjes deel uitmaakten.

## Doop

Het aantal dopelingen in de gemeente te **Doetinchem** is opvallend hoog. In mei werden vijf mensen gedoopt en in juli nog eens zes! Aldus 'Gemeenteberichten'.

## Bezinning

De gemeente te **Dordrecht** is al voor de vakanties druk bezig geweest met de

plannen voor het nieuwe seizoen, meldt 'Omgang'. Elke eerste zondag van de maand zal er een gemeentevening worden gehouden en de onderwerpen zijn veelbelovend:

Kind en opvoeding  
Huwelijksproblemen overwinnen  
Rouwverwerking

Het gezag van de Schrift

Een getuigenisavond.

In Dordrecht gebeurt ook verder heel wat aan vorming. Zo kent 'Omgang' een rubriek 'Uitgediept', waarin elke maand diep op een onderwerp wordt ingegaan.

## Kind en huisbezoek

Is het goed dat kinderen bij huisbezoek door raadsleden aanwezig zijn?

In **Groningen-Noord** is gesproken over deze vraag. 'Tussentijds' vertelt daarover:

"Eerst hebben wij onze eigen herinneringen opgehaald. Toen zaten sommigen erbij. Vaak werd aan de kinderen dan ook de vraag gesteld, of men zijn hart al aan de Heer gegeven had. Met een rood aanlopend hoofd gaf men dan antwoord. Sommigen ondergingen dit ritueel, anderen werden door deze vraag afgeschrikt. Als je elkaar goed kent, en de sfeer is ernaar, dan kan deze vraag wel eens gesteld worden. Wij zeiden, als kinderen bij het gesprek aanwezig zijn, en in sommige gezinnen kan dat, dan krijgt het bezoek wel een ander karakter. Veel vragen van de ouders of de kinderen kunnen niet aan de orde komen. Het gesprek zal het karakter hebben van met elkaar meeleven. We zeiden ook: Een keer per jaar bezoek van de raadsleden kan weinig betekenen. Op de zondag en door de week zal het raadslid moeten proberen kinderen en ouders te leren kennen en mee te leven met het wel en wee van de leden en de vrienden van zijn wijk".

## De G.B.S.

De gemeente **Groningen-Zuid** gaat het G.B.S.-werk opnieuw aanpakken. "We (de raad) zijn er samen van overtuigd dat wij gemeente zijn vanuit de bijbel. Dat dient gestalte te krijgen in een goed lopende gemeentelijke bijbelstudie. De G.B.S. is zoals velen kunnen vertellen, een heel zinvolle wijze van leren door en vanuit de bijbel". "In samenwerking met de landelijke G.B.S. stuurgroep willen wij het bijbelonderwijs in de gemeente een nieuwe stimulans gaan geven", zo schrijft de voorganger, br. A.G. den Dekker, in 'De Boodschapper'.

## Op de step

Bij wijze van sponsorrit hebben zeven medewerkers van koffiëbar Adullam in Musselkanaal op de autoped de 60 km. van Hogeveen naar huis afgelegd. Tegelijkertijd wisten anderen ongeveer 50 auto's. De totale opbrengst van deze aktiedag was f 3.000.--!

# Drachten verwacht de A.V.

In de kerk van de gemeente Drachten hangt een "thermometer", die moet aangeven hoeveel bedden er zijn voor de afgevaardigden van de A.V.

Het aantal groeit gestaag, mede door onze eigen leden en vrienden, mede door onze broeders en zusters van de Raad van Kerken en niet te vergeten door onze broeders en zusters uit Heerenveen. Een mooi stukje samenwerking om met elkaar er iets moois van te maken straks in oktober.

Want dat is zeker, op de openingsavond zullen daar b.v. alle Friese koren er zijn om u toe te zingen. Daar wordt hard aan gewerkt. De koren van Friesland hebben er zin in, zoveel zin zelfs

dat er nieuwe koren zijn ontstaan.

Toch zijn er ook wat zorgjes. De woensdagavond zal een goede avond zijn als ook u daar bij bent. Maar de inschrijfformulieren geven nog het tegendeel aan. Velen van u vullen deze avond niet in. Betekent dat dat u dan niet komt? Of heeft u dat over het hoofd gezien?

Als u dat vergeten bent, belt u dan even onze secr. br. L.K. Ongersma: 05120-19732.

Het zou toch mooi zijn als alle afgevaardigden er ook al op de openingsavond aanwezig zijn.

Tot ziens.

Namens de voorbereidingsgroep  
Ger Booy

Vervolg van pag. 4.

werk van God: Gods verlossing werkte voor Israël; het hoogtepunt is zijn verlossing door Christus. God heeft een verlossingsplan, dat brengt Hij tot vervulling door Jezus Christus. Wij mogen ons verheugen in zijn daden. Wij zijn geroepen zijn reddingswerk verder uit te voeren, omdat wij leden van zijn lichaam zijn en geleid worden door zijn Geest.

## Zingen

Een koor van zo'n duizend stemmen dwong bewondering af door de lang niet eenvoudige liederen, die weliswaar thuis ingestudeerd werden, maar toch

op één dag gezamenlijk gerepeteerd moesten worden. Voorwaar een prestatie! Het klonk prima.

Het congresboek gaf de mogelijkheid om de gezamenlijke liederen te zingen in het engels, Duits of Hongaars. Het is een vreemde gewaarwording als je wel dezelfde melodie zingt, maar de woorden om je heen niet herkent!

In de Roll-call presenteerden de verschillende landen zich, door een deelnemer in eigen taal de tekst van het congres-thema te laten uitspreken. Zij werden begeleid door meisjes in prachtige Hongaarse kostuums.

H.G. de Winkel

# Kinderkamp viert eerste lustrum

Het is alweer voor de vijfde keer dat dit jaar het NBBJ kinderkamp is gehouden. Gebleken is dat erg veel baptisten-gezinnen dit jaar voor het eerst hoorden dat er een NBBJ kinderkamp bestaat.

Het kinderkamp startte met 11 kinderen en het groeide dit jaar uit tot een kamp met 37 kinderen.

Zes jaar geleden kwamen Piet Stellinga en ik in gesprek met mensen van de baptisten gemeente Alphen a/d Rijn en Eindhoven. Deze gemeenten organiseren al jaren kinderkampen. De kampen vonden plaats in het midden en zuiden van ons land, dus was er een mogelijkheid voor de NBBJ om een kamp in het noorden te organiseren.

Het heeft soms ook voordelen dat je uit een grote baptisten gemeente komt, want dank zij de baptisten gemeente Emmen kon een kinderkamp van start gaan. Zoals je het kunt noemen "het mes sneed aan twee kanten". Aan de ene kant zou het fijn zijn een NBBJ kinderkamp te hebben, aan de andere kant waren er in Emmen bij ons op de club op dat moment allemaal kinderen die om financiële redenen nog nooit op vakantie waren geweest.

De raad van de baptisten gemeenten en voorganger hadden een gesprek met mij en niet zonder resultaat. De kinderen van de club's west mochten door middel van een aktie mee naar het kinderkamp. En zo waren er 15 kinderen in het eerste kamp, die anders niet op vakantie konden. Het tweede jaar werd de aktie herhaald, het werd alleen wat moeilijker. Toch hebben er het tweede jaar nog 10 kinderen namens de baptisten gemeente Emmen West deel mogen nemen aan het kinderkamp. En zo is het gekomen.

Het was voor de kinderen geweldig, ondanks het feit dat ik geen clubwerk meer doe, heb ik toch met de gezinnen van deze kinderen nog contact.

Als leiding van het kinderkamp zoek je dan ook een passende bestemming en zo waren we de eerste twee jaren aan het zwerven in verschillende kamphuizen, het derde jaar ontdekten we "Us

Blau Hiem" in Appelscha en daar hebben we ons stekkie gevonden.

## Programma

Het programma heeft een bepaalde hoofdlijn gekregen. In de eerste plaats vinden we het belangrijk dat het een christelijk kamp is. 's Morgens beginnen we met een ochtendwijding, dit kunt u zien als model vakantie bijbelweek (zingen, bijbelverhaal en een bijpassend werkje). Na de middag moeten de spieren goed los komen en moeten ze moe worden, dus veel sport en spel en 's avonds is er een feestprogramma. Verder is de dagsluiting altijd op een beetje ontroerende toon, bijv. in het bos in het donker en dan in de stilte vele fijne koren zingen en een gedicht of een gedeelte uit de bijbel. Het was leuk dat zoveel kinderen een eigen bijbeltje bij zich hadden.

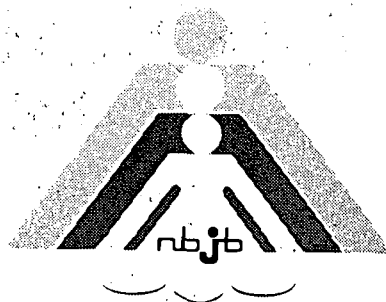
De leiding bestond uit zes personen. Onze keuken werd uitstekend verzorgd door een zuster uit Emmercompasuum. Drie mensen van de leiding waren er voor het vijfde jaar en er waren twee nieuwe personen bij. Allen hebben zich voor honderd procent ingezet om het kamp te doen slagen. Er waren dus 37 kinderen, dit had als voordeel dat iedereen een vriendje of vriendinnetje kon vinden en echt "ruzie" is er dan ook niet geweest. Het was voor de kinderen ook dit jaar weer een kamp dat ze niet zo gemakkelijk vergeten.

## Film

Bram Postma van de NBBJ heeft een hele dag in het kamp een videofilm opgenomen en hij gaat daar een filmpje van 20 minuten van maken van alles wat er op een dag te beleven is in het kinderkamp, met toestemming willen we de videoband laten afspelen op de ontmoetingsdag 24 september in

Emmen. Verder is het bekijken van de band te regelen via het jeugdburo van de NBBJ te Drachten.

Ik was 16 jaar toen ik voor de eerste maal kiko was op Rendorloo. Het volgend jaar was ik kiko op Oranjehoeve. Dit jaar had ik kinderen in het kamp van ouders die toen bij mij in het kamp zaten, misschien zijn er mensen die ook in dat kamp zijn geweest. Heel graag wil ik in het bezit komen van wat foto's van de betreffende kampen.



Ongeveer 23 jaar heb ik leiding gegeven, nu wil ik graag een reportage maken van deze jaren. Ik heb erg veel materiaal maar ik weet dat er veel meer foto's gemaakt zijn van het kinderwerk dat ik deed.

Titia van den Berg Luitjens  
Warmeerweg 79  
7815 HC Emmen  
tel. 05910-17668

## Kaderweekend: echt geen redenen meer om niet te komen!

Van 13 tot 15 oktober organiseert de NBBJ het tweede kaderweekend van dit jaar. (Kaderweekenden zijn bedoeld voor iedereen die actief betrokken is bij zijn of haar gemeentelijke jeugdgroep).

Dit weekend vindt plaats op "De Stoppelberg" in Beekbergen; vlak bij Apeldoorn. Dus voor iedereen goed bereikbaar!

De kosten van zo'n heel weekend (vrijdagavond tot zondagmiddag) zijn (let op!) f 55,-!

Da's nog eens te doen. En voor zo'n bedrag kun je nog

eens een penningmeester aanschieten, met de vraag om je te 'subsidieren'.

Alsof dat nog niet genoeg is; om ook jou ("Is dat nou wel wat voor mij", "wat is die NBBJ eigenlijk voor klub", "Toch maar niet, hoor") over de drempel te krijgen, betaal je als je voor de eerste keer op een kaderweekend komt maar.... f 45,-!!!!

Waarom al die moeite en al die reklametaal?

Niet omdat we er rijk van hoeven te worden, maar omdat we het heel belangrijk vinden dat jullie elkaar op zo'n weekend ontmoeten. Dat je ervaringen uitwisselt en mensen leert kennen. Dat wij je suggesties kunnen doen, en nieuwe dingen kunnen leren. Dat er bovenal iets gebeurt op zo'n weekend, wat wij met z'n allen niet in de hand hebben: dat we gezegend worden, en 'rijker' teruggaan, dan we gekomen zijn.

Thema is dit keer 'Verantwoordelijkheid dragen'; dat klinkt lekker loodzwaar dus. Kom maar eens kijken wat we er van maken!

Als je je vast wilt opgeven (misschien niet onverstandig, want bij 40 personen is de maat vol), dan kan dat bij het Jeugdburo: 05120-15687.

GEERT JAN BLANKEN

## Geheugensteuntje

Denken jullie aan de Jongeren A.V. op 6, 7 en 8 oktober 1989 in Den Haag?

Je kunt je aanmelden via het formulier dat naar de sekretaris van je gemeente is gestuurd.

Praat mee,  
Denk mee,  
Sport mee,  
Op deze 5e Jongeren A.V.



# De A.V. van '88 besloot niets over het Conciliair Proces

Telkens weer wordt de indruk gewekt, alsof de algemene vergadering 1988 te Enschede **besloten** heeft niet deel te nemen aan het conciliair proces. We lazen dat in een brief van de Commissie der Unie van 21 december j.l. - we hoorden dat van br. Bosveld op de regionale bezinningsdag in Hogeveen in april en nu lezen we het opnieuw in een bericht van br. Bosveld in ons blad van 27 juli (pag. 2).

De omschrijving is deze laatste keer wel wat uitgebreider. Dat besluit zou gevallen zijn, "omdat" Dordrecht zijn voorstel (niet "verzoek"! ) introk en van de UC de toezegging verkreeg een hand reiking te doen om de thema's bespreekbaar te maken.

Onze Unievergaderingen nemen alleen **besluiten** door voorstellen aan te nemen. Die besluiten zijn terstond van kracht (zegt ons Uniereglement) indien ze met volstreekte meerderheid der uitgebrachte stemmen zijn genomen.

Uit de **officieel goedgekeurde Notulen** van de laatste Unievergadering blijkt, dat Dordt het betreurt, dat het voorstel ter vergadering pas laat in behandeling is genomen en vreest, dat de

bespreking niet meer klaar komt. Het voorstel wordt ingetrokken "als de UC belooft, dat we op korte termijn met deze vragen bezig kunnen zijn".

Die toezegging geeft de UC en het voorstel wordt ingetrokken.

De Notulen maken dan geen enkel gewag van een met meerderheid van stemmen genomen besluit.

De algemene vergadering zelf heeft dus **NIETS** besloten omtrent deelneming aan het conciliair proces, noch in positieve noch in negatieve zin. Het is onjuist, om zelfs die indruk maar te wekken.

Overigens moet je je verbazen, dat van UC-zijde het materiaal van een **particuliere** stichting wordt aanbevolen. Worden we nu voor het door de Unievergadering wel duidelijk gewenste "zo breed mogelijke overleg ten aanzien van de onder ons levende vragen" naar "buiten" verwezen?

Als dat kan, is er een heel centraal **kerkelijk** adres te noemen, waar materialen en aanmeldingskaarten zijn aan te vragen: Secretariaat Kerkendag, Postbus 85237, 3508 AE Utrecht.

J. BROERTJES, Rijswijk

## 'Op de Veluwe met vakantie'

Graag wil ik reageren op het artikel van ds. Louwerse in "De Christen" van 10 augustus j.l. onder de kop "Op de Veluwe met vakantie".

Vragen aan ds. Louwerse: Met welk doel schreef u dit stuk? Wat voor nut had het? Bouwde het op? Werden de lezers gesterkt in hun geloof door dit artikel voorop "De Christen"? Konden we er de volgende twee weken mee in? Heel jammer vond ik het dat de voorpagina van ons blad (De Christen??) gebruikt wordt voor dit soort stukjes waarin anderen (ook kinderen van God) een draai om de oren krijgen. Het is te hopen, dat ds. Louwerse inderdaad niet meer zal spreken op de Veluwe.

Ook wij zitten op zondag we eens twee uur in de kerk. Is dat te veel gevraagd misschien?

Dan nog iets over zo'n zelfde soort Hervormde Gemeente. Met de leden daarvan en met die van nog andere kerkgenootschappen doen wij interkerkelijk evangelisatiewerk op een camping (ook op de Veluwe). Enthousiaste commissieleden en teamleden (jongelui) vertellen wat de Heer voor hen betekent. Jongeren en ouderen proberen de liefde van Christus door woord en daad door te geven.

Jonge leden van diezelfde Hervormde kerk zingen als koor tijdens een evangelisatiedienst in onze Baptisten Gemeente (ook op de Veluwe) zij werken mee aan onze "Sing in". Graag ga ik op

2e kerstdag en 2e paasdag naar hun kerk, die op die morgens nog uitpuilt met jong en oud, om ook op die dagen samen de Heer te loven en te prijzen. Ook dit is de Veluwe.

Tot slot: Wat te denken van de zinsnede waarin de fa. Wehkamp wordt genoemd. Moeten wij als christenen zulke dingen leren en onthouden....?

Lieny Schuil, Harderwijk

## Br. J. Aaldring in bestuur van SOH

De Uniecommissie heeft br. J. Aaldring te Hengelo bereid gevonden om namens de Unie van Baptisten Gemeenten zitting te nemen in het Algemeen Bestuur van de Stichting Oecumenische Hulp (SOH) te Utrecht. Hij volgt in deze br. J. Ter Braak op, die in april j.l. afscheid nam als lid van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van eerder genoemde stichting.

*"En Hij heeft tot mij gezegd: "Mijn genade is u genoeg, want de kracht "openbaart zich eerst ten volle in zwakheid".*

2 Korinthiërs 12:9

Toch nog onverwacht is door de Heer van haar leven naar huis geroepen onze zuster

**A. van Prooijen-Koops**

op de leeftijd van bijna 72 jaar.

Dankbaar gedenken wij wat zij voor onze gemeente heeft gedaan.

16 juli 1989

Baptistengemeente Apeldoorn

*"Zij heeft de goede strijd gestreden en haar geloof behouden"*  
n.a.v. 2 Tim. 4:7-8

In de zekerheid van dat geloof is van ons heengegaan onze zuster.

**Francina Tessers-van Putten**

op de leeftijd van 76 jaar

Baptistengemeente Rotterdam-Zuid

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

**Antje van der Wolf-Winters**

op de leeftijd van 71 jaar

5 augustus 1989

Baptistengemeente Sneek

Op 31 juli a.s. is, na maandenlang ziek te zijn geweest, op 54 jarige leeftijd overleden

**Cor Brandt**

echtgenoot van Mia Gerlach  
zoon van A. Brandt-Pikkert en  
wiflen C. Brandt.

Mijnsherenlaan 170a  
3081 CM Rotterdam  
Augustus 1989

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*'k Zal Hem kennen, aan de handen  
doorboord ook voor mij.  
Lied 817 uit de bundel Joh. de Heer*

In dit geloof is in haar Heer en Heiland  
ontslapen op de leeftijd van 81 jaar  
onze geliefde zorgzame moeder,  
en lieve oma, zuster, schoonzuster en  
tante

**Maria Smalbil**  
weduwe van J. Meertens

Canada, 19 juli 1989

Canada:  
John Meertens  
Judyth Meertens-Kerr  
Lisa en Amy

Canada:  
K. Baptist  
A. Baptist-Smalbil

Hengelo:  
K. Smalbil  
A. Smalbil-Meertens

Hengelo:  
K. Kruizinga  
H. Kruizinga-Smalbil  
Nieuw-Buinen  
R. Middel-Meertens  
en kinderen

Almelo:  
D.J. Meertens  
S.M. Meertens-Kürz  
en kinderen

Ede:  
L.F. Smalbil  
R. Smalbil-de Lange  
Jeroen en Wouter

Australië:  
T. Smalbil  
A. Smalbil-v.d. Lem  
Edward en Henry

Australië:  
G. Smalbil

Correspondentie-adres:  
Mr. en mrs. John Meertens  
20 Darlington Dr.  
Hamilton Ontario  
LGC 2LJ Canada

Na een moedige strijd is door haar  
Heer en Heiland thuisgehaald onze  
zuster

**Grietje Kuijpers-Mulder**

op de leeftijd van 68 jaar

Hengelo, 13 augustus 1989

De Heer nam tot Zich onze zuster

**Louise Margaretha  
Eenkhorn-Morsink**

op de leeftijd van 88 jaar

Hengelo, 28 juli 1989

Baptistengemeente  
Hengelo-Centrum

*"In het huis mijns Vaders zijn vele wo-  
ningen...." (Joh. 14:2)*

Op 15 juli j.l. is door zijn Heer en Hei-  
land thuisgehaald onze broeder

**D. Gruis**

In de leeftijd van 97 jaar

Baptistengemeente Delfzijl

*"HERE, Gij doorgrondt en kent mij"*

Op 23 juli 1989 heeft de Heer naar  
huis gehaald onze broeder

**Jan Bok**

op de leeftijd van 82 jaar

Baptistengemeente  
Stadskanaal-Noord

*"De Heer is mijn herder"*

In volle zekerheid des geloofs is van  
ons heengegaan onze zuster

**Agnes Louise Frederique Lily  
Thenu-Eilers**

op de leeftijd van 84 jaar

Baptistengemeente Enschede

*"Zij heeft de goede strijd gestreden  
en haar geloof behouden".  
n.a.v. 2 Tim. 4:7-8*

De Heer heeft thuisgehaald mijn ge-  
liefde vrouw, onze moeder, groot-  
moeder en overgrootmoeder

**Francina Tessers-van Putten**

Geboren 15 november 1912  
Overleden 28 juli 1989

Haar liefde en eenvoud zal ons altijd  
blijven en ons tot voorbeeld zijn.

J. Tessers  
Sjaak en Jenny  
Jan en Mieke  
Ineke en Dave  
Anneke  
René  
Kleinkinderen  
Achterkleinkinderen

Geunenburg 33a  
3085 ZG Rotterdam

De begrafenis heeft inmiddels plaats-  
gevonden.

In vol geloofsvertrouwen heeft de  
Heer tot Zich genomen op 23 juli 1989  
onze zuster

**Gepeke van Wieren-Dijkstra**

op de leeftijd van 87 jaar

sinds 31 december 1968 weduwe van  
Lubbert van Wieren

*"Maar ik zal, dank zij Uw grote goe-  
dertierenheid Uw huis binnengaan!"  
Psalm 5:8*

Baptistengemeente Noordbergum

## MEDEDELING

Penningmeester van de baptisten ge-  
meente Dordrecht is thans br. J. Bakker  
Slangenburger 237, 3328 DW Dordrecht,  
tel. 078-171371.

**herman van der graaf**

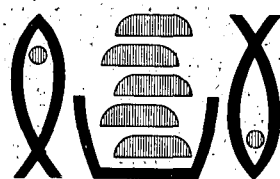


**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 05910-23963**



# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Bemoedigende zomer

Bemoedigende gebeurtenissen vinden deze zomer plaats in West Europa.

Gebeurtenissen met betrekking tot het Koninkrijk van God, die ook de kranten hebben gehaald. Ik haal er drie naar voren: de evangelisatie-actie "Love Europe", waarbij vele jongeren zich inzetten voor de evangelieverkondiging; het Wereldkongres van Christenzigeuners dat onlangs in Amsterdam werd gehouden en waar duizenden zigeuners bij elkaar kwamen; en het E.B.F.-kongres in Budapest, waar op de slotavond Billy Graham sprak en waar zo'n 25.000 mensen naar voren zijn gekomen op zijn uitnodiging voor Christus te kiezen. Over dat laatste kon u in DC meer lezen van de hand van mijn vader. Vorige week ontmoette ik iemand die deze bijeenkomst ook had bijgewoond en eveneens onder de indruk was van het aantal Hongaren dat naar voren kwam. Hij had sterk de indruk dat dit niet in een opwelling gebeurde, maar serieus gemeend was. Ook hij vertelde dat Billy Graham er zelf verbaast over was.

Dan iets over het zigeunerkongres. Dit kongres betekende een mogelijkheid tot contact tussen zigeuners uit allerlei landen. Maar de organisatoren lieten er geen twijfel over bestaan: men wilde zigeuners die nog geen christen waren in aanraking brengen met het evangelie.

Vervolgens hoopte men ook een brug te slaan naar de niet-zigeuners, die zij "burgers" noemen. Men hoopte dat dezen het kongres zouden bezoeken en zo konden zien dat niet alle zigeuners crimineel of iets dergelijks zijn, zoals zo vaak gedacht wordt. Dat die gedachte bestaat bleek wel uit het feit dat bedrijven in de buurt extra beveiliging organiseerden.

Een politie-woordvoerder zei in het programma dat de NCRV hierover uitzond dat men wel wat extra zou patrouilleren, maar dat men niet bang was voor problemen. Je kon merken dat deze man de aard van het kongres in het oog hield en daardoor vertrouwen had in de gang van zaken. In winkels in de buurt bleven echter vaste klanten weg, omdat zigeuners daar kwamen.

Voor de christen-zigeuners die door de NCRV geïnterviewd werden was het duidelijk: zij wilden graag normaal contact

met "burgers". Dat de interviewer in genoemd programma ook niet geheel vrij was van vooroordelen bleek uit zijn vraag of het niet een slecht voorteken was dat het terrein waarop men de grote tent neer zou zetten bij nader inzien ongeschikt bleek. (Men moest op het laatste moment verhuizen) Daarop antwoordde de geïnterviewde dat gelovigen niet in voortekenen geloven, maar wel in God die machtig is. Dat was een zeer sterk antwoord.

Persoonlijk vond ik het heel bijzonder op t.v. te zien hoe deze mensen in groten getale bezig waren met de Bijbel en het geloof. Op de laatste dag van het kongres zijn er zo'n zestig zigeuners gedoopt door onderdompeling. Ongeveer zeventienduizend mensen hebben avondmaal gevierd.

Dat God onder deze mensen, die de kerk vaak nauwelijks bereikt, zo werkt is heel bijzonder.

Het half elf journaal op de laatste dag van het kongres heeft helaas het vooroordeel van de "slechte zigeuners" weer bevestigd. Niets daarin over het goede van dit kongres, wél een interview met iemand die mopperde over het terrein dat door die grote tent en de caravans onbruikbaar was geworden. Niet omdat men daar rare dingen mee gedaan zou hebben, maar doordat het terrein niet berekend was op zoveel "bewoners". Nu had de gemeente Amsterdam dat toegewezen aan de zigeuners toen het eerste terrein onbruikbaar bleek vanwege de weersomstandigheden. Niettemin werd ons in dit journaal duidelijk gemaakt dat het de schuld van de zigeuners is dat de Amsterdammers dit jaar niet meer op het terrein terecht kunnen met hun tent en hun caravan. Niets over het vreedzame van dit kongres, alleen maar het negatieve belicht. Ik weet niet of er in andere journaals ook positieve dingen zijn vermeld, maar deze aflevering liet een negatief beeld van zigeuners achter.

Zijn zigeuners dan nu allemaal goed? Nee, net zo min als "burgers" dat zijn. Maar wat op dit kongres is gebeurd, doorbreekt wel bepaalde grenzen in ons denken.

Christen-zigeuners - een groep om dankbaar voor te zijn. En u merkt wel: ook naar het journaal moet je kritisch kijken.

HETTY LALLEMAN

### DEZE WEEK IN DC:

Terugblikken op de zomer op de pagina's 1,2,4,5 en 7

SOU-verslag Pag. 2

Rubriek Bijbel Pag. 3

Kandidaten A.V. Pag. 6

## Verslag open gewestelijke bijeenkomsten

Alle gemeenten waren in februari en maart j.l. door de SOU uitgenodigd voor een gewestelijke bijeenkomst, om zo open mogelijk mee te praten over de speerpunten "A.V." en "financiën".

Deze zeven inspirerende bijeenkomsten leverden zoveel gedachtenwisselingen en informatie op, dat de SOU een goed beeld heeft gekregen van wat er in de gemeenten leeft. Bovendien werd er een breed scala van ideeën voor een nieuwe organisatiestructuur aangedragen, waar de SOU dankbaar gebruik van zal maken.

De hoeveelheid informatie is te groot en te divers om kort samen te vatten. Van een aantal duidelijk naar voren komende aandachtspunten willen we u wel alvast op de hoogte stellen.

### De A.V.

Met betrekking tot de A.V. kwamen herhaalde malen opmerkingen aan de orde als:

- We willen de A.V. niet missen, want het is zinvol en plezierig, maar het zou minder massaal moeten zijn.
- De functies inspiratie ontvangen-ontmoeten-zaken doen zijn alle nodig. (maar sommigen willen het accent op zaken doen, anderen juist meer op inspiratie of ontmoeting.)
- Begrotingen e.d. kunnen meer

- schriftelijk afgehandeld worden.
- De gewesten moeten een veel duidelijker functie hebben binnen de Unie en naar de A.V. toe. Een meer formele status zou gewenst zijn.
- De A.V. moet zich vooral meer met toekomst-gericht beleid bezig houden.
- Verantwoording afleggen over gedane zaken kan ook schriftelijk.
- Er moet meer beleid op lange termijn worden gemaakt, b.v. in een drie-jarenplanning.
- Het beleid moet samenhangender zijn, b.v. meer relaties tussen de P.C.'s.
- De gemeenten moeten het beleid sterker kunnen beïnvloeden tijdens en buiten de A.V.
- Er moet een onafhankelijke voorzitter voor de A.V. komen.

- De A.V. moet voorbereid worden door een agendacommissie, samengesteld uit afgevaardigden uit de gewesten en de U.C.
- De sprekers moeten alleen namens gemeenten of commissies spreken en niet namens zichzelf.

### Het geld

Met betrekking tot de financiën kwamen vooral de volgende opmerkingen naar voren:

- De financiële organisatie moet veel eenvoudiger.
- Geen gescheiden begrotingen, maar één gezamenlijk financieel beleid.
- Meer verplichte bijdragen en minder vrijwillige, want nu worden uit vrijwillige bijdragen veel vaste kosten betaald.
- Mogelijkheden tot vrijwillige bijdragen, b.v. voor projecten, wel open houden.
- Beleid en financiën moeten duidelijker gekoppeld worden. Gekozen beleid houdt financiële verplichtingen in.
- Salarissen vrijgestelden moeten betaald worden uit de verplichte bijdragen.
- Er moeten goede arbeidsovereenkomsten zijn voor de vrijgestelden en ook modellen voor arbeidsovereenkomsten voor voorgangers.
- Voorgangerssalarissen via de Unie zijn (vooralsnog) niet wenselijk.
- De gewesten moeten sterker gemaakt worden. Grotere gemeenten moeten ook de lasten van kleinere gemeenten mee willen dragen.
- De Unie moet de gemeenten beter informeren over de financiën en de gemeenten de leden.
- We moeten samen werken aan een mentaliteitsverandering: Solidariteit moet uitgangspunt zijn voor het financiële beleid.

### Even nadenken met....

ds. Harry Nobbe, Emmercompascuum

#### EERLIJK = EERLIJK

De tentenkampen van de N.B.J.B. op 'De Vinkenhof' zijn weer voorbij. En ik zit nu eenmaal zo in elkaar dat ik weken daarna er nog over mijmer.... tja.... was dit nu echt de laatste keer op 'De Vinkenhof'? "k heb er met zovele leiders, kampers, gezinskampers, keukenpersoneel, ja noem maar op duizenden voetstappen neergezet. Eerlijk is eerlijk, 't is een pracht plek.

Het heeft wat. Niet alleen die plek maar ook de kampen.

In een soort eilandsituatie midden tussen de bossen is een in aanvang onbekende groep jongelui tot veel in staat. In een weekje tijd gaat er iets groeien. Door middel van ontmoeting, sport en spel, serieuze activiteiten rondom een thema komen jonge mensen tot nieuwe ontdekkingen. Over zichzelf, maar ook over wat geloven betekent. Het is een soort geheim dat beleefd moet worden, wil je er over na kunnen vertellen.

Het B2-kamp (de groep van 17 jaar en ouder) viert zijn laatste dagsluiting. Een open plek tussen de sparren onder een sterrenhemel is de aangewezen plek om

nog eenmaal openhartig te worden. Een dikke kaars in de ronde kring van kampers brandt ferm bij een woord- en windloze steer. De kaars is het symbool van alle goede herinneringen, van de afgelopen week, de momenten dat we eerlijk waren, dat God dichtbij was. Er wordt gelezen uit de bijbel dat Jezus stierf. Eerlijk is eerlijk, God meende het met ons. Alzo lief had God de wereld.... Jezus ging dood, maar God heeft Hem laten overwinnen over zonde en dood. Vanaf dat moment kunnen we altijd eerlijk tot Hem gaan, Hij zal altijd een eerlijk antwoord willen geven. Niet alleen in de kampweek, maar ook daarna....

Straks, over een paar uur zal de kaars gedoofd moeten worden. Dan is het kamp voorbij, afgelopen! Maar, we kunnen niet zo maar weggaan. We zouden iets mee kunnen nemen van het licht, van de warmte en van het samen geloven in Hem.

Om de beurt ontsteekt iedere kamper voor zich een waxinelichtje aan, ontstoken van die ene kaars. Bij elk lichtje dat ontstoken wordt, wordt hardop een gebed uitgesproken.

Iedere kamper voor zich.... eerlijk en openhartig, een dankjewel voor God. Als iedereen gebeden heeft staan we op met een brandend lichtje in onze handen. Een rij van licht flakkerd door het bos. En eerlijk is eerlijk: niemand gaat met lege handen naar huis!

### Inspirerend

Naast al deze opmerkingen zijn er nog vele andere gemaakt.

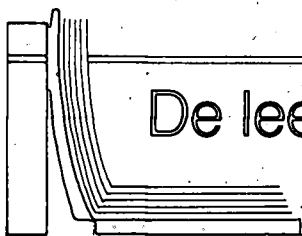
Natuurlijk zaten er ook tegenstelde meningen in, zoals dat kan en mag in Baptistengringen. Een paar voorbeelden: De A.V. moet langer, korter, vaker, minder vaak, in de week, in het weekend enz.

De SOU zal proberen met de tegenstellingen zo wijs mogelijk om te gaan.

De beste ervaringen in deze bijeenkomsten waren voor de SOU-leden vooral de ontmoetingen met zeer betrokken broeders en zusters die vanuit hun persoonlijke liefde voor de Heer de gemeenten en de Unie een warm hart toedragen, ook in kritische opmerkingen. Dat was een bijzonder inspirerend gebeuren voor ons allen.

Wij hebben in dankbaarheid ervaren dat er ook voor de SOU door velen geboden wordt.

namens de Stuurgroep Organisatie  
Unie, H. WIJNHOLDS-MULDER



# De leer van het koninkrijk (3)

BIJBEL

J. SCHOTANUS

De vorige keer hebben we gezien hoe uit de puinhopen van het toenmalige oud-testamentische koninkrijk het toekomstige Messiaanse Rijk opbloeit in de profetie. De details van de beschrijving van dit Rijk laten er geen twijfel over bestaan, dat het gaat om een letterlijk koninkrijk. De heilsbeloften schijnen als lichtende sterren aan de donkere hemel. De kenmerken van de Koning zijn een waarborg voor een Rijk van vrede en gerechtigheid.

## De organisatie van dat Rijk

De Koning staat aan het hoofd van Zijn Rijk. De Bijbel zegt, dat het de heiligen zijn die met Hem zullen regeren en met Hem het Koninkrijk in bezit zullen nemen. (o.a. Dan. 7:18, 22-27 en Op. 20). Israël zal een bijzondere plaats innemen temidden van alle andere volken. Volken zullen opgaan naar hun licht en koningen naar hun stralende opgang. Vreemdelingen zullen hun muren bouwen en hun koningen zullen Israël dienen (Jes. 60).

## De aard van het Rijk

In eerste instantie is het koninkrijk van geestelijke aard, want het brengt vergeving van zonden en zij zullen de Here kennen van de kleinste tot de grootste. (Jer. 31) en het volk zal een nieuw hart en een nieuwe geest ontvangen (Ez. 36:24-26) om in harmonie met God te leven. Er zal volmaakte gerechtigheid zijn op politiek en maatschappelijk gebied. (Ps. 72) In tweede instantie zal er een lichamelijke en materiële uitwerking zijn. (Jes. 35).

Wapentuig zal veranderen in landbouwkundige werktuigen en er zullen ook klimatologische veranderingen zijn, waardoor de woestijn weer vruchtbaar wordt. Al die prachtige zaken, die we nu wel naar ons toe zouden willen halen.

## Nog even een terugblik

In onze studie zien we, dat er verschillende aspecten van het gezag en de heerschappij van God belicht worden. In verschillende tijdsperiodes (aionen) heeft de Here God verschillende benaderingen. Het is in de vorm van rentmeesterschap van en over Zijn schepselen om via beherende tussenpersonen (oikonomia) te komen tot het doel met Zijn Schepping. Het uitgangspunt was een rechtstreeks contact met de hele mensheid, daarna nam het volk Israël een centrale plaats in in het heilsplan. In de gestalte-geving van de heerschappij Gods hebben we te maken met de politieke, maatschappelijke en geestelijke vormgeving.

## Het koninkrijk "aangeboden"

In de vier evangeliën, in het bijzonder in het Evangelie naar Mattheus, wordt dit Rijk gepresenteerd als zijnde zeer nabij. Deze presentatie ligt helemaal in het verlengde van het Oude Testament. In dat opzicht kunt u de Evangeliën meer als onderdeel van het Oude dan van het Nieuwe Testament beschouwen, want in de Evangeliën vinden we een duidelijk aanbod van het koninkrijk, dat in het Oude Testament wordt omschreven en beloofd. Door Johannes de Doper en de Here Jezus zelf wordt duidelijk gemaakt, dat er weinig belemmeringen meer zijn alvorens het Rijk kan doorbreken. In de bergrede worden de principes van het koninkrijk bekend gemaakt en in de bediening van de Here Jezus worden de krachten van de komende eeuw openbaar (Matt. 8:9 en zie ook Hebr. 6:5). In de Persoon van de Messias is het Koninkrijk reeds in hun midden.

## Het aanbod verworpen

In de evangeliën wordt duidelijk, dat men het koninkrijk niet wil en de koning verwerpt. Hij is gekomen tot de Zijnen, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Zij hebben geroepen "Weg met Hem, kruisig Hem". Vele gelijkenissen openbaren ons de verborgen vorm van het koninkrijk. (zie Matth. 13). Zoals we zagen, dat de profetie opbloei- de in een tijd van verval, zo zien we dat er langzamerhand een nieuwe tijdsperiode in de Evangeliën door gaat breken, omdat het aanbod van het koninkrijk wordt verworpen. Deze nieuwe periode is de periode van de Gemeente, die nu vanuit de verborgenheid te voorschijn komt. (Ef. 3:2-5). In deze zin zijn de Evangeliën weer verbonden met de rest van het Nieuwe Testament.

Na deze periode (anderen zeggen aan het eind van deze periode) zal de Heer de draad weer opnemen met Zijn volk Israël. Dan zullen in vervulling moeten gaan alle heilsbeloften, die tot nu toe niet in vervulling zijn gegaan.

## Misverstanden?

Op palmzondag vindt de triomfantelijke intocht in Jeruzalem plaats. Had men zich zo vergist? Of had dat gebeuren toch wel sterke associaties met hetgeen het Oude Testament schreef over de komende Messias? Toegegeven, men had niet een zuiver beeld van de komende Koning, maar het feit van een komende Koning blijft overeind. En in Handelingen 1:6? "Here herstelt gij in deze tijd het koningschap voor Israël?" De Here Jezus ontkent niet, dat het koninkrijk voor Israël zal komen, maar Hij laat de tijdsbedelingen en de overgangssituaties in de Hand van de Vader.

## De verheerlijking van Christus

De opstanding van Christus is tevens de garantie voor de uiteindelijke verheerlijking van Christus. De plaats waar Hij Zijn vernedering heeft ondergaan, zal ook de plaats van Zijn verhoging zijn. Ten aanschouwe van de hele wereld zal Hij de Anti-christ ontronen. Hij zal de sociale en politieke problemen oplossen, zoals ze nog nooit opgelost zijn. Hij zal afrekenen met nationale en internationale, geestelijke en lichamelijke problemen. Deze glorie-tijd wordt ingeluid door Zijn wederkomst, waarbij alles wat zich tegen Hem opstelt zal weggevaagd worden (Matth. 3:11; 24:36-41; 25:31-46). Er zal een pinksterfeest zijn waarvan het gebeuren in Handelingen 2 nog maar een zwakke afschaduwing is (Joël 2:28-29).

## Volokomen herstel van Israël

De Verlosser zal uit Sion komen en de goddeloosheden van Jacob afwenden en dit is Mijn verbond met hen, wanneer Ik hun zonden wegneem (Rom. 11:26 en 27). Dan zal gans het overblijfsel van Israël behouden worden, want zij zullen door de nacht heen gevoerd worden naar het licht. Uit alle hoeken der aarde zal Hij ze vergaderd hebben (o.a. Jer. 31 en 32).

## Kleine nabeschuiving

Over dit onderwerp zijn dikke boeken geschreven en soms is hierover ook wel eens veel gespeculeerd en gefantaseerd. Ik heb alleen maar de grote lijnen van één en ander aan willen geven. Niet om een discussie op te rakelen. Veeleer om te laten zien, dat dit een gezichtspunt is dat ook onder ons leeft, zowel onder voorgangers als gemeentelieden. Ik meen te weten, dat het vroeger gebeurde (en misschien nog wel) dat een z.g. maranatha-prediker uitgenodigd werd om aan onze opleiding hierover les te geven, want stel dat onze studenten onkundig zouden zijn van deze gedachten, dan zouden ze niet goed toegerust zijn om onze Gemeenten te dienen. Moge het bestuderen van het profetische Woord daarom leiden tot een beter begrip van de Bijbel en ook van elkaar.

# EBF-congres in Budapest II

## Record aantal deelnemers

Uit 44 landen waren ze gekomen, de 5212 deelnemers die zich meldden voor de registratie. Met bussen, per vliegtuig, per auto en zelfs per fiets, zoals drie mensen uit Zweden, die in 22 dagen via Polen naar Hongarije kwamen! De broeders en zusters van de voorbereidingscommissie hebben de handen vol gehad om het allemaal in goede banen te krijgen. Het vorige congres, 5 jaar geleden in Hamburg, telde 2300 deelnemers....

De meeste deelnemers kwamen uit Hongarije zelf, zoals te verwachten was. Daarop volgde Oost Duitsland, de DDR, met 632 gasten. Een verschil met de Nederlanders die we telden: behalve de jongeren die eerst een eigen ontmoeting hadden in de buurt van Budapest, nog geen 20 deelnemers.

De bijeenkomsten vonden plaats in het overdekte Nepstadion, een uitstekende accommodatie. De geluidsinstallatie was goed, al was soms enige echo niet te vermijden. Twee grote beeldschermen maakten dat het gebeuren op het podium en het optreden van de zangkooren overal in het immense gebouw te zien waren. Het spreekgestoelte was versierd met het embleem van het congres: Come and see what God has done.

## Programma

Het programma was gevarieerd opgezet. Er waren bijbelstudies in diverse talen, die voor sommige groepen echter zo druk bezocht werden dat de ruimten te klein bleken. Er kwamen studiegroepen bijeen die zich bezig hielden met verschillende onderwerpen. Bij zulke internationale studiegroepen speelt de taalbarrière allicht een rol, waardoor een aantal deelnemers toch wat moet missen.

Via koptelefoons konden de toespraken in de plenaire bijeenkomsten gevolgd worden in de voornaamste Oost- en Westeuropese talen. Wel werd er vaak van Engels naar Hongaars en omgekeerd direkt vertaald, met een bewonderenswaardige accuratesse door een Hongaarse broeder.

Op de donderdagmorgen verscheen dr. Billy Graham, die voor zaterdagavond verwacht werd. Hij groette de vergadering en sprak zijn blijdschap uit over het feit dat er nu de vrijheid was om in een Oosteuropese land zo'n congres te houden. Dr. Knud Wümpelmann, algemeen secretaris van de Europese Baptisten Federatie, toonde aan de hand van dia's wat er op baptisten-erf zoal gebeurt in Europa.

40 jaar geleden ontstond de EBF, enkele maanden nadat de Southern Baptists van Amerika het seminarium te Rüsclikon stichtten. Vanaf het eerste moment werd ook de EBF bij dit seminarium betrokken.

## Hulpverlening

De EBF heeft vaak kunnen helpen in noodsituaties, zoals recent de aardbevingsramp in Armenië, waarvoor 350.000 D-Mark beschikbaar gesteld kon worden. Met de overheid van de Sovjet Unie werd overeenstemming bereikt voor het invoeren van bijbelcommentaren en 100.000 bijbels. In Tsjecho-Slovakije, Polen en Roemenië konden nieuwe kerken gebouwd worden. Bijzonder was Wümpelmann tijdens zijn bezoek aan Israël getroffen door wat de kleine baptisten gemeenschap daar doet. Men heeft in Nazareth een kerkgebouw, maar ook een school. In Gaza heeft men een opleiding voor verplegenden en een boekwinkel. De gemeenten bestaan voornamelijk uit Arabische leden.

Dr. John David Hopper, directeur van het seminarium te Rüsclikon, Zwitserland, memoreerde aan de hand van dia's het vele dat in 40 jaar gebeurd is. 1207 studenten ontvingen er een opleiding. Rüsclikon is uitgegroeid tot meer dan een opleidingsinstituut. Het is tevens een conferentiecentrum geworden voor onderwijs en evangelisatie, zelfs een zendingscentrum voor de wereld.

Rüsclikon herbergt eveneens de jaarlijkse één-maand scholing voor werkers in het evangelie, voornamelijk uit Oosteuropa, doch ook uit allerlei andere landen, het "Summer Institute for Theological Education", afgekort tot "SITE", en het "Institute for Mission and Evangelism".

In Budapest zal in 1990 een academie starten voor "leken" die zich willen bekwamen tot de dienst van voorganger in een gemeente, voornamelijk uit Oosteuropa.

Jammer genoeg was het diascherm te klein om de foto's overal te kunnen volgen.

Donderdagavond kwamen de Hongaarse baptisten in beeld door een audio-visueel programma, dat via de beeldschermen prima te volgen was. Het duizendstemmige koor onder leiding van Gabor Olah zong weer op voortreffelijke wijze. Dr. Noël Vose, president van de Baptisten Wereld Alliantie, sloot de avond af. Gods plan is alles bijeen te brengen onder één Hoofd, Christus. Christen zijn betekent lid wor-

den van Gods gezin. Mensen kijken door de ramen naar dat gezin omdat zij in nood en eenzaamheid zijn. Jezus is de enige weg naar Gods huis. Zijn weg is de weg van het kruis, van de bekeering, de verzoening, de vrede. De gemeente is bedoeld om een levend getuigenis te zijn van Christus.

## Jongeren actief

De vrijdagmiddag was voor de jeugd. Zij kwamen van buiten Budapest, waar zij enkele dagen een eigen bijeenkomst hadden met 350 deelnemers.

Een bewogen moment was het getuigenis van David en Ann Graham uit Engeland. 5 jaar geleden, met het jeugdfestival in Hamburg, was hun zoon Jonathan tijdens het zwemmen verdrongen. Later hoorden zij hoe Jonathan de dag voor zijn dood met enkele jongeren gesproken had over het sterven. Door zijn werk in een hospitaal kwam hij vaak in aanraking met de dood. Hij vertelde dat hij zeker was bij de Heer te zijn, als hij moest sterven. Dat heeft een grote indruk gemaakt op zijn vrienden, zei de vader.

Het vele geld dat zij kregen voor bloemen hebben zij besteed om jongeren te helpen jeugdconferenties te bezoeken. Er was een fijne medewerking van de groep uit de D.D.R., "Im Puls" en het Cambrensis koor uit Wales. Asbjorn Bakkevoll sloot de mooie middag af met enkele gedachten over Mattheüs 5:13-16: Jullie zijn het zout der aarde en het licht der wereld.

H.G. de Winkel

## Een geheugen steuntje....

**Op 30 september en 14 oktober aanstaande vinden weer een tweetal regionale dagen plaats in het kader van de thema's van het "Conciliair Proces".**

**Pak vlug even uw agenda en noteer:**

**30 september regionale ontmoetingsdag in De Bron van de Baptisten gemeenten Emmen-Oost, en op 14 oktober in de Herdenkingskerk van de Baptisten gemeente Amsterdam-West.**

**Beide keren staat op deze dagen het thema: "Vrede" centraal.**

**Deel II van de werkmap voor gemeentelijke bezinning is in voorbereiding en zal op beide regionale dagen beschikbaar zijn.**

**Noteer alvast de data en kom zoveel mogelijk naar deze dagen.**

**Nadere informatie volgt zo spoedig mogelijk in D.C. en in uw gemeentebladen.**

**Namens de U.C.  
O. Oldenburger, Rzn.**



# Een afscheid, een nieuw begin....

Het is ongeveer 2 uur, als op zaterdagmiddag de 8e juli 1989 de eerste kampers de terreinen van de Vinkenhof "innemen". Er klinken geluiden van herkenning, begroeting en lang gemiste vriendschap in de anders zo stille bossen van het nogal chique aandoende Bosch en Duin.

Terwijl de tenten worden ingericht vergaderen de kampstaven met algemene leiding en keukenstaf om de eerste afspraken te maken en de bekende regels door te nemen. Met een korte bidstond wordt voor de zoveelste keer het kampwerk op de Vinkenhof begonnen. Dat dit jaar het laatste jaar is, speelt zo aan het begin van deze eerste week nauwelijks een rol.

## Praten

Onder het thema "(R)echt voor (je) (r)aap" gaan het B-kamp en het C-kamp samen een week aan de slag. Wat er wordt beleefd kan op papier niet worden vastgelegd: wil je dat aan kunnen voelen, moet je deelnemer zijn geweest.

Als je sommige gesprekken en discussies volgt, vraag je je af; hoelang sommigen jongeren het binnen de kerk in het algemeen en binnen onze Unie gemeenschap in het bijzonder nog uit kunnen houden. Gevoelens van niet serieus genomen te worden, onbegrip, onwetendheid, ze komen onverbloemd, recht voor je raap naar boven en worden uitgesproken. En het lucht op om er eens over te kunnen praten. Maar of zo'n ene week per jaar voldoende is? Of in veel gemeenten niet eens wat meer ruimte voor jongeren zou moeten komen om op basis van gelijkwaardigheid met elkaar te kunnen spreken?

## Verlies

In sport en spel, een rode draad door de week heen, werd een pijnlijk moment beleefd, toen voor het eerst sedert jaren de leiding met het volleyballen volledig van het veld werd gespeeld. Van de zorgvuldig opgebouwde reputatie bleef nauwelijks nog iets staan.

Behalve een verwonde arm en wat verstuite enkels, verliep de week zonder kleerscheuren en problemen. Het weer was uitstekend en de sfeer niet minder. De laatste zaterdag bleek, wellicht mede daardoor, eerder daar te zijn dan gehoopt. Voor velen was het afscheid van het kamp en de vrienden dubbel zwaar, door de wetenschap dat het de laatste keer was dat de tentenkampen op de Vinkenhof werden gehouden.

## Eerlijkheid

De tweede week begon zoals de eerste was begonnen. Nieuwe kampers, zo'n 60 in totaal, kwamen op een opgeruimd terrein aan en maakten zich op voor een weekje Vinkenhof. Nieuwe kampstaven traden aan.

De allerlaatste week. Het thema lag dichtbij het eerste: "Eerlijk is eerlijk". Ook hiervan geen nader verslag omdat je erbij moet zijn geweest om de sfeer te kunnen proeven. Maar ook in deze week werd gaandeweg duidelijk in de gesprekken en discussies dat het in allerlei relaties, gemeente, gezin, vriendschap enz. nogal eens aan eerlijkheid ontbreekt. Binnen het kampgebeuren kon er kennelijk vrij over worden gesproken. Gelukkig wel.

Natuurlijk in deze tweede week ook veel sport en spel, ontspanning, inspanning en weinig slaap. Maar ook nu weer een week, waar de deelnemers, inclusief de leiding, nog lang op kunnen teren.

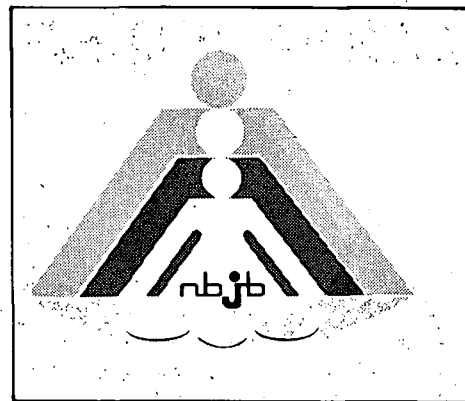
Ook nu was eerder dan je dacht de week voorbij. En voor echt de allerlaatste keer namen kampers afscheid van de Vinkenhof.

## Nostalgie

Als om ongeveer half twaalf de leidinggevenden van het laatste kamp dan bij elkaar zitten om het kamp af te sluiten en de meeste kampers zijn vertrokken, is het stiller dan anders in de primitieve keuken.

Als er is gedankt voor zoveel goede jaren en voor de zegeningen van het laatste jaar, wordt nog een laatste kopje koffie gedronken. De laatste rekeningen worden betaald, de laatste restjes worden opgeruimd. Heel incidenteel klinkt nog een voorzichtige lach. Men is moe, maar nog niet zover om naar huis te gaan. Samen zitten om die oude tafels in de keuken, op stoelen, waarvan je je afvraagt hoelang ze het nog uithouden, staande op een vloer waarvan het niet raadzaam is om ervan te eten.

Enkelen gaan, alleen of met z'n tweeën, nog even lopen over het verlaten terrein, waar alleen de lege tenten, een rol klosetpapier, wat verdwaalde



snoeppapiertjes en een lege fles cola verraden dat er in de twee weken daarvoor tentenkampen werden gehouden. In stilte vallen de laatste tranen op het groene tapijt, waar al zoveel tranen vielen. Tranen van verdriet om wat mensen elkaar aan kunnen doen, tranen om de blijdschap voor elkaar. Waar vriendschappen ontstonden voor het leven, waar een ieder zichzelf kon zijn en geen rol hoefde te spelen. Een terrein waar de basis werd gelegd voor huwelijken, vriendschappen, geloofsovertuigingen en - vernieuwingen. Dat is het terrein die we nu gaan verlaten.

## Naar Drenthe!

Een afscheid, dat pijn doet, dat zeker. Maar tegelijk ook een nieuw begin. Want, zo de Heer wil, ligt er in 1990 een nieuw terrein klaar op de Strubben (waar blijft de nieuwe naam). Met nieuwe mogelijkheden, nieuwe kansen. Voor het NBDB-kampwerk een nieuwe periode vol uitdagingen. Een terrein dat ons even dierbaar kan worden als de Vinkenhof voor ons is geweest. Zo worden de tranen van afscheid ook de tranen van het nieuwe begin. Op naar 1990!

Fokko Rogaar, juli 1989

# Kandidaten voor de verkiezingen Algemene Vergadering 1989

**Algemene Vergadering, voorzitter:**  
**br. A. de Vries** te Emmen, 40 jaar, voorganger te Emmen en voorzitter van de Commissie der Unie.

**Commissie der Unie** (vakatures: A. Nijland; A. Scheerhoorn; A. de Vries):

**br. A. van den Berg**, Dordrecht, 37 jaar, ziekenhuispredikant, lid van de gemeente Dordrecht en is daar secretaris van de werkgroep Uniezaken. Is verder pastoraal medewerker van de gemeente Rotterdam Centrum en is secretaris van het Convent van Baptisten Voorgangers in de regio Holland.

**br. A.A. Fietje**, Eindhoven, 45 jaar, rijksambtenaar, lid van de gemeente Eindhoven en is daar secretaris van de gemeente en lid van de Commissie Uniezaken.

**br. W. Hessels**, Huizen, 58 jaar, hoofd afdeling nazorg, E.O., lid van de gemeente Amsterdam-Noord en is daar voorganger in bijzondere dienst.

**zr. A.M. Nederlof-Grobbe**n, Hengelo, 54 jaar, lid van de gemeente Hengelo Centrum en vervult daar de taak van secretaris, is daarnaast actief in het bejaardenwerk in de gemeente. Is tot de Algemene Vergadering notuliste voor de vergaderingen van de Unie Commissie.

**br. H. Ploeger**, Arnhem, 65 jaar, emeritus voorganger en lid van de gemeente Arnhem Zuid, leidt daar gespreksgroepen.

**br. J. Riksten**, Apeldoorn, 57 jaar,

heeft gebruik gemaakt van de regeling tot vervroegd uittreden, lid van de gemeente Apeldoorn en is daar voorzitter van de Commissie Uniezaken en dirigent van enkele koren.

**br. T.F. Smit**, Noordbergum, 32 jaar, voorganger van de gemeente Noordbergum, bestuurslid stichting Tabitha.

**br. J. Stok**, Hoogeveen, 55 jaar, adjudant van de gemeentepolitie, lid van de gemeente Hoogeveen en is daar voorzitter van de beheerscommissie en lid van de onderzoekscommissie structuur van de gemeente.

**br. J.W. van Weenen**, Hoogeveen, 47 jaar, consulente gemeente Coevorden, lid van de gemeente Hoogeveen en is daar pastoraal werker in het kader van de T.W.O., lid van de financiële commissie en lid van de stuurgroep herstructurering gemeente.

Is verder bestuurslid stichting Tabitha en lid van de Seminariumraad.

**Evangelisatie Commissie der Unie:** (vakature: S.P. van der Steen):

**br. P.W.M. Egberts**, Utrecht, 35 jaar, voorganger van de gemeente Utrecht-Noord, lid van de Werkgroep Jongeren Evangelisatie.

**br. F. Koster**, Brielle, 45 jaar, ambtenaar Havenpolitie, lid van de gemeente Spijkenisse en is daar voorzitter van de evangelisatie werkgroep, lid van de commissie Uniezaken en voorzitter van de interkerkelijke werkgroep.

**br. H. Sikkema**, Dokkum, 45 jaar, le-

raar, lid van gemeente Dokkum en is daar leider van de zondagsschool en leider van een bijbelstudiegroep.

**Unie Zendings Commissie:**

(vakature: B. Posthumus):

**br. A. Wijchers**, Hoogezand, 31 jaar, voorganger van de gemeente Hoogezand Woldwijck, is adviseur van de U.Z.C./W.I.N.

**zr. G.H.J. Olijslager**, Veenendaal, 44 jaar, adjunct directeur K.M.B.O., lid van de gemeente Groningen Zuid. Kan geen taken in de gemeente vervullen vanwege de afstand gemeentewoonplaats.

**Financiële Commissie der Unie:**

(vakature: A. Bosma):

**br. M. Baas**, Arnhem, 42 jaar, opperwachtmeester Kon. Marechaussee, lid van de gemeente Arnhem Zuid en vervult daar de taak van secretaris, is voorzitter van de commissie Uniezaken, voorzitter van de commissie bijzondere diensten. Is tevens bestuurslid van het IJsselgewest.

**br. S. Haagsma**, Leeuwarden, 66 jaar, gepensioneerd, lid van de gemeente Leeuwarden en is daar ouderling.

**br. J. Kraster**, Hoogezand, 57 jaar, ass. accountant, lid van de gemeente Hoogezand Beukemastraat, vervult daar de taak van penningmeester en is tevens voorzitter van de beheerscommissie.

## VERANTWOORDING VAN DE ONTVANGEN BIJDRAGEN EN GIFTEN IN DE MAAND MEI 1989

### E.C.U.

Arnhem Zuid 235,90; Delfzijl 1244,30; Deventer 160,40; Dokkum 213,80; Eindhoven 696,55; Emmen 1687,50; 's Gravenhage 625,-; Groningen Noord 232,81; Groningen Zuid 528,60; Harlingen 203,-; Leiden 409,41; Makkum 200,-; Pernis 333,25; Stavoren 80,-; Utrecht Centrum 500,-; Vroomshoop 192,-; Winschoten 198,70; G.L.K., Z. 10,-.

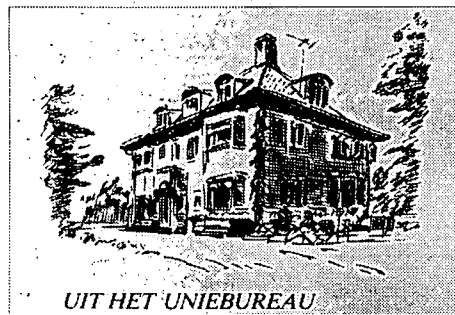
### C.v.d.O.

Arnhem Zuid 203,25; Delfzijl 579,65; Deventer 204,15; Dokkum 154,45; Eindhoven 604,40; Emmen 1375,-; 's Gravenhage 500,-; Groningen Noord 215,92; Groningen Zuid 277,15; Harlingen 172,55; Leiden 375,65; Lelystad 66,10; Pernis 300,-; Stavoren 54,30; Utrecht Centrum 500,-; Vroomshoop 200,-; Winschoten 184,34; C., D. 25,-; O.H.V., B. 425,-.

### U.Z.C.

Alblasserdam 124,15; Delfzijl 2228,25; Deventer 210,45; Dordrecht 325,23; Eindhoven 554,-; Emmen 2812,50; 's Gravenhage 1050,-; Groningen Noord 389,12; Groningen Zuid 697,50; Klazienaveen 75,-; Krommenie 77,10; Leiden 682,34; Makkum 200,-; Nieuwe Pekela 791,44; Pernis 300,-; Stadskanaal Noord 1000,-; Stavoren 125,-;

veen 75,-; Krommenie 77,10; Leiden 682,34; Makkum 200,-; Nieuwe Pekela 791,44; Pernis 300,-; Stadskanaal Noord 1000,-; Stavoren 125,-;



Steenwijk 24,20; Utrecht Centrum 750,-; Winschoten 331,97; Gewest Z-O Drenthe 600,-; A.W., H. 90,- (verkoop postzegels); H.G., H. 50,-; H.M.B., V. 25,-; N.N., L. 30,-.

### N.B.J.B.

Delfzijl 408,05; Emmen 400,-; 's Gravenhage 150,-; Groningen Noord 56,03; Harlingen 90,60; Pernis 100,-; Winschoten 47,88.

### U.B.S.

Emmen 300,-; 's Gravenhage 125,-; Groningen Noord 41,19; Groningen Zuid 143,95; Krommenie 52,90; Pernis 200,-; Winschoten 35,11.

### Noodfonds

Arnhem Zuid 578,60; Arnhem Zuid 1555,60 (Roemeense vluchtelingen); Dokkum 200,- (bijbels); Ede 666,55 (Roemenië); Eindhoven 249,35; Groningen Zuid 184,80; Hoogezand Beukemastraat 304,05; Steenwijk 16,30; M.H.P., Z. 10,-; D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-; M.H.P., Z. 10,-; S.V., M. 25,-; H.G., H. 100,-; E.C.M.-S., N. 200,- (Bangladesh); J.K., S. 100,- (Oeganda); G.H., B. 100,-; Y.K.-B., K. 50,- (Nicaragua); G.J., 25,-.

Hartelijk dank voor de bijdragen en giften. U kunt uw bijdragen overmaken op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin, onder vermelding van de bestemming van de bijdrage. Bijdragen voor het Noodfonds kunt u eveneens overmaken op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

# Onbeschrijfelijk bemoedigend

Negen leden van de gemeente Musselkanaal, waaronder het voorgangers-echtpaar, mochten met ruim 6500 andere jongelui uit ± 70 verschillende landen deelnemen aan het Love Europe Congres en de daaropvolgende evangelisatieakties die Operatie Mobilisatie deze zomer organiseerde in samenwerking met vele plaatselijke gemeenten en een aantal zgn. parakerkelijke bewegingen.

Doel was, in afhankelijkheid van Gods Geest en gelovend dat God niet veranderd is, mensen te nodigen tot het reddend geloof in Jezus Christus.

Het was een fantastische ervaring!! Eerst al het Congres in Offenburg. Wat een jongelui! En wat een verschillende talen! En wat een geestelijke verbondenheid. Wat was het hartverwarmend al die jongelui vrijmoedig en spontaan met elkaar te zien bidden. En gezongen dat er werd! Daverend en spetterend tegelijk.

En toen er op uit. Naar Polen, Hongarije of Rusland. Of naar de moslim-enclaves in de steden van West-Europa. Ervan spreken en tonen, dat God ze lief heeft en dat er een Redder en Heer is - ook voor hen. Of naar de grote Europese steden: Londen, Parijs, Amsterdam, Lyon, Gent, Graz etc. Niet

als toeristen, maar om te zeggen, dat alleen Gods liefde door Christus een hart echt kan voldoen.

Musselkanaalers hebben deelgenomen aan de akties in Londen, Lyon en Gent. En als voorgangersgezin hebben we deelname aan deze aktie gekozen, als een zinvol alternatief na een reeks zomervakantie aan het water. We mochten meewerken in Baptistengemeenten in resp. Londen en Lyon. Toegegeven: lichamelijk niet de kalmste vakantieviering. Maar geestelijk hebben we ons in jaren niet zo verkwikt en geïnspireerd gevoeld aan het eind van de vakantie.

Misschien wilt u wel bidden voor het vele nazorgwerk dat moet worden opgevangen door de deelnemende gemeenten en hun voorgangers.

En overigens, voor volgend jaar: een echte aanrader voor elk die Jezus Christus liefheeft en van harte wil dienen.

G. Bosveld

P.S. We ontmoetten ook jonge mensen uit de gemeenten: Ede, Leiden, Nieuw Buinen, Westerhaar en Groningen. Even enthousiast.

Wat is radicaal christen-zijn toch geweldig!

## Zangvereniging bestaat 75 jaar

De Baptisten Zangvereniging "Polyfonie" van de Gemeente Stadskanaal-Noord, viert dit jaar haar 75-ste verjaardag.

Zoals bij iedere verjaardag aandacht geschonken wordt aan de jarige, zijn wij van mening dat wij dit als koor ook behoren te doen.

Temeer daar Stadskanaal de moeder-gemeente van ons land is.

Ofschoon de Gemeente Stadskanaal al bijna 70 jaar bestond, werd in 1914 een Gemeentekoor opgericht met de opdracht om zingend te getuigen van hun geloof in Heer en Heiland.

Die opdracht hebben wij tot nu toe vervuld, waarvoor wij de Heer zeer dankbaar zijn.

Momenteel bedraagt het ledenaantal 38.

Onder de bezielende leiding van een aantal dirigenten, waaronder broeder Joh. v.d. Baaren, die dit vele jaren heeft gedaan en bovendien veel liederen heeft geschreven en gecomponeerd. Vanaf 1975 onder de deskundige leiding van één der beste organisten van Baptist Nederland, dhr. Joh. Pots.

In de morgendienst van zondag 10 september a.s. DV willen wij hieraan aandacht besteden.

Zoals maandelijks in de diensten medewerking wordt verleend, kunt u ook in deze dienst naar hen luisteren, bovendien zal het Stadskanaalster Mannenkwartet zingen o.l.v. Joh. Pots.

Wij hopen dat we als koor de Heer nog vele jaren op deze wijze mogen dienen en zo mogen meewerken aan de uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

M. Moddejonge

Beroepen te Veendam: A. de Vries te Emmen.

## MEDEDELINGEN

De sekretaris van de Onafh. Baptisten-gemeente Amsterdam deelt mee dat ds. R. Reiling samen met zijn vrouw 40 jaar door de Heer gespaard en gebruikt is als prediker, voorganger en evangelist.

Ter gelegenheid hiervan zal een dankdienst worden gehouden op **zaterdag 16 september a.s. om 15.00 uur.**

Gemeente en voorgangers-echtpaar stellen uw aanwezigheid in die dienst zeer op prijs.

Nadere inlichtingen bij de sekretaris, G. Kloosterboer, Patrijzenweg 20, 1121 EZ Landsmeer, tel. 02908-5643.

Het adres van de fam. Reiling luidt: Jan Bulthuisstraat 40, 1131 EM Ouderkerk aan de Amstel, tel. 02963-5090.

### Werkbijeenkomst voor gemeente en evangelisatie

De ECU-konferentie zal dit jaar gehouden worden op D.V. 25, 26 en 27 september. Thema: geloofsbeleving in de evangelisatie.

Hebt u zich al aangemeld? Graag **voor 1 september!**

Nadere informatie is te verkrijgen bij de sekretaris of evangelisatiewerkgroep van uw gemeente.

De regionale **ontmoetingsdag** van het gewest Zuidoost Drenthe vindt dit jaar plaats op **24 september te Emmen.**

### Intrede ds. W.J. de Zwart te Arnhem-Zuid

D.V. op **zondag 10 september a.s.** zal ds. W.J. de Zwart als voorganger te Arnhem-Zuid worden bevestigd en zijn intrrede doen.

De dienst, die zal worden geleid door ds. H. Ploeger, zal aanvangen om 10.30 uur en worden gehouden in de aula van de scholengemeenschap "Rijnbrughe" aan de Groningensingel 1191 te Arnhem.

M. Baas, secretaris

### Convent van Baptisten Voorgangers in de regio Holland

Het convent van Baptisten Voorgangers in de regio Holland zal DV op maandag 18 september om 12.30 uur bijeenkomen in de Triomfatorkapel te Alphen a/d Rijn.

De volgende data voor de bijeenkomsten van het convent zijn DV: maandag 27 november om 12.30 uur en maandag 22 januari 1990 om 10.30 uur.

De plaats van samenkomst is ook dan de Triomfatorkapel in Alphen a/d Rijn. Voor informatie kan men contact opnemen met de sekretaris:

Ds. A. van den Berg te Dordrecht tel. 078-510150.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

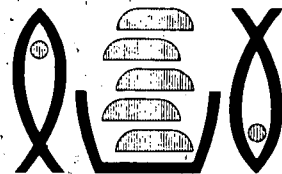
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11-dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



"Gelijk het gras is ons kortstondig  
leven"

Op Zijn tijd en wijze heeft de Heer  
thuis gehaald Zijn kind, onze broeder

**Tiddo Blaauw**

op de leeftijd van 69 jaar

Baptistengemeente  
Hoogezand-Beukemastraat

Voor ons zeer onverwacht nam de  
Here tot Zich onze lieve broer, zwager  
en oom

**Tiddo Blaauw**  
geliefde echtgenoot van  
Jantine Siekmans

op de leeftijd van 69 jaar

Moge de Here Zijn troost en nabijheid  
schenken aan zijn achtergebleven  
vrouw en kinderen.

10 augustus 1989

Hoogezand:  
Jan en Hillie

Stadskanaal:  
Ties en Jeltje

neven en nichten

De heer heeft uit ons midden wegge-  
nomen onze broeder

**Aaldrik Smid**

op de leeftijd van 74 jaar

31 juli 1989

Baptistengemeente  
Groningen Zuid

## Gemeentebericht uit Emmeloord

"We moeten maar eens wat van ons la-  
ten horen", sprak de voorzitter tijdens  
de laatste raadsvergadering en keek  
naar mijn richting. En als je dan niet  
snel genoeg bent om ja te zeggen, word  
je gewoon aangewezen. En aan dat  
laatste hebben Baptisten een hekel. Je  
kunt trouwens bij ons nooit iets weige-  
ren, anders wordt de discussie te lang,  
wie het dan wel zou moeten doen.

En wie doet dan het stencilwerk? "Ik",  
sprak de koster. Je zou haast gaan ge-  
loven dat werken met en in zo'n kleine  
gemeenschap veel eenvoudiger is.  
Weet u hoe dat komt? We zijn gehal-  
veerd, we waren veel groter 1 1/2 jaar ge-  
leden. Waarom, zegt u? Weet ik niet.  
Waarschijnlijk vanwege een ruimtever-  
ordening. Maar om terug te komen op  
de zaak, ook al ben je niet groot, het zelf-  
de werk moet doorgaan. Of je nou een  
gemeentebblad uitgeeft aan veertig le-  
den of aan enkele honderden, het blad  
moet er komen.

Wij hebben van zo'n domme splitsing  
geleerd, dat je op elkaar bent aangewe-  
zen. Vergeef mij het woord dom, maar  
ik neem de ruimte om het zo te noemen.  
Baptisten gemeente Emmeloord, acht  
en dertig leden, en een aantal fijne  
vrienden. De meeste leden bezoeken  
en geven vorm aan de gemeente aktivi-  
teiten. De meesten gebruiken de bin-  
nenvakken van hun portemonnee.  
U.B.S. kan tevreden zijn en wij met hun.  
Voordeel Unie zijn!

Er zijn een aantal predikanten die met  
ons het werk dragen door regelmatig te

komen spreken: ds. Voorhaar, ds. van  
Wier, en niet te vergeten onze consu-  
lent ds. v.d. Veen met zijn vrouw die de  
gemeente op handen dragen en  
andersom. Voordeel Unie!

De opkomst tijdens de diensten is be-  
vredigend, we kunnen stellen dat er  
groei is. Steeds meer vreemde gezich-  
ten. Vreemdelingen vallen tijdens de  
diensten wel op en worden dan ook  
zeer hartelijk ontvangen. (Iemand die  
dat bij de uitgang doet). Als u in de buurt  
komt, probeer het maar eens uit.

We zijn erg blij met onze oudere jeugd-  
groep. Ongeveer vijf en twintig trouwe  
leden en nog wat aanhang. Het groeit  
nog steeds. We zijn goed betrokken bij  
het landelijk werk van de N.B.J.B. en le-  
veren zelfs (jeugd-)leiding aan de zo-  
merkampen. Unie voordeel!

Tijdens de diensten wordt er zondags-  
school gehouden in een van de zalen, ja  
echte zalen. Kinderen beneden de vier  
jaar kunnen naar de chéche.

Ons zangkoor "Sjaloom" heeft drin-  
gend een bas en een tenor nodig. Ook  
hebben ze een echte dirigent, Wander  
Mulder, u weet wel, die van de Zang-  
bundels. Hij is niet éénkennig, want  
vóór de dienst zingen wij uit Opwek-  
king.

Onze Evangelisatie commissie is actief  
en verzorgt tijdens de wintermaanden  
welkomstdiensten, welke goed worden  
bezocht.

Om de veertien dagen is er bijbelstudie  
voor de gemeente en vrienden en elke  
week ook voor de oudere jeugd.

Om de veertien dagen is er de bidstond.  
En we zouden het woord bidstond gaar-  
ne onderstrepen. Daar leggen wij als  
gemeentegedin onze problemen neer.  
Daar ontvangen wij kracht om verdriet  
te kunnen dragen. (In zeer korte tijd  
werden drie van onze leden thuisge-  
haald). Daar zijn we met elkaar in  
gesprek met onze levende Heer, en wij  
voelen de band die we hebben door en  
met Hem. Iemand sprak eens: zonder  
Bidstond, blijft geen gemeente gezond!  
Beste medestrijders, ik moet stoppen.  
Wij groeten u vanaf de vruchtbare zee-  
bodem, waar veel wil groeien, maar niet  
zomaar. Maar de Heer zal wasdom ge-  
ven.

F. Zandinga

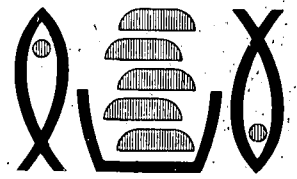
**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel.059 10-23963

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## De Christen en de politiek

J. SCHOTANUS

Ondertussen ligt er een politiek-spannende tijd achter ons. Aan de hand van allerlei gevoerde discussies hebben wij onze afwegingen en onze keuze weer kunnen maken. Naar de mate dat de secularisatie toeneemt en de daarmee voorheen als vanzelfsprekende christelijke waarden in de maatschappij minder vanzelfsprekend worden, is er onder ons een toenemende belangstelling waar te nemen voor de politiek. Het zou te maken kunnen hebben met een zekere angst voor bepaalde ontwikkelingen of vanuit een soort beklemming vanwege die ongrijpbare en ondefinieerbare tijdgeest. Wordt in onze tijd ons niet van alles voorgehouden, dat we als zoete koek zijn gaan slikken, ten opzichte van al datgene dat moet mogen en wat we moeten gedogen? Worden ons de poten niet onder stoel weggezaagd, wat de waarheid en de ethiek betreft, zodat we ten ondergaan in de betrekkelijkheid? Is er een niet zodanige toename in de detaillering van onze wetgeving, dat alleen nog maar rechteloosheid het gevolg kan zijn? Is er in de laatste decennia niet een ontwikkeling op gang gekomen, die haast niet meer te stuiten lijkt als het gaat om de afbraak van geestelijke en morele waarden? Duizenden vragen, die ons bezig kunnen houden als het gaat om geloof en vrijheid, als het gaat om een verdraagzaamheid t.o.v. een verkeerdt gerichte tolerantie. Wat gaat er gebeuren, als de vrijheid van godsdienst ondergeschikt gemaakt zou worden aan de weg "gelijke behandeling"? Wij kunnen hierbij ook denken aan het humanisme, als een nieuwe religie van het nieu-

we tijdperk. Het is een tijd om onze ogen wagenwijd open te hebben. De grootste gave is op dit moment de gave van onderscheiding. De tijd zal het leren of er in de verkiezing de juiste keuzes zijn gedaan. Misschien laten we het vanuit een doperse "gelatenheid" over ons komen. Het is maar net hoe we invulling denken te moeten geven aan ons aardse burgerschap. Misschien denken we vanuit een houding van afzondering van de boze wereld en als discipelen onder het regiem van een hemels burgerschap ons verre te moeten houden van alles wat met politiek te maken heeft. Het kan ook zijn, dat men denkt het "Koninkrijk van God" op aarde te moeten bewerkstelligen, door onze eigen menselijke inspanning. In dat geval zit men ook nog enigszins in het spoor van die doperen, die in de zestiende eeuw in Munster geprobeerd God een handje te helpen om Zijn Rijk op te richten. Toegegeven, mede als reactie op jarenlange verdrukking en vervolging. Men kan allerlei redenen hebben om de aardse politiek hoog in het vaandel te hebben. Men kan het zien als een werken aan een door God gewilde wereld van vrede en gerechtigheid. Men kan natuurlijk ook andere motieven hebben. Zo "penduleren" we in de geschiedenis van de ene naar de andere kant en weten ondertussen eigenlijk niet echt wat er van ons verwacht wordt of mag worden als het gaat om te weten wat van de Keizer of wat van God is. Als het gaat om onze eerste opdracht in de wereld is de veilige weg natuurlijk de weg van de Schrift en wel om het Evangelie uit te dragen. De kerk had nooit zo'n grote invloed op de wereld als in die dagen, toen ze officieel niets met de wereld te maken had. Laten we zeggen, dat politieke activiteit op zichzelf niet verkeerd hoeft te zijn. Misschien gaat de vergelijking op met de gletscher, één/tiende wordt bepaald door de officiële politiek en negen/tiende dient als klankbodem voor een goede politiek. Ondertussen mogen wij werken aan de juiste gezindheid, die kan ontstaan door bekering en geloof in de Schrift en voorzover mogelijk nog zoveel mogelijk aansluiten bij die politiek, die niet van ons vraagt aan haar te geven, wat wij alleen maar aan God kunnen en willen geven. Moge ieder voor zich ook in dit opzicht zijn roeping vinden en verstaan.

## DEZE WEEK IN DC:

Nieuws uit Westerhaar	Pag. 2
Een dag apart	Pag. 3
Laatste E.B.F.-verslag	Pag. 4
Gastschrijver ds. Jac. Schouten over het Vrederijk	Pag. 5
Dr. J. Reiling heropent gesprek	Pag. 6

## Even nadenken met....

J.B. van der Veen, Dordrecht

".... spelend op hun citers;  
en zij zongen een nieuw gezang...."  
Openbaringen 14:2,3

*Dertig jaar geleden had hij Christus ontmoet. Komend uit een niet-religieus gezin had die ervaring hem diep aangegrepen. Nooit is hij de verwondering in zijn ogen helemaal kwijtgeraakt.*

*Toch heeft hij het niet gemakkelijk gehad. De tragische dood van zijn zoon had hem bijna gebroken. En de plotselinge sluiting van de fabriek, waar hij dertig jaar had gewerkt, had ook zijn sporen nagelaten.*

*Ik ontmoette hem enkele jaren geleden op een zondagavond. Hij speelde accordeon. Dat deed hij elke zondagavond tijdens de evangelisatiedienst.*

*Eind juli stierf hij, de accordeonist. Hij was nooit heersend aanwezig wel luisterend en antwoordend met zijn muziek.*

*Hij was nu eenmaal geen spraakzaam man maar uitte zich overtuigend met zijn muziek.*

*Hij liep met zijn mening niet te koop maar opende wel zijn ziel met zijn muziek.*

*Hij lachte als mensen hem begrepen en zingend antwoordden op zijn muziek.*

*En als hij zei het was weer fijn vanavond bedoelde hij u en ik hebben elkaar gevonden in mijn muziek.*

*Hij sprak veel over God al spelend nu spreekt hij over ons bij de Heer met zijn muziek.*

## BEROEPINGSWERK

Beroepen te Rotterdam-Centrum: ds. A.H. Agtereeck te Leiden.

Zondag 17 september a.s. zal de bevestigings- en intrededienst worden gehouden van **ds. K. Corporaal** als voorganger van de Baptisten Gemeente (Unie) te Zwolle.

De bevestiging zal plaatsvinden door ds. J. Schuil uit Zwolle.

Deze dienst zal worden gehouden in kerkgebouw 'De Samenhof', Zamenhofsingel 15, Zwolle.

Aanvang van de dienst 15.30 uur.

U bent welkom vanaf 15.00 uur.

## Westerhaar bouwt verder

De sekretaris van de gemeente Westerhaar, br. G. Grissen, vroeg om in DC het volgende over te nemen uit 'De Gemeentestem':

"Er wordt weer gebouwd door de Baptisten Gemeente te Westerhaar. Het is nog geen vier jaar geleden dat de uitbreiding van de kerkzaal gereed kwam. Ook wat het club- en verenigingswerk betreft beginnen we behoorlijk uit onze jas te groeien. Elke zondag tijdens de dienst drie zondagsschoolgroepen met samen ongeveer 90 kinderen en een crèche met ongeveer 14 kinderen maakt uitbreiding nodig. Dan zijn er nog de wekelijkse activiteiten zoals de jongens- en meisjesclub, tussenjeugd, oudere jeugd, zusterhulp, bijbelstudie en bidstond en de vergaderingen die de ruimte nodig hebben.

Tijdens een gemeentevergadering, begin dit jaar, werd besloten om bovenop het bestaande jeugdgebouw een verdieping te bouwen om kosten voor fundering en grondruimte te besparen.

In de afgelopen weken is er druk gewerkt aan deze verbouwing. Het zondagsschoolwerk van de grote en de middenklas is stilgelegd en ook voor de kleine klas en crèche was de situatie door ruimtegebrek niet ideaal. Het kofiedringen op de eerste zondag van de maand en na een doopdienst kon ook niet doorgaan. De planning was dat het benedengebouw op twee zondagen niet beschikbaar zou zijn en daarna wel weer. Hierna zou de verbouwing van het bovengedeelte geen beletsel meer zijn voor het gebruik van het benedengedeelte.

Na de verbouwing hebben we twee zalen erbij, zodat de nog steeds uitbreidende activiteiten van de gemeente allemaal doorgang kunnen vinden."

gen van studenten uit Rusland en andere Oost Europese landen zijn reeds binnengekomen. De regering staat voorlopig vijftig studenten toe.

Bychkov en Michael Zhidtov, voorganger van een grote Baptistengemeente te Moskou, hebben eerder dit jaar een bezoek afgelegd aan Pasadena (Californië) om de interkerkelijke aanpak van het bekende Fuller Theological Seminary te bestuderen. Arthur De Krüyter, één van de bestuurders van Fuller zal helpen met het opzetten van het seminarie. Ook wordt van Amerikaanse zijde de fondswerving ter hand genomen.

### 1600 Nieuwe gemeenten

Het gesprek tussen Gorbatschov en het hoofd van de Russisch Orthodoxe kerk, Patriarch Pimen heeft diverse gevolgen gehad. Dit meldt het weekblad 'Moskowskie Nowosti'. Er vindt een toename plaats van kerkelijke gemeenten, die zich laten registreren; de staat geeft steeds vaker kerkelijke gebouwen terug en er worden meer bouwvergunningen afgegeven. In 1988 werden totaal ruim 1600 nieuwe gemeenten geregistreerd: 1244 Russisch Orthodox, 73 Grieks Orthodox, 71 Rooms Katholiek, 48 Moslim en een 36 evangelische. In het jaar daarvoor werden slechts 104 gemeenten geregistreerd.

### Denderende preek

Voor het eerst in de geschiedenis (voor zover bekend) werd enkele weken geleden een trein-kerkdienst gehouden. Ds. Winfried Krech (40) uit Itzehoe volbracht zijn baanbrekend werk tijdens de rit van de Eurocity 77 tussen Hamburg en Genève. De dienst begon tegen half elf 'net na het vertrek uit Hamburg'. De reizigers werden met een citaat van Goethe aangemoedigd om de dienst in de 'kerk-wagon' bij te wonen: "Von hier und heute geht eine neue Epoche der Weltgeschichte aus und Ihr könnt sagen, Ihr seid dabei gewesen". Bij een snelheid van 200 km. per uur bezochten 13 reizigers de denderende dienst.

## Veel belangstelling voor seminarium in Moskou

B. LOUWERSE

De Sovjet regering heeft schriftelijke toestemming gegeven voor de tot standkoming van een Russisch-sprekend evangelische seminarie in Moskou. Dit is de eerste in haar soort sinds 1928. Maandenlang hadden gesprekken plaats gevonden met Alexei Bychkov, algemeen secretaris van de Russische Raad van Evangelische christenen en enige Sovjet-leiders. In deze Raad zitten Pinksterleiders, Mennonieten, Lutheranen, Hervormden en Baptisten en vrije gemeenten. Het blad 'Christianity Today' meldt, dat de Raad nu naar een geschikte ruimte zoekt. Tientallen aanvra-

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe adres van br. W.J. de Zwart, voorganger van de baptistengemeente Arnhem-Zuid, luidt: Landgraafstraat 82, 6845 ED Arnhem, tel. 085-818752.

Het nieuwe adres van br. G.J. Blanken (jeugdconsulent) is: Leppa 20, 9204 JE Drachten, tel. 05120-31914.



# Een dag apart

## Over de zondag

"Welke gedachten heeft u bij het woord zondag?" Deze vraag roept waarschijnlijk heel verschillende emoties en gedachten op bij mensen!

De een zal direkt aan uitslapen denken (en dat geldt waarschijnlijk voor een groot deel van de bevolking), de ander aan kerkgang en weer een ander zijn verleden, waarin "niets mocht" op zondag. Voor een aantal mensen heeft de zondag alleen maar een beklemmende klank. Een zwart pak aan, twee keer naar de kerk en verder binnen zitten....

Wat heeft de zondag ons te zeggen? Hoe leggen we onze kinderen de betekenis van de zondag uit? In dit en een volgend artikel hoop ik u gedachten ter overweging aan te reiken over die ene rustdag in de week.

En God zegende de zevende dag en heiligde die, omdat Hij daarop gerust heeft van al het werk, dat God scheppende tot stand had gebracht. (Gen. 2:3)

### Gedenk de sabbatdag

Het zal elke lezer bekend zijn dat in de Tien Geboden sprake is van het gebod om de sabbat te onderhouden. In Exodus 20 en in Deuteronomium 5, die beide de Tien Geboden vermelden, is dit gebod zeer uitvoerig. In Ex. 20 wordt hierbij verwezen naar de schepping. De Here God rustte op de zevende dag van zijn scheppingswerk. Die dag werd dan ook door Hem apart gezet, geheiligd. In Deut. 5 wordt verwezen naar de slavernij in Egypte en de redding daaruit. In beide gedeelten is sprake van onderbreking van het werk. Dat geldt voor de Israëliet, maar ook voor kinderen, personeel, vee en vreemdelingen die in het land wonen.

In feite is deze maatregel dus heel sociaal: een vrije dag in de week voor iedereen. De koeien merken dat het sabbat is....

Verwezen wordt, zoals gezegd naar de slavernij en de Exodus. Je weet zelf wat het is om slaaf te zijn, Israël, geef de mensen die je in dienst hebt dan ook eens vrijaf. En zo'n dag is goed geschikt om je de grote daden van God te herinneren.

### God voorziet

Het Oude Testament geeft ook voorschriften voor een sabbatsjaar. Een jaar van rust voor mens, dier en land. Een jaar waarin schulden werden kwijgescholden en iedereen zo opnieuw mocht beginnen. Dat is op deze pagina al eerder aan de orde geweest.

Komt het volk niet tekort als het een dag in de week niet werkt? Dat betekent toch vermindering van productie? In de woestijn leert Israël dat God voorziet. Op de zesde dag ligt er manna voor twee dagen, op de sabbat ligt er niets. Het manna van de zesde dag bederft

niet, zoals dat het geval was bij manna dat men op de overige dagen probeerde te bewaren.

Het onderhouden van de sabbat hoorde bij het verbond van God met Israël, net als de besnijdenis.

### Het Nieuwe Testament

Mocht je op de sabbat helemaal niets doen? Er staat tenslotte dat je geen werk mag doen. Wat nu wel en niet mocht werd in de loop der tijden onderwerp van veel discussie. In de evangeliën is duidelijk merkbaar waartoe dat kan leiden. De Here Jezus geneest mensen op sabbat en oogst daarmee veel verzet. Hij respecteert echter de sabbat wel, Hij gaat bijvoorbeeld naar de synagoge en maakt steeds duidelijk dat Hij de wet niet wil afschaffen. Maar de sabbat is juist geschikt om een goed werk te doen, om een mens te redden. "En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat. Alzo is de Zoon des mensen heer ook over de sabbat". (Mc. 2:27,28).

Paulus verbiedt elkaar te oordelen over zaken als de sabbat (Col. 2:16). Laten er geen pietluttige discussies plaatsvinden over bijzondere dagen. (Zie ook Rom. 14:5,6 en Gal. 4:10).

Wel lezen we bijvoorbeeld in Hand. 20:7: "En toen wij op de eerste dag der week samengekomen waren om brood te breken, hield Paulus een toespraak tot hen....". Ook vraagt Paulus de gemeente in Corinthe om elke eerste dag van de week iets opzij te leggen voor de gemeente in Jeruzalem.

### Rust

Wat kunnen wij leren vanuit de Bijbel over een speciale dag in de week waarop je niet werkt?

Wij houden geen sabbat, maar de zondag. (Er zijn overigens ook Zevendedags Baptisten, maar over die vragen gaat het mij hier niet).

Daarbij nemen we als uitgangspunt de dag van de opstanding van Jezus onze Heer. We kunnen de sabbat dan ook niet helemaal gelijk stellen met de zondag.

Toch worden de Tien Geboden door de

kerk nog steeds van belang geacht.

En aan de motivatie voor het sabbatsgebod kunnen wij dan ook niet voorbijgaan. De Here God rustte van Zijn werk. Wie zijn wij dat wij menen zonder rustpunt te kunnen? Het is voor elk mens duidelijk dat hij van tijd tot tijd rust nodig heeft.

### Het geld rolt niet

Wij houden niet de sabbat, maar kunnen over de invulling van de rustdag wel degelijk wat leren van het Jodendom. Zo vond ik bij de joodse schrijver Heschel de gedachte dat de sabbat de climax van het leven is. Met handen, tong en ziel vier je de sabbat. Aan je kleren, eten, doen en laten is dat te merken. Heschel wijst op de harmonie en rust, waarvan de mens kan genieten. Je mag gebruik maken van de voordelen van onze westerse beschaving, maar juist dan is het goed je één dag in de week met andere dingen bezig te houden. Zo blijkt dat je ook zonder al die voortbrengselen van de beschaving kunt. Alleen dan ben je eigenlijk vrij. Je staat middenin de beschaving en wat die te bieden heeft, maar op de sabbat word je eraan herinnerd dat er méér is in het leven. Je bent niet afhankelijk van materiële zaken, van geld en dergelijke. Dat merk je als je er één dag geen gebruik van maakt.

Dit inzicht verrijkt ons leven. De zondag vormt op deze manier ook een tegenwicht tegen de prestatie maatschappij en de verafgoding van geld en sukses.

### Geen cirkel, geen sleur

Het is eigenlijk een heel mooi gegeven, dat er één dag apart gezet is in de week. In de Bijbel wordt de geschiedenis niet gezien als een cirkel, zo van: alles herhaalt zich steeds, er zit nooit vooruitgang in. Die opvatting vinden we wel bij andere volken, ook in de tijd van het Oude Testament. Maar in de Bijbel gaat het ergens naar toe, wij leven naar God toekomst toe. Zo is ook niet elke dag hetzelfde. Wij hoeven niet in een sleur te vervallen. Elke week begint met de zondag: speciale dag waarop we de opstanding van onze Heer gedenken! En die dag bepaalt de rest van de week. Alles komt in het licht te staan van wat we op die zondag belijden. Duidelijk is dat de zondag iets anders is dan een saaie dag waaraan een hoeveelheid verboden kleeft.

Een volgende keer meer over dit onderwerp.

HETTY LALLEMAN

# EBF-congres in Budapest III

## Hoogtepunt

Vredesfestival. Zo was de vrijdagavond aangekondigd. Het stadion zat nu werkelijk vol. Russische zang en muziek, met dat heel eigen karakter. Een russische solozanger. Een russisch mannenkoor, dat met aanhoudend applaus gedwongen werd een extra nummer te zingen. In verschillende talen werden teksten over vrede opgezegd. Opnieuw trad de groep "Im Puls" uit Oost Duitsland op, nu met medewerking van Adrian Snell, adembenemend. "Only Jesus", Jezus alleen, was het lied.

Marian Wupper uit West Duitsland vertelde over de Baptisten Vrouwen Wereld Gebedsdag. Na de tweede wereldoorlog waren de mensen vol gevoelens van wrok en beschuldiging. Vrouwen in Duitsland en Engeland voelden de noodzaak van vergeving en verzoening.

In Europa ontstond zo de eerste maandag van november als vaste gebedsdag, later overgenomen door baptisten-vrouwen in de hele wereld. Na zang van een koor uit Bratislava, Tsjecho Slowakije, memoreerde Asbjorn Bakkevoll, welk een geweldige ervaring de jeugd gehad had in de dagen van samenzijn. De kunstmatige grenzen tussen Oost en West waren geheel weggefallen. Er was een grote eenheid ervaren.

## Muur en kruis

In een schitterend en aansprekend dramastuk op een open plek, midden in de zaal, toonden honderd jongeren hoe vijandschap verdeelt en hoe het kruis van Christus vrede sticht. Jonge mensen spelen vrolijk met elkaar, totdat een aantal donker geklede figuren zich tussen hen dringt en ze van elkaar scheidt in twee groepen. Ruggelings naar elkaar, met de armen uitgestrekt als geweelopen, houden ze de groepen van elkaar gescheiden. Over deze muur heen beginnen de groepen elkaar toe te roepen: Ik haat je.... Er komt een klein groepje mensen aan, die samen een kruis dragen. Ze krijgen aandacht. Uit beide groepen komen er mensen naar toe. Sommigen knielen, anderen vluchten weg. Verwarring bij de "muur", die langzamerhand afdruipt. Steeds groter wordt de kring om het kruis. Enigen gaan de gevluchten achterna en brengen ze bij het kruis, ook de mensen die eerst de muur vormden.

Bij het slot van het stuk kregen alle 5000 aanwezigen zonnepitten in hun hand gedrukt: geef het zaad van de vrede door.

Denton Lotz, algemeen secretaris van de Baptisten Wereld Alliantie, sloot er op aan. Zullen we uit Budapest vertrekken als vrede stichters?

Het Cambrensis koor uit Wales kreeg met enkele prachtige liederen de handen daverend op elkaar. Ook zij werden teruggeklapt, en het lied, dat zij, zelf handenklappend, zongen bracht de hele zaal op de been om enthousiast mee

te doen. Deze avond was een belevenis en zeker een hoogtepunt van dit congres.

## Het slot

In de slotsamenkomst op zaterdagmorgen werd dr. Knud Wümpelmann hartelijk bedankt voor het vele werk dat hij in de zeven jaar van zijn functioneren als algemeen secretaris van de EBF verricht heeft.

De bedankjes kwamen niet alleen van Peter Barber, de nieuwe voorzitter van de EBF, maar vooral ook van verschillende Oosteuropese landen, voor welke Wümpelmann veel heeft kunnen doen. In zijn antwoord merkte Wümpelmann op dat onze tijd wel beschreven is als de na-christelijke eeuw. Als wij oog hebben voor wat God bezig is te doen, geloven we dat niet meer; wij bouwen aan de nieuwe tijd. Hij droeg met vertrouwen zijn werk over aan Karl Heinz Walter, die nu aan de vergadering werd voorgesteld.

Walter hield zijn gehoor voor, dat God de Schepper is, die voortgaat met scheppen, dat Christus de macht heeft en niet de kwade geesten, en dat wij mogen ervaren dat wij leven onder Gods zorg.

9 Resoluties passeerden de vergadering, waarin mogelijk maar de helft van het aantal mensen van vorige avond aanwezig was. Alle resoluties werden met meer of minder opgestoken handen aangenomen.

Hoeveel waarde zulke resoluties hebben als er van een congres met 5000 deelnemers enkele honderden handen omhoog gaan; weet ik niet.

## Zending

In de afsluitingsdienst was er een presentatie van het zendingswerk vanuit de baptisten van Europa. Dat gebeurt door de Baptist Mission Society, de Britse organisatie en de oudste zendingsorganisatie ter wereld, de Scandinavische zending en de Europese Baptisten Zending, de EBM. Reginald Harvey van de BMS hield een interview met enkele zendelingen.

Dr. Solomon Gwei uit Kameroen sprak over de noodzaak de zending voort te zetten, ook al wijzigt de situatie zich in de landen waarin de zending werkt.

Dr. Peter Barber sloot de bijeenkomst af met een bemoedigende boodschap.

## Vrouwen- en mannen-bijeenkomsten

Zaterdagmiddag kwamen de zusters apart bijeen in de grote hal van het stadion, de mannen in een kleinere ruimte. In 1948 verenigden zich vrouwengroepen uit zes landen tot de Europese Baptisten Vrouwen Unie, de EBWU. Nu brachten vrouwen uit vijftientig landen de groeten over. In een dramastuk werd de geschiedenis van 40 jaar EBWU nog eens tot leven gebracht.

Hand in hand zei ieder in eigen taal Johannes 3:16 op. Een indrukwekkend gebeuren was de mime over het thema: Gered om te redden.

Onze nederlandse gemeenten kennen nauwelijks mannenverenigingen.

In andere landen zijn ze er wel, en er is een aparte Mannen-Unie van de BWA. Ron Messenger sprak voor de mannen-bijeenkomst over de plaats van de man in het gezin.

Er was veel te beleven in het congres, waarbij het één vanzelf meer aansprak dan het ander.

H.G. DE WINKEL

## BOEKBESPREKING

Floyd McClung, Werken voor God bij de duivel op de stoep. Hoornaar (Gideon) 1988. 237 blz., f 8,95.

"Werken voor God" vertelt over het leven van Floyd en Sally McClung, werkers van Jeugd met een Opdracht. Het boek gaat onder andere over de periode waarin zij in Kaboel (Afghanistan) begonnen met opvang van hippies en drugsverslaafden, en over hun huidige leven in de rosse buurt van Amsterdam. Ik denk dat de meesten van ons weinig weten van wat zich afspeelt in de wereld die Floyd beschrijft, de wereld van okkultisme, seks en drugs.

Het gaat hem trouwens niet om die zaken op zich, maar om Gods liefde die naar mensen uitgaat, die in die wereld verzeild zijn geraakt.

Dit boek vormt een appèl aan ons als gemeente: wat doen wij met de mensen die zich aan de rand van de maatschappij bevinden?

Het enige wat ik mis is een verklarend woordenlijstje achterin. Voor wie weinig weet van de drugswereld zullen verschillende termen uit het boek onbekend zijn.

Overigens beveel ik deze autobiografie van harte bij u aan! Voor de prijs hoeft u dit boek niet te laten liggen. Als u "Visie" leest, het programmabladd van de EO, heeft u daarin zelfs een bon kunnen aantreffen waarmee u een gratis exemplaar bij Jeugd met een Opdracht kunt aanvragen.

H.L.

# Het duizendjarig vrede-rijk

De redactie van ons blad heeft mij gevraagd om enkele artikelen te schrijven over het Duizendjarig Vrede-rijk van Christus. Met vreugde heb ik bevestigend geantwoord op deze vraag, maar wie eenmaal met dit onderwerp aan het werk gaat, zal ontdekken dat dit een bijna onmogelijke opgave is. Het Duizendjarig Vrede-rijk is immers een onderdeel, zij het een belangrijk onderdeel, van het hele toekomstgebeuren. Het zou mij weinig moeite kosten om enkele jaren lang daarover in ons blad te schrijven, maar helaas ontbreekt daarvoor de tijd. Toch zullen we trachten iets van dit heerlijke toekomstgebeuren te beschrijven, omdat dit het onderwerp is waarmee de gemeente van de Here Jezus Christus zich heeft bezig te houden. Zeker in deze tijd, want de tijd is nabij.

Wie onbevangen en eerlijk de Bijbel leest zal gaan zien dat vanaf het begin het Koninkrijk een belangrijk gegeven is. We vinden het rijk al bij Mozes; de profeten spreken en schrijven er over. Het is de inhoud van de prediking van de Here Jezus en de apostelen. Toch is de gedachte aan het Duizendjarig rijk een omstreden zaak, maar dat is niet altijd zo geweest. In de eerste eeuwen van de tijd van de gemeente was daarover geen twijfel. Die twijfel is gekomen met dat wat men de "beking" van keizer Constantijn noemt. Door sommigen wordt dat wel de zwarte dag van het christendom genoemd. De gemeente raakte haar geheiligde plaats kwijt. Om een ambt in het grote keizerrijk te kunnen bekleden moest men bij de gemeente horen, en velen stroomden toe. Er werden veel mensen in de gemeente opgenomen die niet bekeerd en wedergeboren waren. Wel kreeg de gemeente een grote vrijheid. De tijd van verdrukking was voorbij. Grote kerken werden gebouwd en de leiders van de kerken gingen zich tooien met vorstelijke titels. Vaak waren zij machtiger dan de wereldlijke vorsten. Vanuit deze gegevens meenden velen dat het vrede-rijk, het heilige (roomse) rijk, was begonnen.

Het bijbelse Vrede-rijk vindt zijn grond echter niet in het feit dat er op aarde vrede wordt gesloten, hetzij door politieke machten, hetzij door de kerken of godsdiensten, maar de grond van het rijk is verbonden aan de wederkomst van de Here Jezus Christus.

## Hernieuwde verwachting

Honderden jaren wacht de gemeente al op deze gebeurtenis. Soms vlamde de hoop heel hoog op, men verwachtte dat de Here spoedig zou komen; dikwijls doofde dit alles weer uit en was de gedachte aan de wederkomst van de Here Jezus Christus alleen maar een theoretisch gegeven. "Wederkomende om te oordelen de levenden en de doden". Met deze zin uit de geloofsbelijdenis eindigt voor veel mensen de gedachte aan de wederkomst van de Here Jezus Christus. Zo is het eeuwenlang geweest, tot halverwege de vorige eeuw. Op diverse plaatsen in de christelijke wereld stonden er mannen op die door Gods genade oog kregen voor de Bij-

belse profetieën. Voor ons land denken we met dankbaarheid aan mannen als H.C. Voorhoeve en Joh. de Heer, die niet alleen inzicht kregen in de zaken van de toekomst, maar ook de gave ontvingen om dit in woord en geschrift aan de gemeente door te geven. Lang voordat het in deze wereld zichtbaar ging worden, hebben deze broeders al gewezen op de nadere vervulling van de profetieën. De tekenen der tijden, door de Here en de profeten gegeven, zouden zich spoedig gaan vervullen. Vandaag leven wij in de tijd dat deze tekenen in veelheid over de wereld heenkomen. Nu wordt er wel eens gezegd dat de Here zal komen als een dief in de nacht, waardoor wij de tijd niet zouden kunnen weten. Dat woord staat ook in de Bijbel, maar dat is duidelijk een woord voor de wereld en niet voor de gelovigen. Over de gelovigen zegt 1 Thess. 5:4: "Maar gij, broeders, zij niet in duisternis, zodat die dag u als een dief overvallen zou". En staat er ook niet in de Bijbel dat de Here God geen ding doet, of Hij openbaart zijn raad aan zijn knechten, de profeten (Amos 3:7)? Wie het woord van God, onder het licht van de Heilige Geest, gaat bestuderen, komt tot de ontdekking hoe belangrijk de tijd is waarin wij leven, want wij leven in de laatste dagen, de tijd van de vervulling van de profetieën.

## Israël

Zonder twijfel is het belangrijkste teken van de tijd het volk Israël. Eeuwenlang was dit volk verstrooid over de wereld. We kunnen ons zelfs wel afvragen of het volk Israël zelf nog wel geloofde in een terugkeer naar het beloofde land. De kerk geloofde er echter niet in. In de loop der eeuwen werd Israël door kerk en theologie afgeschreven, en de kerk ging zichzelf het geestelijke Israël noemen. Dat dit heel veel leed heeft berokkend aan dit volk, zal vandaag niemand meer ontkennen. Toch leefde dit volk onder de belofte van God. Op vele tientallen plaatsen belooft God dat Hij het volk weer zal terugbrengen naar het land dat Hij eenmaal aan Abraham, en zijn nageslacht heeft beloofd. Wie de Bijbel leest ontdekt hoe nauwkeurig God zelfs de grenzen van dit land heeft vastgesteld. Door ongeloof is Israël uit

het land weggehaald om de ballingschap in te gaan. Maar de belofte is blijven staan. God zal zijn volk weer terugbrengen. Ja, er staat zelfs geschreven: "in het laatst der dagen zult gij dat zien". Wij leven in de tijd dat we Israël naar zijn land zien terugkeren. Wat de volkeren ook zullen doen, hoe de politiek zich ook tegen hen zal keren: God brengt Israël thuis. De Bijbel maakt ook nog bekend dat er niet één achter zal blijven. Het is temidden van dit volk dat ook de troon zal worden opgericht voor de komende Koning van het Duizendjarig Vrede-rijk. In de belofte aan Maria, de moeder van de Here Jezus, wordt gezegd: "God zal Hem de troon van zijn vader David geven". Deze troon heeft de Here nog niet ontvangen, toen Hij op deze aarde was, dus dat is een belofte, die nog vervuld moet worden. Eertijds heeft die troon gestaan in Jeruzalem, het aardse Jeruzalem, dus daar zal ook die troon worden opgericht. Wat zal het geweldig zijn als in die wonderbare toekomst de volken der aarde naar Jeruzalem zullen trekken, opdat daar de volken weer zullen leren aangaande de wegen des Heren, want uit Sion zal de weg uitgaan en het woord des Heren uit Jeruzalem. Daarom is Israël een heel belangrijk teken van de tijd waarin wij leven. Maar het is niet het enige teken wat we kunnen noemen. We denken ook aan de politiek van deze wereld. Daarvan wil ik een drietal zaken beschrijven.

## Mekka en Rome

Eerst wil ik schrijven over de politiek van deze wereld. In zijn profetische rede in Lucas 21 zegt de Here Jezus: "Let op de vijgeboom en al de bomen". De vijgeboom is het beeld voor het volk Israël. Daarom hebben we bij "al de bomen" te denken aan de volken rondom Israël. Die volken die, heel het volksbestaan van Israël, daarin een belangrijke rol hebben gespeeld. We zien niet alleen Israël thuiskomen, maar ook al die andere volken komen tot een duidelijk ontwaken. En zeker het daarbij opkomend fundamentalisme in de Islam, vormt een grote bedreiging voor Israël en daarbij voor de wereldvrede, zoals we dat in de afgelopen tijd al verschillende keren hebben gezien. In het licht van dit alles is ook de wereldpolitiek erg belangrijk. We denken daarbij aan een soort herstel van het oude Romeinse rijk, zij het in een totaal andere vorm. In de eindprofetieën speelt het getal tien een grote rol. We zien de tien tenen van het droombeeld van koning Nebukadnezar, daarnaast wordt er gesproken over tien horens van het beest, tien kronen, enz. De Bijbel maakt ons duidelijk dat er binnen het oude Ro-

Vervolg op pag.6

# Over het onveranderlijke

*De redactie ontving onderstaande bijdrage als méér dan een ingezonden brief. De bedoeling ervan is, met elkaar in gesprek te komen. Een antwoordt van br. Schotanus vindt u eronder.*

De twee artikelen van de hand van redacteur br. J. Schotanus in DC van 10 augustus (pag. 4) gaan op verschillende wijze in op het thema van de onveranderlijkheid. In zijn bespreking van Goudswaards boekje noemt hij "de eenvoud van het Evangelie" dat "als een legaat uit het verleden tot ons gekomen" is en als "het eeuwenoude evangelie" "het geheim van de vooruitgang" is. In zijn aansluitende bijdrage over "vaste en wisselende zekerheden" stelt hij tegenover evolutie en vooruitgang de "vaste zekerheid" van "de onveranderlijke godsdienstig-ethische basis".

*Deze beschouwingen zijn belangwekkend en wanneer ik daarbij enkele kanttekeningen plaats, dan doe ik dat niet uit lust tot tegenspreken maar omdat hier wellicht een aanknopingspunt ligt om het onder ons volkomen doodgelopen (en doodgezwegen) gesprek der richtingen wat in beweging te brengen.*

## Vooronderstelling

Achter de aangehaalde uitspraken ligt een bepaalde denkwijze die min of meer als vooronderstelling werkt. Als wij elkaar iets te zeggen hebben, dan zal het vooral over onze denkwijzen moeten gaan.

De denkwijze die, als ik het goed zie, aan de beschouwingen van br. Schotanus ten grondslag ligt, is de tegenstelling tussen tijd en eeuwigheid. Tijd is, per definitie voorbijgaand en daarom is alles wat zich in de tijd afspeelt veranderlijk. Tijd, dat zijn wij. God alleen is eeuwig en onveranderlijk. In de grond genomen is deze denkwijze niet joods of christelijk maar grieks. Waarmee overigens nog niets ten nadele van dit denkmodel is gezegd.

Denkwijzen komen niet uit de lucht vallen. Zij worden ook niet bedacht of uitgevonden in studeerkamertjes maar ontstaan vanuit de behoefte om onze beleving van de werkelijkheid te ordenen.

Iemand formuleert het en anderen herkennen zichzelf erin. Was dat niet zo, dan bleef zo'n denkmodel beperkt tot één boekje. Wij kunnen ook niet zonder zo'n denkmodel want anders wordt de werkelijkheid om ons heen een complete chaos.

In een tijd met veel veranderingen (en dus veel onzekerheden) heeft de hierboven (te) kort aangeduide denkwijze grote aantrekkingskracht. Zij stelt immer de zekerheden veilig waarbij wij leven temidden van de vele onzekerheden van onze tijd. Maar de oude Grieken wisten al wat het probleem van deze denkwijze is: hoe kan het eeuwige in de tijd doordringen en hoe kunnen mensen die in de tijd leven deel krijgen aan het eeuwige.

## Tegenspraak?

Hier lijkt br. Schotanus met zichzelf in tegenspraak te komen. Aan de ene kant noemt hij het "eeuwenoude evangelie" als het blijvende en zekere, aan de an-

dere kant spreekt hij van "de onveranderlijke godsdienstig-ethische basis" als de vaste zekerheid. Maar zijn het evangelie en de godsdienstig-ethische basis hetzelfde? Het eerste is een bijbelse term, het tweede is, zoals br. Schotanus schrijft, ontleend aan de christelijke opvoedingsleer. Maar m.i. is de term "godsdienstig-ethisch" op zichzelf een lege term. Het komt er maar opaan wat door de gebruikers onder godsdienstig-ethisch wordt verstaan en daarin verschillen de christelijke pedagogen en niet-pedagogen onderling heel sterk. Deze verschillen vormen juist een groot deel van de onzekerheden waarmee wij leven. Daarom kan "de godsdienstig-ethische basis" nooit onveranderlijk zijn.

Onveranderlijk is wel het evangelie. Maar wij moeten ervoor waken dat wij het niet maken tot een tijdloos, altijd zichzelf gelijkblijvend beginsel dat boven ons aardse, door de tijd bepaalde leven blijft zweven. Het bijzondere van het evangelie is juist dat het zich in de tijd afspeelt: de roeping en verkiezing van Israël als doelgroep en als draagmoeder van het evangelie; de verschijning van Jezus de Messias van Israël. Voor dat historische feit moest zelfs een nieuw woord worden gemaakt: incarnatie, vleeswording, God geopenbaard in het vlees, mens geworden. De Heer van de tijd wordt zelf deel van de tijd en sindsdien is de tijd veranderd. Het is niet meer de doelloze onophoudelijke stroom. Midden in de tijd is een nieuwe tijd geschapen, de tijd van Gods heerschappij, die Jezus proclameerde toen Hij zijn openbare dienst begon: de tijd is vervuld, de heerschappij van God is vlakbij gekomen (Marcus 1:15). De eeuwigheid van God is niet buiten de tijd gebleven maar in de persoon van Jezus Christus in de tijd doorgedrongen. Daarom dragen veranderingen in de tijd zoals wij die meemaken, niet alleen het karakter van onzekerheid maar zij zijn ook een signaal van de doorbraak van Gods heerschappij. Wie in Hem gelooft draagt niet zozeer het geheim van de vooruitgang in zich maar wel dat van de verborgen en soms opflitsende voortgang van Gods heerschappij. Het heil is ons nu nader dan toen wij tot geloof kwamen, schrijft Paulus aan de christenen in Rome. Het evangelie wordt niet gelegitimeerd door het feit dat het eeuwenoud legaat uit het verleden is maar door het feit dat Jezus

Vervolg van pag. 5

meinsse rijk, we zouden ook kunnen zeggen, binnen het oude Europa, een rijk zal ontstaan dat een tienvoudige vorm heeft. Het is opmerkelijk om te zien naar alles wat er in de Europese Gemeenschap gebeurt. Zonder te willen zeggen dat deze Europese Gemeenschap al het rijk van de Antichrist is, zien we het Verenigd Europa steeds dichterbij komen. Reeds in de vorige eeuw hebben uitleggers van het profetische woord daarop gewezen. In onze tijd zien we hoe het verlangen naar vrede in de wereld er toe leidt dat deze vrede steeds dichterbij komt. De grote wereldleiders, schuiven steeds vaker aan de conferentietafel, om daarover te spreken. Die vrede zal ook komen, maar als zoveel in deze wereld zal dit een schijnvrede zijn, want de Bijbel zegt "Terwijl zij zeggen: het is alles vrede en rust, overkomt hun, als de weeen een zwangere vrouw, een plotseling verderf". Echte vrede zal deze wereld ook niet krijgen, want de satan is de overste van deze wereld, en hij heeft maar één ding voor ogen, dat is het verderf van deze door God geschapen wereld en mensheid. Hij is de ware Vrededorst. Als Hij straks op de troon in Jeruzalem zal zitten, zal het woord werkelijkheid worden wat Jesaja heeft geschreven: "Groot zal de heerschappij zijn en eindeloos de vrede op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat Hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid".

Daarover gaat het volgende artikel.

JAC. SCHOUTEN

Christus gisteren en heden dezelfde is en tot in eeuwigheid.

Deze meer dynamische werkwijze lijkt mij wat beter te passen bij Gods handelen in de geschiedenis, waarvan de Schrift getuigt en dat nog steeds niet is afgelopen. En ook bij onze betrokkenheid bij het handelen.

J. Reiling, Bilthoven

## Voorlopig antwoord aan br. J. Reiling:

Br. Reiling meent enige tegenspraak te ontdekken in mijn artikelen uit nummer 27 van ons blad. Toch denk ik, na zijn analyse over mijn denkmodel, dat hij eigenlijk niet anders van mij verwacht had. Het is namelijk zo dat ik wel weet dat je de term "godsdienstig-ethische basis" als een leeg begrip kunt beschouwen, maar dat kun je ook van de term "evangelie" zelf zeggen, gezien de ontelbare verschillende invullingen, die men daaraan pleegt te geven. Hoe het ook zijn, het evangelie heeft voor mij een kern, die grotendeels samenvalt met de kern van wat ik versta onder de godsdienstig-ethische basis van mijn leven als christen. Zelfs zodanig dat ik deze twee termen in een bepaald verband door elkaar kan laten vervangen. Wel wil ik toegeven, dat ik in mijn denken hiermee nog "onderweg" ben. Ondertussen voel ik me, als lekebroeder, vereerd en uitgedaagd door bovenstaande reactie.

(J.S.)



# Kies voor PRO-LIFE uit respect voor het leven

Wie het leven respecteert, kiest niet voor omstreden medische handelingen. Bij de meeste ziektekostenverzekeringen betaalt u echter wel via de premie aan die omstreden handelingen mee.

Het kan ook anders.

Bij PRO-LIFE worden levensbedreigende en levensbeëindigende handelingen niet vergoed. Vele andere zaken wel.

Bovendien is PRO-LIFE financieel aantrekkelijk en dus voor iedereen betaalbaar.

U kunt nu uw bezorgdheid uiten en laten merken dat u het niet eens bent met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Maak een duidelijke keuze en kies voor PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening. Vul de antwoordkaart in en vraag de gratis informatie aan. Een postzegel plakken is niet nodig.

**Doe mee met PRO-LIFE.  
Samen staan we sterk.**



LAAN VAN BEEK EN ROYEN 30, 3701 AJ ZEIST  
Tel. 03404-12314

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Plaats: .....

Geb. datum/man: .....

Geb. datum/vrouw: .....

Aantal kinderen: .....

Huidige verzekering: .....

Deze bon uitknippen en in een ongefrankeerde envelop sturen naar:  
PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening, Antwoordnummer 6140, 3700 VB Zeist

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Zaterdag 26 augustus was onze familie feestelijk bij elkaar.  
En terecht; we hadden heel wat te vieren.

Onze geliefde ouders, grootouders en overgrootouders

### Harm en Iebeltje Alting-Diepstra

gedachten dat zij 55 jaar geleden in het huwelijk traden.

### Cor en Jantien Pieket Weeserik-Alting

vierten hun 30 jarig huwelijksfeest en

### Gerhard en Albertien Pflaum-Alting

hun 25 jarige echtverbintenis.

Wij danken God, die ons zoveel in elkaar geschonken heeft.

Onze ouders wonen thans "Huize Avondrust" Prinsenaan 71, kr. 151, 7822 GG Emmen.

Op 8 september kunt u hen van 10.00-11.30 uur en van 14.00-16.00 uur feliciteren in het ontvangstzaaltje van bovengenoemd tehuis.

*O mijn God, U stelt mij gerust;  
mijn hart is weer tot kalmte gebracht.  
Ik zal liederen en psalmen voor U zingen. Ps. 57:8*

In de zekerheid des Geloofs is ontslapen mijn lieve man, onze zorgzame vader,  
groot- en overgrootvader

### Johannes van der Baaren echtgenoot van G.A. van der Spoel

op de gezegende leeftijd van bijna 88 jaar

9501 AM Stadskanaal, 20 augustus 1989  
Maarsdreef 1, k 348

G.A. van der Baaren-van der Spoel

Rotterdam : P. Wijnsema

Eck en Wiel : P.A. Veenhoff-van der Baaren  
J.H. Veenhoff

Canada : K.J. van der Baaren  
K. van der Baaren-Eefting

Amsterdam : J.K. van der Baaren  
R. van der Baaren-Hollander

Canada : G.J. Shalldrake-van der Baaren  
L. Shalldrake

Klein- en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.

*"O mijn God, U stelt mij gerust;  
mijn hart is weer tot kalmte gebracht.  
Ik zal liederen en psalmen voor u zingen". Ps. 57*

In de zekerheid des geloofs is van ons  
heengegaan

### Johannes van der Baaren

op de leeftijd van bijna 88 jaar

20 augustus 1989

Baptistengemeente  
Stadskanaal-Noord

Voor ons geheel onverwacht, tijdens  
een vakantie in Zuid-Afrika, is door de  
Heer thuisgehaald onze broeder

### Reinder van den Berg echtgenoot van Janna Roossien

op de leeftijd van 75 jaar

Baptistengemeente Emmen

Toch nog onverwacht heeft - na een  
aantal jaren van ziek zijn - de Heer  
thuisgehaald onze broeder

### Abraham Kuipers echtgenoot van Niesien de Vries

op de leeftijd van 71 jaar

Baptistengemeente Emmen

*"Ik heb u bij uw naam geroepen, gij  
zijt Mijn" (Jes. 43:1)*

Na een lange tijd van ziekte en lijden,  
welke door haar moedig werd  
gedragen, is door haar Heer en Heiland  
thuisgehaald onze zuster

### Kornelia Meulenbelt-Hof

op de leeftijd van 85 jaar.  
Drachten, 26 augustus 1989.

Baptisten Gemeente Drachten-Elm

**herman van der graaf**

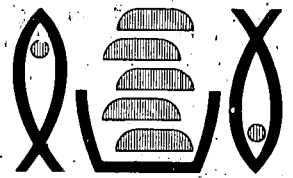


**VERHUIZINGEN  
VERPAKKING  
Tel. 059 10-23963**



dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Praten over vrede

SIETZO DIJKHUIZEN

Voor veel christenen in Nederland is de volgende week een bijzondere week. Op vele en velerlei manieren zal men bezig zijn met het onderwerp 'vrede'. In kerkdiensten zal dat centraal staan, het zal nadrukkelijker onderwerp zijn van gebed en in tal van plaatselijke acties zal naar voren komen hoezeer men ernst maakt met het vrede stichten en het najagen daarvan.

Wellicht dat hier en daar ook baptisten in de een of andere vorm actief meedoen aan en in deze Vredesweek. Maar het is mij niet bekend, of een gemeente als geheel 'officieel' meedoet. Over het algemeen immers is er, om het zo maar eens uit te drukken, weinig animo om officieel mee te doen aan landelijke interkerkelijke activiteiten. Waar het Interkerkelijke Vredesberaad bovendien voor velen een onaangename politieke tint heeft, krijgt een door het I.K.V. georganiseerde vredesweek geen aandacht.

Een poosje geleden hoorde ik overigens ook iemand zeggen: 'Waarom moet je een speciale vredesweek organiseren? Je moet toch altijd aan de vrede werken?' Dat klopt natuurlijk. Maar met deze denkwijze zou je een hele rij bijzondere dagen wel kunnen afschaffen, variërend van moederdag en molen-dag tot dierendag, zendingsdag en wereldgebedsdag. Het is goed om bepaalde zaken eens extra en bijzondere aandacht te geven.

Wat het onderwerp 'vrede' betreft geven we binnen de unie die bijzondere aandacht op twee regionale dagen (30 september en 14 oktober) die bedoeld zijn om "samen te praten en na te denken".

Het is misschien toch wel interessant om juist in verband met de voorbereiding op deze "eigen" dagen kennis te nemen van materiaal dat in veel groter verband, zoals bij voorbeeld voor de komende 'Vredesweek' werd samengesteld.

Inmiddels zijn veel mensen al aanzienlijk verder dan deze

voorbereiding. Velen zijn sinds mei 1988 of nog (veel) eerder begonnen met het in kerkelijk of gemeentelijk verband samen praten en nadenken over o.a. 'vrede'. En a.s. zaterdag moet het (voorlopige) resultaat daarvan zichtbaar en hoorbaar worden op de 'Kerkendag' in Utrecht. Daar zal overigens ook een groot aantal andere onderwerpen besproken worden, mede naar aanleiding van de "geloofsbrieven" die plaatselijke geloofsgemeenschappen hebben gemaakt. Een belangrijk nieuw onderdeel is het gesprek over de 'diepgang in het conciliair proces', met de vraag of dat proces wel de werkelijke oorzaken raakt van de godsverduistering.

Ook Nederlandse baptisten zullen op deze Kerkendag aanwezig zijn, zij het, zoals dat heet, 'op persoonlijke titel', voor zichzelf, en niet als vertegenwoordiger van een baptisten gemeente. Maar misschien kunnen ze voor die gemeente toch wel veel waardevols mee terugbrengen.

**Het zal deze baptisten dan stellig moeten spijten, dat op precies dezelfde dag, a.s. zaterdag, op de Vinken-hof het nieuwe studiejaar van het eigen seminarium wordt geopend.**

**Dat immers is altijd een bijzonder gebeuren met een heel eigen sfeer. Maar misschien kunnen nu de vele anderen, die vorige jaren versék lieten gaan, blijk geven van hun belangstelling en waardering voor de eigen baptisten voorgangersopleiding.**

## DEZE WEEK IN DC:

Jaarverslag 1988 van de Unie

Pag. 3 - 6

Diverse stukjes

Pag. 2 en 7

## Even nadenken met....

J.H. Stukker, Stavoren

### Zien en getuigen

*Samen met u wil ik deze week even nadenken over, even stilstaan bij Johannes de dooper aan de hand van wat er staat in Joh. 1:29.*

*Johannes ziet Jezus en heeft door de Heilige Geest al gezien, ingezien wie Jezus is, zoals we een paar verzen verder kunnen lezen. Zien wij Jezus? Zijn onze ogen en oren geopend door de Geest?*

*Dringt het tot in ons diepste wezen door wie Jezus voor ons, voor mij persoonlijk, is?*

*Het Lam van God dat mijn zonde weggenomen heeft.*

*Wij mogen weer leven met de Heer; er is vernieuwing, nieuwe kansen worden geboden.*

*Als we dat zien, dat op ons laten inwerken, en we zo als het ware de Heer voor ons zien, kunnen wij daarover niet zwijgen. Het heeft consequenties voor het leven van vandaag. We hebben een grote opdracht: het getuigenis.*

*Johannes ziet Jezus en zegt: Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.*

*Wijzend op Jezus mensen oproepen om te zien, te zien wie Hij is.*

*Het Lam dat geslacht is niet alleen voor mijn zonden: Johannes heeft het over de zonde der wereld.*

*Dat wijzen op Jezus en wie Hij is, is de opdracht voor de gemeente.*

*De opdracht om te getuigen en mensen op te roepen zich te bekeren.*

*En zo te komen tot het werkelijke leven op grond van het offer van het Lam.*

*Dat getuigenis heeft eveneens alles te maken met onze handel en wandel in het heden.*

*Daarom heeft iedere gemeente, en zo iedere individuele gelovige, en ook onze hele Unie-gemeenschap, een niet te onderschatten verantwoordelijkheid meegekregen in die opdracht.*

*Hoe gaan we als gemeente-leden met elkaar om, hoe leven we als volgelingen van Christus in onze eigen omgeving, hoe beleven en bedrijven we de gemeenschap van onze Unie van Baptisten gemeenten?*

*Als we zelf de genade hebben ervaren van het onze-zonden-zijn-vergeven, dan moet daar toch iets van zichtbaar kunnen worden.*

*Er wordt op ons gelet. Laat ons hele zijn, ons hele samen-zijn, een getuigenis zijn, een wijzen op Jezus: Zie.....*

*Of dreigen we zelf af en toe het zicht op Jezus te verliezen?*

*Johannes zag en getuigde.*



### Jeugd in aktie

In juni ging er een vuur door Nederland: de Torch Run. Al op Paasfeest 1988 was het vuur ontstoken op de Olijfberg. Een fakkel als symbool van het echte licht dat de duisternis in de wereld verdrijft. De eerste fakkeldragers liepen door de straten van Jeruzalem en vervolgens naar het vliegveld van Tel Aviv. Inmiddels is de fakkel overal in de wereld geweest: per hondenslee door Canada, met een kano door het Amazonegebied, te voet door de woestijn van Australië.

Van 10 tot 17 juni was de fakkel in Nederland. De NBBJ was mede-organisator van dit gebeuren.

In 'De Hand' (gemeente Haarlem) schrijft **Ferdinand Bockhoudt**: "Op zaterdag 10 juni waren lopers (runners) gestart om vanuit Utrecht twee fakkel (torch) door Nederland te laten gaan. Men had hiervoor twee routes uitgestippeld. De ene ging via het Noorden, terwijl de andere via het Zuiden liep. Uiteindelijk moesten beide fakkel op 17 juni in Amsterdam aankomen.

Toen bleek dat Haarlem in geen van beide routes was opgenomen, besloot het HCJO, Haarlems Christelijk Jongeren Overleg, om zelf een manifestatie te organiseren. Daarbij was het idee om een derde fakkel aan te steken aan de fakkel van de zuidelijke route. Hiertoe moest die fakkel helemaal uit Den Haag worden gehaald. Een aantal runners meldden zich aan om dit te doen.

De manifestatie vond plaats op 16 juni in onze eigen Baptisten gemeente. Het was goed zoveel mensen uit verschillende kerken in één dienst bijeen te zien. Het werd dan ook een inspirerende, enthousiaste dienst. Halverwege de dienst werd de fakkel binnengedragen. Een belangrijk deel van de dienst vormde het gebedsconcert. Met z'n allen werd er gebeden voor Haarlem, voor Noord-Holland en voor nog enkele punten.

Na de dienst was er nog een mars door Haarlem. Met spandoeken en gezang trokken we met een man of 80 door Haarlem. 't Was best wel eng, maar toch ook wel uitdagend. Natuurlijk trokken we veel bekijks.

Tenslotte kon er na de mars nog gezellig even worden nagepraat in één van de clubzalen".

Vanuit **Stadskanaal-Zuid** waren negen jongeren aanwezig op de slotmanifestatie in Amsterdam. Overdag was er een Celebration, waar onder andere Arthur Blessitt sprak. In 'De Schakel' vertelt **Netty Verwoerd** dat er onder andere gezegd werd:

"Het is goed anderen te laten weten wie Jezus is. In Zijn Naam mogen we vlaggen, vaandels en borden met spreuken opheffen". "Ook is het onze hoop, dat deze mars navolging zal gaan hebben in het land. Vroeger waren er processies, voor sommigen was dat een getuigenis. Maar waar is tegenwoordig het openbaar getuigenis van Gods kinderen? Het is naar onze mening van belang als christenen weer de straat op gaan. En zeker zo'n mars vraagt aandacht. In de wereld marcheert men om tegen van alles en nog wat te protesten. Het wordt tijd dat de christenen ook aan hun opmars beginnen. Niet om tegen iets te zijn, maar om te laten zien waar ze voor zijn: **JEZUS DE HEER**".

De deelnemers daaraan marcheerden na afloop twee uur lang door de stad naar het Museumplein. Daar wachtte men op de aankomst van de fakkellopers uit heel Nederland onder aanvoering van de atlete Nellie Cooman.

Vervolgens werd een verklaring aangeboden aan premie Lubbers. Deze zei dat hij blij was nu eens een demonstratie mee te maken die ergens vóór was, en dat hij gekomen was om blij te zijn. Netty Verwoerd besluit:

"Het luid 'Ik bouw op U, mijn schild en mijn Verlosser' en het hardop bidden van het Onze Vader klonk als een machtige proklamatie over het Museumplein in A'dam. Het was een ontroerd maar tegelijkertijd inspirerend gebeuren. Ik voelde me heel klein en zwak omdat ik zo vaak faal en ook omdat ik eigenlijk geen zin had gehad om mee te gaan: moe - druk - ach u weet wel. En dan laat God je merken: maar ik ben er en mijn werk gaat door, kijk maar eens naar al die jongeren, neem een voorbeeld aan hen. Zo kom je bemoeid en verfrist weer thuis en wil je het in je leven weer opnieuw zeggen: **JEZUS U BENT HEER!!!!**"

Vanuit diverse gemeenten deden deze zomer jongeren mee aan de zomeraktie van Operatie Mobilisatie, die deze keer de naam "Love Europe" droeg.

In totaal werden uit diverse landen 6500 jongeren verwacht voor akties in de grote steden, onder moslims en ook achter het "ijzeren gordijn".

In 'Gemeentelieven' (**Amsterdam-West**) vroeg Ron Wolvekamp om gebedssteun van zijn gemeente voor zijn inzet in Italië.

Entelien Panneman uit de gemeente **Musselkanaal** werkt op het kantoor van O.M. in België en heeft op deze manier een aandeel gehad in de organisatie van de aktie.

H.L.

# Jaarverslag van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland over 1988

door de Commissie der Unie uitgebracht aan de 109 Algemene vergadering, te houden op 25, 26 en 27 oktober 1989 te Drachten.

Altijd als wij ons leven, het leven in onze gemeenten en het leven in onze Unie-gemeenschap bezien, blijft de verwondering dat de Heer Jezus Christus zijn werk in handen legt van mensen zoals wij. Wie zijn wij, dat wij in staat zouden zijn op de juiste wijze gestalte te geven aan zijn veelzijdige opdracht? Is ons dat enigszins gelukt in 1988?

Niemand dan de Heer van de gemeente Zelf kan dat beoordelen. Wij weten alleen dat alles wat uit liefde gedaan is, grote waarde heeft in Zijn ogen en blijvende vrucht zal dragen.

Veel werk is ook dit jaar met liefde en inzet gedaan. Door allerlei mensen in de gemeenten. En door mensen die een deel van hun tijd, of hun hele tijd, beschikbaar stelden voor ons gezamenlijke werk.

In dit jaar konden enkele lege plaatsen opgevuld worden. Br. Y. Horjus ving zijn werk aan als tweede docent aan het Seminarium. Br. G.J. Blanken nam de plaats in de NBJB in, die opengevallen was door het overlijden van br. P. Stellinga. Hij werd de tweede jeugdconsulent. Beiden mogen zij tekenen zijn dat het Uniewerk leeft.

In het afgelopen jaar moesten helaas ook enkele voorgangers om gezondheidsredenen hun arbeid voortijdig beëindigen. De Commissie der Unie heeft zorg over de druk waaronder soms voorgangers moeten leven. Zij schenkt hieraan in pastorale zin aandacht, maar is zich daarbij bewust dat ook de gemeenten hierin een verantwoordelijkheid hebben.

Aan het eind van het verslagjaar was het aantal leden 12.359, tegenover 12.342 bij het begin van 1988. Een groei van 17 leden.

Ledental per 1 januari 1988	12.342
gedoopt	335
met attestatie binnengekomen	483
uit andere gemeenschappen overgekomen	125
wederopgenomen	53
korrektie ledenlijst	5
bruto toename	1.001
overleden	158
met attestatie vertrokken	495
naar andere gemeenschappen overgegaan	89
zich onttrokken	224
uitgesloten	14
korrektie ledenlijst	4
bruto afname	984
netto toename	17
ledental per 1 januari 1989	12.359

## COMMISSIE DER UNIE

De Commissie der Unie was tot aan de Algemene Vergadering op 19, 20 en 21 oktober als volgt samengesteld:

### Dagelijks bestuur

voorzitter	: br. A. de Vries
vice-voorzitter	: br. O. Oldenburger Rzn
algemeen adjunkt	: zr. A.M. Nederlof-Grobben
leden	: br. W.J. Blanken
	: br. A. Nijland
adviserend lid	: br. A. van den Hoef
wnd. algem. sekretaris	: br. H.G. de Winkel

### Overige leden

: br. G. Bosveld
: zr. W.H. Gerritsen-Kolbe (namens de NBVB)
: br. W. Hessels (namens de CvdO)
: br. J. Kruizinga (namens de NBJB)
: br. B. Posthumus (namens de UZC)
: br. A. Scheerhoorn
: br. H.G. de Winkel (namens de ECU)
: br. S.A. Wijchers woonde als secundus de vergaderingen bij, i.v.m. de waarneming van het algemeen sekretariaat door br. De Winkel
: In de vakature br. A.R. Schaap werd tussentijds verkozen br. J. Chr. Schipper

### Dagelijks bestuur

voorzitter	: br. A. de Vries
vice-voorzitter	: br. O. Oldenburger Rzn
algemeen adjunkt	: br. W.J. Blanken
leden	: br. G. Bosveld
	: br. A. Scheerhoorn
adviserend lid	: br. A. van den Hoef
wnd. algem. sekretaris	: br. H.G. de Winkel

### Overige leden

: zr. W.H. Gerritsen-Kolbe (namens de NBVB)
: br. J. Kruizinga (namens de NBJB)
: br. A. Niessink
: br. A. Nijland
: br. B. Posthumus (namens de UZC)
: br. J. Chr. Schipper
: br. H. Schouten (namens de CvdO)
: br. P. Wijchers (namens de ECU)

## Vergaderingen

Het dagelijks bestuur vergaderde op 29 februari, 8 april, 2 mei, 27 juni, 24 augustus, 5 oktober en 12 december, 7 maal dus.

De Commissie der Unie vergaderde 10 maal: 18 januari, 8 februari, 21 maart, 11 april, 30 mei, 30 juni, 5 september, 5 oktober, 21 oktober (tijdens de Algemene Vergadering) en 7 november.

Daarbij werden o.a. de volgende gesprekken gehouden.

— Op 18 januari had de UC een gesprek met de ECU over het werk, waarin onder meer de uitbreiding van de arbeid van de evangelist en van het campingwerk aandacht kregen.

— In dezelfde vergadering informeerde br. G. Vegter de UC over het werk van de RCOB.

— Op 8 februari bood de commissie Mak-Pel-Reiling de UC het rapport aan over het onderzoek inzake de algemeen sekretaris, en gaf daarop een toelichting.

— In de vergadering van 21 maart had de UC een gesprek met de leden van de redactie commissie van "De Christen", o.a. over de mogelijkheid de redactie uit te breiden.

— Op 11 april sprak de UC met de leden van de UZC. Onderwerp van gesprek was de relatie van de UZC met de European Baptist Mission, de EBM.

Later werd in deze vergadering met de Werkgroep Toerusting gesproken over bijstelling van de werkorde, het functioneren van het programma over polarisatie en het werkschrift "De plaats van de vrouw in de gemeente".

— 30 mei besprak de UC met de Stuurgroep Organisatie Unie, de SOU, het concept rapport herstructurering van de Unie.

Een aantal zaken vroegen de aandacht in de vergaderingen, te noemen zijn:

— Het al dan niet meedoen aan het Conciliair Proces van de Wereldraad van Kerken.

— De instelling van een studiec commissie "De Christen" ter uitvoering van het voorstel van Zutphen, AV 1987.

— Problemen en zorgen in een drietal gemeenten, die de UC om advies vroegen.

— De arbeidsvoorwaarden voor vrijgestelden.

— Het bezinningsproces.

— Het verzoek van de NBJB om de jeugdkampen op "De Vinkenhof" te mogen houden.

— Het zoeken naar een aanvaardbare oplossing om te komen tot beëindiging van de arbeidsverhouding met de algemeen sekretaris.

— Aandacht voor voorgangers die met ziekte kampen of om andere redenen hun werk niet kunnen doen.

— Voorbereiding en evaluatie van de reguliere Algemene Vergadering en de Algemene Vergadering in buitengewone zitting.

Een groot aantal ingekomen stukken vroegen verder de aandacht van UC en dagelijks bestuur.

## Verdere arbeid

Op 29 februari werd de ad hoc sub-commissie geïnstalleerd, die het voorstel van de gemeente Zutphen zou gaan uitwerken om de mogelijkheden van een "gezinsblad" te bekijken.

Vanuit de UC sprak een delegatie met de Jeugdraad van de NBJB. Thema's waren o.a. de Jongeren-AV, het zoeken naar een Kamphuis en het kamperen op het terrein van "De Vinkenhof".

Delegaties hadden ook gesprekken met drie gemeenten waar zich moeilijkheden voordeden.

Ook dit jaar werd weer een aantal gemeentebezoeken gebracht. Door omstandigheden moest het aantal bezoeken beperkt blijven.

Na de Algemene Vergadering was de samenstelling in de volgende zin gewijzigd:

Met de gemeente Hengelo t' Venster was overleg i.v.m. de aanvraag tot opnem-  
ming in de Unie.

Bij de jubilea van Ter Apel, Pernis-Hoogvliet en Enschede, die hun 50 jarig  
bestaan vierden, en het 75-jarig jubileum van Emmercompasuum was de  
UC vertegenwoordigd. Eveneens bij het 25-jarig jubileum als voorganger van  
br. H. Bijleveld en het afscheid wegens emeritaat van br. E.J. Huizing. Ook bij  
de intredes kon de UC zich laten vertegenwoordigen.

Op uitnodiging bezochten leden van de UC de jaarlijkse Bondsvergadering  
van de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten, de jaarvergadering van de  
Broederschap van Pinkstergemeenten en van de Doopsgezinde Broeder-  
schap.

Er waren verder enige kontakten met de Engels sprekende baptisten ge-  
meenten in Wassenaar en Eindhoven, aangesloten bij de European Baptist  
Convention.

Br. H.G. de Winkel vertegenwoordigde de Unie in de jaarlijkse vergadering  
van de raad van de Europese Baptisten Federatie, de EBF, op 29,30 en 31 ok-  
tober te Dorfweil, West Duitsland.

## SUBCOMMISSIES

### Studiecommissie De Christen

De studiecommissie, die volgens besluit van de AV 1987 tot opdracht had de  
mogelijkheden te onderzoeken voor een gezinsblad, voerde op verzoek van  
de Unie Commissie haar onderzoek uit in twee fasen. De eerste fase moest  
aantonen of er behoefte bestaat aan een gezinsblad, waarin eventueel alle  
andere organen werden opgenomen.

De commissie bevroeg enerzijds de redakties van de bestaande bladen of  
men genegen was het eigen blad op te heffen en dit in te brengen in een nieuw  
blad.

Anderzijds werd via "De Christen" een enquête gehouden om de behoefte bij  
de - eventueel toekomstige - lezers te peilen.

De resultaten waren, dat de redakties van de bestaande bladen meenden dat  
hun blad een zo eigen karakter en specifiek doel had, dat dit niet kon worden  
ingebracht in een gezamenlijk blad. De peiling onder de lezers en eventueel  
toekomstige lezers wees uit dat de belangstelling voor een gezinsblad te ge-  
ring is.

In de tweede fase onderzocht de commissie wat de wensen zijn van de lezers  
van "De Christen", tot verbetering van dit blad. De commissie stelde de Unie  
Commissie de resultaten van dit onderzoek ter hand.

De commissie bestond uit br. G.J. Blanken, br. S. Dijkhuizen, zr. R.A. Kos-  
Seraas, br. J. Kruizinga en br. H. Ploeger.

### De Publiciteitscommissie

In de samenstelling kwam geen wijziging. De commissie bestond uit de broe-  
ders Y. Horjus (voorzitter), E.J. Huizing en A. van den Hoef. Door ziekte van  
br. Huizing en door wijziging van de "werkkring" van br. Horjus vergaderde  
de commissie niet en werden geen nieuwe activiteiten ontplooid.

Enkele malen was er schriftelijk en telefonisch contact met elkaar, hetgeen tot  
gevolg had dat de brochure "De plaats van de vrouw in de bedieningen van de  
gemeente" (J. Bouritius) gedrukt kon worden.

Jammer genoeg werd de driestagfolder over de arbeid van de E.C.U. niet ge-  
drukt.

Voor 1989 ligt het in de bedoeling opnieuw een drietal brochures over "Rent-  
meesterschap" uit te geven en naar mag worden verwacht eveneens de fol-  
der over de arbeid van de E.C.U.

### De Radio- en Televisiecommissie

Gedurende het verslagjaar werden de werkzaamheden op de gewone wijze  
voortgezet.

In het verslagjaar eindigde het lidmaatschap van br. J.A. Brandsma van de  
commissie.

Br. E.J. Huizing kon zich vanwege zijn lichamelijke toestand niet intensief met  
het werk bezig houden, maar gelukkig was er wel overleg met hem mogelijk.

Er werden vier radio-kerkdiensten uitgezonden en wel op 6 maart uit Wester-  
haar, met als voorganger br. D.M. Stichter,

5 juni uit Doetinchem, waarin br. G. de Jonge voorging,

18 september uit Veendam, waarin br. B. Louwerse de dienst leidde en

31 december uit Muntendam met als voorganger br. J. Scholtens.

De samenwerking in de "Zendtijd voor de kerken"-groep was ook dit jaar  
voortreffelijk en de contacten met de IKON, die een aantal zakelijke en techni-  
sche details verzorgt, liet niets te wensen over.

Het stemt tot dankbaarheid dat ook zo aan onze gemeenten de gelegenheid  
wordt gegeven het evangelie van Jezus Christus door te geven en velen een  
indruk te geven van de geloofsbeleving en de sfeer in onze diensten.

### Stuurgroep Gemeente Bijbelschool

#### Algemeen

Aan het begin van het verslagjaar bestond de stuurgroep uit br. K. Corporaal  
voorzitter, zr. M. van der Werf sekretaris, P. Jager penningmeester, br. G.  
Bosveld voorlichting, br. J. Kruizinga materiaalvoorziening-redactie, br. P.J.  
Lalleman instructie en br. W.J. de Zwart integratie en materiaalvoorziening  
jeugd. Wegens zijn verkiezing als UC-lid moest br. G. Bosveld de stuurgroep  
verlaten. Zijn taak werd overgenomen door br. P. Jager; de stuurgroep telt nu  
6 i.p.v. 7 leden.

Viermaal vergaderde de stuurgroep. Aandachtspunten waren o.a. de taak en  
structuur van de werkgroepen, de lay-out van de lesboekjes en de promotie  
van de G.B.S. in de gemeenten. Zr. T. Koster, die vanaf het begin alle type-  
werk voor de boekjes verzorgde, moest wegens verandering van werkzaam-  
heden hiermee stoppen. De stuurgroep moest een nieuwe typiste zoeken. Zr.

S. Reinstra-v.d. Werf te Sneek bleek bereid deze taak over te nemen.

Met de Unie Commissie zal nog een gesprek plaatshebben over de voortgang  
van het werk. Het curatorium reageerde positief op het voorstel de G.B.S. een  
plaats te geven in de opleiding. Een verheugende zaak, omdat voorgangers  
een grote rol spelen bij het al dan niet functioneren van de plaatselijke G.B.S.

#### Voorlichting

De werkgroep voorlichting kon in de vacature Bosveld, br. D.M. Stichter be-  
groeten als nieuw lid. De overige leden zijn br. P. Jager voorzitter, zr. R. de  
Boer-Ailkema sekretaris en zr. M. Olijslager. Er werd tweemaal vergaderd. In  
de eerste helft van het jaar verschenen enkele artikelen in "De Christen".  
Men was met een stand op de zendingsdag in Sneek op 28 mei en op de regio-  
naal ontmoetingsdag te Hoogeveen op 24 september. 2 gemeenten werden  
bezocht, met andere had men telefonisch contact. Er werden enkele brieven  
naar de gemeenten verzonden, o.a. over de G.B.S.-zondag. Besloten werd  
de G.B.S.-zondag aan het begin van het seizoen te laten vervallen, en op de  
Bijbelzondag in januari de aandacht te vestigen op de G.B.S.

#### Materiaalvoorziening

In het verslagjaar moest br. E.J. Huizing om gezondheidsredenen bedanken  
voor de redactie-commissie van de G.B.S. Een groot gemis; hij was de enige  
uit deze werkgroep die vanaf het begin meewerkte. De werkgroep redactie  
bestond verder uit de brs. H.G. de Winkel voorzitter, J. Kruizinga sekretaris, J.  
Broertjes en K.M. Gerritsen. Men vergaderde gemiddeld eenmaal per kwar-  
taal. De lessen werden bekeken op taal, stijl, inhoud en overdracht van de  
stof, en zo nodig gecorrigeerd. Daarna gaat de definitieve tekst naar de in-  
structiewerkgroep, de werkgroep voor de jeugdlessen en de typiste. De delen  
27-31 kwamen geheel of gedeeltelijk aan de orde. Verder verschenen de de-  
len 24,25 en 26. De oplage bedroeg ongeveer 1300 stuks.

De schrijversdag moest wegens geringe deelname verschoven worden naar  
januari 1989.

#### Instructie

De werkgroep instructie begon het verslagjaar met de brs. P.J. Lalleman,  
voorzitter en sekretaris, B. Louwerse en J.B. van der Veen. In de loop van het  
jaar werd de groep uitgebreid met br. B. Stuit.

Overleg kon alleen telefonisch en schriftelijk plaatsvinden, doch de leskrant  
kwam telkens op tijd klaar. Pogingen om gewestelijke dagen te houden  
mislukten door gebrek aan belangstelling uit de gemeenten. Geen enkele ge-  
meente verzocht om plaatselijke instructie.

Br. Lalleman had een grote rol in de vernieuwing van de lay-out van de les-  
boekjes, waarvan het ontwerp geleverd werd door mevr. I. Polak.

De leskrant had een oplage van ongeveer 240 stuks per oplage.

#### Integratie, materiaalvoorziening jeugdlessen

De werkgroep bestaat uit de brs. W.J. de Zwart, voorzitter, J.H. Stijkel en D.  
van der Veen, en de zrs. F. Hemmen-Duursma en L. Westendorp-Baptist, se-  
kretaris.

Men kwam gemiddeld eenmaal per kwartaal bijeen.

De lessen voor de jeugd werden door de leden van de werkgroep steeds zelf  
geschreven en door elkaar beoordeeld. Dit is soms moeilijk werk, omdat som-  
mige bijbelgedeelten niet zo eenvoudig te vertalen zijn voor de jeugd. Onget-  
wijfeld zal dit werk zijn vruchten afwerpen.

#### Financiën

De financiële ontwikkeling was in het verslagjaar niet ongunstig. De oplage  
stabiliseerde zich en de kosten bleven binnen de perken, o.a. omdat een wee-  
kend in 1988 verviel en de vergaderkosten laag bleven.

De wens blijft om in 1989 weer instructiedagen en/of weekends te kunnen hou-  
den voor gemeenten die willen beginnen met G.B.S., en gemeenten die een  
nieuwe stimulans behoeven. Meer lesboekjes brengen ook weer meer op, zo-  
dat de kosten ook dan beheersbaar blijven.

#### Tenslotte

Mogelijk was het geen jaar van grote dingen. Toch kijkt de stuurgroep met  
dankbaarheid terug. Er kwamen nieuwe medewerkers in diverse werkgroe-  
pen, er werd een nieuwe typiste gevonden, br. Ongersma van het Jeugdburo  
in Drachten nam de abonneementen-administratie over. Studenten worden  
bekend gemaakt met het G.B.S. gebeuren. De T.W.O.-ers hadden het leiden  
van een G.B.S.-groep in hun takenpakket. De uitwerking is hier en daar reeds  
merkbaar. Veel reden tot dankbaarheid.

Ook is er zorg over gemeenten en mensen die afhaakten en zo moeilijk terug  
te winnen zijn. Trouw en volharding blijven voluit actuele woorden. Het is goed  
om nog eens bepaald te worden bij de woorden uit Handelingen: "En zij ble-  
ven volharden bij het onderwijs der apostelen, het breken van het brood en de  
gebeden".

### Stuurgroep Organisatie Unie

De Stuurgroep Organisatie Unie was in het verslagjaar samengesteld uit br. J.  
Grootenhuis, voorzitter, br. J. Bos, sekretaris, br. H. Stellinga en zr. H.W.B.  
Wijnholds-Mulder. Waarnemers namens de Unie Commissie waren de brs. A.  
de Vries en G. Bosveld.

De stuurgroep vergaderde 12 maal, waaronder een aantal keren met een ex-  
terne deskundige. Het accent lag dit jaar op oriëntatie, ontwikkeling van visies  
en veranderingsplannen. Een gedeeltelijke weerslag hiervan staat in het  
SOU-rapport, dat werd gepresenteerd op de Algemene Vergadering 1988.

De stuurgroep meent een toenemende betrokkenheid van de gemeenten met  
het Unie-gebeuren te mogen constateren, nu er over verandering gesproken  
wordt.

Van die betrokkenheid heeft de SOU graag gebruik gemaakt:

— Er zijn 8 gemeenten bezocht om hun te vragen naar hun  
ideën over de toekomst van de Unie.

— De P.C.'s zijn bezocht om de doelen en werkwijzen van de SOU te toetsen.

- Er zijn twee voortgangsbesprekingen geweest met de U.C.
- Afgevaardigden van de SOU zijn zo mogelijk aanwezig geweest op belangrijke vergaderingen binnen Unieverband, zoals bijvoorbeeld een radenconferentie.
- De A.V. steunde de werkwijze van de SOU.
- De enquête naar aanleiding van de A.V. is door vele A.V.-gangers ingevuld. De resultaten daarvan stonden in "De Christen".
- Er is een studiebijeenkomst gehouden met een aantal deskundigen over de nieuwe visies op de A.V.
- Ook individuele personen hebben spontaan hun bijdrage geleverd.

De groeiende betrokkenheid en ook de gebedsondersteuning vanuit de Unie zijn heel inspirerend voor de werkgroep.

Wij staan nog aan het begin van een veranderingsproces, maar dit jaar geeft de stuurgroep hoop en vertrouwen op de toekomst.

## Werkgroep Toerusting

### Samenstelling en werkwijze

In de samenstelling van de Werkgroep Toerusting kwam in het verslagjaar opnieuw een wijziging. Br. J. Reiling, jarenlang voorzitter, bedankte wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd als lid van de werkgroep. In de vergadering van 20 april werd afscheid van hem genomen. Br. O.H. de Vries was bereid zijn plaats in te nemen.

In de vakature van de N.B.J.B., ontstaan door het overlijden van br. P. Stellinga, is nog niet voorzien.

De W.T. vergaderde vijfmaal.

Per 31 december 1988 was de samenstelling van de Werkgroep Toerusting als volgt: voorzitter br. O.H. de Vries, sekretaris zr. A.M. Nederlof-Grobbe, leden br. M.G. Boeschoten, br. Chr. Eijer, zr. A.W. Lindeborn-de Graaf en br. B. Posthumus.

### Werkstuk "De plaats van de vrouw in de gemeente"

Aan het schrijven, herschrijven en bestuderen hiervan heeft de werkgroep in 1988 de meeste tijd besteed. Dit werkstuk werd, ter becommentariëring, in de loop van het jaar door de Commissie der Unie verzonden aan alle voorgangers. Het is de bedoeling dat daarna de W.T. haar werkstuk opnieuw zal bekijken en gereed zal maken voor verzending door de Unie Commissie aan de gemeenten.

### Handleiding bij de omgang met "Polarisatie" in de gemeente

De Werkgroep Toerusting heeft deze handleiding met alle zorgvuldigheid geschreven en daarna een aantal mensen getraind om gemeenten behulpzaam te zijn.

Op het aanbod aan de gemeenten om hen behulpzaam te zijn in de problematiek van de polarisatie heeft slechts één gemeente gereageerd.

## Zangbundel Commissie

In de samenstelling van de commissie kwam geen verandering. Voorzitter was br. K.M. Gerritsen, sekretaris zr. I. van de Burgh-de Graaf, leden waren de brs. Joh. Fisher, W. Mulder, A. Nijland, H. Prins en S. van der Werf.

Er werd tweemaal vergaderd. Daarin werd de jaarlijkse Zang- en Muziekdag voorbereid, de lopende zaken werden behandeld en er werd een enquête opgesteld voor de gemeenten over het aantal op te nemen psalmen in de nieuwe bundel.

Verder werd het werk van de Bundelwerkgroep besproken en begeleid.

### Zang- en Muziekdag

Op de jaarlijkse Zang- en Muziekdag te Apeldoorn waren 39 aanwezigen, waaronder veel medewerkers. Daarmee blijft de vraag of het animo wel groot genoeg is. Aan de andere kant is er telkens weer het enthousiasme van de deelnemers en het belang van een centrale plaats voor zang en muziek binnen onze Unie.

### Enquête

Over de vraag naar het aantal op te nemen psalmen in de nieuwe bundel kwam een groot aantal antwoordformulieren terug. Veel psalmen worden niet gezongen en hiervoor in de plaats zouden nieuwe liederen opgenomen kunnen worden. Men kon zich uitspreken over de traditie om het hele Psalter op te nemen, 50 psalmen. De meningen bleken verdeeld. 28 gemeenten willen liever het hele Psalter houden en 26 gemeenten kozen voor 50 psalmen. Slechts 7 gemeenten willen maar 30 psalmen in de nieuwe bundel opnemen.

### Bundelwerkgroep

Het zwaartepunt van de arbeid van de Z.B.C. lag ook dit jaar bij de Bundelwerkgroep, die 9 maal vergaderde. Er werd hard en intensief gewerkt.

Nu de voorraden van onze huidige zangbundel danig slinken komt het werk voor de nieuwe bundel onder druk te staan.

De Zangbundel Commissie hoopt de kracht en de wijsheid te mogen ontvangen om dit werk tot een goed einde te brengen.

## Vertegenwoordigingen

In het verslagjaar was de Commissie der Unie vertegenwoordigd in de volgende instanties:

- Baptisten Wereld Alliantie:  
br. H.G. de Winkel, secundus br. Chr. Eijer
- Europese Baptisten Federatie:  
br. H.G. de Winkel, secundus br. Chr. Eijer
- Interkerkelijk Contact inzake Israël:  
br. G.H.W. Pflaum, secundus br. S.P. van der Steen
- Interkerkelijk Contact in Overheidszaken:

br. J. Chr. Schipper, secundus br. J. Broertjes

— Interkerkelijk Overleg in Schoolzaken:

br. J.J. Pabon

— Nederlandse Zendingraad:

zr. C.J. Edens-Veldman, zr. D. Lindeman-Kolbe,

secundus br. B. Posthumus

— Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel:

br. G. Vegter, secundus br. J. Broertjes

— Stichting Oecumenische Hulp:

br. J. ter Braak, die in het verslagjaar bedankte, waardoor een vacature ontstond

— Tabitha-Amsterdam:

br. A. Scheerhoorn

M.u.v. de vertegenwoordiging in de B.W.A. en de E.B.F., die in dit A.V.-boek zijn opgenomen, worden de verslagen van de vertegenwoordigers aan de gemeenten toegezonden met de "Zending aan de gemeenten".

### Vertegenwoordiging Baptist World Alliance

De Baptist World Alliance leed in 1988 een gevoelig verlies door het overlijden van de algemeen sekretaris, dr. Gerhard Claas. Op de leeftijd van 59 jaar kwam hij op 21 maart door een auto ongeluk om het leven.

Hij werd begraven in zijn geboorteland, de Bondsrepubliek Duitsland. Namens de Unie waren de brs. A. de Vries en B. Posthumus aanwezig in de rouwdienst.

In de ontstane vacature werd dr. Denton Lotz benoemd.

De B.W.A. vergaderde op 13-16 juli in Nassau, De Bahama's. Vanwege de hoge reiskosten werd deze vergadering niet bijgewoond.

### Vertegenwoordiging Europese Baptisten Federatie

De jaarlijkse Algemene Vergadering van de EBF werd gehouden van 29 september tot 1 oktober 1988 in het conferentiecentrum van de Duitse Baptisten in Dorfweil.

De EBC, conventie van Engels sprekende baptisten gemeenten, had de EBF uitgenodigd en verzorgde de organisatie.

Naast de gebruikelijke jaarverslagen en rapportages kwamen enkele belangrijke punten aan de orde.

De statuten en het huishoudelijk reglement werden zodanig gewijzigd dat ook unies en conventies uit het midden-oosten lid kunnen worden van de EBF.

De vergadering nam het principe-besluit om, na verdere overeenstemming met de Foreign Missions Board van de Zuidelijke Baptisten Conventie uit Amerika het Seminarium te Rüschiikon in eigendom over te nemen. Het Seminarium werd in 1949 opgericht na een overeenkomst tussen de FMB en de EBF.

De FMB was eigenaar van het Seminarium en had het reeds in 1978 aangeboden aan de EBF. Deze durde toen de stap echter niet aan.

Een derde besluit betrof het stichten van een akademie in Hongarije, waar "leken" een opleiding kunnen krijgen tot voorganger en prediker. In de Oost-Europese landen zijn er veel van deze voorgangers, die het gemeentewerk doen naast hun dagtaak. Men verwacht dat dit instituut vooral mensen zal kunnen inschrijven uit de Oostblok-landen, die geen vergunning krijgen voor een studie in het westen. Het programma sluit wel aan bij een vervolgstudie in Rüschiikon.

Rapporten waren er verder o.a. over het Theologisch Seminarium te Rüschiikon, en het SITE programma, het Summer Institute of Theological Education. Daar studeren voornamelijk mensen uit Oost-Europa een maand, doch er komen ook studenten uit Afrika en Azië.

Het echtpaar Hodoroaba verzorgt vanuit Parijs radiouitzendingen in de Roemeense taal. De commissie voor boeken en vertalingen zorgt voor lektuur voor Oost-Europese landen. Zo is men o.a. bezig met het vertalen en verzenden van de bijbelcommentaren van William Barclay naar de USSR.

Het congres van de EBF, van 26-30 juli 1989 in Budapest kreeg vanzelfsprekend ook de nodige aandacht. Met het verzoek in eigen land dit congres onder de aandacht te brengen.

Dr. Knud Wümpelmann, de zeer gewaardeerde secretaris van de EBF, zal medio 1989 zijn taak beëindigen.

### De Algemene Vergadering in buitengewone zitting

Op 8 oktober werd door de gemeente te Hoogeveen de Algemene Vergadering in buitengewone zitting georganiseerd. Onderwerp van bespreking was het beleid van de Commissie der Unie met betrekking tot de algemeen secretaris.

Het rapport van de onderzoekscommissie, ingesteld door de Algemene Vergadering 1987 en bestaande uit de brs. C. Mak, Tj. Pel en J. Reiling, werd na bespreking met bijna algemene stemmen aangenomen. De onderzoekscommissie werd vervolgens, onder dankzegging voor haar zorgvuldige werk, van haar opdracht ontheven en ontbonden.

De Unie Commissie gaf verder een overzicht van het beleid in deze zaak, tot aan de vergaderdatum. Na bespreking stemde een ruime meerderheid van de vergadering in grote lijnen in met het gevoerde beleid en droeg de Unie Commissie op een en ander op waardige wijze af te handelen.

De Algemene Vergadering

De gewone Algemene Vergadering werd op 19, 20 en 21 oktober gehouden in Enschede.

In zijn openingsrede benadrukte de voorzitter br. A. de Vries, de noodzaak om open te staan voor de instroom van nieuwe leden uit verschillende richtingen, om serieus bezig te zijn met de vragen van deze tijd en om in eenheid verder te bouwen op het ene fundament, Jezus Christus.

De gemeente Hengelo-'t Venster werd opgenomen als lid van de Unie. Daarmee kwam het aantal gemeenten op 83. 228 afgevaardigden tekenden de presentielijst, evenals 45 overige leden van de AV. De gemeenten Amsterdam-C; Siddeburen; Steenwijk en Zuidlaren zonden bericht van verhindering. Als gasten waren aanwezig vertegenwoordigers van de Broeder-

schap van Pinkster Gemeenten, de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten, de Vrije Baptisten Gemeente Amsterdam en de Baptisten Gemeente Hoofddorp.

De dagopeningen werden verzorgd door de brs. Y. Horjus, Handelingen 15:1-11, en C. Eijer, Johannes 21:15-17.

Het voorstel van de ECU om het dienstverband van de evangelist br. C. Eijer, uit te breiden tot 100 procent werd aangenomen. De Stuurgroep Organisatie Unie kreeg de instemming voor het voorstel om door middel van vragen aan de gemeenten haar onderzoekswerk voort te zetten. Het voorstel om deel te nemen aan het Conciliair Proces van de Wereldraad van Kerken werd teruggenomen na toezegging dat de Unie Commissie de onder ons levende vragen bespreekbaar zal maken en daarbij prioriteit zal verlenen aan de thema's van het Conciliair Proces.

Als Unie-voorgangers werden erkend de brs. C. Helderop, P.J. Prijt, D.M. Stichter en Joh. Scholtens.

In de vacatures wegens reglementair aftreden werden gekozen: Voor de Unie Commissie br. A. Niessink, voor "De Christen" de brs. K.M. Gerritsen en B. Louwerse, voor de ECU zr. M. Kanis-van der Werf en br. P. Wijchers, voor UZC br. C. Molema en voor de CvdO de brs. P. Prijt en H. Verwoerd. Alle herkiezbare leden van de commissies werden ook herkozen.

Met een inleiding, samenzang en een panel werd de conferentiemiddag gehouden rondom het thema "Lofprijzing".

De plaatselijke voorganger, br. P. Wijchers, leidde de avondmaalsdienst. Onderwerp van de prediking was: Blijven bouwen op het fundament.

De vergadering werd gehouden in de comfortabele ruimten van de Scholengemeenschap Zuid.

## Jaarkroniek 1988

januari  
1 Wijkgemeente Hengelo-'t Venster wordt zelfstandig  
10 Br. J. Paas doet intrede in Noordbergum

februari  
24 Te Doorn overlijdt br. W. Harkema, emeritus voorganger, op de leeftijd van 74 jaar

maart  
1 Br. P. Kingma beëindigt om gezondheidsredenen zijn voorgangerschap van Zutphen  
6 Radiodienst vanuit de gemeente Westerhaar, geleid door br. D. Stichter  
27 NBBJ-zondag

april  
1 Br. Y. Horjus begint zijn werk als tweede docent aan het Seminarium  
5-6 Broederschapsdagen Baptisten voorgangers  
10 Br. J.H. Stukker wordt bevestigd als voorganger in de gemeente Stavoren  
17 Br. Y. Horjus neemt afscheid van de gemeente Harlingen  
19 Algemene Vergadering van de NBVB

mei  
8 In de gemeente Utrecht-Noord wordt br. P.W.M. Egberts bevestigd als voorganger  
12 Toogdag van de NBBJ in Elburg  
28 Landelijke Zendingsdag van de UZC in Sneek  
31 Tabitha - 's Gravenhage viert het 50-jarig jubileum

juni  
4 CC-vergadering van de NBBJ  
5 Radiodienst in de gemeente Doetinchem, voorganger br. G. de Jonge  
11-12 De gemeente Ter Apel viert haar 50-jarig bestaan  
12 Br. A.J. van de Wetering doet intrede als deeltijdvoorganger van Alblasserdam

juli  
1 De NBBJ krijgt met br. G.J. Blanken weer de tweede jeugdconsulent  
10 Br. N. Schipper wordt bevestigd als voorganger van de gemeenten Dokkum en Kollumerzwaag  
17 Br. G. Leuvenink neemt afscheid van de gemeente Almelo-Geraniumstraat

augustus  
11 Br. H. Bijleveld te Apeldoorn is 25 jaar voorganger  
28 Br. C. Molema neemt afscheid van de gemeente Treebeek

september  
4 Br. G. Leuvenink doet intrede als tweede voorganger van Delfzijl, voor de wijkgemeente Appingedam  
10 Opening van het Seminarium  
11 Intrede van br. C. Molema in Harlingen  
11 Br. A.G. den Dekker neemt afscheid van Siddeburen

Nationale Conferentie NBVB in Elburg  
Intrede van br. A.G. den Dekker in Groningen-Zuid  
Radiodienst uit de gemeente Veendam, waarin voorgaat br. B. Louwerse  
De gemeente Pernis-Hoogvliet gedenkt haar 50-jarig bestaan  
De gemeente Enschede viert het 50-jarig bestaan  
Afscheid br. J. Bouritius van IJmuiden  
Werkbijeenkomst voor Gemeente en Evangelisatie van de ECU in Dalfsen  
Jongeren-AV in Hengelo

30-2 okt.  
oktober  
1 Zang- en muziekdag van de ZBC in Apeldoorn  
1 De gemeente Lelystad neemt het gebouw "De Hoeksteen" feestelijk in gebruik  
2 In de gemeente Assen wordt br. A. Gietema bevestigd als voorganger  
8 Algemene Vergadering in buitengewone zitting te Hoogveen  
15 Ontmoetingsdag alleenstaanden in Apeldoorn  
16 Br. J. Bouritius doet intrede in Vroomshoop  
19-21 Algemene Vergadering in Enschede  
23 Br. E.J. Huizing neemt afscheid van de gemeente Heerenveen, wegens vervroegd emeritaat  
30 Afscheid br. A. Nijland van Zwolle

november  
3 Br. C. Brandt, oud-voorganger, overlijdt op de leeftijd van 84 jaar  
11-12 Studieconferentie UZC over zending en dienstbetoon, in Dalfsen  
13 Br. B. Louwerse neemt afscheid van Veendam  
13 Intrede br. A. Nijland in Treebeek  
15 Br. W. Modderman, oud-voorzitter van de UC, overlijdt op de leeftijd van 81 jaar  
27 Br. B. Louwerse doet intrede in IJmuiden

december  
4 De gemeente Emmercompascuum herdenkt het 75-jarig bestaan  
18 Radio-uitzending van de gemeente Stadskanaal Noord, voor de Wereld Omroep, voorganger br. P. Jager  
31 Radiodienst uit Muntendam, voorganger br. Joh. Scholtens

## Tenslotte

Commissies en instanties in een lichaam zoals onze Unie plegen stromen van papier voort te brengen, vol informatie en cijfers. Die stromen moeten voor het grootste deel verwerkt en verzonden worden door het Uniebureau. Br. A. van de Hoef zorgde weer voor de accurate verwerking van de administratie en correspondentie, met medewerking van de dames H. van Veldhuyzen, full time en I.E. Pos-Bos, part time.

Met liefde en toewijding verzorgde het echtpaar br. W. de Vries en zr. S. de Vries-van der Galiën de gebouwen en het terrein van "De Vinkenhof". De Unie-gemeenschap mag al deze medewerkers dank brengen.

Wij leven in een tijd waarin veel mensen hun heil niet meer van "de kerk" verwachten. Lang niet allen zoeken echter bevrediging en zekerheid in de materiële dingen. Allerlei godsdienstige en occulte stromingen lokken de zoekers.

Wij weten dat het evangelie van Jezus Christus het enige en afdoende antwoord is voor alle mensen. Dat vraagt van ons de handen ineen te slaan en de krachten te bundelen, ons naar Efeziërs 4 "te beijveren de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede". Alleen vanuit deze eenheid kan het getuigenis van Jezus duidelijk gehoord en gezien worden.

Moge het sterke verlangen die eenheid te bewaren onze gemeenschap blijven doordrenken.

Voor de Commissie der Unie,  
H.G. de Winkel  
waarnemend algemeen sekretaris,  
tot 31 december 1988



## Agenda tweede helft september

16e Opening kursusjaar Seminarium	Den Dolder	10.30 uur
16e Dankdienst ds. en mw. R. Reiling	Amsterdam	15.00 uur
17e Intrede ds. Corporaal	Zwolle	
17e Intrede ds. Erwich (Damkerk)	Hoogezand	15.00 uur
18e Convent voorgangers Holland (ds. G. van Mameren over 'Gemeenten op weg naar 2000')	Alphen a/d Rijn	12.30 uur
18e 75e verjaardag ds. N.J. van Beek	Groningen	
24e Regionale ontmoetingsdag Drenthe	Emmen	15.30 uur
25e-27e ECU-konferentie over beleving	Dalfsen	
30e Regionale dag UC over 'Vrede'	Emmen-Oost	
30e Begin weekend voor alleenstaanden	Steenwijk	

### INGEZONDEN

## Ons evangelisatieblad "De Zaaier" opheffen?

Al bladerende in het A.V.-boek las ik op pagina 52, punt 5, dat de ECU besloten heeft de Algemene Vergadering voor te stellen, ons Evangelisatieblad "De Zaaier" op te heffen.

Terwijl ik daarvoor in het verslag over 1988 (pag. 38) had gelezen dat er veel energie gestoken werd en wordt in dit "mooie blad". Jammer genoeg dat de oplage niet omhoog is gegaan en dat het financieel bijna niet meer haalbaar is.

Moeten we daarom alleen besluiten het mooie blad zo maar op te heffen? Ik weet zeker dat velen met mij het erg jammer zouden vinden als ze "De Zaaier" zouden moeten missen.

Ik vraag me af of meerdere mogelijkheden zijn besproken en doorgenomen in de ECU. Het alternatief van de ECU, een evangelisatiekrant is vast en zeker niet "de oplossing". 100.000 stuks een interessante prijs, maar ook interessant voor de gemeenten? "De Zaaier" wordt op nogal kostbaar papier gedrukt.

Natuurlijk is het in deze tijd noodzaak geworden, met een blad als De Zaaier, goed voor de dag te komen. Maar als alle dingen nog eens nauwkeurig worden bekeken, zou op de kwaliteit van het papier in ieder geval bezuinigd kunnen worden. Dat zal zeker moeten gebeuren bij het uitgeven van een evangelisatiekrant, dus kan het ook bij De Zaaier. Jarenlang hebben we diverse mensen blij mogen maken met ons blad "De Zaaier", we kregen fijne reacties op dit blad, het werd ook gelezen.

Moeten we zo'n mooi blad ineens aan de kant schuiven? Ik ben van mening dat we het voorstel van de ECU op de komende A.V. te Drachten niet zo maar 1-2-3 moeten aannemen, maar dat ook dit belangrijk stuk werk, binnen onze Unie, nog eens opnieuw bekeken zou moeten worden. Wilt u dit punt a.u.b. in uw gemeente bespreken en u daarbij laten leiden door de Geest van de Heer?

Gerrit de Jonge, Enschede

## Op de Veluwe met vakantie

Diverse telefonische en schriftelijke reacties ontving ik naar aanleiding van het artikel met bovenvermelde titel. Eén reactie is geplaatst.

Het stukje was bedoeld als 'luchtige zomerlektuur', zonder te willen kwetsen of anderszins. Sommigen hebben het ook zo verstaan, maar helaas niet iedereen heeft het karakter van dit artikel begrepen. Op bloedserieuze wijze werd een exegese van elke zin gemaakt en daar conclusies aan verbonden.

Het viel mij op dat de reacties van Hervormde zijde positief waren doch enkele geloofsgenoten negatief, zelfs venijnig gereageerd hebben.

Ik weet daar eigenlijk niet goed raad mee. Ik ben in de loop der jaren in heel wat huizen van Baptisten geweest. Door deze huisbezoeken weet ik ook wat er doorgaans in de lektuurbak van Baptisten te vinden is.

Vergeleken daarmee schaam ik mij voor mijn vroegere vakantie-impressiegeenszins.

Ook z'r. Schuil zal op vakantie echt niet alleen gestencilde preken van de Veluwe hebben meegenomen. Dit soort reacties roept bij mij de vraag op hoe eerlijk wij zijn en waar wij ons eigenlijk druk om maken.

B.L.

'Om U/u te dienen'

### Zendingsdag 1989 - 11 november te Zwolle

Welke vragen roept de heden-daagse zending bij ons op? Hoe blijven we gemotiveerd bezig? Deze en andere vragen willen we samen - in groepen - bespreken. Medewerking van z'r. A. Oppenhuizen, br. S. Edens, br. C. Molema, br. J. Scholtens en br. A. Wijchers.

Zang van een dubbelkwartet. Allen die ervan overtuigd zijn dat wij nog steeds de opdracht hebben om U/u te dienen verwachten wij graag in Zwolle.

U.Z.C./WIN

## Gemeentebericht 2e Exloërmond

### WAAR IS GOD?

Onder dit motto werd dit jaar onze tent-evangelisatie-campagne gehouden. Een campagne waar we met dankbaarheid op terug zien. Er was fijne medewerking en een duidelijke verkondiging van de Blijde Boodschap. In alle rust kon het evangelie worden verkondigd. Ondanks de problemen die bij de organisatie moesten worden overwonnen, mogen we spreken van een gezegende campagne.

Twee weken later sloten we het jeugdwerkseizoen af met de jeugdzondag. In deze dienst was er medewerking van alle takken van het jeugdwerk. Elk jaar is dit weer een compleet gezinsgebeuren. Met zang, toneel en diaklankbeeld werd op eigentijdse wijze verteld van de liefde van onze Heer.

Dat die liefde van onze Heer nog steeds aanwezig is en wil werken mochten we weer een week later ervaren. Een jonge broeder had zijn hart aan de Heer gegeven. Daarom mochten we rond een geopend doopvont samen komen. Wat een blij gebeuren is het als er iemand door de doop aan de gemeente mag worden toegevoegd. Aan het Avondmaal, dat we daarna vierden werd nogmaals uiting gegeven aan de dankbaarheid.

Als je dan na de vakantieperiode constateert, dat iedereen weer gezond is teruggekeerd, dan zeg je: ook deze zomer zijn we in 2e Exloërmond weer gezegend. Gezegend, en nog steeds gezonden. Om het evangelie te verkondigen.

Onder leiding van onze voorganger blijven we het proberen. Anderen bekend te maken met het evangelie.

R.V.

### Weekend voor alleenstaanden

Het thema van dit weekend zal zijn "Alleenstaanden in de gemeente". Datum: 30 september en 1 oktober 1989, Plaats: Conferentieoord Fredeshiem in Steenwijk, Prijs: f 90,- per persoon, incl. lakens, handdoeken, etc.

U kunt zich vóór 15 september! opgeven bij:

Mevr. J. van Kleef, Tubantenoord 11, 3079 ZR Rotterdam.

Uw betaling gaarne aan:  
Penn. Ned. Bapt. Vr. Bew., F. de Vriesstraat 18, 9298 RP Kollumerzwaag. No.bankrekening 43.36.77.279 girorekening 811940 onder vermelding "weekend alleenstaanden".

Voor nadere informatie kunt u terecht bij:

Mevr. M. Corporaal-Bois, Zijlroede 18, 8604 RB Sneek, tel. 05150-11042.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

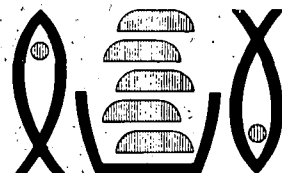
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



De Heere heeft tot Zich genomen op  
de leeftijd van ruim 88 jaar onze  
zuster

**Saakje Been-Dijkstra**

Sneek, 25 augustus 1989

Baptistengemeente Sneek

*"Wat de toekomst bringe moge"  
mij geleidt des Heren hand"*

Op 26 augustus 1989, is overleden  
onze zuster

**Hermine Zweep-Levers**

op de leeftijd van 89 jaar

Onze zuster is heengegaan in de volle  
zekerheid dat ze het vaderhuis mocht  
binnengaan.....

Baptistengemeente Veendam

Radenkonferentie Gewest Z.O.-  
Drenthe.

Datum: 23 september a.s., 14.00 uur

Plaats: "De Bron", Emmen-Zuid

Punten van bespreking:

- Verslag Gew. A.V.-kommissie
  - Opzet Bondsdag c.q. Regionale  
Ontmoetingsdag
  - Financ. overzicht van het Gewest
- Er wordt gerekend op de voltallige raden,  
terwijl ook de A.V.-gangers welkom zijn.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

## MEDEDELING

Het nieuwe adres van br. H. Wijnholts,  
penningmeester van de gemeente Winschoten en lid van de Financiële Commissie der Unie luidt: Grintweg 77,  
9675 HJ Winschoten, tel. 05970-24970.

## MEDEDELINGEN

### Opening Cursusjaar Seminarium

Op zaterdag 16 september a.s. zal in de  
Maria Christinakerk te Den Dolder de  
jaarlijkse opening van het nieuwe cursusjaar van het Seminarium plaatsvinden. Voor sommigen van de trouwe bezoekers blijkt deze datum ongelukkig gekozen, maar de vakantiespreiding en het al vastgestelde rooster lieten geen uitwijkmogelijkheid toe.

Naast het openingswoord van de nieuwe voorzitter van het Curatorium, ds. J.H. Hofman, het jaaroverzicht van de rector, dr. O.H. de Vries, zal het openingscollege worden gegeven door ds. Y. Horjus, de docent praktische theologie. Dit college is getiteld: *Leren in de gemeente*.

Muzikale medewerking wordt verleend door mevr. Anne Kaal, fluitiste.

Het programma begint om 10.30 uur.

Voor wie eerder komt is er koffie.

Van harte nodigen wij belangstellenden vanuit de gemeenten uit deze dag mee te maken.

Y. Horjus

### Werkbijeenkomst voor Gemeente & Evangelisatie

De ECU-konferentie zal dit jaar op D.V. 25, 26 en 27 september plaatsvinden.

Thema: geloofsbeleving in de evangelisatie.

Hebt u zich al aangemeld? U bent al bijna te laat!

Nadere informatie is te verkrijgen bij de secretaris of evangelisatie-werkgroep van uw gemeente.

### Instituering Baptisten- gemeente Driebergen

Op zondag 24 september 1989, zal vanuit een betrokkenheid met de Gemeenten Utrecht-Noord en Ede, de instituering van de Baptistengemeente Driebergen plaatsvinden. De dienst begint om 10.00 uur en wordt gehouden in Champ'aubert, Boterbloem 2, Driebergen.

Belangstellenden van harte welkom.

### Twee baptisten doen doctoraalexamen theologie

Op 25 augustus legde br. E. Groen aan de rijksuniversiteit te Utrecht het doctoraalexamen theologie af, met als hoofdvak pastorale psychologie en als bijvakken nieuwe testament en godsdienstpsychologie. Hij schreef een doctoraalscriptie "Variaties op een levens-thema".

Br. Groen bereidt zich voor op het seminariumexamen. Sinds 1 mei is hij werkzaam als directeur van het Nederlands Bijbel Instituut.

Op 29 augustus legde ds. G. van 't Wout aan de rijksuniversiteit te Utrecht het doctoraalexamen theologie af, met als hoofdvak missiologie en als bijvakken oude testament en dogmatiek. Hij schreef een doctoraalscriptie "De receptie van het oude testament in de wereldzending".

Na zijn emeritering als voorganger behaalde br. Van 't Wout een doctor's degree van Trinity College om daarna te beginnen aan de thans met succes afgesloten studie voor een doctoraalexamen.

Wij feliciteren beide broeders!

O. de Vries

De Stuurgroep Organisatie Unie (SOU) deelt tot hun spijt mede dat de voorzitter, br. J. Grootenhuis, gemeend heeft, om persoonlijke redenen, voor zijn taak als lid van de SOU te moeten bedanken.

De invulling van de vakature zal op korte termijn plaatsvinden.

De SOU zal haar werkzaamheden op normale wijze voortzetten en dankt br. Grootenhuis voor zijn verrichte werkzaamheden.

De gemeenten kunnen de voortgang van de SOU in rapportvorm voor de AV tegemoet zien.

Stuurgroep Organisatie Unie

dc

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## De Riagg.... praat me er niet van

Deze verzuchting sprak een collega onlangs uit. Wie zijn oor te luisteren legt op kerkelijk erf kan regelmatig zo'n verzuchting vernemen van pastores en oudsten vanwege de houding van psychiatrische e.a. hulpverleners ten opzichte van het geloof en de pastorale hulp vanuit de gemeente. Irritatie en frustratie is er niet alleen bij hen, maar leeft ook bij hen, die hulp zoeken. Iemand zei mij eens in een inrichting: "Ik heb straks weer mijn wekelijks gesprek met de psychiater. Maar ik vertel hem niets; hij snapt mij toch niet, want hij is geen christen en moet er niets van hebben". Natuurlijk zijn er hulpverleners, die wel oog hebben voor de geestelijke achtergrond van de patient, maar dat is geen algemeen beeld. Verrassend genoeg geven hulpverleners nu zelf toe een verkeerde (anti-christelijke) houding waar te nemen in de hulpverlening. In een serie artikelen in Trouw onder de titel "Zieleherders en zieleknijpers" wordt behoorlijk 'schuld beleden'. J.A. v. Belzen citeert in zijn boek "Psychopathologie en religie" dr. Rombouts: "Dat iemands levens- en wereldbeschouwing een zeer grote invloed heeft op zijn geestelijke gezondheid en prestatievermogen is een feit dat niet te loochenen valt.... de psychotherapeut moet hiermee ernstig rekening houden". Dat is niet gebeurd want L. Lindeboom constateerde destijds reeds, dat "de Nederlandse psychiatrie anti-godsdienstig was". Dr. Willem Berger, emeritus hoogleraar godsdienstpsychologie zegt in Trouw: "De huidige generatie psychologen weet echter van godsdienstige rituelen en symbolen zoals beschreven in de theologie en de godsdienstwetenschappen niets. Wat predestinatie is hoeft je zo wie so niet te vragen. Ze weten niet eens wie Mozes, Noach, Elia of Elisa zijn".

"Bij sommige gelovige mensen die in de knoop zitten speelt dat geloof een rol in hun klachten. Maar bij de psychothera-

peut kun je als gelovig persoon vreselijk op de koffie komen. Zelden tref je een therapeut die naar jouw geloof oren heeft", zegt dr. Eite Veening van het RINO te Groningen. Verder constateert hij: "Het religieuze heeft geen zelfstandige betekenis voor de hulpverlener. Je moet met een psychologisch betoog komen, anders raak je bovendien de kwalificatie kwijt om als cliënt in aanmerking te komen! Als iemand bijvoorbeeld zegt 'God heeft mij verlaten', zegt de therapeut Denkt u niet dat het gesprek hiermee wel heel moeilijk wordt? en de kans is groot dat er geen volgend gesprek zal zijn.

Als je met religieuze termen komt, lijkt het voor de hulpverlener alsof je niet aan jezelf wilt werken". (!)

"Dat er nog andere autonome werkelijkheden zouden zijn dan de psychologische, lijkt te worden uitgesloten. Menswetenschappelijk denken is imperialistisch", aldus Veening. In zijn boek "Bijbels pastoraat" (zou iedere pastorale werker moeten bestuderen) laat dr. Jay E. Adams waarschuwende woorden klinken, die het voor ons als evangelische christenen minder vanzelfsprekend maken om iemand door te verwijzen naar een Riagg of andere instanties. Is er echter wel een alternatief?

Iemand zei mij onlangs: "Ik heb ruim vijf jaar rondgedoold in diverse inrichtingen; mij krijgen zij daar niet meer in". Maar wat dan?

Het is belangrijk dat wij plaatselijk, in de raden, op conventen en landelijk ons daarover buigen. Alle instanties en hulpverleners, die voor ons aanvaardbaar en bruikbaar zijn, zouden in kaart gebracht moeten worden. Deze hulpverleners zouden nauwer betrokken kunnen worden bij de plaatselijke pastorale arbeid en ons kader instrueren. (De E.O. nazorgafdeling kan u inlichten over christen-hulpverleners in uw omgeving). Een plaatselijk, interkerkelijk counselingteam van gemeenteleden, pastores en andere hulpverleners zou heel effectief kunnen werken.

De diverse mogelijkheden en alternatieven noem ik als prikkel om een bezinning op gang te krijgen. Dit is hard nodig. Misschien kunnen enkelen uit onze gemeenschap, die van positieve experimenten kunnen getuigen, ons op weg helpen door hun ervaringen in een artikel of via een instructiedag door te geven.

B. LOUWERSE

### DEZE WEEK IN DC:

Afscheid ds. Corporaal van Sneek	Pag. 2
De NBJB en de EO	Pag. 2
De agenda van de A.V.	Pag. 3-5
Ds. Pflaum 25 jaar voorganger	Pag. 6
Gemeenteberichten	Pag. 7

## Even nadenken met....



ds. Anne de Vries, Emmen

*Zomertijd is voor mij een periode om wat op te ruimen. Ik leef uit de overtuiging "wie wat bewaart, die heeft wat", maar soms loopt het resultaat de spuigaten uit. Dan moet er gekozen worden: Wat gaat weg? Wat is onmisbaar, wat moet ik bewaren? Wat bij mij nooit weggaat is mijn langzaam groeiende voorraad versleten bijbels. Die komen op de museumplank, waar ze van hun rust mogen genieten.*

*Dat brengt mij bij een gedachte - over het bewaren van het woord. Ik weet haast wel zeker, dat Johannes niet dit verzamelgedrag op het oog had, toen hij in zijn eerste brief schreef: Wie zijn woord bewaart, in die is waarlijk de liefde Gods volmaakt. (1 Joh. 1:5) Met verzamelwoede voldoe je niet aan deze opdracht. Het gaat evenmin om bewaren in een kluis, in de verborgenheid van een gesloten gemeenschap, zodat die akelige wereld er niks verkeerd mee kan doen. Hoewel de term bewaren suggereert, dat het gaat om een conserveren, een onaangestast-laten van wat ons dierbaar is aan tekst en woordgebruik, is de strekking anders.*

*Bewaren is wagen. Het is de spannende manoeuvre het woord terecht te laten komen midden in een van God vervreemde wereld. De bijbel zelf heeft niet zozeer bescherming, bewaking nodig. Die redt zichzelf wel door de tijd heen. Maar wij mensen - wij redden het als geloofsgemeenschap niet als we deze spannende opgave niet serieus nemen en uitvoeren. Geen kluizenaarsgedrag! Evenmin bijbelloos of bijbelvreemd gedrag! Bewaren is proberen aan het woord van God recht te doen in een wereld en leven, dat daarmee op gespannen voet staat. Bewaren is doen. Johannes verwijst naar de liefde voor geloofsgenoten. Dat doe je. En zo bewaar je het woord. Zo bewaar je ook elkaar.*

## GEMEENTEBERICHT

### Sneek gaf ds. Corporaal APK-sticker mee

In een overvolle kerk nam ds. K. Corporaal op zondag 3 september afscheid als voorganger van de gemeente Sneek.

Ruim zeven jaar waren we gezamenlijk bezig geweest met allerlei werk binnen de gemeente en naar buiten toe. Moeilijke en heel verdrietige situaties vroegen intensieve pastorale zorg, maar schiepen ook een hechte band en verdiepten ons geloofsleven.

In de prediking wees ds. Corporaal ons er nog éénmaal op, dat we in de liefde van God moeten blijven en als ranken ook onderling verbonden. En dat we er zeker van mogen zijn, dat God erbij is, wat er in ons leven of in de wereld ook gebeurt.

Afscheid nemen van een gemeente betekent ook het beëindigen van contacten op plaatselijk en regionaal vlak. Het was verheugend dat er vele afgevaardigden waren gekomen van de Raad van Kerken in Sneek, van plaatselijke

kerkgenootschappen en de burgerlijke gemeente, van Friese Baptisten gemeenten en de Friese Bond, als ook van de gemeente Zwolle, waar ds. Corporaal naar toe gaat. Enkelens voerden het woord en spraken met waardering over de trouw en toewijding van onze voorganger.

En voor de gemeente was er deze bevestiging: "Déze herder vertrekt, maar de Herder blijft".

's Avonds namen we met een gezellig programma afscheid, waarbij mevrouw Corporaal ook hartelijk werd bedankt voor haar inzet in het gemeentelijk werk. De voorganger onderging deze avond nog een APK-keuring (Algemene Predikanten Keuring).

Deze viel positief uit, zodat hij de sticker op de revers kreeg en het fiat om zijn werk voort te zetten. De gemeente Zwolle kan dus gerust zijn!

ZR. T.W. VAN DER WERF

## De NBBJ en de EO

De oplettende en belangstellende lezers zullen het al wel opgemerkt hebben: het volgende kaderweekend van de NBBJ (13-15 okt.) valt keurig samen met de EO jongeren-dag op 14 okt.

Voor de hand liggende vraag: Moet dat nou zo nodig? Kunnen jullie als NBBJ niet wat meer rekening houden met wat er in de rest van kerkelijk/evangelisch Nederland gebeurt? Is dit een manier om aan te geven dat zo'n EO jongeren-dag de NBBJ worst is?

Niets van dat alles. Integendeel zelfs! We zijn op de hoogte met het bestaan van de EO jongeren-dag.

We zijn er de laatste jaren zelfs met een stand aanwezig en hopen er dit jaar ook te zijn.

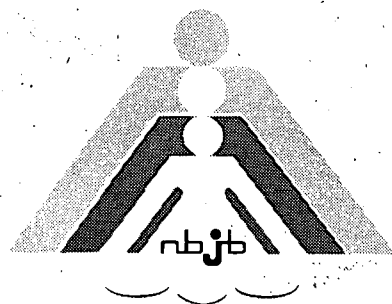
Vandaar dat we bij het maken van onze jaarplannen al heel snel bij de EO informeerden naar hun plannen voor de jongeren-dag '89.

Die zou op 4 november gehouden worden, en daar hebben we dus in onze planning rekening mee gehouden. Geen op jeugd gerichte activiteiten in dat weekend.

Je zult onze verbazing begrijpen toen we vlak voor de vakantie hoorden dat de jongeren-dag op 14 oktober gehouden ging worden.

Midden in "ons" weekend. En te laat om daar nog iets aan te veranderen.

Diegenen die zowel de EO als de NBBJ een warm hart toedragen krijgen het dan nog even moeilijk de komende weken.



Met 25.000 mensen in de jaarbeurs zitten of met ong. 40 mensen in Beekbergen bezig zijn rondom een thema; van vrijdagavond tot zondagmiddag. Indrukken opdoen om nooit te vergeten. Vriendschappen sluiten voor het leven. Intensief met een groep optrekken, en leren van en door elkaar.

Wat zeg je? Klinkt dat als bevooroordeeld?

Indedaad, dat is zo. Maar alleen omdat we zo enthousiast zijn over ons eigen 'produkt', niet omdat we de EO niet zien zitten.

Enfin, sterkte met beslissen!

GEERT JAN BLANKEN

## BEROEPINGSWERK

Bedankt voor Veendam: A. de Vries te Emmen.

Bedankt voor Rotterdam-Centrum: A.H. Agtereek te Leiden.

## AGENDA VAN DE 109de ALGEMENE VERGADERING

1. Opening door de voorzitter van de Commissie der Unie, br. A. de Vries te Emmen.
2. Verkiezing van een voorzitter van de Algemene Vergadering.  
Kandidaat: br. A. de Vries.
3. Opneming van de presentielijst.
4. Mededelingen.
5. Benoeming van twee leden van de notulen-commissie.
6. Jaarverslag van de Unie over 1988.
7. Verslag van de werkzaamheden van de Financiële Commissie der Unie.
8. Rapport van de Financiële Commissie der Unie.
9. Verklaring van de controle-arbeid der financiële administratie.
10. Resultatenrekening van "De Vinken" over 1988.
11. Balans van "De Vinken" per 31 december 1988.
12. Resultatenrekening van de Unie over 1988.
13. Balans van de Unie per 31 december 1988.
14. Verkiezing van drie leden van de Commissie der Unie.  
Aftredend en niet-herkiesbaar: br. A. Scheerhoorn, Zoetermeer en br. A. de Vries te Emmen.  
Tussentijds afgetreden: br. A. Nijland te Hoensbroek.  
Kandidaten: br. A. v.d. Berg, Dordrecht; br. A. Fietje, Eindhoven; br. W. Hessels, Huizen; zr. A.M. Nederlof-Grobbe, Hengelo; br. H. Ploeger, Arnhem; br. J. Riksten, Apeldoorn; br. T.F. Smit, Noordbergum; br. J. Stok, Hoogeveen; br. J.W. van Weenen, Hoogeveen.
15. Verkiezing van één lid van de Financiële Commissie der Unie.  
Vacature: br. A. Bosma, Arnhem.  
Kandidaten: br. M. Baas, Arnhem; br. S.J. Haagsma, Leeuwarden; br. J. Kraster, Hoogezand.  
(De agendapunten 16 t/m 39 worden behandeld in sectie A)
16. Jaarverslag van de Evangelisatie Commissie der Unie over 1988.
17. Resultatenrekening van de Evangelisatie Commissie der Unie over 1988.
18. Balans van de Evangelisatie Commissie der Unie per 31 december 1988.
19. Resultatenrekening van "De Zaaier" over 1988.
20. Balans van "De Zaaier" per 31 december 1988.
21. Gespreksnota van de Evangelisatie Commissie der Unie.
22. Nota van de Evangelisatie Commissie der Unie inzake "De Zaaier".
23. Voorstel van de Evangelisatie Commissie der Unie om het evangelisatie blad "De Zaaier" per 1 januari 1990 op te heffen.  
Toelichting: zie nota van de E.C.U. over "De Zaaier".
24. Verkiezing van één lid van de Evangelisatie Commissie der Unie.  
Aftredend en niet-herkiesbaar: br. S.P. van der Steen, Pernis.  
Kandidaten: br. P.W.M. Egberts, Utrecht; br. F. Koster, Brielle; br. H. Sikkema, Dokkum.
25. Mededelingen van de Evangelisatie Commissie der Unie.
26. Jaarverslag van het Pensioen- en Invaliditeitsfonds over 1988.
27. Resultatenrekening van het Pensioen- en Invaliditeitsfonds over 1988.
28. Balans van het Pensioen- en Invaliditeitsfonds per 31 december 1988.
29. Mededelingen van het Pensioen- en Invaliditeitsfonds.
30. Begroting van het Pensioen- en Invaliditeitsfonds voor 1990.
31. Jaarverslag en kroniek van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging over 1988.
32. Resultatenrekening van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging over 1988.
33. Balans van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging per 31 december 1988 en verantwoording van het Renderlokapitaal.
34. Mededelingen van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging.
35. Begroting van de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging voor 1990.
36. Jaarverslag van de Unie Bouw Stichting over 1988.
37. Resultatenrekening van de Unie Bouw Stichting over 1988.
38. Balans van de Unie Bouw Stichting per 31 december 1988.
39. Mededelingen van de Unie Bouw Stichting.  
(De agendapunten 40 t/m 62 worden behandeld in sectie B)
40. 1. Jaarverslag van de Commissie voor de Opleiding over 1988.  
2a. Jaarverslag van het Seminarium over 1988.  
b. Jaarverslag van het Curatorium over 1988.  
c. Jaarverslag van de Seminariumraad over 1988.
41. Resultatenrekening van de Commissie voor de Opleiding over 1988.
42. Balans van de Commissie voor de Opleiding per 31 december 1988.
43. Voorstel van de Commissie voor de Opleiding om de broeders, J.H. Stijkel, 2e Exloërmond; A. Wijchers, Hoogezand en Joh. Zijlstra, Kampen te erkennen als Unie voorgangers.
44. Verkiezing van twee leden van de Commissie voor de Opleiding.  
Aftredend en herkiesbaar: br. H. Bijleveld, Apeldoorn en br. H. Schouten, Hoogeveen.  
Kandidaten: dezelfde.
45. Mededelingen van de Commissie voor de Opleiding.
46. Jaarverslag van de stichting Tabitha over 1988.
47. Resultatenrekening van de stichting Tabitha over 1988.
48. Balans van de stichting Tabitha per 31 december 1988.
49. Mededelingen van de stichting Tabitha.
50. Jaarverslag van de Unie Zendings Commissie over 1988.
51. Resultatenrekening van de Unie Zendings Commissie over 1988.
52. Balans van de Unie Zendings Commissie per 31 december 1988.
53. Koers van de Unie Zendings Commissie voor de komende jaren.
54. Verkiezing van twee leden van de Unie Zendings Commissie.  
Aftredend en herkiesbaar: zr. J. Blaauw-van Lune, Stadskanaal.  
Kandidaat: dezelfde.  
Aftredend en niet-herkiesbaar: br. B. Posthumus, Schalkhaar.  
Kandidaten: zr. G. Olijslager, Veenendaal; br. A. Wijchers, Hoogezand.
55. Mededelingen van de Unie Zendings Commissie.
56. Jaarverslag van de Redactie Commissie van "De Christen" over 1988.
57. Resultatenrekening van "De Christen" over 1988.
58. Balans van "De Christen" per 31 december 1988.
59. Voorstel van de gemeente te Utrecht Centrum.  
De gemeente Utrecht Centrum stelt de Algemene Vergadering voor het hier volgende redactie-statuuut voor "De Christen" te aanvaarden.

### Redactie-statuuut "De Christen"

#### Artikel 1

De Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland geeft een blad uit dat zij als haar officieel orgaan beschouwt.  
Dat blad heet "De Christen".

#### Artikel 2

De doelstelling van "De Christen" is:

1. het inzicht in zaken van geloof en getuigenis bij Baptisten en andere geïnteresseerden te bevorderen;
2. bij te dragen aan processen van meningsvorming, uitwisseling en vernieuwing binnen de Unie-gemeenschap;
3. Baptisten onderling en ook derden te informeren over activiteiten en ontwikkelingen binnen de Unie-gemeenschap.

#### Artikel 3

Om die doelstelling te verwezenlijken staan de redactie de volgende middelen ten dienste:

1. het publiceren van artikelen, die de verschillende aspecten van de bijbelse boodschap raken, alsmede over actuele vraagstukken;

2. het opnemen van mededelingen, verslagen, e.d. van alle handelingsorganen van de Unie, alsmede van de door de Unie erkende nevenorganisaties;
3. gelegenheid te bieden aan de bij de Unie aangesloten gemeenten berichten, verslagen e.d. te publiceren;
4. informatie te verschaffen over de wereldwijde baptisten gemeenschap;
5. informatie te verschaffen over gebeurtenissen in andere kerken en geloofsgemeenschappen, zowel nationaal als mondiaal.

#### Artikel 4

1. De Algemene Vergadering van de Unie kiest een commissie van redactie, (hierna te noemen: de redactie) waarvan de omvang bij Huishoudelijk Reglement van de Unie wordt vastgesteld, evenals de periode waarvoor de leden van de redactie worden gekozen;
2. de redactie is voor het gevoerde beleid uitsluitend verantwoording schuldig aan de Algemene Vergadering; terwijl zij een zoveel mogelijk samenhangend beleid nastreeft, waarvoor de gezamenlijke verantwoordelijkheid geldt binnen de redactie, is tenslotte iedere redacteur persoonlijk aanspreekbaar op het door hem of haar geschrevene;
3. de leden van de redactie houden de doelstelling voor ogen, terwijl hun artikelen niet het karakter hebben van bindende uitspraken van de Unie of een van haar handelingsorganen dan wel van een of meer gemeenten;
4. de redactie brengt in ieder geval eenmaal per jaar verslag uit aan de Algemene Vergadering van de door haar verrichte werkzaamheden;
5. bij geschillen tussen de redactie en enig handelingsorgaan van de Unie, enige gemeente van de Unie of een erkende nevenorganisatie, is de Commissie der Unie bevoegd een arbitrage-commissie te benoemen met uitzondering van een geschil met de U.C. zelf. Bij geschil tussen de redactie en de Commissie der Unie benoemen beide partijen één persoon, die samen weer een derde persoon benoemen. De uitspraak van de arbitrage-commissie is bindend voor alle partijen.

#### Artikel 5

1. De redactie kiest uit haar midden een voorzitter.
2. De redactie kiest uit haar midden een eindredacteur, die de te plaatsen artikelen, berichten, mededelingen e.d. persklaar maakt; hij/zij onderhoudt de contacten met de drukker en treedt op als secretaris van de redactie.
3. Indien geen eindredacteur uit haar midden kan worden aangewezen, is de redactie bevoegd een niet-lid te belasten met de eindredactie; in dat geval wordt het secretariaat van de redactie gevoerd door een daartoe aangewezen lid van de redactie.
4. De secretaris verzorgt de notulering van de vergaderingen van de redactie en in voorkomende gevallen de correspondentie.
5. De benoemingen gelden voor de duur van een kalenderjaar of, bij tussentijdse wijzigingen, voor de rest van het betreffende kalenderjaar.
6. De redactie vergadert tenminste eenmaal per jaar.

#### Artikel 6

1. Berichten en mededelingen van handelingsorganen van de Unie worden onveranderd opgenomen, indien mogelijk op het door deze organen gewenste tijdstip;
2. berichten en mededelingen van gemeenten worden als regel onveranderd opgenomen, zo spoedig als mogelijk is.

#### Artikel 7

1. Over plaatsing van andere teksten dan die bedoeld in artikel 3 lid 3 en artikel 6 beslist de eindredacteur.
2. Hij is bevoegd zulke teksten, zonder plaatsing en met opgaaf van redenen, aan de inzenders terug te sturen.
3. Bij plaatsing van een tekst als bedoeld in lid 1 van dit artikel is de eindredacteur bevoegd verkortingen aan te brengen.
4. Indien de eindredacteur geen lid van de redactie is, handelt hij in overleg met de voorzitter.

#### Artikel 8

In zaken waarin dit statuut niet voorziet beslist de redactie.

##### Toelichting:

In de afgelopen tijd is ons inziens genoegzaam duidelijk geworden dat een dergelijk statuut, waarin de doelstelling, middelen en spelregels zijn verwoord, zeer gewenst is.

Op een enkele wijziging na is de tekst aangehouden van het door de redactie van "De Christen" zelf geformuleerde statuut als voorstel onder punt 21 op de agenda van de Algemene Vergadering 1988, waaraan de Unie Commissie haar aanbeveling toevoegde. Het voorstel werd evenwel vooraf ingetrokken. Het lijkt ons als gemeente Utrecht Centrum niet raadzaam dat een en ander op de lange baan wordt geschoven.

##### Pre-advies van de Commissie der Unie

De redactie commissie van "De Christen" heeft op dit moment geen enkele behoefte aan een redactie-statuuut. Momenteel wordt gewerkt aan verschillende veranderingen in de opzet van "De Christen", dit mede naar aanleiding van het rapport van de Studiecommissie "De Christen". Nu een redactie-statuuut aanvaarden zou zeer voorbarig zijn.

Eerst wanneer het huidige overleg is afgerond, kan er gesproken worden over een redactie-statuuut.

Op grond van bovenstaande overwegingen ontraadt de Unie Commissie aanvaarding van dit voorstel ten sterkste.

60. Verkiezing van vijfleden van de redactiecommissie "De Christen". Aftredend en herkiesbaar: br. S. Dijkhuizen, Elspeet; br. K.M. Gerritsen, Winschoten; zr. H. Lalleman-de Winkel, Apeldoorn; br. B. Louwerse, IJmuiden; br. J. Schotanus, Rhenen. Kandidaten: dezelfde.

61. Mededelingen van de redactiecommissie "De Christen".

62. Begroting van "De Christen" voor 1990.

63. Begrotingen voor 1990:

1. Van de Evangelisatie Commissie der Unie
2. Van de Commissie voor de Opleiding
3. Van de Unie Zendings Commissie
4. Van "De Vinkenhof"
5. Van de Unie.

64. Voorstel van de gemeente te Arnhem Zuid.

De gemeente te Arnhem Zuid stelt de Algemene Vergadering voor artikel 4 van de Statuten der Unie te wijzigen, zodat de tekst als volgt gaat luiden:

#### Artikel 4

##### Leden der Unie

- a. Lid der Unie is elke baptisten gemeente in Nederland, als bedoeld in artikel 2, die door de Algemene Vergadering als lid der Unie is toegelaten.
- b. Een gemeente, die als lid der Unie wenst te worden opgenomen, dient zich daartoe schriftelijk te melden bij de Unie Commissie. Bij het verzoek dient te worden overlegd een gewaarmerkt afschrift van de statuten of statuut der gemeente.
- c. De Unie Commissie geeft advies over de aanmelding aan de Algemene Vergadering, welke op haar eerstvolgende zitting beslist over toelating, eventueel onder bepaalde voorwaarden.
- d. Het lidmaatschap gaat in op de datum van het besluit der Algemene Vergadering, waarbij de gemeente als lid wordt opgenomen, tenzij daaromtrent in dat besluit uitdrukkelijk anders is bepaald.
- e. Bij besluit van de Unie Commissie kan een gemeente die is ontstaan door een rechtsgeldig besluit van een gemeente tot verzelfstandiging van een deel van de gemeente tot een nieuwe gemeente als voorlopig lid worden toegelaten. Daartoe dient een gezamenlijk verzoek van de oorspronkelijke en de nieuwe gemeente bij de Unie Commissie te worden ingediend.
- f. Het voorlopig lidmaatschap gaat in op een datum welke door de beide gemeenten en de Unie Commissie in onderling overleg wordt vastgesteld en geldt tot de eerstvolgende Algemene Vergadering. In bijzondere omstandigheden kan de Unie Commissie het voorlopig lidmaatschap maximaal verlengen tot de daaropvolgende Algemene Vergadering.
- g. Voorlopige leden hebben gedurende de tijd van hun voorlopig lidmaatschap dezelfde rechten en verplichtingen als leden bedoeld in artikel 4a.
- h. Een gemeente verliest haar lidmaatschap:
  1. door schriftelijk daarvoor bij de Unie Commissie te bedanken;
  2. door een daartoe strekkend besluit van de Algemene Vergadering met ingang van de datum van dat besluit, tenzij daaromtrent in dat besluit uitdrukkelijk anders is bepaald;
  3. door opheffing van de gemeente.
- i. Waar verder in de statuten gesproken wordt over "gemeente"; zijn uitsluitend bedoeld de in artikel 4a en 4e genoemde gemeenten, tenzij uitdrukkelijk anders in vermeld.

##### Toelichting:

Thans voorzien de Statuten niet in het feit dat er wijkgemeenten (zijn) ontstaan die komen tot zelfstandigheid. Opdelen in zelfstandige meerdere gemeenten houdt in dat de nieuwe gemeenten, die feitelijk al bestonden en opgingen in de Unie, geen lid meer zijn van diezelfde Unie, dat kan een situatie zijn die maximaal bijna 1 1/2 jaar kan duren, indien een voorstel tot opnemng als lid van de Unie niet wordt gedaan voor 1 april.

Dit kan enerzijds leiden tot zich buiten- en afgesloten voelen van de Unie, anderzijds kan dit leiden tot derving van inkomsten voor de Unie.

##### Pre-advies van de Commissie der Unie:

De Commissie der Unie beveelt de aanvaarding van dit voorstel aan.

65. Voorstel van de gemeente te Drachten.

De gemeente te Drachten stelt voor dat de Algemene Vergadering besluit tot het instellen van een commissie van zakelijke deskundigen die onderzoeken hoe de tekorten van "De Vinkenhof", zoals die zich al jarenlang voordoen, kunnen verminderen of eventueel verdwijnen. In dit onderzoek moet ook de vraag betrokken worden of het voor de voortgang van ons Uniewerk en het Seminarium noodzakelijk is om zo'n duur complex aan te houden nu steeds weer blijkt dat "De Vinkenhof" niet de centrumfunctie vervult die het in het verleden is toegedacht.

##### Toelichting:

In 1976 heeft de Algemene Vergadering besloten om "De Vinkenhof" niet van de hand te doen, ondanks de financiële consequenties.

Deze financiële consequenties waren niet gering.

Jaarlijks paste de Unie in de afgelopen tien jaar f 50.000.- tot f 60.000.- bij terwijl ook de C.v.d.O. een bijdrage gaf van f 17.040.-.



Daarnaast vertegenwoordigt "De Vinkenhof" naar onze mening een waarde die ver uitgaat boven het gebruik dat wij er nu van maken. Het lijkt ons een goede zaak om dit totale beeld te laten onderzoeken door deskundigen op dit gebied. Aan de hand van hun rapportage, zo mogelijk op de Algemene Vergadering van 1990, zou een beslissing genomen kunnen worden hoe met "De Vinkenhof" verder gegaan moet worden.

#### **Pre-advies van de Commissie der Unie en de Commissie voor de Opleiding**

In 1974 is met overgrote meerderheid het voorstel van de Commissie der Unie om over te gaan tot verkoop van "De Vinkenhof" verworpen. Daarbij is duidelijk aangegeven dat dit besluit (grote) financiële consequenties zou kunnen hebben. In de daarop volgende jaren zijn nadere besluiten genomen over het beheer en renovatie van "De Vinkenhof".

Door de gemeente te Drachten wordt voorgesteld een commissie van zakelijke deskundigen in te stellen om te onderzoeken hoe de tekorten van "De Vinkenhof" kunnen worden teruggebracht dan wel verdwijnen. Wij merken op dat wij als uniegemeenschap altijd over (een) gebouw(en) zullen moeten beschikken waarin het Uniebureau en het Seminarium zijn gehuisvest. Dergelijke gebouwen zullen altijd kosten met zich meebrengen. Kosten van kapitaal of huur en exploitatiekosten.

Het is zeer de vraag of deze kosten lager zullen zijn dan het bedrag dat nu via de begroting van de Unie en van de C.v.d.O. wordt betaald.

Het bovenstaande hoeft nog niet te betekenen dat geen onderzoek zou kunnen worden ingesteld naar de mogelijkheid om de kosten te verlagen.

Ons grootste bezwaar richt zich tegen het feit dat tevens moet worden bekeken of "De Vinkenhof" wel moet worden aangehouden.

Aanvaarding van dit voorstel houdt in dat u in principe niet afwijzend staat tegenover het afstoten van "De Vinkenhof" en het omzien naar andere huisvesting. Door dit besluit plaatst u de medewerkers die op "De Vinkenhof" werkzaam zijn weer onder een mentale druk omdat zij niet zeker zijn van voortzetting van hun werkzaamheden op de plaats en de wijze zoals die nu geschiedt.

Wij achten dit, nu de opleiding door de aanstelling van een tweede docent weer een hernieuwde start heeft gemaakt en nu mag worden aangenomen dat over enige tijd op enigerlei wijze zal worden voorzien in de vacature van algemeen secretaris een slechte zaak.

Bovendien kan een verplaatsing van het Seminarium inhouden dat de band met de Rijksuniversiteit te Utrecht moet worden losgelaten met alle consequenties daaraan verbonden.

Op grond van het vorenstaande ontraden wij u aanvaarding van dit voorstel ten sterkste.

66. Discussienota van de Commissie der Unie en de Stuurgroep Organisatie Unie.
67. Gespreksnota van de Commissie der Unie.
68. Rondvraag.
69. Sluiting.

## **Achter Israël**

Twée voorgangers uit onze gemeenschap waren in Israël en schreven erover in het blad van de gemeente die ze dienen. Met name omdat volgens veel christenen televisie en krant een eenzijdig beeld geven van de situatie in en om Israël, komen hier de broeders aan het woord.

Br. G.H.W. Pflaum: "Steeds wordt ons weer gevraagd, of we iets van de intifada (de Palestijnse opstand) gemerkt hebben. Nu, meestal merk je er niets van. Ons hotel in Jeruzalem bijvoorbeeld, was in een straat die vanwege de onlusten menigmaal het televisiejournaal heeft gehaald.

Maar al die dagen dat wij er waren was het er volmaakt rustig. We gingen zelfs des avonds om half tien de straat nog op. Maar elders gebeurde wél wat.

Aan de vooravond van de ramadan, de Islamitische vastenmaand, was het tempelplein vol met Palestijnse moslims. Nu moet men de situatie ter plaatse kennen om te begrijpen wat er gebeurde. De klaagmuur is tevens een der muren van het tempelplein. Onder staan de Joodse mannen te bidden; vanaf het tempelplein kijk je zo op hen neer. Zo was het ook op vrijdag 7 april. Vanwege het feest tóch al opgewonden (godsdienst en politiek liggen in het Midden-Oosten zó dicht bij elkaar dat ze haast niet te scheiden zijn) begon men plotseling stenën op de biddende Joden te gooien. Enkele mannen werden vrij ernstig getroffen". (....)

Br. Pflaum legt dan uit dat er sprake is van massahysterie: de Palestijnen steken elkaar aan. Het zijn vooral de jongeren, de ouderen zie je amper. Zo'n opgewonden menigte is door niets te stuiten en voor niets bang. Elk protest te-

gen een dodelijk slachtoffer leidt zo bijna noodgedwongen tot nieuwe doden. Op de meeste plaatsen in Israël is het echter rustig: "De meeste Israëliërs zien de onlusten, net als wij, op de televisie. Je kunt het nog het beste vergelijken met de tijd dat wij onze rellen hadden in Amsterdam. Heel de wereld was er getuige van en toch was het overal elders in ons land volmaakt rustig!

Ik heb de indruk, dat het Israëliëse volk heel wat duldt van de Palestijnen. Alleen de Joodse kolonisten op de Westbank vertonen dikwijls de houding die aanmatigend is en vernederend voor de Palestijnen. Eens leek dat gedrag voort te komen uit het geloof dat God Samaria en Judea weer aan Israël had teruggegeven. 'Het is historisch ons land én de Almachtige heeft het in 1967 aan ons teruggegeven'. Hun gedrag lijkt nu meer ingegeven door superioriteitswaan dan door geloof en kenmerkt zich door fantasieloze starheid. Zij doen de Joodse zaak geen goed'.

In de Doetinchemse 'Gemeenteberichten' schrijft de voorganger, br. G. de Jonge:

"Anderzijds deed het ons verdriet om te zien hoe de situatie voor Gods volk steeds moeilijker gaat worden. De media hebben zich tegen Israël gekeerd en veel Joden hebben het gevoel dat ook hun 'vrienden' hen uiteindelijk in de steek zullen laten en Israël daardoor volledig in het isolement zal geraken. Laten we in ons gebed achter Israël blijven staan, omdat de God in Wie wij mogen geloven eveneens trouw blijft aan Zijn volk!"

Ds. De Jonge vervolgt: "Het was verheugend te mogen horen dat het aantal Messiás-belijdende Joden sterk groeiend is; en dat ze vrijmoedig getuigen van de ontdekking van hun leven: wij hebben de Messias gevonden!" H.L.

## **UIT DE VORIGE EEUW**

In de vakantietijd lees ik voor de ontspanning zo nu en dan nog eens een Fries boek. In een boek van Hylke Speerstra (Skiippersforhalen) trof ik een heel interessant verhaaltje aan over Baptisten die in de vorige eeuw vanuit Sneek zich in de richting van Workum begaven ('t Heidenskip) om bij de schippers samenkomsten te houden. Zij ondervonden daarbij nogal eens tegenstand van de andere kerkmensen, die onze lieve br. Horn wilden laten verongelukken. Voorzover u geen Fries kent zult u, nu u de strekking weet, misschien het onderstaande verhaaltje kunnen volgen:

"Yndertiid ha de Baptisten harren yn't Heidenskip nei wenjen set (zijn zich daar gaan vestigen). Doe is it heidenske faeks minder wurden, mar der wie altyd noch in protte fijânskip tusken it folk. op in snein, sa fortelde ús heit by oerlevering, kaem der ris in sekere sūmny Horn fan Snits om foar de Heidenskipster Baptisten to preekjen. De oare kristenen wiene dá forbeten dat se de loopplanken en de draeijen en setten (bruggetjes) mei griene sjippe ynsmeden om de man mar forûngelokje te litten". (Oude spelling oftewel álde stavering).

(J.S.)

## Gerhard en Albertien Pflaum, 25 jaar samen in de pastorie:

# 'Geloof moet levend en fris blijven'

Kiezen voor het predikantschap is anno 1989 niet meer zo vanzelfsprekend als het vroeger misschien wel is geweest. Terwijl er steeds meer mensen theologie gaan studeren, besluiten er steeds minder om ook daadwerkelijk predikant te worden. En zij die het al zijn, zouden, als ze de gelegenheid kregen, voor meer dan de helft voor een andere baan kiezen, zo blijkt uit een recent onderzoek. Voeg daarbij de toenemende werkdruk, de verhoudingsgewijs lage salariëring en de altijd wel aanwezige kritiek, en je zou haast vergeten dat er ook nog mensen zijn die, zelfs na 25 jaar, nog steeds blij zijn met hun beroepskeuze.

*Gerhard Pflaum is zo iemand. Met enthousiasme kan hij vertellen over zijn vak en de (voor hem) vanzelfsprekendheid er tot zijn emeritaat (als er in onze gemeenschap geen VUT-regeling komt is dat precies in het jaar 2000) mee door te gaan. Een keer heeft hij overwogen te solliciteren naar een volledige betrekking in het (godsdienst)onderwijs: "Maar toen ik die zondag in het doopvont stond, besloot ik alsnog de hele sollicitatie maar te vergeten".*

### Kritische stimulans

Voorganger in hart en nieren dus, maar wel met een nadrukkelijke kanttekening: "Als ik met de verkeerde vrouw was getrouwd, had ik hier nu niet gezeten".

Met die opmerking geeft de jubilaris aan dat voor een predikant - zo hij en zijn vrouw dat al zouden willen - werk en privé-leven nooit volstrekt te scheiden zijn. Integendeel: "Een voorganger is nooit sterker dan zijn vrouw". Met andere woorden: Met haar steun en daadwerkelijk mee-leven, of het gebrek daaraan, staat of valt het predikantschap. Dat moet niet worden opgevat als zou de vrouw de rol van de begeleidende 'applausmachine' spelen, die als een partijdige supporter alles toejuicht wat ze manlief ziet doen.

Echtgenote Albertien Alting: "Ik ben behoorlijk kritisch en er is tussen ons menig pittig gesprek gevoerd. Maar ik heb altijd geprobeerd een kritische stimulans te zijn".

Instemmend knikkend voegt Pflaum toe: "Ze heeft steeds geprobeerd het beste uit me naar boven te halen en was met minder niet tevreden".

Gerhard en Albertien leerden elkaar op de jeugd in Utrecht kennen.

Dat de jongeman op wie ze verliefd werd van zins was dominee te worden, speelde voor haar nauwelijks een rol: "Een actief leven in en rond de gemeente was ik al gewend. Mijn ouders deden veel in het pastoraat en er kwamen regelmatig mensen over de vloer, dus ik was al een beetje voorbereid. Natuurlijk is het niet altijd even gemakkelijk - denk alleen al aan de vele, vele avonden die je alleen thuis bent - maar wel erg de moeite waard. Ik neem graag aan het gemeentelijk leven deel; dat zou ik ook hebben gedaan als mijn man ander werk had gehad. We ervaren het ook als een zegen dat we in vooral het huwelijkspastoraat veel samen kunnen werken".

"Op dat terrein vormen we", zo voegt echtgenoot Gerhard toe, een steeds beter op elkaar ingespeeld team. We voelen elkaar vaak zonder woorden

aan en vooral in het huwelijkspastoraat biedt het samen ermee bezig zijn grote voordelen: terwijl de een praat, kan de ander luisteren en observeren!".

### 'Bezeten' van het Woord

De preek en de bijbelstudie zijn voor ds. Pflaum nog altijd de hoogtepunten van de week: "Ik denk dat ik de laatste twintig jaar niet meer zuchtende een preek heb gemaakt. Ik vind het heerlijk om te studeren en me ergens in te verdiepen. Nieuwe dingen te leren en die dan weer door te geven. In de bijbel raak je nooit uitgestudeerd; ik ben bezeten van dat Woord".

Pflaum is zich zeer wel bewust van de Joodse context van dat Woord. Daarover zegt hij: "Dat de bijbel een door en door Joods boek is, heb ik vooral ontdekt in m'n IKOS-tijd in Pernis. Negen jaar lang heb ik toen aan kinderen op de openbare lagere school bijbelverhalen verteld. Daar heb ik me altijd heel intensief op voorbereid, want een bijbelverhaal doorgeven aan kinderen is minstens zo belangrijk, zo niet belangrijker, als het onderrichten van volwassenen. Bijbelwerk met kinderen werpt je terug op het wezenlijke van de Schrift en bepaalt je bij de directheid van het kind, dat hele open vragen stelt. Ik ben de bijbel toen heel anders gaan lezen dan ik deed door m'n theologiestudie. In die tijd heb ik ook mijn Joodse identiteit ontdekt".

Dat laatste was een ingrijpend proces: "Ik ben pas tot rust gekomen in de wereld van de Messiasbelijdende Joden. Daar ben ik helemaal mezelf. Je hoeft er zo weinig uit te leggen; je begrijpt elkaar met een half woord".

### Jezus Messias is de Koning van Israël

Op mijn vraag of de plaats en betekenis van Israël in onze gemeenten voldoende wordt verdisconteerd is Pflaums antwoord een kort en duidelijk 'neen'. Maar van een opwaardering van de

Joodse identiteit ten koste van het evangelie wil hij ook niets weten: "Ik loop niet zomaar weg met het rabbinale Jodendom. Als je het Nieuwe Testament als Gods openbaring aanvaardt, dan moet je er ook uit durven en kunnen leven en is het doorslaggevend bij de interpretatie van de Schrift in haar geheel. We moeten niet ineens uit een soort mode-gevoeligheid een soort pseudo-Joden willen worden. In sommige kringen wordt er alleen nog maar negatief gepraat over het christendom. In ons christelijk geloofsgoed ligt zoveel waardevols en goeds; dat mogen we nooit opgeven! Maar het was wel de wereld van de Bijbel en de context waarin Jezus leefde en werkte. Daarom is het noodzakelijk dat voorgangers een goede kijk hebben op de liturgie en de feesten van Israël. En het Nieuwe Testament moeten we niet alleen in het Grieks lezen, maar eerst en vooral in het Hebreeuws, want dat was de taal waarin de Heer Zich uitdrukte!".

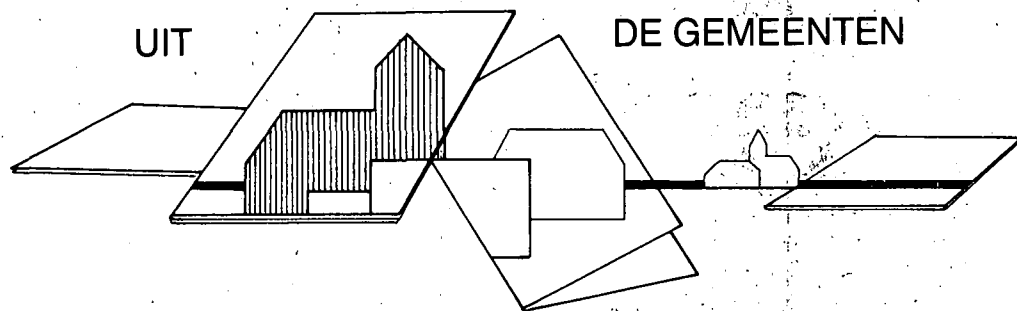
### In beweging blijven

Heel bewust heeft Pflaum indertijd gekozen voor het predikantschap van een baptistengemeente. Gevraagd naar zijn gemeentevisie nu, formuleert hij nadenkend dat de gemeenten duidelijk in de eigen traditie moeten staan en zich bewust moeten zijn van het dopers eigene, maar tegelijkertijd moeten ze heel erg open blijven staan voor wat de Geest in deze tijd wil: "Onze doperse traditie met z'n nadruk op de mondigheid van het gemeentelid en de verantwoordelijkheid voor het eigen geestelijk leven, de weigering zichzelf en anderen te binden aan belijdenissen en formulieren en het ontvankelijk en open willen luisteren naar de Schrift - wat we in elk geval in theorie nog steeds belijden! - moeten we niet opgeven; die is zeer kostbaar. Maar we moeten ook in beweging blijven. Geloof moet levend zijn en fris, en open staan voor vernieuwing". Nog ruim tien jaar te gaan; Gerhard Pflaum ziet er niet tegenop: "Ik vind dit werk en bestaan nu eenmaal heel erg fijn. Het telkens weer zien dat God mensen veranderen kan en dat ook doet en dat je daaraan mee mag werken, dat is en blijft geweldig boeiend. Bovendien heb ik ook iets van dat 'wee mij, indien ik niet verkondig', waar Paulus aan de Corinthiërs over schrijft.

Ik heb nog wel een wens voor na m'n emeritaat. Ik zou graag een boek over Jezus willen schrijven. Met Hem ben ik immers altijd bezig geweest en over Hem raak je nooit uitgedacht. Wie Hij was en is, fascineert mij mateloos".

TEUN VAN DER LEER

(Dit interview verscheen in uitgebreide vorm in de Omgang Jubileumuitgave van de Bapt. gem. Dordrecht, en werd op verzoek van de red. van DC ingekort)



# Evangelisatie en G.B.S. H.L.

## De Zaaier

In de wijk rondom de eigen Mirtekerk houdt de gemeente **Den Haag** een actie met De Zaaier. Eerst werd een 'gewoon' nummer bezorgd op rond 40 adressen, een week later het nummer waarin de gemeente Den Haag centraal stond. In de derde week krijgen de mensen opnieuw bezoek om zo mogelijk met hen door te praten.

"De resultaten van die gesprekken worden verwerkt op een trainingsavond. Die avond gebruiken we bovendien om meer vaardigheden aan te leren voor dit werk en in het algemeen kennis van zaken op te doen", schrijft de plaatselijke Werkgroep voor evangelisatie.

Voor bijzondere diensten worden in dezelfde wijk uitnodigingen verspreid, maar het aantal verspreiders ligt nog te laag, aldus 'Mirtepraat'.

## Zegen op evangelisatie

Veertien adressen waar men voor een tweede gesprek terug mag komen. Dat is het bemoedigende resultaat van een enquête-actie door leden van de gemeente te **Musselkanaal**. Ongeveer twintig leden hebben in drie avonden bijna 200 adressen bezocht en overall evangelisatie-materiaal achtergelaten. In dezelfde wijk van het dorp is ook een openluchtsamenkomst gehouden. In 'De Gong' wordt gevraagd om gebed voor het vervolg.

## Bidstond

Een week lang elke ochtend bidstond! Dat deed de gemeente te **Siddeburen** in de periode tussen Hemelvaarsdag en Pinksteren. Het 'Kontaktblad' spreekt over fijne en gezegende uren, en het verlangen om vaker dergelijke bidstonden te gaan houden.

## Bouwvergunning

De gemeente te **Nieuw Weerdinge** heeft de bouwvergunning voor de nieuwe kerk gekregen! Misschien is de fundering nog voor de bouwvakvakantie gelegd. Een subsidie-aanvraag is echter afgewezen door de burgerlijke overheid.

## Nogmaals G.B.S.

In **Winschoten** heeft men nu twee jaar meegedaan met de Gemeente Bijbelschool. Met veel deelnemers en een groot enthousiasme begon men en men gaat ook dóór. In „t Venster" wordt de uitkomst van een grote enquête onder de deelnemers afgedrukt, waarvan de resultaten overwegend positief zijn. Duidelijk is dat dit werk niet alleen van de voorganger afhangt, maar dat er een actieve werkgroep funktioneert.

Verder las in in „t Venster" de resultaten van de gemeentelijke sportdag. De Oudere Jeugd versloeg met een punt verschil de 20+ -groep, terwijl de Raad onderaan eindigde. Aan de Avondvierdaagse hebben 36 gemeenteleden meegedaan, zodat Winschoten het predikaat 'meest sportieve Baptistengemeente' (zie DC 1 juni) met ere draagt. Van de gemeente kregen de lopers speciale boeketjes bloemen.

## Koster

Tenslotte bij wijze van uitzondering een bericht zonder namen; u begrijpt wel waarom!

"Br. en zr. X zullen binnenkort hun taak als kostersechtpaar neerleggen. De aanleiding tot hun besluit is de kritiek, die zij nog al eens op zich af kregen en die door hen als heel onaangenaam is ervaren. Een koster heeft heel wat te doen; achter de schermen is veel werk; en zondagsmorgens, tijdens het 'spitsuur', timmert hij aan de weg; dan moet overall aan gedacht worden; enz. Het is werk waar heel wat toewijding voor nodig is, maar het kan plezierig werk zijn, als alles goed loopt en iedereen tevreden is. Maar als er een steek valt, of er is iets niet in orde, dan is dat ook voor de koster zelf vervelend".

"Nu moet er dus naar een nieuwe koster gezocht worden; we hopen dat dat goed zal lukken en dat we samen de opvolger(s) het werk zo aangenaam mogelijk zullen maken".

"Voor vriendelijke vragen en suggesties zal iedere koster open staan; en overigens kunt u zich met vragen, klachten e.d. in het algemeen wenden tot de voorzitter van de beheerscommissie".

## Bejaarden

In de meeste gemeentebladen staan verslagen van bijeenkomsten van ouderen in de gemeente. Vooral in de maanden mei en juni kwamen daar verslagen van bejaardenreizen bij. 't Is niet mogelijk al deze gegevens hier over te nemen, maar ik maak twee uitzonderingen.

De bejaarde broeders en zusters van maar liefst **vier gemeenten** hebben onlangs een kontaktdag gehouden. Vanuit Ter Apel, Nieuw Weerdinge en Nieuw Buinen was men naar Tweede Exloërmond gekomen. In totaal waren er 70 personen bijeen.

De plaatselijke voorgangers hadden allen een taak: br. Stijkel leidde de dag en br. Van Norel bad voor het meegenomen brood. Nieuw Weerdinge heeft momenteel geen voorganger maar br. B. Hofman van Ter Apel had twee taken op zich genomen: het begeleiden van de zang op het orgel en de inleiding over het thema "In verwondering".

De vier groepen hadden een bijdrage in de vorm van een lied en/of een spel, terwijl aan het eind van de dag gelegenheid was voor getuigenissen.

De verslagen over deze dag spreken over een goede en gezellige sfeer en over de behoefte om een dergelijke dag nog eens te houden.

In de gemeente te **Dordrecht** heeft de B.O.B. haar eerste verjaardag gevierd. De B.O.B. is de Baptisten Ouderen Beweging, waarvan ook mensen buiten de gemeente deel kunnen uitmaken. Alle 55-plussers uit de gemeente ook die geen lid waren van de beweging, waren welkom op het verjaardagsfeest.

## Zondagavondzang in Stadskanaal-Noord

Op zondag 24 sept. a.s. om 19.00 uur is er een bijzondere zang- en muziekdienst in de baptisten kerk te Stadskanaal-Noord.

Medewerkenden zijn:

- de gezamenlijke koren Looft den Heer (Muntendam) en Polyphonie (Stadskanaal) o.l.v. Johan W. Pots
- de bekende organist Jan Zwanepol uit Kampen
- de sopraan Luthine Postuma, eveneens uit Kampen
- de solo-trompettist van het N.N.O. Lubertus Leutscher

We hopen veel broeders en zusters uit wijde omgeving te ontmoeten.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

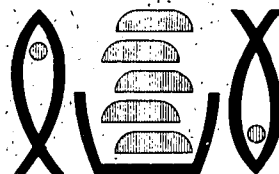
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*Met Zijn vlerken beschermt Hij u,  
en onder Zijn vleugelen vindt gij  
een toevlucht.*

Ps. 91:4a

Dat mag 28 september de 40-jarige  
ervaring zijn van onze ouders

**Jac. Schouten**

en

**A. van den Bos**

Wij hopen, dat God hen nog lange tijd  
voor elkaar en ons zal bewaren.

Liesbeth en Jannies  
Hofman-Schouten  
Erik  
Irene  
Marion  
Caroline

Henk en Betty  
Schouten-van Ham  
Maarten  
Bastiaan

Hun adres: Kustweg 26c  
9933 BD Delfzijl

## MEDEDELINGEN

Sekretaris van de gemeente Spijkenis-  
se is D. Codee, Ring 1, 3214 AT Zuid-  
land, tel. 01881-2274.

Sekretaris van de gemeente Ede is C.  
Dirksen, Groenestraat 21, 6721 JA  
Bennekom, tel. 08389-16757.

**ADRESWIJZIGING SPREKERSLIJST:**  
Ingaande 23 september 1989 is het  
nieuwe adres van B. Jonker, Cederha-  
ge 1, 9501 TV Stadskanaal, tel. 05990-  
12446.

Het nieuwe adres van br. H. Wijnholds,  
penningmeester van de gemeente Win-  
schoten en lid van de Financiële Com-  
missie der Unie luidt: Grintweg 77,  
9675 HJ Winschoten, tel. 05970-24970.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

## Bericht van de Zangbundelcommissie

De jaarlijkse Zang- en Muziekdag zal dit  
jaar **geen** doorgang vinden.  
Wanneer de nieuwe zangbundel in een  
wat meer gevorderd stadium is, hopen  
we deze dag weer te houden.  
Er zal dan tijdig bericht in De Christen  
verschijnen.

I. v. d. Burgh-de Graaff,  
sekr. Z.B.C.

Op 24 september a.s. regio-  
nale ontmoetingsdag Zuid-  
oost Drenthe te Emmen.

## Alleen maar een begraafplaatsje

Een jongeman die zich beschikbaar wil-  
de stellen voor de zending komt terecht  
bij het bestuur van een zendingsge-  
nootschap. Aan het eind van een lang  
gesprek over motivatie e.d. komt ook de  
financiële zaak aan de orde.

Heel voorzichtig probeert de jongeman  
iets te weten te komen over een eventu-  
ele pensioenregeling. De voorzitter kan  
heel kort zijn. "God pensioneert zijn  
kinderen niet. Hij haalt ze thuis als ze  
klaar zijn. Wij hebben alleen maar een  
begraafplaatsje achter de zen-  
dingspost".

Getuige de sociale afdeling van de  
Evangelische Zendings Alliantie en het  
werk van Tear Fund is het beeld van de  
zogenaamde "geloofszendingen" on-  
dertussen wel wat veranderd. Het gaat  
nog wel om de pure evangelieverkondi-  
ging, maar niet meer enkel en alleen  
puur om directe evangelieverkondi-  
ging, voorzover dat ooit zo geweest  
hebbe mogen zijn.

(J.S.)

## DOPERSE IDENTITEIT

Het blad "Kerknieuws" meldde on-  
langs, dat er tussen delegaties van de  
Mennonieten Wereld Conferentie  
(MWC) en de Baptisten Wereld Alliantie  
(BWA) vier officiële gesprekken gep-  
land zijn. Het eerste heeft plaatsgevon-  
den van 22-24 mei in Philadelphia (VS).  
"In dit gesprek zal het gaan over el-  
kaars identiteit: 'Wie zijn we en waar  
gaan we naar toe?' Het initiatief tot de-  
ze bijeenkomsten ging uit van de BWA,  
met name vanwege de interesse voor  
het Mennonitische denken rond vrede  
en geweldloosheid. Zowel de MWC als  
de BWA hebben gesprekken achter de  
rug met de Wereldbond van Hervormd/  
Gereformeerde Kerken (WARC). Vol-  
gens Paul Kraybill, algemeen secreta-  
ris van de MWC, hebben de drie groe-  
pen - hervormden, mennonieten en  
baptisten - gemeenschappelijke wort-  
tels in de Reformatie. In Nederland is  
de Doopsgezinde Broederschap aan-  
gesloten bij de MWC en de Unie van  
Baptistengemeenten bij de BWA. Offi-  
ciële contacten tussen beide kerken  
zijn er in ons land niet".

H.L.

Op 1 september 1989 is in zijn Heer  
en Heiland ontslapen onze broeder

**David Leenburg**

op de leeftijd van 85 jaar

Baptistengemeente Leeuwarden

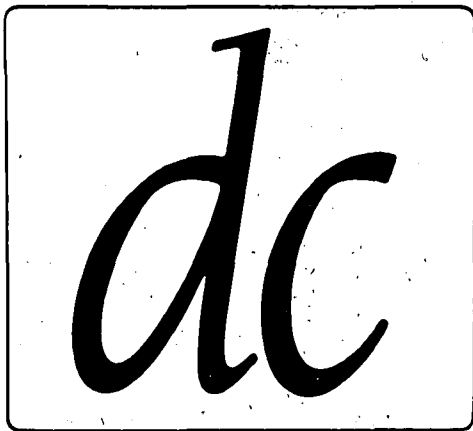
*"Gods weg is volmaakt; des Heren  
woord is zuiver Hij is een schild voor al-  
len die bij Hem schuilen"* Ps. 18:31

Op 6 september is door de Heer thuis-  
gehaald onze broeder

**Bernardus Slot**

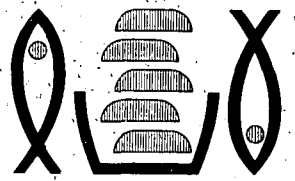
op de leeftijd van 82 jaar

Baptistengemeente Coevorden



# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Vorbereiding AV '89

Binnenkort komen de afgevaardigden van de gemeenten en gasten naar de Algemene Vergadering, die dit jaar in Drachten wordt gehouden. Ik hoop, dat wij daar een zegenrijke ontmoeting mogen hebben en dat ten behoeve van onze uniegemeenschap goede besluiten worden genomen. Van veel belang is de houding en de gezindheid, waarmee wij naar zo'n ontmoeting gaan.

Daarom vindt u hieronder voor de AV-gangers, maar natuurlijk ook voor anderen, een tekst die gevonden is in de oude St. Pauluskerk te Baltimore, gedateerd 1692. Deze tekst werd mij overhandigd door twee jonge mensen voor de overdenking bij hun huwelijk, omdat zij naar de inhoud van deze tekst met elkaar wilden omgaan.

*"Wees kalm temidden van het lawaai en de haast en bedenk, welke VREDE er in stilte kan heersen.*

*Sta op goede voet met ALLE mensen, zonder jezelf geweld aan te doen.*

*Zeg je waarheid rustig en duidelijk en LUISTER naar anderen: ook zij vertellen HUN verhaal.*

*Mijd luidruchtige en agressieve mensen: zij BELASTEN de geest.*

*Wanneer je je met anderen vergelijkt, zou je ijdel en verbitterd kunnen worden, want er zullen altijd kleinere en grotere mensen zijn dan je zelf bent.*

*Geniet zowel van wat je hebt bereikt als van je plannen.*

*Blijf belangstelling hebben voor je eigen werk, hoe nederig dat*

*ook moge zijn: het is een werkelijk bezit in het veranderlijk fortuin van de tijd.*

*Betracht voorzichtigheid bij het zakendoen, want de wereld is vol bedrog.*

*Maar laat dit je niet verblinden voor de bestaande deugd: veel mensen streven hoge idealen na en overal is het leven vol heldendom.*

*WEES JEZELF.*

*Veins vooral geen genegenheid.*

*Maar wees evenmin cynisch over de liefde, want bij alle dorheid en ontevredenheid is zij eeuwig als het gras....*

*Volg de loop der jaren met gratie, verlang niet naar een tijd die achter je ligt.*

*Kweek geestkracht aan om bij onverwachte tegenslag beschermd te zijn.*

*Maar verdriet jezelf niet met spookbeelden.*

*Vele angsten worden uit vermoeidheid en eenzaamheid geboren.*

*Leg jezelf een gezonde DISCIPLINE op, maar wees daarbij lief voor jezelf.*

*Je bent een kind van het heelal, niet minder dan de bomen en de sterren.*

*Je hebt het recht hier te zijn, en ook al is het je al of niet duidelijk, toch ontvouwt het heelal zich zoals het zich ontvouwt, en zo is het goed.*

*Heb daarom vrede met GOD, hoe je ook denkt dat Hij moge zijn.*

*Houd vrede met je ZIEL in de lawaaiërgewoel van het leven.*

*Met al zijn klatergoud, somberheid en vervlogen dromen is dit toch nog steeds een prachtige wereld.*

*Wees WAARACHTIG.*

*Streef naar GELUK."*

Zullen wij de beide jonge mensen volgen!

KMG

### VERDER IN DIT NUMMER

** Gemeenten en de eigen opleiding	Pag. 2
** Rubriek 'Bijbel'	Pag. 3
** Kerkendag in Utrecht	Pag. 4
** 'De Strubben' eigen jeugdcentrum	Pag. 5
** Het 1000-jarig rijk (2)	Pag. 7

## Even nadenken met....

R. Erwich, Hoogezand

"Eén ding heb ik van de HERE gevraagd...." (Psalm 27)

Velen van ons zullen zich kunnen herkennen in de woorden van deze psalm, dat lijdt geen twijfel. Misschien nog wel het meest, omdat we de spanning die in deze psalm ligt opgesloten aan den lijve ervaren. Aan de ene kant gaat het er heel triomfantelijk aan toe. David maakt duidelijk dat de HERE zijn licht en zijn heil is, wat er ook zal gebeuren. Dit zijn toch woorden van een mens die het ervaren heeft dat God er is. Op de een of andere manier dragen deze eerste woorden van Psalm 27 sporen van de overwinningskracht van het geloof. Dit is één moment van herkenning voor ons; op bepaalde momenten ervaren we dat. Het kan niet stuk met ons leven met de Heer. Het is haast de ervaring die je hebt wanneer je op een hoge alpentop staat en alle dalen ver beneden je hebt gelaten.

De ander pool in het spanningsveld waarin we onszelf zien staan wordt verwoord vanaf vers 7 van deze psalm. Daar klinkt hele andere muziek. Van de sterke geloofszekerheid die David in de eerste verzen aan de dag legde is weinig meer over. Hij wil Gods aangezicht wel zoeken, hij wil zijn vertrouwen wel op God stellen maar... hij is niet meer zo zeker van zijn zaak. Je hoort het hem haast zeggen: er zijn zoveel momenten in mijn leven geweest, dat ik God niet nodig dacht te hebben. God zou nu tegen hem kunnen zeggen, zoek het zelf maar uit! David vraagt God om hem Zijn bedoelingen duidelijk te maken, hem te laten zien waarop het aankomt in zijn leven met de HERE. Dat is het tweede moment van herkenning voor ons; soms is er niet veel van ons vertrouwen in de Heer over en voelen we ons teruggeworpen op onszelf. De spanning tussen deze beide momenten is de legitieme spanning in het leven van een gelovige, van u en mij. Echter: midden in deze psalm staat iets heel fundamenteels (vs. 4 e.v.). Dat is Davids gebed, het is voor hem het hart van de zaak. Eén ding is belangrijk om te vragen en te doen midden in dat spanningsveld tussen vertrouwen en onzekerheid: verblijven in de gemeente en God te zoeken in meditatie en gebed. Ook al lijkt het er in ons leven zo vaak niet op, toch leeft het verlangen om bij God te zijn.

Dat is de scharnier waar deze psalm om draait, zo mag uw en

## CURSUSJAAR SEMINARIUM GEOPEND

# Gemeenten en opleiding moeten op elkaar betrokken zijn

Op zaterdag 16 september j.l. is de jaarlijkse bijeenkomst gehouden ter gelegenheid van de opening van het (nu tweëndertigste) cursusjaar van het seminarium der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, in de Maria Christinakerk te Den Dolder. Er waren ongeveer honderd mensen gekomen, waarbij wij vermoeden dat deze lage score te maken had met de kerkendag, die op dezelfde dag gehouden werd in Utrecht.

Toch kunnen wij niet aannemen, dat duizenden baptisten de kerkendag hebben bezocht en dan blijft het jammer, dat er vanuit onze gemeenten te weinig belangstelling is voor onze eigen opleiding.

Studenten en docenten hebben onze bemoediging hard nodig en het was de moeite waard om er bij te zijn.

Een woord van welkom werd uitgesproken door ds. J.H. Hofman, de voorzitter van het curatorium. Hij bepaalde de aanwezigen bij Efeziërs 4:11-16. In de gemeente is het geven en nemen. In de gemeente moeten de leden, ieder met eigen gave, betrokken zijn op elkaar. Dat is een dynamisch gebeuren, waarin wij mogen groeien naar volwassenheid. Die volwassenheid betekent 'vol zijn met Christus'.

Zo mag ook ons seminarium functioneren binnen onze geloofsgemeenschap, waarbij de gemeenten en het seminarium op elkaar betrokken zijn. Die betrokkenheid mag zo tot uiting komen, dat de opleiding een plaats krijgt binnen de gemeenten.

Ds. Hofman riep de aanwezigen op om de opleiding in het hart te sluiten en om voor de opleiding te bidden. Om het gesprek met elkaar in liefde aan te gaan en om zo 'vol te worden met Christus'.

## Leren

Het openingscollege werd verzorgd door ds. Y. Horjus, docent praktische theologie aan het seminarium. Het onderwerp was 'Leren in de gemeente'. Men zegt in de gemeente meer bijbelstudie te willen, maar de praktijk is anders.

In een boeiend betoog maakte ds. Horjus duidelijk, dat vorming binnen de gemeente noodzakelijk is voor haar voortbestaan. Vanuit het Oude Testament ontdekken wij, dat het 'leren' binnen het jodendom een belangrijke plaats innam. Ook in het Nieuwe Testament zien wij voorbeelden tot navolging: 'Jezus leerde in hun synagogen'. Jezus had leerlingen om zich heen. De beredene en de gelijkenissen zijn onderwijs met gezag. De oproep in Mattheus 28 om 'te leren onderhouden' is nog steeds een opdracht voor vandaag.

Aan het leren zijn ook theologische aspecten verbonden zoals bekering, navolging en gemeenschap. Graag wil

*mijn leven zijn! Midden in de spanning van het bestaan mogen we in de gemeente een rustpunt vinden bij de Here God. De HERE is mijn licht en mijn heil!*

ik br. Horjus uitnodigen om zijn openingscollege beschikbaar te stellen voor publicatie in dit blad, zodat velen onder ons hun voordeel daarmee kunnen doen.

Dagstudent Fokke Kooistra vertelde over zijn ervaringen in de opleiding en TWO-student Jan van Weenen maakte ons duidelijk, dat de TWO een 'juweeltje' is met bijzondere mogelijkheden.

## Rustig jaar

De rector van het seminarium, dr. O.H. de Vries, deed verslag van het afgelopen cursusjaar. Het was een rustig jaar, dat stond in het teken van de opbouw. De beide voltijds-docenten hebben in verband met de inwerkperiode van ds. Horjus veel samen gedaan. Nu is de tijd aangebroken om de verschillende taken te verdelen. De begeleiding van de studenten zal nog meer aandacht krijgen dan voorheen. Ook het onderwijsprogramma van de dagopleiding is enigszins gewijzigd.

De stageperiode is verdubbeld. Er is uitgebreidere aandacht voor de vakken 'missiologie' en 'evangelistiek'. Daarnaast is een nieuw vak ingevoerd n.l. 'jeugdkunde'. Nieuwe dagstudenten en TWO-studenten hebben zich aangemeld.

Voor wat de TWO-opleiding betreft zijn alle zaterdagen nu bezet.

Naast de beide voltijds-docenten zijn er ook een aantal uur-docenten bij de opleiding betrokken. De rector deed ook verslag over wijziging van de predikantenopleiding in de NH-kerk. De zgn. kleine kerken zijn uitgenodigd om daaraan mee te doen. In overleg hebben de Commissie voor de Opleiding en het Curatorium en de docenten besloten om ons eigen seminarium zelfstandig te laten voortbestaan.

Deze dag werd muzikaal omlijst door mw. Anne Kaal, die op voortreffelijke wijze de blokfluit bespeelde. Na de bijeenkomst in de kerk gingen de aanwezigen naar ons eigen centrum 'de Vinkenhof' om de inwendige mens te versterken.

Het was een goede ontmoeting met elkaar en de opleiding zit weer in de lift.

KMG



# Christenleven is niet moeilijk

B. LOUWERSE

"Het christenleven is niet moeilijk, maar onmogelijk; alleen Christus kan het gestalte geven". Daarom moeten wij ophouden zelf krampachtig te proberen christen te zijn, maar leren leven vanuit de kracht van de Heilige Geest. Zo kan Christus door ons heen zijn leven gestalte geven. Het werk van de Geest is zo belangrijk dat de discipelen er niet op uit mogen trekken om de boodschap van het heil te verkondigen voordat zij die kracht ontvangen hadden. Drie jaar 'bijbelschool' met Jezus was dus niet voldoende.

Over het werk van de Heilige Geest bestaan veel misverstanden.

Of christenen negeren het werk van de Geest uit angst voor het emotionele (of vanwege de excessen rondom dit thema) of er is een overwaardering voor de Geest, waarbij Christus haast verdrongen wordt.

De Geest kwam om Christus te verheerlijken (Joh. 16:13-14). Niet om alle aandacht op zichzelf te vestigen. Door de Geest kunnen wij verstaan wat Christus voor ons deed.

De Geest om inwoning te maken in de gelovige (Joh. 7:37-39).

Iedere gelovige heeft de Heilige Geest ontvangen (Rom. 8:9,23).

De Geest wordt de Trooster genoemd (Joh. 14:16). 'Hij, die naast ons geroepen is om ons bij te staan'. De Geest overtuigt ons van zonde, zodat wij beseffen, dat wij Christus nodig hebben, Hij doet ons wederom geboren worden, Hij leert ons bidden, doet ons in Christus groeien, helpt ons de Schrift te verstaan enz.

God geeft de Geest niet met mate.

Met rijke beelden omschrijft Gods Woord het werk van de Geest in de christen. **Stromen** van levend water (Joh. 7:37-39) wij zijn in één Geest **gedrenkt** (1 Cor. 12:13) de Geest die **rijkelijk** is uitgestort (Tit. 3:5).

## Waarom niet altijd?

Waar de Geest zo overvloedig geschonken is bij onze nieuwe geboorte wordt de vraag naar de ervaring van de Geest een logische.

De Geest is niet statisch. De Geest is als een vuur. Je kan een vlam aanwakken (2 Tim. 1:6-7) maar ook doven (1 Thes. 5:19). Het kan zijn dat de Geest zich bedroefd moet terugtrekken in ons bestaan omdat wij Hem niet de ruimte geven, maar zelf 'achter het stuur willen zitten'. Dat kan heel goed. Van de Galaten weten wij dat ze 'in de Geest' begonnen waren, maar 'in het vlees' waren geëindigd (Gal. 3:3). De Corinthiërs waren tot bekering gekomen, maar leefden als onveranderde mensen en Paulus noemt hen vleeselijk (1 Cor. 3:1-3). Vleeselijke christenen erva-

ren geen overvloed, geen kracht, geen vrucht, geen geloofsblijdschap. Wat er overblijft is een christenleven, waarin wij zelf krampachtig proberen gestalte te geven aan het bovennatuurlijke leven.

## Wordt vervuld

Alle gelovigen hebben de Heilige Geest ontvangen, maar niet alle gelovigen zijn vervuld met de Geest. Daarom roept Paulus de gelovigen op om 'vervuld te worden' met de Geest (Ef. 5:18).

Laat ik eerst uitleggen, wat vervulling met de Heilige Geest NIET is.

Vervulling met de Geest betekent niet 'MEER' ontvangen van de Geest. De Geest is een persoon en kan je niet ten dele ontvangen om daarna meer te ontvangen. Bovendien leert de Schrift dat de Geest al RIJKELIJK is uitgestort en dat wij de volheid al in Christus ontvangen hebben (Col. 2:9).

Vervulling is ook niet een 'superkrachtpil'; een geestelijke ervaring, waardoor wij 'er' ineens zijn. De Bijbel kent geen ervaring, waardoor wij ineens geestelijk volwassen zijn, geen zonden meer doen en geen ziekte meer kennen enz.

Vervulling met de Geest kan je ook niet 'de tweede zegen' noemen; de emotionele ervaring die elk christen na zijn bekering gehad moet hebben en gevolgd MOET worden door het spreken in tongen. De Heer wil niet dat we één keer een bijzondere oppopper met de Geest hebben, maar dat wij elke dag wandelen aan zijn zij!

## Hoe?

Vervulling met de Geest begint met het belijden van onze zonden (1 Joh. 1:9): erkennen, dat niet God maar wijzelf het stuur in handen hebben en wij als gevolg daarvan leven in de nederlaag, in eigen kracht als onveranderde mensen. Dan volgt een daad van onze wil, waarbij wij ons stellen onder de leiding van de Geest door een gehoorzame houding ten opzichte van de Heer en zijn Woord. Het christenleven is een zaak van geloof. De rechtvaardige zal

uit geloof leven'. Vervulling met de Geest is dus ook een zaak van geloof. Hierbij is het niet noodzakelijk dat emotionele ervaringen zichtbaar worden. We mogen de Geest niet dicteren hoe hij zich moeten uiten. Dit hangt ook af van onze eigen geaardheid. Ook al moeten wij het werk van de Geest en onze emoties niet verwisselen; heeft de vervulling met de Geest natuurlijk gevolgen, ook op emotioneel vlak. In Ef. 5:19 wordt gesproken van het 'van hart zingen en jubelen' bijvoorbeeld.

## Efeziërs 5 vers 18

In deze centrale tekst over de vervulling met de Geest werkt Paulus met contrasten; negatieve en positieve aspecten.

### negatief

niet onwijs  
niet onverstandig  
niet aan wijn bedrinken

### positief

doch wijs  
verstaan van Gods wil  
weest vervuld

Als ik mij aan wijn bedrink zal die wijn mij beheersen, onder controle hebben. Ik ben onder invloed van de wijn. Bij mijn lopen en spreken zal dat te merken zijn.

Ik moet niet zo beheerst worden, leert Paulus ons, maar ik moet beheerst worden door de Geest. De Geest moet mij onder controle hebben; de Geest moet al mijn levenssterreinen beïnvloeden. Het moet in mijn handel en wandel dan ook merkbaar zijn dat de Geest van de levende God mij beheerst. Dat is vervuld zijn met de Geest!

Ef. 5:18 leert ons daaromtrent het volgende:

Het vers staat in de **gebiedende wijs**.

'Wordt vervuld' is een opdracht, geen optie! Het is de enige weg om tot een overwinnend christenleven te komen. Het vers heeft ook een **meervoudsvorm**. Het is gericht op de totale christelijke gemeenschap en is niet slechts bedoeld voor een groep elite.

Het vers staat ook in de **lijdende vorm**.

'Wordt vervuld' mag je ook omschrijven met: 'laat u door Christus vullen'. Het gaat niet om iets dat wij doen, maar waar wij ons voor openstellen en Hij aan ons doet geschieden.

Het vers staat ook in de **tegenwoordige tijd**. De Griekse tekst geeft mij de

vrijheid in het Nederlands het woord 'voortdurend' toe te voegen. 'Wordt VOORTDUREND vervuld'. Het gaat dus niet om een eenmalige ervaring of handeling maar een voortdurend beheerst worden door de Geest; een van moment tot moment geleid worden door de Heer. Dat is geen makkelijke weg. Het vlees is zwak en het 'Ik' speelt af en toe op. Paulus beschrijft dat zo mooi in Romeinen 7.

zie verder pag. 4

# Kerkendag: inspirerende dag om vol moed verder te gaan

Op het ogenblik zijn er in Nederland ongetwijfeld knappe of minder knappe mensen bezig "het verschijnsel Kerkendag" te bestuderen. Wanneer bijna twintigduizend mensen te hoop lopen om zich door elkaar en door hun geloof te laten inspireren om in deze wereld tot actie te komen, dan zal dat wellicht velen verbazen en zal men dat verstandelijk willen verklaren.

Die duizenden, die van de 16e september 1989 een historische datum hebben gemaakt, zijn inmiddels al veel verder. Na een lange dag vol indrukken, emoties en ontmoetingen, zullen ze hun weg met blijdschap hebben vervolgd. Gesterkt ook. De dag gaf volop moed om in eigen plaats en gemeente verder te gaan op de weg naar een beetje meer vrede, gerechtigheid en behoedzaam omgaan met de schepping.

De "Kerkendag" die gehouden is in Utrecht, vormde de afsluiting van weer een fase in het Conciliair Proces in Nederland. Afgevaardigden van plaatselijke gemeenten, maar ook velen, die "niet officieel" kwamen, zoals een groot aantal baptisten, kwamen hier hun ervaringen delen en nieuwe informatie en inspiratie opdoen.

De mogelijkheden daarvoor waren vele. Er was een indrukwekkend aantal programma-onderdelen, waaruit een keuze kon en moest worden gemaakt. Maar liefst 39 aspecten van het kerkendag-thema 'Gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping' waren verwerkt in meer of minder aantrekkelijke vormen van "delen".

Ze varieerden van discussiegroepen of het aanhoren van inleidingen tot in gemeenten bruikbare spelvormen, samen-zingen, creatief-bezig-zijn en zelfs dans en toneel. Men hoorde en kon laten horen. Men keek en kon anderen doen zien. Men kon vrijblijvend luisteren, maar men kon ook, zich verplichtend beloven zich daadwerkelijk in te zetten.

## Christenleven niet moeilijk

**De Opdracht** luidt: 'wordt vervuld' Ef. 5:18.

**De Belofte**, die wij daarbij mogen lezen luidt:

'indien wij iets bidden naar Zijn wil, verhoort Hij ons' 1 Joh. 5:14.

Als u vraagt aan de Heer om op de 'troon' van uw leven te komen, u te leiden door Zijn Geest, dan vraagt u iets wat naar Zijn wil is, want Hij wil niets liever dan dat u een overwinnend christenleven zult hebben. Uw vertrouwen in God en Zijn woord geeft u de zekerheid te mogen weten vervuld te zijn met de Geest. Dat zal zeker leiden tot een christenleven, waarbij wij van harte zingen en jubelen, kracht, vrucht en overvloed zullen ervaren.

Moge wij allen daarvan meer ontdekken in onze gemeenten. ■

## Veel variatie

De veelheid van mensen en onderwerpen deed de deelnemers aan de Kerkendag wel verspreiden, maar de dag was begonnen en werd afgesloten met gezamenlijke bijeenkomsten in een grote hal.

Daar tussen door kreeg men in pauzes gelegenheid langs de vele marktkramen te slenteren waarmee organisaties op diverse terreinen hun werk en doelstellingen toelichten. Die pauzes boden ook gelegenheid op de zonnige pleintjes de 'trefpunten-programma's' mee te maken, naar een concert te luisteren of naar een mimevoorstelling te kijken. En wie juist even de stilte wilde zoeken kon terecht in een 'stiltecentrum'.

## Viering

Voor velen zal een onbetwist hoogtepunt zijn geweest de viering als slotbijeenkomst. Hoe groot het aantal aanwezigen ook was men kon toch de verbondenheid voelen in de ene Heer.

Ook met weinigen 'doet' een lied als psalm 150 je wel iets, en is lofprijzing geweldig. Maar om dat samen te doen met zoveel anderen, uit zoveel andere geloofsgemeenschappen dan je eigen, dat is toch wel een heel verrijkende belevenis. Je samen realiseren dat er als gelovigen veel valt te doen, samen bidden om kracht om daaraan te beginnen, samen voorbede te doen én samen te danken en te loven, dat is een moed- en inspiratie gevend gebeuren. Met mooie muziek, prachtige teksten, een tot verder nadenken stemmende meditatie en kleurrijke en verfrissende onderdelen als het binnenkomen van de kinderen, het opbouwen van een regenboog na de getuigenissen van een zestal afgevaardigden en het delen van drijven, vormde het een indrukwekkende afsluiting.

Een afsluiting van deze kerkendag. Niet van de activiteiten op plaatselijk of regionaal niveau. Want bezig zijn met onderwerpen als gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping vereist nog dagelijks bezinning, gebed en actie. Ook heel persoonlijk. Ideeën, woorden en beloften moeten gestalte krijgen, opdat ook op deze manier het evangelie zichtbaar wordt.

SIETZO DIJKHUIZEN

voor de Schepper Psalm 8

't Is alles zo oneindig groot  
als w'in de nacht naar boven blikken.

in diepten onvoorstelbaar hoog  
't Verstand staat stil, de knieën knikken.

De sterren worden verre vuren,  
te tellen zijn ze niet.

Hoe is dat alles toch geworden,  
hoe lang zal dit nog duren en  
zijn wij het alleen die 't zien?

Reizen we bij 't licht der zon,  
dan biedt de aarde duizend wond'ren.

De sterke stammen in de wouden  
en in het groene veld de bloemen,  
de gele en witte en blauwe.

De vlinders drinken gratis honing,  
de vogels vinden er een woning.  
Eeuw in, eeuw uit gaat het zo door.

Wie regelt alles, wie is hier koning?

De schepping is verrassend  
schoon.

Haar schrift verraadt de Schepper  
en zijn er zwarte gaten in 't geheel;  
toch prijst mijn hart de grote Heer.

Zijn scheppend werk gaat verder,  
zeer ver voorbij de kim  
van mijn verstaan der dingen.

Dat allen die het zien Hem zingen.

658

## Uit de gemeente Leeuwarden

Op zondag 27 augustus j.l. heeft de gemeente Leeuwarden afscheid genomen van haar voorganger ds. W.J. de Zwart.

Na vier weken vakantie/verhuizing of zo u wilt verhuizing/vakantie was het dan zover, dat ds. de Zwart de laatste preek hield in Leeuwarden.

Hij had het in zijn toespraak over het meer overvloedig worden van de Liefde in helder inzicht, dit naar aanleiding van Filip. 1:1-11.

Boven dit gedeelte staat: Dankzegging en Gebed.

In deze dienst wilden wij elkaar dankzeggen, voor wat wij in de afgelopen 6 jaar aan elkaar hebben gehad. Natuurlijk waren daar ook weleens missers bij, maar daar hebben we weer van mogen leren.

Dat ds. de Zwart moeilijk afscheid van Leeuwarden kon nemen, bleek uit het feit, dat hij op zondag 3 september nog weer een doopdienst mocht leiden. Dit was voor ons weer een feestdag. En zo gaan we voort van feest tot feest, want Hij, God, heeft meer om te geven, maar we moeten er wel om vragen.

J. OOSTERVELD, sekretaris

# "De Strubben": nu eigen landelijk jeugd-centrum van de N.B.J.B.

Sind 1 juli 1989 heeft de NBJB een eigen landelijk jeugd-centrum.

De gebouwen en terreinen van de voormalige Stichting "de Strubben", liggende in het Drentse plaatsje Schoonloo, werden door de NBJB aangekocht.

Inmiddels is er een werkgroep in het leven geroepen, die gaat bekijken wat er zoal moet gebeuren om het gebouw aan onze eisen en verwachtingen aan te passen. We willen graag iedereen informeren over allerlei zaken rondom ons nieuwe centrum.

Het dorp Schoonloo ligt tussen Assen en Borger. Grenzend aan een groot (Staats) bosgebied vinden we net even buiten het dorp, de gebouwen en het terrein van wat eerder heette: "de Strubben". Langs de doorgaande weg van Assen naar Borger staan nog de bordjes met die naam, herinnerend aan een verleden, waarin mensen die op zoek waren naar wat rust, het daar ook werkelijk vonden.

## Vrijwilligers nodig

Vanaf 1990 zullen op "de Strubben" zoveel mogelijk de NBJB-weekenden er worden gepland. Uiteraard is het de bedoeling dat ons kampwerk er vanaf volgend jaar zal gaan plaatsvinden. Voor dit echter allemaal probleemloos kan gaan gebeuren, zal er nog het een en ander moeten gebeuren. Er zal bijvoorbeeld hier en daar een kwastje verf aangebracht moeten worden, een nieuw behangetje, wat lichte onderhoudswerkzaamheden enz. enz. Daarvoor zijn vrijwilligers nodig. Mensen van welke leeftijd dan ook, die bereid zijn enkele dagen op de Strubben wat lichte werkzaamheden te verrichten.

Het plan is om een **werkweek** te gaan organiseren om het alles een beetje aan te kunnen pakken.

Maar niet alleen het werk van de NBJB zelf kan er plaatsvinden. Ook plaatselijke jeugdgroepen of andere groepen uit de gemeenten kunnen van het nieuwe centrum gebruik maken. En veel is er mogelijk. Zo kun je een tijd doorbrengen op het nieuwe centrum geheel volgens het "Selfsupporting"-systeem. Je zorgt voor jezelf met eten en drinken, je ruimt zelf alles weer op enz. Maar

het kan ook allemaal verzorgd worden. Het spreekt voor zichzelf dat het eerste wat goedkoper zal zijn dan het tweede.

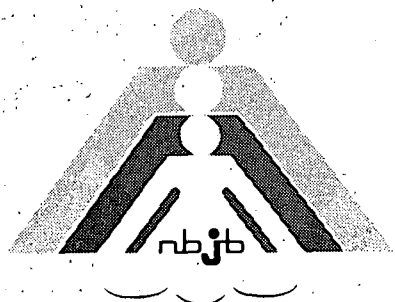
## Wanneer?

Zoals gezegd, de NBJB weekenden en het kampwerk zullen in 1990 worden gepland op het nieuwe onderkomen. Maar de gebouwen en de terreinen zijn er al en staan klaar voor gebruik. Dus mochten er plaatselijke groepen uit de gemeenten zijn die het al eens willen gaan proberen in Schoonloo, dan kan dat ook dit jaar al!

Wat betreft een "beheerder" we willen de zaak eerst nog wat beter kunnen overzien voor we iets definitiefs gaan regelen. Maar er is uiteraard wel beheer van de terreinen en de gebouwen nodig. We zijn dan ook op zoek naar mensen, die bijvoorbeeld als gezin, als echtpaar, een tijdje (maximaal een paar weken, in te vullen naar eigen kunnen en willen), willen verblijven bij ons nieuwe centrum. Er is een riante woning beschikbaar waar men dan gedurende de afgesproken tijd gratis in mag en kan wonen. Er tegenover staat dan dat gedurende het verblijf voorkomende werkzaamheden zullen moeten worden gedaan. Grasmaaien, klein onderhoud enz. Na deze periode zal dan een andere belangstellende het beheer op dezelfde voorwaarden weer overnemen. En zo proberen we het eerste jaar door te komen. Wij zijn erg optimistisch over het slagen van dit plan, want nu al hebben zich enkele vrijwilligers gemeld.

Inlichtingen

Wat je ook wilt weten, of er nu



## GEZOCHT

*Bij ons vakantiebijbel-week-pakket "Groeien" hadden we een grote houten*

### PINOKKIO-POP

*Deze pop kon bij het jeugdburo worden geleend.*

*U begrijpt het al: deze pop is zoek.*

*Misschien staat hij ergens in een kerkgebouw of bij iemand in de garage.*

*Bel ons even als u weet waar hij is (05120-15687). Alvast bedankt,*

*Jeugdburo NBJB*

## Enquête vakantie-week: stuur formulier op!

**Willen jullie deze maand nog de enquêteformulieren over jullie vakantie week invullen en opsturen?!**

**We hebben dit echt nodig om voor het volgend jaar de weken (nog) beter te organiseren, zeker nu we met de tentenkampen gaan verhuizen!**

**Als je het formulier kwijt bent, bel dan even met het jeugdburo om een nieuwe.**

## Een nieuwe voorzitter

Wanneer in 1990 de CC-vergadering zal worden gehouden is op dit moment nog niet bekend. Wel weten we dat Wander Hoen dan zal stoppen met zijn werk als voorzitter van de N.B.J.B.

Op zich is dat geen echte verrassing, want het is het eind van de termijn waarvoor hij verkozen was.

Voor de N.B.J.B. betekende dit dat er nagedacht moest worden over kandidaten die het voorzitterschap straks van Wander Hoen zouden kunnen overnemen.

Omdat het goed is dat de nieuwe voorzitter ook wat inlezen inwerktijd heeft, hebben we besloten om de verkiezingen voor deze functie al te laten plaatsvinden tijdens de CC-vergadering die op 27 mei j.l. is gehouden.

We zijn blij in ds. Anne de Vries een kandidaat te hebben gevonden die op de CC ook inderdaad tot voorzitter werd gekozen.

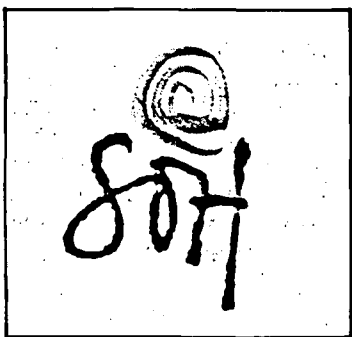
Vanaf januari 1990 zal hij zich echt met de NBJB gaan bemoeien om vervolgens per CC-vergadering 1990 het voorzitterschap van Wander Hoen over te nemen.

sprake is van het willen werken als vrijwilliger of het bespreken van weekenden op ons nieuwe centrum, er zijn twee contact- c.q. aanmeldingsadressen: Tonnie Kemna, Haulerwijk, tel. 05161-2736 en Fokko Rogaar, Haulerwijk, tel. 05161-

2251. Bel gerust even, wij staan graag klaar om allerlei vragen te beantwoorden en/of namen te noteren.

Namens de werkgroep,

FOKKO ROGAAR



## Unie doet mee in hulpacties van kerken

Het "logo" is nieuw, maar de lettercombinatie is al meer dan 40 jaar bekend onder ons, tenminste dat zouden we mogen veronderstellen.

Vanaf het begin heeft de Unie van Baptisten Gemeenten, op een bescheiden wijze, deelgenomen aan het werk van de Stichting Oecumenische Hulp (SOH).

In de eerste jaren na WO II vooral bedoeld als een hulporganisatie, uitgaande van de Nederlandse kerken, voor vluchtelingen. Na 1945 zag Europa zich geplaatst voor het grote probleem van de vele vluchtelingen. (Displaced Persons). De kerken hebben toen hulp geboden voorzover dat in hun vermogens lag.

Intussen zijn we meer dan 40 jaar verder en moeten we helaas vaststellen dat de vluchtelingenstroom voortdurend is toegenomen tot op de dag van

vandaag. Daarnaast is het voedselprobleem en de nasleep van rampen in verhevigde mate (ook door de moderne communicatiemiddelen) op ons afgekomen.

In hoeverre we daar zelf, o.a. via de SOH iets aan kunnen doen, of al deden, hoop ik u na verloop van tijd te berichten.

Ds. J. ter Braak heeft 12 jaar zitting gehad in het bestuur van de SOH. Op haar vergadering van 24 april j.l. nam hij afscheid en werd hem dank gebracht

voor zijn inbreng in de afgelopen jaren, waarbij royaal gebruikt werd van zijn deskundigheid, opgedaan op het zendingsveld en in zijn huidige werkring bij het ICCO (Interkerkelijke Coördinatie Commissie Ontwikkelingsprojecten). Ook dit willen we graag memoreren in dit blad.

J. Aaldring, Hengelo

## Milieukrant voor de gemeenten

De vereniging voor Goed Rentmeesterschap, de "Oecumenische Vereniging voor Heelheid van de Schepping" heeft zeer onlangs een informatieve milieukrant uitgegeven onder de titel: "Heel de Schepping". Deze 8 pagina's tellende krant verschijnt in het kader van het "Conciliair Proces".

In de krant wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan:

- De motieven voor christenen en kerken om met "Heel de Schepping" bezig te zijn.
- De achtergronden van de milieucrisis worden besproken.
- De mogelijkheden om in groot en klein verband actief te worden.

- De praktische mogelijkheden die kerken hebben om met "Heelheid van de Schepping" bezig te zijn.
- Daarnaast is de kerstrede van Koningin Beatrix integraal opgenomen.

Het geheel wordt gecompleteerd met een overzicht van "bondgenoten": organisaties op het gebied van "kerk" en/of "milieu", terwijl een literatuurlijst en adressen voor hulp en informatie niet ontbreken.

De krant is te bestellen bij:

Vereniging Goed Rentmeesterschap, Singelstraat 7, 4461 HZ Goed. De kosten bedragen f 0,65 per stuk.

Bij grotere aantallen is een aanzienlijke reductie mogelijk.

## Wijziging secretariaat redactie-commissie D.C.

In verband met het om gezondheidsredenen aftreden van zr. H. Lalleman als lid van de redactiecommissie van 'De Christen' wordt het secretariaat van de redactiecommissie waargenomen door br. S. Dijkhuizen. Alle correspondentie met de redactiecommissie dient voortaan te worden gericht aan het adres: Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet.

## Nieuw adres voor toezending van de gemeentebladen

De gemeentebladen die worden toegestuurd aan de redactie van 'De Christen' en waaruit wordt geput voor de rubriek 'Uit de gemeenten' dienen per 1 oktober te worden gezonden aan: br. K.M. Gerritsen, Fr. van Eedenstraat 21, 9673 HT Winshoten.

## Twée redacteuren D.C. beëindigen werk

*De redactiecommissie van 'De Christen' komt per 1 oktober a.s. op bijna halve kracht te staan. Twee redacteuren hebben de wens te kennen gegeven de werkzaamheden voor ons weekblad te beëindigen.*

*Br. B. Louwerse wil om persoonlijke redenen met zijn werk voor D.C. stoppen.*

*Zr. H. Lalleman-de Winkel heeft tot haar spijt moeten besluiten haar werkzaamheden als redacteur te beëindigen, omdat dit werk momenteel voor haar te veel omvattend is.*

*Hoewel beide redacteuren in het A.V.-boek voor Drachten staan vermeld als 'herkiesbaar' is dat dus niet het geval.*

*De Unie Commissie is gevraagd op korte termijn te proberen te voorzien in beide vacatures.*

*De gemeenten zullen hierover binnenkort wel bericht ontvangen.*

*De redactiecommissie dankt beide redacteuren voor alles wat zij, ieder op heel eigen wijze, voor het weekblad 'De Christen' hebben gedaan.*

## De A.V. '89 in Drachten

Nog een paar weken en dan is het zover. De A.V. in Drachten. Dan is een lange tijd van voorbereiding achter de rug en kunnen we kijken naar het resultaat van alle inspanningen.

We kijken er naar uit! Toch is er steeds de vraag: "Hoe dichtbij is de Unie eigenlijk? Is dat gemeenschappelijke gevoel er wel? Wat kunnen wij daar aan doen? Wat doet de Unie eraan om dat te verwezenlijken?"

We komen daar als voorbereidingsgroep niet echt uit, maar hopen tijdens de A.V. en er na, er duidelijk zicht en antwoord op te krijgen.

Wij doen in ieder geval ons best de voorwaarden daarvoor te scheppen.

**Nog een paar vragen;**

- Willen de Gemeenten die de aanmeldingen nog moeten verzenden dit nu zo snel mogelijk doen?

- Wilt u voor die A.V.-gangers, die een speciaal dieet volgen ook dat nog even doorgeven aan onze voorbereidingssecr. dhr. L. Ongersma?

Namens de Voorbereidingskommissie,

GER BOOY

# Het duizendjarig rijk (2)

*Op weg naar het Duizendjarig Vrederijk staat er heel wat te gebeuren. In ons vorig artikel heb ik al enkele belangrijke tekenen der tijden genoemd, zoals het volk Israël, dat weer thuis komt. De politiek van deze wereld. We zien dat de wereldpolitiek niet langs God en zijn woord heengaat, maar in het profetische woord vinden we al de blauwdruk voor de wereldpolitiek van onze dagen en de dagen die zullen komen.*

Nog een enkel teken, in de Bijbel gegeven wil ik nu noemen. Daarbij denken we vooral aan de gemeente zelf. Naar het licht dat ik in het woord van God heb, zal er een tweedeling door de gemeente heengaan. En daarbij denk ik niet aan al scheuringen en scheidingen welke er in het verleden zijn geweest om allerlei dogmatische zaken. Deze tweedeling zal dwars door heel Gods gemeente heengaan.

We denken daarbij aan wat de Here Jezus ons zelf laat zien in de gelijkenis van de wijze en de dwaze maagden. We denken ook aan de beide laatste brieven uit Openbaringen 2 en 3.

De brieven aan de gemeenten van Filadelfia en Laodicea. De dwaze maagden stonden buiten de deur van de feestzaal, omdat zij geen olie in de lampen hadden. Olie is in de Bijbel vaak het beeld van de Heilige Geest. Die dwaze maagden zijn de mensen die wel de naam "christen" hebben, maar ze zijn niet wedergeboren, niet radikaal bekeerd. In de beide brieven uit het boek Openbaring is dit zo ver gegaan dat in Laodicea Christus de deur van de gemeente is uitgewerkt. We horen het Hem zeggen: "Zie, ik sta aan de deur, en ik klop". Laodicea is de gemeente van de eindtijd. Een gemeente waarin veel gebeurt, waarin men van zichzelf zegt dat het allemaal zo mooi en zo prachtig is, maar Christus staat buiten de deur. De Christus der Schriften, de eeuwige Zoon van God, die voor ons gestorven en opgestaan is. Hem heeft men niet nodig, men kan het zelf wel. Hoe anders is de gemeente van Filadelfia. Daar heeft men het woord bewaard, Gods woord. Gods woord bewaren, dat geeft de scheidingslijn aan. We leven in een tijd dat er veel theologen, uit verschillende kerken, vaststaande zaken van Gods woord verloochenen of zodanig proberen uit te leggen dat het woord van zijn kracht wordt beroofd. Juist in deze tijd komt het weer naar voren dat mensen de lichamelijke opstanding van Christus loochenen. Met allerlei prachtige argumenten, dat wel. Maar het woord van de Schrift wordt van zijn kracht ontdaan. Zaken, die in de Bijbel heel duidelijk zonde worden genoemd, die in de gemeente van de Here Jezus Christus ook, sinds haar bestaan, als zonde werden beschouwd, worden nu door verdraaiing van het Schriftwoord, goed gepraat. En zo is er nog veel te zeggen over deze dingen. Maar de tweedeling als teken van de eindtijd wordt meer en meer zichtbaar.

## De opname

Ook op deze grond kunnen we zeggen dat de Here nabij is. Straks zal de verwachting van Gods gemeente worden vervuld. Dan zal de Heer verschijnen om zijn gemeente tot Zich te nemen. We noemen dat de opname van de gemeente. Ergens in de lucht zal de ontmoeting plaatsvinden tussen Hem, die zijn leven en bloed heeft gegeven voor zijn volk, en de gemeente, welke in spanning naar Hem heeft uitgezien. Wat zal dat groot en heerlijk zijn als we Hem zullen zien. Samen met alle heiligen zullen we Hem onze aanbidding en hulde brengen. En de Here zelf zal ons de hemel binnenleiden tot de viering van de Bruiloft des Lams.

Op aarde zal, na de opname van de gemeente, de wereld weer gewoon door draaien. Hoewel, gewoon? Het zullen turbulente tijden zijn. Want als de gemeente van deze aarde weg is, kan de antichrist zich openbaren. De Bijbel laat er geen onzekerheid over bestaan hoe of die tijd zal zijn. Het zal een vreselijke tijd zijn, want de satan zal des te harder woeden omdat hij weet dat zijn tijd kort is. Daarnaast zullen ook de oordelen van God deze aarde teisteren. We kunnen daar het een en ander van lezen in het boek Openbaring, hoofdstuks 6 tot 19. Al met al vreselijke tijden. En als omwille van de uitverkorenen, het volk Israël, die tijd niet bekort zou worden, zou er niemand overblijven. Gode zij dank, zal er echter aan het woeden van satan een einde komen, want hij zal voor duizend jaar worden opgesloten in de afgrond. Satan zal onschadelijk worden gemaakt.

En vanaf de hemel zal de Here verschijnen. Aller oog zal Hem zien, zo zegt de Bijbel. Het zal een glorierijke heerlijkheid zijn als de Here zijn voeten zal zetten op de Olijfberg. Want dat is de plaats waar Hij terug zal komen. Het is eeuwen geleden dat de Heiland in vernedering is gekomen naar deze aarde om het grote verlossingswerk te verrichten. Men heeft Hem niet geacht, zoals Jesaja ons zegt. Dan echter zal de Here in heerlijkheid verschijnen, omringd door de hemelse legerscharen. Wat zal er op deze aarde veel in orde moeten gemaakt worden.

Maar de Here zal dit alles brengen. Wat de natuur betreft lezen we prachtige beelden in de Bijbel. Heel de natuur zal opademen als de Here Christus Koning zal zijn, want ook de schepping ziet met reikhalzend verlangen naar die dag uit.

Wonderen zullen er gebeuren in de woestijn en in de steppen. Waar eens alleen maar dorheid was, zal dan kleur, heerlijkheid en luister zijn. Zelfs in het dierenrijk zal dit doorwerken, want wilde dieren en huisdieren zullen met elkander omgaan en elkander geen kwaad meer doen.

## Totale omkeer

De Here Jezus noemt die tijd de tijd van de wedergeboorte. Het zal ook een totale omkeer voor deze wereld zijn. Het volk Israël zal dan zijn eertijds door God gegeven plaats op echte en goede wijze gaan innemen, dan zullen zij werkelijk tot heil en zegen van deze wereld zijn. Vanuit Israël zullen de predikers de wereld in trekken om het heil van God en Christus te verkondigen.

En de volkeren welke door de grote verdrukking en de oordelen Gods heen bewaard zijn gebleven zullen dan die grote en heerlijke tijd ingaan waarvan de Bijbel op vele plaatsen spreekt. Jes. 59:19 zegt het met deze woorden: "Vanwaar de zon ondergaat zal men de Here vrezen en van waar de zon opgaat zijn heerlijkheid". Alle afgodsdiensten en allerlei menselijke stromingen zullen verdwijnen. De oproep zal wereldwijd gehoord worden: "Laten wij wandelen in het licht des Heren". Wat zal dat een heerlijke tijd zijn, welke, naar de Schriften, duizend jaar zal duren. Maar ook deze tijd, hoe heerlijk ook, is niet de eeuwigheid. Duizend jaren zullen voorbijgaan. We ontdekken dan ook dat zelfs in dit Duizendjarig Vrederijk niet alles volmaakt zal zijn. Er zullen mensen als zondaar sterven, volken zullen gedwongen worden de Koning, welke in Jeruzalem op de troon zit, hulde te betuigen. De volmaaktheid is pas aanwezig in de eeuwigheid als God alles in allen zal zijn. Maar dat voert ons nu te ver, wellicht is er later nog een mogelijkheid om in dit blad het een en ander over de dingen van de toekomst te schrijven.

Aan het einde van deze korte serie wil ik er op wijzen in welk een grote tijd wij leven. Dat vraagt van de gemeente van de Here Jezus Christus een bijzondere verantwoordelijkheid. Want God heeft de boodschap van het evangelie in onze handen gelegd, met de opdracht om deze boodschap bekend te maken in deze wereld. Deze opdracht is het hart van de boodschap welke de gemeente heeft te verkondigen. Onze vaders waren trouw aan deze opdracht. Nu wij dit alles voor onze ogen zien gebeuren, moeten wij niet veel meer de wereld in om het de wereld aan te zeggen dat de tijd nabij is? Vaker heb ik in dit blad geschreven dat deze wereld een brandend huis is, wat niet gerepareerd moet worden, maar van waaruit de mensen gered moeten worden. Dit is mijn heilige overtuiging. Mensen moeten gered worden, zolang de Here ons daartoe de gelegenheid geeft. Laten we dan trouw zijn aan deze taak, want Zijn tijd is nabij. Maranatha! JAC. SCHOUTEN



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

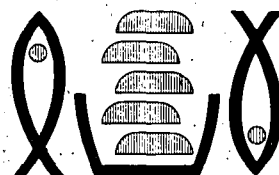
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredacteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredacteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## VERANTWOORDING VAN DE ONTVANGEN BIJDAGEN EN GIFTEN IN DE MAAND JUNI 1989

### E.C.U.

Alkmaar 198,10; Almelo-Ger.straat 596,60; Amsterdam Noord 741,43; Arnhem Centrum 1144,56; Assen 67,30; Deventer 171,65; Doetinchem 498,-; Enschede 400,-; 2e Exloërmond 500,-; Groningen Noord 232,81; Harlingen 208,30; Hoozevee 1900,-; Hoozevee Beukemastraat 544,92; Krommenie 83,80; Lelystad 95,05; Musselkanaal 1300,-; Rotterdam Zuid 282,39; Sneek 200,-; Sneek 1500,-; Spijkenisse 175,-; Veendam 588,-; Vroomshoop 410,-; Winschoten 198,70; Zevenaar 124,50; G.L.K., Z. 10,-; N.B.V.B. 2000,-.

### C.v.d.O.

Almelo-Ger.straat 612,85; Amsterdam Noord 700,70; Arnhem Centrum 929,95; Assen 22,10; Assen 34,75; Doetinchem 462,-; Enschede 400,-; 2e Exloërmond 500,-; Groningen Noord 215,92; Harlingen 206,55; Hoozevee 1750,-; Hoozevee Beukemastraat 442,75; Musselkanaal 1200,-; Rotterdam Zuid 261,98; Sneek 1500,-; Spijkenisse 175,-; Veendam 354,10; Vriescheloo 154,10; Winschoten 184,44; Zevenaar 115,50; J.R., E. 500,-; C., D. 25,-; N.B.V.B. 2000,-.

### U.Z.C.

Alkmaar 135,40; Alkmaar 127,35; Almelo-Ger.straat 1129,45; Alphen a/d Rijn 250,-; Amsterdam Noord 1294,72; Arnhem Centrum 1910,11; Assen 89,30; Delfzijl 1000,-; Deventer 573,20; Doetinchem 832,-; Enschede 400,-; 2e Exloërmond 750,-; Groningen Noord 389,12; Harlingen 286,75; Hoozevee 3200,-; Hoozevee Beukemastraat 909,40; Klazienaveen 75,-; Krommenie 129,65; Lelystad 78,70; Musselkanaal 1900,-; Nieuw Weerdinge 300,-; Rotterdam Zuid 471,79; Siddeburen 93,50; Sneek 2500,-; Spijkenisse 350,-; Veendam 666,15; Winschoten 331,97; Zevenaar 208,-; A.W., H. 500,- (verkoop kaarten en postzegels); S.V., M. 25,-; J.R., E. 500,-; N.N., L. 30,-; L.P., L. 50,-; W.F.S., W. 10,-; N.B.V.B. 5000,-; N.B.V.B. 15000,- (dankoffert); N.B.V.B. Eindhoven 180,- (pakketten); N.B.V.B. Lelystad 75,- (pakketten); Ter Apel 30,- (pakketten); M.S., H. 30,- (pakketten).

chem 832,-; Enschede 400,-; 2e Exloërmond 750,-; Groningen Noord 389,12; Harlingen 286,75; Hoozevee 3200,-; Hoozevee Beukemastraat 909,40; Klazienaveen 75,-; Krommenie 129,65; Lelystad 78,70; Musselkanaal 1900,-; Nieuw Weerdinge 300,-; Rotterdam Zuid 471,79; Siddeburen 93,50; Sneek 2500,-; Spijkenisse 350,-; Veendam 666,15; Winschoten 331,97; Zevenaar 208,-; A.W., H. 500,- (verkoop kaarten en postzegels); S.V., M. 25,-; J.R., E. 500,-; N.N., L. 30,-; L.P., L. 50,-; W.F.S., W. 10,-; N.B.V.B. 5000,-; N.B.V.B. 15000,- (dankoffert); N.B.V.B. Eindhoven 180,- (pakketten); N.B.V.B. Lelystad 75,- (pakketten); Ter Apel 30,- (pakketten); M.S., H. 30,- (pakketten).

### N.B.J.B.

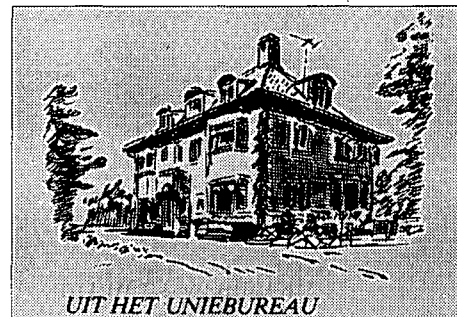
Almelo-Ger.straat 214,75; Amsterdam Noord 186,53; Arnhem Centrum 276,10; Doetinchem 120,-; Enschede 300,-; Groningen Noord 56,03; Hoozevee 500,-; Hoozevee Beukemastraat 131,45; Lelystad 48,40; Rotterdam Zuid 68,05; Winschoten 47,88; Zevenaar 30,-.

### U.B.S.

Almelo-Ger.straat 108,15; Amsterdam Noord 140,16; Arnhem Centrum 204,56; Assen 55,30; Deventer 10,-; Groningen Noord 41,19; Hoozevee 375,-; Hoozevee Beukemastraat 97,39; Rotterdam Zuid 49,90; Valthoermond 90,-; Veendam 156,55; Winschoten 35,11; Zevenaar 22,-.

### Noodfonds

Arnhem Centrum 1482,55; Ede 100,- (Roemenië); Eindhoven 431,20 (Bangladesh); Hoozevee



UIT HET UNIEBUREAU

1000,-; Krommenie 199,20 (Roemenië); Stavoren 120,85; Stavoren 126,40; Veendam 100,-; N.B.V.B. 1000,-; N.B.V.B. 5000,- (Paramaribo); H.T.-S., D. 50,-; S.V., E. 45,-; S.V., M. 25,-; P.K., U. 10,-; G.H., B. 50,- (Roemeense vluchtelingen); W.B., H. 230,- (Nicaragua); D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; W.V., W. 25,-; J.S., M. 50,-; M.P., Z. 10,-; L.P., L. 50,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-; M.K., K. 467,35 (Nicaragua).

Hartelijk dank voor deze bijdragen. Bijdragen kunt u overmaken op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin. Bijdragen voor het Noodfonds kunt u ook overmaken op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten.

A. VAN DEN HOEF

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

## Zangkoor "Gode Zij ons Lied", Den Haag, 70 jaar.

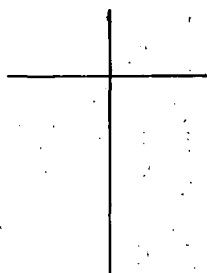
Dit jaar bestaat ons koor 70 jaar. Om dat te vieren willen wij een speciale dienst houden in de Mirtekerk, Vierheemskinderenstraat te Den Haag.

Deze dienst wordt gehouden op zondag 29 oktober 1989 en begint 's-morgens om 10.00 uur.

Bij deze nodigen wij alle oud-leden en andere belangstellende uit dit feest met ons mee te vieren. Na afloop van deze dienst is er gelegenheid ons te feliciteren.

Ik hoop dat velen van u zullen komen.

Jeanne de Jong  
sekr. "G.Z.O.L."  
v. Geusastraat 120  
2274 RN. Voorburg.



"Hoe groot is het goed  
dat Gij hebt weggelegd voor wie U vrezen,  
dat Gij bereid hebt voor wie bij U schuilen  
ten aanschouwen van de mensenkinderen."  
psalm 31:20

"Ik vrees niet, dat ik ouder word  
en minder word van krachten  
Met een blijde toekomst in 't verschiert  
Doet al mijn leed verzachten."

In deze overtuiging ging in volle vrede stil van ons heen, mijn lieve zorgzame man, onze vader en grootvader

### DAVID WARTA

echtgenoot van

### AALTJE NIEMEIJER

in de leeftijd van 85 jaar.

Eindhoven : A. Warta- Niemeijer  
Geertruidenberg : G. Bijleveld- Warta  
Maarssenbroek : G. v.d. Heuvel- Warta  
G.W. v.d. Heuvel  
en kleinkinderen

Eindhoven, 13 september 1989  
St. Claralaan 38  
5654 AV Eindhoven

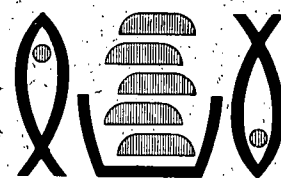
De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden.





# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Nieuwe datum voor Hervormingsdag?

J. Schotanus

Het is diep ingeburgerd om 31 oktober 1517 aan te houden als het beginpunt van de reformatie, hoewel hiertoe andere markeerpunten zouden kunnen dienen. Ik heb geen enkele illussie, dat ik door dit artikelje daar ook maar enige verandering in zou kunnen brengen. Toch lijkt het mij terwille van de relevantie nuttig om een andere datum als mogelijkheid te pomen.

In de beginperiode na 31 oktober 1517, was de mis niet het meest doorslaggevend verschilpunt. Pas in 1523 begon Zwingli wat meer duidelijkheid te verschaffen over de mogelijkheid om de traditionele rooms-katholieke misviering te vervangen door een evangelische avondmaalsdienst. Zwingli had reeds besloten om in december 1923 zo'n avondmaalsdienst in zijn eigen kerk te houden, waarbij bijvoorbeeld de beker uitgereikt zou worden aan alle gelovigen. Zwingli achtte zich echter gebonden aan de beslissingen van het stadsbestuur van Zürich. Dat stadsbestuur vreesde de konsekventies van de afschaffing van de mis. Dus de mis-praktijk bleef voortbestaan, terwijl de gelovigen en het stadsbestuur de nieuwe theologie van Zwingli over het Avondmaal aanvaard hadden. Omdat Zwingli onder druk van het stadsbestuur had afgezien van zijn voornemen, ontstond er een groep van verontrusten. Dezen waren al ontevreden over de binding met het stadsbestuur en over de overblijfselen van de rooms-katholieke liturgie e.d., maar de beslissing van Zwingli over het uitstel van de Avondmaalsdienst was de druppel, die de emmer deed overlopen.

In een soort "stille periode" daarna blijken deze verontrusten steeds meer moeite te krijgen met de kinderdoop. Als geloof een persoonlijke response is van vertrouwen en gehoorzaamheid, wat is dan nog de plaats van de kinderdoop in het geheel van de reformatische theologie? Zwingli werd door het stadsbestuur gevraagd om wekelijkse samenkomsten te houden om de verontrusten te overtuigen van de noodzaak de kinderdoop in stand te houden. Na twee samenkomsten merkte Zwingli dat hij zijn geestelijke autoriteit dreigde te verliezen in deze discussies en liet het verder afweten. Toen werd er voor 17 januari 1525 een openbare vergadering uitgeschreven, waarbij in de konvokatie al duidelijk werd, dat degenen die zouden weigeren hun kinderen te laten dopen, het Zürich-gebied zouden moeten verlaten.

Vanaf dit moment wordt dan ook duidelijk dat geweld gebruikt zal worden in het vervolgen van de religieuze minderheid. Zelf hadden ze de lijn getrokken bij de mis, maar Zwingli trok de lijn bij de doop, zelfs nog voordat die minderheid precies wist wat er voor de katholieke kinderdoop in de plaats zou moeten komen. Hun eerste zorg was geweest de mis en de verwevenheid van staat en kerk.

Nu hadden ze één week om te kiezen: zich aanpassen of verbannen worden.

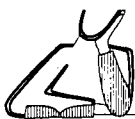
Op 21 januari 1525 komen ze bij elkaar om e.e.a. te bespreken. Deze samenkomst loopt uit op een bidstond en een nieuw-testamentisch doopgebeuren, zonder dat er aanwijzingen zijn, dat men ook maar enig idee had dat dit zou gebeuren. In een engels boek van C.J. Dyck over de geschiedenis van de Mennonieten (Herald Press 1970) las ik drie conclusies aangaande dit gebeuren:

1. Het was een spontaan gebeuren onder druk van een sterk bewustzijn van de tegenwoordigheid van de Heilige Geest.
2. Uit het verslag weten we dat de groep zich stelde onder het gezag van de geestelijke leiding.
3. De nadruk lag meer op het tot stand komen van een zichtbare Gemeente, tegenover een door de (Stads)staat gecontroleerde kerk, dan op de juiste dooppraktijk.

Voortaan dan maar 21 januari 1525 als markeerpunt van de Reformatie?

### VERDER IN DIT NUMMER

+ + Van de Unie Commissie	Pag. 2
+ + Het beleid van de E.C.U.	Pag. 4
+ + Veel waardering op camping	Pag. 5
+ + Lezers aan het woord	Pag. 6



Even nadenken met....

J. Bouritius

## WIE STAAT ER NOG TE POPELEN?

"Het volk had lust om te werken"  
Nehemia 4:6

Op veel plaatsen wordt de gemeente van de Heer bedreigd door een zekere matheid.

Geloof, Bijbel, gemeente, dat alles heeft de wind niet mee en hier en daar is men er al tevreden mee de zaak zo'n beetje draaiende te kunnen houden.

En hoe vaak betrappen we onszelf er op, dat we veel drukker zijn met onszelf dan met het werk van de Heer?

De joden, die bezig waren met het herstel van de muren van Jeruzalem, kenden dat gevoel van ontmoediging ook wel eens. Ze voelden zich wat in de steek gelaten door een groot deel van hun volk. Ze hadden allemaal wel lopen klagen over hun deportatie naar Babel en het verlies van Jeruzalem, maar toen de Here hun in Zijn genade een weg terug opende, bleven de meesten toch lekker rustig in Babel wonen. Zóveel last hadden ze er blijkbaar toch ook weer niet van.

De middelen van de betrekkelijke kleine groep teruggekeerden waren erg beperkt en ze kregen te maken met felle tegenstand van de mensen, die zich na hun deportatie in de omgeving van Jeruzalem gevestigd hadden. De tegenstanders lachten zich slap om hun gepruts: "als er maar een vos tegenaan springt, valt het hele zaakje weer om" (vs 3).

Het waren dan ook niet allemaal bouwvakkers en om dan dode, verbrande stenen weer tot leven te wekken (vs 2), dat lijkt wel een onmogelijke opgave. En toch lukt het ondanks alles dat tegenzat, WANT HET VOLK HAD LUST OM TE WERKEN. Wanneer mensen door Gods liefde en genade gegrepen zijn en zich schouder aan schouder achter Zijn opdracht stellen, dan is er ontzettend veel mogelijk, want dan is het Gods werk.

Wij hoeven geen dode stenen levend te maken. Dat doet God Zelf. Hij maakt door Zijn Geest van ons levende stenen (1 Petr. 2:4-5). Wanneer dat echt gebeurt,ordat wij ons laten vernieuwen en le-

VAN DE UNIE COMMISSIE

## Conclusie bij lezen A.V.-boek: er is door velen hard gewerkt

"Wees één van ziel en streven!" Daartoe roept de apostel Paulus de Philippenzen op in Phill. 2:2.

Als je - nu het A.V.-boek '89 verschenen is - al de activiteiten van de Unie nog eens overziet, en als je de vele en dikwijls lange vergaderingen nog eens je geestesoog laat passeren, dringt zich in elk geval één conclusie aan je op: Er is door velen binnen onze gemeenschap hard gewerkt. Dikwijls met veel liefde en bezieling. Niet zelden werd er echter ook een (zwarte) aanslag op tijd, moed en enthousiasme gedaan, omdat in tegengestelde richtingen gewerkt werd, of althans dat dreigde te gebeuren.

Dat mensen verschillende accenten leggen of prioriteiten stellen is ten dele natuurlijk eigen aan, en dus welhaast onvermijdelijk voor, elk menselijk samenwerkingsverband. Ten dele vloeit dat immers voort uit de veelvormigheid van Gods schepping. Dat behoeft ook in het geheel niet te bosten of elkaar te schaden. Sterker nog 't is een verrijking (zie 1 Cor. 12). Maar als medebroeders en zusters moedeloos worden, als samenwerking dreigt te ontaarden in tegenwerking, als onvriendelijkheid de overhand krijgt en vriendelijke welgemeende begroetingen achterwege blijven, is het tijd voor bezinning. Dan moet je je zowel persoonlijk, gemeentelijk als in Unieverband gaan afvragen: Zijn we nog wel één van ziel en streven?

### Stel Christus centraal!

Paulus constateert kennelijk heel wat wrijvingen en middelpunt-vliedende krachten bij de Philippenzen. Je krijgt zelfs de indruk dat er nauwelijk nog samenwerking was (2:1).

Wat is zijn meest wezenlijke antwoord daarop? Wat is zijn therapie? Richt je op Christus! Handelen als Christus? Ja, dat moet natuurlijk het gevolg zijn. Maar als er (nog) fors verschil van inzicht is over de handelwijze:

*vend maken, dan wordt er echt gebouwd aan de gemeente, aan een nieuw Jeruzalem. Dan kan er rustig een vosje tegenaan springen - en ze kunnen knap lastig zijn, die kleine vossen - maar ze kunnen geen blijvende schade aanrichten.*

*Als het volk weer lust heeft om te werken, als mensen weer popelen om het werk van de Heer te doen, dan is er geen reden tot moedeloosheid. Dan bout GOD ook door en met ons Zijn stad, die op een berg ligt. Dan hoeven we er niet altijd aan de haren bijgesleept te worden (zoals deze eigenaardige uitdrukking zo treffend zegt), maar dan hebben we er zin in, dan staan we te popelen om de handen weer uit de mouwen te steken.*

*Gebod om en overgave aan de leiding van de Heilige Geest is daarom erg nodig vandaag. Bid u mee?*

Richt dan samen je **denken** op Christus. En richt je onderling spreken op Christus. We zeggen: Gods antwoord aan de wereld is Christus. Amen. Maar het is toch evenzeer waar: Gods antwoord aan de Gemeente is Christus. Laten we onszelf corrigeren en verbieden ooit te denken: "dat weten we nu wel" of "dat station is gepasseerd, nu verder".

Neen, er is niets en niemand Die ons dieper verbindt, en **alleen** waarachtig één kan doen zijn in denken, verlangen en (dus) handelen dan Jezus Christus. Als geschillen rijzen en richtingen uit-een dreigen te gaan - dan is het hoog tijd om opnieuw met elkaar te delen: Hoe groot is de Here Jezus Christus voor ons. Wat heeft Hij **voor** ons gedaan, wat deed Hij **in** ons, en wat kan Hij **nu** in ons doen? Hoog tijd om eerst tot lofprijzing en dankzegging te komen. Hoog tijd om samen dicht bij Christus te schuilen. De conferentiemiddag van de A.V. '88 illustreerde deze waarheid.

De Algemene Vergadering komt eraan! Zal het een manifestatie worden van eenheid in ziel en streven? Wie durft daar écht op te rekenen!

Vreest menig een niet een (on)parlementaire nabootsing?

God beware ons ervoor daarheen af te glijden!

Dan zouden immers menselijke macht of slimmigheid gaan zegevieren in plaats van Christus. Ons gebed en verlangen zij veeleer, dat de Geest van Christus, van nederigheid en liefde zullen heersen.

Moge die Geest ons samen vervullen. Die **tere** Geest.

Dan leiden meningsverschillen niet tot botsingen. Dan blijft elke hardheid of bitterheid achterwege.

Misschien is het niet aan mij, het nu volgende te schrijven. Toch wil ik het doen, in de hoop u er door te bemoedigen:

Binnen de Commissie der Unie hebben we in het afgelopen jaar natuurlijk ook over tal van zaken verschillend gedacht. Dat elkaar gezegd ook. Waar nodig duidelijk. Maar de eenheid in Christus en het verlangen Zijn gemeente te dienen hield ons samen en maakte het plezierig samen te werken. Dat is geen prestatie onzerzijds, wel een zegen Zijnerzijds.

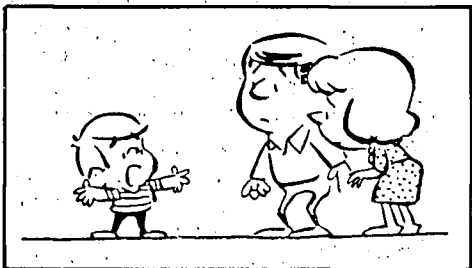
G. BOSVELD

# Evangelisatie heeft alles te maken met gemeente-opbouw

Onlangs had ik een gesprek met de evangelisatie-werkgroep van een van onze gemeenten met het oog op een nog te houden bezinnings-weekend in die gemeente. In het gesprek kwam naar voren, dat de gemeente in de afgelopen jaren fors gegroeid was en dat er ook in dit stadium van het gemeentelijke werk geen gebrek is aan belangstellenden. Met andere woorden: de kring van belangstellenden en vrienden is verheugend groot.

## "Groeien in gemeenschap"

Vervolgens kwam de vraag aan de orde, waarop in de komende tijd het accent gelegd moet worden. We kwamen tot het inzicht, dat er gewerkt zal moeten worden aan verdieping van de gemeenschap en dit vanuit het gezichtspunt van onze zendings/evangelisatie-opdracht. Dat heeft met heel praktische vragen te maken. B.v. met de vraag, welke visie we hebben op gemeente-zijn vandaag, waar we samen voor staan en wat we samen als gemeente uit willen dragen.



Het was een goed gesprek, waarin we vervolgens besloten, tijdens het geplande weekend na te denken over het thema "Groeien in gemeenschap". Hierachter zit de dieperliggende gedachte, dat de gemeenten geen "duiventil" mag zijn, waarin het een komen en gaan is. Als de werkelijke gemeenschap in Christus ontbreekt, loopt de gemeente het gevaar, een "gemeente met een draaideur" te worden. Evangelisatie heeft dus alles met gemeente-opbouw te maken.

Gemeente-weekends: ze zijn er niet alleen voor bezinning, maar ook voor bemoediging en inspiratie. De gemeente Lelystad had een dergelijk weekend aan het begin van het nieuwe seizoen gepland. Dat is dus al weer achter de rug. Het was een fijne start van het werk. Er is voor de broeders en zusters in Lelystad veel werk aan de winkel, niet alleen vanwege het feit dat de gemeente klein is, maar zeker ook, omdat het arbeidsterrein groot is. Een poosje geleden werd met een kinderclub op een doordeweekse middag begonnen, een club voor meisjes én jongens. Door deze club, die dor een behoorlijk aantal kinderen bezocht wordt, ontstaan ook goede kontakten met ouders. Verheugend is, dat de samenkomsten op zondag door één keer zoveel mensen bezocht worden als er leden zijn. Dit na-

jaar zullen verder gemeente-weekends worden gehouden in Spijkenisse, Den Haag-Zoetermeer, Den Haag en Westerhaar.

## De Zaaier

Onlangs schreef ik aan de gemeenten en evangelisatie-werkgroepen een brief over het komende kerstnummer van De Zaaier. En in die brief een aanmoediging, om straks de kerstzaai met milde hand te verspreiden. Ik heb er bij geschreven, dat de brief met gemengde gevoelens was opgesteld. Dit vanwege het feit, dat ons evangelisatieblad in grote problemen verkeert. De gemeenten is hierover een nota toegezonden, zodat dit onderwerp van gesprek kan zijn op de komende Algemene Vergadering.



Ik wil uiteraard op deze beraadslagingen niet vooruitlopen. Wél heb ik, mede

## E.C.U.-allerlei

De Evangelisatie Commissie der Unie, kortweg de ECU, ontwikkelt zoveel en zo verschillende activiteiten, dat een kort rubriekje met 'ECU-allerlei' te weinig ruimte biedt. Daarom in dit nummer opnieuw meerdere complete pagina's met allerlei nieuws uit deze 'tak van arbeid'. De artikelen werden geschreven door de brs. Chr. Eijer en H.G. de Winkel.

namens de Evangelisatie Commissie der Unie, de gemeenten zeer aangemoedigd, een goede bestelling van de kerstzaai toe doen, wat er op de Algemene Vergadering ook besloten mag worden.

Het kerstnummer zal dit jaar gaan over de vrede. Het thema is: "en wéér zingen we van de vrede..." In verschillende bijdragen zal worden getuigd van de vrede door Jezus Christus, die meer is, dan het beëindigen van wapengekletter.

Ook op deze plaats is dus de komende kerstzaai van harte aanbevolen!

C.E.

## Postzegels mee naar A.V.!

Aan alle gemeenten, die de A.V. in Drachten bezoeken: Denkt u eraan **postzegels**, alle soorten kaarten, lucifermerken, geboortekaartjes, stickers enz. mee te nemen? Omdat ik alweer aardig door mijn voorraad heen ben, kan ik wel weer het een en ander gebruiken!

Tot nu toe heb ik voor f 1.250,- kunnen verkopen.

Donderdagmorgen 26 oktober wil ik het door u meegebrachte dan komen ophalen.

Hartelijke groeten, de postzegelman,

A. Wijnand,  
H.W. Valckstraat 5  
1785 LJ Den Helder

## Inspiratie, motivatie en vorming

*Inspiratie, motivatie en vorming, deze drie woorden vormen de kern van de gespreksnota, die door de Evangelisatie Commissie der Unie aan de Algemene Vergadering werd aangeboden. Een van onze oud-voorgangers schreef mij onlangs een brief, waarin hij het volgende opmerkt:*

*"Ach, we weten het wel waarop het werkelijk aankomt: inspiratie, motivatie en vorming. De ellende, de geestelijke armoede van onze tijdgenoten zou ons moeten ontroeren en de Geest van onze Heer zou ons moeten inspireren en motiveren en het komt mij voor dat daar ergens het riviertje verzandt in de woestijn"*

*Kernachtiger kan ik het niet zeggen. Moge ook deze woorden ons aanmoedigen tot een goed gesprek op de komende AV in Drachten!*

## De evangelisatie- werkgroep aan het werk, of.....

Het woord evangelisatie-werkgroep duidt aan, dat het een werkgroep is. In vele gevallen is dat ook zo. De werkgroep is een commissie die verschillende dingen in verband met de evangelisatie heeft te regelen. Het kan zijn dat dit zich beperkt tot het plannen en organiseren van evangelisatie-diensten.

Dat is dan jammer, want daarvoor heb je nauwelijks een werkgroep nodig. Het vragen van groepen en sprekers kan desnoods wel door één broeder of zuster gedaan worden. Maar ook al zijn er meer activiteiten, dan nog is het belangrijk, dat de werkgroep zich afvraagt, of ze misschien ook te eenzijdig bezig is.

Het is namelijk ook van belang, dat de leden van de werkgroep zich bezinnen op het werk, waarvoor ze benoemd werden. Met andere woorden: het is een goede zaak, dat op de vergaderingen tijd gemaakt wordt voor inhoudelijke bezinning.

Een voroganger vertelde onlangs, dat dit een vast gegeven is op de vergaderingen van de werkgroep. Hij vertelde ook, dat de brochures die de ECU heeft uitgegeven geregeld ter hand worden genomen en dat de onderwerpen, die daarin aan de orde gesteld zijn, besproken worden. We zouden de werkgroepen, die dit stuk bezinning eigenlijk niet kennen, hiertoe willen aanmoedigen. Dit zou dan tevens aanleiding kunnen zijn, om bepaalde onderwerpen eens in het grotere verband van de gemeente ter sprake te brengen!

C.E.



„Een natuurlijke beweging”

Een van de grootste problemen is, dat de evangelisatie geen natuurlijke beweging van de gemeente meer is. Het is geen vanzelfsprekendheid dat zij het Evangelie communiceert met anderen. En dat in weerwil van het feit, dat de laatste tientallen jaren ontzettend veel over evangelisatie is geschreven, gesproken en gekonfereerd. Er zijn geweldig veel analyses verschenen van de huidige situatie. Er zijn niet minder rapporten gemaakt en aanbevelingen gedaan. Er zijn mensen die zich binnen

## Het beleid van de E.C.U.

Op de komende A.V. in Drachten zal een gespreksnota van de ECU worden behandeld, over het huidige en het toekomstige beleid.

Hieronder een samenvatting van deze nota. De nota is niet alleen in het AV-boek opgenomen, maar werd ook afzonderlijk toegezonden aan de evangelisatie-werkgroepen. We zouden de werkgroepen willen aanmoedigen, het stuk in een vergadering te bespreken. Het gaat immers over het evangelisatie-werk!



\* gespreksnota met betrekking tot het huidige en het toekomstige beleid

### Samenvatting:

1. De ECU legt zich toe op de vorming en toerusting tot het evangelisatiewerk. Dit houdt onder andere in, dat zij wil helpen, inzicht te geven in de werkelijkheid, waarin de evangelisatie zijn plaats moet vinden. Die werkelijkheid is zorgwekkend, met name door de steeds verder oprukkende secularisatie. Hoewel onze gemeenten zich in deze situatie redelijk staande hebben gehouden en zelfs gegroeid zijn, is dit nog geen reden, om tevreden te zijn.
2. We dienen ons te bezinnen op de missionaire opdracht van de gemeente. Daarbij gaan we uit van het woord Jezus: „Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik ook U”. Zoals Jezus de Gezondene van de Vader was, zo is de gemeente gezond in deze wereld. Hierbij zijn twee aspecten van belang: allereerst het getuigenis in woord en vervolgens het dienend in deze wereld aanwezig zijn. Getuigenis en dienst staan in de zending van de gemeente op gelijkaardige wijze naast elkaar. In de praktijk spreken we nog altijd over zending en evangelisatie. Beter zou zijn het ene woord zending te gebruiken. Handhaven we toch het woord evangelisatie, dan moeten we bedenken dat evangelisatie dan eerst tot zijn recht kan komen, wanneer de gemeente missionair is ingesteld. Vorming tot discipelschap hoort hier wezenlijk bij. De ECU moet zich wat dit betreft wel beperken.
3. De toerusting tot de evangelisatie heeft in de visie van de ECU met drie belangrijke aspecten te maken: inspiratie, motivatie en vorming. Wat de vorming betreft, wil de ECU zich vooral toeleggen om de toerusting tot het persoonlijke getuigenis. Dit zal alleen goed tot zijn recht kunnen komen in een gezond gemeentelijk leven, waarin mensen met specifieke noden op een goede wijze worden opgevangen. De ECU wil zich vooral concentreren op het geven van handreikingen voor goede nazorg.
4. Tot de mogelijkheden van de ECU behoren de volgende punten: Werkbijeenkomst voor Gemeente & Evangelistie, gemeenteweekends voor beoediging & inspiratie met inspelen op de follow-up hiervan, stimulering van jongerenevangelisatie, medewerking aan de voorgangers-opleiding, samenwerking met de Unie Zendings Commissie, en het verzorgen van uitgaven die bezinning op de evangelisatie-arbeid beogen. Een en ander zal niet verwerkelijkt kunnen worden zonder de beschikbaarheid van een daartoe vrijgesteld evangelist.

de kerken heel speciaal met evangelisatie-werk bezighouden. De toerusting van de gemeente tot het evangelisatie-werk wordt als belangrijk en noodzakelijk gezien.

Op zichzelf genomen zijn al die activiteiten op het terrein van de evangelisatie verheugend. Toch kunnen we er niet om heen, dat diezelfde activiteiten in feite géén tekenen zijn van geestelijk le-

ven op het terrein van de evangelisatie. Ze zijn veeleer tekenen van geestelijk verval. Immers, ze duiden er op dat de evangelisatie geen natuurlijke beweging van de gemeente meer is. Het staan in de Grote Opdracht is niet vanzelfsprekend meer.

(uit: De Heilige Geest in de Evangelisatie; ECU-brochure, nr. 6)

# Veel waardering op camping voor 'dat kerkse gedoe....'

Er is weer verheugend goed werk verricht op camping "De Barkhoorn" in Sellin- gen. Vijfentwintig mensen - negentien jongemensen en drie echtparen - hebben zich bijzonder ingespannen, om vanuit het Evangelie iets te betekenen voor de camping-gasten. Vorig jaar is met dit werk op deze camping een begin gemaakt. Toen bleek al, dat er, met name bij een aantal vaste campinggasten, wel enige weerstanden overwonnen moesten worden. Sommigen vonden "dat kerkse ge- doe" op de camping maar "zo-zo". Soms werd dit ook hardop gezegd.

De afgelopen zomer was van die weerstanden niet veel over. Het werk van de teams is over het algemeen erg gewaardeerd. Hoewel de recreatie- activiteiten veel tijd vergden, kon toch ook veel tijd worden geïnvesteerd in het verzorgen van kinderprogramma's (el- ke morgen), het leggen van meer spon- tane kontakten en het houden van dagsluitingen.

Voor de kinderprogramma's werd ook dit jaar weer gebruik gemaakt van het materiaal voor de Vakantie Bijbelwe- ken voor de kinderen. Ook werd met het materiaal van "De speelplaats" (eve- neens een projekt van de NBBJ) ge- werkt.

De (drie) teams hebben over het alge- meen bijzonder goed gewerkt. Het vraagt veel motivatie en het vergt veel inzet om dit werk gedurende veertien dagen achtereen te doen. Ook moeten de teams, die bestaan uit jongeren uit alle delen van het land, naar een een- heid groeien. Ook dat vraagt tijd en aan- dacht, met name van de team-leiders. In de evaluatie met de echtparen die lei- ding hebben gegeven, kwamen ook be- paalde problemen, die zich hebben voorgedaan naar voren. Er werden sug- gesties gedaan, om dit werk zo moge- lijk nog beter te doen.

Unaniem was men van mening dat dit type evangelisatie-werk geweldige mo- gelijkheden biedt voor het Evangelie.

Het gaat er vooral om, dat de teams op een goede manier, weten om te gaan met de spanning die er altijd is tussen het element van de recreatie en het ele- ment van de evangelisatie. We hopen dit werk in elk geval ook in 1990 met kracht te kunnen voortzetten.

Mogelijk kunnen nog meer jongemen- sen voor dit werk worden gemotiveerd. Er werd een video-film gemaakt door br. de Brey uit Zwolle, die, naar we ho- pen, dienst kan doen als ondersteunen- de informatie over dit werk. Overigens zal ook nog een evaluatie met alle team- leden plaatsvinden.

En dit waren de mensen die zich de af- gelopen zomer zo bijzonder hebben in- gezet:

Davy Vrooland (Zwolle), Roger Dragstra (Brunssum), Simone Stap (Musselkanaal), Marjon Scheerhoorn (Zoetermeer), Erma Greevink (Arnhem), Mirjam Heeling (Drouwen), Ronald Corporaal (Enschede), fam. Schipper (Kollumerzwaag), Frits de Brey (Zwolle), Jody Martens (Stadska- naal), Marian Meijer (Stadskanaal), Bastienne de Rooy (Heerlen), Georgo van Eijl (Heerlen), Patrick Fröhlich (Brunssum), Rod de Brey (Zwolle), Ageeth Vos (Dwingeloo), Regina Mul- der (Soestdijk), Carolyn Börger (Rotter- dam), Peter Pruis (Roden), Baudy Zoe- thout (Dokkum), fam. Buwalda en fam. Blaauw (Stadskanaal).

## Cursus persoonlijke evangelisatie

Na de bemoedigende ervaringen begin dit jaar in Enschede, ging opnieuw (eveneens in Enschede) de cursus Evangelisatie-Explosie van start. Deze EE-cursus wil mensen helpen, om op een goede manier met anderen over het Evangelie te spreken.

Daarbij wordt een sterke nadruk gelegd op de inhoud van het Goede Nieuws van Jezus Christus.

Het belang van het persoonlijke getui- genis wordt bepaald, niet onderschat, maar deze cursus gaat uit van de ge- dachte, doo het inhoudelijke zeker aan de orde moeten komen, willen we men- sen iets vertellen over Gods bemoeie- nis met en Gods aanspraak op het le- ven van mensen. De voorganger van de gemeente Enschede, br. Peet Wij- chers, leerde de cursus een aantal ja- ren geleden in Engeland en deed hier- na ervaring op met het geleerde. Elders in de wereld, met name ook in Enge- land, zijn zeer goede ervaringen met "EE" opgedaan.

Verschillende Baptisten Gemeenten in Groot Brittannië kregen nieuwe impul- sen, omdat broeders en zusters zich gingen inzetten voor het evangelisatie- huisbezoek. We hopen in de komende tijd meerdere mensen te kunnen instru- eren, die het op hun beurt dan weer kunnen doorgeven aan anderen. We denken hierbij in eerste instantie aan voorgangers. Zo hebben we een verlan- gen, dat EE zich als een soort olievlek over onze gemeenten gaat uitbreiden. Natuurlijk kost dat tijd en geduld, maar we gaan hierbij maar uit van de gedach- te, dat goede dingen langzaam komen. We hopen van harte, dat de Heer ook dit wil gebruiken in die zin dat mensen de blijde boodschap leren kennen en gaan geloven!

*Met een verbeterd gezicht klom Marjo- lein van Schayck op de ouden keu- kenstoel. Hij kon daar net staan, op dat smalle trottoir voor haar deur.*

*Onwillig door de roest lieten de schroe- ven van de koperen-naamplaat zich los- draaien. Eenmaal schampte de schroe- vendraaier, en bijna duikelde ze van de stoel af.*

*Ze keek nog even naar de naamplaat. Hein Donkersloot en Marjolein van Schayck.*

*Ze had er op gestaan in haar huwelijk haar meisjesnaam te blijven voeren. Soms had ze heimelijk het genoegen be- leefd dat voorbijgangers wat peinzend naar het bordje keken. Wonen ze nu sa- men, of zijn ze getrouwd?*

*Het was voorbij. Haar gezicht vertrok toen ze zijn naam weer bekeek. Drie jaar had ze de koperen plaat laten zitten. Drie jaar van stil verdriet, grote eenzaamheid na zijn dood.*

*Haar vuist balde zich even om de plaat die ze in haar zal stopte. Geen hond die*

## Marjolein en Marjolein

*naar je omkeek.*

*Ze beet op haar lippen. Kom, het nieuwe plaatje er op. Geen vergelijking eigenlijk, zo'n kunstof plaatje met die mooie kope- ren. Wat kon het ook schelen. De nieuwe schroeven gingen gladjes in het hout van de deur. "Marjolein van Schayck". Meer niet.*

*Marjolein Althuis had haast. Zoals altijd. Op weg naar zangkoor, vrouwenklub of vergadering. Als ze zometeen de kerk kwam binnenvallen zou de voorzitter van de evangelisatiewerkgroep wel weer rijmen: Marjolein is binnen, dus we kunnen beginnen.*

*Ze moest even het trottoir af voor de vrouw op de keukenstoel. Vaak, als ze er langs liep, had ze naar het naambordje gekeken. Grappig, ook een Marjolein... Wat zag dat mens er ongelukkig uit. Dat was haar al eerder opgevallen. Soms*

*had ze gedacht: Daar moest ik eigenlijk eens aanbellen. Maar ja, haar agenda.... Elke dag zat vol. En zo maar naar een vreemde toestappen....*

*Hé, ze schroefde er een nieuw naam- bordje op. Zonder de naam van haar man. Marjolein zag het in een glimp. Ze draafde verder.*

*"Hier blijven, Castor! Hierr, zeg ik je. Kom hierr...! De stem van de man klonk gebiedend en smekend tegelijk.*

*Een kat schoot langs de dravende be- nen van Marjolein Althuis. Achter haar hoorde ze een klap. Een schreeuw van angst, schik en pijn. Een grote hond ren- de de kat achterna, maar Marjolein zag achter haar de andere Marjolein liggen. De stoel was omvergelopen.*

*De man van de hond wilde haar overeind helpen. Niet doen, zei Marjolein Althuis. Even wachten. Eerst kijken wat er aan de hand is.*

*De andere Marjolein was even versuft. Toen keek ze Marjolein en de man aan.*



Au-au, zei ze. Au, m'n arm.

Gebroken, vreës ik, zei Marjolein Althuis. Werk voor de dokter. Maar je kunt zo wel in huis, als ik je even help. Ik bel wel even op. Als je naar het ziekenhuis moet ga ik wel mee. Ik heet Marjolein. Marjolein Althuis.

Hé, ik heet ook Marjolein, zei het slachtoffer.

Weet ik. Heb ik gelezen. Op dat bordje. Waarom heb je dat andere er af gehaald?

Heb je nou alles in huis wat je nodig hebt, naamgenoot? vroeg Marjolein.

Helemaal, zei de andere Marjolein. Wat word je moe van zo'n arm in een draagdoek. Ik ben zo blij dat jij alles voor me in huis gehaald hebt en dat ik voorlopig niet de straat op hoef. Je moet nu zeker wel weg, niet? Ik zag je hier nogal eens langsdraven. Je hebt het zeker wel erg druk? Waar ga jij 's avonds toch altijd naar toe?

Ik heb vandaag alle tijd voor jou. En morgen kom ik ook weer even kijken. Eerst eens koffie zetten. En dan vertel jij waarom je die mooie koperen naamplaat verwisseld hebt voor zo'n plastic geval, en ik waarom ik zo vaak door jouw straatje kom. Akkoord?

Je bent een toffe meid, zei Marjolein van Schayck uit de grond van haar hart.

Bij de koffie kwam het verhaal. Vijf jaar waren Hein Donkersloot en Marjolein van Schayck getrouwd geweest. - We moesten erg aan elkaar wennen. Allebei nogal eigengereid, zie je. Maar de laatste jaren waren we zo helemaal naar elkaar toegegroeid.

Ze keek naar buiten. Het werd even stil. Drie jaar geleden kreeg ik bericht dat hij een ongeluk gekregen had. Ik was weduwe geworden. De vrienden die we hadden bleven binnen een half jaar weg. Ik was zo somber, vonden ze. Waarom zou ik het nog gezellig maken in huis? Er keek niemand naar me om.

Haar ogen stonden hard, toen ze weer het raam uit keek.

Ga je wel eens naar een kerk?

Nee, onze interesses lagen op heel ander gebied. Ze keek Marjolein Althuis aan. Haar hals werd rood. Haar stem trilde toen ze zei: Geloof hij dan dat er een God is? Waarom doet Hij me dit dan aan?

Ja, sorry hoor. Misschien ben jij wel christelijk.

Ja, zei de andere Marjolein langzaam. Ja, ik geloof dat God er is. En ik beleef dat ook.

Ik heb een zogenaamde christelijke opvoeding gehad. Eerlijk gezegd zei het me niks. Ik kreeg een vriend. Stápelgek was ik op hem, en hij op mij, dacht ik. Hij had niet veel geld, en ik hielp hem van mijn salaris en mijn spaargeld.

Na twee jaar had hij een ander. Ik was radeloos. Ik kon wel in het water springen. Een vroegere vriendin vond me. Die had ik afgedankt omdat ze me te vroom was. Ze liet me zien dat God leeft. En dat Jezus grote belangstelling voor me had om me te helpen.

## Lezers aan het woord

### Ingezonden:

#### De Zaaier (2)

Na het lezen van ingezonden stuk van br. de Jonge uit Enschede, wil ik via ons blad de Christen mijn steun betuigen aan br. de Jonge, met de hoop dat velen dat met mij zullen doen.

Als je in de gemeente het werk van de Zaaier mag coördineren, en weet dat er een 16-tal trouwe broeders en zusters iedere maand 175 "Zaaiers" en rond de 1000 Kerstzaaiers verspreiden in onze woonplaats, dan is het bericht van de ECU ten aanzien van "de Zaaier" alsof men het over een ernstige ziekte heeft, waarvan de dood al voorspeld is.

Maar de vraag is en blijft of er al genoeg gedaan is om de ziekte te bestrijden, kortom is de ECU niet te snel met haar beslissing en oordeelt men niet te gemakkelijk? Het woord bezuiniging klinkt ons niet vreemd in de oren. Wat staat ons nu te doen?

Besluiten "de Zaaier" een dubbeltje duurder of wat goedkoper papier en het blad voor de volle 100% promoten?

Br. Eijer, die genoeg hooi op zijn vork heeft kan dit er nog niet bij hebben anders komt dat in een veelheid van werkzaamheden terecht en daardoor niet tot zijn recht.

**Nee, optimaal promoten!**

En laten we dan het volgende jaar eens kijken wat de resultaten zijn. Zo'n vergaand voorstel als de ECU nu neemt lijkt mij niet de juiste weg.

Ik zou de afgevaardigden dan met klem willen vragen dit voorstel af te wijzen.

**Een verontruste Zaaierman,  
J. Korf, Velsen-Zuid**

Toen was het net of iemand zijn arm om me heen sloeg en zei: Kom maar met mij mee. Het leven is echt de moeite waard. Nou, toen ben ik met haar meegegaan naar de kerk. En nooit meer weg geweest.

- Wacht es - dan ga jij zeker naar die kerk hier aan het eind van de straat? Die klok bengelt me elke zondagmorgen wakker. Krek zo, zei Marjolein Althuis. Nou, ik ben erg actief mee gaan doen. Bijna geen avond thuis. Vergaderen, verenigingen en zo. Maar daar gaat het niet om, hoor. Ja, hoe moet ik dat zeggen? Ik wil graag met Jezus onderweg zijn. Marjolein van Schayck keek recht in de blije ogen van haar naamgenoot. Zou jij soms denken dat die God van jou je hier naar toe gestuurd heeft?

Dat denk ik wel. Als ik je toevallig eens zag, dacht ik altijd: Daar moest ik eigenlijk eens aanbellen. Maar ja, ik vond dat ik het zo druk had. Ik had veel eerder moeten komen. De W.

#### De Zaaier (3)

Kennis genomen hebbend van het feit, dat de ECU (noodgedwongen) heeft moeten besluiten straks de AV voor te stellen het uitgeven van "ons" evangelisatieblad "De Zaaier" te beëindigen, wil ik ook mijn zorg en teleurstelling daarover uitspreken.

Broeders en zusters, dit is een aanfluiting voor onze Baptisten Gemeenten. Is dit het resultaat van jarenlange welvaart, die we achter ons hebben? Velen onder ons hebben zojuist de vakantie weer achter zich en misschien gaan we zelfs in het najaar of voorjaar nog een keer. Heerlijk, dat mag allemaal. Maar middelen voor "De Zaaier" ....., die moet dan maar weg!

Nog maar enkele jaren geleden kwam er bij ons in de gemeente Apeldoorn een zuster de kerk binnen door "De Zaaier". Een zuster, die eenzaam was en zocht naar wat warmte en liefde.

Anderhalf jaar geleden overleed deze zuster plotseling. Ze heeft getuigd van de vrede, die over haar was gekomen in die korte tijd dat ze onder ons mocht zijn. Zolang deze dingen door "De Zaaier" nog gebeuren vraag ik mij af: "De Zaaier weg? Kunnen wij daar vrede mee hebben?"

**M. Niessink-Amersfoort, Vaassen**

#### Riagg (1)

Bij het lezen van de bijdrage van br. Louwerse: "De Riagg.... praat me er niet van", kwam de vraag bij me op, wie br. Louwerse met dit stukje een dienst wil bewijzen. Ik vrees, dat het zeker niet die lezers van ons blad zijn die specialistische hulp behoeven. Ook ik ben bekend met het feit dat veel psychotherapeuten weinig of geen inzicht hebben in geloofsvragen en problemen van hun cliënten. Daar ligt hun specialisatie ook niet. Een cliënt met échte geestelijke problemen behoort doorverwezen te worden naar een pastor en dat gebeurt naar mijn ervaring ook veelvuldig. Br. Louwerse noemt een ander gevaar niet, namelijk dat theologisch geschoolden zich bezig gaan houden met beschadigingen van de ziel die niet voortkomen uit een verkeerd beleven van de godsdienst. Niet zelden wendt de mens religieuze problemen voor, terwijl de échte oorzaken voor zijn lijden elders liggen.

Psychotherapeuten en pastores behoren hun beperkingen te kennen en elkaars vakterrein te respecteren. Dat er dan sprake kan zijn van een vruchtbare samenwerking, ten bate van de mens die zich aan ons heeft toevertrouwd, heb ik gelukkig meermalen mogen ervaren. Er is in mijn woonplaats, Dordrecht, overigens een heel goed contact tussen pastores en de Riagg. Daar wordt echt naar elkaar geluisterd. Misschien is dat een uitzondering.

Zie verder pag. 8



# Kies voor PRO-LIFE

## uit respect voor het leven

Wie het leven respecteert, kiest niet voor omstreden medische handelingen. Bij de meeste ziektekostenverzekeringen betaalt u echter wel via de premie aan die omstreden handelingen mee.

Het kan ook anders.  
Bij PRO-LIFE worden levensbedreigende en levensbeëindigende handelingen niet vergoed. Vele andere zaken wel.  
Bovendien is PRO-LIFE financieel aantrekkelijk en dus voor iedereen betaalbaar.

U kunt nu uw bezorgdheid uiten en laten merken dat u het niet eens bent met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg.  
Maak een duidelijke keuze en kies voor PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening.  
Vul de antwoordkaart in en vraag de gratis informatie aan.  
Een postzegel plakken is niet nodig.

Doe mee met PRO-LIFE.  
Samen staan we sterk.

**PRO-LIFE**

ZIEKTEKOSTENVOORZIENING

LAAN VAN BEEK EN ROYEN 30, 3701 AJ, ZEIST  
Tel. 03404-12314

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Geb. datum man: ..... Geb. datum vrouw: .....

Aantal kinderen: .....

Huidige verzekering: .....

Deze bon uitknippen en in een ongefrankeerde envelop sturen naar:  
PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening, Antwoordnummer 6140, 3700 VB Zi

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

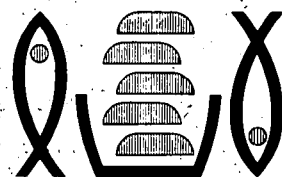
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Op 13 september 1989 ging in volle  
vrede stil van ons heen in de leeftijd  
van 85 jaar

#### David Warta

echtgenoot van Aaltje Niemeijer

*Psalm 31:20*

Baptistengemeente Eindhoven

"Hetzij dan dat wij leven,  
hetzij wij sterven,  
wij zijn des Heren"

Heden nam de Here tot Zich onze  
zuster

#### Anna Munniks-de Boer

in de leeftijd van 93 jaar

Sneek, 21 september 1989

Baptistengemeente Sneek

Vreest de Here, Gij, zijn Heiligen,  
want wie Hem vrezen, hebben geen  
gebrek.

*Psalm 34:10*

Van ons is heengegaan onze zuster

#### Trijntje Steffers geb. Spijker

Op de leeftijd van ruim 86 jaar

20 september 1989

Baptistengemeente  
Stadskanaal-Noord

*Romeinen 8:31-39*

Na een liefdevolle verzorging in huize  
"Solwerd" is door zijn Heer en Hei-  
land Thuisgehaald onze broeder.

#### P. Oosterhuis

in de leeftijd van 92 jaar

10 september 1989

Baptistengemeente Delfzijl

"De Here is mijn herder mij ontbreekt  
niets"

*Psalm 23:1*

Op 17 augustus j.l. is in de zekerheid  
van het geloof in haar Heer en Hei-  
land ontslapen onze zuster

#### B.M. Stoter-Holman

in de leeftijd van 91 jaar

Baptistengemeente Delfzijl

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

Vervolg pag 6 (RIAGG)

In ieder gevl ben ik oprecht bereid om  
mee te denken over een alternatief in  
de zin die br. Louwerse noemt.

G.H.W. Pflaum

### Riagg (2)

Naar aanleiding van het betoog over RI-  
AGG en hulpverlening door B. Louwer-  
se (zie DC van 21 september j.l.):

1. De schrijver geeft m.i. daarin een on-  
miskénbaar eenzijdige, sterk generali-  
serende voorstelling van zaken. 2. Hij  
geeft - helaas - nauwelijks blijk van  
respekt voor anderen resp. voor ander-  
mans integriteit als hulpverlener.

J.A. Brandsma, Zeist

## Valthermond opent nieuw kerkgebouw

De Baptisten Gemeente te Valther-  
mond deelt mee, dat de verbouwings-  
werkzaamheden aan het nieuwe kerk-  
gebouw (een voormalige sporthal) na-  
genoeg zijn voltooid.

De feestelijke ingebruikname zal  
plaatsvinden D.V. op 7 oktober a.s.

's Middags van 14.00 tot 17.00 uur is er  
open huis, terwijl de officiële opening 's  
avonds om 19.00 uur zal plaatsvinden  
o.l.v. ds. G. Brongers.

Belangstellenden zijn van harte wel-  
kom.

## Mededeling betreffende de Algemene Vergadering 1989

De Commissie der Unie deelt mede dat  
de gemeente te Drachten, binnen de  
daarvoor in het Huishoudelijk Regle-  
ment der Unie gestelde termijn, een  
amendement op de begroting van de  
Unie voor 1990 heeft ingediend.

Het amendement luidt:

### AMENDEMENT agendapunt 63.5 (be- groting Unie 1990)

De Uniecontributie wordt verlaagd met  
f 0,25 per lid, ten laste van punt 38 Ont-  
moetingsdagen, zodat de Uniecontri-  
butie met f 1,25 wordt verhoogd i.p.v.  
de voorgestelde f 1,50.

### Toelichting:

Wij constateren, dat het tekort van de  
laatste Ontmoetingsdag ± f 13.700,-  
bedroeg. Ontmoetingsdagen worden  
gemiddeld eens in de vier à vijf jaar ge-  
houden.

Een verhoging van 25 cent mag dus vol-  
doende geacht worden om een derge-  
lijk tekort op te vangen.

Wij zijn van mening dat de organisatie  
moet proberen de dag zo op te zetten  
dat tekorten tot een minimum worden  
beperkt.

De Commissie der Unie zal dit amende-  
ment op de agenda voor de Algemene  
Vergadering te Drachten plaatsen.

W.J. BLANKEN, algemeen adjunct

## BEROEPINGSWERK

**BEROEPEN te Emmen:** (In het kader  
van de Tweede Weg Opleiding als tijde-  
lijk voorganger in part time dienst) K.  
Stap te Musselkanaal, die dit beroep  
heeft aangenomen.

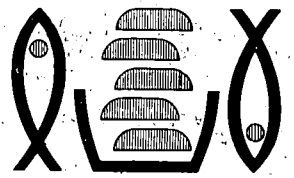
De bevestiging zal plaatsvinden op  
zondag 8 oktober 1989, in "Het  
Baken", Kerspellaan 2 te Emmen. Aan-  
vang 14.30 uur.

**BEROEPEN te Sneek:** (vac. K. Corpo-  
raal) K.M. Gerritsen te Winschoten.

dc

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## Werken aan de vrede

SIETZO DIJKHUIZEN

De krantelezer en televisienieuws-kijker van vandaag kent in elk geval twee woorden Russisch. Want 'glasnost' en 'perestroika' lijken al bijna onderdeel te zijn van de westerse talen. Het grappige is, dat ze niet eens vertaald hoeven worden. Iedereen die het buitenlandse nieuws een beetje volgt, weet wat de woorden aanduiden: openheid en meer vrijheid. Het zijn begrippen die nu dienen om de veranderde situatie aan te geven in de landen die we "vroeger" plachten aan te duiden met "achter het IJzeren Gordijn". Met name Rusland kan nu met andere ogen worden bekeken. Vooral daar immers zijn er ontwikkelingen gaande die een heel ander beeld oproepen dan dat van een tiental jaren geleden. Bovendien verlopen de besprekingen over ontwapening zodanig, dat menigeen al spreekt van nieuwe tijden.

Heel duidelijk worden de veranderingen ook gevoeld bij een organisatie als "Kruistochten", die al vele jaren bijbels naar de Sowjet-Unie brengt. Door de nieuwe openheid zijn de laatste tijd zoveel bijbels weggegaan, dat men de vorige maand "nee" moest verkopen en moest melden: de schappen zijn leeg. In een nieuwsbrief verzuchtte Anne van der Bijl: "Werd ons werk voorheen beperkt door de douane en de KGB, nu vormen een tekort aan bijbels en geld de voorname belemmering".

Met die veranderde situatie lijkt de vredesbeweging ietwat de wind uit de zeilen te zijn genomen. Natuurlijk blijft er werk genoeg, want de wapenfabrikage vormt nog een groot economisch machtsblok. Maar de tegenstellingen lijken niet meer zo groot.

En met vrolijk lachende Russische en Nederlandse soldaten op de Nijmeegse Vierdaagse in gedachten kan men nauwelijks met goed fatsoen nog de sticker op de auto handhaven: "Liever een raket in de tuin dan een Rus in de keuken". Die laatste mentaliteit pleegt men aan te duiden met "vijanddenken". Lange tijd zijn de Russen en hun bondgenoten beschouwd als de grote, vervaarlijke, onze cultuur en vrijheden bedreigende vijanden, tegen wie we steeds hogere stapels van steeds gevaarlijker en vernietigender wapens moesten maken.

Dat denken is natuurlijk niet helemaal verdwenen. Menigeen bekijkt al die 'glasnost' en 'perestroika' met achterdocht.

Maar toch biedt de nieuwe situatie mogelijkheden om te werken aan de vrede. De lege schappen van "Kruistochten" zijn een goed voorbeeld. Meer dan ooit zijn er nu mogelijkheden om in contact te komen met mensen in oost-europese landen en kennis te nemen van hun leefwereld en hun omstandigheden. Wie dat doet ervaart hoe goed die persoonlijke contacten zijn. Niet alleen voor een beter begrip, maar ook voor het elkaar bemoedigen en helpen.

Soms krijgt dat heel concreet gestalte als men met vakantie naar een Oost-europees land gaat, daar kennissen krijgt, en er later terug komt, al of niet met auto of caravan "vol hulpgoederen".

Op de bezinningsdag in Emmen, waar het thema "Vrede" centraal stond, is ook dit aspect aandacht gegeven. De deelnemers konden horen hoe in sommige baptisten gemeenten al gewerkt wordt aan contacten aan de basis. Het zou een goede zaak zijn als veel meer baptisten gemeenten in Nederland die contacten zouden zoeken en een "partnergemeente" zouden vinden in Oost-Europa. Het in gemeentelijk verband zoeken van toenadering is een heel positieve vorm van werken aan de vrede. ■

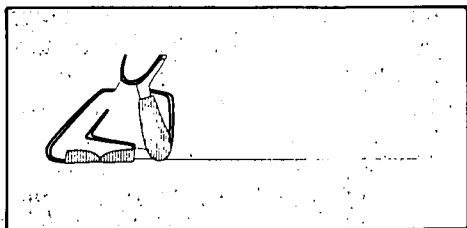
### VERDER IN DIT NUMMER:

+ + Wat betekent de gemeente voor mij	Pag. 2
+ + Rubriek 'Bijbel'	Pag. 3
+ + De ontmoeting van twee denkwijzen	Pag. 4
+ + NBBJ-nieuws	Pag. 5
+ + Nieuws van de U.Z.C.	Pag. 6
+ + Lezers aan het woord	Pag. 7

# Wat betekent gemeente voor mij?

Even nadenken met....

C. Molema, Harlingen



Nadenken over de vraag: Wat betekent de gemeente voor mij?

Nu weet ik niet of u ooit persoonlijk over deze vraag hebt nagedacht. Toch is het komen in de gemeente voor velen onder ons vanzelfsprekend. Ze zijn er tot het geloof gekomen en ze zijn er gedoopt. De gemeente is een deel van hun leven geworden.

Toch vraagt ons gemeente-zijn en het in de gemeente zijn, steeds weer opnieuw om bezinning. Bezinning over het functioneren en onze plaats daarin.

Zo staan we ook voor de vraag: die gemeente, wat is dat nu eigenlijk? Heel bijzonder denk ik hier aan de plaatselijke gemeente.

Als we denken aan Paulus en zijn zendingsreizen, dan stichtte hij gemeenten. Plaatselijke gemeenten. Paulus moedigde de mensen aan om bij elkaar te komen. Om God te loven en te danken. Wij lezen in Hand. 20:7: 'En toen wij op de eerste dag der week samengekomen waren om brood te breken, hield Paulus een toespraak tot hen....'

Maar wat is nu de gemeente? Het antwoord daarop is, een cxmeenschap van mensen die: '...leven uit de openbaring Gods, zoals die door de bijbel tot hen gekomen is, terwijl hun leden in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift belijden Jezus Christus, de Zoon van God, het hoofd der Gemeente en de Heer der wereld, te hebben aanvaard als hun Zaligmaker en Heer, en op deze belijdenis zijn gedoopt'. (Artikel 2 der Statuten). Zo vormen mensen de gemeente. Door Hem samegeroepen. De gemeente.

Anders gezegd: dat wat van de Here Jezus is. Gemeente van Hem die Zich gegeven heeft. Zo worden mensen samengevoegd. Mensen die verschillend zijn. Met moeilijke en makkelijke karakters, maar mensen die God wil vormen. Daarom is de gemeente ook een werkplaats waar de Heer bezig is door Zijn Geest. Zo brengt de Heer ons samen. Maakt Hij ons tot één familie. Tot één gezin. Mensen die samen mogen optrekken. Wat is er een vreugde als dat gezin groeit. Als mensen belijden dat Jezus Christus de Heer van hun leven is. Daarom roep ik u op om u te voegen bij de gemeente, zodat zichtbaar wordt dat we staan op het fundament dat God zelf heeft gelegd,

n.l. Jezus Christus. Een ander fundament is er niet. Zijn kruis en opstanding, verlossing en overwinning vormen de basis. Zo vormt de Heer Zijn gemeente uit alle lagen van de bevolking. Van hoog tot laag. Of ze gestudeerd hebben of niet. Maatschappelijk onderscheid geldt in de gemeente niet. Rijkdom geeft in de gemeente niet een bevoorrecht positie. Natuurlijk heeft de gemeente behoefte aan capabele mensen, maar allen zijn één in de naam van de Heer.

Nu moeten we ook denken aan de taak die we hebben. Een taak naar binnen en een taak naar buiten.

Als we allereerst denken aan onze taak naar buiten, dan zeggen we: de taak van de gemeente naar buiten is de verkondiging van het evangelie.

Hier gaat het om het handelen van God door mensen.

Toch is er ook duidelijk een taak naar binnen. En dan gaat het om de opbouw van de gemeente. Om haar geloof. Om geestelijke groei. Om verdieping van het geloof. Om het acht geven op elkander. Deze taak naar binnen heeft ook te maken met het respecteren en het liefhebben van elkaar als Gods kinderen.

In Jer. 31:3 lezen we: 'Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid'.

Nu, als God zo zijn liefde voor Zijn volk laat blijken, zouden wij het in de gemeente dan anders doen? Daarom wil ik u vragen om positief te zijn in uw denken over de gemeente. Positief in uw denken over elkaar. Opbouwend.

In 1 Thess. 5:11 schrijft de apostel Paulus: 'Bouwt elkander op'. Kijk, dan wordt het gemeente-zijn een feest.

De gemeente. Plaats waar de Heer aanwezig wil zijn. Waar ik met anderen mijn geloof belijd en bid. Waar ik in het lied mijn geloof uitzing.

Waar ik geef van mijzelf. Waar ik breng en ontvang. Waar ik liefde geef en er-vaar. Waar een hand naar mijn uitgestoken wordt en waar ikzelf een hand uitsteek naar de ander. Waar ik een schouderklopje geef en krijg.

De gemeente. Plaats waar ik bemoedigd en bemoedigd word. Waar ik trouw aan de Heer heb beloofd en waar ik mijn trouw laat blijken. Waar ik samen met anderen, de God van mijn leven mag dienen.

## Bezinningsdag in Amsterdam

Het tweede thema van het Conciliair Proces, 'Vrede', is ook het thema van de (tweede) Bezinningsdag in de serie, die de Unie Commissie heeft georganiseerd. De tweede dag wordt gehouden in Amsterdam. De datum: **zaterdag 14 oktober a.s.**

De ontmoeting vindt plaats in de baptisten Herdenkingskerk aan de Postjesweg in Amsterdam-West. Deze is ge-

## Ds. K. Corporaal deed intrede in Zwolle

Op zondag 17 september heeft ds. K. Corporaal zijn intrede gedaan als voorganger van de gemeente Zwolle. Voor een geheel gevulde kerkzaal van 'De Samenhof' hield ds. Corporaal zijn intredeprediking n.a.v. Hebr. 8 vers 5b: 'Zie toe, zegt Hij immers, dat gij alles maakt naar het voorbeeld dat u getoond werd op de berg'.

Na door ds. J. Schuil bevestigd te zijn als voorganger van onze gemeente zei ds. Corporaal: 'Na deze verbintenis ben ik één van de uwen. Dat spreekt van vrouwen. We staan nu samen aan het begin van een nieuwe periode. We kennen elkaar nauwelijks, wat moet je dan tegen elkaar zeggen? We staan samen in een wereld waarin voor God geen plaats is. Maar God heeft de gemeente wel middenin de wereld geplaatst. De gemeente moet daarin staan als een geestelijk huis. Een bouwwerk van God met Christus als fundament. Maar de bouwstenen hebben elkaar nodig om goed te kunnen functioneren. Samen Gods bouwwerk zijn is een moeilijke opgave. God geeft de opdracht op de berg, daar kunnen we het 'model' zien zoals God het allemaal bedoeld heeft. Maar het moet niet op de berg blijven, het moet naar beneden gebracht worden, het blijde nieuws van Gods bedoelingen moet de wereld in gebracht worden. Zoals Christus naar het model Gods in de wereld stond, zo moeten wij ook in de wereld staan. Maar al te vaak is het 'model' in nevelen gehuld, en hebben we geen zicht meer op het hemels model. We kunnen verstrikt raken in deze wereld met al haar zorgen en problemen. Samen zullen we vaak de berg op moeten om het model te zien en te vragen naar Gods wil. We hebben het model nodig om de vragen van de wereld te kunnen beantwoorden. We kunnen samen bouwen als we bereid zijn steeds opnieuw de berg op te gaan! We moeten zoeken naar de momenten Gods. Dat kan ik niet alleen, want supermensen bestaan niet. Samen zullen we - u en ik - naar die momenten moeten zoeken.

God geve ons daarbij zijn wijsheid en zegen, zo besloot ds. Corporaal zijn prediking.

De vakantieperiode ligt nu weer achter ons. We hopen samen met ds. Corporaal een gezegende tijd te hebben. Als gemeente Zwolle willen we graag alle broeders die in de vakantieperiode onze gemeente hebben gediend met het Woord heel hartelijk dankzeggen.

G.R. POOL

makkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer (bus vanaf Centraal Station). Degenen die per auto (moeten) komen vinden de kerk snel vanaf de autoweg-afslag Osdorp. De bezinningsdag begint om half tien (met koffie) en eindigt om ± 16.30 uur. (Lunchpakket meenemen).



## Een dag apart: de zondag

Het is alweer meer dan een maand geleden dat op deze pagina een eerste artikel verscheen over de betekenis van een rustdag in de week.

Inmiddels heeft u misschien, evenals ik, nog eens nagedacht over de invulling van de zondag. In de gemeente zongen we, net nadat het eerste artikel was geschreven, een lied over de rustdag.

*O, rustdag, vol van vrede,  
o dag van blij geluk,  
verkwikking brengt gij mede  
zelfs nog in zorg en druk:  
Voornamen en geringen,  
zij zullen als in koor  
van God drieënig zingen  
de vele eeuwen door.*

(L&G. gez. 99)

### Dag van gelijkheid

Gezang 99 is wat plechtig in taalgebruik, maar laat wel verschillende facetten zien van die ene rustdag in de week. Het tweede couplet legt bijvoorbeeld het verband tussen de opstanding van de Here Jezus en de zondag. Dat kwam de vorige keer al aan de orde. In het eerste, hier aangehaalde couplet, komt onder andere een aspect naar voren waar wij niet zo vaak aan denken bij de zondag. De rustdag is een dag van gelijkheid tussen mensen. (Ook hierover heb ik iets geleerd van de joodse schrijver Heschel, die ik de vorige keer noemde).

Op de rustdag is je maatschappelijke positie even niet van belang. Je neemt afstand van je doordeweekse bezigheden, al zijn er natuurlijk beroepen waarbij je op zondag moet werken. Maar laten we zeggen dat dan een andere rustdag in de week een beetje de functie van de zondag overneemt.

De bedoeling van de rustdag is dat elk mens vrij is van werk. Ook de dieren delen daarin, zagen we vorige keer. Elk mens: dat wil dus zeggen dat zowel de slaaf als zijn heer niet werken, om in de termen van de Bijbel te spreken. De slaaf is dus op zo'n dag eigenlijk even geen slaaf. Zijn heer kan hem geen opdracht tot werken geven.

Het doet er op die dag ook niet toe of iemand rijk of arm is als er toch geen geld uitgegeven wordt. We staan op die dag los van ons werk en los van ons geld. Als de gemeente op zondag samenkomt, blijkt die gelijkheid ook wel: Op zondag zitten ze naast elkaar in de kerk: de directeur en de man die aan de lopende band staat. Je mag gaan zitten waar je wil, de voornamen zitten niet vooraan in de kerk. Van verschillende gemeentelieden weet ik niet eens wat ze

door de week doen. Nu moet u dat niet uitleggen als gebrek aan belangstelling, want toch zijn die mensen mij vertrouwd als ik ze tegenkom. Alleen, je spreekt elkaar in de gemeente eerst aan op andere dingen. Je vormt samen een geloofsgemeenschap en niet een maatschappelijke ladder.

"Voornamen en geringen, zij zullen als in koor van God drieënig zingen...."

### Beperking of vrijheid?

De zondag is door mensen in de loop der tijden nogal eens ervaren als een dag van beperkingen. Je mocht een heleboel niet.... Als je verder nadenkt over de zondag zijn er eigenlijk veel dingen die wel mogen. Er mogen namelijk een heleboel goede en fijne dingen. En een aantal dingen hoeft nou juist niet op die dag. Naar school gaan bijvoorbeeld, of naar de fabriek.

Goede en fijne dingen.... Gods grote daden van redding viëren met de gemeente bijvoorbeeld. Vieren dat Jezus is opgestaan. Nadenken over God en kracht opdoen voor de komende week. Samenkomen met mensen die veel voor je betekenen. Vrienden of familie opzoeken. Als gezin iets samen doen. Jezelf ontspannen. Tijd hebben om rustig te eten. Iets doen voor een ander. Ook dat kan een plaats hebben op zondag.

Dat laatste maakt de Here Jezus regelmatig duidelijk. Hij laat niet na goede dingen te doen op de sabbat. Juist deze dag is geschikt om mensen te redden en te genezen.

Een dag om positief in te vullen dus. En daarmee komt de hele week in een ander licht te staan. We beginnen met een bijzondere dag, waarvan de bedoeling is dat wat daar gebeurt de andere dagen doortrekt. Het leven krijgt glans door Gods aanwezigheid en die ene dag kan een illustratie vormen van wat leven met Hem inhoudt. We zijn alleen van Hem afhankelijk en niet van werk, geld of wat dan ook maar.

### Slotgedachten

Tenslotte nog enkele gedachten over dit onderwerp, die niet elk zo uitgebreid

zijn dat ze een apart hoofdstukje in beslag nemen.

- De zondag is "de dag des Heren". Dat betekent natuurlijk niet dat de andere dagen geen "dagen des Heren" zijn. Elke dag is van God. Alleen is één dag apart gezet. Evenals een mens eerst een tiende van zijn inkomen aan God kan geven, wijdt hij eerst één dag apart aan God.

- Als christenen de zondag houden, kan dat een getuigenis vormen. Weinig mensen in onze samenleving lijken naar een kerk te gaan. Maar als je het gaat optellen, zo hoorde ik laatst, kom je bij een getal dat véél hoger ligt dan het aantal bezoekers van voetbalwedstrijden op zondag. Als christenen 's zondags naar de kerk gaan is het in elk geval duidelijk dat er nog een kerk is in deze tijd.

- Ik meen dat dominees niet uitgezonderd zijn van het sabbatsgebod. Het klinkt misschien wat vreemd om dat zo te zeggen, maar voor een voorganger is het nog weleens moeilijk om een vrije dag in de week te houden. Op zondag 'werken' deze mensen. Ze zouden dus beslist een andere dag in de week vrij moeten houden. Een gemeente moet een voorganger de ruimte geven, de andere leden hebben immers zelf ook gelegenheid om een rustdag te houden? Ik weet wel dat er veel werk ligt, maar als een mens niet van tijd tot tijd ruimte krijgt voor ontspanning en geestelijk 'bijtanken' (om een modewoord te gebruiken) is hij op een gegeven moment leeg.

"O rustdag, vol van vrede...."? Als het hele gezin op zondagochtend op een holletje naar de kerk rent is daar misschien nog weinig van te merken.... Maar hopenlijk komt hetzelfde gezin op die dag toch nog toe aan een heleboel positieve en mooie dingen, die met de Here God en met elkaar te maken hebben. En die zijn gelukkig niet alleen voor gezinnen weggelegd, maar voor elk mens die op God vertrouwt. Voor het komend weekend wens ik u een zinvolle zondag toe.

HETTY LALLEMAN

P.S. Zoals u al in DC van 29 september hebt kunnen lezen, heb ik helaas mijn werkzaamheden voor ons blad moeten beëindigen. Dit was dus mijn laatste artikel voor de rubriek "Bijbel". Ik hoop dat mijn artikelen sommigen van u wat meer vertrouwd hebben gemaakt met het boeiende Oude Testament.

Tot slot moet ik nog even terugkomen op een onderwerp dat ik een tijd geleden aangesneden heb. Ik vroeg toen om informatie uit de gemeenten over tentcampagnes. Er is nu geen gelegenheid meer daarop in te gaan.

De twee broeders die gereageerd hebben dank ik voor de moeite.

Het is heel gemakkelijk om bij elkaar tegenspraak te ontdekken. Ik kan twee touwen zien hangen, terwijl bij nader onderzoek blijkt, dat het één touw is, omdat dit touw ergens op een voor mij niet zichtbare plaats over een katrol loopt. Van de andere kant is het mogelijk om éénstemmigheid te hebben over een bepaalde formulering, zonder het met elkaar eens te zijn, omdat ieder zijn eigen uitleg daaraan geeft. Om dat kluwen te ontrafelen kan men ontzettend lang bezig zijn, vooral als men niet weet waar het beginpunt ligt.

## Tweedeling in kerken

J. SCHOTANUS

### De grondvraag

Hoe mogen en kunnen we de heilsweg van God verstaan en verkondigen? Mag je daarbij, of moet je daarbij uitgaan van onveranderlijke waarheden? Of juist niet? Dit raakt niet alleen de kern van onze geloofsrelatie met God, maar ook de kern van onze geloofsnormen in onze dagelijkse levenspraktijk. Er is een tijd geweest, dat hierover geen of weinig vragen werden gesteld. Er kon altijd een beroep gedaan worden op een absolute maatstaf voor geloof

*Het is een goede zaak dat br. Schotanus op mijn 'uitdaging' is ingegaan en het gesprek met mij heeft geopend in bovenstaand artikel. Op het daarin gestelde wil ik graag ingaan omdat aan de hand daarvan m.i. haarscherp de verschillen tussen hem en mij in het licht gesteld kunnen worden.*

## Wortel van polarisatie

J. REILING

### Waarom gesprek?

Ik heb er echter behoefte aan vooraf enkele opmerkingen te maken van meer algemene aard. In mijn artikel in DC van 7 september gebruikte ik de term "het gesprek der richtingen". Wanneer we een gesprek daarover aangaan, dan erkennen we dat er tussen ons verschillen bestaan. Maar we geven tevens te kennen dat we die verschillen bespreekbaar willen maken. In de hoop over en weer begrip en aan-

# De ontmoeting van twee zeer uiteenlopende denkwijzen

en leven. Dat was de Bijbel. Men kon heel wat verschillende uitleggingen hebben, maar weinig werd er getwijfeld aan het onveranderlijke gezag van Bijbelse normen als zodanig. Er was een onlosmakelijke samenhang tussen geloof in God en gehoorzaamheid aan God.

### De kloof

In de christenheid van vandaag is een tweedeling te zien, die door vele kerken heen loopt. De kloof wordt steeds wijder. Er zijn er die vasthouden aan het feit, dat je uit mag gaan van onveranderlijke waarheden en er zijn er ook velen tegenwoordig, die zodanig de nadruk leggen op het wisselende, het veranderlijke, dat er geen onveranderlijke waarheden meer over blijven.

### Denkwijze

Broeder Reiling schrijft dat geloof in een eeuwige onveranderlijke God (en bijgevolg ook het geloof in Zijn waarheid en Zijn waarheden) toe aan een bepaalde (griekse) denkwijze. Ik ben zo naïef om te denken, dat ik die denkwijze ontleen aan de heilsboodschap, waardoor ik tot bekering ben gekomen en

aan het op mij in laten werken van bijbelse gegevens. De ommekeer van een theologische geleerde als Eta Linne-mann, zie ik dan ook als iemand die weer aan mijn kant van de kloof is gekomen. Het resultaat van de prediking van Billy Graham zou m.i. een onmogelijkheid zijn als hij niet uit zou gaan van de onveranderlijke waarheden van Gods Woord. Of moet ik hem ook scharen aan de kant van degenen, die de heilsweg van God met deze wereld niet goed verstaan en daarom ook niet goed vertolken?

### De lege term

Volgens broeder Reiling is de uitdrukking "godsdienstig-ethisch" op zichzelf een lege term. Het was voor mij een manier om te laten weten, dat geloof en zede bij elkaar horen, zoals heil en heiliging en ik daarom ook geen andere manier weet om inhoud te geven aan het evangelie. Het heilshandelen van God is daarom (zij het gedeeltelijk) voorwaardelijk, omdat het mede afhankelijk is van de geloofsreactie van de mens. Moge ons schrijven de kloof versmallen en uiteindelijk doen verdwijnen!

vaarding te vinden. Aanvaarding niet zozeer van elkaars denkbeelden maar van elkaar als gelovige. Want dat is wat op het spel staat: kunnen wij in een geloofsgemeenschap samen leven? Het antwoord is niet: dat doen we toch al, want je kunt in die gemeenschap ook langs elkaar heen leven. Ik zie dit laatste als de grote verzoeking van onze tijd: wel in één gemeenschap, maar langs elkaar heenleven, bijeengehouden door gevoelsmatige verbondenheid met mooie liederen en gezelligheid. Dat lukt alleen wanneer over de dingen die er werkelijk toe doen wordt gezwezen. We hebben elkaar dan min of meer in de houdgreep maar de verbondenheid is niet echt.

Wat mij beweegt is het verlangen om deze houdgreep te doorbreken en daarvoor is gesprek in de hierboven beschreven geest nodig. Daarom gaat het, denk ik, niet om een gesprek tussen br. Schotanus en br. Reiling maar om een ontmoeting van twee zeer uiteenlopende denkwijzen en een poging om helder te maken wat wij elkaar te zeggen hebben. Wij hoeven elkaar niet te bestrijden en proberen op punten van elkaar te winnen. Wat we moeten doen is de punten eerst maar eens neer te zetten.

### Denkwijze

Ontlenen wij onze denkwijze in zaken van geloof en leven alleen aan de bij-

bel? Br. Schotanus meent dat dit bij hem het geval is. Ik denk dat dit noch bij hem noch bij mij het geval is. Ons geloof in God en ons spreken en denken over God is immers ook nog ons geloof en ons denken en wij zijn geen onbeschreven blad.

Wij zijn kinderen van onze tijd en erfgenamen van een lang verleden. Wij leven op verschillende plaatsen in de samenleving en hebben uiteenlopende tradities achter ons en in ons. Wij mogen ons de bijbelse boodschap toeëigenen en ons er door laten leiden en beïnvloeden maar in de manier waarop dat gebeurt zit veel van onszelf en van onze eigen achter- en ondergrond. We hoeven ons daarvoor niet te schamen maar we moeten het wel erkennen.

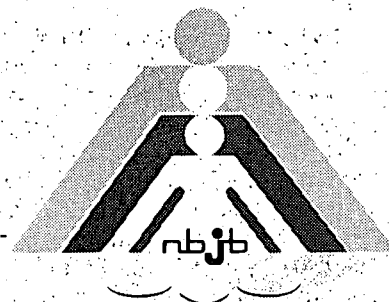
**Het is zelfs niet zonder gevaar als we dat niet erkennen. Als we geloven dat onze manier van geloven en God dienen rechtstreeks aan de bijbel is ontleend dan ontkomen we er niet aan om een andere manier van geloven en dienen meteen negatief te beoordelen. Anders zouden de mensen van die andere manier toch niet zo moeten denken als wij die het rechtstreeks aan de bijbel hebben ontleend?**

Hier ligt de wortel van alle polarisatie en het onvermijdelijke gevolg is de tweedeling die br. Schotanus noemt. Dan is mijn kant van de kloof de goede kant en

(vervolg pag. 5)



# Instructieweekend Kinderwerk nu in het noorden van het land



Binnenkort wordt het tweede instructieweekend Kinderwerk van dit jaar gehouden. Dit keer in het noorden van ons land. Het weekend is bestemd voor actieve en enthousiaste zondagsschoolleid(st)ers en klubleid(st)ers. Een prima kan dus om elkaar te ontmoeten en nieuwe ideeën op te doen.

Het weekend wordt gehouden op 3 en 4 november 1989. Vanaf 19.00 uur staat de koffie klaar, om ongeveer 20.00 uur zullen we met het programma beginnen. Zaterdag rond de klok van vier wordt het weekend afgesloten. Plaats: De Nieuwe Oorspron, Huis ter Heide 7, Sint Nicolaasga (05134-2341).

## Het programma

Vrijdagavond is er volop aandacht voor het buitenbeentje. Wat is dat en wat moeten

Zoals u misschien al weet heeft de NBJB dit jaar de organisatie van de konferentiemiddag op de A.V. op zich mogen nemen. Dat genoeg hebben we echter niet voor onszelf gehouden. In een 'breed' comité (waarin momenteel zitten: Riet Corporaal, Yme Horjus, Jür Kruizinga, Linda Schipper en ondergetekende) zijn we gekomen tot een bijzon-

der en een afwisselend programma. Wat dat inhoudt? Dat valt niet in een paar woorden uit te leggen, en als het al kon zouden we het niet doen. Om daar achter te komen moet u in de zaal zitten op donderdagmiddag. Na afloop kunt u dan misschien antwoord geven op de volgende vragen: Is Unie-kaas ook uit het vuistje eetbaar?

Meenemen:  
Bijbel  
Slaapzak is niet nodig, de bedden zijn opgemaakt.

Kosten:  
De kosten voor het weekend bedragen f 40,- per persoon. De reiskosten boven de f 10,- worden vergoed.

Aanmelden:  
Je kunt je aanmelden bij het Jeugdburo, Postbus 405, 9200 AK Drachten. Tel. 05120-15687.

**Kom en neem anderen mee!**

Tot ziens op ons weekend!  
Namens de werkgroep NBJB-Kinderwerk

NICO WEVER

## 20 + WEEKEND OP 'DE STOPPELBERG'

Het 20 + weekend dat dit jaar plaats vindt in Beekbergen, is iets korter dan anders (t/m zaterdagmiddag) en is verschoven (let op!).

In je agenda kun je noteren:

24 en 25 november;  
20 + weekend, Beekbergen.

Je hoort eerdaags meer!

## Konferentiemiddag A.V.

der en een afwisselend programma.

Wat dat inhoudt?

Dat valt niet in een paar woorden uit te leggen, en als het al kon zouden we het niet doen. Om daar achter te komen moet u in de zaal zitten op donderdagmiddag.

Na afloop kunt u dan misschien antwoord geven op de volgende vragen:

Is Unie-kaas ook uit het vuistje eetbaar?

Wat hebben Yme en Karel-tje met elkaar te maken?

Doen chrysanten het alleen mooi in een vaas?

Vertrekt Katja, en zo ja: hoe?

Vragen die u zichzelf waarschijnlijk niet dagelijks stelt, en die toch zo hun eigen belang blijken te hebben.

Kortom: Het wordt geen gewone konferentiemiddag (voor zover die er ooit geweest zijn), maar een uur van

onspanning, confrontatie en niet in de laatste plaats - be-moediging.

Alvast tot ziens in Drachten. Namens de voorbereidings-commissie,

GEERT JAN BLANKEN

(vervolg van pag. 4)

## Denkwijzen

allen die anders denken dan ik staan aan de verkeerde kant.

## Onveranderlijk

Voor mijn gevoel wordt een dergelijke houding mee in de hand gewerkt door het denken in termen van onveranderlijkheid. Dat was voor mij de aanleiding om op de eerdere artikelen van br. Schotanus te reageren en zijn reactie daarop heeft mij alleen maar gesterkt in mijn overtuiging dat hier de kern van onze verschillen ligt. Ik geloof niet dat dit de goede manier is om over de God van Abraham, Izaäk en Jacob en de God en Vader van onze Heer Jezus Christus te spreken. Het is te ruimtelijk gedacht. Gods handelen in de tijd, de heilsgeschiedenis, kan er niet afdoende mee worden verkondigd. In de praktijk van onze verkondiging doen wij dat dan ook niet. Wij verkondigen heilsfei-

ten: het leven, sterven en de opstanding van Jezus Christus. Die feiten zijn gebeurd. Het zijn niet alleen historische feiten maar het zijn heilsfeiten omdat het daden van God zijn. Wij verkondigen heilswaarheden omdat het heilsfeiten zijn. De Waarheid is enkelvoudig: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

## Twee vragen

Zo komen we tot de twee hartsvragen van ons gesprek. De eerste luidt: hoe komt ons denken en spreken over God tot stand, niet als theorie maar als re-kenschap van ons geloof in God? De tweede is: hoe doen wij recht aan de wijze waarop God Zich blijkens het bijbels getuigenis openbaart? Beide vragen houden verband met elkaar en de volgorde is in zekere zin willekeurig.

## Nieuw adres voor zenden gemeentebleden

De redactie wijst er nog eens op, dat het adres voor het toezenden van de gemeentebleden, is gewijzigd. Voortaan dient u uw gemeentebled te zenden aan ds. K.M. Gerritsen, Fr. van Eedenstraat 21, 9673 HT Win-schoten.

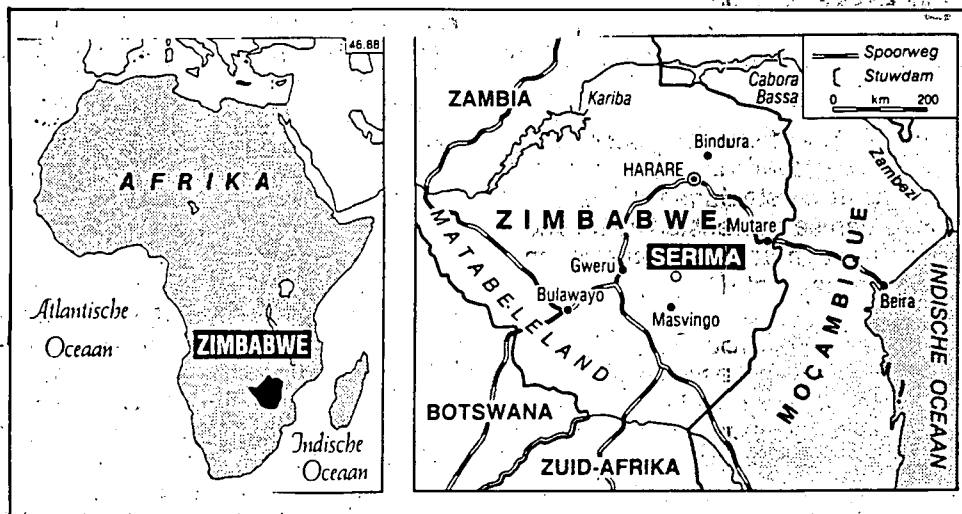
## Beroepingswerk

BEROEPEN: te Leeuwarden: W.P. van Berkel, Stadskanaal-Z.

## Van de C.v.d.O.

De secretaris van de Commissie voor de Opleiding deelt mee, dat de commissie br. K. Stap te Musselkanaal, in het kader van de Tweede Weg Opleiding, een tijdelijke beroepbaarstelling heeft verleend.

# De stenen tafelen van Serima



De zendingskalender van de Nederlandse Zendingsraad is weer verschenen. Evenals voorgaande jaren is het niet een gewone kalender zoals deze te koop is in de boekhandel of gratis door banken, tankstations, e.d. worden uitgereikt.

De platen van deze zendingskalender willen de westerse mens een inzicht geven hoe in de Afrikaanse kerk in een andere cultuur de bijbel wordt gelezen, verstaan en uitgebeeld.

De inhoud van deze kalender wint aan waarde, indien we bereid zijn ons te verdiepen in de geloofsbeleving van de jonge christengemeenschappen.

Het is jammer, dat de zendingskalender van de Ned. Zendingsraad in onze Uniegemeenschap niet erg aanslaat. Daarvoor zijn vele redenen te bedenken. Maar waarom zouden we ons alleen bezighouden met onze eigen westerse geloofsbeleving en ons niet verdiepen in de geloofsbeleving van onze mede broeders en zusters in een andere cultuur.

## Serima

Dit keer komen de platen van de kalender uit Serima, een plaats in Zimbabwe. De plaats Serima bestond eigenlijk niet. Deze plaats ontstond toen er een kerkgebouw verrees, met rondom scholen, werkplaatsen en een kliniek. Dit gebeurde in de vijftiger jaren. De annalen vertellen, dat er in 1955 200.000 stenen waren gevormd en gebakken, vooral door de vrouwen. Er werkten tien mannen aan de kerkbouw mee, waarvan twee enigszins ervaren bouwvakkers.

Kerstmis 1956 werd het kerkgebouw feestelijk in gebruik genomen. Het kerstfeest konden de kerkgangers romantisch vieren, want zij keken recht in de hemel. Het dak zat er nog niet op. Het duurde tot 1960, voordat het complete gebouw met zijn talrijke schilderijen en houtsnijwerken - vanaf de scheppingsdag tot en met het leven van Jezus - was voltooid.

Alle platen van deze kalender hebben te maken met de stenen tafelen van Serima.

## U.Z.C.-nieuws

### Uit Nederland

- Anneke Oppenhuizen is in Nederland voor vakantie en deputatiewerk. We wensen haar een fijne tijd hier bij ons.
- Jeltje Blaauw zal in oktober de zendingen van de E.B.M. in Sierra Leone bezoeken namens de U.Z.C. Ook zal zij de verantwoordelijken van de Unie ontmoeten. Haar man zal haar begeleiden. Wij zijn dankbaar dat wij zr. Blaauw bereid hebben gevonden deze dienstreis te maken. Laten we voor haar en haar man om bewaring en zegen bidden.
- Volgend jaar maart, wordt in Stadskanaal de jaarlijkse E.B.M.-vergadering gehouden, de zgn. Zendingsraad. U zult hierover later meer horen.

Op zaterdag 11 november a.s. zal in de Baptisten Kerk te Zwolle de jaarlijkse zendingsdag gehouden worden. Als u geïnteresseerd bent in zending en graag wilt weten hoe uw interesse in uw gemeente benut zou kunnen worden, komt u dan naar Zwolle om met anderen samen hiermee bezig te zijn.

**Zendingsdag met  
thema  
'om U/u te  
dienen'**

## Bestellen

Van harte willen we deze kalender u aanbevelen. Voor de prijs hoeft u het niet te laten: acht gulden, exkl. verzendkosten. Bestellen kunt u via de zendingswerkgroep in uw gemeente of rechtstreeks bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin

Door het kopen en verkopen van deze kalender steunt u direct het werk van de Unie Zendings Commissie.

B. POSTHUMUS

Als bijdrage in de kosten vragen we f 5,- waarmee alles inclusief koffie en soep. Neemt uzelf uw lunchpakketje mee? Om 9.45 uur is er koffie, terwijl we om 10.30 uur serieus van start zullen gaan. Pauze: 12.30 - 13.30 uur. Sluiting: ca. 15.30 - 16.00 uur.

De predikanten C. Molema, A. Wijchers en J. Scholtens (allen betrokken bij het U.Z.C.-WIN werk) zullen hun medewerking verlenen.

In groepen en plenair zullen de aanwezigen een brief van Hans Willem Oosterloo bestuderen. Deze brief gaat vooral over onze zendingsopdracht in deze tijd.

Anneke Oppenhuizen en Sietzo Edens zullen nu inventarisatie van de groeps-konklusies ook hun visie hierover naar voren brengen.

In het middagprogramma willen we samen praten over het werken met een zendingswerkgroep en hoe zo'n groep te starten.

Verder zal het mogelijk zijn uitleg te krijgen over de onderlinge verbanden tussen de Unie in

Nederland

Europese Baptisten Zending  
Baptisten Unie in Sierra Leone  
Andere Afrikaanse Unies  
Unie Zendings Commissie  
Werkgroep 'Dienst aan een Wereld in Nood'

Er zal muzikale medewerking zijn van een dubbel gemengd kwartet uit Zwolle. De dag zal worden besloten met een moment van bidden en danken. Anneke Oppenhuizen zal ons daarin het een en ander over haar werk in Sierra Leone vertellen.

Namens de Unie Zendings Commissie,

J. DE JONGE-VAN OOSTEN

# Rotterdam-Centrum: een kleine gemeente in grote stad

Ruim vijftig jaar geleden, aan de vooravond van de tweede wereldoorlog, ontstond de Baptisten Gemeente Rotterdam-Centrum. Het leven van deze gemeente is tot nu toe nogal stormachtig verlopen. Reeds in de eerste dagen van de oorlog verloor zij bij het bombardement van de Rotterdamse binnenstad haar kerkzaal. Vertrek wegens luchtgevaar, razzia's, honger e.d. bracht het aantal leden gedurende de oorlog van ruim honderd terug tot een twintigtal.

Na de oorlog leefde de gemeente onder bekwame leiding weer op en na jarenlange omzwervingen langs scholen en zalen kreeg zij ook weer een nieuw tehuis. Er werd met buitenlandse financiële hulp zelfs een nieuwe kerk gebouwd. Maar binnen tien jaar bleek dit gebouw al niet meer te passen in het herbouwde centrum van Rotterdam en moest het verdwijnen. Met grote financiële inspanning werd opnieuw een gebouw verworven, de huidige dr. J.E. Feisserkapel, gelegen achter het Centraal Station te Rotterdam, dat tot op heden de gemeente als tehuis dient.

Ook het ledenaantal vertoont over de jaren een fluctuerend beeld. Na de oorlog groeide de gemeente tot bijna tweehonderd leden. In de late vijftiger jaren verdwenen er hiervan weer rond de vijftig leden door emigratie naar Canada en Australië. In de zestiger jaren groeide de gemeente aanvankelijk weer tot een honderdtachtig leden, maar toen begon de grote trek uit de stad. Hierdoor verloor de gemeente opnieuw vele leden, terwijl zijn, die bleven veelal verder weg gingen wonen. Zodoende is de gemeente nu een kleine streekgemeente geworden van nauwelijks honderd leden, die wonen van Maassluis tot Gouda en van Leidschendam tot Zierikzee. Een kleine streekgemeente maar wel een levende gemeente en daarvan willen wij in dit bericht iets doorgeven.

Onze gemeente is reeds enige jaren vakant. Preekbeurten op zondag worden verzorgd door een keur van gastsprekers. Bijzonder dankbaar zijn wij deze sprekers, die steeds weer bereid zijn ons te dienen. Zeer belangrijk is ook de ondersteuning, wie wij krijgen van ds. A. v.d. Berg, ziekenhuispredikant te Dordrecht. Eens per veertien dagen gaat hij voor in de zondagmorgendienst, terwijl hij ook beschikbaar is voor rouw- en trouwdiensten. Daarnaast verleent hij bijstand in het pastoraat en verzorgt de bijbelstudie van de oudere jeugd.

Het zondagsschoolwerk, de oudere jeugd, het zangkoor, de bijbelgesprekskringen, zuster- en broederskring, bijbellezing en bidstond, het werk van organisten, kostersechtpaar en raad der gemeente mogen zich verheugen in een goede voortgang. De gemeente beschikt over uitstekende bandrecorderapparatuur. Hiermee zorgt

een aantal leden voor de productie en verspreiding van cassettebandjes onder bejaarden en zieken. Veel aandacht is er verder de laatste jaren besteed aan onderhoud en renovatie van ons gebouw.

Dit voorjaar hielden we in de Feisserkapel een bijzonder geslaagde bazar. De opbrengst was voor het zendingswerk van de Unie. Een groot aantal leden en vrienden van de gemeente hebben tijdens deze bazar de vele gasten kunnen verwelkomen. Deze zomer was er een zangkoor op bezoek uit de Baptisten Gemeente te Overhausen, West Duitsland. Kort voor de vakantieperiode hebben we op een zondagmorgen, direct na de kerkdienst, een gezellige picknick gehouden in een bos bij Bleiswijk. Onlangs organiseerden we op een za-

terdagavond een barbecue eveneens te Bleiswijk. Op deze wijze ontmoet je elkaar op een andere en gezellige manier en werk je aan de onderlinge band in de gemeente.

Reeds drie maal mochten wij dit jaar een doopdienst beleven. Een jongere uit ons midden, die voor haar studie stage loopt in een zendingslandbouwproject in Brazilië, schreef ons één dezer dagen, dat zij de Heer Jezus heeft aangenomen en bij haar terugkomst in het midden der gemeente gedoopt wil worden. Twee andere jongeren uit onze gemeente namen deze zomer deel aan een project voor de gelovigen in Nicaragua. Wij zijn blij met hun inzet en hebben deze jonge mensen dan ook daadwerkelijk gesteund voor het maken van deze reis.

Natuurlijk heeft de gemeente ook haar zorgen. Maar steeds opnieuw is het inspirerend om elkaar te ontmoeten als kleine gemeente in de grote stad Rotterdam. In die grote stad proberen wij bijvoorbeeld door evangelisatiediensten anderen te bereiken. Er is steeds bijzonder muzikale medewerking in deze diensten.

Mocht u ooit op een zondagmorgen in de buurt van Rotterdam zijn, ons adres is: Proveniersstraat 52, direct achter het Centraal Station. U bent van harte welkom!

W.S. VISSER

## Riagg (4)

Niet in de eerste plaats als R.I.A.G.G.-medewerker, maar meer nog als actief kerklid, doet het zeer te moeten constateren dat er in feite geen enkele opbouwende waarde uit het stuk "Riagg...praat me er niet van..." (D.C. 21-9-89) naar voren komt. Misschien mag ik erop wijzen, dat doorgaans de positieve ervaringen van mensen met de R.I.A.G.G.-hulpverlening weinig door die mensen rond worden verteld.

Ik mag er eveneens op wijzen dat talloze hulpverleners, ook binnen R.I.A.G.G.-verband, elke dag opnieuw proberen op passende wijze hulp te verlenen. Velen van hen zijn belijdende leden van een kerk-/geloofsgenootschap. Het is goed in herinnering te roepen dat, helaas, in Nederland (te) weinig bijbelkennis aanwezig is. Dit gebrek aan de 'tale Kanaans' is niet specifiek gebonden aan hulpverleners.

Gelukkig hoeft je bij ons niet eerst een cursus psychologie en/of een weerbaarheid-leergang tegen geloofsaanvallen gevolgd te hebben om als hulpvrager, of cliënt zo u wilt, geaccepteerd te worden. De R.I.A.G.G. gaat uit van een ieders verantwoordelijkheid in en voor dit leven.

In plaats van oproepen tot de ontwikkeling van een eigen 'close groepje', waar

je eventueel hulp kunt halen, lijkt het verstandiger om de R.I.A.G.G.-hulpverlening telkens weer op de toegankelijkheid, voor wie dan ook, aan te spreken. Een eigen groepje klinkt mogelijk heel veilig en zeker, maar leidt beslist niet automatisch tot goede hulp. Bovendien brengt het nogal wat kosten met zich mee en vaak een gereis over grote afstand. Ga naar een R.I.A.G.G. toe en vraag naar de opstelling ten aanzien van geloofswaarden.

Waarom zouden we (te vaak) bang zijn om aan te geven hoe wij in het leven willen staan en wat voor ons belangrijke uitgangspunten zijn.

Binnen de R.I.A.G.G. waar ik werk wordt niemand uitgelachen en volgens mij nergens. We moeten af van de 'under-dog-rol' en het denkschema van de boze buitenwereld tegen ons. We zullen in een na-christelijke samenleving een weg moeten vinden om in deze wereld te zijn. Die weg vinden we niet door telkens weg te kruipen in te bouwen veilige huisjes. Ons werken uit het geloof zal zo elk getuigend karakter missen.

Naast deze schriftelijke reactie, ben ik uiteraard graag bereid mee te werken aan een instructie-dag, met name voor wel of niet schrijvende pastoren.

J.R. Kuipers,  
directeur Stichting R.I.A.G.G.-  
Friesland

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

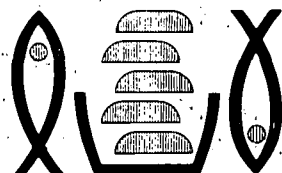
Mevr. drs. H. Lalleman-de Winkel, S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, ds. B. Louwerse,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



.... maar Hij ziet ieder kind

Dankbaar en blij mogen wij u vertellen  
van de komst van onze dochter en  
mijn zusje

### Anjemieke Naomi Senait

Ze is ongeveer 8 maanden oud en  
komt uit Ethiopië.  
Na een paar dagen wennen bent u  
van harte welkom om in onze vreugde  
te delen.

Martin, Riek en Gerben de Vlas  
Fonteinkruid 114,  
7422 MZ Deventer  
tel. 05700-52067

We hopen op 27 augustus terug te  
zijn!

## MEDEDELING

Informatie betr. het dokumentatie cen-  
trum (dia's enz.) voor de maanden okto-  
ber en november kunt u richten aan: zr.  
I. Jager-de Haan, Westerparallelstraat  
64, 9501 GX Stadskanaal, tel. 05990-  
14659.

### herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

## Wie heeft materiaal over zondagsschool Sneek?

Op zondag 19 november hoopt de bap-  
tisten zondagsschool "Laat de kinde-  
ren tot Mij komen" haar 125-jubileum te  
vieren.

Aansluitend op de ochtenddienst zal,  
voor belangstellenden gelegenheid  
zijn een tentoonstelling over 125 jaar  
baptisten zondagsschool in Sneek te  
bezoeken.

De jubileumcommissie zou graag over  
materiaal, foto's enz. van de zondags-  
school beschikken.

Als u in het bezit bent van zondags-  
schoolmateriaal van de baptisten zon-  
dagsschool in Sneek, zou u dit dan naar  
de jubileumcommissie willen sturen?  
Het adres is: Jubileumcommissie t.a.v.  
A.J. de Boer, Molenkrite 163, 8608 WD  
Sneek.

Graag duidelijk uw naam en adres ver-  
melden, zodat we het materiaal t.z.t.  
weer kunnen retourneren. Alvast be-  
dankt!!!

## Studiedagen over Israël

De Stichting Near East Ministry, dienst  
aan het Midden Oosten, gevestigd in  
Voorthuizen, organiseert een achttal  
studiedagen over Israël; voor predikan-  
ten, voorgangers en andere leidingge-  
venden, in het najaar van 1989 en het  
voorjaar van 1990.

De studiedagen beginnen op zaterdag  
14 oktober a.s. en worden daarna één  
keer per maand gehouden.

Kosten f 25,- per dag.

Docenten op deze studiedagen zijn:

Ds. Pflaum; drs. E.W. v.d. Poll; dr. S.  
Schoon; dr. A. Spijkerboer; drs. A. Vis-  
ser; mw. drs. L. Visser; dr. H. Vree-  
kamp, en andere.

Studieplaatsen zullen (bij voldoende  
deelname) zijn: Amersfoort, Meppel en  
Rotterdam, op loopafstand van het N.S.  
station ter plaatse.

Opgaven voor deze cursus kunt u rich-  
ten aan: Near East Ministry, Postbus  
30, 3780 BA Voorthuizen; tel. 03429-  
1318

leeft, over uw vragen en uw wensen.

Wilt u meedoen, schrijft u dan even aan  
ondergetekende, Marslaan 45, 3318 JE  
Dordrecht.

U ontvangt dan spoedig van mij bericht.

G.H.W. PFLAUM

## Veel werk en.... dankbaarheid

In de laatste rondzendbrief van Hans  
Willen en Aisha Oosterloo lezen we:  
"Regen, regen, regen. Er zijn de laatste  
dagen heel wat millimeters gevallen.  
Wisten jullie dat Freetown de Afrikaan-  
se stad is met de meeste regen? Ik wist  
dit vroeger ook niet. Het is de mooiste  
tijd van het jaar, die regentijd. Want....  
na regen komt zonneschijn en de kleu-  
ren zijn in de regentijd veel feller, over-  
dadiger dan in de stoffige droge tijd.  
En groen! Zulk mooi groen kun je je niet  
eens voorstellen. Het EBM hoofdkwar-  
ter heeft een prachtige tuin en daarin  
bewonder ik dagelijks de verschillende  
kleuren groen. Wat een mooie schep-  
ping!

Dank u Heer voor de rust, die ik in zo'n  
natuurpracht kan ervaren".

Tot zover dit citaat van twee dankbare  
werkers. Hans Willen en Aisha vervol-  
gen de brief met een opsomming van  
veel werkzaamheden en gebeurtenis-  
sen. Ze eindigen met gebed te vragen  
voor: de gevolgen van de economische  
depressie, de persoonlijke groei van  
jonge christenen, de voortgang van het  
werk in de volwassenen-educatie, het  
onderwijs aan de gemeenteleiders, de  
leiding van de Unie en in het bijzonder  
voor Moses Kanu, de algemeen secre-  
taris van de Unie.

Van Ducky en Margriet weten we dat er  
in de kliniek van Kassiri de laatste tijd  
veel werk te doen was, waardoor bei-  
den erg moe geworden zijn.

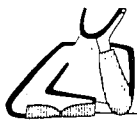
In juli kwam een zuster van een andere  
organisatie hen helpen en moest door  
de regen de mobiele kliniek uitvallen.  
Hoewel dit niet onverdeeld positief is,  
kunnen zij hierdoor toch weer wat op  
adem komen en tijd nemen voor din-  
gen, die zijn blijven liggen.

Laten we voor het hele personeel van  
de afgelegen post Kassiri blijven bid-  
den.

## Gezocht: Baptisten van joodse huize

In opdracht van het Interkerkelijk Con-  
tact Israël, waarin ook onze Unie parti-  
cipeert, is een commissie bezig een on-  
derzoek in te stellen naar de "Joodse  
presentie in de christelijke gemeente".  
In het kader van dit onderzoek zou ik  
graag in contact willen komen met le-  
den van een onzer Baptistengemeen-  
ten van wie één of beide ouders joods  
zijn. Hen wil ik vragen, of ze bereid zijn  
aan een klein onderzoek deel te ne-  
men.

Het zal vooral gaan over de vraag hoe u  
uw Jood zijn in onze gemeenschap be-



## Even nadenken met....

Albert Hofman, Stadskanaal

O God, wees mij, zondaar, genadig  
Lucas 18:13

*Een Farizeeër en een tollenaar zijn in de tempel om te bidden.*

*De Farizeeër dankt God dat hij niet is als rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers en tollenaars. Hij vast regelmatig en geeft tiendien van al z'n inkomsten.*

*De tollenaar kan enkel stamelen: O God, wees mij, zondaar, genadig.*

*Evenals Jezus kiezen wij de kant van de tollenaar.*

*En toch....*

*In onze gemeenten zullen we blij zijn met mensen die de woorden van de Farizeeërs na kunnen zeggen.*

*Voor rovers of andere criminelen is er immers niet zoveel plaats. Onrechtvaardigen krijgen al even weinig begrip. De kijk op echtbrekers is weliswaar aan het veranderen maar meestal krijgen ze niet meer dan een klein plaatsje ergens in een hoekje, als ze al kunnen blijven. En de tollenaars van onze tijd hebben de gemeenten al lang verlaten.*

*Voor mensen daarentegen bij wie al deze af te keuren eigenschappen ontbreken hebben we des te meer waardering. Vasten is een beetje uit de tijd maar tienden geven dwingt nog steeds respect af. Zulke mensen kiezen we maar al te graag in de Raad. Dat de Farizeeër dankbaar is, is zo gek nog niet. Met dergelijke eigenschappen zijn wij ook blij.*

*Wat is er dan toch fout in deze benadering!*

*Een kleinigheid!*

*Ze zijn in de tempel en bidden!*

*Met andere woorden, ze plaatsen zich in relatie tot God. En in het licht van Hem, blijft er niet zo veel te roemen over, krijgen we allemaal dezelfde kleur, worden we gelijk aan elkaar, wie we ook zijn. De vraag, wie bij de gemeente mogen horen, geeft nog al eens conflicten.*

*Begrijpelijk!*

*Het wordt volledig anders als we bereid zijn ons telkens weer te plaatsen in relatie tot God. In het licht van Hem, jezelf en elkaar bekijken, verandert alle verhoudingen, brengt je dichter bij elkaar, leert je aanvaarden en doet je iets ervaren van wat het woord genade wil zeggen.*

# Bezinningsdag in Emmen over "vrede": een geweldige dag

Zaterdag 30 september, 's morgens ± 9.30 uur was de baptistengemeente Emmen-Zuid klaar om veel mensen te ontvangen. Er waren 600 koppen koffie gezet en het soepvlees stond te trekken. Men was klaar voor de ontvangst. Langzaam druppelden de deelnemers binnen. Om 10.00 uur waren er ongeveer 80 belangstellenden binnengekomen. Ds. Bosveld opende deze dag met het lezen van psalm 72. Kenmerkend in dit gedeelte is de grote hunkering naar vrede, recht en herstel. Wij mensen brengen deze diepe vrede, deze "sjalom", niet tot stand.

Vrede is méér dan afwezigheid van oorlog. Het is volledige harmonie op alle gebied met recht en gerechtigheid, naar mensen en in de eerste plaats naar God.

God is onze vrede. "Heer wil toch heersen in ons leven, in de gemeente, in deze wereld". Moge deze dag die hunkering naar vrede, recht en herstel intenser maken, was de gedachte die in dit openingswoord naar voren kwam. Hierna gingen we samen aan het werk. Ons werd een scala aan mogelijkheden geboden. Er was een ruimte om de stilte te zoeken voor gebed en er was plaats voor zang en muziek. Uit tien verschillende mogelijkheden kon gekozen worden. Na 45 minuten werd er steeds gewisseld. Voor elk onderdeel waren er zeer bekwame inleiders. Wat mogen wij ons gelukkig prijzen met deze mensen, die gaven hebben om hun kennis op ons over te dragen en ervaring met ons te delen!

Er was keuze uit uiteenlopende thema's. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

"De gemeente als vredesgemeente"; "Oost - West"; "Christus Vredenvorst"; "Vrede en milieu"; "Het duizendjarig vredesrijk"; "Het volk van Israël en de vrede"; "bekering en maatschappelijke verantwoordelijkheid".

Het zal u als lezer misschien wel duizelen bij dit alles. Zo verging het de deelnemers in eerste instantie ook. Maar wat was het een geweldige dag! Een dag van verdieping, bemoediging en groei. Ontdekking en herkenning van de ander. Wat mijzelf aangesproken heeft deze dag was o.a. de uitspraak: "de gemeente is een oefenplaats waar wij onze bekering moeten uitwerken". Het is jammer dat zoveel er niet waren, want het is onmogelijk om de beleving op papier te zetten. Uniecommissie, bedankt voor de prima voorbereiding van deze bezinningsdag! Ik hoop dat de volgende themadag over "gerechtigheid" meerderen zullen meedoen, zodat het nog meer vruchten zal afwerpen binnen onze gemeenschap. Tot besluit geef ik u nog reacties van enkele deelnemers door:

"Een gevarieerd programma; Aktuele onderwerpen; Grote betrokkenheid; Jammer dat velen die op de A.V. in Enschede hiervoor zo gepleit hebben er nu niet zijn--; Door veelheid van keuzes te weinig tijd voor alles....; Stukje groei naar ruimte....".

De volgende bezinningsdag ben ik vast weer van de partij. Komt u dan ook?

A. DUURSMA-VLAS

## Lucifer

*Ga op een avond een donkere weg met nog iemand anders.*

*Dan blijf je staan en vraagt de andere verder te gaan. Zeg een honderd meter bij je vandaan en steek daar een lucifer aan. Zul jij dat lichtje kunnen zien? Ik denk het wel want 't is donker.*

*Ga nog een vijftig meter verder, roep je. We proberen 't weer. Je hoort en ziet elkaar niet meer, maar kijk, daar is ht: 't is klein, ver weg maar er brandt een licht in 't nachtelijk duister. En je denkt aan een liedje van wat Jezus verwacht....*

*Het licht maakt geen lawaai maar spreken doet het wel al is het zwijgend.*

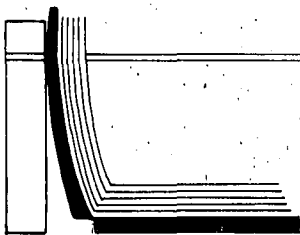
*We zijn Gods straatverlichting.*

658

## Brochures van de WSE

- Verkrijgbaar bij het Uniebureau
1. Vriendschapsevangelisatie. P. v.d. Werf, Sj. v.d. Laan, C. Eijer f 1,50
  2. Verzoening. P. v.d. Werf, C. Eijer, M. v.d. Vlucht, G. van 't Wout, K. Corporaal f 1,50
  3. De Evangelisatiewerkgroep, Plaats en taak i.d. gemeente C. Eijer f 1,50
  4. Getuigenis en dienst, K. Corporaal, C. Eijer, N.J. v.d. Leer, P. v.d. Werf, G. de Jonge f 2,-
  5. Hulp bij een persoonlijk gesprek, P. v.d. Werf f 1,50
  6. De Heilige Geest in de evangelisatie, C. Eijer f 2,-





## "Gij geheel anders" (1)

J. SCHOTANUS

Wij nemen uit onze kinderjaren heel wat ideeën mee. Het beeld van een held bijvoorbeeld zal vooral voor velen onder ons te maken hebben met iemand, die in een plotselinge crisissituatie meestal met gevaar voor eigen leven iets buitengewoons presteert: Of iemand die op spectaculaire wijze een einde maakt aan ervaren "onrecht".

Deze ideeën over heldendom kunnen te maken hebben met de oorlog of daarover gelezen boeken. Het beeld daarvan kan ook samenvallen met dat van de heldenverering van de Romeinen en Grieken uit het verre verleden.

Laten we proberen het wat dichter bij huis te zoeken en stellen dat een held iemand is, die tegen de stroom in durft te gaan. Per definitie zal dan elke christen daarvoor in aanmerking kunnen komen. Wij hoeven niet meer te dromen en te fantaseren over heldendom, want het ligt gewoon in het verlengde van ons christen-zijn om tegen de stroom in te gaan. Wij zijn betrokken bij de "oorlog aller tijden".

Als wij werkelijk de Here Jezus volgen, heeft "de overste van de wereld", zo wordt de duivel door de Here Jezus genoemd, aan ons niets. Het betekent wel, dat wij de overste van deze wereld nogal dwars kunnen zitten. Het zou ons ook wel eens heel dicht bij de woorden van de Here Jezus kunnen brengen over het dienen (diakonia), want de Heer zegt ons dat niemand twee heren kan dienen. Men kan niet in dienst zijn bij Hem en tegelijkertijd bij Zijn Tegenstander.

Met het dienen van de Heer ga je haast als vanzelfsprekend tegen de stroom in. Die sterke stroom van het gerichtzijn op het wereldse denken. Het leven vanuit het menselijke standpunt. Op welk spoor zitten we?

### Twee walletjes.

"Diakonia" staat tegenwoordig nogal in het centrum van de belangstelling. Enkele tientallen jaren geleden sprak men meer van het apostolaat. Dienen is een wezenlijke eigenschap van een kind van God.

De Heer Jezus zegt het als volgt: Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen". Het nieuwe dat in ons gelegd is bij de wedergeboorte zal dat de Here Jezus na willen zeggen:

**"Ik ben hier niet in deze wereld om al maar rechten voor mijzelf op te eisen, maar om in alles vanuit onze relatie met de Heer rekening te houden met die ander.**

Toch wordt het ons tegenwoordig zo

gemakkelijk aangepreft om vooral onze eigen rechten te laten gelden, met het mogelijke gevolg dat het leven er door verzuurd wordt. Men kan er zelfs een training voor volgen. Dat heet dan assertiviteitstraining. Leven uit genade sluit het op deze manier geconcentreerd zijn op onze zogenaamde rechten uit. In de discipelschap-training van de Heer is het ons niet gegund om van twee walletjes te eten.

### Bijbelse tevredenheid

Bijbelse tevredenheid wordt vaak gezien als hindernis in de ontwikkeling van onze maatschappij. Liefdadigheid ziet men daarbij als het brengen van de medemens in een ongewenste afhankelijkheidspositie. In dit verband worden dan allerlei extreme en trieste voorbeelden aangehaald uit heden en verleden, waarbij men dan ook echt zou kunnen gaan twijfelen aan de waarde van de genoemde Bijbelse tevredenheid. Maar toch kan men niet opstandigheid in het hart toelaten en tegelijkertijd op een echt Bijbelse manier tevreden zijn. Zodra men de nadruk gaat leggen op vermeende rechten verliest men die christelijke tevredenheid.

Die tevredenheid kan alleen maar bestaan en opbloeien in de sfeer van het besef "niets verdiend te hebben". Het één sluit het andere uit.

**"TOON MIJ EEN ONTEVREDEN MENS EN IK ZAL U EEN LEEG MENS TONEN"**.

De echte tevredenheid uit zich in dankbaarheid. Een uiting die men in onze onverzadigbare samenleving misschien niet zoveel meer tegenkomt. Men wil vaak geen verplichtingen aangaan of men leeft vanuit een soort onvriendelijke berekening. Alles wordt dan op een weegschaaltje gelegd en er blijft weinig ruimte voor gulheid en spontaniteit.

"Maar jij geheel anders, jij hebt Christus leren kennen". Het mag van

ons verwacht worden dat wij ons in de dankbaarheid gaan oefenen. De Bijbel geeft ons daartoe zoveel bronnen om aan te boren. Wij mogen het lied van de dankbaarheid zingen. Dit zal ons ervoor kunnen bewaren om een inventaris te maken van al het slechte wat ons aangedaan werd of wordt. Het zijn vaak niet de meest begunstigden die het meest dankbaar zijn. Het dankbaar zijn is soms de grootste rijkdom van degenen die het "naar den vleze" niet altijd voorspoedig gaat. Er zijn mensen die vaak een groot leed hebben te dragen, maar het zingen niet zijn verleerd.

### Lied der dankbaarheid

Loven en danken kan in ons de overwinning geven over allerlei negatieve gevoelens. Als wij onszelf zo heel bewust gaan vereenzelvigen met wat wij in onze lofprijzingspsalmen en liederen zingen, zullen we dat zingen kunnen ervaren als een reinigende stroom. Het moet wel echt zijn.

Op de A.V. van 1988 is in het conferentie-gedeelte daarvan aandacht besteed aan de manier waarop men inhoud kan geven aan een lofprijzingsgedeelte in de dienst. De indruk is dat dit in z'n algemeenheid als positief is ervaren. Lofprijzing moet natuurlijk niet als een soort modeverschijnsel gaan functioneren, want dat zou dan een steriele zaak worden.

De vorm waarin de lofprijzing plaats vindt kan natuurlijk heel verschillend zijn. In het Leger des Heils kent men vanaf de ontstaansgeschiedenis een grote plaats toe aan het zingen van lofliederen en men doet dat vaak op een zeer uitbundige manier.

In de Vergadering van Gelovigen staat lofprijzing ook centraal in de eredienst, maar toch vaak op een veel ingetogener manier en misschien wel met meer diepgang dan bij het Leger des Heils. Men zou van de Gereformeerde Gemeenten ook kunnen zeggen, dat lofprijzing een plaats heeft, al zijn het dan alleen maar psalmen, waarvan het tempo ons misschien niet zo aan zal spreken.

Waar het op aankomt is dat wij onze dankbaarheid kwijt kunnen in de lofliederen.

Gezegend de leider van de dienst, die daarin de juiste toon weet te treffen en voor het juiste evenwicht en de noodzakelijke afwisseling kan zorgen. In ieder geval is **lawaaï niet hetzelfde als Leven**. Er moet ook ruimte zijn voor stille dankbaarheid.

Toen Ben Hoekendijk eens terug kwam in Nederland van een Billy Graham Campagne in London, schreef hij: "Wij moeten in onze Pinkstergemeenten weer leren om stil te zijn voor het aangezicht van de Heer".

In een volgend artikel hopen we in te gaan op het geheim van de mensen, die ondanks allerlei negatieve omstandigheden, toch nog dankbaar kunnen zijn.



# Jongeren A.V. '89: Hoogtepunt en inspirerende ontmoeting

Het weer was slecht, de files lang, maar toch kon op vrijdagavond op tijd begonnen worden, met het eerste onderdeel van de JAV, de ontmoetingsavond. Onder het genot van een kopje koffie werden vele zoenen uitgedeeld en handen gedrukt.

Een kort programma gaf gelegenheid aan de organisatoren om zich voor te stellen: de NBBJ deed dit middels beide jeugdconsulenten, Nico Wever en Geert-Jan Blanken. Zij herinnerden zich de tijd dat zij nog "jeugd" waren en zongen tophits van toen op alternatieve teksten (wat een stemmen). De stemming kwam er direkt goed in.

De gastvrouw van deze JAV was de baptisten gemeente 's Gravenhage, die wijkgemeenten heeft in Zoetermeer en Delft. De Zoetermeerse jeugd stelde zich voor door de opvoering van de "trappelsak-boogie", Delft presenteerde zich met een dia-voorstelling en de Haagse jeugd kreeg na een internationaal welkom de zangstemmen los met het spelen, door het haags orkest, van "O When the Saints".

Binnen een half uur werden de jongeren gekoppeld aan een gastgezin en een eerste ontmoeting met Den Haag kon beginnen. Sommigen wilden niet gaan slapen voordat een bezoek aan het strand was gebracht. Voor velen was de nachtrust van korte duur....

## De vergaderblokken

Zaterdagmorgen was het voor iedereen weer vroeg dag.

Om 9.00 uur opende ds. P. v. d. Werf deze dag met ons te wijzen op de belangrijkheid van een goede samenwerking en samenleving ook in Unieverband. Na gebed opende Wander Hoen, als voorzitter, het eerste vergaderblok. Van elke permanente commissie was het jaarverslag over 1988 en praatstuk met een toekomstvisie opgenomen in het JAV-boek.

Wat duidelijk opviel was, dat er zeer hard gewerkt is door de jeugdgroepen in de voorbereiding, waardoor er goede vragen gesteld werden aan de afgevaardigden.

De ECU mocht het spits afbijten. Ds. Chris Eijer deed de oproep om als jonge mensen mee te doen/deel te nemen aan de evangelisatie vanuit de gemeenten.

De NBBJ hield als slot een enthousiast betoog over "ons" nieuwe onderkomen en nodigde iedereen uit mee te helpen aan het klaarmaken en bedenken van een nieuwe naam voor dit mooie kamphuis.

Om de aandacht te vestigen op een vernieuwde Toogdag/Jeuiddag op een nieuwe datum (zaterdag 17 maart 1990) ging iedereen via een sprong in de trampoline op weg naar de koffie.

De NBVB zou het heel leuk vinden om in de toekomst meer te gaan samenwerken met de jeugd om op deze ma-

nier te laten zien dat zij meer is/does dan een breiclub.

Op zondagmorgen gaven de zusters van Den Haag het voorbeeld door de koffie, broodjes en soep na de dienst voor iedereen te verzorgen (bedankt).

Zo kreeg iedereen de kans om aan alle commissies vragen te stellen die leefden onder de jongeren in/van de gemeenten.

## Workshops

Als vast onderdeel van de JAV werden op zaterdagmiddag de workshops gehouden.

Men kon kiezen uit 9 verschillende, waarvan vijf 2x 45 minuten duurden en vier 150 minuten.

Om u een idee te geven wat deze workshops inhielden, een kort overzicht. De onderwerpen waren heel verschillend:

In **muziek** kun je veel tot uiting brengen, gevoelens door laten klinken. Op een creatieve wijze werd dit naar voren gebracht.

Tijdens de video **Borderline** werd men met de neus op de muur tussen Oost en West (Berlijn) gedrukt.

In de **Spreekershoek** kon men zijn mening laten horen over onderwerpen als Geloof, Politiek en het Conciliair Proces. Dit aan de hand van uitdagende teksten en tekeningen op posters.

Voor de **Speelplaats** werd een nieuw script geschreven en geoefend en tijdens de presentatie op zondag opgevoerd tot veel plezier van iedereen. (Leuk om eens bij u in de gemeente uit te nodigen). Er zijn ook enkelen die straat op gegaan om mensen te vragen of zij wisten wat Baptisten waren d.m.v. interview en video.

Wout Huizing heeft met het spel Trivial Pursuit de jeugd ondervraagd over de geschiedenis en ervaringen binnen het Baptisme.

Vanuit de NBBJ zijn er 4 jongelui (samen met 8 anderen) afgelopen zomer naar Nicaragua geweest. Wat zij hier ervaren hebben werd geuit in een video presentatie en foto's. Zou u hier ook meer over willen horen, dan willen ze graag uitgenodigd worden.

Ook de **Secularisatie** (ontkerkelijking), kwam aan bod. Ds. Chris Eijer heeft

## Samen leven

Van 6-8 oktober j.l. werd de vijfde Jongeren Algemene Vergadering gehouden.

Na Stadskanaal, Treebeek, Utrecht en Hengelo was deze keer gekozen voor het westen van het land. Op vrijdagavond 6 oktober kwamen 185 jongeren naar 's Gravenhage voor hun weekend van ontmoeting en gesprek over het uniewerk.

Thema van deze vijfde JAV WA: samen leven.

Op meerdere manieren kwam dit aan de orde, want er was voor elk wat wilt: voor praters en doeners, muzikanten en sporters.

over het ontstaan een betoog gehouden waar levendig op gereageerd en over gediscussieerd werd.

"De workshop heelheid der schepping" formuleerde meningen over het milieu.

Na de workshops gebeurde er iets wat niet vermeld stond in het programma. Er waren 100 gekleurde, met gas gevulde ballonnen waaraan iedereen een kaartje kon hangen met een tekst en zijn adres.

Het was een leuk gezicht al die kleurtjes even in de lucht want ze waren zo uit het oog verdwenen.

Terwijl het JAV-koor o.l.v. Jaco Mulder begon met het instuderen van het lied: "Maak ons tot een stralend licht voor de volken", werd de warme hap opgehaald op Tabitha.

Hard werken maakt hongerig en de overheerlijke macaroni en sla gingen er dan ook in als koek.

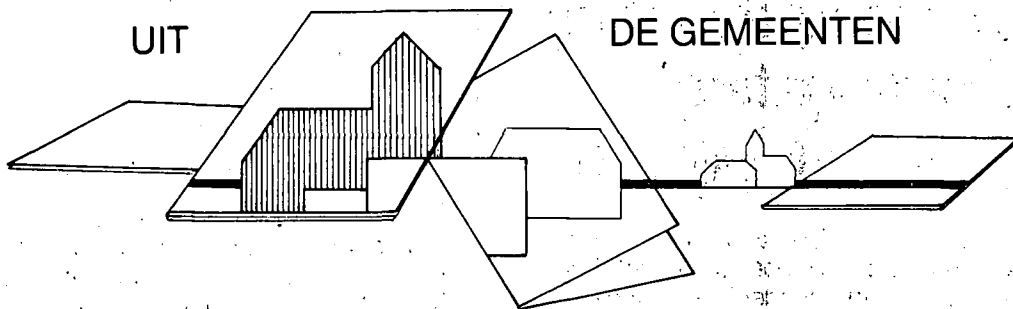
Klokslag 19.00 uur vertrokken er 2 volle bussen richting sporthal voor het volleybaltoernooi. Op een sportieve en gezellige manier werd er gespeeld.

Helaas ging de taart velen, waaronder het jeugdburoteam, de neus voorbij om verorberd te worden door een groep vinkenhofkampers. De trofee komt u misschien nog weleens tegen.

## Zondagmorgen

Tegen 9.30 uur begon de Mirtekerk goed vol te lopen.

De dienst was een feest met veel verschillende onderdelen. Iedereen kwam aan bod. De kinderen werden op het podium aan het tekenen van een voor hun ideale stad gezet. Het JAV koor zong natuurlijk zijn lied en ook het jeugdkoor "We Believe" liet zijn stemmen horen. Om het bouwen aan een goede samenleving beeld te geven, kreeg ieder aan het eind van de dienst een witte steen uitgereikt.



In het maandblad 'Nieuw Leven' van de gemeente Alphen aan den Rijn - Noord wordt melding gemaakt van 'Ouvertureweg activiteiten'. Dat heeft alles te maken met de werkzaamheden aan het gebouw waar deze gemeente samenkomt. Per week zijn alle werkzaamheden ingedeeld en eind oktober a.s. wordt het gebouw officieel geopend.

Veel werk is uitbesteed, maar de gemeentelieden behoeven niet werkloos toe te kijken. Extra hulp wordt gevraagd voor: electrawerk, timmerwerk, schilderwerk en schoonmaken.

De maand september is in deze gemeente uitgeroepen tot 'aktiemaand'. De 'stoelenactie' waarbij voor f 50,- per stoel wordt meegeholpen om straks goed en gezellig te kunnen zitten. Er is nog een actie, want het gebouw moet ook worden ingericht. Er is van alles nodig: van aardappelschilmesje tot een stofzuiger enz. In de hal van het huidige onderkomen van deze gemeente staat een doos met enveloppen. Op de enveloppe staat wat er nodig is en hoeveel het kost. De enveloppe behoort alleen te worden teruggegeven, uiteraard met het bedrag van het aan te schaffen artikel of met vermelding, dat men het betreffende artikel thuis over heeft. Namens de betreffende commissie roept br. Jacques Snel de gemeente ook op tot persoonlijk gebed voor alles wat er in de gemeente gebeurt, dan geve de Here ons een zegenrijke tijd. Te zijner tijd hopen wij een foto van het nieuwe gebouw te mogen ontvangen voor plaatsing in dit blad (DC) en een bericht van de opening. Tot slot: bij de actiepunten staat vermeld: 'niet vergeten stroopwafels eten'. Zou dat voor de spierballen zijn t.b.v. de bouw?

### Assen

In het maandblad 'De Brug' staat te lezen, dat de voorganger van deze gemeente, ds. A. Gietema, naast zijn halve baan in de gemeente voor de andere helft verbonden is aan verpleeghuis 'De Enk' te Zuidlaren.

Op 17 september j.l. is hij daar welkom geheten als geestelijk verzorger.

Deze gemeente heeft ook een GEMEENTEDAG gehouden op 23 september j.l. in Ter Apel. Alle leden, huisgenoten en vrienden waren welkom.

In kleine groepjes ging men praten en werken met het thema: 'Samen staan we sterk, Staan we samen sterk?'

De gemeente Assen doet ook aan zelfonderzoek. Een werkgroep van vier broeders heeft een gemeente-analyse samengesteld. Informatie over de gemeente werd verzameld, waaruit een bepaald beeld van de gemeente naar voren kwam. De volgende aspecten van de gemeente zijn onder de loep genomen: \* groei en afname van het aantal leden \* sociale kaart: welke beroepsgroepen \* leeftijdsopbouw \* financiële bijdragen \* beeldvorming van onze gemeente bij andere baptisten.

### Deventer

In 'Woord & Werk' het maandblad van deze gemeente wordt dankbaar teruggekeken op de tentcampagne in augustus j.l. Velen waren gekomen om samen de tent op te zetten. Ook was er een voorbereidingsavond, waar de vraag werd gesteld: wat verwacht u van deze week en wat verwacht u van God? Er was een kinderprogramma en een "sing-in".

Twee avonden werden gevuld met een spreker en medewerking. Ook werd op een avond een film vertoond: "Time to run" met een boodschap van Billy Graham. De jeugd van de gemeente had hun eigen ontmoeting en zondag was er een overweldigende slotavond, waarbij 2000 kopjes koffie werden geschonken. Een zuster en broeder gaven te kennen de Heer te willen volgen in de doop.

### Hengelo

Zoals u wellicht bekend zal zijn, heeft de stad Hengelo twee baptisten gemeenten binnen haar poorten t.w. 'Centrum' en 't Venster'. Zij geven een

gezamenlijk maandblad uit n.l. 'onze gemeentebode'. Wat betreft de eerste gemeente lasen we, dat de voorganger, ds. O. Oldenburger Rzn., met ingang van 11 augustus j.l. voor onbepaalde tijd arbeidsongeschikt is verklaard.

De andere gemeente 't Venster' gaat aan het werk met een gemeenteopbouwplan. De rode draad in dit komende seizoen is het VIEREN. De gemeente zal zoveel mogelijk via groothuisbezoek bij dit plan betrokken worden.

Deze gemeente is ook in contact gekomen met asielzoekers. Zij komen uit Ghana: één baptist en de ander methodist. Er worden wegen gezocht om deze mensen bij te staan.

### Leiden

'De Sleutel', zo heet het maandblad van de gemeente te Leiden. In de rubriek 'IN - en - OM - de Gemeente' worden droevige berichten doorgegeven. Een man met zijn dochtertje maakten een fietstochtje in Mariënborg. Zij werden bij het oversteken aangereden door een auto; die bestuurd werd door mensen, die te diep in 't glaasje hadden gekeken. De man verongelukte daarbij. Afgrijselijk! Een broer van een gemeentelid werd tijdens zijn vakantie in Rio de Janeiro doodgeschoten door een straatrovertje, die het voorzien had op z'n fototoestel. Ook hier zijn geen woorden voor. Afgrijselijk. Afgrijselijk.

Er waren ook blijde momenten in deze gemeente. Op 17 september j.l. werden tien mensen door de doop aan de gemeente toegevoegd.

Leden uit deze gemeente, zr. en br. Diederix, logeerden tijdens hun recente vakantie in Denia, aan de Costa Blanca in Spanje in het baptisten ontmoetingscentrum 'Montgó'. Zij maakten kennis met het werk van dit centrum zoals radio-evangelisatie en een kindercrèche, waar elke dag zo'n 180 kinderen worden bezig gehouden en tevens een warme maaltijd wordt verstrekt. Door dit laatste ontstaan er goede contacten met de ouders en verdere familieleden van de kinderen.

### Evaluatie

Bij de evaluatie op zondagmiddag werd nog even teruggeblikt op de gehouden workshops. Uit de presentatie bleek dat men zinvol bezig was geweest. Terugblikkend op het hele weekend kwam opnieuw naar boven wat in de

vergadering al opdook: Wat hebben wij jongeren te zeggen aan de Algemene Vergadering? Welke status heeft zo'n JAV?

Verder werd duidelijke dat het een zeer geslaagd weekend was geweest, een hoogtepunt binnen het jeugdwerk, een

ontmoeting waar inspiratie van uitging. Ieder gaat weer zijns weegs, maar besef ook zelf een steentje bij te kunnen dragen aan een samenleven van mensen, tot eer van God.

WOUT HUIZING, KEES UITTEN  
EN MARIKE V.D. MEI

# Rekenschap van mijn geloof

J. SCHOTANUS

Hierbij wil ik graag ingaan op de door broeder Reiling gestelde vraag: "Hoe komt ons denken en spreken over God tot stand?"

In mijn kennismakings-artikel sprak ik over ons gezin als over een geestelijk "warm nest". Daar ligt natuurlijk het beginpunt van mijn denken en spreken over God. Ik denk dat je eerlijkheidshalve moet zeggen, dat een groot deel daarvan "napraten" is geweest.

Ik werd in de zesde klas van de toenmalige lagere school zelfs eens de oorzaak, dat de hoofdmeester een hele Bijbelse geschiedenis-les aan de "kinderdoop" besteedde, omdat ik onderweg tegen een hervormd vriendje gezegd had dat de kinderdoop niet in de Bijbel stond. Dit vriendje vertelde dit bij aankomst op school direct aan de meester. Waar ik nu de nadruk op leg "het stond niet in de Bijbel". Op de Mulo en de Kweekschool kwamen meerdere keren dergelijke situaties in én buiten de klas voor. Bij al die discussies was er maar één criterium: Staat het wel of niet in de Bijbel?

De uitleg van wat in de Bijbels tond ontleende ik aan mijn directe omgeving van gezin en gemeente. Terwijl mijn vader schapewol tot garen zat te spinnen stond ik als kind bij hem om meer te weten te komen over die uitleg. Er waren weinig boeken in ons huis, maar die paar die er stonden, waren vertaalde werken van Spurgeon, Philpot, Huntington en dergelijke. Deze boeken hadden we van een Franeker Baptist gekregen. Toen ik op mijn zestiende tot bewust persoonlijk geloof in Christus kwam, was dit naast de Bijbel in eerste instantie mijn lectuur. Op mijn achttien-

de ging ik naar een jeugdkamp in Doorn, waar ik een stuk geestelijke kramp kwijt raakte over de uitverkiezing en vanwege mijn inspanning om een goed Christus te zijn e.d.

## Waakzaamheid

Aan het einde van een driejarige Bijbelschool in Frankrijk, gaf ik een afscheidsgetuigenis, waarin ik stelde, dat ik het geloof in de betrouwbaarheid van de Schrift niet kon verliezen. Ik werd daar achteraf over onderhouden door een leraar, die mij waarschuwde, dat dit niet een vanzelfsprekende zaak was, want er waren genoeg gevallen bekend van afgestudeerde Bijbelschoolstudenten, die de fout ingegaan waren.

Dus waakzaam blijven. Ik realiseer me als ik dit zo beschrijf, dat de indruk kan ontstaan, dat het een automatisch en statisch iets is. Zelfs dat het als een verstandelijk, steriel gegeven overkomt. Zelfs toegegeven dat bovenstaand uitgangspunt een mogelijkheid van verstarring in zich draagt. Ook uit de reformatorische geschiedenis kennen we daarvan voorbeelden. Dat dit niet nodig is zal hopenlijk door onze verdere discussie duidelijk worden.

## Dynamiek

Ik wil graag niets missen van het dynamische, waar broeder Reiling over schrijft, maar waarom zou ik daarvoor mijn geloof in de vaste, onveranderlijke kern moeten inleveren? Voorlopig wil ik stellen, dat ik met het vasthouden aan boven beschreven uitgangspunt een diepe vrede ervaar, die ik toeschrijf aan het innerlijk getuigenis van de Heilige Geest. Die vrede ervaar ik, zolang ik mijn denken en spreken rechtstreeks tracht te ontleenen aan de Bijbel, waarbij m.i. de moraal en het verhaal een eenheid vormen. Ondertussen heb ik allerlei populair wetenschappelijke boekjes gelezen vanuit en over moderne theologie en dergelijke. Wel altijd geprobeerd het gelezene te plaatsen in het licht van de Heilige Schrift. Ik ben me tamelijk goed bewust van wat ik er voor in de plaats zou moeten stellen, als ik die onveranderlijke vaste kern zou los laten. Daar wil ik graag dieper op ingaan als broeder Reiling eerst op bovenstaande gereageerd heeft. Daarna zal dus de vraag centraal staan: "Hoe doen we recht aan de wijze waarop God zich blijkens het Bijbels getuigenis openbaart?"

# Hoe persoonlijk is persoonlijk?

J. REILING

Br. Schotanus beperkt de invloeden die hij heeft ondergaan bij het totstandkomen van zijn denken en spreken over God tot het gezin waarin hij opgroeide, de boeken die hij las en de Bijbelschool die hij bezocht. Ik zou daar een soortgelijk verhaal naast kunnen leggen over een ander gezin, andere boeken en een andere school. Dat zou al heel veel verklaren van de verschillen die er tussen ons bestaan.

Dat kun je constateren, maar daarmee is nog lang niet alles gezegd. Achter deze invloeden liggen bepaalde tradities en die zijn langs deze weg ook op ons overgedragen. Zij bepalen mee ons denken en spreken over God en geloof. Dat kan ook niet anders, want wij zijn vanaf onze geboorte geen onbeschreven bladen en wij vinden evenmin opnieuw het wiel van het geloof uit. Als wij tot geloof komen dan is dat vaak mede een beamen van wat ons al is aangeleerd. Wij zijn daar beiden dankbaar voor. Het maakt ons geloof niet minder persoonlijk.

Maar dan kunnen we niet zeggen, dat ons denken en spreken over God en ge-

loof alleen of rechtstreeks aan de Bijbel is ontleend of erdoor is bepaald. Daar zit een intermediair tussen dat gevormd wordt door al die invloeden en tradities die wij hebben ondergaan en de persoon die wij zijn. Dat intermediair kan soms heel positief werken, maar soms ook heel storend. Ik kan mij echter niet aan de indruk onttrekken dat broeder Schotanus het bestaan van dit intermediair ontkent. Er is, als ik zijn woorden goed begrijp, een direct verband tussen zijn rechtstreeks aan de Bijbel ontleende denken en het innerlijk getuigenis van de Heilige Geest. De Heilige Geest betuigt hem dat zijn denken en spreken bijbels is. Ik respecteer deze

overtuiging en de diepe vrede die hij als gevolg daarvan ervaart. Maar daarmee eindigt dan ook het gesprek, want het innerlijk getuigenis van de Geest is niet discutabel. Over onze verschillende manieren om de Bijbel te lezen en uit te leggen kan van gedachten gewisseld worden. Over de bezegeling van een bepaalde manier door de Heilige Geest valt niet te discussiëren. Wie zich daarop beroept, doet de deur dicht. Voor alle duidelijkheid: zonder de leiding en inspiratie van de Heilige Geest kan de Schrift niet worden verstaan en uitgelegd. Maar het blijft altijd: die Geest met mijn geest en mijn geest is nu eenmaal voor een belangrijk deel gevormd door dat intermediair dat ik hier boven noemde. Wie dat niet onderkent, loopt gevaar zijn eigen opvattingen te verabsoluteren.

## Antwoord van J. Schotanus

Br. Reiling had de vraag gesteld: Hoe komen we aan ons denken en spreken over God? Niet als theorie, maar als rekenschap van ons geloof in God. Toen ben ik nagegaan welke factoren in mijn

## Welkom in Drachten....!

De laatste loodjes, de puntjes worden op de i gezet, het is bijna zo-ver.

Wij, de Baptisten Gemeente "Elim" te Drachten, zijn er klaar voor u allen te verwelkomen.

*U bent welkom in een plaats die zich heeft ontwikkeld van "Veenkolonie" tot een dynamisch centrum in het noorden. Een plaats die zich mag verheugen te liggen in één van de mooiste streken van Friesland, met meren, bos en hei. Veel rust en stilte is er te vinden.*

*Hoewel er weinig tijd zal overschieten om daar van te genieten, hopen wij toch, dat tijdens de drie A.V.-dagen iets van die sfeer te proeven zal zijn. Heeft u de kans, kijk dan even om u heen.*

*Het belangrijkste van deze drie dagen zal zijn, dat we bijeen zijn in de Geest van God en met zijn liefde er een goede A.V. van zullen maken.*

### Routebeschrijving:

Komende van de richting Emmen, rijks-  
weg 31;

Afslag industrieterrein "De Haven".

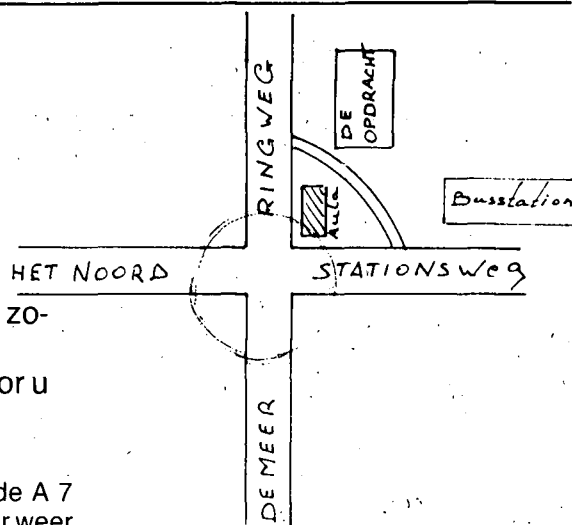
Drachten-west. U komt dan op de A 7  
Groningen - Heerenveen, ook hier weer  
het bord volgen van "De Haven" en  
Drachten-west.

Dan komt u op een weg met stoplich-  
ting, deze blijven volgen. Na de 4e ver-  
keerslichten, (3 en 4 zitten kort op el-  
kaar) de eerste afslag rechtsaf. Deze  
weg volgen, de Meer, tot aan het  
kruispunt, zie plattegrond.

Komende van de richting Groningen, A 7;  
Afslag "De Haven", Drachten-west, u  
komt dan op de weg met stoplichten en  
volg dan de route zoals hierboven om-  
schreven.

Komende van de richting Heerenveen,  
A 7;

Afslag "De Haven", Drachten-west,  
verder de reeds eerder beschreven rou-  
te.



Komende van richting Leeuwarden,  
rijksweg 31;

Afslag Drachten, voorsorteren naar  
linksaf bij de stoplichten, deze weg vol-  
gen tot aan het kruispunt, zie platte-  
grond.

U kunt parkeren aan de Ringweg, wordt  
ook aangegeven.

Busreizigers vanuit alle richtingen, uit-  
stappen busstation "Stationsweg",  
naast "De Opdracht".

Tot ziens in "De Opdracht" Stations-  
weg 150b, Drachten.

Namens de voorbereidingskommissie:

GER BOOY

## Geen tijd voor kontakten?

In het bonte gezelschap dat de naam  
"gemeente" draagt heb je mensen die  
zich geweldig inzetten, en mensen die  
je op zijn best zondagsmorgens in de  
kerk ziet, als het tenminste niet al te  
mooi zomert en de camping lokt. Daar  
tussen in vind je allerlei mensen die in  
meerdere of mindere mate betrokken  
zijn bij wat er in de gemeente te doen is.  
Het zijn de bezige bijen die veelal de  
ruggegraat vormen van het gemeente-

werk. Er is een gezegde: Als je iets ge-  
daan wilt hebben, moet je het vragen  
aan iemand die het druk heeft. (Die doet  
het er nog wel even bij).

De bezige bijen lopen wel gevaar dat ze  
opgesloten raken in het werk van de ge-  
meente. Wie het allemaal wil bijhouden  
loopt de kans meer avonden niet thuis  
te zijn dan wel. Gemeentewerk is nuttig  
en nodig, maar het heeft ook de kanten  
van sociale en gezellige kontakten.  
Soms is de vraag wat meer trekt: Het  
besef een roeping te hebben voor een  
bepaald werk in de gemeente, of het ge-  
zelligheidsaspect. Geen kwaad woord  
overigens over dat aspect van ontmoet-  
ing met elkaar.

Wat wel dreigt is dat er bij dat drukke  
bezig zijn in de gemeente geen oog en  
geen tijd is voor wat zich daarbuiten af-  
speelt. Aan kontakten met burens kom je  
niet toe. Het ontgaat je wat er in je straat  
gebeurt. Je vriendenkring heb je in je  
eigen gemeente.

Op die manier kom je op een eilandje te  
wonen. Je mist de kansen om in  
gesprek te komen met mensen die van  
het geloof geen notie hebben.

Gij zijt het zout der aarde. Laat het zout  
niet teveel bij elkaar in de zoutpot blij-  
ven zitten. Het is bedoeld om uit-  
gestrooid te worden.

H.G. de Winkel

### Twee denkwijzen

(vervolg van pag. 6)

leven een rol gespeeld hadden bij dat  
denken en spreken over God. Ik heb  
beslist niet bedoeld om een einde aan  
de discussie te maken door het werk  
van de Heilige Geest erbij te betrekken  
en ben het dan ook helemaal eens met  
br. Reiling als hij stelt: Zonder de lei-  
ding en inspiratie van de Heilige Geest  
kan de Schrift niet worden verstaan en  
uitgelegd.

Terwille van de discussie doe ik even  
een stapje terug en zeg, dat ik verstan-  
delijke voldoening heb in de indrukwek-  
kende samenhang van de Schrift, on-  
danks de naar mijn mening meerdere  
ogenschijnlijke tegenstellingen in de  
Schrift. ■

### Nieuws van de C.v.d.O.

**Beroepbaar:** In zijn vergadering van 4  
oktober j.l. heeft de Commissie voor de  
Opleiding (C.v.d.O.) in het kader van de  
Tweede Weg Opleiding tijdelijk beroep-  
baar gesteld: br. R.Th. Quispel, Rivier-  
forel 9, te Leiden.

### Adreswijziging

Het adres van ds. R. Erwich is: van  
Heemskerckstraat 76, 9601 HE Hooge-  
zand, tel. 05980-95047.

### Milieukrant

Door een zetfout is het adres, waar men  
de Milieukrant kan bestellen niet goed  
overgekomen. Hier volgt het nog eens:  
Vereniging Goed Rentmeesterschap,  
Singelstraat 7, 4461 HZ Goes, tel.  
01100-11675.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

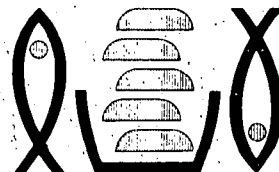
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen,  
J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## Nieuw adres voor toezending Gemeentebblad

Willen degenen die zorgdragen voor de toezending van het gemeentebblad aan de redactie van 'De Christen' nota nemen van het nieuwe adres?

Voortaan dienen de bladen gezonden te worden aan:  
br. K.M. Gerritsen, Fr. van Eedenstraat 21, 9673 HT Winschoten.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

*De Heer is mijn Herder.  
Ps. 23*

Op zijn tijd en wijze heeft de Heer  
thuisgehåald zijn kind en onze zuster

**Akke Bartsma-Broersma**

Op de leeftijd van 73 jaar.

Baptistengemeente Workum

## Verantwoording van ontvangen bijdragen en giften

### IN DE MAAND JULI 1989 WERDEN DE VOLGENDE BEDRAGEN ONTVANGEN

#### E.C.U.

Alblasserdam 124,50; Alkmaar 92,35; Amsterdam West 240,60; Borne 71,50; Groningen Noord 232,81; Harderwijk 623,-; Harlingen 182,85; Heerenveen 164,40; Hengelo Venster 410,65; Hoogezand Woldwijk 283,85; Kampen 222,95; Krommenie 85,-; Treebeek 405,10; Vroomshoop 225,-; Winschoten 198,70; Zutphen 192,20; Zwolle 417,50; N.B.V.B. 947,83 (opbrengst kookboekjes).

#### C.v.d.O.

Alblasserdam 115,50; Amsterdam West 230,30; Borne 29,25; Deventer 182,30; Groningen Noord 215,92; Harderwijk 170,10; Harlingen 166,60; Heerenveen 257,80; Hengelo Venster 411,70; Hoogezand Woldwijk 295,60; Kampen 206,78; Lelystad 74,-; Stavoren 100,-; Treebeek 308,25; Vroomshoop 190,-; Winschoten 184,34; Zutphen 247,65; Zwolle 338,75; C., D. 25,-; N.B.V.B. 947,83 (opbrengst kookboekjes).

#### U.Z.C.

Alblasserdam 208,-; Alblasserdam 109,95; Amsterdam West 355,55; Borne 138,20; Deventer 324,30; Groningen Noord 389,12; Harderwijk 656,70; Harlingen 273,55; Heerenveen 98,40; Heerenveen 251,40; Hengelo Venster 519,35; Hoogezand Woldwijk 480,05; Kampen 372,65; Klazienaveen 75,-; Krommenie 75,55; Lelystad 72,25; Stavoren 200,-; Treebeek 281,-; Valthmond 700,-; Vroomshoop 1160,-; Winschoten 331,97; Zutphen 259,60; Zwolle 696,25; G.L.K., Z. 10,-; N.N.; L. 30,-; N.B.V.B. 947,84 (opbrengst kookboekjes); N.B.V.B. Bergum 115,- (pakketten); N.B.V.B. 's Gravenhage 150,- (pakketten); N.B.V.B. Alphen a/d Rijn 40,- (pakketten);

Amsterdam West 172,75 (projekt); Gewest Z-O Drenthe 3500,- (projekt).

#### N.B.J.B.

Alblasserdam 30,-; Amsterdam West 96,05; Borne 82,85; Groningen Noord 56,03; Harderwijk 348,-; Heerenveen 20,-; Hengelo Venster 25,-; Hoogezand Woldwijk 55,80; Kampen 53,65; Lelystad 180,95; Stavoren 102,-; Winschoten 47,88; Zutphen 51,50; Zwolle 100,-.

#### U.B.S.

Alblasserdam 22,-; Borne 35,10; Groningen Noord 41,19; Harderwijk 134,25; Heerenveen 20,-; Heerenveen 84,75; Hengelo Venster 181,60; Kampen 39,45; Lelystad 66,-; Nieuw Weerdinge 100,-; Vroomshoop 156,-; Winschoten 35,11; Zwolle 75,-.

#### NOODFONDS

Heerenveen 282,45; Hengelo Venster 143,95; Krommenie 10,- (Roemenië); N.B.V.B. 3950,- (Roemenië vrouwenwerk); D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; M.P., Z. 10,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-; S.V., M. 25,-; H.V., H. 100,-; G.H., B. 50,-; J.S., W. 100,-.

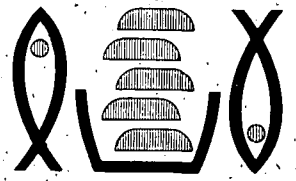
Allen die een bijdrage zonden hartelijk dank.  
Bijdragen kunnen worden overgemaakt op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Bosch en Duin, onder vermelding van de bestemming.

Bijdragen voor het Noodfonds kunnen eveneens overgemaakt worden op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

A.V. Openingsrede Unievoorzitter ds. A. de Vries:

## "Unie krijgt gestalte in wat we samen doen"



Broeders en zusters, leden van de Algemene Vergadering, gasten en genodigden,

Voorlopig voor de laatste keer is het mij gegund de openingstoespraak van de AV te houden. Ook deze keer zal daarin veel persoonlijk terug te vinden zijn. U kunt zelf bepalen in hoeverre u daarin woorden van waarde vindt. In elk geval vind ik het een voorrecht u allen en onze gemeenschap te mogen toespreken, in de hoop dat ook dit alles mag bijdragen tot een krachtiger getuigenis van Gods liefde voor wereld en mensen.

**Sinds de vorige AV is weer op alle ons bekende werkkerreinen hard gewerkt door talloze vrijwilligers en door onze vrijgestelden. Ik vind het nodig hiër mee te beginnen, niet omdat ikzelf tot die groep vrijwilligers behoor, maar omdat onze unie gestalte krijgt, niet in de dingen waarover we het oneens zijn, maar in wat we samen doen.**

Er is een indrukwekkende massa werk verzet, waarin het getuigenis van Christus gedragen werd door velen, met woord en daad. Er is op vele manieren ondersteuning en dienstverlening geboden aan dat getuigenis van gemeenten en gelovigen. Soms lijkt het er op dat er over de unie en het werk alleen in termen van crises gesproken wordt door betrokkenen. Dat mag wellicht betekenen, dat de zaak ons aan het hart gaat, maar doet geen recht aan wat de unie feitelijk is en doet. Daarom ben ik dankbaar voor het gezamenlijke getuigenis van 83 autonome gemeenten in de storm van de tijd, die opnieuw zich ingezet hebben om het getuigenis van Christus metterdaad waar te maken. Ik ben me bewust van allerlei belemmeringen en nietgeslaagde acties. Dat mag echter nooit de dankbaarheid voor wat er wel is ondersneeuwen.

Een aantal wat meer specifieke onderwerpen wil ik noemen, met voorbijgaan

van andere, die daarom overigens niet minder belangrijk zouden zijn.

De uniegemeenschap heeft met een tot tevredenheid stemmende betrokkenheid meegedaan aan de studiedagen over de themata "Heelheid van de schepping" en "Vrede". Door de werkgroep die ze voorbereidde en alle medewerkers is veel werk verzet, dat resulteerde in boeiende en tot bezinning dwingende gesprekken en ontmoetingen. We zijn er nog niet klaar mee. Niet alleen, omdat de themata nooit uit de lijst van bijbelse onderwerpen zullen verdwijnen; ook omdat de actuele nood op genoemde gebieden absoluut niet opgelost is door erover te praten. In dezen is het van groot belang, dat gelovigen en gemeenten bereid zijn hun getuigenis ook in de richting van de praktijk te vertalen. Nog eens moet duidelijk worden, dat we iets extra's te zeggen hebben. Geloof betekent een dimensie extra in het leven ontdekken, een diepte, die van God komt. Geloven betekent meer zien dan zomaar voor ogen is. Het betekent ook: Leren door elkaars bril te kijken om de diepte van Gods Woord en werk te leren zien. De studiedagen hebben bijgedragen tot een belangrijke oefening hierin.

Het nadenken over de betekenis van onze unie en de daarbij passende organisatievorm werd door de stuurgroep unie organisatie met grote energie aan-

gepakt. Met velen werd gesproken en veel gegevens werden aangedragen. Het is betreurenswaardig, dat er sprake was van het uiteenlopen van gedachten over welke koers dit proces verder zou moeten hebben. Toch is er opnieuw een discussienota van de SOU en de uniecommissie te bespreken, waarin een aantal belangrijke zaken o.a. met betrekking tot de vorm van de AV voorgelegd wordt aan het beslissende forum, de AV zelf. Ik hoop, dat we erin zullen slagen fundamentele vragen te stellen en te beantwoorden, zonder te verzanden in oeverloos gedailleer. Op het spel staat de effectiviteit van onze gemeenschap. We moeten zo snel mogelijk een vorm ontwikkelen, waarin we niet langer verdeeld en verzuild bezig zijn onze energie te verstrooien. We hebben een organisatie nodig, waarin een massief en nadrukkelijk getuigenis en diakonaat getoond wordt aan een Nederlandse samenleving, waarin God niet de plaats heeft, die Hem toekomt. Dat dwingt tot grote ijver en tot zelfdiscipline, waarin de gemeenschappelijke taak en zaak moet voorgaan. Wij kunnen ons geen tijdsverspilling veroorloven tegenover de Heer, die ons tot de taak roept en tegenover de wereld, die een levende gemeente nodig heeft om niet in chaos en godloosheid ten onder te gaan.

Er wordt getornd aan een fundamenteel stuk in onze gemeente-theologie. Tot nog toe belijden wij, dat de Heer spreekt en werkt door gelovigen en plaatselijke gemeenten. In die plaatselijke gemeenten worden de geloofsgesprekken gevoerd, de vragen gesteld, de antwoorden gevonden vanuit de Schrift, gelezen met door de (zie verder pag. 2 1e kolom)



## A.V. Openingsrede Unie-voorzitter

(vervolg van pag. 1)

Geest verlichte ogen. Niet iedereen kan de spanning van de plaatselijke gemeenschap aan. De verleiding is groot dan in landelijk georganiseerd verband geestverwanten te zoeken. Hoewel dat heel begrijpelijk is, herbergt het meteen al het gevaar van de eenzijdigheid. Voor je het weet ben je niet meer gericht op de ander, maar op zelfbevestiging. Als daarbij dan ook nog een poging wordt gewaagd middels deze activiteiten de koers van unie en gemeenten mee te bepalen, zijn we over een theologische grens gekomen. Ik kan daar niet krachtig genoeg voor waarschuwen. De unie komt tot haar einde, als we een verzameling van elkaar bestrijdende stromingen worden. We zullen alle geloofwaardigheid verliezen als we elkaar niet meer op het lokale vlak kunnen aanhoren en verstaan. Dat moet eerst. Vervolgens moeten we elkaar op landelijk niveau informeren en, indien de opdracht van de Heer dat van ons vraagt, een gezamenlijke koers vaststellen. Ik heb zorg over ons taalgebruik en de stijl van onderling praten. Maar al te vaak worden anderen ongenueanceerd in een hoekje geplaatst. Er wordt op onvriendelijk en onrespectvolle wijze naar elkaar geschreven en over elkaar gepubliceerd. Als wij er niet in slagen zelfbeheersing op te brengen en respect voor elkaars integriteit, zijn we tot schade voor elkaar en samenleving.

Op welke wijze moeten we dan wel verder? Oppervlakkig gesproken is het antwoord eenvoudig: We moeten hard werken aan de dingen die we afgesproken hebben te doen. Dat zijn niet alleen de vanzelfsprekende, lopende zaken. Het gaat juist ook om bezinning en naar elkaar luisteren. Vervolgens moeten we onze keuzes maken. Sommigen hebben moeite met de tijd die dat kost. Soms wordt de unie verweten, dat ze de dingen maar voor zich uitschuift. Als dat gebeurt, omdat er geen zicht is op een creatieve weg van gesprek met elkaar, is vooruitschuiven inderdaad niet meer dan afschuiven. Maar er bestaat ook nog zo iets als de gave van het geduld. Wie de gemeenschap in ontwikkeling graag meeneemt, moet niet te ver vooruitlopen en dan ongeduldig worden. Ook is het geen kunst het gesprek over een gezamenlijke koers snel af te breken, omdat we onszelf er niet in denken te kunnen vinden. Ik pleit ervoor, dat we onze uiterste best zullen doen elkaar te verstaan en het nodige geduld met elkaar te hebben in alle onder ons levende levensvragen. We kunnen ons gemakkelijk laten opjatten tot overhaaste beslissingen door krachten van binnen en van buiten. En de vragen zijn ook dringend evenals de opdracht om in deze wereld en voor deze generaties getuige van Christus te zijn. Maar we zullen niemand dienen, als we door ongeduld van elkaar vervreemden. We



### Even nadenken met....

G. van 't Wout

## OVER HET OPHEFFEN VAN HANDEN

*In het alledaags spraakgebruik hebben we het niet over "opheffen van handen". Dan steken we gewoon de hand op. Het is allebei hetzelfde gebaar, maar de opheffing van handen geeft toch meer aan dan je hand opsteken.*

*In ieder geval "spreken" we met onze handen, er is een gebarentaal. Ook dat kan voor ons een vreemde taal zijn. Er zijn culturen waar ze bij het gebaar van "kom" en "ga" precies de tegenovergestelde handbewegingen maken dan wij gewend zijn, met alle gevolgen van dien. Zo betekent het opheffen of opsteken van handen in alle culturen niet hetzelfde.*

*Het is wel bijna altijd een sterk emotioneel gebaar. Bij het bevel "handen omhoog" gaat het om dood of leven. Bij*

zullen geduldig de niet eenvoudige weg moeten gaan van de gemeenschap, die elkaar zo lang mogelijk wil vasthouden. Alleen dan zullen we in gezamenlijk tempo, er door Gods genade in slagen ook voor de komende jaren een leesbare brief van Christus te zijn.

In het Bijbelgedeelte, dat daarover gelezen is, gaat het erom, zelf een levende brief van Christus te zijn, leesbaar voor ieder, een brief met extra dimensie, geschreven in het hart van levende mensen. Wij zijn niet alleen dragers van de boodschap, we zijn door Gods genade de boodschap zelf. Daar ligt onze opdracht ook voor de komende tijd.

Er blijft altijd een spanningsveld tussen het open gesprek en onvermijdelijke beslissingen. Opnieuw wil ik ervoor pleiten niet de gemakkelijke weg te gaan van de stellingen, die betrokken worden, maar de weg te gaan met de ander, in respect en oprechtheid, in verzet tegen onrecht, onwaarheid, onbetrouwbaarheid. Alleen dan kan de waarheid, geschreven door de Geest van Christus, ons leiden.

Hebben wij nog één uitstraling op samenleving? Gelukkig merk ik dat in de plaatselijke gemeenten nadrukkelijk. Er zijn nog altijd mensen, die door onze gemeenschap en gemeenten de weg naar God en Christus vinden en een hecht levensgeluk. Er is in onze tijd één probleem zichtbaar geworden, dat van een uitzonderlijke omvang en reikwijdte is: Het probleem van het seksueel misbruik van kinderen. Wij realiseren ons veelal niet hoe wijd deze kanker in onze samenleving vertakt is. Eén op de 6 à 7 vrouwen en één op de 14 mannen zijn

popconcerten gaat er een golf van emotie door de menigte met opgeheven handen. Iemand kan in een noodsituatie hulpbehoevend zijn handen omhoog steken.

Zover ik weet is het een verschijnsel van onze tijd, dat in samenkomsten van christenen de handen omhoog worden geheven. Het is dan een tijdverschijnsel in een subcultuur, zoals het ook voorkomt bij de subcultuur van popconcerten.

Hoewel deze opmerking geen kwaad kan, is deze uitleg toch onbevredigend.

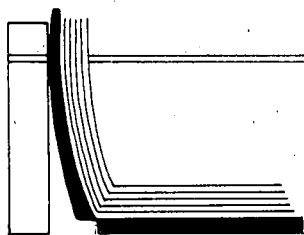
Onlangs werd me de vraag gesteld of het opsteken van handen tijdens de samenkomst van de gemeente baptistisch is. Ik denk dat je die vraag niet bevestigend kunt beantwoorden; hoewel ik me dat wel voor kan stellen bij onze zwarte zustergemeenten. In onze gemeenten hebben sommige voorgangers de gewoonte de handen (zegenend) op te heffen. Als ze dat met één hand doen herinnert me dat altijd aan de groet van de nazi's!

Veel belangrijker voor ons is dat het opheffen van handen een bijbels gebaar is. Zowel in het Oude- als het Nieuwe Testament komt het opheffen van handen voor; Psalm 134:2 en 1 Tim. 2:8 zijn maar enkele voorbeelden.

vervolg op pag. 3

er in meer of mindere mate door beschadigd in leven en geloof. Van gemeenten, betrokkenen en collega's hoor ik verschillende geluiden over onze houding hierin. Enerzijds het verwijt, dat er geen aandacht aan wordt geschonken, anderzijds bemoedigende signalen van warme pastorale betrokkenheid en heling. Het is een zaak, die elke gemeente als toetssteen voor haar theologie en dienstbaarheid kan hantieren. Voor mij is het meer dan een stokpaardje. Hier vinden wij een aangrijpend en niet te verdragen onrecht, waarin de gerechtigheid van Christus tot zijn recht moet komen. Die gerechtigheid moet in ons handelen als gemeenten en gelovigen te vinden zijn. Natuurlijk is het niet het enige maatschappelijke probleem. Maar ik beschouw het als een dwingende test voor ons diakonale bewustzijn. Betekenen we een vrijplaats voor slachtoffers? Durven we het aan door hun bril te kijken? Zijn we ook voor hen een leesbare brief van Christus? Of zijn we een kerkelijk bastion, bezig met zichzelf? Ik hoop van harte dat aan deze en andere toetsstenen zichtbaar mag blijven, dat onze gemeenschap bestaat bij de gratie van de Geest, in de gehoorzaamheid aan de Zoon en levend vanuit het woord van God. Daarin is meer dan voldoende opstandingsmacht om deze en andere problemen aan te pakken. Daar ligt ons doel: Om de grote daden Gods te verkondigen, omdat we door genade Gods volk zijn geworden. Moge de Here ons allen door Zijn Geest daarin leiden.

Met deze woorden verklaar ik de 109e AV voor geopend. ■



## "Gij geheel anders" (2)

J. SCHOTANUS

Er kunnen in het leven zich natuurlijk heel wat situaties voordoen, waar armoede in verband gebracht kan worden met aangedaan onrecht. Waar het ons nu om gaat is of men dat in zijn algemeenheid mag stellen.

Ik ben mij er ten zeerste van bewust dat dit een heel gevoelig punt is voor sommigen en dat als je dingen zwart op wit zet deze soms scherper overkomen, dan wanneer je er over zou kunnen praten. Vooral ook nog omdat armoede een uiterst betrekkelijk begrip is.

Het zal ook zo kunnen zijn dat u het er vaart als tegen de gangbare theologische stroom in te gaan als het gaat om armen en verdrukten. In dit verband wil ik u graag attent maken op het boek Amos, want dat staat niet voor niets in de Bijbel. U zult dan ontdekken waar het wezenlijk om gaat. Het wezenlijke is niet verdrukking van de armen, maar de onbekeerlijkheid van Israël, die daartoe geleid heeft.

### Geschiedenis

In het begin van de jaren 80, kwamen we in Nederland tot de ontdekking, dat men de kraan van de welvaart wel wat extra wijd open hadden gezet in de zeventiger jaren. Om daar eindelijk dan maar iets aan te doen zouden er maatregelen getroffen worden om samen een stapje terug te doen. Iedereen moest wel overtuigd zijn dat dat moest gebeuren, maar ook bijna iedereen wilde zelf daarvan gevrijwaard worden,

waardoor bestek 81 geen doorgang kon vinden en wij economisch weer enkele jaren

verder verwijderd raakten van een betere oplossing. In de politiek bleef men het probleem voor zich uitschuiven, vooral onder druk van degenen die het recht van welvaart voor zich opeisten. Langzamerhand wordt daarna door de invloed van hen, die inzien dat het zo niet langer kan, de zaak wat anders aangepakt.

Met een voorbeeld zou ik willen aantonen, welke invloed Bijbelse tevredenheid van al degenen, die zich naar de naam van Christus noemen, zou kunnen hebben op ons maatschappelijk en economisch bestel.

Er wordt in die tijd van het voorgenomen herstel van de economie een radioprogramma uitgezonden over de voorstellen om de ambtenars-salarissen met drie procent te verlagen. Men kan hierop reageren via de reactie-telefoon. De algemene teneur van de reacties (u raadt het al) is die van verolgenheid over het onrecht wat hiermee de ambtenaren zou worden aangedaan. Vanuit de ambtenarenvakbond probeert men ook het onderste uit de kan voor zich op te eisen.

### Positief-christelijk

Een positieve reactie op dat radioprogramma wil ik u niet onthouden.

Deze reactie van een van de luisteraars was als volgt: "Het geeft mij een heerlijk gevoel om met het inleveren van drie procent van mijn salaris mee te mogen werken aan de oplossing van de economische problemen in ons land". Om verkeerde conclusies te voorkomen, moest hij er nog bij zeggen, dat hij in de categorie zat van de mensen die in aanmerking konden komen voor premie-A subsidie op het kopen van een woning en de zorg had over een half-dozijn studerende kinderen. Naar de standaard van onze tijd zou hij met recht gerekend kunnen worden tot de minder-bedeelden van ons land. Het gaat er in de eerste plaats dus niet zozeer om of men veel of weinig bezit,

maar om de manier waarop men dat beleeft. Er zijn arme christenen, die van week tot week en van maand tot maand leven in de houding van: "Dank U Heer, dat U ons zoveel gelegenheden geeft om op U te vertrouwen".

De psalmdichters kunnen daartoe een geweldige stimulans zijn.

### Is armoede onrecht?

Afgezien van de betrekkelijkheid van het begrip armoede (vooral geldt dat voor een christen), meen ik toch in alle bescheidenheid te mogen stellen dat men nooit in z'n algemeenheid mag beweren, dat armoede onrecht is. Lees 2 Cor. 8:1-15 maar eens in dit verband. In ieder geval niet, wanneer men daarmee bedoelt dat als vanzelfsprekend alles erop gericht moet zijn om mensen eerst bewust te maken van dat onrecht om hen daarna tegen dat onrecht in opstand te brengen. Wel zullen christenen attent willen en moeten zijn op welk onrecht dan ook en zij zullen langs de hun geëigende wegen met geduld en liefde proberen de oplossing daarvoor helpen aan te dragen.

Waar het ons hier om gaat is of er ruimte gelaten wordt dat men heel persoonlijk de Hand van God kan zien in eigen levenssituaties en zelfs in eigen levenscrisis. "Laat datgene wat ons tot beproeving dient, ons niet bevreemden, alsof ons daarbij iets vreemds overkomt" (zie 1 Petrus 4:12).

Is het tekort en gebrek aan iets in ons leven ons tot een Meribah (een mopperplaats) geworden? (zie Exodus 17). Is er nog zoiets als Godsvertrouwen? Of is dat helemaal weggeredeneerd door het gepraat over het recht op een zogenaamd toereikend inkomen? Velen verstaan daar veel meer onder dan onderdak en onderhoud (1 Tim. 6:8,9);

### Zorgzaam of zorgeloos?

Laten we ons klakkeloos meesleuren in de stroom van protest tegen armoede? Hebben we het daarbij gemunt op een overheid, die naar onze mening alles verkeerd doet? Mozes en Aäron hadden het ook zwaar te verduren als leiders van het volk (Exodus 17 en Numeri 14 b.v.). Mogen we de Hand van God niet meer zien in onze moeilijkheden? Mogen we niet meer spreken van een zorgzame samenleving?

Of moeten we met de radikalen gaan spreken over de noodzaak van een "zorgeloze-samenleving"? (Ja, een samenleving waar niemand zich ook maar ergens meer zorgen over hoeft te maken en waar Godsvertrouwen, als het de christen betreft, dan automatisch een overbodige luxe gaat worden).

Ik stel mijn vragen vanuit het perspectief van een Kind van God, dat in de Bijbel aangemoedigd wordt om op de Heer te vertrouwen in alles. Kunnen we

vervolg van pag. 2

*Het opheffen van de handen tijdens het zingen of bidden van de gelovige of van de gemeente is even legitiem als de handen vouwen of handen voor het gezicht houden. Ik was echter geschokt toen, vlak na de oorlog, tijdens een bidstond sommige Amerikaanse geloofsgenoten met de handen in de broekzakken baden. Of mijn gevoelens terecht waren weet ik niet; we behoeven echter niet geschokt te zijn wanneer broeders en zusters de handen opheffen tijdens het zingen of bidden in de gemeente.*

*Het valt me echter op dat de handen meestal omhoog gaan bij een lofprijzing, bij een loflied. We vergeten nogal eens, dat een bijbelse lofprijzing bijna altijd ook (aan)klacht, verootmoediging, schuldbelijdenis inhoudt.*

*Dan zou de opheffing van handen tijdens de bijeenkomst van de gemeente meer bijbelse inhoud krijgen en misschien meer aanvaardbaar zijn in de totale gemeente van Christus in deze tijd.*

Vervolg op pag. 4

# Grootse verwachtingen van het 16e Baptisten Wereld-Congres

Met gevoelens van grote verwachting zien de broeders en zusters in Zuid-Korea het Wereld Congres tegemoet van de Baptisten Wereld Alliantie. Dit congres wordt gehouden van 14-19 augustus 1990 in Seoul. Tijdens de vergadering van de Baptisten Wereld Alliantie in Zagreb (1-5 augustus) was er een aantal broeders en zusters uit Zuid-Korea om de afgevaardigden uit alle landen uit te nodigen ruime bekendheid te geven aan dit congres. Er is geen twijfel dat de deelnemers een zeer hartelijke ontvangst wacht!

Evenals andere christelijke groeperingen maken de baptisten in Zuid Korea een spectaculaire groei mee. In de reeks van sprekers van over de hele wereld is ook Billy Graham te vermelden. Er is tijdens het congres gelegenheid om bidstonden mee te maken, die naar Koreaanse gewoonte vroeg in de morgen gehouden worden. Zelfs is er een

## "Gij geheel anders" (2)

Vervolg van pag. 3

ons er nog iets bij voorstellen, als we in de Schrift aangemoedigd worden om een onbaatzuchtige mentaliteit te hebben en tevreden te zijn met datgeen, waarvan we kunnen weten dat de Heer het ons heeft toebedeeld? (Hebr. 13:5,6).

### Mentaliteit

Ook al weten we van mensen onder ons, die misschien een boek zouden kunnen schrijven over al de armoede, die zij meegemaakt hebben, toch zal de dankbaarheid voor de concrete uitredingen van de Almachtige God in hun leven de boventoon voeren: "Het zijn de gunstbewijzen des Heren, dat we niet omgekomen zijn".

Misschien moet er daarom in dit verband tot enige voorzichtigheid gemaakt worden, wanneer men spreekt over het ervaren van armoede als "onrecht". Dat soort spreken hoort niet bij het vernieuwde denken, tenminste voorzover ons dat in conflict zou brengen met wat de Bijbel ons leert over tevredenheid. Het zou ons ook ten eerste bevreemden als Paulus zijn "doorn in het vlees", wat dat dan ook maar geweest moge zijn, in verband zou brengen met het strijden tegen een stuk "onrecht".

Het lezen van boeken over zendingspioniers zal ons ook kunnen vrijwaren van een revolutionaire houding in het zoeken van een oplossing voor crisissituaties. Vanuit die levensbeschrijvingen ontdekken we:

"De vinger die de weg wijst is een deel van de hand die in alles voorziet". ■

nacht van gebed, die vrijdagavond begint.

Een teken van de sterke groei van de gemeenten zal een doopdienst zijn, waarin 10.000 mensen gedoopt worden. Verder zal er muziek en koorzang zijn uit diverse delen van de wereld. De Duitse Bond organiseert drie reizen voor deelnemers aan het congres, waarvoor ook Nederlanders kunnen inschrijven.

### Reis A: Individuele reis

Deelnemers zijn congresbezoekers en afgevaardigden. De reis begint 10 augustus 1990, de terugreis kan individueel bepaald worden. Het reisplan omvat deelname aan het congres en eventueel een aansluitend programma.

Informatie over deze reis:

Michael Noss en Udo Schmidt, Hauptstrasse 126, 1000 Berlin 62, BRD

### Reis B:

Reis naar het congres met aansluitend georganiseerd groepsprogramma. Deelnemers zijn volwassenen. De reis begint 10 augustus en eindigt 31 augustus 1990. Deze reis omvat deelname aan het congres met aansluitend programma, mogelijk een bezoek aan gemeenten in China, Japan of Taiwan, en een toeristisch programma.

Deze reis wordt eveneens georganiseerd door Michael Noss en Udo Schmidt, Hauptstrasse 126, 1000 Berlin 62, BRD

### Reis C:

Studiereis van het gezamenlijk jeugdwerk van Hamburg. De reis begint 10 augustus en eindigt 31 augustus 1990. De reis omvat deelname aan het congres, bezoek aan het jeugdwerk op de Filipijnen en een rondreis over Hongkong en Singapore.

Organisatie: Michael Borkowski, Rennbahnstrasse 115b, 2000 Hamburg 74, BRD.

De reizen worden verzorgd door reisbureau K.F. Bullermann, Sennestadttring 9, 4800 Bielefeld 11.

Wie gebruik wil maken van het Duitse aanbod dient rechtstreeks naar de organisatoren van genoemde reizen te schrijven.

Verder zijn informatie over het congres en een inschrijfformulier bij mij verkrijgbaar.

H.G. de Winkel, Sweelincklaan 4, 6952 ED Dieren.

## Bijdragen en giften in augustus.

### E.C.U.

Alphen aan den Rijn 89,85; Amsterdam Centrum 400,-; Assen 115,35; Coevorden 242,-; Deventer 207,45; Deventer 137,30; Dordrecht 615,65; Ede 1173,90; Emmen 1687,50; 's Gravenhage 625,-; Groningen Noord 232,81; Harlingen 167,65; Hengelo Centrum 459,25; Hoogeveen 1900,-; Leiden 409,41; Lelystad 147,10; Noordbergum 223,60; Rotterdam Centrum 175,05; Rotterdam Zuid 282,39; Stavoren 100,-; Steenwijk 29,75; Utrecht Noord 399,65; Utrecht Noord 399,65; Vriescheloo 123,25; Vroomshoop 188,-; Winschoten 198,70; G.L.K., Z. 10,-.

### C.v.d.O.

Amsterdam Centrum 700,-; Assen 53,40; Coevorden 216,-; Deventer 120,05; Deventer 165,60; Dordrecht 571,15; Ede 1083,60; Emmen 1375,-; 's Gravenhage 500,-; Groningen Noord 215,92; Harlingen 134,70; Hengelo Centrum 400,30; Hoogeveen 1750,-; Leiden 375,65; Lelystad 41,30; Nieuwe Pekela 385,32; Noordbergum 299,20; Rotterdam Centrum 57,35; Rotterdam Zuid 261,98; Steenwijk 16,75; Utrecht Noord 370,75; Utrecht Noord 370,75; Vroomshoop 175,-; Winschoten 184,34; C., D. 25,-; J.R., E. 500,-.

### U.Z.C.

Amsterdam Centrum 700,-; Assen 114,95; Coevorden 404,-; Deventer 132,05; Deventer 162,05; Dordrecht 1028,56; Dordrecht 215,10; Ede 1960,80; Emmen 2812,50; 's Gravenhage 1050,-; Groningen Noord 389,12; Harlingen 177,65; Hengelo Centrum 1083,80; Hoogeveen 3200,-; Klazienaveen 75,-; Leiden 682,34; Lelystad 128,45; Noordbergum 656,45; Rotterdam Centrum 218,70; Rotterdam Zuid 471,79; Siddeburen 118,50; Sneek 1286,50; Stavoren 200,-; Stavoren 139,-; Steenwijk 31,45; Utrecht Noord 667,68; Utrecht Noord 667,68; Winschoten 331,97; J.G., H. 40,-; L.B.-N., E. 1000,-; J.R., E. 500,-; N.N., L. 30,-; G.L.K., Z. 10,-; Kollekte Ouderenweek 139,95; Groningen Noord 800,-; NBVB Bergum 40,- (pakketten); NBVB Alphen aan den Rijn 40,- (pakketten); NBVB 's Gravenhage 150,- (pakketten).

### N.B.J.B.

Amsterdam Centrum 100,-; Assen 180,45; Coevorden 58,-; Dordrecht 148,35; Ede 283,80; Emmen 400,-; 's Gravenhage 150,-; Groningen Noord 56,03; Harlingen 121,10; Hoogeveen 500,-; Rotterdam Centrum 150,30; Rotterdam Zuid 68,05; Utrecht Noord 96,30; Utrecht Noord 96,30; Winschoten 47,88.

### U.B.S.

Amsterdam Centrum 100,-; Assen 30,60; Dordrecht 108,79; Ede 212,85; Emmen 300,-; 's Gravenhage 125,-; Groningen Noord 41,19; Hoogeveen 375,-; Rotterdam Zuid 49,90; Utrecht Noord 70,62; Utrecht Noord 70,62; Winschoten 35,11.

### Noodfonds

Alblasserdam 72,65; Dordrecht 360,65; Groningen Noord 312,65; Hoogeveen 1000,-; Rotterdam Centrum 116,15; Stavoren 186,10; Steenwijk 100,15; Vroomshoop 188,-; S.V., M. 25,-; G.J., G. 25,- (Bangladesh); G.H., B. 25,-; P.K., U. 10,-; H.T., S., D. 50,-; N.N., A. 100,-; J.K., S. 100,- (Oeganda); D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; R.D., D. 25,-; M.P., Z. 10,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-.

Allen die een bijdrage zonden hartelijk dank. Bijdragen en giften kunt u overmaken op giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten Bosch en Duin, onder vermelding van bestemming. Bijdragen voor het Noodfonds kunt u ook overmaken op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten.

A. VAN DEN HOEF

# "Budapest" daagt ons uit tot vergroting getuigenis en dienst op Europees niveau

Plaats van handeling: het Nepstadion in Budapest, Hongarije.  
Deelnemers: ruim 5000 personen uit 44 verschillende landen.  
Voor de derde keer wilden wij graag zo'n conferentie meemaken.  
Daarom combineerden wij onze kampeervakantie in Hongarije met deelname aan deze conferentie.

'Kom en zie wat voor grote dingen God heeft gedaan'. Met deze woorden uit Ps. 66:5 werden we opgeroepen vanuit alle hoeken naar Budapest te komen. Niet om elkaar te laten zien hoe goed wij wel zijn, maar wat GóD aan en met ons heeft gedaan, als zijn partners. Zo vertelde ds. Hodoroaba, een exvluchteling uit Roemenie, nu werkzaam in Parijs voor de Roemeense Zending, over dit werk.

Het drukken van bijbels en liedboeken gaat nog steeds door, alsook de productie en uitzending van radioprogramma's via Trans World Radio.

Een Schotse dominee vertelt met gevoel voor humor over de opwekking die zijn gemeente meemaakte. Jaren was er hard gewerkt om de leden van de gemeente in beweging te krijgen. Het wilde niet erg lukken, totdat de kerk tot de grond toe afbrandde en de gemeente zonder onderkomen zat. Het leek alsof dat de gemeente ook in vuur en vlam zette, een opwekking gelijk. Nu komen ze bijeen in een school en bloeit het werk als nooit te voren.

Dit en meer verhalen tillen je even uit boven het gedoe op het eigen Nederlands baptisten erf. Het plaatst je in de ruimte van een groot huis met allerlei interessante vertrekken. Stiekum zeggen we elkaar een beetje trots te zijn op het deelhebben aan zo'n boeiende Europese gemeenschap. Kom daar eens om in andere kerken. Tegelijk spreken we ook onze teleurstelling uit over de zo geringe belangstelling van Nederlandse broeders en zusters (ong. 20) voor een happening als deze. Het zou ons kunnen helpen onze Unieproblemen in een royaler perspectief te zien.

**Verschillende keren kregen we de vraag gesteld waarom Nederlandse baptisten zo weinig mee doen aan activiteiten op Europees niveau, en waarom ze zoveel onderlinge oneenigheid hebben. Ja, waarom eigenlijk?**

Gelukkig valt er bij de jeugd wel een groeiende belangstelling voor Europese activiteiten te bespeuren. Wat hebben dergelijke contacten immers ook veel aan ons eigen persoonlijk geloofsleven bijgedragen. Dankbaar en verwonderd kijken we terug op het feit dat onze zoon één van de ruim 25.000 was die bij de slotmanifestatie met o.a. Billy Graham in het Nepstadion naar voren ging als teken dat hij een volgeling van Jezus Christus wil zijn. Zondag 1

oktober j.l. liet hij zich in het midden van de gemeente dopen.

## Meer samenwerking

In feite staat ons een uitstekend netwerk van contactmogelijkheden ter beschikking om het getuigenis aangaande Christus en het omderling dienstbetoon in Europa mee te versterken.

Eén van de resoluties, aangenomen tijdens de conferentie gaat dan ook over het maken van plannen om de krachten op het gebied van evangelisatie en zending te bundelen en zo voor het jaar 2000 Christus aan alle mensen bekend te maken.

De landen in O. Europa zijn enorm in beweging. In Zuid Europa dreigt de armoede steeds sterker te worden. Over en weer is er de oproep elkaar bij te staan. Bijvoorbeeld in Hongarije bij de opvang van Roemeense vluchtelingen. De afgevaardigden uit de DDR zijn alle weer thuis gekomen. Zij zien hun opdracht daar. Mogen zij als dat nodig is op onze steun rekenen?

Er valt op allerlei gebied ook veel van elkaar te leren, b.v. over de wijze waarop de Hongaren een relatie met andere kerken vorm geven. Zij zijn zowel lid van de Evangelische Alliantie als de Raad van Kerken. De interkerkelijk opgezette slotmanifestatie in het Nepstadion, waarin zowel een R.K.-bisschop als de voorzitter van de raad van kerken een bijdrage had, was daarvan een levend bewijs.

Van buiten Europa deed br. Solomon Nfor Gwei uit Kameroen een beroep op de Europese baptisten het ene Europa niet ten koste van de derde wereld vorm

## Persoonlijke terugblik

De Europese Baptisten Federatie (EBF) vormt een samenwerkingsverband van 27 Unies van baptisten gemeenten in 24 landen, inclusief Israël, met 10.575 plaatselijke gemeenten en 1,1 miljoen leden.

Van hen wonen tweederde in een O-Europees land.

Om de vijf jaar houdt de EBF een conferentie. Dit jaar was het voor het eerst in O. Europa. Br. de Winkel gaf in dit blad al uitgebreid verslag van deze happening. De redactie vroeg een andere bezoeker van de conferentie, br. Joop G. Brongers uit Elst, een persoonlijke impressie te geven en een terugblik op deze happening.

te geven. Geef als onderdeel van uw evangelisch dienstbetoon ook aandacht aan de verslechterende handelsverhoudingen en de verlamdende schuldenlast van Afrikaanse landen. Hij is staatssecretaris voor landbouw in de regering van Kameroen. Hij weet dus waar hij het over heeft. Hij liet ons zien hoe wij net als Christus het complete evangelie hebben te brengen.

Dat wil zeggen zowel aandacht geven aan intellectuele als geestelijke, lichamelijke als sociale kanten van het leven.

## Instelling werkgroep?

Een speciale commissie legde ons aan het eind van de conferentie een aantal uitspraken voor, bedoeld voor de Unie en de plaatselijke gemeenten om praktisch aandacht aan te geven. Geen bindende uitspraken, maar aanbevelingen en als zodanig de moeite waard ze hier kort te noemen (zie kadertje). Wie de

## Resoluties: Oproepen tot actie

Resoluties werden aangenomen mbt:

- het opkomen voor godsdienstvrijheid
- de rechten van het kind
- afschaffing van de doodstraf
- het ontplooiën van passende acties in het kader van de bevordering van vrede, gerechtigheid en het behoud van de schepping, en de aansporing tot deelname aan het conciliair proces
- op creatieve wijze meewerken aan de opbouw van Europa met aandacht voor de zwakken
- het opzetten van een plan van aanpak voor zending en evangelisatie in Europa opdat allen in 2000 van Christus hebben gehoord
- het geven van gelegenheid aan vrouwen in de gemeente in leidinggevende posities dienstbaar te zijn
- het verlenen van steun aan de christenen en de studenten in China, die zich in dat land op vreedzame wijze inzetten voor veranderingen.

*Hoe doen wij recht?*

*In de discussie met broeder Reiling komen we nu tot de vraag: "Hoe doen wij recht aan de wijze waarop God zich openbaart?" In een laatste samenvattend artikel hoop ik in te gaan op het artikel van broeder Reiling over zijn zienswijze betreffende deze bovengenoemde vraag.*

God, die vele malen en op velerlei wijze gesproken heeft tot op een bepaald moment in de geschiedenis, heeft vanaf

## Hoe doen wij recht aan de wijze waarop God zich openbaart?

dat moment Zijn spreken geconcentreerd in de Zoon. De Bijbel is de gestalte, waarin God in Zijn Zoon Jezus Christus tot ons komt. Als wij ervan uitgaan, dat al dit spreken door de Heilige Geest op betrouwbare wijze voor ons is vastgelegd (ik zeg niet gedictieerd), dan is het ons geraden om daaraan gehoor te geven. Het blijft de levende Stem van God, vanwege de levendmakende Geest. God bindt Zich aan Zijn Woord.

### Het eerste doel

Het hoofddoel is ons terecht brengen bij de Zoon. Want wie de Zoon heeft, heeft het leven. Dat is eeuwigheidsleven. Leven van een bepaald gehalte.

## J. REILING

*Hoe openbaart God Zich? Door te spreken of door te handelen? Van God uit gezien (voorzover wij daartoe in staat zijn!) is dat een verkeerde vraagstelling want bij Hem zijn spreken en handelen één. Maar omdat wij mensen met elkaar over Hem willen (en moeten) spreken,*

## De bijbel als gestalte van God?

*moeten wij deze vraag wel stellen. Het antwoord is bepalend voor ons spreken over God.*

*Br. Schotanus kiest heel nadrukkelijk voor openbaring als mededeling. God*

# Ontmoeting van twee denkwijzen

Hier gaat het niet om de tegenstelling met tijdelijk leven, maar om de tegenstelling met ons natuurlijk, door de zonde aangetast, leven. Om dat nieuwe leven beschikbaar te kunnen stellen, heeft de Zoon "eens voor altijd" het grote Zoenoffer gebracht. Daar hoeft geen nieuw heilsfeit meer voor plaats te vinden. De opstanding van Christus geeft het bewijs, dat God de Vader, dit offer als genoegdoening voor de zonde, heeft aangenomen. Dit heilsfeit, waar het hele Oude Testament naar toewerkt en naar heen wijst en waarvan het Nieuwe Testament een verklaring geeft, is de onveranderlijke basis voor geloof en leven van de wederomgeboren mens. Het fundament is de Christus naar de Schriften.

### Gods heilshandelen

De uitwerking van dit HEILSFEIT in degenen, die hier in geloof op reageren, is het voortgaande heilswerk van God. De wisselwerking tussen hemel en aarde wordt gegarandeerd door de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis, Jezus Christus, die gezeten is aan de Rechterhand Gods. De uitwerking wordt verwerkelijkt door de Heilige Geest door middel van het reeds geopenbaarde Woord. Alle heilshandelen van God kan alleen maar via het verzoeningswerk van Christus gaan. Vanuit dat vaste punt, waar alle lijnen uit het Oude Testament op uit komen en waar alle lijnen uit het Nieuwe Testament uit voortkomen wordt alle heilswerk verricht in de individuele gelovige en in de

Gemeente. Het verslag van dit HEILSFEIT is het legaat dat uit het verleden door het Woord, ook en vooral in de prediking daarvan, tot ons komt. Door het geloof mogen we ergens aanspraak op maken, wat anders absoluut buiten ons bereik zou zijn. De Bron waaruit we mogen putten.

### Sola Scriptura?

De kerk heeft zich door de eeuwen heen opgeworpen als het kanaal van een gezaghebbende verklaring van de Bijbel en als de bron van een voortgaande openbaring. Ook onder sekten kom je het verschijnsel tegen van nieuwe openbaringen, waarbij aanspraak wordt gemaakt op geldingskracht voor de hele Gemeente. In de moderne theologie kom je eenzelfde gedachte tegen. Daarbij zet Christus dan Zijn heilswerk van bevrijding (van armoede en onderdrukking) voort. Dat heet dan het heilshandelen van God in de richting van Zijn rijk, waarbij bijvoorbeeld revolutionaire bewegingen en het feminisme, als positieve bijdrage daartoe, gewaardeerd worden. Men spreekt dan niet van de wederkomst van Christus, maar van het "komende rijk". Dus de kernvraag blijft of de Bijbel ons voor deze benadering over de Openbaring Gods enige grond verschaft? Zo ja, dan kunnen we het reformatorische "ALLEEN DE SCHRIFTEN" voor leer en leven, wel vergeten. Daarmee staat dan de deur open om vele andere wegen te kiezen en daarmee wordt de mens, met of zonder anderen, zichzelf tot maatstaf. ■

*heeft gesproken, zo staat het ook in Hebr. 1:1,2. Maar in de daarop volgende zin gaat hij een grote stap verder en noemt de bijbel de gestalte, waarin God in Jezus Christus tot ons komt. Dat is een gewaagde uitspraak want daarmee verklaart hij de bijbel tot een of de gestalte van God. In het Nieuwe Testament is die term voorbehouden voor Christus. Hij is in de gestalte van God (Filip. 2:6), het beeld van de onzichtbare God (Col. 1:15, 2 Cor. 4:4, zie ook Hebr. 1:3). In Hem woont de volheid van God (Col. 2:9). Daarmee mag de bijbel niet op één lijn worden gesteld. Zover gaat br. Schotanus niet, maar zijn uitgangspunt leidt gemakkelijk tot een verabsolutering van de bijbel die, gekoppeld aan de overtuiging dat de Geest hem getuigenis geeft*

*over zijn spreken en denken als bijbels (zie het vorige artikel), de weg opent naar een verabsolutering van de eigen opvattingen.*

*De bijbel schildert ons God als de levende en handelende God. Hij schiep hemel en aarde, Hij riep Abraham en maakte hem tot een groot volk, Hij bevrijdde Israël uit Egypte en bracht het in Kanaän. Hij deed Jezus Christus geboren worden en Hij was in Hem, de wereld met Zichzelf verzoenende. Natuurlijk hoort bij dit handelen ook spreken, gebiedend, bemoeidigend, oordelend, belovend. Maar het spreken is ondergeschikt aan het handelen. Er is een woord van verzoening omdat er een werk der verzoening is en niet omgekeerd.*

*Dit heeft gevolgen voor de bijbelopvat-*

vervolg van pag. 5

complete tekst wil hebben, kan het best contact opnemen met het Uniebureau.

Al met al heb ik na het bezoek aan Budapest het idee, dat wij op Europees niveau nog te veel kansen laten liggen om van elkaar te leren, het evangelisch getuigenis te versterken en met dienstbetoon elkaar te ondersteunen. Onze

vrouwenorganisatie en de Jeugd doet er wel wat aan en ook op het gebied van zending en evangelisatie gebeurt wat. Maar wat merken de plaatselijke gemeenten er van?

**Zou het niet een goed idee zijn de inspanningen op Europees gebied te versterken door een werkgroep uit ons Unieverband, de mogelijkheden**

**en wenselijkheden van een grotere betrokkenheid met wat er in Europa gebeurt en wat onze rol daarbij kan zijn op een rij te zetten? Al was het alleen maar ter voorbereiding op en promotie van de volgende EBF conferentie.**

JOOP G. BRONGERS



# Uit de gemeente Utrecht-N

Bij de opening van het cursusjaar 89/90 kreeg ik het verzoek van een mede Unie-broeder, die ook ons maadblad de Rank leest, het goede nieuws wat hij daarin las over de ontwikkelingen in de gemeente Utrecht Noord s.v.p. via de Christen door te geven in Unieland.

Een zuster liet weten het meest bemoeidigd te worden door de Christen, als ze daarin leest over positieve voortgang in gemeenten.

Die bemoediging willen we noch haar noch anderen onthouden we doen uiteindelijk niets liever dan het goede nieuws door te geven. Zeker als je daartoe wordt opgewekt en in de gelegenheid wordt gesteld.

Ik moet bekennen dat we op eigen initiatief vaak te karig zijn met het doorgeven van het Goede Nieuws op het vlak van de verkondiging maar ook op het vlak van mededelingen onderelkaar. Daardoor onthouden we aan elkaar het (mee)delen in lief en leed.

Maar het is nooit te laat om je te bekeren en dat doen we dus nu ten aanzien van het u laten delen in onze verwondering, dankbaarheid en blijdschap.

Veelvuldig hebben we de in de achterliggende tijd van aandacht aan innerlijke groei in de gemeente de Heer gebeden om doorwerking daarvan bij ons als gemeenteleden maar ook bij hen die zich rekenen tot de vrienden en anderen die we als gemeente bereiken aan jongeren en ouderen.

We mochten in de gemeente de toewijding aan de Heer en Zijn arbeid zien toenemen als ook het verlangen zien groeien meer als voorheen te zijn, die je belijdt te zijn. Niet alleen op zondag maar vooral ook in de week. En niet alleen in de gemeente en thuis maar ook "buiten". We zijn ons bewust geworden dat op peil blijven en groeien vraagt om voeding, soms zelf om bijvoeding. Degenen die we op basis van de ontvangen gaven verantwoordelijk stelden ons allen "goed en voldoende voedsel" aan te reiken, hebben zich op voortreffelijke wijze van hun taak gekwetend en tot hun blijdschap ook mogen ervaren dat meer en meer ervan gegeten werd en wordt. Ruim 60% van onze leden ziet kans de twee-wekelijkse kringavon-

den te bezoeken, waar toegeruste kringleiders de bijbelstudies verzorgen en we onder dankzegging, datgene wat ons op het hart ligt bij de Heer der gemeente bekend te maken. We leren daardoor en Hem en elkaar beter kennen en we ervaren dat we daarmee bijzonder zijn gebaat, persoonlijk en als gemeente. De (ook) twee-wekelijkse gemeente-bidstond in de kapel wordt door een toenemend aantal mensen ervaren als waardevol en zegenrijk.

Ondanks de afstand bij ons als streekgemeente tussen huis en kapel worden alle geplande bijeenkomsten goed bezocht.

Zondags zelfs zodanig dat we binnenkort hopen te starten met uitbreiding van de kapel, vooral om daardoor het ruimtegebrek met betrekking tot het jongerenwerk - vooral het zondagschoolwerk - op te heffen, door de thans beschikbare ruimte in de kapel praktisch te verdubbelen.

Ook de kerkzaal hopen we te verruimen om het groeiend aantal bezoekers een plaats te kunnen geven.

10 september j.l. kwamen we helemaal ruimte tekort, want velen van "buiten" wilden meebeleven hoe 5 jonge men-

sen en een jong echtpaar in Christus werden begraven en in Hem opstonden tot een Nieuw Leven. En daarna gaven zij zich ook aan ons. Enkele zondagen daarvoor mochten we reeds twee andere echtparen zien ondergaan en opstaan, waarvan het jongste direkt daarop uitging naar Zimbabwe.

Een ouder echtpaar ziet er ook naar uit om nog gedoopt te worden. De broeder is echter kortgeleden aan zijn vleselijk hart (en gelukkig met goed gevolg) geopereerd, reden waarom hun tot op heden het waterbad is onthouden. Maar nu niet meer voor lang, zo de Heer wil. Het is goed zo samen onderweg te zijn, ieder bezig op zijn of haar plaats ten dienste van het geheel - Zijn Lichaam. Wij groeten u vanuit Utrecht Noord met een tot ziens in Drachten in de biddende hoop dat Zijn Geest ons niet alleen samen brengt, maar vooral ook daar samen doet zijn tot dienst van het geheel.

C. V.D. MEI

## Er komen regionale cursussen over onderwerp "Polarisatie"

Reeds enige tijd geleden voltooide de Werkgroep Toerusting de voorbereidingen voor de cursus "Polarisatie". Cursusmateriaal werd geschreven. Cursusleiders werden geoefend in het gebruik van het materiaal.

In eerste instantie heeft de W.T. de cursus aangeboden aan gemeenten.

De reactie op dit aanbod was teleurstellend.

Ten einde dit belangrijke project toch betekenis te laten hebben voor onze gemeenschap, biedt de W.T. deze cursus nu aan in de vorm van regionale

cursussen, te houden op de zaterdagen 17-2, 3-3 en 17-3. De inschrijving is in principe individueel, hoewel ook groepen uit één gemeente zich kunnen aanmelden. De cursusplaatsen worden nader vastgesteld aan de hand van de inschrijvingen. De cursusprijs bedraagt f 25,- p.p.

U kunt zich aanmelden via een formulier dat bij de secretaris van uw gemeente ligt. De inschrijving moet **vóór 15 november a.s.** in het bezit zijn van de W.T.

De cursus is geen wondermiddel tegen gemeentelijke polarisatie. Zij is bedoeld om gemeenteleden, in het bijzonder de leiding gevenden, gevoeligheid te geven voor hetgeen zich afspeelt in het proces dat begint met de aanwezigheid van verschillende meningen en eindigt met de verabsolutering, door groepen, van hun eigen mening. Dit proces wordt met name vanuit bijbels perspectief nader bekeken.

## Twee denkwijzen

*ting. Ik heb dit uitvoerig behandeld in mijn boek "Het Woord van God" en behoeft dat hier niet te herhalen. De bijbel heet terecht het Woord van God, omdat zij getuigt van het Woord dat van eeuwigheid bij God was en vlees is geworden. Dat Woord is de bijbel niet, want dan zou zij bij God horen zoals de Zoon en de Geest bij Hem horen. Het grootste deel van zijn artikel wijdt br. Schotanus aan de inhoud van Gods openbaring. Dat is zijn goed recht, maar*

*gaat verder dan de vraag die boven het artikel staat. Er staat veel in waar ik het van harte mee eens ben. Moeite heb ik met de laatste alinea, waar 'de kerk', sommige 'sekten' en 'de moderne theologie' op één hoop worden geveegd en in enkele zinnen afgedaan. Het gevaar dat de mens zichzelf tot maatstaf maakt, bedreigt niet alleen de moderne theologie maar ook de fundamentalistische. In onze gemeenten is dit laatste gevaar groter dan het eerste. ■*



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f. 47,- per jaar; buitenland f. 65,- per jaar.

### Redaktie:

S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## MEDEDELINGEN

De gemeente Arnhem Centrum wenst op de sprekerslijst te plaatsen br. P. Kos, Hoofdweg 817, 2131 MA Hoofddorp, tel. 02503-41920.

De gemeente Leiden wenst op de sprekerslijst te plaatsen br. J. Chr. Schipper, Jan Steenstraat 13, 2162 BL Lisse, tel. 02521-15164.

Het nieuwe adres van br. B. Stuit en zr. I. Stuit-Kloppenburg luidt: Buitenbree 20, 9403 JJ Assen, tel. 05920-46364.

Het nieuwe adres van zr. A.W. Lindenborn-de Graaff luidt: Lorentzstraat 9, 7316 GS Apeldoorn, tel. 055-788685.

Voor de vele felicitaties uit heel het land door ons ontvangen ter gelegenheid van ons 40-jarig huwelijksjubileum zeggen wij heel hartelijk dank.

Jac. Schouten  
A. Schouten-van den Bos

Te koop aangeboden stacaravan voor 6 à 8 pers. Mooi plekje op camping "De Weddenbergen" te Wedde (O.Groningen). Vraagprijs f 2500,-. Inlichtingen R. Buiten, Koloniesweg 11, 9695 EL Bellingwolde, tel. 05973-2733.

"Mijn genade is u genoeg"

Op 1 oktober j.l. is na een kortstondige en ernstige ziekte in haar Heer en Heiland ontslapen onze zuster

Willy van der Loo-Westerman

in de leeftijd van 34 jaar

Baptisten Gemeente Delfzijl

Op zondag 1 oktober j.l. is door de Heer thuis geroepen onze zuster

Fenny Stuurwold-Huizinga

in de leeftijd van 49 jaar

Psalm 46:2

Baptisten Gemeente Treebeek

Blijft in mijn liefde  
Johannes 15

Op 24 september is overleden onze zuster

J. Schulz-Wieringa

op de leeftijd van 71 jaar

Baptisten Gemeente Rotterdam-Zuid

## "De plaats van de vrouw in de gemeente"

Het werkschrift "De plaats van de vrouw in de gemeente" is klaar voor verzending. Na een lange periode van studie, schrijven en herschrijven biedt de Werkgroep Toerusting het werkschrift namens de Unie Commissie aan. Het is een ca. 40 blz. tellend boekje geworden, dat vooral bedoeld is voor groepsstudie in gemeentelijk verband. Dit wil echter niet zeggen dat de individuele lezer niet met vrucht kennis zou kunnen nemen van de inhoud van deze publikatie.

Presentexemplaren zijn o.a. verstuurd naar de secretarissen en voorgangers van de gemeenten.

Belangstellende individuele lezers kunnen à f 3,- (excl. porto) een exemplaar bestellen bij het Uniebureau.

## Adreswijziging

Verhuisd van Harderwijk naar Assen: ds. B. Stuit. Het nieuwe adres van de fam. Stuit is nu Buitenbree 20, 9403 JJ Assen. Tel. 05920-46364.

## Ontmoetingsdag Z.O. Drenthe "zeer geslaagd"

De gewestelijke ontmoetingsdag van de 12 gemeenten in Zuidoost Drenthe op 24 september j.l. mag "zeer geslaagd" worden genoemd.

De middag- en avondbijeenkomst in de Zuidoosthal te Emmen kreeg in totaal zo'n 800 bezoekers.

Thema van deze regionale dag was "De Bijbel blijft ons richtsnoer".

In de eerste bijeenkomst had ds. J. Bouritius als onderwerp gekozen "voor kracht en overwinning" en in de tweede ds. A. de Vries "om doelbewust te groeien".

Medewerking aan beide diensten werden verleend door het gospelensemble "Ichthus" uit Nijverdal, de gemengde koren uit Hogeveen en Musselkanaal en het mannenkoor uit Emmen.

Gezien het bezoekersaantal en de reacties op het gebodene voor herhaling vatbaar.

H. JALVING

## Televisie-dienst uit Emmen

Op zondag 29 oktober a.s. zullen in het kerkgebouw van de baptisten gemeente Emmen-zuid de televisiecamera's staan opgesteld voor de uitzending van een eredienst.

Deze kerkdienst zal worden uitgezonden op Nederland 3 en wel van 16.50 tot 17.48 uur.

Voorganger in deze dienst is ds. A. de Vries.

## herman van der graaf

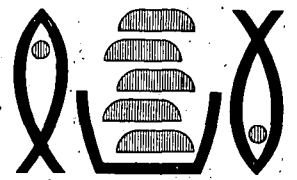


VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Worden als kinderen....

KMG

Evenals in vele andere gemeenten werd in de herfstvakantie ook in onze gemeente een bijbel-werk-week gehouden. In onze gemeente (Winschoten) gebeurde dat al weer voor de tiende keer. Van maandag tot en met vrijdag, van 9.30 tot 11.30 uur, waren zo'n 120 à 130 kinderen in ons kerkgebouw om te zingen, om te bidden, om te luisteren naar een verhaal en om zelf ook bezig te zijn met een werkstukje. Om dit alles goed te laten verlopen, waren ook velen uit de gemeente aanwezig om mee te werken.

Ik heb de gewoonte om tussen mijn eigen werk in even aan te wippen en te kijken hoe alles verloopt. Meestal ga ik tussen de kinderen in zitten om te proberen te ervaren wat zij op zo'n morgen beleven. Je ontdekt de spontaniteit van de kinderen: hun enthousiasme en hun geestdrift. Hoewel ik zelden terug verlang naar mijn kinderjaren, die goed en prettig waren, merkte ik bij mijzelf toch een beetje heimwee. Toch ben ik blij, dat ik ontgroeid ben aan allerlei zorgen en angsten, die een kinderleven kunnen beklemmen. Ik ben blij, dat ik nu vrijer in het leven kan staan dan in die jaren, toen ik mij niet opgewassen voelde tegen onbekende gevaren en onopgeloste problemen. Ik denk dat dit goed is. Het heimwee naar onze veilige en onbezorgde jeugd kan ook een vlucht zijn voor de eisen en aanspraken van het heden.

Maar toch.... die enthousiaste kinderen.... hun blijdschap. Die glans van verwondering in hun ogen op die lieve gezichten. Hun spontaan reageren op wat geboden werd. Die volkomen overgave kennen wij, grote mensen, haast niet meer. De gebeurtenissen en de dingen hebben voor ons hun glans van nieuwheid verloren. Wij kunnen er niet meer zo in opgaan. Wij weten wel zo langzamerhand wat ons te wachten staat. En wij zijn kritischer geworden.

Maar het wonder is er toch nog altijd: het wonder van de liefde van God, die in deze koude wereld wil wonen. Het wonder is nog altijd even nieuw en wonderlijk, al hebben wij het al tientallen malen in ons leven horen verkondigen en het vermogen om het te aanschouwen, vaak verloren.

Wij zouden weer KINDEROGEN moeten hebben om het te zien om met blijdschap te kunnen geloven. Het is voor velen van ons haast niet meer mogelijk om heen te breken door de cirkel van het volwassen-zijn, die ons in de ban houdt van onze dagelijkse plichten en zorgen.

Zulke mensen wil ik toewensen, dat er in hun omgeving een kind is, dat hen bij de hand neemt en hen zonder respect voor hun grote mensengewichtigheid meetrekt door een stille na-jaarslaan, waar het iets wondermoois ontdekt heeft. Want het zijn de kinderen, die ons het verloren paradijs weer binnen kunnen voeren.

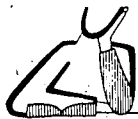
Zo gaat het toch met vele mensen: een plaats in de maatschappij, een leven van werken. Zij worden ernstige mensen, die meestal gebukt gaan onder verantwoordelijkheden. Ook in de familiekring wordt de ernst bijna nooit afgelegd. Een beetje afzijdigheid van de pret en de dwaasheid in het leven van kinderen.

Er is een kennen van de kracht van het geloof, maar vaak niet de blijdschap van het geloof.

De vraag die bij mij naar boven kwam bij het zien van die kinderen: verstaan wij, als volwassenen, de kinderen nog wel, dat er in Gods rijk niet alleen maar wordt gewerkt en gestreden en geleden, maar ook gelachen en gespeeld, omdat daar vrede en blijdschap heersen?

## VERDER IN DIT NUMMER:

- |                                |        |
|--------------------------------|--------|
| + + Hoe breng je het over....? | Pag. 2 |
| + + Twee denkwijzen (epiloog)  | Pag. 4 |
| + + Kansen moet je grijpen     | Pag. 5 |
| + + Jongeren naar Nicaragua    | Pag. 6 |



**Even nadenken met....**

N.A. v.d. Leer, Hengelo  
(t Verster)

## GELOOFSBELEVING

*.... toen stond hij op, at en dronk en ging door de kracht van die spijs veertig dagen en veertig nachten tot aan het gebergte Gods, Horeb....' | Koningen 19:8*

*Goed om jezelf eens de vraag te stellen: hoe staat het met de beleving van mijn geloof? Geloof ik nu anders dan vroeger, is mijn relatie met God verdiept of verzwakt in de loop van de tijd? Een misverstand is dat geloofsbeleving uitsluitend met positieve dingen te maken heeft. Met een 'overwinnend geloof' bijvoorbeeld. De ervaring leert dat je niet altijd 'in de overwinning staat' als christen. Integendeel, het geloof en het leven kunnen je soms enorm tegenstaan. Je kunt het gevoel hebben, wat heeft het allemaal voor zin....*

*De bijbel laat ons zien dat ook dergelijke ervaringen van onmacht en geestelijke lusteloosheid tot de geloofsbeleving behoren. Op zulke momenten vallen we niet buiten Gods zorg en aandacht. Onze relatie met God is immers niet gebaseerd op onze gevoelens, maar op de liefde en de trouw van de Heer.*

*We zouden er goed aan doen, met wat meer eerlijkheid en openheid onder elkaar te getuigen van onze negatieve geloofsbeleving in plaats van geestelijk verstoppertje te spelen voor elkaar. We mogen ook nuchter vaststellen dat zgn. grote mannen Gods aan zulke ervaringen niet ontkwamen. We hoeven dus niet verschrikt te zijn 'alsof ons iets vreemds overkome' wanneer we ons geestelijk depressief voelen.*

*Maar met wie in de gemeente kan je daar over praten? Wie neemt dat serieus, wie luistert naar je verhaal zonder je te veroordelen? Hoe gaan wij als voorgangers daarmee om? Ik denk dat we moeite hebben om dat met elkaar te delen, we willen toch liever zeggen dat het goed gaat in de gemeente. Maar vertellen we elkaar wel eens over de hoogte en diepte van ons eigen geestelijk leven? De geschiedenis van Elia leert ons dat een dergelijke woestijnervaring een verrijking voor ons geloofsleven kan worden. De Heer wil ons de tijd en de ruimte ervoor geven, om aan te sterken en nieuwe moed te ontvangen.*

# Hoe breng je over wat je beleefd en geleerd hebt over evangelisatie?

**Hoe functioneren de jaarlijkse ECU-conferenties in Dalfsen? Of, om maar de officiële benaming te gebruiken, de "Werkbijeenkomsten voor Gemeente en Evangelisatie"?**

Dit was wel het centrale punt in het gesprek, dat de ECU in zijn vergadering op 14 september had met de WSE, de Werk- en Studiegroep voor Evangelisatie. Een subcommissie van de ECU, die naast het ECU-lid br. P. van der Werf en de evangelist br. Chr. Eijer bestaat uit de brs. K. Corporaal, P. Jager, Sj. van der Laan en J.H. Stukker.

Deze werk- en studiegroep werd destijds ingesteld om samen met de evangelist, toen nog br. R. Reiling, studie te maken van allerlei aspecten van de evangelisatie.

In de praktijk ging het werk van de WSE uitsluitend bestaan in het voorbereiden en houden van de Werkbijeenkomsten in Dalfsen. De intensiever en zorgvuldige opstelling van de inleidingen en de verdere organisatie vergden zoveel tijd dat men aan andere dingen niet toekwam.

De WSE-leden voelen dit als een gemis, bleek uit het gesprek. Men zou wat meer de handen en hoofden vrij willen hebben voor andere studies.

Hoeveel effect en praktisch nut hebben de Werkbijeenkomsten voor de gemeenten?

Ook die vraag kwam op tafel, en dat niet voor de eerste keer.

De bijeenkomsten voorzien in een behoefte. Elk jaar melden zich weer rondom de honderd deelnemers aan uit diverse gemeenten. Zij beleven er een paar fijne, leerzame en inspirerende

dagen. Het blijft echter teveel een individuele beleving. De meeste deelnemers zien geen kans, of krijgen geen kans om aan hun thuisgemeente over te brengen wat zij beleefd en vooral geleerd hebben. Terwijl dat juist de opzet is. De bedoeling is dat de deelnemers zullen werken als een katalysator voor de evangelisatie in de gemeente. (Een katalysator is een stof die een bepaald proces aan de gang brengt).

De WSE heeft geprobeerd die moeilijkheid van de overdracht naar de gemeente op te lossen. De inleidingen, waar zoveel studietijd ingestoken is, verschijnen in de vorm van brochures. Toch blijft er een schakel ontbreken in die overdracht.

In de ECU-vergadering werden al pratend wat ideeën geboren die mogelijk tegemoet kunnen komen aan de brandende vraag: Hoe dragen wij de gedachten over evangelisatie de gemeenten binnen? Voldoende ideeën om de WSE-leden bij hun afscheid niet met lege handen te laten vertrekken.

Zoals gebruikelijk gaf de evangelist br. Chr. Eijer ook weer verslag van zijn arbeid. Het contact met de gemeenten gaat gestaag door; steeds zijn er uitnodigingen voor een weekend of een overlegavond.

Het campingwerk van de WJE, de Werkgroep Jongeren Evangelisatie, heeft zich dit jaar geconcentreerd op de camping De Barkhoorn te Sellinger, Groningen. Er is intensief gewerkt onder de kinderen, maar ook de dagsluitingen trokken een groeiend aantal belangstellenden. Met diverse camping-gasten waren er goede gesprekken.

H.G. de W.

## Instituering Baptistengemeente Driebergen

Op zondag 24 september 1989, heeft vanuit een betrokkenheid met de Gemeenten Utrecht-Noord en Ede, de instituering van de Baptistengemeente Driebergen plaats gevonden.... De dienst stond onder de gezamenlijke verzorging van de broeders Boonstra (Utrecht-Noord) en Schotanus (Ede), die ook beiden deel uitmaakten van het stichtingsbestuur tot oprichting van deze Gemeente.

In de dienst werden drie oudsten ingezegend, waarbij ook de verzelfstandiging van deze geloofsgemeenschap tot uitdrukking werd gebracht. Door op te staan gaven de leden en de gastleden te kennen zich te willen toevertrouwen aan het gezamenlijk pastoraat van de drie aangestelde broeders. In de dienst werd ook de initiatiënemer H.W. Hoddenbagh, met zijn vrouw, even in het zonnetje gezet. De voorzitter van de Raad, broeder B. Doornenbal, leidde daarna het informele gedeelte, waarin

hartelijke woorden werden gesproken door vertegenwoordigers van genoemde Gemeenten, als wel namens de Unie.

Voor hun diensten heeft de Gemeente Driebergen, de beschikking over een prachtige gelegenheid in het centrum Champ Aubert, Boterbloem 2, Driebergen.

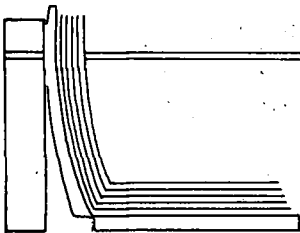
Belangstellenden altijd van harte welkom.

(J.S.)

## BEROEPINGSWERK

Aangenomen: naar Sneek: K.M. Gerritsen te Winschoten.

Bedankt: voor Leeuwarden: W.P. van Berkel te Stadskanaal.



## "Gij geheel anders" (slot)

J. SCHOTANUS

De kerk is niet geroepen een soort vakbond te zijn, maar een zoutend zout en een lichtend licht. De kerk had nooit zo'n grote invloed op de wereld als in die dagen toen zij niets met de wereld te maken had. Alleen vanuit een geestelijke bewogenheid kan er een zuivere sociale bewogenheid zijn, daarvoor hoeft de Bijbelse tevredenheid het veld niet te ruimen. Ervaart u uw tekorten, gebreken of armoede als een onrecht, noodlot of als een uitdaging.

Het is heel gemakkelijk om de zegen van de Heer te missen door in opstand te komen tegen een crisissituatie. De Bijbel geeft daar heel wat voorbeelden van. We kunnen daar ook en vooral van lezen in het boek van Job.

Laten we de wereld niet klakkeloos naspren als het gaat om "onrecht". Veelal zullen we als christenen voor onszelf en voor elkaar andere maatstaven aanhouden dan men in de wereld doet. Laten wij ons zo afhankelijk van de Heer opstellen, dat wij de moed en kracht van Hem kunnen ontvangen om tegen de stroom van de wereld in te gaan. Wee ons als we het direct al zo roerend eens zijn met de wereld over wat er allemaal moet veranderen, alvorens wij ons met de Heer concentreren op datgene wat er van binnenuit zal moeten veranderen. De kerk doet vaak vele dingen, die haar nooit gevraagd zijn om te doen, maar het allerbelangrijkste wat de Heer haar bij Zijn afscheid opgedragen heeft om te doen, komt niet tot zijn recht en dat is het grootste "onrecht" wat we de wereld aan kunnen doen.

### Liefdesgebed

In de afgelopen jaren is er bij het onderwijs heel wat gediscussieerd over het School Werk Plan (S.W.P.). Een van de eerste dingen, die dan ter sprake komt is het uitgangspunt van de school, waardoor haar identiteit, bij nadere uitwerking, zichtbaar zal moeten worden. Van verschillende kanten worden dan Bijbelse gegevens of evangelische noties, zoals dat dan heet, aangedragen. Al spoedig kom je dan terecht bij het liefdesgebed van de Here Jezus: "God liefhebben bovenal en de naaste als jezelf" (Marc. 12:30,31). Als het dan gaat om de concretisering van zo'n uitgangspunt verdwijnt het eerste gedeelte van zo'n tekst "God liefhebben bovenal" in de buitenste duisternis en wordt alle tijd ingeruimd om allerlei mogelijkheden onder ogen te zien om aan de naasten-liefde gestalte te geven. De Unie "School en Evangelie" reikt tien-

tallen projecten aan om daarbij te helpen. Ook het conciliair proces biedt mogelijkheden voor de school.

Er zijn maar weinig christenen, die in dat liefdesgebed een zendingsopdracht ontdekken. **Als het voor mij het allerbelangrijkste is om God lief te hebben boven alles en ik mijn naaste moet liefhebben als mijzelf, wat is dan het allerbelangrijkste wat ik zoek voor mijn naaste?** Natuurlijk dat hij op het spoor gezet mag worden van "God liefhebben bovenal". Dat valt samen met de zendingsopdracht. Van daaruit krijgt mijn naastenliefde verder gestalte. Vanuit opwekkingsbewegingen en vanuit het Leger des Heils, ook vanuit het réveil van de vorige eeuw, werd dat als één geheel gezien.

### Sociale bewogenheid

Spurgeon zei in zijn tijd, dat als het Leger des Heils uit Londen zou verdwijnen, het stadsbestuur direct 3000 politie-agenten meer zou moeten inzetten. Het één kan niet zonder het ander. Men kan geen absolute scheiding aanbrengen tussen geestelijke en sociale bewogenheid. Als de wortel ziek is helpt het snoeien van de takken niet. Hoe meer het sociale en het geestelijke werk geïntegreerd zijn hoe beter. Dit zal de motivatie voor de U.Z.C. geweest zijn om te proberen de banden met de W.I.N.-groep wat steviger aan te trekken. We hopen dat de nieuwe vorm die nu gevonden is aan de verwachtingen zal voldoen. Een ontwikkelingswerk (even los te zien van rampenfondswerk) kan heel gemakkelijk vervreemden van zijn oorsprong.

Ook ons "Wereld In Nood" werk mag gekenmerkt zijn door het: "Gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen" (Efeze 4:20).

### Secularisatie

Over het algemeen zal het waarschijnlijk zo zijn, dat wij als Baptisten wat minder moeite hebben met de "ontchriste-

lijking" van bepaalde maatschappelijke instellingen, dan vele van onze orthodoxe broeders en zusters uit de reformatorische kringen.

Vooraf ook omdat wij meer geneigd zijn om te concentreren op de klankbodem. We hebben een gerechtvaardigde vrees voor een teveel van buitenaf en een te weinig van binnenuit. Toch hebben we achteraf ontdekt dat de secularisatie van na de tweede wereldoorlog vele christenen gebracht heeft in het spoor van het humanisme. Maar dat kan geen enkel recht doen aan het "Gij geheel anders".

De nadruk is zo sterk komen te liggen op het "hier en nu", waardoor niet alleen de leidinggevenden, maar ook het gewone kerkvolk, zijn meegesleurd. Men is terecht gekomen in een verwereldlijkt messianisme. Hierdoor is men aan die kant van de schutting terecht gekomen, waar men het heel goed kan vinden met andere bondgenoten, die zich niet naar de naam van Christus noemen. Men laat zich dan niet meer leiden door algemene geestelijke principes, maar laat elke beslissing afhangen van de concrete situatie van het moment. Dat is het élan van de kracht der dwaling (2 Thess. 2:11) en niet het élan van de kracht tot behoud (Rom. 1:16).

De dopersen, in Zürich in 1525, stonden voor de keus aanpassen of verbanen worden. Zij kozen voor het verbanen worden. Zij beschouwden het voorgestelde compromis, als een verzwakking van hun geestelijke positie. Zij namen Zwingli dan ook kwalijk, dat hij voor de wereld koos en niet voor het Woord. Zij waren de "uit de wereld" geroepen (ecclesia). Zij gingen "buiten de poort" en droegen de smaadheid van Christus (Hebr. 13:12,13). Dat houdt het Gemeente-zijn in wezen toch in. "Het kenmerk van een vreemdeling draagt mijn handelen, ten teken dat ik zoek een beter land".

De Gemeente is een opgericht teken van de toekomst van Christus.

### Ons getuigenis

Gij echter zijt een uitverkoren geslacht; een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk Gods ten eigendom, om de grote daden te verkondigen van Hem, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht. Eens niet zijn volk, nu echter Gods volk, eens zonder ontferming, thans in zijn ontferming aangenomen (1 Petrus 2:9,10). Wij zijn uitgetrokken uit Egypte. Daar kunnen we toch niet terugkeren. Onze kracht ligt in een toewijding aan de zaak van Christus in de wereld, vanuit onze afzondering van de wereld. De vragen, die ons bezig houden in onze geloofsgemeenschap en ons.

De tragiek van het onbijbelse Christendom is dat men een verwereldlijkt Christus heeft overgehouden in een po-

(zie verder pag. 4 1e kol.)

# Vooronderstellingen spelen rol

J. SCHOTANUS

Met dit naschrift komt er een einde aan onze discussie over Het Woord van God. Ik ben mij ten eerste bewust, dat we heel fragmentarisch bezig geweest zijn. Tevens heb ik het gevoel, dat we nu pas begonnen zijn. Als je probeert bepaalde zaken te formuleren, dan pas ontdek je dat je in je denken hierover nog maar net "onderweg" bent. Toch moet ik toegeven, dat pas na het onlangs lezen van het boek van broeder Reiling over dit onderwerp, de vraagstellingen mij iets duidelijker zijn geworden. De vraag die de ondergrond vormde is hoogstwaarschijnlijk niet echt beantwoord.

Naar mijn mening kan deze ook niet echt beantwoord worden in een paar artikelen in ons blad. Men moet zelf wel haast helemaal door de hedendaagse theologie heen gekropen zijn om een bevredigend antwoord te kunnen geven op de vragen, die voor kort onder ons niet gesteld werden en nu in het boek van broeder Reiling tot ons komen. Degenen onder ons die deze weg zijn gegaan en toch ergens anders zijn uitgekomen, zouden hierover een boek moeten schrijven, om uitgebreider en vollediger antwoord te geven op de genoemde vragen!

## Vooronderstellingen

Voor mijzelf ben ik in de discussie tot de conclusie gekomen, dat ik toch wel van enkele vooronderstellingen uit ga, als het gaat om geloof in de inspiratie en onfeilbaarheid van de Schrift. De belangrijkste veronderstellingen hebben in mijn geval te maken met een oneindige Ongeschapene, die in staat is geweest om het geschapene tot stand te brengen. Daarom moet voor Hem niets onmogelijk zijn, tenzij Hij Zichzelf beper-

kingen op zou leggen. Als ik mijzelf er-vaar als persoon en deel van het geschapene, dan blijf ik zoeken naar communicatie met die Persoon, de Ongeschapene, als het mindere tegenover het Meerdere (het transcendente). In dat zoeken naar en het denken over die Transcendente gaat het om de mogelijkheid tot communicatie. Als ik in mijn interesse terecht kom bij de Ongeschapene en mijn bestaan zie in het verlengde van Zijn Bestaan, dan zal Hij toch ook belangstelling (liefde) voor mij Zijn schepsel hebben (vooronderstelling). Als Hij de Schepper, die drang in Zijn schepsel heeft gelegd, om meer over Hem te weten te komen, dan zal Hij toch ook willen en kunnen tegemoet komen aan die drang. Tussen haakjes, ik heb nooit zo erg de behoefte gehad om dit "in mij" zo vergaand te analyseren, omdat ik naar mijn gevoel haast onbewust vanuit die vooronderstelling bij een eindpunt ben aangekomen. Door de discussie ben ik mij bewuster geworden van mijn vooronderstellingen.

## Openbaring als mededeling

Als broeder Reiling stelt dat ik openbaring vooral zie als "mededeling", dan is dat correct. Vanuit mijn vooronderstelling, dat de Ongeschapene een weg zoekt naar het geschapene (Zijn schepselen), dan is de meest voor de hand liggende manier de weg van de geverbaliseerde communicatie (kontakt via woorden). De communicatie van mensen onderling is vaak gebrekkig (getuige ook onze discussie), maar de Schepper zal t.o.v. Zijn schepselen toch zelf zo duidelijk en volledig mogelijk willen zijn. Waarom zou de Schepper niet gebruik kunnen en willen maken van het taalvermogen van geschapen personen? Waarom zou Hij geen mededeling willen doen aangaande het ontstaan en bestaan van de wereld, waarin zij leven? Waarom zou Hij geen mededelingen kunnen doen aangaande de geschiedenis van dat geschapene? Waarom zou Hij geloof niet als voorwaarde kunnen stellen voor een mogelijke communicatie met Hem? Als ik bovenstaande vragen "ontken-nend" zou moeten antwoorden, dan

zou ik de benadering van broeder Reiling misschien als een alternatief willen aanvaarden om toch nog iets over te houden. Of mijn benadering redelijk wordt geacht hangt af van het aanvaarden van mijn vooronderstellingen.

## Het verleden

Vanuit deze vooronderstellingen hebben onze kerkelijke voorvaders min of meer bewust of onbewust geleefd. Voor de meesten van hen was inspiratie en onfeilbaarheid van de Schrift geen probleem. Ook onze Baptisten voorouders hebben die rechtzinnigheid als een vanzelfsprekendheid ervaren. Zij hebben daar vanuit geloofd, getuigd en gehandeld. Op die golfengte is er groei geweest en zo nu en dan een kenbaar spectaculair werk van de Heilige Geest begonnen. Daar vanuit zijn er Gemeenten ontstaan. Daar tegenover staat dat waar men dit uitgangspunt heeft verlaten er regressie is ontstaan.

Het gaat toch om het geloof in de Here Jezus. Natuurlijk! Maar wel de Christus naar de Schriften. Ik stel mijn vertrouwen op de Here Jezus.

Welke Heer Jezus? Die Heer, die in de Schrift tot Mij komt en mij vraagt Hem op Zijn Woord te geloven. Zijn wonderen (heilshandelen) was er altijd op gericht om mensen tot geloof in Zijn woorden te brengen, opdat zij door dat geloof eeuwig leven zouden ontvangen. Hoeveel vertrouwen kan ik hebben in Zijn woorden als het gaat om Zijn verzoeningswerk en Zijn eigen verklaring daarvan? Hoeveel vertrouwen kan ik daarin hebben als ik niet in gelijke mate vertrouwen kan hebben in Zijn woorden over Adam en Eva? Over Mozes? Over Noach? Over Jona? Over Daniël? En nog zovele andere Oudtestamentische figuren, waarover Hij spreekt? Waar vind ik dan nog het Evangelie van het heilshandelen van God? Wat blijft daar nog van overeind als de rest alleen maar fictief is of al verdwenen is?

## Spreken en handelen

Ik wil nog even ingaan op het feit dat broeder Reiling stelt: dat Gods spreken ondergeschikt is aan Zijn handelen. In de bediening van de Here Jezus op aarde, waren Zijn woorden belangrijker dan Zijn werken. Hij deed Zijn werken om mensen te brengen op de plaats, waar zij in Zijn woorden zouden gaan geloven (Joh. 14:10,11). De werken waren nooit doel op zichzelf. Het grootste, zich al maar weer herhalende wonder is de wedergeboorte. Wedergeboren door het levende en blijvende Woord van God (1 Petr. 1:23 & Jac. 1:18). Daaruit komen de goede werken voort. Het feit dat wij Gods Woord mogen hebben, zoals we dat hebben, is als verslag van Gods heilshandelen gericht op het scheppen van geloof. Dat geloof in Zijn Woord schept ruimte voor  
(zie verder pag. 5, 1e kol.)

## "Gij geheel anders...."

(vervolg van pag. 3)

gen om een christelijke wereld tot stand te brengen.

Men heeft in een oorspronkelijk welgemeend pogen om de wereld te verbeteren, zich zo vereenzelvigd met die wereld, dat men vaak zijn eigen uniekheid in grote mate kwijt geraakt is. De oorzaak is een vervreemding van het Bijbels denken, ten gevolge waarvan men de dynamiek van het geloof heeft verloren en door andere zaken heeft vervangen.

Het schip bevindt zich in het water, maar het water hoort niet in het schip. De Christen is in de wereld, maar de wereld hoort niet in de Christen. Ook in 2 Cor. 6:14 - 2 Cor. 7:1 vinden hiervoor een goede grond. Als u goed begrijpt wat hier bedoeld wordt, zult u ook minder moeite hebben met die liederen, die ons laten zingen over onze afzondering van de wereld en onze toewijding aan Christus. □

# Kansen moet je toch grijpen?!

Elke dag vermelden televisie en dagblad ons nieuwe ontwikkelingen in Oost-Europa. Politieke veranderingen die we enkele jaren geleden niet voor mogelijk hadden gehouden.

Openheid en vrijheid van meningsuiting, in landen als Polen en Hongarije die je doen tintelen - zo weldadig doet het aan.

En vol spanning volgen we de ontwikkelingen in de D.D.R.

Die openheid geeft ook aan christenen nieuwe kansen om het getuigenis van redding, vergeving en nieuw leven in Christus uit te bazuinen. En het is fijn te merken dat onze brs. en zrs. daar er ook als de kippen bij zijn om dat te doen. Ze popelen gewoon.

Zelf had ik het voorrecht tijdens het Love Europe Congres te spreken met een groep van 70 à 80 jonge Polen, die klaar stonden om in hun eigen vaderland te gaan evangeliseren.

Ds. de Winkél en anderen rapporteerden van de grandioze gebeurtenissen van deze zomer in Boedapest. Maar er is véél meer! En het werk gaat volop door!

Toch behoef je geen aarts-pessimist te zijn om je af te vragen: zullen deze kansen blijven? Hoe lang blijven deze deuren open? Wat zou een eventuele politieke omwenteling teweeg brengen?

De gemeente Musselkanaal greep - miede dankzij de hulp van enkele omliggende gemeentes - de kans om een hulptransport van voedsel en kleding naar een zustergemeente in Wroclaw te organiseren.

Unaniem beseften we, dat moeten we doen!

Maar het voedsel raakt op. En de kleding verslijt.

Dus denk je ook na over betere hulp. Lange-termijn-hulp.

De Europese Baptisten Federatie vroeg aan de aangesloten Unie geld voor acute hulp aan Oost Europa.

Uit de gelden, door u bijeengebracht voor het **Noodfonds**, kon de Uniecommissie de volgende bedragen noteren:

f 5.000,- voor papier en boeken voor Rusland. Misschien een druppel op een gloeiende plaat, maar toch....!

f 5.000,- voor Bijbels en liederenboeken voor Roemenië. Een gebaar naar de waarschijnlijk meest geknechte bevolking en meest beknotte christenheid van Europa.

f 5.000,- voor een eigen gebouw voor de Baptistengemeente te Dubrovnik in Joegoslavië. Dubrovnik is 1 van de grote toeristische centra aan de Adriatische kust. In deze stad is geen protestantse kerk. In Dubrovnik zijn 15 jonge Baptistengelovigen. Zonder eigendom kunnen ze echter niet geregistreerd worden als gemeente. Dus wilden we hen heel graag te hulp komen.

f 5.000,- voor de bouw van een nieuw onderwijscentrum in Radosc, 20 kilometer van Warschau. Christus' gemeente in Polen heeft geestelijke leiders nodig. Dit centrum zal gebruikt worden als theologisch opleidingscentrum, jeugdkamp en konferentiecentrum.

Elk jaar meer dan 600 kinderen in de kinderkampen. Waarvan velen uit niet-Baptistische kringen.

Broeders en zusters uit Oost Europa willen de kansen grijpen.

Dankzij uw gaven voor het Noodfonds, mochten we ze een beetje helpen.

G. BOSVELD

P.S. Dit artikel mag u best overnemen in uw gemeenteblad. Vermeld dan ook: gironummer 9260 t.n.v. Unie/Noodfonds.

Zendingsdag 1989 - Zwolle

Welke vragen roept de zending - van nu - bij ons op!

Hoe blijven wij gemotiveerd bezig?

Déze en andere vragen willen we samen - ingroepen - bespreken.

Medewerking wordt verleend door zr. A. Oppenhuizen, br. S. Edens, br. C. Molema, br. J. Scholtens, br. A. Wijchers, op de zendingsdag die op 11 november wordt gehouden in Zwolle.

Er is zang van een dubbel-kwartet.

Allen, die er van overtuigd zijn dat wij nog steeds de opdracht hebben: **Om U/u te dienen** verwachten wij graag in Zwolle.

U.Z.C./WIN

## TV-cursus over geschiedenis van de bijbel

Op maandag 11 december a.s. start de Educatieve Omroep 'Teleac' de cursus 'Geschiedenis en archeologie van de bijbel'. De cursus bestaat uit zeven televisielessen, zeven radiolessen en een cursusboek.

Ook wordt in het voorjaar van 1990 een cultuurreis georganiseerd in en door Israël en Jordanië. In maart worden dag-excursies gehouden in eigen land.

In de cursus staan centraal het ontstaan van het Oude en het Nieuwe Testament, en de geschiedenis van de bijbel gedurende de vele eeuwen van zijn bestaan.

De schrijver van het cursusboek, tevens presentator van de televisieprogramma's is de Brit John Romer, kunsthistoricus en archeoloog.

Hij gaat uitgebreid in op de wordingsgeschiedenis en het gebruik van de bijbel. Voor de reconstructie reisde hij de hele bijbelse wereld door, van Israël en Egypte tot Costantinopel.

In de televisielessen volgt Romer het spoor vanaf het ontstaan van het Jodendom en het Christendom tot en met Luther.

De radiolessen zijn in Israël opgenomen. De laatste drie lessen stammen uit Nederland en België.

Het cursusboek telt 435 pagina's, loopt parallel aan de televisie-afleveringen en kost f 74,50.

Voor meer informatie: Teleac: 030-946946.

(vervolg van pag. 4)

## Twee denkwijzen

Zijn voortgaand handelen, want buiten het geloof om is het onmogelijk om God te behagen. Buiten het Woord om is het onmogelijk om tot geloof te komen.

### Tot besluit

Met veel inspanning heb ik geprobeerd mij in te leven in de benadering van br. Reiling. Dat is mij maar zeer gedeeltelijk gelukt. Wel hoor ik geluiden op radio en televisie, die mij nu bekender voorkomen. Broeder Reiling heeft zijn vrees

geuit over de "uitkomst" van mijn benadering van de Bijbel en ik over de zijne. Uiteindelijk is ook aan mij gebleken, dat mijn benadering een gevolg is van een keuze van mijn vooronderstellingen, zoals ik die hierboven omschreven heb. Mocht broeder Reiling c.s. het met die vooronderstellingen eens kunnen zijn, dan is er alle hoop op een mogelijke toenadering, zodat wij lied 575 uit onze bundel samen van harte zouden kunnen zingen en geloven. ■



# Hoogezand (Beukemastraat) heeft (al) weer nieuwe voorganger

De Baptisten Gemeente Hoogezand-Beukemastraat is een gezegende Gemeente. Dit mag blijken uit het feit dat slechts vier maanden na de afscheidsdienst van ds. T.F. Smit, een nieuwe voorganger mocht worden verwelkomd. Ds. Smit vertrok naar Noord-Bergum en de zojuist afgestudeerde ds. R. Erwich nam zijn plaats in.

Op zondag 17 september j.l. vond 's morgens de bevestigingsdienst plaats o.l.v. ds. C. Eijer. Zo werd het niet alleen vanwege het karakter van de samenkomst een bijzondere dienst maar ook vanwege het feit dat ds. Eijer en ds. Erwich een schoonvader-schoonzoonrelatie hebben. Neem daarbij nog het feit dat ds. Eijer in de periode 1968 tot 1975 eveneens voorganger in de gemeente Hoogezand was en u zult het bijzondere karakter van de dienst begrijpen.

In de afgeladen volle kerk werd het inderdaad een onvergetelijk gebeuren. Er was medewerking van een dubbel mannenkwartet en in de verkondiging stond ds. Eijer stil bij het gedeelte uit Colossenzen 1:24 - 2:3. Ds. Eijer benadrukte vanuit dit gedeelte dat de voorganger niet de kapitein van de Gemeente is en dat de Gemeente ook niet een bepaalde dominee of visie moet nalopen, maar dat Gemeente én voorganger er zich samen bewust van zijn dat het gaat om de Gemeente van Jezus Christus.

De intrededienst vond 's middags plaats in de (Hervormde) Damkerk te Hoogezand. Vele genodigden hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging om deze dienst bij te wonen. Na het welkomstwoord van br. J. Bos was het de beurt aan de nieuwe voorganger.

Ds. Erwich's preek was naar aanleiding van Johannes 21:15-23 waarin de Heer tot driemaal toe aan Petrus de vraag voorlegt of deze Hem waarlijk liefheeft. Vanuit dit woord benadrukte ds. Erwich dat het gaat om het verstaan van de allesdragende basis van God's liefde in Jezus Christus. En deze liefde mondt uit in dienst van zowel de Gemeente (-leden) alsook van de voorganger die niet boven de Gemeente staat maar deel uitmaakt van die Gemeente.

In de dienst werd medewerking verleend door het zangkoor "Sursum Corda" en de brassband "Hallelujah". Meer dan 10 van de genodigden maakten hierna van de gelegenheid gebruik om een welkomst- cq dankwoord te spreken. Het waren hartverwarmende en bemoedigende woorden voor zowel voorganger als Gemeente.

's Avonds was er een ontmoetingsavond tussen het voorgangersechtpaar en de Gemeente. In een uitzending van



DS. R. ERWICH

"Radio Baptistica" werden in een flitsend programma alle Gemeente-activiteiten die zo in de week plaatsvinden aan het voorgangersechtpaar voorgesteld.

Na afloop was er gelegenheid tot het drinken van een kop koffie en kon men nader kennis maken met dominee en mevrouw Erwich.

Zo was een eind gekomen aan een gezegende dag. Een dag waarna de Gemeente Hoogezand-Beukemastraat vol vertrouwen de toekomst durft in te gaan.

H.W.

## Gewestelijke conferentie in IJmuiden

Op DV zaterdag 4 november a.s. hopen we de gewestelijke conferentie te houden van de Bond van Bapt. gemeenten in N.W.-Nederland.

Voor deze conferentie hebben we ds. B. Stuut uit Assen uitgenodigd iets te vertellen over zijn werk als legerpredikant.

Dit jaar wordt de conferentie niet in Heemskerk gehouden in verband met verbouwing van de Kapel aldaar, maar in de **Baptisten Kapel aan de J.P. Coenstraat 53-55 te IJmuiden.**

Vanaf 9.30 uur is er koffie. Om ± 10.00 uur hopen we met de conferentie te beginnen.

Het is voor iedereen die belangstelling heeft voor deze tak van arbeid toegankelijk!!

Om ± 12.00 uur hopen we de gewestelijke conferentie te beëindigen.

JOKE DE RAAF

## Jongeren naar Nicaragua; een ervaring die verder gaat

**Deze zomer verlieten zestien jongeren ons land om drie weken ervaring op te doen in Nicaragua. Vijf van hen waren afkomstig uit de Baptistengemeenten. Wat deden zij in dat arme, verdeelde land en wat doen zij met hun ervaringen?**

De doelstelling van de reis was om Nicaragua en zijn inwoners te leren kennen en te ervaren wat zending in zo'n land betekent. Daarbij zouden de gemeenten, van waaruit de jongeren gingen zoveel mogelijk bij het project worden betrokken.

Drie weken zijn niet lang om een volk te leren kennen, maar het is lang genoeg om onder de indruk te raken van de situatie.

Bij onze aankomst in Managua, de hoofdstad, vielen ons meteen de warmte, de natuur en de militairen op. We logeerden de eerste drie dagen in het gebouw van de Convention Bautista. Van daaruit bezochten we de markt en bepaalde wijken. Het centrum van de stad werd zeventien jaar geleden getroffen door een aardbeving. Het enige hoge gebouw dat de schokken overleefde, torent hoog boven alles uit. Overal ruïnes waarin gezinnen wonen, met het risico dat ze alsnog een steen op het hoofd krijgen.

Verder houten hutjes. Heel veel hutjes. Drie bij vier meter met als inwoners oma, pa, ma en zes kinderen.

Twee weken verbleven we in een dorp-

je, 60 km van hoofdstad Managua. De enige twee stenen gebouwtjes hier zijn het schooltje en het kerkje. Samen met de broeders en zusters bouwden we in een naburig dorpje, op veertig minuten lopen, aan een Baptistenkerkje. Dit bouwen bracht ons in contact met de plaatselijke jeugd, iets waarbij we onze vier tolken hard nodig hadden.

Onze vrije middagen, als de temperatuur ruim boven de 32 graden lag, gebruikten we om inzicht te krijgen in de politieke en sociale omstandigheden van het land. We spraken met leden van het parlement, bezochten de enige (!) cementfabriek van het land, hadden rondleidingen in verscheidene ziekenhuizen en hadden ook een discussie met tegenstanders van het regime, zoals de directeur van de grootste oppositiekrant, 'La Prensa'.

Nicaragua, een land van grote tegenstellingen, in oorlog met de Contra's en ondanks grote politieke inspanningen langzaam verder wegzakkend in chaos en armoede. Maar desondanks een land, waar de bevolking gastvrij is en dankzij steun uit de westerse wereld met hoop voor de toekomst verder gaat.

Met video en diaserie is het nu de taak aan de jongeren om iedereen aan wie het mogelijk is het verhaal van Nicaragua te vertellen. Een zware maar mooie taak, een ieder die belangstelling heeft kan contact opnemen met het Jeugdburo van de NBJB.

SJOERD DE RUIJTER

# Kies voor PRO-LIFE uit respect voor het leven

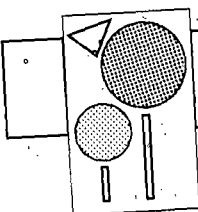
Wie het leven respecteert, kiest niet voor omstreden medische handelingen. Bij de meeste ziektekostenverzekeringen betaalt u echter wel via de premie aan die omstreden handelingen mee.

Het kan ook anders.

Bij PRO-LIFE worden levensbedreigende en levensbeëindigende handelingen niet vergoed. Vele andere zaken wel. Bovendien is PRO-LIFE financieel aantrekkelijk en dus voor iedereen betaalbaar.

U kunt nu uw bezorgdheid uiten en laten merken dat u het niet eens bent met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg. Maak een duidelijke keuze en kies voor PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening. Vul de antwoordkaart in en vraag de gratis informatie aan. Een postzegel plakken is niet nodig.

Doe mee met PRO-LIFE.  
Samen staan we sterk.



**PRO-LIFE**

ZIEKTEKOSTENVOORZIENING

LAAN VAN BEEK EN ROYEN 30, 3701 AJ ZEIST  
Tel. 03404-12314

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Plaats: .....

Geb. datum man: .....

Geb. datum vrouw: .....

Aantal kinderen: .....

Huidige verzekering: .....

Deze boni uitknippen en in een ongefrankeerde envelop sturen naar:  
PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening, Antwoordnummer 6140, 3700 VB Zeist



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

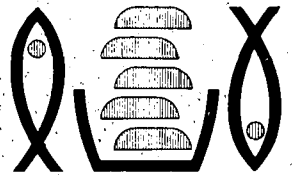
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Nog onverwachts is door haar Heer  
en Heiland thuisgehaald onze zuster

**Geziena de Vries**  
weduwe van Hendrik Breider

op de leeftijd van 94 jaar

Baptistengemeente Emmen

Door de Here thuisgehaald, onze  
zuster

**Aaltje Wiltens-ten Brinke**

in de leeftijd van 82 jaar

9 oktober 1989

Baptistengemeente Winschoten

## MEDEDELINGEN

Sekretaris van de Baptistengemeente  
Kampen is: J. Nap, H. Dunantstraat 7,  
8264 AB Kampen, tel. 05202-13336.

Het nieuwe adres van br. K. Wijchers  
(lid van de W.J.E.) luidt: Strekel 27,  
9932 BE Delfzijl.

De nieuwe penningmeester van de  
Baptistengemeente Groningen Noord  
is br. L. van Dam, Elzenlaan 131, 9741  
NC Groningen, tel. 050-778308.

## UIT DE GEMEENTEN

### IJmuiden

In het orgaan van deze gemeente 'De  
Boodschapper' zijn de eerste twee  
bladzijden gevuld door de voorganger.  
Het bijzondere daarvan is, dat een por-  
tret van hem staat afgedrukt en dat de  
woorden niet getypt maar door hem zelf  
geschreven zijn. Deze voorganger, ds.  
B. Louwerse, geeft een uiteenzetting  
van het 'Andreasplan', dat alles met ge-  
tuigen te maken heeft. Het plan kent  
twee aspecten: beleven en doorgeven.  
Via de samenkomsten en praktische  
trainingen om de veertien dagen zullen  
de gemeenteleden met dit plan in aan-  
raking komen.

De kinderen worden in deze gemeente  
niet vergeten. Het 'zeeloods team'  
hield ook dit jaar weer een week van  
evangelisatie aan het strand. Elke dag  
was er iets bijzonders: volksdansen,  
polonaise op het strand, dinges  
gespeeld (?), levende poppenkast,  
playback-show etc. Telkens werd het  
evangelie gehoord o.a. door de tekst:  
'Ik ben de weg, de waarheid en het le-  
ven'.

Ook zijn er plannen om in Verserbroek  
mensen te bereiken met het Evangelie.  
KMG

### Hoogezand-Woldwijk

In het gemeentevenster van deze ge-  
meente wordt aangekondigd, dat men  
met ingang van 6 september j.l. van  
start is gegaan met de G.B.S. De voor-  
ganger had voorlopig maar 25 boekjes  
besteld, maar hij HOOPT, dat het er te  
weinig zijn. Hij moedigt zijn mensen  
aan: een gemeente die de bijbelstudie  
serieus neemt, BOUWT aan haar toe-  
komst; daarom: KOMT ALLEN!!!

De penningmeester van deze gemeen-  
te ontving een aanzienlijk geldbedrag  
van een anonieme gever ten behoeve  
van de aankoop van een eigen ge-  
meentecentrum.

**Het is boeiend om te lezen, dat  
onze gemeenten bol staan van  
activiteiten. Het is goed om dat  
ook samen als gemeenten in de  
Unie met elkaar te delen. Van-  
daar onze uitnodiging om toch  
vooral uw gemeenteblad te stu-  
ren naar: (gewijzigd) K.M. Ger-  
ritsen, Fred. van Eedenstraat  
21, 9673 HT Winschoten. Wie  
weet, wordt uw gemeente de  
volgende keer vermeld.**

**Van de volgende gemeenten  
ontvingen wij nog geen ge-  
meenteblad: Amsterdam-C,  
Amsterdam-N, Borne, Delfzijl,  
Haulerwijk, Klazienaveen,  
Nieuwe Pekela, Ter Apel, Tree-  
beek, Valthermond en Zuidla-  
ren. Wij zouden het op prijs stel-  
len ook van deze gemeenten  
hun gemeenteblad te ontvan-  
gen.**  
KMG

## Doperse martelaren

Typisch voorbeeld van de gezindheid  
van de martelaren was Dirk Willems. Hij  
werd achtervolgd door een bende "do-  
perjagers" op zijn vlucht uit de gevan-  
genis in het midden van de winter 1569.  
Over een laag dun ijs was hij bijna ont-  
komen aan zijn achtervolgers toen al

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

vlak bij hem één van zijn achtervolgers  
door het ijs zakte en om hulp riep. Dirk  
ging onmiddellijk terug om de drenke-  
ling te redden, maar op bevel van de  
burgemeester vanaf de oever moest  
Dirk toch gearresteerd worden en zijn  
goede daad werd beloond met de  
brandstapel op 16 mei 1569 (C.J. Dyck-  
Mennonite History).

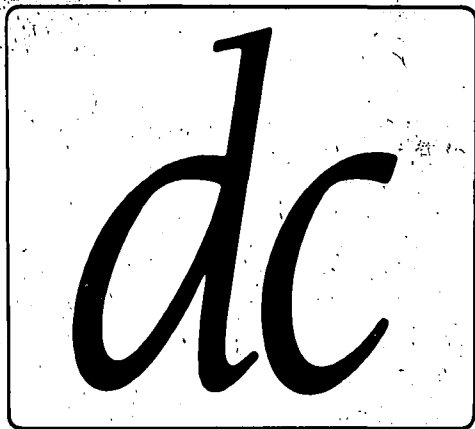
(J.S.)

## Heft 'Ruimte' zich op?

De werkgroep 'Ruimte' (gevormd door  
een aantal baptisten dat streeft naar  
"meer openheid in de baptisten ge-  
meenschap" ten aanzien van allerlei  
belangrijke geloofs- en levensvragen)  
heeft zichzelf voor de vraag gesteld of  
men de werkgroep moet opheffen of niet.  
Er moet nu gekozen worden, zo meent  
men: zich schikken in het huidige be-  
leid van de Unie en de werkgroep op-  
heffen of doorgaan. In het laatste geval  
zou een 'Beweging' in het leven geroe-  
pen kunnen worden.

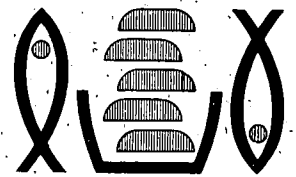
De vraag over het al of niet opheffen zal  
worden besproken op de bezinnings-  
dag, die wordt gehouden op zaterdag  
25 november a.s. in de baptisten kerk te  
Apeldoorn.





# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## 1919 - Radio - Nederlandse wereldprimeur

J. SCHOTANUS

In de boeken staat vermeld, dat op 6 november 1919, van 8.00-11.00 uur 's avonds, de allereerste echte per advertentie aangekondigde radio-uitzending ter wereld heeft plaats gevonden. Het programma droeg de naam: "soirée musicale". Deze concertuitzending met daarin o.a. te beluisteren: de "Holy City" en "Ave Maria", kon door al die mensen ontvangen worden, die in het bezit waren van de nodige ontvangapparaat. De opzet was dan ook van een fabrieksdirekteur in Den Haag, die deze apparatuur vervaardigde en in de handel bracht. U zult mij niet kwalijk nemen, dat ik de deftige naam van deze direkteur ook even vermeld, te weten: Schotanus à Steringa Idzerda. Na enige teleurstellingen in Nederland richtte hij zich meer op Engeland en is in die zin een voorloper van de BBC.

Toch nam het radiowezen ook in Nederland een grote vlucht en christenen uit die tijd geloofden, dat dit een instrument in Gods Hand kon zijn om mensen met het Evangelie te bereiken. Vanaf april 1924 verzorgde broeder Johannes de Heer, de Evangelieprediking en dit leidde tot de oprichting van de Nederlandse Christelijke Radio Vereniging in november van datzelfde jaar. Johannes de Heer was de eerste voorzitter en de ouderen onder ons zullen zijn bijdragen aan de woord en lied programma's nog in dankbare herinnering houden.

Dus 65 jaar geleden is de NCRV begonnen en in het weekend van 18-19 november a.s. zullen de uitzending van radio en t.v. bij de NCRV in het teken staan van deze herdenking. We mogen dankbaar zijn voor de zegen, die de NCRV door de jaren heen heeft verspreid en een getuigende en stabiliserende factor is geweest in een kerkelijk verscheurde landje.

Met dankbaarheid voor al het positieve kunnen we de NCRV feliciteren en tegelijkertijd weten we dat er onder ons ook een gevoel van teleurstelling is voor bepaalde seculariserende ontwikkelingen, die vooral in de jaren '60 de overhand kregen. Het is dan ook begrijpelijk, dat mensen met de geestelijke visie van Johannes de Heer, 20 jaar geleden, geprobeerd hebben enige koerscorrecties aan te brengen. Toen dit hunner inziens niet lukte, hebben zij zich genoodzaakt gezien om de Evangelische Omroep op te richten en in april 1990 zal her gedacht worden, hoe de Heer ook dit werk heeft gezegend en de eeuwigheid zal openbaren, hoe velen door deze beide omroepen het heil in Christus hebben gevonden.

Als we dan toch zo samen aan het herdenken zijn, dan mag vermeld worden dat ds. Mietes (predikant van de Vrije Evangelische Gemeenten), voor velen onder ons geen onbekende, ongeveer tegelijkertijd met het ontstaan van de NCRV, begonnen is aan zijn "full-time" dienst voor de Heer. Tot op de dag van heden, wordt deze gezegende dienstknecht van de Heer nog gebruikt, niet alleen in de Vrije Evangelische Gemeenten, maar ook daarbuiten. Hij is altijd een geliefde spreker geweest op de conferenties en toogdagen van "Het Zoeklicht". In de bloeitijd van de Vrije Evangelische Gemeenten stond ook de Maranatha-boodschap centraal en ds. Mietes, met meerderen van zijn collega's, hebben daar een groot aandeel in gehad.

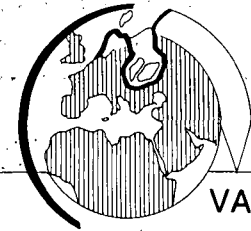
Zo heeft ook het ontstaan en het werk van het Zoeklicht zelf in het teken van de herdenking gestaan. Er is een zegenrijke jubileum-toogdag geweest op 26 augustus j.l. om het 70 jarig bestaan van de Zoelicht-arbeid te vieren. Als wij het boek van wijlen ds. J. van Dam er op nalezen, dan is de invloed van de Zoeklichtarbeid niet weg te denken uit onze Gemeenten.

Laat het voor ons, in het licht van de wederkomende Heer en met dankbare herinneringen uit het verleden, inspiratie ontvangen om moedig voorwaarts te gaan en niet alleen maar blijven steken bij de gedachte, dat het vroeger allemaal zoveel beter was. Onze Heer is nog steeds dezelfde. Is onze overgave aan Hem ook nog even radicaal?

### VERDER IN DIT NUMMER

+ + Waardering voor werk E.C.U.	Pag. 3
+ + Sectie B toch nog moeilijk	Pag. 4
+ + Avondmaalsviering A.V.	Pag. 4
+ + Rubriek N.B.J.B.: 'Het was net alsof je door 'Achter het Nieuws' reed	Pag. 5
+ + Gesprek met ds. C. Mostert	Pag. 6
+ + Zomaar een dag Vinkenhof-kamp	Pag. 7

# Rouwverwerking bij dood door schuld



VAN DE U.Z.C.

Elke gelijkenis met bestaande of bestaand hebbende personen of situaties berust op pure toevalligheid. Zo'n soort mededeling vind je soms in boeken op één der eerste pagina's. Opdat niemand denke: hij/zij heeft het over mij/ons. Of over de ander/anderen. Dat geldt ook hier.

Heel vaak komt de kwestie "dood door schuld" aan de orde na verkeersongevallen waarbij drank, drugs of medicijngebruik een doorslaggevende rol heeft gespeeld. Maar ook bij arbeidsongevallen wanneer de voorgeschreven veiligheidsvoorschriften niet in acht zijn genomen.

En evenzeer bij ongevallen thuis: het niet goed opbergen van giftige stoffen, buiten bereik van kinderen, het niet bewaken van de ketel met kokend water. Zij die het slachtoffer het naaste stonden, maken zich verwijten: Had ik maar....

Zij die het slachtoffer het naaste stonden, proberen de werkelijke doodsoorzaak te verleggen van het knallen tegen een boom naar b.v. de te laat gekomen medische hulp.

Het verwerken van de dood van een mens; van een mens waarvan je gehouden hebt, is altijd al moeilijk. Nog moeilijker wordt het als de eerlijkheid gebiedt te zeggen: deze dood was niet nodig geweest. Was deze dood er niet geweest, dan was ook het ontstane gat, de onvulbare leegte er niet geweest. Als die ander beter opgepast had....

## Moeilijk troosten

Troosten is een moeilijke zaak. Het is in ieder geval het tegendeel van het wrijven van zout in open wonden. En zout wrijven in open wonden wordt gedaan als telkens teruggekomen wordt op de gebeurtenis als een vermijdbare gebeurtenis. Je helpt de ander niet door in te stemmen met: Als die ander beter opgepast had....

Troosten is volgens sommige mensen een onbegonnen werk: er is geen einde aan. Het verdriet blijft, de wonden blijven pijn doen. Maar troosten betekent ook niet: een einde maken aan het verdriet. Verdriet is immers een vorm van liefde, van genegenheid, van aanhankelijkheid. Ik kan meeleven kennen met mensen die een gevoelig verlies geleden hebben, maar ik ga wel gewoon door. Als het mij aan het eigen lijf raakt, dan is er geen meeleven, maar verdriet. Omdat er liefde in het spel is. Je mag mensen niet zó willen troosten dat ze hun verdriet kwijt worden; dan worden ze beroofd van een stuk liefdesbeleving.

Troosten, dat is: die ander helpen het verdriet te dragen en de baas te blijven. Rouwverwerking is: de smart, de droefheid leren hanteren als een mogelijkheid uit de diepte op te klimmen en weer op de gewone bodem van de levenswerkelijkheid te staan.

## Geen verwijten

Troost bij rouwverwerking bij dood door schuld betekent ook niet (en nooit): de ander stijven in het maken van verwijten aan het adres van de heengegane. Je kunt het de overledene niet echt kwalijk nemen dat hij onvoorzichtig was, dat hij dronk voor hij in zijn auto stapte; voor hij.... Dat lost allemaal niets op, dat maakt de smart, de rouw alleen maar erger.

Troosten heeft niets te maken met susen, met oproepen tot berusting, met de vermaning om niet opstandig te worden. Troost is niet iets van het vlakke, het gelijkmatige; getijloos. Door je bij een ontstane situatie neer te leggen, schiet je niets op. Want die ontstane situatie is de situatie van de dood, van het graf, van het einde. Waar het om gaat, dat is mensen helpen verder te gaan. Ook bij dood door schuld moeten de naast- en nabestaanden verder.

Troost is dan geen doekje voor het bloeden. Geen mooie pleister op een afzichtelijke wonde. Troost is een onmisbare voorwaarde om in een nieuwe ruimte te komen waarin leven mogelijk, en noodzakelijk is. Rouwverwerking-bij-dood-door-schuld betekent dan zeker en allereerst: vergeving. Het niet toerekenen aan de overledene. Geen verwijten aan het adres van de ander. En ook geen zelfverwijt: Had ik maar gewaar-schuwd, had ik maar beter opgelet toen hij wegreed, enz.

## Ondersteunen

Troosten is ondersteunen. Ondersteunen doe je als iemand niet meer, of moeilijk, alleen kan lopen. Ondersteunen is het overdragen van de kracht van een sterkere op een zwakkere. Ik vind dat geweldig mooi uitgedrukt in de woorden van Psalm 63:9 "uw rechterhand houdt mij vast". De rechterhand is in onze wereld de beste, de sterkste hand. Een medemens troosten in zijn verdriet, in zijn kwetsbaarheid, in zijn getroffenheid, is het heenwijzen naar deze goddelijke rechterhand. Dat is geen goedkope troost. Dat is geen troost die antwoord geeft op alle harte-vragen. Het waarom blijft levensgroot staan. Maar het wordt van zijn dodende

## Aangripend bericht

Kameroen, Dagai. Van het duitse echtpaar Edgar en Hildegard Lüllau - ook werkzaam in het kader van de EBM - ontvingen wij een rondzendbrief met een aangrijpende inhoud. Ze vertellen hierin over het gegeven, dat velen van hen, die tot geloof zijn gekomen, desondanks doorgaan met geloven in de bescherming door geesten en in het geheim amuletten dragen. Sommigen vinden dit zelf verkeerd en praten erover met Hildegard en Edgar. Ze kunnen over het algemeen niet op, tegen de druk die op hen wordt uitgeoefend door familie, het dorp en hun eigen gedachten. Ze hebben angst; ze durven niet alles over boord te gooien wat vroeger zo "heilig" was. Laten we voor hen en voor ons bidden dat we alle "afgoden" uit ons midden weg mogen doen. Dat we ons helemaal mogen toevertrouwen aan de Her Jezus.

Gelukkig schrijven ze ook over een mevrouw (Digoef heet ze) die - nog jong - op sterven ligt. Ze is nog niet lang gelovig, maar vol vertrouwen.

Ze geeft niet toe aan de druk van buiten af en van binnen uit, om God iets te verwijten. De brief eindigt met deze zin over haar: "Het getuigenis van zo'n onwankelbaar geloof, vastgehouden in het aangezicht van de dood, is de meest indrukwekkende preek, die ons gehouden kan worden". Machtig is het te bedenken, dat deze afrikaanse vrouw door haar geloof in Christus zelfs ons hier in het verre Nederland met haar getuigenis bereikt.

werking beroofd. Het waarom kan verstikken, maar troost neemt de wurgende hand weg. Dat daarbij kruis en opstanding van onze Heer Jezus Christus van werkelijke betekenis is, is een ervaring die in de rouwverwerking van dag tot dag wordt opgedaan. Omdat Gods toekomst wordt opgedaan. Omdat duidelijk wordt: de zinloosheid heeft niet het laatste woord. Waarom heeft de zinloosheid niet het laatste woord? Omdat God in zijn oneindige goedheid het laatste woord geeft aan zijn liefde.

PLOEGER

# Veel waardering voor het jaarverslag en de gespreksnota van de E.C.U.

N.B.J.B.

Iets minder dan de helft van het aantal afgevaardigden (111 van de 229) kwam bijeen in de vergadering van sectie A, ter behandeling van de agendapunten 16 t/m 39). Het grootste deel van de beschikbare tijd werd besteed aan de ECU, die ook het eerst aan bod kwam.

Er was veel waardering voor het heldere jaarverslag, dat zonder stemming aangenomen werd. Ook werd de E.C.U. gecompimenteerd met de goed, duidelijke en herkenbare gespreksnota. Het was verheugend te kunnen constateren, dat deze nota in veel gemeenten uitvoerig aan de orde was geweest.

Men vond de nota inspirerend, met uitzondering van enkele gemeenten dan. Onder andere de in de nota verwoorde gedachte van de "missionaire gemeente", het in getuigenis en dienst uitwerken van de zendings-opdracht van de Heer, bleek aangeslagen te zijn. Wel werden vragen gesteld naar een verdere, konkrete invulling: hoe kun je uitvoering geven aan het beleid?

Door de E.C.U. werd opgemerkt, dat de nota geen jaarverslag is, maar meer een soort "test": reacties van de gemeenten zijn belangrijk, en veel zaken moeten nu verder worden doordacht en praktisch uitgewerkt. Het is - zoals ook door de gemeenten al werd aangedragen - een zaak van de gemeenten, en geen hobby van een enkeling. De uitgangspunten dienen daarom herkenbaar te zijn voor de gemeenten.

De gemeente Dordrecht zag wel mogelijkheden voor een "halve man" (vrijgestelde) er bij, die dan vooral tot zegen zou kunnen zijn voor de kleine gemeenten in het westen van het land, die anders dreigen te verdwijnen....

De E.C.U. zei, daar nog niet over gedacht te hebben, maar dat dit allereerst al op financiële bezwaren zou stuiten. De commissie wil meer de nadruk leggen op persoonlijke evangelisatie. Dit wil ze doen door middel van de cursus "Evangelisatie-explosie", waar men inmiddels bescheiden mee is begonnen. De cursus kan worden gegeven door (eerst op te leiden) voorgangers. Men verwacht dat de gemeenten - ook in het westen - zullen groeien als mensen in die plaatsen zich inderdaad zullen laten vormen.

De nota werd na stemming aangenomen.

## "De Zaaier"

Nu kwam de nota - en het daaraan gekoppelde voorstel tot opheffing - van "De Zaaier" aan de orde. Vooraf schetste br. P. Wijchers nog de gevoelens hieromtrent van o.a. de schrijvers, de eindredakteur en van zichzelf, om aan te geven dat e.e.a. niet "zo maar" werd voorgesteld. Naast zakelijke argumenten spelen de gevoelens een rol.

Toch: er moet gewoon, nuchter, gesteld worden, dat de gemeenten niet voldoende meer met het blad werken. Er is een steeds dalende afname, en alleen als de gemeenten gemotiveerd (weer) zouden worden, kan het blad blijven bestaan. Het antwoord is aan de gemeenten!", aldus br. Wijchers.

Vele sprekers (22!) vroegen het woord. Slechts een handjevol kon echter (voorlopig) hun zegje doen, omdat besloten werd eerst de P.I.F., N.B.J.B.- en U.B.S.-punten af te werken ter wille van een goede voortgang. Aan het eind van de vergadering waren er nog 14 minuten over voor nog een handvol andere sprekers. Helaas bleek de tijd per saldo te kort om het punt van "De Zaaier" in deze sekte-vergadering af te werken: samen met punt 25 zou ze plenair worden afgehandeld.

Uit hetgeen opgemerkt werd door de sprekers bleek, dat genoemd voorstel hard was aangekomen. Het had pijn gebracht, bedroefd gemaakt, emoties losgemaakt.

Woorden van begrip en onbegrip (of ongeloof?) werden gesproken. Kreten als: "We willen er immers niet mee werken?", "Het opheffen is gewoon noodzaak", alsook: "Kan het niet goedkoper, eenvoudiger? Kan er geen onderzoekscommissie komen?", "Kunnen we niet eerst de reserve opmaken?" geven de stemming weer.

Ook werden er nog suggesties gedaan, o.a. over aantallen die afgenomen zouden kunnen worden en de inhoud.

## P.I.F.

De behandeling van de P.I.F.-punten kostte slechts 8 minuten. Desgevraagd zei men bezig te zijn met o.a. de regeling van een weduwnaarspensioen. Er komt een nieuw reglement (volgende A.V.?) waarin verschillende "trends" een plaats zullen krijgen.

Br. Mulder, die er voor de laatste keer bij was, werd hartelijk dankgezegd voor de wijze waarop hij had meegefunctioneerd.

Alles werd zonder stemming aangenomen.

Bij de behandeling van de punten betreffende de NBJB werden veel vragen over en rond "De Strubben" beantwoord. Men was benieuwd naar de vraag: Wat kan er wel, en wat kan er niet? Wat zijn de mogelijkheden, bijv., om kampen te houden? Kan het jeugdburo er niet heen verhuizen?

Eén gemeente vond dat in het jaarverslag van bepaalde dingen een negatief beeld geschetst werd: veel zaken liepen terug. Moet je je dan niet op je doelstelling bezinnen, en op de vraag of je wel met dezelfde activiteiten moet doorgaan?

De N.B.J.B. gaf uitleg over de "reorganisatie" die er is geweest, alsook over de achtergronden van de terugloop van sommige activiteiten: de vakantiespreiding, concurrentie van andere activiteiten, een andere vakantie-invulling van mensen e.d. spelen parten. De koers van de N.B.J.B. is: we gaan door met het vele en goede werk, en er is plaats voor bezinning! Als voorbeeld van dit laatste werd genoemd het nadenken over de inhoud van een bezinningsdag.

Veel loopt goed: "Ik ben trots op het vele praktische materiaal, dat er is ontstaan in de loop van de tijd", aldus br. G.J. Blanken.

Het jaarverslag werd zonder stemming aangenomen, hetgeen ook geldt voor de andere punten van de N.B.J.B.

Wat nog wel veel aandacht had waren de "mededelingen van de N.B.J.B.", punt 34.

Br. Hoen zei, nu hij de jeugdtraad zal gaan verlaten, het een goede zaak te vinden dat br. A. de Vries volgend jaar voorzitter wordt. Hij riep de gemeenten op om de N.B.J.B. steeds weer te herinneren aan het door hen gestelde doel: het jeugd/jongerenwerk te stimuleren in en rond de gemeenten, opdat jongeren hun Heiland en Heer zullen vinden! De N.B.J.B. moet niet buiten een A.V. om functioneren, maar gemeenten en N.B.J.B. samen moeten die verantwoording dragen, zo is zijn optiek.

Br. J. Kruisinga wees nog eens op het kinderwerk (zondagsschool en clubwerk). Voor dit belangrijke werk is een stijgende belangstelling. De N.B.J.B. doet er veel voor; ook toerusting, cursussen e.d.



# Vergadering in de sectie B, werd toch nog "moeilijk"

*Laat dan mijn hart U toebehoren en laat mij door de wereld gaan met open ogen,  
open oren, om al uw tekens te verstaan.  
Dan is het aardse leven goed, omdat de hemel mij begroet.*

Toen ik al een poos geleden gevraagd werd een verslag te schrijven over de vergadering in "sectie B" van de A.V. 89 realiseerde ik me niet, dat dat wel eens heel moeilijk kon worden. Er stond niet iets moeilijks op de agenda. Later bleek dat er toch wel te zijn, n.l. de erkenning van br. Rolf Venema als Unievoorganger.

En hoewel al voor aanvang van de vergadering in sectie B besloten was om dat onderwerp te behandelen in de plenaire zitting, werd daardoor toch wel de sfeer beïnvloed.

Dat had ondermeer tot gevolg, dat de vergadering (of in ieder geval een deel daarvan) niet echt blij kon zijn met de andere broeders voorganger en student, die wel werden erkend.

Dat bleek ook naderhand toen deze broeders in de plenaire vergadering

## Sectie A

(vervolg van pag. 3)

Verder zoekt men nog naar een nieuwe naam voor "De Strubben". Men heeft er een prijsvraag voor uitgeschreven, die loopt tot 1 november a.s.

De N.B.J.B. is erg enthousiast over het unieke plekje, en het prachtige gebouw dat overigens nog wat opgeknapt moet worden: vrijwilligers gevraagd!

Met nadruk verklaarde br. Kruisinga nog, dat het ons gebouw, n.l. van de gemeenten, is! Tal van nieuwe kansen liggen open in het werk: hopelijk zal er intensief gebruik van worden gemaakt....

## U.B.S.

De U.B.S. kostte de vergadering slechts 6 minuten. Alles werd zonder stemming aangenomen.

Broeder Bijleveld moest nog wel kwijt, dat hij het geen goede zaak vindt, dat sommige penningmeesters nog steeds het 10-cents-fonds vergeten (?).

Verder zou het van belang voor een gemeente zijn, wanneer al in een heel vroeg stadium eventuele bouwplannen bekend gemaakt zouden worden bij de U.B.S.: dit resulteert in een betere invulling.

## Ten slotte

Vermeld dient te worden, dat in de vergadering alle gepasseerde takken van arbeid afzonderlijk aan de Heer der gemeente werden opgedragen.

Al met al een goede vergadering, met een voorzitter die het uitstekend deed. De sfeer was goed en men gedroeg zich gedisciplineerd. ■

G.J. KANIS

## Supp. 1:4

aan onze Heer werden opgedragen. dat gebeurde heel sober, vanwege het verdriet om de dingen die onze eenheid bedreigen.

Opnieuw werd ook aandacht gevraagd voor het bespreekbaar maken van het onderwerp "zusters in de gemeente". Er is inmiddels een praatstuk, dus misschien kan dat nu op korte termijn gerealiseerd worden.

Bij het behandelen van de stukken van "Tabitha" werd duidelijk, dat de landelijke stichting op termijn zal worden opgeheven, bij gebrek aan nieuwe mogelijkheden om aan de doelstelling te voldoen. Hierover ontstonden duidelijk nogal wat emoties, omdat "Tabitha" toch altijd een heel grote plaats heeft ingenomen in onze gemeenschap.

Bij het bespreken van de stukken over de zending bleek, dat er nogal verschil

lend wordt gedacht over wat de U.Z.C. doet en over de samenwerking in Europees verband. Er werd uitgelegd, dat zonder die samenwerking veel minder zou kunnen worden gedaan, maar dat toch de eigen inbreng nog steeds heel duidelijk aanwezig is.

Dankbaarheid was er voor onze zendingen Hans Willen en Aisha Oosterloo, Duckie Rosier en Margriet Heddema en voor Anneke Oppenhuizen, die zelf op de vergadering aanwezig was. Dankbaarheid ook voor de inzet van de N.B.V.B. en de N.B.J.B. en de gemeenten, die het steeds weer mogelijk maken, dat het werk van onze zendingen nog door kan gaan.

Toch wordt in de toekomst nog meer inspanning van ons gevraagd, o.a. daar de U.Z.C. nog in gesprek is (in een gevorderd stadium) met een artsenecht paar, dat waarschijnlijk binnenkort wordt uitgezonden.

Al met al toch een goede vergadering, waarin veel werk de revue mocht passeren.

Moge de Heer ons allen de openheid geven, waarover in het lied waarmee we deze vergadering begonnen, gezongen wordt.

B.H. BIJLEVELD-WEVERS

# Avondmaalsviering van de A.V.: samen verbonden in de Heer

*Daar zit je dan op de avondmaalsviering van de A.V. Al vaak heb je gehoord: "dat is het hoogtepunt van de A.V." Wat een mensen, de meesten onbekend, hier en daar een herkenning, een blijde begroeting. Drachten heeft z'n zaakjes goed voor elkaar. Een goede organist en veel muzikaal talent in koorzang, kwartet en "Spaanse zanggroep". In ds. Geert Liebe hebben we een sprekende en zingende voorganger. En helemaal op 'eigen' stemkracht, want op het beslissende moment laat de geluidsinstallatie het afweten.*

In de meditatie staat een tekst uit Ef. 2:14 centraal: "Want Christus is onze vrede, die de scheidsmuur tussen Jood en Griek heeft afgebroken".

Hij is iets nieuws begonnen en daarom is er geen ruimte voor afscheiding en tegenstellingen. De Joden leefden veilig binnen de omheining van de wet. Zij moesten ook leren naar buiten te treden. Het doet pijn als je bij elkaar wilt horen. Zo heeft de kerk zich door de eeuwen heen door muren omringd, wereldmijding. Wij in de kerk, in rust en vrede de Heer dienen. Muren beschutten, zetten je uit de wind, muren maken dingen overzichtelijker. Maar muren lopen dwars door alle kerken heen. Voor Jood en Griek geeft één Geest toegang tot de Vader. Christus wil eenheid, aan het kruis, in Zijn lichaam, heeft Hij ons verzoend tot één nieuwe mensheid. Hij is onze vrede, niet alleen een vredege-

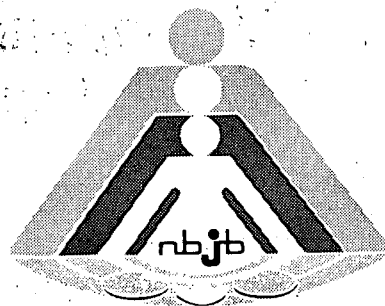
voel in ons hart, maar geborgenheid in de gemeenschap, een voltooide bevrijding. De Heer van de Vrede wil sociaal, politiek en religieus geen muren. Muren dienen tot zelfhandhaving. Ze werken vervreemdend. Wie bouwt de muur? Christus? De Heer wil verzoening. Elkaar ontmoeten, contact maken; we leven van hetzelfde Woord, uit de genade van God ervaren. Samen kunnen we staan in het licht van de Heer. Ieder van ons heeft God nodig. Jood en heiden we zijn Gods volk. Mensen moeten niet door muren gescheiden zijn. Is Christus onze muur? Onze bescherming? Het is een krom beeld, want muren houden mensen buiten. Christus is het fundament en ons huis moet gekenmerkt zijn door deuren en ramen. Hindernissen moeten uit de weg. Geen rust totdat allen kunnen leven in één huis door één Geest tot eer van de Vader. Zegen ervaren en zegen zijn in delen van brood en wijn. Bevrijd uit dogma's die ieder van ons heeft. Levend in de openheid waarin God ons plaatst. Verschillend en met velen, maar één lichaam.

## Zusters en broeders

Na dit woord vierden we samen avondmaal. Nog nooit zag ik zoveel brood en bekens op de Tafel van de Heer. Dat maakt blij en dankbaar en spreekt van onze taak om te delen. Goed om te zien

Vervolg pag. 5

# Het was net alsof je door "Achter het Nieuws" reed



We hebben u via deze pagina al eerder iets laten weten over de Nicaragua-reis van (o.a.) een aantal Baptisten-jongeren. Onderstaand vindt u een aantal reis-indrukken van Mirjan Koster en Ankie Visser, afkomstig uit een krante-interview; redactioneel bewerkt door Nico Wever.

"Je bent wel een beetje voorbereid maar toch kregen we bij een tocht door de Nicaraguaanse hoofdstad Managua een cultuurschok. De armoede is veel erger dan je verwacht. Managua is in feite één grote krottenwijk. De gevolgen van de aardbeving van 1972 zijn nog steeds zichtbaar. Het enige hoge gebouw is het regeringsgebouw. Bij het rijden door de stad dacht ik: 'Ik rijd door Achter het Nieuws'."

Motief van de reis was om te laten zien dat Nicaragua de Nederlandse jongeren niet onverschillig laat. "In die zin heeft de reis zeker nut gehad, want iedereen is anders teruggekomen". Aan de 'uitgezonden' jongeren rest nu de taak om hun betrokkenheid over te brengen aan jongeren in Nederland. Op scholen, in kerken en via media vertellen de vijftien jongeren van hun reiservaringen in Nicaragua. Een videofilm wordt gemaakt om hun verhaal kracht bij te zetten.

Op het programma stond onder andere het afbouwen van een Baptistenkerkje in Los Larios. Maar hierin hebben de jongeren niet hun meeste energie gestoken. "Het was al bijna af en bovendien ontbrak het nodige gereedschap. Wel hebben we nog cement gezeefd en zand gesjouwd, niet in een kruiwagen maar op een zak die door vier personen moest worden getild".

## Gesprekken

Hoofddoel van de reis was om gesprekken aan te knopen met de Nicaraguanen, maar dat ging in het kleine dorpje Los Larios niet al te vlot. "Ze waren wel nieuwsgierig naar de Hollanders, maar ook verlegen. Een politieke discussie zat er niet in. Het bleef bij het uitwisselen van naam, leeftijd en gezinssamenstelling".

De Nederlandse delegatie vertoefde in het naburige dorp Los Sanchez. Daar werden eveneens gesprekken met de plaatselijke bevolking geregeld. Verder bezochten de Nederlanders viermaal per week een kerkdienst.

De bijna geheel Friese delegatie kreeg niet alleen te maken met voorstanders van de revolutie waarvan dit jaar het tienjarig bestaan werd gevierd. De jongeren spraken ook met de baas van de oppositiekrant La Prensa die

het socialisme van president Ortega 'totalitair' noemde en Ortega een dictator. Verder lieten enkele studenten kritische geluiden horen over de revolutie en waren er vele ontevreden 'gewone' mensen, omdat er nog steeds honger is.

Te weinig voedsel is niet het enige probleem waarmee Nicaragua kampt. "De kindersterfte is er erg hoog. Maar liefst 65 procent van kinderen onder de vijf jaar overlijdt aan de gevolgen van diarree of malaria". Bovendien woedt in Nicaragua nog de oorlog tegen de contra's. Zeventig procent van het nationale inkomen wordt besteedt aan defensie.

## Verhalen

De verhalen van de soldaten hebben diepe indruk gemaakt. "Bij het regeringsgebouw stond een jonge soldaat op wacht die mij vroeg om een sigaret", vertelt één van de jongeren. "Hij moest Ortega bewaken die er op dat moment trouwens niet was. Hij vertelde dat de contra's in tegenstelling tot wat westerse kranten vertellen nog niet zijn opgehouden met vechten. Hij had ook tegen hen gevochten. Om niet in paniek te raken kregen de Nicaraguaanse soldaten kalmerende middelen toegediend".

Hoewel de burgeroorlog nog steeds aan de gang is heb-

ben de jongeren dit niet aan de lijve ondervonden. "Delegaties uit Amerika en Engeland hebben moeten vluchten maar zelf zijn we niet in gevaar geweest. Alleen voelde je je bijvoorbeeld in de bergen niet altijd op je gemak. Dit kwam door de verhalen van die soldaat".

"Het enige gevaar dat we liepen was dat onze dure spullen zoals videocamera's gestolen konden worden. Vijf dagen heeft een politieagent ons beschermd, omdat de eerste nacht bij ons is ingebroken. Toen be kroop ons wel het gevoel dat het gevaarlijk kon zijn".

## Een deel

Bovenstaande is slechts een deel van een indrukwekkend verhaal dat overbleef nadat een groep jongeren een reis naar Nicaragua heeft gemaakt in de afgelopen zomer. Onder hen waren vier baptisten jongeren die mede namens de NBJB zijn meegeweest.

Graag willen de jongeren hun verhaal vertellen. Dit kan middels diaserieën en video maar ook door hun persoonlijke ervaringen te vertellen.

Nodig ze gerust eens uit voor een avond in uw gemeente of jouw jeugdgroep. Het brengt niet alleen Nicaragua wat dichterbij maar leert je opnieuw je bewust te zijn/te worden van je eigen situatie.

Wie belangstelling heeft kan via het Jeugdburo in Drachten van zich laten horen.

Vervolg van pag. 4

dat zoveel zusters en broeders van de gemeente Drachten het brood en de wijn rondelen. Samen verbonden in de Heer. Het avondmaal wordt op de voor Drachten gebruikelijke manier beëindigd: samen delen, wat betekent delen van elkaars lief en leed. Deze avond delen we samen de ervaringen van twee jonge mensen die deze zomer naar Nicaragua zijn geweest om

te helpen bij de bouw van een kerkje, wat meest uit 'zandsjouwen' bestond. Fris en enthousiast! Het verslag werd afgesloten met Spaanse liederen. De collecte van deze avond is bestemd voor de aflossing van de schuld die nog op het kerkje rust.

Nog even wil ik de samenzang vermelden, prachtige liederen die voluit meegezonden werden, zo enthousiast dat

men halverwege een tussenspel van de organist weer invalt.

En voor we uiteen gaan mogen we hand-in-hand zingen van de gezegende band die gelegd is door onze Heer. De band van de liefde, waaruit we mogen leven.

Als gezegende mensen vertrekken we. Het was goed.

NELY TADEMA-DE HAAN

Het was goed nieuws voor 'Tabitha' en de kleine groep baptisten in Lelystad, toen in 1978 ds. C. Mostert pastor werd in Tabitha en zich met zijn gezin vestigde in Lelystad. Daar kon men in die dagen wel enige versterking gebruiken.

Er brak toen een drukke tijd aan voor ds. Mostert. Dagelijks reisde hij heen en weer naar Amsterdam voor zijn werk als geestelijk verzorger in de tehuizen van Tabitha. Bovendien zette hij zich in voor het werk in Lelystad. Vaak leidde hij tweemaal op een zondag een dienst: 's morgens in Amsterdam, 's avonds in Lelystad. Daaraan kwam een einde toen men in Lelystad besloot tot het houden van diensten op de zondagmorgen. Met grote liefde voor de Heer en Zijn gemeente heeft br. Mostert zijn bekwaamheden in dienst gesteld van het werk in Lelystad. Hij leidde de gespreksavonden, was lid van de voorbereidingsgroep voor de instituering van een baptisten gemeente in Lelystad en vond nog tijd om namens die gemeente-in-wording te helpen bij het oprichten van een christelijk verzorgingshuis.

Toen in 1985 in Lelystad een gemeente gesticht werd, beriep die meteen br. Mostert als voorganger in bijzondere dienst. Hij werd daarbij adviserend lid van de raad. In die functie bewees hij de gemeente zeer veel goede diensten.

Want gemeente- en bestuurservaring had br. Mostert volop: Hij diende de gemeente Harlingen ('55-'62), Winschoten ('62-'72), Almelo-Nieuwstraat ('72-'78), was daar ook parttime justitiepredikant en was ondertussen lid van de ECU en de E.C., van welke commissie hij in 1969 en 1970 voorzitter was. Ook zat hij van '65 tot '78 in het bestuur van het Pensioenfonds van de Unie.

Sinds 1 januari 1989 is br. Mostert niet meer in actieve dienst van 'Tabitha'. Wel leidt hij er nog de zondagmorgen dienst.

**Op 14 november wordt hij 65 jaar. 'Tabitha' en de gemeente Lelystad bereidden een afscheidsdienst voor, die nu zal plaatsvinden op zondag 12 november a.s. Aanvang 16.00 uur. De dienst wordt gehouden in het gemeentecentrum 'De Hoeksteen', aan de Schouw 19-07 in Lelystad. Iedereen is welkom.**

**Wie de weg niet weet, neme even contact op met ons. Men ontvangt dan een routebeschrijving.**

C.M. Vermist-Boermans (Tabitha),  
H. Sikkema (Lelystad) tel. 03200-33334

## Vanuit de gemeenschap ook te functioneren in samenleving

Er is geen lange aanloop nodig om met ds. C. Mostert in Lelystad in gesprek te raken over zijn werk. Dat praten krijgt nu echter de sfeer van terugblikken. Op 14 november a.s. wordt hij 65 en gaat hij met emeritaat.

'Toen men mij, in 1978, vroeg de plaats van ds. Veenstra in te nemen als pastor bij 'Tabitha' heb ik dat gezien als mijn weg. Ik had het gevoel dat ik die weg vrijmoedig kon volgen, zonder de gedachte te hebben: "Nu laat ik de gemeente achter". Ik denk dat men dit soort veranderingen wel eens te sterk accentueert. Ook in het pastorale werk in groter, sociaal-diaconaal verband, ben je bezig met het uitdragen van het evangelie'.

'Mijn voorkeur en interesse gingen en gaan sterk naar de persoonlijke geloofsbeleving. Ik heb me daardoor altijd ook sterk aangetrokken gevoeld tot evangelisatie. Daarin kom je vaak uit bij het werk aan de fundamenten van de gemeente. In de praktijk van het werk ben ik zo toch altijd bezig geweest met fundamentele arbeid in de persoonlijke sfeer. Pastoraat heb ik zo opgevat als de persoonlijke ondersteuning van persoonlijk geloof en dat is iets wat in onze baptisten gemeenschap toch heel sterk leeft'.

### Veel mogelijkheden

Heel sterk betrokken was ds. Mostert ook bij kerkbouw. Zowel in Harlingen als in Winschoten, toen nog kleine gemeenten, was hij 'bouwpastor'. De verhalen daarover maken toch al snel weer plaats voor opmerkingen over het werk in Tabitha: 'In die instellingen kun je op een andere manier bezig zijn. Mensen die je anders niet ontmoet kun je duidelijk maken wat evangelie is. Het is een groot terrein, met veel mogelijkheden want er ligt nog veel braak. En dat moet in onze gemeenschap niet onderschat worden. Het werk daar is een stuk evangelisatie in een samen het leven delen en in een duidelijk-maken dat God als Helper, als Trooster, aanwezig is'.

De vraag naar 'de mooiste herinnering' vergt enig nadenken, maar toch komt al gauw het antwoord: 'Op z'n tijd heb ik alle dingen die ik heb mogen doen, samen met mijn vrouw, in biddend opzien tot God met heel mijn kracht en plezier gedaan. Natuurlijk, er waren wel toppers. Het is leuk om een kerk te bouwen, het is interessant om een A.V. voor te zitten en het is prachtig om voor de Unie naar Rusland te reizen. Maar in Tabitha heb ik zoveel mensen mogen begeleiden aan het einde

van hun leven.... Dat is toch wel iets prachtigs, al komt waardering dan ook alleen maar van de mensen die er direct bij betrokken zijn....'

### Gedragen door gemeente (?)

'Wat dat betreft.... In onze gemeenschap lijkt het er wel eens op, dat er niets hogers valt te bedenken dan op te gaan in de gemeente en in de gemeenschap te functioneren. Maar je kunt ook vanuit die gemeenschap functioneren in maatschappelijke posities.

Gevangenispredikanten bij voorbeeld. Ik zie zulke broeders als kristallen van de gemeenschap hun arbeid doen en hun voedingsbodem vinden in die gemeenschap. Voorganger in bijzondere dienst zijn betekent dat de gemeente je draagt. Ik ben alleen bang dat men zich dat wel eens niet goed realiseert.

Beseffen de gemeenten wel dat deze voorgangers-in-bijzondere dienst honderden mensen bereiken met het evangelie? Ik denk dat het heel belangrijk is dat onze gemeenschap verbondenheid voelt met dit werk en het ook ondersteunt'.

### Elkaar aanvaarden

Terugblikkend, kijkend naar 'vroeger en nu', herinnert ds. Mostert zich ook zijn openingsrede tot de A.V., van 1970 in Eindhoven. 'Ik pleitte daarin voor bezinning op de maatschappelijke veranderingen, die toen plaatsgrepen. Maar ik moet constateren, dat men aan deze bezinning toch niet is toegekomen. De spanningen die we hier en daar merken zijn de spanningen van de veranderde maatschappelijke normen. Ik heb het idee, dat we met onze bijbelse opvattingen niet direct een antwoord hebben kunnen formuleren op die maatschappelijke veranderingen en dat er daardoor stromingen ontstaan. Nou is dat niet van de laatste tijd. Vroeger waren er ook wel verschillende visies, maar we gingen samen verder. Ik heb al verscheidene stromingen meegemaakt. Het probleem nu is of we in deze stromingen bereid zijn elkaar als christenen te aanvaarden en dan ook echt aanvaarden en daarin elkaar te bereiken, om samen verder te gaan....' □

D.

# Een heel bijzondere dienst in Utrecht "Silo"

Centraal Afrikaanse  
Republiek

"Juist de lichaamsdelen, die het zwakst lijken, zijn het minst te missen; aan de delen die we minder belangrijk vinden, besteden we grotere aandacht...." (1 Kor. 12:22,23)

De woorden uit de Schrift gingen voor ons leven toen wij op zondag 8 oktober j.l. een meervoudig gehandicapte opnamen in onze gemeente.

Er waren enkele gespreksavonden aan vooraf gegaan, want we hadden niet gelijk ons antwoord klaar op de vraag van het ouderpaar of hun pleegzoon Ad, blind en verstandelijk gehandicapt, ook lid van de gemeente zou mogen zijn.

Een lastige vraag in een situatie, waarin alle nadruk ligt op de eigen en bewuste keus van het individu.

Maar wat als iemand die keus niet kan maken, nooit zelf het initiatief zal kunnen nemen?

Wij kwamen uiteindelijk tot de mening dat waar mensen niet in staat zijn zelf te kiezen voor de Heer en zijn gemeente, de gemeente dient te kiezen voor die mensen, omdat de Heer met nadruk juist voor de zulken kiest.

"Een gemeente zonder gehandicapten is een gehandicapte gemeente" zo zei ds. Meininger van Bartimeushage, die met onze eigen voorganger voorging in de dienst.

Een heel bijzondere dienst: feestelijk en ontroerend.

In plaats van de doop die hier onmogelijk was stelden we het teken van de voetwassing, met aarzeling (moet het nu zo?) en met spanning (zal het goed gaan?) tot aan het moment dat ds. Venema neerknielde, het water uitgoot en Ad zichtbaar genoot van hetgeen hier gebeurde 'in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest'.

Wij zongen toen samen: "De Heer zal als een herder voor jou zorgen, Hij schiet in liefde niet te kort; bij Hem ben jij geborgen".

Geen doopkaart werd overhandigd, maar een armband met inscriptie.

Daarna vierden wij samen de maaltijd van de Heer. Het was een feest!

Ad kwam op onze weg, en bepaalde ons feitelijk bij onszelf, bij dat ene Lichaam met z'n verscheidene ledematen. Niet eenvoudig, wel heel waardevol.

GLK

## Impressies van de A.V. '89

Je hart wordt warm, als je op een A.V. weer vele bekende gezichten ziet en weer vele handen schudden mag van mensen, die je al zo lang kent. Het behoort bij onze aardse levensloop, dat je ook mensen mist wegens ziekte of anderzins, ook mensen, waarvan je weet, dat zij nu bij de HEER zijn.

Deze A.V. heb ik weer ervaren als een éénheid van broeders en zusters, die een geestelijke band met elkaar hebben en onze Uniegemeenschap hoog willen houden. Zakelijk en soms geestelijk werden er harde waarheden tegen elkaar gezegd en dit moet kunnen binnen de band, die wij gemeenschappelijk hebben met onze Here Jezus Christus.

"In de wandelgangen" bleef men "vergaderen".

Weliswaar in kleine groepen of groepjes, maar men was steeds bezig met de dingen die op de vergadertafel komen. Juist deze groepen/groepjes bepalen bij de A.V. de vrijheid om je mening te uiten tegenover de ander, die soms een tegengestelde mening heeft en toch je broeder zuster blijft. Zo zal en kan de A.V. altijd blijven functioneren, als een bijeenkomen, om de dingen te bespreken, die in onze Unie gemeenschap gepresenteerd worden.

Ik verwonder mij telkens weer over de mensen achter de groene tafel hoe zij alles wat gezegd wordt, meteen verwerken. Ik denk dat een bedanken voor hun

moed en inzet hier wel op zijn plaats is.

Zo is deze A.V. weer verlopen in ontmoeting, samen met de HEER avondmaal vierend en luisterend naar elkaar en sprekend met elkaar, maar ook weer nieuwe vriendschapsbanden aanknopen.

Dit alles in een sfeer van vrijheid en openheid ons Baptisten eigen, een kostbaar erfgoed, bewaard in onze HEER en Heiland.

K. DE BOER, Bergum

Ons bereikte een bericht over de opening van het in de hoofdstad Bangui gebouwde: "Huis van de vrouw", Dorcas genaamd. In het bericht, wordt iedereen, die aan de opbouw van het huis heeft meegewerkt hartelijk bedankt. Voor Nederland geldt deze dank hoofdzakelijk hen, die in het kader van het WIN-projectenwerk hiervoor bezig geweest zijn. De dames hebben zich ten doel gesteld, dat de christenvrouwen goede:

- echtgenoten
- huismoeders en
- gemeenteleden worden.

In één woord, ze moet beantwoorden aan het beeld van de goede huisvrouw beschreven in spreuken 31:10. We hebben dus (aldus de doelstelling van de chr. vrouwen) te werken op drie terreinen:

Geestelijk, Cultureel en Sociaal.  
Einde citaat.

U ziet de emancipatie voor de vrouw is in Afrika nog in een ander stadium.

Laten we dit goede werk opdragen aan de Heer en Hem danken voor dit initiatief.

## ZANGCONCERT IN ALMELO

Op vrijdag 10 november a.s. vindt in Almelo een zangconcert plaats, door 5 koren van Baptistengemeenten in het gewest Twente.

Het concert begint om 20.00 uur in de Grote Kerk aan het Kerkplein in Almelo.

Medewerking verlenen:

De Lofstem uit Almelo  
Immanuël uit Hengelo  
Het Vensterkoor uit Hengelo  
Immanuël Vroomshoop  
Maranatha uit Enschede

Kaarten à f 2,50 aan de kerk.

## MEDEDELINGEN

Het nieuwe adres van br. P.J. Lalleman en zr. H. Lalleman-de Winkel luidt: Tichelaarsdonk 308, 7326 BC Apeldoorn; tel. 055-422507.

Het nieuwe adres van E. Faber, penningmeester van de gemeente Muntendam, luidt: Middenweg 174, 9649 HZ Muntendam, het telefoonnummer is niet gewijzigd.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

Op 22 november a.s. is het zover: Dan zijn onze tante en oom

**Jo en Geert Sissing**

50 jaar getrouwd.

U kunt hen met ons feliciteren op zaterdag 25 november a.s. 's avonds van 8 tot 10 uur in het Tolhuis, Buiksloterweg 7, Amsterdam-Noord. (achter het centraal station, wel het IJ over met de pont)

Het adres van het bruidspaar is:  
Banne Buikslootlaan 689,  
1034 AW Amsterdam

Janny en Menno Kuilman  
en kinderen

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

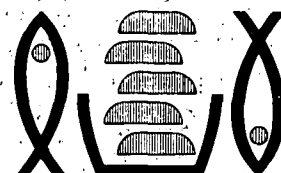
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen vóór de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



"Maar, halleluja, Nu begint eerst 't  
ware leven voor Gods kind"

(lied 559:4 L & G)

Moegestreden ging van ons heen, on-  
ze zuster

**Kornelia Egberta  
Mengerink-Dallinga**

op de leeftijd van 68 jaar

Sinds 4 augustus 1981 weduwe van  
Derk Hendrik Mengerink

Beetsterzwaag, 23 oktober 1989

Baptistengemeente  
Drachten-Elm

God nam tot Zich onze moegestreden  
zuster

**Boukje Rodenhuis-Folkersma**

zij is 67 jaar geworden

18 oktober 1989

Baptistengemeente  
Groningen-Zuid

Toch nog onverwacht is van ons  
heengegaan onze broeder

**Jan Huberts**

in de leeftijd van 69 jaar

17 oktober 1989

Baptistengemeente  
Groningen-Zuid

### Rectificatie

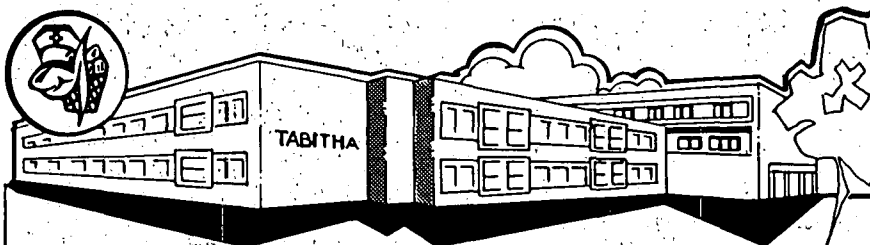
Op zondag 1 oktober j.l. is door de  
Heer thuis geroepen onze zuster

**Fenny Stuurwold-Hulzinga**

in de leeftijd van 49 jaar

Psalm 46:2

Baptisten Gemeente Treebeek



Tabitha is een instelling waar een Christelijke levensovertuiging uit-  
gangspunt en inspiratiebron is voor het scheppen van een goed leef-  
en werkklimaat.

**Pas geslaagd?**

**En wat nu....**

**AL EENS GEDACHT AAN VERDER LEREN EN WERKEN IN DE  
VERZORGING/VERPLEGING?**

In maart 1990 begint de beroepsvoorbereidende periode (BVP) voor  
de

**OPLEIDING TOT ZIEKENVERZORGENDE**

**Als je vlug bent kun je er nog bij....!**

Wij zoeken jonge mensen, vanaf 17 jaar, die bewust kiezen voor het  
verzorgende beroep en hulpverlening aan ouderen.

De minimale vooropleidingseisen zijn:

- diploma LBO (bijvoorkeur alle vakken op C-niveau)
- diploma MAVO
- diploma INTAS, OVDB, of KMBO (richting verzorging)
- MSPO/MDGO, BVBI
- overgangsbewijs van het 3e jaar naar het 4e jaar HAVO/VWO

De beroepsvoorbereidende periode (BVP) duurt 30 weken en wordt  
gevolgd door een praktijkleerperiode van 24 maanden in ons psycho-  
geriatrisch verpleeghuis gelegen in de westelijke buitenwijk "Geu-  
zenveld".

Tijdens de BVP ontvang je f 395,- zakgeld per maand en een tege-  
moetkoming in de huisvestingskosten. Zodra je in de praktijk gaat  
werken, verdien je f 1205,- bruto per maand of het minimum  
(jeugd)loon als dat hoger is.

In onze personeelsflat hebben wij huisvestings-mogelijkheden en we  
bemiddelen zo nodig bij het zoeken naar woonruimte.

**OOK NA HET BEHALEN VAN HET DIPLOMA KUN JE ALS  
ZIEKENVERZORGENDE BIJ ONS BLIJVEN WERKEN**

Je sollicitatiebrief verwachten wij op korte termijn op onze afdeling  
Personeelszaken.

Als je vooraf telefonisch contact wilt, dan kun je vragen naar Ans Gra-  
vendaal, opleidingscoördinator, of naar de heer L.G. Nobbe, hoofd  
Personeelszaken.

Op jouw verzoek sturen wij graag een informatiebrochure.

Hieronder vind je ons adres en telefoonnummer.

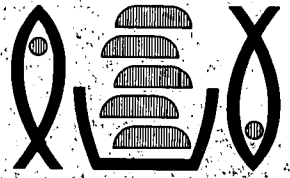
**Stichting verpleeg- en verzorgingshuizen  
„Tabitha“-Amsterdam**

Jan Bongastraat 5 1067 HZ Amsterdam  
Telefoon 020-110011

dc

# De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten



## "Is een A.V.-commissie geen onding....?"

Tijdens de laatstgehouden Algemene Vergadering kreeg ik in de wandelgangen te horen: "Is een A.V.-commissie geen onding?"

"Want" - zo zei de spreker - "omdat de gemeenten de Uniezaken te moeilijk of te onbelangrijk vinden, bekokstoven die A.V.-commissies allerlei zaken waar de gemeente niet in gekend is, en het nooit mee eens zou zijn, als ze wist wat het eigenlijk betekende".

Ik schrok nogal van de konsekwenties van deze opmerking (en van de inhoud). Jawel, natuurlijk weet je, dat soms gemeenten jarenlang ter A.V. zwijgen, maar bijvoorbeeld na een voorgangerswisseling ineens een actieve rol ter A.V. gaan spelen. Daar worden binnenskamers ook wel eens grapjes over gemaakt. Maar beroept een gemeente niet de voorganger, die bij haar kleur en theologische inzichten past?

Maar zouden óók A.V.cie's soms met meningen naar buiten treden, die niet **beproefd** en **getrouw** in overeenstemming zijn met de overtuiging van de meerderheid der plaatselijke gemeente?

Helemaal denkbeeldig is een onjuiste representatie niet. De voorzitter van de Algemene Vergadering te Drachten, legde er ook dit jaar weer terecht de nadruk op, dat elke afgevaardigde slechts spreekrecht had **omdat** en **voorzover** hij de mening van zijn plaatselijke gemeente vertolkte. Het is immers de Algemene Vergadering van Baptisten Gemeenten die bijeen is.

Dus werd ook steeds eerst de naam van de gemeente en vervolgens die der afgevaardigde genoemd.

Want de waarde van een A.V. staat of valt ermee, of alle gemeenten **inhoudelijk** en **numeriek** werkelijk en voldoende vertegenwoordigd zijn. Ontaarde democratie (en democratie is immers het regeland principe van Unie en A.V.) lijkt me erger dan synodocratie of pausdom.

Trouwens, wat zou u denken van een zendings- of een evangelisatiecommissie die zeggen: Jullie vinden evangelisatie te moeilijk? Jullie vinden zending te moeilijk? Geen probleem, dat regelen wij dan wel voor jullie? Dat **kan** en **mag** zo toch nooit!

Zo zal een **gemeente** er niet in mogen berusten, dat Unieaan gelegenheden gewoonlijk buiten de gemeentevergadering om worden geregeld.

Misschien is een bepaalde selectie wel onvermijdelijk, maar onmondigheid druist in tegen onze principiële gemeentepvattingen!

Zo zal een **A.V.-commissie** (of een Commissie Unieaangelegenheden of hoe ze ook genoemd wordt) er nooit in mogen bewilligen, dat ze zonder degelijk vooroverleg en verslaggeving achteraf ter A.V. tijgt en er allerlei meningen (moet?) te berde brengen.

Zo zal de **Uniecommissie** er steeds weer op aan moeten (blijven) dringen, dat ter A.V. slechts meningen en standpunten verkondigd worden, die gedekt worden door de meerderheid der gemeente (vergadering).

De Algemene Vergadering Drachten heeft ons als Uniegemeenschap gesteld voor vragen met verregaande konsekwenties.

Moelijke vraagstukken.

Ons gemeentebesef, zorgvuldigheid en eerlijkheid jegens God en mensen vereisen nu van A.V.cie's en raden, dat gemeenten zéér goed geïnformeerd worden en daarna weldoordachte keuzes kunnen doen.

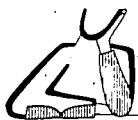
Als een A.V.cie zo funktioneert is het bepaald geen onding. Integendeel.

G. BOSVELD

### VERDER IN DIT NUMMER:

- |                                 |             |
|---------------------------------|-------------|
| + + Verbeter de gemeente....    | Pag. 2      |
| + + Verslagen A.V. Drachten '89 | Pag. 4 en 5 |
| + + Uit de gemeenten            | Pag. 6      |
| + + Lezers aan het woord        | Pag. 7      |





**Even nadenken met....**

**Henk Numan**

## HET WATER- PROBLEEM IN HET BELOOFDE LAND

*Een land van melk en honing, een land van overvloed, is de ons bekende beschrijving van het land dat God Israël beloofd had.*

*We vergeten vaak, dat in dezelfde adem het land ook beschreven wordt, als een land van bergen en dalen met een andere watervoorziening dan de Israëlieten gewend waren (Deut. 11:9-17).*

*In Egypte is de rivier de Nijl de voornaamste bron van water. Het geeft voldoende water, door regelmatig te overstromen, om de uitgestrekte velden en akkers te bevoeieren.*

*De Israëlieten hoefden in Goshen, alleen maar irrigatie-kanalen te graven om van water voorzien te worden.*

*In het beloofde land waren de omstandigheden geheel anders. Geen delta vlakte, maar bergen en dalen. In plaats van constante aanvoer van water van de Nijl, werden de Israëlieten afhankelijk van regen uit de hemel. Regen was zeldzaam in Egypte. In het beloofde land werd regen juist hun belangrijkste water-bron. De irrigatie-technieken van Egypte konden niet in het nieuwe land toegepast worden. Het vergde een totale ommekeer van werkwijze en aanpassing aan de in Kanaän bestaande water voorziening.*

*De verleiding was groot om te denken, dat de regenwolken werden bestuurd door goden, waarvan de Israëlieten in Egypte of in de Sinäi nog nooit hadden gehoord. De Kanaänieten aanbaden deze weergoden. Het zou gemakkelijk te veronderstellen zijn, dat om van regen verzekerd te zijn, Israël de goden van het land moest aanbidden. De Heer waarschuwde hen echter, dat ze moesten leren dat hun eigen God, waar dan ook, de enige echte bron van water en leven was. Alleen wanneer ze Hem trouw bleven en in afhankelijkheid van Hem leefden, zou de regen blijven vallen en konden ze blijven genieten van de melk en honing. Voortdurend, in een veranderende wereld, een keus te moeten maken voor de enige ware God van Israël, is voor ons niet gemakkelijk-*

## Verbeter de gemeente, begin bij je zelf

Wie meer dan veertig jaar bij leden en vrienden van baptisten gemeenten over de vloer kwam, weet heel duidelijk dat er allerlei klachten over het functioneren van de gemeente leven. Zulke klachten kunnen je kribbig en kriebelig maken. Ze kunnen je ook verdrietig stemmen, omdat je weet: er zit een kern van waarheid in. De aandacht die we voor elkaar hebben, is lang niet altijd voldoende. Dat geldt in het bijzonder in rouwsituaties. Wie een verlies geleden heeft, door de dood, door scheiding, gaat door veel ellende heen. Dan is aandacht, meeleven van anderen weldadig en verkwikkend. Meeleven en aandacht kunnen je helpen de nabijheid van de Heer sterker te ervaren. Maar die aandacht, dat meeleven is er niet altijd.

Juist hierop concentreren zich de klachten, op het meeleven, op het pastoraat. Niet altijd zijn de klachten van grond ontbloot; niet altijd zijn ze volkomen terecht. De waarheid ligt echter altijd wel ergens in het midden.

Vergeten wordt dat verreweg de meeste ouderlingen en diaconessen een gezin, een werkkring, familie en andere vrienden hebben. Die mensen kunnen niet altijd overal zijn, omdat ze niet overal tegelijk kunnen zijn. Dat geldt ook voor voorgangers. Dat moge duidelijk zijn. Maar de verwachtingen zijn er wel, bij de mensen die aandacht nodig hebben.

De volkswijsheid zegt: de tijd gaat snel, gebruikt hem wel. Dat lijkt nog steeds een behartigenswaardige vermaning, richtlijn. Die vermaning kun je je eigen maken door een goede tijdsindeling. Door het stellen van prioriteiten. Door een vast schema. Wie gedisciplineerd leeft, dus z'n tijd gebruikt, kan veel doen. Dat geldt ook voor dienaren en dienaressen der gemeente. Dat vergt ook vaak, en veel zelfverloochening. Het valt niet te ontkennen dat gemeentewerk een aanslag op je leven, je tijdsbesteding is. Wie geen tijd heeft, heeft trouwens geen leven. Leven is tijd. Tijd is leven. De vraag is niet: hoeveel tijd wil je besteden aan het werk van de Heer? De vraag is: hoeveel wil je van je leven beschikbaar stellen voor anderen?

Wie geen tijd heeft voor gemeentewerk, moet geen ouderling worden, zich niet tot diacones laten kiezen. Die moet wel de vraag beantwoorden, of dat nou wel een goede beslissing is geweest, bedanken voor een kandidatuur

voor ouderling, voor diacones? Maar goed, wie geen tijd heeft, blijf buiten de verantwoordelijkheden die een taak in de gemeente met zich meebrengt. Die wekt dan ook geen verwachtingen bij anderen.

Er wordt geklaagd. Dat kun je niet loochenen. Verwachten mensen, leden en vrienden der gemeente, soms niet teveel van de anderen? Nooit kan het geloof teveel verwachten, maar mensen wel. We mogen ook geen onredelijke eisen stellen aan de werkkraft van anderen, aan de tijd die anderen voor anderen beschikbaar kunnen stellen. Daar ligt een teer punt. Wat mag je in redelijkheid verwachten van je voorganger, van je wijkoudste, van je wijkdiacones? Je bent n.l. niet de enige. Niet de enige in de gemeente. Niet de enige zieke. Niet de enige bejaarde. Niet de enige die een verlies geleden heeft. En als de voorganger bij jou is, is hij niet bij een ander. Hetgeen nogal wies is. Maar jammer genoeg nogal eens vergeten wordt. Het verwachten van bezoek, het verlangen naar aandacht, kan egoïstisch zijn.

Maar ook terecht, het zij nogmaals onderstreept. Aandacht voor elkaar behoort tot het wezen van het gemeentewezen.

In dat opzicht moet het gemeentelijk functioneren verbeterd worden. Als we het daarover eens zijn, volgt de vraag: hoe doen we dat? Mijn voorstel: begin bij je zelf. Wie alleen verder moet, is niet zodanig gehandicapt, dat er geen aandacht meer aan anderen besteed kan worden. Ook een bejaarde kan nog best af en toe een bezoekje brengen aan een ander (tenzij er sprake is van volslagen invaliditeit). En zo voort.

We mogen van elkaar het een het ander verwachten. We zullen ons telkens weer de vraag moeten stellen: wat ben ik de ander schuldig? Dat spoort op geen enkele wijze met wat in de wereld normaal geacht wordt. Maar het is wel typisch iets voor de gemeente. Daarvan ben je geen lid om wat te hebben en te halen, maar om wat te geven. De gemeente is geen soort hemelse sociale dienst, die op allerlei terreinen bijstand verleent. Genoeg hierover.

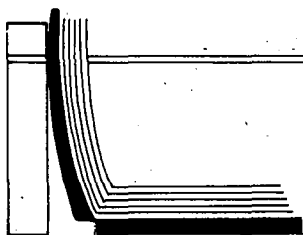
Nog één zin: er breken gouden tijden aan voor elke kerkelijke gemeenschap die leeft van de slogan: verbeter de gemeente, begin bij je zelf. ■

*ker dan voor het oude verbondsvolk.*

*Het exclusieve karakter van het christendom gaat tegen ons eigen denken en natuur in.*

*De ergeris van het kruis vinden we menselijkerwijs gesproken moeilijk te aanvaarden. We zouden het graag wat ruimer willen.*

*Toch kunnen we er niet om heen, dat het een door God gegeven waarheid is. Hij geeft ons ook de verzekering, dat wanneer we van Hem blijven drinken, het water in ons een bron wordt waaruit stromen levend water vloeit.*



## Goddelijke of menselijke wijsheid

Het belang en de mogelijkheid om geestelijke dingen te begrijpen vinden we nadrukkelijk omschreven in 1 Cor. 2. Om echt gelukkig te kunnen zijn moeten we rechtgezet worden in ons denken. Zoekt eerst het koninkrijk Gods en dat omsluit een hele nieuwe denkwereld (Matth. 6:33). Ons denken bepaalt onze levenshouding en dat weer bepaalt onze levensrichting.

Onze bekering geeft ons een nieuw begin, waarbij we van alle last en ballast uit het verleden bevrijd worden (Lucas 24:47), (Ps. 32:1). Welk een omkeer heeft God in mijn **denken** gebracht sinds Jezus nu woont in mijn hart. Door deze ommekeer in ons denken kunnen we de meerderheid (die zich niets aantrekt van Gods plan) in het kwade niet meer volgen. De eerste mogelijkheid is: beheerst worden door het menselijke standpunt (wijsheid). De tweede mogelijkheid is: beheerst worden door het Goddelijke standpunt (wijsheid).

Het is een proces van voortdurend rechtgezet worden in ons denken. Zoals een magneet een constante invloed uitoefent op een metaal staaf om zijn eigenschappen over te dragen, zo oefent ook de Bijbel een constante invloed uit op het denken van de Christen. Van nature liggen de moleculen in de ijzeren staaf chaotisch door elkaar; zo ook ons gedachten-leven. Er moeten koerscorrecties aangebracht worden in ons denken. Laat ons oog daarbij gericht zijn op Jezus, de overste Leidsman van ons geloof (Hebr. 12:2,3). Het gevolg is vrede, rust, overwinning, stabiliteit en blijdschap.

### Wereldgelijkvormigheid

De aanval van de tegenstander is altijd gericht op het denken. Wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken.

Wereldgelijkvormigheid is dus in eerste instantie niet een kwestie van uiterlijkheden maar van ons denken. De Heer wil door Zijn Woord een nieuw standpunt inbouwen.

Bewaard worden voor wereldgelijkvormigheid kan alleen maar vanuit een Bijbels onderscheidingsvermogen. Overal word je gebombardeerd met het menselijke standpunt. Via radio en televisie, dag- of misschien dames-bladen. In de wereld is het: "Ik denk, ik vind of ik

zie of voel dat zo". Dat is dan vaak het einde van alle tegenspraak. Dat is wat anders dan de benadering van de Christen, die zijn antwoord in de Bijbel tracht te vinden. Gelijkvormigheid aan de Zoon van God heeft ook alles te maken met ons vernieuwde denken. Ook daarin is het: "Maak mij een beeld van U".

Laat mij doordringen zijn van uw (manier van) denken.

De oproep uit Jes. 55:7-9 is gericht aan de goddeloze en de ongerechte man. De goddeloze verlate zijn **weg** en de ongerechte man zijn **gedachten**. Het gaat hier om de wijsheid van beneden en wijsheid van boven (Jac. 3:13-17). Kenmerken van beneden: aards, ongeestelijk, duivels (iedereen doet het toch). Kenmerken van de wijsheid van boven: rein, vreedzaam, vriendelijk, gezeggelijk, vol van ontferming, en goede vruchten, onpartijdig en ongeveinsd. We worden voor de keuze gesteld: Onze eigen weg (dwalend) of Gods weg. In Col. 3:2 en Fil. 4:8 worden we opgeroepen om te bedenken de dingen die van boven zijn. In de Bijbel gaat het om de denkwijze van Christus (1 Cor. 2:16).

### Het nieuwe

Naar de mate dat we doordrenkt zijn van de Bijbel, kunnen we leven vanuit de denkwijze van Christus. De goddelijke zienswijze is, verpersoonlijkt in Christus (Joh. 14:26), (Ef. 4:20,21). Wij leggen de oude mens af met het menselijke denken en wij doen de nieuwe mens van het Goddelijke denken. Ons denken moet gebracht worden onder de gehoorzaamheid aan Christus (2 Cor. 10:4-6). In Hebr. 4:12 zien we dat het Woord zo scherp is dat het de overleggingen des harten schift. Wie de Heer Jezus heeft aangenomen wordt daarmee een persoonlijke vertegenwoordiger (een ambassadeur) van Hem in deze wereld (Ef. 2:10). Een ambassa-

deur moet doordrenkt zijn van het standpunt van het land dat hij vertegenwoordigt en dat standpunt ook tot het uiterste verdedigen. Hij moet dat doen ook al zou dat standpunt volkomen haaks staan op dat van het land, waar hij ambassadeur is. Wij ontdekken ook, dat ons "standpunt van boven" vaak radicaal ingaat tegen het standpunt van deze wereld.

### Geen automatisme

Het kennen van de verkeersborden is nog geen garantie voor goed rijden. (Ef. 5:17) Wees niet onverstandig maar tracht te verstaan wat de wil van de Heer is.

Goddelijke leiding ervaren wij door de Geest en het Woord (Rom. 8:14), (Ps. 119:105).

a. Kennis van de wil van God is onontbeerlijk als bescherming tegen menselijke wijsheid (Rom. 12:2). De Bijbel is de bron en daarom moeten we leven bij het Woord. De Bijbel geeft b.v. heel concreet aan, dat een gelovige geen juk aan mag gaan met de ongelovige en dat limiteert hem of haar duidelijk in zijn huwelijkspartner-keuze (2 Cor. 6:14).

b. Overgave aan de wil van God is beslist noodzakelijk om Gods kracht te ervaren (Rom. 6:13). Overgave onder belijdenis van schuld (Ps. 32:5). De openbaarde wil van God als maatstaf voor handel en wandel is dan de hoogste autoriteit. Leven uit de overgave aan de wil van God geeft ook de kracht van God om de wil van God te kunnen doen.

c. Kennen van de wil van God is een kwestie van groei (2 Petr. 3:18). Groeien is mogelijk in de cyclus van het kennen van de wil van God, het willen doen van de wil van God en het beter begrijpen van de wil van God. Zie ook Joh. 7:17.

Onze gedachten bepalen niet alleen onze geestelijke strijd, maar heel ons geestelijk leven. Een Christen, die de wereld bekijkt vanuit het menselijk standpunt is een beklagenswaardige gelovige. Iemand die je niet kunt onderscheiden van een ongelovige. MAAR een Christen, die vervuld is van het Goddelijke standpunt en dat als uitvalsbasis naar de wereld toe heeft, is onoverwinnelijk. Hij laat allerlei moderne theorieën van b.v. de bevrijdingsfilosofie of het feminisme door de zeef van het nieuwe denken gaan.... Hij wordt niet geneutraliseerd door het menselijke denken, maar hij brengt elk bedenk-sel (onze hele droomwereld) als krijgsgevangene onder de gehoorzaamheid aan Christus. Alle ideeën die op je afkomen gaan door de zeef van het nieuwe denken.

Het Bijbelse denken is vervuld van beloften, principes en samenhangen, alles vanuit een gerichtheid op Christus. Wij hebben de zin (de gedachten) van Christus (Rom. 8:28; 1Thess. 5:18; 1Petr. 5:7; Ps. 55:22; Jes. 41:10). ■

## De "plenaire" vergadering was lang, maar toch nog te kort

Drachten, donderdag 26 oktober, 8.30 uur: Een tiental U.C. leden heeft zojuist plaatsgenomen achter de lange, biljartlakengroen-beklede rij tafels. Op de bakstenen muur achter hen is een groot ruwhouten kruis. Achter de tafel is de spanning van de gezichten te lezen, terwijl in de volle zaal vóór hen de sfeer vooral wordt gekenmerkt door enthousiaste begroetingen.

Na enkele voorzichtige openingswoorden van ds. H.G. de Winkel laat de voorzitter, ds. A. de Vries, de vergadering daadwerkelijk van start gaan. De vele noodzakelijke papieren worden tevoorschijn gehaald en voordat het tot mij doordringt zijn er al enkele moties gepresenteerd. De eerste, soms driftig zwaaiende, handen kiezen het luchtruim en sprekers stellen zich op achter de microfoon. Argumenten te over om het ene, dan wel het andere standpunt te verdedigen. Hier is het begin van een lange, maar toch te korte vergadering.

Na deze start gaan de afgevaardigden na de koffiepauze uiteen in de sectievergaderingen A en B om afzonderlijk een deel van de omvangrijke agenda te behandelen (de verslagen hiervan kon u al lezen in het vorige nummer van D.C.).

De donderdagmiddag was de traditionele 'Conferentiemiddag', die op een heel bijzondere en aantrekkelijke manier iets liet zien van de (vele) creatieve mogelijkheden die de N.B.J.B. 'in huis heeft'. Deze door de Jeugdbeweging voorbereide middag was een heel plezierig onderdeel van deze A.V., dat de soms zware ernst even deed vergeten.

### Tweede rapport SOU

Aan het begin van de vrijdagochtendvergadering spreekt dr. O. de Vries, op zijn eigen boeiende wijze, ons toe. Juist vóór de AV-dagen hebben de secretarissen van de gemeenten toch nog

het tweede rapport van de Stuurgroep Organisatie ontvangen. Dat deze discussie-nota veel te laat gereed is, wordt nog wel het meest betreurd door de SOU zelf, aldus zuster Wijnholds-Mulder, die waarnemend voorzitter is. Wij nemen dit graag aan, doch voorlopig praten we dus over zaken die in raad noch gemeente zijn besproken. En dat is jammer, want het rapport is de moeite waard.

Enkele concept-voorstellen daaruit, betreffende de AV: De gewesten moeten een grotere rol krijgen in de voorbereiding van de AV, het aantal afgevaardigden kan maar beter worden beperkt; de voorzitter van de AV dient een andere te zijn dan die van de Uniecommissie en het is wenselijk om de agenda te laten samenstellen door een aparte commissie. Verder zal de controle van het financiële beheer door een externe accountant dienen te geschieden.

Heel verschillend wordt er gedacht over het wijzigen van de verhouding tussen vaste en vrijwillige bijdragen, zodanig, dat tenminste alle personeelslasten uit de unie-contributie zullen worden betaald. Sommige afgevaardigden zien hierdoor een pressie-middel wegvallen, onder het motto: "Laat het ze in de portemonnee voelen, dan begrijpen ze precies wat we bedoelen".

Een korte onderbreking van al deze zakelijke onderwerpen is de aanwezigheid van zuster Anneke Oppenhuizen; zij tilt ons even over onze landsgrenzen heen om ons een kijkje te gunnen in de situatie in Sierra Leone. Een geestdriftig applaus onderstreept onze verbou-

denheid met het zendingswerk.

### Gecompliceerd

De eventuele erkenning van ds. R. Venema, voorganger van de gemeente Utrecht-Silo, als unievoorganger zal een gecompliceerd discussiepunt blijken te zijn. Drie zaken worden met elkaar verweven: De aanvaardbaarheid van de standpunten van ds. Venema, betreffende homofiele relaties en de voor velen wat "vreemde" bijbelvisie die daaraan ten grondslag ligt. De vraag of het reglementair te verantwoorden is dat de CvdO nu niet de vrijheid heeft om hem als unievoorganger aan te bevelen. En als laatste: Heeft de CvdO buiten deze laatste vraag een juist beleid gevoerd in deze zaak?

Even lijkt het erop dat een duidelijke uitspraak hierover een verwijdering te weeg zal brengen tussen de Unie en sommige gemeenten. Dat dit uiteindelijk niet gebeurt is te danken aan een motie van orde door de UC. Deze zaak wordt besproken op een extra AV in het voorjaar van 1990. Dit vindt ondersteuning. De druk is daarmee van de ketel en de discussie ligt nu bij de gemeenten. Maar zullen deze daar wel zo blij mee zijn?

### "De Zaaier"

Een vraagstuk dat schreeuwt om een oplossing is de verkoop van de Zaaier. De noodkreet van de ECU dat ons evangelisatieblad niet meer levensvatbaar is en in de huidige vorm moet worden opgeheven, heeft een soort schokeffect teweeggebracht. Het is duidelijk: Hierover wordt niet zakelijk, maar vooral emotioneel gesproken.

Een grote meerderheid vindt dat "de Zaaier" behouden moet blijven, of dat tenminste grondig de haalbaarheid daarvan moet worden onderzocht. Als eerste stap wordt van de gemeenten verwacht dat zij uiterlijk 15 december mededeling doen van een verhoging van de afname of een financiële bijdrage toezeggen.

### "Vinkenhof"

Een voorstel van de gemeente Drachten om te onderzoeken of "De Vinkenhof" niet beter kan worden verkocht, wordt weggestemd met een zeer gering verschil in het aantal stemmen voor en tegen.

Aan het eind van deze 109e AV is er een daverend applaus te horen voor de wijze van leiding geven aan deze bijeenkomst van baptisten door ds. A. de Vries. Symbolisch draagt hij daarna de voorzittershamer over aan broeder W.J. Blanken, de nieuwe voorzitter van de Uniecommissie. "Symbolisch", grapt ds. de Vries, "Omdat het mijn ei-

(vervolg op pag. 5)



Wisseling van de wacht: ds. A. de Vries overhandigt (symbolisch) de voorzittershamer aan zijn opvolger als voorzitter Uniecommissie aan br. Blanken.



De conferentiemiddag was uitstekend voorbereid door de N.B.J.B. en had een heel ludiek karakter



De "techniek" vormde een belangrijk en onmisbaar onderdeel

## De A.V.-openingsavond leerde al: met bril kun je de diepte zien

Zij die er niet bij geweest zijn, hebben heel wat gemist. Voor mijn gevoel hebben dit jaar veel A.V.-gangers zich pas op de donderdagmorgen aangemeld. En ja, dan mis je toch wel wat. Zeker deze keer in Drachten.

Hebt u b.v. al wel eens een zogenaamde diepte-bril op uw neus gehad? Een kostelijk gezicht om mensen met zo'n potsierlijk ding op te zien zitten.

Op een geheel eigen wijze heeft de gemeente Drachten zich op deze openingsavond gepresenteerd. Ze deed dat door 150 dia's te vertonen.

Nee, niet een serie dia's over de burgelijke- of de baptisten gemeente,

het min of meer gebruikelijke concept. Maar over planten, bloemen, dieren etc. En het unieke daarvan nu was, dat als je door de diepte-bril keek, de dia's daardoor in eens een geweldige diepte kregen. Zodra je de bril weer afzette, dan zag je mooie dia's; meer niet. Alleen met die speciale bril op, zag je meer, veel meer zelfs.

Jammer, dat we de bril na gebruik weer in hebben moeten leveren!

De bril heeft ook in een ander opzicht nog een rol gespeeld: In de openingsrede van de Unievoorzitter, br. A. de Vries. In zijn toespraak, die in extenso is opgenomen in nr. 37 van de Christen,

zegt hij o.m.: "Geloven betekent meer zien dan zomaar voor ogen is. Het betekent "ook: Leren door elkaars bril te kijken om de diepte van Gods Woord "en werk te leren zien".

De burgelijke gemeente was goed vertegenwoordigd, namelijk door de (nieuwe) burgemeester en een wethouder (heeft Elim zulke goede contacten met de gemeente?!).

Hij (de burgemeester dus) voelde zich kennelijk op zijn gemak, want zo zei hij: "ik speel een thuiswedstrijd" (Als gereformeerde sprak hij in de gereformeerde kerk).

Nou werkt het bij mij zo, dat als een burgemeester zegt, dat hij zich op zijn gemak voelt, dan begin ik me altijd onge-

(vervolg op pag. 6)



Zorg voor de 'inwendige mens' behoorde ook tot de uitstekende organisatie



De "inschrijving": altijd een druk (ontmoetings) gebeuren

(vervolg van pag. 4)

gen hamer is en ik hem direkt weer terug wil hebben".

"Eindelijk eens geen dominee als voorzitter", hoor ik iemand verzuchten. Het maakt echter niet zoveel uit wie er voorzitter is, maar des te meer door wie of wat wij ons laten leiden.

Door de Here Jezus of door onze eigen vooroordelen. ■

A.B. ZOER

## Uitslag verkiezingen

Voor de diverse commissies zijn ge- of herkozen:

UC: De broeders T.F. Smit, W. Hessels en A. v.d. Berg.

FCU: Broeder J. Kraster.

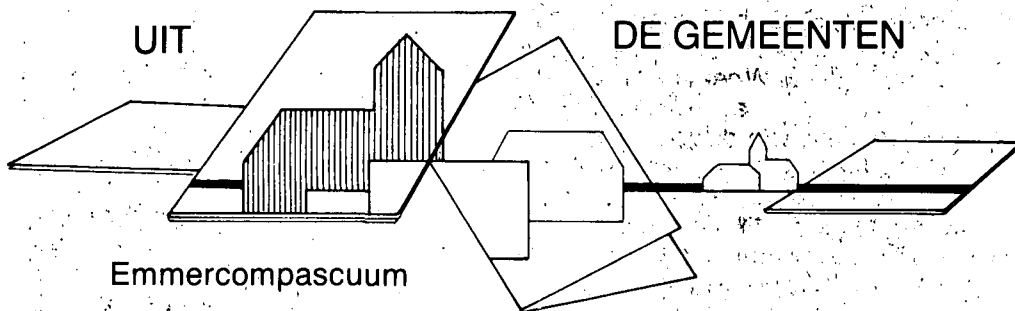
ECU: Broeder P.W.M. Egberts.

CvdO: De broeders H. Bijleveld en H. Schouten.

UZC: Zuster J. Blaauw-van Lune en broeder A. Wijchers.

Redactiecommissie van De Christen: De broeders S. Dijkhuizen, K.M. Gerritsen en J. Schotanus. Zoals u weet hebben zuster H. Lalleman-de Winkel en broeder B. Louwerse zich om persoonlijke redenen teruggetrokken.





De voorganger van deze gemeente en zijn gezin maken rare tijden mee. Er schijnt een 'geheimzinnig virus rond te spoken'. Steeds als de voorganger bijna is opgekrabbeld dan overvalt hem weer die vreemde ziekte. Daardoor moest hij ook de ECU-conferentie laten schieten. In de gemeentebode van Emmercompascuum verzucht de voorganger: het wordt misschien tijd om eens twee dagen een andere lucht te ademen en verfrist te worden. Maar nu schijnt ook (Betty?) ziek te zijn wegens het virus.

### Enschede

Een wat andere opzet om geld bijeen te brengen voor de zending lazen wij in 'de Lens' vanaf begin oktober kunt u bezoek verwachten van één van de zusters van "Zusterhulp". Zij zal dan graag iets van u in ontvangst nemen wat geschikt is voor de verkoop. Wij willen u er wel dringend op wijzen dat de artikelen nieuw moeten zijn. De zendingverkoop is geen rommelmarkt. Het is juist de bedoeling dat u hier uw sinterklaas en kerstinkopen kunt doen. Tot zover dit bericht. Misschien een idee voor andere gemeenten?

### Groningen-Noord

In 'Tussentijds' lazen wij, dat op 29 november onder het thema 'Zingend Geloven' 10 zangkoren uit de gemeenten van de Groninger Bond bijeen zullen komen in Groningen voor een gezamenlijke uitvoering. Ruim 350 lovende stemmen alsmede trompettisten en slagwerk zullen de naam van de Heer groot maken.

### Harderwijk

In 'Ons Kompas' wordt melding gemaakt van en zgn. diakonaal fonds. Dit fonds is voor leden van de gemeente, die - om wat voor redenen dan ook - in financiële problemen zijn gekomen en/of voor noden buiten de gemeente. Wanneer mensen denken een beroep te moeten doen op de gelden van dit fonds, dan kunnen zij zich wenden tot

de penningmeester. De vertrouwelijkheid daarvan wordt gewaarborgd, omdat een en ander valt onder het 'ambtsgeheim'. In hetzelfde blad staat de volgende uitnodiging te lezen: Chinees-Indisch Galadiner, verzorgd door de oudere jeugd. Op deze avond kunt u genieten van de culinaire hoogstandjes uit Zuidoost-Azië, bereid door de chefkok 'Nik Ho'. De bedoeling van deze avond is om de financiële draagkracht van de oudere jeugd te vergroten.

### Hengelo

In 'Onze Gemeentebode' lazen wij over broeders en zusters die verre reizen maakten. Bram en Irene de Jong gingen op zoek naar de 'wortels': Indonesië. Indonesië is een land met een koloniaal verleden, waar wij als Nederlanders met gemengde gevoelens tegenover staan. De vraag waarmee zij op reis gingen was: wat heeft twee eeuwen kolonialisme deze mensen gebracht? Wat steeds weer opviel was het grote verschil tussen rijk en arm en het waren deze mensen die hun beschaamd hebben doen staan, want ondanks de armoede waren deze mensen vriendelijk en steeds weer vol goede moed. Sander Aaldring ging op reis naar Hongarije voor een internationaal Baptisten Jongerenkamp en hij was enige dagen te gast in Boedapest om het Europese Baptisten Congres mee te maken. Aan het jongerenkamp namen in totaal 160 mensen deel: Tsjechen, Portugezen, Hongaren, Oostenrijkers, Britten, Oost Duitsers, West Duitsers, Zweden, Noeren, Bulgaren, Fransen, Spanjaarden en één Joegoslaaf.

Ook bewaart Sander Aaldring goede herinneringen aan het Congres m.n. aan de laatste dag, de massale bijeenkomst van 100.000 mensen met als speciale gast Billy Graham.

### Hoogezand (Beukemastraat)

In 'De Schakel' is men reeds begonnen met de voorbereiding van de komende verkiezingen in deze gemeente. Er zijn

## Gemeentebladen naar Winschoten

Wil iedereen die het plaatselijke gemeentebode verzorgt en verstuurt even het nieuwe adres noteren? De gemeentebode moeten voortaan worden gestuurd naar:

ds. K.M. Gerritsen, Fr. van Eedenstraat 21, 9673 HT Winschoten.

negen vakatures te vervullen! Sommigen zullen de verkiezingen met gemengde gevoelens volgen. Misschien wel in de zin van: 'ik hoop niet dat men mij benadert, want ik ben er helemaal niet geschikt voor' of: 'ik heb niet zo veel tijd om mij daarmee bezig te houden, want eigenlijk heb ik het veel te druk met andere zaken'.

Echter het gaat in de gemeente erom SAMEN gemeente te zijn; immers God heeft ons aan elkaar gegeven om SAMEN op weg te zijn. Bij dat samen op weg zijn, is er ook sprake van verantwoordelijkheid. Zonder gedeelde verantwoordelijkheid kan een gemeente niet optimaal in deze wereld staan, terwijl dat nu juist haar opdracht is. Medeverantwoordelijkheid is geen bijzondere gave, maar een opdracht, waartoe wij elkaar ook mogen stimuleren.

Nu maar afwachten of de zusters en broeders ter plaatse hun verantwoordelijkheid verstaan.

### Krommenie

In 'Gemeenteberichten' wordt melding gemaakt van KINDERPASTORAAT. Op een gemeentemiddag is dit onderwerp aan de orde geweest. In het gemeentebode is een artikel van Else Flug over kinderpastoraat afgedrukt. Sinds haar boek 'Weid mijn lammeren' is verschenen, wordt Else Flug vaak geconfronteerd met veel nood en ellende in kinderlevens. Zij verwijst de betreffende mensen naar hun voorganger en naar de gemeente. Maar meestal krijgt zij te horen, dat men blijkbaar in de gemeente geen raad weet met de kindproblemen. In het pastoraat aan volwassenen blijkt hoeveel nood zijn wortels heeft in de kinderjaren. Zouden wij niet beter DAAR pastorale begeleiding kunnen geven? Kunnen wij die scheefgroei op een verkeerd fundament niet beter voorkomen? Dat bespaart veel ellende in een jong leven.

KMG

(vervolg pag. 5)

makkelijk te voelen. In de zin van: dat wordt een lange zit, voordat hij eens aan zijn afronding toe is! Maar dat viel mee. Zoals een goed burgemeester betaamt, "verkochte" hij zijn gemeente goed. Maar - en dat vond ik best goed - hij deelde met ons ook een stukje zorg m.b.t. een aantal problemen, die er ook in Drachten zijn.

Nu moet u natuurlijk niet de indruk krijgen, dat we op die avond alleen maar naar toespraken hebben zitten luisteren. Zeker niet. Zoals het goede baptisten betaamt, was er ook vele ruimte voor samenzang. En naast zelf zingen, hebben we ook mogen luisteren naar

het "gelegenheidskoor", samengesteld uit de Friese baptisten koren, dat onder leiding stond van Wander Mulder. Al met al: het was een goed begin een goede toonzetting voor de dagen daarna.

J.W. VAN WEENEN

## Lezers aan het woord

### Als het konijn uit de hoge hoed....

"Ik heb de AV niet bijgewoond en weet dus van het verloop van de discussies niets af. Maar ik ken uit ervaring de psychologie van onze vergaderingen.

De behoefte aan harmonie is onder ons zeer sterk en dat oefent in de vergadering een grote druk uit. Wij zijn zeer gevoelig voor iedere oplossing die de harmonie van en in de vergadering redt of bewaart. Dan biedt de combinatie van opschorting en bezinning een oplossing...." zo schreef br. J. Reiling n.a.v. de Algemene Vergadering '88 uiterst raak en zo zou hij m.i. een even rake typering kunnen geven van alles ter AV '89 rond het 'gebrek aan vrijmoedigheid' bij de CvdO m.b.t. de aanvraag tot erkenning door br. R. Venema.

Vermoedelijk zou hij er ook nu weer aan toevoegen: "Maar wij moeten zo langzamerhand leren inzien dat er op deze manier geen oplossingen gevonden worden. Voor het ogenblik mag dat anders lijken, op termijn werkt het niet".

Begrijpelijk misschien maar niettemin

verbijsterend: zo herhaalde de geschiedenis zich, en het werkte, voor het ogenblik althans. Weer verscheen een motie van de UC, wederom als een konijn uit de hoed van de goochelaar. Het liefst had de UC de hele problematiek stilzwijgend aan de AV laten voorbijgaan, maar nu dit niet lukte dan gelukkig toch deze motie, die weer het effect had dat Reiling beschreef.

Maar waarom eerst wel de motie-Delfzijl e.a. aan de orde gesteld en daaraan voorrang verleend boven die van Den Haag? Waarom wel een eerste ronde waarin veel gevraagd, beweerd en geïnsinueerd? Zonder dat hierop enig(e) (ver)antwoord(ing) door CvdO/UC volgde....

Weer dezelfde 'oplossing' om kool en geit te sparen, maar dat was het ook deze keer toch niet echt, want vragen bleven onbeantwoord, beweringen en insinuaties onweersproken, gezamenlijk aanvaarde regels bleven buitenspel en br. Venema werd onrecht gedaan! De kwestie krijgt een vervolg, maar eerst zal nog wel 'gerechtigheid' aan de orde komen, in het kader van onze bezinning op actuele thematieken....

Zal dat ons helpen?

G.L. KRUIZINGA, Zeist

## Pleidooi voor autoloze dag

"Het autoverkeer dient - met het oog op o.a. de luchtverontreiniging - drastisch beperkt te worden. Kerkelijke beleidsorganen, kerkgemeenschappen en kerkleden dienen - daarin zo mogelijk met anderen - hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en concrete daden te stellen".

Dat is de kern van een "open brief" die de Oecumenische Vereniging Goed Rentmeesterschap heeft verzonden aan de synodes van de drie grote kerkgenootschappen in Nederland.

De OVGR vraagt daarin aan de syno-

des de regering op te roepen tot het instellen van een wekelijkse autoloze (zon)dag.

Als ondersteuning van dit streven kunnen kerkleden en kerkgemeenschappen besluiten tot een vrijwillige autoloze (zon)dag. Dit in navolging van enkele plaatselijke initiatieven.

Om de actie te doen slagen verschijnt binnenkort bij de OVGR een werkmap: "AUTO, KAN HET NIET WAT MINDER". In deze map wordt ingegaan op:

- lokale, regionale en mondiale gevolgen voor natuur- en milieu van het over-

"God is hier, ....."

*De mens is onherroepelijk godsdienstig*

*wat dat ook moge zijn.*

*Hij zoekt zijn oorsprong, weegt z'n wezen*

*en komt op een of andere dag*

*aan 't eind van zijn latijn,*

*aan 't einde van zijn denkweg*

*en ziet een grijze grenzeloze zee.*

*Daar op de rand van zee en land,*

*geholpen door wat lotgenoten,*

*bouwt hij een soort van tempel*

*uit wrakhout van vergane boten*

*en verder is er heel veel zand.*

*Er komt een toren met een teken:*

*een haan, een zwaan, een gouden*

*kruis,*

*soms een nerveuze wijzer*

*gejaagd door alle winden.*

*Men zegt: hier is des Heren huis.*

*Ooit heeft de Heer een streep gehaald*

*door wat Hij eerder ordeneerde.*

*Z'n wet bleek te zwaar, de tempel*

*te klein,*

*de vele offers ontoereikend.*

*Toen kwam God zelf*

*in Woord en Geest,*

*verklaarde alles voor 'geweest',*

*Hij wandelt in ons midden.*

*We wonen samen op de rand*

*van diepe zee en 't vlakke land*

*waar bossen en de golven zingen*

*en dit is pas 't begin der dingen.*

658

matige autogebruik.

- psychologische aspecten van het "automobilisme"

- persoonlijke verantwoordelijkheid en ethiek m.b.t. autogebruik en bezit.

Een methodische handreiking, actie-materiaal en de bedoelde "open brief" zijn eveneens opgenomen.

De map kost f 7,50 excl. porto en is te bestellen bij de OVGR, Singelstraat 7, 4461 HZ Goes.

## "WAT DRIJFT ONS ALS MENSEN UIT ELKAAR....?"

Gelezen in 'Tussentijds', het maandblad van de baptisten gemeente Groningen-noord:

"Op de gespreksgroep van de rondomzestigers hadden we het over scheuringen. Wat drijft ons als mensen uit elkaar? Waar worden grenzen voelbaar? Aanvankelijk keken wij wat starend om ons heen. Wij kenden geen problemen, integendeel. Wij voelden ons sterk met elkaar verbonden. Er was geen scheiding te bespeuren. Hebben we dan geen spanningen onder ons? Toch wel. Wij stelden vast, dat wij rondom talloze onderwerpen geen spanningen kennen. Omdat een aantal zaken binnen de gemeente niet aan de orde gesteld worden.

Bij ons wordt het spannend als sommigen de bijbel pakken en in de lucht steken en beginnen over bijbelgetrouw. Is

dat woord bijbelgetrouw de oorzaak ervan, dat onze wegen uit elkaar gaan? Nee. Wij beroepen ons allemaal op de Schriften. Maar het is een bepaalde invulling van het bijbelgetrouw-zijn, dat scheiding brengt.

Wij noemden die avond op, hoe sommigen bijbelgetrouwheid invullen. Bijbelgetrouw betekent voor sommige mensen: tegen homofilie, tegen abortus, tegen euthanasie, tegen samenwonen, tegen de vrouw in het ambt, tegen de Raad van Kerken. Vroeger, zeiden sommigen op de gespreksavond, betekende het ook: tegen dansen, tegen naar de kermis gaan, tegen het kopen van een ijsje op de zondag.

Wij zeiden tegen elkaar, dat de zaken hier genoemd voor ons geen gepasseerde stations zijn. Met al die vragen zitten we nog te worstelen. Maar wat wij

niet kunnen hebben is, dat medegelovigen denken ons te moeten voorschrijven waar wij zoal tegen moeten zijn, want dan pas ben je bijbelgetrouw en positief gelovig. Wij denken -waarschijnlijk echt niet zo verschillend. Maar als die ander met zijn opgeheven vingertje voor ons gaat staan, autoritair tegen ons doet, zijn gedachten ons wil opleggen, ons geen ruimte laat, dan gaan onze wegen uit elkaar. Wij willen als gelijkwaardig met elkaar optrekken. Aan allen heeft de Heer Zijn Geest gegeven. Door allen heen wil Hij spreken, tot welzijn van allen (1 Kor. 12:7).

Als baptisten benadrukken wij het persoonlijk geloof, de eigen verantwoordelijkheid, het eigen geweten, als wij die ander claimen, gaan voorschrijven, worden grenzen overschreden".

J.H. HOFMAN



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

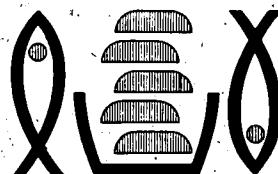
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



Welke heer 65 tot 70 jaar baptist  
houdt net als ik, weduwe van 65 jaar  
van vriendschap, aanspraak en ge-  
zelligheid.

Schrijft u mij?

Liefst met foto die ik weer retour  
stuur.

Brieven onder nummer 17850 aan  
het buró van dit blad.

Op donderdag 26 oktober j.l. heeft  
onze Heer naar Huis gehaald onze  
broeder

**Reinder Dolstra**

in de leeftijd van 79 jaar.

joh. 15:15

"Welk één vriend is onze Jezus"

Baptistengemeente Treebeek.

Komf. vakantiewoning in Hoog Sau-  
erland (Duitsl. Winterberg-  
Niedersfeld) te verhuren (max. 6  
personen). Mooi gelegen aan bos-  
rand met Panoramazicht. Aanvra-  
gen bij Manfred Schulte. Zum Ber-  
ger See 91. D 5820 Gevelsberg. tel.  
02332 - 60504.

**herman van der graaf**



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL: 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

## BOEK

# De dienst der genezing

**Rob van Essen, Teun van der Leer  
(redactie), "Pastoraat op de grens".  
Medische en kerkelijke dienst der ge-  
nezing, een terreinverkenning.  
Uitg. Merweboek, Slidrecht, 1989.  
104 blz., f 14,90.**

**Pastoraat op de grens** is een boek dat  
onlangs is gepresenteerd op de jaarlijk-  
se conferentie van de Nederlandse Lu-  
cas Orde. Het bevat lezingen die vorig  
jaar in hetzelfde verband gehouden  
werden en bewerkt zijn door Teun van  
der Leer. De Lucas Orde is in 1948  
gesticht en is internationaal en oecu-  
menisch. "Haar doel is de bijbelse  
Dienst der Genezing weer de juiste  
plaats te geven in de Gemeente van  
Christus".

Aldus de achterflap van het boek.

Mensen uit de medische en theologi-  
sche sektor zijn bij deze Orde betrok-  
ken. Op dit moment is ds. Rob van Es-  
sen uit Amsterdam voorzitter. Het hier  
besproken boek bevat lezingen van on-  
der andere predikanten, een verpleeg-  
kundige en twee artsen.

Er wordt duidelijk naar voren gebracht  
dat de mens een eenheid is.

Ziel en lichaam zijn nauw op elkaar be-  
trokken. Dat ontdekken predikanten en  
artsen. Wat doet de gemeente op het  
gebied van genezing? In de eerste eeu-  
wen van de kerk had men veel meer  
aandacht hiervoor dan nu.

Hoe reageren we op lijden? Ook deze  
vraag komt aan de orde, evenals vra-  
gen als: Welke plaats heeft het geloof in  
de praktijk van een arts? Hoe begeleid  
je mensen die gaan sterven?

Rob van Essen schrijft in het laatste  
hoofdstuk een genuanceerd verheel  
over het Conciliair Proces, waarin hij  
het geloof in Christus en de zorg voor de  
aarde en de mensen op evenwichtige  
manier met elkaar verbindt.

## Boeiend boek

Uit het voorgaande mag duidelijk zijn  
dat we te maken hebben met een boei-  
end boek. Een boek dat aanzet tot  
gesprek en nadenken over belangrijke  
vragen van deze tijd. Boeiend voor ie-  
der die in zijn/haar werk met deze din-  
gen te maken heeft of er gewoon in  
geïnteresseerd is.

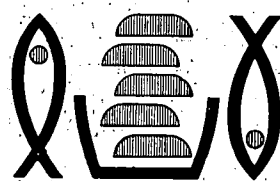
Een paar kanttekeningen. De term  
"Dienst der Genezing" is niet zo duide-  
lijk voor mensen die niet sterk bij bij-  
voorbeeld de charismatische beweging  
betrokken zijn. Hij had uitvoeriger aan  
de orde kunnen komen. Ten tweede  
plaats ik een kanttekening bij wat op  
blz. 11 wordt gezegd over twee lijnen  
met betrekking tot ziekte en genezing  
die je in het Oude Testament zou vin-  
den: een "deuteronomistische" en een  
"profetische". Het zou een te tech-  
nisch verhaal worden als ik daarop inga  
(mijn doktoraalskriptie is op dit gebied  
geschreven), maar één punt licht ik er-  
uit. Er wordt gesteld dat je bij de profe-  
ten zelden leest "dat er in geval van  
ziekte sprake is van 'gericht' of straf".  
Dat zou in een boek als Deuteronomi-  
um wel het geval zijn. Vervolgens wor-  
den voorbeelden van Elia en Elisa ge-  
noemd; door wie genezingen plaats-  
vonden. Maar bij de Schriftprofe-  
ten (Jesaja tot en met Maleachi) vind je ziekte  
in figuurlijke zin wel verbonden met  
zonde. Het volk is ziek in figuurlijke zin  
door de afval van God. Bij de Schriftpro-  
feten wordt op die manier voortge-  
bouwd op wat in de Tora hierover te vin-  
den is. Wie hierover meer wil weten  
mag mij daarnaar vragen.

Ten derde staat er een fout op blz. 71.  
Daar wordt gesproken over "het Griek-  
se woord sanare". Helaas, dit is Latijn.  
Overigens beveel ik dit boek van harte  
aan!

HETTY LALLEMAN-DE WINKEL

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Bijbelgebruik

Tijdens een vakantie een kerkdienst bezoekend maakten we het mee, dat de voorganger vóór de schriftlezing de kerk rondkeek en daarna opmerkte, dat hij kennelijk niet even hoefde te wachten tot iedereen het aangegeven bijbelgedeelte had opgezocht, omdat zo te zien niemand een bijbel bij zich had. Een week later, in een andere kerk, daar op lettend, zagen we dat vooral veel jonge mensen een bijbel bij zich hadden en konden meelesen met de voorganger.

Aan die vakantie-ervaringen moest ik denken toen dezer dagen de resultaten bekend werden van een onderzoek naar bijbelbezit en -gebruik, dat was uitgevoerd door het Nederlands Bijbel Genootschap en de NCRV. Volgens een bericht in "Trouw" werd 'opnieuw duidelijk, dat weliswaar de bijbel in Nederland wijd verspreid is (60 procent van alle huishoudens heeft er één), maar dat deze slechts door een deel daarvan, n.l. 23 procent van de bevolking min of meer regelmatig wordt gelezen'.

Over dat onderzochte bijbelgebruik is ook een discussiedag met diverse inleiders gehouden (om het niveau aan te duiden wordt dat vaak 'symposium' genoemd) en één van de inleiders sprak zelfs over 'een crisis'.

Dat was de wnd. algemeen secretaris van het N.B.G., ds. W. van Galen, en blijkens het verslag in "Trouw" kwam zijn verhaal er op neer, dat 'velen niet meer beseffen, dat het oude boek ook mensen van nu iets te zeggen heeft. Of ze zijn afge-

schrikt door nieuwe ideeën over de bijbel of door nieuwe manieren om er mee om te gaan. Oude patronen van bijbelgebruik zijn weggefallen, niet alleen in de kerken, maar ook in het onderwijs en in de gezinnen. Nieuwe zijn nog niet ontstaan'. Ds. Van Galen merkte op, dat het nodig is te komen tot 'een strategische aanpak om het "bijbelklimaat" te veranderen'. Hij achtte het een taak van het NBG ertoe bij te dragen 'dat de bijbel niet alleen in eigentijdse taal verspreid wordt, maar ook open gaat'.

Er valt dus nog veel te doen. Niet alleen door het Nederlands Bijbel Genootschap, maar ook in gezinnen en in het onderwijs. Daarbij zal het dan kunnen gaan om bijbelgebruik in de goede zin.

Want bij de term bijbelgebruik kan men ook denken aan een gebruik dat ontaarden kan in misbruik. Niet alleen in het verleden is de bijbel misbruikt bij o.a. de rechtvaardiging van oorlog, vervolging of onderdrukking. In onze dagen worden bepaalde zaken eveneens goedgepraat aan de hand van bijbelteksten. Ook in de sfeer van persoonlijke gesprekken worden bijbelteksten, compleet uit het verband gerukt, soms toegepast om het eigen gelijk te bewijzen of ingenomen standpunten te 'rechtvaardigen'. Dan wordt in een discussie de bijbel gebruikt om een ander met teksten om de oren te slaan. Niet zelden moet daaruit dan ook nog 'bijbelgetrouwheid' blijken. Het woord "liefde" schijnt niet meer gelezen te worden.

Ik neem aan dat ds. Van Galen daar nog niet eens aan gedacht heeft toen hij sprak over verandering van het "bijbelklimaat".

SIETZO DIJKHUIZEN

## VERDER IN DIT NUMMER

- |                                       |        |
|---------------------------------------|--------|
| + + Bevrijdingstheologie: Wat is dat? | Pag. 4 |
| + + Een kaderweek-end-verslag         | Pag. 5 |
| + + Utrecht-Silo jubileert            | Pag. 6 |

Even nadenken met....

J.L. Post, Amsterdam-W

## "EEN ZONDAG UIT HET LEVEN VAN JEZUS"

(Marcus 1:21-34)

In het eerste hoofdstuk van zijn evangelie vertelt Marcus ons hoe de Heer Jezus zijn zondag placht door te brengen. De moeite van het lezen waard! Vooral ook omdat we hier te horen krijgen hoe wij het "gehoorde" in de dienst wel degelijk direct in de praktijk kunnen toepassen.

De Heer begint met naar de kerk te gaan! Marcus 1:21: "en terstond op de sabbat ging Hij naar de synagoge". Dat gold overigens niet voor deze zondag alleen. Nee, elke zondag was Jezus present. Lucas schrijft immers - in Luc. 4:16 - : "en Hij ging volgens zijn gewoonte op de sabbatdag naar de synagoge". Wat is dat opvallend! Jezus, die alles wist en het niet nodig had om nog door iemand geleerd te worden, gaat gewoon naast de onwetenden op de kerkbank zitten. De Heer slaat de kerkgang niet over "omdat Hij toch alles al weet": Nee, Hij is aanwezig. Elke sabbat. Jezus' zondag begint met de kerkgang.

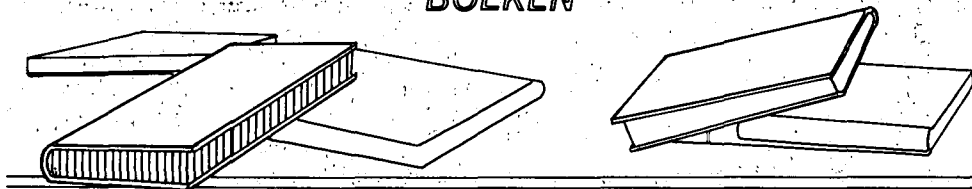
En.... wordt voortgezet met een ziekenbezoek. Marcus 1:29: "en terstond, uit de synagoge, gingen zij in het huis van Simon.... en de schoonmoeder van Simon lag met koorts te bed....".

Als ik dat zo lees dan denk ik: Wat een prachtige voortzetting van de samenkomst is dat toch. Wat een heerlijk antwoord op de verkondiging van het evangelie, n.l. bij iemand die het moeilijk heeft op bezoek gaan. Oftewel: van de preek naar de ziekenkamer! van het Woord naar de daad!

Jezus' zondag begon met kerkgang. Wordt voortgezet met ziekenbezoek. "Nou" - zo is onze gedachte dan wellicht - "dan zal de Here Jezus de zondagavond vast wel benut hebben om eens lekker, rustig bij te komen....".

Echter, wat vertelt Marcus? Vers 32: "toen het nu avond werd en de zon onderging, brachten zij tot Hem allen, die ernstig ongesteld waren, en de bezetenen". Met andere woorden: óók de zondagavond staat bij Jezus in het teken van de dienst aan die ander, aan die naaste. En zo zien we tot hoeveel de samenkomst der gemeen-

## BOEKEN



### Als het licht duisternis is

Een aangrijpend getuigenis van Rianne van der Smitte en onthullende feiten over new-age en occultisme. Het levensverhaal van Rianne, zoals dat door haar zelf beschreven wordt, is zeer indrukwekkend. Het is een verhaal over nederlagen en overwinningen. Hoe reëel is daarin de macht van de Boze, maar ook de kracht van het overwinende leven van de Here Jezus. Allerlei facetten van het occultisme en van de Oosterse invloeden worden in hun diepte, lengte en breedte beschreven. Dwars door alles heen de zekerheid, dat de overwinning bij Jezus te vinden is. Alles wordt gezien en beschreven vanuit Bijbels perspectief, niet als een theorie, maar als een helse werkelijkheid, waar Rianne met haar man door heen is gegaan. Het is een weg die aanvankelijk ervaren wordt als licht, maar die op een verschrikkelijke manier uitkomt bij de duisternis. De beschrijving

heeft niets van interessant doen of van bangmakerijk. Zij hebben het in de loop der jaren aan de lijve ondervonden, hoe je onder de invloed kan komen van duistere machten, terwijl in eerste instantie gedacht werd aan een "gave" van God. Zelfs zo dat zij een christelijk tintje gaven aan hun "bediening". Een waarschuwend voorbeeld voor allen, die zich op deze helling bevinden. Het zijn zaken, die uit een mensenleven gehouden of daaruit gebannen moeten worden. Namen en begrippen uit die "onderwereld" worden verklaard. Een arts voegt er een hoofdstuk aan toe om een alternatieve oplossing te bieden voor veel van de zaken, waardoor men anders vaak gemakkelijk binnen het bereik van de Tegenstander terecht kan komen.

Het boek van Rianne van der Smitte is een boek voor de christenen van onze tijd, vooral ook voor jonge mensen en natuurlijk voor de leidinggevendenden in de Gemeente van Christus. De uitgever is Gideon-Hoornaar. J.S.

### Anneke Oppenhuizen weer naar haar werkgebied in Afrika

Op donderdag 7 december a.s. vertrekt Anneke Oppenhuizen weer naar haar werkgebied op het zendingsveld in Sierra Leone, Afrika. Zij heeft haar verlofperiode van bijna een half jaar er weer opzitten. In die tijd heeft zij baptist Nederland op de hoogte gebracht van het wel en wee op het zendingsveld. Versterkt door de wetenschap dat het "thuisfront" voor haar en al die andere werkers op het zendingsveld bidt en met hen meeleeft, neemt zij haar taak in de wijngaard des Heren weer ter hand. Op zondag 26 november a.s. (aankomst 9.30 uur) zal er in de Baptisten Gemeente Stadskanaal Noord een bijzondere dienst gehouden worden, waarin zending centraal staat. Het gemengd koor van genoemde gemeente zal in de dienst haar medewerking verlenen. U bent welkom in de dienst. En na de dienst kunt u afscheid nemen van Anneke en haar sterkte wensen voor de komende werkperiode.

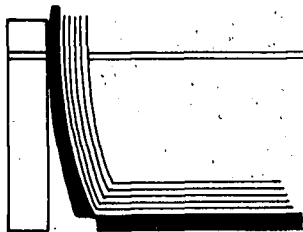
Tot ziens in Stadskanaal Noord, Handelsstraat 8a, op 26 november a.s.

**Zendingswerkgroep Baptisten Gemeente Stadskanaal Noord**

te ons in staat kan stellen. Jezus begon met kracht op te doen, in de synagoge. Om dan vervolgens met die ontvangen kracht aan het werk te gaan. Anders geformuleerd: na de samenkomst werd het restant van de zondag gebruikt als één machtige en concrete toepassing.

Jaren later schrijft Paulus: "Wij moeten onze eigen bijeenkomst niet verzuimen" (Hebr. 10:25a). Waarom we dat niet moeten doen maakt o.a. het gelezene in Marcus 1 ons duidelijk. Immers: in de ontmoeting van elkaar op zondag en in de confrontatie met de Heer der Schriften - voor ons gekruisigd en opgestaan - doen wij nieuwe krachten op. Nieuwe krachten, die ons in staat stellen om de wereld om ons heen tegemoet te treden in de autoriteit van het bloed van Jezus. Een proces, dat niet pas op maandag aanvangt. Doch waar direct mee begonnen kan worden. Na de dienst. Overeenkomstig het voorbeeld uit Marcus 1. Wat kan een zondag dan zinvol gaan worden!

Marcus 1: "Een zondag om nooit te vergeten: een zondag uit het leven van Jezus". □



## Gesprekken met God (10)

*Bij uitstek wordt ons in het Oude Testament de persoon van Daniël voorgesteld als bidder. Hij wordt beschreven als man van het gebed.*

*Als Nebukadnezar van de wijzen in Babel eist, dat zij hem de vergeten droom en uitlegging daarvan bekend zullen maken, dan wekt Daniël zijn drie vrienden op om hiervan een zaak van gebed te maken. Daniël zegt dat zij barmhartigheid moeten afsmecken van de God des hemels betreffende deze verborgenheid (Daniël 2:18).*

Als aan Daniël de droom wordt geopenbaard, dan is zijn eerste reactie nog vóór hij de koning laat weten, dat hij het verborgene zal kunnen meedelen, dat hij met zijn dank tot God gaat. Daniël roept uit: 'U, o God mijner vaderen, loof en roem ik, omdat Gij mij wijsheid en kracht verleend hebt en mij thans hebt bekend gemaakt wat wij van U gesmeekt hebben'.

Daniël bidt op vaste tijden en zelfs door het verbod van de koning en door de bedreiging met de dood laat hij er zich niet van afhouden. De vaste gewoonte is voor hem een diepe behoefte. Vooral het negende hoofdstuk geeft ons een blik op het gebedsleven van Daniël.

### Trouw en zonde

In Daniël 9 vinden wij de sterke tegenstelling tussen de trouw van God en de zonde van de mens. Heel duidelijk komt dat tot uitdrukking in de verzen 4 en 5: 'Ach Here, Gij grote en geduchte God, die vasthoudt aan het verbond en de goedertierenheid jegens hen die U liefhebben en uw geboden bewaren; wij hebben gezondigd en misdreven, wij hebben goddeloos gehandeld en zijn wederspanning geweest; wij zijn afgeweken van uw geboden en van uw verordeningen, en wij hebben niet geluisterd naar uw knechten'.

Zo ook in vers 7: 'bij U, Here, is de gerechtigheid, maar bij ons een beschaamd gelaat'. En ook in vers 9: 'Bij de Here, onze God, is barmhartigheid en vergeving, hoewel wij tegen Hem wederspanning zijn geweest'.

In al deze woorden laat Daniël zien, dat wij het gebed niet op iets van ons zelf kunnen baseren, maar dat wij daarvoor alleen de grond in God kunnen vinden. Vers 18b zegt dat zo duidelijk: 'want niet op grond van onze gerechtigheden storten wij onze smeebeden voor U uit, maar op grond van uw grote barmhartigheden'.

In dit bijbelgedeelte mogen wij opmerken, dat heel dat gebed in Daniël 9 gedragen wordt door sterk schuldbesef. Een erkennen van het rechtmatige van

straffen, die over het volk Israël zijn gegaan.

Tegelijkertijd is er de herinnering aan de vroegere weldaden des Heren: 'Here, onze God, die uw volk uit het land Egypte hebt geleid met een sterke hand'. Daniël laat uitkomen, dat het tenslotte gaat om de naam des Heren: 'O Here, hoor! O Here, vergeef! O Here, merk op! Toef niet om uwszelfswil, mijn God, want uw naam is uitgeroepen over uw stad en over uw volk'.

Dit besef van schuld en van kleinheid voor God blijft Daniël steeds bij.

In hoofdstuk 10 lezen wij van een openbaring die Daniël ten deel valt, waardoor hij helemaal verbijsterd is. Eerst moet 'iets als een menselijke gedaante' zijn lippen aanraken vóór hij weer kan spreken. Dan zegt hij: 'Mijn heer, vanwege het gezicht hebben mij weën overvallen en ik heb geen kracht meer over. Hoe kan ik, de knecht mijns heren, spreken met u, mijn heer?' (Daniël 10:16,17). Maar Daniël wordt aangespoord: 'Vrees niet, wees sterk'. Dan kan Daniël weer spreken en luisteren. Zou zijn blik op de Zoon des mensen, die komt met de wolken des hemels, niet meegewerkt hebben om hem tot het rechte bidden te brengen? Boven de verwarring van de aardse koninkrijken uit, ziet hij de komst van het Koninkrijk der hemelen tegemoet. 'De heiligen des Allerhoogsten zullen het koninkschap ontvangen en zij zullen het koninkschap bezitten tot in eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden!' (Daniël 7:18).

### Gebedshouding

In de persoon van Daniël worden wij geconfronteerd met een bijzonder mens uit het Oude Testament. Zijn omgaan met God maakt diepe indruk op ons. Zijn houding tegenover God doet ons beschaamd staan. Zijn gebed kan ons ook vandaag inspireren.

Naar menselijke maatstaven valt op Daniël niets aan te merken en toch veroetmoedigt hij zich voor de Here God. Hij spreekt zijn besef van schuld tegen-

over God uit. Hij belijdt zijn kleinheid tegenover God. Daniël leeft naar de geboden van God en bidt op vaste tijden. Ondanks de vreemde omgeving verloochent hij zijn geloof niet en daarvan aanvaard hij de consequenties.

Daniël beseft dat God alle reden zou hebben de zondaar te verwerpen en hem niet in zijn gemeenschap toe te laten. Daniëls bidden is tegelijk een vasten; zijn bidden is tegelijk een doen van belijdenis. In zichzelf vindt hij geen enkele grond, die zijn gebed zou kunnen dragen, maar in God, in Gods barmhartigheid, is grond genoeg.

### Vandaag

Als wij kijken naar de gebedshouding van Daniël: hoe staat het dan met onze (mijn) omgang met God? Spreken wij, als christenen, niet te gemakkelijk uit, dat Jezus al onze zonde en schuld gedragen heeft aan het kruis van Golgotha? Is er bij ons nog wel enig besef van het feit, dat wij (ik) eigenlijk in plaats van Jezus de straf hadden moeten dragen? Het is toch onze (mijn) schuld, dat Jezus moest lijden en sterven!

Vanuit het Nieuwe Testament worden wij opgeroepen om te leven als bevrijde mensen. Bevrijd door het offer van Jezus Christus die daarmee zonde en dood overwon. Onze schuld is ons vergeven.

Wij mogen leven in de nieuwe realiteit die Jezus heeft gebracht.

Toch zou het ons ook vandaag kunnen helpen in de omgang met God, net als bij Daniël, om onze schuld en onze kleinheid te belijden. Om ons te veroetmoedigen voor het aangezicht van God, omdat vele zaken die met schuld en zonde te maken hebben, ons vaak nog zo beheersen.

Als baptisten zijn wij geneigd om alle nadruk te leggen op de vergeving, die ons gebracht is door Jezus Christus. Misschien wel om onze schuld naar de achtergrond te dringen om zodoende onze eigen schuld te vergeten. Daniël leert ons dat het heilzaam is voor onze omgang met de Allerhoogste om te leven in de BEIDE spanningsvelden: schuld en vergeving. Dat kan ons behoeden voor 'groot' denken over onszelf. Dat kan ons mild maken voor de ander. Dat kan ons helpen om de 'balk' in eigen leven te ontdekken; waardoor het niet meer zo nodig is om de 'splinter' bij de ander breed uit te meten. Het leert ons om weer in de juiste verhouding te komen tot God en de naaste. Het leert ons om naar onszelf (mijzelf) te kijken en dat kan erg heilzaam zijn in onze relatie met God en de naaste, maar zeker ook voor onszelf (mijzelf).

# Bevrijdingstheologie: Wat is dat?

De omschrijving van het geloof, die wij kennen vanaf onze kinderjaren luidt "De Heer Jezus is gestorven voor mijn zonden, om mij te verlossen". Wat je van die moeilijke zin begreep was in ieder geval dat de Here Jezus van je hield en dat het openen van het snoepblik - zonder toestemming welteverstaan - zonde was.

In de loop der jaren zijn we - hopelijk - meer gaan verstaan van het geheim van het geloof. We gaan de bredere verbanden van geloof en leven leren ontdekken en formuleren de inhoud van het geloof vaak in termen van "zin en bedoeling van het leven". We gaan begrijpen dat zonde veel dieper en verder gaat en te maken heeft met een fundamentele vervreemding, tegenover God en tegenover de medemens.

Hoewel we het nog moeilijk blijven vinden om dan onze zonden aan te wijzen, we beseffen dat het ook te maken heeft met slechte gewoonten waar we aan vast zitten. Dat we eerder aan ons eigen hachje denken dan dat van een ander, met een moeilijk woord "egoïsme". Misschien dat we dan ook ons iets kunnen voorstellen bij het woord "verlossing" dat in onze geloofsomschrijvingen zo'n grote rol speelt. Ook in de liederen die we zondags in de gemeente zingen. En dat is niet toevallig want verlossing is een centraal bijbels gegeven. Verlossing, redding, bevrijding, deze drie zijn als synoniemen te beschouwen. Toch zijn we aan dat derde woord niet zo gewend. En dat staat nu juist op de voorgrond in de zgn. bevrijdingstheologie.

## Eerste woord

Theologie is spreken over God. Theologie van de bevrijding, duidt de inhoud van dit spreken aan: bevrijding. Als het gaat over God en over de mens, dan is het eerste woord dat gesproken moet worden "bevrijding". Zoals bekend is deze aanduiding in Latijns-Amerika ontstaan. Bevrijdingstheologie staat daarmee naast de zgn. Westerse theologie, meestal genoemd "theologie" zondermeer. Je zou echter evengoed kunnen zeggen "theologie van de verlossing". Vaak wordt gesuggereerd dat de bevrijdingstheologie een deeltheologie is, maar dan gaat men voorbij aan het feit dat de westerse theologie dat net zo goed is. De theologen uit Noord-Amerika en Europa kunnen zich niet (langer) beschouwen als de uitleggers van geloof en leven, in de andere continenten wordt evenzeer vanuit eigen geschiedenis, en cultuur theologie bedreven! Ieder doet dit vanuit de eigen context, zowel 'het westen', als 'de Derde Wereld'.

Het is niet te loochenen dat je eigen levensverband (context) invloed uitoefent op het denken, ook op het theologiseren. In de westerse theologie (het denken over het geloof zoals wij, dat

kennen) ligt de nadruk op het innerlijk, de verlossing van de ziel, de zonde tegenover God.

In de bevrijdingstheologie ligt de nadruk op de praktische uitwerking van het geloof, op de bevrijding van lichamelijke nood, op zonde als sociaal onrecht. We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat wij in het Westen door onze welvaart het zicht zijn kwijt geraakt op het volle evangelie. Teksten in de bijbel over rijkdom en armoede worden vaak vergeestelijkt of totaal genegeerd. Het geloof wordt geïndividualiseerd, zonder directe betekenis voor het maatschappelijk leven.

**De waarde van de bevrijdingstheologie is dat het ons de ogen opent voor de verbinding van geloof en leven.**

**De gedachte is dat het horizontale (onze verhouding tot medemens en samenleving de bedding is waarin het verticale (onze verhouding tot God) gestalte moet krijgen.**

En daarom kan de theologie van de bevrijding in haar doordenking van God, niet om de alledaagse werkelijkheid heen: politiek, sociaal, maatschappelijk, economisch, cultureel etc.

## Aards

Het Evangelie is niet alleen een boodschap over hemels heil, maar tegelijk een aardse manifestatie. Bevrijdingstheologen citeren vaak de vele passages in Oude en Nieuwe Testament waar sprake is van herstel van horizontale verhoudingen. Sociale ongerechtigheid wordt in de bijbel door wet en profeten en in de bergrede aangemerkt niet alleen als een kwaad, maar als een zonde tegen God.

Voor mensen, zoals van het latijns-amerikaanse continent is het een bevrijding dergelijke teksten te lezen. In een situatie van onrecht en uitbuiting, van onderdrukking en armoede gaan deze teksten leven en krijgen ze hun betekenis. Je eigen levensverband (context) is dus bepalend voor de wijze waarop je de Schriften leest en uitlegt, tevens bepalend voor de wijze waarop je het geloof beleeft.

Bevrijdingstheologie is geen bijzondere theologie in de betekenis van het aan de orde stellen van een apart thema, maar het is een bijzonder manier van theologie bedrijven op zichzelf. Het is nadenken over God, mens en schepping vanuit de eigen levenssituatie die gekenmerkt wordt door armoede en onrecht.

Het Evangelie wordt daarom niet alleen

(of exclusief) in verband gebracht met geestelijke nood maar juist ook met lichamelijke, aardse noden. In een volgend stukje wil ik nog wat verder ingaan op de inhoud en de betekenis van de bevrijdingstheologie en ook enkele kritische kanttekeningen plaatsen.

NICO VAN DER LEER

## Misverstanden

*De laatste jaren komt men steeds vaker het woord 'bevrijdingstheologie' tegen. Maar wat is dat voor een theologie? Het blijkt vaak, dat daar nogal wat misverstanden over bestaan. Om er wat meer zicht op te geven schreef br. Nico van der Leer enige tijd geleden voor het ANS-periodiekje enkele artikelen. Hij gaf toestemming die ook te gebruiken voor 'De Christen'. Hierbij het eerste artikel.*

## Kalenders te kust en te keur

In de laatste maanden van het jaar, en soms al veel eerder, komen er bij de redacties van dag- en weekbladen weer de kalenders binnen. De ene is nog mooier dan de andere en omwille van de fraaie fotografie komt de eigenlijke functie, het kalendarium, in het gedrang.

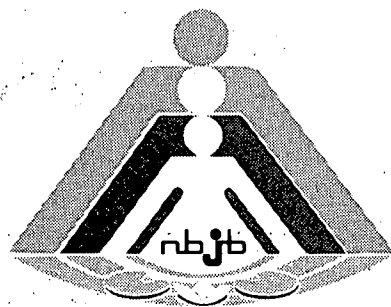
Dat is soms ook het geval bij de (kleine) kalenders van ARK-boeken en Vereniging tot Verspreiding van de Heilige Schrift/Bijbel Kiosk Vereniging. Mooie foto of tekening en (bijbel-)tekst vragen veel aandacht. De eigenlijke kalender krijgt maar een klein plekje. Dat bevordert niet altijd de duidelijkheid.

De 'verenigingen' hebben weer verschillende kalenders gemaakt, zodat men kan kiezen uit eenvoudige kalenders met één enkele tekst, ('woorden die blijven' en 'Wegwijzer') fotokalendertjes ('U zij de glorie' en 'De Heere is mijn herder') vogelkalender, en leuke kinderkalenders. Veel kalenders hebben maand-bladen, die hergebruikt kunnen worden als briefkaart. Een leuk tweede gebruik!

En natuurlijk is er ook de scheurkalender met dagteksten en korte meditaties. Deze kalender is samen uitgegeven met Elisabethbode en Leger des Heils.



# Een kaderweekend met nadenken, luisteren, doen en beleven



Van 13 tot 15 oktober j.l. kwam, voor de tweede keer dit jaar, een groep kaderleden bij elkaar voor een zogenaamd 'kaderweekend'.

Welkom is daar iedereen die actief meedoet en meedenkt in zijn of haar jeugdgroep. Op dit weekend waren zo'n 25 mensen aanwezig, die meteen 'in het diepe' werden gegooid. Tijdens de kennismakingsspelen werd de sfeer - geheel zoals afgesproken door de weekendleiding - danig verstoord door twee van de 'deelnemers'. Vraag: wie is er verantwoordelijk voor het aanspreken van die jongens? Wie treedt er op in zo'n situatie: een individu, de groep, de leiding? Wie voelt zich verantwoordelijk?

Na daar lang en goed over te hebben doorgepraat (en de dag te hebben besloten met het verhaal van Mozes die door God geroepen wordt, verantwoordelijkheid krijgt en de belofte dat God met hem zal zijn) was er gelegenheid de inwendige mens nog wat te versterken.

De volgende ochtend stond de vraag centraal hoe open we staan voor situaties, mensen, omstandigheden die een appel op je doen, die van je vragen verantwoordelijkheid op te pakken. Aan de hand van foto's en teksten lieten we nogal wat op ons inwerken.

's Middags hebben we - meer dan geboeid - geluisterd naar iemand die zijn taak om verantwoordelijk te zijn wel heel concreet had opgepakt. Een kapucijnmonnik uit Enschede die - samen met de gemeenschap waarin hij woont - leeft van afval. Restanten van de markt, spullen die worden weggegooid, mensen die in een maatschappij niet meer mee kunnen komen, alles en iedereen is welkom, en wordt op waarde geschat. Een uitzonderlijk verhaal, dat heel wat bewondering en kritische vragen losmaakte.

## Eigen situatie

's Avonds hebben we heel concreet naar eigen situatie

in de gemeente gekeken. Hoe ben je verantwoordelijk in je jeugdgroep, en hoe kun je eraan werken daarin te groeien?

's Zondags waren we te gast in de Baptisten gemeente Apeldoorn (we verbleven in Beekbergen in "De Stoppelberg").

Willem Lindeman, die in de leiding van het weekend zat, preekte over.... 'verantwoordelijkheid', en we lieten iets zien van wat we de vorige dag hadden geleerd.

Verantwoordelijkheid; dat begint niet bij ons, maar bij iets dat ons aanspreekt; een (Het Woord; daarop geven wij antwoord als we dat doen kunnen we ons verantwoorden, en als we daarin groeien wordt verantwoordelijkheid tot onze levensstijl.

De preek maakte heel duidelijke

lijkt dat acceptatie, liefde ervaren daarbij een heel belangrijke voorwaarde is.

Kortom, er gebeurt nogal wat, zo'n weekend, en we dachten er goed aan te doen in dit verslag daar iets van weer te geven. Natuurlijk krijg je pas echt een indruk als je eens zo'n kaderweekend meemaakt. We zijn nog druk bezig met de planning, maar er staan er weer twee op het programma voor 1990, dat is zeker.

Als je je verantwoordelijk voelt voor je jeugdgroep, maar ook voor jezelf; eens wat nieuwe mensen wilt ontmoeten; dan mag je zo'n weekend niet missen.

Weet je alvast van harte welkom.

Namens de werkgroep Jeugdwerk,

GEERT JAN BLANKEN

## "Dag" een nieuw ontmoetingsgebeuren

Na wat schuiven met de datum en de naam ("Spring" was onze eerste gedachte, maar die naam bleek al te veel in omloop) is het nu zo goed als zeker: er komt een heel nieuwe vorm van ontmoeting voor jongeren in Baptist Nederland. Met een even veelzeggende als eenvoudige naam "DAG".

Een écht nieuwe ontmoetingsdag, in plaats van de Toogdag. "DAG" zal bestaan uit een viering, goede muziek, workshops en verschillende Kompetities. En bij dat laatste kunnen jullie (plaatselijke gemeenten/jeugdgroepen) een belangrijke rol spelen.

Als jullie gemeente een jeugdkoor rijk is, een gospelgroep in het midden heeft of iets doet met theater, drama, kabaret o.i.d., dan bieden wij je de mogelijkheid daarmee een groot publiek te bereiken.

In verschillende kompetities, met deskundige jury's en niet mis te verstane prijzen kan jeugdige Baptis-Nederland zo'n creativiteit ten toon spreiden. Verdere informatie (spelregels, opgaveformulieren e.d.) worden eerdags jullie kant op gestuurd. Denk er nu alvast over na, maak mensen enthousiast, en laat 10 maart maar eens zien wat je kunt!

## "DAG"

Beleef het mee.

Vier mee.

Geniet mee.

Doe mee.

Tot ziens (waarschijnlijk in Apeldoorn)!

Namens de werkgroep "DAG" (v/h Toogdag)

GEERT JAN BLANKEN

## Met jouw (jeugd-) groep gratis een weekend weg?

Een gratis weekend weg met jouw complete (jeugd)groep! Dat klinkt als een prijs in een van de vele t.v. kwissen die dagelijks het beeldscherm vullen. En de grootte van de prijs is daar ook naar. Een compleet verzorgd weekend in het nieuwe jeugdcentrum van de NBJB in Schoonloo! (Je moet wel zelf even over een programma nadenken).

Wat je daarvoor moet doen is niet, zoals in genoemde t.v.-programma's, jezelf voor schut zetten voor half Nederland. Je moet even creatief worden. Het jeugdcentrum, dat meer en meer de vorm begint te krijgen van een ideaal verblijf, ontbreekt het nog aan een goede naam.

Om aan die naam te komen hebben we een prijsvraag uitgeschreven. De sluitingstermijn was 1 november, maar het liep niet echt storm. Daarom hebben we de sluitingstermijn opgeschoven naar 14 december, en daardoor maken jullie nog steeds kans!

Grijp die kans, verzin een originele naam, en geef die door aan het Jeugdburo (Postbus 405, 9200 AK, 05120-15687).

Schrijf geschiedenis en help je (jeugd)groep aan een perfect weekendje uit!!!!

Namens de beheerscommissie van "...."

GEERT JAN BLANKEN



# In verleden en toekomst: geloof en leven met elkaar in gesprek

"Gemeentevergadering, zondag 2 november 1924: Bevestiging Gemeente. Zondag 2 november '24 was voor de Baptistenbroederkring te Utrecht een bijzondere dag. Was voorheen deze kring een onderdeel van de Gemeente te Amsterdam, dien zondag was broeder ds. B. Planting van Amsterdam in Utrecht om de wensch van alle leden te vervullen, namelijk om de Broederkring tot een zelfstandige Gemeente te installeren"

Zo beginnen de eerste notulen van onze gemeente. Dat is nu 65 jaar geleden. Je ontkomt er niet aan om bij zo'n mijlpaal terug te kijken in de tijd. We kijken dan terug op 65 jaar geschiedenis van een gemeente onderweg. Het is een bewogen geschiedenis geworden, waarin duidelijk wordt dat het geen eenvoudige zaak is om gemeente te zijn in een wereld die in een hoog

tempo allerlei veranderingen ondergaat. Maar het is ook duidelijk dat de inzet van velen in het werk van de gemeente ertoe bijdroeg dat ze kon uitgroeien van aanvankelijk twee gezinnen, tot een gemeente, die in de jaren zeventig uiteen kon gaan in twee zustergemeenten.

Het is het verhaal van een gemeente van mensen die ondanks alles trouw bleef aan haar Heer. Een gemeente die steeds opnieuw geprobeerd heeft geloof en leven met elkaar in gesprek te brengen en er voor koos om daarin, in eigen gemeentelijk belijden, beslissende keuzes te maken.

Zo wil de Baptisten gemeente "Silo", zoals sinds jaren haar naam nu is, ook in de jaren die nog gaan komen gemeente zijn: het getuigenis van redding en heil door Jezus Christus uitdragend; oog hebbend voor de nood en de zorg van de wereld waarin we leven; een leefgemeenschap van gelovigen op weg naar het Koninkrijk dat gaat komen, getuigend, biddend, vierend, werkend. Zoveel mogelijk samen met andere gelovigen vormgevend aan dat getuigenis en die dienst aan een wereld in nood.

Op **zondag 26 november om 10.30 uur** willen we vieren dat de gemeente zo lang bestaat, op de manier die het beste bij ons, maar ook bij de aard van het jubileum past, n.l. met een feestelijke dienst. Daarin zal het voor een groot deel gaan om onze dankbaarheid jegens God tot uitdrukking te brengen. Maar ook gaan we daarin vooruit kijken om te zien hoe we verder moeten: een boer die aan het ploegen is, kijkt niet achterom maar naar voren. Aansluitend zal er een sobere receptie zijn. Langs deze weg willen we **allen uitnodigen**, die samen met ons dit feest willen vieren, deze dienst bij te wonen.

Namens de gemeente,

DS. ROLF VENEMA

## Lezers aan het woord

### Het was geen 'koerscorrectie'

Bij het overigens goede stuk van br. J. Schotanus in "De Christen" van 9 nov. j.l. wil ik een paar opmerkingen maken. Ten eerste is niet juist dat br. Joh. de Heer in 1924 de eerste voorzitter is geweest van de N.C.R.V. Dit was n.l. mr. A. v.d. Deure. Wel maakte Joh. de Heer in die tijd deel uit van het bestuur. Tevens heeft hij zeer gepleit het middel radio te gebruiken voor de verbreiding van het Evangelie.

Verder schrijft br. Schotanus dat mensen met de geestelijke visie van Joh. de Heer 20 jaar geleden hebben getracht enige koerscorrecties aan te brengen, hetgeen niet lukte. Het is niet helemaal zo gegaan. Genoemde mensen vroegen de N.C.R.V. om zendtijd. Die vraag werd beantwoord met de mededeling dat dit niet kon. De toegewezen zendtijd mocht niet aan derden worden af-

gestaan. Er werd toen daarover nogal wat comotie gemaakt en met name de N.C.R.V. werd dit zeer kwalijk genomen. Frappant is in deze dat enige jaren geleden de Vrijgemaakte Ger. op dezelfde manier zendtijd vroegen aan de E.O. Die moest dat afwijzen door te zeggen, dat dit niet mocht. De toegewezen tijd was nu eenmaal wettelijk geregeld en men mocht dit niet aan derden afstaan. Men moest dus hetzelfde antwoord geven waarvoor men de N.C.R.V. zo had aangevallen! Brederode heeft eens gezegd: "Het kan verkeken..."

Ik dacht er goed aan te doen de lezers van "De Christen" hiervan toch even op de hoogte te brengen. Want een en ander is iets anders dan een "koerscorrectie"

M.N: LOOIJ, Hilversum

## Een berichtje van de postzegelman

Zakken en dozen vol postzegels, kaarten speldjes, etc. heb ik in ontvangst genomen op de A.V. in Drachten. Maar ik heb wel een dringend verzoek: Wilt u s.v.p. geen postzegels meer van de kaarten afweken? Want omdat de kaarten dan enigszins vochtig blijven worden ze beschadigd (b.v. "weer" er in of doorgelopen inkt, stempels drukken af op de foto zijde). Dan zijn ze onverkoopbaar. Veel heb ik dan ook weg moeten gooien. Wilt u, als u postzegels hebt, deze ruim afknippen, en als u ze

atweekt niet beschadigen? Anders zijn deze ook onverkoopbaar!

'n Tip voor het afweken: lauw water met een scheutje azijn en afwachten tot de zegels ervan zelf afgaan.

Ik hoop dat u wel doorgaat met sparen. Tot nu toe heb ik voor f. 1.500,- verkocht.

Misschien wilt u dit bovenstaande in uw gemeentenblad overnemen?

A. WIJNAND,  
H.W. Valckstraat 5,  
1785 LJ Den Helder

## Wijziging telefoonnummers

Vanaf 2 december a.s. krijgen de telefoonnummers in de **Haagse Regio** (netnummer 070) een 3 voor de bestaande nummers. Voor ons adressenboekje betekent dit de volgende wijzigingen:

pag. 35: J. Broertjes:	070-3960888
pag. 36: K. Fennema:	070-3906058
pag. 37: W. Huizing:	070-3973938
pag. 44: A. Visser:	070-3252983
pag. 45: P. van der Werf:	070-3962136

# De waarheid van de leugen

Liegen is verleidelijk. Denk eens aan het volgende (aan Dietrich Bonhoefer ontleende) voorval: een onderwijzer op school vraagt een leerling: Is je vader gisteravond weer dronken thuis gekomen?

Mag je op zo'n vraag een eerlijk antwoord verwachten? Heeft een leraar het recht zulk een vraag te stellen? Het moet duidelijk zijn: niet de antwoorder is een leugenaar, maar de vrager. Hij loochent de grenzen van de naastenliefde.

Gij zult geen vals getuigenis geven, hoorden de Joden, en na hen de christenen, als een goddelijk gebod op zich afkomen. Het is duidelijk: niet de economisch en maatschappelijk zwakken gold dit gebod in de eerste plaats, maar de sterken, de gemakkelijke uitbuiters en onderdrukkers. De economische, politieke, militaire bovenlaag wordt er van weerhouden zich met verpletterend gewicht te laten op de onderlaag. God legt de verantwoordelijkheid voor het welzijn van medemensen op de schouders van allen, maar het meest op de schouders van hen die met kop en schouders uitsteken boven de anderen.

Liegen is mooi. Het zij toegegeven, het maakte een duidelijk deel van onze kinderjaren uit. Het schip van mijn vader was inderdaad veel langer dan 21,5 meter, het paard waarop hij als militair gezeten was had zijns gelijke niet in heel de Nederlandse cavallerie, en zijn handen waren sterker dan welke andere handen ook. Met de verleugening van de waarheid trok je de aandacht van de anderen, die evenzo zulke fantasieën koesterden, en in de wedloop om de eerste prijs trok de fantasie brede banen door je leven.

Is fantasie leugen? Is een "ja" op deze vraag beschamend? Zonder de fantasie dring je niet door in de diepten achter de waarheid. Maar ook niet in de diepten achter de leugen. Met een leugentje achter de waarheid komen, is een geliefkoosde bezigheid. Gelegitimeerd door het doel: de waarheid, dat het middel: de leugen heiligt. Zulke bezigheden horen in de persconferentie thuis. Daar is het ongeveer zo: als jij weet wat ik weet, hoef ik jou niet te zeggen wat ik weet. Als jij niet weet wat ik weet, is het niet nodig jou te zeggen wat ik weet, want dan weet jij het ook.

## Aantrekkelijk

Liegen is aantrekkelijk. De leugen is veel sneller dan de waarheid, boort veel dieper, en levert mitsdien veel meer op. Je krijgt meer aandacht met een goede leugen dan met de werkelijke waarheid. Te beweren dat romanschrijvers - en soortgelijke lieden - volmaakte leugenaars zijn, doet meer de leugen dan de waarheid geweld aan, maar feit is, dat het voorstellen van de leugen als een waarheid, aan schrijvers en uitgevers brood biedt. Om maar te zwijgen van de weekbladen die de waarheid ten dele zeggen opdat de hele waarheid brood op de plank brengt. De verkeerde voorstelling van zaken doet de kassa rinkelen.

Liegen is te leren. Te zeggen dat wij geen lessen in liegen nodig hebben, stoelt op geen enkele ervaring. Als goed en kwaad nog onbekende begrippen zijn in de belevingswereld van de kinderen, is ook waarheid en leugen een onbekende zaak. Het leven - de ouders - dwingt een kind om het liegen te leren. Stel je voor: pa en ma zijn gisteravond uit geweest, een oppas bracht de kleine naar bed. De volgende morgen komt de vraag: heb je gisteravond wel je gebedje opgezegd? Moet je dan beverenen: ja, als het niet waar is? Of mag je zeggen: nee, als je weet dat dat verkeerd valt? Dan laat men een kind toch van de ene leugen in de andere vallen? Dat noem ik het leren van liegen. Misschien dat dat wel het ergste is wat een kind kan overkomen: op straffe van straf de leugen te moeten zeggen.

## Betrapt

Natuurlijk kom ik bij Jezus terecht. In Joh. 8:1-11 is het prachtige verhaal over de overspelige vrouw te vinden. Ze is op heterdaad betrapt. Jezus vroeg niet: wie deed het met haar en wie van jullie keek toe? Dat was een pijnlijke vraag. Jezus vroeg deze vrouw ook niet: beken maar, dan ben je er van af. Maar Jezus liet zichzelf ook niet verleiden tot een antwoord, dat niet alleen hem, maar vooral die vrouw getroffen zou hebben. Doodstraf was immers de normale bestraffing in zo'n situatie. Jezus schreef met de vinger in het zand. Op herhaald aandringen sprak Hij tenslotte enkele woorden, die niets maar dan ook helemaal niets met het gebeurde te maken hadden. En die toch de kern van de zaak raakten: Wie van u zonder zonde is, werpe de eerste steen. Was dat ook niet een uitlokking tot een leugen? Ze hoefden Jezus geen antwoord te geven. Ze hoefden alleen maar een daad te stellen. Hun weggaan was een leugen, want ieder voor zich was er van overtuigd, zonder zonde te zijn, althans op dit terrein.

Ik hoop dat één ding zonneklaar is: de vraag naar de waarheid - ook in het pastorale gesprek, met name in het pastorale gesprek - is een vraag die alleen gesteld mag worden als daardoor niet de leugen ruim baan krijgt. De vraag naar de waarheid heeft alleen recht van bestaan in het raam van de naastenliefde.

PLOEGER

## MEDEDELINGEN

Secretaris van de baptistengemeente Arnhem-Zuid is br. W.J.E. Hendriks, Volendamstraat 4, 6843 VN Arnhem, tel. 085-812190.

Nieuwe penningmeester van de gemeente Groningen-Noord is zr. S.E. Huisinga-Takkenberg, De Vlasakker 1, 9781 LE Bedum, tel. 05900-13533. De eerdere mededeling dat br. L. van Dam penningmeester zou zijn komt hiermee te vervallen.

Het nieuwe adres van de secretaris van de gemeente Winschoten zr. J.F. Jager-Keizer is 1e Garstelaan 5A, 9678 RS Westerlee, tel. 05970-15231.

Het juiste telefoonnummer van br. P. Jager, Stadskanaal is: 05990-14659.

Het secretariaat van de gemeente te Harlingen berust vanaf heden bij F. Bakker, Brederodestraat 15, 8862 WP Harlingen, tel. 05178-16785.

Het nieuwe adres van de voorganger van de gemeente Zwolle, br. K. Corporaal luidt per 10 december a.s.: Schie 22, 8032 AA Zwolle, tel. 038-547940.

### Aan de abonnees van dit weekblad

De administratie van De Christen deelt de abonnees hierdoor mee dat, met goedkeuring van de Algemene Vergadering te Drachten besloten is, gelet de stijging van de kosten, de abonnementsprijs voor ons blad voor 1990 vast te stellen op f 48,-. In de loop van het eerste kwartaal 1990 zal aan de abonnees een acceptgirokaart worden toegezonden.

De abonnementsprijs voor buitenlandse abonnees bedraagt voor 1990 f 68,-.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland versijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redaktie:

S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## RECTIFICATIE

Gij hebt trouw betoond.  
Neh.9:38

Op 22 november a.s. is het zover. Dan  
zijn onze tante en oom

### Jo en Geert Sissing

50 jaar getrouwd.

U kunt hen met ons feliciteren op za-  
terdag 25 november a.s. 's avonds  
van 8 tot 10 uur in het Tolhuis,  
Buiksloterweg 7, Amsterdam-Noord.  
(achter het centraal station, wel het IJ  
over met de pont)

Het adres van het bruidspaar is:  
Banne Buikslootlaan 689,  
1034-AW Amsterdam

Janny en Menno Kuilman  
en kinderen

**Gevraagd:** ter overname voor groei-  
ende gemeente: Bundels: Lofzangen  
& Gebeden met opdruk "**eigendom  
der gemeente**" informatie over aan-  
tal dat overgenomen kan worden en  
de prijs per bundel, graag schriftelijk  
aan: Baptisten Gemeente Alphen-  
Noord, p/a Ruisdaelstraat 102, 2406  
TH Alphen aan den Rijn. Tevens ge-  
vraagd ter overname: Avond-  
maalstel, te gebruiken voor 150-200  
personen. Reacties s.v.p. ook op bo-  
venstaand adres.

*"Ik bouw op U, mijn schild en mijn Ver-  
losser"*

In haar Heer en Heiland is ontslapen,  
onze zuster

**Jannie Wessels-Vos**  
echtgenote van Jaap Wessels

op de leeftijd van 56 jaar

25 oktober 1989

Baptisten Gemeente Westerhaar

**Gevraagd:** door de Baptisten Ge-  
meente Amsterdam-West Bundels:  
Lofzangen & Gebeden inclusief sup-  
plement met opdruk "**eigendom der  
gemeente**".

De prijs per bundel kan in onderling  
overleg geregeld worden.

Informatie: secretaris Baptisten Ge-  
meente Amsterdam-West mw. M.L.  
de Jonge, tel. 020-849584.

*"Heer, ik wil uw liefde loven, al begrijpt  
de ziel U niet"*

(lied 325: 2 L&G)

In zijn Heer en Heiland is ontslapen  
onze broeder

**Geert Springer**  
echtgenoot van Aaltje  
Springer-Proffijt

op de leeftijd van 66 jaar

3 november 1989

Baptisten Gemeente Westerhaar

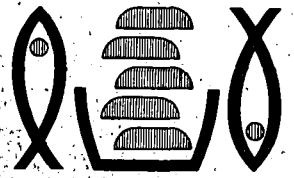
## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Gehoorzaamheid en onderdanigheid

H. PLOEGER

De begrippen *gehoorzaamheid* en *onderdanigheid* hebben met elkaar te maken. Ze worden ook vaak met elkaar verward. Onderdanigheid heeft te maken met macht, die ondergaan wordt, omdat ze opgelegd is. Die machtoplegging kan in de structuur zitten, b.v. in het gezin: kinderen moeten hun ouders wel onderdanig zijn. Ze kunnen moeilijk anders. Ze hebben geen macht, geef effectieve mogelijkheid tot verzet. In de loop van de jaren wordt dat anders. Dan verdwijnt de onderdanigheid en maakt plaats voor gehoorzaamheid.

Dan verandert ook het bevel in een verzoek. Dan is het niet meer: doe dat, maar: wil je dat even doen?

Gehoorzaamheid heeft te maken met horen. Wát horen? Een bevel, een verzoek. Als het om een bevel gaat, kan er alleen van gehoorzaamheid in de vorm van onderdanigheid sprake zijn. Als er een verzoek gedaan wordt, komen de redelijke overleggingen naar boven. Het kind ziet de nuttigheid van het verzoek in, en doet wat gevraagd wordt.

In het woord dictator zit het woord dicteren en dictee. Een dictator heeft het voor het zeggen. Die macht meet hij zich aan. Dat woord dictator gebruikte iemand van een geestelijk leider van een Nederlandse kerkgemeenschap. Die man, zei hij, is een dictator. Nader gevraagd, werd toegelicht: hij luistert niet naar anderen. Dat is dan de dictator ten voeten uit: de man die niet luistert, die niet luisteren kan. In zijn gedachtenwereld is maar ruimte voor één spreker, en die spreker is hij zelf.

In feite kan er dan van gehoorzaamheid geen sprake zijn. Dan is er alleen sprake van onderdanigheid, van onderworpenheid. Hij kan zijn volgelingen als gehoorzame kinderen van de kerk typeren, in feite gaat het alleen om discipline, om dresuur. Er speelt geen overtuiging van de kant van de ondergeschikte in mee. Wie ingaat tegen het dictaat van de machtige komt tot een breuk met hem: het gaat om slikken of stikken, om buigen of barsten.

Er zijn nogal wat gemeenschappen (ik bedoel: geestelijke gemeenschappen) waarin het dictaat van een leider wil en wet is. Ook op protestantse bodem. Met name in kringen rondom een leider. Uiteraard is de leider (of leidster) iemand van een bepaalde innerlijke structuur: macht uitoefenen, heersen, dat zit in je of het zit niet in je. Het heeft bitter weinig met geloofsovertuiging te maken. Het zit in je, misschien als uiting van minderwaardigheidsgevoelens.

Of iemand zich voorganger, leraar of evangelist laat noemen, maakt niet uit (de domineestitel is in ieder geval begerd!).

Eén van de - naar mijn waarneming - ingrijpende verschillen tussen een baptisten gemeente en diverse vrije gemeenten en - kringen, is vaak gelegen in de positie van de leider. In een geordende gemeente - een begrip dat we graag hanteren - is

de plaats van de gelovige, en dan wel uitsluitend als gelovige, er een van doorslaggevende betekenis. Dogmatisch is dat verwoord in het "algemeen priesterschap van de gelovigen".

Praktisch betekent dat, dat de (vergadering der) gemeente het laatste woord heeft. Uiteraard alleen, maar dan ook voluit, in onderworpenheid aan het Woord van God. Daarmee is ook de plaats van de voorganger bepaald (en beperkt!). Geen voorganger in een baptisten gemeente kan zijn woord en wil opleggen aan de leden der gemeente. Men zal graag naar hem luisteren, met name als men in zijn woorden en daden zijn gehechtheid aan de Heer en zijn liefde tot de gemeente ontdekt. Maar zijn wil is niet wet. In genen dele.

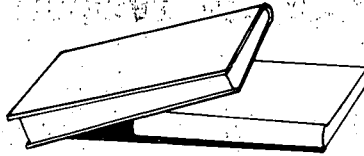
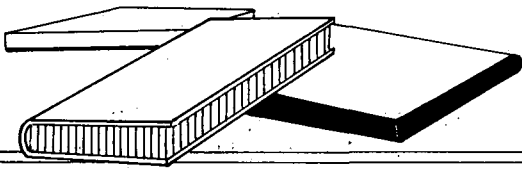
Daarom kan er binnen de gemeente ook nooit sprake zijn van onderdanigheid, want er is geen macht die opgelegd wordt. Er kan alleen over gehoorzaamheid gesproken worden. En dan heel duidelijk: gehoorzaamheid aan het Woord van de Heer. Dat geldt ook dan als men wellicht ten aanzien van allerlei praktische zaken verschillen van mening, van inzicht heeft.

Gehoorzaamheid op grond van overtuiging, op grond van geestelijke beslissingen, baant de weg naar samenwerking. Men aanvaardt daarbij de meerdere kennis van de ander (b.v. van de voorganger) niet als een belemmering, maar als een verrijking. Het diepere inzicht van de broeder en zuster, die al (veel) langer op de weg van de Heer zijn, is geen neerdrukkende macht, maar een opbeurende macht die tot resultaat kan leiden. Men volgt dan een stem, niet omdat ze luidt roept, maar omdat ze een goede koers uitzet.

Uiteenlopende meningen komen niet bij elkaar door een dictaat: zó is het en dáár heb je je aan te houden. Uiteenlopende meningen komen tot elkaar als beiden het doel in het oog houden: het dienen van de eer van de naam van de Heiland, en het welzijn van elkaar.

De oplossing van conflicten, ook binnen de gemeente, ligt niet in het doorhakken van knopen. Een ferme handeling, passend bij een dictator, maar fataal tot nader bij elkaar brengen van mensen, tussen wie de afstand steeds groter wordt. Afstand wordt niet overbrugd door luid geschreeuw, noch door een wals van gewicht. Afstand wordt overbrugd door een brug. Een brug kan over een smal stroompje gelegd zijn, of over een brede rivier. Wellicht ook over een gapende afgrond. Maar hoe dan ook: mensen kunnen elkaar bereiken over, door de brug. Christus is ook in onze tijd nog bruggenbouwer. Hij vraagt gehoorzaamheid. Dat is luisteren.





## De wereld van het O. Testament

Regelmatig verschijnen er boeken, die iets vertellen over de wereld, waarin de bijbel is ontstaan. Hierbij wordt dan veel aandacht besteed aan de archeologische gegevens. Vaak spreken deze boekjes elkaar in sterke mate tegen. Dit heeft verschillende oorzaken.

In de eerste plaats is de archeologie van Palestina een vakgebied, dat voortdurend in beweging is. Steeds opnieuw wordt materiaal gevonden dat onze kijk op het leven in Bijbelse tijd wijzigt en verfijnt.

In de tweede plaats zijn de meningen vaak tegenstrijdig. Het ene boek beweert dat iedere opgraving het gelijk van de Bijbel bewijst, terwijl het andere boek beweert dat op grond van archeologische bewijzen allerlei Bijbelse gebeurtenissen niet hebben plaatsgevonden. Een reden voor deze tegenstrijdige meningen ligt in het feit dat het archeologische materiaal te kritiekloos ondergeschikt wordt gemaakt aan het Bijbelse materiaal.

Ik heb wel eens de indruk dat de opgravingen de Bijbelse gegevens moeten ontkennen of bevestigen. De methodische fout die in dit opzicht wordt gemaakt, is dat de archeologie te weinig wordt opgevat als een volwaardige wetenschap, die tegenover andere wetenschappen recht van spreken heeft. Het doel van de archeologie van Israël is dat zij op grond van het opgegraven materiaal een beeld reconstrueert van de cultuur in Bijbelse tijd. Het is hierbij gevaarlijk om al te snel een verbinding te leggen naar de Bijbel toe. Pas wanneer een redelijk compleet beeld van een cultuur is ontstaan, dan is het mogelijk om een verbinding te leggen met de Bijbel. In de praktijk betekent dit vaak dat we toch een helderder beeld verkrijgen van de wereld waarin God zich bekendmaakte.

Met de publicatie van het boekje **De wereld van het Oude Testament** van John Bimson, bracht het Nederlands Bijbelgenootschap een werk op de markt, waarin het archeologische materiaal op een evenwichtige wijze wordt gehanteerd. De schrijver John Bimson is zowel oudtestamenticus als archeoloog. Hij was één van de leiders van opgravingen in de buurt van het Bijbelse Ai. In zijn boek geeft hij informatie over de geografie, de politieke toestand, de sociale instellingen en praktische zaken als woonomstandigheden en de ambachten uit de oudtestamentische tijd. In dit, op eenvoudige wijze geschreven werkje verschaft de schrijver veel informatie over de archeologie.

Nadat hij het archeologische materiaal zo optimaal mogelijk heeft geanalyseerd, gebruikt hij het als verduidelijking van de Bijbel. Slechts eenmaal had ik het idee, dat Bimson de archeologie op oncontroleerbare gronden gebruikte om de Bijbel te verduidelijken. Dit betrof een gedeelte over de uitbreiding van de stad Jeruzalem onder koning Hizkia. Deze uitbreiding werd geweten aan het feit dat allerlei vluchtelingen uit het vernietigde Noordrijk hun toevlucht zochten in Jeruzalem. Hierdoor zou de stad te klein geworden zijn, en zou het nodig zijn geweest om de stad te vergroten. Het lijkt om een zeer aannemelijke verklaring te gaan. Vanuit de archeologie zijn echter ook andere verklaringen te geven. De stad kan ook zijn uitgebreid doordat Hizkia een

vermogen vorst was. Hiervan bestaan meer voorbeelden in de archeologie. Eén ervan is de Noordisraelitische stad Hazor. Onder Salomo was Hazor slechts een klein stadje, terwijl de stad onder koning Achab verdubbelde in grootte. De reden hiervoor lag mede in diens rijkdom. Ik wil hiermee geen alternatieve verklaring geven voor de vergroting van Jeruzalem. Ik wil er alleen maar mee laten zien dat meerdere verklaringen mogelijk zijn voor de uitbreiding van een stad.

Overigens is dit het enige punt, waarop ik kritiek heb bij Bimson. Het pleit voor hem dat hij op zeer voorzichtige en zeer vakkundige wijze omgaat met de gebieden van archeologie en Bijbeluitleg. Daarom denk ik dat we met dit werk een zeer bruikbaar boek in handen hebben. Het is zowel geschikt voor predikanten als voor mensen die een taak in de gemeente hebben waarbij ze soms iets meer informatie willen hebben bij de Bijbel. Mede omdat de prijs zeer laag is gehouden (f 15,50), wil ik het werkje aan iedereen van harte aanbevelen.

C.C. STAVLEU

## "Zending in het voetspoor van Christus"

Onder deze titel heeft de schrijver Lesslie Newbigin een aantal lezingen gehouden voor de kerk van Zuid-India. "Gelijk de vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u" (Joh. 20:21) loopt als een thema door het hele boekje.

Eerste uitgangspunt is dat de komst van het Koninkrijk wordt aangekondigd als een feit en niet als een programma, dat als een opdracht uitgevoerd moet worden. Het gaat hem hierbij om het verkondigen van het nieuws i.c. de soevereine heerschappij van God over heel het leven en heel de schepping. De mensheid moet vanaf Jezus' komst op aarde geconfronteerd worden met dit nieuws. Men moet zich willen omkeren in de richting van deze confrontatie. Ook al zie je niets van die heerschappij, geloof het dan toch maar. Mocht je tot dat geloof komen, dan ontdek je dat de Heer zelf het initiatief genomen heeft om je op die plaats te brengen. Geloof in Christus is geloof in het koninkrijk, want in Hem heeft de Goddelijke heerschappij gestalte gekregen. De kruisdood is de overwinning van het koninkrijk en de discipelen worden uitgezonden om getuigen te zijn van de heerschappij van God. De Heilige Geest is een eerste aanbetaling, waarbij de werkelijkheid van het koninkrijk garant gesteld wordt en waardoor wij nu reeds de voorsmaak ervan mogen genieten. Newbigin verzet zich vooral tegen een

sterk geprogrammeerde zendingsstrategie, zoals die zich ontwikkelt in de kringen van de "Kerk-Groei"organisaties. Hij gelooft wel in het belang van de prediking, maar een prediking, die wreedheid, hebzucht en verspilling niet aan de kaak stelt is geen prediking van het koninkrijk. Hierbij laat hij de waarschuwing horen, dat een louter politiek programma van de kerk ook geen prediking van het koninkrijk is. Verder stelt hij vanuit 2 Cor. 4:7-12 het triomfantisme van de zending tegenover het lijdens karakter daarvan. Het lijden aan de dingen geeft de christen de mogelijkheid om verzoenend in de samenleving te staan. In dit opzicht is de Kerk de draagster van Gods genade. De schrijver verzet zich tegen een los maken van het "tot discipelen maken" en "dopen en leren onderhouden". Voor degenen, die zich bezig houden met missiologie, zal het lezen van dit boekje, wat uitgegeven is bij de uitgever "Merweboek" te Sliedrecht en f 9.90 kost, enig inzicht kunnen geven in een minder traditionele benadering van zending en evangelisatie. Een benadering die men o.a. ook vindt in de kringen van de Wereldraad van Kerken. Deze andere benadering heeft natuurlijk ook alles te maken met een ander zicht op de "leer van het koninkrijk". Anders dan verwoord in mijn artikelen-serie hierover.

(J.S.)

# Wat kunnen we zeker weten?

J. SCHOTANUS

*Graag wil ik nog wat uitgebreider schrijven over de kern van ons geloof. Natuurlijk is het hart daarvan het evangelie, maar de vraag is: mag je die kern dan ook verder aanduiden als de godsdienstig-ethische basis van je "leven als christen"? Zou je dus moeten kunnen zeggen: "Ik baseer mijn leven als christen op de normen van de Bijbel?" Vallen de gerichtheid op Christus en de gerichtheid op Bijbelse normen samen?*

Kun je ook het ethische beschouwen als deel van de bedding waarbinnen het geloofsleven zich afspeelt? Of mag ik uitgaan (ook als christen) van een soort zedelijke zelfbepaling? Er van uitgaan dat verschil in fundering ook leidt tot verschil in invulling, lijkt het mij gunstig hier wat aandacht aan geven.

Als wij (pretenderen te) weten van God en Zijn Openbaring, dan moeten we toch ook kunnen weten wat Hij van ons wil. M.a.w. onze kennis van goed en kwaad is niet onafhankelijk van ons christelijk geloof. Wat zouden wij anders moeten met al die duidelijke geboden en voorbeelden ter navolging enerzijds en die verboden en voorbeelden ter waarschuwing anderzijds. De Bijbel is toch niet enkel en alleen loos alarm. Als ik het zou verwachten van mijn eigen helder inzicht (rationalisme) of het onderscheid tussen kwaad en goed zou functioneren op mijn ervaringen (empirisme), dan zou ik op gespannen voet komen te staan met Openbaring, vanwege mijn autonome opstelling.

Ik ben mij ten eerste ervan bewust, dat ik met mijn aanvaarding van de Bijbel als openbaringsbron en laatste gezagsinstantie aangaande goed en kwaad, mij daarmee plaats tegenover de wereld van de autonome mens. Daar sta ik dan tegenover met mijn mond vol tanden. Zij weten niet goed raad met me, want op bepaalde punten valt er ook helemaal niet meer te discussiëren. Confronterend kan ik die wereld oproepen om mij op Zijn Woord te geloven.

## Richtingenstrijd

Als het gaat om een richtingenstrijd binnen een kerk, dan hoop je dat je de oplossing kunt verkrijgen, door het al "brainstormend" vinden van de beste uitleg, maar als je dan vermoedt dat hier ook het openbaringsgegeven zelf in geding is, dan hou je je om "des lieven vredes wil" maar weer op de vlakte. Vooral als men in zo'n geval tot een soort consensus wil komen, dan hou je je er maar weer buiten, omdat je toch eigenlijk ook niet altijd maar weer door wilt gaan voor die dwarsligger.

M.i. is de heilsboodschap nauw verbonden met levensheiliging. Voorop gesteld dat dit in wezen het werk van de Heilige Geest is. De liefde tot God door het geloof in de Here Jezus en de liefde

tot de naaste (als: vervolmaking (niet vervanging) van de wet), is een samengaan van geloof en zede. Daar waar God het in Zijn genade niet verhoedt, kan er alleen maar een negatieve invloed uitgaan van het overtreden van de goddelijke wet.

Er kan dan ook niet echt sprake zijn van vooruitgang en het kan God belemmeren in de voortgang van Zijn heerschappij.

De LIEFDE in de vervolmaking van de geloofsbeoefening, (buiten de liefde om zou het alleen maar een kille wetsbetrachting zijn), valt m.i. grotendeels samen met het "Evangelie van Christus", zowel in Zijn zelfopofferend verzoeningswerk als wel in de uitwerking daarvan in de Gemeente onder Zijn volgelingen. Ons gehoor geven aan de "normatieve gegevens" uit de Bijbel wordt door onze persoonlijke liefde tot God bepaald. De toenemende kennis van Christus en Zijn Woord is onontbeerlijk voor het steeds beter verwelijken van deze zelfverloocherende liefde.

Vanuit bovenstaande gedachten zou ik willen stellen, dat het heilsgebeuren in Christus, **mede** als basis van de ethiek (levensheiliging) beschouwd kan worden.

## Op zoek naar waarheid

J. SCHOTANUS

*Vroeger speelde de verdedigingsleer van het geloof (apologetiek) een heel belangrijke rol. Tegenwoordig komt men dat weinig meer tegen. Tenminste niet meer in de vorm vanuit de tijd van onze reformatische of doperse voorvaders.*

In de vroeg-christelijke tijd had "apologetiek" te maken met een pleidooi van een verdediger ten gunste van een beklaagde, daarbij moest aangetoond worden dat de beschuldigingen ongegrond waren. In de loop van de geschiedenis krijgt de apologetiek een meer systematisch karakter, op grond van de spelregels van de filosofie, om bewijsmateriaal te leveren voor het bestaan van God als wel voor de betrouwbaarheid van de Bijbel. Men krijgt dan in de loop der eeuwen als het ware "ingeblikte" antwoorden op standaardvragen. Hierdoor komt men in een verstarring terecht, welke een verandering is voor een levend geloof.

reformeerde Kerken, ondanks de vele pogingen daartoe, niet zo vlot verloopt. Schriftbeschouwing is niet zozeer in geding, maar veeleer het verschil in sfeer (even afgezien van plaatselijke uitzonderingen).

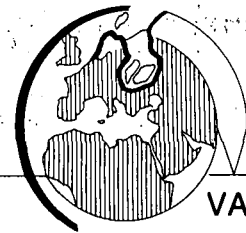
## Wat staat centraal?

De beleving kan zo centraal komen te staan, dat er geen behoefte meer bestaat deze te toetsen aan de objectieve waarheid van het Woord. De waarheid kan zo centraal komen te staan, zodat het alleen nog maar gaat om een verstandelijke instemming met de Christelijke leer. Wijlen ds. C.J. Hoekendijk sprak in dit verband over leerstukken, die taaier zijn dan stukken leer. Als reactie zien wij nu duidelijk de pendule-werking.

De geest van onze tijd sluit nogal aan bij de ervaringen en belevingen van de mens, waardoor er weinig of geen ruimte meer is voor de feitelijkheid van de Bijbelse gegevens. De nadruk vanuit het huidige christendom ligt niet op de gebeurtenissen, zoals in de Bijbel gerapporteerd, maar op de Bijbelse verhalen, die als voertuig voor de belevingen en gevoelens van de mensen van die tijd dienden en waar wij ons mee kunnen vereenzelvigen. Het gaat om het verhaal, niet om de moraal. Of het waar gebeurd is doet er ook niet meer toe.

vervolg op pagina 6

# Pogingen tot toenadering tussen evangelicals en oecumenischen



VAN DE U.Z.C.

## Samenwerking in onze tijd noodzakelijk

In de evangelische beweging gaan steeds meer stemmen op in de nabije toekomst geen afzonderlijke zendingskonferenties te houden.

Veertig evangelikalen, die de wereldzendingskonferentie in San Antonio bijwoonden, vragen in een brief aan het Lausanne-comité voor Wereldevangelisatie de volgende zendingskonferentie samen te houden met die van de Wereldraad van Kerken.

De briefschrijvers zijn van mening, dat twee wereldwijde konferenties over hetzelfde onderwerp in financieel en organisatorisch opzicht te veel vraagt van de kerken.

Het lag oorspronkelijk in de bedoeling de beide zendingskonferenties niet in hetzelfde jaar te houden, maar om een aantal redenen slaagde de Wereldraad van Kerken er niet in zijn bijeenkomst reeds in 1988 te houden.

### Dr. David Bosch

Eén van de voorstanders, de bekende missioloog dr. David Bosch, meent dat er sprake is van een gunstige kentering in bepaalde oecumenische kring ten opzichte van de zestiger jaren.

Br. Bosch noemt zichzelf 'een evangelische oecumenikaal'.

Dat geldt in zekere mate ook van de Westduitse zendingshoogleraar dr. Peter Beyerhaus. Hij is zeker niet ontevreden over de wijze althans waarop men zich in San Antonio uitsprak over zending en dialoog.

### Waarnemers

Opmerkelijk is, dat in San Antonio drie officiële waarnemers aanwezig waren van het Lausanne-comité.

Aan de andere kant heeft de Wereldraad tal van waarnemers naar Manilla gestuurd. Van de Nederlandse Zendingraad was dr. G.J. van Butselaar, algemeen sekretaris van de Raad, aanwezig.

Volgens deze evangelikalen zou het toe te juichen zijn, indien de volgende konferenties op dezelfde plaats en dezelfde tijd worden gehouden en de bezoekers deels hetzelfde programma zouden volgen.

### Onjuiste indruk

In hun brief aan het Lausanne-comité schrijven de bovengenoemde veertig evangelikalen dat steeds de indruk wordt gewekt alsof de Wereldraad zich alleen maar zou bezighouden met de sociale vragen, zoals gerechtigheid, armoede in de wereld, e.d.

En dat daarentegen de evangelische beweging zich alleen zou hard maken voor persoonlijke evangelisatie en bekering van mensen alsof ook de sociale- en politieke betrokkenheid geen deel zou uitmaken van het Evangelie van Jezus Christus.

Niets is minder waar, vinden de briefschrijvers. Beide organisaties zouden veel van elkaar kunnen leren.

De opstelling van de Wereldraad voor de rechten van de armen, betekent niet, dat deze opstelling ontkoppeld wordt van het Evangelie.

Ook heeft men grote bewondering voor de openheid op deze konferenties.

### Tekort

Dat betekent niet, dat men in San Antonio bepaalde belangrijke evangelische noties heeft gemist. B.v. gebedsgenezing en bevrijding van duivelse machten. Ook bestaat er een zeker huivering over de discussies die plaatsvinden over de plaats van het evangelie tegenover aanhangers van andere godsdiensten.

### Dr. Eugene Stockwell

Dr. Eugene Stockwell, directeur van de Wereldraad-commissie voor zending en evangelisatie, hoopt in de nabije toekomst op meer samenwerking met het Lausanne-comité.

Hij wil graag de indruk wegnemen, dat er grote onenigheid bestaat met het Lausanne-comité en wenst deze beweging niet als tegenhanger van de Wereldraad te betitelen, zoals zo vaak gebeurt.

Hij verklaarde tegenover de pers, dat iedereen op de Wereldzendingskonferentie in San Antonio eigenlijk een evangelikaal is.

### Dr. Cyril Horak

Er worden ook andere geluiden gehoord. Tijdens een persconferentie liet de Tsjech dr. Cyril Horak een totaal ander geluid horen. Hij maakte duidelijk dat niet de veelheid van meningen in de Wereldraad van Kerken voor het Lausanne-comité het probleem is, maar het relativisme over de uniekheid van Christus.

Als alles zending is, is zending niets. Sociale verantwoordelijkheid, honger en vrede zijn onderwerpen die de kerken aan gaan, maar zij hebben niets met evangelisatie te maken.

Zending gaat om het verspreiden van het evangelie, aldus dr. Horak.

## Tekenen van hoop

De verschillen zijn toch nog wel erg groot. Het is echter een hoopvol teken, dat zowel de Wereldraad als aanhangers van de Lausanne-beweging gaan ontdekken, dat samenwerking in onze tijd noodzakelijk is.

Wie zich blindstaart op wat scheidt, zal niet gemakkelijk overtuigd worden van de noodzakelijkheid, dat om Christus' wil scheidingsmuren gesloopt moeten worden. Wie door de Geest van God heeft ontdekt, dat er veel is wat samenbindt, zal alles in het werk stellen tot een nauwere samenwerking te komen. Deze tekenen van hoop worden gesignaleerd en dat geeft moet alles in het werk te stellen om waar te maken wat we in een bekend lied zingen:

*'De Geest van God bezielt  
wie houd zijn en versteend  
herbouwt wat is vernield,  
maakt één wat is verdeeld'.*

B. POSTHUMUS

## Oogsten

*De velden liggen open  
en langs de bosrand lopend  
zien we de aarde weer.  
Ze rust nu uit van dragen, baren  
en laat zich kussen door de zon  
die met haar samen heeft geleefd.  
God zij geloofd die dit begon,  
die met de boer het land beschreef  
en die wij beiden danken, loven.*

*We denken aan ons eigen leven  
- het lapje grond van hier tot daar -  
wat wel de oogst zal zijn van ons  
bestaan  
en, staande op de drempel van de  
schuur  
in stiller wordend avonduur  
rijst vaak de vraag:  
waar zijn de schoven?*

# Stichting gemeente van Jezus Christus was niet opvallend

H. PLOEGER

*Het berust op een misverstand, te menen dat de stichting van de gemeente van Jezus Christus een opvallende gebeurtenis was. Er waren in de tijd van Jezus en van de apostelen, dus in de eerste eeuw, tientallen, zo niet honderden verenigingen die gesticht waren om allerlei redenen. Ook om godsdienstige redenen.*

In een tijd dus waarin gezin, familie, stam en staat overheersende begrippen waren, er niettemin behoefte bleek te bestaan aan verbindingen tussen mensen die niets van doen hadden met gezin, familie, stam of staat. Die behoeften konden van godsdienstige aard zijn: er waren vele religieuze gemeenschappen die zich richtten op de verering van een bepaalde god(heid). Die behoeften konden ook gewekt zijn doordat beoefenaren van een bepaald beroep, van een bepaald ambacht, wederzijdse bescherming van hun belangen noodzakelijk achtten. Over de grenzen van gezin, familie, stam en staat heen gingen ook politieke verenigingen.

Het moet duidelijk zijn: zulke verbindingen gingen over allerlei grenzen heen. Soms ook waren hun beginselen echter duidelijk van een karakter dat uitsluitend was: niet iedereen kon lid zijn, niet iedereen kon lid blijven. Men moest aan voorwaarden voldoen. Voorwaarden die men zelf stelde.

## Kenmerken

In min of meer duidelijke mate kwamen in al deze verenigingen enkele gemeenschappelijke kenmerken naar voren.

Er was onderling hulpbetoon. Men stond elkaar bij. Dat berustte op en bewerkte ook vriendschap: men kwam elkaar als mensen na(der). Daarin lag de stilzwijgend of ook openlijk erkende gelijkwaardigheid van de leden. Dat rang en stand, inkomen en vermogen een rol speelden, was nauwelijks te vermijden. Maar dat berustte niet op het wezen van zo'n vereniging, maar was veeleer een gevolg van de miskennis van het wezen van zo'n vereniging: de gelijkwaardigheid.

Om bij de gemeente van Jezus Christus te komen: naar buiten toe maakte de gemeente de indruk van een vereniging van mensen die het heel goed met elkaar meenden. Ze zorgden voor elkaar. Ze namen het voor elkaar op. Ze waren allemaal gelijkwaardig (in Christus is noch Jood noch Griek, slaaf noch vrije, man noch vrouw). Wat men in de theologie het priesterschap aller gelovigen noemt, berust op deze gelijkwaardigheid. Een gelijkwaardigheid die haar oorsprong vindt in de ene roeping door Christus.

Een ander gezamenlijk kenmerk van

bedoelde verenigingen was: de gezelligheidsfactor. Men hield gemeenschappelijke maaltijden. Daarin kon men van alles bespreken. Men was er in een sfeer van vriendelijkheid en vriendschap bijeen. Men deelde met elkaar. Niet iedereen werd tot zo'n maaltijd toegelaten. Men kwam samen rondom de god die men (als schutspatroon) vereerde. Wie geen deel had aan deze verering, had geen deel aan de vereniging. De overeenkomst met de avondmaalsviering hoeft geen toelichting. Alleen dit: wie christen was, kon eigenlijk niet aanzitten aan de tafel van een andere god (1 Cor. 8:10). Juist het feit van het deelhebben aan een maaltijd, beperkte iemands mogelijkheden.

Nog een gezamenlijk kenmerk is te noemen. Men hield er allemaal een kas voor liefdadige doeleinden op na. Daarmee steunde men buitenstaanden. Weduwen en wezen werden niet vergeten. Soms kocht men slaven vrij. Soms hielp men vluchtelingen, bevrijdde krijgsgevangenen, stond slachtoffers van natuurrampen en epidemieën bij. Tegelijk was zo'n kas ook een zekere garantie voor een begrafenissen.

## Vrijwillig

Duidelijk is dat deze verenigingen berustten op een vrijwillige toetreding. Het behoren tot een bepaald gezin, een bepaalde familie, een bepaalde stam of een bepaald volk, was niet doorslaggevend. Kon wel van invloed zijn, maar was niet doorslaggevend.

Dat moet met elke denkbare nadruk ook ten aanzien van de gemeente van Jezus Christus gezegd worden. Dat was een vrijwilligersgemeente! Dat is later veranderd, en wel tot schade van de gemeente veranderd. De binding van het lidmaatschap aan het behoren tot een (christelijk) gezin, heeft een andersoortige gemeente tot leven laten komen. Toen het christendom tot staatsgodsdienst verlaagd werd, was het hek helemaal van de dam.

## Regels

Elke gemeenschap heeft mensen nodig die met een stuk(je) leiding belast worden. Dat gold voor de verenigingen zoals ze rondom de jaartelling en daarna in het romeinse rijk waren; dat gold ook voor de gemeente van Jezus Christus. De gemeentevergadering is

de uitdrukking van de verantwoordelijkheid van elk lid voor de goede gang van zaken. Daarin worden ook de verantwoordelijken gekozen. Over de eerste gemeentevergadering van de Christus' gemeente worden we in Hand. 1 uitvoerig ingelicht. In Hand. 6 is ook een gemeentevergadering aan de gang. De notulen van een andere gemeentevergadering zijn ons in Hand. 15 opgetekend.

De taak van de bestuurders werd - in de verenigingen - omschreven met het woord "opzieners". Een woord dat ons in de taal van de gemeente ook welbekend is. Of de oudsten (of ouderlingen) bestuurders waren dan wel meer als adviseurs van de opzieners golden, is niet altijd duidelijk. Ook in de nieuwtestamentische geschriften komt dat niet altijd even helder uit de doeken. De overheersende indruk is wel dat oudsten en de opzieners hetzelfde werk deden.

Dat er regels waren, en dat die er moesten zijn, blijkt zonneklaar. Hand. 15 spreekt over zo'n regel. De brieven aan Timotheüs en Titus bevatten er meerdere.

## Toch anders

Het zou niet juist zijn, de gemeente van Jezus Christus enkel en alleen te beschouwen tegen de achtergrond van de eerste eeuw, en met name in vergelijking van toendertijd bestaande verenigingen, gemeenschappen, gezelschappen, genootschappen die een aantal kenmerken over en weer hadden. Elke club had een gevoel van eigenwaarde dat berustte op oorsprong en geschiedenis en plaats in het heden. Sterker dan andere stonden die verenigingen die hun oorsprong op een goddelijk bevel konden terugvoeren. Wie daártegen inging, verbeurde z'n leven. Demetrius de zilversmid opent ons de ogen voor dit gegeven in Hand. 19:2 vv. Paulus en de zijnen beweerden dat afgoden geen goden zijn....

Dat tastte fundamenten aan waarop teveel rustte om dat zondermeer prijs te geven.

De gemeente van Jezus Christus berust op een duidelijk gebod van de Heer. Wie in Hem gelooft, moet delen in de "gemeenschap der heiligen". Naar buiten is de toetreding tot de gemeente een daad van vrijwilligheid. Maar wie die daad voltrekt, doet dat op grond van een innerlijke noodzaak: hij/zij is een geroepene des Heren, en dus deelgenoot van de zichtbare gemeente op aarde.

# Gemeente Vriescheloo: denkt mee over ons hulpverlenings project

Enige tijd geleden verzonden we brieven naar onze zustergemeenten, en Evangelische Gemeenten in Nederland.

De inhoud van de brief had te maken met ons-bezig-zijn: hulp te verlenen aan mensen die willen proberen van allerlei verslavende middelen af te komen. We noemen dit hulpproject: "Evangelisch begeleidingscentrum 'De Herberg'".

Als Gemeente van Christus hebben we de intentie om bovengenoemde mensen de helpende hand te bieden. Maar nu we daar nu zo'n vijf jaar mee bezig zijn, is het ons duidelijk geworden dat we ons in het hol van de leeuw hebben begeven!

Mensen willen van een zonde bevrijd worden, en de duivelse verslaving trekt ze liefst zo gauw mogelijk weer de afgrond in. En dat gebeurt vaak ook.

Een enkele keer echter is de bevrijding zó radikaal, dat iemand een onuitsprekelijke vreugde beleeft, en de ware verlossing in Jezus bejubelt.

Vandaag de dag is het zo gesteld in ons land, dat er steeds gevraagd wordt naar opvang. Denkt u maar aan ontspoorde jongeren, mensen die hulpbehoevend zijn, en dan de categorie waar wij aandacht aan willen besteden.

We hebben in dit werk de ontdekking gedaan, dat emotie en ratio in goede harmonie moeten optrekken in deze arbeid, want geen van beiden mogen daarin de boventoon voeren. Geloof is een belangrijk onderdeel in deze, want dat ligt verankerd in de opdracht! Als God niet een mens verandert, wie zou het dan moeten doen?

Rationeel gezien blijkt nu, dat we om verschillende redenen dit werk zó niet kunnen voortzetten. Het huidige ge-

bouw voldoet lang niet aan de eisen om voldoende mensen op te nemen en voldoende kostendekkend te werken.

Therapieruimte is er niet, en de begeleiders kunnen in dat opzicht dan ook weinig doen. Het begeleidingsechtpaar heeft nauwelijks privacy, en is dag en nacht in touw om orde en regel te bewaren. Er is uiteraard veel steun van anderen uit de gemeente, maar begeleiden op zich vraagt uiteraard speciale kennis.

Het gebouw dat we nu bezitten willen we verkopen, en tevens uitzien naar accommodatie waar alles onder één dak gehuisvest kan worden, zowel therapie, bewoning, diverse kamers, en huisvesting voor twee gezinnen/begeleiders. Dergelijke gebouwen zijn in onze regio nog weleens voorhanden. We hebben wel zicht in bovengenoemde plannen, en we kunnen best zeggen; als God dat wil, dan zal het ook gebeuren. Het blijkt nu dat veel mensen dat óók willen, want we ontvangen diverse positieve reacties, en verschillende gemeenten, instanties en verenigingen sturen zelfs geld, en zeggen alle steun toe! Daarvoor onze hartelijke dank!

Voor een tamelijk kleine gemeente als de onze is een dergelijk project eigenlijk te groot om dat in eigen hand te houden, en ook het Stichtingsbestuur wil uitbreiding in bestuurlijke en professionele zin.

Een heel verhaal dus vanuit Vriescheloo.

In concreto komt het er hierop neer, dat we een beroep doen op iedereen die dit leest, met ons mee te denken, en dat tevens al een gebed is aan de Heer der Liefde en Gerechtigheid, de Heer der Heelheid en der Rechtvaardigheid!

Wat uw hand en uw hart daarna vinden om te doen, dat zullen wij dan wel merken, en onze voorganger, en tevens voorzitter van het stichtingsbestuur ds. S.A. Wijchers wil u graag te woord staan.

Zijn telefoonnummer is: 05974-1381.

Namens de Gemeente in Vriescheloo:

G.L. NOBBE

(vervolg van pag. 3)

## De waarheid

De waarheid is naar de mening van vele moderne theologen niet te verwoorden. Waarheid is als een indrukwekkend panorama. Men kan er door geboeid raken, men kan er bij staan dansen en springen. Men kan er over zingen en men kan er bij staan huilen, maar het ontglipt je op het moment dat je het probeert te formuleren.

Het herschrijven van de beste boeken op het gebied van de geloofsverdediging kan geen antwoord zijn voor de modernistische kerkmensen en theoloog. Heel eenvoudig omdat deze de vraag naar de feitelijkheid (het waar gebeurd zijn) niet stellen.

Het lezen van de boeken van dr. Francis A. Schaeffer kunnen als oriëntatie hierbij verhelderend werken.

Twee voorgangers. Ds. C. Mostert en ds. Chr. Eijer. Beiden nauw verbonden met het werk van de gemeente in Lelystad. Geheel in stijl bijgestaan door organist Albert Remmelzwaal, leidden zij de bijzondere dienst op zondagmiddag 12 november in verband met de emeritering van ds. Mostert.

Het was maar een sobere dienst. Doch wellicht juist door zijn eenvoud van roerende schoonheid.

Er waren veel bezoekers. Vooral uit Amsterdam. "Tabitha" was goed vertegenwoordigd. Veel afgevaardigden ook van de gemeenten die broeder Mostert heeft gediend. Familie, kennissen en vrienden. En verder nog een aantal afgevaardigden van de Unie en maatschappelijke instellingen, waarmee de familie Mostert contacten onderhoudt.

Veel woorden van lof en waardering werden gericht tot broeder Mostert en de zijnen. Met gevoelens van dankbaarheid mochten wij samen met hen eens terugblikken op het veelbewogen leven van de pastor, vol van grote en kleine activiteiten die alle stonden in het teken van dienstbaarheid.

Na de dienst kwamen we nog gezellig samen rondom koffie en broodjes. Het was een ongedwongen en heel ontspannen feestelijk samenzijn. Een mooie gelegenheid om kadootjes aan te bieden. Die waren er dan ook volop. Ik denk dat broeder en zuster Mostert op een mooie zondag kunnen terugkijken, samen met hun kinderen. Vanuit de gemeente in Lelystad wensen wij hun nog veel gelukkige jaren toe.

H. SIKKEMA



# Kies voor PRO-LIFE niet respect voor het leven

Wie het leven respecteert, kiest niet voor omstreden medische handelingen. Bij de meeste ziektekostenverzekeringen betaalt u echter wel via de premie aan die omstreden handelingen mee.

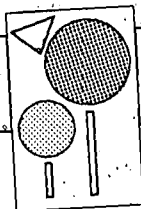
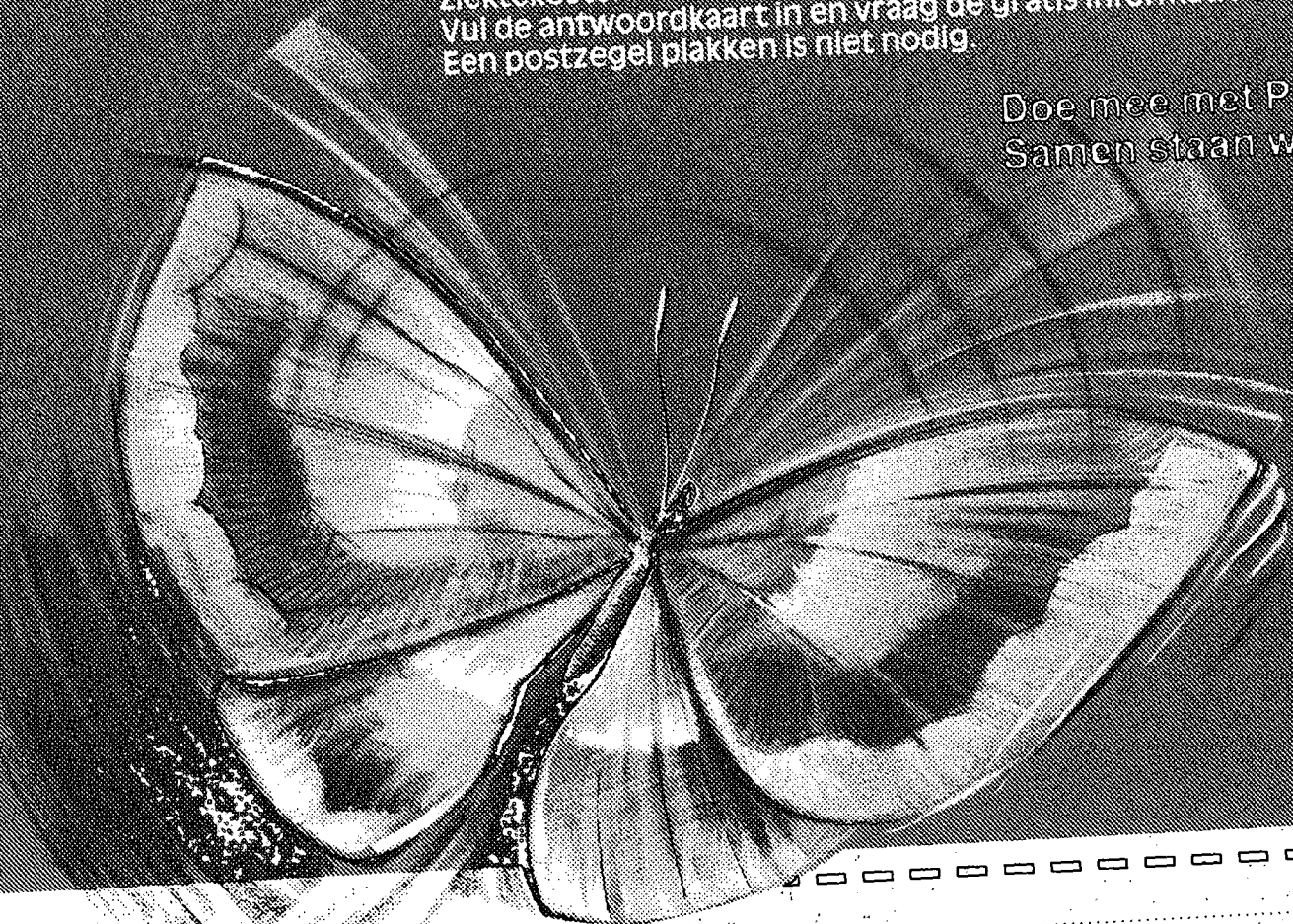
Het kan ook anders.

Bij PRO-LIFE worden levensbedreigende en levensbeëindigende handelingen niet vergoed. Vele andere zaken wel.

Bovendien is PRO-LIFE financieel aantrekkelijk en dus voor iedereen betaalbaar.

U kunt nu uw bezorgdheid uiten en laten merken dat u het niet eens bent met de ontwikkelingen in de gezondheidszorg.  
Maak een duidelijke keuze en kies voor PRO-LIFE  
Ziektekostenvoorziening.  
Vul de antwoordkaart in en vraag de gratis informatie aan.  
Een postzegel plakken is niet nodig.

Doe mee met PRO-LIFE.  
Samen staan we sterk.



**PRO-LIFE**

ZIEKTEKOSTENVOORZIENING

LAAN VAN BEEK EN ROYEN 30, 3701 AJ ZEIST  
Tel. 03404-12314

Naam: \_\_\_\_\_  
Adres: \_\_\_\_\_  
Postcode: \_\_\_\_\_ Plaats: \_\_\_\_\_  
Geb. datum man: \_\_\_\_\_ Geb. datum vrouw: \_\_\_\_\_  
Aantal kinderen: \_\_\_\_\_  
Huidige verzekering: \_\_\_\_\_  
Deze bonus knippen en in een ongefrankeerde envelop sturen naar:  
PRO-LIFE Ziektekostenvoorziening, Antwoordnummer 6140, 3700 VB Zeist

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

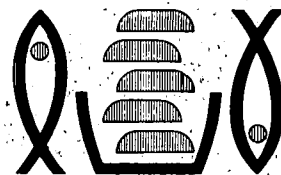
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



## Wijziging telefoonnummer

Vanaf 2 december a.s. krijgen de telefoonnummers in de **Haagse Regio** (netnummer 070) een 3 voor de bestaande nummers. Voor ons adressenboekje betekent dit de volgende wijziging:

Pag. 13: Tabitha, 's-Gravenhage  
070- 3979711

"Gez. **energiek echtpaar**, dat zich wil inzetten voor de medemens die in psych. nood verkeert.  
Voorwaarde: een levende relatie met Jezus Christus.  
Reacties: Sticht. "Noach" p/a Kerkstraat 10, 9906 PP Bierum.

## MEDEDELINGEN

De gemeente Delfzijl verzoekt op de sprekerslijst te plaatsen: br. R.C. Meijer, Egge 17, 9932 AK Delfzijl, tel. 05960-29162.

Het juiste telefoonnummer van zr. E. Germeraad-Smits te Drachten is: 05120-17141.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

## Bijdragen en giften in september

In de maand september 1989 werden de volgende bijdragen en giften ontvangen:

### E.C.U.

Alkmaar 114,95; Delfzijl 711,20; Groningen Noord 232,81; Hoogezand 544,92; Krommenie 60,55; Krommenie 65,55; Lelystad 105,85; Sittard 180,-; Utrecht Centrum 500,-; Veendam 299,60; Vroomshoop 217,-; Westerhaar 700,-; Winschoten 198,70; Zevenaar 124,50; Zutphen 164,70.

### C.v.d.O.

Alkmaar 99,70; Delfzijl 519,25; Groningen Noord 215,92; Harlingen 155,10; Hoogezand 442,75; Krommenie 69,50; Lelystad 74,25; Sittard 146,20; Utrecht Centrum 500,-; Veendam 479,20; Vroomshoop 173,-; Westerhaar 700,-; Winschoten 184,34; Zevenaar 115,50; Zutphen 184,30; C., D. 25,-; H.K., B. 100,-; J.H., H. 1200,-.

### U.Z.C.

Alblasserdam 127,75; Alkmaar 161,50; Alphen a/d Rijn 250,-; Delfzijl 2095,40; Groningen Noord 389,12; Groningen Noord 468,90; Harlingen 246,50; Hoogezand 909,40; Klazienaveen 75,-; Krommenie 48,05; Krommenie 73,35; Sittard 300,50; Stadskanaal Noord 500,-; Utrecht Centrum 750,-; Veendam 567,35; Vroomshoop 165,-; Westerhaar 1400,-; Winschoten 331,97; Zevenaar 208,-; Zutphen 140,85; H.T.-S., D. 50,-; S.V. M. 25,-; G.J.B., A. 200,-; N.N., L. 30,-; A.W., H. 250,- (postzegels en kaarten); Gewest ZO Drenthe 4250,- (projekt); N.B.V.B. Veendam 125,- (projekt); Utrecht Centrum 456,60 (projekt); WIN Twenthe 8450,- (projekt); N.B.V.B. Groningen 221,- (pakketten); N.B.V.B. Groningen Noord 60,- (pakketten).

### N.B.J.B.

Groningen Noord 56,03; Heemskerk 174,30; Hoogezand 131,45; Sittard 43,55; Veendam 106,55; Winschoten 47,88; Zevenaar 30,-; Zutphen 62,05.

### U.B.S.

Coevorden 187,45; Delfzijl 390,65; Groningen Noord 41,19; Harlingen 153,80; Hoogezand 97,39; Sittard 32,-; Westerhaar 85,20; Winschoten 35,11; Zevenaar 22,-.

### NOODFONDS

Arnhem Centrum 2322,70 (Dubrovnik); Assen 81,40; Delfzijl 479,40; Groningen Noord 607,85; Heemskerk 223,85; Hoogezand 213,10; Stavoren 125,40; Utrecht Centrum 263,25; Veendam 100,- (Bangladesh); D.B., H. 10,-; J.H., G. 15,-; J.B., H. 15,-; M.P., Z. 10,-; H.J.H.B.-K., H. 10,-; S.V., M. 25,-; C.W., H. 50,-; H.S., Z. 25,-; J.A.T., 500,- (Roemenië); G.H., B. 50,-; C.B.-P., R. 100,-; N.B.V.B. Deventer 125,-.

Allen die deze maand een bijdrage overmaakten, hartelijk dank daarvoor. Ten overvloede nogmaals de rekeningnummers. Postgiro nummer 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin, dit nummer kunt u voor alle bijdragen gebruiken.

Voor het Noodfonds is er ook nog een speciaal nummer en wel 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten Gemeenten, Bosch en Duin.

A. VAN DEN HOEF

In de maanden dec. jan. en febr. moet ik stage lopen in Hilversum. Wie kan mij voor deze 3 maanden helpen aan een net kosthuis of een kamer in Hilversum of omgeving.

Marleen Ottens, Zuiderdiep 104, 2e Exloërmond, tel. 05997-1285.

In een groot geloofsvertrouwen, en na een moedig gestreden strijd, heeft de Here thuisgehaald, onze geliefde broeder.

**Jacob Boonstra**

in de leeftijd van 66 jaar

*"'k ben reizend naar die stad,  
waar Christus 't licht zal zijn,  
om eeuwig daar te zijn bij Hem,  
bevrijd van zorg en pijn".*

Baptistengemeente Noordbergum

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Aalmoes en naastenliefde

De vorige week, dus de week voor sinterklaas, waarin de nodige inkopen 'moesten' worden gedaan, kwamen er weer beelden onze wereld binnen over een andere wereld. Die van de lijdende naaste in een ver land. Uit Ethiopië, een naam die ons zo langzamerhand in de oren klinkt als een andere naam voor 'honger'.

Het nieuws over de miljoenen oostduitsers die even in het westen kwamen kijken (en kopen) was al weer minder belangrijk. De beelden van de blijde, enthousiaste mensen die dansten om het dagen van meer vrijheid, waren al weer verdreven door die van de demonstrerende massa's in een ander oostblokland.

Maar hoe moeilijk en onvolkomen het leven in een onvrij land ook is, was of is geweest, de opgetogen en betogende mensen zagen er gezond en goedgevoed uit. En in elk geval de brede, welgedane figuren van leidende politici vormden een schril contrast met de magere wegschrimpelende lichamen van kinderen en ouderen, die alleen nog met het gezicht en uitgemergeld lijf wanhoop en lijden konden tonen.

Terzelfder tijd meldden de winkels in ons land al op welke uren ze 's avonds geopend zouden zijn, opdat iedereen toch maar in de gelegenheid zou zijn zijn geschenken te kopen. En na de huiselijke kinderfeestdag hebben de economisch journalisten weer gemeld voor hoeveel miljoenen er gekocht is, hoe tevreden of hoe teleurgesteld de middenstand is en hoe gespannen de verwachtingen zijn voor de volgende periode, die van de kerstinkopen.

Die schrilte tegenstellingen zien we natuurlijk allemaal. En kijkend naar het eigen leven van welvaart is menigeen dankbaar.

En er is een oud (standaard-) gebed dat spreekt van "Waar menigeen eet brood der smarte, hebt Gij ons mild en wel gevoed....". Alsof daarmee dan de kous maar af moest zijn.

Misschien dat er wel een "extraatje" naar een speciaal giro-nummer gaat of in een collectebus of -zak wordt gedeponeerd. Het kan er af. We hebben dit jaar een extraatje. Laten die arme mensen daar ook maar van profiteren.

Maar... kan dat? Is het mogelijk naastenliefde te bedrijven met het geven van aalmoezen? Kan men bewogenheid afkopen? Heeft men werkelijk aan zijn christelijke opdracht tot het liefhebben van de naaste voldaan door een extraatje te geven, omdat "het er deze keer wel af kan...."?

Als altijd is er de dringende vraag: maar wat kan ik, op mijn alleentje, of met mijn gezin, mijn gemeente, nou doen aan die grote nood in de wereld? En hoe vaak luidt het antwoord daarop niet: "Laten de hoge heren in Den Haag het maar uitzoeken. Die zitten er voor. Het is allemaal een kwestie van politiek. En met politiek moet je je als christen niet in laten. Laten wij maar zorgen dat het evangelie verkondigd wordt".

Wie van degenen die dit antwoord geven snelt dan naar Ethiopië om, met alleen maar een bijbel in de hand, oog in oog met de kreperende schepselen Gods, te vertellen over Gods liefde en genade? Wie zou dat durven?

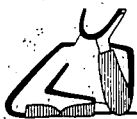
Wie heeft er "goed nieuws" voor vluchtelingen, naakten, hongerenden, onderdrukten, uitgebuiten, gediscrimineerden, als het alleen maar woorden zijn? De navolging van Christus vraagt meer. En dat weten we allemaal best. Maar wat wordt of is de praktijk van ons dagelijks leven?

Misschien komt u in deze decembermaand, waarin de etalages nog voller, overdadiger en welvarender lijken dan anders, wel op een idee, wordt u geïnspireerd. De wereld wacht er op.

## VERDER IN DIT NUMMER

- |   |        |
|---|--------|
| + + Bijbelgebruik: een vervolg          | Pag. 2 |
| + + Gemeente Valthermond in nieuwe kerk | Pag. 4 |
| + + Blijven 'Sleutelen aan Sierra Leone | Pag. 5 |
| + + Wat is bevrijdingstheologie? (2)    | Pag. 7 |

SIETZO DIJKHUIZEN



## Nadenken met....

P. Kingma, Sneek

### De zin van het leven

Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen, waarmee hij zich aftoet onder de zon? (Prediker 1:3)

Wanneer je wat dieper met mensen in gesprek raakt, kan het gesprek gauw komen op de zin van het leven. Moedeloos geworden door ziekte, lijden, leed, is dit een vraag waar vele mensen mee tobben: Wat is de zin van ons zijn hier op deze aarde? Iets van deze gemoedstoestand moet bij de schrijver van Prediker niet onbekend zijn geweest.

In zo'n situatie zijn wij mensen gauw geneigd over te gaan tot wat wij het doemdenken plegen te noemen. Waarom zouden wij iets gaan ondernemen? Het is allemaal zinloos, er verandert toch niets. En zo blijven we vaak daar, waar we waren. Niet alleen in ons persoonlijk leven, maar ook in de gemeente komen we deze gedachtengang veelal tegen. Onderneem maar niets nieuws, want het haalt toch niets uit. Moedeloosheid? Angst voor nieuwe dingen? Is dat het wat ons tegenhoudt?

Deze gedachten kwamen bij mij op naar aanleiding van de rechtstreekse televisiebeelden die ons getuige lieten zijn van het openen der grenzen van de DDR. Mensen, die jarenlang werden onderdrukt, bedrogen, beroofd van hun vrijheden, kregen ineens te maken met nieuwe dingen. Velen, in oost en west, hebben misschien wel beweerd dat dat nooit zou gebeuren. Misschien zelfs wel onder het motto: doe maar niets, er zal toch wel niets veranderen. Gelukkig waren er ook anderen.

Het resultaat hebben we allemaal kunnen zien. Veelal ontroerd hadden we deel aan hun blijdschap. We zagen dat de wil om vernieuwingen door te voeren mensen op de been bracht. Omdat ze niet in een vastgelopen situatie wilden blijven verkeren.

Vaak lopen wij vast in ons geloof. Traditie en angst voor nieuwe dingen kunnen hiervan de oorzaak zijn. En toch, het geloof, het evangelie, wil dat niet. Het wil ons moed geven in een tijd van moedeloosheid. Het wil ons vernieuwingen laten beleven wanneer wij vastgelopen zijn. God wil ons

# "Bijbelgebruik": een vervolg

J. REILING

Het frontartikel in DC van 23 november krijgt op uitnodiging van de schrijver een vervolg in deze en een volgende bijdrage.

Uitgangspunt van dat artikel was een bericht over een werkdag over bijbelgebruik in de pers en aangezien ik het genoegen had die dag mee te maken wil ik graag daarvan nog iets meer doorgeven.

De dag was georganiseerd door het Nederlands Bijbelgenootschap, de N.C.R.V. en de Unie 'School en Evangelie'. Alle drie organisaties hadden een jubileum te vieren en deden dat door middel van deze dag. Het NBG bestaat 175 jaar, de NCRV 65 jaar en de Unie 110 jaar. Alle drie hebben veel met het gebruik van de bijbel te maken en het was een goede gedachte om mensen van het uitgeven van de bijbel, van de media en van het onderwijs bij elkaar te brengen voor bezinning op het gebruik van de bijbel in ons land.

## Onkerkelijkheid

Uit een onderzoek van NBG en NCRV over bijbelbezit en bijbelgebruik in Nederland is gebleken dat 55% van de Nederlandse bevolking geen of uitsluitend een administratieve band meer met enige kerk heeft. De daling is het sterkst bij rooms-katholieken en hervormden. Tegen deze achtergrond zijn de cijfers over bijbelbezit en bijbelgebruik interessant.

Nog altijd is 60% van de bevolking in het bezit van een bijbel of een deel daarvan. Bij de rooms-katholieken is dat maar 51%, bij hervormden en gereformeerden resp. 89 en 95%. Maar ook bij mensen zonder kerkelijke binding is nog 47% in het bezit van een bijbel. Het verslag van het onderzoek bevat nog meer interessante gegevens.

Ik neem aan dat het wel bij NBG en NCRV verkrijgbaar zal zijn.

Conclusie dus: ondanks de toegenomen onkerkelijkheid is de bijbel nog steeds een bestseller. Een bestseller vraagt lezers en hoe bevorderen wij nu dat de bijbel ook echt gelezen wordt? En wat is goed bijbellezend? Daarover ging de eerste inleiding van ds. W. van Galen.

Hij noemde drie criteria voor goed bijbelgebruik: gestimuleerd worden tot verder gebruik, zicht krijgen op de bedoeling van de tekst en uitgenodigd worden tot geloof, gemeenschap en

dienst. Een ernstige handicap voor goed bijbelgebruik is vooral het verval van de leescultuur. Wij leven in het tijdvak van het beeld de tv, de geïllustreerde bladen en het stripverhaal. Een behoorlijk boek lezen valt steeds zwaarder, een moeilijk en oud boek, meestal ook nog met piepkleine lettertjes, lezen is nog veel moeilijker. We moeten naar andere wegen zoeken.

## Media

Daarom ontbraken de media niet op de werkdag. Drs. C.M. Boersma van de NCRV sprak daarover. Juist de media hebben de mogelijkheid om de bijbel ter sprake te brengen, niet op de manier van de kerk maar door "op journalistieke manier het verhaal zijn eigen gang te laten gaan" en "de koppeling tot stand te brengen tussen de basisvragen waar het bijbelverhaal een antwoord op is en de basisvragen waar mensen nu mee zitten". Boersma was lange tijd in dienst van de Wereldraad van Kerken en reisde toen veel. Hij was daarbij de bijbel in vrijwel alle culturen tegengekomen en had gemerkt "dat de bijbel een fantastisch boek is". Zijn enthousiasme voor de bijbel werkte aanstekelijk.

## Bijbelstudie?

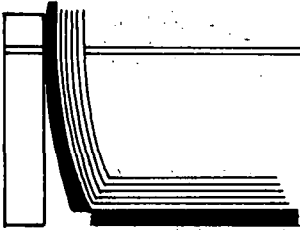
Terugdenkend aan deze boeiende en bemoedigende dag denk ik wat na over de manieren, waarop wij met de bijbel omgaan. Wij hebben natuurlijk niet de grootschaligheid van de media. Wij zijn met de bijbel bezig op de kleine schaal van de zondagsschool, de preek, de bijbellesing, de bijbelstudiekring. In onze tijd heeft de zondagsschool de beste kansen om de bijbel over te brengen, omdat het daar gebeurt in de vorm van het verhaal. Het verhaal gebeurt en wat gebeurt kun je meemaken. De preek lijkt mij een veel minder goed medium. De meeste predikers gebruiken de tekst als haak waaraan zij hun boodschap willen ophangen. Uit een oogpunt van bijbelgebruik valt daar vaak niet veel bij te winnen.

De bijbellesing in de vorm van een doorlopende Schriftuitleg is niet erg meer in trek. Dat is erg jammer want het is nog altijd het medium dat hoorders en lezers het dichtst bij de tekst brengt, als de uitlegger zich tenminste aan de tekst onderwerpt.

Bijbelstudie blijft, vrees ik, vaak te veel studie van het boekje met de uitleg en de discussievragen. Zij overtreffen de

perspectief geven voor de toekomst. God wil dat wij in ons geloof vrijheid ervaren. Wanneer geloof in God leidt tot verstoktheid, moedeloosheid, onvrijheid, dan moeten wij op onze hoede zijn. In Jezus Christus heeft God ons laten zien de motor voor vernieuwing in mens en gemeente te willen zijn. Geeft Hem de ruimte.





## Wat is liefde?

J. SCHOTANUS

Een van de grootste misvattingen in deze wereld en soms zelfs in de Gemeente heeft te maken met liefde. Liefde kan met de beste bedoelingen voor alles en nog wat gebruikt worden. Er is daarom ook veel verwarring over liefde en alles wat daarmee samenhangt.

Zelfs de uitdrukking God is liefde kan tot verkeerde conclusies leiden. Ook de beschuldiging "liefdeloos" te zijn, wordt zo gemakkelijk geïmpliceerd. Vooral ook als het gaat een keuze voor een moreel standpunt. Uit naam van de zogenaamde liefde wil men dan een zondige situatie handhaven. Wij zullen eens proberen om wat dichterbij de verschillende facetten van het ene begrip liefde te komen.

### Grondhouding

In eerste instantie is het een innerlijke gerichtheid (agape). Meestal wordt van de "agape" gezegd, dat het dan gaat om de goddelijke liefde, maar in Joh. 3:19-21 gaat het ook om een werkwoord, dat van agape afkomstig is. Maar daar gaat het wel om een gerichtheid op de zonde. Dus 'agape' is alleen goddelijke liefde als het op God gericht is en vanuit God voortkomt. De 'agape' kan ook gericht zijn op de medemens en die grondhouding wordt ons deel door de Heilige Geest (Rom. 5:5). Vanuit die gerichtheid vallen er heel wat zaken buiten de liefde en zijn er zelfs dingen die wij moeten haten of in ieder geval buiten sluiten.

Een ander facet van de liefde is de liefde voor die ene mens van het andere geslacht, met uitsluiting van alle ande-

ren (eros). In de omgang met elkaar en in andere culturen vaak ook een betrokkenheid van gezinnen op elkaar (zie de boeken van Walter Trobisch) wordt de wederzijdse bestemming van elkaar ontdekt. In onze westerse cultuur is de nadruk zodanig op de liefde komen te liggen dat het huwelijk daarop gebouwd wordt. Kort samengevat: Wij houden zo ontzettend veel van elkaar (eros) en daarom trouwen we met elkaar of in die andere cultuur: Wij zijn met elkaar getrouwd en daarom is het goed om van elkaar te houden. Deze twee extremen kunnen elkaar Bijbels in evenwicht brengen en elkaar versterken.

### Stellingen

1. Liefde tussen de ene man en de ene vrouw, zoals door God bedoeld, is een categorie op zichzelf en niemand heeft het recht om aan die liefde afbreuk te doen of inbreuk op te plegen (zie o.a. Hooglied 8:6&7).
2. In afhankelijkheid van Gods leiding en bestemming moet deze ontluikende liefde ontdekt worden door die ene man voor die ene vrouw en vice versa (zie o.a. Ef. 5:17).
3. Het huwelijk als instelling van voor de zondeval, geschiedt vanuit een betrokkenheid van wederzijdse ouders en van de maatschappij, bewust of onbewust ook als opdracht en ten overstaan van de Here God (zie o.a. Gen. 2:24).
4. In vele culturen (ook niet-christelijke) heeft het huwelijk een sterk bindend karakter, slechts de dood maakt scheiding mogelijk (zie Romeinen 7:2&3).
5. Het huwelijk wordt geheiligd (apart gezet temidden van allerlei andere sociale relaties) door het karakter van de speciale huwelijksband van die ene man voor die ene vrouw (zie o.a. 1 Thess. 4:3,4; Hebr. 13:4).
6. De heerlijkheid van het huwelijk is bedoeld een beeld te zijn van Christus en Zijn gemeente. Een Christen zal (zelfs vanuit een moeilijke huwelijksituatie) niet graag afbreuk willen doen aan dat beeld (1 Cor. 11:7; Ef. 5:25-28,31).
7. De gevolgtrekkingen van deze stellingen voor de (nog) ongetrouwde:
  - a. God heeft vanaf de schepping in zijn algemeenheid voor een ieder een ander van het tegenovergestelde

geslacht bedoeld.

b. De uitzonderingen zijn de gevallen van de gave van onthouding of vanwege uitzonderlijke opoffering voor een eventueel hoger doel (zie 1 Cor. 9:5).

c. God wil de gelovigen Zijn leiding doen ervaren om op Zijn tijd de juiste man bij de juiste vrouw te brengen en vice versa (Gen. 2:18).

d. Er bestaat een gevaar om een verkeerde keuze te doen met het gevolg, dat de opgave om de huwelijksrelatie in stand te houden, er vaak niet gemakkelijker op wordt (2Cor. 6:14).

e. Een verkeerd gebruik van de vrijheid, die God gegeven heeft maakt het leven altijd gecompliceerder en zwaarder.

f. Geen gehoor geven aan de instructies van Gods Woord maakt altijd iets kapot in het leven van de betrokkenen, ook al zijn er ogenschijnlijk geen directe zichtbare nadelige gevolgen.

8. Er bestaat een positief verband tussen een gemeenschappelijke overgave aan de Heer en een beter functioneren van de huwelijksrelatie.

9. De Bijbel omschrijft elke seksuele relatie buiten deze huwelijksverbintenis als ongeoorloofd. (Namen die daarvoor gebruikt worden zijn hoererie en echtbreuk).

10. Sexualiteit, als oorspronkelijk scheppingsgegeven is nooit bedoeld om een andere uiting te hebben, dan binnen het huwelijk van de ene man en de ene vrouw (zie o.a. Spreuken 5). Elke andere vorm wordt in de Bijbel veroordeeld.

Om SAMEN STERK te zijn geeft God de mogelijkheid in de Gemeente elkaar te versterken in de praktische uitwerking van bovengenoemde stellingen en waar nodig met de Heer opnieuw te beginnen. Wie zijn zonden belijdt en laat, die zal vergeven worden. Ook als het gaat om zondaren, op het gebied van de sexualiteit, kan er ook onder ons gezegd worden: "en sommigen onzer zijn dat geweest". De publiekelijke toename van deze zonden, heeft te maken met de invloed van de nieuwe moraal (die vaak niets anders is dan de oude immoraliteit). Het druggebruik en een toenemende consensus zijn natuurlijk ook debet aan deze ontwikkelingen, die overigens een goede aansluiting vinden bij de zondige menselijke natuur. Onze bewogenheid en zorg voor hen die het op dit gebied buitengewoon moeilijk hebben kan nooit intens genoeg zijn. Tegelijkertijd wordt niemand ooit echt geholpen met een steeds groter wordende toegeeflijkheid. In alle opzichten moeten we rekening willen houden met de gebrokenheid van de schepping en ook met de gevolgen daarvan op het gebied van de sexualiteit. Toch moeten we ook blijven durven waarschuwen voor de afschuwelijke perversiteit, die een gevolg is van een zich ongeremd en wellustig uitleven van de diepgezonken en van God vervallen mens. Natuurlijk hebben we met het bovenstaande nog lang niet alles gezegd over de liefde, ik hoop er in een volgend artikel op terug te komen. ■

bijbeltekst waarom het gaat meestal vele malen in omvang. Het gevaar is niet denkbeeldig dat wij dan niet meer aan de tekst zelf toekomen want de tijd is natuurlijk ook maar beperkt.

**Daarom pleit ik voor het herstel van de bijbellesing waar de aandacht geconcentreerd is op wat er nu precies staat.**

### Misbruik

Dat alles gaat over methoden van overdracht. Maar onze eindredacteur signaleerde dat er ook veel bijbelgebruik bestaat dat niet goed is. Dan wordt de bijbel misbruikt voor vreemde doeleinden. We komen dan vanzelf terecht bij de vraag: wanneer is bijbelgebruik bijbelmisbruik? Zijn daarvoor normen aan te geven?

Daarover zal het vervolg gaan. ■



# Gemeente Valthermond kreeg een fraai, nieuw kerkgebouw

Valthermond, een langgerekt dorp ontstaan in de tijd van de grote verveningen in het Drents-Groningse grensgebied; kilometers lintbebouwing met af en toe een kerk. Een van deze kerken behoort aan de Baptisten Gemeente. Het ledental van deze gemeente schommelde tientallen jaren rond de 30 á 40, en op het eind van de jaren 70 rond de 60.

In 1979 werd een dieptepunt bereikt door interne problemen, waarbij het ledental van de gemeente terugviel tot onder de 30.

Tijdens deze periode was de gemeente juist bezig het bestaande kerkje te moderniseren en er een nieuw houten gebouwtje achter te plaatsen. Op dat moment leek het allemaal veel te groot.

Toch werd er doorgezet en met gebed (en financiële steun van de U.B.S.) werd het karwei geklaard.

Langzamerhand groeide het ledental weer en door het relatief grote aantal jonge gezinnen ook het aantal kinderen. Rond 1987 werd het verlangen geboren om uit te breiden, maar waarheen?

De kerk lag beklemd tussen twee bestaande woningen. Hoogbouw bleek niet haalbaar en nieuwbouw op een andere plek ook niet.

Het waren de zusters van "Zusterhulp" die uiteindelijk de aanzet gaven tot een AKTIE KERKBOW en hiervoor een fonds instelden. Op de een of andere manier moest er iets gebeuren.

In 1988 kwam een unieke mogelijkheid. De burgerlijke gemeente Odoorn wilde in het kader van de bezuinigingen van een sportzaal af.

Dankzij een alerte voorzitter werd hierop door onze gemeente een claim gelegd.

Ook br. J. Drenth van de UBS bezag het



*Het nieuwe kerkgebouw 'oogt' van buiten goed.*

positief, zodat na enkele gemeentevergaderingen werd besloten tot aankoop over te gaan.

Rond de jaarwisseling was het gebouw eigendom en konden plannen worden gemaakt tot verbouw.

Vanaf het voorjaar tot de opening op 7 oktober is gewerkt door vrijwel alle leden van de gemeente en enige vrijwilligers uit buurgemeenten.

Het voert te ver om hier alles te noemen, maar het geheel mag als zeer geslaagd worden beschouwd.

Op 1 oktober werd de laatste dienst in het oude gebouw gehouden o.l.v. ds. Luuk Nieman.

In zo'n laatste dienst komen er toch veel emoties los bij velen, omdat er in de loop der jaren veel werd meege-

maakt. Ds. Nieman voelde dit uitstekend aan en koos hierbij de juiste bewoordingen. Op zaterdag 7 oktober was dan de opening van het nieuwe gebouw.

Om 2 uur 's middags werd de nationale driekleur gehesen door het oudste lid van de gemeente zr. Postema-Rengers, onder het spelen van het Wilhelmus door het plaatselijke korps S.D.G.

Daarna werd "open" huis gehouden voor de plaatselijke bevolking, waarvan veel gebruik werd gemaakt.

's Avonds om 7 uur werd de feestelijke openingsdienst gehouden o.l.v. voorzitter br. Venema en ds. G. Brongers. In deze dienst presenteerden alle clubs en verenigingen zich aan de ruim 200 belangstellenden.

Bij dezen wil ik iedereen bedanken voor de giften en hartelijke brieven ter gelegenheid van de opening van ons gebouw.

Ter afsluiting van dit artikel wil ik stellen dat dit alles niet mogelijk zou zijn geweest zonder de hulp van onze Heer.

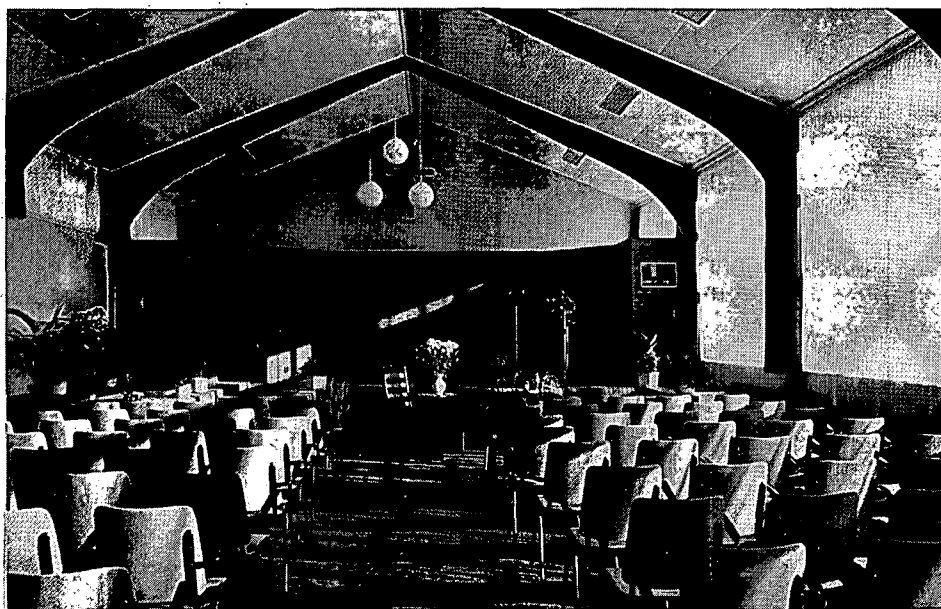
Ook tijdens de verbouw waren er wel eens sombere momenten, waarbij we in gebed moesten.

Ik hoop dat de Heer, die ons in dit nieuwe gebouw de mogelijkheden geeft om verder te groeien, niet beschaamd zal worden voor zover het onze geestelijke groei betreft.

Mocht u in de buurt komen, ons gebouw staat aan de Wilhelminalaan 2.

De dienst op zondagmorgen begint om 9.45 uur.

J.H. GROOTEN



*Interieur van de nieuwe kerk in Valthermond*

# We blijven "sleutelen aan Sierra Leone"

"Sleutelen aan Sierra Leone" dat was en is nog steeds de NBBJ zendingsaktie in 1989.

Maar.... er gaat wat veranderen.

Op verzoek van steeds meer afdelingen gaan we de zendingsaktie verschuiven in de tijd. Eigenlijk ook best een logisch gebeuren.

Tot nog toe liepen zendings-akties volgens het kalender-jaar (1 januari - 31 december).

Dat betekent dat "Sleutelen aan Sierra Leone" op 31 december a.s. op houden zou. Door de wijzigingen die we gaan aanbrengen, komt hierin verandering. "Sleutelen aan Sierra Leone" gaat wat langer door en wel tot juni 1990.

Een half jaar langer kunnen we "Sleutelen aan Sierra Leone" en eigenlijk is dat ook nog wel nodig.

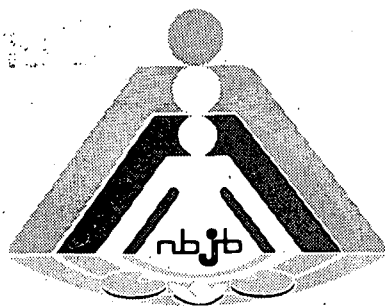
Al zijn we niet ontevreden over alles wat er tot nu toe aan akties is ondernomen, een ekstra impuls kan geen kwaad.

Dat bleek ook wel uit een gesprek dat Felicity Nap had met Anneke Oppenhuizen. Anneke vertelde dat ze blij

was met deze NBBJ-zendingsaktie. Er zijn dringend vervoersmiddelen nodig op het zendingsveld en natuurlijk moeten deze ook worden onderhouden. Het zou geweldig zijn als dit in een eigen garage kan plaatsvinden.

En de nieuwe aktie? Hoe zit het daar mee?

Daar wordt al aan gewerkt op dit moment. De eerste voorbereidende gesprekken hebben plaatsgevonden. In overleg met de U.Z.C./W.I.N. is inmiddels voor een projekt gekozen en in de loop van het voorjaar 1990 zullen de nodige materialen hiervoor ontwikkeld worden.



De nieuwe aktie gaat lopen vanaf september 1990 t/m juni 1991. Kortom: een seizoengebonden aktie.

We hopen daarmee de afdelingen tegemoet te komen en via dit artikel in "De Christen" bent u allemaal weer op de hoogte van de NBBJ-zendingsakties.

NICO WEVER

Na de uitgave van de bundel "Zing een lied" (gemaakt in opdracht van "kinderwerk") is het een tijdje rustig geweest voor de Muziekwerkgroep van de N.B.J.B.

In zo'n rustperiode oriënteer je je weer op geluiden uit 'het veld' waar wij onze diensten zouden kunnen verlenen.

Zo hoorden we al een tijd(je) dat de bundel "Gospels" (uitgave R.J.C.) dringend behoefte heeft aan een ver-

nieuwde versie.

Sommige liederen zijn 'ouderwets', anderen vinden dat er meer 'praise-liederen' moeten zijn, etc....

Een goede zaak.... men is kritisch.... en geeft aan waar men veranderingen zou willen zien.

## Daar zit muziek in

Daarom heeft de muziekwerkgroep van de N.B.J.B. (bestaande uit Nico Wever, Kees de Vries, Jaco Mulder, Douwe Boersma (tekenaar) en Hans Blenkers) zichzelf als doel gesteld om met een nieuwe "Gospels" aan de slag te gaan. De jeugdafde-

lingen hebben hier inmiddels een brief over gekregen.

We hopen dat de "vernieuwde Gospels" net zo enthousiast zal worden ontvangen als "Zing een lied", en dat ook deze bundel in de behoefte zal voorzien.

Aan ons enthousiasme zal het m.i. niet liggen.

Namens de Muziekwerkgroep N.B.J.B.

HANS BLENKERS

## 'Silo' start bij jubileum

Het vieren van een jubileum is natuurlijk ook altijd een beetje terugkijken. Dat heeft de 65-jarige gemeente Utrecht-centrum 'Silo' dan ook gedaan. In de feestelijke dienst ter gelegenheid van het 65-jarige bestaan werd aan het verleden aandacht gegeven.

Maar bij dit feestelijk memoreren van zegen is het niet gebleven.

De zondag van 26 november was ook een startzondag voor een thema-jaar. 'Silo' gaat op heel diverse wijzen, op veel niveaus, het thema "Laat de liefde winnen" behandelen.

Het themajaar wordt op 1 juli afgesloten met de vraag "Hoe nu verder?"

De geschiedenis van de baptisten gemeente Utrecht is verhaald in een interessant gedenkboekje, geschreven door H.G. Boeschoten.

## "Ruimte" wordt "beweging"

Op een bijeenkomst in Apeldoorn van plm. 220 baptisten uit het hele land is met 191 stemmen vóór, besloten de activiteiten van de werkgroep "Ruimte" voort te zetten. Ook werd het besluit genomen de werkgroep om te zetten in een "beweging", met bestuur, leden, jaarverslag, publikaties, etc. Bij dit voorstel waren er vier tegenstemmers.

## Programma voor voorgangers

In het komende jaar 1990 wordt de bijeenkomsten van het convent van Baptisten voorgangers in het IJssel-gewest gehouden op de volgende dinsdagen in de middag: 20 februari, 1 mei, 19 juni, 18 september, 6 november.

Ook in 1990 hopen we de bijeenkomsten weer te houden bij br. en zr. Vegter in Deventer.

Onze nieuwjaarsontmoeting houden we op maandagavond 29 januari 1990 in de tuinzaal van de Baptisten kerk te Apeldoorn. Opgeven voor 15 januari bij br. en zr. Posthumus te Schalkhaar.

## Lezers aan het woord

### Verslag A.V. niet compleet

Als trouwe lezers van "De Christen" én als leden van de gemeente Drachten Elim verbaasde het ons ten zeerste, dat n.a.v. het verslag van de openingsavond van de j.l. gehouden AV de woorden van onze burgemeester, als vertegenwoordiger van de burgerlijke overheid, wel uitgebreid werden weergegeven, maar dat met geen woord gerept werd over het getuigenis van een medechristen, br. ds. Fokkema.

Als vice-voorzitter van de plaatselijke Raad van Kerken gaf deze een warm getuigenis over onze gemeente. Het verbaasde ons niet alleen, het deed ons ook verdriet.

MARTIN EN ELLA GERMERAAD

# Ook als baptisten veel te leren van christenen in de derde wereld

*In het eerste stukje heb ik een inleidende omschrijving gegeven van het begrip "bevrijdingstheologie". We zagen dat het een manier is van theologie bedrijven (nadenken over God en het leven) vanuit de eigen levenssituatie (context) die zoals in Latijns-Amerika wordt gekenmerkt door armoede en sociaal onrecht. Men belijdt Jezus niet alleen als de Redder van geestelijke zonden (zoals in de westerse theologie) maar ook en vooral als de Bevrijder van lichamelijk nood. De kruisdood en opwekking van Jezus Christus wordt betekend dan zowel bevrijding van de zonde als van de gevolgen van de zonde, waaronder ook alle maatschappelijke kwaad.*

Binnen het denkraam van de bevrijdingstheologie speelt de uittocht van het volk Israël uit de slavernij van Egypte een centrale rol, als model van Gods bevrijding voor alle mensen en volken. De exodus wordt niet vergeestelijkt maar betrokken op de actuele politieke werkelijkheid van het latijns-amerikaanse continent.

Het gaat in de bevrijdingstheologie om de bijbelse strijd voor gerechtigheid die tegelijkertijd de strijd is om Gods heerschappij op alle levensterreinen is. Gutierrez stelt duidelijk in zijn boek dat het Koninkrijk Gods een gave is die wij niet kunnen bewerken, maar ook dat God kennen betekent gerechtigheid doen. (1)

## Ook protestante

De bevrijdingstheologie is niet beperkt gebleven tot de rooms-katholieke traditie, er zijn ook vele protestantse bevrijdingstheologen. Deze behoren niet uitsluitend tot de kringen van de Wereldraad van Kerken (de zgn. evangelical), ook binnen de zgn. evangelical beweging wordt er contextuele theologie bedreven. (2)

Het zijn met name evangelicals uit de zgn. Derde Wereld die nadenkend vanuit de eigen context een theologie ontwikkelen die parallellen vertoont met de bevrijdingstheologie. Zij weten, beter dan evangelical theologen uit Europa en N-Amerika, de bevrijdingstheologie te waarderen. (3)

Er wordt vanuit het Westen vaak veel te ongenueanceerd over geoordeeld doordat met karikaturen wordt geslingerd als "sociaal evangelie" en "(ver)politiek(t) geloof". Niet zelden klinkt het als een scheldwoord en als een veroordeling van alle contextuele theologie, de bevrijdingstheologie in het bijzonder. Alsof de heersende westerse theologie niet bepaald is door de eigen context en cultuur, m.a.w. onze kijk op geloof en leven is niet waardevrij! Bovendien wordt gedaan alsof het Evangelie niets met deze aarde en wereldsamenleving te maken heeft.

## Ook als baptisten

Ik denk dat we ook als baptisten, vooral behorend tot wat wordt genoemd de evangelical beweging (4) juist veel kunnen leren van christenen uit de Derde Wereld. Als zending geen eenrichtingsverkeer (meer) is moet dat betekenen dat we ons openstellen voor de visie en beleving van gemeenten en christenen uit andere culturen en samenlevingen. Daarom mag je nog wel kritisch nadenken over datgene wat je vanuit een andere context wordt aangereikt.

T.a.v. de bevrijdingstheologie zijn er ook best vraagtekens te plaatsen. Doordat de historische actuele situatie zo centraal wordt gesteld is het gevaar niet denkbeeldig dat de bijbelse openbaring ondergeschikt wordt gemaakt. In het verlengde hiervan kan het gebeuren dat God afhankelijk wordt gesteld van de mens om wie het allemaal draait en die de nieuwe toekomst moet bouwen.

Die toekomst is overigens een wat vaag begrip binnen de bevrijdingstheologie, terwijl de pneumatologie (leer over de H. Geest) een blinde vlek is: het gaat om Christus middels de medemens. Dit betekent tevens dat, doordat er geen absoluut onderscheid gemaakt wordt tussen gelovigen/ongelovigen bevrijdingstheologen tenderen in de richting van de alverzoening (alle mensen worden behouden).

## Ketters?

Het is te betreuren dat voor veel christenen bovenstaande opmerkingen bijvoorbeeld al een aanleiding zijn om zich geheel van de bevrijdingstheologie te distantiëren door haar als ketters te veroordelen. Ik denk dat je dan niet meer open staat voor hetgeen er positief in te waarderen is, en dat je tevens de ogen sluit voor het negatieve in je eigen theologische traditie. De grote voorman van de ecumenical beweging, W.A. Visser 't Hooft (1e sekr. van de Wereldraad van Kerken) heeft erop gewezen dat er niet alleen zoiets bestaat als **orthodoxie** (recht in de leer) maar dat het ook gaat om **ortho-praxie** (recht in het le-

ven). Als wij de bevrijdingstheologie ketters in de leer zouden noemen, waarom zouden zij ons dan niet ketters in het leven kunnen noemen?!

Ik denk dat wij van de bevrijdingstheologie kunnen leren dat zij een missiologie (leer van de zending) hebben ontwikkeld die de concrete historische situatie van de mens serieus neemt.

Die in navolging van de bijbelse openbaring aandacht vraagt voor de strijd tegen sociaal onrecht, zoals grootgrondbezit.

Dat vanuit de Derde Wereld de gemeente wordt neergezet als een praktische manifestatie van Gods liefde en heil voor mens en wereld i.p.v. een instituut voor het hiernamaals.

Anders gezegd: de gemeente heeft van haar Heer niet alleen de opdracht tot woordverkondiging ontvangen maar tevens om de boodschap van het Evangelie gestalte te geven.

## De boodschap

De gemeente kan zich niet onttrekken aan de samenleving, dat is de boodschap van de bevrijdingstheologie en dat was ook onderwerp van gesprek op de **Wheaton conferentie** (1983) "Ik zal mijn gemeente bouwen", Evangelicals spraken daar samen over een "evangelische visie op gemeentevernieuwing, nieuwe uitdaging voor zending en sociale verantwoordelijkheid". (5)

Wheaton introduceerde de term "transformatie" voor de allesomvattende dimensie van Gods heil voor de mensen. De plaats van de gemeente wordt o.a. als volgt verwoord:

"De opdracht van de gemeente houdt zowel de verkondiging van het evangelie in als de demonstratie ervan. Daarom moeten we evangeliseren, antwoord geven op directe menselijke nood en ons inzetten voor sociale transformatie". .... "Wij stellen dat het Koninkrijk van God zowel tegenwoordig als toekomstig is. Zowel persoonlijk als maatschappelijk. Zowel geestelijk als lichamelijk. Terwijl anderen misschien teveel nadruk hebben gelegd op het tegenwoordige, het maatschappelijk en het lichamelijke, moeten wij belijden dat wij geneigd waren om deze dimensies van de bijbelse boodschap te verwaarlozen".

Deze volzinnen zijn prachtig natuurlijk, interessant zou zijn te zien hoe het in de praktijk van een plaatselijke gemeente funktioneert. Daar wilde ik het de volgende keer over hebben, over een baptisten gemeente in Nicaragua - tussen traditioneel en revolutionair geloof - hoe de bevrijdingstheologie werkt in de praktijk.

# Concert van vijf baptisten koren groot succes

Enige tijd geleden kon u in dit blad lezen dat wij, dat zijn vijf koren van Baptisten Gemeenten in Twente, op 10 november in de Grote Kerk in Almelo een concert zouden verzorgen.

In onze gemeentebode ('t Venster) schreven wij hierover:

"DIE NIET WAAGT, DIE NIET WINT.... 't Begint er nu om te spannen!

10 november komt dichtbij. Er wordt stevig gerepeteerd door ons 170 leden tellend koor.

We hebben het er op **gewaagd** om de Grote Kerk in Almelo af te huren in de hoop dat die kerk vol wordt en we zouden het zo fijn vinden als die kerk echt vol komt met enthousiaste mensen.

Voor een uitverkocht huis zingen en spelen, dat zou **winnen** zijn. Winnen in sfeer en warmte, winnen in saamhorigheid. Samenzijn met mensen die onze Heer willen loven in luisteren en meedoen".

Het initiatief voor dit concert werd geboren uit een reeds enige jaren bestaand uitwisselingsprogramma, waarbij onze koren regelmatig in elkaars gemeente medewerking verlenen aan de zondagse diensten.

Veel werk is er verzet om alles voor het concert op de rij te krijgen en als je zo iets voor de eerste keer doet is de spanning extra groot, omdat je bang bent belangrijke dingen over het hoofd te zien. En hoeveel mensen zouden er komen.... dat weet je maar nooit!

Nu, 10 november is voorbij en we mogen terugzien op een zeer geslaagde avond. Een goed gevulde kerk, we werden er wat stil van.

Naast onze vijf koren hadden we medewerking van organisten, pianist, trompettisten en een combo. Zij zorgden beurtelings voor muziek tijdens de wisseling van de koren.

In het eerste deel van de avond had een optreden plaats van ieder koor afzonderlijk en tijdens het tweede deel vermengden de koren zich tot één geheel en brachten gezamenlijk nog een zestal liederen ten gehore onder wisselende leiding.

De klank van zang en muziek in die prachtige oude kerk was geweldig.

Het feest is voorbij, maar de contacten blijven via de uitwisselingen en het zit er best in dat we over enkele jaren opnieuw zo'n onderneming wagen.

Dank aan onze Heer!

Namens de commissie Hengelo,

H. HUIZINGA-DE JONG

# Europese jongeren bijeen voor zendingscongres: Mission '90

Van 28 december 1989 tot 2 januari 1990 zal het drie-jarlijkse Europese jongeren-congres voor de zending "Mission '90" weer gehouden worden. Tot en met het laatste congres ben ik, vanaf "Mission '76", daar tamelijk intensief bij betrokken geweest, zowel bij de vertaling als bij de organisatie. Graag wil ik dit congres in uw voorbede aanbevelen.

Vanaf het prille begin in 1954, toen het begonnen is als een Bijbelschoolstudenten-beweging, lag de nadruk ook en vooral op het gebed. In de zeventiger jaren vonden toenmalige studenten, dat het niet alleen een zaak van studenten was om op deze manier bij de zending bepaald te worden, maar dat de congressen ook open gesteld moesten worden voor de niet-studerenden uit de Gemeenten. Voor hen verdween de S van student uit ESMA, het werd TEMA (The European Missionary Association). De ESMA ressorteert nu onder TEMA. Men zou kunnen zeggen: De dochter-organisatie heeft de moeder-

organisatie overvleugeld.

U zult in uw Gemeente waarschijnlijk ook een verzoek gehad hebben om mee te doen aan "de woestijnbloem". Men kan individueel en ook als Gemeente een deelnemer/deelneemster uit Oost-Europa adopteren en we kunnen wel aannemen, dat daar nogal wat Baptisten onder zijn. Voor het bedrag van f 360,- mag u dat heerlijke gevoel hebben, dat u hem of haar een onvergetelijk congres bezorgd. Nu de muren open gebroken zijn en het misschien toch een stuk gemakkelijker zal zijn om een visum voor dit congres te krijgen, zou het jammer zijn dat men vanwege een tekort aan "woestijnbloemen" deze jonge mensen zou moeten weigeren. Er wordt op gerekend, dat zelfs als het congres voorbij is, men alsnog van de gelegenheid gebruik zal maken om voor deze jonge mensen deze gift te storten. U kunt inlichtingen vragen bij TEMA, Postbus 128, 3454 ZJ De Meern.

J. SCHOTANUS

# De nieuwe zendingskalender 1990 is er nog: bestel 'm nog gauw

De zendingskalender van de Nederlandse Zendingsraad is weer verschenen. Evenals voorgaande jaren is het niet een gewone kalender zoals deze te koop zijn in de boekhandel of gratis door banken, tankstations, e.d. worden uitgereikt.

De platen van deze zendingskalender willen de westerse mens een inzicht geven hoe in de Afrikaanse kerk in een andere cultuur de bijbel wordt gelezen, verstaan en uitgebeeld.

De inhoud van deze kalender wint aan waarde, indien we bereid zijn ons te verdiepen in de geloofsbeleving van de jonge christengemeenschappen.

Het is jammer, dat de zendingskalenders van de Ned. Zendingsraad in onze Uniegemeenschap niet erg aanslaat. Daarvoor zijn vele redenen te bedenken. Maar waarom zouden we ons alleen bezighouden met onze eigen westerse geloofsbeleving en ons niet verdiepen in de geloofsbeleving van onze mede broeders en zusters in een andere cultuur?

Dit keer komen de platen van de kalender uit Serima, een plaats in Zimbabwe. De plaats Serima bestond eigenlijk niet. Deze plaats ontstond toen er een kerkgebouw verrees, met rondom scholen, werkplaatsen en een kliniek. Dit gebeurde in de vijftiger jaren.

De annalen vertellen, dat er in 1955 200.000 stenen waren gevormd en gebakken, vooral door de vrouwen. Er werkten tien mannen aan de kerkbouw

mee, waarvan twee enigszins ervaren bouwvakkers.

Kerstmis 1956 werd het kerkgebouw feestelijk in gebruik genomen. Het kerstfeest konden de kerkgangers romantisch vieren, want zij keken recht in de hemel. Het dak zat er nog niet op. Het duurde tot 1960, voordat het complete gebouw met zijn talrijke schilderijen en houtsnijwerken - vanaf de scheppingsdag tot en met het leven van Jezus - was voltooid.

Alle platen van deze kalender hebben te maken met de stenen tafelen van Serima.

Van harte willen we deze kalender u aanbevelen. Voor de prijs hoeft u het niet te laten: acht gulden, exkl. verzendkosten. Bestellen kunt u via de zendingswerkgroep in uw gemeente of rechtstreeks bij het Uniebureau, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.

Door het kopen en verkopen van deze kalender steunt u direct het werk van de Unie Zendings Commissie.

B. POSTHUMUS

## BEROEPINGSWERK

Beroepen te Veendam, J.M. Zijlstra te Kampen

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

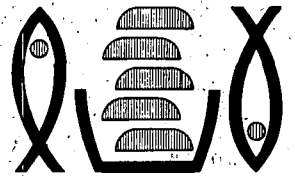
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedeweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland; Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Ik geef hun eeuwig leven en zij zullen voorzeker niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit mijn hand roven"*

Joh. 10:28

*"Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven"*

Math. 11:28

Na een liefdevolle verzorging in de Ielânen te Sneek, is van ons heengegaan onze lieve moeder en vriendin/huisgenote

**zuster Willemke de Jong**

geboren 27-11-1904

overleden 27-11-1989

sinds 21-05-1953 weduwe van Piet Anne Slump

Amsterdam:  
Frits Slump  
Luuk Latuasan

Sneek:  
Sieta & Wijnia

Na de rouwdienst, geleid door ds. Corporaal, vond de begrafenis op 1-12-1989 plaats te Sneek.

*"Zijn leven was Christus, zijn sterven gewin"*

In vol vertrouwen op zijn Heer is van ons heengegaan broeder

**Stephanus Leonardus Dekker**

op de gezegende leeftijd van 87 jaar

16 november 1989

Baptisten wijkgemeente Delft

Komf. vakantiewoning in Hoog Sauerland (Duitsl. Winterberg-Niedersfeld) te verhuren (max. 6 personen). Mooi gelegen aan bosrand met Panoramazicht. Aanvragen bij Manfred Schulte. Zum Berger See 91. D 5820 Gevelsberg. tel. 02332 - 60504.

*"Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden"*

2 Tim. 4: vers 7,8

Op donderdag 23 november j.l. is na een kortstondige ziekte in haar Heer en Heiland ontslapen onze zuster

**Johanna Maria Geertruida Fijn**

in de gezegende ouderdom van bijna 82 jaar

Baptistengemeente Deventer

In volle zekerheid des geloofs is overleden mijn lieve man, onze zorgzame vader, groot- en overgrootvader

**Jan Wiersema**

in de leeftijd van 91 jaar

geliefde echtgenoot van J. Draaijer, eerder van M. Bonnes

2 Kor. 5:1

9663 BG Nieuwe Pekela,  
25 november 1989  
Onstwedderweg 105

Nieuwe Pekela:  
J. Wiersema-Draaijer

Hoogeveen:  
A.F. Bouman-Wiersema  
H. Bouman

Hoogezand:  
G. Messchendorp-Wiersema  
J. Messchendorp  
klein- en achterkleinkinderen

*"Wie op de Here vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar voor altoos blijft."* (Psalm 125:1)

Na een welbesteed leven is, tot onze diepe droefheid, van ons heengegaan mijn lieve man, onze vader en grootvader

**Sybrend Hendrik van der Werf**

op de leeftijd van 76 jaar

Zij die hem gekend hebben, weten wat we in hem verliezen.

Sneek: M. van der Werf-van der Veen  
Sneek: Trijntje W. van der Werf  
Zwolle: Sip van der Werf  
Bauwien van der Werf-Kuperus  
Sybrand  
Petra

29 november 1989  
Lemmerweg 56  
8607-BZ Sneek

## NEAR EAST MINISTRY

De Near East Ministry (N.E.M.) organiseert in het voorjaar van 1990 een 8-tal studiedagen over Israël voor predikanten, voorgangers en teldingsgeevenden in zendingsorganisaties.

De dagen zullen gehouden worden in Amersfoort (op een locatie op loopafstand van het station).

Data	Onderwerp	Spreekers
13 jan.	Opvattingen over Israël op zowel het kerkelijke als het evangelische erf.	Drs. S. Schoon Drs. E.W. v.d. Pol
10 febr.	Kerkhistorisch onderzoek inzake de breuk tussen kerk en synagoge.	Ds. G.H.W. Pflaum Drs. A. Visser
10 maart	Verbondsgeschiedenis en de plaats van de (gelovigen uit de) volken.	Ds. H. Vreekamp Drs. E.W. v.d. Pol Drs. M. v. Campen Drs. A. Visser
7 april	De relatie tussen Israël en de gemeente.	Drs. J. v. Barneveld Drs. A. Visser
5 mei	De plaats en betekenis van de profetie en de apocalypsie.	Drs. J. v. Barneveld Drs. A. Visser
2 juni	De messias van Jezus, de betekenis van zijn lijden en de verzoening.	Dr. A.A. Spierboer Drs. E.W. v.d. Pol H. Goudswaard

Uitgebreide informatie kunt u aanvragen bij de N.E.M.  
Telefoon: 03429 - 1318.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

Na een ziekte van enkele weken, is van ons heengegaan, onze zuster

**lebeltje Dikkens**

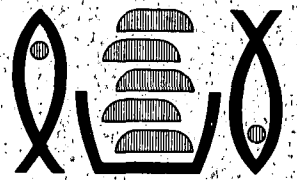
in de gezegende leeftijd van 90 jaar

Baptistengemeente Haulerwijk



dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Voorbereiding tot het feest

Waar je ook komt ontmoet je mensen, die het zo druk hebben met van alles en nog wat. Mensen komen tijd te kort. Het lijkt haast wel, dat 24 uur in een etmaal niet voldoende is om alles voor elkaar te krijgen. De kwaal van onze tijd is, dat wij het altijd zo druk hebben en dat wij het gevoel hebben, dat wij achter de tijd aan hobbelen. Het kost ons verschrikkelijk veel moeite om los te komen uit de greep van ons werk en vooral van collega's hoor ik, dat zij daaraan lijden. Het gevoel dat je altijd maar door moet en dat het werk nooit af is.

Toch is het voor mij een vraag of het genoemde verschijnsel een kwaal is van een bepaalde tijd of dat het een kwaal is waaraan mensen in alle tijden kunnen lijden. Jezus spreekt immers in één van zijn gelijkenissen óók over gasten, die geen tijd hadden om naar een feest te gaan, omdat hun bezigheden of hun persoonlijke aangelegenheden hen te veel in beslag namen.

De eerste zei: 'Ik heb een akker gekocht en moet die noodzakelijk gaan bezien. Ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd'.

Een ander zei: 'Ik heb 5 span ossen gekocht en ik ga die keuren. Ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd'.

Weer een ander zei: 'Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen'.

(Lukas 14:15,24)

Deze gelijkenis staat bekend als de gelijkenis van de verontschuldigen.

Dat is een naam, die te denken geeft.

Zou het soms zó kunnen zijn, dat wij het eigenlijk wel gemakkelijk vinden om ons achter onze drukke bezigheden te verschuilen, daar wij zonder dit alles eigenlijk niet goed raad weten met onszelf?

Zou het misschien daarom zijn, dat wij het kerstfeest tegenwoordig met zo'n krankzinnige drukte voorbereiden, dat we len tot op het laatste ogenblik niet weten, hoe zij klaar moeten komen?

Het is maar goed, dat het feest niet op ons wacht. Als het van ons zou moeten afhangen, dan zou het misschien nooit meer kerstfeest worden. Wij zijn er immers maar zelden werkelijk aan toe. Zelfs al zouden wij ons op die dagen uitstekend amuseren, wil dat nog niet zeggen, dat wij met kerstfeest als zodanig klaar zijn.

Om feest te vieren, moet je je kunnen instellen op het feit, dat gevierd wordt. Je moet je losmaken van eigen zorgen en verlangens en je van harte overgeven aan de blijdschap van het feest. Daarom, denk ik, is er voor ieder feest een grote onbaatzuchtigheid nodig. Er wordt immers van de gasten verwacht, dat zij zullen bijdragen tot de goede stemming en in de algemene vreugde willen delen.

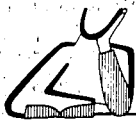
Om kerstfeest te vieren, moet je de gewichtigheid van eigen zaken maar vergeten en met een bevrijd en nederig hart God danken, dat Hij ons in Christus genadig is. Om kerstfeest te vieren, moet je er toe meewerken, dat er ook blijdschap en vrede onder mensen heerst.

Ik wens u een goede voorbereiding.

KMG

## VERDER IN DIT NUMMER

+ + Blij nieuws uit Haulerwijk	Pag. 2
+ + Bezinning op 'Gerechtigheid'	Pag. 3
+ + Wat is bevrijdingstheologie?	Pag. 4
+ + Nieuws uit de gemeenten	Pag. 6



## Even nadenken met....

P. Prijt

### DE PLAATS IS GOED

(2 Kon. 2:19-22)

Als je je werkterrein zoals ik in het zuiden van het land hebt wordt je nog wel eens gekonfronteerd met de vraag, of opmerking: "Dat is zeker wel moeilijk werken daar in dat diepe zuiden....", vaak volgen er dan wat clichés waarom die plaats dan wel zo moeilijk zou zijn. Ik zou hier natuurlijk kunnen schrijven over de vele zegeningen die we ook in drie gemeentes in het zuiden van de Heer mogen ontvangen. De Heer gaat ook hier door met Zijn werk. Dit jaar mochten we bijv. beleven dat we in onze gemeente Sittard-Heerlen drie keer het doopvont mochten openen voor jonge mensen die belèden de Heer te willen volgen. Ik zou nog veel meer kunnen noemen aan vreugde en ook zorg maar dan zou het een gemeentebericht worden. Maar ik zou graag hier met u even willen nadenken over die vraag die ons allemaal wel raakt denk ik: 'hoe zit het nu met de plaats waar ik gesteld ben, ben ik daar wel echt op mijn plaats? Je kunt dan twee kanten uit met die vraag: Is er misschien iets met die plaats niet in orde of misschien met onszelf? We leven in een periode ook in onze Uniegemeenschap waarin velen zich dat op de een of andere manier afvragen. OP allerlei manieren bezinnen we ons daarop. In de afgelopen tijd werd ik erg aangesproken door die geschiedenis rond die wonderlijke profeet Elisa. Er kwamen op een gegeven moment mannen uit Jericho bij Elisa met een probleem: "DE ligging van de stad is wel goed maar het water is slecht, verontreinigd". Een vervuilde bron met giftig water. WE herkennen dat wel in een tijd van vervuilde wijken en giftige bronnen. Ze begrepen wel: een stad verplaatsen gaat niet en een andere bron was niet voorhanden. Maar zo kon het ook niet verder, de stad bracht letterlijk geen vreugdevol leven meer voort. En dan zien we Elisa, Gods profeet. Nee de stad kan blijven, de plaats is heus wel goed, maar de bron moet gezuid worden en hij laat een nieuwe schaal vol met zout komen. Zout dat in de Bijbel het beeld is van de Heilige Geest die reinigt, zuivert en vernieuwt. De plaats is goed maar de bron en de mensen moeten weer gereinigd en geheiligd worden door Gods Geest. O ja, voor een goed begrip de hele stad, iedereen en niet een bepaalde groep, diende van dat vernieuwde water te drinken, ze moesten het allemaal van diezelfde bron hebben! Laten we niet te snel zeggen dat de plaats waar je werkt, leeft gelooft moeilijk is, immers de Heer wil ons gebruiken op de plaats waar Hij ons stelt. Zo had ik in de afgelopen weken contact met een gemeente in Oost Berlijn. Ze wilden nu de muur open is niet vluchten naar het rijkere westen maar juist nu daar blijven op de plaats die God ze geschonken had om een lichtend licht en zoutend zout te zijn. Juist de gelovigen zouden toch immers moeten weten wat lange adem is, voorbede, trouw en soms de bereidheid om ook een stuk lijden te aanvaarden. Ven hen kunnen we leren om trouw te blijven aan de plaats waar God ze stelt en daar niet voor weg te vluchten. Dat kan ook gelden voor persoonlijke omstandigheden. De plaats is wel goed maar wat we nodig hebben is die volle schaal met zout van Gods Geest opdat onze uniegemeenschap en onze gemeenten en ons persoonlijke leven nog meer kan worden tot een fontein van vreugde en leven opdat nog velen leren drinken uit de bron van het levende water die alleen bij de Here Jezus Christus gevonden kan worden.

# Veel activiteiten, plannen en zegen in kleine Haulerwijk

Graag willen wij, in Haulerwijk, u deelgenoot maken van alle fijne gebeurtenissen die zich in de afgelopen tijd bij ons hebben voorgedaan. Zoals u weet zijn wij maar een kleine gemeente met ongeveer 40 leden. Met zo'n ledental ben je lang vakant met het gevolg dat veel werk blijft liggen, ondanks de inspanning van velen.

En dan doet zich opeens een kleine mogelijkheid voor; eigenlijk geloven we er nog niet eens in, maar na vele gesprekken raakte alles in een stroomversnelling en in de maand juni j.l. was het zo ver, dat we br. F. Rogaar, komende van Stadskanaal en studierend aan de tweedeweg opleiding, als lerend ouderling van onze gemeente mochten begroeten.

Zeervelen waren gekomen om de vestigingsdienst welke werd geleid door dr. O.H. de Vries, rektor van ons seminarium, mee te maken.

In zijn prediking wees br. de Vries er op, dat de voorganger een onderdeel is van de gemeente, die tussen de leden moet functioneren en niet boven de gemeente zweeft als een soort alles kunnen.

Namens de gemeente mocht br. Groeneveld de familie Rogaar in Haulerwijk welkom heten.

In de maand september mochten we

een gemeentedag houden waar zondagsschool, zusterhulp, de jeugdgroepen, de G.B.S. en de evangelisatiecommissie vertelden wat er het komende winterseizoen op hun programma staat.

Medewerking was er van artiesten met wereldfaam n.l. John Denver en Plácido Domingo; tijdens het zingen bleek dat het om een playback act ging van de voorganger en de voorzitter van de raad, de hilariteit en het applaus waren groot.

Verder hebben we het voornemen om de zaalruimte bij onze kerk uit te breiden. De autowasactie van de jeugdgroepen heeft hiervoor al ruim f 500,- opgebracht en het ziet er naar uit dat de inmiddels gestarte "kaasactie" dit bedrag ruimschoots gaat overtreffen.

Groot was onze vreugde toen een jonge broeder te kennen gaf zijn Heer en Heiland te willen volgen in het watergraf en we als gemeente een doopdienst mochten houden.

Veel activiteiten, veel plannen, zegen, dit alles wijst op actie en leven.

We weten ons daarbij gezegend door de Heer van de gemeente en we zijn dankbaar voor al het goede dat ons geschonken wordt.

## IN MEMORIAM BR. S. V.D. WERF

Woensdagmorgen 29 november ging br. Sijbren H. van der Werf in Sneek heen na een ernstige ziekte. In de ruim 76 jaren van zijn leven heeft hij bijzonder veel betekend voor allen, die hem omringden.

In de zaak - eerst samen met zijn vader, later alleen - openbaarde hij zich als een zakenman, op wiens woord men kon vertrouwen. Toen we eens in Sneek de uitlating bespraken, dat je "als zakenman niet eerlijk kon zijn, ook al was je christen", liet hij het tegendeel blijken: juist een christen kon een goed zakenman zijn.

In 1938 trouwde hij met de Groningse Martha van der Veen. Hun huwelijk werd gezegend met twee kinderen - een dochter en een zoon - die zich op hun beurt voegden bij de vorige generatie Van der Werf, die in de Sneker gemeente zoveel werk verzetten.

Voor de kinderen had Sijbren bijzondere aandacht gedurende de vele jaren, waarin hij de grote zondagsschool van Sneek leidde. Als voorzitter van het zondagsschoolgewest Friesland ontpopte hij zich als een uitstekend voorzitter.

Als ouderling van de gemeente was hij altijd op zijn post. Zowel voor de gemeentelieden als voor de voorgangers was hij een grote steun. Helder formulerend, mild in zijn opmerkingen en uiterst positief in zijn waardering, bemoeide hij hen. Hij had oog voor de vele aspecten, die situaties met zich konden

meebrengen.

Geen wonder, dat hij in 1959 in de Unie-Commissie gekozen werd en deze met de bekende onderbrekingen, diende tot zijn afscheid op de Unievergadering in 1977 te Treebeek. Daar ontving hij de benoeming tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Daar bekronnende hij zijn veelzijdige arbeid met het leiden van de vergadering - de laatste keer, dat we zéér op tijd klaar waren met de beslaadslagen. In 1976 had hij de voorzittershamer overgenomen van zijn voorganger - in dubbele zin - ds. Van Dam.

Uit zijn overige activiteiten zijn o.a. te vermelden: lid van het bestuur van het Pensioenfonds, lid van de Vertrouwenscommissie, voorzitter van de Beheerscommissie van "De Vinkenhof", veelvuldig geraadpleegd in benoemingscommissies en bij problemen in Unie of gemeenten.

Een wijs man met grote inzet, met een warm geloof, met een gedisciplineerde manier van leven en werken, is van ons heengegaan naar de Heer, die hij zijn leven lang diende. Vooral voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen een gevoelig verlies, alsmede voor de gemeente Sneek.

Vanuit de Unie, vanuit het "land" leven we met hen mee en danken met hen de Heer voor het leven van hun man, vader en opa, dat nu in handen van de Heer is.

BROERTJES

# Wakker worden, kinderen van God!!

Wie in deze Kersttijd terugdenkt aan de geestelijke toestand van het Joodse volk ten tijde van Jezus' geboorte, kan niet anders dan konkluderen: het was geestelijk ingedommeld. Gevangen in een levensgevaarlijke slaap van apathie of zelfgenoegzaamheid. En dat hoewel ze bezette natie waren en er heel wat onrustbarende tekenen waren.

Dat bracht een deel ook wel tot politiek-subversieve activiteiten, en er waren ook wel enkele uitzonderingen in de marge van het volksbestaan, maar het merendeel was volgzzaam t.o.v. de geestelijkheid en het bestuur van het Sanhedrin. Werkelijk Godsverlangen, hunkeren naar het Messiaanse heil was uitzonderlijk.

Hadden de profeten dan niet gesproken?

Had de Heer Zijn heilsvooremens zo zorgvuldig gecamoufleerd?

Tweemaal: neen!!

Maar zij waren een vleeselijk, horizontalistisch denkend volk geworden. Met een dikke laag... "schijn van Gods vrucht", maar zonder de kracht ervan te kennen uit eigen ervaring of die te zoeken.

Hun religie was uitwendig en gemakzuchtig geworden. Daarom zouden ze weliswaar niet ontkennen dat de Messias "eens" zou komen. Maar ze verwachtten Hem niet echt. Daardoor herkenden ze Hem niet toen Hij kwam. Evenmin bereidden ze hun levens voor die ontmoeting door verootmoediging, reiniging en heiliging.

En wij? In Rom. 13:11 schrijft Gods dienaar Paulus:

Gij verstaat immers den tijd wel, dat het thans voor u de ure is om uit den slaap te ontwaken.

Daarmee waarschuwt hij ook ons voor geestelijke slaap. Daarmee is er, op de drempel van het laatste decennium van de 20e eeuw ook voor ons alle reden om elkaar op te roepen tot waakzaamheid; grote geestelijke waakzaamheid en activiteit!

In zijn formulering wil hij er kennelijk enerzijds van uit gaan, dat de Romeinen christenen de vanzelfsprekende noodzaak van die waakzaamheid erkennen. Maar anderzijds blijkt, uit het feit dat hij toch dringend waarschuwt, dat het permanente gevaar niet feitelijk en echt waakzaam te zijn steeds volop aanwezig is.

## Onze tijd

Verstaan wij - verstaat u lezer(es) de tijd waarin we leven?

Zeggen de eigentijdse gebeurtenissen u iets i.v.m. de spoedige wederkomst van Christus? Over de gevolgen die dat hebben moet voor eigen activiteit en levensheiliging, maar ook voor het het herkennen en weerstaan van verleidende geesten en dwaalleraars, die zich - net als ten tijde van Christus 1e komst - in groten getale zullen manifesteren voorafgaand aan zijn wederkomst (verg. de pastorale brieven, Petrus, Johannes en Judas brieven!).

Verstaan we de tijden en overwegen we ze zorgvuldig?

a. Geweldig blij met de bevrijdende en democratische ontwikkelingen in het Oostblok - terzelfdertijd beducht voor geëxporteerd kapitalisme en consumptisme - en bedacht op de valse rust van een "vrede, vrede, geen gevaar" - mentaliteit.

b. Dankbaar voor vrijheid van druk of inmenging door de overheid. Terzelfdertijd diep bezorgd en bedroefd over maatschappelijke opvattingen die Gods geboden reduceren tot achterhaald Middeleeuws gedachtegoed en niet schromen zich aan de schepping en het menselijk leven - bruut of verfiend, grofweg of verhuuld door een medisch/opportunistisch aanmatigend denken - te vergripen.

c. Vaststellend, dat op vele plaatsen in de wereld Christus' gemeente groeit en bloeit. Maar dat in eigen land het merendeel der kerken jaarlijks duizenden leden en kerkgangers verliezen, zonder dat dat theologen en geestelijk leiders kennelijk tot verootmoediging en bekering brengt of tot de erkenning dat Schriftverlating het zaad is, dat als vrucht Godsverlating oplevert.

d. Openheid en eerlijkheid en informatie op prijs stellend.

Maar hoe kunnen we het gewoon gaan vinden, dat de media overwegend niet tot Gods eer gebruikt worden. Dat goddeloos en zedeloos ongenormeerd denken en gedrag - ook in de kerken - zijn stem verheft en zich breed tracht te maken als eens ten tijde van Sodom en Gomorra.

Verstaan we echt de tijd wel??

als je zelf geen vleugels hebt

Jes. 40:28-31

*Het was een dwarrelend blaadje,  
een veertje of een dun stukje papier.  
Het zweefde op de luchtstroom  
van een wagen die zoevend voorbij  
stoof.*

*Zelf vloog het niet, het had geen  
vleugels,  
maar 't ging wel een eindje mee.  
Het dreef, maar aldoor trager,  
Het dreef hoe langer hoe lager.  
Het was immers zelf zonder leven.  
Het 'leefde' maar even. Toen zeeg  
het neer.*

*Het drama is duidelijk:*

*mensen worden meegezogen  
door de bonte woordenstroom  
van een gedreven spreker  
vol politiek, of vroom.*

*Ze pogen mee te komen,  
't is niet van lange duur;  
hooguit een uur.*

*Ze schijnen wel te leven  
maar houden het niet vol.  
Ze hebben zelf geen vleugels.*

*Laat één uw Meester zijn.  
Niet achter mensen aan.  
Wie hopen op de Heer  
ontvangen nieuwe kracht.  
Hij geeft de vleugels!*

658

## Profeten gevraagd

Dezer dagen zei iemand: We hebben profeten nodig: mensen die niets anders verlangen te zijn dan mond Gods: Heilverkondigend - zonde ontdekkend - Christus verkondigend! Die tegen de maalstroom in, vervuld met Gods Geest spreken: Zo zegt de Here!

Is die hartekreet niet terecht?!!

Gemeenten, kinderen van God, laten we bidden om waarlijk de tijd te verstaan. Wakker en waakzaam te zijn.

Waarachtig vertrouwend op en getrouwd aan het Woord van God.

Gehoorzaam - koste wat kost.

Uitziend naar Christus' wederkomst.

Moge Gods Geest een mond Gods en een leven Gods - bruikbaar tot Zijn eer - vinden in u en mij.

G. BOSVELD

## Bezinning op "Gerechtigheid"

In 1989 werden vanuit de Uniecommissie met vier themadagen, de publikatie van twee werkmappen en een aantal suggesties voor gemeentelijke verwerking, de thema's "Heelheid (behoud) der schepping" en "Vrede" aan de orde gesteld.

Met name de beide dagen over "Vrede" werden door alle deelnemers zeer hoog gewaardeerd. Jammer dat het aantal deelnemers nogal teleurstellend was. De werkgroep uit de Uniecommissie is nu voornemens om in 1990 opnieuw twee regionale themadagen te beleggen over het thema "Gerechtigheid". En wel op D.V. 24 maart te Arnhem-C en op 7 april te Groningen-N.

In Groningen is het bedoeld voor de drie noordelijke provincies. In Arnhem voor brs. en zrs. uit de overige landsdelen. Voor dit thema zal ter zijner tijd ook weer een werkmapp worden vervaardigd.

Door overmacht moest br. O. Oldenburger zijn waardevolle medewerking aan de werkgroep opschorten. Br. F. Smit uit Noordbergum - recentelijk verkozen in Uniecommissie en D.B. der Uniecommissie - werd bereid gevonden die vacature (tijdelijk) te vervullen.

Noteert u alvast de data even, en houdt u er rekening mee in uw voorjaarsplanning?

G.B.

# Gemeente geconfronteerd met diverse vragen van maatschappij en politiek

*Het midden-amerikaanse land Nicaragua is veel in het nieuws, de problemen liggen er dan ook niet om. Tegen het jarenlange bewind van de familie Somoza rees in de tweede helft van de jaren '70 steeds meer verzet. Het jaar 1978 vormde een van de meest roerige uit de geschiedenis van Nicaragua. De moord op de leider van de burgerlijke oppositie, de journalist Pedro Joaquín Chamorro was de lont in het kruitvat: overal in het land kwam het volk in opstand.*

De nationale garde van diktator Somoza voerde de verdrukking op, terreur en dreiging was aan de orde van de dag. Het verzet van het volk nam eveneens toe, met gevolg dat de revolutie in 1979 doorbrak en Somoza werd verdreven door de Sandinisten.

De eerste jaren werden gekenmerkt door opluchting en vrijheid, er werd voortvarend gewerkt aan de opbouw van het land, o.a. door een groot-scheeps alfabetiseringsprogramma. Maar de laatste tijd is de kritiek op het Sandinistisch bewind groeiende, terwijl de politiek van de V.S. een serieuze bedreiging vormt voor de vrede en stabiliteit van Nicaragua.

Het zal niet verbazen dat deze turbulente samenleving de kerken in het land niet onberoerd kan laten. Zij is immers deel van die samenleving en is of ze het wil of niet betrokken bij het politieke leven.

## Baptisten

Ook al zijn baptisten gemeenten over het algemeen niet erg maatschappij-gericht of politiek betrokken, in sommige situaties komt men er niet onderuit. Hoe het een gemeente in een revolutionair proces vergaat komen we te weten uit een verslag van een student in de theologie die een stage van enkele maanden in Nicaragua doorbracht.

In 1981 vertrok Ineke Bakker als docente naar het Baptisten Seminarium in Managua, uitgezonden door de Vrije Universiteit in samenwerking met de Gereformeerde Kerken in Nederland. Sindsdien zijn er contacten gegroeid. Van een van de studenten ontving ik een verslag van zijn tijd in de baptisten gemeente te León, de tweede stad van Nicaragua. Hij geeft ons daarin een indruk van de interne problemen in deze gemeente die grotendeels samenhangen met de politieke konstellatie van het land. Hij laat zien dat de gemeente gekonfronteerd wordt met allerlei politieke vragen, en de spanningen die daaruit voortvloeien. Het blijkt verre van eenvoudig om samen als gemeente posities te bepalen. Bovendien is er uiteraard de weerslag van het fysieke geweld (rond de revolutie en ook momenteel vanwege de contra's op het gemeentelieven. De titel van zijn onderzoek luidt treffend: "Baptisten in tweestrijd" - een nicaraguaanse baptisten gemeente tussen traditioneel en

revolutionair geloof.

## De Unie

Voordat we verder ingaan op deze gemeente, even nog iets meer over de Unie van Baptisten Gemeenten in Nicaragua. Deze telde in 1985 30.000 leden, en is daarmee de sterkste evangelische beweging in dit land. Het werk is ontstaan in 1917 door noord-amerikaanse zendelingen. Sedert 1975 is de Unie zelfstandig, met 200 gemeenten.

Op de A.V. van 1985 werd niet alleen gesproken over interne zaken.

Je lunt immers moeilijk ogen en oren voor de politieke ontwikkelingen sluiten als je aan het begin van de A.V. al moet melden dat drie gemeenten in het grensgebied van Honduras ontbonden zijn i.v.m. het oorlogsgevaar! Men maakte veel ruimte op de agenda voor gesprekken over het deelnemen van christenen aan het openbare leven. Een van de afgevaardigden is lid van het parlement en in een bepaalde gemeente is o.a. de sandinistische burgemeester lid. Er zijn open gesprekken over de bevrijdingstheologie, waaruit de worsteling blijkt om zowel gemeente-gericht als maatschappij-gericht bezig te zijn. Uiteraard werd ook diepe bezorgdheid uitgesproken over de invloeden van de marxistische ideologie op de sandinistische regering, maar men is evenzeer bezorgd om het oorlogsgeweld van de contra's.

Ondanks de moeilijke omstandigheden groeien de baptisten gemeenten.

Tijdens de laatste zeven jaar van het Somoza-bewind werden er maar drie nieuwe kerken geïnstitueerd. Sinds 1979 hebben we 21 nieuwe kerken helpen oprichten. Aldus Tomas Téllez, algemeen sekretaris van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nicaragua.

Zoveel is al wel gezegd om te begrijpen dat het voor christenen in een dergelijke levenssituatie geen vraag is om men zich al dan niet met "de politiek"

*In de twee voorafgaande stukjes heeft br. Nico v.d. Leer een korte introductie gegeven van de "Bevrijdingstheologie", achtergronden, inhoud en betekenis. Als afsluiting deze keer iets over de praktijk, nl. een schets van een baptisten gemeente in Nicaragua.*

mag/moet bezighouden. Het geloof wordt niet alleen betrokken op het persoonlijk leven maar ook samenlevingsvragen. Dat dit niet zonder spanningen en conflicten gaat zullen we ook zien, maar dat is niet verwonderlijk. Wij kennen die ook, terwijl wij alleen nog maar over interne zaken praten.

Het lukt de Unie in Nicaragua overigens wel om tijdens de AV van 1985 tot een gezamenlijke verklaring te komen gericht aan de baptisten broeders en zusters in de V.S. om te protesteren tegen de (toen) aangekondigde economische boycot van de V.S. tegen Nicaragua. De Baptistenunie noemt de situatie in het land een bloedbad dat de hele bevolking en dus ook de baptistenfamilie treft.

## Uitspraak

Men durft het aan om vanuit het geloof een politieke uitspraak te doen die konkreet is en onomwonden: "Wij die ons christelijk geloof grondvesten op de Heilige Schrift wijzen de Amerikaanse blokkade af en veroordelen haar als ant-christelijk, anti-bijbels, onmenselijk, onrechtvaardig, illegaal en willekeurig. Wij kunnen niet inzien dat een president, die gezworen heeft met de hand op de bijbel een wet uitvaardigt die daar volledig tegenin gaat en die gericht is op het vernietigen van een volk".

Nu kan er over een dergelijke landelijke uitspraak natuurlijk ook al best plaatselijk beroering ontstaan, het is nog wat anders om als gemeente je positie te bepalen in de eigen maatschappelijke omgeving. We zien daar iets van in de beschrijving van de baptisten gemeente (zie verder pag. 5)

## Literatuur

G. Gutierrez, *Theologie van de bevrijding* (Ten Have, Baarn 1978), blz. 121, 137, 141.

Een belangrijk boek is het werk van Jim Wallis, *Tegen de stroom in - over de noodzaak tot bekering en herontdekking van het Evangelie* - (Ten Have, Baarn 1983). Wallis is een zgn. radical evangelical die de beleving van het geloof in Jezus Christus als persoonlijke Heiland en Heer verbindt aan de strijd voor sociale gerechtigheid.

# Relatie tussen geloof en politiek

Vervolg van pagina 4

te in León. De onderliggende spanningen komen tot uitdrukking als de voorganger op een zondagmorgen voorgesteld in plaats van GBS (vóór de kerkdienst) te houden, te gaan helpen bij de katoenogst. De gemeente stemt tegen, maar de volgende zondag neemt wel een aantal gemeentelieden het initiatief om op persoonlijke titel te gaan plukken.

Als deze voorganger zich later terugtrekt, blijkt zijn opvolger nog resoluter de kant van de revolutie gekozen te hebben. Hij acht het de taak van de gemeente mensen op te roepen mee te doen aan de opbouw van de nieuwe samenleving, die de Sandinisten aan het vormen zijn. Er zijn dus spanningen op twee terreinen: óf de kerk zich wel/niet met de maatschappij moet bezighouden (a), zo ja dan is er tevens een konflikt over de manier waarop (b); In de gemeente in León komen beide konflikten voor en dit maakt het niet gemakkelijker. Wij zouden op punt (a) al helemaal vastlopen (als we daar ooit aan toe zouden komen).

## Geloof en politiek

In het stage-verslag wordt de traditionele opvatting bij de baptisten ook aangeduid als politiek is een van de dingen van de "wereld", waar een christen zich verre van houdt. Het is daarom inderdaad des te opmerkelijker dat veel mensen in de baptisten gemeente León wel een relatie leggen tussen geloof en politiek. Voor de meesten betekent dit echter dat het niet tot partij-politiek mag worden: "ik kan wel een revolutionair christen, maar geen christelijk revolutionair zijn". Velen zien de verhouding in een moreel kader: het slechte veroordelen en het goede toejuichen. "Als het maar klopt met de Bijbel, is het goed". In overeenstemming hiermee worden de dingen abstrakt gehouden, de oorlog wordt afgewezen maar een verdere politieke invulling ontbreekt. Sommigen nemen een meer radikaal standpunt in: "De zending van de kerk is niet de politiek, maar als ze zich wil identificeren met Christus, moet ze de zijde van de gerechtigheid kiezen. Israël was onderworpen, maar God deed leiders opstaan om het te bevrijden. Als het om de gerechtigheid gaat kunnen wij daar niet tegen zijn. Kijk maar in Jesaja 58". Met een beroep op dezelfde Schrift worden geloof en politiek handelen verbonden.

De voorganger in deze gemeente behoort duidelijk tot de radicalen. Het konflikt in de gemeente spitst zich dan ook op hem toe. Er wordt hem van alles verweten, dat voor hem God op de 2e plaats komt, dat hij te weinig bezoeken brengt, dat hij autoritair is etc. Daarnaast treft hij ook medestanders,

zodat de gemeente in twee kampen verdeeld raakt.

## De gemeente

De voorganger wil inderdaad niet alleen binnenkerkelijk werken, het is zijn opzet de kwaliteit van het gemeentezijn te veranderen en te verbeteren. Door middel van de gemeente wil hij iets betekenen voor de samenleving. De mensen in de gemeente tot een sociaal bewustzijn brengen door middel van het evangelie. Het is zijn visie dat "de gemeente moet een gemeenschap van mensen zijn die werken in het belang van de gemeenschap waar zij deel van uit maakt" (de plaats, de wijk, het land). Maar voor velen van de gemeente is dat een ijdele gedachte als een mens niet eerst een persoonlijke ontmoeting met de Heer heeft gehad. Om etiketten te plakken, hier vinden we "vertikaal" en "horizontaal" tegenover elkaar.

Samengevat hebben we in deze gemeente in León te maken met polarisatie omdat er vanwege de pluraliteit in de gemeente verschillen van inzicht zijn over de relatie geloof-politiek. Eijgenraam typeert dit met enige voorzichtigheid als een noodzakelijk politiek konflikt.

Waar het dagelijks leven zo van de politiek is doordrenkt kan het niet anders of ook het denken en doen van de mensen in de kerk zal erdoor beïnvloed worden, zo niet van henzelf, dan toch van hun kinderen.

Een kerk die hiervoor de ogen wil sluiten neemt volgens velen daarmee ook al een politieke beslissing.

## Geloofskonflikt

Zo'n politiek konflikt in de gemeente is tegelijk een geloofskonflikt omdat de een de ander de visie op de maatschappij als wel/niet "bijbels" betwist. Dit is dan die tweestrijd tussen traditioneel en revolutionair geloof. Het blijkt in grote lijnen ook een generatiekonflikt te zijn: jongeren voelen zich eerder aangetrokken tot het revolutionaire geloof dan ouderen. Bij de ouderen zien we overigens ook een mengvorm, die een interessante ontwikkeling geeft: voor hen is de jarenlange baptistische traditie bepalend, maar zij zijn ook gelukkig met de revolutie. Hoewel zij er in principe ook voor open staan om de revolutie ook op kerkelijk gebied mee te maken, blijven ze daarbij in feite nog volgens het traditionele geloof de dingen beleven. Ze accepteren de voorganger, ook de politieke strekking van zijn preken, maar theologisch en kerkelijk accepteren ze hem niet; ze blijven verwachten dat hij als een traditionele pastor hun zieleheil behartigt.

Zo zien we hoe iemands politieke zowel als zijn religieuze achtergronden een rol spelen bij de totstandkoming van een geloofshouding. Men kan revolutionair zijn en op kerkelijk gebied zeer traditioneel. Het omgekeerde komt minder voor.

Aan het eind van zijn stage-verslag vraagt Eijgenraam zich af hoe het komt dat mensen blijkbaar de stap van een traditioneel geloof naar een revolutionair geloof zo moeizaam maken en in veel gevallen eigenlijk zelfs geheel niet?

Hij ziet daar twee redenen voor. In de eerste plaats de aard van de nicaraguanse protestantse kerken. Als minderheid in een katholieke samenleving voelen zij zich apart staan en moeten zich als protestant verdedigen, legitimeren. Als je je dus bekeert kies je bewust voor een ander geloof. Je zorgt dus dat je goed op de hoogte bent van de inhoud ervan. In de evangelisatie moet dit geloof dan ook uitgedragen worden. De tweede reden ziet hij liggen in de houding van de voorganger die probeerde via het vormen van niet-traditionele groepen in de gemeente de mensen in hun geloofsorientatie te veranderen. Volgens Eijgenraam lukt dat zo niet, als het al mogelijk is.

Zelf pretendeer ik nu niet in een paar slotregels dit onderzoek te kunnen evalueren, ik volsta met deze weergave ervan.

Wat ik er uit heb geleerd is dat het nooit eenvoudig is om als geloofsgemeenschap samen een weg te zoeken in de situatie waarin je je op dat moment bevindt, niet als het om binnenkerkelijke, nog minder als het om zgn. buitenkerkelijke vragen en zaken gaat.

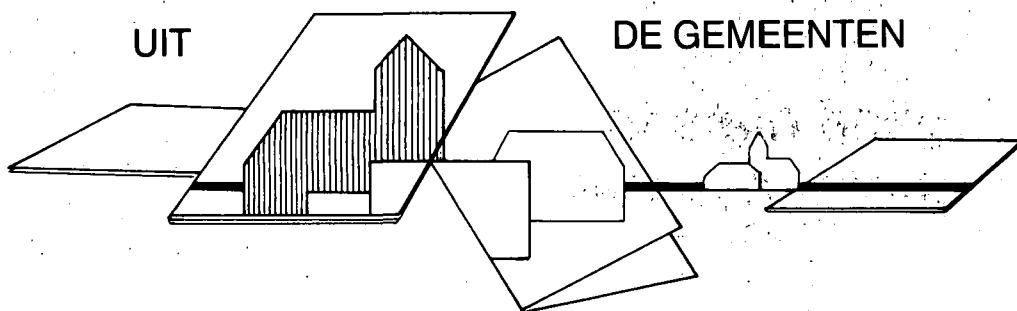
Zo ver staat een en ander niet van ons af, zoals Eijgenraam opmerkt: "Er zijn momenten geweest dat ik dacht: zet voor de revolutie het IKV in de plaats en ik had het zo goed thuis kunnen blijven!"

Juist doordat er (helaas?) geen pasklare oplossingen aangeboden worden is het een uitdaging om de draad in je eigen situatie ook steeds op te pakken. Het gaat er tenslotte om zicht te krijgen op de boodschap en de betekenis van het Evangelie, in alle omvang en diepte, zonder elkaar met vooroordelen en karikaturen om de oren te slaan.

Bevrijdingstheologie in de praktijk blijkt in ieder geval niet eenvoudig, het is een worsteling om geloof en leven met elkaar te verbinden zonder in het vertikale te blijven steken of in het horizontale te verzanden. ■

NICO VAN DER LEER





De vele gemeenteblaadjes stromen binnen en de meesten zijn gevuld met de activiteiten, die in de verschillende gemeenten plaatsvinden. Ook zijn er die al melding maken van het kerstprogramma van dit jaar.

### Drachten Elim

Het maandblad **"De Schakel"** bevat een terugblik van de voorganger ds. G. Liebe op de A.V. De titel luidt: A.V. (oorbij). Alles wat geregeld moest worden, was geregeld. Je zou niet weten wat er nog fout kon gaan. Je kon alleen maar bidden dat God ons met elkaar zo in Zijn hand zou houden, dat wij op een goede wijze zouden doen wat gedaan moest worden.

Eigenlijk is het feest van de AV na zo'n lang en gedegen voorbereiding onthutsend gauw voorbij. Als ik terugkijk lijken voor mij vooral de openingsavond en de avondmaalsviering er uit te springen. Wat was het mooi om naar de gezamenlijke Friese koren te luisteren. Wat een ervaring dat je echt een (andere) bril op moest zetten om de dia's echt in al hun pracht te kunnen zien. Met die bril keek je dieper en dat wilden wij elkaar graag toewensen, dat wij in ons vergaderen in de diepte zouden kijken om echt Gods wil voor ons te verstaan.

Ook relateert de voorganger in zijn terugblik: terugkijkend heb ik het gevoel dat er best wel eens even iets wat minder goed liep. De dia's namen misschien wat teveel tijd in beslag. Het geluid viel weg in de avondmaalsdienst. Soms liep het schema toch niet helemaal zo, dat je je precies aan de afspraken kon houden. Maar afgaande op wat ik zelf beleefde ben ik erg blij met de inzet en hulp van zo velen, met de sfeer van kameraadschap en verbondenheid. Houd dat vast! Fijn dat wij met elkaar deze klus mochten klaren!

### Ede

In het maandblad **"Meeleven"** staat een profielschets voor een dominee vermeld. Degene die hem opgesteld heeft, was dr. J.H. Gunnink (1858-1940).

Misschien eens goed om die naast de huidige profielschetsen te leggen.

'Een dominee, mensen, dat is een man van wie men alles kan verlangen. Hij moet kunnen zwijgen, overal, maar ook weer praten als een waterval. Vergaderingen leiden vroeg en laat en geestelijk blijven bij 't zotste gepraat, bezoeken brengen aan groot en klein en steeds voor ieder te spreken zijn.

Een ieder behoort hij de waarheid te zeggen, maar mij geen strootje in de weg te leggen. Familiair mag hij niet wezen, "dominee" moet op zijn gezicht staan te lezen. Een man van karakter, dat eist onze tijd, maar.... wij houden niet van eentonigheid, dus brenge hij om de twee-drie weken weer geheel andere, pakkende preken. Diep moet hij graven, maar niet te geleerd zijn; dan zou hij weer niet door allen begeerd zijn. Het heil aller zielen is hem opgedragen, maar naar zijn ziel hoeft niemand te vragen. Zo staat hij als wrijfpaal in 't moeilijke midden, maar wie blijft er altijd voor hem bidden?

### 2e Exloërmond

In vele gemeenteblaadjes wordt melding gemaakt van de verspreiding van het kerstnummer van de Zaaier. Daarom enkele fragmenten uit **"Gemeenteleven"**. Het thema van het kerstnummer is dit jaar: 'En toch zingen wij weer over vrede....' Daar zal het in verschillende bijdragen omgaan. Die vrede, die alles te maken heeft met het geloof in de Here Jezus Christus.

Ook wij mogen het komend kerstnummer met milde hand verspreiden. Er niet karig mee zijn, als het gaat om de boodschap van het evangelie uit te dragen. Mensen bekend maken met de Vredevorst. Het plan ligt er om het kerstnummer huis-aan-huis aan te bieden, zowel in 2e, maar ook in 1e Exloërmond en in Exloo. Ook dit jaar willen wij op elk adres een kaars aanbieden met daarbij een uitnodiging voor de diensten. Laat het een getuigenis van ons samen zijn om de boodschap van de Vredevorst te verspreiden in onze omgeving. Samen, in de kracht van de Heer, mogen wij de boodschap van Licht en Vrede uitdragen in de plaats, waar de Heer ons stelt.

### Den Haag

In deze gemeente werd dit jaar de Jongeren AV '89 gehouden. De voorganger, ds. P. v.d. Werf, blikt terug: 'de jongelui hebben geweldig genoten en de organisatoren zijn tevreden over wat er gebeurd is. Er was volop gelegenheid voor ontmoeting met elkaar en er was volop aandacht voor het Uniewerk en allerlei belangrijke vraagstukken, die daarmee samenhangen. Het is heel belangrijk, dat ook onze jonge mensen hierbij nauw betrokken waren. Want zij zijn zagezegd de toekomstige afgevaardigden van onze gemeenten en bo-

vendien de mensen, die in de toekomst allerlei commissies zullen bevolken.

Het was voor de gemeente van groot Den Haag een heel waagstuk om de JAV naar zich toe te halen en de huisvesting en verzorging op zich te nemen. Er zitten allerlei onzekere kanten aan zo'n onderneming. Zo gebeurde het, dat het Jeugdburo van de NBBJ al 180 aanmeldingen binnen had, maar dat men in Den Haag niet beter wist dan dat er 120 mensen zouden komen. Toen bleek dat enveloppen met opgaven onderweg van het noorden naar het westen waren blijven steken, was het haast je rep je om voldoende slaapgelegenheid te organiseren. Maar gelukkig is er vanuit de drie gemeenten geweldig goed meegewerkt, zodat alles prima is verlopen.

Maandenland heeft het kleine organiserende comité, met assistentie van de NBBJ, eraan gewerkt om alles voor elkaar te krijgen. Ze kunnen terugzien op een goed weekend. Ze zijn bovendien een ervaring rijker geworden en zulke mensen heb je nodig in de gemeente. Het lijkt me goed om ook hier te zeggen: mensen, geweldig bedankt voor jullie inzet! En dan te bedenken, dat jullie intussen je andere taken in de gemeente gewoon hebt voortgezet'. Tot zover 'Mirte praat' uit groot Den Haag.

### Hengelo

In **"Onze Gemeentebode"** en ook in andere gemeentebladen in Oost-Nederland is een aktie gemeld van de Stichting ONHP, dat staat voor: 'Oost Nederland helpt Polen'. Het gaat om: **'AKTIE KERSTPAKKETTEN'**.

Vorig jaar is er contact gekomen met een Baptisten Gemeente in Bydgoszcz in Polen. De voorganger is Leonid Janiuk en zijn vrouw heet Danuta en zij hebben twee kinderen. De gemeente telt 30 leden. Vorig jaar hebben zij van de stichting kerstpakketten ontvangen, ongeveer 60 stuks. Hieraan hebben leden van de gemeenten te Vroomshoop, Hengelo en Almelo meegewerkt. Ook dit jaar is het weer de bedoeling om pakketten te versturen voor f 30,- per stuk. In Polen is alles nog schriknarend duur en vaak niet te koop. Vlees is op de bon, maar er is geen geld voor. Sommige prijzen zijn met 200 procent gestegen. De gemeente ter plaatse is erg verrast en blij met de hulp uit Nederland. De voorganger en zijn medewerkers zorgen voor een goede verdeling.

# De ene gemeente heeft niets te zeggen over de andere gemeente

H. PLOEGER

*Wat mensen die ons niet zo goed kennen, maar die wel kerkelijk georiënteerd zijn, altijd weer aanleiding geeft tot vragen, is het feit dat baptisten geen kerkorde kennen.*

*Er is geen kerkrecht bij ons te vinden. Wij hebben mitsdien ook geen kerkelijke jurisprudentie. Dit laatste wil vooral zeggen dat er beslissingen genomen kunnen worden op grond van beslissingen van voorgaande vergaderingen: wat destijds gesproken werd, is nadien normatief, geldend, geldig.*

Wat is een kerkorde? Een samenstel van uiteenlopende bepalingen waarin de gang van allerlei zaken op kerkelijk terrein geregeld is. Dat kan gaan over het kerkbestuur, dat kan gaan over de samenkomsten der gemeente (de liturgie), dat kan gaan over de betrekkingen naar buiten, in de richting van de samenleving, de staat, en ook tot andere kerken (b.v. interkerkelijke avondmaalsvieringen, kanselruil).

Dat alles kennen wij niet. Daarin is geen gemeente een weg, noch minder een wet, voorgeschreven. Daarin gaat elke plaatselijke gemeente haar eigen gang! Alleen gebonden aan de voorschriften van de Heilige Schrift, bijgevoerd door de ervaringen van anderen, en wellicht tot stand komende door de wijsheid van broeders en zusters, die goede voorstellen en formuleringen aan de hand deden.

## Structuur

Men vergelijkt een kerkorde wel met een geraamte. Een geraamte geeft vorm, structuur, bestand aan een lichaam. Wij ontkennen dat niet. Een bewijs daarvoor vinden wij in de statuten die elke gemeente heeft, en het huishoudelijk reglement (of: richtlijnen voor het gemeentelven) dat daarbij behoort. Maar elke gemeente bepaalt zelf wat daarin staat. In de praktijk blijken er in de statuten der geünieerde gemeenten nauwelijks verschillen te zijn. Voor de Unie zelf is dat ook geen vereiste. Verscheidenheid in formuleringen, zelfs van geloofszaken, is eerder een teken van de veelkleurigheid van het Evangelie dan van de lust om "nieuwe dingen" te doen horen.

Een kerkorde - statutaire bepalingen dus - is een structuur, een skelet. Dat skelet maakt meteen duidelijk wat de vorm van het omhulsel zal zijn. Men onderscheidt in de kerkelijke wereld drie typen van kerkgemeenschappen:

1. de episcopale kerken. Dat zijn kerken waarin een of meer bisschoppen verantwoordelijk zijn voor het reilen en zeilen der kerk (met soms een opperbischof). De inspraak van de leden dezer kerk(en) is minimaal. Nooit

beslissend, soms de uitdrukking van een wens. De bisschop, of ook: het college van bisschoppen, is eerder een orgaan tegenover de kerk dan een verpersoonlijking van het algemeen priesterschap der gelovigen.

2. de presbyteriale kerken. Daarmee duidt men de kerken aan waarin een college van presbyters de macht heeft om de kerk te regeren. Zowel deze als de episcopale kerkvorm wordt gebaseerd op uitspraken van de Schriften. Met andere woorden: deze kerkvorm is goddelijk gesanctioneerd. Maar tussen de verschillende kerken van dit type bestaan onderlinge afwijkingen. Het liefste zegt men dat de beslissingen van de ouderlingen (en diakenen) de uitdrukking vormen van het algemeen priesterschap der gelovigen. In de vorm van gemeentevergaderingen kunnen besluiten worden voorbereid, maar ten leste berust de regerende bevoegdheid bij de kerkraad. Als er verdeeldheid tussen de raadsleden is, en als dit naar buiten komt, dan eindigt de verdeeldheid meestal in een scheuring. Direct daarna duikt de vraag op wie nu de echte, ware kerk is ter plaatse...

3. de congregationalistische vorm. Met dit (engelse) woord wordt een vorm van gemeentelijk leven aangeduid zoals wij die kennen. Bij baptisten en verwante groepen is de gemeentevergadering het hoogste, beslissende en dus regerende orgaan (uiteraard onder de leiding van de Heer, Jezus Christus!). Door overleg in de gemeentevergadering tracht men tot een standpunt te komen over onderhavige kwesties. De raad is een bestuur, dat besluiten van de gemeente uitvoert. De leden van de raad - maar ook anderen - oefenen zich in het geven van pastorale begeleiding. Bij dat al: de ene gemeente heeft niets te zeggen over de andere gemeente(n). Ook niet binnen de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland.

## Verantwoordelijkheid

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de gelovigen die zich in een ge-

meente verenigd hebben om die bedingen voor het gemeentelijk leven te kiezen die de doelstelling der gemeente het beste dienen. Nu is het duidelijk dat de formulering van de doelstelling onze zaak is maar dat de inhoud van de doelstelling ons opgelegd is. De inhoud van de doelstelling wordt ondermeer verwoord in Mc. 3:14. Het gaat over de roeping van de apostelen.

Er staat dan: opdat zij met Hem zouden zijn en opdat Hij hen zou uitzenden. Twee duidelijke zaken die alles met elkaar te maken: middelpuntzoekend én middelpuntvliedend: Wat natuurkundig gezien wellicht niet mogelijk is, dat namelijk dat middelpuntzoekende en dat middelpuntvliedende **gelijktijdig** moet zijn, dat moet in de gemeente - en dus in het geloofsleven der christenen - wél het geval zijn.

Aan dit gegeven moeten de regels voor het gemeentelijk leven georiënteerd zijn. Wat moet er "geregeld" worden tot verdieping van het geloofsleven? Wat moet er "geregeld" worden voor het missionaire aspect van het gemeentelijke leven? Inderdaad, dan komen er in de loop der tijden uiteenlopende bepalingen over bestuur, samenkomsten der gemeente, betrekkingen naar buiten (zie inleiding).

Het ontberen van een episcopale of een presbyteriale (c.q. presbyteriaal-synodale) kerkstructuur is geen hinderlijke handicap, maar de opening naar een dynamiek van het ogenblik.

Een congregationalistische kerkstructuur is per definitie vrij van traditie. Niet wat men vroeger deed, zelfs de schrift uitlegging van vroeger is nog minder de doordrukkende argumentatie van de huidige schriftuitleggers is doorslaggevend voor de besluitvorming van een gemeente, maar de aanwijzingen van de Schriften terzake.

De woorden Paulus, Ef. 3:18, "Samen met alle heilige" willen we niet vergeten. Het is goed te luisteren naar de ervaringen in verleden en heden van Gods kinderen, van Gods gemeente. De broeders en zusters elders zijn ons niet tot last, maar tot lust gegeven (en wij hun). Maar dat doet niets af aan de eigen verantwoordelijkheid, en aan het eigen recht om zelf te beslissen over de inrichting van de gemeente. ■

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

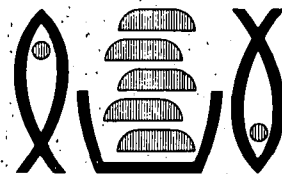
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Want wij weten, dat, indien de aarde tent, waarin wij wonen, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met handen gemaakt, een eeuwig huis.*

(2 Kor. 5:1)

In volle zekerheid des geloofs is overleden onze broeder

#### Jan Wiersema

geliefde echtgenoot van Jaapkien Draayer,  
eerder van Martje Bonnes

Nieuwe Pekela, 25 november 1989

Baptisten gemeente Vriescheloo

#### Harm-Jan Gorter

stond vaak voor het raam en vroeg

*"Heer, wanneer komt U terug" en  
"wanneer mag ik bij U komen"!*

Zijn Heer verhoorde hem op 26 november 1989.

Hij mocht slechts 19 jaar worden.

Baptistengemeente Zevenaar

*"God riep haar thuis, Hij kende haar naam, haar hemels paspoort was getekend met het bloed van Jezus"*

onze zuster

**Ida Meijer-ten Cate**  
echtgenote van Jan Meijer

op de leeftijd van 52 jaar

Baptistengemeente Emmen

Van ons is heengegaan op de leeftijd van 84 jaar onze broeder

**Jan Hindriks**  
weduwnaar van  
Lammechien Eisenga

Baptistengemeente Emmen

Heden nam de Here tot zich onze zuster

#### Willemke Slump-de Jong

op de leeftijd van 84 jaar

Sneek, 27 november 1989

Baptistengemeente Sneek

Heden is van ons heengegaan onze broeder

#### Siebre Hendrik van der Werf

op de leeftijd van 76 jaar

Sneek, 29 november 1989

Baptistengemeente Sneek

## MOZES, ELIA EN JEZUS

*'Verschijn aan mij in al uw majesteit'*

zei Mozes tegen God  
en hij had al zoveel beleefd, gezien van Hem die zei: Ik ben.  
Nu was hij op de Horeb geheel alleen met God met maar één groot verlangen: toon mij uw heerlijkheid.  
Nog niet, zei God.

Elia, eeuwen later, was naar dezelfde berg gevlucht. Vertwijfeld, levensmoe, hij wilde 't liefst maar sterven...

Een razende storm brak los, de aarde beefde, scheurde, het vuur was er rondom. Maar God was daar niet in. Totdat een mateloze stilte sprak. Elia bedekte zijn gezicht: God was nabij.

Mozes en Elia kwamen eeuwen later op een heuvel in 't beloofde land waar Jezus juist met God sprak. De bringers van de wet en profetieën vertelden hem zijn heengaan en voleinding en zagen toen de majesteit van God die door de eeuwen gaat naar 't kruispunt aller tijden.

God zei: Ziehier mijn heerlijkheid: geen wet, geen profetie kon redden. Ik offer alles op in Jezus en kom met liefde en genade voor heel de mens, de aarde.

Gij zegt: 't is onberijmd, het loopt niet vlot.

Ik zeg: 't is ongerijmd wat u daar las maar hier is God in majesteit! Die nu de Geest heeft ziet zijn diepten.

**herman van der graaf**

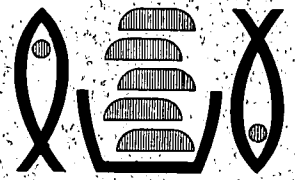


VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Kerst en blijdschap

J. SCHOTANUS

Men kan zichzelf helemaal verliezen in het kerstfeest van het hier en nu. We kunnen ons voorstellen, dat in het bijzonder de winkellieden of wat voor naam ze ook maar hebben, blij zijn. Blij omdat de spanning er straks af is. Even lekker bijkomen. Heel lang in de sinterklaas en kerstdrukte gezeten en zaterdagmiddag naar huis. Misschien wel met een groot kerstpakket. Voor hen zit het er op. Velen met hen zullen genieten van een paar vrije dagen en in sommige gevallen, met behulp van een paar opgespaarde ATV-dagen, misschien wel van een hele week of meer. Reden om blij te zijn.

Wat een blijdschap zal er zijn bij velen van onze oosterburen. Nu de muur doorbroken is. Voor het eerst na zoveel jaren velen weer in verenigde familie- en vriendenkring met "Welnachten". Zelfs in de oorlog bleef dat ondanks alles nog vaak het feest der feesten. Gezellig en nog eens gezellig. Voor heel wat mensen is het dat. Tenminste zolang de drankduivel daar geen einde aan maakt. Soms wens ik wel dat er meerderen zouden zijn, die met dezelfde bewogenheid als van onze bap-

tisten voorouders zich zouden willen blijven inzetten om te helpen, dat kwaad uit te bannen. Dat valt ook onder "heerheid van de schepping".

Wat zou het fijn zijn als we bij het alcoholgebruik eenzelfde gunstige ontwikkeling zouden kunnen constateren als bij het roken. Roken is gelukkig niet meer "in", dus wie niet buiten roken kan, kan **buiten** roken. Veel dank aan de uitvinder van dit woordenspel en evenzeer dank aan hen die zich eraan houden. Voor velen is het leefplezier er op vooruit gegaan. Ook weer een reden om blij te zijn.

Kerst een reden tot blijdschap? Misschien helemaal niet in de zin van het bovenstaande. Tegenover al die dingen, die ons blij kunnen maken staan meerdere zaken, die ons diep bedroefd kunnen stemmen. In onze kleine wereld en in onze grote wereld...

Toch staat er in het verslag van Jezus' komst naar deze aarde: ziet ik verkondig u grote blijdschap. Waar Jezus binnenkomt komt de echte blijdschap binnen.

Vele voorgangers maken zich op voor hun "tiendaagse veldtocht" en er zal vast wel een of meerdere keren gesproken worden over de blijdschap, die blijft. Ook als straks de kerstversierselen verdwenen zijn kunnen wij als Gods kinderen het geheim van de echte blijdschap blijven ervaren. De blijdschap, waarvan de Here Jezus zelf gezegd heeft: "opdat mijn blijdschap in u zij en uw blijdschap vervuld worde".

Christus is naar deze aarde gekomen om het grootste probleem wat er voor ons bestaat op te lossen: Het zondeprobleem. God in Zijn heiligheid kon niet met ons te doen hebben. God in Zijn liefde wilde alles met ons van doen hebben. In de komst van Christus naar deze wereld en Zijn weg naar kruis en opstanding, vinden we de oplossing tussen Gods liefde en Gods heiligheid. Het persoonlijk geloof in die verzoening is de basis van onze blijdschap. Het grootste probleem is opgelost en daarom toch altijd reden tot blijdschap. Kerst en blijdschap horen bij elkaar.

## VERDER IN DIT NUMMER

++ Bouwen in Noordbergum	Pag. 4
++ Israelreis voor jongeren (NBBB-rubriek)	Pag. 5
++ Tot recht komen	Pag. 5
++ Veel tranen in Berlijnse kerk	Pag. 6
++ Leren in de gemeente	Pag. 7



## Even nadenken met....

J.H. Hofman

### VRIENDEN MAKEN

**Lukas 16:9:** "Ik zeg jullie: maak je vrienden met het vuile geld. Dan zullen jullie, wanneer het zijn waarde verloren heeft, in de hemelse woning worden ontvangen."

Met het geld kunnen hele nare dingen gedaan worden. Het geld is de oorzaak van veel mistoestanden in de samenleving en in talloze relaties. Wat dat betreft is er weinig positiefs te zeggen over het geld. Voor velen is het geld tot een mammon geworden, waarop men zijn ziel en zaligheid vestigt, en dat kan nooit goed aflopen.

Toch valt er met dat geld nog iets goeds te doen. Je kunt er vrienden mee maken.

Laten wij ons er vooral vandaag van bewust zijn, hoe belangrijk vrienden zijn. En de behoefte hieraan zou in de toekomst nog wel eens kunnen toenemen. De families worden steeds kleiner, en wij hebben het als mens toch nodig, dat iemand aan ons denkt en in moeilijke situaties ons te hulp komt. Maar bovenal, we hebben toch mensen nodig bij wie we ons uit kunnen praten.

Jezus geeft aan het "maken-van-vrienden" nog een diepere betekenis. Met het oog op de toekomst, als wij ons voor de Heer te verantwoorden hebben, zijn een paar positieve getuigen mooi meegenomen.

Jezus zelf roept ons op vrienden te maken. Dat heeft Hij zelf toch ook geprobeerd een leven lang? Hierin vindt het evangelie toch ook zijn vervulling?

Dat wij tot God en tot elkaar komen? Dit betekent toch verzoening?

In mijzelf, en onder ons, zie ik een tegengestelde beweging gaande. Het lijkt er soms op, dat we niets anders doen dan afstand scheppen en afstand nemen. Wij lijken vaak geen dienaren van de verzoening te zijn, maar van de opsplitsing; geen dienaren van het samen, maar van het alleen; geen dienaren van het samenvoegen, maar van het loslaten.

Deze manier van met elkaar omgaan komt dacht ik ook voort op de grotere nadruk die wij leggen op de leer zelf dan op het leven naar die leer. De grote woorden die wij in onze mond nemen (en

## Korter onderwijs - vaker scholing?

Eén van de ontdekkingen die de mens doet bij het ouder worden - en dat begint al heel vroeg! - is die dat alle dingen met elkaar samenhangen. Dat het een uit het ander voortkomt. Naarmate zijn verstand zich ontwikkelt en zijn kennis toeneemt, wordt de mens meer verbanden, meer samenhangen gewaar.

Een mens ontdekt ook dat er altijd (wereld) verbeteraars zijn geweest. Welke doelstellingen deze ook koester(d)en, daartoe behoort zeker verbetering van het onderwijs en (dus) gelijke kansen voor iedereen. Het gevolg van beter onderwijs voor iedereen is, dat mensen kritischer worden. Ze gaan met andere ogen kijken naar verleden en heden. De perestroika van Gorbatsjov is heel duidelijk een voorbeeld daarvan. De verworven kennis heeft een brede (boven) laag van de bevolking de samenhangen in de samenleving doen ontdekken. De ogen zijn geopend voor de gebreken van het systeem. Elke dictatuur graaft zijn eigen graf als het goed onderwijs bevordert.

### Meer inzicht

Veel ouders zeggen: onze kinderen weten veel meer dan wij in onze jonge jaren. Dat zal wel kloppen. Radio, tv, boeken en tijdschriften bemiddelen ook belangrijke stukken kennis. Zij dragen bij tot meer inzicht, tot meer deskundigheid. Soms ook tot vervlakking en vervaging.

Er is ook veel meer te weten dan vroeger. De wereld is opengebroken. De natuur heeft veel geheimen moeten prijsgeven. Dat moet allemaal onderwezen worden. Dat heeft tot gevolg dat een mens langer naar school moet dan vroeger. Beroepsopleidingen vergen ook meer tijd dan vroeger. Hetgeen weer tot gevolg heeft dat jonge mensen op latere leeftijd aan het arbeidsproces kunnen gaan deelnemen.

Dat geldt ook voor de jongeren in onze gemeenten. Waar vindt je nog veertienjarigen die op het land, in de fabriek, op kantoor werken?

Anderzijds zijn jonge mensen eerder "rijp". De politiek heeft dat herkend, en erkend, door verlaging van eerst de stemberechtigde leeftijd tot 18 jaar, en laatstelijk door verlaging van de leeftijd waarop iemand volledig handelingsbekwaam (meerderjarig) geacht wordt. In onze gemeenten hebben we diensten-gevolge meer meerderjarigen dan ooit te voren.

Ook jonge christenen moeten langer leren, en dragen eerder maatschappelijke verantwoordelijkheid. Langer leren, dat is ook: langer wachten op een baan,

*één van die woorden is verzoening), vragen om vervulling daarvan in ons eigen leven. De strijd om de leer lijkt ons een grotere zorg te zijn dan de strijd om de toepassing van die leer.*

*Jezus zelf roept ons op om vrienden te maken, want de nieuwe dag komt.*

langer wachten op een eigen, volledig inkomen. Maar ook zij zijn eerder rijp: op soms heel jonge leeftijd hebben ze al verkering, ik bedoel: vaste verkering. Maar ze hebben niet het uitzicht op een spoedig eigen gezinsleven in een geordend verband. Mede daardoor gaan velen samenwonen, of tenminste samenleven. Pas als een gezinsleven, d.w.z. als er de mogelijkheid is kinderen groot te brengen, gaan ze trouwen.

### Gezond?

De vraag is: is het gezond dat jonge mensen zo lang naar school moeten? Is het gezond dat studerenden zoveel jaren nodig hebben om in de samenleving als producerenden te worden opgenomen? Is het gezond voor de jongeren zelf en is het gezond voor de samenleving? Is het menselijk, menswaardig? Ik denk b.v. daaraan dat jongemannen nog net als heel lang geleden op 18-jarige leeftijd worden opgeroepen voor de militaire dienst. Vroeger was dat geen probleem: verreweg de meesten hadden hun school- en beroepsopleiding achter de rug. Nu komt het voor dat ze ná een bepaalde opleiding, en vóór een andere opleiding in dienst gaan.

Hoe zou de zaak er bij staan als de schoolopleidingen en de beroepsopleidingen korter zouden zijn/worden, zodat jongeren eerder aan het arbeidsproces zouden kunnen deelnemen? En daardoor ook eerder tot huwelijk en gezinsvorming zouden kunnen komen? Wellicht dat tijdens de arbeid zelf meer opleiding, meer scholing kan worden ontvangen. Duidelijk is, dat later vaker gelegenheid voor voortgaande ontwikkeling, voor bij- en nascholing gegeven moet worden. In feite zou er dus een verschuiving optreden: eerder starten (hetgeen minder onderwijskosten met zich meebrengt) en vaker stoppen (voor (her) en (na) scholing), hetgeen meer onderwijskosten met zich meebrengt.

Het gaat uiteraard om (het welzijn van) mensen. Daarbij wordt dezerzijds als vanzelfsprekend verondersteld, dat een mens recht op onderwijs en recht op arbeid, maar ook recht op ontwikkeling en verwerkelijking van persoonlijke interesses heeft, en daarbij behoort ook het bouwen aan een toekomst in een gezinsverband.

Als ik 15- 16-jarigen een relatie zie opbouwen, denk ik vaak: jongens, begin er nog niet aan. Je moet zo verschrikkelijk lang met elkaar gaan vóór je samen "een nestje" kunt bouwen. Tegelijkertijd vraag je je dan af: zou het anders kunnen? Korter onderwijs - vaker scholing?

vervolg op pagina 3



## Gesprekken met God (11)

Er zijn vele psalmen in het Oude Testament, die getuigen van een intensieve omgang tussen God en mens.

Wij treffen er mensen in verschillende situaties, die woorden uit hun hart voor God uitspreken en God die daar op de een of andere manier op reageert.

*Wat is de mens, dat Gij zijner gedent, en het menskind, dat Gij naar hem omziet?*

*Psalm 8:5*

In de praktijk van het leven van alle dag komen de psalmen ons ook vandaag zeer nabij. In moeilijke en blijde situaties helpen de psalmen ons om te kijken naar onze relatie met God. Zij helpen ons om de goede toon tegenover God te vinden. Zij bemoedigen ons in de weg van het geloof.

### alles looft de Heer

De mens is de kroon van de schepping Gods; zo lezen wij als opschrift boven Psalm 8 in de vertaling van het NBG. In deze psalm staat een mens voor God en dat hij echt voor God staat, blijkt wel uit de lofprijzing. Met de lofprijzing begint en eindigt deze psalm. De toon van de psalm is daarmee gezet: 'O Here, onze Here, hoe heerlijk is uw naam op de ganse aarde' (vers 2 en 10).

De dichter heeft leren verstaan hoe letterlijk alles de lof van God zingt: de maan en de sterren zingen Gods lof, maar ook in het stamelen van kleine kinderen, van zuigelingen, wordt Hij geprezen.

Tussen de lofprijzingen aan het begin en aan het einde van de psalm is nog sprake van schapen en runderen, van de dieren des velds, van vogelen des hemels en vissen der zee - alles is begrepen in het loflied ter ere van God.

### de mens

In deze psalm wordt op bijzondere wijze gesproken over de mens. De mens

staat voor God en dan dringen zich twee tegenstrijdige gevoelens aan hem op: n.l. het gevoel van zijn kleinheid en van zijn grootheid.

'Wat is de mens?' - dat is zijn kleinheid. 'Dat Gij aan hem denkt?' - dat is zijn grootheid. Gods majesteit, die tot uiting komt aan de machtige hemel en Gods aandacht voor de enkele mens, een kind op aarde.

Tegenover de grootste standvastigheid van de hemel staat de nietige kleinheid van de mens. Tegenover de ontelbare sterren staat het enkele menskind.

En toch is dit enkele menskind het voorwerp van Gods liefde en zorg.

Gods grote daden aan hemel en aarde doen niets af aan zijn aparte bemoeienis met de mens.

Toch heeft God de mens 'bijna goddelijk' gemaakt en hem 'met heerlijkheid en luister gekroond'.

Zal het gevoel van kleinheid het gevoel van grootheid verdringen of omgekeerd? Ik denk van niet. Als de mens voor God staat, dan zal hij zich zo klein weten, dat het wonder van Gods genade hem hoe langer hoe groter wordt. Daarmee zal hij zelf in zekere zin groter worden. Niet met een grootheid, die de mens in zichzelf zou hebben, maar met een grootheid, die hij heeft als voorwerp van Gods liefde.

In Psalm 8 hebben wij een gebed, waarin om NIETS wordt gevraagd. Toch is het zo echt, dat alles voor het aangezicht van God wordt uitgesproken. Dan blijkt de mens vol aanbidding en dank.

### de Zoon des mensen

Als wij Psalm 8 lezen en overdenken, dan worden wij haast als vanzelf bepaald bij de persoon van Jezus Christus. Immers, wie bad zo kinderlijk afhankelijk en gehoorzaam als Hij? Wie beheerste zozeer de schepping als Hij, die toen nog een zuigeling was; al de sterren naar zich toetrok, die bij de wilde dieren was, stormen wist te bezweren, de dood onderwierp en een ware hemelvaart ondernam?

Geen wonder, dat de schrijver van de brief aan de Hebreëen Psalm 8 dan ook speciaal op Hem heeft toegepast. De

deelnemers aan de G.B.S. hebben in het afgelopen kwartaal ontdekt, dat Hebreëen 2:5-8 een letterlijk citaat van Psalm 8:5 is. In de Zoon des mensen, Jezus Christus, is de bedoeling die God met de mens heeft, onwrikbaar vast geworden. In Hem hebben wij alle hoop voor de toekomst van God. Wij zien uit naar het moment, dat onze handen niet langer scheef staan voor Gods schepping. Dat tegenstanders, vijanden en wraakgierigen zullen verstommen. Mens en wereld tot hun bestemming komen in de heerlijkheid van God. En wat zal de dag, dat dat gebeurt anders zijn dan de jongste dag, de dag van de volstreekte afhankelijkheid en van de volstreekte lof?

### vandaag

Wij leven vandaag in een wereld waarin veel gebeurt. Soms lijkt alles zo ver van God vandaan. Wij hebben moeite om alle dingen, die in en om ons heen gebeuren, te verstaan. De lofprijzing aan het begin en aan het eind van deze psalm schijnt haaks te staan op onze werkelijkheid.

En toch kan dit gesprekje (Psalm 8) met God ons helpen om te kijken naar God en naar onszelf. Het kan ons helpen om de draad met God weer op te pakken. Het kan ons in verwondering brengen, dat God zich met dat ene nietige mensje wil bemoeien.

In deze psalm mogen wij de omgang met God hervinden: ook zelf woorden uitspreken zonder te vragen en misschien wel vergezichten gaan zien.

KMG

### "Heel de Schepping"

Het Christelijk Studiecentrum te Amsterdam heeft de kwartaaluitgave 'Cahier' van juli geheel gewijd aan het thema "Heelheid van de schepping". Het is een handzaam en duidelijk boekje geworden, dat de lezingen en de verslagen van de workshops bevat, die gehouden zijn tijdens de door het Christelijk Studiecentrum georganiseerde milieucongres in Amersfoort.

Wat velen bij de lectuur zal aanspreken is de praktische benadering van het milieuprobleem, uitgesplitst naar de diverse factoren van onze samenleving. Het boekje, met de titel 'Heel de Schepping' is te bestellen door overmaking van f 12,50 (incl. verzendkosten) op postgiro 2247500, onder vermelding van Cahier 9 + titel. Het is ook verkrijgbaar via de boekhandel.

vervolg van pagina 2

Je zou zo graag willen dat (onze) jongemensen "in eer en deugd" hun verkeringstijd kunnen doorkomen. Maar de maatschappij moet dat niet praktisch onmogelijk maken. En zeker ook niet door verlenging van de leeftijd waarop aanspraak op het volle minimumloon wordt verkregen tot 27 jaar.

PLOEGER

# In Noordbergum is iets tot stand gebracht

*Bouwen.... Het woord heeft een positieve lading. Immers waar gebouwd wordt, wordt iets tot stand gebracht. En dat geldt voor het nu bijna afgelopen jaar zeker voor de gemeente Noordbergum. Letterlijk zichtbaar geworden in de uitbreiding van ons zalencomplex. Figuurlijk in het bouwen aan de gemeente in geestelijke zin.*

Al enkele jaren werd er binnen de gemeente gepraat over het uitbreiden van de achterzalen van de kerk in Noordbergum. De oude zalen waren te klein geworden om met name het kinder- en jeugdwerk een werkbaar onderkomen te bieden. Op zaterdag 25 november j.l. mochten we als gemeente samen met enkele genodigden het vernieuwde zalencomplex officieel openen en in gebruik nemen.

Zo'n 130 belangstellenden waren er die middag getuige van hoe de winnares van de voor dit doel uitgeschreven prijsvraag, de door haar bedachte naam onthulde. Voortaan zullen de activiteiten van de gemeente niet meer plaatsvinden in "de achterzaal", maar in "De Rank". Onder het genot van een kop koffie met echte Friese oranjekoek werd namens de Bouwcommissie door broeder A. Kooistra vervolgens de sleutel overhandigd aan de voorzitter van de raad, ds. T.F. Smit. Deze sprak in zijn openingswoord de hoop uit dat "De Rank" er toe mag bijdragen dat wij als ranken aan de Wijnstok veel vrucht mogen dragen.

## Plannen

Aan deze feestelijke middag is echter wel heel wat werk voorafgegaan. Vanaf 1985 zijn in de Bouwcommissie vergaderingen diverse plannen op tafel gekomen, om er ook net zo snel weer van te verdwijnen. Uiteindelijk kon op 4 juli 1988 begonnen worden met de eigenlijke bouw. Met de hulp van zo'n 30



Voorafgaande aan de onthulling van de naam wordt de vlag gehesen door br. T. Douma, een van de vele vrijwilligers.

vrijwilligers werd onder toezicht van deskundigen de sloop van de oude muren ter hand genomen. Hierna kon bouwbedrijf Kloetstra uit Noordbergum beginnen met de wederopbouw. Waar mogelijk werden vrijwilligers ingezet om op die manier de bouwpijs te drukken. Eind april van dit jaar werd de laatste hand aan het bouwwerk gelegd, zodat de gemeente na de oplevering in mei weer kon beschikken over haar zalen. Alle verenigingen en commissies zijn nu samengebracht onder één dak, waar zij gebruik kunnen maken van een grote zaal (capaciteit ca. 130 personen), een vergaderzaal, een eigen jeugdzaal, een ruime keuken met berging, een ruime garderobe en een gescheiden toilet-groep.

## Acties

Door het vele vrijwilligerswerk kon op de bouwpijs zeker f 30.000,- worden bespaard. Hierdoor kwam deze in totaal uit op f 235.000,-. Een bedrag dat door middel van diverse acties bijeen gebracht zal moeten worden. Inmiddels loopt onze oud papieractie zo goed dat die op jaarbasis zeker zo'n f 12.000,- opbrengt. Verder worden er sponsorlopen, bazaars, koek- en kerstkaartenverkoop, maar ook langer lopende acties georganiseerd.

## Goed jaar

Niet alleen in materiële, maar ook in geestelijke zin is het de gemeente het afgelopen jaar goed gegaan. In februari kon weer begonnen worden met het beroepingswerk. Op het lijstje met namen waarmee de raad bij de gemeente kwam, prijkte ook die van ds. Fred Smit uit Hoogezand. Hij werd uitgenodigd om een dienst in onze gemeente te leiden en enkele weken later kon na een vrijwel unanieme stemming een beroep op hem worden uitgebracht. Er volgde een spannende tijd van wachten, maar op 4 juni mochten we in een afgeladen kerk onze nieuwe voorganger verwelkomen. 's Middags werd de bevestiging verricht door oud-voorganger ds. Sjoerd van der Laan, waarna ds. Smit in zijn intredeprek de gemeente duidelijk maakte dat geestelijke groei het hoofdthema van zijn werk zou zijn. Pas wanneer een gemeente daadwerkelijk "geestelijk volwassen" aan het worden is, kan er een lichtende uitstraling naar "buiten" zijn.

's Avonds konden we op een ongedwongen manier kennis met elkaar maken. Alle verenigingen presenteerden zich in een lange, lange rij, zodat de fam. Smit direct kon zien dat de gemeente Noordbergum bruist van de activiteiten.

In zijn slotwoord bedankte ds. Smit de gemeente voor het warme onthaal en zei hij te hopen op een goede tijd voor hem en zijn gezin in Noordbergum.

Inmiddels zijn we zes maanden verder en raken we al weer behoorlijk aan elkaar gewend. We hebben al een aantal series preken achter de rug, met als thema's bijvoorbeeld Discipelschap, Beking en "Niet van deze wereld". Dat de arbeid vruchten draagt hebben we 5 november j.l. mogen ervaren toen drie mensen door de doop aan de gemeente werden toegevoegd.

We bidden God dat Hij Zijn zegen blijft geven. In materiële, maar bovenal in geestelijke zin, want: "Als de Heer het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de bouwlieden daaraan".



Met een ferme ruk aan het touw onthult zr. P. Steen de naam van het gebouw.

# "Wat heeft God er mee te maken?"

Wat heeft God te maken met het leed dat ons overkomt? Heeft Hij er een bedoeling mee? Wil Hij het? Helpt Hij je er doorheen? Grijpt Hij in? Eeuwenoude vragen, maar nog verschrikkelijk aktueel. Dat merkten we ook toen we met een kleine 40 personen eind november in Beekbergen bij elkaar waren voor een 20+ weekend.

We waren daar natuurlijk niet naartoe gekomen om die vragen op te lossen. Zo werkt het niet met dat soort vragen. Maar je kunt wel 'groeien in een antwoord'. Groeien door je bewust te worden van wat je eigenlijk voelt en bedoelt als je die vragen stelt. Groeien door van anderen te horen hoe zij bepaalde situaties hebben beleefd en doorleefd. Groeien door te luisteren naar mensen met ervaring.

## Spel

Dat levert best een druk programma op, van vrijdagavond tot zaterdag-middag. We begonnen met een spel (Het varken en de dood) waarin we ons wat bewust werden van de eigen mening. We luisterden zaterdag-morgen naar twee mensen die vanuit hun pastorale ervaring hun eigen visie hadden gevonden op het omgaan met vragen van zin geven aan lijden. Ds. Wim de Zwart (live aanwezig) en rabbijn Harold Kuschner (op Video) maakten ons van hun ervaringen deelgenoot.

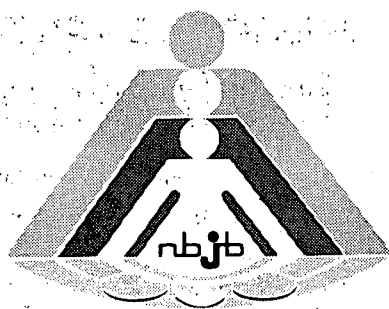
## Viering

We besloten het weekend met een viering. Een moment waarin we God dankten. Hem prezen, onszelf klein maakten, voorbede deden. Maar ook in een viering hoeven we niet te stoppen met vragen stellen, ontdekten we. Een doos die dienst deed als 'klaagmuur' raakte langzaam gevuld met onze papieren. Daarop: alles wat we kwijt wilden aan kreten, vragen en aanklachten. Opgeschreven in het besef dat God ons hoort en op Zijn manier antwoord geeft.

## Intensief

Het was een goed weekend, denk ik. Intensief, te kort, verhelderend, aangrijpend. Maar soms ook gewoon leuk. Leuk om mensen te leren kennen uit andere delen van het land, uit soms heel andere gemeenten. Leuk om mensen in een smartlap zichzelf te horen voorstellen. Leuk ook voor de organiserende werkgroep om een goed gevuld weekend mee te maken, na twee jaar waarin

het 20+ weekend wegens gebrek aan belangstelling moest worden geannuleerd. Als je zo'n weekend meemaakt snap je ook niet echt hoe dat kan. Zoiets is waardevol. Zoiets moet je een keer meebeleven (de volgende keren komen vanzelf). Mocht je dat ook al eens gedacht hebben: schrijf maar vast op:



23 + 24 november 1990, 20+ weekend.

Alvast tot ziens!

Namens de 20+ werkgroep

GEERT JAN BLANKEN

## ISRAELREIS VOOR JONGEREN

Misschien heb je ooit wel eens gedacht: ik zou best wel eens in het land van de Bijbel willen rondkijken, eens zelf willen staan bij de muur van de tempel in Jeruzalem!

Nu heb je je kans!

In nauwe samenwerking met DRIETOUR REIZEN uit Driebergen organiseert de N.B.J.B. een eigen Jongerenreis naar Israël.

Deze vijftiendaagse reis duurt van 24 juli t/m 8 augustus 1990. Bij een minimum deelname van 18 personen kost deze reis f 1750,- per persoon. \*Dit is op basis van vol pension. Om de kosten zo laag mogelijk te houden wordt onderweg gepicknickt.

Vanuit Arad, Jeruzalem, Netanya (strand!) en Tiberias worden per bus tochten in de

omgeving gemaakt. Je logeert er in redelijk goede hotels. Heel interessant is een kamelentocht door de woestijn en een overnachting in een Bedoeïnenkamp. Gedurende een groot deel van de reis is een deskundige gids bij de groep aanwezig.

Deze reis is bedoeld voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 30 jaar.

De reisleiding is in handen van ds. Yme Horjus en zijn vrouw Mariska Horjus-Boiten. Van hen kun je nadere inlichtingen krijgen. (tel. 030-202569).

Opgave via het Jeugdbureau (postbus. 405, 9200 AK Drachten, tel. 05120-15687).

\* incl. luchthavenbelasting en reisverzekering excl. Fooien e.d.

## "TOT RECHT KOMEN" -THEMA NAT. BIJBELZONDAG

Opnieuw hebben de ontwerpers van de materialen voor de jaarlijkse "Nationale Bijbelzondag" - steeds op de laatste zondag van januari - het centrale schriftgedeelte (Mattheüs 5:1-12) en het daaraan ontleende thema 'Tot recht komen' gekozen, in samenhang met één der thema's ('Gerechtigheid') van het Conciliair Proces. Daardoor wordt het voor vrijwel alle plaatselijke gemeenten mogelijk ruime aandacht aan deze Bijbelzondag te geven.

Deze "Bijbelzondag" is al in 1977 ingesteld door de veertien kerken en vier bijbelgenootschappen, die samen de in 1967 opgerichte Raad voor Contact en Overleg betreffende de Bijbel (RCOB) vormen. Met deze Bijbelzondag hoopt de Raad de bijbelse inbreng in het bezinningsproces - nu rondom 'gerechtigheid' - te verstrekken.

Voor uitreiking aan de kerkgangers is

een kleurige folder ontworpen, waarop het schriftgedeelte volledig is afgedrukt, maar ook enkele teksten uit het oude testament en uitspraken uit deze tijd. Aan de hand van een paar gespreksvragen kunnen zowel de kerkgangers en de gespreksgroepen als gezinnen zich op de betekenis van de 'gerechtigheid in de Bergrede' bezinnen. De illustratie in de folder is speciaal ontworpen door de bekende tekenaar Arend van Dam. Het is een folder om te gebruiken en te bewaren!

Voor de organiserende instanties is een brochure met suggesties voor de viering van deze zondag en voor een te houden Bijbelweek beschikbaar.

Plaatselijke gemeenten, verenigingsbesturen, gespreksgroepen, scholen en jeugdgroepen kunnen deze materialen thans - tegen een bescheiden vergoeding van de onkosten - aanvragen

bij de RCOB-administratie, Postbus 620, 2003 RP Haarlem. Men kan dan al snel met de voorbereidingen beginnen en de Nationale Bijbelzondag - eventueel gevolgd door een gehele Bijbelweek - in eigen gelederen tot een bijzondere gebeurtenis maken. Indien gewenst verstrekt het RCOB-secretariaat, Ocarinalaan 40, 2287 RB Rijswijk, tel. 070-960888 meerdere inlichtingen.

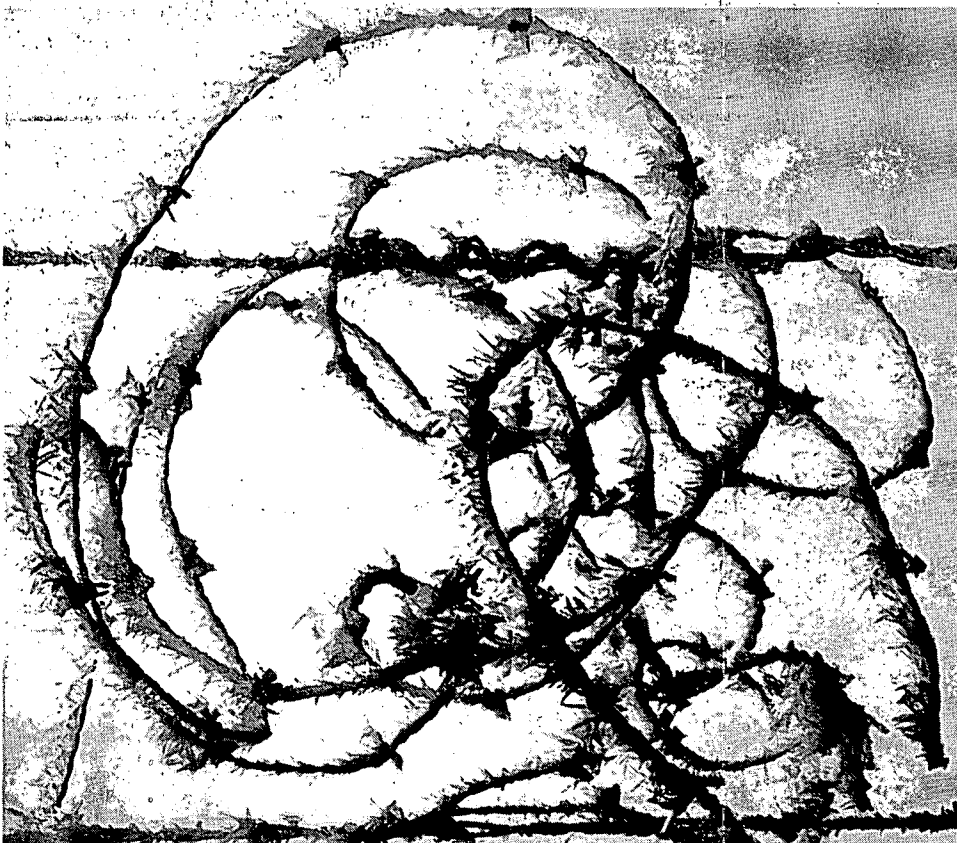


# Veel tranen in West-Berlijnse (Bapt.) kerk

## Openingen in "de muur" een uitdaging voor de gemeenten

'Sommige van onze gasten kwamen uit baptisten gemeenten in Oost-Berlijn', zo meldde een van de gemeenteleden. Jim Smith, een Amerikaan die de Southern Baptist Convention vertegenwoordigt voor Oost Duitsland en die in West-Berlijn woont. 'Maar niet alleen gemeenteleden uit Oost Duitsland kwamen hier, maar ook de niet-gelovige familieleden van enkele van onze gemeenteleden woonden de dienst bij'. Leden en vrienden van de gemeente begroetten hun bezoekers uit Oost-Berlijn met tranen in de ogen en toonden ook op andere wijze hun grote ontroering over wat hier gebeurde. De dienst zelf was gevuld met veel dankzeggingen en gebeden. 'En tranen..... veel tranen....' zei Jim Smith. De voorganger zelf, dominee Horst Joost, kreeg het tijdens de dienst verscheidenen keren te kwaad: 'Minstens veertien volwassenen uit de DDR bezochten onze dienst', zei broeder Smith '.....en zoals gebruikelijk in onze diensten waar gasten zijn, kregen ze een persoonlijk, warm welkomstwoord. De mensen zelf brachten groeten over van de gemeenten uit Oost Duitsland. Ze kwamen uit vier verschillende gemeenten'. Het verhaal van een van de bezoekers, de 46 jarige Renate Werner, is kenmerkend voor dat van veel Oost-Berlijners

*Prikkeldraad wordt opgeruimd....*



## Bijzondere zondag

*Het zou een gewone zondag geweest kunnen zijn, zoals zoveel andere zondagen in West-Berlijn en zoals al zoveel gemeenteleden die hadden gevierd zonder hun familieleden die aan de andere kant van - 'de muur' - woonden. Maar zondag 12 november werd het toch een heel andere zondag. Op die dag waren de kerken van West-Berlijn gevuld met veel bezoekers uit Oost-Berlijn. En voor velen van hen was het de eerste keer sinds 28 jaar dat ze het westen konden bezoeken.*

*Deze bezoekers waren onder de honderdduizenden mensen die de grens passeerden, nadat er 'gaten' waren gemaakt in het aloude IJzeren Gordijn. De 21 baptisten- en broedergemeenten in West-Berlijn hadden een hartelijk en warm welkom voor hen die binnenkwamen, op die vermaarde 12e november. Het hier naast staande verslag van een dienst in de Charlottenburg Baptisten kerk in West-Berlijn is maar één voorbeeld van wat er allemaal in de diensten in deze stad gebeurde.*

*Het verslag is verspreid door de persdienst van de Europese Baptisten Federatie.*

die op die gedenkwaardige zondag de 12e november kerkdiensten bezochten in het westen.

'In de 28 jaar, dat de muur heeft bestaan, ben ik nooit in het westen geweest. Ik ben nu alleen maar overgestoken om West-Berlijn te zien'.

Renate en haar man, Friedemar Werner, behoorden tot een gemeente in Dresden. Friedemar was niet meegekomen, omdat hij 'verschrikkelijk moe' was. Renate vertelde: 'Mijn man is werktuigbouwkundige in een fabriek in Dresden en in de afgelopen weken en maanden zijn er zoveel mensen gevlucht naar het westen, dat er een enorme hoop werk op hem afkomt. Op het ogenblik doet hij het werk van vier, vijf anderen'.

Ds. Joost preekte die zondag over Han-

delingen 18:1-11. Zijn preek daagde de gemeente uit om de ontwikkelingen rond de openingen in de Berlijnse muur te zien als een grote mogelijkheid tot evangelisatie. Hij suggereerde ook, dat de gemeente de mogelijkheden zou gebruiken om te zien naar de vele duizenden vluchtelingen die het westen binnen kwamen.

De kerk van Charlottenburg heeft een boekwinkel en een koffiekamer.

De voorganger stelde voor, dat die koffiekamer vooral gebruikt zou kunnen worden om deze mensen te ontvangen. Daar zouden ze dan even tot rust kunnen komen.

Door het optreden van een van de gemeenteleden is één van de vluchtelingen inmiddels tot bekering gekomen. Een vrouwelijk gemeentelid had namelijk haar huis al opengesteld voor de in de kou staande wachtenden voor een westberlijnse bank om hun oostmarken in te wisselen.

Uit de contacten groeiden gesprekken.

(advertentie)

**Riskante  
leefgewoonten  
zijn  
onchristelijk.  
Hoe riskant  
vindt u  
de alcohol?**



CHRISTELIJKE BEWEGING VOOR  
DRANKBESTRIJDING

Antwoordnr. 609, 7300 WB Apeldoorn, tel. 055-337466  
Postbank 607667 t.n.v. penningmeester  
Chr. Beweging voor Drankbestrijding, Arnhem.

# Hulp aan vluchtelingen

De Stichting Vluchteling, waarin ook de Unie deelneemt via de weer in deze stichting meewerkende Stichting Oecumenische Hulp (SOH) heeft het afgelopen jaar weer op veel terreinen en in veel streken van de wereld hulp kunnen bieden.

Het werk valt misschien niet zo op, omdat de wereldopinie zich richt op dramatische gebeurtenissen. Maar herstelprogramma's, operaties van terugkerende vluchtelingen etc. vormen toch belangrijke activiteiten. En het aantal vluchtelingen is veel en veel groter geworden. Vóór de jongste ontwikkelingen al kwamen er velen uit Oost-Europa, maar ook elders vluchten nog veel mensen.

Velen ook voor oorlogsgeweld omdat de vredesprocessen niet overal ter wereld succesvol verlopen.

De hoofdgebieden waar de Stichting Vluchteling hulp biedt liggen in Pakistan, Afghanistan, Z.O. Azië, Afrika en Midden-Amerika.

Dichterbij huis is (veel) geld nodig voor o.a. de opvang van vluchtelingen uit Roemenie, het enige Europese land waar nog geen vrijheid gloort en het regiem nog streng en stalinistisch is.

Men verwacht bij de Stichting, dat voor 1990 12 miljoen gulden nodig zal zijn voor de Nederlandse bijdrage. Overal ter wereld moeten vluchtelingen worden bijgestaan in hun vaak zeer moeilijke leefomstandigheden. (Giro: 999).

## GOD

O God, zo groot en onbegrensd.  
Gij zijt, en nauwelijks te noemen.  
Gij zijt niet aan 't papier gelijk  
waarop men U beschreef.

Dat zijn momentopnamen  
van wachtenden in alle eeuwen  
die ik nu hier bekijk,  
verzonken en verwonderd lezend.

God - hoe diep wij tastend overdenken

wat hun gegeven werd en  
wat zij dachten -

Gij zijt toch meer dan onze leer

- zij is een destillatie -

zij lest de dorst niet

noch heft ze honger op van hoofd en hart

naar-U, de Bron, de Oorsprong, Basis.

't Zijn kruimels op de vloer  
gefallen van Uw tafel.

God - aan de einder aller einden

rijst uit ons midden boven ons

de Zon, de Mensenzoon

die zeggen kon:

er is hier meer dan

een profeet of priester, koning.

Hier is Gods woning onder u.

Kom bij Mij binnen

en zet je neer en hoor,

ervaar en zie

God: Vader, Zoon en Geest

alom en eeuwig en geheel,

Die alles is in alles.

Zet, zwerver, aan Mijn tafel u  
en leef!

658

## BOEKBESPREKING

### Jongeren opgelet

Voor mij ligt een klein boekje, f 3,75 (excl. porto). Rechtstreeks te bestellen bij de schrijfster Y. Plat. Postbus 1285; 8900 CG Leeuwarden.

De titel is: DOORKRUISTE PLANNEN. In het voorwoord schrijft ds. M.M. Steenbeek dat het boekje benadrukt dat God een plan heeft met elk mens. Het komt er nu op aan in en volgens dat plan te leven. Velen zullen daar weet van hebben en anderen zullen door het lezen van dit boekje aangespoord worden om toch vooral naar Gods plan te leven.

Mijn eigen indruk is dat vele jonge mensen vandaag iets voor de Heer en Zijn dienst willen betekenen. Dat men zich daarom vaak op een oppervlakkige manier stort in allerlei vormen van activisme, zonder zich af te vragen wat de Heer nu werkelijk van hen wil. Zou het ook kunnen betekenen, dat ik mijn hele beroepskeuze of mijn beroep opnieuw onder ogen moet zien? Zou het kunnen

zijn, dat ik een andere plaats of cultuur overweeg voor de uitoefening van mijn door God gegeven bediening? Mocht die plaats toch in Nederland zijn, hoe kan ik anderen helpen om elders hun roeping te vervullen?

Van harte aanbevolen bij die jonge mensen, die met dit soort vragen bezig zijn.

Zij die naar "Mission '90" gaan, zullen het zeker wel aantreffen op een boekentafel.

(J.S.)

**De medewerkers van het Uniebureau wensen u  
gezegende kerstdagen en een voorspoedig en  
gezegend 1990.**

### Rectificatie

"Wie op de Here vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt,  
maar voor altoos blijft."

(Psalm 125:1)

Na een welbesteed leven is, tot onze diepe droefheid, van ons heengegaan mijn lieve man, onze vader en grootvader

### Sybrend Hendrik van der Werf

op de leeftijd van 76 jaar

Zij die hem gekend hebben, weten wat we in hem verliezen.

Sneek: M. van der Werf-van der Veen

Sneek: Trijntje W. van der Werf

Zwolle: Sip van der Werf

Bauwien van der Werf-Kuperus

Sybrand

Petra

29 november 1989

Lemmerweg 56

8607 BZ Sneek

Fam. W. Veenstra te Wormer  
wenst alle broeders en zusters  
een voorspoedig en gezegend  
1990.

### Rectificatie

Heden is van ons heengegaan onze  
broeder

### Sybrend Hendrik van der Werf

op de leeftijd van 76 jaar

Sneek, 29 november 1989

Baptistengemeente Sneek



## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f 47,- per jaar; buitenland f 65,- per jaar.

### Redactie:

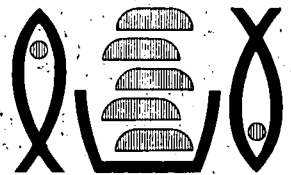
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredacteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredacteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredacteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tel. 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*"Gij aanschouwt de moeite en  
het verdriet; opdat men het in  
Uw hand geve".  
Psalm 10:14*

De Here heeft tot Zich genomen onze innig geliefde moeder, groot- en overgroot-  
moeder

**Geertje Bos**

in de leeftijd van 90 jaar

sedert 27 december 1960 weduwe van Jurrien Kruizinga.

Groningen, 15 november 1989  
"Huize Patrimonium"

Correspondentie-adres:  
J. Kruizinga  
Noorderstationsstraat 74a  
9717 KR Groningen

Groningen: J. Kruizinga  
A. Kruizinga-Bijl

Deventer: A. de Jong-Kruizinga  
H. de Jong

Philippolis: K. Kruizinga  
(Z.-Afrika) M. Kruizinga-Cornelisse

klein- en achterkleinkinderen

De begrafenis heeft plaatsgevonden op maandag 20 november om 15.00 uur op de  
Hervormde begraafplaats te Wedde.

"In geloofsvertrouwen op zijn Heer en  
Heiland werd van ons weggenomen  
op 5 dec. 1989 onze broeder

**Jelle Feenstra**

Hij mocht de hoge leeftijd van 92 jaar  
bereiken.

*Jesaja 46:4*

*Baptistengemeente Stavoren*

*"Zalig de doden, die in de HERE ster-  
ven, van nu aan!"*

*Openbaring 14:13*

In de leeftijd van 91 jaar ging stil van  
ons heen, haar Heiland tegemoet, on-  
ze zuster

**Catharina Cornelia  
Stads-van Houtert**

8 december 1989

*Baptistengemeente Eindhoven*

*"Ik weet dat mijn Verlosser leeft"*

De Heer heeft thuis gehaald onze  
broeder

**Gerhard Boiten**

in de leeftijd van 86 jaar

Veendam, 4 december 1989

*Baptistengemeente Veendam*

*"Ik weet dat mijn Verlosser leeft"*

Na een werkzaam en welbesteed leven heeft God van ons terug genomen onze lieve  
man, vader en grootvader

**Gerhard Boiten**

\* 24 januari 1903

† 4 december 1989

Veendam, 4 december 1989  
Kapiteinspark 15  
9642 NB Veendam

Veendam: A.W. Boiten-Hippen  
Hans Boiten  
Alie Boiten-Buss

Dordrecht: Ina Schaeffer-Boiten  
Marius Schaeffer  
Menno  
Arnout

Groningen: Herman Boiten  
Géa Boiten-Stienstra  
Annemiek  
Gerhard Erwin

## MEDEDELING

Secretaris van de gemeente Nieuw Bui-  
nen is J.H. de Vries, Noorderdiep 112,  
9521 BG Nieuw Buinen, tel. 05998-  
12685.

**herman van der graaf**

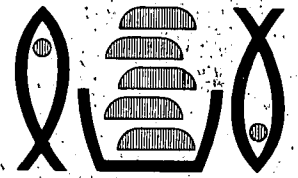


VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963

BEL GRATIS 06 - 0225910

dc

## De Christen

Orgaan van de Unie  
van Baptisten Gemeenten

## Terugkijken?

Het jaar 1989 is bijna voorbij en de jaren negentig gaan beginnen.

In de wereld, waarin wij leven, is het afgelopen jaar veel gebeurd.

Met name in Europa hebben zich vele veranderingen voltrokken. Vanuit het oosten is een andere wind gaan waaien, waardoor op politiek gebied een ware omwenteling heeft plaatsgevonden. Waar het allemaal toe zal leiden, kunnen wij vandaag nog niet overzien.

Ook binnen onze uniegemeenschap gebeuren vele dingen. Zijn wij in het afgelopen jaar daardoor gegroeid in geloof en vertrouwen naar God en naar elkaar? Hebben wij als uniegemeenschap onze energie goed gebruikt in de opdracht, die God ons samen gegeven heeft? Zo maar een paar vragen om over na te denken.

Ik heb het voorrecht bijna alle gemeentebladen te mogen lezen en uit de inhoud daarvan blijkt, dat er in onze gemeenten veel gebeurt.

Iedere gemeente probeert gestalte te geven aan de opdracht door God gegeven. Maar is in 1989 alles vlekkeloos verlopen? Zijn er mensen, dit afgelopen jaar, aan de rand of misschien wel buiten de gemeente terecht gekomen? Is onze gemeente kwantitatief, maar ook kwalitatief gegroeid? Is de liefde onder de leden van de gemeente toegenomen?

Zo maar een paar vragen om over na te denken.

Eigenlijk gaat het om de vraag of wij met DANKBAARHEID op het verleden kunnen terugzien. Het is inderdaad van het grootste belang of wij met trots of met dankbaarheid op de afgelegde weg terugzien. Het is wonderlijk, dat die dankbaarheid niet altijd afhankelijk is van onze voorspoed of tegenspoed. Soms schijnt het wel, dat mensen, naarmate zij voorspoediger zijn, minder neiging tot dankbaarheid vertonen. Wie promotie maakt of succes in zaken heeft, wie een voorspoedig gezin en gezonde kinderen bezit, is daar vaak trots op. Zonder dat wij het nu openlijk zouden durven zeggen, laten wij er ons wel enigszins op voorstaan, dat het ons goed gaat.

De voorspoedigen kijken wel eens een beetje meewarig op de ongeluksvogels neer. Zij vinden in hun hart, dat zulke mensen het niet goed aangelegd hebben in hun leven. En al danken deze mensen misschien op oudejaarsavond hun God, omdat Hij hen met voorspoed gezegend heeft, toch kunnen zij daarbij de gedachte niet altijd goed van zich afzetten, dat zij het ook wel waard zijn, aangezien zij er hard voor gewerkt hebben en altijd braaf en oppassend zijn geweest.

Er is echter ook een dankbaarheid, die regelrecht uit het hart komt.

Deze week was ik op bezoek bij een oude zuster in het verpleegtehuis. Het geheugen is erg versleten. Zij kan zich de dingen van de tegenwoordige tijd niet langer dan enkele ogenblikken herinneren. Maar zij zit altijd heel blij rond te kijken en zegt, dat zij het toch zo goed heeft.

En dan komt al gauw in het gesprek de herinnering aan haar eigen moeder: 'Ik heb toch zo'n goede moeder gehad', zegt zij. Van de luister van haar leven als vrouw en moeder is niet veel meer over, maar de DANKBAARHEID is gebleven, omdat zij een nederige van hart is, die alle goede dingen als geschenken uit Gods hand weet te aanvaarden.

Deze nederigheid, in voor- en tegenspoed, wens ik ons allen toe, als wij op oudejaarsavond terugzien op 1989.

## VERDER IN DIT NUMMER

- |                                      |        |
|--------------------------------------|--------|
| + + Rubriek Bijbel: Liefde als groei | Pag. 3 |
| + + Bijbelgebruik: een vervolg (2)   | Pag. 5 |
| + + Baptisten op termijn 'verkocht'  | Pag. 6 |
| + + Hongersnood in Ethiopië          | Pag. 7 |
| + + Uit de gemeenten                 | Pag. 7 |



Even nadenken met....

M. Terwel-Hamster

## ZOEK DE VREDE

*"Zoekt de vrede voor de stad waarheen ik u in ballingschap heb doen wegvoeren en bidt voor haar tot de Here, want in haar vrede zal uw vrede gelegen zijn".*  
(Jer. 29:7).

In onze gemeente wilden wij met elkaar gaan nadenken hoe wij in deze tijd en in onze woonplaats "gemeente van Jezus Christus" konden zijn. Wat waren onze mogelijkheden om nu, in 1989, het evangelie uit te dragen? Tijdens de voorbereiding op de gespreks-avonden kwam spontaan naar voren wat het thema zou kunnen zijn: "zoekt de vrede voor de stad". Heel toepasselijk vonden we, want dat was immers ons doel: zoeken hoe we Gods vrede bekend konden maken in woord en daad in onze eigen stad.

Toen ik hier later over nadacht en heel Jer. 29 ging lezen, werd ik met m'n neus op het feit gedrukt dat vers 7 niet zo simpel is als in eerste instantie gedacht werd. Jer. 29:7 bevat een heel confronterende boodschap. Een opdracht van God die hard aankomt. Het volk Israël was als straf van God, gedeporteerd naar Babel. En te midden van alle ellende dachten ze ook nog dat God in Jeruzalem gebleven was en niets meer met hen te maken wilde hebben. Maar God laat nooit los waar Hij één keer mee begonnen is. Hij geeft zijn profeet Jeremia opdracht een brief te schrijven aan de ballingen in Babel. Het volk moet zich gaan vestigen, werken, gezin stichten en welzijn, het goede, de vrede zoeken voor hun tegenstanders. Zelfs voor hen bidden, anders ontvangen ze zelf ook geen vrede.

Eeuwen later zei de Zoon van God precies hetzelfde tegen zijn volgelingen. God wil ons in zijn Zoon vrede schenken, maar laat ons dan tegelijkertijd zien hoe dat werkt, tot stand komt in ons dagelijks leven, bij ons thuis, op ons werk en in onze gemeente. Pàs, als u en ik, het beste, het goede, welzijn, de vrede zoeken, bidden, voor die mensen waar we zo'n moeite mee hebben, die broeders en zusters die zo anders denken dan wij, die gemeente die ons niet accepteert, dan pas, zegt God, zul je zelf vrede ontvangen. Het blijken twee kanten te zijn van één en dezelfde zaak. Van God,

# Verleg de aloude grenzen niet!

Is dat de vraag die ons bezighoudt?

Als we nadenken over ethische vragen en hoe we daarmee om moeten gaan, hebben we dan de gedachte, dat we soms grenzen verleggen?

Als dat zo is, is die gedachte al heel oud, want bovengenoemde tekst komt uit het Spreukenboek (Spr. 22:28 en 23:10).

Het lezen en herlezen van deze teksten bracht mij op de gedachte, dat het hier gaat om de grenzen van de 10 geboden, de wet van God, zoals God ze bedoeld heeft voor onze omgang met Hem en voor onze omgang met elkaar.

Een samenvatting van de wet, zoals de Heer Jezus later hanteert, lezen we b.v. in Matth. 22:37-40 en in Marc. 12:28-34.

1e. de Heer je God liefhebben boven alles,

2e. je naaste liefhebben als jezelf.

"Aan deze twee geboden", zegt de Heer Jezus, "hangt de ganse wet en de profeten". Je zou kunnen zeggen, deze twee geboden zijn de grondtoon van het Woord van God. Met die geboden in je gedachten moet je het Woord lezen en ernaar leven.

Als we willen weten, wat het betekent je naaste lief te hebben als jezelf, zouden we eens kunnen kijken naar het verhaal van de barmhartige Samaritaan.

Het gaat in dit verhaal om de vraag: "Wie is mijn naaste?" Maar de Heer Jezus vraagt, wie de naaste is van de man in nood. Dus is eigenlijk de vraag: "Voor wie wil ik naaste zijn?"

De bedoeling is, dat ik (en u) naaste zal zijn voor ieder mens; die hulp nodig heeft. Of die mens nu door eigen schuld of door omstandigheden van buitenaf in de problemen is geraakt.

Het is in ieder geval niet de bedoeling van de Heer, dat we met de vinger wijzen en snel aan de andere kant voorbij lopen.

Hij is de Barmhartige Samaritaan. Hij hielp alle mensen in nood. En Hij doet dat nog.

Als dat niet zo was, dan konden wij het allemaal wel vergeten. Hij ging voor ons, voor mij, de weg naar het kruis. Door genade ben ik een kind van God. En door genade wil Hij ons helpen om ook een beetje barmhartig te worden. Niet grenzen te leggen, waar Hij ze niet gelegd heeft. Maar ook niet de grenzen die Hij gesteld heeft, naast ons neer te leggen.

*Die er alles voor over heeft gehad om u en mij vrede te geven, maar wij kunnen het pas ontvangen als we zelf vrede willen zoeken voor "Babel".*

*De God des vredes zij ons genadig, opdat wij in staat zullen zijn, ook in de jaren negentig, de vrede te zoeken voor onze "stad"! ■*

Het gaat om de liefde die al ons denken en doen moet bepalen.

Wat dat betekent kunnen we heel goed lezen in 1 Cor. 13.

Het is geen gemakkelijke weg, maar wel een weg die, zoals Paulus zegt: "veel verder omhoog voert".

En dat is een heel wat betere weg, dan de weg, die we momenteel gaan, want die voert ons in de verdeeldheid en de verwijdering.

Als wij zeggen, dat we de Bijbel willen geloven van kaff tot kaff, laten we ons dan door die oude woorden uit het Spreukenboek, zoals ze in oude en nieuwe Testament zijn uitgewerkt, laten leiden tot heil van onszelf, tot heil van hen die buiten de boot dreigen te vallen en tot heil van onze Unie-gemeenschap.

Misschien kunnen we dan ook weer tot heil zijn voor de wereld om ons heen.

*Eerbied voor alles wat ademt en leeft  
voor wat is geschapen; geboren,  
genietend en dankbaar voor al wat zij geeft  
de volheid der aarde bewonen,  
recht doen aan mensen gemaakt  
naar Gods beeld  
is vrede, van waaruit gebrokenheid  
heelt.*

(Vredeslied uit: Eva's lied)

DINI BIJLEVELD

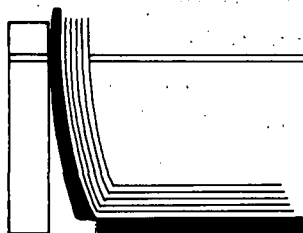
## Ontmoetingsdag voor 1e jaars

Ook dit jaar begonnen met het eerste jaar van een studie? Of ben je de afgelopen zomer van de middelbare school gekomen en heb je nu voor het eerst een baan?

Als je 'ja' zegt, mag je je rekenen onder de 'eerstejaars' en ben je van harte uitgenodigd voor de 'Eerstejaarsdag'. Deze wordt georganiseerd door de ANS-werkgroep en wordt gehouden op 3 februari 1990 in de Samenhofkerk in Zwolle.

Het is een ontmoetingsdag voor al die 'eerstejaars'.

De kosten zijn f 5,-. Je kunt je opgeven door Esther te bellen (03404-576695).



# Liefde als groeiproces

J. SCHOTANUS

De vorige keer hebben we enkele inleidende opmerkingen gemaakt over liefde en daarbij enkele stellingen over het huwelijk gegeven. In eerste instantie is het een bepaalde levenshouding, die vrij is van allerlei negatieve gevoelens e.d. Liefde als gave van God maakt vrij van al die eigenschappen, die genoemd worden in 1 Cor. 13. In Zijn genade wil God ons graag in de juiste conditie brengen om Zijn liefde te kunnen opvangen en doorgeven. Het is een ingesteld zijn op de juiste golfenlengte.

Hierbij is bekering en wedergeboorte onontbeerlijk. Alle andere vormen van liefde (en die zijn er ook van de mens uit) kunnen het best gedijen onder deze maximale Goddelijke liefde. Dit gebeurt in een leven vanuit de gezindheid van Christus. Dit omvat in allerlei menselijke betrekkingen de philos en bovendien exclusief in de huwelijksrelatie nog de eros. In de wereld worden al deze vormen van liefde door elkaar gehaald. Voor een kind van God mag de liefde tot God de basis zijn.

## En dit bid ik

Paulus zegt in zijn brief aan de Filippenzen (Fil. 1:9-11) als het ware tegen de Christenen van Filippi: Er kan voor alles en nog wat gebeden worden, maar mijn gebed is gericht op "jullie toenemen in de liefde". Het thema van de brief is **blijdschap**, maar om echt blij te kunnen zijn moet je lief kunnen hebben. Liefde is de basis van echte blijdschap. Het gaat hier niet om uiterlijke liefdoenerij, maar om de diepere laag, waar vanuit steeds meer gebieden onder beslag van de liefde kunnen komen. Liefde is iets dat moet blijven groeien. Het begint als een sneeuwbal, die steeds groter en krachtiger wordt. De Gemeente is een uitstekende oefenplaats voor de liefde. Dank u Heer voor die fijne (?) gelegenheid in de Gemeente om ons te oefenen in de liefde. Dit dankgebed zal ons niet altijd zo gemakkelijk over de lippen komen.

## Helder inzicht

De capaciteit om lief te hebben wordt in dit Bijbelgedeelte in verband gebracht met "helder inzicht" (epignosis). Het gaat hier om inzicht en overzicht, ook in de gevolgen van je daden. Niet alleen kennis van feiten, maar kennis die verwerkt is. Geen liefde op basis van je gevoelens, maar op basis van je kennis. Deze liefde wordt ook in verband gebracht met onderscheidingsvermogen

(aisthesis). De richting en het vermogen om lief te hebben wordt bepaald door overvloedige kennis en duidelijk onderscheidingsvermogen, met als eindprodukt fijngevoeligheid. Fijngevoeligheid is het tegenovergestelde van overgevoeligheid. Overgevoelig voor wat andere mensen van ons denken, of wat wij denken dat zij van ons denken. Dat schept muren. Liefde tot God en voor vrienden, evenals de liefde voor de ware Jozef of Joséphine is niet normloos.

Liefde alleen kan ook nooit de norm zijn. Liefde wil altijd weten hoe de medemens het beste, met iets gediend wordt.

## Onderscheiden

Opdat de liefde niet verspilld wordt aan zaken die het niet waard zijn, moet men kunnen onderscheiden. Het hart is arglistig en heel wat ogenschijnlijke liefde is "zelfliefde". Vanuit de concentratie op de wil van Christus kan het vermogen tot liefhebben vergroot worden in andere richtingen. Overgave aan de wil van Christus is een goede basis voor de liefde.

Vanuit die liefde kunnen we wandelen in het zuivere licht van de geestelijke kennis en niet de oorzaak zijn dat andere mensen struikelen (onberispelijk). Altijd het beste voor hebben met die ander, ook wat hun geestelijke groei betreft, bewaart voor het pad van de zonde. Dit alles ook met oog op de dag van Christus.

## De eer van God

De eer van God is gemoeid met onze wandel in de liefde. Komt God aan Zijn recht, want dat is de gerechtigheid die hij zoekt, als vrucht die groeit op de voedingsbodem van de liefde. Die gerechtigheid is het gevolg van een geestelijk groeiproces. Dit is het uiteindelijk resultaat, waar het Paulus om te doen is in zijn voorbede. Om te onderkennen, wat

de wil van God is: het goede, welgevallige en het volkomene (Rom. 12:2) Liefde tot God is de inzet en de vrucht is de gerechtigheid. Naar de mate dat Christus en Zijn Woord gestalte krijgen in het leven van een Christen zal dat leven voller worden van de gerechtigheid, die God in Zijn kinderen zoekt.

## Praktijk

Om het bovenstaande een beetje praktisch te maken, moet je liefde even vervangen door verantwoordelijkheid. Zo voor die ander instaan, dat je tegenover derden en b.v. tegenover God, in je houding en gedrag je weet te verantwoorden. Het kan gebeuren dat mensen heel "stoer" instaan voor hun eigen daden, maar geen enkel idee hebben van de invloed daarvan op anderen. Zelfs als er beweerd wordt, dat het vanuit liefde gebeurd is, moet men de verderstrekkende gevolgen onder ogen willen zien. Zij beweren in te staan voor de directe gevolgen, maar zien niet in (dus gebrek aan helder inzicht) wat de trieste nasleep van dit "stoer" doen kan zijn. Is de situatie alleen maar een kwestie van het "hier en nu"? Of gaat het in al onze relaties niet in eerste instantie om te weten, waar het op uitloopt? Wat zijn de gevolgen voor mensen, die op dit moment zich nog helemaal buiten het gezichtsveld bevinden?

Welke invloed zal het gedrag hebben op de omgeving, het gezin, de school en zelfs de natie enz. Ook op de geloofsgemeenschap waar we deel van uit maken. Het kan zelfs zo zijn, dat met denkt in liefde te handelen tegenover iemand, terwijl men daarmee liefdeloos is tegenover een ander.

Er is geen mens die deze verantwoordelijkheid vanuit zichzelf dragen en daarom heeft God voorzien in duidelijke geboden en verboden, waarbinnen wij ons in volle vrijheid kunnen ontploien. Het niet gehoor geven aan deze duidelijke instructies in Gods Woord heeft altijd schadelijke gevolgen, ook al zien wij dat niet altijd in onze directe situatie.

*In een oud boek over stromingen en secten (H. Bakker) wordt gezegd dat de invloed, die er van het Baptisme in ons land uitgaat, niet groot is. Wat mij vooral trof was de daarop volgende zin: In eigen boezem is er heel wat gestreden over Swedenborgianisme, Sabbatisme, Adventisme, Darbisme, enz.*

Wat ik hieruit even wil belichten is het Swedenborgianisme. Als we daar wel iets van weten zal dat voor de meesten van ons waarschijnlijk alleen i.v.m. het leergeschied tussen Kloekers en Horn zijn. Als je een beschrijving leest van bovengenoemde zogenaamde secten, dan vind je het niet zo verwonderlijk, dat onze aanraking daarmee enige spanning zou veroorzaken, vooral ook vanwege een zeer letterlijke opvatting van de Bijbelse gegevens. Maar hoe de Swedenborgianen in dat rijtje terecht komen lijkt veel minder voor de hand te liggen. Ik zou ook niet weten of daar ooit veel van boven water is gekomen of nog is te krijgen.

### Swedenborg

De secte is genoemd naar Emanuel Swedenborg, een Zweeds mijn-ingenieur, uit de 18e eeuw. Hij verklaarde zichzelf een dienstknecht van God te zijn, om waarheid te brengen tot redding der mensheid. Heel het menselijke

## Leergeschieden in vorige eeuw

J. SCHOTANUS

geslacht zou tot de ondergang gedoemd zijn, ware Jezus Christus niet naar de belofte verschenen. Hij volbrengt in onze menselijke natuur het werk der verlossing. "Niet gelijk de christelijke kerk leert op grond van de verzoeningsleer". Deze verzoeningsleer verwierpt Swedenborg hartgrondig.

In het boek over Baptisme in Nederland van wijlen br. Van Dam staat dat de moeilijkheden tussen Kloekers en Horn begonnen met het inzenden van een Swedenborgiaans traktaat door Kloekers aan "De Christen". Horn weigerde dit op te nemen. Later zond Kloekers een artikel in als verklaring van Rom. 3:25, waar het ook weer ging om de verzoeningsleer.

### Unievergadering

In een buitengewone Unievergadering (4 november 1884) moet Horn zijn weigering verklaard hebben met o.a. de woorden: "Christus heeft het voor ons gedaan en gij (Kloekers) maakt ervan: Christus heeft het ons voorgedaan". Als het waar is dat Kloekers en ook Kruit van Stadskanaal onder invloed stonden van de stiefzoon van dr. Feisser, dan is het niet ondenkbaar, dat deze stiefzoon onder invloed van de Swe-

denborgianen stond. De invloed, die door H. Bakker dus genoemd wordt. Nu de verzoeningsleer heden ten dage ook weer ter discussie staat zou het misschien goed zijn om nog eens in dat verleden te duiken.

Nog afgezien van deze afwijkende verzoeningsleer moet het ons zeer bevreemden, dat Baptisten zich zouden inlaten met de Swedenborgianen, want deze hielden er toch wel heel vreemde ideeën op na. De oprichter stelt zich gelijk met de apostelen en profeten. Hij loochent de Drieëenheid.

De reformatische leer van behoud door geloof alleen is hem een gruwel. Verder gelooft hij in het vagevuur en nog wel meer onbijbelse zaken. Bovendien was hun "kerkleer" nogal gecompliceerd en eigenlijk niet echt te volgen door de niet hoog-geschoolden, omdat de inhoud van de Bijbel haar allereerste vanzelfsprekendheid verliest. Vergelijkbaar met bepaalde aspecten van onze moderne theologie. De praktische uitwerking aan de basis hoeft er niet minder gevaarlijk om te zijn. De les die we hieruit kunnen leren, zou kunnen zijn te proberen te ontdekken, waar men in eerste instantie de fout is ingegaan. Een belangrijke gave in de gemeente blijft nog altijd de gave van de onderscheiding. ■

## Wat is wezenlijk? J. SCHOTANUS

*Wat is de betekenis van invloeden, tradities en eigen persoonlijkheid in het denken en spreken over geloof? Moeten wij ze beschouwen als storende factoren en als niet wezenlijk voor ons geloofsleven? Zijn het factoren, die we zoveel mogelijk van ons af moeten schudden, als behorende bij de oude mens? Of zou er toch nog wel veel bij kunnen zitten, dat positief gewaardeerd moet worden?*

Het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord van God. Door de wedergeboorte worden we een nieuwe schepping. Maar de vorming van die innerlijke vernieuwde mens gaat niet buiten onze verantwoordelijkheid om. Het is een kwestie van "aandoen" en "afleggen". In een absolute afhankelijkheidshouding kan die nieuwe mens zich ontwikkelen. Niet dat we ook maar iets als ons werk in rekening kunnen brengen, ook niet ons denkwerk. Ook onze gedachten brengen we als gevangenen onder de gehoorzaam-

heid van Christus. De maatstaf van ons zijn is Christus zelf. Hij wil gestalte in ons krijgen. Ons zijn en denken moet dus steeds meer christologisch bepaald worden. Hem "aandoen" en invloeden en tradities "afleggen". Daarbij kunnen we heel veel tussen haakjes zetten om dichter bij het wezenlijke terecht te komen. Dit alles is ondenkbaar buiten de Bijbel en de Heilige Geest om.

### Heilsgeschiedenis

Veel van de genoemde zaken zijn een gevolg van de zondeval. D.w.z. het is een produkt van veel menselijk denken en handelen, waarbij de door God gegeven vrijheid is misbruikt. Er is veel scheef gegroeid in de geschiedenis. Daarmee heeft de mensheid deel aan de "onheilsgeschiedenis" en er is maar één weg ter ontcoming en dat is deel krijgen aan de heilsgeschiedenis door persoonlijk geloof in de Christus naar de Schriften, daaruit ontstaat samen met anderen de Gemeente. In en vanuit die Gemeente heeft de verkondiging en de diakonia plaats en zo maakt

de heilsgeschiedenis vordering. Ondertussen proberen we ons te ontdoen van allerlei invloeden, tradities en karaktertrekken, die een gevolg zijn van die "onheilsgeschiedenis". Dus al datgene wat een gevolg van de zondeval is.

### Kerk en wereld

Met de scheiding tussen kerk en wereld zullen, als ik het boek Openbaring goed versta, ook de grenzen tussen heils- en onheilsgeschiedenis uiteindelijk bepaald worden, waarbij de naam-kerk mee ten onder gaat in de onheilsgeschiedenis.

Laten we werkelijk een missionaire Gemeente zijn. Als missionaire Gemeente meer op onze agenda's komt te staan, dan zullen we er voor bewaard kunnen blijven om al te zeer op te gaan in "ons-zelf". Tegelijkertijd zullen er voor bewaard kunnen blijven, dat de grenzen tussen ons en deze wereld zodanig vervagen, dat wij niet meer echt voor haar tot zegen kunnen zijn. Tenminste die zegen, die als hemels omschreven wordt in de Bijbel. ■



# Waar ligt de grens tussen goed gebruik van de bijbel en misbruik?

Gebruik en misbruik liggen doorgaans vlak bij elkaar. Dat geldt van meer dingen maar zeker ook van het bijbelgebruik. Er is in de loop van de geschiedenis vaak misbruik gemaakt van de bijbel en dat gebeurt ook nu nog. Bijbelteksten zijn gebruikt om oorlogen te rechtvaardigen, om slavernij te legitimeren en nog veel meer. De vraag is: waar ligt de grens tussen goed gebruik van de bijbel en misbruik?

Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden, zeker niet binnen het bestek van een klein artikel. Maar enkele lijnen zijn wel aan te geven. In de eerste plaats is van bijbelmisbruik geen sprake wanneer en zolang de gebruiker serieus is. Een voorbeeld: de tekst 'Laat de kinderen tot Mij komen' wordt door veel voorstanders van de kinderdoop gezien als de bijbelse rechtvaardiging van deze doop. Wij zijn het daar niet mee eens en de meeste nieuwtestamentici steunen ons daarin: Jezus heeft helemaal niet bedoeld met deze woorden de kinderdoop in te voeren. Het is best te begrijpen dat men achteraf, toen de kinderdoop éénmaal algemeen aanvaard was, deze tekst zo is gaan gebruiken, maar correct is dat niet. Toch is hier geen sprake van misbruik want het beroep op de Schrift is serieus bedoeld. Vervolgens is er geen sprake van misbruik van de bijbel, wanneer het beroep op de Schrift uitgaat van een andere Schriftopvatting dan de onze. Heel veel verschillen in bijbelgebruik zijn terug te brengen tot verschillen in bijbelopvatting. Voordat we dat bijbelgebruik veroordelen als misbruik, moeten we de andere gebruiker nodigen tot gesprek over onze wederzijdse bijbelopvattingen. Dat gesprek is niet eenvoudig en ook in onze toch goed evangelische gemeenschap gaan wij met een grote boog om dat onderwerp heen. Maar het zou heel onjuist zijn om hier over en weer te spreken van misbruik van de bijbel.

## En verder....?

Wanneer is er dan wel sprake van misbruik? Wanneer de bijbel gebruikt wordt om eigen doeleinden te rechtvaardigen. De bijbel is Gods Woord en niet woordenmateriaal waarvan mensen zich naar believen kunnen bedienen. Dat is de ene kant van de zaak, de goddelijke. Maar er is ook nog een andere kant, die we de menselijke kunnen noemen. De bijbel is geen collectie van losse woorden maar een bibliotheek van boeken en de bijbel woorden zijn in boekvorm tot ons gekomen. Dat houdt in dat wij ze ook als woorden die in een bepaald verband zijn neergeschreven moeten lezen. Tekst heeft altijd ook kontekst. De woorden uit de bijbel mogen niet uit hun verband worden gerukt. Voor de beoordeling van het bijbelge-

bruik is de goddelijke kant natuurlijk belangrijker dan de menselijke. In en door de bijbel spreekt God tot ons ongeacht onze tijd en plaats. Toch moeten we de bijbel niet lezen als een verzameling van losse Godswoorden. De afzonderlijke woorden moeten in samenhang worden gelezen en toegepast. Die samenhang is belichaamd in Hem die zelf Het Woord wordt genoemd, Jezus Christus.

## Heer en Heiland

Tot zover iedereen accoord, naar ik hoop. Maar hoe nu verder? Ik waag een poging om het op een korte formule te brengen die ik dan ter verdere bespreking aanbied.

Wij belijden Jezus Christus als de Zoon van God, als de Messias van Israël, als de Heiland der zondaren en de Heer van de gemeente en de wereld. Voor ons bijbelgebruik zijn Heer en Heiland het meest direct van belang. Hij is onze Heiland: dat is het Evangelie. Hij is de Heer: dat is de Wet. Omdat wet in onze samenleving een bepaalde betekenis heeft spreek ik liever van Gebod

Gebod en Evangelie vormen de twee brandpunten van Gods spreken in de bijbel. Maar die twee zijn niet los verkrijgbaar. Zoals God één is, zijn Gebod en Evangelie één. Toch is er wel een zekere rangorde. Het Evangelie is nummer een want God heeft de wereld lief en heeft zijn Zoon gezonden opdat ieder die in Hem gelooft, eeuwig leven heeft. Het Evangelie vraagt geloof, overgave, afzien van doen en menen, zich toevertrouwen aan Hem. Dat is de grondvoorwaarde voor de rechte omgang met God en ook voor het rechte leven voor God. In deze sfeer van liefde en overgave verliest het Gebod het karakter van wet en wordt tot wegwijzing. Waar liefde heerst, is wegwijzing niet vrijblijvend. Wie zich voorwerpt van Gods liefde weet, gaat de weg met een vanzelfsprekendheid die hemzelf en de omstanders verbaast.

## De grote verleiding

De grote verleiding voor alle omgang met God ligt in het feit dat echte overgave niemand gemakkelijk afdraait. Het ligt veel meer in onze aard om Gods Woord allereerst als Gebod te lezen, dat ons zegt wat wij hebben te geloven en te doen. Die verleiding raakt niet alleen of

bij voorkeur mensen van een bepaalde richting maar is een gevaar voor ons allen. Het Gebod is hanteerbaar en, losgemaakt van het Evangelie, laat het Gebod ons intact. Wij blijven meedoen, stellen nog iets voor, hetzij als de actievoerders van het Koninkrijk van God, hetzij als de bewakers en bewaarders van de waarheden. In dit proces dreigt zelf het Evangelie te veranderen in Gebod. Van boodschap van onbegrijpelijke liefde en onverdiend heil wordt het tot voor waar te houden leerstukken of tot onontkoombare politieke keuzen. Omgaan met God is omgaan met de bijbel, bijbelgebruik dus. In het spanningsveld van Evangelie en Gebod. Die spanning blijft en alleen zo lang die spanning wordt ervaren, kan het gebruik van de bijbel voor misbruik bewaard worden.

Het is geen hanteerbaar criterium, toegegeven. Om het te hanteren hebben wij nodig een goed inzicht in de grondlijnen van het spreken van God en Evangelie en Gebod, een voortdurend gebod om de leiding van de Heilige Geest. En, last but not least, elkaar als lees- en reisgenoten. ■

J. REILING

## Gideons verspreiden bijbels

Het 41-ste jaarverslag, 1988-1989 van de Bijbelvereniging v/h De Nederlandse Gideons, te 's-Gravenhage, is verschenen. De vereniging heeft tot doel de verspreiding van de bijbel in hotels, in ziekenhuizen, op schepen en in gevangenissen. Thans zijn in ruim 2.400 hotels/motels/pensions, bungalowparken, ziekenhuizen, gevangenissen en op schepen meer dan 110.000 bijbels of bijbelgedeelten aanwezig. Aan de controle van de bijbels wordt veel aandacht besteed.

Na 41 jaren Bijbelverspreiding blijft de behoefte aan bijbels toenemen. Het vorig jaar zijn bij het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) te Haarlem bijna 63.000 bijbels besteld en ontvangen, voor een bedrag van bijna f 330.000,-. Wegens het ontbreken van enige financiële reserve is voor de betaling gebruik gemaakt van een bankkrediet, waarop inmiddels f 100.000,- is afbetaald, zodat nog ca. f 230.000,- als schuld resteert. Voor de aflossing van dit bedrag is allerhulp noodzakelijk.

## Baptisme op termijn "verkocht" zonder aandacht voor vorming

Het zou van een zekere onbescheidenheid getuigen te doen alsof nu voor het eerst over het onderwerp "Leren in de gemeente" is nagedacht. Dat is niet zo. In 1979 heeft de toenmalige landelijk evangelist br. Romke Reiling een boekje geschreven met als titel: 'En zij bleven volharden....'.

Na een uiteenzetting over het belang dat in de N.T.-ische gemeente werd gehecht aan het onderwijs der apostelen, houdt hij in deze publikatie de situatie in een gemiddelde Baptisten Gemeente tegen het licht.

Onthullend voor hemzelf was het antwoord dat op een bepaalde enquêtevraag werd gegeven. De vraag luidde: 'Op welke punten hebben wij behoefte aan toerusting en hulp?'. In bijna alle gevallen werd als eerste genoemd: meer bijbelstudie is dringende noodzaak. Merkwaardigerwijs bleek dat in die gemeenten, waar hij zijn bezinningsweekenden hield, de bijbelstudie-avonden slechts zeer matig werden bezocht 'en ziedaar het probleem', zegt hij 'men zegt meer bijbelstudie te willen, maar komt niet op de daarvoor geplande bijeenkomst'.

Hij vraagt zich vervolgens af of er iets niet in orde is met de gemeentelieden of dat er iets mankeert aan de vorm waarin het onderwijs wordt gegeven. Zijn boekje vormt als geheel een vurig pleidooi voor het herstel van de catechese of het bijbelonderricht in de gemeente. Zijn ijveren voor dit verwaarloosde aspect van het gemeente zijn heeft bijgedragen tot het ontstaan van de Gemeente Bijbel School, een belangrijke catechese-project van de Unie van Baptisten Gemeenten.

### Ontwikkeling

Het is ondoenlijk om op deze korte termijn daarvan de effecten te meten en de balans op te maken. Na een enthousiast begin in vele gemeenten in de beginjaren tachtig is evenwel het aantal deelnemers nu tot de helft terug gelopen. Deze ontwikkeling stemt niet hoopvol en toont dacht ik opnieuw aan dat onze geloofstraditie nooit zo erg veel heeft opgehad met het onderricht. De traditie van onze gemeenschap laat zich het beste karakteriseren door de woorden 'opwekking', 'geloofsblijheid' en 'gemeenschapszin'. Hiermee hebben we altijd een sterke aantrekkingskracht uitgeoefend op ongelovigen, als ook op christenen uit andere kerken. Bijbelstudie is in vele van onze gemeenten een moeizaam gebeuren en voltrekt zich niet zelden, net als het gemeenschappelijk gebed, in de marges van het gemeentelijk leven.

In de geschiedenis van onze gemeente kennen wij nauwelijks conflicten rond leerverschillen. Dat kan op een positieve wijze geduid worden door te zeggen

dat men in onze gemeente de hoogste waarde toekende aan de persoonlijke levens- en geloofsverbinding van ieder lid met Jezus Christus.

### "Armoede"

Verschil van inzicht en beleving was daaraan ondergeschikt.

Echter de toestroom van leden uit de gevestigde kerken met een rijke catechetische traditie toonde aan dat tegelijkertijd gesproken moest worden van een "testimonium paupertatis". Met andere woorden: het ontbreken van leergeschillen zou dan eerder zijn een bewijs van armoede dan een teken van geestelijke stabiliteit en volwassenheid.

Behalve op het terrein van de doop en de gemeente vormde de traditionele baptist nauwelijks een serieuze gesprekspartner voor de nieuwe baptist uit de reformatorische traditie. In kennis van de Bijbel werd de traditionele baptist op tal van fronten afgetroefd. De sfeer van polarisatie die hieruit kon ontstaan, heeft op zijn beurt weer niet bijgedragen aan een open catechetisch klimaat. Bijbelstudie kwam in een kwade reuk te staan. 'Daar komen toch alleen maar moeilijkheden van'.

Het zou interessant zijn, maar tegelijkertijd te ver voeren, om de psychologie achter de geringe belangstelling voor Bijbelstudie te onderzoeken. Ik volsta voorlopig met de constatering dat onze traditie het leren niet hoog in het vaandel staan.

**Toch dringt zich tevens de overtuiging aan mij op dat als het Nederlandse Baptisme geen aandacht besteedt aan vorming en onderwijzing, het op termijn verkocht is.**

Wij zullen ons rekenschap moeten geven van onze identiteit als gelovigen en als baptisten. In de ons omringende kerken zijn de gevolgen van de secularisatie duidelijk merkbaar. De literatuur die daarover verschenen is spreekt van een toenemende transcendentieverlies en relevantieverlies.

Hoe zullen wij als baptisten daaraan kunnen ontkomen, als wij niet de uitdaging aanvaarden de gemeenten te zien als een leergemeenschap? Als de plaats waar gelovigen toegerust worden tot overtuigde en mondige christenen, die bereid zijn tot verantwoording aan allen die hen rekenschap vragen van de hoop die in hen is? Meer en meer zal ons in de toekomst de noodzaak worden opgedrongen de gemeen-

## Openingscollege

Bij de opening van het nieuwe cursusjaar aan het seminarium heeft br. Y. Horjus een openbaar college gehouden over het onderwerp 'Leren in de gemeente'. Het onderwerp heeft te maken met de nieuwe prioriteitsstelling aan het seminarium, waar inhoud en vorm van de geloofsoverdracht voortaan voorwerp van studie en onderwijs zijn.

'Leren in de gemeente', zo zei br. Horjus in dit openingscollege, 'is een onderwerp dat ons wil bepalen bij de vragen ten aanzien van het bijbelonderricht in de gemeente'.

De tekst van het openingscollege zal in ons weekblad worden gepubliceerd in enkele afleveringen.

Deze week de eerste.

te te beschouwen als een ruimte om te leren.

### Leergemeenschap

Het thema van de gemeente als leergemeenschap komt men de laatste jaren veelvuldig tegen in de praktisch-theologische literatuur. Bij het nieuwe vak Gemeenteopbouw, dat in de laatste 10 jaar sterk in opkomst is geraakt, heeft deze gedachte een plaats gekregen in de veel gebruikte drieslag: 'vieren', 'leren' en 'dienen'. Zo zien we dat ons onderwerp volop in de actualiteit staat. Toch is het geen modieus onderwerp. Zowel in de Bijbel als in de traditie vinden wij allerlei gegevens die er op wijzen dat we hier te doen hebben met een fundamentele factor van het gemeentezijn.

De aandacht voor deze dimensie van gemeente-zijn heeft oer-oude wortels. Dat blijkt al uit het Oude Testament, waarin het woord 'leren' dikwijls voorkomt. Zo wordt de Knecht des Heren getekend als een leerling die luistert en leert spreken. Van God wordt gezegd dat Hij leraar is, die zelf niet door anderen wordt geleerd (bijv. Jer. 32:33; Ps. 25:45 e.a.).

En van het volk Israël wordt verwacht dat het aan de hand van de Tora de rechte weg leert gaan. Wie Psalm 119 leest, ontdekt daar dat de Tora niet zomaar een wetboek is met dorre, rechtlijnige voorschriften, maar een levensscheppende macht, een levende stem, die de mens aanspreekt en de weg ten leven wijst. Daarom moet de Tora onderwezen worden en dat onderwijs heeft in eerste instantie plaats in het gezin, waar de ouders verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen. Zij zullen 'Gods geboden hun kinderen inprenten' (Deut. 6:6,7). Maar behalve dit onderwijs in gezinsverband

Vervolg op pag. 7

## Hongersnood bedreigt 900.000 mensen

Na de nieuwe informatie over Ethiopie die ons allen bereikte via de media, hoeft het ons niet te verbazen dat ook p de protestantse hulporganisaties in Europa (samenwerkend in het ERD) een dringend beroep is gedaan om zo snel mogelijk hulp te verlenen. Dat betekent dat niet gewacht kan worden op de medewerking van de media om al vast met de allereerste hulpverlening te beginnen.

Nationaal zal de SOH samen werken met acht andere hulporganisaties. Zelf zal de SOH een extra bijdrage moeten leveren van ongeveer f 1.000.000 voor de verwachte transportkosten.

*Ik wil bij dezen een dringend beroep doen op de gemeenten om reeds nu een bijdrage te storten op giro 81255 t.n.v. Noodfonds Unie van Baptisten gemeenten of direkt op giro 9 t.n.v. SOH te Utrecht, met vermelding: Ethiopie.*

In de komende weken zal nationaal en internationaal de actie worden geïntensifieerd, met name voor Eritrea en Tigray. Vandaar ook hier alvast enige informatie:

Het samenwerkingsverband van Nederlandse noodhulporganisaties is met de voorbereidingen gestart voor een noodhulpactie voor Ethiopie.

Aanleiding voor deze actie is het grote aantal noodhulpaanvragen van de lokale partnerorganisaties in het betreffende gebied, dat de laatste weken is binnengekomen.

Met name in Eritrea en Tigray is door onvoldoende en onregelmatige regenval en door de oorlogssituatie 80 tot 90% van de oogst mislukt. Volgens gegevens van internationale organisaties en de niet-gouvernementele organisaties waarmee de negen Nederlandse hulporganisaties in Ethiopië samenwerken, worden nog dit jaar 900.000 mensen door hongersnood bedreigd.

De organisaties hebben - naast de al lopende projectfinanciering - extra middelen ingezet om aan de noodhulpaanvragen tegemoet te komen. De beschikbare financiële middelen zijn echter onvoldoende. Daarom hebben de negen samenwerkende hulporganisaties in een vergadering besloten een gezamenlijke fondswervende actie te voeren ten behoeve van Ethiopië.

Oud-president Jimmy Carter, die heeft bemiddeld in het tot stand komen van vredesbesprekingen tussen de bevrijdingsbeweging in noord-west-Ethiopië en de Ethiopische overheid, noemde de dreigende hongersnood minstens zo erg als in '84/'85.

Tijdens de openingspeech van de vre-



STICHTING OECUMENISCHE HULP

desbesprekingen in Nairobi werd opgeroepen tot internationale hulp in de vorm van voedsel, medicamenten en logistieke steun aan de getroffen gebieden.

Die hulp moet NU op gang komen om te voorkomen dat net als in '84/'85 eerst honderdduizenden mensen moeten sterven.

De samenwerkende hulporganisaties zijn:

Artsen zonder Grenzen, Memisa Medicus Mundi, Mensen in Nood, Nederlandse Rode Kruis, Novib/Gast aan Tafel, Stichting Oecumenische Hulp, Tear Fund Nederland, Terre des Hommes, Unicef.

J. AALDRING

**P.S. Mocht u meer informatie willen dan kunt u contact met mij opnemen, J. Aaldring, Hengelose Esstraat 64, 7556 ED Hengelo(O), tel. 074-910968**

### UIT DE GEMEENTEN

## GEZEGEND JAAR VOOR HEEMSKERK

Dit jaar mogen we als gemeente Heemskerk als een zeer gezegend jaar beschouwen. Het ledental van onze gemeente steeg met 11 leden, waarvan 2 door attestatie van andere gemeenten. Wij mochten op zondag 10 december, in een zeer feestelijke dienst o.l.v. ds. v.d. Craats, meemaken dat 3 broeders en 2 zusters door de doop getuigenis gaven van hun geloof in Jezus Christus als hun Heiland en Verlosser. Ze werden gedoopt door de voorzitter van on-

ze raad, br. Rob Zwemmer.

Het zangkoor verleende medewerking, 2 zusters zongen een lied, kortom, het was een geweldige dienst.

Dan werd op 6 november de eerste paal geslagen voor onze nieuwbouw, zodat we binnenkort kunnen beschikken over zo'n 185 m<sup>2</sup> zaalruimten, waar we dan ook broodnodig om verlegen zaten. We hebben veel jonge jeugd - klinkt gek, maar 't is wel zo, die ook opgevangen moeten worden in een ruimte onder hetzelfde dak als waar de bijeenkomsten worden gehouden, terwijl we dan ook behoorlijke vergaderruimten hebben. Ook mogen we ons gelukkig prijzen met een actief verenigingsleven en als voorbeeld moge dienen dat de dienst op 19 november geheel door zusterhulp werd verzorgd, ook de meditatie, welke op voortreffelijke wijze werd gedaan door zr. Jiménez over het thema "Open deuren".

Graag wensen wij u vanuit Heemskerk gezegende Kerstdagen en een heel voorspoedig 1990.

Vervolg van pag. 6

moet het volk Israël ook als zodanig een leergemeenschap vormen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit Deuteronomium 31:9-13, waar het gehele volk wordt opgeroepen om de zeven jaar, op het loofhuttenfeest, samen te komen om de Tora te horen en opnieuw ter harte te nemen: 'mannen, vrouwen en kinderen, ook de vreemdeling, die in uw steden woont, opdat zij er naar horen en de Heren, uw God, leren vrezen....'

(De volgende week: "Het Nieuwe Testament")

### Lezers aan het woord

#### Liefde

Hoera voor br. Schotanus! Ik ben blij dat hij in D.C. van 7 december zo duidelijk heeft durven schrijven over liefde. Te vaak wekken Christenen, ook Baptisten, de indruk dat alles mag, wanneer je het maar liefde noemt.

Van harte hoop ik dat dit artikel een weg mag wijzen voor het gesprek dat binnen onze Unie gevoerd zal moeten worden over de christelijke levensstijl in een nachtelijke tijd.

Eveneens mijn dank aan br. Dijkhuizen voor zijn bewogen oproep op de voorpagina van hetzelfde nummer van D.C.

Apeldoorn, PIETER J. LALLEMAN

#### Mededeling van de zangbundelcommissie:

Met ingang van januari 1990 zal de prijs van Lofzangen & Gebeden f 24,50 bedragen.

## DE CHRISTEN

orgaan van de Unie van Baptisten gemeenten in Nederland verschijnt wekelijks:  
abonnementsprijs f. 47,- per jaar; buitenland f. 65,- per jaar.

### Redactie:

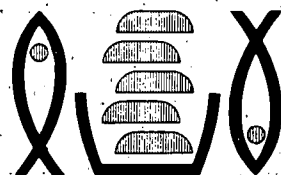
S. Dijkhuizen, ds. K.M. Gerritsen, J. Schotanus.

### Eindredakteur:

S. Dijkhuizen, Staverdensedweg 260, 8075 RG Elspeet. Alle kopy naar de eindredakteur.  
De kopy dient uiterlijk 11 dagen voor de verschijningsdatum bij de eindredakteur te zijn.

### Administratie:

Bureau der Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin;  
tél: 030-284457-284494 giro 9260 t.n.v. Unie van Baptisten Gemeenten.  
Alle advertenties opgeven aan het Uniebureau.



*De Here is mijn Herder, mij ontbreekt  
niets. Ps. 23*

Na een liefdevolle verzorging in Huize  
"Avondrust" is heden overleden on-  
ze zuster en tante

#### **Annechie Boonstra**

weduwe van Adriaan J. van der Zee  
eerder weduwe van Leonardus  
Spreeuwiers

Geboren 21 november 1907  
Overleden 16 december 1989

Uit allernaam: F. Wesseling-Boonstra

Corr. adres: Paul Pellastraat 27  
7558 HN-Hengelo (O)

De crematieplechtigheid heeft plaats-  
gevonden woensdag 20 december in  
het crematorium "Enschede" te Us-  
selo.

*De Heer zij met u in 1990*

C. en C.G. van der Mei-Heijnen

Voorlopig adres let op: Binnenweg 1,  
3604 AB Maarssen; tel. 03465-62893

15 februari 1990: Van Lingelaan 3,  
3602 PA Maarssen; tel. 03465-74184

Voor uw kaart, brief, gelukstelegram,  
cadeau, bloemen en persoonlijke  
aanwezigheid bij ons 50 jarig huwe-  
lijksfeest willen wij u hartelijk danken.  
Het heeft ons goed gedaan.  
Wij wensen u allen Gezegende Kerst-  
dagen en een voorspoedig nieuw  
jaar.

Jo en Geert Sissing

## MEDEDELINGEN

De voorganger van de gemeente Doe-  
tinchem br. G. de Jonge is verhuisd en  
woont thans: Lorentzlaan 21, 7002 HA  
Doetinchem.

Nieuwe secretaris van de gemeente  
Alphen aan den Rijn, tel. 01720-74789.

Het nieuwe adres van br. J. Paas luidt:  
Korte Kavel 53, 7881 LV  
Emmercompasuum, tel. 05912-1088.

Nieuwe secretaris van de gemeente  
Amsterdam-Noord is br. J.A. Meijwes,  
Bovenveen 46, 1507 MK Zaandam, tel.  
075-701978.

Het nieuwe adres van de voorganger  
van de gemeente Zwolle, br. K. Corpo-  
raal luidt: Schie 22, 8032 AA Zwolle, tel.  
038-547940.

Nieuwe secretaris van de gemeente  
Zwolle is br. F. Wijnia, Tilligterbeek 2,  
8033 BP Zwolle, tel. 038-545006

*Zelfs al ga ik door een dal van diepe  
duisternis, ik vrees geen kwaad, want  
Gij zijt bij mij, uw stok en uw staf die  
vertroosten mij.*

Op 28 november is overleden onze  
broeder

#### **Johannes Peereboom**

op de leeftijd van 53 jaar

Baptistengemeente Rotterdam-Zuid

Jongeman van 40 zou gaarne in kon-  
takt willen komen met serieus meisje/  
jonge vrouw. Brieven onder nr. 17.900.

## herman van der graaf



VERHUIZINGEN  
VERPAKKINGEN  
TEL. 05910-23963  
BEL GRATIS 06 - 0225910

## Waar en wie zijt Gij en wie en waar zijn wij?

*Wat kan, o God en Heer  
uw plan wel zijn geweest  
toen in 't begin uw woord  
in 't onherbergzaam oord  
weerklonk: Er zij licht!  
en toen U orde schiep  
en wetten gaf aan hemel  
en aan aarde.*

*De dauw der eerste dagen  
is lang voorbij.  
We zijn met meer dan vijf miljard  
ingelsoten door machineparken,  
vliegvelden,  
mikroskopen en computers.  
De wetenschappers, technici  
zijn bijne U gelijk geworden.  
Ze regelen dood en leven  
en enteren nu hemellichamen.  
In het zenuwencentrum aller naties  
innen koele, berekenende hoofden.*

*Wij vragen U:  
waar zijt Gij nu?  
We voelen ons verlaten.*

*In deze chaos van gedachten  
zoeken we 't oog van de cycloon  
en buigen hoofd en hart en knieën  
O Bron van alle energieën,  
hoor ons. Wij missen U.  
Gun ons uw lichtend Woord,  
toon ons de boog van zeven kleu-  
ren.*

*Wie ben ik hier in dit gedrang,  
wat stel ik voor:  
een druppel in de oceaan,  
een stofje, zwevend in de ruimte.  
Laat mij mijzelf zien in  
een straal van licht  
opdat ik het weer weet:  
'Aan God is immers 't laatste  
woord!'*